Anul LXXIX Sibiu, 1 Ianuar 1931 Nr. 1—2

11 MAR 2014

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inser un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Anul 1931

Un an nou își deschide porțile înaintea noastră. Un an ce nu știm ce ne va aduce, ori câte conjuncturi am face. Nădejdea și teama, îndrăsneala și nesiguranța, realități pur sufletești, sunt singurele tovarășe ce ne însoțesc la trecerea peste pragul prezentului. E adevărat că ambele din cele două alternative sunt determinate și trebuesc, până la o măsură, justificate de datele obiective ale vieții trecute.

Din punctul acesta de vedere anul ce vine ni-ar putea părea sumbru: jertfele ce ni se impun sunt aproape insuportabile în condițiunile de azi ale vieții și continuând a trăi pe cale cinstită și a-ți face toată datoria.

Creștinul știe însă și de-o nădejde ce nu-și găsește justificarea în datele vieții dintr'un moment dat. El are convingerea că Dumnezeu veghează și în momentul cel mai greu poate transforma fața pământului, schimbând fața sufletelor. Iar dacă n'o face, însemnează că nu mai are cu cine. Până atunci însă noi trebue să facem totul pentru a pregăti terenul intervențiunii divine, să facem pe semenii noștri, apți de-a percepe sufletul belșugului divin peste uscăciunea și sterilitatea omenească. In momentele cele mai grele, în momentele în cari ni se cer cele mai dureroase sacrificii, noi să lăudăm pe Domnul care ne trimite la timp avertismentele Sale pentru a nu ne lăsa să perim. Să mulțumim Domnului că ne hărăzește dulceața jertfei și voluptatea ispășirii, să-l slăvim că ne silește astfel să ieșim din amorțeala confortului și ne ajută să-i putem face evidentă tuturor lipsa Lui în viața noastră.

In loc de-a ne tângui să pornim la lucru. Din ruinele încrederii în noi să ridicăm altar Domnului; în inima ce-și plânge sumeția de-a se ajuta prin sine însași și privește cu nesiguranță viitorul, să aruncăm din sămânța, fecundă și'n ordinea bunăstării pământești, a încrederii în Dumnezeu și-a iubirii Lui, și-a fraților noștri. Intre fructele binefăcătoare ale acestei sămănături vom număra cu siguranță munca, sobrietatea în traiu și cinstea.

Fă, Doamne, ca îndemnul ce ni-l dai să trezască pocăință și întoarcere în inimile noastre, ca să nu ajungem și noi până la robia babilonică pentru păcatele noastre. Semnificația religioasă ce o dai acestui început de an să nu fie memento zadarnic. Anul nou în viața civilă să însemne o epocă nouă, de adevărat apostolat, pentru lucrătorii viei Tale. Anul nou, ori cât ne-ar părea de sumbru, să ne fie cu noroc!

An nou

Sântem într'un an nou... Gândul deslușește, în depărtări, zorii unei vieți nouă, a cărei lumină coboară lin peste inimile ce svâcnesc aprins sub plămada unor nădejdi mai senine... Ființa tace sub crucea solemnă a trecutului și sfielnic își trimite o amintire duioasă spre anul ce s'a dus...

Acî, cu multă cucernicie privește întregul rost al clipelor trecute, întocmit din atâtea bucurii și dureri... nădejdi și înfrângeri...

Vrăjit de mirajul acestor gânduri renăscute în cuibul visărilor trecute, pe îndelete prind a înfiripa, din licăriri de speranțe, icoana viitorului. Și, prins în spasmul acestor înfiorări sufletești, las să-mi defileze prin minte, legiunea unor gânduri proaspete, visările de aur — din care încerc a-mi zidi o nouă viață, luminată de flacăra credinței neînserate și miruită de roua prisosurilor iubirii sufletului meu, însetat după dumnezeasca slavă... E viața creștinului inspirat de înțelepciunea divină. E viața râvnitoare de sfințenie și flămândă de iubire. E viața trăită după predaniile Lui Hristos...

Acum, când trăiesc în curățenia feciorelnică a acestor clipe, ce se scurg pe alvia invizibilă a timpului, realitatea experiențelor mă trezește din dulcea reverie, și mă asvârle în curgerea haotică a contingențelor, ispitindu-mi mintea la atâtea întrebări!..

Mă întreb: Doamne! de ce lumea noastră, ce mișună pe globul zidirii Tale, nu poate fi mai bună; plină de mai multă iubire; ci ea stăruie tot mai mult în săvârșirea atâtor nedreptăți și a păcatului ce omoară? De ce ochii ei nu se mai deschid pentru a prinde, în privirile lor, culmile sfințeniei Tale, ci ele se aștern jos alintându-se cu înfățișările înșelătoare ale vremelniciei? De ce sufletele noastre se închid luminii adevărului Tău, mulțumindu-se să zacă în întunerecul erorilor raționale? De ce inimile noastre nu mai palpită după iubirea Ta, ci s'au împietrit în pofta instinctelor inferioare? De ce ființa noastră nu se mai împodobește cu mărgăritarele idealurilor superioare, vădite nouă de Hristos?

Da! pentrucă, în vasul acesta de lut, tronează imperialismul egoismului și chiuie sălbatec ura și dorul de răsbunare. Păcatul, cu întreg cortegiul lui, ne-a robit și ne-a sugrumat glasul conștiinței. Personalitățile creatoare și valorile morale sânt ignorate și eliminate din ierarhia vieții sociale și înlocuite cu nulități morale și anonimate culturale, — creații ale nepotismului și politicianismului.

FOIȘOARA

Predică

— Rostită în biserica catedrală din Sibiu a doua zi de Crăciun, 26 Decemvrie 1930. —

In numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh!

Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire.
(Cântarea oștilor cerești, Luca 2, 14).

Iubiți creștini, — Nu dela oameni a eșit această cântare de slavă. Nu oamenii au cântat-o întâiaoară.

Izvorul ei este mai curat, inspirația mai înaltă, înțelesul profund dumnezeesc.

Mai întâi au cântat-o oștile cerești ale îngerilor, spre lauda lui Dumnezeu, ca imn al nemărginitei bucurii în cer, când unicul său Fiu, întrupat din Sfântul Duh și din preacurata Fecioară Maria, s'a născut om El, Domnul cerului și al pământului, ca să ne scape de mizeria păcatului.

Dela oștile cerești s'au învrednicit să audă această cântare, în noaptea sfântă, păstorii, ce păziau oile pe câmpul Vifleemului, când mărirea Domnului i-a învăluit și pre ei în lumina ce s'a coborât din cer, ca semn de distincție, asupra locului, unde era nou născutul Mântuitor, Hristos Domnul.

Ceilalți muritori au prins-o din vestirea păstorilor și ca o cântare de mare bucurie s'a lățit prin veacuri din om în om, dela o margine la cealaltă a pământului, până la noi cei de acum.

Astăzi sute de seminții și miloane de oameni de toate vârstele și de toate stările sociale, slăvesc Nașterea Mântuitorului, cântând fiecare pe limba sa: ***Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire.***

Da, această cântare îngerească, ca o jertfă de laudă lui Dumnezeu, răsună astăzi, în valuri de armonii, de pe *buzele* tuturor creștinilor.

Dar oare în *sufiete* mai are și astăzi acea rezonanță de veste mare dumnezeească, ca în vremea păstorilor și a primilor creștini? In conștiința creștină de astăzi mai produce acea fermentație, care, liniștind pornirile pline de contraziceri și contraste ale firii omenești, să aducă deplină armonie între gând și înfăptuirea lui, între vorbă și faptă? — Cum a fost asimilată în simțirea lumii și în simțirea individilor singuratici vestea cea mare din cântarea oștilor cerești?

Iată întrebări, cari fără voie ne răsar în minte, chinuindu-o și tulburându-ne, când stăm să ne adâncim asupra problemelor sufletești de elementară vitalitate pentru om: *mărire* lui Dumnezeu sus în ceruri, *pace* pe pământ, *bunăvoire* între oameni, pentrucă aceste probleme sufletești, anunțate în cântare de îngerii lui Dumnezeu, *noi* creștinii suntem chemați să le rezolvim în viața noastră pământească.

Dar, din puterile noastre, noi, ce am produs în privința aceasta până astăzi? Să recunoaștem, că prea puțin.

Căci de fapt, istoria popoarelor creștine stă de față mărturie, osândindu-le, că n'au primit prea adânc în suflet, n'au urmat totdeauna în *fapta* vieții, ceeace *buzele* lor rosteau

251.

Idealul şi visarea sânt concurate de scopurile meschine ale acelora care trăesc o viaţă de calcul material. Tot ce este sfinţit prin rugăciunea muncii şi lumina gândului curat, nu mai prezintă valoare în faţa acestor falşi interpreţi ai vieţii, pe cari funea norocului i-a ripicat în ranguri nemeritate.

Ni s'a tocit simţul pentru valoarea competenţii şi a adormit în lume glasul buneicuviinţe...

Noaptea îşi deapănă clipele târzii. Cerul este o mare de senin. Stele sclipesc tremurător în depărtări azure, ca nişte vise ce se înfiripă în inimi curate. Luna desrobită din stratul norilor de gheaţă asvârle o lumină calmă peste casele ce dorm tihnite. O linişte de mormânt domneşte în altarul universului. In tăcerea aceasta sfântă, gânditor la cele ce au fost şi sânt, cu sufletul plin de iubirea Ta, Doamne, îngenunchi smerit la icoană şi rugăciune curată îţi ridic Ţie:

Dă, Doamne, ca zilele anului ce vine, să fie pline de mai multă lumină, pace şi rodire întrucele de folos. Indreptează inimile şi cugetele noastre pe calea binelui şi adevărului. «Inimă curată zideşte întru noi şi duh drept înnoieşte înlăuntrul fiinţei noastre. Intăreşte-ne, Doamne, în virtute, ca să putem face voia Ta, încununând osârdiile noastre cu laurii isbânzilor apostolice. Invredniceşte-ne de multă iubire, căci numai iubindu-ne vom arăta că sântem fiii Tăi şi vom putea săvârşi dreptatea în mijlocul semenilor nostri. Ajută-ne, Doamne, să ne putem apropia de icoana sfinţeniei Tale, spre ne inspira şi entuziasma, în lucrul cel bun al mântuirii obşteşti, numindu-ne cu adevărat vrednici lucrători în via pe care a sădit-o dreapta Ta...

Pr. *Constantin Zoican.*

Moartea lui Vintilă Brătianu

— Un mare patriot. — Omagiul corpurilor legiuitoare. — Inmormântarea. — Parastas în Sibiu. —

Odată cu Vintilă Brătianu, mort în ziua de 22 Decemvrie 1930, s'a stâns unul dintre marii patrioţi români, cari au avut rol covârşitor în viaţa publică a României vechi şi a României moderne.

Vintilă Brătianu era, înainte de toate, un dârz iubitor al ţării sale. Patriotismul său înflăcărat este recunoscut astăzi pe faţă şi de ceice combăteau cu înverşunare ideile şi politica lui.

Atât pe vremea războiului unităţii naţionale, cât şi în vremea organizării de după război, a desfăşurat o activitate întinsă şi neobosită pentru promovarea intereselor mari ale statului.

Om al datoriei, de onestitate desăvârşită, avea neclintită încredere în forţele de viaţă ale neamului. Sănătos optimism vădeşte concepţia lui Vintilă Brătianu: «Prin noi înşine», cuvinte pe care unii din adversarii săi le tălmăceau în mod greşit.

Partidul naţional liberal, al cărui şef a fost, şi ţara întreagă, pentru care a muncit totdeauna în modul cel mai desinteresat, se închină cu recunoştinţă şi veneraţie în faţa memoriei marelui patriot Vintilă Brătianu.

Domnul să l odihnească între aleşii Săi!

*

Senatul şi camera, în şedinţele lor din 23 Dec., au adus omagii ilustrului defunct.

In numele sfintei noastre biserici, I. P. S. Sa patriarhul Miron a spus următoarele:

Biserica ortodoxă română — şi, cred, împreună cu ea, şi toate celelalte culte din iubita noastră ţară, — se asociază, cu sentimente de adâncă jale, la doliul care a cuprins neamul şi ţara în urma neaşteptatei şi subitei morţi a unuia dintre cei mai distinşi fii ai ţării.

Vintilă Brătianu este descendent al acelei familii istorice a ţării noastre, care are partea leului din succesele sale, la care ţara şi neamul a ajuns în ultimul timp al istoriei sale moderne.

Privesc moartea lui nu numai ca a unui distins fiu al ţării şi neamului, ci ca a unui mucenic al muncii încordate şi desinteresate pentru binele obştesc al ţării şi neamului său, căruia cu tot devotamentul şi cu toată încrederea trupească şi sufletească, i-a pus în serviciu tot ce a avut în fiinţa sa.

Deci, Vintilă Brătianu trebue prezentat, mai ales tinerimii noastre, ca o pildă vie de supremă jertfă, pe care trebue să o ducem toţi pentru binele ţării şi al neamului.

Biserica noastră cu adâncă jale, îl petrece pe ultimele căi ale acestei vieţi pământene, şi binecuvântarea acestei biserici îl va însoţi şi dincolo de mormânt, rugând pe bunul Dumnezeu să-l aşeze în ceata celor drepţi şi în ceata celor mai cinstiţi fii pe care ţara şi neamul i-a avut până astăzi.

*

Rămăşiţele pământeşti ale vrednicului defunct, căruia i s'au făcut funeraliile naţionale, au fost aşezate, în 27 Dec. 1930, în cripta dela Florica, alături de Ion C. Brătianu tatăl său şi Ion I. C. Brătianu fratele său mai mare.

Serviciul divin a fost celebrat de I. P. S. Patriarh Miron, înconjurat de P. S. episcop Ghenadie al Buzăului, P. S. episcop Nichita al Argeşului, P. S. arhiereu Ciossu, arhimandritul Filaret Jocu, şi un sobor de pr din eparhia Argeşului.

Răspunsurile au fost d de corul seminarul din Cur de Argeş.

După oficierea serviciul divin, P. S. episcop *Nichita* al Argeşului a făcut elogiul personalităţii lui Vintilă Brătianu. arătând, că în timp ce ţara pierde un ilustru bărbat de stat, biserica ortodoxă pierde un fiu ibit al ei, un bun creştin, ale cărui însuşiri au făcut fala neamului nostru. Vintilă Brătianu era membru al adunării eparhiale a Argeşului şi al congresului naţional bisericesc. Istoria îl va aşeza în rândul marilor patrioţi. Toată viaţa şi-a închinat-o binelui neamului său.

S'au mai rostit cuvântări: numele guvernului, al parlame tului, al armatei ş. a. După ceasta sicriul a fost coborât criptă între salvele de tun şi arme ale trupei care a dat onorurile.

*

Din durerosul prilej al trecerii la cele eterne al marelui bărbat de stat care a fost Vintilă Brătianu, în 27 Decemvrie ziua înmormântării, în mai multe biserici din capitală precum şi din diferite oraşe ale ţării, s'au ridicat rugăciuni ferbinţi pentru odihna sufletului răposatului în Domnul.

In Sibiu in ziua amintită, în biserica noastră Catedrală, după terminarea sfintei liturgii I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* înconjorat de preoţimea catedralei a oficiat un parastas solemn pentru odihna sufletului marelui dispărut. A asistat un număr mare de credincioşi, între cari am remarcat pe Dl General Stefan Panaitescu, comandantul Corpului VII Armată, pe Dl N Marculescu Directorul Băncii Naţionale etc.

---

la aniversările Naşterii Domnului, când cântau: Mărire lui Dumnezeu în cer, pe pământ pace, între oameni bunăvoire.

Gândiţi-vă numai: pot fi socotite ca *mărire* adusă lui Dumnezeu acele crunte prigoniri religioase pornite de creştin contra creştinului, acele siluiri a conştiinţelor, de pe urma cărora şi neamul nostru mai poartă încă în suflet şi pe corp răni necicatrizate? Ori acele lungi războaie religioase din timpul reformaţiunii, cari au stâns vieţi nenumărate şi au pârjolit ţări, distrugând munca tihnită a multor veacuri?

Sau poate prin o stranie mistificare şi răsturnare a logicii omeneşti, s'ar putea numi *slavă* închinată lui Dumnezeu acele celebre autodafeuri din evul mediu, aranjate de faimoasele tribunale religioase ale Inchiziţiei catolice, cari au lăsat posterităţi de atât lugubre amintiri despre sutele de mii de oameni arşi pe rug din fanatism, din interese politice, ori chiar din lăcomie şi meschine răsbunări personale?

Oarbă rătăcire! Nebună desfigurare a voinţii dumnezeeşti!

Socotiţi numai: nu sunt oare o frivolă desminţire *a păcii* pe pământ şi a *bunelvoiri* între oameni, nenumăratele războae, acel nesfârşit şir de ucideri în massă, între poporele creştine, prezente în memoria noastră prin amintirea proaspătă a celui mai crunt dintre toate, al căror suport moral, sau mai corect imoral au fost: trufia omenească, pofta de stăpânire şi răpire, bucuria înfrângerii deaproapelui şi păcerea sadică la vederea sângerării lui?

O, ce amară rătăcire! O, ce trufaşe s'idare a voinţii dumnezeeşti! O, ce îndrăsneaţă desminţire a cântării îngereşti!

Şi doar şi în acele timpuri se cânta la sărbătoarea Naşterii Domnului, cu aceeaşi emoţiune, ca şi în zilele noastre: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire.

Eu socotesc însă, că toate aceste dezastre sufleteşti, din care ideia de «creştin» cu drept cuvânt iese ruşinată de faptele creştinilor ca *colectivitate*, ca mulţime, nu s'ar fi petrecut cu atâta cruzime, ori poate nu s'ar fi petrecut nicidecum, dacă sensul cântării îngereşti: *mărire* lui Dumnezeu, *pace* pe pământ, *bunăvoire* între oameni, ar fi pătruns mai adânc în conştiinţa creştinului ca *individ*. Atunci această conştiinţă s'ar fi împotrivit pornirilor sălbatice ale mulţimilor, făcându-le nevătămătoare.

Sub acest raport, conştiinţa fiecăruia dintre noi este vrednică să i se facă o aspră cercetare, o necruţătoare anchetă, spre a se dovedi: câte aspiraţiuni înalte, câte îndemnuri generoase, câtă iubire de oameni, câtă credinţă, câtă nădejde, cât idealism cuprinde şi prin urmare ce temeiu se poate pune pe ea în construirea creştinismului zilelor noastre.

Inchipuieşte-ţi, iubite creştine, că îngerul Domnului, acel înger luminat, care a vestit păstorilor marea bucurie a naşterii lui Hristos, în clipa aceasta se pogoară în interiorul tău şi ţi porunceşte să te examinezi şi să răspunzi franc: Cum stai cu contribuţia de mărire ce o datoreşti lui Dumnezeu, creatorului şi binefăcătorului tău, care te ţine? Nu cumva ai lăsat grija preamăririi Lui în seama îngerilor, esr tu ai lunecat cu totul, pierzându-te, în preamărirea celor din lume? Nu cumva, în această privinţă, bugetul tău sufletesc, în urma gospodăriei nesocotite, ca şi bugetul ţării, are goluri, are deficite considerabile, încât se simţeşte nevoia unor grele ispăşiri, spre a-l aduce în echilibru? Vorba ta, cugetul tău de creştin drept, care mărturiseşti dragostea către aproapele ca motiv al faptelor tale sociale, fapta ta însaşi, în ce măsură au contribuit, ca pacea lui Dumnezeu să prindă stăpânire asupra lumii? Inima ta n'are să-ţi reproşeze nimic, simţirea ta nu se tulbură, când întrebarea ce vine de sus îţi strigă în ureche: ce-ai făcut tu, ca între oam să fie bunăvoire?

Cugetul strâmtorat să dea răspuns sincer la aceste întrebări, ar rămânea mut şi împetrit de spaimă, contemplând uscăciunea, întunerecul şi prăpastia din suflet. Aceste clipe

Informaţiuni istorice şi de actualitate asupra „Astrei“

— Convorbire cu un ziarist —

de V. GOLDIŞ

— I. Cum s'a făcut că adunarea generală a «Astrei» la Caransebeş a fost prezidată de I. P. S. Sa Părintele Mitropolit Nicolae Bălan dela Sibiu?

Răspuns:

— Foarte simplu. Dela serbările universităţii din Cluj, unde am luat parte reprezentând Astra, m'am întors acasă la Arad grav bolnav. Patru săptămâni am zăcut în pat şi, cum vedeţi, nici acum nu pot ieşî încă din casă. După câteva zile medicii constataseră, că va fi imposibil să plec la Caransebeş şi să prezidez acolo Adunarea generală a Astrei în zilele de 13 şi 14 Noemvrie.

Se ştia însă atunci, că la acea adunare va lua parte însuşi M. Sa Regele Carol II ca preşedinte de onoare al Astrei. S'ar cuveni şi ar fi frumos, îmi ziceam, ca în asemenea împrejurări Adunarea să fie condusă de unul dintre capii celor două biserici româneşti din Ardeal. Se readucea în chipul acesta splendoarea vechilor adunări ale Astrei, dela cari nu lipseau niciodată prelaţii bisericilor noastre româneşti. Asociaţiunea fusese înfiinţată prin buna înţelegere între cei doi mitropoliţi, Şaguna şi Şuluţu. Să reînviem trecutul, îmi ziceam, să vedem lângă sceptrul puterii lumeşti sceptrul puterii sufleteşti, amândouă împreună vor deschide o nouă epocă de mărire pentru bătrâna Astra.

Gândul meu a mers mai întâi la venerabilul mitropolit Dr. Vasile Suciu dela Blaj, ca mai în vârstă şi mai vechi în demnitatea ce ocupă. Ştie însă toată lumea, că spre adâncul nostru regret Inalt Preasfinţia Sa nu se bucură de sănătatea deplină.

Eu însă mai ştiam, ceace ştiu numai puţini, că Părintele mitropolit dela Blaj a făcut în repetate rânduri apel la Comitetul central să fie socotit ca eşit din rândul membrilor acelui comitet pentru motivul, că nici odată măcar n'ar putea lua parte la şedinţele lui. Astfel gândul meu s'a întors către Inalt Preasfinţia Sa Mitropolit al bisericii ortodoxe din Ardeal Dr. Nicolae Bălan, care a fost totdeauna, este şi acum membru al Comitetului central al Astrei. Mărturisesc că la un moment dat mă gândeam şi la vicepreşedintele mai bătrân al comitetului, dl senator Dr. Octavian Russu. Mi-am adus însă aminte că tot acestui bun amic al meu îi dădusem delegaţie să mă prezinte pe mine şi Asociaţiunea la serbările Unirei dela Alba-Iulia în anul 1929.

Atunci însă din motive pentru mine absolut nelămurite Dsa (dl Octavian Russu) a fost oprit de a-şi rosti măcar discursul, pe care îl pregătise în numele «Astrei». Aveam deci datorinţa să-l cruţ pe dl vicepreşedinte de eventuala repetire a păţaniei dela Alba Iulia. Am rămas deci definitiv hotărât să-l rog pe părintele Mitropolit Nicolae al Ardealului să mă reprezinte la Caransebeş şi să conducă acolo Adunarea Generală a Astrei sub auspiciile M. Sale Regelui.

Am telegrafiat în acest înţeles Comitetului Central şi părintelui Mitropolit la Sibiu. In ziua de 4 Noemvrie Comitetul a ţinut şedinţă sub preşedinţia dlui Dr. Octavian Russu şi a adus următorul concluz: «Dl preşedinte V. Goldiş telegrafiază că oprindu-l consiliul medicilor de a merge la Caransebeş a rugat pe I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului Dr. Nicolae Bălan să-l înlocuiască la Adunarea Generală şi roagă Comitetul Central a lua înţelegere în toate cele privitoare la adunare cu I. P. S. Sa. In urma acestei telegrame Dnii vicepreşedinţi Dr. Octavian Russu şi Dr. Gh. Preda s'au prezentat I. P. S. Sale, cu care prilej I. P. S. Sa a binevoit să declare că primeşte cu plăcere de a înlocui pe dl preşedinte V. Goldiş la această adunare urmând ca împreună cu domnii vicepreşedinţi să decidă ziua şi ora plecării la Caransebeş: *Comitetul ia act şi exprimă I. P. S. Sale mulţumiri pentru bunăvoinţa cu care a primit să prezideze Adunarea Generală dela Caransebeş*».

Am reprodus aci textual concluzul referitor al Comitetului, de oarece în necunoştinţă de cauză ori din reacredinţă s'a afirmat, că părintele Mitropolit dela Sibiu n'ar fi fost îndreptăţit să prezideze Adunarea dela Caransebeş. Or, concluzul reprodus spulberă definitiv această legendă.

E fără îndoială, o confuzie la mijloc. Originea acestei confuzii este faptul, că Statutele vechi ale Astrei se deosebesc de cele noui. După Statutele vechi adunările generale de constituire alegeau totdeauna un preşedinte al Asociaţiunii, un vicepreşedinte, apoi Comitetul.

In vremurile mai vechi deci Asociaţiunea avea preşedinte şi un vicepreşedinte. Vicepreşedintele, bine înţeleles, substituia în toate cazurile şi în toate atribuţiile pe preşedinte în lipsa acestuia, fie la Comitet, fie la adunările Generale. Aşa s'a şi urmat totdeauna până la 1924. După Statutele din 1924 însă adunările Generale nu mai aleg decât *un preşedinte şi un Comitet.* Asociaţiunea deci nu mai are vicepreşedinte. Comitetul însă, îşi alege din sânul său doi vicepreşedinţi, cari conform Art. 24 din regulamentul intern, «*In caz când prezidentul lipseşte dela sediul Asociaţiunii*», îl suplinesc în toate drepturile şi obligaţiunile lui şi anume «*Când ambii vicepreşedinţi se găsesc la sediu, unul are atribuţiile reprezentative, iar celalalt atribuţiile administrative*». Aceşti vicepreşedinţi, bine înţeles *nu sânt ai Asociaţiunii,* fiindcă nu Asociaţiunea i-a ales, ci sânt numai ai *Comitetului* care-i alege şi ei suplinesc pe preşedinte în *absenţa lui dela sediu* în toate drepturile şi obligaţiunile ce le are în Comitet, cari conform Art. 25 din Statute sunt precizate prin Regulamentul afacerilor interne ale Comitetului, dar *nu-i pot suplini în obligaţiunile şi drepturile lui, ce le are faţa de Adunarea Generala a Asociaţiunii.* Vicepreşedinţii comitetului nici chiar în şedinţele plenare ale secţiilor literare şi ştiinţifice nu au dreptul să-l suplinească pe preşedinte, ceeace se evidenţiază mai presus de orice îndoială din Art. 20 al Regulamentului secţiilor, unde se spune «şedinţele plenare vor fi convocate şi conduse de preşedinţele Asociaţiunii *sau de delegatul său*».

Deci nu de un vicepreşedinte, ci de «delegatul» pe care îl va desemna preşedintele, care fără îndoială poate fi şi un vicepreşedinte. Realitatea este că delegatul acesta în periodul trecut de 5 ani a fost dl Gh. Bogdan-Duică, nu unul dintre vicepreşedinţii Comitetului şi delegaţia i-a fost dată personal de către preşedinţele Asociaţiunii. Tot aşa în prezidarea şi conducerea Adunărilor Generale nu un vicepreşedinte al Comitetului are dreptul să-l substitue pe preşedintele, ci vreun membru al Asociaţiunii, care va avea în acest scop delegaţia direct dela Preşedinte. Fiindcă în ipoteza că un vicepreşedinte ar avea dreptul statutar să înlocuiască pe preşedinte la prezidarea Adunării Generale, atunci s'ar pune totdeauna întrebarea *care dintre cei doi vicepreşedinţi va avea acest drept?* şi cine ar fi chemat să acorde acest drept unuia ori altuia dintre cei doi vicepreşedinţi, fiindcă în această privinţă nici Statutele, nici regulamentele nu dispun nimic. Nu dispun, fiind evident că delegaţia pentru prezidarea Adunărilor Generale o poate da numai preşedintele personal, ori, în caz de moarte ori abzicere a acestuia, Comitetul.

Aşa am dat delegaţie personal dlui vicepreşedinte Dr. Oct. Russu, când a prezidat Adunarea generală la Sibiu în anul 1928.

Din motivele mai sus expuse am dat acum delegaţie I. P. S. Sale Părintelui Mitropolit Nicolae Bălan, să prezideze Adunarea generală dela Caransebeş. Comitetul a luat act de această delegaţie dată în mod legal, a exprimat I. P. S. Sale mulţumiri pentru bunăvoinţa cu care a primit să prezideze Adunarea dela Caransebeş, iar cei doi domni vicepreşedinţi ai Comitetului s'au prezentat I. P. S. Sale spre a stabili împreună ziua şi ora plecării la Caransebeş.

Cine trage la îndoială legalitatea prezidării Adunării generale dela Caransebeş de către I. P. S. Sa Părintele Mitropolit Nicolae dela Sibiu, *nu poate fi decât un prost ori un om de rea credinţă.*

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae s'a achitat cu deosebită vrednicie de sarcina primită şi alături de M. Sa Suveranul nostru a contribuit la splendoarea festivalului cultural dela Caransebeş.

Cele întâmplate la Caransebeş publicul le cunoaşte din rapoartele presei.

---

de supremă sinceritate ţi-ar mărturisi, cât de minor şi cât de necurat eşti în lucrul Domnului; cât de şubred e creştinismul tău faţă de creştinismul adevărat, care vrea ca Dumnezeu să fie slăvit, care cere să fie pace pe pământ şi bunăvoire între oameni.

Dacă cuiva i-ar veni neobişnuita, bizara idee, să facă acum, cu ocaziunea recensământului, şi o statistică a bunurilor sufleteşti, introducând în lista de recensare 2 rubrici speciale: cum preamăreşti pe Dumnezeu? şi: ce contribuţie dai la pacea şi bunavoire dintre oameni?, cred, că aceste rubrici la mulţi, la prea mulţi ar rămânea complect goale, ori cu ceva însemnări prizărite, şi una şi alta dovada unei cumplite sărăcii sufleteşti.

Şi mă întreb, şi vă rog întrebaţi-vă cu mine, ce s'ar şi putea trece la aceste rubrici din viaţa creştinului *modern?* Poate ateismul mărturisit ori deghizat al unora? Ori rătăcirile sectare ale altora? Ori poate indiferentismul religios al celorce socotesc creştinismul ca o etichetă frumos afişată pe deşertăciunea persoanei lor? Sau poate sudalmele şi blasfemiile celor cu barbară educaţie? Ori frivolitatea fără ruşine şi sensualitatea rău pîduitoare a celor ce cred, că şi-au aflat scopul adevărat al vieţii în luxul şi plăcerile după cari aleargă în galop? Ori poate trufia disprejuitoare şi provocătoare? Sau lăcomia totdeauna nesaţioasă şi hrăpăreaţă? Ori minciuna pompoasă şi calomnia plină de venin? Sau poate intrigile şi trădările? Ori înşelătoria ce nu dă naştere la nimic, ci e moartea tuturor lucrurilor? Căci doar acesta este capitalul moral al veacului acestuia materialist şi fără Dumnezeu.

Dar printr'un astfel de capital lumesc nici cauza lui Hristos care ne vine în semnul păcii, nici însaşi pacea şi bunăvoirea dintre oameni nu este servită. Ba, socotesc, că tocmai de aci provine nespusa suferinţă şi mizerie din ţara noastră şi din toate ţările, căci prea ne lăcomim la cele lumeşti în locul celor sufleteşti; prea ne robim trupului şi poftelor lui în loc de a căuta lumina duhului care arată drumul veşniciei; prea am uitat pe Hristos, spre a îmbrăţişa pe Mamona.

Pedeapsa de ispăşire, meritată, a acestor alunecări este suferinţa, suferinţa necurmată, până sufletul se va lămuri în focul ei ca aurul şi va reveni umilit la picioarele Mântuitorului său.

Oh, măcar de ne-ar cădea ceaţa de pe ochi, acum în ceasul al doisprezecelea, ca să vedem lumina lui Hristos, izvorul nesecat al binelui şi al îndestulării! Oh, dacă această suferinţă generală ar fi spre învierea sufletelor noastre din coaja putreziciunii morale ce le ţine prisoniere!

«Un drumeţ, trecând printr'un câmp pustiu, zări o floare sălbatecă şi urâtă; o rupe şi-i admiră mult mirosul plăcut.

— De unde-l ai? o întrebă.

— Nu-i al meu, răspunse floarea, eu sunt o biată buruiană nemirositoare. Dar alături de mine se află un trandatir, care, atingându-mă, mi-a dat din mireasma lui».

Aşa suntem şi noi în lumea aceasta: biete buruieni nemirositoare în pustie săracă. Apropierea lui Hristos singură ne poate da sucul vieţii, bogăţia şi culoarea. Singură apropierea Lui ne poate da mireasma sufletească, care să ne pună ear în rândul îngerilor, pentrucă Hristos, a cărui naştere o prăznuim, este adevărul, — singurul adevăr ce nu poate fi falşificat — şi viaţa, — singura viaţă ce nu poate fi stânsă niciodată, de nimenea.

Să deschidem larg ferestile sufletului, ca să se umplă de mireasma Mântuitorului născut în ieslea din Vifleem! Atunci întreagă fiinţa noastră va putea cânta cu sinceritate, laolaltă cu oştile cereşti: *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire.* Amin.

† *VASILE*

Şi de-aş avea prorocie, şi de aş şti toate tainele şi toată ştiinţa, şi de aş avea toată credinţa, cât să mut şi munţii, ear dragoste nu am, nimic nu sânt.

Dragostea niciodată nu cade, şi ori proorocile de vor lipsi, ori limbile de vor înceta, ori cunoştinţa de se va strica. (1 Cor. 13, 2, 8).

— II. Se afirmă că la Astra ar exista tradiţia consacrată de generaţii că la conducerea sa să altereze cele două confesiuni ardelene şi că fără nici un motiv la Caransebeş s'a făcut abatere dela această normă aducându-se astfel jignire unităilor, cari cu drept cuvânt aşteptau, ca acum să fie ales un preşedinte unit. Ce deslușiri puteţi da Dvoastră, dle Goldiş, asupra acestei chestiuni?

— Nici în statutele cele vechi, nici în cele nouă, în nici un regulament vechi ori nou, în nici un concluz al vreunei adunări generale ori al comitetelor cari au condus Asociaţiunea dela înfiinţarea ei până astăzi, nu se pomeneşte de asemenea tradiţie.

Nu există nici o urmă, ca vreodată undeva prin cineva s'ar fi stabilit vreun asemenea acord între cele două biserici româneşti din Ardeal.

Tradiţia aceasta este o simplă invenţie de dată recentă, născocită cu *gând rău de a spori neînţelegerile* între cele două confesiuni şi între românii din Ardeal.

Istoria Asociaţiunii, faptele petrecute în cursul celor 60 de ani dela înfiinţarea ei desmint categoric existenţa vreunui acord între uniţi şi ortodocşi cu privire la alternarea unora şi altora la preşedinţie. Poate tocmai pentru uniţi va fi o surpriză să afle, că tradiţia ori acordul, dacă ar fi existat, a fost blamat mai întâi de către uniţi şi în favorul uniţilor.

Primul preşedinte ortodox şi întemeietorul Asociaţiunii, mitropolitul Şaguna, n'a fost alternat la preşedinţie, ci simplamente a fost trântit prin alegere în adunarea dela Cluj în anul 1867, ales fiind cu majoritate de voturi unitul Vasile Pop. Al doilea preşedinte ortodox Iacob Bologa, abia după doi ani de preşedinţie a fost trântit prin alegere în adunarea dela Blaj în anul 1877, ales fiind cu majoritate de voturi canonicul unit *Timoteiu Cipariu.*

Cu Timoteiu Cipariu începe o serie de trei preşedinţi uniţi *unul după altul* în curs de 23 de ani: Timoteiu Cipariu (1877—1887), Gheorghe Bariţiu (1877—1893) şi Ioan Micu Moldovan (1894—1901).

Unde este deci tradiţia cu alternarea la preşedinţie a ortodocşilor şi uniţilor?

Intre cei 9 predecesori ai mei la preşedinţie au fost 5 uniţi, dintre 4 inşi au fost lăsaţi netulburaţi în scaunul prezidenţial până la moarte şi unul a părăsit preşedinţia încă în viaţă renunţând de bună voie şi nu înlăturat prin alegere, (Ioan Micu Moldovan).

Dintre preşedinţii ortodocşi, cum am spus Mitropolitul Şaguna şi Iacob Bologa au fost scoşi dela preşedinţie prin alegeri, precedate de regretabile lupte confesionale; al treilea, Alex. Mocioni, ca să evite lupta electorală, care se anunţa acerbă în preajma adunării generale dela Timişoara în anul 1904, a renunţat la candidatură şi a fost proclamat unitul Iosif Sterca Şuluţu, care a fost lăsat în scaun până la moarte în 1911. Dintre preşedinţii ortodocşi numai unul singur, Andrei Bârseanu, a fost lăsat în scaun până la moarte (1922).

Din cei 69 de ani de existenţă ai Astrei preşedinţii uniţi, 5 la număr, *au cârmuit 38 de ani*, iar ortodocşii cu mine împreună tot 5 la număr, socotind şi preşedinţia mea până în ziua de azi, au cârmuit numai 31 de ani. Şi să nu se uite, că şi în vechea Ungarie ortodocşii erau *de două ori* atâţia cât uniţii.

Că totuşi la preşedinţie au fost aleşi când uniţi, când ortodocşi, este urmarea firească a faptului, că Astra n'a fost instituţiune confesională, ci una naţională, iar *favorizarea uniţilor* se explică prin coheziunea şi disciplina lor totdeauna remarcabilă şi foarte laudabilă faţă cu — am putea spune — indolenţa confesională a ortodocşilor.

Din aceste *fapte* nu trag nici o concluzie, de oarece într'adevăr eu sânt ortodox convins, dar nu am fost niciodată şi nu sânt nici astăzi duşmanul vreunei credinţi religioase, cu atât mai puţin al bisericii unite, pe care o ştiu biserică românească, cum o declară constituţia ţării mele. Nimeni în lume nu va putea să producă o faptă ori măcar o vorbă a mea, din care s'ar evidenţia vreo ostilitate faţă de biserica fraţilor noştri uniţi.

Sânt însă fără îndoială foarte mirat, că alegerea dela Caransebeş vrea să fie înfăţişată ca un fel de jignire inscuzabilă a românilor uniţi din Ardeal şi ca o abatere dela tradiţii ori chiar pacturi de alternare automată şi periodică la preşedinţia Astrei, între uniţi şi ortodocşi, când asemenea pacturi de fapt nici odată n'au existat şi, dacă ar fi existat, ele au fost călcate în picioare nu de către ortodocşi în defavorul uniţilor, ci de către uniţi în scăderea ortodocşilor. Şi mai vârtos stau nedumerit în faţa fenomenului, că asemenea bazaconii sânt susţinute de către distinşi scriitori români în organe fruntaşe de presă în Bucureşti, astăzi când trăim în *România,* când Astra nu mai este şi nu vrea să fie o instituţie culturală a ardelenilor, cari aşa se pare odată cu capul nu pot să renunţe la eternele ranchiuni confesionale, ci este o instituţiune culturală a României întregite, cu o regională în *Basarabia,* cu alta în *Dobrogea,* cu un despărţământ în Bucureşti. *Nu* mă pot dumeri cum îşi închipuie distinsul scriitor român menţinerea pentru toate veacurile a legendarului pact dintre Blaj şi Sibiu?

Pentru mângâierea românilor de pretutindeni şi pentru liniştea distinsului scriitor român vom remarca însă, că la Caransebeş absolut nici nu a fost vorba de faimosul pact unit-ortodox cu privire la preşedinţia Astrei. Nimeni la Caransebeş nu a cerut alegerea vreunui unit. Nici un singur unit nu s'a ridicat acolo împotriva proclamării mele, acum a treia oară, ca preşedinte al Astrei.

Micul şi ridicolul scandal la Caransebeş nu l-au făcut uniţii, ci l-au făcut exclusiv câţiva ortodocşi. Bine înţeles, nu din niscaiva interese ortodoxe ori apărând idealul bunei înţelegeri între ortodocşi şi uniţi jertfind chiar ortodoxia pe altarul acestui ideal.

Pentru judecarea faptului este suficientă constatarea, că cei 3 membri ai comisiei de candidare, fruntaşi ai partidului naţional-ţărănist, cari au fost împotriva candidării subsemnatului, nu au pus candidatura altei persoane şi nici în şedinţă până la încheerea ei nimeni n'a propus vr'un alt candidat, deci nici nu era cazul a se ordona alegere, fiindcă nu era decât un singur candidat.

Nu le spun toate acestea, pentru ca să iau apărarea alegerii mele. Nu am râvnit niciodată preşedinţia Astrei, nici în 1923, nici în 1925, nici acum. Nu există om în lumea aceasta, pe care să-l fi rugat vreodată să sprijinească alegerea mea. Le spun însă, ca să combat minciuna, să împedic falşificarea istoriei, să arăt, că nu există nici o tradiţie, nici un pact, nici o normă, care ar fi trebuit să oblige măcar moraliceşte adunarea dela Caransebeş, ca de data asta să aleagă un unit ca preşedinte al Astrei.

Adunarea a fost liberă şi suverană. Ea a putut alege ori un unit, ori un ortodox. Ar fi putut alege dintre uniţi ori ortodocşi chiar pe cineva, care să nu fie înregimentat în nici un partid politic să nu facă peste tot politică militantă.

(In răspunsul la a treia întrebare voi încerca de altfel să dovedesc, că nu există nici un motiv serios şi irecuzabil, care ar putea să justifice această suspectă încercare de a constitui o nouă îngrădire cu privire la alegerea preşedintelui Astrei).

— III. In timpul din urmă, chiar în vederea adunării generale dela Caransebeş, care era chemată să institue noulle organe de conducere ale Astrei, s'a discutat cu aprindere primejdia inmixtiunei politice în viaţa Asociaţiunii culturale dela Sibiu. Cari sânt părerile Dvoastre, dle preşedinte, în această ordine de idei?

— Fără îndoială problema raportului între politică şi Astra este una dintre cele mai interesante. Ea comportă însă studiu adâncit. Fiindcă are o serie de aspecte. Fiindcă însăşi noţiunea politicei întimpină mari greutăţi când e vorba să-i dai o definiţie generală şi inatacabilă.

Aşi putea termina aci spunând foarte simplu, că problema raportului dintre Astra şi politică este rezolvită prin Art. 4 din Statute, care spune: «In Adunările Asociaţiunii nu se pot discuta chestiuni religioase şi politice». Fiind deci vorba despre Astra, să nu vorbim despre politică. Punct.

Imi dau însă bine seama că articolul cu pricina nu rezolvă nimic. Fiindcă viaţa e mai tare decât legile şi viaţa românească cere să se lămurească pe înţelesul tuturor: ce face Astra cu politica.

Am simţit viu porunca vieţii, şi anul acesta în săptămâna luminată din luna Aprilie am aranjat la Sibiu primul *«parlament cultural»* în Ţara Românească, cum l-a numit dl profesor D. Gusti. A fost cu adevărat adunarea reprezentanţilor consacraţi ai culturii româneşti din ţara întreagă.

Infre temele de discutat era şi aceasta: Astra şi Politica. La discuţie s'au prezentat două referate, Astra şi politica de dl Dr. V. Vâlcovici, rectorul şcoalei politecnice dela Timişoara, şi o scrisoare dela dl Rădulescu-Motru (vezi volumul Congresul cultural al Asociaţiunii, p. 147 şi 151).

Discuţia a fost interesantă, agitată. Au luat parte la ea unii dintre cei mai de marcă reprezentanţi ai culturei româneşti şi ai politicei româneşti. Incheerile celor două referate erau diametral opuse. Concluzia dlui Vâlcovici: «Mulţimea de români trebue învăţată a-şi aduce aminte, că pe deasupra tuturor intereselor de partid şi necazurile de toate zilele, *toată românimea trebue să fie unită în* faţa greutăţilor», iar dl Rădulescu-Motru spunea, *Astra să nu propage naţionalismul politic.*

Congresul întreg a fost de acord, că Astra nu admite în sânul ei politica zilelor, dar în absolută unanimitate congresul a respins concepţia dlui profesor Rădulescu Motru că Astra ar trebui să abandoneze naţionalismul din programul său de muncă.

Concepţia care s'a destilat din discuţiile parlamentului cultural dela Sibiu cu referire la raportul dintre Astra şi politică, este exprimată în următoarea conciuziune: «*La temelia Asociaţiunii culturale Astra rămâne ca în trecut, astfel şi în viitor ideea naţională în concepţia ei civilizatorica, ferită de orce şovinism, Astra deci va continua să facă şi pe viitor ca şi în trecut operă de solidaritate constructiva şi de naţionalism integral în domeniul culturii şi al educaţiunii poporului. Eliminând cu desăvârşire din sânul ei orice disensiuni politice ori confesionale, ea va rămânea altarul sfânt al idealului naţional şi al solidarităţii naţionale*». (Vezi: Congresul Cultural, p. 365).

Este aceeaşi idee, pe care am îndrăznit să o subliniez în scrisoarea ce am adresat M. S. Regelui la Caransebeş, care a fost cetită în adunare: «Fixând în istoria Ţării permanentul deasupra zilelor ce se scurg în alviile săpate de patimi, Majestatea Ta dincolo de efemerele vrajbe înalţi stindardul trudei pentru înfăptuirile seculare şi readuci astfel în viaţa Neamului Românesc disciplina subordonării egoismelor particulare interesului obştesc».

Eată politica Astrei.

Dar toate acestea nu răspund la o întrebare ce se pune insistent mai vârtos de un an şi jumătate, tot mai insistent, în măsura ce ne apropiam de constituirea noulor organe de conducere la Astra. Orcât am ocoli dihania, sântem forţaţi s'o privim în faţă.

Ce ne facem cu partidele politice în cadrele Astrei? Mai precis, ce ne facem cu membrii Astrei, cari sunt înregimentaţi în diferite partide politice? *Ce ne facem cu creştinii încărcaţi de păcate în sfânta biserică?*

Parlamentul cultural dela Sibiu a fost unanim a constata, că luptele peste măsură acerbe între partidele politice românești şi regretabilele fricţiuni între cele două biserici ale românilor ardeleni, sânt păgubitoare intereselor superioare ale românismului.

Dar aceste neînţelegeri nu sânt de dată recentă. S'a furişat în opinia publică credinţa falşă, că cei puţin românii ardeleni în trecut au trăit în perfectă solidaritate, în dulce armonie, cel mult rivalităţi confesionale ici şi colo... Absolut falş.

Intr'un studiu al său despre trecutul Astrei, părintele Ioan Lupaş constată, că «confesionalismul strâmt şi unilateral n'a putut fi stârpit cu desăvârşire niciodată dintre români, oricâte afurisenii s'au rostit asupra lui». Insuşi preşedintele Asociaţiunii Vasile Pop în adunarea generală din Sebeş (1872) se plânge amar.., *«în cele politice sântem desbinaţi şi în parte înverşunaţi unii în contra altora aşazicând până la cuţite, în cele confesionale sântem stăpâniţi şi înstrăinaţi de catre olaltă până la ura nedumerită».*

Aşa a fost atunci, aşa este acum, şi aşa va fi totdeauna, fiindcă progresul omenirii este vecinică schimbare spre forme noui ale existenţei cari se realizează prin lupte. Asociaţiunea n'a avut nici odată chemarea să desfiinţeze firestile ciocniri şi diferenţieri între fiii naţiunei române, ori să pretindă unora şi altora denegarea credinţelor lor religioase ori politice ori sociale, ci a voit să fie şi a fost altarul, la care au fost chemaţi toţi aceşti români ca să se deprindă a cunoaşte, că deasupra tuturor intereselor lor efemere şi diferenţiate există alte interese superioare care să-i unească în numele eternităţii, la care trebue să râvnească orce comunitate de oameni cu conştiinţa unităţii lor sufleteşti.

Cum spunea Bariţiu în adunarea dela Abrud în 1888: «Asociaţiunea este altarul culturii noastre. Mic este el, ca şi bisericile religiunei noastre cele de lemn rămase din veacurile servituţii, el este însă singurul sanctuar, care în loc să ne desbine în confesiuni sau în partide politice, ne adună şi ne uneşte pe toţi la o sfântă agapă, precum era cea gustată de creştinii din biserica primitivă a lui Hristos».

Asociaţiunea n'a fost nici odată societatea hibrizilor, a hermafroditilor,

a celor indiferenţi cu desăvârşire în chestiile politice ori confesionale ori de alt ordin, ci tocmai din potrivă, cum o marturisesc toţi întemeietorii ei, ea a fost creiată pentru ca toţi aceştia, cari prin diferenţierile lor produse de imperativele inexorabile ale vieţii de toate zilele, condiţie capitală a progresului, cari puteau să-i ducă prea departe în desbinările lor primejduind interesele de eternitate ale neamului, să aibă un «sanctuar» cum zice Bariţiu în care adunându-se cu toţii să se deprindă a lăsa la o parte patimele zilelor şi apropiindu-se unii de alţii şi muncind împreună la creaţiunile culturale, adevăratele temelii ale fericirii neamurilor, să clădească condiţiile solidarităţi indispenzabile vremilor de vijelioase primejdii naţionale. Şapte ani de zile am muncit cu comitetul Asociaţiunii realizând, irecuzabil, o lungă serie de făptuiri binefăcătoare neamului românesc, fără a ne întreba unii pe alţii, ce credinţe politice avem, ori în care biserici lăudăm pe Dumnezeu.

E prea uşor deci a constata duşmănoasele intenţiuni ale acelora cari încearcă a introduce la Asociaţiune examinarea muncitorilor ei din punctul de vedere al credinţelor politice, religioase ori de altă natură. Mai mult poate cei învrăjbiţi, decât cei paşnici şi indiferenţi, au nevoie de Asociaţiune. «Nu cei sănătoşi au trebuinţă de doftor, ci cei bolnavi» — spune evanghelistul Matei.

Niciodată în istoria de 70 ani a Asociaţiunii nu s'a făcut să i se ceară vreunui membru al ei, fie cel mai umil, fie cel mai de frunte, ca să-şi lapede credinţele sale religioese ori politice. Ce ar fi răspuns *Timoteiu Cipariu* când i s'ar fi cerut să şi suspende credinţa sa religioasă pe timpul preşedinţiei la Astra, ca nu cumva să supere pe cei de alte credinţi? Ce ar fi făcut Andrei Bârseanu, dacă în 1911 i s'ar fi cerut să iasă din partidul naţional, ca să poată fi ales preşedinte al Astrei? Cu toate că tocmai atunci *partidul naţional era rupt în două.*

Evident, criminala încercare dela Caransebeş nu avea de a face nimic cu toate acestea. Ea era pusă la cale de multă vreme prin anumite organe de publicitate şi prin câţiva exponenţi eminamente politici. Se falşifică case mai întâi istoria prin lansarea unei pretinse tradiţii de alternare a uniţilor şi ortodocşilor la preşedinţia Astrei. Acum să vină un unit şi a fost propus dl Sextil Puşcariu, un distins fruntaş al bisericei ortodoxe. E nevoe de un bărbat, care să nu fie înregimentat în nici un partid politic şi... a fost propus dl Alexandru Vaida. Cineva cu bogată argumentaţie susţinea teza unui preşedinte în afara partidelor politice provocându-se la pilda Ligii culturale, al cărei preşedinte este chiar şeful unui partid politic. Mătrăguna prinde. Mulţi naivi au început a crede serios că ravagiile politicianismului vor înceta în România, dacă preşedintele Asociaţiunii nu va face parte din nici un partid politic. Bunul bătrân dl Romul Simu în parlamentul cultural dela Sibiu a scris pe hârtie: «Ideal ar fi ca preşedintele şi *membrii comitetului Astrei* să nu facă parte din nici un partid politic«. Logica însă, bine înţeles, nu se opreşte aci. Cu aceeaşi forţă de raţionament se cere, ca să iasă din partidele politice toţi preşedinţii despărţămintelor cu comitetele lor şi în fine, nici unui membru al Asociaţiunii să nu i se permită a face parte dintr'un partid politic.

Biserica va mântui lumea când va scoate din sânul ei pe toţi păcătoşii? Absurditatea concluziei finale a premisei o osândeşte definitiv. Instinctul sănătos al românilor a respins absurdul.

Nu lapadarea de politică militantă o cere Asociaţiunea dela membrii ei, fie preşedinte, fie cel din urmă membru ajutător, ci adunarea tuturor în sanctuarul Asociaţiunii, unde să înveţe a se iubi şi a se cinsti unii pe alţii în ciuda tuturor intereselor cari îi despart, sădindu-şi şi cultivându-şi în suflet convingerea că pedeasupra tuturor despărţirilor îi uneşte interesele eterne ale neamului căruia toţi îi slujesc. Astra este instrumentul destinderii şi a solidarizării nu a neutralizării.

La Caransebeş simplamente s'a făcut încercarea de a vârâ blestemul politicianismului în sanctuarul Asociaţiunii.

Doi distinşi membri ai *Academiei române* mi-au dat personal informaţiuni complete şi exacte asupra celor întâmplate la Caransebeş. Scandalul ruşinos şi furtuna ridicolă în păhărelul cu rachiu îşi are explicaţia ei simplă şi firească în faptul, că toţi autorii sânt membri şi electori de marcă ai unui şi aceluiaşi partid politic, înţeleg autorii «morali şi intelectuali» cum s'ar zice, fiindcă nu cred ca cineva să-mi facă ofensa cerându mi să discut cu căciulile, cari după terminarea alegerii se agitau în aer, iar proprietarii lor se clătinau rău de tot «inspiraţi» de «sfânta dreptate» şi de idealul naţional, urlând în sală «nu ne trebue Goldiş, ne trebue *domnu Textil* dela Lugoj».

Este de importanţă decisivă faptul, că comisia de candidare a avut 10 membri, dintre cari 3 naţional-ţărănişti 7 din diferite alte partide şi fără partide (5 academicieni). Aceşti 7 din urmă au candidat unanim pe subsemnatul, cei 3 naţional-ţărănişti n'au candidat pe nimeni, ci simplamente au fost împotriva subsemnatului fără a indica vreun motiv.

Sânt acum cinci săptămâni, de când boala mă ţine închis în sirâmtoarea cămăruţelor mele. Caut mângâere şi recitesc evangheliile. Şi în amurgul acesta trist al serii de toamnă târzie, când îmi simt inima învolburată de mânie văzând atâta ură blăstemată şi vrăjmăşie ucigătoare, deodată simţesc apropiindu-se chipul trist şi blând al celui dela Nazaret. Aud cuvintele lui dulci: «Eu însă vă spun vouă, iubiţi pe duşmanii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, faceţi bine celor ce vă urăsc, rugaţi-vă pentru aceia care vă jignesc şi vă prigonesc».

Ajută-mă Doamne, să urmez poruncile Tale.

— IV. *Care este programul imediat, pe care urmăreşte să-l înfăptuiască Astra?*

— E cea mai scurtă întrebare, ea însă impune cel mai dificil răspuns.

Programul Astrei? Dar Astra este nu numai cea mai veche, dar cea mai vastă societate culturală a Ţării. Are o glorioasă istorie de 70 de ani. Vă ofer aci raportul general al Comitetului despre munca anului 1929. El are 162 pagini şi este scris cu foarte migăioasă economie. Veţi găsi adaus la raportul acesta şi buletinul despărţământului judeţului Sibiu despre activitatea sa în anul 1929, care cuprinde alte 128 pagini. Am adaus buletinul acesta ca să ofer marelui public informaţia, ce se lucrează într'un an de zile într'un singur despărţământ judeţean al «Astrei».

Vă rog să luaţi act că Astra are două regionale, Astra Basarabeană şi Astra Dobrogeană, are 23 despărţăminte şi mai presus de toate are 884 de Cercuri culturale, care va să zică *organizaţiuni culturale ale Astrei în 884 de sate româneşti.*

Vă rog să nu uitaţi că la Cluj Astra îşi are *secţiunile sale Literare şi ştiinţifice* în număr de 10 cu peste 300 membri în Ţara întreagă. Cred că veţi rămâne uimit dacă veţi ceti rapoartele acestor secţiuni despre activitatea lor în anul 1929.

Ele sunt în lucrare acum pentru înfiinţarea unei Universităţi Populare în capitala Ardealului. Iară secţia biologică de sub preşidenţia neobositului d. Dr. Iuliu Haţeganu, lucrează fără odihnă la planul său măreţ de a organiza întreaga tinerime a Ţării în cadrele societăţii «Şoimii Carpaţilor» tot sub auspiciile Astrei.

A expune programul anului viitor al tuturor acestor organizaţiuni ale Astrei ar fi să scrii un puternic volum.

Vreau să cred deci că dv. aţi dori să ştiţi cari sânt preocupările cele mai apropiate ale conducerii Astrei, ale Comitetului ei Central. Vă ofer aci un exemplar din volumul Congresul Cultural al Asociaţiunii «Astra» ţinut la Sibiu 24, 25 şi 26 Aprilie a. c. (Sibiu, Iunie 1930 cu 394 pagini). In el veţi găsi nu numai tot ce frământă Astra de şapte ani de zile, de când am deosebita cinste de a o conduce, dar mai vârtos veţi găsi în cele 38 concluziuni (p. 363—374) tot ce conducerea Astrei crede că trebue să întreprindă în apropiatul viitor pentru de a adapta tot mai eficace aceasta puternică instituţiune de cultură românească, nevoilor Ţării şi chemării vremilor.

In cuvântarea sa dela Caranşebeş, marelele nostru Protector, M. S. Segele Carol II cu o fericită inspiraţie a numit Astra *«asociaţia pentru răspândirea culturei şi pentru unitatea naţianli»*. Şi a mai spus Regele în toastul Său dela banchet cuvintele, cari vor rămâne pe veci întipărite pe frontispiciul Asociaţiunii: *«Bogăţia unei Ţări nu consistă numai în grâne şi în bani sunători, ci şi într'un suflet înaltat şi pregătit, care să reziste încercarilor»*.

Iată Augustul Protector a fixat pt. toate timpurile, programul bătrânei Asociaţiuni dela Sibiu: «Răspândirea culturii, unitatea naţiunii şi înălţarea sufletelor pentru a le pregăti să reziste încercărilor».

Pentru orientarea publicului voi înşira aci cele mai capitale probleme a căror rezolvare o va încerca fără întârziere noul comitet central al Asociaţiuvii. Ele sunt următoarele:

1. Congresul Cultural dela Sibiu a constatat necesitatea să se întrunească în fiecare an reprezentanţii tuturor societăţilor culturale si ai elitei intelectualităţii române, spre a se sfătui asupra nevoilor culturale ale Ţării şi ale naţiunii române cu excluderea desăvârşită a politicei de zi, dând astfel viaţă unui organism nou în structura societăţii româneşti, sub numirea de Parlament ori Senat cultural Român cu periodicitate organizată. Preşedintele şi Comitetul central al Astrei vor avea datorinţa să ia cât mai în grabă măsurile ce se impun în acest scop.

2. In Banat se va înfiinţa cât mai curând posibil o regională cu numele «Astra Bănăţeană» având aceasta comitetul ei propriu şi îngiobându-se în Astra, conform concluziunii Nr. 4 al Congresului Cultural cu autonomia ei teritorială. Reşedinţa acelei Regionale o va stabili adunarea ei generală.

3. Comitetul central al Astrei va iniţia măsurile necessre pentru culturalizarea românilor din Secuime. Această operă nu va avea de scop slăbirea ungurilor, ci întărirea românilor, nu desnaţionalizarea altora, ci românizarea completă a elementelor etnice româneşti, conservarea şi fortificarea credinţei româneşti, afirmarea conştiinţei spiritului românesc. Astra va lumina cărarea şi va indica mijloacele ce se impun demnităţii noastre naţionale.

4. Astra va solicita bisericilor româneşti un acord formal, în urma căruia preoţimea celor două biserici să fie aşezată pretutindeni în cadrele organizaţiilor Asociaţiunii, spre a contribui la întărirea ideii de solidaritate naţională şi a servi culturei înfrăţite credinţei religioase.

5. In perfectă conformitate cu dorinţa preşedintelui nostru de onoare a M. S. Regelui exprimată la Caransebeş în cuvântarea sa rostită la banchet ca asociaţiile culturale să ofere mână de ajutor Statului să-şi îndeplinească îndatoririle culturale faţă de popor, comitetul central al Astrei va recerca Ministerul Instrucţiunii Publice a impune tuturor corpurilor didactice româneşti, ca să se înroleze ca membri şi conducători în organizaţiunile Astrei, îndeosebi să fie invitaţi învăţătorii din comunele rurale, ca în frăţească înţelegere cu preoţimea să dea tot sprijinul lor propagandei culturale a Asociaţiunii.

6. Asociaţienea culturală din Sibiu va primi între nouile sale îndatoriri şi pe aceea de a organiza în cadrele ei tinerimea naţiunei române întregi în regiuni de «Şoimi» ca cel mai eficace instrument al solidarizării naţionale şi al culturii sentimentului de mândrie naţională, suportul indispenzabil al marilor creaţiuni spirituale în domeniul civilizaţiunii.

7. Astra va intra în colaborare cu mişcarea cooperatistă din ţara întreagă, dând tot sprijinul ei acestei mişcări şi cerând tuturor organizaţiunilor cooperatiste şi băncilor populare, ca conducătorii şi toţi membri lor să intre în rândul membrilor Asociaţiunii, alcătuind împreună cu preoţimea şi învăţătorimea satelor organizmul de conducere al masselor populare pe calea progresului naţional, cultural, economic şi social.

8. Dat fiind că aproape 90% din locuitorii Ţării aparţinători corpului nostru etnic, trăesc direct din cultura pământului, Astra va avea datoria de a oferi agricultorilor români deosebita ei interesare, luminile ei şi dragostea ei. Astra va încerca adunarea la un loc în organizaţiile ei judeţene a tuturor factorilor cu menirea de a scuti interesele agricole ale ţăranilor români, înfiinţând astfel Sfatul unui Stat major de specialişti experimentaţi, cari vor avea misiunea să găsească sugestiunile sănătoase pentru asigurarea progresului lipsit de eclipse al ţărănimii noastre agricole.

9. Evoluţia socială a produs şi în sinul poporului românesc o schimbare radicală în rolul femeii în munca societăţii. Astra în viitor va utiliza cât mai intensiv în scopurile ei munca femeilor române şi va lua măsuri pentru încadrarea femeilor în toate organizaţiile ei, formându-se îndeosebi în cercurile culturale la sate comitete de femei pentru a îndeplini anumite acţiuni culturale caritative şi de asistenţă socială.

10. Comitetul central al Astrei va insista, ca prin despărţămintele sale judeţene să se înfiinţeze în fiecare sediu de judeţ câte o bibliotecă publică, făcând propagandă pentru îndrăgirea cărţii de către intelectualitatea română. In scopul acesta la fiecare sfârşit de an şi în fiecare centru de judeţ, într'o conferinţă publică, un conferenţiar al Astrei va face dare de seamă despre toate cărţile româneşti mai de seamă, apărute în cursul anului, recomandând publicului cetirea lor.

11. Problema bibliotecilor sătesti va trebui să-şi găsească soluţionarea ei prin unificarea tuturor bibliotecilor ce se află risipite prin toate

satele pe la diferitele autorităţi. Cea mai de căpetenie îndatorire a intelectualilor din satele româneşti va fi organizarea bibliotecilor săteşti în aşa chip, ca ele să poată fi utilizate cu folos de către plugarii români. Comitetele despărţămintelor centrale judeţene ale Astrei se vor face responzabile pentru fericita soluţionare a acestei probleme.

12. Asociaţiunea va continua încercările sale de a se apropia de clasa muncitorimii industriale româneşti, năzuind a o îngloba prin mijloace culturale în soiidaritatea naţională.

Aceste vor fi preocupările cele mai apropiate ale noulor conducători ai Astrei.

Din pastoralele arhiereşti de Crăciun.

IV

Astăzi toată lumea îngrozită de urmările războiului, e cu pacea pe buze, afară de fiii pierzării din Rusia sovietică, cari ameninţă cu'n nou război. Diplomaţii iscusiţi se frământă cu mai multă ori mai puţină sinceritate să reguleze prin înţelegere împrumutată raporturile de bună vecinătate între popoare şi să le scoată din criza economică ce apasă deopotrivă pe umerii tuturora. Pacea aceasta de bună voie nu vrea să vie, pentrucă fiecare trage focul la oala lui. «Ne vom înarma» — se zice de altă parte — «şi cu arma în mână vom sili pe toţi la pace». Toţi ştiu că nici aceasta nu este pace. Apoi toţi într'un cor se spovedesc, că unica garanţie a păcii ar fi dezarmarea de bună voie a tuturora, dar nici în putinţa acestei desarmări nu crede nimeni. Aşa dară nici dasarmarea nu este leac pentru pace. Leac pentru pace este numai la doftorul sufletelor şi al trupurilor, Hristos Domnul, care pace şi bunăvoinţă între oameni a adus pe pământ, precum îngerii din cer au vestit la naşterea lui. Să luăm dar aminte ce zice dascălul lumii, Domnul nostru Isus Hristos:

«Nu duceţi grijă de ziua de mâine, — spunea El mulţimei în predica sa de pe munte, — căci ziua de mâine se va îngriji de sine. Ajunge zilei răutatea ei».

Ori ce este răutatea zilei de astăzi? Conrupţia. Ajunge zilei de astăzi lupta contra conrupţiei ca să o dezarmăm. Când va fi dezarmată conrupţia, atunci va înceta furtuna de astăzi şi pace va fi atunci pe pământ.

Mă veţi întreba, dar unde este puterea care să poată dezarma conrupţia? In suflet. Credinţa este singura putere în lume care poate dezarma bălaurul, ce în graiul pământean se numeşte conrupţie. Pentru întărirea acestei credinţe trimit vouă această carte pastorală de Crăciun, scrisă într-o rugăciunile mele de a aprinde lumina sufletului în voi. Pleacă Doamne urechea ta şi mă auzi când la peştera din Vitfleem a Fiului tău mă rog Ţie pentru poporul meu necăjit.

Ţie îţi mulţumim Doamne, că ni-ai trimis pe Fiul Tău Isus ca să potolească furtuna vieţii şi să ne facă primitori ai poruncilor Tale dumnezeeşti.

Binecuvântă Doamne pe Regele nostru, care în numele Tău ne cârmueşte.

Binecuvântă Ţara aceasta ce Tu ni-ai dat.

Binecuvântă poporul românesc, care prin Tine a luat fiinţă.

Fie voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ, Amin.

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Roman al eparhiei Orăzii).

Naşterea Domnului în Sibiu

Sfintele sărbători ale Naşterii Domnului au fost prăznuite şi anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate.

In ziua primă a oficiat sfânta Liturgie în biserica catedrală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, asistat de clerul mitropoliei. In decursul Sf. Liturgii, a hirotonit întru diacon pe catihetul nostru dela şcoalele din Sighişoara, Aurel Radu.

La finea Sf. Liturgii I. P. S. Sa a rostit o remarcabilă cuvântare, cuprinzând ideile fundamentale din pastorala de Crăciun, adresată tuturor fiilor săi sufleteşti din arhiepiscopia noastră şi publicată în ultimul număr din 1930 al ziarului nostru.

Mulţimea de credincioşi, cari abia încăpea în spaţioasa noastră Catedrală, a ascultat cu deosebită atenţie, cuvântul arhieresc. Se apropia ora 12 când I. P. S. Sa a fost condus de preoţimea celebrantă la reşedinţa Sa.

In ziua a II-a a praznicului Naşterii Domnului, a celebrat Sf. Liturgie în catedrală, asistat de preoţimea mitropoliei, P. S. Sa arhiereul nostru *Vasile*. In decursul Sf. Liturgii, a hirotonit pe diaconul Aurel Radu întru presbiter, iar la finea Sf. Liturgii, a rostit o luminoasă cuvântare, pe care o publicăm în numărul de astăzi al ziarului nostru.

Răspunsurile liturgice, le-a dat în ambele zile, cu toată preciziunea, corul mixt al catedralei dirijat de d-şoara prof. Lia Popovici.

Nou abonament

la „Telegraful Român"

Cu ziua de 1 Ianuar 1931, când ziarul nostru intră cu ajutorul lui Dumnezeu în al 79-lea an de apariţie, invităm şi rugăm pe vechii şi noii cititori ai acestui organ, să ne acorde binevoitorul sprijin prin abonamente tot mai numeroase, trimise la ADMINISTRAŢIA ziarului «Telegraful Român» în Sibiu.

Cerem acest sprijin, dela credincioşii noştri, ca reazim şi încuviinţare în munca ce o desfăşurăm întru promovarea intereselor clerului şi ale poporului drept măritor de pretutindeni.

Redacţia şi Administraţia.

Şi pe cel slab întru credinţă primiţi-l, nu întru îndoirea gândurilor.

Celce mănâncă să nu defaimeze pe celce nu mănâncă; şi celce nu mănâncă să nu osândească pe celce mănâncă; că Dumnezeu l-a primit pe dânsul.

Că de viem, Domnului viem; şi de murim, Domnului murim; deci sau de viem, sau de murim, ai Domnului sântem. (Rom. 14, 1, 3, 8).

Ştiri religioase

Papa şi Sfânta Sofie.

In tomul VI al memoriilor lui R. Poincarè se povesteşte despre cardinalul Gaspari, că a poruncit arhiepiscopului Amèt din Paris să întrebe guvernul francez de ce n'ar putea să ajungă sf. Sofia în posesiunea bisericei catolice. Răspunsul a fost că în 1453, la căderea Constantinopolului sub Turci, sfânta Sofie nu era biserică papistaşă, ci ortodoxă. Se răspunse totodată că pretenţiunea Vaticanului ar avea un conflict cu Rusia.

Temele ce vor preocupa viitorul prosinod diortodox.

Iată catalogul temelor fixate astăvară la conferinţa ortodoxă din mănăstirea Vatoped, pentru prosinodul interortodox ce se pregăteşte:

1] Chestiunea Bisericei ruseşti. Conferinţa, înscriind această chestiune ca cea din âi între cele ce vor preocupa, viitorul prosinod roagă pe I. P. S. Patriarh ecumenic ca să facă posibilă venirea la acest prosinod şi a câtorva reprezentanţi ai Bisericei ruseşti, fie din Rusia, fie din Diaspora.

2] Stabilirea unor legături şi a unui contact mai strâns între Bisericile ortodoxe şi a mijloacelor spre aceasta. Un astfel de mijloc poate fi schimbul de studenţi şi vizitele reciproce prin delegaţi şi misiuni de clerici, profesori de teologie şi predicatori, apoi o colaborare mai activă în chestiunile spirituale, morale şi sociale, spre binele popoarelor ortodoxe.

3] Formarea clerului şi necesitatea organizării ei sub supravegherea imediată a Bisericei, înlăturându-se orice tendinţă contrară.

4] Cercetarea situaţiei prezente a Bisericei ortodoxe din America şi a mijloacelor de ajutorare.

5] Aflarea mijloacelor pentru reînălţarea monahismului ortodox la strălucirea lui de odinioară prin perzistarea la tradiţiile şi canoanele monahale şi prin înviorarea activităţii lui de odinioară a celei ştiinţifice, filantropice şi în special prin cultivarea artei creştine.

6] Aflarea unui mod de colaborare între Bisericile ortodoxe pentru combaterea ateismului şi a celorlalte concenpţii greşite, a Francmazoneriei, Theosofiei, Spiritismului etc.

7] Raporturile Bisericei ortodoxe cu Bisericile heterodoxe din Răsărit şi Apus, şi anume:

a) Legături de iubire cu Bisericile heterodoxe, cari tind spre Biserica ortodoxă şi nu fac proselitism printre ortodocşi [Armeni, Copţi, Abisinieni, Haldei, Iacobiţi, Catolicii vechi, Anglicani].

b) Raporturi de prevedere şi apărare faţă de heterodocşii, cari fac proselitism şi se străduesc în tot chipul să facă rău Bisericei ortodoxe [Catolicism, Unaţie, Protestantism, Metodism, Baptişti, Chiliaşti etc.]

8] Studierea chestiunii: cari dintre eretici şi schismatici să fie primiţi în Biserica ortodoxă prin Botez, cari prin Mir şi cari printr'o simplă declaraţie scrisă a credinţei.

9] Chestiunea şi înlăturarea după putinţă a varietăţii în praxa Bisericilor ortodoxe, privitor la impedimentele la căsătorie, motivele de divorţ etc.

10] Organizarea judecătoriilor spirituale întrucât se poate în acelaş chip în toată Biserica ortodoxă.

11] Studierea modului de alegere a arhiereilor şi mai ales a primilor episcopi ai Bisericilor autocefale, mod care ar fi mai în armonie cu sfintele canoane.

12] Studierea chestiunii calendarului în legătură cu hotărârea Sinodului I ecumenic despre Sf. Paşti şi restabilirea acordului între Biserici pe această temă.

13] Unificarea Tipicului pe baza tradiţiei bisericeşti.

14] Aflarea mijloacelor pentru înprimarea culturei ortodoxe în toate minifestările de viaţă ale popoarelor ortodoxe.

15] Studierea mijloacelor pentru sprijinirea artei tradiţionale bizantine în diferitele ei aspecte, în muzica bisericească, în pictură, arhitectură, odăjdii şi vase sfinte.

Chestiunea schismei bulgare n'a fost înscrisă între aceste teme, ci s'a cerut ca Biserica Ierusalimului după consimţământul patriarhului ecumenic să mijlocească pentru soluţionarea conflictului.

Numai în caz când această mijlocire n'ar duce la rezultatul dorit, patriarhatul ecumenic s'o înscrie între temele prosinodului.

In ajutorul celor lipsiţi

Sărbătoarea Naşterii Domnului a fost şi anul acesta un bun prilej ca societatea sibiană să vină în ajutorul orfanilor şi celor lipsiţi, să-i mângâie, să-i înveselească, ca praznicul iubirei să fie o zi de bucurie pentru toţi. In diferite părţi ale oraşului, în şcoale, spitale şi orfelinate, s'au aranjat serbări şi s'au distribuit daruri.

Ca în toţi anii, şi anul acesta în preseara Naşterii Domnului, Direcţiunea orfelinatului nostru a pregătit orfanilor o frumoasă serbătoare.

Un splendid pom de Crăciun împodobeşte sala plină în care orfanii au cântat mai multe colinde, au declamat poezii ocazionale şi au jucat piesa: „In Ajunul Crăciunului" în 2 tablouri de Gh. Preoţescu. La această serbare a asistat I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, Generalul *St. Panaitescu*, Com. C. VII. A. cu D-na, consilieri mitropolitani şi eparhiali şi numeroşi binevoitori ai orfelinatului.

La finea producţiei zelosul pedagog, păr. I. Circov, în cuvinte bine simţite a vorbit despre însemnătatea orfelinatului arhiepiscopesc, în care au fost ocrotiţi şi crescuţi 173 orfani, copii ai neamului, a căror părinţi şi-au jertfit viaţa pe altarul idealului nostru naţional. La sfârşit a mulţumit tuturor celor ce au contribuit cu daruri pentru orfani. In primul rând I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, care şi de astădată li-a trimis o mulţime de bunătăţi şi 1000 Lei, şi în fine mulţumeşte tuturor binevoitorilor şi ocrotitorilor acestei umane instituţiuni şi anume: Indeosebi scumpei noastre armate, care şi anul acesta a trimis mai multe obiecte de preţ pe seama orfanilor, Domnului Ge-

neral Panaitescu şi mult stimatei sale soţii, pentru darurile făcute, Prea S. Sale Dr. V. Stan pentru darul de 500 Lei. D-nei Letiţia Schuster, care a colectat 3100 Lei. Dr. Vasile Bologa 500 Lei, Ioan de Petri 700 Lei, Constantin Trifa 300 Lei. etc.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a adresat orfanilor cuvinte de iubire părintească, îndemnându-i să cultive toate calităţile cu care i-a dăruit bunul Dumnezeu, spre binele Bisericii, care îngrijeşte de ei. Mulţumeşte D nei şi Dlui General Panaitescu pentru iubirea şi atenţiunea arătată orfanilor şi tuturor cari au contribuit la bucuria lor din seara Crăciunului, iar pe orfani îi sfătueşte ca în rugăciunile lor să pomenească pe toţi cari cu drag se gândesc la ei şi mai ales pentru sănătatea Păr. I. Trifa, directorul acestui orfelinat, care este suferind. Mulţumeşte Păr. I. Circov, care cu atâta râvnă suplineşte pe Păr. Trifa şi grija pe care o poartă orfanilor.

INFORMAŢIUNI

Ziarul „Telegraful Român" urează sprijinitorilor şi cititorilor săi ani mulţi cu bine, închinaţi în folosul ţării întregite şi al bisericii sale ortodoxe.

Biserica ort. rom. în Năsăud. Orăşelul cu trecut istoric şi centru cultural, Năsăudul, are 4 biserici şi 2 sinagoge. Biserica ortodoxă română n'are, până acum, decât o prea modestă capelă pentru credincioşii, al căror număr creşte tot mai mult. Parohia ortodoxă din localitate a pornit de mai mult timp o vie acţiune pentru ridicarea unei biserici încăpătoare, adunând o sumă ce trece peste o sută de mii de lei. Acţiunea se continuă cu râvnă.

Ştire ziaristică. — Năsăudul este titlul primei gazete româneşti ce apare începând cu ziua de 18 Decemvrie 1930, în orăşelul din din ţinutul grăniţeresc al Văii Someşului Mare. Noua publicaţie săptămânală având ca director pe dl prof Ilariu Boţiu şi ca primredactor pe dl Octavian Ruleanu, este gazetă politică, literară, pedagogică şi de informaţiuni, al cărei ideal este „iubirea propagată de acela, care s'a jertfit din iubire: iubire pentru tot ce e românesc şi crestinesc". Dorim confratelui năsăudean succes şi viaţă lungă.

Pe timp de doi ani este oprită imigrarea în Statele unite ale Americei de nord. Se va permite însă intrarea rudelor străinilor cari trăesc în America, dar şi aceasta numai în număr limitat.

ŞTIRI LOCALE

Dela primăria municipiului Sibiu. Dl primar al municipiului Sibiu invită pe locuitorii acestui oraş, *omişi din orice cauză la recensământul general al populaţiei*, să comunice aceasta, cât mai curând, la primărie, str. Mitropoliei 2, uşa Nr. 8, pentru a se lua măsuri de completare ulterioară a listelor.

Răscumpărerea zilei onomastice. Dl Ioan Stanciu, măestru zugrav, îşi rescumpără felicitările de ziua onomastică, dăruind 200 Lei: 100 Lei fondului Asilului bătrânilor dela „Societatea română de înmormântare din Sibiu" şi 100 Lei fondului de propagandă naţională meseriească dela „Reuniunea mes. români din Sibiu". — *Comitetele.*

— Dl Ioan Marcu, conducătorul Librăriei Arhidiecezane, îşi rescumpără felicitările de ziua onomastică dăruind 200 Lei „Legatului Iosif şi Paraschiva Marcu" al Fondului Asilului bătrânilor dela Societatea română de înmormântare din Sibiu. *T. Popovici*, dir.

Înştiinţare. Comitetul şcolar al liceului „Gheorghe Lazar" din Sibiu îşi ţine *Adunarea generală* în ziua de *18 Ianuarie* 1931, ora 11 a. m. la liceu, pentru aprobarea contului de gestiune al anului 1930, aprobarea bugetului anului 1931, şi curente. Dacă în ziua de 18 Ianuarie membrii nu s'ar prezenta în numărul cerut, adunarea se amână pe ziua de 25 Ianuarie 1931, când se va ţinea cu orice număr de membri prezenţi.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Îndrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

În pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20%, rabat.

Librăria Arhidiecezană.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea

în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor

Dr. VASILE GHEORGHIU

profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA

paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Preţul Lei 225.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 386/30 (Nr. 94) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor: **Balşa**, **Ceru Băcăinţi** şi **Mada**, toate de cl. I I a din prot. **Geoagiu**, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasionate în coala B. pentru întregire dela stat şi anume:

1. **Balşa cu filia Galbina**, 3 jug. sesiune parohială, 2 st. lemne de foc în pădure, folosirea cimitirului şi stola obşnuită în tract.

2. **Ceru-Băcăinţi**, 3 Dcl. cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, 2 jug. sesiune parohială şi stola obişnuită.

3. **Mada**, 8 jug. sesiune parohială, locuinţă, 2 dcl. cucuruz cu tulei, de fiecare casă, şi stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

În înţelegere cu comitetele parohiale.

Geoagiu, la 30 Noemvrie 1930.

protopop
V. Goron.

MEDIC PRIMAR

Dr. Ilie Ianca

reîncepe praxa medicală în 2 Ianuar 1931. Consultaţiuni pentru boli interne şi de femei la ½9—10 ore î. a. şi 3—4 ore d. a. în Piaţa Principele Carol (Piaţa mică) Nr. 27 etajul I, deasupra farmaciei Fabriţius.

(50) 2—3

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Reclama este sufletul comerţului

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Îndreptar cultural

de

Gh. D. Mugur şi **V. Voiculescu**

Preţul Lei 100·—, plus spese poştale Lei 15·—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1931

Al 80-lea dela apariţie

Cuprinde bogată şi aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conţine următoarele: Noui Suveran, *M. S. Regele Carol II.* — *Optzeci de ani*, Calendarul din teascurile tipografiei lui Şaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troiţa* (versuri şi proză). — † Arhiereul *Filaret Musta*. — *Răposaţii noştri preoţi* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (*cu potretele tuturora*). — Călugărul şi banditul. — *† Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fundator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeţ. — *Cântec* de Crăciun. — *Reprivire asupra anului precedent*, ştiri şi fapte din viaţa bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorire. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioşilor. — Biserică arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jigniri şi nedreptăţiri. — Vizitaţii canonice şi sfinţire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica şi noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paşti. — Lui Horia şi Cloşca. — Cursuri de vară. — Conferenţa din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociaţia clerului «A. Şaguna». — *In luptă cu vechiul vrăjmaş*, combaterea beţiei. — *La plecare*. — *Maimuţele*, de unde au luat începătură? — **Fel de fel:** 1. Colinda albinelor. — 2. Priviţi şi în sus! — 3. Fapta prinţului. — 4. Efectul. — 5. Întrebări. — 6. Fă binele, ear de rău te fereşte! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoţilor la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgâni. — 12. Obiceiuri păgâneşti. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moşie. — 15. În rândul străinilor. — 16. Dragostea creştinească. — 17. Viteazul. — 18. Biblia şi Caragiale. — *Glume*. — *Târgurile*. — Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: M. S. Regele *Carol II.* — Întâia tipăritură *din tipografia lui Şaguna*, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposaţii preoţi:* Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prot. Romul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Ţeposu şi Ioan Laşiţă. — *† Dr. Augustin Dumitreanu*, fundatorul dela Şardul de lângă Alba-Iulia. —

În celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 7 Ianuar 1931 Nr. 3

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-b

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei uni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză · Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Anul nou în Sibiu

Serviciul divin în catedrală

Sfânta Liturgie

In ziua primă a anului nou, în biserica noastră catedrală, s'a oficiat sfânta Liturghie, pontificând părintele consilier mitropolitan Dr. Vasile Bologa, asistat de 4 protoierei și doi diaconi. Predica ocazională, a rostit-o părintele protoereu Ioan Dăncilă; iar răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei, condus de dșoara prof. Lia Popovici.

La serviciul divin a participat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, dnii generali și ofițeri superiori, aflători în garnizoană, în frunte cu dl General Ștefan *Panaitescu*, șefii tuturor autorităților civile în frunte cu dl prefect județean General î. p. Dr. George Moga, dl prim-președinte al tribunalului Dr. Zaharie Crișan, dl primar Goritz, profesorii dela diferite instituții de învățământ, în frunte cu dl inspector I. Bratu, membrii Comitetului central al Astrei aflători în Sibiu, în frunte cu Dl vicepreședinte Dr. Gheorghe Preda, reprezentații institutului «Albina», președintele Dr. Beu cu dnii Dr. Comșa, Vătășan și Pop etc. și o mare mulțime de credincioși; iar înaintea catedralei era postată o companie de onoare a regimentului 90 infant. împreună cu drapelul și muzica militară.

Doxologia cea mare

După terminarea sfintei Liturgii, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, înconjurat de preoții liturgisitori, a oficiat Doxologia cea mare, ridicând rugăciuni ferbinți către Cel a Tot puternic, pentru toate câte a făcut nouă și cerând sprijinul și ajutorul Său pentru viitor.

La rostirea rugăciunii pentru sănătatea și îndelunga viață a Majestății Sale Regelui nostru *Carol II*, muzica militară a intonat Imnul spre rugăciune.

Defilarea

După ieșirea din sfânta biserică dl General Ștefan Panaitescu cu puternica-i voce a adresat trupei cuvinte de îmbărbătare și urare de întrare într'un nou an, încheind cu urări de:

Să trăiască Majestatea Sa Regele Carol II!

Să trăiască Augusta Familie Regală!

Să trăiască Țara Românească!

Muzica militară, după fiecare locuțiune, a intonat Imnul Regal.

Dl General a primit apoi defilarea trupei.

Recepțiunea dela Reședința arhiepiscopească

După terminarea acestor festivități, conform vechiului și frumosului obicei, ca în ziua de anul nou să se aducă mai întâi felicitări Capului bisericii noastre, reprezentanții armatei, șefii autorităților civile și fiii sufletești ai I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru *Nicolae*, s'au prezentat în număr mare în salonul de recepțiuni al reședinței mitropolitane, pentru a aduce Inaltului Ierarh, urări de bine din prilejul întrării în anul cel nou, și a-L asigura de stima, devotamentul, alipirea și iubirea fiiească.

In numele intelectualilor și a tuturor fiilor credincioși din centrul mitropoliei noastre, părintele consilier mitropolitan, *Dr. V. Bologa*, a adresat I. P. S. Sale, următoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfințite Părinte!

Credincioși tradiției bisericii noastre strămoșești, călăuza probată a vieții noastre publice, creștine și naționale, de mii de ani încoace, grăbim cu toții în jurul I. P. S. Voastre, să Vă exprimăm din toată căldura inimii noastre respectuoase felicitări și profund simțite urări de: AN NOU FERICIT!...

Suntem martori ai preocupărilor I. P. S. Voastre, pentru o demnă obladuire a acestui sfânt așezământ al părinților noștri, pentru continuu spor și înflorire în toți ramii săi de viață. Și privim cu satisfacție grijile părintești pentru luminata păstorire și ocrotire sufletească ce binevoiți a împărtăși tuturor fiilor bisericii noastre, până la cele mai îndepărtate hotare ale vechei noastre Mitropolii. Până la îndepărtatul Maramureș al Ardealului, cuibul Voevozilor români de odinioară, Dragoș și Bogdan, fericiții descălecători ai neamului, de pioasă aducere aminte, unde credincioșii bisericii noastre și astăzi se frământă cu multă stăruință pentru reînființarea istoricei lor Episcopii de Maramureș. Aceleași griji părintești pentru interesele bisericii noastre dela miază-zi, dela granițele Iugoslaviei, unde iarăș se fac atâtea stăruințe și sacrificii frumoase din partea credincioșilor bisericii noastre, pentru reînființarea vechei lor Episcopii din Timișoara.

Inaltă mulțămire sufletească de altă parte, când vedem, că I. P. S. Voastră nu pregetați a străbate, cu toiegul arhipăstoriei în mână, îndepărtatele ținuturi ale de Dumnezeu binecuvântatei noastre Arhiepiscopii, ca și în toamna abia trecută prin ținuturile înstrăinatei noastre săcuimi, până la marginile ei extreme, drept îndreptând cuvântul adevărului, ca un mare apostol al neamului, pururea luminând, încălzind și înălțând sufletele pentru idealul sfânt al evangheliei lui Hristos.

Impreună cu acestea grijile părintești ce Vă inspiră, pentru conducerea și înțeleapta îndrumare a creșterii clerului bisericii noastre și a clasicelor noastre institute de învățământ secundar, marele Liceu ortodox-român «ANDREIU ȘAGUNA» din Brașov, și Liceul ortodox-român «AVRAM IANCU» din Brad, ca și Școalele Normale «ANDREIU ȘAGUNA» din Sibiu, secția de fete și de băeți, toate moștenite dela Marele Arhipăstor al cărui nume îl poartă, ca cele mai bogate izvoare de lumină, de știință și de educație religioasă-morală și națională, singura pavază pentru viitorul și pentru propășirea unui neam.

Cu toată recunoștința pentru aceasta muncă binefăcătoare, urăm din inimă desăvârșită izbândă acestor osteneli ale I. P. S. Voastre, în cultul luminii, binelui și adevărului, ca o răsplată prea binemeritată dela bunul Dumnezeu, spre binele neamului și a bisericii sale strămoșești.

Mulți fericiți ani, Stăpâne!

La finea acestei cuvântări, asistența a făcut călduroase ovațiuni I. P. S. Sale.

După părintele Bologa, Dl General Ștefan *Panaitescu*, a adresat I. P. S. Sale, următoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfinte Părinte,

In numele ofițerilor și trupei C. 7 A. am venit personal să prezint I. P. S. V. de anul nou cele mai călduroase felicitări și urări de sănătate și viață îndelungată, pentru binele și fericirea bisericii și pentru a duce la desăvârșire opera de unificare sufletească începută de I. P. S. V. unificare sufletească de care are nevoie mai mult ca oricând neamul nostru.

Odată cu aceasta țin să asigur pe I. P. S. V. că armata noastră conștientă de rolul ei în stat, este întotdeauna alături de biserica strămoșească, isvorul tuturor virtuților morale ale poporului românesc.

In cursul vremurilor Biserica a păstrat, în sufletul tuturor românilor, trează conștiința națională și a sădit în inima lor pe lângă iubirea de Dumnezeu și dragostea de țară, neam și tron.

Ostașii, apărătorii credincioși ai patriei, au găsit în totdeauna în Biserică nu numai mângâierea dohovnicească, dar și alinarea și întărirea sufletească mai cu seamă în timpurile de grea cumpănă.

In vremurile grele de astăzi (putem zice vremuri grele pentru religia creștină) noi cu toții strânși uniți împrejurul tronului și cu cel mai profund devotament pentru scumpul nostru suveran, M. S. Regele Carol II-lea, protectorul Bisericei; urăm din toată inima Bisericei noastre strămoșești toată prosperitatea și să fie în veci lumina călăuzitoare a sufletelor noastre.

I. P. S. V. conducătorul sufletesc al Ardealului, vă zicem din toată inima «să trăiți la mulți ani».

La aceste vorbiri, I. P. S. Sa, a răspuns printr'o vorbire pătrunsă de îngrijorarea zilelor de astăzi, ale cărei idei principale, le redăm sumar în următoarele:

Domnule General,
Domnule Prefect,
Prea stimaţi şi iubiţi fraţi,

Vă mulţumesc din toată inima pentru felicitările ce mi le-aţi adus cu prilejul acestui an nou.

Vă rog să primiţi şi din parte-mi aceleaşi sincere urări de bine.

Ne găsim în pragul unui nou an, plini de nădejdi şi aşteptări, dar fără a şti ce surprize ne ascunde în taina lui.

Zilele pe cari le străbatem, sunt destul de grele şi apăsătoare pentru noi.

Şi Biserica este părtaşă la greutatea zilelor de azi, cu toate instituţiunile ei.

Criza financiară şi economică ameninţă să ne distrame organizaţia actuală bisericească, zidită cu mari sforţări de înaintaşii noştrii în vremuri grele.

Am încredere însă, că cu ajutorul lui Dumnezeu, cu râvna clerului şi poporului, vom putea trece peste aceste greutăţi ale momentului; ba îndrăznim a crede, că nu va trece mult şi ne vom împlini şi aspiraţiile de cari amintea purtătorul de cuvânt al Dvoastre, căci fraţii noştrii, d. prin părţile Maramureşene şi cei dela graniţele Iugoslaviei într'adevăr oftează după scaunele vlădiceşti, cari încă n'au putut fi reînfiinţate în acele părţi.

Tocmai în mijlocul greutăţilor Biserica se simte obligată să sădească în sufletele credincioşilor ei, încrederea şi întărirea în dreapta credinţă.

E un razim tare pentru sufletul poporului nostru, pentrucă oricât de mari ar fi greutăţile zilelor prin cari trecem, să ţinem seamă, că un popor nu trăieşte numai pentru rezolvirea crizelor economice, ci mai ales pentru realizarea destinelor sale superioare în lume.

Nici chiar în mijlocul celor mai mari greutăţi, nu ne este permis a ne depărta sau a ne abate dela problemele fundamentale ale rosturilor neamului nostru, dela problemele culturale şi duhovniceşti.

Anul ce a trecut, cu toate grijile şi năcazurile lui, ne-a adus şi o mare bucurie pentru întreaga ţară:

Tronul de care ne legăm cu toată căldura şi devotamentul îşi are Regele Său.

Sub conducerea înţeleaptă a Majestăţii Sale Regelui Carol II, privim cu încredere în noul an ce vine.

Vă rog din toată inima să ne unim cu toţii şi să-i urăm Regelui nostru: Mulţi fericiţi ani, pentru slava Ţării şi fericirea neamului!

Mulţumindu-Vă încă odată pentru simţămintele exprimate şi împărtăşindu-Vă arhiereasca binecuvântare, Vă zic tuturora: An nou fericit!

Adresându-se I. P. S. Sa în special dlui General Panaitescu şi mulţumindu-i pentru urările de bine şi accentuând importanţa raportului amical ce trebue să existe între armată şi biserică, a rugat pe dl Comandant şi ceilalţi reprezentanţi ai armatei, să primească şi din partea Sa şi a bisericii, aceleaşi urări de bine pentru cei prezenţi, pentru colaboratorii dânşilor şi pentru scumpa noastră armată pe care se razimă întreaga ţară şi ne dă siguranţa de a putea duce la îndeplinire misiunea noastră. A mulţumit apoi dlui prefect judeţean Dr. Moga şi şefilor autorităţilor civile şi tuturor onoraţiorilor pentru felicitările aduse, dorindu-le la toţi: An nou fericit!

*

Fiind P. S. Sa Părintele Vicar Vasile, în ziua anului nou absent din Sibiu, stimătorii şi prietenii din Sibiu, l-au felicitat în scris.

Vremea trece, vremea vine...

In testamentul său, înţeleptul episcop Melchisedec, a scris cuvinte dureroase despre starea bisericii, care prin «odiosul act de spoliare, numit secularizare, a devenit săracă materialiceşte, ear politiceşte sclava unor miniştri întitulaţi de culte, cari lipsiţi de orce idee despre înalta menire a bisericii în societate — şi adeseori chiar ei duşmani ai creştinismului, — stau să ia bisericii şi ultimile rosturi de existenţă materială şi de independenţă».

Această stare lamentabilă, ce a mâhnit adânc pe un ierarh de înaltă cultură şi a aruncat o pală de umbră pe drumul de lumină al unui vajnic idealist al veacului IX-lea, s'a continuat până azi.

N'a fost nici atunci, precum nu este nici azi, un moment de cutremur al conştiinţei morale pentru potentaţii politici. Biserica de atunci încoace, a fost «ţapul ispăşitor» pentru păcatele politicei. Ea a fost totdeauna jertfită înaintea ori cărei alte instituţiuni, fiind un punct vulnerabil pentru toţi ceice nu erau altceva decât legitimii fii ai apostaziei, ateismului şi fracmazoneriei.

Dela secularizarea averilor mănăstireşti şi până azi, ea a trăit din mila sgârcită a statului şi s'a menţinut din toleranţa — vorba vine — corifeilor regimurilor politice. Valoarea ei spirituală a fost ignorată şi plasată în rândul categoriilor de mâna a doua. Aşa că, azi se ignorează până la negaţie marele rol ce l-a avut biserica noastră ortodoxă, care pentru neamul românesc nu-i este altceva decât o adevărată mamă, care l-a crescut şi mângâiat la sânul ei cald de iubirea aceluia ce s'a jertfit pe Golgota.

Şi au fost vremuri de sfinte amintiri, când liniştea, binele şi fericirea se revărsau din belşug peste plaiurile pământului românesc, — atunci când vlădica, cu Domnitorul ţării şi cu boierii, stau alături la necazuri jertfindu-şi viaţa şi averea, numai pentru înflorirea şi prosperarea neamului. Unde sânt voevozii şi boerii, ctitori şi ziditori de biserici şi sfinte mănăstiri?... S'au dus odată cu vremile lor...

Din sfinţenia acestor vremi, noi cei de azi, abia mai bănuim lumina diafană a unui vis, ce mângâie cu pâlpăirea lui câte un suflet care mai îngenunchiază la icoana credinţelor străbune...

La aceşti înaintaşi ai vremilor apuse tot ce au făcut, era expresia unei adânci şi autentice convingeri. Erau conştienţi că existenţa, trăinicia şi prosperarea unui stat depinde intrinsec de puterea sufletească şi forţa morală a poporului.

Istoria ne arată popoare cu o puternică organizaţie politică, cari din cauza indisciplinei spirituale, şi a falimentului moral, s'au prăvălit din piscul culminaţiei lor, în abisul anarhiei şi nimicirii. Acestea se întâmplă totdeuna atunci, când viaţa religioasă se elasticizează, ear autoritatea bisericii se calcă în picioare de puterea politică.

In faţa unui asemenea fapt sântem noi astăzi. Statul a luăt o atitudine asemănătoare cu Pilat faţă de Hristos. Hristos nu este vinovat, dar, pentru împăcarea intereselor politice, trebue jertfit. Politicianii noştri, ştiu şi sânt convinşi că «Biserica» nu este vinovată de jaful ce s'a făcut cu banul public, dar pentru a salva bugetele personale ale regimului «trebue» jertfită. Şi biserica s'ar jertfi, dacă ar fi vorba de o cauză supremă, pentru un scop ideal, ce şi-ar răsfrânge lumina binefăcătoare peste neamul nostru. Ea ştie ce este jertfa, căci prin jertfă s'a născut, şi prin ea trăeşte. Jertfa ce se impune bisericii ortodoxe, n'are fond, — n'are caracter spiritual moral. — Să se jertfească bugetele ministeriale, parlamentare, bursele de prisos, indemnizaţiile pentru «voiajuri»...

Credem că a venit vremea, când şi biserica, prin reprezentanţii ei, va fi la postul de comandă, pentru a-şi ispăşi fiecare păcatele în raport cu gravitatea lor.

Pr. *Const. Zoican.*

Organizaţi Oastea Domnului

Dăunaţii războiului

— La alţii şi la noi —

Atât statele învingătoare, cât şi cele învinse au căutat în anii de după război să-şi despăgubească dăunaţii, ajutându-i să-şi refacă avutul.

In Anglia la anul 1923, în Franţa încă dela 1920, sinistraţii sânt desdăunaţi şi puşi în putinţa de a contribui la sporirea avutului ţării lor.

Grecii au despăgubit nu numai pe cei din Grecia, ci chiar pe dăunaţi greci din România, plătindu-le sumele arătate de autorităţile noastre româneşti.

Italia, Cehoslovacia, Iugoslavia de asemenea şi-au despăgubit dăunaţii marelui război.

Păgubiţii români au rămas la coadă aşteptând zile mai bune.

Statul român a încasat în contul reparaţiilor vreo cinci miliarde de lei, din care sumă se cuvenea cel puţin jumătate pe seama păgubiţilor, — între dânşii se găsesc şi numeroşi preoţi de ai noştri. Statul n'a plătit, până acum, decât abia o jumătate miliard (în loc de cel puţin două şi jumătate) sinistraţilor din România.

Delegaţii acestora s'a prezentat în toamnă la ministerul de finanţe, cerând din nou să se ia măsuri pentru deslegarea problemei ce priveşte un număr aproape de un milion de români. Ear ministerul nu li-a dat, nici astădată, decât — speranţe. Pe când faptele?

Ce ne aduce anul?

— Citind ziarele —

Ca de obicei, la început de an, gazetele, într'un glas cu cititorii, îş pun întrebarea: Cum va fi anul nou? Ce ne aduce noul an?

Anul trecut 1930 este prezentat în culorile cele mai mohorâte: an încărcat de neajunsuri, de mizerii, de sărăcie, cu nemulţumiri, plângeri, proteste, recriminări multe, foarte multe, an de sbucium şi de lupte desnădăjduite, ţipete că nu se mai poate trăi în ţară...

Nici un glas însă, sau aproape nici unul, nu s'a ridicat să ne aducă aminte, că ogoarele noastre ni-au dat, în 1930, *belşug de roadă*, mai mult decât nădăjduia lumea, cum arată unul dintre neobosiţii noştri scriitori, Păr. Arhimandrit Scriban, într'unul din luminoasele sale articole, unde scrie că dela Dumnezeu anul a fost bun şi binefăcător şi trebue să-l încheem cu mulţumiri către El; — câte am avut rele, le-am *avut dela oameni.*

Păr. Arhimandrit spune, că nu e de ajuns să punem întrebarea: Ce ne aduce anul? ci să ne întrebăm şi: *Ce aducem* **noi** *anului*? Căci anul a venit cu ale lui obişnuite, şi a fost şi mai bun decât obişnuit, — dar n'am fost noi cum trebuea.

«Vremea se scurge, calea lui Dumnezeu urmează fără stirbire. Cum sântem noi în mijlocul acesteia? Intrebarea aceasta nu ni-o punem, şi totuş aici e cheea tuturor necazurilor noastre. Căci toate relele câte le-am avut, sânt numai şi numai dela oameni... Ei, pe de-o parte, nici nu vor să asculte pe ceice le vorbesc de bine; ear, pe de alta, pun beţe în roate şi singuri umblă să întărească lucrarea diavolului în lume».

Vedem zilnic, cum silinţele spre bine sânt bănuite şi înăduşite atât între

ţări, cât şi între oameni în parte... «Aşteptăm să ne cadă binele din cer, să ne aducă anul nou lucruri minunate, spre care noi nu ne mişcăm de loc prin silinţa noastră... Cum puteţi da fiilor voştri cele *bune*, a spus Domnul Hristos, *fiind voi răi?* Treceţi în ceata lucrătorilor binelui, lăsaţi pe uneltitorii vrajbei, urniţi cu un deget răul din drumul vostru, şi veţi vedea că *binele* vine mai curând decât credeţi. Dar înainte de toate: trebue să credeţi în el, să simţiţi pentru el, să vă mişcaţi către el».

Indrăzniţi prin urmare, şi veţi birui.

Un monument istoric: Biserica din Criştior

In «Anuarul comisiunii monumentelor istorice pentru Transilvania pe anul 1929», ed. Cartea Românească Cluj, se află o mulţime de date, privitoare la cele mai vechi biserici din judeţul Hunedoara.

Tot din acest anuar se mai află extrasă şi cartea: «Vechile biserici de piatră româneşti din judeţul Hunedoara» de Virgil Vătăşeanu. Acest extras, e necomplet, întrucât nu sânt studiate scenele religioase şi istorice din vechea biserică română din comuna Criştior, comună aproape de Brad.

Lipsa aceasta, e rezolvată însă într'un capitol al dlui S. Dragomir din conţinutul «Anuarului» sub titlul: «Vechile biserici din Zarand şi ctitorii lor în secolul XIV şi XV», capitol, comunicat Academiei române în 24 Martie 1930, studiu expus în 41 de pag.

Scriu aceste şire, odată pentru a face cunoscut «Anuarul comisiunii monumentelor istorice», tuturor celor interesaţi pentru nişte importante documente istorice, pe cari le poate vedea oricine; iar în rândul al doilea a aduce o explicare istoric-religioasă a celor două scene biblice, din biserica din Criştior, despre cari va fi vorba mai în jos şi cari nu se află tratate în Anuar.

Ce scene reprezintă pictura bisericii din Criştior?

Reprezintă, trei feluri de scene, şi anume: familia ctitorului, familia regilor Ungariei şi mai multe scene religioase. Starea actuală a picturii dela Criştior, ne lasă să observăm că în cursul timpului, reparându-se biserica, zidarii au săpat peretele, cu pictura de pe el, ca să se prindă mai bine mortarul; iar acum deslipindu-se stratul de var de deasupra picturii, ne lasă să vedem cum zidarii neştiutori, au alterat destul de mult o pictură mult grăitoare.

Pe peretele naosului, se află pictată o icoană ce reprezintă un bărbat, o femee şi între dânşii un copil. Costumele sunt cavalereşti. Dl prof. I. D. Ştefănescu ne spune într'o conferenţă din 19 Noemvrie 1930, că îmbrăcămintea aceasta, era cea a curţii din Praga, ce în veacul al XIII—XV era în privinţa modei, ceeace este astăzi Parisul.

Cine sunt aceste 3 persoane?

Ne spun inscripţiile slavone ce se află deasupra fiecărei persoane din icoană şi anume: deasupra cavalerului, în partea stângă stă scris:

«Robul lui Dumnezeu ctitorul jupânul Bălea prezintă mănăstirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu pururea Fecioarei Maria». (Traduse din limba slavonă, Anuar pag. 229) Deasupra figurii femeeşti stă scris:

«Roaba lui Dumnezeu jupâniţa Vişe». La tot cazul această Vişe, nu a putut fi decât soţia jupânului Bălea. La mijloc, se află chipul unui băeţandru, îmbrăcat tot în haine cavalereşti; iar deasupra capului, are o inscripţie necomplectă:

«Robul lui Dumnezeu Ştefan Bălea fiul lui Iova...?...

Alăturat, mai este o icoană murală, ce reprezintă la fel doi cavaleri. Deasupra celui din stânga e scris:

«...Iova, fiul ctitorului mănăstirii» In dreptul capului celui de al doilea cavaler e scris:

«Robul lui Dumnezeu Lasläu Bălea, fiul lui Iova».

Iată deci familia ctitorului bisericii din Criştior: jupânul Bălea cu soţia Vişe (sau Viţa) fiul lor Iova şi cei doi nepoţi Laslău şi Ştefan.

Pe un perete afară, e pictată familia lui Ludovic cel Mare, constătătoare din 5 membri. In frunte Ludovic cel Mare şi la urmă regina Elisabeta; iar între dânşii Maria, Hedviga şi în rândul penultim Sigismud de Luxemburg, bărbatul Mariei. Mantiile lor sunt cusute — după cât se vede din pictură — cu fir, conform obiceiului oriental de pe atunci.

Când s'a zidit biserica din Criştior? Criştiorenii, cred că s'a zidit cam pela anul 1412 sau chiar 1442.

Ţinând seamă de datele istorice referitoare la regele Ungariei Ludovic cel Mare precum şi la evenimentele din timpul domniei sale, trebue să concedem că biserica s'a zidit mai înainte şi anume între anii 1375—1395, cu un cuvânt la finea sec. XIV, căci dacă ar fi fost zidită mai târziu, nu s'ar mai fi pictat familia regală, în ordinea în care se află pictată, figurând şi Ludovic cel Mare.

Obiceiul de a se picta pe ziduriie unei biserici sau mănăstiri şi chipul domnitorului din timpul zidirii, pe lângă cel al ctiforului, e păstrat pretutindeni.

Privitor la inscripţia deasupra figurei lui Bălea, «...prezintă *mănăstirea*»... se spune mănăstire, nu pentru alt motiv decât că era biserică de peatră (Părerea Dlui Al. Lapedatu reprodusă din nota Anuarului).

Cam aceste sunt observările Dlui S. Dragomir privitor la scenele pictate pe pereţii bisericii din Criştior, de cari m'am folosit până aci. Dl prof. I. D. Stefănescu în conferinţa din 19 Noemvrie 1930 ţinută în Sibiu, ne-a dat o lămurire foarte preţioasă în legătură cu felul al 3-lea de scene ale bisericii din Criştior, anume în legătură cu scena «Spălării picioarelor» şi în legătură cu scena liturgică ce reprezintă «Cina cea de Taină».

Aceste două scene, sânt numai amintite în capitolul Dlui Silviu Dragomir din Anuar.

Scena liturgică ce reprezintă «Cina cea de Taină» în cursul secolilor, a fost foarte diferit reprezentată. Forma mesei, era într'un fel în orient şi în altul în occident, precum se poate constata aceasta şi în scenele ce se află pe pereţii catacombelor din Antiohia, Roma şi Cartagina. In orient, avea forma rotundă pe când în occident, nu avea această formă decât în evul mediu, sub numele de «table ronde».

Dar şi aci o distincţie. Prin sec. VIII—XI masa era tot rotundă dar locul de onoare era în stângă de oarece mesenii stăteau cu faţa spre uşă. In evul mediu, acest obicei peri.

Se mai află o formă de masă şi anume în formă de potcoavă la care locul de onoare e în colţul din dreapta — stând în faţa mesei.

Acest din urmă fel de a picta, e pur catolic.

La Criştior masa e rotundă, dar Isus şi apostolii, stau cu faţa spre uşă, aşa că nu e aceea «Table ronde» din evul mediu, ci masa rotundă ce se află tot în aceiaş formă în catacombele din Antiohia şi de aci trecută de creştini în catacombele Cartaginei. Această formă de masă datează numai în veacurile VIII—XI, ne mai aparând mai târziu în Africa nordică, ci numai în Serbia, Dalmaţia, Severin, Criştior. Aceasta se explică aşa: scena liturgică «Cina cea de Taină», a existat pictată în bisericile din apropiere, ce datau de prin sec. IX—XI şi atunci criştiorenii au rugat pe acel pictor, să le picteze biserica, aşa cum au văzut ei pictată vreuna din bisericile existente deja cu o asemenea pictură. Bisericile acele n'au mai ajuns nici ca ruine măcar până la noi ci s'au nivelat de mult.

Scena, au adus-o călătorii din sudul Dunării ce treceau spre Ardeal de prin Dalmaţia, Serbia, poate la minele de aur din jurul Bradului.

Cam aşa să se fi încetăţenit în partea locului şi scena «Cinei celei de Taină», care e de origine orientală dar care totuşi ne-a venit din Africa nordică şi nu din Asia mică prin diferiţi negustori.

Acelaşi fir roşu se poate urmări şi în legătură cu a doua scenă religioasă aceia a «Spălării picioarelor».

Scena reprezintă pe apostoli şi pe Isus, ce avea să spele picioarele apostolilor. De sigur această scenă e foarte delicată. Grecii au şi prins la timp această situaţie delicată când Isus avea să spele picioarele unuia dintre apostoli de ex. Ioan; de aceia ei Il şi reprezintă pe Isus, ca numai întinzând mâinile; iar apostolul, privind în jos. Nu tot aşa stăm cu scena «Sdălării picioarelor» la sârbi şi dalmaţini. Ei fiind mai duri în privinţa delicaţei scenei, au reprezentat-o pur şi simplu, direct: Isus spală picioarele apostolului.

Aşa e scena şi la Criştior. Acesta, este încă un motiv de a ne face să credem în aceeaşi explicare pe care o văzurăm mai înainte, privitor la «Cina cea de Taină». Putem deci presupune fără să ne înşelăm, o strânsă legătură a creştinilor din Criştior — Ardeal — cu creştinii din sudul Dunărji chiar şi cei de peste Marea Mediterană, încă din sec. IX—XIV.

Dacă erau creştini, erau şi români; purtau acest nume, aveau nume româneşti: Bălea, Vişa, Laslău, Ştefan; erau acei Kneji de cari vorbeşte istoria.

Care era starea financiară a românilor din Criştior la finea sec. XIV? O spune analiza mortarului de sub pictura bisericii din Criştior. Analiza făcută de dl T. Balş.

Se ştie că pentru a executa o pictură durabilă, se cere ca peretele să fie preparat cu o soluţie de praf de marmoră şi suc de smochine, sau praf de marmoră de Karara şi lapte.

De unde să aibă criştiorenii marmoră de Karara şi suc de smochine?

N'au avut nici măcar lapte, ci au preparat zidul, cu nisip în care sunt şi pietricele, var şi suc de cireşe. Şi pictura, a ajuns până la noi, martoră a lipsei de praf de marmoră şi martoră totuşi a credinţei şi a legii celei vii. Pentru «lege» a făcut românul tot ce a putut. Aci să se observe, că unitatea credinţei, era unitatea neamului.

•

Ce concluzii putem trage de aci? Scenele pictate la Criştior, ne arată nume româneşti în sec. XIV, ne arată jupâni iar nu ciobani numai în întregime, cum susţineau străinii până acum bine de curând, că Ardealul ar fi fost populat numai de păstori, sau în cel mai bun caz, şi de agricultori.

In părţile Crişului alb, existau biserici româneşti încă de prin veacul IX—XI cu pictură de origine orientală.

Exista o strânsă legătură între Ardeal şi restul creştinătăţii din sudul Dunării, fir ce se poate urmări, până în Antiohia şi Africa nordică.

Iată deci — cu aproximaţie — cam ce fel de lucruri ne grăeşte nouă astăzi, un monument istorico-religios, biserica din Criştior, după 530 de ani de ploae şi de vânt.

Zian V. Boca.

INFORMAŢIUNI

Recensământul general, dela 29 Decemvrie 1930, a decurs pretutindeni, în cuprinsul ţării, în cele mai satisfăcătoare condiţii. Insuşi Suveranul, completând cu mâna Sa foaia de recensământ, a dat pildă de modul serios cum trebue săvârşită această îndatorire. Marele Voevod Mihai a scris următoarele: «Recensământul din 1930 este prima numărătoare a neamului românesc pe veci întregit». Semnat: Mihai, Mare Voevod de Alba-Iulia şi moştenitor al Coroanei. Sinaia, 26 Decemvrie 1930».

S'a votat de curând legea contra cumulului. Ziarele spun, că noua lege are numeroase portiţe, şi astfel cu greu va produce efectul aşteptat. Rămâne tot în sarcina presei: demascarea fără cruţare a tuturor cumularzilor păcătoşi.

Mai ales cu prilejul sărbătorilor, personalul din serviciile exterioare ale c. f. r. este silit să facă, celor chemaţi să le apere drepturile, fel de fel de daruri: paseri, purceluşi, vin, alimente şcl. Direcţia exploatării a dat, din acest motiv, o circulară către întregul personal, cerând să înceteze aceste procedee umilitoare. Celor dovediţi că cer plocoane, li se vor aplica pedepse aspre. Casurile trebue neapărat denunţate, dar nu anonim.

Locuitorii cetăţii Vaticanului, statul unde papa e suveran, sânt — după recensământul făcut acum — în număr de 639 cetăţeni, dintre cari 495 italieni, restul elveţieni, spanioli, francezi, germani etc. şi nici un român.

ŞTIRI LOCALE

Mulţumită. Cu ocazia concertului din 25 Decemvrie 1930 al «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» au binevoit a suprasolvi resp. a-şi rescumpăra biletul următorii domni, pentru ceeace mulţumim şi pe această cale: I. P. S. Sa Dr. N. Bălan, Arhiepiscop şi Mitropolit 200 Lei; Profesor Marcu Jantea 200 Lei; Nicolae Simtion, antreprenor de clădiri 200 Lei; Profesor Timotei Popovici, George Poponea, cond. Tip. arhidiecezane, N. Colan, Rect. Acad. teologice, Ioan Rebega, dir. «Albina», Em. Cioran, protopop, fiecare câte 100 Lei; Petru Gabor m. croitor 80 Lei; Candid Popa, rev.-şcolar în pens. 50 Lei. *Comitetul.*

Primăria aduce la cunoştinţă că listele electorale, revizuite în decursul lunii Decemvrie 1930, vor sta afişate la primăria municipiului Sibiu în tot cursul lui Ianuar 1931. Contestaţii la inscrierea în listele electorale se pot face în cursul acestei luni, la judecătoria mixtă din localitate de orcare alegător din circumscripţiunea electorală a municipiului Sibiu.

Organizaţi
Soc. Sf. Gheorghe a tinerimii

MEDIC PRIMAR

Dr. Ilie Iancu

reîncepe praxa medicală în 2 Ianuar 1931. Consultaţiuni pentru boli interne şi de femei la ½9–10 ore î. a. şi 3–4 ore d a. în Piaţa Principele Carol (Piaţa mică) Nr. 27 etajul I, deasupra farmaciei Fabriţius.

(50) 3—3

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·— plus spese Lei 5·—.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, meritä răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Preţul Lei 225.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 10 Ianuar 1931 Nr. 4

Telegraful Român

Organ național-biser

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei uni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, ... blică de mai multe ori se dă rab... entele și inserțiunile ... Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Centrele episcopești

I

Valoarea unei idei în viața bisericească sau civilă nu trebue cu necesitate cântărită după utilitatea ei din anume împrejurări date. Pentrucă împrejurările se schimbă. Ceice trăiesc cufundați în mrejile grijilor și datoriilor administrative, pot fi uneori obsedați de impresia, că unele idei conducătoare ori principii cu înrâurire covârșitoare în istoria unei instituții, într'un moment dat, și-au pierdut valoarea și dreptul la existență.

Și acest caz e frecvent.

Dar când ideea sau principiul are un trecut însemnat de realizări practice, întrate în alcătuirea vieții obștești, verdictul inutilității nu poate fi pronunțat în grabă.

Când împrejurările se schimbă, vechea idee adeseori reapare într'o formă nouă.

«Centrele episcopești» din Ardeal sunt o emanație a principiului de autonomie a bisericii ortodoxe. Ele sunt creațiile Soborului preoțimii ardelene și «comisia permanentă» a clerului de mir la cârma bisericii și «senatul» episcopilor ca șefi constituționali ai eparhiilor.

Rădăcinile «autonomiei bisericești» în Ardeal sunt înfipte în «parohie». «Sate și preoți» în Ardeal nu e un subiect de anticarianism, ci o realitate prelungită în istorie într'o evoluție seculară. Formarea «centrelor bisericești» înseamnă o etapă în lupta pentru dobândirea autonomiei bisericești.

«Centrul bisericesc» în Ardeal e anterior Ierarhiei naționale din veacul trecut, pentru a cărei dobândire a luptat cu extremă energie. E o fortăreață a Bisericii, încadrată în constituția șaguniană, căreia i se atribue, cu drept cuvânt o însemnată parte de merit la renașterea conștiinței religioase și a vieții bisericești până la realizarea idealului de alipire a Ardealului la Patria mamă.

«Centrul bisericesc» ca reprezentant al Clerului de mir și al mirenilor, e organul de legătură între Ierarh și Biserica vie și între aceasta și conducătorul său.

Acest organ dimpreună cu multiplele lui lui misiuni, izvorâte din spiritul constituției șaguniene, e darul pe care l-am putut oferi României întregite, ca prinos de recunoștință pentru jertfele fraților, ce le-au adus pentru desrobirea noastră și ca o chezășie încercată, că biserica întreagă se va renaște cu ajutorul lui din starea de umilință, în care a fost în veacul trecut.

Convingerea noastră e că am făcut fraților ortodocși din România întregită un dar prețios, introducând constituționalismul șagunian în biserica națională, cu participarea clerului de mir și a mirenilor la cârmuirea bisericii și suntem încredințați că precum religia a fost cheagul închegării naționale, tot astfel dăinuirea statului nostru național e condiționată de continuitatea bisericii dominante și de întărirea așezămintelor și a organelor ei.

II

Iată însă că parlamentul țării, din prilejul votării în ajunul Crăciunului 1930, a bugetului de sacrificiu suprimă în Ardeal organizația «centrelor episcopești» a bisericii naționale ortodoxe.

Parlamentul are *putere* să facă ce vrea. Dar are și drept? Intre a avea putere și a avea drept este mare deosebire. In parlamentul țării sunt credincioși ai bisericii dominante, dar și de alte credințe creștine și necreștine și eventual deputați, declarați fără credință, francmasoni ori ateiști, prieteni ai credințelor religioase, neutrali, indiferenți ori dușmani ai unor credințe sau ai tuturor credințelor.

Astfel de oameni, onorabili prin slujba lor de mandatari ai țării și cetățeni, au dreptul de a expropria din viața bisericii dominante organismul istoric al centrelor bisericești, care e coloana vertebrală în conducerea bisericii, fără consultarea autorităților ei legal constituite?

Parlamentul a procedat după o manieră procrusteană, fără să țină socoteală de realitățile de la noi.

Biserica ortodoxă din Transilvania a considerat Consiliile eparhiale printre factorii principali ai renașterii sale dealungul veacului trecut.

Mitropolitul Șaguna a aflat în ființă Consistorul din Sibiu, când a venit în Ardeal. In anul 1864 a reorganizat vechiul Consistor, potrivit nevoilor vremii, și-a obținut o subvenție permanentă pentru susținerea lui, în bugetul statului ungar.

Până la Șaguna, membrii Consistorului se recrutau dintre preoții și protopopii din apropierea Sibiului. Protopopul George Haines din Mohu, pe la a. 1790 era președintele Consistorului, iar

FOIȘOARA

Imaginea Mântuitorului în sufletele noastre

— Predică în catedrală, la 28 Decemvrie 1930 —

«Hristos și ieri și azi și în veci acelaș este».
Mărturisirea Sf. Ap. Pavel la Evrei, C. 13, v. 8.

Inalt Prea Sfințite Părinte,
Cucernicilor ascultători,

Sunt trei zile, de când am prăsnuit slăvita naștere a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Să nu ne îndepărtăm dela sfântul Vifleem fără să ne întipărim în suflet chipul cel viu și de viață dătător al Stăpânului nostru dumnezeesc, ca să avem în lăuntrul nostru cerească lumină, care să ne povățuească pe cărările împletecite ale vieții și în adâncul conștiinței puterea de sus spre a înfrunta greul zilelor noastre.

Ca mici copii am cunoscut pe Hristos în peștera Vifleemului, iar mai târziu L-am întâlnit la râul Iordanului, când am intrat pe cărarea vieții. Alții L-au întâlnit în Cana Galileii, pe Muntele Tavorului ori în Grădina Getsimani, în Curțile lui Pilat, pe drumul Golgotei ori pe calea Emmausului.

Vedenia Mântuitorului ne dă clipele neuitate ale vieții. Mântuitorul nu-și părăsește zidirile sale, pe cari și-a imprimat pecetea sa la Botez.

Dar numai în cei renăscuți se păstrează chipul lui Hristos. In mulți dintre noi, chipul Stăpânului se șterge prin păcat, în alții se desfigurează și în alții se falsifică.

Din aceste cauze surprindem în viața noastră atâtea defecțiuni morale și dese eclipse de conștiință.

Insă Hristos așteaptă în toată clipa să ne întoarcem la El și din afundul abisului e gata să ne ridice și chipul Lui din suflete să strălucească. Chipul cel real și de viață dătător.

Dar cum ne vom încredința că purtăm în suflete chipul Lui cel viu?

Iată ce doresc să deslușesc în această predică.

Iubiților ascultători!

Cu ochii liberi, în nopțile senine adeseori admirăm măreția cerului înstelat, care totuș e numai o palidă icoană a cerului dumnezeesc. Când însă ne înarmăm mintea cu cunoștințele astronomiei și ochii noștri cu telescoape astronomice, sublimitatea cerului înstelat ne apare și mai desăvârșită.

Dai însă orbului telescopul cel mai perfect, nu poate vedea nimic. Niște aparate deosebite sunt însă și pentru intuiția Mântuitorului. Știința divină și sfânta Scriptură ne ajută să percepem pe Hristos într'o lumină mai desăvârșită decât a proprilor noastre puteri. Dar acestea sunt de folos numai celui credincios căci necredinciosului în zadar îi dai lumina în mână; nu vede calea mântuirii, căci e orb.

Credinciosul să privească la Hristos prin ochii sfinților apostoli și ai scriitorilor inspirați și atunci va corecta imaginea Lui în sufletul său.

In Testamentul nou sunt cel puțin trei concepții despre Isus Hristos. O analiză a acestora e necesară și ajutătoare.

Prima concepție a Evangheliștilor sinoptici e istorică.

Sf. Ev. Matei, Marcu și Luca ne călăuzesc să facem cunoștință cu cea mai sublimă persoană din istorie, cu Isus Omul-Dumnezeu.

In Vifleem se naște, caută scăpare de mânia lui Irod în Egipet, se întoarce în Nazaret, vine la botez în

membrli acestuia erau preoţi din Guşteriţa, Răşinari, Sălişte, Ocna Sibiului.

Când guvernul ţării a pretins să i se trimită procesele verbale şi deciziile Consistorului, nu s'a găsit nici un asesor care să posedă limba latină oficială şi a fost numit secretar consistorial unitul Budai Deleanu, ca să pregătească extracte în traducere latină.

Consistorul ortodox a condus Biserica din Ardeal sub Ierarhii sârbeşti şi în vremea vacanţei Scaunului episcopesc. Când a fost instituit Episcopul Vasile Moga, Consistorul şi-a continuat activitatea sa, alcătuind senatul Episcopului. In a. 1815 Guvernatorul Ardealului şi-a strămutat reşedinţa din Sibiu la Cluj, iar casele din Str. Cisnădiei Sibiu, au fost cumpărate pe seama Eparhiei ort. a Românilor ardeleni.

Acolo şi-a instalat Episcopul Moga reşedinţa, cancelaria episcopească şi seminarul candidaţilor de preoţi. Era un pas însemnat de progres, faţă de modesta reşedinţă episcopească în satul oierilor din Răşinari.

In Str. Mitropoliei din Sibiu e azi reşedinţa arhiepiscopească şi Academia Andreiană faţă în faţă cu biserica catedrală, librăria, tipografia şi cancelariile consistoriale.

Mitropolitul Şaguna n'a găsit la Sibiu mănăstire de călugări, în fruntea cărora să trăească după regulele sihastrilor.

Conducătorul bisericesc, politic şi cultural al Românilor ardeleni a trimis în Germania tineri distinşi, a primenit Consistorul său şi a format un stat major al sfetnicilor săi, cari nu trăiau în jurul Ierarhului ca nişte curteni la curţile Suveranilor pentru pompă, etichetă şi paradă, ci în programul de activitate al Mitropolitului Şaguna a rezervat Consilierilor săi, rezorturi importante: unii la înfiinţarea de parohii, alţii la înfiinţarea de şcoli şi la organizarea învăţământului în şcoala confesională, iar alţii la administraţie. Peste 500 de biserici s'au clădit în epoca şaguniană, s'a dublat numărul parohiilor ortodoxe şi s'au înfiinţat şcoli confesionale în toate parohiile.

La organizarea seminarului teologic-pedagogic, consilierii săi i-au fost mâna cea dreaptă, şi Telegraful Român iarăşi un consilier consistorial l-a redactat. Criteriul lui Şaguna la alcătuirea centrului episcopesc era: inteligenţă, devotament şi prestigiu, care constitue o indicaţie a caracterului şi tendinţelor marelui Ierarh.

Şaguna a fost un bărbat providenţial, care a înţeles nevoile vremii şi ale Bisericii. Marele prestigiu, de care s'a bucurat, îi aparţine întreg. Sfetnicii săi n'au contribuit la crearea lui, dar nici nu l-au diminuat. Şaguna a înţeles să fie stăpân, dar un stăpân constituţional, iar nu absolutistic.

In senzul Constituţiei Şaguniene, Consistorul reprezintă Clerul şi poporul, din care pricină la conducerea bisericească în consistor sânt preoţi şi mireni în frunte cu Ierarhul.

Absolutismul ierarhic n'a intrat în vederile Mitropolitului Şaguna, care a dorit să aibă un cler emancipat şi o largă participare a mirenilor luminaţi la îndrumarea vieţii bisericeşti.

Când mai târziu s'au înteţit persecuţiile stăpânirii maghiare, Clerul şi Poporul au format un numai zid de apărare în jurul Ierarhilor în lupta grea de apărare, ci adese ori au eşit din tranşee şi au apărat Biserica şi drepturile ei.

Desfiinţarea centrelor episcopeşti, lăsate moştenire glorioasă dela Şaguna ar constitui o impietate şi un atentat la viaţa religioasă a poporului ardelean.

Suprimarea Constituţionalismului democratic în Biserică nu va putea fi înlocuit printr'un autocratism ierarhic. Arhipăstorii nostri din Transilvania, crescuţi în spiritul Şagunian, nu vor consimţi să fie lipsiţi de colaborarea Clerului de mir şi a poporului în conducerea Bisericii.

III

Păstrându-se cadrele «centrelor episcopeşti», dela războiu încoace s'a început o operă de reorganizare a acestor centre, potrivit marilor prefaceri în curgere. Până acum am trăit într'un parohialism strâmt.

Consistorul, adunările eparhiale şi congresul general au avut mai ales în vedere «parohia» cu biserica, şcoala şi organizaţia ei celulară.

Dar azi problema educaţiei religioase, catehizaţia, misionarismul, opera culturală, socială şi caritativă au în vedere Biserica întreagă, neamul întreg şi ţara. In locul parohiei ca unitate avem azi Eparhia şi toate eparhiile la olaltă reprezintă Biserica naţională, prin care neamul întreg îşi manifestă forţa spirituală faţă de toţi credincioşii noştri de peste hotare şi faţă de alte biserici şi comunităţi creştine.

Centrele episcopeşti, în faţa problemelor de azi tind să devie staţiuni de radiare misionară şi de evanghelizare.

Intr'o serie de ani, Adunările eparhiale şi congresuale au cunoscut că tendinţele centrelor eparhiale sunt pentru a deveni vetre de lumină şi laboratoare de o teologie vie, în stare să fascineze mintea şi să încălzească inima clerului şi a mirenilor deopotrivă, spre a o trăi aievea şi a o aplica în viaţă.

Dacă în trecut aceste centre au fost necesare, pentru crearea unui viitor sunt indispensabile progresului în biserică.

O reorganizare — da.

Insă desfiinţarea constitue un act nedemn pentru un Stat, care vrea să normalizeze relaţiile sale cu Biserica naţională.

Tr. Scorobeţ.

Botezul Domnului în Sibiu

Praznicul Arătării Domnului s'a serbat şi în anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate şi paradă militară.

Intreg oraşul avea aspect de sărbătoare, împodobit cu drapele naţionale.

După celebrarea sfintei liturgii oficiată în catedrală de P. S. Sa Arhiereul Vasile cu mare asistenţă, la ora 11 procesiunea a pornit dela biserica catedrală prin strada Mitropoliei spre piaţa Regele Ferdinand.

Inainte mergea muzica militară, care atât la mergere cât şi la întoarcere a cântat imnuri religioase; urma corul mixt al catedralei, praporii, preoţimea celebrantă, apoi sub baldachin P. S. Sa Arhiereul *Vasile*, îmbrăcat în mantia arhierească cu mitra şi cârja.

După baldachin urmau dnii Generali cu ofiţerii din Garnizoană în frunte cu dl General *Panaitescu*, Comandantul Corpului VII de Armată şi autorităţile civile în frunte cu dl prefect judeţean General î. p. Dr. George *Moga*, primarul oraşului Dr. Goritz şi un mare număr de credincioşi.

In Piaţa mare, frumos decorată cu drapele naţionale, erau

Iordan, îşi alege apostoli şi i instruează în tainele sale, proclamă împărăţia cerească pe pământ. Sinopticii ne ajută să auzim freamătul surd şi înteţit de prejudiţiilor religioase în contra lui Isus, cum izbucneşte conflictul cu conducătorii vieţii religioase evreeşti, actul trădării, Procesul lui Isus, precipitarea dramei divine, moartea pe cruce, îngroparea şi scularea din morţi. Cea mai profundă durere de pe pământ, în faţa căreia stăm înfiorati de solemnitatea ei, prin care însă am fost rescumpăraţi. Locurile însemnate în sfintele Evangelii au un senz deosebit. Nu sunt nume topografice, ci simboale în geografia împărăţiei cereşti.

Vifleemul har, Vitania idila vieţii, Cana Galileii ospăţul vieţii, Egipet robie, Tabor viziune, Golgota iubire răscumpărătoare etc.

Dar o altă concepţie mistică ne îmbie sfântul apostol Pavel.

El ne arată *ce este* acum Hristos, iar nu ce era pe pământ.

El vede pe Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru stând de-a dreapta Tatălui în cer şi de acolo păstrând legături cu aderenţii săi de pe pământ. E călăuza noastră, care ne îndeamnă să căutăm la cele cereşti, iar cele pământeşti sunt umbră şi vremelnicie.

— N'avem aici cetate stătătoare, ci în ceruri e cetăţenia noastră.

Şi în fine a treia concepţie o găsim la sfântul evangelist Ioan. E învăţăcelul cel iubit, care la Cina cea de taină şi-a răzimat capul pe pieptul lui Isus, şi de pe cruce i a încredinţat paza Maicei Sale. Trăind în Efes şi pe insula Patmos a văzut pe Dumnezeu-omul, ne-a lăsat tezaurul cunoaşterii Persoanei Mântuitorului, din nainte de veci în Tatăl şi continuând prin Biserica Sa opera, începută pe pământ. Concepţii lui Ioan e cea mai complectă, dar la ea nu putem străbate decât însuşindu-ne cele două amintite.

Concepţia istorică are darul de a ne trece prin fazele de pregătire, care au culminat în Ioan Botezătorul. Lumea uită adeseori că simfonia divină a vieţii lui Isus Hristos are o uvertură în viaţa de renunţare şi în practica pocăinţei pentru a putea consacra lui Hristos viaţa pământească cu toate bunurile ei. Această lecţie de renunţare la plăceri şi confort trebue să o învăţăm azi.

Prin concepţia mistică a lui Pavel învăţăm secretul spiritualităţii vieţii, convertirea la Hristos şi renaşterea duhovnicească.

Pătrunzând lecţiile sfântului Pavel nu vom căuta la Hristos, ca la un ideal în trecut, ci vom putea spera fericitul moment al vieţii de a-L întâmpina pe Hristos în feeircă seninătate de închinare, de rugăcinne ori de contemplare, sau în vârtej de cumplită tragedie şi criză, când ne apare să ne mântuească. Cine ar putea să uite vreodată acest moment de lumină în noaptea vieţii sale, dela care a început viaţa sa întru Hristos! Sau cine trăeşte încă în umbră, să nu despereze că momentul fericit încă nu l-a întâmpinat.

Concepţia lui Ioan evangelistul ne dă intuiţia divină a Bisericii lui Hristos, Ierusalimul cel ceresc pogorât pe pământ să ne îmbarce la viaţa eternă. Având această concepţie nu vom mai cârti în contra Bisericii, a slăbiciunilor şi defectelor dintrânsa, cari nu aparţin Bisericii, ci sunt defectele noastre, ale celor ce trăim în ea. Dincolo de acestea vom vedea Biserica rourată de harurile lui Hristos, care ne-a plasat în acest spital dumnezeesc şi doftorul ceresc zi de zi vindecă infirmităţile noastre cele de multe feluri.

O, Isuse, care ne-ai primit în această biserică să prăsnuim naşterea ta, ascultă ruga noastră şi dăruieşte-ne să ne renaştem prin Duhul Tău.

Ridică prestolul slujirii Tale pe toate cărările noastre, Păharul mântuirii apropie-l de buzele noastre şi fă cu noi ce ai făcut cu părinţii, şi moşii şi strămoşii noştri, căci tu Doamne, şi ieri şi azi şi în veci eşti Mântuitorul poporului Tău. Amin.

Tr. Scorobeţ.

Organizaţi Reuniuni de femei

postate trupele garnizoanei din Sibiu.

In mijlocul pieţii, era aşezat un podiu pe care P. S. Sa a oficiat slujba sfinţirii apei.

In faţă erau ridicate trei cruci din blocuri de gheaţă.

Intreaga piaţă era ocupată de un imens public.

In decursul serviciului divin când P. S. Sa rosteşte ectenia pentru *Majestatea Sa Regele Carol II*, corul acompaniat de muzica militară a intonat Imnul Regal, iar la finea serviciului divin «In Iordan Botezându-Te Tu Doamne».

Apoi P. S. Sa a botezat cu apă sfinţită pe cei prezenţi. Au fost botezaţi mii de oameni.

După aceea a urmat defilarea trupelor.

In decursul defilării P. S. Sa a stropit soldaţii şi drapelele cu apă sfinţită.

A urmat apoi întoarcerea procesiunii la catedrală. P. S. Sa în biserică, după terminarea serviciului divin, a distribuit anafora şi a împărtăşit binecuvântarea.

In tot decursul procesiunii, precum în întreaga ziuă de 6 Ianuarie, mari fulgi de zăpadă, îngreunaţi de apă, au căzut din belşug, formând pe pământ o adevărată lapoviţă.

Ştire ziaristică. Primim Nr. 1 din *Damineca Universului*, revistă ilustrată pentru familii, apare săptămânal, prin îngrijirea dlor Lascarov-Moldovan, Mugur, Al. P. Necşeşti, V. Voiculescu. Abonamentul anual: 300 lei. Administraţia: *Uulversul*, Bucureşti. — Este o excelentă revistă de Duminecă, scrisă pe seama familiei române. Publicaţia cuprinde interesante informaţii şi bune îndemnuri spre o viaţă sufletească mai ridicată a căminului nostru.

INFORMAŢIUNI

Moartea mareşalului Joffre. *La Paris a încetat din viaţă în ziua de 3 Ianuar 1931 gloriosul ostaş, care a stat în fruntea armatei franceze în prima fază a campaniei din marele războiu. Intâia victorie dela Marna, din Septemvrie 1914, care a salvat Parisul şi a înrâurit mersul operaţiunilor militare pe toate fronturile, este meritul generalului Joffre. Românii pierd, prin moartea sa, un sincer şi mare amic. Ţara noastră nu va uita niciodată numele ilustrului mareşal Joffre, care a contribuit la înfăptuirea unităţii naţionale a neamului românesc. Veşnică va fi în Romănia, ca şi în Franţa, pomenirea învingătorului dela Marna!*

La Sorbona. Din Paris se anunţă, că dl prof. N. Iorga a început Luni la Sorbona seria sa de zece conferenţe.

† Preoteasa Măria Petreu, născ. *Popoviciu*, soţia preotului Alexandru Petreu, după lungă şi grea suferinţă, şi-a dat sufletul în mâinile Creatorului în ziua de 3 Ianuar 1931 ora $11^1/_2$ seara, în etate de 55 ani. Rămăşiţele pământeşti ale defunctei s'au aşezat spre veşnică odihnă în 5 Ianuar în cimitirul ort. român din Deva. Să-i fie somnul lin şi memoria binecuvântată!

Anchetă. Se vesteşte dela Alba Iulia, că inspectorul general al învăţământului, dl I. Bratu, a anchetat cazul dela liceul de fete, în chestiunea preotului unit Cornel Andrea, pentru atitudinea sa urâtă faţă de eleve în orele de religie. Rezultatul anchetei nu se cunoaşte.

Şezătorile culturale ale «Casei Culturale» a «Astrei» în Alba Iulia, se ţin săptămânal în sala festivă a palatului meseriaşilor români din localitate. Prima şezătoare va fi astăzi Sâmbătă (în 10 l. c) seara la ora 9. Au fost solicitaţi a-şi da preţiosul lor concurs dnii profesori: Const. Economu, Nae Dumitrescu (poetul Horia Doinaru); dl judecător Stănescu; dl Coriolan Bărbat şeful serviciului de siguranţă din poliţia Alba-Iulia şi tânăr scriitor; dl Mircea Mare (poet); şi alţi intelectuali din localitate. La aceste şezători culturale iau parte şi meseriaşii români. Este aceasta desigur un început şi o iniţiativă lăudabilă, a cărei efect binefăcător va aduce cel mai frumos aport social-cultural.

La peştera din Vifleem. Cu câteva zile înainte de sărbătorile Naşterii Domnului guvernatorul englez din Ierusalim, întovărăşit de câţiva poliţişti şi de un grup de lucrători s'a dus la Vifleem cu scopul de a începe nişte lucrări de restaurare a peşterei în care după tradiţia creştină s'a născut Mântuitorul Isus Hristos. Ordinul guvernatorului de a se începe lucrările de restaurare a acestui monument istoric-religios şi locaş sfânt pentru întreaga creştinătate a întimpinat însă protestul energic al unui călugăr franciscan, gardianul stului locaş, care pretindea că lucrările de restaurare începute violează statu-quo al locurilor sfinte. In cercurile catolice din Ierusalim se consideră incidentul din Vifleem ca o continuare a unui plan sistematic al puterii mandatare — Marea Britanie — prin care se urmăreşte micşorarea prestigiului latinilor în Pământul sfânt. Autorităţile engleze din Palestina au răspuns că restaurarea peşterei din Vifleem este reclamată de consideraţii estetice şi departe de a fi o profanare, este un gest de pietate faţă de sfântul locaş.

Pentru stârpirea lupilor. Dela primăria municipiului Sibiu: Inspectoratul de vânătoare al judeţului Sibiu a dat permis Societăţii vânătorilor Diana din Răşinari a pune otravă în terenurile de vânătoare ale comunei Răşinari. Oamenii cari vor găsi eventual cadavrele animalelor moarte, trebue să se lase în loc şi să facă raport la primărie.

Poşta redacţiei

Dlui *S. C.* în *I.* Nu se poate publica.

Meditaţii

Chemaţi şi aleşi

«Mulţi sânt chemaţi, dar puţini aleşi», Matei 22, 14.

Sânt mulţi cei chemaţi, — dar oare pentruce sânt puţini cei aleşi?

Două exemple, din cuvântul etern al lui Dumnezeu, răspund la această întrebare.

Când poporul izraeltean dorea ca pe lângă Impăratul său ceresc, să aibe şi împărat pământesc, Dumnezeu, pentru împlinirea chemării de domn, a pus pe Saul, din seminţia lui Veniamin, fiul lui Kis (1 Impăraţi 9, 16, 17).

Junele Saul era cel mai frumos dintre fiii lui Israil, — însuş Samuil a zis poporului: «văzut-aţi, pe care şi-a ales Domnul, că nu este asemenea lui întru voi toţi!» (1 Impăraţi 10, 24).

«Mulţi sânt chemaţi, dar puţini aleşi», adecă puţini se lasă a fi instruiţi, după chemare, de către bătrânii inspiraţi de Duhul sfânt.

Poporul izraeltean s'a închinat cu omagiu lui Saul. Impăratul era tânăr, viguros, pătruns de viaţă şi tărie; — cine ar şti spune câte proecte l-au preocupat în această clipă a vieţii şi ce puternică dorinţă l-a copleşit pentru realizarea misiunii sale întru prosperarea poporului său.

Timpul încercării s'a apropiat însă în curând.

Filistenii, învierşunaţi duşmani ai izraeltenilor, s'au adunat mulţi ca nisipul mării, să se răfuească în sfârşit cu izraeltenii, (1 Imp. 13, 5).

Se adună şi poporul lui Izrail, ca sub conducerea împăratului său să dea piept cu duşmanul.

Samuil, sfătuitorul lui Saul, îl face băgător de seamă, — zicând: «Şapte zile vei aştepta, până voi veni eu la tine, şi-ţi voi arăta ce să faci», (1 Impăraţii 10, 8).

Aşa s'a pus la probă încrederea lui Saul în Dumnezeu.

Impăratul vede cu îngrijorare, cât de repede trec orele şi zilele, — eată a sosit şi ziua a şaptea, dar preotul suprem al lui Israil, sfătuitorul, n'a venit. Ingrijorarea lui se schimbă în teamă; ear ca poporul să nu se îndepărteze dela dânsul, pregăteşte el însuş jertfa ce era să se aducă Domnului. Abia sfârşi, când eată se prezintă Samuil şi-i aduce la cunoştinţă, că neîncrederea lui i-au zguduit tronul. Vai, Saule, pentruce n'ai aşteptat, căci Dumnezeu ar fi întărit tronul tău pe veci...

Apoi Domnul îl încredinţează cu distrugerea avuţiilor lui Amalic, ca să-l pună la încercare a doua oară, (1 Impăraţi 15, 1).

— Ţi-ai întins satanei degetul, cu altă ocazie sabia ta, ear el, satana, o să pretindă pentru sine trupul tău întreg...

Trist s'a adeverit adevărul acestor cuvinte:

Saul, care s'a lăpădat de Domnul, căutând sprijinul satanei, şi-a suprimat viaţa cu mânile sale...

— Cu un mileniu mai târziu, pornit de patimă sângeroasă contra ucenicilor Domnului, junele Saul dela Tars se prezintă la primrabin, să obţie nelimitată învoire de persecuţie pentru provincia întreagă.

Când Saul se ducea pe drumul spre Damasc, îl împrejmui deodată o mare lumină care-i zise: *«Saule, Saule, ce Mă goneşti?»* (Fapt. 9, 4).

Niciodată nu mai auzise glas aşa de blând; atunci se deşteptă în sufletul său cunoştinţa păcătoşiei sale, cuvintele i se par că răsună mereu în urechile sale, — şi Saul se prăbuşeşte la pământ.

In sufletul său îş puse smerit întrebarea: *«Cine eşti Doamne?»*...

Şi din fariseul cumplit, în durata unei clipe devine ucenic supus, ascultător, devotat, care aşteaptă umilit porunca Domnului său: *«Doamne, ce voeşti să fac?»*.

Dumnezeu îl cheamă şi-l încredinţează ucenicului Său din Damasc, Anania, al cărui discipol ascultător devine Saul.

Fericit se ridică Saul şi în numeroşi ani dă mărturie despre credinţa şi recunoştinţa lui. Nu mai e prigonitorul omenirii, ci medicul, amicul salvatorul ei; cuvântul arhiereului Samuil, că *«eată ascultarea Domnului mai bună este decât jertfa bună»*, — adânc s'a înrădăcinat în inima lui.

Astfel a devenit din Saul — bătrânul Pavel matur, a cărui ursită în această viaţă a fost împletită cu multe păsuri, lupte şi crude experienţe, dar care din lupte şi din ispite a ieşit pururea biruitor. Deaceea zice în amurgul vieţii sale: *«De acum mi s'a gătit mie cununa dreptăţii, care îmi va da mie Domnul, Judecătorul Cel drept, în ziua aceea; şi nu numai mie, ci şi tuturor celorce au iubit arătarea Lui»*, (2 Timotei 4, 8).

Eată aci stau în faţa noastră două figuri de viaţă, chemate şi cu frumoase însuşiri. Una însă, prin neascultare îş pierde coroana în veci nevestejitoare; ceealaltă însă, prin supunere devotată, o câştigă.

Mulţi sânt cei chemaţi, dar alegerea depinde de supunerea fiecărui».

Cine nu despreţuieşte sfatul experţilor servi ai lui Dumnezeu, găseşte graţie la Dumnezeu.

Să ne cuminţim, dar să învăţăm conduită nu dela beniaminitul Saul, ci dela tarseneanul Saul, devenit clar văzător, ca să se delecteze în capodopera lui Dumnezeu.

Să căutăm, ca servii lui Dumnezeu să formeze din noi tot atâţia Paveli, pe cari nu-i poate sgudui în credinţă nici un fel de putere satanică.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Sibiul acum 90 de ani

Intâmplarea ne pune în mână o gazetă săsească de acum 90 de ani: *Der Siebenbürger Bote, Beiblatt, la nr ul 16.* Vezi şi *Transsylvania*, 1841, p. 205—206.

Ce erau *românii* în Sibiu în acel an?

Sibiul avea 1117 *case.*

Dintre ele erau:

săseşti . .	980
ungureşti .	51
greceşti .	10
româneşti.	*6*
armeneşti.	1
(publice) .	69

In *Vorstadt*-ul *fără* ţigani erau:

săseşti . .	398
ungureşti .	14
greceşti .	4
româneşti.	*190*
italieneşti .	1
(publice) .	57

In Ţigănie erau:

români. .	*43*
saşi . . .	10
unguri . .	1
ţigani . .	139

Cuiburi *româneşti* erau aşadar: 6+190+43=239 faţă de cele săseşti: 980+398+10=1388.

Din câteva date se poate simţi *vitalitatea:* Din totalul de 576 naşteri în anul 1840 *româneşti* au fost 177; din totalul de 388 morţi *româneşti* au fost 111; căsătorii au fost 144, dintre care 34 *româneşti.* La naşteri un plus de 66 suflete faţă de cei duşi pe altă lume.

Ce va fi constatat statistica din acest an?, încă nu se ştie. După ce vom afla, vom face compararea.

T. T.

Mai tare decât politica. Cunoscuta artistă franceză, Cecil Sorel, a fost de curând sărbătorită cu mare însufleţire tocmai *la Berlin.* Cu ocazia unei recepţii a artistei, la clubul artiştilor germani, două sute de membri ai acestui club au aclamat o n tre strigăte de: *«Vive la France!»* Arta a făcut mai mult pentru apropierea între popoare decât politica.

Organizaţi Oastea Domnului

Nr. 76/931. (2) 1—1

Prăvălie de închiriat

Localul de prăvălie — fosta frizerie — din Sibiu Piaţa Unirii Nr. 10 este de închiriat pe termin de trei ani începând din 1 Februar 1931.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu până la 20 Ianuarie a. c.

Sibiu 8 Ianuar 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 390/1930 prot. (1) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din **Poplaca**, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 5 jug. 116 stânjini □.
3. 3 stânjini lemne de foc dela comuna politică, aduse în curtea preotului.
4. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termen oficiului protopopesc Sibiu, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc al tractului Sibiu în înţelegere cu consiliul parohial din Poplaca.

Emilian Cioran,
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

În pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·— plus spese Lei 5·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Îndrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut
şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 14 Ianuar 1931 Nr. 5

Telegraful Român

Organ naţional-biseric

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea solidarităţii

In orce domeniu de activitate, pentru o mai bună lucrare, se cere imperios solidaritate. Şi aceasta cu drept cuvânt. Căci solidaritatea este «unitate energetică». O îmănunchere de energii spirituale sub puterea sugestivă a unui ideal. Ea este forţă conservativă şi constructivă, fiindcă se evidenţiază ca realitate energetică — prezentă, — ce păstrează experienţa glorioasă a trecutului şi luptă să actualizeze, în viaţa omenească, un ideal: binele şi fericirea integrală.

Funcţiunea solidarităţii este o trăire în colectiv, mărturisind unison o formă superioară de viaţă. Aceasta se caracterizează prin disciplina ce se naşte din metoda de acţiune, şi conştiinţă de sine, care este localizarea idealului urmărit.

Valoarea solidarităţii, ca unitate spirituală şi realitate colectivă este determinată, în primul rând, de valoarea absolută a idealului — a adevărului — deservit, şi de calitatea conştiinţii, de disciplina şi persoanele înregimentate în ea.

Dar, întru cât concepţiile de viaţă şi idealurile sociale, trâmbiţate azi, sânt simple categorii speculative ale minţii omeneşti, solidarizarea în slujba lor e simplu fenomen, efemer, căci este efectul relativităţii acestor elucubraţii omeneşti. In dosul unei atari solidarităţi rânjeşte satanic idolul egoismului, vanităţii, mândriei, şi neputinţei omeneşti. Şi orce efort, orce acţiune este orientată în senzul utilităţii personale, sau sociale, urmărindu-se numai o prosperare în bunuri materiale şi o cucerire a gloriei pământeşti. De aceea, numărul solidarilor în astfel de scopuri este mare, fiindcă lucrarea în duhul lor nu cere efort spiritual, nici abnegaţie şi nici jertfă. Concepţia unei atari solidarităţi este largă şi comodă, datorită relativităţii ei. Insă existenţa ei în viaţă este uzurpătoare, ear acţiunea ei imorală.

Atunci se pune întrebarea: care este forma cea mai desăvârşită a solidarităţii? Forma cea mai desăvârşită a solidarităţii este *solidaritatea cea creştină*. Ea are ca principiu de viaţă un adevăr absolut, ear în dosul acţiunii ei pluteşte o atmosferă masivă a eminenţei morale. Nu caută să îndeplinească voinţa oamenilor, ci împlineşte cu prisosinţă voia lui Dumnezeu şi luptă eroic pentru a transplanta voia Lui în viaţa acestei lumi. Solidaritatea creştină este desăvârşită, pentrucă este disciplinată, purificată de orce umbră a păcatului şi-i luminată de puterea Duhului sfânt. Mântuitorul spune: «Unde sânteţi doi sau mai mulţi adunaţi în numele Meu, şi eu sânt în mijlocul vostru prin Duhul sfânt».

Prima formă a acestei solidarităţi se vădeşte din momentul chemării celor doisprezece apostoli. Din momentul chemării, viaţa apostolilor gravita spre un singur centru, — Hristos. Dar, şi El începea deacum înainte să trăiască, în conştiinţa omenirii, prin ei, spre a se împlini «voia Tatălui». «Celce mă primeşte pe Mine, primeşte pe Celce m'a trimis pe Mine şi va avea viaţă veşnică».

Şi, El a fost primit cu entuziasm, abnegaţie şi jertfă de cei aleşi ai Săi... De ce? Pentrucă El a fost singura întrupare a «idealului» vieţii omeneşti. Eternitatea venea în vremelnicie, — Dumnezeu în lume, — spre a reintegra pe «om» în veşnicia împărăţiei cereşti, deschizând şi lămurind lumii drumul spre mântuire. Lumina desăvârşirii Lui i-a absorbit în «unitatea eternităţii» cu atâta putere, încât «omul cel vechi» a murit, renăscându-se prin duh, «omul cel nou» în Hristos Isus. «Cucerit am fost şi eu de Hristos», Ap. Pavel. Filip. 3 11. ca şi ceilalţi sfinţi apostoli, pe cari deatunci înainte un singur gând îi robea, spre o singură lucrare porneau, pentru preamărirea Lui în lume, fie prin moartea, fie prin viaţa lor. «Hristos va fi mărit în trupul meu, fie prin viaţă, fie prin moarte; căci viaţa mea este Hristos», Filip. 1, 20, 21.

Unii ar putea spune, că era foarte natural, ca apostolii să fie atât de solidari în Hristos, şi atât de vrăjiţi de personalitatea Lui, căci s'au bucurat de oarecare destăinuiri exoterice. Foarte natural. Pentrucă, în ele nu era altceva, decât cunoaşterea şi luminarea adevăratului scop al vieţii omeneşti. Ear desăvârşita cunoaştere a adevărului nu poate de-

FOIŞOARA

PREDICĂ*)

— Rostită în catedrala din Sibiu Duminecă la 21 Decemvrie 1930, de Dr. VASILE BOLOGA, consilier mitropolitan —

Abia câteva zile mai avem până la sărbătoarea Naşterii Domnului, şi sfânta evanghelie de astăzi nici nu ne arată altceva, decât acest mare eveniment din istoria omenimei, adecă actul naşterii Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Intâi ne arată viaţa neamului său, din spiţă în spiţă, începând dela Avraam, protopărintele poporului israil din Canaan, pământul făgăduinţei, până la David împăratul: neamuri 14, apoi dela David până la mutarea în Babilon sub Iehonia: alte neamuri 14, şi dela mutarea în Babilon până la naşterea lui Hristos: iarăş neamuri 14. Deci 42 de generaţii, 42 de vârste din tată în fiu, până la Hristos, strecurate în decurs de 4000 de ani.

E negrăită mulţămire, să se cunoască obârşia unei familii, pe o linie atât de întinsă, şi cine nu va zări aci «*degetul lui Dumnezeu*» cu nepătrunsa lui purtare de grije, faţă de bietul om pe acest pământ.

Ne arată apoi sfânta evanghelie, însuş actul naşterii lui Isus Hristos. O taină dumnezeiască, nepătrunsă de mintea omului, petrecută însă aici pe pământ, în sinul omenimei, în timp şi'n spaţiu, în împrejurările următoare:

Intâiul împărat al Romei, *Augustus Octavianus*, domnise 30 de ani până la anul naşterii lui Isus Hristos, iar după naşterea lui Hristos: încă 14 ani. Acest împărat a isbutit, după multă vărsare de sânge, să restabilească ordinea în Roma, ce se năruise cu totul, după uciderea barbară a unchiului său, a marelui *Iulius Caesar*. A dat apoi ordin, în al 30-lea an al domniei sale, să se facă conscripţia populaţiei în întreaga împărăţie a Romei, de care se ţinea şi Iudeea. Intocmai cum aşteptăm şi noi în zilele acestea să se facă conscripţia populaţiei din România, pentru bunele întocmeli ale viitorului nostru.

Atunci a grăbit şi Iosif cu Maria la Bethleem, să se înscrie, pentrucă fiecare avea să se înfăţişeze, pentru conscripţia populaţiei, la locul de obârşie a neamului său. Din aceasta pricină se adunase multă lume în Vitfleem, încât Iosif şi cu Maria nu mai găsiau loc şi au rămas peste noapte în apropierea oraşului, într'un smerit locaş al păstorilor, care-şi păşteau oile şi vitele în câmpiile apropiate. In acest smerit adăpost, în ieslea dobitoacelor, a născut Maria pe Isus, în chiotele de bucurie ale păstorilor. De aci a rămas până în ziua de astăzi, că în frumoasele noastre colinde dela Naşterea Domnului, an de an auzim spunându-se cuvintele:

Ingerii cântau,
Păstorii fluerau,
Cu toţii se bucurau...

Dinspre răsărit o stea luminoasă a vestit popoarelor naşterea lui Isus, oprindu-se deasupra locului unde sta pruncul. După stea au venit Magii dela răsărit, să se închine nou-născutului Impărat al Iudeilor, cu aur, smirnă şi tămâie.

Auzind acestea Irod, împăratul Iudeii, s'a tulburat foarte, pentrucă îşi temea domnia şi a dat poruncă, să se taie toţi pruncii din Vitfleem de doi ani în jos mai mici, cu gândul ascuns ca să peardă pe Hristos. Iosif însă, cu pruncul şi cu muma lui, s'au refugiat peste noapte în Egipet şi au scăpat de urgia tiranului.

Aşa s'au petrecut acestea la naşterea lui Hristos, în al 30-lea an al domniei împăratului Romei: *August Octavian*, înainte de aceasta cu 1930 de ani.

Din istoria popoarelor de atunci însă, mai ştim un lucru. Ştim anume, că pe acel timp pretutindeni era un presimţ tainic în sufletele oamenilor, şi mai alès în Iudeea, că se apropie un *mare eveniment*, care va schimba faţa lumii de pân' atunci.

Asemenea fenomene se ivesc şi în zilele noastre. Ca să spun un caz, în preajma războiului mondial toată lumea presimţia, că trebue să urmeze

*) Din lipsă de spaţiu, întârzierea. *Red.*

cât să cucerească, să asimileze viaţa noastră, identificându-ne cu el. Numai în felul acesta se explică marile cuceriri, ce s'au făcut de apostoli, în neamuri, prin evanghelie, şi se fac de atunci şi până azi, prin biserică.

Solidaritatea aceasta în Hristos — creştinismul — «este organul spiritual al marei perechi de aripi, indispensabile pentru înălţarea omului, mai pe sus de el însuş, mai pe sus de viaţa de târâtoare şi de orizonturi mărginite, pentru a-l conduce prin răbdare, resignare şi speranţă până la seninătate; pentru a-l ridica mai pe sus de cumpătare, curăţie şi bunătate, până la devotament şi sacrificiu. Nici raţiunea filosofică, nici cultura artistică şi literară, nici chiar onoarea feudală, militară şi cavalerească, nici-un cod, nici-o administraţie, nici-un guvern, nu pot să aducă acest serviciu. Numai el ne poate opri în loc pe priporul fatal, ca să stavilească alunecuşul pe nesimţite, prin care fără răgaz şi cu toată greutatea ei, rasa noastră dă mereu înapoi», (H. Taine). Aceasta, fiindcă solidaritatea creştină, nu merge decât pe o singură cale în realizările ei, nu are ca obiectiv un singur adevăr, ear în organismul ei nu svâcneşte decât o singură viaţă — Hristos. «Eu sânt calea, adevărul şi viaţa». Este îmbrăcată în platoşea credinţei şi dragostii şi a pus coiful nădejdii de mântuire. Idealul specific al creştinismul şi legitim al vieţii noastre, ce trebue să robească întreaga fiinţă, captându-i energiile spirituale, în sensul realizării lui. Şi... cred că nu este risc a vorbì azi de aşa ceva...*

Pr. C. Zoican.

Căsătoria

Neapărat, deosebită precauţiune se cere la facerea pasului de mare însemnătate: căsătoria.

Unul afirmă, că *raţiunea* hotăreşte în chestiunea de căsătorie. Altul pretinde, ca *inima* să fie busola sau conducătorul ei.

Adevărul însă e altul. Se poate întâmpla, că ambele forţe decizătoare, şi raţiunea, şi inima, sânt de acord, şi totuşi rezultatul e — dezastru.

Raţiunea, fără consimţământul inimii, se păcăleşte tot aşa, cum se înşală inima nesocotind mintea.

Recunoaştem că sântem ca oameni imperfecţi, dar tocmai d'aceea avem datoria şi interesul a înlătura nefericirile, al căror izvor nu întâmplarea oarbă este.

Mai pe sus de toate, atât «el», cât şi «ea» să-şi examineze «eu»-ul, abandonând tot ce n'are de bază sinceritatea. Se potrivesc oare în toată privinţa? Ce lipseşte unuia, întregeşte celălalt?

Să luăm apoi în consideraţie indicaţiile binevoitoare ale celor ce ne au drag şi cunosc ideile, sentimentele, inima şi sufletul, cu un cuvânt: fiinţa noastră întreagă.

Temperamentele vioae sânt, în general, mai mult îndrăgostite cu ochii, decât cu inima; promit de obicei cer şi pământ, credinţă, ascultare şcl., — dar nu prea pot gusta fericirea oferită de căsătorie, — din vina lor proprie!

Melancolicii, din fire, se spune că, sânt nenorociţi. Premergători ai monahilor.

Cei mai nimerit s'ar părea temperamentul moderat, la care iubirea nepătată a trecut în pasiune nobilă. Puterea ce încolţeşte în inima lui, n'o ruinează.

Altminteri se potrivesc: frumoasă şi bună la inimă cu unul curat la suflet şi bogat în spirit; femeea simţitoare cu nepretenţiosul; o săracă cu sărac; săracă cu bogat, cam rar; bogată cu sărac, şi mai rar!

Lovitură fatală pentru căsătoriţi este diferenţa mare a calităţilor intelectuale şi etice: inteligent — imprudentă; înger — diavoliţă; smirnă — smoală; comoară — traistă cu rele... Sau invers!

Numai suflete înrudite, conştie de misiunea lor: pot ajunge la fericirea ce se dă unui muritor.

Marele Goethe în «*Suflete înrudite*» învederează cum înrudirea sufletelor nu-i născocire, ci e un dar de care puţini se fac părtaşi, din simplul motiv, că nu-l înţeleg.

E restrâns numărul acelora cari pot duce la îndeplinire bunul supranatural, aici se cere energie constantă din partea ambilor soţi, vigoare de a lupta contra piedecilor şi a întui misterul simţit. Invingând orce obstacol, prin căsătorie au devenit nedespărţiţi, li s'au îmbinat sufletele într'un altar, ce au întemeiat lui Dumnezeu ca recunoştinţă în inimile lor surori... Aceasta e căsătoria ce duce la fericire. Dar, ea reclamă jertfă şi osteneală.

Presupunem că doi tineri se «*iubesc*» reciproc. Cununia, recunoaşterea legală a datorinţelor conjugale înaintea lui Dumnezeu şi a deaproapelui — sub jurământ, — este cronată, când se celebrează în pripă. Trebue ca fiecare să aibă în vedere: se iubesc în adevăr, le sânt favorabile caracterele, nu e la mijloc interesul pe care pierzându-l sau dobândindu-l dispare «iubirea» şi vălul subţire nu mai acopere făţărnicia, ci rămâne realitatea crudă: ura.

Tinere! Să ai în vedere, că: omul îş va găsì traiul fericit, conform vredniciilor ce şi le-a câştigat, ear nu construind pe pietriş legătura «nedespărţită» între bărbat şi femee.

Dr T. P.

S'a plâns papa, într'o alocuţiune ţinută de curând, că propaganda protestantă sporeşte la Roma, cu toate că, în concordatul încheiat cu Mussolini, articolul 1 obligă statul italian să păstreze neschimbat caracterul „sfintei cetăţi".

Dacă la Roma se plânge cineva de propagandă protestantă chiar în „sfânta cetate", cu atât mai vârtos ne putem plânge noi ortodocşii de propagandă papistă în capitala României, jignind biserica ortodoxă, ca b. o. cu planul înfiinţării catedralei numite a „desbinării" ş. a.

INFORMAŢIUNI

Anomalie. Pe temeiul unui regulament, din vremea stăpânirii ungare, titlul de doctor în dreptul canonic la universitatea din Cluj, se acordă numai romano-catolicilor şi greco-catolicilor. Situaţia aceasta, explicabilă pe vremuri, se menţine la Clujul de astăzi, — ear absolvenţii facultăţilor teologice ortodoxe sânt excluşi dela acel doctorat. Până când?

Parlamentul, — camera şi senatul român, — se redeschide în 19 l. c. Intre proectele de legi, ce se vor desbate, sânt şi proectele de lege: contra cametei, şi pentru înfiinţarea băncii agricole.

O circulară a ministerului instrucţiunii, către rectoratele universitare şi direcţiile şcoalelor secundare cere supravegherea strictă a tinerimii în afară de şcoală. Elevii dovediţi, că asistă la asociaţii cu caracter politic, sau cercetează astfel de întruniri, vor fi eliminaţi din toate şcoalele statului.

Alături de alte şcoale desfiinţate, cu 1 Ianuar 1931 încetează să funcţioneze şi seminariile teologice din Craiova, Bălţi şi Buzău.

Monument. Din iniţiativa protopopului ort. român dela Sighet, a părintelui M. Munteanu, s'a format un comitet pentru a face lucrarea necesară în scop de a ridica, în Maramureş, un monument potrivit deşăliçătorului de ţară Bogdan Vodă.

Expoziţie de copii, din toată ţara, se organizează, în parcul Carol din capitală, în primăvara acestui an. Copiii cei mai bine îngrijiţi vor fi distinşi cu trei premii: de 5, 10, şi 25 mii lei.

Şcolarii şi înmormântarea mareşalului. A impresionat adânc faptul, că în ziua înmormântării mareşalului Joffre, în 7 l. c., în toate şcoalele primare din Franţa s'a ţinut un minut de liniste evlavioasă.

---

o zguduire, trebue să urmeze o schimbare. Şi a urmat, în adevăr, încă peste închipuirile noastre.

Pe timpul naşterii lui Hristos, cu deosebire evreii din Iudeea erau pregătiţi, că are să vie o schimbare în lume, că are să vină *Mesia*, cel vestit mai înainte de proroci, ca să mântuească lumea.

Despre acel *Mesia* însă, evreii aveau osebite păreri, osebite concepţiuni. Unii credeau, că are să vie ca un principe lumesc, puternic, cu măreţe însuşiri sufleteşti, care va birui toate popoarele lumii şi le va supune stăpânirii evreilor, poporului ales al lui Dumnezeu, orgoliul acestui popor. Alţii iarăş aşteptau dela venirea lui *Mesia*: libertatea vieţii sufleteşti şi morale a omenimei, pentrucă se perduse credinţa în religiile de până atunci, care nu mai prilejuiau popoarelor nici o mulţumire sufletească.

Cu un cuvânt, în aşteptarea Mântuitorului, însuş poporul evreesc era împărţit în osebite păreri. Dar, toţi aşteptau sosirea celui făgăduit de proroci şi pretutindeni se vestia cuvântul: «*Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările lui*».

Acest cuvânt ne sună şi nouă, pentrucă şi noi aşteptăm venirea Domnului. Astăzi însă, numai ca simbol ceresc aşteptăm Naşterea Domnului, dar cu aceeaş înălţare sufletească şi cu aceeaş comoară de sentimente bune, ca să-l primim, ca şi părinţii noştri de odinioară, cu tot ce avem mai bun, mai scump şi mai curat.

In faţa acesteia o întrebare se impune: oare ce voeşte acela, a cărui sosire în zilele acestea o aşteptăm, fie şi numai ca simbol.

Răspunsul ni l-a dat de mult Apostolul Pavel, propovăduind, că noi toţi suntem egali înaintea lui Dumnezeu, «*care voieşte, ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vie la cunoştinţa adevărului*», (Tim. 1, 2, v. 4). Aceasta o voeşte Isus Hristos şi pentru acest rost îl trimite Tatăl ceresc pe pământ. Pentru aceasta e vestea cea îmbucurătoare.

Veseliţi-vă dar, popoarelor, ne strigă biserica. Isus vine, să ne ajute tuturor, deopotrivă tuturor. Celor fericiţi, ca şi celor săraci. Celor fericiţi ori bogaţi, ca să nu-şi peardă cumpătul în desfrâul mulţumirilor. Celor mâhniţi ori săraci, ca să nu slăbească cu inima, să nu ajungă pradă suferinţelor, ci biruitori să se înalţe din valurile vieţii, ca generaţie a luptei, generaţie a isbândei.

Celce a încredinţat inima sa bunului Isus, în asest sens, acela a simţit, fără îndoială, plinătatea acestui ajutor ceresc. Apostolul Pavel mărturiseşte, că în Isus a găsit acea binecuvântată putere de viaţă, care întotdeauna l-a ridicat din ghiarele desnădejdii.

Dar, ştim noi toţi, care trăim în fel şi fel de împrejurări ale vieţii, că numai Isus e în stare, cu bunătatea lui, cu idealul lui, să ne ajute, să ne mângâie.

Sunt unii, care nu cunosc acest ajutor ceresc, pentrucă nu au încredinţat inima lor bunului Isus, care ajută, ca şi medicul operator, dacă îi încredinţezi întreaga ta fiinţă, sufletul tău şi trupul tău. Dacă primeşti povaţa lui şi poruncile lui, «*pentrucă luminâ sunt poruncile lui pe pământ*».

Să înţelegem dar, că Isus voieşte să ne deschidă ochii gândurilor noastre, să vedem *nevoile vieţii* în lumina învăţăturilor sale, ca să ne ridice din sinamăgirile noastre, să ne abată dela rătăcirile şi păcatele noastre. Astfel să fim vrednici slujitori ai *adevărului* şi nu ai *închipuirilor deşerte*. Pentru aceasta se cere *voinţa noastră proprie*. Altcum ne ferim înşine din calea doctorului şi tămăduitorului nostru.

In acest chip vine Isus, să ne ajute, sădind suflet nou şi inimă nouă în lăuntrul nostru, «*ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vie la cunoştinţa adevărului*». Deci, suflet nou, inimă nouă, aceasta e problema, aceasta e admoniţia Apostolului când zice: «*Curăţiţi aluatul cel vechiu, ca să fiţi frământătură proaspătă*» şi nu uitaţi, «*că puţin aluat dospeşte toată frământătura*». (Corint. I 5, v. 6 şi 7).

Au doară între noi nu e trebuinţă de acest aluat, de acest har al Domnului? Intre noi nu sunt griji şi lipsuri, nu sunt boale trupeşti şi sufleteşti, atâtea suferinţe şi mizerii? Adese-ori, durere, ca urmări ale păcatelor noastre.

Pentru acestea trimite Domnul ajutorul său. Ajutor însă, care *trebue săvârşit prin noi înşine,* dacă mai viază în sufletul nostru măcar o scânteie din duhul lui Isus, care şi-a dat şi viaţa pentru răscumpărarea noastră.

In faţa acestei pilde covârşitoare, se poate, să mai stăm reci, cu inima împietrită, egoişti şi nepăsători?

Să ştim, Iubiţilor Fraţi, că inima noastră o cearcă Isus. Ca să dăm dovezi, întru-cât iubirea deaproapelui se mai arată prin noi şi se răspândeşte prin noi.

Zile «fără noroc». Sânt astrologi cari împart zilele anului în zile **«cu»** şi **«fără»** noroc. După această împărţeală, celce întâmplător se îmbolnăveşte în zi «fără noroc», moare de sigur, (mai curând sau mai târziu); ceice se căsătoresc în astfel de zile, aceia nu peste multă vreme se vor despărţi (o profeţire nu prea grea în epoca modernă); ceice încheie afaceri în aceleaşi zile, nu vor izbuti ş. a. m. d. Zile «fără noroc» în 1931, ar fi să fie următoarele: 6, 7, 8, 12 Ianuar; 11, 17, 19 Februar; 16, 17, 18 Martie; 12 April, şi încă vre o câteva. Spre fericirea muritorilor, celelalte zile din an sânt declarate toate «cu noroc». Pentru ce e aşa, şi nu e altcum, nu ni se explică. Totuş unii vreau să ne dea oarecare lămurire: luna lui April b. o. e neplăcută, pentru că atunci fu omorât Avel de fratele său Kain; Noemvrie 30 este zi neagră, fiindcă atunci s'a născut Iuda Iscarioteanul...

Meditaţii

Să schimbăm firea cea veche

«Ca să lepădaţi voi după cea mai înainte vieţuire pe omul cel vechi, care se strică după poftele înşelăciunii. Şi să vă înnoiţi eară cu duhul minţii voastre. Şi să vă îmbrăcaţi în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate şi întru sfinţenia adevărului».

Efes. 4, 22—24.

Poate credinţa creştină să schimbe firea omului? Eată o chestiune discutată, la care se dau variate răspunsuri.

Vor fi existând persoane, despre care se declară că au fire ce nu se mai poate îndreptă şi preschimbă nici sub influenţa cuvântului sfânt al lui Dumnezeu.

Mulţi sânt însă convinşi, că Isus influenţează real asupra sufletelor.

Primii Ucenici ai lui Hristos au fost de comun acord în această privinţă cu Sfântul Apostol Pavel: «Aceasta ştiind, că omul nostru cel vechi cu Dânsul împreună s'a răstignit, ca să se strice trupul păcatului, ca să nu mai slujim noi păcatului. Pentrucă celce a murit, s'a îndreptat de păcat. Că de am murit împreună cu Hristos, credem că vom şi vià împreună cu Dânsul», (Rom. 6, 6—8).

Această afirmaţie e rezultatul vieţii apostolilor petrecută în comunitatea întâie a lui Hristos, fiind în intim şi sfânt contact cu Dânsul.

Există un suprem adevăr în viaţa noastră spirituală: sufletul impresionează puternic asupra caracterului. Deci orce schimbare în domeniul spiritual se traduce şi prin modificarea caracterului, căci caracterul nu-i altceva, decât o expresie a stării sufleteşti.

Nu se poate concepe, de către un om cu mintea sănătoasă, că poţi fi în adevăr credincios lui Hristos şi totuş să albi o conduită nesuportabilă faţă de ceiçe sânt în contact imediat cu tine, cari îţi vor spune: Aşa credincios pot să fiu şi eu; n'am decât să nu înjur, să nu consum multă beutură spirtoasă şi să merg regulat la cultul divin; încolo, pot să mă supăr pentru orce, pot să dau voie liberă vechiului meu caracter, pot să mă port cum îmi convine şi cum vreau, — doar' sânt credincios!

In teorie sânt mulţi creştini; dar, ce zice Isus de viaţa ta zilnică, omule?

Există un suprem adevăr: orce teorie, care n'are aplicaţia ei practică, îşi pierde valoarea. Ne spune Sfânta Scriptură: «Precum trupul fără de duh mort este, aşà şi credinţa fără de fapte moartă este», (Iacov 2, 26).

In domeniul spiritual Isus posede o energie unică în felul ei. Prin jertfa Sa ispăşitoare stabileşte o nouă conexiune între noi şi Dumnezeu. Graţie Lui, starea de indiferenţă, sau de teamă, ce am avut adineaori faţă de Damnezeu, este schimbată prin o stare de încredere, de înţelegere şi de iubire faţă de Dânsul. Atmosfera, creată prin aceste bune dispoziţii sufleteşti, uşurează renaşterea caracterului nostru. Acest fenomen se petrece în fiecare suflet predat în adevăr Domnului. Ştim, cum au mărturisit ferm mii de credincioşi pe Isus Hristos înaintea lumii, fără să fi pronunţat nici un cuvânt, încât numai conduita lor binecuvântată de Damnezeu a verificat tăria credinţei lor.

De aceea, dacă mai sânt oameni, cari se cred a fi creştini adevăraţi, dar caracterul lor persistă să fie violent, înţepător, arogant, atunci deşartă este creştinătatea lor. Dumnezeu să-i lumineze, ca să-şi recunoască starea faptică şi să se pocăiască din nou, căci altminteri sânt pierdute sufletele lor pentru eternitate.

Fericiţi sântem ceice avem un Mântuitor, care ne reînoieşte, iertându ne culpele trecutului şi îndreptând paşii noştri către viaţa eternă în unire cu El!

Isus preschimbă şi modul nostru de viaţă, producând renaştere radicală.

Inainte de ce L-am cunoscut pe Dânsul, voinţa noastră erà inspiratoarea visurilor, planurilor şi faptelor noastre. Noi luaserăm hotărârile noastre conform principiului arbitrar: asta îmi place, asta nu-mi convine.

Dar, după predarea noastră integră Domnului, preocupaţia are să ne fie ceeace a fost a sfântului apostol Pavel: «Doamne, ce voeşti să fac?» (Fapt. 9, 6).

Aşa procedând. ne salvăm de tirănia egoismului, cu ambiţiile lui de profit personal, şi trecem pe terenul activităţii religioase şi morale: Ne cuprinde spiritul de nobleţă, de generositate, de devotament, urmând exemplul sublim al Celuice a venit să servească: «Pentrucă şi Fiul Omului n'a venit ca să-I slujească Lui, ci ca să slujească El şi să-Şi dea sufletul Lui răscumpărare pentru mulţi», (Marcu 10, 45).

Câte exemple am putea cita, care argumentează, că Hristos poate să transforme pe cei violenţi în blânzi, pe cei avari în darnici pentru cele divine şi umane, pe cei corupţi în nobili, pe cei aroganţi în modeşti...

Noi, cari ne numim buni creştini, datori sântem să demonstrăm întâi familiei noastre şi apoi mediului în care vieţuim: proba practică, cumcă cine fiinţează în adevăr în Hristos, acela-i faptură nouă. Să ne examinăm interiorul, şi totul ce trebue eliminat din vechiul trecut, să-l înlăturăm, făcând să dispară prin puterea lui Hristos:

«Curăţiţi dar aluatul cel vechi, ca să fiţi frământătură nouă, precum sânteţi fără de aluat. Că paştele noastre Hristos pentru noi s'au jertfit. pentru aceea să prăznuim nu întru aluatul cel vechi, nici întru aluatul răutăţii şi al vicleşugului, ci întru azimele curăţiei şi ale adevărului», (1 Cor. 5, 7, 8)

Să vieţuim în intimitate cu Acela, Care păzeşte sufletul salvat să nu se întoarcă la trecutul trist, şi Care ne îndeamnă a-L imita: «Şi am văzut cer nou şi pământ nou; ...eată toate le fac nouă», (Apocalips 21, 5).

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Organizaţi Oastea Domnului

Veniţi dar, să deschidem lui inima noastră, când numai câteva zile ne mai despart de sărbătoarea Naşterii Domnului, sărbătoarea bucuriei.

Apostolul însuşi ne strigă: «*Bucuraţi-vă pururea întru Domnul. Şi iarăş zic, bucuraţi-vă. Blândeţele voastre să se facă cunoscute tuturor oamenilor. Domnul este aproape*». (Filip IV, 4—5).

Să urmăm deci cuvântul Apostolului şi să ne bucurăm, dar, să facem bucurie şi altuia, ca să fie deplină bucuria, pentrucă creştinul adevărat trebue să ştie, că *bucuria* şi *creştinismul* sunt două lucruri egale, două gândiri sinonime, şi datoria creştinului e, să înalţe şi să răspândească aceasta bucurie, unde numai e posibil în împrejurimea sa.

In natură de câte-ori se naşte o viaţă, e bucurie. Şi cel din urmă firicel de iarbă, când răsare sub raza soarelui, produce o bucurie. Naşterea Domnului însă, e mai presus de toate şi e cea mai înaltă bucurie posibilă. Să facem deci bucurie tuturor creştinilor, tuturor fraţilor noştri întru Domnul. Şi atunci la cine să ne gândim întâi de toate, decât la vatra săracului, unde razele bucuriei pătrund atât de rar. Aici ţinteşte blândul Isus cu ajutorul său, *săvârşit prin noi înşine.* Aici să îndreptăm privirile noastre, unde nevoile sunt mai arzătoare, îndeosebi acum, după crâncenul războiu, a cărui urmări şi azi le mai simţim.

Câte văduve de războiu nu sunt încă, cu orfanii copilaşi pe lângă ele, singura lor avere, înfiorate şi îngrijorate, că lipseşte tatăl copiilor, lipseşte razimul părintesc, lipsesc mijloacele şi Ajunul Crăciunului nu mai e, cum a fost odată. Ingerul cel drăgălaş nu mai împarte darurile cu atâta bogăţie. Vatra e rece, masa e săracă, ori chiar lipsită.

O, şi câte nu sunt suferinţele şi mâhnirile inimii omeneşti? Dar toate acestea trebuesc alinate, uşurate, ori chiar înlăturate, căci nu pentru desnădejdi ne e viaţa dată, ci pentru luptă şi biruinţă asupra tuturor mâhnirilor ce ne pot întâmpina în viaţă. Aceasta e resemnarea creştinească, hărăzită nouă dela bunul Dumnezeu ca o distincţie proprie creştinului adevărat.

«*Bucuraţi vă dar, pururea întru Domnul. Şi iarăş zic bucuraţi-vă!*». Şi pentruca să biruiţi orice durere, gătiţi-vă să faceţi şi altuia bucurie, în care veţi găsi uşurarea mâhnirilor proprii. Când legăm ranele altuia şi noi simţim o alinare.

Grăbiţi dar cu ajutorul vostru şi faceţi bucurie, unde nu mai puteţi, că sunt multe nevoile vieţii, şi o mână de ajutor totdeauna e binevenită. Şi credeţi, că e mai bine, să vezi un zimbet pe buzele deaproapelui, decât să te închizi posomorât în mâhnirile sufletului tău.

Căutaţi în jur şi veţi găsi atâtea coate rupte şi feţe supte, apropiaţi-vă de ele cu o vorbă bună, cu o bucăţică de pâne, ori o haină caldă, şi veţi vedea cum se înseninează feţele, cum se înalţă sufletele spre cel atotputernic şi cum veţi simţi înşivă o mulţumire sufletească. Acesta e rostul faptei celei bune, a face bucurie, pretutindeni bucurie, întru numele Domnului.

Părinţii nostri au întemeiat o mulţime de obiceiuri frumoase de Naşterea Domnului, şi toate s'au făcut în vederea acestei bucurii generale. Să ne pregătim şi noi pentru aceste obiceiuri, în care dragostea creştinească se oglindeşte la tot pasul, căci nimic nu poate fi mai frumos, decât a vieţui în tradiţia curată a părinţilor noştri.

Socotim, în fine, şi bucuria copiilor la aceste sărbători, pentruca şi ei să facă bucurie părinţilor. Care nu se gândeşte cu drag la zilele copilăriei din Ajunul Crăciunului? La îngeraşul tăinuit al mamei, cu darurile ei surprinzătoare, care de atâtea-ori se sacrifică pe sine, ca să vadă barem o rază de bucurie pe feţele copilaşilor săi. O, faceţi această bucurie întru Domnul, şi în zilele noastre, care, deşi sunt mai grele în traiul vieţii de-acum, dar să fie cu atât mai educative şi mai instructive.

In acest chip încălziţi inimile, să vedeţi scânteind ochii de bucurie până şi în cea din urmă colibă, pentruca toţi împreună să putem cânta cu îngerii dela Naşterea Domnului: *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pre pământ pace, între oameni bunăvoire!...* Amin.

Maghiari? Din comuna Ditrău, judeţul Ciuc, s'a raportat ministerului, că numeroşi români greco-catolici din acea comună, — dar şi din alte localităţi ardelene, — cu prilejul recensământului şi sub presiunea partidului maghiar, au declarat că sânt de naţionalitate maghiară. — Când familii ca: Stoica, Suciu, Truţa, Goga, Chindea etc. sânt prezentate ca ungureşti, se falşifică adevărul.

Organizaţi Soc. Sf. Gheorghe a tinerimii

Nr. 16/1931 (4) 1—1

Prăvălie de închiriat

Localul de prăvălie din Sibiu, Strada Avram Iancu Nr. 5, ocupat astăzi de librărie, este de închiriat pe termin de trei ani începând din 1 Februarie 1931.

Reflectanţii vor înainta cererile lor Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, până la 29 Ianuarie a. c.

Consiliul arhiepiscopesc.

Oficiul protopopesc al tractului Zarand.

Nr. 778/1930 (3) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacantă de cl. III-a **Dupăpiatră Sat** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Salarul dela Stat, Conform coalei B.
2. Stolele obişnuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs subsemnatului Oficiu protopopsc în terminul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 20 Decemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al Zarandului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 390/1930 prot. (1) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din **Poplaca**, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest **post sânt:**

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 5 jug. 116 stânjini □.
3. 3 stânjini lemne de foc dela comuna politică, aduse în curtea preotului.
4. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termen oficiului protopopesc Sibiu, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc al tractului Sibiu în înţelegere cu consiliul parohial din Poplaca.

Emilian Cioran,
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

În pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·— plus spese Lei 5·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de po stă Lei 10, prin mandat postal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 17 Ianuar 1931 Nr. 6

Telegraful Român

Organ național-biserice

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Românii în judecata catolică

Știm cu toții foarte bine că nu ne bucurăm de un nume prea strălucit la celelalte popoare. Unii cred că aceasta provine din puținul interes ce-l acordăm organizării unui bun serviciu de propagandă, alții socot că lipsa propagandei ne poate cel mult lăsa ignorați de popoarele străine, în nici un caz nu poate fi cauza defaimării noastre; aceștia opinează că adevărata cauză a disprețului și neîncrederii cu care suntem tratați de străini sunt stările reale, extrem de îngrijorătoare, din viața noastră publică dela războiu încoace, stări caracterizate prin necinste, lene, nepricepere.

Noi admițând, ambele cauze înșirate, mai credem că în foarte multe cazuri și reaua voință și dușmănia celui care se ocupă de noi, îl face să nu vadă decât culorile negre, decât păcatele noastre pe cari le exagerează și le generalizează, formulându-le în sentințe distrugătoare. Credem acest lucru pentrucă îl surprindem atât de des în presa și în istoria scrisă de stăpânii noștri de până ieri și de aliații lor.

Nu credeam însă că această defăimare să și-o însușească și Biserica oficială catolică, ca ura dușmanilor noștri să-și câștige în fața opiniei publice mondiale autoritatea morală a unui *Imprimatur.*

Ni-a fost dat însă zilele acestea s'o constatăm. E vorba despre cartea *Papst und Kurie* in ihrer Politik nach dem Weltkrieg, 1925, scrisă de Friederich Ritter von Lama și purtând la locul obișnuit aprobarea vicariului general din Augsburg, cunoscută sub numele de Imprimatur. Noi credem că o carte care poartă acest imprimatur, are un caracter religios catolic, recunoscut de Biserica oficioasă, chiar dacă conținutul nu se referă la dogme; că Biserica prin această aprobare acordă nimbul adevărului celor debitate în carte și că ține la afirmațiile din ea, tot așa de mult ca și la dogmele de credință. Aceasta mai ales fiind vorba de Biserica papală, care ține să-și stabilească, dogmatic, punctul de vedere în toate domeniile de viață omenească. Iată ce se spune dar într'o astfel de carte între pag. 317—325, unde e vorba despre România în relațiile ei cu catolicismul și cu papa: «Perioada cea mai strălucită a trecutului ei creștin (al României) este cea veche creștină, catolică... De oarece Românii sunt foarte puțini inteligenți, luară foarte mulți preoți posturi administrative, dar nu se deosebiră nici aceștia de laici în aroganța lor națională... Amănuntele acestea despre purtarea Românilor, despre tratarea scandaloasă a preoților catolici și a membrilor ordinelor călugărești, despre jefuirea și batjocorirea Bisericei, pot proveni numai la o națiune *profund degenerată*...» Trebue însă cetit tot textul paginilor amintite, pentru a-ți face o imagine despre adânca scârbă și nemărginita aroganță cu care ne sunt luate în batjocură tot ce avem mai scump: întregirea neamului a fost o răpire de teritorii, funcționarii și armata noastră par'că nu s'au ocupat cu altceva decât cu persecuția până la moarte a catolicilor unguri și nemți. Românii uniți nu fac excepție. Și ei sunt ca și noi: despotici, șoviniști, plini de ură față de catolicii adevărați, de unguri și de nemți. Ceeace se spune despre episcopul Radu și despre Vasile Lucaci, e inspirat de aceeaș nestăpânită ură, cultul lor răsăritean este luat deasemenea în batjocură, sunt acuzați că nu vor să recunoască în sânul Bisericii lor existența a 60.000 unguri uniți.

Se vede, ca ghiarele pisicii în sac, care este durerea acestui strâmt la minte și caraghios Ritter: nu ortodoxia sau unația noastră, ci România noastră care în ciuda înverșunării sale nu s'a lăsat cutropită. Chiar dacă ne-am face cu toții nu numai uniți, ci mai catolici decât papa, tot n'am devenì fără prihană în fața lui. Mai înțelegem și noi să te certi cu cineva; dar să n'ai curajul să i-o spui de ce ți-e urât, ci să-i indici alte motive, iată ce nu se poate explica decât din lașitate și perfidie. Nerușinarea însă ajunge la culme când îți pretextezi ura cu deosebirea de religie, când arunci în dușman cu obiectele sfinte; iar mitocănia, când tu, administrator al celor sfinte, le pui pe acestea înfuriatului la dispoziție. Ce succes mai poate avea atunci propaganda catolică printre noi? Nu te temi, prea sfinte episcop catolic, care îndemni pe de-oparte la universalismul în Domnul, pe de alta la cetirea celor mai sfruntate calomnii la adresa unui neam, că în felul acesta nu numai că nu veți face progrese printre noi, dar veți pierde și ceeace ați menținut cu falșa dragoste și atențiune?

Diorates.

P. S. O recomandăm serios spre citire mai ales fraților uniți.

Biserica ortodoxă și reducerile bugetare

Am încheiat un sfârșit de an în condițiuni triste și cu puține perspective de mai bine pentru anul în care am intrat.

Criza, economică și financiară din prezent, s'a abătut asupra tuturor categoriilor de cetățeni ai acestei țări: plugari, meseriași și funcționari. Intre acești din urmă sântem numărați și noi preoții de mir, precum și toți cei aplicați în serviciile administrative ale bisericii noastre.

Clerul ortodox care în trecutul vremurilor s'a identificat cu soarta păstoriților luând parte atât la bucurii, cât — mai mult — la necazurile acestui popor, întotdeauna a fost gata la jertfele ce i s'au cerut de conducătorii acestor plaiuri.

Precum n'a avut nici în trecut parte de privilegiile de care s'au împărtășit clerul celorlalte culte conlocuitoare, din partea stăpânitorilor de ieri, clerul ortodox nu cere nici nu vrea să fie privilegiat de stăpânirea românească pentru serviciile aduse acestui stat, ci vrea ca cei din fruntea statului să țină seamă de situațiunea în care se găsește astăzi, căutând mijloace de îndreptare.

Biserica ortodoxă prin vlădicii săi pe deoparte, și prin reprezentanții asociațiilor preoțești din Ardeal pe de altă parte, în urma hotărârilor luate în congresele sale anuale, cel din urmă ținut la Brașov în toamna trecută, — și-a precizat punctul de vedere în ce privește ajutorarea ce statul român ar trebui să dea bisericii și clerului ei în măsură mai dreaptă.

In memoriul alcătuit de reprezentanții asociației clerului A. Șaguna s'a arătat cu date precise și probate nedreptatea de care a avut parte biserica și clerul ortodox din Ardeal, prin repartizarea nedreaptă a sumelor care s'au luat în bugetul cultelor din anii trecuți.

S'a arătat, că în raport cu numărul sufletelor, cu banii incassați, în majoritate dela contribuabilii ortodocși, s'au favorizat clerul și instituțiunile cultelor minoritare și in deosebi biserica și clerul greco-catolic unit. Iar în posturile de conducere din orașele cu populațiune mai mult ortodoxă au fost angajați ca funcționari cei de confesiune greco-catolici, în urma politicei de partid, ear cei ortodocși cu toate că-și aveau obârșia și rosturile lor locale — au fost nedreptățiți de către cei dela putere.

S'au arătat cazuri anume, din județele Sibiu și Brașov în deosebi.

In cei doi ani din urmă s'a evidențiat apoi nedreptatea de care am avut parte pe chestia reformei agrare. In multe parohii, unde biserica noastră neavând pământ a fost împroprietărită cu pământ și păduri, pentru a forma sesii parohiale, — în urma intervențiilor unor oameni de-ai partidului, au lucrat în așa fel că foarte multe parohii au fost deposedate de pământurile primite prin deciziuni definitive, date de comisiunile de împroprietărire și de către Casa centrală de împroprietărire.

Congresul preoțesc, ținut la Brașov, pe lângă alte probleme s'a ocupat cu desvelirea nedrep-

tăţilor de care biserica noastră din Ardeal a avut parte, şi ca urmare naturală a ţinut să facă cunoscut toate acestea şi factorilor de cădere din fruntea ţării. Congresul a ales o delegaţie de 6 membri [1]) — cari aveau să prezinte un memoriu M. Sale Regelui şi domnilor miniştri de rezort, — ceace s'a şi îndeplinit la începutul lunei Decemvrie a. tr.

Comisiunea bugetară din min. cultelelor fiind compusă pe lângă alţi mireni şi de preoţi uniţi Coltor şi Man, şi numai de un preot ortodox, — nu e mirare că doleanţele preoţimei ardelene nu pot fi ascultate; ori câte memorii am înainta, comisiunea bugetară se conduce şi după interesele membrilor cari o compun.

Această comisiune, înainte de a fi purces la reducerile preconizate de minister, trebuia să caute a nivela nedreptăţile trecutului, tăind din sumele ce au fost fără lege votate pentru plată acelor preoţi cari n'aveau numărul de credincioşi prescris de lege; — iar la unele episcopii romano- şi gr.-catolice cu un număr de credincioşi cât un protopopiat de al nostru au fost luaţi în buget câte 5—8 canonici, directori şi 2 secretari. Aci trebuiau făcute reducerile mai întâi, şi atunci s'ar fi săvârşit act de dreptate.

Nu putem admite ca statul român să plătească preoţi cu 5 până la 50 credincioşi. Asemenea preoţi să fie puşi în sarcina eparhiei respective, să-i întreţie dacă are trebuinţă de ei. După această regulare să se voteze o nouă lege de salarizare a preoţilor fără a se trece peste samă bugetul din acest an. Pentru ducerea la îndeplinire a acestor cereri, facem apel la episcopatul nostru, la parlamentarii nostri preoţi. ca dela tribuna camerei şi a senatului să ceară factorilor de cădere să facă o revizuire a tuturor titlurilor de drept a personalului bisericesc a fiecărui cult atât din parohii, cât şi din centrele eparhiale.

Pr. Ioan Crăciun.

[1]) Delegaţia care a fost la Bucureşti, s'a compus numai din 3 membri: Dr. Ciuhandu preş., Prot. Dr. I. Blaga şi Pr. I Crăciun.

In Maramureş...

— In ce vremuri trăim! —

Pare că în ţara lui Bogdan Dragoş Vodă încep a se repetă scenele de jale, când românii ortodocşi erau supuşi celor mai cumplite prigoniri, din cauză că nu voiau să se lapede nici decum de legea lor strămbună.

Eată câteva fapte petrecute în vremea din urmă:

In Vişeul de sus, corpul fostului director ortodox al şcoalei de meserii n'a fost primit spre îngropăciune în cimitirul românesc de acolo, decât cu condiţia ca prohodul să-l oficieze preotul greco-catolic.

In comuna Cuhea, unde peste 100 familii au trecut la ortodoxie, s'a petrecut o scenă asemănătoare. Preotul unit a interzis înmormântarea în cimitirul satului a unuia dintre foştii săi credincioşi, provocând o înverşunare atât de aprinsă între cele două tabere, încât a fost nevoie de intervenţia jandarmilor pentru a împedeca o vărsare de sânge.

In Sarasău, Borşa, Rona şi în alte comune, unde populaţia s'a reîntors, deasemenea, la ortodoxie, morţii sunt îngropaţi prin fundul grădinilor, prin curţile oamenilor, în hotarul satului, ca şi când ar fi închis ochii ca nişte venetici pe pământ străin, fără binecuvântare creştinească!...

Autorităţile chemate vor lua măsurile necesare?

Biserica din Rusia

Un protoiereu, scăpat de curând din Rusia sovietică, aduce într'o gazetă rusească ce se tipăreşte la Paris, ştiri din ţara sa, despre starea clerului şi a credincioşilor.

Din cele descoperite, se desprinde adevărul, că ororurile comise în Rusia, asămănătoare prigonirilor din primele veacuri ale creştinismului, nu vor putea desrădăcina vechea credinţă din sufletele milioanelor de credincioşi ruşi.

Din cele raportate de protoiereul refugiat, redăm următoarele ştiri:

Prigonirea credincioşilor şi clerului, în cursul ultimului an a ajuns la aşa grad, încât se părea că existenţa bisericii şi a vieţii religioase în S. S. S. R. nu mai are nici un rost. Dar, credinţa a rămas viguroasă şi biserica ortodoxă a rezistat împotriva tuturor necazurilor.

La Petrograd parohiile ortodoxe în parte îşi duc viaţa mulţumită sprijinului energic dat de către lucrătorii dela fabrici. Aceştia participă activ la viaţa bisericii. Intreg clerul este lipsit, cum se ştie, de drepturile politice, ceea ce i tot una cu menirea la moarte înceată prin foame. Dar parohienii îşi împart cu clerul respectiv şi ultima bucăţică de pâne şi se îngrijesc cu multă duioşie de povăţuitorii lor. Numărul familiilor, care îşi botează copiii, care săvârşesc cununii religioase şi îşi îngroapă morţii după rânduiala ortodoxă, se înmulţeşte necontenit din an în an. In parohiile unde până acum câţiva ani erau dela una până la două mii botezuri pe an, în prezent sânt dela trei până la patru mii de botezuri pe an. Preoţii dela bisericile care le închid comuniştii, se adaug la bisericile din celelalte parohii, astfel că în prezent bisericile ortodoxe din Petrograd au câte zece preoţi sau şi mai mulţi, ocupaţi tot timpul, într-o cât la obişnuitele slujbe religioase de Sâmbătă şi Duminecă se adună mii de credincioşi, umplând bisericile şi chiar curţile din jurul bisericilor.

Acei dintre mireni cari au parte activă în organizaţiile bisericeşti, sânt mereu persecutaţi; totuş râvna lor pentru biserică prin aceasta nu scade. In general, succesul propagandei ateiste (bezbojnice) a fost de scurtă durată; în timpul de faţă se observă o reacţie serioasă în spre întoarcere la ortodoxie, într-o cât au dat faliment în primul rând toate încercările diferite de a «reforma» ortodoxia.

Ateiştii (bezbojnicii) desfăşoară activitate dârză, dar se izbesc de o rezistenţă nu mai puţin dârză, opusă de către lucrători şi ţărani. Or trebue recunoscut că procesul de însănătoşire la sate a rămas mult în urmă faţă de cei dela oraşe. Prin unele locuri la sate se manifestează oarecare simpatii faţă de ateişti, cam cum se petreceau astfel de lucruri la Petrograd înainte de trei sau mai drept zis patru ani.

In primăvara trecută s'a întreprins o examinare pentru a se vedea până la ce grad s'a răspândit literatura ateistă, dar s'a găsit că nimeni nu o cumpără. Au încercat să o dea gratuit, dar nimeni nu vrea să o primească, ba o şi înjură! Abonamentul la aceste tipărituri se răspândeşte sub forma obligaţiilor către stat.

Nici convorbirile şi disputele publice ale ateiştilor cu reprezentanţii religioşilor n'au avut mai mult succes. De foarte multe ori mulţimea ascultătorilor şi-a manifestat duios simpatia şi consimţământul faţă de clerul suferind. In prezent autorităţile sovietice pentru a evita aceste scene, au oprit cu asprime pe ateişti de a mai provoca pe reprezentanţii clerului la dispute publice. Lucrătorii din Petrograd ei înşişi stăruie la meetingurile ateiştilor, ca să aibe voie a ieşi la dispute şi reprezentanţii clerului.

Impresii mişcătoare ce nu se pot descrie, prezintă mulţimea cea mare a credincioşilor ce se roagă în biserici şi cu tremurătoare cucernicie primesc la sfârşitul slujbei binecuvântarea dela preot. Credinţa este singurul bun ce i-a mai rămas cetăţeanului sovietic, şi-el o păstrează şi ţine la ea cu tărie fără a ţinea seamă de toate persecuţiile ce le îndură din partea comuniştilor atei.

Intelectualii sânt mai crud loviţi şi îşi duc o existenţă amară. In ultimul an viaţa lor a fost un iad: persecuţii necontenite şi sărăcie îngrozitoare. Credinţa tare în prăbuşirea tuturor planurilor comuniste e împărtăşită de cei mai mulţi, dacă nu chiar de toţi. Din zi în zi îşi duc toţi viaţa într'o stare de adevărată robie, fricoşi unul de altul şi de orce.

Fapt îmbucurător este însănătoşarea familiei: fiii se întorc în familie, unde li se dă, ca mai înainte, învăţătura sănătoasă în credinţă şi morală.

In Petrograd lucrătorii se orientează foarte bine. Dar cu fiecare lună ce trece autorităţile devin tot mai bănuitoare şi aspre. Pedepsele se aplică acum şi la cea mai mică exprimare de nemulţumire. Apoi între lucrătorii tineri bântue o beţie îngrozitoare: de cumpărat nu se poate cumpăra nimic şi de aceea flăcăii tot câştigul lor din lucru îl dau pe beutură. Intre lucrătorii bătrânii domneşte o stare de spirit anticomunistă. Numărul lucrătorilor se măreşte mereu cu noi puşcăriaşi aduşi din închisori.

Suferinţa ţăranilor este de nedescris. In primăvara trecută aproape în fiecare zi duceau pe străzile Petrogradului mulţime de ţărani surguniţi, pe cari îi îndreptau spre nord la moarte sigură. La cea mai mică împotrivire îi vârau prin vagoane de marfă şi-i lăsau câteva zile fără mâncare. Se vorbeşte în Petrograd că pe la sfârşitul verii o mulţime de ţărani din Ucraina au fost trimişi în gubernia Vologda. Ţăranii îşi dau bine seama, că în surgunie se duc la moarte sigură. De aceea în unele părţi ei îşi atârnă de piept cruci mărişoare de lemn cu inscripţia: «*Suferim pentru credinţa în Hristos*». Despre ceeace s'a făptuit de comunişti vara trecută la colectivizarea forţată a averilor particulare, există multe povestiri înspăimântătoare. Se zice că până la complecta pustiire s'au distrus ţinuturi întregi de locuitori, cari s'au împotrivit să dee pământurile la «colectiv»...

Organizaţi Soc. Sf. Gheorghe a tinerimii

FOIŞOARA

Insemnări pe marginea unui roman educativ [1])

Reîncep să întrupez în slove gânduri, atitudini şi icoane din cărţi şi din suflet, după un an de tăcere. Anumite încercări, prin care mi-a fost dat să trec, nu m'au lăsat — o bucată de vreme — să sistematizez preocupări şi să exprim sentimentul frumosului. Cu un buchet spiritual dintr'un roman, mă regăsesc însă pe acelaş drum al afrmării valorii morale, în frământarea realistă a actualităţii, din care lipseşte idealul şi suflul spiritualităţii.

Eroul este un om al Nordului, însufleţit de-o dragoste profundă de umanitate, care-şi asumă o sarcină mai presus de puterile omeneşti. Crescut de o mamă idealistă, care i-a inspirat simţul solidarităţii mane, doctorul Horald Mark se obişnuî de timpuriu a-şi purta privirile dincolo de cercul strâmt al datoriilor profesionale şi a găsi în creaţiunea operilor sociale, o fericire austeră şi o raţiune de a trăi. Când veni vremea să aibă bucuriile vieţii, se căsători cu Mora, fica unui pastor, artistă şi vibrantă ca şi el. Câteva luni de fericire la Paris, Horald lucră la Institutul Pasteur, iar Shora admiră celebrele galerii ale Luvrului. In curând însă veni desacordul. Lectura ziarelor, care-i aducea în fiece dimineaţă apelul îndurerat al omenirii suferinde, chemă atenţia lui Harald spre strigătele de desnădejde ale popoarelor oprimate, spre sgomotul revoluţiunilor, al catastrofelor cari distrug oraşe şi decimează populaţiuni apropiate sau îndepărtate. Toate acestea, cari — pentru cetitorul obişnuit — nu sunt decât subiecte de scurte reflexiuni şi de emoţiuni trecătoare, îl făcu să simtă, să trăiască şi să se ocupe de durerile lumii. Thora însă nu mai iubi pe Harald, când văzu că sacrifică din orele de fericire pentru marile probleme sociale şi politice.

In asemenea împrejurări, idealistul doctor se întoarse în ţara sa singur. Solitar în mijlocul oamenilor, cari nu-l înţelegeau, el încearcă să-şi găsească pacea inimiii însetate de dreptate, punându-se în slujba poporului, cu care îşi împărţi viaţa de muncă austeră şi de sărăcie. Acceptă postul de medic la spitalul unui orăşel, în care locuia bătrâna sa mamă. In scurt timp îşi făcu o reputaţie supărătoare de revoluţionar periculos, ceeace determină pe netabilităţile locului să-l persecute. Prin talentul, prin devotamentul său absolut, precum şi prin inteligenţa sa scăpărătoare, el se impuse însă în faţa tuturor. După un timp, scepticismul amar îi bătu la poarta sufletului. Incepu să se îndoiască de eficacitatea şi utilitatea misiunii sale. Pentru ce să vindeci, pentru ce să salvezi fiinţe, care vor să fie în suferinţă? Un nenorocit,

[1]) Iohan Bojer: *Le visage du monde*, traduit du norvégien, par Jacques de Coussange, Paris, Hachette, 1929.

IERARHII Bisericii ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş sânt convocaţi din partea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru NICOLAE la o consfătuire în Sibiu pe ziua de Marţi, 20 Ianuar 1931 a. m.

In aceeaş zi, după ameazi, se va ţinea şedinţa plenară a Consiliului mitropolitan, şi se va întruni şi Reprezentanţa fundaţiunii Gojdu.

„Menţinerea imperiului habsburgic". Intr'unul din volumele acum apărute, ale memoriilor fostului cancelar german Bülow, autorul descrie misiunea sa la Roma în timpul neutralităţii Italiei din marele războiu.

Bülow, în tratativele sale asupra chestiunii Trentino, a fost primit cu acel prilej şi din partea papei Benedict XV.

Papa, scrie Bülow, „a sprijinit călduros opintirile mele de pace. *El* — papa — *dorea menţinerea imperiului habsburgic*". [„Er wünschte die Erhaltung des habsburgischen Reiches, der letzten katholischen Grossmacht".]

Vaticanul, credincios politicei sale cunoscute, va continua mai pe sus de orce îndoială, să susţie şi de aici înainte pe toţi adversarii şi duşmanii statelor succesoare, încurajând mişcarea de revizuire a tratatelor de pace.

Românii, ortodocşi şi uniţi, ar trebuì să înţeleagă cu toţii lucrul acesta, şi să procedeze consecvent.

INFORMAŢIUNI

Greutăţile vieţii se resimt pretutindeni şi în toate ţările. Dar, oamenii cuminţi ştiu să le întâmpine, luând măsuri la vreme. Inşişi vecinii noştri dela apus, ungurii budapestani, cu reputaţia lor de mari chefîi, se spune că, la îndemnul dat de guvern, au hotărât să nu mai organizeze în acest carnaval baluri, banchete şi alte petreceri costisitoare; nici chiar bogătaşii nu mai fac petreceri în palatele lor. Mic şi mare, bogat şi sărac îş reduc cu toţii cheltuelile.

Cine amestecă politica unde nu trebue? Oficiosul partidului naţional-ţărănesc, *Dreptatea*, anunţă demisiunea din vicepreşedinţia «Astrei» a diui Dr. Octavian Russu; motivul demisiunii este, după oficiosul dela Bucureşti, «că statutele vechei societăţi culturale au fost călcate de oameni cari înţeleg să amestece politica şî acolo unde ea nu are ce căuta». — Dacă e vorbă de adunarea dela Caransebeş acolo nu s'a făcut nici o călcare de statute, ear oamenii cari au încercat să amestece «politica» şi acolo, erau din întâmplare tot aderenţi, şi fruntaşi chiar, ai partidului naţional-ţărănesc. *Dreptatea* vorbeşte prin urmare de: funie în casa spânzuratului.

Mica Biblie, apărută până acum în trei ediţii, va ieşì în curând într'o nouă ediţie.

Ziua economiilor. In Belgia, în fiecare an se sărbătoreşte «ziua economiilor». La această zi iau parte şase mii şcoli primare. Copiii au depus, spre economie, în anul 1928 suma totală de 1.203.000 franci (cam 8 milioane lei). In total, şcolarii din Belgia au depus la bănci economiile lor în valoare de vre-o 50 milioane franci (peste 200 milioane lei). Bine ar fi ca şi şcolarii noştri să facă aşa ceva. Dar, pentru aceasta ne trebue învăţători pe cari nu-i avem încă.

Clădirea de locuinţe. După războiu, s'a simţit în toate oraşele mare nevoe de locuinţe. De aci a venit şi scumpirea caselor şi a locuinţelor. In unele ţări statul a uşurat clădirea lor. Dintr'o statistică aflăm că în Anglia s'au construit după războiu peste un milion de locuinţe. In 130 oraşe din Statele Unite Americane s'au clădit locuinţe; eftine în preţ de 23 miliarde dolari. La noi?

Se vorbeşte şi se scrie despre o apropiată ieftenire a vieţii. In acelaş timp se anunţă: scumpirea taxelor de poştă, telegraf şi telefoane, şi — pe d'asupra — ni se pune în vedere şî ridicarea preţului pentru *pânea* cea de toate zilele. Halal de «ieftenirea» vieţii!

ŞTIRI LOCALE

Anunţ şcolar. Direcţiunea şcoalei de ucenici industriali de stat, curs inferior din Sibiu, convoacă pe dnii patroni cari au elevi-ucenici înscrişi la această şcoală, la adunarea generală, ce se ţine Duminecă, 18 Ianuar, ora 11 a. m. în localul şcoalei primare de stat Nr. 1 Str. Avram Iancu 13. La ordinea de zi: Votarea proiectului de buget pe anul 1931. Dacă la această adunare nu se va întruni numărul regulamentar de membri, Duminecă 25 Ianuar, la aceeaş oră şi în acelaş local, se va ţinea a doua adunare generală oricare ar fi numărul membrilor prezenţi. *Direcţiunea.*

Meditaţii

Amic al celor nenorociţi

«Du-te, şi de acum să nu mai păcătueşti», (Ioan 8, 11).

Acesta e verdictul rostit de Mântuitorul nostru Isus Hristos, asupra unei femei rătăcite.

Oare de ce nu mai mult? Femeea şi-a înşelat soţul, prin necredinţa ei i-a necinstit numele.

Nu s'ar fi purces mai corect, dacă s'ar fi rostit asupra ei judecata unison cu fariseii: «*una ca aceasta să se ucidă cu pietre*», — păcătoasă fiind, să poarte pecetea infamiei? Nu spune legea: «*Răsplata păcatului e moartea*»?

Dar această lege e a fariseilor; ear următoarele cuvinte fac mărturie despre o lege dreaptă şi mai înaltă: «*Du-te şi de acum să nu mai păcătueşti*»!

Eată Isus, ca judecător:

Servii legii aduc înaintea Lui pe păcătoasa, sânt martori pentru crima comisă. Femeea o prezintă în faţa scaunului Său de judecată. El nu se bucură, dar nici nu caută în codice, să afle în senzul cărui articol are să se statorească pedeapsa, robie sau moarte, ci priveşte compătimitor la păcătoasă, grăind cu vocea îndurării: «*Du-te, şi de acum să nu mai păcătueşti*».

Mulţi cred, că dacă judecătorii noştri şi-ar însuşî această metodă, s'ar înmulţì foarte criminalii.

Din contră, afirm, că această metodă *împuţinează* numărul păcătoşilor. Desigur, se cere predispoziţia lui Isus Hristos. Fapt e, că şi acum se comit erori ca pe timpul fariseilor, cari s'au supus numai *literei* moarte; acestora le zice adevăratul Judecător drept: «*Voi după trup judecaţi*», (Ioan 8, 15).

Un judecător temător de Dumnezeu nu urmăreşte numai să împiedece pe cineva în violarea legii, ci, pornind din principiul iubirii aproapelui, e cu consideraţie la deplorabila stare sufletească a păcătosului, aducând judecată spre binele, nu spre dauna lui. Nu după trup, ci după suflet să judece; nu numai cele corporale să se ia în seamă, ci şi cele sufleteşti. De aceea nu se poate trata identic fiecare caz de păcătos.

Femeea, ucisă cu pietri, moare în păcatele sale. Era necesar ca ea să cunoască întâi graţia creştină, să-L iubească pe Dânsul, şi să nu păcătuiască mai mult, ca să nu moară în păcate: «*Deci am zis vouă, că veţi muri în păcatele voastre; că de nu veţi crede că Eu sânt, veţi muri în păcatele voastre*» (Ioan 8, 24).

Cel păcătos să cunoască întâi pe Hristos. In această lume egoistă este indispensabilă raza mângâierii şi a speranţei.

Mor în păcat cei mai mulţi dintre semenii noştri, pentrucă nu cunosc pe nimeni mai distins decât cum se cred ei a fi, nici mai desăvârşiţi decât dânşii. S'ar puteà vindecà la timp cu sprijin compătimitor, dar în lipsa acestui remediu, păcătosul se amăreşte şi cugetă că e pierdut ca exclus din mântuire. Dar Hristos a venit să-i caute chiar pe cei pierduţi, să-i menţie: deaceea zice păcătoasei mângâietor. — «*Du-te, şi de acum să nu mai păcătueşti*».

Chiar şi cei mai mari păcătoşi au sentimentul demnităţii lor de om. De ruşinea lor peste tot se ascund ca odinioară Adam. Pe dânşii i-a căutat de multe-ori Isus. De aceea au spus despre El fariseii: «*Mănâncă cu păcătoşii, este prietenul păcătoşilor*».

Acest raport îl constat uneori şî la noi. In judecată se deosebeşte sî azi ucenicul lui Hristos de fariseu. Şî azi auzim pe fariseul, judecător după trup, când replică judecătorului loial şi drept: «*Este prietenul păcătoşilor!*» Dar oare nu cu uleiul iubirii are să se ungă bolnavul?

Sfântul apostol Iacov zice: «*Este bolnav cineva între voi? Să cheme preoţii bisericii; şi să se roage pentru dânsul, ungându-l pe dânsul cu untdelemn întru numele Domnului. Şi rugăciunea credinţei va mântuì pe cel bolnav, şi îl va ridica pe dânsul Domnul; şi de va fi făcut păcate, se vor iertà lui*» (Iacov 5, 14, 15).

Nu deaceea avem medic pe Isus, ca pe cel bolnav să-l mântuiască vieţii eterne? N'avem noi datoria morală ca biruind osteneala, să ne îndreptăm silinţa să vindecăm şi pe cel mai grav bolnav? Sau doar să-i mai dăm o lovitură, ca mai repede să moară?!

Să cunoaştem pe Hristos în această rostire scurtă: «*Du-te, şi de acum să nu mai păcătueşti*». Să ne aducem aminte, înainte de a judecà pe altul, să ne judecăm pe noi înşine, ca să constatăm: nu sântem şî noi păcătoşi?

«*Dar Isus, jos plecându-Se, scrià cu degetul pre pământ*». (Ioan 8, 7). Da, Domnul va să scrie păcatele acelora, cari vreau să judece pe alţii. Nu-i aminteşte cu cuvântul, vreà să le atragă atenţia, că El nu judecă pe nimeni. De aceea, tu care eşti cu defecte, care nu observi, că însuţi eşti orb şi deşert şi totuş judeci pe altul, du-te la Domnul Isus, învaţă blândeţe şi smerenie, şi să nu mai păcătueşti!

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Ivar Holth, îi trase totuşi atenţia. Harald voì să dea un scop vieţii sale, ajutând pe acest om, obiect al disprefului public, în acel oraş bârfitor şi meschin. Avu însă o desamăgire cumplită. Nenorocitul Ivar Holth simţindu-se disprefuit, considerat ca o fiinţă răufăcătoare şi perversă, care nu va putea sfârşi decât în crima şi în nebunie, pierdu credinţa chiar în desinteresul unicului său amic şi protector Harald. Spiritul său se întunecă, ura lui de oameni se îndreaptă chiar şi împotriva binefăcătorului său şi într'o seară mizerabilul puse foc azilului, unde devotamentul lui Harald proteja, împreună cu el, sumedenie de suferinzi. Intr'o clipă, tot oraşul fu în flacări. Harald făcu minuni de curaj şi de devotament, pentru a-şi salva bolnavii; însă el eşi din această catastrofă învins, copleşit de remuşcări, mai disperat ca întotdeauna; căci el era cel care încercase să salveze pe răufăcător.

Regăsim pe Harald într'un hotel de munte, unde s'a refugiat cu mama sa, pierdut în suferinţă morală. Aci veni să-l vadă infirmiera superioară a spitalului său, nobila Alma Kahrs, care-l iubea cu o iubire profundă, nemărturisită. Prezenţa Almei avu o influenţă liniştitoare asupra lui Harald. Accentele sublime din *simfonia a noua* a lui Beethoven deşteptară, într'o zi în sufletul lui, credinţa în această lume, care are şi bucurii, nu numai necazuri şi pe care el o văzuse numai prin faţa ei dureroasă. Îşi dădu seama că alături de oamenii răi, există cei puţini, există cei buni, visătorii, cari poartă torţele în întunerecul lumii. Datorită lor, răul nu stăpâneşte pe pământ. Beethoven de exemplu surd şi sărac fusese totuş atât de bogat pentru a dărui lumii simfonia a noua. O sărbătoare încântătoare de primăvară, cu hal câmpenesc într'o insulă pitorească, consacră renaşterea doctorului Harald Mark la o nouă, frumoasă şi fericită viaţă.

Iată sfârşitul consolant, pe care cetitorul care nu se poate resemna să vadă o viaţă de muncă inteligentă şi de devotament prăbuşită în neaut, îl găseşte în povestea lui Harald Mark. Acesta e stăpânit de preocupări sombre despre destinul uman, însă are tresăriri de viaţă debordantă, de tinereţe expausivă, ce se exteriorizează ca acele deşteptări tumultoase de primăvară nordică, după vijeliile vremii. E sbuciumul încununat de bucuriile izbânzii, frumuseţea eroică a unei existenţe.

Strasbourg, 30 Dec. 1930.

N. Grosu.

Familia de Mâne este noul nume al revistei lunare ce apare (în Bucureşti 5, strada Radu Vodă Nr. 24 bis) sub direcţia dnei Sanda I. Mateiu. Este o îngrijită publicaţie, care nu se mai adresează numai femeilor, ci cuprinde articole şi informaţii de mare interes pentru toţi membrii familiei. Cei ce înţeleg rostul unei reviste de bună şi cinstită îndrumare, o vor sprijinì prin abonamente şi recomandări celor ce nu o cunosc. Abonamentul pe un an: 120 Lei, sumă foarte moderată.

Nr. 16/1931 (4) 2—2

Prăvălie de închiriat

Localul de prăvălie din Sibiu, Strada Avram Iancu Nr. 5, ocupat astăzi de librărie, este de închiriat pe termin de trei ani începând din 1 Februarie 1931.

Reflectanţii vor înainta cererile lor Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, până la 29 Ianuarie a. c.

Consiliul arhiepiscopesc.

Oficiul protopopesc al tractului Zarand.

Nr. 778/1930 (3) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacantă de cl. III-a **Dupăpiatră Sat** din protopopiatul Zarand se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Salarul dela Stat, Conform coalei B.
2. Stolele obişnuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs subsemnatului Oficiu protopopesc în terminul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 20 Decemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al Zarandului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 390/1930 prot. (1) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din **Poplaca**, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 5 jug. 116 stânjini □.
3. 3 stânjini lemne de foc dela comuna politică, aduse în curtea preotului.
4. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termen oficiului protopopesc Sibiu, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc al tractului Sibiu în înţelegere cu consiliul parohial din Poplaca.

Emilian Cioran,
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (1) 1—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi bране în permanenţă

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor supleant la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărţi ale Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 24 Ianuar 1931 Nr. 7—8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Conferența Ierarhilor ardeleni

Consistorul plenar mitropolitan despre situație

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a invitat pe Preasfinții Episcopi ardeleni la o conferență pe ziua de 20 Ianuar a. c. Tot pe acea zi a convocat și Preaveneratul Consistor plenar.

S'au prezentat P. S. Roman al Orăzii, Nicolae al Clujului, Grigorie al Aradului, P. S. Vasile vicarul arhiepisc. dimpreună cu membrii Consistorului mitropolitan: Dr. Gh. Ciuhandu, Dr. G. Dobrin, Prof. Dr. I. Lupaș, Dr. S. Dragomir, Arhim. Lăzărescu, Dr. I. Blaga și sibienii: Dr. V. Bologa, Dr. L. Borcia, Dr. G. Proca, Dr. N. Comșa, Petre Drăghiciu, Dr. Ioan Bunea, Nicolae Colan, T. Scorobeț și Tr. Petrișor.

Conferența Ierarhilor s'a deschis la 10 ore a. m. în cancelaria mitropolitană. S'a analizat situația generală a Bisericii ortodoxe în relațiile ei cu Statul, care trece prin greutăți serioase și s'a hotărât, că precum în trecut Biserica noastră i-a dat Statului tot concursul său la consolidarea așezămintelor vieții publice, tot astfel și în prezent va da dovadă de spirit de jertfă și de abnegațiune. Fiind mitropolia Ardealului în posesiunea unei moșteniri prețioase de libertate bisericească, Preasfinții Ierarhi au decis în unanimitate să apere drepturile Bisericii și integritatea așezămintelor ei istorice. S'au formulat o seamă de proiecte de soluțiuni, menite a fi prezintate Consistorului plenar mitropolitan spre desbatere și hotărâre.

Consistorul mitropolitan s'a întrunit în ședință în 20 Ian. la 4 ore p. m. I. P. S. Mitropolit a expus tratativele Episcopatului nostru cu On. Minister al Instrucțiunii publice și al Cultelor, că Biserica și slujitorii ei consimt să se aplice reduceri bugetare legale și menținerea intactă a actualei organizații. Cu toate acestea Parlamentul Țării a votat un buget, prin care Biserica și viața ei legală e scoasă de sub lege și e pusă în imposibilitate de continuare a vieții ei autonomice. S'au suprimat centrele episcopești și organizația protopopească, iar o mulțime de slujbași bisericești de carieră cu 10—20 ani de funcțiune sunt amenințați a fi aruncați în stradă. Se arată la fiecare Eparhie numărul de slujbe suprimate din buget și consecințele dezastroase ale acestor suprimări.

Consistorul plenar după o amănunțită examinare a situației create și în considerare că prin suprimările bugetare se produce o stare precară în viața constituțională a Bisericii, decide a se face intervenție la Guvernul Țării și a arăta că suprimările aplicate Bisericii dezorganizează viața constituțională și serviciile de conducere și de control bisericesc. Biserica națională din Ardeal nu poate consimți să îndure astfel de lovituri mortale în era libertății și a legalității.

Roagă Episcopatul să depună toată stăruința pe lângă Guvernul Țării ca să repareze nedreptatea față de Mitropolia noastră prin suprimările arbitrare și ilegale ale Bugetului țării, iar în cazul când On. Guvern n'ar fi aplicat să dea satisfacție Bisericii, invită pe I. P. S. Mitropolit să convoace Congresul mitropolitan în sesiune extraordinară spre a decide cele ce va afla de cuviință și în conformitate cu interesele superioare ale Bisericii.

Desbaterile acestei memorabile întruniri au arătat că Ierarhii noștri ca și reprezentanții Clerului și ai mirenilor sunt hotărâți a apăra libertățile și drepturile sfintei noastre Biserici, care nu poate fi slăbită și stingherită în îndeplinirea misiunei sale istorice. In aceeaș ședință au urmat diferite alte chestiuni curente până la ora 9 p. m.

E de notat duioasa parentare a membrilor decedați ai Consistorului mitropolitan Filaret Musta Arhiereu, vicar episcopesc dela Caransebeș și valorosul Dr. Aurel Lazar dela Oradea mare.

Fericitul Filaret a fost un convins apărător al autonomiei bisericești și a crezut viața întreagă, că numai o biserică liberă în Stat liber pot forma cetățeni liberi, iar Aurel Lazar a fost un mirean luminat și identificat cu aspirațiile Bisericii noastre strămoșești.

In sfârșit s'a primit propunerea profesorului Dr. I. Lupaș, pentru comemorarea luptei de desrobire religioasă prin călugărul Sofronie de acum 170 ani dela Sinodul din Alba-Iulia.

Propunerea dlui profesor I. Lupaș e următoarea:

1. Cartea dlui Dr. Silviu Dragomir, Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal în sec. XVIII apărută anul trecut, să fie recomandată și impusă tuturor bibliotecilor parohiale ale Mitropoliei.

FOIȘOARA

Pocăiți-vă!

Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos și-a început acțiunea de mântuire a omenirii prin propaganda vie despre Impărăția lui Dumnezeu.

«*Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie*» (Mc. 1, 15); «*Pocăiți-vă că s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu*» (Mat. 4, 17), — eată primele propoziții ale Mântuitorului.

Primul cuvânt care a sburat de pe buzele lui Isus, primul tunet prin care trezea omenirea din iadul păcatelor și din «umbra morții», a fost «pocăiți-vă». Prin aceasta proclamație și-a inaugurat activitatea publică în Galileea păgânilor, de unde ca o «lumină mare» și-a răspândit căldura și puterea Evangheliei sale sfinte și nemuritoare.

Pocăiți-vă! Este un singur, dar profund și cuprinzător cuvânt. Este alarma de trezire prin care Hristos vestea o nouă viață pentru om și începea o nouă epocă de cultură pentru omenire. Niciodată un profet sau un reformator nu și-a inaugurat începutul lucrării în lume printr'un cuvânt mai răscolitor și mai răspicat, ca Isus, Domnul nostru.

Pocăiți-vă! Este strigătul adresat trufiei lumii întregi, dar în primul rând este un temut mesaj adresat cărturarilor și fariseilor vremii de atunci, cari acoperiseră și îngropaseră legea lui Moisi și a profeților într'un balast de forme și de vorbe, fără suflet și fără viață.

Fariseii și cărturarii, robiți de lux, desfrâu și risipă, ocupaseră scaunul lui Moisi și al profeților. Ei erau conducătorii și învățătorii poporului. Ei tălmăceau și aplicau legea și prorocia așa după cum le dicta interesul clasei lor putrede și compromise. Dinafară, unii purtau haine lungi și strălucitoare. Alții se smoleau pe față, se poticneau pe stradă și se loveau cu capul de pereți, ca să arate oamenilor că țin tradiția, postesc și se roagă mult. Iar înlăuntru, în inimă, cu toții erau «plini de fățărie și fărădelege.

Poporul era divizat și desorientat. O parte își căuta mângâerea și stămpăr setei religioase în doctrine secrete, în vrăjitorii și jertfe fără de folos. Altă parte trăia ori în sclăvie, ori în lenevie, sau striga cu zgomot după pâine și alerga la circ, unde luptele și sfâșierile crude și sălbatice dintre animale și oameni, le făcea o drăcească desfătare, bucurie și plăcere.

In mijlocul tuturor acestor amăgiri și rătăciri apare Isus, și tuturora la face un gest de oprire, un semn de reculegere, prin zguduitorul și fulgerătorul cuvânt: «Pocăiți-vă»! — Și lumea s'a cutremurat. Cei răi i-au făcut opoziție prin cruce și prigoane, — ear cellalți, i-au urmat ca niște buni frați și creștini, până astăzi.

•

Ce a voit să spună Mântuitorul Hristos prin propoziția: «Pocăiți vă»? Nicicând un cuvânt de o importanță atât de covârșitoare, nu a fost mai rău, mai greșit și mai pervers interpretat și aplicat, cum a fost cuvântul «pocăiți-vă».

Primul care l-a folosit, a fost sfântul Ioan Botezătorul, în predica sa din pustie. Și el striga mulțimilor: «Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu». Mulți dintre evrei, chiar și farisei, îi ascultau cu nesaț cuvântul. Unii veneau la el «mărturisindu-și păcatele», — iar alții i-au rămas chiar ucenici, cari multă vreme au trăit departe de învățăceii Mântuitorului.

Cuvântul «pocăiți-vă» a fost apoi reluat de Isus Hristos, care i-a dat

2. Să se fixeze anume Duminecl peste an spre a ceti credincioşilor la slujba vecerniei capitolele mai importante, pe cari le vor fixa P. Sf. nostri ierarhi.

3. Să li se dea instrucţiuni profesorilor de religie din toate şcoalele secundare de băeţi şi de fete, cum să utilizeze cartea aceasta pentru aprofundarea educaţiei religioase şi a spiritului de sacrificiu în viitoarele generaţinni de credincioşi ai bisericii ortodoxe-române.

4. Să se impună studiul amănunţit al documentelor publicate cu anexele celor 2 volume tuturor Academiilor, seminariilor şi şcoalelor normale de sub jurisdicţia bisericii ortodoxe.

5. I. P. S. Sa Mitropolitul este rugat, ca în cadrul şedinţelor Congresului mitropolitan ce se va convoca anul acesta, să se comemoreze în mod solemn amintirea de 170 ani a mişcării lui Sofronie, căruia i se cuvine toată recunoştinţa posterităţii pentru salvarea ortodoxiei româneşti în Transilvania şi părţile ungurene.

6. Să se numească o comisiune specială, spre a cerceta unde se odihnesc osemintele lui Sofronie şi să se la măsurile necesare pentru a i se ridica la mormânt o cruce de piosă amintire creştinească.

7. Să intervină P. S. noştri ierarhi în cea mai apropiată sesiune a Sf. Sinod spre a se lua neintârziate măsuri pentru canonizarea tuturor preoţilor şi mirenilor, cari au fost martirizaţi în cursul luptelor din sec. XVIII pentru apărarea ortodoxiei prin bătăi, întemniţări şi uciderl.

8. Pentru a face să pătrundă în cercuri cât mai largi cunoştinţa despre luptele şi suferinţele seriei întregi de martiri ai ortodoxiei noastre, să se ia măsuri pentru întemeierea unei biblioteci de popularizare istorică religioasă, ale cărei broşuri să fie distribuite săptămânal sau lunar prin mijlocirea organelor parohiale din întreagă Mitropolie

Propunerea dlui Lupaş a fost acceptată cu bucurie din partea Consistorului şi s'a transpus spre studiere, având Consistorul a prezenta propuneri concrete până la proxima întrunire, la fiecare punct.

I. P. S. Sa a ţinut să mulţumească propunătorului pentru fericita idee sulevată.

Fundaţiunea Gojdu

In 21 l. crt. Reprezentanţa Fundaţiunii Gojdu a ţinut şedinţă sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, asistând de PP. SS. Lor Roman al Orăzii, Nicolae al Clujului şi Grigorie al Aradului, iar dintre membrii mireni dnii Dr. Nicolae Poienar advocat în Aleşd, Ioan I. Lapedatu directorul Băncii Naţionale din Bucureşti şi Dr. Silviu Dragomir profesor univ. Cluj.

Reprezentanţa s'a ocupat cu situaţia actuală a Fundaţiunii Gojdu şi a decis a face din nou intervenire la Guvernul Ţării pentru accelerarea demersurilor necesare, ca Reprezentanţa să ajungă în posesiunea averii Fundaţiunii, aflătoare în Budapesta.

In locul răposatului membru Avram Berlogea a fost ales de membru al Reprezentanţei dl Dr. Gheorghe Dobrin advocat în Lugoj, iar cu agendele de secretar a fost însărcinat consilierul mitropolitan Traian Petrişor.

Limba polonă, cehă şi sârbo-croată. Ministerul instrucţiunii a hotărât ca începând din săptămâna viitoare să se introducă în învăţământul secundar limba polonă, cehă şi sârbo-croată. Deocamdată cursurile acestor limbi se introduc, câte unul, la şase licee din Bucureşti şi la trei din provincie; între aceste din urmă este şi liceul «Gh. Barit» dela Cluj, unde va fi predată limba cehă.

Salarizarea clerului

Bugetul, alcătuit de ministerul instrucţiunii publice, pentru anul curent, a produs mari nemulţumiri în şirurile preoţimii tuturor cultelor din ţară.

Este, prin urmare, foarte explicabilă, şi chiar îndreptăţită, agitaţia preoţilor atât în parlament, cât şi afară de parlament, în chestiunea *reducerii* din bugetul cultelor, — o reducere cu mult prea mare în comparaţie cu reducerea dela capitolul învăţământului.

Salariile preoţilor noştri, — de anul trecut, — ar fi să se reducă cu 27—35 la sută.

Înţelegem situaţia grea financiară a statului, pentru care şi preoţimea noastră e gata să aducă jertfa care se cere tuturor fiilor acestei ţări. Nu înţelegem însă nici decum, ca tocmai bisericii noastre, pe lângă desfiinţare de posturi înfiinţate prin lege şi absolut necesare, salariile preoţeşti să fie atinse de *două* reduceri: una formată din aplicarea «curbei de sacrificiu», a doua din scăderea fondului general pe care statul îl acordă bisericii.

Tuturor funcţionarilor publici li se aplică o singură reducere, numai slujitorii bisericii, — poate fiindcă sânt cei mai slab dotaţi! — să aibă parte de o *dublă* reducere!...

Dacă ţara a ajuns în greutăţile financiare actuale, preoţimea noastră nu întreabă *cine* sânt vinovaţii acestei stări; de altă parte însă aceeaş preoţime cere cu toată energia ca economiile să se facă cu dreptate pentru toţi.

Ear împotriva nedreptăţirii ce ni se pregăteşte prin bugetul cultelor pe 1931, întregul nostru episcopat îş va împlini datoria de a-şi ridică glasul, protestând cu tărie la toate forurile chemate. In acelaş timp întreg clerul nostru, în adunările sale, se va asocia la această lucrare de a întâmpina după cuviinţă intenţiunile de împuţinare nedreaptă a salariilor preoţeşti şi de suprimarea acelor posturi, în lipsa cărora instituţiile bisericeşti sânt ameninţate cu destrămare.

Să se facă economii cât mai mari, — le acceptăm; dar nu acceptăm economiile vinovate şi primejdioase, şi nici risipa ce poate fi înlăturată.

Cu noi este Dumnezeu

„Iată, Eu sânt cu voi, în toate zilele, până la sfârşitul veacurilor".
(Mat. 28, 20).

Acum, când de abia a început un an nou, acest cuvânt al Mântuitorului va răsuna dulce în inima celor tulburaţi de incertitudinea zilei de mâne. Sânt numeroşi — printre noi — cei cari aşteaptă dela anul în care am intrat, puţine bucurii, şi multe suferinţe. Mulţi întrevăd dificultăţi, supărări, doliuri. Alţii se gândesc la un şir de zile monotone, întristate de datorii aride sau de probleme anevoioase. In sfârşit, chiar şi cei mai fericiţi, cei mai bine instalaţi în liniştea lor, cunosc foarte bine fragilitatea fericirii lor prezente. Ştim, şi unii şi alţii, că necunoscutul ne rezervă datorii, dificultăţi, încercări. Cum am înfrunta deci fără teamă acest viitor misterios, dacă n'am avea certitudinea că sântem sub paza acelei Puteri supreme, care rânduieşte totul spre cel mai mare bine, pentru toţi cari se încred în ea? Am intra noi cu seninătate în necunoscut, dacă n'am şti că Tatăl ceresc ne conduce paşii şi se îngrijeşte de trebuinţele noastre?

---

nţeles mai larg şi mai adânc. Se apropie, sau e aproape împărăţia lui Dumnezeu, împărăţia dreptăţii, a jertfei şi a iubirii. Deci pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie. In graiul lui Isus, cuvântul *«pocăiţi vă» implică o înoire a mentalităţii, o transformare a vieţii, o renaştere radicală*, nu numai *o mărturisire a păcatelor.*

Atât Ioan, cât şi Isus şi-au avut ucenici şi urmaşi. Dar nici unul nu s'a numit «pocăit». In Biblie şi în istorie nu se scrie şi nu se ştie nimic de «pocăiţi». Până mai ieri-alaltăieri cuvântul vulgar de «pocăit» a fost străin creştinului. Ceeace înseamnă că *este permis şi chiar necesar a striga oamenilor: pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie! Dar nu e permis nimănui a se numi pocăit.* A te socoti pocăit e un păcat, e o laudă, care nu se potriveşte cu Evanghelia. Este chiar contra ei. Nu te poţi numi pocăit, pentrucă nici un om nu este niciodată atât de bun, ca să se poată făli, că ese curat şi mântuit.

Cuvântul «pocăiţi-vă» nu poate fi scos din cadrul istoric şi social în care a fost rostit, cu care ne-am şi ocupat în câteva linii fugare. Ear dacă astăzi se încearcă a se aplica, apoi numai la o situaţie similară se poate referi, fiind atâta asemănare între epoca de decadenţă a imperiului roman pe timpul ivirii şi răspândirii creştinismului şi între epoca noastră îmbibată de păcate şi plină de atâta spirit păgân. In nici un caz însă nu poate fi luat în *senz de răsvrătire* faţă de preoţi, cruce sau biserică, pe care îl caută forţat mândria, ignoranţa şi reavoinţa unor oameni exaltaţi şi certaţi cu multe lucruri bune din viaţă.

Când Mântuitorul nostru a zis: «Pocăiţi-vă!», — El a cerut oamenilor să se căiască, să se îndrepteze, să şi mărturisească păcatele, să se oprească din calea fărădelegii, să se renască în trup şi în duh. «Credeţi în Evanghelie», — adecă urmaţi-o şi o trăiţi, şi faceţi din ea o haină de toate zilele, nu numai una de sărbătoare, sau nici atâta. *Examinaţi-vă şi purificaţi-vă conştiinţa şi viaţa prin Evanghelie.*

Acest lucru a voit să-l spună Isus prin porunca pocăiţi-vă, — şi l-ar spune şi astăzi, când mai mult ca ori alt cândva se cere acest strigăt să intre în urechile oamenilor, cari nici în aproape douăzeci de veacuri de creştinătate, de cultură şi civilizaţie creştină, nu s'au convins de necesitatea acestei operaţii sufleteşti.

Sântem aproape de al treilea mileniu creştin şi Impărăţia lui Dumnezeu este aşa departe de noi, fiindcă au fost atât de puţini oamenii cari s'au hotărât să-şi jertfească orgoliul şi egoismul, în favorul smereniei şi altruismului sincer şi real.

In mijlocul veacului nostru decăzut şi deprimat, trebue să cadă din nou *strigătul profetic şi mântuitor: «Pocăiţi-vă!»* Lăsaţi trufia şi pocăiţi-vă. Altfel cu toţii vom pieri, sau ne prefacem în «pui de năpârci». — Muritorii de rând ca şi cârmuitorii mari şi mici trebue să înţeleagă acest glas de trezire şi, până mai este vreme şi nu va fi prea târziu, să se pocăiască. Săcurea zace la rădăcina tuturor.

Să-şi împrospăteze deci fiecare primul cuvânt, prin care Domnul nostru Isus Hristos şi-a început opera de înoire şi însănătoşire a lumii infecte şi bolnave de atunci, şi să-l ia aminte. Să l mediteze cu înţelegătoare zăbavă, — şi, în cercul său de răspundere, cunoştinţă şi influenţă, să-l pună în circulaţie. Să-l ducă mai departe, să-i dee viaţă, viaţă adevărată, viaţă creştină.

Numai în acest chip vom evolua din stăpânirea întunerecului de acum, în *împărăţia binecuvântatei fericiri*, pe care înveşnicească-ne bunul Dumnezeu *să o vedem făptuită şi în noi, şi pe pământ, şi în cer!*

P. *Il. V. Felea.*

Ci va zice cineva: Cum se vor scula morţii? Şi ca ce trup vor veni? Nebune, ta ce sameni nu înviază, de nu va muri; Şi ce sameni, nu trupul care va să se facă sameni, ci numai grăunţul gol, de se întâmplă de grâu, sau de alt ceva din celelalte; Ear Dumnezeu îl dă lui trup precum voeşte şi fiecărei sămânţe trupul ei
(1 Cor. 15, 35—38).

Organizaţi
Soc. Sf. Gheorghe a tinerimii

«Un singur lucru este adevărat: Dumnezeu este cu noi», spunea un mare învăţat pe patul său de moarte. El descoperea astfel secretul unei vieţi fecunde şi fericite.

Sentimentul unei neţărmurite iubiri din partea Tatălui pentru copiii săi poate să devină izvorul unei forţe ce se reînoieşte fără încetare şi al unei încrederi de nesdruncinat. Certitudinea că noi găsim în El «viaţa, mişcarea, fiinţa» şi plenitudinea tuturor bunurilor, poate să transforme viaţa noastră şi s'o facă să crească în putere şi utilitate dincolo de orce speranţă.

Cu noi este Dumnezeu acum, pretutindenea, totdeauna. A recunoaşte acest adevăr este a schimba slăbiciunea în tărie, teama în linişte, tristeţea în bucurie. Cercetând, zi după zi, manifestarea lui Dumnezeu în viaţa noastră, ascultându-i vocea, încredinţându-ne Lui, vom intra tot mai mult în posesiunea acestei păci, care depăşeşte orce cunoştinţă. Vom ajunge a nu ne mai teme de nici o încercare: nici de suferinţă, nici de lipsă, nici de răutatea oamenilor. Vom simţi că «cei ce se încred în Domnul sânt ca muntele Sionului, care nu se clatină şi nu se cutremură pentru că este întărit în veci», (Ps. 14, 3).

Vom şti deasemenea că n'avem trebuinţă să acumulăm dinainte mari rezerve materiale. Nu vom imita pe Israeliţi în pustie, cari încercau înzadar să păstreze mana pentru zilele de lipsă, ci amintindu-ne cuvintele Mântuitorului: «Ajungă zilei greutatea ei», vom aştepta cu răbdare binecuvântările dorite, ştiind că Dumnezeu ni le va trimite la timpul lor, după trebuinţele noastre.

Apoi când vor veni ceasurile de cumpănă, când obstacolele se vor ridica în drumul nostru, când vom fi osteniţi de lupte fără popas, ne vom întoarce către Isvorul orcărei puteri şi orcărei cosolări. In tăcerea sufletului, vom ruga pe Tatăl cerând împlinirea promisiunilor sfinte, date prin Isus Hristos. «Tot ce veţi cere întru numele meu, vi se va da». Vom realiza atunci experienţa, de mii de ori verificată, că rugăciunea făcută cu credinţă nu rămâne niciodată neascultată. Desigur, răspunsul la această rugăciune nu va veni totdeauna sub forma aşteptată. Va fi uneori binecuvântarea materială sau ajutorul cerut, alteori o întărire a puterilor şi a curajului, de multe ori o dorinţă de a urca şi mai mult în sacrificiu. Căci pe măsură ce comunicarea noastră cu Tatăl va deveni mai intimă, vom învăţa să căutăm mai întâi împărăţia cerurilor, ştiind că toate celelalte ni se vor adăuga.

Să încetăm deci a ne teme de viitor! Inimile noastre să nu se mai tulbure! Să parcurgem noul an cu încredere liniştită şi să fim gata a accepta orce lucru, convinşi că Dumnezeu ne va da puterea de a trăi armonios şi util. «Incolo, fraţilor, fiţi în bucurie! Căutaţi desăvârşirea, mângâiaţi-vă, fiţi uniţi în cuget, trăiţi în pace şi Dumnezeul dragostei şi al păcii va fi cu voi», (2 Corinteni 13, 11)

Strasbourg, 4 Ianuar 1931.

Nicolae Grosu.

Peste graniţă au fost expulsaţi de curând 183 maghiari, cari n'au voit să primească cetăţenia statului unde trăiau. Lucrul s'a petrecut, firește, nu la noi, cari purtăm frică de «gura lumii», ci la vecinii noştri sârbi, cari au avut curajul să nu tolereze în mijlocul lor elementele fudule şi disprețuitoare ale noului stat. In timp de câteva ore ungurii din Sârbia s'au trezit în Ungaria.

Congresul Asociaţiei clerului „A. Şaguna“ amânat

Primind asigurări liniştitoare din partea guvernului în ceeace priveşte situaţia bugetară a Bisericii noastre şi a Slujitorilor ei, congresul extraordinar al Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna“, convocat pe ziua de 27 Ianuarie a. c., SE AMÂNĂ sine die.

Sibiu, 23 Ianuar 1931.

Biroul central al Asociaţiei.

Aniversarea unirii ţărilor române se serbează şi în anul acesta, conform uzului, în fiecare şcoală secundară din ţară. In ziua de 24 Ianuar tinerimea şcolară şi profesorii participă la serviciul divin, celebrat în catedralele sau bisericile din apropierea şcoalei din localitate. Programa serbărilor cuprinde vorbiri pentru şcolari şi coruri.

Stare jalnică

In urma suprimării prea multor burse acum la mijlocul anului şcolar, s'a creiat o prea jalnică stare tinerilor cari primeau ajutor de stat ca să şi desăvârşească studiile.

Astfel, din Arad se anunţă că neachitându-se nici până astăzi bursele pe trimestrul prim pentru studenţii Academiei teologice, 60 de bursieri sânt expuşi să ajungă pe drumuri. O parte din aceşti tineri, ca totuşi să rămână la şcoală şi să-şi urmeze studiile, se văd necesitaţi a se adresa la cantina municipială a şomerilor din Arad. Eparhia e în imposibilitate de a face faţă lipselor, de oarece fondurile sale, imobilizate la banca Victoria, nu se pot ridica până la expirarea moratorului.

Salvarea nu poate să vie, decât dela revocarea ordinului care suprimă ajutoarele date acestor tineri, şi ordonanţarea burselor pentru anul şcolar început.

Convocare

Invăţătorii români din judeţul Sibiu, precum şi toţi binevoitorii şcoalei, sunt rugaţi a lua parte la adunarea generală a secţiei judeţene, care se va ţinea în Sibiu, *Duminecă la 1 Februar 1931 a. c.* în sala cea mare a Prefecturii judeţului Sibiu. Ordine de zi: *La ora 10 fără un sfert* plecare în corpore dela Şcoala primară Nr. 1 de băeţi din Str. Avram Iancu, la catedrală unde se va oficia parastas pentru colegii decedaţi. După terminarea serviciului divin (ora 11) deschiderea adunării din partea preşedintelui I. Dragomir. Răspunsul autorităţilor. Conferinţa dlui prof. univ. Dr. Onisifor Ghibu, «Desvoltarea pedagogiei în România întregită dela 1919 până astăzi». — La ora 1 masă comună în saiele dela «*Unicum*» în onoarea colegilor trecuţi la pensie. —

Şedinţa a doua la ora 3 d. a.: Comunicatul dlui Subinspector Mina Grădinar, despre «Cooperativele şcolare». Atelierele şcolare, comunicat de dl institutor Mărgineanu dela Ocna Sibiului. Comunicatul doamnei conducătoare dela Şcoala de copii mici Nr. 5 din Sibiu, despre «Ideile Montessouri în şcoalele de copii mici». Comunicatul domnului director şcolar Ioan Dobrotă din Sibiel despre «Grădinile şcolare». Inchiderea adunării.

La ora 9 seara «Corul Asociaţiei» va da un *concert* urmat de dans în Sala «Elite» din Str. Pintenului, Nr 26, în onoarea colegilor trecuţi la pensie.

I. DRAGOMIR, preşedinte. MIRON BIBU, secretar.

Arta noastră religioasă tradiţională

de LAURENŢIU MOLDOVAN

In timpul din urmă se vede peste tot un larg interes ce se dă lucrărilor de artă naţională în genere, — un adevărat curent, menit să ne fixeze şi mai adânc în făgaşul românismului, — dar în special lucrărilor de artă religioasă.

O deosebită râvnă, ce creşte paralel cu atacurile ce credinţa noastră ortodoxă le primeşte din partea diferitelor secte, a ridicat o mulţime de biserici, mai ales la noi în Ardeal, unde lipsuri de tot felul şi vrăjmăşii seculare au împedecat până acum sufletul românesc de a se manifesta în deplinătatea avântului său.

Bisericuţele vechi de lemn, singurul loc de refugiu, unde credinţa şi sentimentul naţional au găsit scăpare şi prilej de înoire, azi sânt înlocuite cu altele, arătoase, — ele vor fi chezăşia solidarităţii noastre de credinţă.

Este aceasta o mare operă de remprospătare cu noi forţe, pornită dintr'un sentiment colectiv de înălţare, dar lipseşte totuşi un gest de atenţie, care opreşte completa ei desăvârşire. Un fapt care veştejeşte cu o umbră tristă ansamblul unei opere frumoase.

Dacă se face clădirea într'un stil frumos, nu tot aşa se face şi pictura.

La noi, în Ardeal, este dureros să vedem, dar s'a perdut aproape complet tradiţia de a se picta bisericile.

S'au început biserici poate prea mari pentru greutăţile de azi, şi credincioşii se bucură că le pot vedea sub acoperiş fără să se mai gândească la pictură. Partea tristă nu stă însă în acest fapt. Latura adevărat dureroasă este aceea pe care ne-o prezintă picturile ce totuşi se fac, şi care nici pe departe nu se apropie de ceeace se pretează a fi.

Ele ne dovedesc o depărtare enormă de tradiţia în care s'a lucrat în trecut.

Pentru cei mulţi s'a scris foarte puţin până acum în această privinţă, ear lucrările Comisiunii monumentelor istorice, care prezintă un indemn neasemuit ce ne mână spre vechile noastre lăcaşuri de închinare, sânt prea puţin cunoscute de massă.

Toată lumea ştie, că bisericile noastre se lucrează în stil bizantin; ce este acest stil însă, ştiu foarte puţini. De aici un întreg roi de pictori bizantini», o adevărată plagă pentru «bisericile noastre, oameni cari cutreeră ţara, mânjind clădirile sfinte cu zugrăveala lor stângace, cu aspect realist, lipsită de ornament, cu motive de covor săsesc, cu scene şi figuri în atitudini nepermise, — un conglomerat absurd.

Partea mai tristă e că la cele mai mari clădiri, arhitectura lor, adevărată podoabă şi monument bizantin, cad jertfă unor astfel de inconştienţi, profitori ai neştiinţei.

Este cu atât mai dureros, când se constată că s'au făcut cu jertfe enorme şi cheltueli care ar fi putut realiza picturi adevărate, în stil, şi nu ar mai prezinta în raport cu arhitectura lor acel contrast neplăcut şi trist.

Nu vreau, în acest cadru restrâns, să fac dare de seamă asupra picturii bisericilor din Ardeal, deşi n'ar strica o severă critică, pentru a stăvili abuzul.

Se impune, tuturor celor interesaţi, un moment de cugetare, înainte de a face un pas, a cărui urmă va rămânea posterităţii, fixat cu pecetea credinţii.

Pentru aceasta vreau să stăruesc, în câteva cuvinte, asupra picturii bizantine: ce este ea, care e rostul acestei picturi, cu un loc atât de însemnat în viaţa sufletească a poporului român.

Pictura bizantină datează din primele veacuri ale creştinismului, cunoscută la noi ca o artă naivă, după părerea unora, neîndestulătoare spre a servi necesităţilor sufleteşti şi estetice ale timpului.

S'a creat o adevărată literatură, falşă, asupra naivităţii picturii bizantine, socotindu-se aceasta principalul ei element caracteristic. Această teorie este fundamental eronată, pictura bizantină este produsul unei concepţii de adâncă gândire. Este la baza ei un substrat de analiză psihologică rară. Prin o îngrijită selecţiune a motivelor,

Patriarhia de Alexandria şi Biserica Anglicană

Sanctitatea Sa, Meletie II, Patriarhul Alexandriei a înştiinţat la Crăciun pe lordul Dr. Cosmo Lang, Arhiepiscop de Canterbury, că sfântul Sinod al Patriarhiei aderă la decizia din 28 Iulie 1922 a Patriarhiei ecumenice de Constantinopol în chestia recunoaşterii validitătii hirotoniei anglicane şi a succesiunii apostolice a ierarhiei anglicane. Patriarhul Alexandriei îşi exprimă bucuria văzând înlăturându-se peretele despărţitor între cele două biserici şi felicită pe Primatul anglican pentru iniţiativa luată în chestia paşilor de apropiere şi-i doreşte să aibă fericirea de a îndruma la bun sfârşit unirea completă a celor două biserici istorice. Documentul istoric a făcut impresie bună în cercurile eclesiastice din Anglia.

Jertfa ţării noastre. Un volum de curând apărut şi scris de un ofiţer din marele stat major francez, Lt.-colonelul H. M., ocupându-se de războiul dela 1914—1918, consacră câteva pagini României: Se recunoaşte uriaşa jertfă a României în conflagraţia generală.

Cităm cifrele exacte ale morţilor *prin armă de foc*, raportate la populaţie în timdul războiului. In ordine numerică sânt:

Franţa 1.393.500, Anglia 869.046, Italia 394.114, *România 410.066*, Sârbia 369.000, Statele Unite 114.000, Belgia 44.000, (lipseşte Rusia care n'a făcut statistică).

Raportaţi la numărul locuitorilor, morţii din război ai statelor înţelegerii sânt în:

Franţa	1	mort la	27	locuitori.
Anglia	1	„ „	57	„
Italia	1	„ „	78	„
România	*1*	„ „	*17*	„
Sârbia	1	„ „	32	„
St.-Unite	1	„ „	1000	„
Belgia	1	„ „	150	„

— Proporţional cu populaţia, ***România a avut cel mai mare număr de morţi în marele război.***

Ştiri din Orăştie

— Profesorul *Victor Iacob* dela liceul «Aurel Vlaicu» din Orăştie a scris un sistem filozofic original, intitulat: Infinitismul sau teoria infinitului, cartea I—IV.

Celce se interesează de speculaţiuni metafizice îl pot vedea în Biblioteca Academiei Române, secţia manuscrise româneşti, Nr. 4950, 4977, 4978 şi 4984.

Credem, că este de datoria celor competenţi, să informeze în presă publicul asupra valorii acestei opere, la care autorul a muncit 20 ani, dată fiind raritatea apariţiei acestor fel de lucrări în ţara noastră.

— ***Duşmanii neamului.*** Poliţaiul *Aug. Cupşa*, a descoperit Duminecă, în 18 Ianuar, în casa unui ţăran român de aici, o adunare clandestină de sectari, numiţi «studenţi în biblie», cari făceau propagandă sectară, împreună cu aderenţi veniţi din comunele Romos, Geoagiu, Folt ş. a.

Asupra lor s'au găsit cărţi de propagandă, ungureşti şi româneşti, în care să face agitaţie contra organizării a statului şi a bisericii.

Dl poliţai Cupşa a dresat actele cuvenite, le-a trimis forurilor în drept, iar pe agitatorii contravenienţi i-a expulsat din oraş spre satele lor. Centrul acestei secte este Clujul.

— ***Educaţie religioasă. Dl Aron Demian,*** membru al adunării eparhiale din arhidieceză şi directorul liceului din Orăştie, a intervenit la forurile bisericeşti şi şcolare ca, în scopul de a da elevilor ortodocşi dela institutele de învăţământ din Orăştie o mai bune creştere morală-religioasă, să se ţină pentru aceştia un serviciu divin — liturgia — separat de ceilalţi credincioşi, fiind biserica neîncăpătoare, în fiecare Duminecă şi sărbătoare, dela ora 9—10, prin catihetul V. Necşa. La finea serviciului se va ţinea de către profesori câte o cuvântare potrivită. Răspunsurile liturghice se dau de elevii şi elevele şcoalelor, sub conducerea profesorului de muzică N. Praţia, ear Apostolul, Credeul şi Tatăl nostru îl citesc elevii din clase superioare. Serviciului divin îi urmează şedinţa soc. «Sfântul Gheorghe», în edificiul liceului.

Dr. Eug. Munteanu.

Aceiaşi...

In Ungaria, redusă la margini mai fireşti, au rămas totuşi multe sate româneşti, care îş păstrează legea şi limba.

Acum vine vestea dela Peşta, că guvernul unguresc, priceput cum e, a dat poruncă — par'c'ar trăi tot înainte de război! — ca biserica ortodoxă română, câtă mai este în Ungaria, împreună cu cea sârbească, să poarte numele de «biserică ortodoxă *maghiară*», ear predicile în aceste biserici să se rostească în limba lui Arpad, deşi credincioşii n'o cunosc şi, ca orce lucru impus cu forţa, n'o pot nici de cum iubi, iubind însă cu atât mai vârtos limba oprită, limba maternă.

Cei crescuţi în «şcoala» lui Apponyi, nu vor înţelege în veci prostia ce o comit. Rămân aceeaşi: străini ai realităţilor.

Nici românilor uniţi din Ungaria nu le merge mai bine. Ei au fost înglobaţi pur şi simplu în biserica romano-catolică, *cu preoţi romano catolici*, cari slujesc latineşte şi ungureşte.

Radio în serviciul propagandei antireligioase

La instalarea unei staţiuni de radio, se iau oarecare obligaţiuni, menite să nu tulbure liniştea şi ordinea locuitorilor unei ţări.

Ruşii însă (şi, după exemplul lor, şi ungurii dela Peşta) se cred privilegiaţi şi nu ţin seamă de obligăţiile luate.

Astfel, în ziua de 7 Ianuar 1931 între ora 6 şi 8, s'a putut auzi la radio discursuri violente împotriva religiunii, rostite la o mulţime de staţiuni puternice din oraşele Rusiei.

Dela Moscova, Petrograd, Kiev, Harcov, Nijninovgorod ş. a. se auzeau urletele descreeraţilor furioşi, între cari conducătorii besbojnicilor, Macarov, Procov ş. a. cuvântau, injurând religia şi preoţimea, care mereu «înşală» pe ţăranii ruşi.

Inainte cu câteva zile s'au ţinut cuvântări vehemente şi împotriva Angliei şi Franţei, apărându-se ideile comuniste; au protestat însă la Moscova miniştrii ţărilor respective.

Dela staţiunea din Tiraspol se face propagandă antireligioasă şi comunistă chiar în limba română, rostindu-se cuvântări incendiare, ca să fie auzite de poporul liniştit al Basarabiei, — care însă nu se lasă ademenit de nemernica propagandă.

Cu toate acestea, drept răspuns la staţiunea rusească din Tiraspol, ar fi nimerit să se instaleze o staţiune românească de radio la Chişinău.

La propagandă sălbatică să se răspundă prin contrapropagandă cuminte, — şi palavragiii ruşi vor rămânea înfrânţi.

INFORMAŢIUNI

Ştiri personale. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* dimpreună cu P. S. S. Lor Roman al Oráziı, Nicolae al Clujului şi Grigorie al Aradului în seara zilei de 21 Ianuar au plecat la Bucureşti ca să ia contact cu Guvernul Ţării, conform hotărârii Consistorului mitropolitan din 20 l. c. despre care raportăm în fruntea ziarului nostru.

Control şcolar. Ministerul instrucţiunii a întreprins, prin inspectorii şcolari, o anchetă în şcoalele secundare, spre a vedea în ce măsură a pătruns «anarhizarea» în şcoală. Ministerul va da, zilele acestea, un comunicat, arătând descoperirile făcute şi măsurile disciplinare luate.

Burse. Comitetul central al Asociaţiunii culturale «Astra» (Sibiu, str. Şaguna 6) publică concurs pentru *şase* burse, à 4000—1000 lei anual, pe anul şcolar 1930/1931, pentru tineri români la diferite categorii de şcoale: universitate, şcoale secundare, normale, militare, industriale, de meserii, conservatórii ş. a. Cererile se înaintează comitetului central până la 15 Februar 1931.

Operă de asistenţă. Intre instituţiile de asistenţă socială şi de educaţie ale Societăţii ort. a femeilor române, sub preşedinţia dnei Alexandrina Cantacuzino, sânt şi Casa femeii (de pe splaiul Imprimeriei) şi Şcoala de copii mici (în cartierul Floreasca din capitală). La Casa femeii e organizată o cantină pentru studenţi, funcţionari şi şomeri. In cursul anului trecut s'au servit peste *treisutedemii*

---

ea ne arată o profundă înţelegere a sufletului omenesc, o cunoaştere reală a pasiunilor şi tendinţelor individuale şi o perfectă înţelegere, o conştiinţă sigură a chemării şi a rostului pe care trebuia să-l aibe.

Pentru mai uşoară înţelegere a celor expuse, voi lua câteva din principalele elemente constitutive ale picturii bizantine spre a le privi în parte.

Observându-o sub aspectul liniei şi al culorii, mai întâi ne ducem cu gândul în depărtatele timpuri, anterioare creştinismului, la popoarele păgâne, la caldei, asirieni, babiloneni, puternici observatori ai naturii, dela cari se împrumută culoare, claritate şi lumină.

Creştinii, în asociaţii noi, combină din aceste elemente spre a ne reda curăţenia plină de o caldă blândeţă şi linişte spirituală.

In ce priveşte linia, desenul, mai ales cel ornamental — care este căutat chiar şi în arta modernă spre a da formele expresiunii unor sentimente ce nu se pot exprima prin cuvinte, — cât de clar ne exprimă bizantinii prin ornamentica lor, adâncimea şi concentrarea în sine. Aceste desene abstracte ce par încâlcite şi greu de descurcat, sânt totuşi atât de ordonate, simetrice, simple, dacă le urmărim mersul tijei, încât nimic nu poate mai clar decât ele să ne oglindească coordonarea gândirii pentru o exteriorizare în forme simple, caracteristica gânditorilor clasici.

Arabescurile frumoase, împrumutate de bizantini, ne duc cu gândul la popoarele orientului până la vechii inzi cari au dat atât de multă atenţie celor sufleteşti, trăind o viaţă spirituală intensă, în puternic contrast cu principiile pozitiviste pe care se bazează cultura noastră materialistă de azi. Nota spirituală se accentuiază până în cele mai mici detalii. Ea ne caracterizează splendid tendinţa de purificare şi înălţare în planurile supraterestre.

Cel mai sublim principiu ce se desprinde din întregul ansamblu constructiv al picturii bizantine, este al dematerializării complete. Urmărind această idee, bizantinii se dovedesc mari cunoscători de suflete.

Două noţiuni se unesc puternic pentru a concretiza spiritualitatea ce transformă pe privitor dematerializându-l: aceea de abstract şi rigiditatea ascetică. Se vede atâta preocupare în această direcţie, încât forma din natură rămâne doar ca un simbol simplificându-se prin stilizare, rămânând figura înaltă, dreaptă, rigidă, slabă şi subţire, de-o subtilă fineţă, plină de calm.

Aceeaş linie simplă în compoziţie, orizontalitatea — expresiunea unei linişti infinite — se acordă extraordinar de impresionant cu rigiditatea liniilor prependiculare ale figurilor, drepte şi simetric aranjate. Ear în mişcările personagiilor, numai blândeţă, nimic violent, chiar atunci când scena este puternic dramatică: din întregul ei transpiră un suflu caid de respect şi religiositate.

Aceeaş preocupare se vede şi în culoare. Planuri de culori dulci, calde, într'o împrejmuire închisă, în combinaţii de roş, teros, galben, verde, cu fonduri de aur, îţi vorbesc mereu de repaos sufletesc, de linişte, nimic din violenţa picturii profane.

Ear ascetismul, redat prin culorile feţelor pământii, ne vorbeşte de înfrânarea până la abnegaţia totală a ceea ce este plăcere lumească.

Cu toată rigiditatea ei, pictura bizantină place. Place pentru blândeţa şi liniştea ce-ţi inspiră. In acest fapt constă valoarea ei. Este ocolit cu grijă tot ce ar trezi în privitor gânduri străine de religiozitate, încât uimeşte pe cercetător. Plăcerea ce atrage pe privitor, este de natură pur spirituală, nimic din principiul plăcerii senzuale, acest principiu fiind cu desăvârşire exclus. Cât de adâncă înţelegere a fenomenelor sufleteşti şi ce frumoasă selecţiune!

Privind pictura bizantină sub acest aspect, constatăm la baza ei existenţa unei filozofii creştine pline de înţeles adânc. Cum se mai poate spune, că la baza ei stă naivitatea?! Ea este simbolistă, plină de infinit misticism.

Nu toată lumea a înţeles însă

messe, dintre care: 4600 gratuit, 2600 şomerilor cu 12 lei masa, 5600 săracilor cu 7 lei, 125 mii studenţilor cu 25 lei masa ş. a. Personalul e condus de studenţi, cari în schimbul mesei gratuite fac servicii de administraţie şi supraveghere. — În şcoala de copii mici, părinţii mai cu stare plătesc 60 lei lunar; cei mai mulţi copii (28 din 40) sânt fără plată. Şcoala sufere lipsuri, pe urma suprimării subvenţiei de 400,000 lei din partea ministerului muncii.

Profanatorii mormântului fericitului Episcop Nicolae Popea, cum se anunţă dela Caransebes, au fost descoperiţi: sânt David Brânzei şi Dimitrie Boşneag, ambii din acel oraş. Criminalii îş recunosc fapta şi îş aşteaptă meritata pedeapsă.

Clasa a patra. Se vesteşte, că direcţia generală a c. f. r. studiază un proect pentru înfiinţarea vagoanelor de clasa a patra la toate trenurile personale. Se intenţionează, afară de aceasta, reducerea taxelor, la transportul călătorilor şi mărfurilor, cu 15—20 la sută. Ar fi vremea.

ŞTIRI LOCALE

Adunarea generală a comitetului şcolar al şcoalei normale A. Şaguna din Sibiu, se convoacă pe ziua de 1 Februar 1931, ora 11 a. m., în localul şcoalei. Pentru cazul că nu se va întruni majoritatea membrilor adunarea se va ţinea în ziua de 8 Februar 1931, ora 11 a. m. La ordinea de zi: contul de gestiune pe exerciţiul 1930 şi bugetul pe 1931.

Conferenţă. Societatea electrică transilvăneană pe acţiuni *Seta* şi Uzina electrică s. p. a. Sibiu a organizat în 20 Ianuar 1931 la ora 11 a. m. la Sibiu în sala «Thalia», o conferenţă publică cu demonstraţiuni cinematografice despre tema actuală «*Electricitate şi agricultură*» pentru agricultorii şi proprietarii de grădină, pentru preoţii şi învăţătorii din oraşele şi din comunele rurale. Explicaţiunile s'au dat în limba română şi germană.

Dela chestura poliţiei municipiului Sibiu. Încărcarea automobilelor cu mărfuri se poate efectua numai până în dreptul pereţilor caroseriei, ear pe laturile autocamionului nu se pot agăţa laţuri sau scânduri necesare la construirea gheretelor. Prin astfel de încărcare se măreşte lăţimea vehiculului, împiedecându-se circulaţia şi pereclitându-se chiar în timpul nopţii. Contravenienţii vor fi daţi judecăţii.

CARŢI ŞI REVISTE

Păcatele Ardealului faţă de sufletul Vechiului regat, de Ion Rusu Abrudeanu, «Cartea Românească», Bucureşti. Un volum de 600 pagini, cu fapte, documente şi facsimile. Preţul 300 lei. — Vom reveni.

Păstorul sufletesc

Evanghelia Răstignitului Hristos răsuna nu numai în lancile şi munţii Palestinei, ci cu puterea-i dumnezeească cucerea şi oraşele mari din Asia Mică.

Aerul balsamat al Orientului purta apa vieţii şi mai departe, până în leagănul artelor, în ţara Achivilor, când Iudeea clocotea înfuriată împotriva lui Isus.

Purtătorii de grijă ai poporului, în calea apostolească nu se cugetau la pericole. Au cutreerat continentele lumii cunoscute atunci, binevestind pretutindeni învăţăturile divine ale Nazarineanului Isus.

Providenţa a binecuvântat omenirea cu Apostoli, ca Sfântul Pavel, măreţ erou al creştinismului.

Până ce între păgânii din depărtări se clădea biserica pe peatra credinţei: Iudeea presera neghină în sămânţa curată. Învăţăceii, înspăimântaţi n'aveau energia cerută de-a lupta contra Jidovilor, cari falsificau minunile Învăţătorului..

Pavel grăbeşte deci la Ierusalim, să abată curentul afurisit.

In imaginaţia lui apar umbrele profeţilor, pe cari poporul jidovesc îi prigonea de moarte. Vede agonia primului martir, Ştefan, în ploaia petrilor. Aude par'că vuetul care va răpi pe Israil în mare de sânge. Rămâne, totuş, neclintit în vocaţiunea sa. Nu-l impresionează nici vocea implorătoare a moşnegilor Efeseni ci îşi mărturiseşte convingerea prin cuvintele credinţei:

«Şi, acum eată, eu legat fiind cu Duhul, merg în Ierusalim, neştiind cele ce mi se vor întâmpla mie în el; fără numai că Duhul cel Sfânt prin cetăţi mărturiseşte zicând, că legături şi necazuri pe mine mă aşteaptă. Ci nici de una nu bag seamă, nici am sufletul meu cinstit mie, fără numai ca să săvârşesc alegerea mea cu bucurie, şi slujba care am luat dela Domnul Isus, a mărturisi Evanghelia Darului lui Dumnezeu» (*Faot. 19, 22—24*).

Această declaraţie ilustrează pe Apostolal neamurilor, ca pe un tip al păstorului sufletesc.

«Legături şi necazuri pe mine mă aşteaptă. Ci nici de una nu bag seamă». — exprimă curajul sfânt, de care a fost cuprins Sfântul Apostol Pavel.

Eată omul, înzestrat cu credinţă puternică şi cu hotărâre rezolută, pe care nimic n'o poate doborâ!

Cu acest curaj trebue să intre în viaţă acela, care din îndurarea lui Dumnezeu doreşte să fie demn urmaş al Apostolilor.

Celce vesteşte în prezent cuvântul viu, are de luptat cu multe greutăţi, cu mari piedeci, în schimbare de împrejurări. Societatea de azi e ca râul turburat, purtând la suprafaţă nămolul.

Vai de acela, care nu cunoaşte ca păstor turma sa. —

Nu există om, căruia să nu-i fie scumpă viaţa, oriât de vitrege i-ar fi împrejurările. Cerşetorul în zdrenţe, bogatul în mătăsuri, stăpânul cu autoritatea sa, servitorul cu umilirea sa... toţi iubesc viaţa:

— «Ci nici de una nu bag seamă, nici am sufletul meu cinstit mie, fără numai ca să săvârşesc alegerea mea cu bucurie şi slujba care am luat dela Domnul Isus, a mărturisi Evanghelia Darului lui Dumnezeu».

Viaţa pământească nu mai poate avea preţ pentru mine, nici înţeles, dacă m'aş lepăda volnic de acel Hristos, pe care îl cunosc din Evanghelia Lui. Pentru Isus şi în numele Răscumpărătorului care a ridicat păcatele noastre cu trupul Său pe cruce, puţin e să îndurăm închisoare, bente, ba orce jertfă.

Pluteşte la înălţimi ameţitoare, cu credinţa lui puternică, Sfântul Pavel.

Martirii creştinismului din primele veacuri, au răbdat resignaţi cele mai cumplite persecuţii, dar focul şi fierul nu i-au înfrânt, promisiunile n'au slăbit tăria credinţei lor. Din carne şi sânge erau construiţi, şi ei. Vor fi avut defecte, — dar au iubit mai pe sus de orcine pe Hristos şi biserica şi evanghelia Lui

Acel preot deci care stă resistent pe culmea vocaţiunii sale, va îndura neajunsuri, va răbda prigoniri, dar sentimentele nobile nu-i vor amorţi; sufletul nu i se va frânge, ci va purta cu tărie jugul păstoresc. Va pricepe satisfăcut, că preoţia nu-i demnitate în senz vulgar, ci este mai vârtos serviciu în cel mai nobil înţeles al cuvântului.

Să se înalţe deci la acel grad al vocaţiunii sale, unde este chemat încredinţându-i-se Evanghelia!

Să fie lucrător smerit în via Domnului, şi nu într'atât pentru sine, cât mai ales pentru dreptcredincioşi să culeagă şi să împartă mierea vieţii.

Ca stâlp al bisericii să distribuie leacurile cereşti, să vestească cuvântul corector în viforul ispitelor. Căci, de-ar fi orcât de blând, cumpătat, indulgent şi muncitor, dar dacă n'ar cunoaşte situaţia din prezent şi n'ar învăţa de pe amvon şi n'ar îndrepta la mărturisire: nu şi-ar îndeplini chemarea complet.

Serv perfid ar fi acela, care ar căutà întâi profit material sau alt interes personal.

E adevărat, că lupta pentru existenţă îl pune la o grea probă; dar nicicând să nu decadă într'atât, să facă târg cu harul şi darul divin. Să-şi caute remuneraţie pentru ostenele în conştiinţa sa ageră: la altarul Domnului, în limanul mângâierii şi întăririi, la mama aşezămintelor noastre religioase-culturale, în sfânta biserică, unde să înalţe prinosul inimii sale, rugăciunile pentru toţi şi pentru toate. Ear Atotputernicul Dumnezeu va primi ca mărturisire cuvintele lui isvorite din convingerea celui ce cunoaşte calea de urmat.

La dânsul, la părintele sufletesc, să alerge cu încredere săracul şi bogatul, văduva şi orfanii neajutoraţi, cei flămânzi şi goi, măhniţii şi păcătoşii

El să binecuvinteze prin darul ce i s'a încredinţat: naşterea, nunta, vatra, şi sicriul morţii.

La el şi prin el să ceară iertare la mărturisire visând cerul.

Să fie deci adevărat părinte sufletesc al fiilor săi enoriaşi. Să dică untdelemn celui rănit, binecuvântare copiilor, mângâiere bolnavilor, bucurie casei, duh de întărire lucrătorilor, apă vie celor însetaţi, pernă de odihnă celor trudiţi, şi pe Dumnezeu celui ce moare.

Nici vântul, nici arşiţa, nici ploaia, nici zăpada, să nu-l reţie în cale. Ear pe celce l-ar ofenza, n'are să-l persecute, ci caute să-l cucerească fără sabie.

Astfel procedând, îl va ajuta Domnul în toate şi totdeauna.

Pr. Dr. *T. P.*

---

sub adevăratul său aspect pictura bizantină, greşală care dăinueşte şi azi, datorită căreia se face o confuzie permanentă între operele de artă adevărat religioasă şi lucrările de artă profană cu subiect religios, care nu au nici o însemnătate din punct de vedere religios spiritual, ele având la bază principiul plăcerii senzuale.

Pentru aceasta s'a pus întrebarea: Ce fel de sentiment are credinciosul în faţa unei icoane în care punctul de atracţie îl face moliciunea cărnii, culoarea roză a pielii, împreunat cu stridentul culorilor frivole ale hainelor?

Acest realism sensual îl vedem aproape în toate picturile bisericeşti care se fac acum pe la noi. Nu este de mirare, când le face acelaş zugrav care lucrează la bisericile altor confesiuni, de altă naţionalitate, şi care idee nu are de însemnătatea picturii noastre şi rostul ei moralizator.

Nepriceperea zugravului, împreunată cu aceea a publicului, cu încetul au făcut să se peardă tradiţia şi să ia, la noi, un avânt tot mai mare o pictură ce nu are rost, ea fiind pe deoparte produsul nepriceperii, ear de alta, a lipsurilor de tot felul, ce poporul nostru din Ardeal le-a avut de îndurat în trecut.

Existenţa acestei picturi o mai motivează şi alte stări de lucruri. Umilitele bisericuţe de lemn, ridicate cu multă trudă şi lipsuri în vremuri de restrişte, au fost zugrăvite de zugravi slabi. Azi e natural ca asemenea picturi să insufle groază privitorului mai pretenţios. Nu însă stilul este de vină, ci zugravul, căci avem şi noi totuşi lucrări bizantine de toată frumuseţea. (Amintesc în paranteză o Bunăvestire ce se află pe Uşile împărătesti ale bisericii de lemn din Cerghidul mare; asupra bisericilor de lemn voi reveni).

Spiritul, mai pretenţios de azi, a crezut că află o nouă orientare, în pictura profană cu subiect religios, care îşi datoresc existenţa marilor plastici din apus. Ei au pictat subiecte religioase fără să ţină cont de rostul adevărat al picturii religioase.

Dealtfel această pictură realistă a căutat să se impună chiar şi în vechiul regat, leagănul artei bizantine româneşti, prin pictorul Tătărăscu, care a fost o adevărată plagă pentru bisericile româneşti, acoperind fresce de însemnătate cu pictura sa în puternice efecte de mătase ce da îmbrăcămintei sfinţilor.

Acolo însă acest curent este azi dispărut. Doar la noi mai dăinueşte această pictură, ici colo având caractere de bizantină rusească.

Datori sântem să dăm toată atenţia picturii adevărate bizantine, având ea rol covârşitor atât din punct de vedere pur spiritual şi estetic, cât şi din punct de vedere naţional; căci în această pictură aflăm toate elementele artei noastre casnice, care se resimte puternic de influenţa artei religioase.

Aceasta i-a dat o notă caracteristică, unică în felul ei şi deosebită, încât a atras cercetători străini.

Ea ne prezintă o bogăţie, de care este o greşală şi mare păcat să ne depărtăm.

„POPORUL“ Institut de credit şi cassă de schimb, societate pe acţii, SĂLIŞTE

Convocare

P. T. Domnii acţionari ai institutului de credit şi cassă de schimb «POPORUL», societate pe acţii, se convoacă la

a XXIII-a adunare generală ordinară

care se va ţinea *Sâmbătă, în 14 Februarie 1931, la orele 3 p. m.*, în sala şcoalei primare din loc, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea adunării, constatarea acţionarilor prezenţi şi a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administraţie.
3. Prezentarea Bilanţului pe 1930, raportul Consiliului de Cenzori şi descărcarea Consiliului de Administraţie şi Consiliului de Cenzori de gestiunea anului 1930.
4. Împărţirea profitului net şi a cotei de binefaceri.
5. Fixarea jetoanelor.
6. Alegerea a 3 membri pe 5 ani în Consiliul de Administraţie.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari cari doresc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acţiile, titlurile provizorii sau reversele, precum şi eventualele documente de plenipotenţă la cassa institutului sau la următoarele institute încredinţate de Consiliul de Administraţie: «Poporul», filiala, Câmpia-Turzii, Banca «Vâlcea», R.-Vâlcea, Banca «Albina», Sibiu, «Banca Centrală», Sibiu şi Banca «Oaşia», Sibiu (§ 17 din statute)

Pentru cazul că numărul acţionarilor nu ar fi suficient pentru aduceri de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă Adunare generală pe ziua de 28 Februarie 1931 în acelaşi loc, la aceiaşi oră şi cu aceiaşi ordine de zi, când se vor aduce concluze valide, fără considerare la numărul acţionarilor, al acţiilor reprezentate şi al voturilor.

Sălişte, la 15 Ianuarie 1931.

Consiliul de Administraţie.

Bilanţ la 31 Decemvrie 1930.

Activ			Pasiv		
Cassa în numărar	817.951·—		Capital social		5.000.000·—
Monete	387.736·—		Fond de rezervă	1.500.465·—	
Disponibil la Bănci	2.360.509·—	3.566.196·—	Fond de binefaceri	7.925·—	
Efecte		1·—	Rez. pentru creanţe dubioase	870.000·—	2.378.390·—
Acţiuni diverse		45.200·—	Fond de pensiuni		436.156·—
Împrumuturi pe cambii	8.980.238·—		Depozite spre fructificare		19.457.277·—
Scont ipotecar	1.682.767·—		Reescont la Banca Naţională		3.500.000·—
Împrumuturi pe ipotecă	4.021.776·—		Dividende neridicate		14.332·—
Împrumuturi pe obligaţiuni	1.841.643·—		Diverse conturi creditoare		361.389·—
Conturi Curente	12.476.322·—		Interese tranzitorii pe 1931		851.069·—
Creanţe în urmărire	6·	29.002.752·—	Deponenţi de efecte spre încassare		430.458·—
Imobile:			Profit net		1.097.692·—
Casa centralei	1·—				
Casa filialei	400.000·—	400.001·—			
Mobilier		1·—			
Efecte spre încassare		430.458·—			
Diverse conturi debitoare		82.154·—			
		33.526.763·—			33.526.763·—

Profit şi Pierdere

Debit			Credit		
Dobânzi la Depuneri		2.001.627·—	Interese după disponibil la bănci	92.456·—	
Dobânzi la Reescont		291.291·—	Venite dela acţii	4.105·—	96.561·—
Salarii		466.480·—	Dobânzi & comisioane		4.295.443·—
Cheltueli generale		100.325·—			
Impozite		434.589·—			
Profit net		1.097.692·—			
		4.392.004·—			4.392.004·—

Sălişte, la 31 Decemvrie 1930.

(ss) N. Hociotă contabil autorizat

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

(ss) Dr. M. Lupaş, preş. (ss) Dr. N. Petra (ss) Ilie Mărtin (ss) Dr. Ioan Cupu (ss) I. Herţa (ss) I. Manasiu
(ss) C. Ţintea (ss) Oprea Borcea (ss) Ioan Pavel (ss) N. Dădârlat (ss) Onisifor Răcuciu

Subsemnatul Consiliu de Cenzori, am examinat conturile prezente şi le-am aflat în consonanţă cu registrele principale şi auxiliare ale institutului.

Sălişte, la 15 Ianuarie 1931. (2) 1—1

CONSILIUL DE CENZORI:

(ss) Elie Petruţiu, preşedinte (ss) Ioan Dădârlat fo. (ss) A. Tâmpănariu (ss) Nicolae Borcia (ss) Dădârlat

---

Nr. 67/931 (5) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl III **Cincşor** din protopopiatul Făgăraş, se publică de nou concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Sesiunea parohială de 11 jug. cat. şi un jugăr de cl. I dela expropriere.
2. Lemne de foc dela comuna politică.
3. Un jug. de pământ loc de păşunat în composesorat, pentru 3 vite şi loc de 2 vite dela comuna politică.
4. Leafa dela stat.
5. Casa parohială cu supraedificatele necesare.

Concurenţii se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş, în 9 Ianuar 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Nr. 1137/930 (6) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Voivodenii mari**, protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B., congrua dela stat şi două jugăre pământ arabil.

Concurenţii au a-şi înainta cererile conform normelor în vigoare în terminul dat, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu opt zile înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică — spre a cânta, a cuvânta sau a celebra.

Făgăraş, la 15 Ian. 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu oficiul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (1) 1—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

Nr. 778/1930 (3) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacantă de cl. III-a **Dupăpiatră Sat** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Salarul dela Stat, Conform coalei B.
2. Stolele obişnuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs subsemnatului Oficiu protopopesc în terminul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 20 Decemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al Zarandului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană“

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 31 Ianuar 1931 Nr. 9—10

BIBLIOTECA a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-biseri[c]ă

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ne trebue mai multă unitate

Imprejurările în cari s'a votat cota cuvenită Bisericii ortodoxe din bugetul general al anului 1931 ne-au dat și mai mult ocazie să stabilim cât de mult ne costă lipsa de unitate în acțiunea noastră bisericească în diferitele domenii practice. Un cleric din comisia bugetară a Camerii, dacă din neștiință sau și din alte impulsuri nu știu, se lasă învoit sau amăgit să se șteargă atâtea din tabloul posturilor bugetate. E drept că Biserica ortodoxă nu accentuiază disciplina până la uciderea oricărei inițiative proprii; că lasă câmp liber exprimării părerilor în chestiuni de orientare practică, de așezare administrativă a Bisericii, de tactică pastorală. Pentrucă toți sunt fii ai trupului mistic al Domnului și fiecare fiu adevărat al ei se împărtășește de conștiința divino-omenească din ea; pentrucă discuțiile și părerile multe dau putință să se valorifice calitățile individuale ale fiecăruia, și pentrucă acestea lărgesc orizontul problemei și a soluțiunii ce se va da; pentrucă o acțiune căreia-i împrumuți o anumită notă personală, te și angajează sufletește mai mult. Recunoscând în cadrele acestea individualul, Biserica ortodoxă se ferește de disciplina de cazarmă, impusă mecanic din afară, și o întemeiază în suflete, în libertatea tuturor.

Numai cât cere și Biserica noastră un lucru: discuțiile și părerile individuale, acțiunile cu notă personală încetează în momentul în care un fiu al Bisericii — fie el laic, preot sau arhiereu — nu mai este numai o celulă din trupul sfânt al ei, ci reprezentantul ei pentru un anumit interes. Atunci respectivul fiu al ei e dator să-și însușească părerea oficială a Bisericii dacă este una, dacă nu, pe cea generală, despre care trebue să se informeze pe oarecare cale de cumva n'o știe. Când adecă acțiunea unui fiu al Bisericii, e luată drept acțiunea Bisericii, atunci el trebue să aibă grije ca să nu surpe prin fapta lui casa lui Dumnezeu.

Vorbind concret, reprezentanții de totdeauna ai Bisericii noastre sunt episcopii în solidar. Părerile și acțiunile lor solidare sunt părerile și acțiunile Bisericii. Când însă anomaliile unor anumite împrejurări de viață, face ca reprezentant al Bisericii, fie și pentru un interes material, pe un preot sau laic — cum e cazul din comisia bugetară a Camerii — atunci respectivul preot sau laic are datoria să nu se ia drept ceeace-l ia statul, reprezentant de sine, al Bisericii, ci să ia contact cu adevărații ei reprezentanți, cu episcopii. Și așa trebue să facă orce preot sau laic în toate cazurile similare, știind că numai prin cine știe ce ciudățenii a ajuns să joace în acel moment rolul de reprezentant «sui generis» al Bisericii.

El să ia contact cu episcopul său. Odată ce acesta i-a indicat cum să acționeze, el este acoperit. Il privește pe episcopul dacă soluția indicată este sau nu luată în solidar cu tot episcopatul.

Ne trebue deci această unitate de sus în jos și de jos în sus. Știm însă că realizarea ei e un lucru foarte greu. Pentrucă trebue să începem aproape dela început. Pentru aceasta se cere în primul rând o mai deplină atașare, dictată și de dragoste, între arhiereu, preot și popor. Mai ales trebue să se întindă mai multe punți între preot și popor, ca apoi legăturile ce sânt între preot și arhiereu să devină și legături între arhiereu și popor. E chestiunea de-a sădi și intenzifica și în laicii noștri conștiința solidarității cu Biserica conducătoare, cu problemele și interesele ei, de-a face pe fiecare să se simtă angajat în tot ce preocupă Biserica în întregul ei.

Aș vrea să aud mai multe păreri despre modul cum am putea ajunge la o astfel de stare: să educăm întâi în general pe toți credincioșii noștri în senzul acesta, sau să formăm nuclee de luptători pentru interesele și idealurile Bisericii în domeniul social, economn și politic, în domeniul lumii ce ne stă în față, nuclee centralizate într'o conducere unitară, delegată și de ele, dar și de Biserică?

Diorates.

FOIȘOARA

Predică la sărbătoarea sfinților Trei Ierarhi

«Cu ce cununi de laude vom încununa pe învățătorii cei despărțiți cu trupurile și împreunați cu duhul... pe luminătorii cei-ce au luminat lumea, stâlpii bisericii, pe cari cu cununi de mărire, ca pe niște biruitori, i-a încununat Hristos Dumnezeul nostru».

(Stihirea I dela Hvalitii).

Iubiți ascultători, — Sunt scumpi popoarelor bărbații, cari prin talentul și activitatea lor le-a promovat desvoltarea, pentrucă în stima, pe care o dă un popor bărbaților săi de valoare, se vede și se cunoaște, întrucât respectivul popor s'a deprins a se stima pe sine.

Tot asemenea scumpi sunt și bisericii acei fii, cari prin viața, activitatea și scrierile lor, s'au pus în serviciul ei, și prin aceasta în serviciul omenirei, ajutându-o în desvoltare și progres.

Biserica recunoscătoare astorfel de bărbați, i-a canonizat, ridicându-i între sfinți și instituind în amintirea lor anumite zile de sărbătoare, în cari prin cântări și imne de laudă se preamărește viața și faptele lor.

O astfel de sărbătoare prăsnuim și astăzi.

Prăsnuim sărbătoarea sfinților trei ierarhi, instituită în amintirea marilor dascăli ai bisericii: Vasile, Grigorie și Ioan.

Voind a Vă descrie în liniamente generale viața și activitatea lor, Vă rog să mă ascultați!

Toți acești trei bărbați au trăit în secolul al IV-lea, secolul de înflorire al literaturei teologice, dar totodată unul dintre cele mai sbuciumate secole, prin care a trecut biserica Domnului în luptă cu eresurile și în parte și cu puterea lumească.

Prin timpuri grele a trecut biserica creștină.

Dar a timpurilor grele dată și chemare este, să nască și să crească oameni cari să delăture greutățile și necazurile, și să dea o nouă direcțiune, un nou impuls, spre un spornic rezultat.

Intre astfel de bărbați, înzestrați cu virtuți extraordinare cari și-au jertfit viața lor pentru înaintarea și prosperarea bisericei Domnului, sunt și sfinții trei ierarhi, pe cari îi prăsnuim astăzi, și cari ne sunt o făclie aprinsă, care ne luminează cărările și ne conduce în mersul nostru spre înaintare și perfecțiune în spirit creștinesc.

Dacă o luptă este viața omenească, apoi viața celor trei dascăli mari ai bisericii noastre, este un model de luptă, un model de sfințenie, un model de viață adevărat creștinească.

Sfântul *Vasile* s'a născut în Cesaria-Capadociei, bucurându-se în casa părintească de o deosebită creștere. Studiile și le-a făcut în Cesaria, Constantinopol și Atena. Ca student s'a distins prin o neobosită diligență, o însușire de care a fost condus în întreaga sa viață. La anul 358 terminându-și studiile s'a reîntors în orașul său natal unde a păsit scurt timp ca retor. A întreprins apoi o călătorie prin Siria, Palestina și Egipet, cu scopul ca să studieze și cunoască viața monahală.

La 364 a fost hirotonit în contra voinței sale ca preot, iar în 370 întru arhiereu și instituit ca episcop, al Cesariei și mitropolit al Capadociei și exarh al Pontului, Armeniei, Galației și Bitiniei. Cu suirea sa pe tronul arhieresc, desvoaltă o admirabilă activitate, ca arhiereu și păstor, și ca stâlp al dreptei credințe în combaterea arianismului.

Sfântul Vasile avea să lupte pe deoparte o luptă grea contra puterii de stat, iar pe de altă parte contra arienilor.

In ambele direcțiuni Vasile este la înălțimea misiunii sale.

Impăratul Valens încearcă mai întâi prin procuratorul său Modestus, a-l teroriza spre a-l converti la arianism. Ținuta lui însă față de Modestus îi impune acestuia astfel, încât îmbolnăvindu-se, îl chemă ca să se roage pentru dânsul lui Dumnezeu

Biserica şi educaţia

Poate la nici un popor, nu s'au întreţesut cele dumnezeeşti cu cele omeneşti, ca la poporul românesc.

In raporturile sale cu statul naţional biserica noastră ortodoxă a fost centrul de gravitaţie a fiilor acestui neam.

Prin ea şi în ea ne-am păstrat pururea legătura cu toţi fraţii români din diferitele ţări: motiv pentru care duşmanii de tot felul se năpustiră cu atâta furie asupra ei.

Strămoşii noştri în ea au început a sădi cele dintâi licăriri de cultură naţională.

Istoria română s'a scris pe lespezile bisericilor aşezate de veghe pe culmi, pe dealuri şi văi.

Arta, în lemnul şi peatra ei s'a zămislit.

Sufletul la altarul lor s'a închinat, acolo a nădăjduit şi s'a entuziasmat. Virtuţile d'acolo au plecat ca să adune neamul şi să-l întregească în hotarele Daciei fericite.

Din această minunată împletire a vieţii, izvoreşte sinonimitatea cuvintelor *român şi creştin*, sau invers.

Având în vedere aceste adevăruri, credem că educaţia naţională nu e posibilă cu neglijarea rolului bisericii noastre, — la alcătuirea naţiunii cu originalitatea sa specifică, au contribuit nu numai comunitatea de rasă, limbă şi aceeaş istorie, ci mai vârtos aceeaş *credinţă*, din care au rezultat sentimente nobile, obiceiuri, tradiţii, bucurii şi suferinţe, şi'n special moralitatea cu virtuţi ce nu se pot contestà.

Sântem legaţi de biserică prin sentimentul unei integralităţi organice, prin structura noastră sufletească, prin unitatea culturii creiate de naţiune cu ajutorul nemijlocit al bisericii în cursul vremilor.

Graţie acestei legături şi respectului sfânt ce i l-am dat, ne-am afirmat intensitatea vieţii noastre şi existenţa în lungul şir de multe veacuri. A ne abate dela această matcă, sau a ieşi din cadrele ei fireşti, în drumul educativ, ar însemna să oferim generaţiilor tabloul unei câmpii mănoase peste care nu se mai revarsă ploaia binefăcătoare. Ar însemna să ignorăm principiul personalităţii în educaţie, sintetizat în: «max mul de desvoltare, într'o fiinţă umană, a originalităţii sale specifice în marginile principiului social», aplicat colectivităţii noastre.

Desconsiderăm aportul ce-l aduce biserica în realizarea educaţiei integrale a naţiunii prin faptul, c'o ajutăm material şi spiritual numai foarte condiţionat, însemnează că nu mai există înţelegerea adevăratei vieţi ce transpiră dintr'însa şi că e d'ajuns şcoala cu învăţământul ei profan.

Experienţa de după războiu pe terenul educativ ne face însă să zicem, alături de Herbart: «Părerea că învăţământul ar putea înlocuì condiţia socială a educaţiei, are aceeaş valoare ca şi afirmaţia că lumina luminării poate înlocuì pe cea a zilei»; ori să esclamăm poate cu Tolstoi: lumea face ce vrea, lăsând bisericii ca s'o urmeze cum va putea în explicaţiile rostului vieţii?

Sufletul uman se manifestă în diferite forme şi direcţiuni în dorul său de-a înţelege şi plăsmui. Dar ori câte directive făurirà minţile geniale, în ştiinţă, literatură, muzică, artă, filozofie, caracteristica lor era *golul* ce simte orce om care priveşte lumea unilateral.

E golul ce stăpâneşte şi azi pe naturalistul încătuşat de legile fizice care nu-i dau posibilitatea d'a vedea adevărurile lumii lăuntrice, ridicându-se spre divinitate, spre Hristos, care e mai mult decât lumea fizică, decât ştiinţa şi filozofia. El este calea viaţa şi adevărul, — viaţa care entusiasmează, viaţa omenească terestră în sensul d'a o conserva, a o însănătoşi, a o înălţa. Fără această viaţă dată în dar la fântâna lui Iacob Samarinencii ce-a regnerat cu ea viaţă Shemului, nu numai că nu se poate desăvârşì unitatea acestui popor, dar nici criza economică nu se vindecă, necum să ajungă la realizarea aspiraţiunilor legitime prin educaţia din care biserica este exclusă.

Financiarii propun, ca mijloace de salvare împrumuturi şi economii. Noi cerem, reintegrarea bisericii în drepturile sale, acordându-i sprijinul material şi moral, în familie, şcoală de or ce grad şi societate, fiind de părerea, că ori cărui împrumut financiar trebue să-i premeargă asigurarea unui capital religios moral, ale cărui principii să corecteze din lăuntru în afară şi lupta pentru existenţă, pentruca împrumutul să fie util şi practic.

Acest capital numai biserica şi doctrina lui Hristos ni-l poate oferì.

Ea ni-l dă.

Rămâne să i-l cerem.

Pr. *A. Ştefan.*

Nu mai sânt şi românești? Foaia bisericească a Blajului, *Unirea* (dela 24 l. c.), numeşte aşezămintele şcolare ale orăşelului de pe malurile târnăvene «*şcoli catolice blăjene*»; — s'ar părea prin urmare că «bătrânele şi providenţialele» şcoale dela Blaj au încetat să fie şi româneşti, ba nici măcar greco-catolice nu mai sânt, ci s'au prefăcut pur şi simplu în «*catolice*». Progres!

Actualităţi

— Cetind reviste şi ziare —

Toate publicaţiile franceze au făcut, în cuvinte calde, omagiul eroului dela Marna, ale cărui rămăşiţe au fost depuse, zilele trecute, la Domul Invalizilor, unde dorm somnul de veci marii salvatori de totdeauna ai Franţei eterne.

Ceeace caracteriza în deosebi personalitatea mareşalului Joffre, era simplitatea evanghelică a vieţii sale şi tăcerea, pe care o păstra în toate împrejurările. Sobrietatea în viaţă l-a făcut să se sustragă trebuinţelor artificiale şi inutile, pe care şi le-a creiat societatea contemporană şi să-şi întrebuinţeze timpul întru realizarea lucrurilor mari; iar tăcând, el nu-şi risipea sufletul mare în conversaţii la toate răspântiile, ci se interioriza, se concentra în putere de granit, de care se stărâma greutatea zilelor rele.

Eată în deosebi calităţile care se impun şi trebuesc relevate din rânduri, care au făcut lauda mareşalului Joffre.

Este interesantă, în această ordine de idei, atitudinea cotidianului romano-catolic «La Croix», care în tot ce a scris despre mortul celebru, a căutat să sublinieze, la fiece cuvânt, calitatea lui de catolic. Dacă mareşalul Joffre a fost mare, dacă a avut calităţile pe care le-a avut, e pentru că a fost catolic; dacă ar fi aparţinut altei confesiuni, desigur că n'ar fi fost aşa. Este aceasta o subtilitate a romano-catolicilor de pretutindenea de a ridica pretenţii oridecâteori vine vorba de câte un om mare, care se întâmplă să fie catolic.

Când însă se pune problema acţiunii creştine sociale în Franţa şi se vorbeşte despre rezultatele dezastruoase, pe care le-a dat laicizarea crescândă a instrucţianii publice după revoluţie, activându-se pentru o mai puternică afirmare a valorii creştine în toate domeniile vieţii, lăsăm la o parte animozităţile confesionale. J. Calvet în «Les Lettres (ianuar 1931)

---

să-şi redobândească sănătatea. Se încearcă apoi însuş împăratul Valens să-l convertească la arianism, dar nu-i succede, şi-l condamnă la exil.

Providenţa dispune însă, că chiar în noaptea în care Vasile era să fie trimis în exil, să se bolnăvească fiul său de 6 ani şi împăratul însuşi chemă pe Vasile ca să se roage lui Dumnezeu pentru reînsănătoşarea băiatului; iar executarea sentinţei de exil, s'a amânat pentru totdeauna.

Scăpat prin deamna sa ţinută de terorismul de stat, se luptă pentru restabilirea unităţii credinţei, iar pe terenul caritătii creştine înfiinţează din averea sa proprie un spital pentru bolnavi şi o casă de azil pentru lucrătorii săraci, — cele dintâi institute de caritate şi umanitate creştinească. Moare în etate de abia 50 ani.

Viaţa şi activitatea lui pastorală este şi rămâne o viaţă de model pentru toate timpurile, iar scrierile sale de o valoare netăgăduită, ocupă un loc de frunte de literatură bisericească teologică. Răsplata pentru toate acestea a fost, că biserica după moartea sa întâmplată la anul 379 îi dă titlul de «Vasile cel mare» şi-l ridică între sfinţi.

Contimporan al sfântului Vasile a fost sfântul *Grigoriu* născut în Nazianz. Studiile şi le-a făcut în acelaş timp cu sfântul Vasile în Atena. In marele oraş al Atenienilor aceşti doi elevi de model, unde a studiat 5 ani nu cunoşteau decât două uliţi, una pe care mergeau la biserică şi cealaltă pe care mergeau la şcoală.

In anul 361 contra voinţei sale a fost hirotonit întru preot. După hirotonie să retrase în pustie unde petrecu un an întreg în studiu şi rugăciuni.

După câţiva ani a fost hirotonit de către prietenul său Vasile întru arhiereu pentru episcopatul din Sasima. A ajuns după aceea episcop în Nazianz iar în anul 379 ocupă scaunul patriarhal din Constantinopol, de unde s'a retras la anul 381, la o moşie a sa, unde şi-a petrecut restul zilelor, îmbogăţind literatura noastră teologică prin scrierile sale.

Voind a caracteriza viaţa acestui bărbat amintim, că viaţa şi activitatea lui pastorală a corespuns întru toate cu idealul preotului pe care-l descrie în scrierlie sale.

A luptat sfântul Grigoriu viaţa sa întreagă pentru credinţa cea adevărată şi plin de bucurie pentru ea şi a dat sufletul. Către episcopii, cari l-au ales patriarh al Constantinopolului s'a adresat cu următoarele caracteristice cuvinte:

«Uniţi vă şi daţi-vă mâna frăţeşte; eu însă spre a scăpa corabia cea sfântă sau biserica lui Dumnezeu, voiesc să devin al doilea Iona. Se va afla un peşte mare care mă va înghiţi! Pentrucă cu un lucru sânt dator cu moartea mea şi această fie a lui Dumnezeu».

Dela biserica din Constantinopol şi-a luat rămas bun zicând:

«Rămâi sănătoasă biserica mea, care ai ridicat credinţa noastră cea atât de urgisită oarecând! Rămâi cu bine scaun episcopesc, tu scaune invidiat şi periculos. Şi voi preoţilor onoraţi prin umilinţa şi etatea Voastră! Rămâi cu bine tu oraş mare şi iubitor de Hristos. Rămâi fericit tu răsărite şi apuse care şi de care am fost prigonit».

Pentru lupta purtată de dânsul contra ereticilor întru apărarea şi păzirea neschimbată a credinţei ortodoxe formulată la Sinodul prim ecumenic dela Niceea şi pentru numărul însemnat al scrierilor sale, cari se disting prin sublimitatea ideilor şi prin frumseţia formei şi pentru explicarea înaltă şi aprofundată a doctrinei despre misteriul Trinităţii şi Dumnezeitatea Mântuitorului Isus Hristos, i s'a dat numele onorific de *Teologul.*

Al treilea sfânt părinte este *Ioan* numit Antiohianul. S'a născut la anul 347 în Antiohia din părinţi nobili creştini. Tatăl său Secundus carele ocupa o funcţiune înaltă în armată, a murit curând după naşterea lui, iar mama-sa Anthusa şi-a făcut de problemă a vieţii sale, buna educaţiune în un spirit adevărat creştinesc a fiului ei.

Din anii de studiu ai lui Ioan există puţine date istorice. Ceea-ce se ştie din acest timp cu pozitivitate este, că dânsul a învăţat arta oratoriei

face cu drept cuvânt un bilanț al pierderilor suferite de Franța, în urma experienții, pe care i-a pregătit-o apostolii unei religiuni noi. Franța a rezistat și pe urma acestei încercări. Ceeace apare însă cu claritate este că s'a înlăturat din locul de cinste o organizațiune spirituală a caracterului, a conștiinții, a sufletului, fără să se găsească nimic care să poată umplea golul. Așa s'a făcut că omul cel vechi a murit și cel nou încă nu s'a născut. Sântem deci nu numai într'o criză economică, ci și într'o criză de umanitate tot atât de acută. Eată neliniștea zilei de azi. Din toate părțile se cere ca remediu un umanism nou. René Lalou într'un articol din «Nouvelles Littéraires» (15 Noemvrie 1930), cheamă în ajutorul său pentru a constitui acest umanism, numeroase personalități de ieri și de azi, Socrates, Descartes. Stendhal, Huxley, Gide, Maurois, Valéry... Și cum toți acești inițiatori sânt atât de diverși în opinii, el ajunge la concluzia deprimantă că acest umanism nou este o aventură. Pentru a pune puțină ordine în această confusiune, e bine să se citească cele două luminoase articole ale lui Pere Charmot (revista Etudes, 6 și 20 Noemvrie). Se va vedea acolo cum un umanism al secolului XX lea poate și trebue să utilizeze — cu toate tendințele lor contradictorii — pe Stendhal, Gide, Descartes și Socrates. Este de ajuns pentru aceasta să se stabilească o ierarhie de valori, o idee conducătoare, o disciplină. Este exact ceeace cerem dela legea lui Hristos, care este o știință a omului și a vieții.

Tot J. Calvet, în aceeaș revistă, se întreabă dacă într'adevăr din America și dela noua civilizație americană ar putea să ne vină o forță de organizație. Problema a pus-o și Albert Thibaudet într'un articol viguros din l'Européen (26 Noemvrie), al cărui titlu: De Tocqueville à Siegfried, are o frumoasă amploare istorică. Figaro merge mai departe și deschide o anchetă asupra oportunității americanizării și cere părerea gânditorilor timpului nostru. Se știe că răspunsurile grăbite ce se dau de obicei la o anchetă, reprezintă rar sentimentele adevărate. In orce caz, cei cari cred în forța culturală a creștinismului pot să facă omagiul așa zisei «civilizații americane» și chiar să accepte să se instruiască în contact cu ea. Niciodată însă nu vor înceta să se inspire dela peștera Betleemului, pentru formarea personalității integrale.

Pe de altă parte, Jean Richard Bloch, în revista Europe (15 Noemvrie), ne asigură că Rusia nu mai este o patrie. ca ea reprezintă o formă superioară de civilizație și că orce tentativă împotriva ei este un atentat contra viitorului umanității. Cine vorbește așa — după atâtea secole de străduinți spre mai bine, în care umanitatea a înaintat și a achiziționat valori — poate fi socotit cu drept cuvânt păgân al unui păgânism, de care scrie Edmond Jaloux în le Temps (14 Noemvrie), cu îndreptățită indignare.

La o oră în care atâtea divergențe de idei separă profund pe oameni, fericirea este că există o instituție care proclamă peste frământări de ură, legea înfrățirii și a iubirii: Biserica.

Strasbourg, 15 Ianuar 1931.

NICOLAE GROSU.

Nr. 11299/930.

Notificare oficială

Credincioșii ortodocși români din Gherla, județul Someș, având de prezent numai o capelă veche și neîncăpătoare doresc a zidi o biserică nouă. Pentru ajungerea acestui scop apelează la sprijinul și ajutorul credincioșilor din Arhidieceza noastră. Oficiile parohiale vor aduce aceasta la cunoștința credincioșilor și vor trimite sumele colectate, prin mandat poștal, oficiului parohial ortodox român din Gherla, județul Someș.

Sibiu, 19 Ianuare 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

Formarea mentalității de astăzi

Renașterea și reformațiunea

Sistemele de gândire, despre subiectele abstracte și universale pot fi analizate prin elementele de gândire contimporană.

Concepțiile despre Dumnezeu, precum și experiențele religioase poartă armătura filozofiei, a științei și a teologiei dintr'o anumită epocă, dar în acestea se reflectează și războaiele, călătoriile și descoperirile, precum și caracteristicile fundamentale ale artei și literaturei cari sunt expresia cea mai fidelă a spiritului vremii.

Problema cea mai mare a teologiei este să țină socoteală de spiritul vremii, dacă e ca lumea să aprecieze dogmele bisericii și să le incadreze în cugetarea contimporană. Oricât de grea s'ar părea încercarea de a fixà cugetarea și concepțiile religioase ale vremii de azi, totuș fără de o excursiune în timpul trecut nu este cu putință a înțelege mentalitatea vremii de astăzi, precum și cultul religios al lumii prezente și dispozițiile de activare pentru opera lui Hristos.

Sfârșitul evului mediu

Granița dintre evul mediu și evul nou este fixată printr'un mare fenomen spiritual al renașterii și al reformațiunii, precum perioada clasică în apus încheie cu fericitul Augustin, tot astfel gloriosul ev mediu culminează în Dante și Toma de Aquino. Prin ei ajunge la expresiune nu numai certitudinea și pietatea medievală, dar în acelaș timp și îndoelile și limitațiile tradiției catolice.

Pentru aceștia religia este din domeniul supranatural. Rugăciunea și cugetarea speculativă sunt instrumente indispensabile în cunoașterea adevărului, iar autoritatea revelațiunii divine este indisputabilă.

Teologii din aceste timpuri nu sunt preocupați decât de realitățile spirituale. Supranaturalul este de sine înțeles și dela acesta pornește gândirea și pietatea. Pentru ei lumea nevăzută ca și cea văzută alcătuesc un întreg inseparabil. Dante pune toate acțiunile omenești în directă legătură cu Purgatoriul sau cu raiul sau cu iadul. Și aici pe pământ el se consideră element al lumii nevăzute, și orice interese pentru el se reduc la aspectele eterne ale vieții.

Renașterea

Renașterea a fost o abatere dela creștinism. Notele ei caracteristice sunt: răsvrătirea, cercetarea și speculațiunea, interesele ei sânt independente și în afară de idealul creștin. Lumea aceasta cu gloriile ei eclipsează lumea cealaltă. Viața devine seculară. Omul cu facultățile lui intelectuale și artistice, cu plăcerile și aspirațiile lui, într'atâta e de fascinat încât lumea își uită de Dumnezeu. Omenescul și numai ce se referă la om sunt centrele de gravitație în cugetarea, în artă și în viața acestei epoci. Artiștii zugrăvesc cu înaltă pasiune și acum pe maica Domnului cu Fiul său, dar lumea vede maternitatea umană în rândul întâi și numai în mod tangențial misterul Intrupării. Cina cea de taină înseamnă pentru ei ultima întâlnire prietinească, din cauză că lumea nu mai are certitudinea prezenței reale a Domnului în Sf. Cuminecătură. Arta renașterii tratează subiecte creștine, dar nu mai este artă creștină. Misterul și solemnitatea nu mai sunt naturale. Ca și în păgânismul anti-creștin, moartea împinge pe oameni la gândire, dar nu la viața de dincolo, ci la dulceața și frumusețea vieții de aici. Steaua călăuzitoare a sec. 15-lea este slava omului. Credința acestei epoci este o negare a pesimismului creștin despre omul natural care este puterea covârșitoare a evangheliei, pocăinței și a harului.

In contra austerității creștine, reformația prezintă lumii un ideal patetic de mai puțină sfințenie ce e drept, însă mai uman, o confidență în instinctele omenești, o îndreptățită

în școala lui Libaniu, cel mai renumit retor păgân al timpului său și pe lângă oratorie el s'a ocupat în tinerețe cu deosebită predilecțiune cu studiul Sf. Scripturi. Despre diligința și capacitatea desvoltată de Ioan în oratorie în școala lui Libaniu, ca cea mai bună mărturie e faptul, că întrebat fiind Libaniu de către amicii săi când se afla pe patul morții, pe cine ar dori dânsul să aibă de următor le-a răspuns: «Pe Ioan dacă nu mi l-ar fi răpit creștinii». După terminarea studiilor Ioan pășește în viața publică ca advocat. Nu-i place însă a se ocupa cu lucrurile «lumii» și după puțină vreme se hotărește a-se ocupa cu lucrurile lui Dumnezeu.

Ioan se pune din acest moment în serviciul creștinismului și al biszricii creștine.

Nu era însă hotărât asupra împrejurării, că oare să intre în serviciul bisericii ca cleric de mir sau ca moah. La sfatul mamei sale a îmbrăcat rasa de monah.

La anul 386 a fost hirotonit întru dreot de Episcopul Flavian. Ca preot e la înălțimea misiunei, punând în aplicare cu toată puterea conștiinței și demnității, ideile sale evanghelice depuse de dânsul în cartea sa intitulată „despre Preoție". Ca preot este predicatorde model, care știe îmbina trebuințele poporului cu doctrina evangheliei; ca păstor este părinte care priveghează în mod neadormit asupra turmei sale ajutându-o cu sfatul și cu cuvântul; iar ca săvârșitor al cultului public dumnezeesc este o inimă adevărat religioasă, îmbinată cu profundă erudițiune teologică, și prin acestea se face pre sine adevărat mijlocitor între om și Dumnezeu.

Ioan în Antiohia ca preot a funcționat 12 ani, deopotrivă iubit și prețuit de Episcopul si de poporul său. Tot în timpul acesta a scris o mulțime de tractate de adevărată valoare literară.

La anul 397 devenind vacant scaunul arhiepiscopesc din Constantinopol, dânsul fu ales de Arhiepiscop.

Noua sa funcțiune era cea dintâi funcțiune arhierească în partea orientală a bisericii creștine; funcțiune grea de împlinit mai cu seamă între împrejurările în cari se găsea atunci starea religioasă morală a poporului din capitală, aplicat mai mult la pompă externă, decât condus de puterea religioasă morală a bisericei și evangheliei Domnului, care putere era programul de viață a lui Ioan. Deaceea strădania dânsului era îndreptată de a strâplanta în viața practică virtuțile creștine, pe cari dânsul le propagă în mod neobosit cu fapta și cu cuvântul, iar în ținuta sa față de puterea statului, apără cu toată puterea autonomia bisericească.

Intr'aceia se întâmplă cu marele arhiereu ceia-ce aproape de regulă se întâmplă cu toți oamenii de adevărată valoare pe terenul vieții și desvoltării popoarelor. Succesele obținute de dânsul prin ținuta sa deamnă și neobosita sa activitate pastorală îi fac mulți dușmani, cari țintesc a-l nimici. In fruntea acestor dușmani e Episcopul Alexandriei Teofil și împărăteasa Eudoxia. In urma intrigilor făcute de acești doi, dânsul a fost depus de un sinod anticanonic sub pretext, că ar fi vătămat pe împărăteasa Eudoxia, prin ceea-ce s'a făcut vinovat de înaltă trădare. Impăratul a aprobat această sentință și l-a trimis în exil. Murind în exil la anul 407 rosti cuvintele:

«Mulțumesc lui Dumnezeu pentru toate».

Amvonul bisericilor din Antiohia și Constantinopol prin strălucitele și neîntrecutele sale predici a căpătat viață, iar biserica i-a dat numele de Chrisostom, adecă gură de aur.

Ivindu-se în secolul al XI lea dispută asupra întrebării cărula anume dintre acești trei dascăli ai bisericii se cuvine întâietate, biserica a introdus la anul 1084 o nouă sărbătoare, *sărbătoarea sfinților trei ierarhi* cu scopul, că prăznuindu-se *deodată* amintirea lor să se arete prin aceasta, că biserica pe toți trei îi ține egal de mari și îi stimează deopotrivă.

Reamintindu-ne astăzi viața și activitatea acestor trei mari dascăli ai bisericii constatăm, că în timpurile grele prin care a trecut biserica, Dumnezeu a voit, ca la conducerea ei

plăcere de viaţă de dragul plăcerii, chiar cu preţul de a degenera în conrupţie. Copleşirea omului de idei abstracte a produs un fel de indiferentism care tolera orce nu numai în domeniul speculativ, ci şi în cel moral, ceeace constitue o notă necunoscută până atunci.

Religia renaşterii îndeamnă pe oameni să preţuiască frumuseţea fizică iar cultul acesta al frumuseţii fizice este rival religiei spirituale. Conrupţia morală a păgânismului renviază şi este cu mult mai acută decât altă dată. Descoperirea individului prin renaştere este păgână, amorală. Individul renaşterii caută afirmarea de sine şi mulţumirea de sine şi se manifestează printr'o dispreţuitoare atitudine faţă de credinţa şi observările religioase.

Reformaţia

Cauzele renaşterii sunt multiple, Căderea Constantinopolului (1453) a determinat lumea cărturărească din orientul grecesc să se refugieze spre Apus. Nu e mai puţin adevărat că sbuciumul omenesc care împinge pe corăbieri să înconjure pământul, încă este un simptom al individualismului care îndeamnă lumea să treacă prin filiera minţii proprii întreagă moştenirea credinţelor seculare. În locul despotismului lumea se entuziasmează pentru regimul constituţional nu numai în stat, ci şi în biserică. Deşi papalitatea isbuteşte să iasă întărită pe urma Sinoadelor din sec. 15-lea, totuş spiritul omenesc se sbuciumă prin revoluţie şi anarhie, iar în Reformaţiune îşi afirmă deplină libertate. Deşi această libertate este mai mult destructivă decât creatoare, totuşi despotismul a primit lovituri de graţie, iar lumea descătuşată sufleteşte nu se va mulţumi până nu se emancipează complect din etape în etape şi cu preţul celor mai mari jertfe.

Evoluţia individualismului

Isvorul logic al reformaţiunii este un astfel de individualism care implică dreptul şi mai ales datoria individului de a fi judecătorul ultim şi neapelabil al adevărului spiritual. Acest individualism cu toate avantajiile şi desavantajiile este lozinca evului nou. Desvoltarea comerciului însemnă sporirea concurenţii şi desvoltarea întreprinderii individuale. Individualismul în religie a îndemnat pe om să se cerceteze lăuntric, să examineze realităţile interioare. Apar cu duiumul scrieri de contemplaţie şi de meditaţie religioasă.

Individualismul religios însă a introdus anarhie teologică şi eclziastică, a răspândit erezia, a încurajat raţionalismul, a distrus disciplina şi controlul conştiinţei ce se făcea prin taina mărturisirii. Una dintre consecinţele individualismului este revolta mirenilor în contra clerului. De aici înainte spiritul omenesc reclamă pentru sine dreptul de a investiga independent neţinând seamă de formularele teologice. Ştiinţa, arta şi politica nu mai consideră preceptele teologiei. Viaţa vrea să fie slobodă de religie şi de biserică. Secularizarea vieţii este aboa la început şi conseciuţele au fost incalculabile. S'au suprimat mânăstirile şi s'au confişcat averile. Călugării şi călugăriţele au părăsit mânăstirile şi s'au căsătorit. Viaţa în religie nu era considerată ca o vocaţiune, ci ca un refuz al tuturor vocaţiunilor. Religia în protestantism a încetat de a fi din domeniul altei lumi şi transcendentale.

In slujba desnaţionalizării. Un ziar german din Timişoara se ocupă cu situaţia minorităţii germane din Ungaria, unde trăesc astăzi 550 de mii de nemţi, pentru cari ungurii nu admit cultura în limba maternă. «Fraţii noştri din Ungaria, scrie ziarul timişorean, lâncezesc în mizerie culturală ca nicăiri în Europa: în Ungaria *biserica romano-catolică* şi evangheghelică stau în serviciul desnaţionalizării germanilor». — În loc ca slujitorii bisericii mânaţi de duhul păcii creştineşti, să domolească râvna oarbă a şovinştilor dela Peşta, cuvioşii părinţi le fac servicii întărindu-i în calea bătută şi «tradiţională».

INFORMAŢIUNI

Alteţa Sa Regală Principesa Ileana a fost decorată cu marele cordon al Sfântului Mormânt. I. P. S. mitropolit Nectarie al Bucovinei ca delegat al I.P. S. Sale Damianos, patriarh al Ierusalimului, a predat Sâmbătă 24 Ianuarie, după amiază, la palatul Cotroceni, Alteţei Sale, brevetul şi înalta distincţiune.

Răscumpărare de felicitări. P. S. Sa arhiereul *Vasile* şi-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică, dăruind 500 lei Orfelinatului arhidiecezan. I se exprimă mulţumită.

Consiliul facultăţii de medicină şi senatul universitar din Cluj, au recomandat ministerului instrucţiunii numirea ca profesor agregat a d-lui dr. Marius Sturza la catedra de fizioterapie şi balneologie dela acea facultate.

Şi la Sighetul din Maramureş s'a pus temelia, încă din toamna anului trecut, unei societăţi morale religioase «Sf. Gheorghe». Fac parte din societate toţi şcolarii ortodocşi dela liceu şi dela şcoala normală din acel oraş. S'a format un cor bisericesc. Acum societatea ţine şedinţe în fiecare Duminecă după Sf. liturghie. Se explică evanghelia zilei, se rostesc conferenţe, ţinute de intelectuali şi de elevi, precum şi recitări, urmate de coruri religioase, ascultate de numeros public.

Cu volumul al 14-lea, acum apărut în editura Cartea Românească, s'a încheiat tipărirea valoroasei opere: Istoria Românilor din Dacia Traiană, de A. D. Xenopol. Volumele, cu peste 5 mii de pagini şi 500 figuri, se citesc cu folos de tineri şi bătrâni.

Mişcarea de revenire la ortodoxie în ţinuturile vechilor voevozi întemeetori de ţară, cum se comunică din Maramureş, se continuă, pe lângă toată teroarea administrativă. La Vişeul de sus au trecut mai nou 204 familii, în Borşa Cisiea 196 familii, în Cuhea 285 suflete. Din alte numeroase comune maramureşene se cer îndrumări pentru a se organiza în parohii ortodoxe.

† **Preotul Titu Morariu** din Sebeş-Alba, distins muncitor în via Domnului, după scurte şi grele suferinţe şi-a dat sufletul în mâniie Creatorului în 26 Ianuar, ora 6 p. m. în etate de 51 ani, în al 24-lea an al fericitei sale căsătorii şi în al 24-lea an de preoţie. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului, deplâns de îndurerata sa soţie şi şase copii, s'au aşezat spre veşnică odihnă, în 28 Ianuar a. c. ora 1 p. m. în cimitirul bisericii ortodoxe din Sebeş. Odihnească cu drepţii!

Catalogul de presă din România Rudolf Mosse s. a. pe 1931 a apărut de curând în ediţia VII-a. Are în prefaţă un scurt rezumat asupra ramificaţiei întreprinderii. Se vorbeşte apoi în introducere despre metodele reclamei. Partea redacţională a catalogului aduce într'o formă precisă şi clară tot ce interesează pe inserent despre partea anunţurilor din jurnalele şi revistele întregii noastre ţări.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţele Astrei, desp. Sibiu. Duminecă, în 25 Ianuar, s'a ţinut în sala festivă a prefecturii Sibiu, a treia conferenţă de medicină popularizată, sub auspiciile despărţământului judeţean Sibiu, în folosul societăţii «Principele Mircea». Conferenţiar a fost dl docent-universitar *Dr. O. Filipescu*, conducătorul secţiei II de chirurgie dela spitalul orăşenesc din Sibiu. În faţa unui numeros şi atent public a vorbit dnul Dr. O. Filipescu despre «*Apendicită*». Cu competenţa-i recunoscută a întreţinut publicul sibian despre această maladie, analizându-i simptomele, făcându i diagnosticul şi istoricul, arătând ce paşi au să se întreprindă în caz că se arată boala. Dl docent are reputaţie stabilită în întreg ţinutul, ca operator. A vorbit în cunoştinţă de cauză. Aplauzele dela sfârşitul conferenţei au fost meritate. Săptămâna următoare ţine dnul profesor G. Bogdan-Duică o serie de conferenţe.

Conferenţe. Despărţământul judeţului Sibiu al „Astrei" şi „Federaţia corpului didatic" din Sibiu, învită publicul din Sibiu la conferenţele publice ale d-lui *Bogdan Duica*, prof. univ. şi membru al Academiei Române, în 30 Ianuar — 2 Februar 1931, şi anume: Vineri, 30 Ianuar: Despre variantele luceafărului lui Eminescu. Sâm-

---

să aibă bărbaţi de valoare, ca astfel biserica din grelele ei lupte, să iasă în toate timpurile biruitoare.

Iar sfinţilor trei ierarhi, a căror amintire o prăznuim, le adresăm cuvintele din tropar: «ceea ce aţi fost în togma cu apostolii şi lumii învăţători, Stăpânului tuturor rugaţi-vă, pace lumii să dăruiască, şi sufletelor noastre mare îndurare». Amin.

Dr. George Proca.

Sf. cuminecătură

După minunile privitoare la înmulţirea pânii şi a umblatului asupra valurilor Genezaretului, Domnul a mers în sinagoga din Capernaum. L-a aşteptat mare mulţime de oameni, veniţi din câmpia Hauran, să poată vedea pe Făcătorul de minuni. Cu dânşii îş aduseră şi visurile ţesute în fantazia lor despre regimul acestui Messia împărţitor de pâne.

Domnul li-a ţinut o cuvântare; a pornit, în cuvântul său, dela pânea minunată, pe care li-a dat-o ieri pe câmpia Hauran. Acum i-a grăit despre o pâne şi mai minunată:

— «Pentrucă pânea lui Dumnezeu este ceea ce se pogoară din cer, şi viaţă dă lumii» (Ioan 6, 33). — Această măreaţă direcţie de idei a mărit simţitor însufleţirea auditorilor: Pâne, care te face nemuritor!

«Doame, — L-au implorat, — pururea dă-ne nouă pânea aceasta» (Ioan 6, 33).

Atunci a urmat o întorsătură neaşteptată în cuvintele lui Isus, când li-a răspuns: «Eu sânt pânea vieţii; cela ce vine către Mine, nu va flămânzi şi cela ce crede întru Mine, nu va însetă niciodată; şi pânea pe care Eu o voi da, trupul Meu este, pe care îl voi da pentru viaţa lumii» (6, 35, 51).

Această declaraţie avu efaet, ca şi când în grădina înflorită a visurilor lor ar fi bătut grindina...

Au murmurat, şi au scuturat capetele şi ziceau: «au nu este acesta Isus, fiul lui Iosif, căruia ştim noi pe tatăl Său şi pe mama Sa? Dar cum zice El, că din cer M'am pogorât?» (Ioan 6, 42).

Fiul lui Iosif a rămas neîndupiecat şi a continuat: «Amin, amin, grăesc vouă. De nu veţi mânca trupul Fiului Omului, şi de nu veţi bea sângele Lui, nu veţi avea viaţă întru voi», (6, 53). «Cela ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu, are viaţă veşnică, şi Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. Că trupul Meu, adevărat este mâncare, şi sângele Meu adevărat este băutură. Cela ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu, întru Mine petrece, şi Eu întru el. Precum M'a trimis pe Mine Tatăl cel viu, şi Eu viez prin Tatăl; şi cela ce Mă mănâncă pe Mine, şi acela va fi viu prin Mine» (Ioan 6, 54—57).

Aşa a vorbit Domnul în sinagoga din Capernaum. Poporul prezent nu L-a înţeles şi s'a întors dela El. Numai Învăţăceii au stăruit lângă Dânsul, şi Petru a exclamat: «Doamne, la cine ne vom duce? Cuvinte ale vieţii veşnice ai» (6, 68).

În faţa acestor Apostoli a stat Domnul înainte de patima Sa la ultima Cină de Taină. A consumat împreună cu dânşii mielul pascal şi acum, înainte de ce şi-ar fi luat adio dela ei, a voit să le dea pe Cel mai mare, pe Cel scump: pe Sine Însuş — în formă de neuitat. A luat în mână pânea şi binecuvântându-o a dat-o Învăţăceilor Săi, zicând: «luaţi, mâncaţi, aceasta este trupul Meu. Şi luând paharul, mulţumind a dat lor şi au băut dintr'însul toţi. Şi a zis lor: acesta este sângele Meu, al legii cei nouă, care pentru mulţi se varsă», (Marcu 14, 22, 23). A mai adaos: «aceasta faceţi întru pomenirea Mea» (Luca 22, 19).

Scopul lui Hristos a fost să realizeze un mijloc, prin care El, infinitul Dumnezeu adevărat şi Om adevărat, pe deplin să poată fi una cu noi, încât să devie fiinţa noastră proprie, aceea în formă de nutriment trebue să o primim. Dacă Fiul lui Dumnezeu a voit să se îmbine cu noi în modul cel mai intim, fiinţa sa, în forma mâncării şi beuturii, a trebuit să o unească cu noi.

Cele se împărtăşeşte de acest sacrificiu, acela va avea viaţă veşnică.

O, Fiule al lui Dumnezeu! cine-i aşa de norocos, încât Te-a putut primi

bătă, 31 Ianuar: D. Bolintineanu: Conrad; Duminecă, 1 Februar: O legendă de V. Alecsandri [Becri Mustafa], Luni, 2 Februar: Dictatură şi constituţionalism, — în Sala Prefecturii jud. Sibiu Inceputul conferenţelor la ora 6 (18). Preţurile obişnuite.

Adunare generală. Se convoacă toţi părinţii, tutorii şi toţi sprijinitorii şcoalei primare de stat Nr. 1 băeţi, Sibiu, la adunarea generală, care se va ţinea Duminecă în 8 Februar 1931 ora 11 a. m. în localul şcoalei susmenţionate. Dacă la prima şedinţă a adunării nu vor fi prezenţi membri în numărul cerut de lege, adunarea generală se va ţinea în Dumineca următoare, 15 Februar ora 11 a. m. fără privire la numărul membrilor prezenţi.

CARŢI ŞI REVISTE

Păcatele Ardealului *faţă de sufletul vechiului regat*, fapte, documente şi facsimile, de Ion Rusu *Abrudeanu*, «Cartea Rom»., Bucureşti. Un vol. de 600 p. Preţul 300 lei.

Păcatele **Ardealului?** e prea exagerat zis; vor fi, cel mult, păcatele **unor** ardeleni. Desvelirea aceasta de păcate, în timpul de faţă, nu ni se pare nimerită.

Tocmai acum, când ne pândesc primejdii înăuntru şi în afară, în locul perpetuării vrajbelor, — care pare că ni s'au făcut a doua natură, — ne trebue, ori cât de banal ar fi spus, strângerea rândurilor, solidaritatea şi înţelegerea tuturor românilor.

Autorul, înscris, dacă nu ne înşelăm, în cadrele unui partid politic, nu poate să fie — pe lângă toată munca sa neobosită — totdeauna obiectiv în aprecierile sale; cu toate acestea, documentele publicate în cartea de faţă vor face negreşit bun serviciu *istoricului*, care va cerceta *sine ira et studio* legăturile politice dintre vechiul regat şi Ardeal, cu ardelenii săi buni şi mai puţin buni, din vremea întregirii neamului românesc în tre hotarele sale de astăzi.

Organizaţi Reuniuni de femei

pe Tine în sinea lui şi apoi în viaţa sa morală, s'a putut transforma, Te-a putut urmă, ca să poată zice or cine văzându-l:

Eată omul! Uitaţi-vă la acest om, asupra căruia parcă radiază figura lui Hristos, spiritul lui Hristos, bunătatea lui Hristos.

Fiule al lui Dumnezeu, ajută-mi să fiu şi eu aşa!

Dr. T. P.

Spinii iubirii

Eată două persoane, pe care căsătoria le-a legat cu multă dragoste una de alta, ca să poarte împreună şi bucuria, şi necazul zilelor.

Grijile sporind, soţii încep dela o vreme a se mustra reciproc, deşi vinovat nu este nici unul, nici altul în stârnirea nevoilor; dar în loc ca să se lupte împreună contra greului vieţii, ei nu-şi mai înţeleg vorba, nici inima. Vorba şi fapta lor s'a schimbat în bici împletit de ură. Li-a murit iubirea pe spinii iubirii. Doi oameni nu se mai iubesc ca soţi, ci se urmăresc ca vrăjmaşi...

Altă iubire conjugală se răneşte prin spinii mărunţi ai nepăsării, ai răcelii dintre soţi. Aceşti spini, ori cât de mici, totuş pot măcina, încetul cu încetul, dragostea conjugală.

Sânt şi alţi spini, cari fac să tângească această dragoste. Aşa e: îndârjirea femeii faţă de bărbat, când ea nu caută să facă mai frumoasă şi mai uşoară viaţa soţului ei.

In cutare femee şi soţie, în fiii săi şi în fiicele sale, înrăurite de ea, s'a desvoltat patima de risipă; ear mândria, pofta de-a provoca senzaţie săcătuesc iubirea şi răbdarea bărbatului.

A sta mai sus cu o treaptă, decât unde se află vecina; gelozia, bănueala ş. a. fac iad din viaţa celor doi oameni, deşi ar puteà trăi ca în rai şi aici pe pământ.

Intâmpinăm soţi, cari cutreeră viaţa pe aceeaş cale, dar nu împreună. Işi împart între dânşii, — de ochii lumii, — ce se împarte de regulă în căsnicie; dar sufletele lor rămân străine unul de altul. Poartă sarcinile convieţuirii, deşi de multe ori numai mâna ar trebui să o întindă şi mâna celuilalt s'ar mlădia la rândul ei cu aceeaş jertfire. Dar nu se caută unul pe altul, ci se schinjue mai bine în dureri.

Dacă oamenii ar încerca să fie mai binevoitori unul faţă de altul, ar sângerà mai puţin — de spinii iubirii.

Pr. Cpt. *Dr. T. P.*

Pagina Sf. Părinti

Sfântul Macarie

Numele său l-a primit dela un episcop din Antiohia, episcop care l-a botezat şi a purtat grijă de educaţia lui.

Macarie s'a deosebit din junete prin înţelepciune, iscusinţă şi muncă neobosită; astfel, în timp relativ scurt, făcù minunat progres în cunoştinţe folositoare, dar şi în virtute şi blândeţe.

Smerenia şi viaţa lui imaculată îl făcură plăcut deopotrivă la superiorii şi la inferiorii lui.

In demnitatea preoţească, Macarie avu ocaziune să învedereze ardoarea sa pentru gloria lui Dumnezeu şi pentru mântuirea sufletelor. In acest chip câşigă mult respectul preoţilor şi al mirenilor, ear după moartea episcopului din Antiohia fu ales unanim urmaş al aceluia.

Indată ce ocupă demnitatea episcopală, arătă dragoste de mare apostol faţă de subalterni Ideea lui era îndreptată într'acolo, să câştige toate sufletele pentru Hristos. Nimic nu i-a cauzat mai mare durere decât stăruinţa în păcat a unora, pe cari a căutat să-i îndrepteze şi să-i reţie dela răutăţi, pocăindu-se.

Evlavia lui era aşa de mare, că rugăciunea sa rar o termina fără vărsare de multe lacrimi ce şi le ştergea cu o batistă. Un lepros, care-şi acoperì ranele cu această batistă, se vindecă în curând Când vestea minunii se răspândi în oraş, veniră la Sf. Macarie mulţi bolnavi, pe cari i-a şi tămăduit.

Locuitorii oraşului venerau profund pe episcopul lor.

Cucernicul Macarie mai târziu renunţă la episcopie şi plecă la Pământul Sfânt, unde conduse la cunoaşterea adevăratei credinţi pe mulţi Saraceni.

De aici Sfântul Macarie pribegi spre apus. In fine ajunse în oraşul Geneva împreună cu trei fraţi ai săi, unde egumenul Rambald îl primi cordial şi-l rugă să rămână în mănăstirea lui tot restul vieţii sale. Sfântul Macarie rămase acolo spre marea bucurie a călugărilor, cari în dânsul vedeau modelul a toată virtutea.

In anul următor vru să se întoarcă earăş în Asia. Atunci îl cuprinse o vehementă febră şi fu constrâns să rămână în mănăstire. Aici zăcù bolnav şi se pregătì de moartea pe care şi o profeţise în clare cuvinte. In 10 Aprii 1012, cu ochii fixaţi spre cer, îşi dete nobilul suflet.

Sfântul Macarie şi-a dat toată silinţa să reţină pe alţii dela rele. Fiinţează oare în noi acest semn al iubirii către oameni şi Dumnezeu?

Avem oare suficientă grijă să nu păcătuim mai mult? Ne căim zilnic de păcatele cu care ne încărcăm sufletul? Şi, dacă am neglijat aceste datorii, când avem intenţia să ne achităm de ele?

Adevăraţii penitenţi nu petrec o zi fără ca să nu se căiască, fără să nu regrete culpele lor şi să nu ceară iertare dela Dumnezeu.

Să urmăm această cale, ca să nu vărsăm lacrimi amare prea târziu.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Meditaţii

Credinţă, nădejde, dragoste

Domnul Dumnezeul nostru a dăruit sufletelor: credinţă, nădejde şi dragoste.

Pe aceste virtuţi se întemeiară toate celelalte virtuţi.

Deci cu dreptul le numim trei *virtuţi divine.*

Să nu treacă zi, în care n'am urzit în noi credinţă, nădejde şi dragoste. Dimineaţa le exprimăm în ruga noastră; seara, după munca de peste zi, ca cea mai frumoasă încheere le cuprindem earăş în rugăciunile noastre. Cu fiecare clipă astfel ni se măreşte credinţa, ni se întăreşte speranţa şi ni se nobilează iubirea.

Virtuţile divine avem să le ţinem deştepte şi pe timpul ispitelor. Cu cât e mai valoros un lucru, cu atât trebuie mai vârtos păzit de duşmani şi de tâlhari. Inimicii sufletului, iadul şi lumea, caută să ne slăbească aceste virtuţi, să le scurme, să le micşoreze. In societăţi, în localuri publice, pe faţă şi în ascuns, se loveşte credinţa creştinească.

De aceea, precum muncitorii la întreprinderi grele se înarmează cu mijloace întăritoare, ca să nu înceresească în muncă, aşa şi noi, ca nu cumva să ne pomenim răpiţi de curentul necredincioşilor, trebue să zicem de multe ori: Dumnezeul meu, cred în Tine, ca în adevărul etern!

Frumos şi îmbucurător act e: a nădăjdui în Dumnezeu. Omul însă nu primeşte uneori ce a cerut dela Părintele ceresc; se întâmplă chiar contrarul. O nenorocire e în călcâiul celei lalte: pe Iosif îl vând fraţii lui invidioşi, şi pe pământ străin e dus nevinovat în temniţă; sau poţi ajunge ca Iov, ca Tovie, la a cărui mizerie se adaose şi orbirea.. Toţi sântem expuşi la încercări.

Să trezim în noi speranţa, cugetând la proverb: Unde-i cea mai mare primejdie, acolo-i mai aproape ajutorul dumnezeesc.

Ni se pare uneori, că Dumnezeu ne a părăsit? Să înlăturăm teama şi dubiile şi să exclamăm: Cred şi nădăjduesc Doamne, în Atotputernicia Ta!

In Vechiul Testament Dumnezeu mustră poporul jidovesc, care L a părăsit pe El, izvorul apei celei vii.

In modernismul actual mulţi uită, ca în vechime, pe Dumnezeu.

Inima omului, creiată pentru iubirea lui Dumnezeu, se încătuşează de bunurile lumii. Junele şi fecioara, care nu zic des: Doamne, Te iubesc mai presus de toate, mai mult decât toată bucuria şi desfătarea, mai mult decât pe toţi oamenii, — nu vor putea rezista amăgirilor lumii.

Dacă la părinţi nu fiinţează iubirea lui Dumnezeu, la câte curse şi ispite sânt expuşi!

Deaceea nu lăsaţi să se stângă focul iubirii devine, pe care a vărsat-o Duhul Sfânt în noi, ci îl nutriţi necontenit cu ardoare şi evlavie. Atunci veţi fi tari, ca Egipteanul Iosif şi ca Sfânta Catarina.

Procedaţi ca fericitul Augustin, care căindu-se de erorile sale, a suspinat: «*Doamne! mai înainte nu Te iubeam; acum însă vreau să Te iubesc*».

Credinţa speranţa şi iubirea sânt armele omului în lupta contra curselor vieţii pământeşti. Fără de ele e biruit; cu ele triumfează şi câştigă cununa vieţii eterne.

In sfânta Euharistie mai ales primim aceste haruri.

In fiecare carte de rugăciune se află învăţături: cum avem să ne apropiem de aceste comori ale harului, ca să le putem primì cu demnitate:

«Ochii mei nu Te văd pe Tine, urechile mele nu te aud pe Tine, mânile mele nu te pot pipăi pe Tine, şi cred totuş în dumnezeirea Ta tăinuită şi în umanitatea Ta, în preacurat trupul Tău şi în scump sângele Tău»...

Tot cu aceste virtuţi trebue să ne împodobim, dacă vrem să fim părtaşii meritelor şi fructelor sfintei Jertfe a Noului Testament. La actul divin, la primirea Sacramentelor, aceste virtuţi divine trebue să le exercităm.

Impodobită cu aceste virtuţi, ruga creştinului nu-i simplă mişcare de buze, ci adoraţie în suflet, în adevăr şi în dreptate.

Cu aceste virtuţi toată activitatea şi osteneala omului este merituoasă. Dacă-i ornat cu aceste virtuţi, îl poate agraţia în taina Pocăinţei, poate să-i dea viaţa eternă în sfânta Euharistie.

Virtuţile credinţei, speranţei şi iubirii vin dela Dumnezeu, şi la Dumnezeu conduc pe adevăratul creştin; îl fac sfânt şi unesc pe veci sufletul cu Dumnezeu.

Dr. T. P.

S'au dat ordine, ca de obicei, primarilor din comunele rurale să ia parte la serviciul divin cu prilejul zilei de 24 Ianuar, la serbarea unirii ţărilor. Dar, în anul acesta, cum se anunţă din câteva comune, s'au dat şi alte ordine care convocau pe unii primari şi învăţători din comunele rurale la reşedinţele de plasă sau la prefectură, în aceeaş zi şi la aceeaş oră, când urmă să se celebreze slujba bisericească. Evident că asemenea ordine nu pot să producă decât disordine.

Mişcarea chiriaşilor reîncepe. Intr'o nouă întrunire, ţinută Duminecă în capitală, s'a hotărât să se intervie ca guvernul să depună o lege de prelungire a contractelor, azi în protecţie, pe alţi trei ani, şi reducerea tuturor chirilor cu 30 la sută.

Nr. 67/931 (5) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl III **Cincşor** din protopopiatul Făgăraş, se publică de nou concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Sesiunea parohială de 11 jug. cat. şi un jugăr de cl. I dela expropriere.
2. Lemne de foc dela comuna politică.
3. Un jug. de pământ loc de păşunat în composesorat. pentru 3 vite şi loc de 2 vite dela comuna politică.
4. Leafa dela stat.
5. Casa parohială cu supraedificatele necesare.

Concurenţii se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş, în 9 Ianuar 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 1137/930 [6] 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Voivodenii mari**, protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B., congrua dela stat şi două jugăre pământ arabil.

Concurenţii au a-şi înainta cererile conform normelor în vigoare în terminul dat, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu opt zile înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică — spre a cânta, a cuvânta sau a celebra.

Făgăraş, la 15 Ian. 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu oficiul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Reverenzi preoţeşti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (1) 2—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·— plus spese Lei 5·—.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m, dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 7 Februar 1931 Nr. 11—12

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-biseric

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 43

Biserica noastră intervenind...

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* al Ardealului, împreună cu PP. SS. LL. Episcopii Roman al Orăzii, Nicolae al Clujului și Grigorie al Aradului, au înaintat în 23 Ianuar, — cum am anunțat, — dlui primministru G. G. Mironescu un memoriu documentat cu privire la situația excepțional de împovărătoare ce se creiază bisericii ortodoxe în urma reducerilor bugetare și a aplicării impozitelor exagerate asupra salariilor preoțești.

Ierarhii bisericii ortodoxe ardelene au fost primiți în sala prezidențială a senatului.

De față au fost: dl ministru președinte Mironescu, dl ministru al cultelor, Costăchescu, dl președinte Bratu al senatului și mai mulți parlamentari ortodocși.

Cu acest prilej au luat cuvântul toți ierarhii noștri de față.

Cea mai profundă impresie — raportează foaia eparhială Renașterea — a făcut-o declarația P. Sf. Sale Episcopul Roman Ciorogariu, care a spus că a venit cu periclitarea vieții sale, ca să împiedece — dacă se mai poate — desființarea organizațiilor noastre bisericești din Ardeal, cu'n trecut de peste 70 de ani, de care n'au îndrăznit să se atingă nici ungurii, până la actualul guvern, care s'a pus la adăpostul unor preoți parlamentari inspirați de duhul anarhic din București. «*Mai bine vreau să mă prăpădesc în București, cum era să mă prăpădesc odată de mână ucigașă, decât să mă întorc la Oradea și să ies pe poarta reședinței mele însoțit numai de un singur consilier, și să văd pe colegul, episcopul unit, însoțit de șase canonici (consilieri) plătiți de stat, și pe cel catolic cu zece canonici, toți plătiți de stat*». «Ne-ați desființat și ne împingeți să ne apărăm cum vom putea, dacă nu reveniți să ne faceți dreptate integrală și să respectați legile». —

Cu aceeaș hotărâre, convingere și căldură au vorbit și ceilalți ierarhi.

Cuvintele lor, scrise și grăite, — credem și sperăm în deosebi după asigurările date de dl președinte al consiliului de miniștri, că vor fi întâmpinate cu înțelegătoare cuminție.

Cler și popor din Mitropolia Ardealului răspunde mulțumind cu frască recunoștință și dragoste înalților ierarhi, totdeauna apărători neînfrânți și înțelepți ai neamului și ai bisericii sale ortodoxe.

Logică și mentalitate catolică

In numărul «Vestitorului» din 1—15 Ianuarie 1931, a apărut un articol bătăios «*Catolicismul în ofensivă*», semnat de Preot Iosif Tămăcel, cu subtitlurile: «Franciscan, absolvent al Facultății Teologice din Roma». La N-B. autorul articolului din «Vestitorul», «roagă călduros toate direcțiunile ziarelor și revistelor catolice, ca să reproducă acest articol, spre a fi cunoscut cât se poate de mult de românii (!) noștri».

Preotul I. Tămăcel, a fost nemulțumit cu un articol al «Universului» din 6. XI. 1930, ce purta acelaș titlu, pe care l-a adoptat și d-sa; de aceea ține să precizeze punctul d-sale de vedere a propos de chestiune. Drept aceea, ne lasă să vedem nu atât «*pacea și binele*», predicate de Francisc din Assisi, ci mai mult decât toate, logica și mentalitatea catolică, ce sunt în stare — din spirit de vanitate bine înțeles — să sucească dreapta privire istorico-dogmatică a faptelor.

De aceea, fie-ne permis să aducem în legătură cu articolul din «Vestitorul» măcar câteva notițe ortodoxe, ca să se vadă «cât se poate mai mult de românii noștri», că nu-i chiar așa cum crede părintele I. Tămăcel, «absolvent al Facultății Teologice din Roma».

Declarația solemnă ce-o face părintele I. Tămăcel, cuprinde printre altele și următoarele:

«*Noi franciscanii români, suntem și jurăm să fim fii devotați ai acestei țări românești și vom munci din răsputeri și vom face orce jertfă pentru binele și propășirea ei. Și deoarece știm că țara noastră românească nu va ajunge niciodată la adevărata fericire și propășire decât atunci când toți fiii ei vor îmbrățișa adevărata credință a lui Hristos și o vom practica-o așa dupăcum cere El, Noi franciscanii români jurăm că vom lupta pe toate căile, ca poporul nostru românesc să ajungă la lumina adevărului și să-l îmbrățișeze spre fericirea lui. Dacă noi franciscanii căutăm să ne desvoltăm și să ne înmulțim, o facem numai cu scopul ca să înmulțim numărul apostolilor și să răspândim în toate unghiurile țării, adevărata Pace și adevăratul Bine*».

Foarte bine; numai cât nu stau chiar așa lucrurile, ținând

FOIȘOARA

Conferențele dlui prof. univ. G. Bogdan-Duică în Sibiu

O foarte norocoasă idee a avut despărțământul județean Sibiu al «Astrei» când a invitat pe dl prof. universitar Bogdan Duică să țină o serie de conferențe la noi. Dl B.-D. a militat ani de zile, și la secțiile «Astrei», ca în loc de conferențe singuratice, în cari nu se poate expune o succesiune prea mare de idei, fiind timpul limitat la trei sferturi de oră, să se țină câte un ciclu.

După cele trei conferențe, una despre Eminescu, alta despre Bolintineanu și alta despre Alexandri, am înțeles îndreptățirea acestui punct de vedere și mai bine.

Nu ne permite spațiul să insistăm asupra multelor și interesantelor probleme, ce ni le-a oferit spre meditare dl B.-D., cateva însă, principale, tot vom înșira aici.

In conferența despre Eminescu ne-a purtat eruditul profesor în atelierul sufletesc al poetului, analizându-ne câteva strofe din «Luceafărul», arătându-ne variantele nepublicate încă, aflătoare în manuscrisele ce le păstrează Academia română. De sigur, este vorba de plăcerea estetică a unui «gurmand», literar, cum a accentuat și dsa, de a voi să stiricești *cum* s'au zămislit strofele, până au ajuns la forma lor, impecabilă, ultimă.

Dacă în variantele inedite ale lui Eminescu găsim însă și comparații fericite ca:

«Din rude mari, împărătești,
Un *ghiocel* de fată» (comparație neuzată, fericită), în loc de «O prea frumoasă fată», cum e în forma ultimă — bucuria noastră de descoperitori a frumuseți nouă e prea justificată, chiar și atunci, când vedem pe poet cum se sbuciuma alte dăți cu epitete și forme mai imperfecte.

Invățați, admoniază dl B.-D., pe drept cuvânt, pe poeții tineri hipermoderniști, învățați a *cisela* versurile.

Și de pe masa copioasă a poeziei lui Eminescu, adunați firimituri de prin variante, idei abandonate, cari să vă servească drept trampolină, pentru alte versuri, proprii, ale voastre. E o ucenicie inteligentă, utilă.

Dacă mai adaogăm că poezia «Luceafărul», scrisă în 1882, a fost analizată și din punctul de vedere al evoluției limbii românești, că dl B.-D. a anunțat, pentru întâia oară în public, că a găsit izvoare nouă, pentru originea inspirației lui Eminescu (din literatura indică) la «Luceafărul» și că ne-a promis o ediție cu variantele principale din poeziile lui Eminescu — va înțelege orcine de ce mare folos a fost conferența aceasta pentru publicul sibian.

Ca pe un precursor al pesimismului lui Eminescu la noi, ne-a prezentat mai apoi dl B.-D. pe *Dimitrie Bolintineanu*, ca pe unul care, dacă are multe versuri imperfecte din punct de vedere estetic, are însă o logică și etică ce nu șchioapătă de loc, dimpotrivă, care ar fi foarte cu cale să fie luate în seamă de opinia noastră publică din zilele noastre.

Ca să demonstreze această logică și nota etică, vrednică de reținut, ne-a analizat conferențiarul pe larg poemul în 2 volume «*Conrad*».

Un poem uitat, pe nedreptul, și de editori și de cetitori — puține exemplare se mai găsesc, ici-colea la anticari.

Scârba de viață și de meschinăriile ei cuprinde și pe Bolintineanu, ca pe Eminescu, dar pesimismul acesta nu se dă bătut, și găsește la amândoi remediul într'o perseverare în a ameliora starea ome-

seamă de *punctul de vedere* din care părintele I. Tămăcel, priveşte «realizarea fericirii noastre». D-sa crede că ne alarmăm de acţiunea prozelitistă a uniaţilor şi nu ne alarmăm de năvala baptiştilor, pocăiţilor, adventiştilor din părţile Banatului, Bihorului, şi Aradului; ba în realitate ne alarmăm tot aşa de mult şi de activitatea negativă a sectelor actuale şi de scopurile lor subversive. Că nu s'a întins în contra sectelor un apostolat misionar mai fecund, asta nu o poate spune d-sa; e de ajuns a cita vrednica şi rodnica activitate misionară a P. S. Sale Grigorie, Episcopul Aradului, sub păstorirea căruia sectele stagnează.

In orce caz nu s'ar bucura păr. Tămăcel, dacă am face şi din uniaţie obiectivul unei activităţi tot atât de intense şi tot mai intense, cum am făcut din secte.

Şi acum de unde scoate păr. Tămăcel gluma: «*că între apărătorii ortodoxiei româneşti sunt foarte mulţi greci pripăşiţi pe vremuri pe plaiurile noastre, cari îşi dau aerele de mari români şi fac pe şoviniştii neînduplecaţi?*»

Şi apoi tot legându-se de aceşti greci, mai adaugă în contul lor:

«*Grecii din România zic că preferă mai bine să devină protestanţi, calvini, pocăiţi, adventişti, decât catolici*».

Cine sunt grecii de cari vorbeşte părintele? Odată am dorì să cunoaştem şi noi măcar câţiva; iar apoi să-i dovedească părintele că sunt şovinişti, căci altfel rămâne o afirmare nedovedită, implicit şi o provocare.

Din contextul articolului, d-sa vădeşte o ură istorică asupra grecilor, determinându-l la aceasta, pata neagră din istoria românilor din timpul fanarioţilor.

Dar motivul de ordin istoric pe care-l invoacă d-sa, e cu totul altul decât ca d-sa să poată lega de el şi o consecinţă de ordin religios. Este doar o linie bine distinctă între grec ca cetăţean al unui stat şi între ortodoxia grecului, care e cu totul de alt ordin. Ba mai mult, ortodoxia nu e monopolizată cum vrea Roma să monopolizeze credinţa catolică. Iar dacă-i vorba de pata fanariotă, care în realitate a fost turcească, apoi nu-i mai mică pata ungaro-săsească, sau cea papală din veacul 18, care a reînviat pe trupul nostru inchiziţia.

Cum de cere păr. Tămăcel ca: «*să scuturăm adică şi mentalitatea farisaică bizantină... şi să revenim la seninătatea adevărului, pentruca să fim pe deplin liberi în ţara noastră?*»

Curioasă va mai fi (norocul că nu va fi) şi libertatea asta; adică liberi la noi acasă şi totuşi papa să dicteze dela Roma din Italia, ce să se lucreze la Blaj sau Bucureşti.

In baza cărei convenţii internaţionale sau naţionale este permis ca o autoritate bisericească din Roma, să aibă dreptul a se amesteca în afacerile administrative din România? De ce dacă li se întâmplă ceva neplăceri uniaţilor din România, haidi, apelăm la Roma?

Constituţia ţării, nu permite jalbe de aşa natură, tocmai pentrucă sunt anticonstituţionale, lăsând să se vadă că există scopuri subversive în tactica uniaţilor noştri.

Dar scopul e supremaţia universală a episcopului din Roma, la care au tot râvnit episcopii Romei în cursul istoriei. E de prisos a spune, că pentru aceasta episcopii Romei au folosit până şi cele mai puţin creştineşti mijloace. Păr. Tămăcel cu siguranţă cunoaşte şi recunoaşte adevărurile spuse de istoricii catolici Baronie şi Cardinalul Hergenroeter.

Cât priveşte baza istorică a pretenţiei de universalitate a episcopului din Roma asupra restului lumii creştine, este falsă şi iar falsă.

Dovedirea acestei afirmaţii nu e grea, dar nu e tocmai aci locul chestiunii. Păr. Tămăcel, cunoaşte desigur adevărul că: «*Papalitatea este schismatică, Papalitatea este eretică*» (Vladimir Guetté). Despre aceasta d-sa se poate convinge destul de uşor.

Deci dacă d-sa va avea bunăvoinţa să cerceteze lucrurile în adevărata lor lumină istorică, se va convinge că implicit acestei deducţii, nu va mai putea pretinde că: «*Românul s'a despărţit de credinţa romană fără voia lui*»...

Românul nu s'a despărţit, căci n'a fost unit cu Roma niciodată, decât o parte de români prea puţin conştienţi, ademeniţi la 1698—1700. N'a fost unit Românul cu Roma şi nici vorbă de despărţire şi încă: «fără voia lui».

D-sa susţine — fără să încerce să dovedească bine 'nţeles — că:

«*Românul s'a născut creştin catolic cu credinţa venită dela Roma şi a rămas în această credinţă şi a mărturisit-o şi a practicat-o în limba sa latină, până când n'a fost subjugat de bulgarii slavizaţi şi vânduţi trufiei din Bizanţ*».

Eată o hazardată afirmaţie, lipsită de cea mai elementară bază istorico-religioasă.

Aşa se încearcă la Oradea să sucească istoria şi mintea credincioşilor. — Aici e tema articolului: să aduc la cunoştinţa ortodocşilor, mentalitatea şi logica fraţilor noştri catolici în materie de istorie bisericească.

Desigur că această mentalitate e în stare să hazardeze ori şi ce; chiar şi pe sfinţii Părinţi Atanasie, Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Ioan Crizostom, să-i scoată catolici — te pomeneşti.

Cum adică? Deoarece în primele 8 veacuri creştinismul era acelaş, atât în răsărit, cât şi în apus. Numai episcopului Nicolae I (858—867) i-a venit pofta de dominaţie. Ce deosebire între spiritul episcopilor creştini din răsărit şi al celor din Roma!

Cât priveşte afirmarea păr. Tămăcel că: «*Românul s'a născut creştin catolic cu credinţă venită dela Roma*», nu ştim în baza căror premise o scoate, *căci pe timpul naşterii Românului, era:* «*Un Domn. o credinţă, un botez*» (Ef. 4, 5), aşa că expresia: «*credinţă venită dela Roma*» ar vrea să însemneze, că pe timpul acela, Roma avea o credinţă aparte decât aceea care se profesa de creştinii din Antiohia sau Corint. Or aceasta nu era; căci *nu* Roma avea paternitate asupra răspândirii Evangheliei printre popoare, primindu-o şi ea din răsărit, ci răsăritul.

Sau nu cumva «fiii Maicii Rome» vor fi reuşind să susţină că evanghelia a fost dată lumii de Isus în Palestina, dar a fost propagată popoarelor numai din Roma?

Roma nu are paternitate asupra Evangheliei, ca apoi «fiii Maicei Rome» să poată vorbi în timpul formării Românului de: *credinţă romană* (sic!)

Dacă-i vorba de istorie bisericească, mai pun în vederea păr. Tămăcel, că romanii cari au venit în Dacia, sub Traian şi înainte de el, nu erau din Roma, ci din imperiul roman: din Asia proconsulară, Antiohia şi Diasporà. Cel mult erau din Roma Traian şi generalii; iar încolo, puţini de tot, aşa că a vorbi de un apostolat al coloniştilor din Roma şi a nesocoti pe al acelora din Asia-mică şi Grecia este foarte subiectiv. Intrebare dacă nu *latinii* au fost încreştinaţi în Dacia de cătră ne-latini şi-apoi abia atunci să se înfiripeze o cultură creştină latină de origine răsăriteană.

Dacă păr. Tămăcel îmi cere dovezi, că în Dacia Felix au existat nu numai creştini ce vorbeau limba latină, ci şi capadocieni,

---

nirii. Bucuria în durere — iată ce o caută şi o găsesc cei doi poeţi români, cari — ca talent artistic — au fost foarte deosebiţi, dar ca sentimente etice înrudiţi.

Eroul «Conrad» este un român (numele e bizar pentru un român), care, desgustat de cele ce aude şi vede în patria sa (poemul a apărut în 1867), ia lumea de-a latul şi cutreeră ţări şi mări, ca să moară în străini, mângâiat de o engleză, văduvă-călugăriţă, afinitatea sa electivă.

Maniera aceasta de a-şi prezenta eroul, care de multe ori corespunde unui autoportret, este împrumutată dela englezul Byron. Nu fabula iubirii însă este fondul principal al poemului, ci descrierile de prin Grecia, Turcia, Asia mică, Anglia, Franţa şi consideraţiile filosofice, etice, morale, presărate pe aproape fiecare pagină, referitoare la stările sociale.

In «Conrad» se găsesc, pe lângă platitudini, şi pasagii remarcabile, în cari se descriu frumuseţile naturii (şi dl B.-D. a citat câteva pasagii), se află şi gânduri avansate sociale, chiar pledoarii pline de căldură pentru o colaborare cinstită între popoare — accente vrednice de remarcat, acum, când se discută posibilitatea închegării Statelor Unite Europene.

Concluzia: Bolintineanu nu merită să fie desconsiderat ca cugetător-etician de generaţia de acum, dimpotrivă, tineretul şi chiar generaţia de oameni maturi de astăzi, găsesc în scrisul lui o mulţime de îndemnuri şi de gânduri, chiar de «avangardă». O rehabilitare, în parte, a fost şi conferenţa a treia a dlui profesor B.-D.: despre legenda «*Murad Gazi sultanul şi Becri Mustafa*» a lui *Alecsandri*. Dl B.-D. a luat apărarea lui Alecsandri împotriva bârfelilor unora din scriitorii şi cetitorii generaţiei mai tinere, cari susţin că Alecsandri ar fi fost *numai* un scriitor «veşnic tinăr şi ferice», fără ca să adâncească problemele, fără ca să-şi revizuiască textele.

Lectura lui Alecsandri a fost vastă. Inainte de a-şi scrie piesele din viaţa romanelor a cetit cărţi pline de erudiţie (de Gaston Boissier şi alţii), călătoriile sale i-au lărgit orizonturile, încât tot ce a scris a emanat dintr'un suflet ales, împerechiat cu cunoştinţe remarcabile.

Ca să dovedească teza aceasta s'a servit dl B.-D. de una din legendele mai puţin cunoscute ale lui Alecsandri, de cea amintită mai sus.

Bairamul, serbarea turcească, este descris după impresiile proprii, câştigate odată la Constantinopol, nu după cum susţin unii, de prin cărţi. Pe Becri Mustafa l-a luat la cunoştinţă poetul român din «Istoria Imperiului otoman» a principelui moldovean *Dimitrie Cantemir*. (Dl B.-D. a cetit pasagiile respective din traducerea acestei istorii, făcută de Dr. Iosif Hodoş). Afară de aceea ne-a arătat conferenţiarul pe marele beţiv, care a fost Becri Mustafa, într'o comedie de bâlci, cu teatru de siluete, de prin Turcia (când «Caraghiosul» era la modă), dintr'un text autentic, tradus din turceşte, ca mai apoi să ne evidenţieze cum a prelucrat subiectul Alecsandri pentru «legenda» sa. Becri Mustafa, ajuns în graţiile sultanului crud Murad, după un chef monstru, *tot* se deşteaptă în el simţul de pudoare şi de tată, când sultanul vrea să-i necinstească fata, pe Feringhis, şi o aruncă leilor să o sfâşie, când i se împotriveşte, — Becri îşi omoară padişahul, salvându-şi astfel consângenii de un tiran.

Iarăş ne-a adus dl B.-D. în atelierul unui poet, arătându-ne influenţe şi susţinând, până la contraprobă, că pe Feringhis a inventat-o poetul Alecsandri.

sau alţi creştini răsăriteni, nu e lucru mare. Il îndreptez la documente chiar în limba originală: la scrisorile lui Vasile cel Mare către guvernatorul Iunius Soranus al Scytiei minor şi către episcopul Ascholius din Tesalonic.

Scrisorile se află în colecţia Migne, Gr.—Lat. XXXII, 244—5 scrisoarea CLV din anul 373, unde e vorba de dorinţa lui Vasile cel Mare, ca ducele Iunius Soranus să vină în ajutorul persecutaţilor; iar reliquele martirilor, să le trimită în patrie şi anume în Capadocia.

Mai găsim în aceeaşi colecţie, acelaşi tom în scrisoarea CLXIV. 254—5 din anul 374, Vasile cel Mare mulţumeşte lui Ascholius pentru trimiterea corpului sfântului Sava. In scrisoarea următoare mulţumeşte şi ducelui I. Soranus că l-a ascultat.

Sf. Sava, de care-i vorba, a predicat în stânga Dunării: Migne XXXII 256 scrisoarea CLXV din anul 374. Sava propovăduia în stânga Dunării credinţa răsăritului şi era grec trimis de Vasile cel Mare, din Capadocia.

Să fi fost numai Sava în stânga Dunării? Nu!

Cum stăm dar cu afirmaţia din articolul «Vestitorului» dela Oradea, că Românul ţinea: «*credinţa venită dela Roma şi a rămas în această credinţă... până când n'a fost subjugat de bulgarii slavizaţi şi vânduţi trufiei din Bizanţ*»?

Despre Bizanţul strălucit, despre capitala spirituală a lumii de atunci, în care se zăpăceau barbarii apusului, despre Bizanţul care a împrăştiat în Apus ca nişte raze sublime cugetarea teologică şi filozofică, canoanele de pictură şi arhitectură, Bizanţul care a transmis apusului cultura antică, despre Bizanţul care stă la temelia întregii culturi apusene şi mai ales catolice, din toate timpurile, despre Bizanţul care a dat Bisericii catolice: «Philosophia perrenius», adoptată de Roma oficial, despre acest Bizanţ nu găseşte părintele Tămăcel, decât un singur cuvânt de osândă: *trufie?*

Da, trufie dacă vreai, dar o trufie crescută din conştiinţa ameţitoarelor culmi ale spiritualităţii la care s'a ridicat, şi din care privea cruzimea unui «Apus» pe care-l simţea inferior.

*

Mai departe părintele Tămăcel se întreabă: «Ce interes avea să asculte mai bine de Constantinopol decât de Roma? Roma îi vorbea în limba lui, îl slujea în biserică în limba lui, pe când bulgarul şi grecul îi vorbea în slavoneşte ori greceşte, îl slujea într'o limbă pe care n'o vorbea şi nici n'o înţelegea».

Aci, la aceste chestiuni fie-mi permis printr'o notă de actualitate, a răspunde cu o întrebare: Dacă ţineţi la Maica Roma şi la limba latină atât de mult, introduceţi-o în cultul divin şi să vedeţi ce vă va spune poporul; căci am auzit că în bisericile ce se ţin de Maica Roma, toate au cultul divin în limba latină şi am mai auzit că bisericile ce se ţin de Maica Roma, cuminecă credincioşii cu pâine fără vin. Faceţi aşa dacă sunteţi fii ai Maicei Rome, iar dacă iubiţi neamul românesc cu adevărat, faceţi-o cât mai repede, fiţi catolici desăvârşiţi şi atunci minune, tot poporul vă va părăsi şi vă va arăta *poporul* care e credinţa strămoşească, dacă pe noi nu vreţi să ne credeţi.

Sub acest punct de vedere — al cultului — uniaţii din România, nu sunt nici creştini răsăriteni, nici apuseni, ci un amestec confesional. (Sfârşitul urmează).

Organizaţi
Soc. Sf. Gheorghe a tinerimii

Moartea Generalului Berthelot

Curând după mareşalii Foch şi Joffre, în ziua de 28 Ianuar 1931, a plecat la cele veşnice şi Generalul BERTHELOT, membru al consiliului superior de războiu şi guvernator militar al Strasburgului. Moare la vârstă de 70 de ani.

Ţara noastră, — care a urmărit cu multă îngrijorare desfăşurarea boalei ilustrului ostaş, — a primit cu profundă durere vestea despre moartea marelui său prieten, unul dintre făuritorii noului stat românesc.

Generalul Berthelot, cetăţeanul de onoare al României, a fost dăruit din partea statului nostru în 1922 cu domeniul ce se află în comuna «General Berthelot» (*mai demult Fărcădin*), *judeţul Hunedoarei. Prin testament, generalul lasă acest domeniu în întregime Academiei Române, în scop ca din venitele averii să se împartă burse anuale tinerimii universitare...*

In ziua de 31 Ianuar, ziua înmormântării regretatului general, toate şcoalele secundare din ţară, în ultima oră de clasă au comemorat pe generalul Berthelot, fostul şef al misiunii franceze în România în timpul războiului, — scoţându-se la iveală faptele lui ca ostaş şi dragostea dovedită neamului românesc, care nu va uita niciodată pe marele povăţuitor şi prieten din zile grele şi glorioase.

Bunul Dumnezeu să-i facă parte de odihnă între aleşii Săi!

Li-e frică de lumina adevărului! Propunerea, făcută de prof. Dr. I. Lupaş şi acceptată de consistorul nostru mitropolitan, — pentru comemorarea luptei de desrobire religioasă prin călugărul Sofronie de acum 170 de ani dela sinodul din Alba Iulia, — a tulburat nu puţin spiritele, mai catolice decât papa, sălăşluite la monitorul *Unirea* al mitropoliei blăjene. Comemorarea aceasta (a cărei programă se va statorî abia de aici încolo!), este declarată, cu anticipaţie, din partea preacuvioşilor clarisimi dela *Unirea* un fel de „*operetă*", ba şi provocare „făţişă la războiu confesional"; pe deasupra ne asigură, în acelaş timp, că nu vor rămânea datori „nici *babelor vrăjitoare* (!) *Lupaş şi Dragomir* (înţelegem!) nici loviturilor de operetă"... Straşnicul monitor târnăvean stă astfel gata să se războiască, pe moarte şi viaţă, cu ortodocşii, căutători de „nod în papură".

Toţi aceşti oameni, atât de „primejdioşi", sânt însă, din întâmplare, cevaş mai *sus* decât nivelul dela care se manifestă „indignarea" celor ce tremură când luminile adevărului ameninţă să-şi facă drumul firesc fără a mai putea fi stavilite cu meşteşug iezuitic.

O pildă şi o lecţie

Generalul *Berthelot* îş lasă toată averea sa din România Academiei Române în scopuri culturale.

Ca să înţelegem deplin măreţul gest al eroului, redăm — după un confrate din capitală — următoarele amintiri şi nimerite aprecieri despre cel dispărut:

Impământenirea generalului Berthelot era izvorâtă din pilda repetată a datinei. Vrednicii noştri voievozi obişnuiau după izbândă, să înzestreze pe capii războinici cu o ocină domnească, scutindu i de dări, boerindu-i şi binecuvântându-le neamul ca să le dureze darul şi vrednicia din tată în fiu, până la al noulea neam.

Când în vara anului 1923 generalul Berthelot a venit în ţară ca să-şi ia în primire dania statului român, păşind pragul casei bătrâneşti şi încăpătoare din Fărcădin, după ce-a gustat din pânea şi sarea întâmpinării, a fost cu deosebire mişcat văzând că din casă nu lipseşte nici cel mai mărunt lucru, aşa că a putut-o locui din ceasul aşezării. In aceeaş stare de bună gospodărie a găsit curtea, grădina şi ferma, livada şi ogoarele. Noul proprietar a putut ciocni un pahar din vinurile care dormeau în pivniţă, seara şi-a luat cafeaua în pălimar, iar întâia noapte şi-a odihnit trupul pe divanul larg, acoperit de o scoarţă şi veghiat de-o icoană de argint. Părea un răzeş crescut şi îmbătrânit în acele meleaguri, iubit şi respectat de megieşi şi de slujitori.

Fărcădenii îl vor plânge mai mult decât toţi. Li-a plecat stăpânul, prietenul, idolul popular, viteazul celor

---

Legenda a analizat-o pas de pas — arătându-i frumuseţile.

Apelul: cunoaşteti-vă scriitorii voştri de seamă şi preţuiţi-i! a fost o încoronare prea îndreptăţită a celor trei conferenţe.

Dl B.-D. poate fi mulţumit cu rezultatul conferenţelor dsale. A fost ascultat şi de tineretul numeros, dar şi de publicul sibian, cu încordată atenţie şi aplauzele dela sfârşit au fost vii şi meritate. *H. P.-P.*

Generalul Ilie Partenie

Românul croit dintr'o bucată, care te captiva atât prin fizicul său din belşug înzestrat dela natură, pentru ca de la prima vedere să remarci statura-i voinică şi înfăţişarea-i distinsă; dar care te mai captiva, în primele clipe ale cunoştinţii, prin manierele-i alese şi prin gingăşia unui suflet presărat cu toate virtuţile proprii marelui nostru suflet românesc.

Acest fiu şi clasic reprezentant al Moldovei, în fiinţa căruia trăiau atâtea generaţii dintre plăeşii şi arcaşii voevodului Ştefan; Generalul Ilie Partenie, pe care sufletul Ardealului l-a înzestrat de toată atenţiunea şi de toată dragostea sa, pleacă azi din mijlocul nostru, pentru ca după întregirea informaţiilor sale profesionale ce le câştigă în ultimul său drum de studiu din Franţa, să-şi închine prinosul muncii sale roadnice şi jertfelnice pe altarul Marelui Stat Major al Armatei în calitate de şef al secţiei apărării naţionale.

Incredinţarea acestui înalt post de conducere şi post plin de răspundere, ain partea armatei, post de o importanţă covârşitoare, care se da numai celor aleşi dintre cei mai distinşi generali ai oştirii, mă face să prezint preoţimii noastre pe cel ce pleacă din mijlocul nostru, cu atât mai mult, cu cât Domnia Sa este vlăstarul sănătos al marei şi robustei noastre familii de preoţi.

Ca ostaş, caracteristica acestui român cuminte şi sobru, este calmul, pătrunderea şi limpezimea cu care El vedea şi judeca oameni şi situaţii şi de-a desiega probleme sociale şi profesionale cu o uşurinţă, cu o preciziune şi claritate care îţi impunea.

Scăldat în apele cristaline şi miresmuite de vechi tradiţii familiare, cu un trecut de mai multe secole, generalul Ilie Partenie a crescut şi şi-a format caracterul în albia cinstei strămoşeşti şi a omeniei româneşti, purtând pe sufletul său pecetea darului Duhului Sfânt neatinsă de crivăţul vieţii de astăzi.

Şi, mie, căruia destinul mi-a hărăzit cinstea de-a servi sub comanda directă acestui mai mult prieten decât comandant; mie, acest om de caracter şi de o rară omenie, cum rar mi s'a dat să întâlnesc în cariera mea de dahovnic al armatei; mie, mi-a impus şi şi-a fixat imaginea în sufletul meu, prin faptul că generalul Ilie Partenie între orce împrejurări ale vieţii şi ale serviciului său, era condus de cuvântul Domnului, primind prin vibraţiile sufletului Său nobil de creştin convins, sugestiile cele mai nimerite ale binecuvântării cereşti, de-a trăi şi de-a face şi pe alţii din jurul său să trăiască astfel, ca prin viaţa lor, să se împlinească voia lui Dumnezeu.

Statornicul Său principiu în relaţiile de serviciu cu subalternii săi era: A da aripi şi avânt celui râvnitor spre progres şi a ridica moralul celui descurajat prin greşelile şi prin loviturile vieţii.

N'am văzut niciodată ieşind din cabinetul său, nici pe cel mai indiferent în ale sensibilităţii creştineşti, fără să fi cetit pe faţa sa, un dor de îndreptare, un dor de viaţă nouă, în-

două neamuri. Le rămâne numai amintirea căreia i se vor închina pururea.

Generalul Berthelot nu s'a îndurat să ne părăsească fără epica frumuseţe a unui gest galic. Testamentul său este o capodoperă de înţelepciune, topită în bunătate şi dragoste pentru neamul adoptiv.

Generalul Berthelot nu numai că nu s'a folosit de o centimă din veniturile domeniului şi fermei, al cărui proprietar era, dar a cheltuit din pungă cu ameliorări sau înzestrări tehnice, modernizând exploatarea şi instalaţiile.

Intregul venit a fost depus, din primul an al împroprietăririi, la băncile româneşti, pentru a spori fondul cultural testat Academiei Române, spre a acorda burse, premii sau călătorii de studii.

Generalul Berthelot nu s'a folosit de avutul său, nu şi-a însuşit banul care îi aparţinea, ci l-a păstrat şi l-a înmulţit ca să înfrupte de binefacerile lui numai neamul românesc.

Generalul Berthelot n'a avut decât uzufructul *bucuriei* averii sale, n'a gustat decât rodul moral al unei bogăţii care l a împovărat până în ceasul morţei, — n'a voit să se împărtăşească decât din cinstea şi dragostea ce românismul i-a arătat, răscumpărând acest prinos de recunoştinţă şi admiraţie cu o întoarcere a daniei şi o consolidare veşnică a darului făcut.

Este un gest istoric, o pildă de mare cetăţean, o lecţie pentru etica poporului românesc.

Formarea mentalităţii de astăzi

(Continuare).

II. Dela Francisc Bacon la David Hume

Cei doi cugetători a căror influenţă a pus bază ştiinţei moderne, sunt Bacon şi Descartes. A susţinea aceasta înseamnă că renaşterea n'a fost numai o reîntoarcere la natură. Spiritul modern e realistic şi apelează la experienţă. O nestăvilită curiozitate scormoneşte mintea omenească. Bacon (1561—1626) a supus criticei necruţătoare toate afirmaţiile cugetării obşteşti, toate credinţele consacrate, toate judecăţile convenţionale ale vieţii cari încătuşau viaţa. Deşi el n'a inventat propriu zis inducţia, nici metodul empiric, totuş acestea nu mai pot fi eliminate în ziua de astăzi.

Natura şi experienţa au devenit isvoarele principale ale cunoaşterii. Cu drept cuvant a caracterizat cineva pe Bacon că el a pus în mişcare intelectul care mişcă lumea. Idealul modern de mult l-a caracterizat că e înzestrat de natură cu setea de cercetare, cu răbdare în îndoială, cu plăcere de meditare, cu încetineală la afirmare, cu grăbire de a revizui, cu îngrijire în aranjare. Iar despre omul de ştiinţă spune că nu se înflăcărează nici de ce e nou, dar nu admiră nici ceeace e vechi. In acelaş timp el reprezintă elementul antispiritual şi antiumanist în ştiinţa modernă, iar în civilizaţia mecanică şi industrială care s'a desvoltat de atunci încoaci omul este stăpânit de natură, iar acesta se ridică la o importanţă deosebită în natură.

René Descartes

Superior lui Bacon şi cu o influenţă mai covârşitoare este Descartes (1596—1650). El şi nu Comte nici chiar Kant este adevăratul Copernic al liberalismului modern. El e mare pentrucă exprimă cugetările cari au devenit proprietate obştească după 2 sau 300 de ani. Contribuţia sa la cugetarea modernă se poate rezuma în 3 puncte: 1. El a susţinut dreptul examenului privat într'o extensiune care făcea din îndoială o datorinţă. El afirmă că individul e liber să tragă la îndoială autoritatea consacrată a bisericii precum şi tirănia trecutului;

2) El aplică matematica în fizică şi e anterior lui Galileu. Descoperind el metodul care făcu posibilă opera lui Newton şi Einstein;

3) El dete lovitura de graţie vechei ştiinţe semi-mitologice a filozofiei nature din evul mediu. Isgoni din ştiinţă «cauzele finale».

Inainte de el ştiinţa era antropomorfică. El îşi propuse să o facă pur mecanică. «Daţi mi spaţiu şi mişcare şi vă creez o lume nouă». După el toată cunoştinţa este matematică. Toate faptele pot fi explicate din cunoaşterea cauzelor lor. Concepţia lui despre univers e ca o maşină care poate fi complect derivată din condiţiile ei prezente.

Chimia, biologia şi psihologia se conformează metodului idealului, metodei carteziane când toate fenomenele pe care aceste ştiinţe le studiază vor fi exprimate în ecuaţiuni matematice, când cu alte cuvinte materia organică şi anorganică precum şi organismele şi intelectul vor fi explicate ca nişte maşini sau construcţii mecanice. Spiritul este exilat din natură. Cuvântul «scop» e fără rost, iar supranaturalul e tot încă neînţeles.

Schimbarea pe care a introdus-o Descartes explică multe din caracteristicile moderne de astăzi. Ea ne ajută să înţelegem cum una după alta ştiinţele s'au divorţat de teologie. Intâi astronomia şi fizica, apoi geologia şi biologia şi mai recent psihologia. Ştiinţele istorice ale eticei şi economiei sunt încă în atingere cu teologia, dar tendinţa de 3 veacuri a ştiinţei e să limiteze pe om la lumea aceasta. Omul după această concepţie nu mai este un pelerin, ci un cetăţean şi un muncitor. Transcendentul e pentru cugetătorii aderenţi lui Descartes o vorbă goală. Viaţa eternă şi-a perdut realitatea. Spiritul e ignorat şi tot astfel şi conştiinţa. Influenţa lui Descartes a dat naştere ştiinţei care sugrumă conştiinţa şi a creat un antagonism între ştiinţă şi religie. (Urmează).

Adunarea generală a învăţătorilor din judeţul Sibiu

Asociaţia învăţătorilor din judeţul Sibiu şi-a ţinut adunarea generală la 1 Februar în oraşul de reşedinţă.

Invăţătorimea a participat în corpore la serviciul divin în biserica catedrală, unde s'a servit parastas pentru învăţătorii decedaţi dela 1919 încoace.

Un obicei vrednic de toată lauda.

După serviciul divin şi parastas, s'a trecut în sala cea mare a Prefecturii, unde în prezenţa autorităţilor s'a deschis adunarea prin preşedintele său, institutorul I. Dragomir.

La salutul preşedintelui a răspuns dl consilier mitropolitan Dr. Vasile Bologa în numele I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, următoarele:

Onorat Congres, — Am onorifica încredinţare, să vă aduc salutul părintesc al I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit *Dr. Nicolae Bălan* cu arhierească sa binecuvântare, pentru munca Dvoastră devotată pe terenul învăţământului şi a educaţiei religioase-morale a poporului român.

Nu e de mult, cum binevoiţi a şti, când toată povara şi toată grija pentru existenţa şcoalei primare române, zăcea pe umerii Arhiereilor noştri din Ardeal. Pe atunci şi seninul şi amarul, îl împărţeau cu Dvoastră, cum face întotdeauna părintele preocupat numai de binele şi de soarta familiei sale.

A dat însă bunul Dumnezeu, că roata lumii s'a întors una bună, şi, în fericita eră a României întregite, şcoala primară română a ajuns în mâna statului român. Eu găsesc, că e firesc acest proces în viaţa unui popor, pentrucă puterea unui stat e mare, şi dacă alăturea de aceasta putere este şi bunacredinţă, atunci izbânda e asigurată.

Noi urăm din inimă şcoalei române acest noroc, ca să nu mai gândiţi cu duioşie la aripa caldă de odinioară a bisericii, cum s'a sulevat din unele părţi în publicitate. Un lucru însă, trebue să-l recunoaştem, că biserica noastră strămoşească, până când avea sub aripa sa şi şcoala primară, avea un rol covârşitor în educaţia religioasă-morală a poporului. In istoria civilizaţiei noastre, vor rămânea în veci neuitate acele zile de sărbători religioase şi naţionale, în care bisericile române de pretutindeni, răsunau de vocile îngereşti ale copilaşilor noştri sub conducerea luminată a învăţătorilor lor, lăudând şi înălţând pe întrecute cu părinţii lor, gloria părintelui ceresc, dela care vine toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit. Şi cine va putea tăinui efectul binefăcător al acestor momente în viaţa unui popor, izgonit în continuu dela masa binefacerilor vieţii publice de stat?

Iar în munca aceasta comună, de mângâere şi de salvare, învăţătorul nostru, pe atunci confesional, a avut partea leului, de unde a şi urmat frumosul său prestigiu în sinul poporului român.

Acest prestigiu Vi-l dorim şi în viitor, tot mai mult şi tot mai bogat, în numele Inaltului nostru Arhipăstor, pentru binele şi înflorirea statului român, căruia toţi suntem datori a servi cu credinţă. —

•

Dl Dr. C. Ştefan în numele prefecturii, insp. general I. Bratu în numele autorităţii şcolare, Dr. Gh. Preda în numele «Astrei», I. Popa în numele asociaţiei profesorilor secundari, N. David pentru revizoratul şcolar.

Profesorul univ. dl Dr. Onisifor Ghibu a ţinut o documentată şi mult apreciată conferenţă despre: Desvoltarea pedagogiei în România întregită dela 1919 până astăzi.

La ora 1 a avut loc masă comună în sala dela «Unicum» în onorarea organelor de control trecute la pensie şi a învăţătorilor pensionaţi, în cinsteta cărora s'a ţinut o mulţime de vorbiri pline de laudă şi recunoştinţă pentru cei sărbătoriţi.

A fost sărbătorit cu mult entuziasm fostul revizor şcolar al judeţului Sibiu Candid Popa, directorul secundar din Sălişte Dumitru Lăpădat, subrev. şcolar T. Măhăra, directorii şcolari: Ilie Georgescu şi Romul Vraciu din Poiana, I. Răchiţan din

suflată lui de îndemnurile captivante şi de sfaturile frăţeşti şi părinteşti ale aceluia care, comandând şi ordonând, sfătuia şi îndrepta.

Acesta este generalul I. Partenie: camarad neîntrecut şi creştin adevărat!

Protopopul Lt.-Col.
I. DĂNCILĂ.

Două minuni ale lui Isus şi înţelesul lor

Domnul nostru Isus Hristos a realizat pe câmpia Hauran minunea înmulţirii pânii. Poporul, martor al minunii, parcă împietrise de uimire... în primul moment. Apoi o măreaţă idee se înstăpâni asupra sufletului norodului: visul regatului strămoşesc al lui Israil. Poporul israilitean dorea un rege, care să-l salveze de sarcinile asupritoare impuse de Romani, rege, care va recuceri vechile graniţe ale lui Israil, pământul epocei de aur de pe timpul regelui David şi Solomon; rege care va reconstrui vechile drumuri de comerţ spre ţările vecine şi va reînoi legăturile de negoţ cu popoarele străine. Cu uu cuvânt: jidovilor le trebuea rege, care le dă pânea de toate zilele. Şi eată! acum în faţa lor Atotputernicul Domn al pânii, profetul Nazarinean, care numai cu o mişcare a mânii Sale, ospătă cu 5 pâni cinci mii de oameni...

Dar Domnul respinse dela Sine cu demnitate erupţiile sărbătorirei. Se retrase pe o colină a câmpiei Hauran şi petrecu noaptea în rugăciuni. Cine ar puteà spune, că pentruce avea să se roage Domnul Isus în acea noapte?.. Dar putem să ne închipuim, că a cerut dela Părintele Său: să dăruiască înţelepciune acestor oameni, şi celor din veacurile viitoare, pentru a înţelege că nu numai din pâne trăeşte omul.

Pentruce a săvârşit Domnul minunea înmulţirii pânilor?

Să ne cugetăm la metoda minunată, cu care a ospătat Domnul nostru Hristos pe acei oameni flămânzi. Pânea ce le-a dat, pâne pământeasă a fost; însă oamenii în câmpia Hauran nu pânea, cât mai ales pe Acela trebueau să-L vadă, care le dete pânea trupului Său propriu. Au înţeles cu toţii, că nu pânea potolitoare de foame avea intenţia să li-o dea, ci mai mult decât aceea. Ear ochii lor numai spre pâne erau fixaţi. Văzut-au, că-i pâne, n'au observat însă că i pâne minunată... Şi, când noaptea şi-a desfăşurat învelişul înstelat asupra cerului, noaptea aceea, pe care Răscumpărătorul a petrecut-o în rugăciune, pentru jidovi era noapte a visurilor. Iluziile lor deşerte au hoinărit în lumea visului unui viitor irealizabil. Fiecare dintre cei prezenţi a zugrăvit-o în felul său, conform minţii, dorinţei şi foamei sale. Insă, în lumea de vis a nopţii de pe câmpia Hauran, a dominat ideea generală:

— Cum am putea ajunge cât mai uşor la acea pâne?

Tot atunci Domnul şi-a ridicat mâinile spre cer şi în liniştea nopţii plutea în văzduh această implorare:

— Cum am putea îndreptà pe aceşti oameni?...

Mântuitorul a voit să dea pâne *sufletului lumii*. Cine va să mănânce din această pâne, viaţa aceluia o să dăinuiască în sine însuş. Acela n'o să vadă moartea în veci!

Ceeace a săvârşit Domnul pe câmpia Hauran, era introducerea unui alt act pe care a voit să-l execute. In câmpia Hauran a insistat să arate, că pânea pământească se supune Lui necondiţionat. Domnul nostru Hristos a dorit să pregătească pe acei oameni pentru înţelegerea anumitelor cuvinte de profund sens. Acele cuvinte în-

Galeş, I. Georgescu din Vurpăr, Gh. Păcurariu din Tălişca, V. Dobrescu din Rod, Maria Ioanovici din Ruşi şi Eva Negriiă din Sibiu.

După masă s'au ţinut 4 conferenţe cu subiecte actuale, iar seara concert urmat de dans.

Toate au avut succes deplin.

INFORMAŢIUNI

Termenul pentru predarea declaraţiunilor de impunere pe 1931 a fost prelungit până la 15 Februar 1931 inclusiv.

Titlul de doctor în dreptul canonic. Dl prof. univ. Dr. V. Moldovan fiind întrebat de un ziarist în chestiunea conferirii titlului de doctor în dreptul canonic, a făcut următoarea declaraţiune: Regulamentul facultăţii de drept rămas dela unguri are un articol în virtutea căruia studenţii în teologie romano-catolici puteau obţinea titlul de dr. în drept canonic dacă urmau un an la universitate dreptul roman şi dreptul bisericesc. Acel articol din regulament cerea însă ca atât cel examinat, cât şi examinatorul, adică profesorul, să fie romano-catolic. Prin numirea mea la această catedră, articolul a căzut în desnetudine, deoarece eu, fiind ortodox, nu pot nici examina, nici conferi titlul de doctor în drept canonic. Părerea mea, pe care am susţinut-o, iar dl decan al facultăţii de drept şi-a însuşit-o, este că acest articol este o simplă anomalie rămasă până acum, din cauze pe care nu-mi le explic. Dar nici nu vreau să le cercetez. Chestiunea se găseşte în următorul stadiu: dl decan al facultăţii de drept va prezinta un memoriu documentat la viitoarea şedinţă a Senatului prin care va cere abrogarea acestui articol şi nimeni nu va mai căpăta acest titlu de doctor pentru care este atâta discuţie. Eu, de când sânt profesor n'am făurit un asemenea doctor. Obiectul, şi deci catedra mea face parte integrantă din facultatea de drept şi n'are legătură cu teologia decât că predau dreptul bisericesc, necesar oricărui avocat şi magistrat. Repet dar: de când sânt profesor nu s'a fabricat nici un doctor în drept canonic şi pe viitor articolul cu pricina va fi inexistent, prin urmare nu va obţinea nimeni acest doctorat.

† **Pr. Ioan Bărbat** în Târlungeni, prot. Braşovului, a trecut, împărtăşit cu sfintele Taine, la cele veşnice în 24 Ianuar 1931, în etate de 46 ani. Rămăşitele sale pământeşti s'au depus spre odihnă de veci în cimitirul bisericii ortodoxe române din Târlungeni în 26 Ianuar. Odihneasca cu drepţii!

† **Catinca Puşcariu** născ. Ciurcu, mama dlui profesor universitar Sextil Puşcariu, una dintre vreduicele matroane ale Braşovului şi membră în diferite instituţii, a încetat din viaţă în vârstă de 76 ani. Înmormântarea i s'a făcut la Cluj în 27 Ianuar a. c. Odihnească în pace!

† **Paraschiva Marcu** n. **Apolzan**, soţia conducătorului Librăriei arhidiecezane d n Sibiu, Ion Marcu, după morb îndelungat, împărtăşită cu Sf. Taine, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului în 28 Ianuar 1931, în al 51-lea an al vieţii. Rămăşiţele pământeşti ale răposatei s'au depus spre veşnică odihnă, 30 Ianuar la ora 3 p. m. din capela cimitirului orăşenesc în acelaş cimitir al Sibiului. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Vechiul năravv. Vineri, în ziua Sfinţilor Trei Ierarhi, s'a făcut la Blaj consacrarea episcopului unit dela Baia Mare, Dr. Alexandru Rusu. La actul solemn, fostul redactor al Unirii a ţinut să trimită, în primul său cuvânt arhieresc rostit în catedrală, o săgeată la adresa bisericii noastre ortodoxe. De faţă era şi reprezentantul guvernului, subsecretarul de stat, dl Ghiţă Pop, care probabil a rămas încântat de «tactul» dovedit la acest prilej de noul episcop.

Cu două măsuri. In acelaş număr (dela 31 Ianuar) în care organul mitropoliei dela Blaj proslăveşte numele dlui preşedinte al Academiei, Ion Bianu, «fiu al Blajului», colegii săi dela Academia Română, dnii Dr. Ion Lupaş şi Dr. Silviu Dragomir sânt taxaţi cu numirea de «*babe vrăjitoare*», — fiindcă... nici unul, nici altul nu este «fiu al Blajului», ci reprezintă «duhul creştin al ortodoxiei de dincoace».

Distincţie. Părintele Protopop al Armatei *I. Dăncilă*, a fost decorat cu coroana României în gradul de ofiţer.

Cum trăeşte un dictator? Un neamţ trăit în Rusia şi napoiat în patrie povesteşte că dictatorul Rusiei, *Stalin*, care poartă pe suflet moartea miilor de nevinovaţi, omorâţi prin slujbaşii lui an de an, trăeşte zilnic cu frica în sân să nu fie otrăvit de urmaşii victimelor sale. Stalin, înconjurat de oamenii săi înarmaţi, nu mănâncă decât bucate pregătite de bucătăreasa lui; nu fumează decât ţigări făcute anume pentru el, tot de frica înveninării. Deşi comuniştii sânt mai ales jidovi, Stalin nu poate suferi pe fiii lui Izrail şi nu stă de vorbă cu ei. Totuşi jidovii nu îndrăznesc să grăească de rău pe dictator.

Adânc întristat, exprim şi pe această cale, respectuoasele mele mulţămiri, înaltilor mei superiori, stimatelor familii, prietenilor şi cunoscuţilor, cari, din tristul prilej al decedării iubitei şi neuitatei mele soţi

Paraschiva Marcu născ. Apolzan

au ţinut să mă mângâie prin cuvinte de condolenţe, prin participarea la înmormântare şi prin depunerea frumoaselor coroane pe sicriul răposatei. Mulţumesc de asemenea iubiţilor mei prieteni, corişti ai corului bisericesc al Reuniunii culturale-naţionale a meseriaşilor români din Sibiu, cari au executat atât de înălţător duioasele noastre cântări funebrale.

Sibiu, 3 Februar 1931.

IOAN MARCU
cond. Librăriei Arhidiecezane.

ŞTIRI LOCALE

Publicaţiune. Dela Administraţia financiară Sibiu: Se aduce la cunoştinţa publicului, că toate plăţile către stat nu se vor face decât la ghişeurile Administraţiei sau percepţiilor respective, în mâna cassierului, contra recipisei sau chitanţei din registru «à souche»; despre orce plată, făcută în mâna altor persoane afară de cassieri, sub orce altă formă, statul nu este răspunzător.

Dela Primăria municipiului Sibiu. Fiecare proprietar de pământ este obligat a curăţa pomii aflători în parcelele intravilane, vii, grădini etc. de omide, cuiburi de omide, de ouăle fluturilor, «păduchele de sânge». Contravenienţii vor fi amendaţi.

Pagina Sf. Părinţi

Sfinţii Apostoli Filip şi Iacov

Sfântul Filip s'a născut în oraşul Vitezda de lângă lacul Ghnezaret.

Când odată Domnul nostru Hristos mergea în Galileea, se întâlni cu Filip şi-i zise: «*vino după Mine*». Filip îl ascultă fără întârziere şi văzu din vorbirea cu Domnul, că Hristos este adevăratul Mesia promis. De aceea stărui să câştige şi pe alţii; cel dintâi dintre ei era Natanail, un bărbat sincer şi cunoscător în legile lui Dumnezeu. Nu peste mult Hristos îl alese apostol.

Când Sfinţii Apostoli, după primirea Duhului Sfânt, s'au împrăştiat în lumea cunoscută pe atunci, pentru a binevesti Evangheiia, de partea Sfântului Filip s'a nimerit Sciţia barbară, Dobrogea de azi, unde convertì aproape pe fiecare locuitor la religia lui Hristos prin predicile şi minunile sale. Din Sciţia plecă în Frigia. Acolo Sfântul Apostol descoperì păgânilor adunaţi rătăcirile lor, şi le propaga credinţa adevărată, ceea-ce au şi primit o mulţi cu devotament. Dar presbiterii idolatri, şi câţiva inşi dintre fruntaşi, indignându-se pentru această faptă misionară a lui Filip, l-au prins, l-au târât în temniţă, l-au biciuit, apoi au hotărât să se răstignească pe cruce şi pe ea să se ucidă cu pietre. A murit după exemplului învăţătorului său. Ziua apostolului se serbează în 11 Octomvrie. —

Sfântul Apostol Iacov se numeşte «cel tânăr», fiindcă dânsul fusese chemat mai târziu, ca celalalt Apostol, care se numeşte asemenea Iacov. Acest Iacov a fost din neamul lui Hristos, deaceea se numeşte «fratele Domnului».

Sfântul Iacov înţelegând că părinţii săi l-au oferit pe dânsul lui Dumnezeu, a urmat modul de vieţuire, în uz la Nazarineni. S'a abţinut de carne şi vin, şi s'a devotat rugăciunii. Pu ta numele de cei mai *drept*.

După Pogorârea Duhului Sfânt fu designat Episcop al Ierusalimului. Acest oficiu l-a purtat 30 de ani, binevestind Evanghelia. Prin Sfinţenia vieţii sale şi prin acele minuni, pe care le-a săvârşit Dumnezeu prin dânsul, şi-a dobândit mare veneraţie.

Ceeace a cauzat nespusă mângâiere Sfântului Apostol, era convertirea multor păgâni la credinţa lui Hristos. Mulţimea credincioşilor a sporit zi de zi; că pe aceşti oameni convertiţi Sfântul Apostol i-a îndemnat la exercitarea faptelor bune; precum se evidenţiază din frumoasa lui Epistola sobornicească, scrisă dreptcredincioşilor (se poate citi în Sfânta Scriptură).

Acest sfânt apostol face prima dată amintire despre Sacramentul maslului în epistola sa; — a două oară: despre sfânta Taină a mărturisirii, pe care omul să o îndeplinească înaintea altui om, adecă înaintea preotului duhovnic. «Este bolnav cineva între voi? Să cheme preoţii bisericii; şi să se roage pentru dânsul, ungându-l pe dânsul cu untdelemn întru numele Domnului».— «Mărturisiţi-vă unul altuia păcatele, şi vă rugaţi unul pentru altul, ca să vă vindecaţi. Că mult poate rugăciunea dreptului cea ferbinte» (Iacob 5, 14, 16).

Reiese că sfântul Maslu şi sfânta Taină a pocăinţei au fost în vigoare la primii creştini.

Rabinii şi fariseii, duşmani înverşunaţi ai sfântului, l-au aruncat de pe turnul bisericii. Sfântul bărbat s'a sculat în genunchi şi ridicându-şi ochii spre cer strigă după pilda Maestrului său divin: «Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac» (Luca 23, 34). Jidovii îl împroşcară cu pietre; unul îl lovi cu un par, încât se prăbuşi şi îşi dete sufletul. Ziua sa se serbează la 23 Octomvrie.

Pr. Cpt. *Dr. T. Popeaş.*

tenţiona să le pronunţe în curând.

In ziua următoare minunii înmulţirii pânii, învăţăceii au căutat pe Domnul, care s'a retras în singurătatea munţilor dinaintea sgomotului de bucurie a norodului. Nu L-au găsit. A crezut că a plecat în Capernaum. S'au urcat pe corabie şi aci au fost martorii celeilalte minuni: în aurora dimineţii Domnul s'a apropiat de dânşii, umblând deasupra valurilor mării Tiberiadei ca pe teren uscat. Învăţăceii, înspăimântaţi, în primul moment s'au cugetat la o fantomă. Minunea i-a captivat, Domnul a umblat pe suprafaţa apei şi corpul nu s'a scufundat.

Eată pânea! Eată corpul!

Aceste au fost cele două noţiuni despre care a voit să cuvinteze în sinagoga din Capernaum. Acum putea păşi la ei în corabie, să plece între poporul adunat în jurul Lui în sinagoga din Capernaum şi aşteptător de nouă minune, ca să le vorbească.

Pr. Cpt. *Dr. T. P.*

Revista Teologică apare lunar sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 Lei. Redactor: prof. Nicolae Colan. Redacţia şi administraţia: Academia Teologică, Sibiu, Strada Mitropoliei 32. — Numărul 1—2 din 1931 cuprinde: Prof. Nicolae Colan: Biserica răstignită. Dr. D. Stăniloae: Biserica grecească de azi. Şt. Lupşa: Pentru studiul istoriei Bisericii române. Pr. Ioan Imbroane: Predica de azi. Părintele Nichifor: Bugetul cultelor şi Biserica unită. «Glasul Monahilor»: Incorectitudinile dlui Zenovie Pâclişanu. N. C. şi Pr. D. D. Achimescu: Mişcarea Literară: Braşovul cetate a ortodoxiei. Tertulliani Apologeticum. Cine sunt şi ce urmăresc adventiştii? P.r S. Cândea şi Neculce: Cronică: Congresul teologic panelen. Prozelitism în Grecia. Şedinţa Consiliului mitropolitan. N. C.: Note şi informaţiuni.

Un program de activitate socială în parohie, de Pr. *Moisi P. Păcescu*, profesor-spiritual în seminarul «Patriarhul Miron», Câmpulung-Muscel, tip. Vlădescu, 1930. — O broşură de 28 pagini, arătând, într'o conferenţă, căile de lucrare socială a preotului. Preţul?

Organizaţi Oastea Domnului

Nr. 528/1930 (7) 1—3

Concurs

In sensul ordinului Prea Venera-tu'ui Consiliu Arhiepiscopesc dto 24/IX a. c. Nr. 8441 se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Moeciul de sus**, protopopiatul Branului, cu termin de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea dela stat.
2. Folosința a 2 jug. cad. fânaț.
3 Venitele stolare, aprobate de P V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Cei ce doresc a ocupa acest post, au a-și înainta petițiile însoțite de documentele reglementare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis și pot să se prezinte în comună, spre a face conoștință cu credincioșii.

Sohodol-Bran, 20 Octombre 1930.

Oficiul protopopesc al Branului, în înțelegere cu consiliul parohial.

George Babeș
adm. protopopesc.

Nr. 67/931 (5) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl III **Cincșor** din protopopiatul **Făgăraș**, se publică de nou concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Sesiunea parohială de 11 jug. cat. și un jugăr de cl. I dela expropriere.
2. Lemne de foc dela comuna politică.
3. Un jug. de pământ loc de păsunat în composesorat. pentru 3 vite și loc de 2 vite dela comuna politică.
4 Leafa dela stat.
5. Casa parohială cu supraedificatele necesare.

Concurenții se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, în 9 Ianuar 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 1137/930 (6) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Voivodenii mari**, protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B., congrua dela stat și două jugăre pământ arabil.

Concurenții au a-și înainta cererile conform normelor în vigoare în terminul dat, subsemnatului oficiu protopopesc și cu opt zile înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică — spre a cânta, a cuvânta sau a celebra.

Făgăraș, la 15 Ian. 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu oficiul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinții

de

Gala Galaction

Prețul 80 lei, plus spese poștale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 400·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profețiile mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Reverenzi preotești

După ultimele cerințe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la
Croitoria (1) 3—7
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12
In depozit: Ștofe și brâne în permanență

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:
Antoniu Sequens
Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

In editura Sfintei Mănăstiri Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan
Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș,** cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Prețul 60 lei, și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20.—

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților» ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia
Prețul Lei 225.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ*. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. și L. Moisescu-Villea
Prețul Lei 70·—, plus spese poștale Lei 10·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 11 Februar 1931 Nr. 13

Telegraful

Organ național-bi

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Atenţiune la periferiile oraşelor

Periferiile oraşelor sunt şi în timpurile noastre, ca şi în anticitate, pământul în care prind mai repede nouile curente sociale şi religioase.

Pe când burghezia şi ţărănimea sunt prin firea lor conservatoare, având de păzit bunuri ce le sunt scumpe şi fiind legate de starea prezentă prin tradiţii vechi, populaţia periferiilor e mai dispusă pentru schimbări, pentrucă nimic n'o ţine legată de starea prezentă şi dela o schimbare numai mai binele îl poate aştepta.

Majoritatea locuitorilor periferiei nu trăesc prezentului, ci viitorului; starea lor sărăcăcioasă şi locul de acum sunt un provizorat, o primă etapă dela sat spre centrul oraşului. De tradiţiile satului s'a rupt, dar altele nu-şi creează pentrucă nu-i stabilă unde e.

O altă frână care ar putea-o reţine în rezorturi sufleteşti durabile, ar fi comunitatea, legătura intimă cu cei dimprejur care să-i impună obiceiurile şi sentimentele comune. Dar la periferie e foarte slabă şi această comunitate; provizoratul situaţiei face din indivizi o massă fără legături sufleteşti cristalizate între olaltă; individul trăeşte mai mult de sine şi pentru sine; mulţimea nu-l scoate din izolare, nu-i populează sufletul.

Un al treilea element din psihologia omului dela periferie este o foarte acută animozitate împotriva celor cari au parvenit deja în primele rânduri sociale; se amestecă în aceasta animozitate ciuda săracului pe bogătaş şi invidia că aceia au ajuns acolo unde se străduieşte şi el să ajungă, dar şi dispreţul cu care priveşte totdeauna cel din oraş pe cel dela periferie.

Pe când primele două elemente sunt mai mult condiţii negative pentru ca nouile reforme să prindă, momentul din urmă este, chiar şi când e vorba de-o religie nouă, cauza pozitivă pentru care găseşte răsunet. Pentrucă orice reformă religioasă se îndreaptă oarecum împotriva clădirii sociale de până acum şi prin aceasta obijduiţii periferiilor cred că vor da o lovitură burghezilor şi eventual îşi vor accelera ascenziunea proprie.

Situaţia de provizorat, dinamismul unei tenziuni spre ascenziune, animozitatea faţă de reprezentanţii regimului tradiţional creiază în sufletul omului dela periferie o stare uşor iritabilă, entuziastă, capabilă să îmbrăţişeze cu toată căldura curentele mult promiţătoare şi să jertfească pentru ele viaţa, dealtfel aproape singurul lucru pe care-l are.

De simplitatea intelectuală a săteanului nedistingându-se decât doar prin faptul că s'a deprins să nu mai venereze ca imutabile anumite principii şi obiceiuri sociale şi religioase, evident că predicile noui nu vor întâlni un obstacol critic ridicat de cunoştinţe sistematice sau de-o judecată exercitată.

Toate acestea sunt elemente importante cari explică dece propaganda sectară recrutează astăzi mai mulţi aderenţi la periferiile oraşelor. Nu excludem însă nici alte cauze cari există pretutindeni, şi la sate şi în centrul oraşelor, cum e neglijarea din partea preoţilor a culturii religioase a credincioşilor, lipsa de solicitudine faţă de marea sete de mister care chinue azi toată lumea. Dar aci am numărat numai factorii cari sunt activi la periferiile oraşelor, cari adăugându-se la cei de natură generală, fac aşa de uşor din fraţii noştri de-acolo prada unei propagande viclene. Să nu bagatelizăm progresul sectarilor la marginea oraşelor; s'avem în vedere că locuitorii de-acolo sunt plecaţi din mijlocul satelor şi adesea se reîntorc acolo; că păstrează legături destul de vii cu satele, cu mult mai vii ca cei din centrul oraşelor şi că se bucură de ascenziune în faţa sătenilor graţie faptului că sunt orăşeni. Să nu uităm că periferia prin situaţia sa intermediară între sat şi oraş, prin pasiunea pe care o pune în răspândirea crezului său, a fost şi este cea mai eficace propagatoare a curentelor noui.

Să căutăm mijloacele de reacţiune împotriva propagandei sectare.

*

Când vorbim de mijloace, presupunem, că există preoţi buni, destoinici şi zeloşi, cari să le aplice. La periferiile oraşelor trebuesc trimişi cei mai buni preoţi pentrucă de prezent ele sunt punctul cel mai primejduit. Deocamdată burghezimea şi intelectualii noştrii sunt indiferenţi din punct de vedere religios şi chiar dacă s'ar pomeni vreodată cu mai multă dorinţă şi interes pentru religie, sunt capabili şi singuri să suplinească insuficienţa preotului. In orice caz cunoştinţele lor istorice, spiritul critic îi face aproape incapabili să cadă şi trecutul ne arată că intelectualii au fost cei din urmă cari au părăsit o religie. Ei se duc după majoritatea poporului. Cât despre sate, primejdia în ele se întinde dela periferiile oraşelor, deci acolo să ne concentrăm cei mai buni ostaşi. Iar dacă sunt împrejurări atât de puternice cari ne împedecă să trimitem acolo pe cei mai buni preoţi, atunci trebue să le trimitem celor cari sunt ajutorare. Câte un misionar, care însă să fie el la înălţimea cerinţelor.

Iar unde sunt preoţi mai mulţi în oraş, ar fi bine să dea toţi o mână de ajutor, după putinţă.

Şi acum dintre mijloace, aş atrage atenţiunea asupra următoarelor:

1. Parohul respectiv să se îngrijească a fi în tot momentul exact informat despre mişcarea sectară în parohia sa: să ştie câte suflete sunt cucerite şi mai ales să ştie îndată dacă vre-un credincios a început să fie cercetat de vre-un sectar, sau dacă a început să acorde propagandei acelora oarecare ascultare. Pentrucă aci se poate lucra încă cu succes, dacă se duce pe lângă credinciosul primejduit. Omul se vede pus pentru prima dată în faţa unor nedumeriri, îndoieli, inima lui se cumpăneşte o vreme în cele două părţi. Să ne grăbim a-i împrăştia îndoielile, a folosi starea de receptivitate pentru cuvântul religios, ce-a fost trezită prin propaganda sectară, într'un cuvânt a apleca cumpăna inimei pe partea noastră. Dacă parohul nu se simte însuşi destoinic să facă acest lucru, să apeleze la alt preot sau misionar bun, sau chiar aceştia să se intereseze des despre mişcarea religioasă în parohie. Bine înţeles că parohul numai atunci va fi în stare să se informeze prompt despre mişcarea religioasă în parohie, dacă păstrează legătură de inimă cu parohienii săi, dacăi vizitează des, dacă şi-i face aliaţi în lupta cu sectarii.

2. Să caute să vindece după putinţe rănile cauzate de cei 4 factori enumeraţi şi socotiţi drept cauze ale trecerii uşoare la sectari:

a) Să caute să ţie pe credincios atent şi respectuos faţă de tradiţiile din satul lui, povestindu-i de ele, rechemându-i-le în amintire, îndemnându-l să înviioreze legăturile cu cei din satul lui.

b) Să-i suplinească comunitatea care-i lipseşte, apropiindu-şi-l sufleteşte, chemându-l serile pe la sine, aducându-l în legătură cu alţi credincioşi. Să-l facă să nu se mai simtă singur, ci într'o familie socială, care se interesează de soarta lui.

c) Să îndulcească în sufletul lui animozitatea care-l stăpâneşte împotriva claselor sociale superioare, arătându-i că şi acelea au necazurile lor tot aşa de mari, să-l aducă chiar în legătură de inimă cu indivizi din acele clase, ca să se convingă din proprie intuiţie că deosebirea în fericire dela om la om e minimă. In sfârşit să-i vorbească de necesitatea distribuirii funcţiunilor în societate, că trebue să împlinească cineva şi funcţiunile de administraţie, de păstrare a ordinei, de conducere şi că şi acestea cer foarte multă muncă şi răspundere. Mai ales e necesar ca preotul să nu apară în ochii credinciosului ca un reprezen-

tant al claselor de sus, ci să se prezinte ca unul ce stă deasupra claselor sociale sau tot atât de aproape de fiecare. El este părinte şi pentru unul şi pentru altul. E adevărat că şcoala îndelungată pe care o face preotul, o bună parte alăturea cu cei cari îmbrăţişează alte profesiuni, îl fac să-şi însuşească o mentalitate burgheză în opoziţie cu plugarul sau meseriaşul, dar prin voinţă preotul poate să-şi retuşeze această atitudine.

d) In sfârşit să se străduiască să-şi cultive enoriaşii, întâi în cele religioase, dar şi în istoria bisericească, în problemele sociale, şi în bunele moravuri.

Muncă imensă, dar indispenzabilă. De altfel cu cât omul vrea şi se străduieşte mai mult, cu atât îl ajută şi Dumnezeu mai mult.

Diorates.

Logică şi mentalitate catolică

(Urmare şi sfârşit).

Părintele Tămăcel dela organul oficios al episcopiei unite ne spune despre tinerii români cari au plecat din Ardeal la Roma după cultură, că:

«*Intorşi în ţară ei au fost nu numai apostolii credinţii strămoşeşti, adică credinţii romane, ci şi apostolii românismului*».

Ca şi când alţii n'au fost apostolii românismului, ca şi când ideea latinităţii, romanităţii noastre, nu a fost afirmată cu mult înainte de a merge corifeii Blajului la Institutul «De Propaganda Fide», ca de exemplu de cronicarii moldoveni, Cât despre afirmaţia că cei reîntorşi dela Propaganda Fide: « *au fost apostolii credinţei strămoşeşti, adică credinţei romane*», iarăşi nu prea merge. Dovadă că n'au propagat toţi credinţa romană, e de ajuns să citez *Procanonul* lui P. Maior, care cu adevărat a fost Român şi şi-a dat seama că adevăratul românism (nu românismul în accepţia păr. Tămăcel), nu poate fi nici decât înţeles prin alt punct de vedere, decât ortodox.

*

Şi totuşi păr. Tămăcel zice: «Biserica unită este autoarea şi luptătoarea românismului celui mai curat, pentrucă ea ni-a adus aminte că suntem *români* şi pentrucă ea luptă ca să scuturăm şi jugul străin al *ideilor strâmte* şi *meschine bizantine* şi să respirăm odată aerul curat şi sănătos al ideilor largi şi măreţe ce ne vin din atmosfera cea luminată de Soarele Adevărului veşnic».

— Cum spuneam: e certat cu Bizanţul, cu toate că n'are drept să se supere. Se vede că d-sa are în faţă numai «*Soarele Adevărului veşnic*», adică Roma. Singurul pericol, e pentru d-sa, căci stând în continuu cu ochii aţintiţi în «Soarele Adevărului veşnic», o să ajungă — de n'a ajuns — să-şi piardă complet intuiţia realităţii.

Dar ce sunt după păr. Tămăcel: «*ideile strâmte şi meschine bizantine?*».. In urma *cărei* deliberări; în urma *căror* observări istorice şi dogmatice îşi permite dl franciscan să afirme aşa ceva? D-sa: «*pune* punctul pe i şi formulează teza:

«*Ceice lucrează pentru reîntoarcerea românilor la religiunea strămoşească romană, adică catolică, lucrează pentru românismul cel mai curat şi fac opera cea mai puternică; pe când ceice lucrează pentru păstrarea ortodoxiei actuale, nu lucrează pentru românism, căci aceasta* — ortodoxia — *este străină de sufletul şi originea românului*».

Ba, exact invers! A fi ortodox, e mândrie şi merit naţional, faţă de care păstrăm veneraţie. *Ne-am pomenit în credinţa răsăritului, ne-a crescut şi apărat ortodoxia şi ne va călăuzi tot ortodoxia.*

Dar dnul franciscan, continuă în spirit îndrăzneţ:

«Acestora (celorce ţin la ortodoxie ca la viaţă) le răspund că românul de fapt ţine la *un complex de superstiţii îmbrăcate într'o mască de creştinism sui generis, denumit ortodoxie*, pentrucă a fost lăsat în ignoranţă în chestia religiei şi despre catolicism nu i s'a vorbit decât prăpăstii».

Aici am fi curioşi să ştim şi noi despre ce complexe de superstiţii vorbeşte dl franciscan?

Dorim să ştim şi noi superstiţiile acele complexe; din care sfânt părinte le-a scos; dela cine le-a auzit; cine l-a instruit în superstiţii; ce îl îndreptăţeşte să aducă insinuaţii defăimătoare pentru ortodoxie?...

In acelaş articol din «Vestitorul» se spune că: «*biserica unită n'a avut şi nu are nici un rit ortodox, şi ea prin unire a trecut deodată şi de-a 'ntregul în sinul bisericii catolice*».

A trecut biserica unită pe de-a 'ntregul în sinul bisericii romane? Dar unde-i limba latină în cult? Unde-i filioque în biserica din Blaj? Unde-i azima în sfânta împărtăşire? Unde-i «missa» romană şi «Graduale Gregorianum»? Unde-i cultul catolic?

— Iată de ce aşa de bine spune Isus unora ca acestora:

«Făţarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău şi atunci vei vedea să scoţi paiul din ochiul fratelui tău» (Mat. 7, 5).

Zian V. Boca.

Altă administraţie în Palestina. Secretarul britanic pentru colonii a trimis o delegaţie din Londra, din serviciul tezaurului, să meargă în Palestina şi să elaboreze un plan de reorganizare generală a administraţiei palastiniene, aşa încât ţara să poată trăi din propriile sale mijloace, fără ajutorul financiar al Angliei.

Domniţa şi Sf. biserică

In ziua Intâmpinării Domnului, A. S. R. Principesa *Ileana* şi un mare număr de credincioşi, din cartierul bucureştean «Popa Rusu», împreună cu elevele şcoalei acestui cartier, au asistat la slujba divină, la sfârşitul căreia vicarul mitropoliei, P. S. Sa Tit Simedrea, a ţinut o scurtă predică, arătând binefacerile credinţii ortodoxe şi puterea ei mântuitoare.

După aceasta Domniţa *Ileana* şi asistenţa a vizitat sediul «Asociaţiei femeilor creştine». Dra Georgescu a exprimat A. S. R. Principesei Ileana mulţumiri pentru îndemnurile bune date acestei organizaţii.

A. S. R. Principesa *Ileana* a răspuns:

E zi de mare bucurie pentru mine să văd la ce punct de desvoltare aţi ajuns. Sânt 10 ani de când s'au pornit pe aci atât de multe lucruri! Această tradiţie frumoasă s'o păstraţi cu sfinţenie. Tradiţia este un lucru admirabil, pentrucă te duce pe calea bunelor îndrumări.

Ne întrebăm de multeori de ce avem nevoe de biserică? De ce? Pentrucă e ceva câteodată în sufletele noastre, care cere pacea, singurătatea!... Ne simţim câteodată aşa de singuri, aşa de pierduţi!

Şi ne mai găsim în această stare sufletească, când unele lucruri nu putem să le mărturisim ori şi cui.

Avem nevoe să mergem de multeori unite în acest gând şi să batem la uşa amvonului.

Aţi auzit ce lucruri frumoase s'au spus de înaltul predicator, în sfânta biserică.

Mi s'au făcut unele spovedanii cândva, de un om, care a făcut războiul şi care n'a ştiut niciodată ce este frica. Dar el a rezistat cât a rezistat, şi tot în rugile sfintei biserici a găsit liniştea binecuvântată.

Să profităm de experienţa altora, orcât de tari ne-am crede că sântem. Toţ avem nevoe de experienţe. Pregătirea fiecăruia nu se face numai cu ceeace câştigăm şi vedem.

Voi, fetelor, v'aţi însuşit multe lucruri folositoare la Asociaţie; dar, până la căpătarea tuturor cunoştinţelor, trebue să fiţi sigure pe ceeace se spune în rugile din biserici. Dum-

FOIŞOARA

Sfântul Mucenic Iustin

Sfântul Iustin, născut în Palestina, în păgânătate, a fost binecuvântat dela fire cu ageră minte. Vorbele păgânilor, despre zeii lor mari şi mărunţi le-a considerat drept basme şi a căutat să ajungă la cunoaşterea adevăratului Dumnezeu.

Odată, când era adâncit în meditaţii, precum spune însuş, se prezentă înaintea lui un bărbat cărunt şi venerabil care zise, că ceeace caută dânsul, o poate afla numai în cărţile profeţilor şi în alte cărţi ale creştinilor.

Bucurându-se Iustin de această împărtăşire, începu să citească profeţii, evanghelia şi alte cărţi ale creştinilor. Aşă ajunse, peste puţin, la cunoaşterea adevăratului Dumnezeu şi a singurei adevărate credinţe creştine.

In această cunoştinţă se întări succesiv, după'ce convorbi mai des cu creştinii, pe cari îi rugă să-i arăte dogmele lor de credinţă. Creştinii, spre bucuria lui, îl ascultară.

Inzestrat cu răbdare, cu forţă sufletească în suportarea cumplitelor cazne, zicea: «Intr'adevăr acel Dumnezeu trebue să fie adevăratul Dumnezeu, pe care îl adoara creştinii; căci un Dumnezeu ipocrit n'ar putea să dea servilor Săi puterea şi răbdarea pe care o manifestă creştinii. Credinţa lor trebue să fie credinţa adevărată şi ei într'adevăr au să spereze mai fericită viaţă în cealaltă lume, căci viaţa prezentă o jertfesc din dragoste către Dumnezeu».

Iustin n'a ezitat să utilizeze cunoştinţele sale câştigate pentru mântuirea sufletului. A cerut şi a dobândit Sfântul botez, spre mângăierea de nedescris a inimii sale. După botez a trăit o viaţă edificătoare. Compătimirea ce o purta faţă de ceiace au trăit în afară de biserică, în primejdia osândei eterne, l-a îndemnat să insiste a converti sufletele rătăcite, şi a le conduce la cunoştinţa adevăratei credinţe.

Pe acel timp domnea împăratul Antoniu Piul, unul dintre cei mai buni şi drepţi împăraţi romani, (138—161 d. Hr.); slujbaşii lui însă persecutau cu mare cruzime pe creştini. Au înduplecat pe acest împărat, de bună intenţie, să creadă, că creştinii sânt şarlatani, că ei se ocupă cu magia, că învăţătura lor e dăunătoare binelui public, şi astfel ei trebue stârpiţi din lume.

Sfântul Iustin apucă la moment peana şi compuse o foarte ştiinţifică şi temeinică apologie, în care arată că păcatele atribuite creştinilor sânt inventate, din nemernicie, şi că, din contră, învăţătura lor e logică, adevărată, sfântă, iar cu privire la aproapele este absolut salvatoare. Acest cuvânt de apărare îl prezentă împăratului şi prin el realiză cel puţin atât, că s'a ordonat, ca să nu se mai acuze nimeni pentru credinţa creştină, nici să nu se mai execute.

S'a bucurat cu drept cuvânt creştinismul întreg de aceasta, mulţumind întâi lui Dumnezeu, apoi împăratului curajos, lui Iustin, iubitorului de oameni.

După moartea împăratului Antoniu, se începu iarăş persecuţia creştinilor.

Iustin combină o nouă apologie pentru apărarea lor; dar aceasta nu avu efectul celei dintâi. Ateistul filozof păgân, Crescens, acuză pe Iustin la judecătorul orăşenesc Rusticus şi mijloci, ca Sfântul bărbat împreună cu alţi creştini să fie torturaţi şi ucişi prin sabie...

Aşa se sfârşi, pe la anul 165, mucenicul Iustin, apologistul religiei creştine. Ziua lui se serbează la 1 Iunie.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

nezeu să fie printre noi în tot timpul. Când ne vom găsi în faţa unor greutăţi, nu ne vom teme, dacă vom crede cu sfinţenie în puterea dumnezeească.

Arătându-vă marea bucurie că vă revăd aici, vreau să vă asigur că tot timpul meu, toată preocuparea mea, toată inima mea, sânt ale voastre. Gândurile voastre să fie ale mele, şi gândurile mele să fie ale voastre!

† Preotul Titu Morariu

Adâncă jale ne-a cuprins, când am primit vestea că părintele Titu Morariu, paroh ortodox în fruntaşa comună românească Sebeş-Alba, după scurte şi grele suferinţe, împărtăşit cu Sf. Taine, a adormit în Domnul, în 26 Ianuar 1931, la ora 6 seara, în plină vârstă de bărbăţie, în etate de 51 ani, după un lung şi binecuvântat serviciu de 24 ani de preoţie.

O mică răceală, — căreia nu i-a dat nici o importanţă, şi reţinut de serviciul din zilele Bobotezei, a neglijat-o, — a fost de ajuns să-i provoace moartea prea de timpurie.

Părintele Titu Morariu a murit ca un erou la datorie, căci dacă conştienţiozitatea lui de preot, dusă până la sacrificiu, nu l-ar fi reţinut să mai sfinţească încă odată şi pentru ultima oară casele iubiţilor săi credincioşi cu apă sfinţită, poate familia nu şi-ar fi pierdut razimul atât de mult simţit astăzi. Sufletul lui însă, devotat datoriei, nu l-a lăsat să-şi părăsească credincioşii tocmai în ziua Bobotezei, şi rămânerea la datorie i-a fost fatală, căci după terminarea Sf. Liturghii, istovit de oboseală şi de un înfricoşat început de boală grea, s'a pus în pat din care nu s'a mai sculat.

Moartea sa, neaşteptată şi sguduitoare, a cutremurat şi a înduioşat toate inimele prietenilor şi cunoscuţilor, ear pe cei din familia lui i-a aruncat în adâncă jale şi durere.

Preot, în adevăratul înţeles al cuvântului, model de hărnicie, în îndeplinirea datoriei, nu cunoştea piedică; ear ca om în societate, prin firea lui blândă, veselă şi prevenitoare, a ştiut să câştige iubirea şi stima tuturora cu cari venea în atingere. De aceea vestea despre moartea lui a provocat sinceră durere la toţi cari l-au cunoscut.

La 1 ora p. m. în 28 Ianuar s'a săvârşit prohodul de Părintele prot. Trandafir Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc, care în numele Inalt P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* şi al consiliului arhiepisscopesc ort. rom. din Sibiu, a împărtăşit îndureratei familii adânci condolenţe. Păr. consilier Scorobeţ a fost asistat de On. protopopi Sergiu Medean din Sebeş şi Emilian Cioran din Sibiu, de peste 10 preoţi din tractul Sebeş, şi de diaconul I. Circov.

Sicriul cu osemintele defunctului s'a ridicat de preoţii tractului dela casa parohială, s'a aşezat pe carul funerar, împodobit de numeroase coroane de flori şi s'a condus de un imens convoi în biserica noastră cea nouă din Sebeş. In fruntea carului funerar era coloana reprezentanţilor diferitelor societăţi române din loc, dimpreună cu profesorii şi elevii şcoalelor. Acestei coloane îi urma corul meseriaşilor români din Sebeş, sub conducerea profesorului de muzică N. Lupu dela Gimnaziul din loc. Urmau apoi cântăreţii bisericii cu prapori şi îndată preoţiii slujitori în ornate bisericeşti. După carul funerar veneau familia şi rudeniile defunctului în zăbranicul durerii, apoi a două coloană funerară impunătoare a intelectualilor romani din loc şi jur şi păstoriţii defunctului.

S'a remarcat în deosebi deputaţiile de ţărani, în număr mare, din comuna natală a defunctului, Săsciori, cari au depus o coroană de flori pe sicriul defunctului, şi din comuna Berghiu unde şi-a început misiunea sa de preot.

In biserica spaţioasă din Sebeş s'a săvârşit prohodul după rânduiala pentru preoţi, la sfârşitul căruia Părintele T. Scorobeţ cu voce duioasă, într'un cuvânt ocazional avântat şi bine simţit, apreciază calităţile rari ale acestui distins preot, arătându-l ca model de om, soţ şi preot, calităţi pe care ca prieteni de pe băncile şcoalei le-a manifestat răposatul cu n ă d e j d i din cele mai frumoase. Distins ca elev, distins a rămas până la moarte.

In numele colegilor, consiliului parohial şi credincioşilor, cu cari ani de zile a conlucrat în perfectă armonie pe teren religios şi cultural, — a vorbit al III-lea preot din Sebeş, Vasile Popa, care în simţite cuvinte a exprimat regretul după preţuitul lor coleg.

Aprecieri elogioase asupra caracterului şi activităţii lui au mai făcut prin vorbirile lor: Părintele protopop al tractului Sibiu, Emilian Cioran, în numele colegilor de teologie scoţând în relief, munca grea a preoţimei, care în cazul de faţă a fost chiar fatală pentru răposat, deşi la distanţă se pare atât de uşoară. Apoi răsună glasul puternic al celui mai devotat prieten al defunctului, advocatului Dr. Cuşută, fost prefect şi deputat, care în cuvinte calde scoate la suprafaţa faptele şi sbuciumul spre înaintarea şi propăşirea poporului român din Sebeş şi din întreg ţinutul. In numele A s t r e i, al cărui vicepreşedinte a despărţământului Sebeş a fost răposatul, vorbeşte un dascăl român, a cărui nume îmi scapă, dar care a lăsat adâncă impresia în inimile asistenţilor.

Peste cei mai de aproape ai defunctului să lasă jalea şi durerea, când Părintele consilier Scorobeţ îndeplineşte ultimul act pentru înhumare, stropirea cu vin a mortului.

Convoiul se pune din nou în mişcare, în plânsul clopotelor, şi ajungând la locul de odihnă, sicriul cu trupul lui neînsufleţit a fost lăsat în mormânt lângă biserica cea veche din Sebeş.

Inainte de a arunca pumnul de ţărână peste sicriu, stud. Oct. Malaiu doreşte celui plecat spre plaiurile fără dureri odihnă bună şi fericire în lăcaşurile drepţilor.

Dormi în pace, iubite Tit, coleg bun şi prieten preţuit... Numeroasele flori ce te împodobeau se vor vesteji în curând, dar credincioşii tăi multă vreme vor simţi lipsa ta, colegii tăi, alături de jalnica ta soţie, de cei şase copilaşi ai tăi, de jalnicii tăi fraţi şi surori şi de toţi cei ce cu adevărat te-au iubit, — nu te vor putea uita niciodată.

Uşoară să-i fie ţărâna şi neştearsă amintirea! *Asistent*

Recensământul făcut în condiţii ştiinţifice, a turburat rău presa ungurească dela noi, şi defaimările ei, la adresa organelor de recensământ, curg zilnic. Supărarea mare vine de acolo, că jidovii din oraşele noastre sânt înregistraţi ca neam jidovesc, şi nu ca maghiari, cum se obişnuia în dispăruta Ungarie. Explicabil de alt fel necazul «patrioţilor», când te gândeşti că de aici încolo fiii lui Arpad nu vor mai putea cugeta cu capul jidovilor, cari li-au dat presă, teatru, istorie şi altă cultură «ungurească».

Formarea mentalităţii de astăzi

(Continuare).

III. Inceputurile teologiei liberale

In cercul lui Descartes trăia în Paris un englez: Thomas Hobbes (1588—1679). Scrierea acestuia «Leviathan», operă clasică în ştiinţă politică, este o aplicare directă a individualismului protestant şi interpretarea mecanică a societăţii.

Societatea pentru acest filosof este o asociare mai mult eternă de indivizi răzleţi, iar motivul asocierii este egoismul, întrucât îndivizii se asociară prin contract spre a-şi apăra interesele. In contra acestei teorii s'a dat o luptă de peste 100 de ani cu revoluţii sevea. Intre timp două concepţii despre societate, a Bisericii şi a Statului, se luptau care să fie mai accesibilă publicului. Era teoria mecanică, după care individul formează o unitate de sine stătătoare, şi teoria că societatea este rezultatul unui contract, a cărui sancţiune constă în aceea că e profitabilă pentru individ. Orce membru al societăţii e dator să respecte autoritatea, pentrucă aceasta asigură progresul. Din aceste teorii au luat naştere diferitele tovărăşii şi trusturi. *Contractul social* al lui Rousseau precum şi curenlele liberale în politica statelor îşi iau rădăcinile în «Leviathan-ul» lui Hobbes. Toate societăţile sunt anterioare individului, iar supunerea este o consecinţă naturală, de oarece părţile datorează totalităţii propăşirea lor. Omul e dator deci să slujească spre mărirea lui Dumnezeu şi spre binele societăţii.

Toate discuţiile şi controversele religioase din sec. 16-lea şi 17-lea dovedesc că nu exista nici o autoritate recunoscută de către ambele partide beligerante. Statul nu putea soluţiona cu mijloacele sale conflictele religioae. Lumea simţia nevoia unei autorităţi la care să apeleze în astfel de conflicte. O astfel de autoritate părea a fi raţiunea şi conştiinţa. Raţionalismul găseşte că dogmele şi confesiunile sunt de o importanţă secundară, iar lucrul principal este viaţa morală.

Teologii progresişti susţin aceasta până în ziua de astăzi. Impulsul de căpetenie al liberalismului în teologie vine dela descoperirea lui Newton în 1679. Legea gravitaţiunii în univers a fost strămutată şi în domeniul filosofiei. «Eu cred într'un Dumnezeu» avea o nouă semnificaţie pentru oamenii cari vedeau voinţa lui Dumnezeu exprimată printr'o lege universală. Revelaţiunea lui Dumnezeu în natură tindea să eclipseze Revelaţia prin Sf. Scriptură. Fizică a abandonat punctul de vedere geocentric, şi paralel cu aceasta s'a schimbat şi antropologia. Teologia în acest timp a devenit în mod inevitabil abstractă şi limitată istoriceşte. Intruparea Domnului şi-a pierdut însemnătatea ei în ochii oamenilor cari se îndeletniceau cu ştiinţa. Minunile din Sf. Scriptură au devenit incredibile. Dar, odată cu acestea nu numai tradiţiile bisericeşti, ci însăşi autoritatea eclesiastică nu mai aveau respectul de odinioară în faţa lumii din această epocă. Protestantismul unit cu filosofia din acest timp au pregătit anarhia şi scepticismul care culminează în David Hume (1711—1776). Spiritul negativ a crescut în umbra empirismului şi dogmele glorioase în decurs de sute de ani au fost răsturnate fără de nici o cruţare şi fără consideraţie de către lumea simplă, care habar n'avea de istorie.

In a 2-a jumătate a sec. 18 lea se desfăşoară revoluţia industrială şi apare capitalismul care face pe muncitori să se organizeze în scopul apărării intereselor lor profesionale. Puritanismul admitea o singură plăcere, a îmbogăţirii, ca un semn al harului dumnezeesc. In acest timp utilitarismul este reprezentat prin filosufi de seamă. Materialismul la care a ajuns cugetarea filozofică în sec. 18-lea a fost oprit pe loc de către filozoful Kant. Criticismul care a impregnat pecetea sa asupra cugetării în sec. al 19-lea, îşi are obârşia în filosofia Kantiană. Intre materie şi raţiune se stabileşte o anumită reciprocitate. Afirmaţiile religiei corespund faptelor din viaţa morală. Revelaţia şi credinţa îşi găsesc locul în domeniul filosofiei, deşi sub alte denumiri, căci Kant întemeează religia pe experienţe concrete istorice despre Dumnezeu, iar judecăţile creatoare şi intuiţiile conştiinţei formează ceeace teologii numesc *credinţă*. (Urmează).

INFORMAŢIUNI

Se aduce la cunoştinţa Cuc. preoţimi, că la Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu nu sunt după amiazi ore de birou.

Monete divizionare, purtând efigia M. Sale Regelui Carol II, se pun zilele acestea în circulaţie, conform planului de stabilizare monetară.

Bunul creştin. Dumineca trecută, ţinându-se, la biserica Dichiu din capitală, un parastas pentru odihna sufletului de curând răposatului *Vintilă Brătianu*, — preotul local, după celebrarea serviciului dumnezeesc, a arătat cum bunul creştin Vintilă Brătianu a săvârşit acte de binefacere necunoscute marei mulţimi, cum adăpostea un număr considerabil de copii săraci din cartierele capitalei, ducându-i pe timpul vacanţelor de vară la Mihăeşti, de unde se înapoiau acasă restauraţi. Austeritatea morală a lui Brătianu s'a revelat în toate actele sale publice. Tradiţionalist convins, a susţinut biserica strămoşească, despre care spunea că ni-a apărat şi salvat neamul de-alungul vitregiei vremurilor.

Proect de lege s'a depus la cameră pentru reducerea chiriilor cu 20 la sută din chiriile plătite de funcţionarii statului.

Lecţie pentru şovinişti. La Budapesta se urmează, cu râvnă vrednică de alte lucruri, să se trimită broşuri revizioniste tuturor redacţiilor din străinătate şi oamenilor politici de acolo. Marele ziar berlinez, Vossische Zeitung, primind din Ungaria cartea intitulată «Dreptate pentru Ungaria», rezumă cuprinsul ei şi întreabă: *«Naţiune de stăpâni? reînţiinţarea imperiului Sf. Ştefan? români, sârbi, slovaci, germani earăş sub stăpânirea ungurilor? La aceasta răspund cei-laţi, şi cu ei întreaga Europa: Nem, nem soha!»* Ziarul german mai scrie: «Să nu uite ungurii că istoria nu stă în loc».

ŞTIRI LOCALE

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Joi, 12 Februar 1931, ora 16 (4) p. m. în sala de şedinţă a primăriei. Şedinţa e publică.

Dela primărie. Se atrage atenţiunea proprietarilor de casă, că toate trotouarele în interiorul oraşului şi pe terenuri noi, în timpul iernii să fie curăţate la timp de zăpadă şi în caz de gheaţă presărate cu nisip sau rumeguşe de ferestrău. Contravenienţii vor fi amendaţi.

— Toate casele nouă sânt a se provedea cu jghiaburi, spre stradă sau şosea. Proprietarii de case au să îndeplinească dispoziţia aceasta până la 1 Iunie 1931, conform regulamentului municipal. După această dată, se vor lua măsuri de rigoare contra celorce nu se vor conforma regulamentului.

Nr. 13—1931. [8] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din **Ocna-superioară**, parohie de clasa I-a, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 35 de zile dela cea dintâi apariţie a concursuiui în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregire dela stat.

Sesiune parohială 20 jugăre 1444 st. □, parte fânaţ, parte arător.

Venitele stolare obicinuite.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc al trectului Sibiu în înţetegere cu consiliul parohial din Ocna superioară [Ocna-Sibiului].

Emilian Cioran,
protopop.

Nr. 528/1930 (7) 1—3

Concurs

In sensul ordinului Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc dto 24/IX a. c. Nr. 8441 se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Moeciul de sus**, protopopiatul Branului, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea dela stat.
2. Folosinţa a 2 jug. cad. fânaţ.
3. Venitele stolare, aprobate de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Cei ce doresc a ocupa acest post, au a-şi înainta petiţiile însoţite de documentele reglementare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi pot să se prezinte în comună, spre a face conoştinţă cu credincioşii.

Sohodol-Bran, 20 Octombre 1930.

Oficiul protopopesc al Branului, în înţelegere cu consiliul parohial.

George Babeş
adm. protopopesc.

A apărut în Bibliioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·— plus spese Lei 5·—.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.
Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul şi Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplările contimporane

de Ioan cav. de Puşcariu. Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea

în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese poştale Lei 30·—.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 14 Februar 1931 Nr. 14

Telegraful Român

Organ național-bise

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica răstignită

Nimeni nu poate osândi preoțimea noastră pentru exagerate pretenții de viață confortabilă, pe care le-ar fi avut vr'odată. Viața preoțimii ortodoxe de pretutindeni, dar mai ales din Ardeal, s'a distins totdeauna printr'o simplitate aproape țărănească, printr'o modestie creștinească și printr'o sărăcie vecină cu mucenicia.

Indeosebi față de stat pretențiile preoțimii au fost totdeauna sub nivelul înaltelor ei vrednicii și realizări.

Astăzi nime nu mai contestă adevărul, că statul român s'a închegat, s'a desvoltat și a ajuns la măreția lui de astăzi mai ales prin osârdia, ostenelile și eroismul slujitorilor sfintei noastre Biserici. De aceea, cucernicii voevozi, viețile cărora alcătuiesc cele mai glorioase pagini ale istoriei neamului românesc, au și înzestrat instituția sacră cu cele necesare pentru mântuitoarea operă de zidire sufletească și de înzdrăvenire națională, pe care o săvârșea în mijlocul neamului. Iar poporul credincios niciodată nu și-a uitat de dreptatea cuvântului din Scripturi: «Vrednic este lucrătorul de plata sa». Nu a refuzat să răsplătească, după puteri, ostenelile păstorilor lui sufletești.

După furtunoasele vremi de pe la mijlocul veacului trecut în Vechiul Regat statul a secularizat averile bisericești. In schimbul acestor averi statul s'a obligat însă, prin legea clerului mirean din 1893, să acopere din propriul său buget nevoile materiale ale Bisericii și ale așezămintelor ei. După războiul întregirii noastre naționale și bisericile autocefale din noile provincii românești au intrat sub scutul României nouă, beneficiând de ajutorul statului.

A urmat Legea de organizare unitară a statului (Constituția) și celelalte legi prin care acesta își înoește obligația de a acorda protecțiunea și ajutorul material Bisericilor din cuprinsul țării.

Și — până anul acesta — statul și-a împlinit datoria... de bine, de rău. Adevărat că față de Biserica ortodoxă s'a arătat mai maștер decât față de cultele minoritare. Nedreptatea aceasta, subliniată de noi și de alții în atâtea rânduri, însă, putea fi rectificată după prevederile Constituției și a celei mai elementare dreptăți.

Anul trecut viața de stat a intrat într'o zodie de greutăți dintre cele mai alarmante, iar viața gospodărească a țării întregi în zodia unei mizerii fără precedent. Guvernul s'a alarmat și a căutat mijloace de îndreptare a situației, ori măcar de zăgăzuire a prăvălirii totale. In loc să găsească însă mijloace de sporire a productivității pe toate terenele și să facă economiile necesare unde acestea se pot face; în loc să micșoreze nesfârșitele regimente de sinecuriști recrutați din pleava clientelei politice, din mulțimea anonimă chinuită de foamea milenară; în loc să desființeze absurda și constsitoarea lege administrativă care înghite câteva miliarde din bugetul statului și în loc să desființeze duzina de case autonome, ale căror consilii de administrație cheltuiesc cel puțin de câtevaori cât costă întreținerea tuturor cultelor din țară — guvernul și parlamentul său s'a oprit la etern inoperanta măsură a micșorării salariilor funcționărești și a sporirii impozitelor...

Dar, în definitiv, dacă situația era de așa natură, încât să reclame jertfe dela toți cetățenii și dela toate instituțile țării, de bunăseamă nu preoții și Biserica erau cei dintâi ca să protesteze împotriva reducerilor bugetare, reclamate, dacă nu de necesitățile reale ale statului, cel puțin de neputințele duhovnicești ale conducătorilor lui.

In preajma alcătuirii ultimului buget, pe 1931, Biserica noastră și-a spus cuvântul prin reprezentanții săi legiuiți: Ea înțelege să aducă jertfele ce i se cer, în măsura în care li se impune și altor instituții, dupăce va fi fost pusă însă pe picior de egalitate proporțională cu celelalte culte, privelegiate până acuma.

Atitudinea Bisericii era și dreaptă, și demnă. Ea izvora dintr'o superioară înțelegere a crizei acute prin care trece statul, dar și dintr'o clară conștiință a drepturilor sale, atât de crunt nesocotite până astăzi.

Ce-a făcut însă statul — recte ministerul Instrucțiunii și al Cultelor — pe urma acestei atitudini? A măcelărit bugetul Bisericii atât de îngrozitor, încât, dacă se va aplica, va duce sigur la o desorganizare a instituției sacre, care totuși a contat până astăzi — și credem că mai contează — ca unul dintre cei mai puternici stâlpi pe cari se razimă însăși existența statului, câtă vreme acesta ține să fie creștin.

Guvernul nu s'a mulțumit să amputeze bugetul cultelor în măsura amputărilor făcute bugetelor altor departamente; nu a tăiat 10—15—20 de procente, ci a tăiat așa, cu nemiluita, cât a cuprins cuțitul: 30—40—70 de procente. La capitolul bugetar al trebuințelor materiale a tăiat peste jumătate. Consiliile eparhiale și protopopiatele le-a desființat aproape. Iar brumei de personal administrativ și misionar pe care i l-a lăsat Bisericii, i-a aplicat o curbă de sacrificiu care uneori întrece în asprime îndoitul și întreitul curbei aplicate funcționarilor de stat. E nedrept. E stupid de nedrept.

Asta-i răsplata Statului față de Biserică, pentru neclintita jertfelnicie cu care l-a ajutat de-alungul istoriei — ar zice, îndurerat, un preot bătrân, făcându-și modest bilanțul ostenelelor sale curate și punându-l alături de mizeria pe care i-o îmbie astăzi prezumptivul său «protector» constituțional.

Iar noi, ăștia mai tineri, o spunem fără reticențe: Asta-i primul pas spre separația Bisericii de Stat. Nu noi am dorit o. Nici n'o dorim. O inaugurează însă statul (adică guvernul actual). Nu de-odată, ci în rate. Ca durerea să fie mai îndelungată.

Asta însemnează, că Rusia ne este vecină. Guvernul o dovedește îndeajuns de brutal.

Dar ce ne facem noi în această situație? Ce vor face slujitorii Bisericii, preoți și mireni deopotrivă? Vom sluji. Cu și mai multă credință, cu și mai cald devotament. Ca să placem lui Dumnezeu și să câștigăm dragostea credincioșilor noștri. Cu ei au trăit înaintașii noștri și Biserica dreptmăritoare a lui Hristos și se vede că numai cu ei îi este dat Bisericii să treacă la tot mai multă și mai curată glorie în viitor. Nu cu stăpânitorii veacului acestuia. Vom slujì deci suferind și vom suferì slujind, în credința că «celce va răbda până la sfârșit, se va mântui». Dar fie-ne îngăduit să mai adăogăm o vorbă: Să rabde toți. Ca nici unul să nu fie dat stricăciunii — de judecata oamenilor sau de-a lui Dumnezeu.

Și să s'aplice măcar în Biserică porunca lui Pavel (adresată, e adevărat, Tesalonicenilor, dar sânt și în Biserica românească «Tesaloniceni»): «Cine nu lucrează, nici să nu mănânce». Vlădicii să privegheze.

Și încă ceva. Parlamentul care a ținut să răstignească Biserica prin bugetul nou, numără între membrii săi câteva duzini de preoți. Ce-ar fi dacă acești preoți s'ar solidariza în suferință cu frații lor întru slujirea lui Hristos și și-ar depune mandatele? Căci solidarizându-se numai teoretic, lumea ar fi ispitită să creadă, că stau în parlament numai pentru diurnă și nu ca să apere, chiar și cu sacrificii, dreptatea, în slujba cărora stau prin îndoita lor calitate: de preoți și parlamentari.

Dacă ar avea curajul creștinesc și românesc de a-și depune mandatele, preoții parlamentari ar ieși cu obrazul curat din încurcătura în care i-au adus șefii lor politici. Și asta nu e chiar așa de puțin pentru un preot.

Un lucru pare sigur: «Focul» de acum ne va fi spre curățire. Nu spre «curățare». Spre «curățare» poate că le va fi altora. Ii deplângem de pe-acum și ne vedem de treabă.

Prof. *Nicolae Colan.*

Formarea mentalităţii de astăzi

(Sfârşit)

IV. Statul şi libertatea individuală

Preludiul secolului al 19-lea este revoluţia franceză şi prin aceasta renaşterea ideii naţionale. Toate curentele idealiste şi aspiraţiile de libertate sunt închinate ideii naţionale. Toată politica de stat în veacul al 19-lea este inspirată de ideea naţională, dar nedespărţit de aceasta este raportul dintre libertatea personală şi drepturile statului. Niciodată nu s'a vorbit mai mult de libertate ca în acel veac. Dar tocmai în veacul al 19-lea al libertăţii, libertatea personală a însemnat mai puţin, iar în timpul războiului mondial individul n'a mai contat ca individ ci numai statul. Democraţia în chip automatic tinde să desvolte libertatea individnală. Republicanismul sacrifică pe individ de dragul statului.

Curentul romantic

Veacul al 19-lea se inaugurează cu revolta contra convenţionalismului, raţionalismului, individualismului şi utilitarismului care sunt moştenirea veacurilor trecute. Omul veacului al 19-lea se născù încătuşat, şi spiritul lui nu putea găsì satisfacţie în reţetele moştenite. In deosebi se trezeşte în fiii acestui secol simţul faţă de frumuseţe, iubirea de natură şi mai ales o nostalgie de vremurile trecute. La germani Goethe (1749—1832) este solul romantismului. Paralel cu această revărsare de vis peste realitatea vieţii, ştiinţa cercetează originea şi desvoltarea biologică a omului. Darwin publică (1858) scrierea sa despre *originea speciilor*, care a stârnit o mare vâlvă; dar teoria lui despre selecţiunea naturală a fost interpretată, că o forţă ce nu numai că duce la izbândă, dar este şi justificată. Aceste teorii au condus la scepticism şi au făcut mai mult rău decât bine; însă timpul a dovedit că ele nu rezistă, nu pot explica o mulţime de fapte şi în mare parte au fost abandonate. Veacul al 19 lea a îndreptat privirile omului nu numai spre natură, spre istorie, ci şi spre sufletul omenesc. Cugetătorii acestui veac au învăţat din istorie limitaţiile raţiunii omeneşti, precum şi influenţa factorilor externi asupra vieţii omului. Lumea nu se întreabă dacă o anumită dogmă sau teorie politică este corectă sau falşă, ci care este istoria acelora. Lumea se întreabă ce determină pe oameni să adere la o teorie şi nu la alta. Această metodă a sporit în mod considerabil comoara cunoştinţelor, dar prin aceasta a făcut să se clatine convingeri consacrate şi a introdus scepticismul moral. Constatarea că toate lucrurile sunt supuse schimbărilor, a dat naştere decepţiunii ca fenomen specific veacului trecut.

Problema individualităţii omeneşti

Această problemă derivă din curentul romantic. Newton a dovedit locul efemer al pământului în istoria universului infinit. Umanitatea prin evoluţionism a ajuns pe primul plan al existenţei. Evoluţia culminează în om; de aici interesul concentrat în om. Carlyle este corifeul personalităţii omeneşti, care conclude că întreagă istoria se desfăşoară în jurul eroilor. Literatura şi mai ales marii romancieri ai veacului trecut operează cu acest cult al personalităţilor. De aici însă începe desvoltarea psihologiei. Cruciada lui Nietzsche pentru individualism, isterică şi extravagantă, a găsit teren pregătit. Dela aceasta porneşte apoi pragmatismul, revolta lui Bergson în contra raţionalismului, şi diferitele specii de psihoanaliză. Romanticismul a izbutit să iscodească şi să creeze astfel de individualitate, care să găsească expresie în autodisciplinare şi să dovedească, că universalul se poate întruchipa fără contrazicere în adevăratul individ.

Războiul şi consecinţele lui

Efectele spirituale ale războiului sunt în bună parte nu numai consecinţele plămadei anterioare, ci duse la extrem. In tranşee omul a învăţat, că chiar şi relaţiile cele mai personale pot deveni irelevante pentru el. Populaţia civilă s'a depersonalizat şi a fost constrânsă, să cugete şi să se manifeste în terminii forţei brutale şi ai urei. Timp de 4 ani de zile responsabilitatea personală a fost sugrumată în conştiinţa generaţiei noastre. Oboseala, nepăsarea şi apatia sunt simptomele mentalităţii de după război. Egoismul, lăcomia şi plăcerea sunt atotstăpânitoare, legea, mila şi pacea sunt desorganizate. Garantarea păcii nu o mai poate da nimenea şi nici o putere. Singurul fapt indiscutabil este antagonismul dintre păturile sociale, care privesc unele la altele cu dispreţ. Proletarii şi minorităţile ţin lumea într'o continuă agitaţie şi terorizează până la panică majorităţile. Această situaţie domneşte în lumea întreagă şi dovedeşte, că viaţa modernă e şubred alcătuită şi nu e statornică în albii sigure.

CONCLUZIE

Expunerea formării mentalităţii de azi se închee cu o notă tragică. Omul este subjugat de materie, averea e mai importantă decât viaţa, omul în rol de şurub al unei maşinării complexe. Statul a încălecat biserica. Arta nu mai exprimă sufletul obştesc, ci e roabă capriciilor celor bogaţi. Fapta e divorţată de religie. Educaţia superioară impregnată de conştiinţa de clasă. Educaţia elementară nu şi-a dovedit eficacitatea. Lumea nu mai ia în serios biserica şi în prezent e fără influenţă. Ea trebue să facă eforturi extraordinare ca să poată salva atât lumea, cât şi propria sa reputaţie. Ea trebue să proclame solia mântuirii într'o lume bântuită de scepticism şi profund derutată. Va putea ea oare să mântuească lumea cu sistemele vechi, cărora lumea vrăjită de libertate cu anevoe le mai acordă credit? Dar la acestea trebue să răspundă fiecare individ pentru sine cât şi pentru comunitate. Lumea se găseşte la o răspântie şi se sbate într'o cumplită criză, care nu e nici pur economică, nici socială, toate acestea într'o acută criză morală.

(După Baker).

I. Scorobeţ.

Aviz

On. Minister de interne a trimis organelor administrative ordin în vederea stârpirii omizilor din pomi şi a distrugerii mărăcinilor ce servesc de focare acestor insecte şi paraziţilor vegetali.

Dl Ministru I. Mihalache prin adresa cu Nr. 1568 din 3 Februar invită autoritatea bisericească să îndemne On. Cler spre a da administraţiei în executarea acestor dispoziţiuni tot concursul moral, luminând pe credincioşi asupra importanţei acestei opere. On. Preoţime e invitată a se conforma acestui apel.

Consiliul arhiepiscopesc.

Despre un comunicat şi despre un birou „anonim“

De sigur v'aduceţi aminte de acţiunea Asociaţiei generale a clerului ortodox român, cu sediul în Bucureşti, în preajma alcătuirii noului buget. In momentul în care episcopatul nostru şi preoţimea ardeleană, într'o solidaritate pe cât de firească, pe atât de impresionantă, făcea paşii hotărâtori pentru a protesta la locurile competente împotriva *nedreptelor* amputări pe cale de a se aplica bugetului — şi aşa destul de sighinaş — al Bisericii noastre, Asociaţia generală a clerului îşi trimitea delegaţia sa la guvernul ţării, pentru a cere desfiinţarea bugetară a consiliilor eparhiale, a revizorilor şi misionarilor eparhiali, a celor mai multe protopopiate, a câtorva Academii şi seminarii teologice şi a altor instituţii bisericeşti.

Evident, nu era primul caz când Asociaţia generaiă a clerului călca în strâchini, mergând alături de linia canonicităţii şi luptând împotriva intereselor bisericii. A mai făcut-o şi altădată. Cu prilejul legiferării organizaţiei unitare a Bisericii ortodoxe, această asociaţie a fost împotriva autonomiei bisericeşti. Iar când a fost vorba de reorganizarea învăţământului teologic, aceeaş asociaţie *preoţească* îi contesta Bisericii dreptul de a-şi organiza şi conduce şcoalele, pledând pentru închipuitele drepturi ale Statului.

Ca să nu se pară că, prin tăcere, preoţimea din Ardeal, pentru care observarea strictă a canonicităţii şi a solidarităţii cu episcopatul este o obligaţie principiară, se solidarizează cu acţiunile păgubitoare ale Asociaţiei generale a clerului, Biroul Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna» a crezut de cuviinţă să spună printr'un comunicat că în chestia desfiinţării bugetare a organizaţiei noastre bisericeşti nu este de aceeaş părere cu Asociaţia generală şi că-şi declină orice răspundere pentru recenta acţiune a acestei Asociaţii — oricât de generală ar fi ea.

Comunicatul Asociaţiei Clerului «Andrei Şaguna» a fost redactat, cum era şi firesc, în terminii impuşi de postulatul urbanităţii elementare şi al iubirii frăteşti, care chiar când vrea să rectifice — nu insultă, nu vrea să atingă măcar anumite susceptibilităţi şi să stârnească discuţii inutile.

Cu toate acestea, împotriva oricărei aşteptări comitetul Asociaţiei generale răspunde (în »Graiul», care o fi el al «Vremii» dar pare a fi şi al Bisericii) printr'un comunicat arţăgos, care frizează reacreditnţa şi insulta la adresa Biroului central al Asociaţiei «Andrei Şaguna».

In loc să-şi justifice acţiunea de desorganizare a aparatului administrativ şi misionar al Bisericii, Prea Cucernicii Părinţi fac, în trei din patru părţi ale comunicatului, teoria chibritului, susţinând că ajutorul (să ni se ierte cuvântul buclucaş) dat de Stat pentru Biserică este «salar», nu «subvenţie», că subvenţia e «miluire», «popărit» etc., câtă vreme «salarul» este o chestie de existenţă a preoţimii, iar nu «un capitol de canonicitate».

Şi ca să termine mai repede cu comunicatul preoţimii ardelene, Prea Cucernicii Părinţi îl declară pur şi simplu *«nul»*, adaogând cu o sinceritate adorabilă, că nici nu cunosc «un Birou al Asociaţiei Clerului Şaguna», ci cunosc numai Asociaţia Clerului Şaguna însăşi şi pe preşedintele său (sic) Păr. Gh. Ciuhandu, a căruia semnătură singură este valabilă, nu anonimul Birou».

Dacă Prea Cucerniciile lor nu cunosc Biroul Asociaţiei «Andrei Şaguna» — să le fie de bine. Din fericire el există totuşi, chiar ceva mai de mult decât Comitetul Asociaţiei generale dela Bucureşti.

Dar toate acestea sunt încă floare la ureche. «Buna credinţă», pentru care autorii comunicatului de pomină au o deosebită slăbiciune, îşi pune ciucuri abia când (în acelaş comunicat) se afirmă că «Biroul Asociaţiei clerului Şaguna *este o intrusiune* ale cărei rădăcini sunt dincolo de stratul preoţimii ardelene».

Ei bine, Prea Cucernici Părinţi, dacă nu vreţi să ştiţi cum merg trebile la Asociaţia clerului «Andrei Şaguna» (cu toate că participaţi la toate congresele ei — şi asta este frumos din partea P. C. Voastre), îngăduiţi-ne să V'o spunem: In această obştie preoţească biroul a fost totdeauna *proclamat* şi nu «ales» în atmosfera zgomotoasă a vr'unui congres ameninţat să fie evacuat din sală...

Cât despre actualul birou, el a fost *rugat* să rămână la cârma Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna». Rugat nu de factorii «de dincolo de stratul preoţimii ardelene», ci, ca să zicem aşa, tocmai de acest strat — în persoană!

Ne-am înţeles?

Nicolae Colan,
membru în Biroul «anonim» al Asociaţiei clerului «A. Şaguna».

Indignaţii... Bolşevicii, punând mâna pe aurăriile şi pe alte lucruri preţioase, luate din palatul fostului ţar Nicolae, le-au scos la vânzare. Surorile ţarului însă, Xenia şi Olga Romanov, se împotrivesc la această «operaţie» a bolşevicilor, şi ele s'au plâns la guvernul din America, unde ar fi să se facă vânzarea. Bolşevicii s'au indignat grozav. Cum «îndrăzneşte» cineva a încerca să oprească pe hoţi să vândă lucruri furate!? De ce treabă e »*comunismul*», domnule!

Corespondenţă din Atena

Sărbătoarea „Trei ierarhi" la Atena

Sfinţii Grigorie, Vasile şi Ioan sânt patronii universităţii din Atena.

Serbarea lor aniversară este în fiecare an prilej de sărbătoare pentru universitate.

Aşa şi în acest an, după parastas, săvârşit de Mitropolitul Atenei însuşi la biserica mitropolitană, în amintirea profesorilor decedaţi şi a făcătorilor de bine ai universităţii, s'a ţinut în aula universităţii şedinţă festivă.

La şedinţă au luat parte toate autorităţile republicei elene, împreună cu senatul universitar, şi numeros auditor.

Preşedintele republicei era reprezentat prin generalul Tarsoulis, din partea guvernului au asistat dnii miniştri Vourlumis şi Popadatos.

Rectorul universităţii, dl Melissinos, a deschis şedinţa dând cuvântul dlui Dyovuniotis, profesor la facultatea de teologie, care şi-a desvoltat conferinţă despre Sf. Vasile cel Mare şi Grigorie Teologul ca studenţi ai universităţii din Atena.

Conferenţiarul face un istoric al funcţionării universităţii din Atena în veacul al IV. după Hristos; existau patru şcoale filosofice: platonică. aristotelică, stoică şi epicureană.

La aceste şcoale se învăţa: Gramatica, retorica, filosofia, astronomia, medicina etc.

Arată apoi felul în care se făceau lecţiile, şi dă câteva icoane din viaţa studenţilor din acea epocă, între cari excelau Vasile şi Grigorie prin purtare aleasă şi smerenie. Aceşti doi, stimaţi de toată lumea, erau numiţi: nobila pereche, *ei cât au stat la Atena, n'au cunoscut decât două drumuri: al universităţii şi al bisericii.*

In încheere conferenţiarul subliniază faptul, sprijinit istoriceşte că limba greacă a supravieţuit graţie bisericii ortodoxe, şi patriarhul ecumenic mai ales a adus naţiunii elene servicii ce nu vor putea fi nici când deajuns apreciate.

Statul de astăzi deci trebuie să sprijinească puternic biserica ortodoxă, care este cea mai tare contrabalansare a comunismului.

Atena, 31 Ianuar 1931.

Pr. GH. SECAŞ

Biserica „celor fără Dumnezeu"

O revistă germană scrie:

Spre a câştiga pentru ideologia lor massele largi ale poporului rus, care — precum se ştie — ţin cu sfinţenie la datinile şi practicile religioase, conducătorii «fără Dumnezeu» ai uniunii sovietice au creat, pentru evenimentele mai însemnate din viaţa omului, noui obiceiuri şi ceremonii. Între acestea merită să fie amintite «botezul roşu» şi «înmormântarea roşie».

Ca formă a «botezului roşu» s'a introdus aşazisa «ceremonie a stelei». Cel nou născut e dus în adunarea «solemnă» a «executivei pan-rnse» locale. Aci secretarul acesteia îi dă numele. Copilul este apoi înfăşurat într'o pânză roşie şi în loc de cruce i se atârnă de gât semnul internaţionalei comuniste a tineretului. Urmează apoi cuvântări, muzică şi un ospăţ.

Ceremonia înmormântării ar fi chemată să exprime ultima negaţiune a ideii de nemurire a sufletului.

La înmormântarea unui copil, de exemplu, pionieri ai propagandei bolşevice aduc o cunună de ramuri verzi. Se ţine o cuvântare despre vechile obiceiuri dela înmormântare, care sânt batjocorite, şi se premăresc cele noui, după care în sunet de cântări revoluţionare sicriul e dus la cimitir. In fruntea procesiunii e purtat un steag roşu.

Inmormântările mai pompoase dela oraş se fac aşa: Sicriul e aşezat pe un catafalc îmbrăcat în roşu şi împodobit cu insignile stăpânirii sovietice. La groapă e însoţit de «apostolii roşii» în vesminte speciale. In urma procesiunii merge o orchestră cu instrumente de suflat, care cântă alternativ, când un marş funebru, când o cântare revoluţionară. La căpătâi în loc de cruce se pune «steaua armatei roşii», secera şi ciocanul, şi alte insignii comuniste.

Pentru a da populaţiei un supliment pentru sărbătorile religioase interzise, s'a fixat un ciclu de sărbători «antibisericeşti». Aceste «sărbători» ca b. o. «crăciunul» organizaţiei tineretului comunist (Komsomol) sânt chemate să exprime protestul tinerimii libere de orce superstiţii în contra părinţilor lor conservativi şi «înapoiaţi»...

INFORMAŢIUNI

Numărul locuitorilor din capitala Bucureşti este, după recensământ, cam 700.000. — In *Cernăuţi* Bucovinei sânt 150.000 locuitori, în *Chişinău* Basarabiei 135.000. *Ardealul* n'are încă nici un singur oraş cu populaţie mai mare de 100.000 mii de oameni.

Banca «Albina» din Sibiu. In numărul de faţă, publicăm bilanţul vechiului institut de credit şi de economii «Albina» din Sibiu, pe anul 1930. Din cifrele bilanţului constatăm următoarele: Profitul net este aproape egal cu cel din anul trecut. Dividend se plăteşte cu 5 Lei mai puţin, pentrucă — din cauza vremurilor grele — s'a crezut de bine, să se treacă mai mult la fondurile de rezervă, cari în felul acesta ating cifra de Lei 85 milioane. Depunerile spre fructificare au crescut cu peste Lei 278 milioane. Suma destinată pentru scopuri culturale şi de binefacere s'a menţinut la Lei 2.000.000. (două milioane). Activele au ajuns la considerabila cifră de: Lei 1.732.000.000 (un miliard şi şapte sutetreizecişidouă milioane). Adunarea generală se ţine la 14 Martie a. c. şi cuponul se rescumpără după adunare, cu Lei 85·— neto.

Moartea compozitorului Ion Vidu. Din Lugoj se comunică jalnica veste a morţii lui Ion Vidu, profesor de muzică şi mult apreţiat compozitor. Ion Vidu s'a inspirat din cântecele poporului, pe care le-a armonizat. Concertele sale, de muzică naţională şi bisericească, date cu celebrul cor dela Lugoj, stârneau pe vremuri valuri de însufleţire între auditori; ear la expoziţia din Bucureşti, în 1906, în fruntea corurilor bănăţene şi ardelene, Vidu secerase adevărate triumfuri de artă. Pierderea lui e regretată adânc de toţi cei iubitori de muzică. Moare la vârsta de 68 ani. Inmormântarea i s'a făcut Marţi în 10 Februar 1931. Odihnească în pace!

Publicaţie. Marele stat major al armatei aduce la cunoştinţa rezerviştilor din contingentele 1918—1926 inclusiv, că pot să-şi schimbe livretele de serviciu militar, *dacă le au degradate*, cu livrete Md. E. format nou (cartonat). Pentru aceasta se vor adresa corpurilor de trupă din care fac parte cu o cerere, la care vor anexa vechiul livret precum şi o fotografie (în civil sau militar) format 6/7 cm. certificată în ceea ce priveşte identitatea, de către autorităţile poliţieneşti sau comunale (pentru comunele rurale) Certificarea se va face chiar pe fotografie. Corpurile de trupă au ordinul Marelui Stat Major Nr. 3132 din 11 Octomvrie 1930, pentru a proceda la schimbarea livretelor rezerviştilor care cer aceasta; livretelor noi se dau gratuit.

Tratamentul cel mai binevoitor pentru minoritari — spune germanul Rüdiger — este în România. Numitul cercetător german face această declaraţie după ce a văzut felul de viaţă în care trăesc minorităţile din Ungaria şi din Iugoslavia.

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Gheorghe

Sfântul Gheorghe îşi trage originea din nobili părinţi, creştini în Capadocia, în vechea provincie a Aziei-Mici. Ajuns ostaş s'a purtat atât de brav, încât a înaintat pe rând până la un înalt grad militar în armata împăratului Diocleţian, persecutor al creştinilor (284—305), înaintea căruia se bucură de mult respect pentru eroismul său.

Impăratul nu ştia că Gheorghe era creştin; i-a fost dat să afle acest fapt prin următorul eveniment: Impăratul, duşman al creştinilor, adunând consiliul întreg, aduse la cunoştinţă celor prezenţi hotărârea sa de a stârpi creştinismul din imperiul său şi a susţinea păgâna credinţă din părinţi şi din strămoşi.

Consilierii lăudară unison voinţa împăratului...

Numai Gheorghe declară fără teamă, că nu pricepe: după care drept s'ar putea extermina creştinii, când învăţătura şi credinţa lor e cu totul simplă, legile lor sânt sfinte, ear viaţa şi modul lor de acţiune sânt curate.

Cei prezenţi rămân consternaţi, şi se întrebă: nu-i oare creştin însuş Gheorghe? Il făcură băgător de seamă la pierderea graţiei împăratului, a avuţiilor şi onoarei sale; la durerile şi caznele cumplite, ce-i aşteaptă în cea mai defăimătoare moarte, dacă nu consimte cu ceilalţi consilieri. I-au mai grăit despre puterea zeilor păgâni, şi au osândit credinţa creştină, pe care o învinuiau de erori.

Gheorghe a tăcut deocamdată cu suflet neînfricat. Dar când consilierii stăruiră în dispreţuirea credinţei creştine, Gheorghe isbucni:

— Da! Sânt creştin! Ador pe singur adevăratul Dumnezeu, al cărui serviciu nu-l voi părăsi niciodată pentru nici o avuţie trecătoare şi deşartă, gloria mea cea mai mare e să-mi vărs sângele pentru mărturisirea credinţei mele sfinte. Când voi defăimaţi credinţa creştină şi pe Autorul ei divin, nu ştiţi ce grăiţi. Dacă aţi şti, altcum aţi vorbi.

Apoi, întorcându-se spre împărat zise:

— O, cu cât mai bine ai face, Măria Ta, dacă te-ai închina Dumnezeului creştinilor! Acest Dumnezeu ţi-ar dărui odată o împărăţie mult mai mare şi mult mai fericitoare, decât aceea care o stăpâneşti acum.

Impăratul indignat dă ordin să se încătuşeze acest obraznic mărturisitor de credinţă şi să se arunce în temniţă.

A doua zi Gheorghe e legat de o roată cu fiere ascuţite, care îi sfâşiară bucăţi din corp.

Eroul creştin suportă această tortură, şi dorì să vadă, cum ar fi adecă acei zei, pe cari ar trebui să-i adore? Impăratul crezând, că a triumfat asupra statorniciei bărbatului sfânt, îl conduse cu bucurie în templu, însoţit de consilieri, ba şi de împărăteasa.

Sfântul bărbat privì în preajma lui, apoi se oprì în faţa tabloului lui Apollo şi-l întrebă:

— Tu ceri dela mine jertfa, ce se cuvine singurului Domn al cerului şi al pământului?

După aceste cuvinte îş făcu o cruce spre statuete, — ear idolii se răstogoliră de pe altare la pământ.

Presbiterii idolilor, în furioase urlete, cer răsbunare!

Impăratul ascultând, expuse pe Sfântul Gheorghe, ca «scamator» la torture cumplite şi ordonă să se decăpăţineze neclintitul mărturisitor de credinţă.

Când ajunse Sfântul Gheorghe la eşafod, îngenunchind îşi termină ruga, mulţumind lui Dumnezeu pentru graţia că s'a născut în credinţa creştină şi a rămas statornic într'însa. —

Sfântul Gheorghe de comun ni-e prezentat ca ostaş puternic, înarmat cu scut şi lance, şezând pe un cal înfocat, care saltă peste un balaur; pe unele icoane, în apropierea lui, este pictată o fecioară tremurând, lângă ea o oiţă.

Se afirmă că în Capadocia, pe timpul Sfântului Gheorghe, trăia adecă un balaur căruia zilnic trebuia să i se dea ca hrană câte o fecioară cu un miel; dar Sfântul Gheorge, când spaima era generală şi urmă să fie dată pradă monstrului fiica Domnitorului, atunci Sf. Gheorghe se înarmă şi încălecă pornind să ucidă balaurul. Alţii afirmă că se simbolizează faptul, când dânsul a luptat cu balaurul iadului, cu păgânătatea, apărând credinţa adevărată; ear fecioara e femeea semnalată în Apocalipsă, adică Sfânta biserică creştină; Mielul e întemeetorul ei, Isus Hristos, Mirele Miresei virgine. —

Să privim cu înţelegere la icoana Sfântului Mucenic Gheorghe şi, aducându-ne aminte cu ce bărbăţie a luptat pentru credinţa lui Hristos, să ne întărim în crezul nostru asemenea acestui Sfânt, care nevrând a se despărţi de Domnul Hristos, a îndurat cumplite suferinţe.

Să ne încurajăm în lupta cu balaurul contra ereziei şi apostasiei, să ne luptăm ca bravi ostaşi ai lui Hristos, având înaintea ochilor sufleteşti pururea credinţa şi învăţătura Lui sfântă, răscumpărătoare. Aşa procedând, vom putea arăta la finitul vieţii noastre pământeşti flamura biruitoare: cununa vieţii eterne!

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

TIMP DE 55 ANI

multe mii de cumpărători mulţumiţi comandă trebuinţa lor de seminţe de legume, flori, agricole, cepe de flori, plante, trandafiri altoiţi ş. a. în calitate cunoscut superioară dela firma

ARPAD MUHLE

cultură şi comerţ de seminţe, stabiliment de grădinărit, **Timişoara III.** Preţ curent în româneşte la cerere gratuit. (3) 1—3

„ALBINA“, institut de credit si de economii în SIBIU

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii «ALBINA» sunt invitaţi în virtutea §-ului 19 din statutele societăţii la

a LVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în Sibiu, **Sâmbătă, în 14 Martie 1931, la ora 9 a. m.,** în sala «Unicum», etaj, Strada Tribunei Nr. 6—8, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale;*
2. *Raportul general al Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1930 şi raportul comitetului de censori;*
3. *Descărcarea consiliului de administraţie şi a Comitetului de censori;*
4. *Distribuirea beneficiului net;*
5. *Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale şi de binefacere;*
6. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă;*
7. *Intregirea Consiliului de administraţie.*

Domnii acţionari, cari voesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, în conformitate cu §-ii 22, 23 şi 25 din statutele societăţii, trebue să depună acţiunile şi plenipotenţele cel mult până Miercuri în 11 Martie a. c., la 6 ore p. m., la cassa Centralei noastre în Sibiu.

Depunerea acţiunilor, respective a plenipotenţelor în scopul indicat se poate face şi la filialele din Braşov, Bucureşti, Cluj, Dicio-Sânmărtin, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş şi Timişoara, precum şi la băncile «Ardeleana» din Orăştie, «Furnica» din Făgăraş, Banca Marmorosch Blank & Co. şi Banca Românească din Bucureşti, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă 7 Martie a. c., la 12 ore.

SIBIU, 7 Februar 1931.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1930

Activ			Pasiv		
Cassa în numerar	35,790.465·—		Capital societar		100.000.000·—
Disponibil la bănci	148,966.987·—		Fondul general de rezervă	47,926.345·—	
Monete	3,190.393·—	187,947.845·—	Rezerve pentru creanţe dubioase	32,000.000·—	79,926.345·—
Cambii	369,440.585·—		Fondul cultural	1,700.000·—	
Credite cambiale cu acoperire hipotecară	553,016.162·—		Fondul «Partenie Cosma»	1,320.000·—	3,020,000·—
Avansuri pe efecte publice	451.882·—		Fondul de pensiuni al funcţionarilor institutului		18,563 030·—
Credite de conturi-curente	501,178.210·—	1.424,086.839·—	Scrisuri fonciare eşite la sorţi în circulaţie		26.250·—
Imobilele institutului şi alte realităţi		32,686.706·—	Depozite spre fructificare	1.363,805.934·—	
Efecte publice	21,989.574·—		Depozite în cont-curent	83,400.191·—	1,447,206.125·—
Acţiuni diverse	47,202.548·—	69,192.122·—	Giruri la Banca Naţională şi Creditul industrial		5,593,500·—
Efectele fondului de pensiuni al funcţ. institutului		18,233.230·—	Ordine de plată	7,682.275·—	
Efectele fondului «Partenie Cosma»		293.000·—	Dispoziţiuni americane	4,830.441·—	12,512.716·—
Mobilier amortizat		—·—	Dividendă neridicată		390.600·—
			Diverse conturi-creditoare		5,221.917·—
			Dobânzi transitoare anticipate pe 1931		21,728.158·—
			Profit curat	44,252.073·—	
			minus dotaţiunea Rezervelor pentru creanţe dubioase	6,000.972·—	38 251.101·—
		1.732,439.742·—			1.732,439.742·—
Conturi de ordine:			*Conturi de ordine:*		
Efecte, Cauţiuni şi Garanţii		671,502·295·—	Diverse efecte, Cauţiuni şi garanţii		671.502.295·—
		671,502.295·—			671,502 295·—

Contul Profit şi Perdere la 31 Decemvrie 1930

Debit			Credit		
Dobânzi după depuneri		117,927.972·—	Dobânzi şi Comisioane	199,725.976·—	
Cheltueli:			Dobânzi dela efecte publice şi acţiuni diverse	5,774·279·—	205,500.255·—
Salare, Salare întregitoare, Bani de cvartir	30,904.047·—		Chirii		4,240.281·—
Imprimate, registre, porto, diverse	6,249.540·—				
Jetoane	790.650·—				
Chirii	1,231.906·—				
Impozite	8,384.348·—	47,560·491·—			
Rezerve pentru creanţe dubioase	6,000.972·—				
Profit curat	38,251.101·—	44,252.073·—			
		209.740.536· —			209,740 536·—

SIBIU, la 31 Decemvrie 1930.

Dr. I. Beu m. p., prezidentul Consiliului de administraţie.
I. Vătăşianu m. p., director general.
C. Popp m. p., director executiv.
Ioan Rebega m. p., director al contabilităţii—expert-contabil.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele institutului.

SIBIU, la 7 Februarie 1931.

COMITETUL DE CENSORI:

Dr. Ioan Bunea m. p. **T. V. Păcăţianu** m. p. **Dr. Nicolae Schlau** m. p. Expert-contabil: **N. Mărculescu** m. p.

Raportul comitetului de censori.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul Comitet de censori, am examinat conturile «Bilanţ» şi «Profit şi Perdere» pe 1930 ale institutului de credit şi de economii «ALBINA» Sibiu şi le-am aflat în consonanţă cu registrele.

Referitor la împărţirea profitului net de Lei 38,251.101·—, ne alăturăm propunerii Consiliului de administraţie, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând bilanţul pe 1930 să daţi atât Consiliului de administraţie, cât şi Comitetului de censori descărcare pentru gestiunea lor pe anul 1930.

SIBIU, 4 Februarie 1930.

COMITETUL DE CENSORI:

Dr. I. Bunea m. p. **T. V. Păcăţianu** m. p. **Dr. N. Schlau** m. p.

Reproducerea nu se onorează.

(4) 1—1

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 18 Februar 1931 Nr. 15

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII"

† DUMITRU COMȘA

1846—1931

Veteranul profesor și luptător, *Dumitru Comșa*, omul cu alese însușiri sufletești, o distinsă personalitate în mediul nostru ardelenesc, a trecut la cele veșnice în ziua de Duminecă, 15 Februar 1931, în al 85-lea an al vieții sale de om de muncă și de martir al neamului.

Cu Dumitru Comșa dispare ultimul reprezentant mirean al generației crescute de binefăcătorul și marele Arhipăstor Andrei.

Ieșit din familie de țărani, Dumitru Comșa a rămas în toată vremea bun sfătuitor și prieten cuminte al plugărimii, de sufletul căreia știa să se apropie cu vorba sa înțeleaptă, spusă neaoș românește, în care cu greu putea fi întrecut.

In Seminarul teologic pedagogic Andreian a sămănat sămânța cea bună ca profesor timp de 35 ani, introducând pe viitorii preoți și învățători în tainele agriculturii raționale, în care era adevărat măestru.

Cariera profesorală trebuì să și-o încheie în 1909, cu toate că se găsea în deplină putere și sănătate corporală și sufletească: condamnat în procesul memorandului, guvernul ungar îl pedepsește a doua oară cerând ca primejdiosul memorandist, Dumitru Comșa, să fie trecut la pensie înainte de vreme, sub pretextul abea acum descoperit că profesorul nu cunoaște «limba statului».

Activitate neobosită a desvoltat în fruntea Reuniunii agricole sibiene, al cărei președinte a fost 18 ani. Alături de tovarășii săi sârguitori, Dumitru Comșa cutreeră satele, întărește raportul și contactul cu foștii elevi și conducători firești ai poporului, ține prelegeri cu demonstrații practice în grădinile și viile sătenilor, în câmp și în pometuri, organisează expoziții agricole, igienice, etnografice, pune temelie însoțirilor sătești de credit și cooperațiilor economice.

Luare aminte deosebită acorda D. Comșa, în curs de trei decenii, și industriei casnice, adunând cu jertfe și trudă «minunățiile artistice datorite acului, răsboiului și briceagului țărănesc». Albumele de broderii, țăsături, de crestături în lemn, albume întocmite de D. Comșa, sânt caracterizate ca *opere monumentale* din partea celei mai înalte instituții de cultură și știință din țara noastră, din partea Academiei Române, care a ținut să răsplătească zelul și priceperea bătrânului și modestului profesor dela Sibiu, alegându-l în 1926 membru onorar al său. Cea din urmă lucrare a sa este *Călăuza agricolă*, în trei volume, cu date și îndrumări, scrise într'un stil cu totul la înțelesul poporului.

Cartea aceasta, de neprețuită valoare conține cele mai temeinice cunoștințe despre toți ramii agriculturii și grădinăritului în lumina progreselor din urmă ale științei agricole.

Cinste și caracter de român din alte vremuri, a dovedit Dumitru Comșa în epoca memorandului a anilor 1890, din care s'a ales cu pedeapsa dictată în monstruosul proces dela Cluj: vechiul tribunist, împreună cu soții săi de luptă și sacrificiu, și-a făcut pedeapsa într'una din temnițele celebre, așa de primitoare pentru români.

Regretatul profesor a avut satisfacția bine meritată, că în Romania desrobită să fie sărbătorit după cuviință.

Din prilejul împlinirii anului al 80-lea de existență și al alegerii sale ca membru de onoare al Academiei Române, profesorii din Sibiu și așezămintele noastre de învățământ, Academia teologică și Școala normală «Andrei Șaguna», au serbat jubileul profesorului Dumitru Comșa. Academia teologică și Școala normală au organizat un matineu cu ședință festivă, în 26 Octomvrie 1926, în sala prefecturii sibiene. I-a fost dat vrednicului profesor să se poată bucura ca octogenar de răsplata recunoștinței acelor, pentru care cu drag a muncit. Atunci s'a înființat și fondul (cu primele contribuiri în sumă de 30 mii Lei) purtând numele «*Fondul profesorului D. Comșa*».

Cu acelaș prilej, sărbătoritul, răspunzând bunelor urări ce i s'au adus, și descriindu-și firul lung și bogat al vieții, mărturisea și următoarele:

«Scopul ce am urmărit, scotând la iveală ceeace mi-a fost dat a înfăptuì ca președinte și conferențiar, ca scriitor agricol și autor al menționatelor albume, sincer mărturisesc n'a fost și nu este de a mă tamâia însumi, ci de a călăuzi și a încuraja generația tinără să mă imiteze cu acelaș zel și abnegațiune, cu acelaș neastâmpăr și entuziasm închinat binelui obștesc, publicând scrieri utile sătenilor și ținând conferențe populare, aranjând expoziții și strângând o parte din minunățiile sus indicate. Cu numeroși țărani, fruntași și mai de rând, am stat și stau în relații de sinceră prietenie. Adese mă consultă, acasă sau aiurea, unul voind a-și procura altoi sau vițele de soi ales, altul o mașină bună de treerat, al treilea cu gândul d'a întemeia o lucernărie sau cooperație sătească ș. a. Cu dragă inimă am răspuns și răspund unuia și altuia, nemărginită și adânc simțită fiind dragostea mea pentru țărănime, din care și eu am purces. Eu țin morțiș la țărănimea noastră, și ea la mine».

Despre eliberarea din temniță «cu adevărat ucigătoare» a Vațului, D. Comșa spune: «Recunoștință națională cuvine-se înțeleptului Rege Carol I, care a intervenit la împăratul (Francisc Iosif), cum însuși Regele mi-a spus, spre a fi agrațiați. Pe ușile larg deschise ne-am repezit pe întrecute salutând zorile libertății și îmbrățișând, adânc emoționați soții și copilași, care n'ajunseră a știrici depeșa agrațierii».

La sfârșit, jubilantul zice:

«De încheere, voie să am a reînoì și aici cordiala, duioasă și adânca mea recunoștință pentru sărbătorirea mea atât de caldă, sinceră și înălțătoare, de care m'ați învrednicit în această zi de neperitoare aducere aminte. Aduc în sfârșit prinosul recunoștinței pentru contribuțiile generoase la fondul destinat a purta pe vecie numele meu»... —

De atunci, din Octomvrie 1926, au trecut patru ani și câteva luni. Ear astăzi, dârzul memorandist și iscusitul profesor ne părăsește...

Toți ceice au auzit de numele lui Dumitru Comșa, se închină smeriți și îndurerați înaintea mormântului aceluia, care născut «*din părinți sănătoși ca mărul, ortodocși cucernici și aparținând țăranilor*», a fost un mare dascăl al neamului, apărător al credinței, al limbei, și al strămoșeștilor obiceiuri și datini.

Domnul să-l primească între cei mai buni ai Săi!

*

Câteva date biografice. — Dumitru Comșa e născut în Sibiu la anul 1846.

Face studii teologice în Sibiu, economice la Altemburg, apoi în Germania și Boemia.

In 1874 e profesor la institutul nostru, de pe atunci, teologic-pedagogic din Sibiu.

Ca membru și secretar în comitetul partidului național român este osândit la 3 ani închisoare de stat în marele *Proces al memorandului*. Stă în temnița Vațului un an și patru luni.

A condus, ca președinte, Reuniunea română de agricultură din județul Sibiului.

A conlucrat cu râvnă și multă pricepere la înființarea de tovărășii, expoziții agricole, însoțiri rurale de credit, și a publicat numeroase scrieri economice, care se bucură și astăzi de o neobișnuită răspândire în cercurile economice din Ardeal. —

Inmormântarea veneratului bărbat se face astăzi, Marți, din Catedrala mitropoliei, unde se va slujì prohodul la ora 3 d. a.

Noua eroare

Este titlul articolului dlui prof. *Amilcar Alivisatos*, publicat în ziarul «Le Messager d'Athenès» din 20 Ianuar 1931.

Intrucât articolul poate interesa cercurile ortodoxe din România, am cerut permisiunea dlui A. Alivisatos de-a-l publica în traducere românească, lucru pe care mi l-a încuviinţat cu plăcere:

«S'ar zice că Vaticanul şi-a propus în timpul din urmă, să convingă lumea că nu este scaunul infalibilităţii. Attfel devine imposibil de explicat acumularea de greşeli esenţiale, comise cu falsa concepţie că reprezintă acte avantajoase pentru biserica papală.

Intr'adevăr dacă ar fi permis unor laici de-a se exprima cu atâta cutezanţă ca principii bisericii, am putea repeta spusa unui eminent prelat francez într'o circumstanţă analogă: «lopata bărcii sfântului Petru trebue să fi lovit într'un ţărm foarte stâncos!».

De câteva zile telegraful ne anunţă, fără a fi nicidecum desmințit, că se prepară viitoarea reuniune a marelui Congres euharistic — care este de altfel o splendidă manifestaţiune a creştinismului eclesiastic în lume — în Rodos insula principală din Dodecanezul egeean.

Dar cum vine oare Vaticanul să aleagă tocmai Rodos-ul ca loc de reuniune al congresului? Să fi luat oare insula Rodos, drept o fâşie din deşertul african? Sau i-a scăpat din vedere că locuitorii *acestei insule sunt toţi*, afară de un număr restrâns de străini veniţi din afară, *creştini eleni ortodocşi?* Vaticanul este aşa de naiv încât să ignoreze că Rodos este nu numai o secţiune credincioasă a ortodoxiei, *dar în acelaş timp o secţiune dependentă de Patriarhatul ecumenic în care drepturile bisericeşti suverane aparţin arhiepiscopului Romei, nu celei Vechi, dar celei Nouă.*

In cunoştinţa tuturor acestor realităţi alege oare Vaticanul Rodos ca loc al congresului?

Să vedem în acest lucru, naivitate sau o provocare? indiferenţă sau dispreţ? diplomaţie şi putere vremelnică sau curată batjocură?

Asigurăm pe sfântul Scaun că nimenea nu va încerca nici direct, nici indirect să-i tulbure planurile, nici va împedeca realizarea proectului său.

Mai mult, afirmăm că populaţiunea insulei greceşti şi ortodoxe, va urmări cu totatâta respect şi curiozitate defilarea nunciilor, cardinalilor, episcopilor, călugărilor şi altor demnitari rătăciţi ai puterii pontificale. Senzul de pitoresc al populaţiei va fi edificat la vederea costumelor multicolore.

Fiind un popor inteligent, va observa cu mult interes afluenţa congresiştilor, procesiunea cu sfintele taine, frumoasa orânduire a cortejului. *Căci elenii ortodocşi nu sunt din acele popoare care se fluere îndată pe străinii carî vin cu provocări la adresa sentimentelor lor. Poporul ortodox elen este curtenitor şi tolerant.* Aceasta nu însemnează însă *să abuzezi de bunătatea sa firească şi de vitregia vremurilor ce le străbate.*

In orce caz, acest congres va fi înregistrat în istoria bisericii latine ca o manifestare a măririi sale, ca un motiv de îngâmfare şi de înălţare. Dar în cea a bisericii ortodoxe va fi marcat *ca o nouă dovadă a intenţiunilor binecunoscute ale Romei, care nu neglijează nici un mijloc pentru a mări abisul despărţitor al catolicismului de ortodoxie, pentru a-l face cu vremea imposibil de trecut.* De fapt în vremea din urmă sfântul Scaun, nemulţumit cu respingerea unor ocaziuni de apropiere care se oferiau, creează elemente nouă pentru a adânci prăpastia. Eroarea care consistă în a crede că, această politică permite sf. Scaun câştigarea de teren şi creearea de elemente pentru subjugarea bisericii ortodoxe, apare ochilor noştri cel puţin, din ce în ce mai evidentă, mult mai evidentă decât o crede Vaticanul. La toate celelalte eforturi ale papismului se adaogă congresul din Rodos. In urmă Vaticanul va fi mirat de nouile orientaţiuni ale ortodoxiei, departe de Roma şi de Latran.

Nu spunem acestea pentru a ne plânge, nici pentru a determina schimbarea de orientare. Constatăm pur şi simplu o situaţie, calificăm faptele care au întărit realitatea. Vaticanul, cum am avut ocaziunea de-a o spune, ar putea lua o atitudine mult mai raţională în faţa ortodoxiei, dacă n'ar uita câteva din obligaţiunile cele mai elementare din punct de vedere pur creştin şi bisericesc. *Politica «non possumus-ului» ţine să tragă într'un fel specific roman consecinţele până la ultimele detalii.* Dar Vaticanul uită că în faţa politicei lui «non possumus» există o alta din partea ortodoxiei, *impusă prin fapte stăruitoare, eficace şi dârze, politică, ce consistă în a aminti Romei, că este greu a lovi cu piciorul împotriva boldului* (Fapte 9, 5) şi că paguba *nu este pentru bold, ci pentru acela care loveşte în el!*

Congresul din Rodos, va fi şi el înscris în istorie. Va marca poate însuş o etapă în istorie. *Dar va fi* — realitatea o va spune cu glas asurzitor — *o etapă de separare. Nici când o etapă spre unire, aşa cum în mod eronat o crede Vaticanul infalibil».*

(In româneşte) de Pr. *Gh. Secaş.*

Atena, 22 Ianuar 1931.

Conferenţe preoţeşti

— In protopopiatul Oituz —*)

In 27 Decemvrie 1930 s'a ţinut cercul pastoral în parohia Tg. Săcuiesc.

P. C. Sa păr. prot. I. Rafiroiu, după slujba în sobor, a ţinut conferenţa despre: Trecutul bisericii ortodoxe române din Săcuime, arătând suferinţele bisericii strămoşeşti în acest colţ de ţară şi eroica luptă pentru existenţa ei până la eliberarea definitivă din cătuşele trecutului duşmănos desvoltării sale; Părintele *Ştefan Ciutac*, paroh în istorica parohie Cernatul de jos, şi-a desvoltat conferenţa: «*Cine a fost Isus?*», în care a atacat cu pricepere criza morală din zilele noastre. E o conferenţă, al cărei conţinut e bine să-l cunoască şi cetitorii ziarului nostru. (O publicăm în foişoara de azi. *Red.*).

Părintele Ciutac, trecut dela reformaţi la noi, e unul preoţii cu profundă şi puternica religiositate şi entuziast propoveduitor al ortodoxismului într'o parohie, în care credincioşii noştri mult au suferit. Ii dorim tot mai mult succes în munca ce o depune întru lauda şi preamărirea Domnului. *Coresp.*

La un cinematograf, cu filme «senzaţionale» de bătăi, sânge şi omor, au venit zilele trecute să privească şi câtiva bătrâni din satul Grozăveşti (Caracal), cari nu mai văzuseră cinematograf. Când apăru pe pânză un tren, înaintând repede spre privitori, unul dintre săteni, înspăimântat, începu să strige: «Săriţi afară! oameni buni, e primejdie mare, ne calcă trenul!» Toţi bătrânii, înfricoşaţi, să îmbulziră spre ieşire şi plecară iute din sala cea cu primejdie. Zădarnic biletorul încercă să-i «capaciteze», sătenii nu mai voiră cu nici un chip să se înapoieze la cinematograf. — Şi poate că n'aveau tocmai nedreptate.

*) Din lipsa de spaţiu, cu întârziere *Red.*

INFORMAŢIUNI

PERSONAL. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru NICOLAE de câteva zile este bolnav de gripă. Din acest motiv nu poate participa personal la funerariile defunctului D. Comşa, încredinţând cu conducerea serviciului înmormântării pe P. S. Sa Arhiereul Vasile.

† **Dumitru Comşa.** In ultimul moment aflăm că Majestatea Sa Regele *Carol II* a decorat postum pe luptătorul naţional care a fost Dumitru Comşa cu ordinul Ferdinand I cu Marea Cruce. Guvernul a decis a se face defunctului funerarii naţionale. Pentru a luà parte la înmormântare au sosit în oraşul nostru dnul ministru Ghiţă Pop şi mai mulţi parlamentari.

Congrese şi iar congrese! Dumineca trecută s'au ţinut în provincie vreo 30 de întruniri şi congrese, ear la Bucureşti cel puţin zece: congrese de chiriaşi, de proprietari, de meseriaşi, de funcţionari, de muncitori, de negustori şi celelalte, — toate ţinute în zi de Duminecă, şi mai toate convocate fără considerare la serviciul divin. In faţa acestor congrese, slavă Domnului, că până şi ziare nebisericeşti socotesc sosit momentul de a-şi rosti cuvântul, raportând astfel: «Dumineca nu mai este, de câtva timp, ziua Domnului, ci ziua întrunirilor şi a congreselor, care de care mai profesionale»... N'au decât să scrie, cât mai multe, în acelaş înţeles creştinesc, şi lumea poate se va mai desmetecì.

In mizerie. Ziarele aduc ştirea că scriitorul Vasile Popp din Bucureşti şi-a pierdut vederea. Lipsit de mijloace materiale, într'un timp când se citeşte din ce în ce mai puţin, ear librăriile stau în pragul falimentului, scriitorul Vasile Popp e osândit la pribegie; alţi colegi de ai săi, tineri de talent, în lipsa de sprijin, — căci «fondurile au secat», — se ofticează prin cafenele şi alte triste localuri. O subscriere publică, egală cu cerşitoria, s'a deschis de confraţi, cel puţin pentru ajutorarea nefericitului scriitor orb.

Poşta administraţiei

G. H. în *Gh.* Suma de Lei 500 s'a contat ca abonament pe anul 1931.

FOIŞOARA

Cine a fost Isus?

— Conferenţă ţinută la Tg.-Săcuesc, în cercul religios, la 27 Decemvrie 1930. —

Naşterea Domnului sărbătorind, să căutăm răspuns la întrebarea: *Cine a fost El?*

Omul când vrea să meargă înainte, îşi ţinteşte întâi privirea spre trecut. De ce? Fiindcă viitorul e taină ce nu se poate pătrunde. Viitorul este semn de întrebare, ear în trecut vedem oameni pilduitori. Greşelile, păcatele lor ne slujesc de învăţătură, virtuţile lor strălucesc încurăjătoare.

Era odată o ţară, în Asia depărtată, pe ţărmul de răsărit al Mării Mediterane. Din pământul ei, udat de Iordan, răsare earba mai frumoasă, floarea mai mirositoare, brazda mai bogată, şi pomul mai încărcat.

In această ţară s'a născut şi a trăit un tinăr sărac, modest şi blând. Leagănul lui a fost iesle, casa părintească un atelier de dulgherit; a străbătut toată ţara, şi n'a avut loc, unde să se odihnească. Satana i-a făgăduit tot, dacă se închină în faţa lui. Apoi nici oamenii nu l-au înconjurat plini cu însufleţire. Un singur semn, şi el devine rege; un singur semn, şi se clătină tronul împărătesc în Roma. Dumnezeu însă altfel a hotărât.

După mărire urmează umilinţă. Isus Hristos este răstignit între doi tâlhari de rând, — moarte cu care sânt pedepsiţi sclavii. Dreptul roman apără de asemenea moarte pe cetăţeanul liber. Dar, de Hristos nu i a păsat. Pilat se întoarce la Cesareea. Conştiinţa lui e neliniştită, că a predat un om nevinovat furiei norodului. Palatul împăratului roman e neliniştit; inimile par împăcate; oamenii linguşitori se închină în faţa împăratului, care nu ştie ce se întâmplă în ţările de lângă Iordan.

Au trecut zile, au trecut ani. Imperiul roman s a destrămat. Locul capitalei e acoperit cu ruine. Dar ruinele nu L-au înmormântat pe Domnul, praful nu L-a acoperit, timpul n'a şters istoria, care vorbeşte de cel răstignit, care a pătimit, a murit, s'a înmormântat şi a înviat. Istoria aceasta e de două mii de ani, totuş par'că s'ar petrece în faţa noastră...

Cunoaştem persoane care figurează în ea; vedem pe cel condamnat clătinându-se sub greutatea crucii şi pe obrazul celui răstignit mărirea dumnezeească. Numele care a fost dispreţuit, azi e mărit. Cerşetorii şi regii în numele Lui îşi botează copiii. In fiecare Dumineca, despre El grăeşte sunetul clopotelor. Cuvintele Lui se citesc în bisericile noastre; regii se ridică, învăţaţii îşi pleacă capul în faţa Lui. Nu L-am văzut, şi totuş îl cunoaştem cu toţii. Copilul vede în el prieten bun şi blând, care cheamă la El pe cei mici şi îi binecuvintează. Cel greşit vede pe Mântuitorul, cel slab pe întăritorul, celce plânge pe mângâitorul. A murit, a fost înmormântat. Dar eată, El trăeşte, trăeşte şi în sufletul, şi pe buzele milioanelor. Trăeşte în munca sa, în înrâurirea ce exercită evanghelia asupra omenirii. Istoria lumii nu cunoaşte figură asemănătoare.

Cine a fost dar Isus?

Politician n'a fost. Oamenii au purtat multe războae, în numele Lui, nu însă în spiritul Lui. Invăţătura Lui a făcut că tiranii au devenit părinţii popoarelor, şi supuşii au devenit liberi. El a fost rege, dar împărăţia Lui e din altă lume.

A pătruns sufletul omului, a cunoscut tainele înţelepciunii lui Dumnezeu, adevărul n'a fost ascuns îna-

Pagina pastorală

Predică despre fiul rătăcit

rostită în Catedrală

Parabola spune, că un tată avea doi fii. Locuiau în aceeaş casă. Două suflete contrare sălăşluesc într'înşii. *Unul* iubeşte patrimoniul părintesc, se simte bine acasă, în curtea, grădina şi sub pomii sădiţi de părinţi. *Celulalalt* i s'a urât de toate acestea. Iubirea părintească i se pare un lucru prea mic, ori chiar de prisos. Pe tatăl său nu-l prea bagă în seamă, ci ca pe unul care nu mai are rost în lume. *Acest tânăr* — de altfel — este tipul caracteristic al tineretului mândru, intolerant şi brutal, care disprefueşte totul, fără nici o judecată profundă. Aceasta pornire sufletească, isvoreşte din ignoranţă, din lipsa de experienţă, pentrucă până la această vârstă, orce tânăr a fost purtat în viaţă pe umerii altora. Şi nu trebue să uităm, că dacă orce om, are nevoe de ajutorul altuia, — aceasta cuprinde în sine legea obligatorie de a-ne respecta unul pe altul. *Nimeni nu trăeşte singur!* Numai cine nu cunoaşte cât este de grea lupta vieţii, se abate dela această lege. *Dacă am fi echitabili* am constata că progresul este muncă uriaşă. Civilizaţia este opera colectivă. Singur e numai Fiul cel perdut. Inţelepciunea şi fericirea, merg mână în mână cu cumpătarea şi smerenia.

Faţă de tatăl său fiul cel mai mic, este pretenţios şi arogant. Crescut între condiţiuni fericite, crede că în viitor *trebue* să-i meargă bine: «*Dă-mi partea ce mi se cuvine*» zice tatălui său. Lui i-se pare că aceasta este o cerere nevinovată, câtă vreme este: *preludiul tragediei păcatului*. Tatăl supărat de pornirea nesocotită a fiului său, îi dă partea, ca să se fericească singur. Fiul a terminat cu toate şi pleacă. S'a dus departe. A rupt legăturile sufleteşti. A voit libertate absolută; a voit libertate necontrolată. Inchipuirea lui a urzit speranţe, şi a bătut căi noi, — căi necunoscute de mintea lui fără experienţă. O singură greşală însă l-a prăbuşit. Greşala lui este greşala tuturor acelora, cari trăesc în buna credinţă că interesul lor este deosebit de al altora.

S'a dus în străinătate, unde era necunoscut; unde nu avea loc de odihnă, unde nu cunoştea graiul; unde s'a bolnăvit şi nimenea nu l-a îngrijit; unde a dat faţă cu asperităţile vieţii. S'a dus în ţară străină unde nu este iubire, pace şi bucurie; în ţară străină unde el fiul nobil se mulţumea cu hrana porcilor. Ţară străină este în viaţa spirituală: *necredinţa*, *egoismul* şi *destrăbălarea*. Aceasta este ţara blestemului. Aceasta nu poate fi ţara mea, şi nu este cu atât mai mult, ţara mea de creştin!

In schimb casa tatălui este zidită pe iubire, simpatie şi conlucrare. Toţi cei buni sporesc moştenirea. Cât timp fiul a stat sub acoperişul tatălui său, câştiga, strângea pentru sporirea moştenirei.

Prin munca sa confirmă, că cea mai scumpă comoară este omul cu posibilităţile lui sufleteşti: cu puterile, graţia, mintea, voinţa, credinţa, iubirea, eroismul şi caracterul lui. Câtă sărăcie însă la ceice le-au cheltuit! Se caută lecuire, se găseşte însă numai în parte. Se peteceşte haina veche, dar tot veche rămâne. Sufletul cere haină nouă. Sdrenţos şi fără căpătâi sste holnarul moral. Şi câţi cerşitori morali, nu bat drumurile vieţii! — Oh, cât de uşor se despart unii oameni de darurile dumnezeeşti! Aceasta este cea mai grozavă rătăcire. Şi trebue să se ştie că, *nimenea nu păcătueşte numai pentru sine, ci în contra lui Dumnezeu şi a societăţii omeneşti.*

In faţa celuice se află pe calea perzării, trecutul a dispărut şi trăeşte numai prezentul. El vede în jurul său oameni legaţi de timp şi loc, dar nu-i înţelege. Nu se sperie de legea îndatoririi, ca şi copilul cel mai inconştient. Pentru el nu există îndatoriri morale, ori temere de Dumnezeu, deşi toate acestea s'au zidit în sufletul său cu toată sfinţenia, încă din casa tatălui său, dar acea casă sfântă s'a plecat sub orizont, şi a apus! Acum, lumea este casa lui! Iată un biet călător exilat. Bravul călător de altădată, este un exilat fără Dumnezeu şi fără prieteni!

Există, iubiţilor creştini, în lumea aceasta un loc dincolo de exil, şi acela este *iadul păcatelor;* la care ajunge omul, *când şi-a pierdut simţul păcatului şi când sufletul primeşte degradarea, ca pe o condiţiune normală de viaţă. — Degradarea inconştientă este iadul aici pe pământ. Un om este cu adevărat în iad, când se desparte de Dumnezeu şi nu ştie că este despărţit. Acesta este iadul suferinţelor în trup!* Pentru stări suferinţe pe nimenea să nu deplângem; dincolo de realitatea aspră se iveşte viaţa sufletului. *Insenzibilitatea însă este îngrozitoare!*

Până când avem puterea suferinţii conştiente, nu sântem pierduţi. *Iadul este stadiul cel mai de jos al insenzibilităţii morale!*

Pe tinărul din Sf. Evanghelie de azi, îl vedem călător, apoi exilat, şi pe urmă n'a mai fost om, — trăia în rând cu animalele. Aceasta de altfel este o stare foarte anormală, este pedeapsa păcatului.

Pare-că nu ne-am ridica cu atâta putere în contra acestei situaţii pe care am considerat-o naturală, dacă n'am şti că pentru «fiul rătăcit» plânge tatăl. Şi acelaş lucru îl aflăm şi în viaţa de toate zilele, pe bărbatul ticălos, îl deplânge femeea credincioasă. Câtă nedreptate de-oparte, şi câtă jertfire de sine de cealaltă parte. Şi să nu uităm că acelaş lucru l-a făcut Dumnezeu cu noi cu oamenii. Noi am păcătuit, şi Mântuitorul ne-a rescumpărat prin jertfa de pe cruce.

Dumnezeu este mult îndurător, noi nemulţămitori de darurile sale. Dumnezeu ne-a dat viaţă, sănătate, simţ şi suflet. Şi pare-că cu cât se înmulţesc darurile faţă de noi, cu atât sântem mai necunoscători. Dar bunătatea lui Dumnezeu este atât de mare, încât ne iartă şi această nerecunoştinţă, cu condiţiunea — să revenim!

Fiul cel pierdut, a călcat sub picioare frumoasa speranţă a tatălui său. A şters de pe frunte ungerea sfântă. A plecat din braţele tatălui său, ca să ajungă în rândul dobitoacelor. A decăzut, şi *decăderii nu-i pune zăgaz, nici onoarea, nici sănătatea, nici decenţa, nici pretenia, — decât numai conştiinţa.*

In cele din urmă, şi în acest tânăr s'a trezit glas dumnezeesc. «Mă întorc la tatăl meu», a zis. Regret ceeace am pierdut, cinstea, iubirea, sănătatea şi bucuria. Am pierdut mult, dar pierderea aceasta nu-mi sleeşte de tot puterile pentru o nouă viaţă. Dumnezeu voieşte să mă reîntorc, şi plec.

Tatăl l-a primit, că era tată, şi nu putea să piarză pe fiul său. Un cerşetor s'a întors şi l-a cuprins în braţe; zdrenţos şi l-a îmbrăcat în haine strălucitoare; prăbuşit şi l-a ridicat, drept semn al noblefii de odinioară punând în degetul lui, inel. L-a reprimit ca pe un fiu iubit şi moştenitor.

Nu-i prea târziu, iubite creştine, oricât de mare ar fi noianul păcatelor noastre, să ne lutoarcem cu căinţă către Dumnezeu, şi Tatăl nostru ne primeşte. — Amin!

Pr. *Mih. Neagu.*

Organizaţi Reuniuni de femei

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Evanghelist Marcu

Sfântul Evanghelist Marcu, născut din seminţia lui Levi, se crede că a fost unul din cei 70 de învăţăcei ai Domnului. E mai verosimil că în ziua primelor Rusalii, convertindu-se în urma cuvântării Sfântului Apostol Petru, s'a împărtăşit de botez.

Sfântul Marcu a manifestat remarcabil zel în credinţa primită, ear Sfântul Petru l-a ales de însoţitorul şi interpretul său, încredinţându-i grija celor convertiţi de curând.

Creştinii, rugându-l să cuprindă în scrisoare tot ce au auzit dela dânsul şi dela Sfinţii Apostoli despre învăţăturile şi minunile Domnului nostru Isus Hristos, Sfântul Marcu scrise atunci Evanghelia, care o avem şi azi în biserica Domnului.

Mai târziu Marcu fu trimis în Egipt şi provinciile învecinate să binevestească Evanghelia.

Sf. Evanghelist cutreeră oraşe şi sate, propagă învăţătura lui Isus, nenumăraţi idoli căzură de pe altare şi mulţi păgâni se îndreptară la adevărata credinţă, mai ales în capitala Alexandria, unde Sfântul Marcu a guvernat 19 ani biserica întemeiată de dânsul.

Indignaţi presbiterii idolatri, au resculat pe cei rămaşi păgâni contra lui Marcu şi au stăruit să-l repună, şi anume: să-l jertfească zeiţei Serapis. Incepură să caute pe Sfântul Marcu şi îl găsiră la altar, unde săvârşa Liturghia, jertfa sfântă cea fără de sânge.

I-au aruncat funie în grumaz, l-au smâcit la pământ, l-au târât din biserică, şi pe străzile oraşului, şi l-au închis în temniţă.

Noaptea şi-a petrecut-o în lauda lui Dumnezeu, invocând sprijinul Lui. Abia s'a ivit aurora zilei şi au venit earăş la dânsul torturătorii, l-au târât prin toate părţile, până ce şi-a dat sufletul. Intre chinurile sale a lăudat pe Dumnezeu, a vestit învăţătura sacră a lui Isus, declarând că-i serveşte spre cea mai mare bucurie, când poate să moară pentru Isus.

Ultimele lui cuvinte au fost aceleaşi, care le pronunţase pe cruce Domnul nostru Hristos: «Părinte, în mânile Tale încredinţez Duhul meu» (Luca 23, 46).

Pgânii au voit să ardă corpul sfânt al lui, dar o grindină, iscată subit, i-a împrăştiat şi a dat ocaziune creştinilor să-l poată înmormânta într'o stâncă scobită.

După mulţi ani fu transportat la Veneţia. Biserica îi celebrează ziua aniversară la 25 April.

Evanghelia ne arată calea conducătoare la cer. In ea Domnul nostru Hristos a revelat limpede: ce-i necesar pentru mântuirea eternă. Dacă împlineşti ceeace reclamă Hristos, numele tău va să fie scris în cartea vieţii. Deci Sfânta Evanghelie citeşte-o şi te examinează, cum trebue să-ţi îndrepţi viaţa conform aceleia.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Organizaţi Soc. Sf. Gheorghe a tinerimii

intea Lui. Totuş n'a fost savant ca savanţii lumii, cari pot învăţa dela El.

Conducătorii popoarelor dela El primesc directive, dela Celce a propoveduit mai întâi că toţi sântem fii ai lui Dumnezeu. Nu ni-a dat cunoştinţe despre lucrurile pământeşti; ni-a dat *o nouă viaţă.* Din robi am devenit liberi, în loc de frică am primit pacea, în loc de îndoeală, dorul de viaţă. El a curăţit aerul sufletului, a deschis izvor dătător de viaţă: izvorul conştiinţei.

El a întemeiat o religie nouă, cu darul de-a ne putea face mai buni. Propovăduieşte evanghelia care ne arată, că Dumnezeu este Tatăl nostru al tuturora, ear noi sântem toţi fiii Lui. Vorbeşte de Dumnezeul milostiv, care eartă păcatele celor-ce se pocăesc. Omul se înalţă d'asupra necazurilor vieţii, iubirea îi conduce paşii, întărind puterea lui.

De unde izvoreşte religia aceasta, ce n'o putem asemăna cu nici o altă religie? Ea a răsărit din sufletul lui Isus, şi din El s'a revărsat asupra omenirii,

Cine a fost Isus? Credinţa ne învaţă să cunoaştem pe Isus; credinţa care deschide gura tâlharului răstignit să grăiască astfel: «Doamne, adu-ţi aminte de mine, când vei veni în împărăţia Ta». Credinţa, care în inima lui Toma a dat naştere acestor cuvinte: «Domnul meu şi Dumezeul meu!»

Dar aceasta e ştiinţă «veche», şi azi, în veacul «culturii» nu mai este actuală... Incontestabil, pe terenul culturii am făcut progrese mari. Dar sânt trei lucruri, de care nu ne putem lăpăda, lucruri ce ne însoţesc ca umbra şi anume: *necazul, păcatul* şi *moartea.*

Ţinem piept necazurilor vieţii şi de păcat nu ne pasă, că — doar cine este om fără păcat? Moartea? Dece să ne mai batem capul cu ea? Trăesc pentru ziua de *azi,* nu pentru cea de mâne. Clipă trecătoare, *Tu* eşti veşnicia mea! — Ceice astfel socotesc, n'au nevoe de Isus. Persoana Domnului rămâne pentru ei problemă a istoriei, deslegarea ei nu schimbă nimic în viaţa lor.

Dar întrebăm: Ce se va întâmpla, când necazurile sporesc prea mult? Când se deşteaptă judecătorul dinlăuntru şi ne oglindeşte trecutul uitat, vorbele, faptele, neglijenţele, cu care am lovit în aproapele nostru? când gândul la moarte nu-l mai putem depărta şi când moartea ne atinge fruntea cu mâna de gheaţă şi ne aduce aminte de judecată din urmă?...

Astfel de ceasuri putem trăi *cu toţii.* Acestea sânt ceasurile, în care ştiinţa aceea veche n'o mai putem nesocoti şi când ne îndreptăm spre trimisul cel de sus, care a venit de sus şi care ne va duce acolo.

Cine a fost Isus? Priviţi cu ochii credinţei în lumea veşnică, şi veţi zice: Tu, Doamne, numai Tu eşti Mântuitorul nostru!

Pr. *Ştefan Ciutac.*

Ad Nr. 493—1930 [10] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Sălaşul-de-sus,** protopopiatul Haţeg, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea salarului dela stat.

2. Sesiune parohială de 12 jugăre şi folosirea celor trei cimitere.

3. Câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte o zi de lucru, — sau ecuivalentul acelei zile de lucru în bani, — dela 140 case, precum şi stola obişnuită în tract.

4. Casă parohială modern zidită, cu supraedificatele necesare.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sunt poftiţi a-şi înainta petiţiile, provăzute cu documentele necesare în termin, subsemnatului, prezentându se, cu prealabila încuviinţare a acestuia, — în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 8 Ianuarie 1931.

Oficiul protopopesc ort, român al Haţegului în înţelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Sălaşul-de-sus.

Sebastian Rusan
adm. protop.

---

[11] 1—3

Concurs.

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român pentru întregirea parohiei de clasa III **Valea-Sângeorgiu** din protopopiatul Haţeg.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) Sesie veche 9 jugăre catastrale, 4 jug. cat. din Reforma Agrară (R. A.) şi 1 jugăr pădure.

b) Una măsură de porumb nesfârmit dela fiecare familie şi una (1) zi de lucru.

c) Stola obişnuită în tract.

d) Loc de casă cu grădină.

e) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesiunea parohială îl plăteşte parohul ales.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu prealabila încuviinţare a înaintestătătoriului tractual, se vor prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Haţegului în înţelegere cu consiliul parohial.

Haţeg, la 14 Ianuar 1931.

Sebastian Rusan
adm. protop.

TIMP DE 55 ANI

multe mii de cumpărători mulţumiţi comandă trebuinţa lor de seminţe de legume, flori, agricole, cepe de flori, plante, trandafiri altoiţi ş. a. în calitate cunoscut superioară dela firma

Arpád Mühle

cultură şi comerţ de seminţe, stabiliment de grădinărit, **Timişoara III.** Preţ curent în româneşte la cerere gratuit. (3) 2—3

Nr. 3—1931 prot. [9] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III (treia) **Feleag,** din protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe economice şi grădină de legume.

3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător şi fânaţ.

4. Sesiune parohială nouă 11 jug. dată provizor; iar când se va face împroprietărirea definitiv, acea ce se va da.

5. 1½ ferdelă porumb sfârmit de fiecare fum (circa 125 fumuri).

6. 5 stânjini lemne lungi aduşi în curte.

7. Stola uzitată.

Parohia este la o depărtare de 3 km. de gara Mureni şi şoseaua naţională.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortod. Sighişoara, iar concurenţii îndreptăţiţi se vor prezenta în parohie şi în biserică la sf. Liturghie.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii consiliului parohial.

Sighişoara la 10 Ian. 1931.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 13—1931. [8] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din **Ocna-superioară**, parohie de clasa I-a, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregire dela stat.

Sesiune parohială 20 jugăre 1444 st. □, parte fânaţ, parte arător.

Venitele stolare obişnuite.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc al tractului Sibiu în înţelegere cu consiliul parohial din Ocna-superioară (Ocna-Sibiului).

Emilian Cioran,
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (1) 4—7
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe şi bране în permanenţă

Nr. 528/1930 (7) 3—3

Concurs

In sensul ordinului Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc dto 24/IX a. c. Nr. 8441 se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Moeciul de sus**, protopopiatul Branului, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea dela stat.
2. Folosinţa a 2 jug. cad. fânaţ.
3. Venitele stolare, aprobate de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Cei ce doresc a ocupa acest post, au a-şi înainta petiţiile însoţite de documentele reglementare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi pot să se prezinte în comună, spre a face conoştinţă cu credincioşii.

Sohodol-Bran, 20 Octombre 1930.

Oficiul protopopesc al Branului, în înţelegere cu consiliul parohial.

George Babeş
adm. protopopesc.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.
Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească
întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale
Sf. Dimitrie al Rostovului
tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia
Preţul Lei 225.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent
OMUL şi FAPTELE
Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane
de
ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I
Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 21 Februar 1931 Nr. 16

BIBLIOTECA CENTRALĂ a ASOCIAȚIUNII SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Telegraful

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

CUVANTAREA

— Rostită în Catedrala Mitropoliei de P. S. Sa Arhiereul-Vicar arhiepiscopesc VASILE la înmormântarea profesorului DUMITRU COMȘA în ziua de 17 Februar 1931 —

In numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh!

Dreptii în veac vor fi vii... și vor lua împărăția podoabei și stema frumuseții din mâna Domnului.
(Înțelep. l. Solomon 5, 16—17).

Intristați ascultători,

Sufletul nostru, în fața corpului neînsuflețit al celui ce a fost profesorul *Dumitru Comșa*, este învălit în adâncă mâhnire, nu atât pentru că un frate al nostru ne părăsește, luând calea veșniciei — drum pe care toți îl vom face, când ne va bate ceasul, — dar mai ales pentrucă un *martor* ocular al celor mai grele lupte, al celor mai arzătoare nădejdi, dar și al celor mai mărețe izbânzi din viața neamului nostru, o *pildă vie* a muncii necurmate și desinteresate pleacă din mijlocul nostru, fără nădejdea de a ne mai revedea în acest trup înainte de a fi preamărit.

Eram așa de obișnuiți, să-l vedem pe adormitul în Domnul, mișcându-se printre noi sprinten, deși albit de mulțimea anilor, interesându-se cu vioiciune de toate manifestările vieții noastre, colaborând cu dragoste și cu totală abnegațiune oriunde se cerea concurs și experienței sale îmbelșugate și inimii sale bogate în simțiri alese.

Acest neastâmpăr sufletesc, ce nu s'a alinat decât în coșciug, asistat de distinse calități psihice și morale, l-a întovărășit din leagăn. In cursul vieții binecuvântate de Dumnezeu cu mulți ani, i-a fost izvor nesecat de inspirație, de noi născociri, de acțiune, de însuflețire, subliniind ce este frumos, spiritualizând ce este esențial în munca omenească și vibrând de interes pentru tot ce poate înfrumseța o viață dornică de înfăptuire.

Abia la vârsta de 2 ani și ceva a contemplat cu ochiul copilului naiv revoluția Românilor din 1848—9, bucurându-se de mustăciosul soldat cazac, care-l juca pe picior ori îl asvârlea călare după cap, ca mai târziu, în floarea bărbăției, să fie și el un soldat înflăcărat în lupta noastră de resistență dârză în fața șovinismului unguresc brutal și nedrept. Prin temperamentul său combativ ajunse un fruntaș în epopeea eroică, cea mai frumoasă și mai fecundă în simțiri mari românești, în istoria luptelor politice ale Românilor din Ardeal, din preajma faimosului proces politic numit al Memorandului. Atitudinea sa de luptător neînfricat pentru idealul nostru național a făcut, ca împreună cu tovarășii săi de luptă, să fie îmbrățișat de poporul român cu entusiasm înflăcărat și răsplătit cu felicitări și flori, iar de guvernul unguresc gratificat cu temniță de 3 ani la Vaț, unde în timp de un an și două luni, până la agrațiere, și-a împletit cununa de spini a martiriului național.

Nu politica cu peripețiile ei a fost însă adevărata chemare a răposatului în Domnul profesor Dumitru Comșa. Dar înainte de marea noastră unire așa erau vremurile, încât dela ori care intelectual ardelean se cereau muncă și jertfire pe toate terenele de manifestare ale unui popor, căruia după o iobăgie aproape milenară i se deschisese dintr'odată drumul progresului; în special se cerea această muncă și jertfire de sine în lupta de conservare și rezistență națională. Răposatul în Domnul, în privința aceasta, și-a dat contribuția personală cu prisosință.

Chemarea principală, de predilecție, a vieții adormitului în Domnul a fost o altfel de luptă, lupta culturală, ce o da ca profesor devotat al Seminarului «Andreian» din Sibiu. Timp de 35 ani, cât a fost în apostolatul acestei școale înalte, precum și după pensionarea forțată din partea guvernului unguresc, până la moarte, n'au fost probleme culturale de economie și etnografie, pe cari în lecțiile cu elevii săi și în activitatea sa extrașcolară mai ales la Reuniunea română de agricultură din jud. Sibiu, să nu le fi îmbrățișat cu pasiune și pricepere, realizând lucrări, cari îi asigură recunoștința posterității, și justifică alegerea sa de membru de onoare al *Academiei Române*, precum și doliul ce această înaltă instituție de cultură îl îmbracă la moartea lui.

Fructul matur și coroana lucrărilor sale economice, *Călăuza agricolă*, sintetizează studiul, observările, experiențele unei serii de aproximativ 58 de ani, decând și-a început studiile la Academia agricolă din Altenburg până în 1925, iar *Albumul Artistic* din Ornamentica română și *Albumul de crestături în lemn* sunt colecții de reale comori și strălucite dovezi despre concepțiile artistice congenitale ale neamului și de superioritatea rasei și formează obiectul admi-

FOIȘOARA

DISCURS

— Ținut de subsecretarul de stat, dl GHIȚĂ POP, la înmormântarea luptătorului memorandist D. Comșa —

Guvernul român își pleacă fruntea cu pioasă veneratiune și adâncă recunoștință în fața mormântului unuia din cei mai importanți luptători ai generației de memorandiști dela sfârșitul veacului trecut care astăzi părăsește viața Ardealului. Unul din glorioasa listă de bărbați care cu 35 de ani în urmă au stat în fruntea avântului luptător al mișcării memorandiste, cari au plecat la Viena să caute dreptate la împăratul și cari întorși din cetatea iluziilor și a dezamăgirilor au mers cu curaj în fața procurorului și tribunalului și au intrat cu fruntea ridicată în temnița Vațului, siguri de dreptatea cauzei ce reprezentau acolo — acesta a fost răposatul Dumitru Comșa.

Figură simplă și curată, pătrunsă de credința unui mare ideal, Dumitru Comșa ne evocă vremurile de frământare generoasă și înălțată dela începutul ultimei decade a secolului scurs, pline de cele mai măreți amintiri, de eroismul unor lupte de epopee. Numele lui este legat în chip cu totul deosebit de marea acțiune a partidului național român, condusă în jurul cunoscutului memorand adresat împăratului Francisc Iosif la Viena. Spre a înțelege această acțiune trebue să reamintim că după luptele sângeroase ale revoluțiunii din anul 1848—49 în cari poporul român se pusese cu hotărâre de partea casei domnitoare și împotriva insurgenței maghiare, conducătorii românilor erau încredințați că în noua orânduire a statului, Casa de Habsburg va ține seamă atât de importanța elementului român, cât și de serviciile loiale aduse de el cauzei imperiale. După 18 ani noua orânduire zisă «definitivă» a ordinei politico-naționale din monarhie, aducea însă o gravă decepție. Dualismul austro-ungar, instituit în locul federalismului așteptat, punea popoarele monarhiei polietnice la dispoziția celor 2 neamuri stăpânitoare, el proclama ca principiu umilirea și robia politică a celor ce susținuseră în momente de gravă criză tronul, și înălța răsplătirea cu drepturi și avantagii celor răsvrătiți la rangul de principiu călăuzitor în stat, pervertire gravă a principiului sunător: Justitia regnorum fundamentum, fatală însăș existenței imperiului, cât și tronului habsburgic. Din această situațiune a răsărit ideia memorandului și mișcarea memorandistă. Românii cari atât înainte, cât și în timpul revoluțiunii din 1848—49 înaintaseră numeroase memorii împăratului, uneori nu fără mici rezultate trecătoare, credeau că și de data aceasta tactica ducătoare la scop e aceea a întocmirii și înaintării unui memoriu larg și documentat asupra situației lor cu care vor izbuti să schimbe sentimentul suveranului. Dela împăratul rău informat ei se gândeau să apeleze la împăratul bine informat și nădăjduiau o schimbare fundamentală a politicei habsburgice față de poporul nostru.

Decepția care a urmat după plecarea la Viena a marei delegațiuni de peste 300 de persoane, între cari și a defunctului D. Comșa, a fost începutul unor agitațiuni politice, cari timp de 3—4 ani de zile au tălăzuit nu numai în Ardeal, dar au aruncat valuri și în țara fraților liberi.

Respinși de împăratul căruia zadarnic li ceruseră o audiență, cu plicul restituit fără a fi fost deschis, fruntașii reveniseră dela Viena spre

raţiei tuturor celor-ce poartă interes studiilor etnografice.

Dăruit de providenţă cu sănătate şi vigoare trupească constantă până în clipele din urmă, cu sufletul său plin de elan, care da sprinteneala tinereţii picioarelor sale îmbătrânite, răposatul în Domnul a cutreerat ţinuturile româneşti şi cu minunatul său simţ de intuiţie a descoperit pe fundul lăzilor şi prin cotloane colbuite materialul pentru aceste albumuri, cari au făcut din el nu un simplu colecţionar de lucruri vechi, ci un adevărat *desfundător* de drumuri nouă.

Personalitatea sa de cărturar şi patriot se complectează armonic prin o viaţă morală creştinească în familie şi în societate, pentru că adormitul în Domnul a fost mai presus de toate un ***bun creştin***, un fiu devotat al bisericii noastre ortodoxe, pe care a servit-o vieaţa întreagă, ca profesor al seminarului şi ca membru cu vază, activ nu figurant, în sinoadele eparhiale, în congresele naţionale bisericeşti şi în consiliul eparhial.

Ales dintre absolvenţii seminarului «Andreian» şi sprijinit de nemuritorul mitropolit Şaguna ca să-i fie colaborator, în vieaţa bisericească din epoca post-Şaguniană şi până astăzi, a reprezentat cu fidelitate spiritul mântuitor al marelui său protector. De aceea biserica noastră îi exprimă recunoştinţă bine-meritată, iar I. P. S. ei păstor. arhiepiscopul şi mitropolitul nostru *Nicolae*, cu sincer regret, că, din motive independente de voinţa sa, nu poate fi de faţă, să dea ultimul salut şi binecuvântarea sa fiului duhovnicesc stimat şi iubit, prin rostul meu depune o lacrimă de durere pe cosciugul fericitului în Domnul, lăudându-l şi arătându-l urmaşilor ca o pildă a vrednicilor creştineşti şi româneşti.

Jalnici ascultători! Numele profesorului *Dumitru Comşa*, este deja adânc săpat în conştiinţa neamului românesc. Scânteia sa dumnezeiască a alergat vioaie pe plaiurile vieţii noastre bisericeşti, culturale şi naţionale, împrăştiind până la vârsta de 85 de ani raze curate de lumină. Din aceste raze şi-a împletit singur *stema frumuseţii ce o ia astăzi din mâna Domnului.*

Aceasta este uşurarea noastră în mâhnirea cu care îi încunjurăm scumpele osăminte pământeşti în clipa despărţirii supreme. Aceasta este mângâierea familiei sale îndurerate, de care se desparte binecuvântând-o în speranţa revederii în curţile Domnului. Aceasta şi — *numele*, de care — după cuvântul înţeleptului Sirah — a avut grijă să-i rămână ei, şi nouă tuturor, mai mult decâte o mie de comori de aur (Înţ. Sirah, 41. 15).

Inviorându-ne prin credinţa răposatului în nădejdea nemincinoasă a învierii, şi iertându-i toate supărările ce poate ca om, greşind, ni le-a făcut în lunga sa vieaţă, să-i zicem în clipa despărţirii cu Psalmistul: *Intoarce-te suflete la odihna ta, că Domnul bine a făcut ţie!* (Ps. 114, 6). Amin.

† Inmormântarea prof. D. Comşa

După cum am anunţat în numărul trecut al ziarului nostru înmormântarea regretatului veteran, prof. D. Comşa s'a făcut Marţi la ora 2 în Catedrala Mitropoliei.

Guvernul a hotărât să se facă defunctului funerarii naţionale.

Marţi la ora 10 a. m. corpul neinsufleţit al decedatului a fost transportat în sunetul clopotelor, dela morga spitalului la Catedrală, unde s'a depus sicriul în mijlocul unei grădini de flori, spre a fi văzut pe prietinii, stimătorii decedatului. Carul mortuar până aci a fost însoţit de prot. E. Cioran, pr. I. Boiu şi familia răposatului. Până la ora 3, nenumăraţi admiratori ai decedatului s'au perindat să-l privească pentru ultima dată — aducând cununi de flori nenumărate — flori la cari ţinea aşa de mult şi le cultiva cu măestria-i cunoscută.

Dintre coroanele cari străjuiau sicriul, frumoase cum frumoasă i-a fost viaţa, notăm următoarele:

Familia şi nepoţii, Guvernul, Senatul Ţării, Camera deputaţilor, Judeţul Sibiu, Academia Teologică şi Şcoala normală A. Şaguna, «Astra», Inst. Albina, Sibiu, Consiliul băncii Sebeşana, şi mai multe familii.

La ora 3 s'a început slujba înmormântării, servind P. S. Sa Dr. V. Stan, vicarul mitropoliei, — cu următorii preoţi: Dr. Vasile Bologa, I. Serafim, T. Scorobeţ, T. Petrişor, Ioan Dăncilă, Emilian Cioran, E. Todoran, Ioan Boiu — şi diaconii I. Dinu şi I. Circov.

Răspunsurile funebrale au fost executate de corul Academiei Teologice, corul Şcoalei normale sub conducerea prof. T. Popovici şi C. Popa. P. S. Sa vicarul mitropoliei a început seria vorbirilor făcând o admirabilă sinteză a vieţii decedatului, — exprimând omagii şi în numele Academiei române, — pe care o publicăm în fruntea foii. Corul Şcoalei normale execută duioasa cântare: Adusu-mi-am aminte... după care în numele guvernului d-l Ghiţă Pop, subsecretar de stat la culte, înfăţişează epoca memorandului şi rolul ce l-a avut decedatul împreună cu ceilalţi martiri ai neamului. O publicăm în foiţă. Dl Senator Dr. L. Borcia aduce omagiul senatului, prin următorul cuvânt:

Senatul aduce omagiile sale de recunoştinţă marelui naţionalist şi luptător memorandist, care a fost D. Comşa

Trup din trupul poporului românesc şi suflet din sufletul lui, el activitatea sa a închinat-o acestui popor.

Dascăl iscusit, el până la adânci bătrâneţe propagă întărirea şi propăşirea lui economică. Neobosit adună comorile artei ţărăneşti, ridicându-i adevărate monumente.

Pătruns de dreptul Românilor din Transilvania la viaţă naţională, el intră în primele linii ale luptătorilor naţionali şi în procesul memorandului el este condamnat la trei ani închisoare.

Intregirea neamului nostru îl găseşte la vârstă de 72 ani, dar în plină vigoare trupească şi sufletească. El nu întreabă, dacă nu i s'ar cuveni o altă încredinţare şi pleacă să facă apostolat economic în munţii apuseni.

Prin graiul meu, Senatul Ţării dă expresiune admiraţiunei şi recunoştinţei sale pentru munca săvârşită de acest adevărat naţionalist şi luptător român.

Dl deputat Dr. I. Stoichiţă exprimă recunoştinţa Camerei deputaţilor pentru memorandistul D. Comşa prin următoarea cuvântare:

Întristată Adunare!

Din încredinţarea domnului Preşedinte al Camerei Deputaţilor, îmi revine mie onoarea, de a prezenta, în numele Camerei, prinosul de omagiu şi recunoştinţă, la groapa marelui român şi încercat luptător, care a fost profesorul Dumitru Comşa.

Ajuns la o vârstă patriarhală, prin vigoarea neîntrecută a fizicului său, prin prospeţimea inteligenţii sale vii şi veşnic iscoditoare, prin felul său comunicativ şi simplu, prin interesul necurmat faţă de chestiunile obşteşti şi mereu pătruns de o nepotolită năzuinţă înspre mai bine, profesorul Comşa, era întruchiparea reală a marilor figuri de români ardeleni, din generaţia Memorandului.

Era unul dintre puţinii încă în viaţă, cari şi-au înscris numele cu litere de aur, în cartea Neamului, alături de aceia a căror deviză în viaţă a fost: «Nimic pentru mine, totul pentru Naţiune».

Profesorul Dumitru Comşa a făcut parte din această generaţiune, de luptători şi martiri, cari şi-au sacrificat totul pentru binele Neamului. Nu s'a mulţumit numai cu nobila lui misiune de profesor, împărtăşind din tezaurul nemărginit al cunoştinţelor sale, perle de învăţătură nepreţuită, la serii întregi de generaţii, nu s'a mulţumit ca să scrie şi să tipărească o literatură întreagă din domeniul economiei şi gospodăriei casnice; el a cutreerat toate colţurile pământului românesc, a intrat în toate căsuţele satelor noastre, şi cu o rară pricepere, cu multă dragoste şi cu un superior simţ artistic a cules adevărate comori de

---

a se vedea traduşi în faţa justiţiei ungare. Justiţie... Iată noţiunea care niciodată nu fusese pare-că mai mult lovită în faţă ca acuma.

Acuzaţii, între ei şi ilustrul defunct pe care-l conducem acuma la mormânt, erau hotărâţi să nu se împrumute la rolul de actori ai unei comedii nedemne. După ce timp de 18 zile ei fuseseră interogaţi şi purtaţi ca delicvenţi pe străzile Clujului, huiduiţi de mulţimea potrivnică, sărbătoriţi cu însufleţire de zecile de mii de ţărani români adunaţi într'o stare de spirit revoluţionară, ei refuză să se apere şi-şi proclamă nu numai nevinovăţia, dar şi dreptatea cauzei lor prin superbe cuvinte citite în numele lor de Dr. Ioan Raţiu, preşedintele partidului naţional român:

«Existenţa unui popor nu se discută, se afirmă!»

Dacă procesul memorandului şi vasta mişcare ce s'a produs în jurul lui, nu ar fi avut darul să producă nimic alta decât aceea strălucită declaraţiune, istorică afirmaţiune a conştiinţii naţionale trezite şi sigure de dreptatea cauzei sale, şi s'ar fi putut spune, că el nu a fost o demonstraţiune inutilă şi lipsită de răsunet.

Dar în afară de acest proces faimos care a smuls accente de critică şi protestare până şi lui G. Clemenceau care, coincidenţă semnificativă, a semnat un sfert de veac mai târziu tratatul care consfinţea eliberarea Transilvaniei şi unirea ei cu regatul României, a mai îndeplinit o altă funcţiune mult mai importantă în istoria luptelor noastre naţionale din această provincie. Memorandul adresat împăratului în 1892 a fost, după ştirea mea, ultimul act de acest fel, care încheie o lungă perioadă în istoria noastră, pe care am putea-o numi perioada apelurilor la împăratul. Memorandul cu rezultatul lui negativ, cu refuzul categoric al împăratului de a asculta plângerea românilor, a avut darul să convingă pe cel mai umil sătean român că dreptatea nu mai putea să ne vie din Burgul dela Viena. Incepând cu «Supplex libellus Valachorum» şi până la memorand, timp de 101 ani, românii din Transilvania nu cunoscuseră altă nădejde de îndreptare decât aceea care putea să vie dela bunăvoinţa coroanei habsburgice. Vremurile măcinaseră pe încetul această credinţă, dar legenda bunei voinţi imperiale se menţinuse încă cu îndărătnică persistenţă în sufletul unui popor loial şi credincios. Memorandul a sfărâmat cu o năprasnică lovitură de măciucă această legendă, care trăise prea mult. Acum abea drumul era complet curăţit pentru alte credinţe şi alte orientări politice. Şi ochii poporului român deschişi asupra unei realităţi brutale începură în mod firesc să se îndrepte dela Viena decepţiilor necurmate spre Bucureştii nădejdilor nebiruite într'o dreptate completă şi definitivă. Cu toate aparenţele contrare, memorandiştii au fost deci aceia care au pus capăt unei politici de năluci sprinţare şi care prin amărăciunea desamăgirilor conştient provocate au făcut ca pe poarta sufletească pe care eşiseră cătanele împăratului să intre biruitor figura dorobanţului român cu mult înainte de trecerea Carpaţilor.

D. Comşa face parte din glorioasa pleiadă a celor care au provocat prin politica memorandistă această fundamentală schimbare de orientare a sufletului naţional din Transilvania. Impreună cu luminoasele figuri ale tovarăşilor săi: Dr. Ioan Raţiu, Dr. V. Lucaci, Dr. Barcianu, Cristea şi atâţia alţii, el a primit sarcina de a convinge poporul român prin umilinţele, prigonirile şi întemniţările ce au îndurat, că nimic nu se

artă națională, pe care a căutat apoi să le facă cunoscute lumei întregi.

Bărbat integru, caracter neînfrânt, energie robustă și creiatoare și român neaoș în cel mai înalt înțeles al cuvântului, profesorul Dumitru Comșa, nu a putut rămânea numai omul de carte și cultură, el nu putea fi numai îndrumător elevilor dela înălțimea catedrei; tumultoasa lui energie, se cerea în arena luptelor celor mai grele, unde se încrucișau spade și se primeau lovituri crâncene, pentru dreptul de afirmare al poporului românesc din Ardeal, ca națiune liberă și în măsură să hotărască singură asupra destinelor sale.

S'a aruncat cu toată vigoarea care l-a caracterizat în toate actele vieții sale, în aceasta luptă grea și ucigătoare, luând toate riscurile și suportând toate consecințele.

A trecut prin focul purificator al suferinței și a îndurat, împreună cu alții, ani de temniță grea, pentru curagiul de a se fi afirmat ca român și pentru voința sa neînfrântă de a fi îndrumat Națiunea pe calea rezistenței, care a fost drumul izbăvirei noastre naționale.

Și a ajuns să vadă visul cu ochii!

România Mare pentru care a luptat viața lui întreagă a devenit o realitate, și una dintre zilele cele mai frumoase ale vieții sale a fost când alături de ceilalți memorandiști încă în viață, dimpreună cu întreagă națiunea românească, a defilat în fața Logii Regale din Cetatea năzuințelor noastre naționale, Alba Iulia.

Până în clipa sa din urmă, profesorul Comșa a rămas însă omul muncitor și harnic, care a fost o viață întreagă. Nu a contenit să participe activ la munca grea de propagandă care o duce Astra prin satele noastre și până în ultimele clipe a rămas neobosit muncitor al condeiului, scriind cărți și broșuri pentru luminarea altora și colaborând activ la o serie întreagă de ziare poporale.

Viața profesorului Comșa a fost o pildă de muncă, de energie, de talent și de înalt simț de sacrificiu. Prin aceasta viață plină de fapte mari și frumoase, petrecută în muncă încordată și neîntreruptă pentru binele altora, el s'a câștigat dreptul de a sta alături de cei mai mari bărbați de stat și binefăcători ai Neamului românesc. Dacă astăzi Parlamentul României întregite poate participa la doliul Națiunei întregi, în mare parte este a se mulțumi vredniciei fără seamăn și patriotismului înflăcărat al generației din care făcea parte activă și regretatul profesor Dumitru Comșa.

După o viață plină de sbucium, bogată în acțiuni creiatoare și caracterizată printr'o neîntreruptă muncă în folosul Națiunei, octogenarul Comșa dispare simplu și fără sgomot, așa cum a fost de altfel viața lui întreagă și abia în clipele acestea ne dăm seama de golul mare care il lasă în urma sa.

Camera deputaților, prin rostul meu, aduce prinosul de omagiu și recunoștință marelui bărbat, mort al Națiunei, și roagă pe Atotputernicul Dumnezeu, să odihnească sufletul lui, în șirul celor vrednici și drepți, precum vrednic și drept a fost întotdeauna, în lunga lui viață pământească.

Dl Rector al Academiei, N. Colan, în numele preoțimei dela vechiul Seminar Andreian, exprimă recunoștință vrednicului profesor.

Dl Dir. E. Todoran, dir. Școalei normale care e continuarea vechiului Seminar pedagogic, descrie vrednicia și munca profesorului care 35 de ani a ilustrat catedra institutului.

Dl Dr. V. Bologa, aduce prinos și omagiu din partea «Astrei» recunoscătoare pentru propovăduitorul culturii, pentru nenumăratele conferințe, expoziții și colecționarea în albumuri a artei naționale. (Din lipsă de spațiu o publicăm în numărul viitor).

Dl prof. I. Popa, exprimă salutul «Federației corpului didactic» și a «Asociației prof. secundari» — veteranului și membrului de onoare al acesteia.

Dl prof. I. U. Soricu, în numele scriitorilor, a arătat vrednicia profesorului cinstea întrupată, care în viață nu s'a învrednicit de o recunoștință materială pentru bătrânețe, după cum atâți alții se înfruptă fără merit din lupta lui și a generațiunii din care a făcut parte. A rostit următoarea cuvântare:

In numele muncitorilor pe ogorul scrisului românesc aduc cuvântul meu de închinare înaintea sfintei munci a aceluia care astăzi se duce dintre noi.

Fiecare zi ne stinge câte una din licăririle ce ne-au mai rămas din vulcanul uriaș, care a frământat în alte vremuri viața acestui neam, care crede anevoie, ca să ierte ușor și să uite și mai ușor.

Fiecare suflare de vânt ne surpă și ne dărâmă la pământ câte una din tulpinele singuratice, cari ne-au mai rămas, ca o mustrare a trecutului de iertfă — din maestosul codru al cărui freamăt a cutremurat, în alte vremuri, o lume.

Fiecare răsărit de soare ne află mai singuri, mai lipsiți de încurajarea trecutului eroic, mai săraci în suflete cari și-au disputat vârtutea cu măreția piscurilor de munte, în pieptul cărora se frânge viforul și furtuna.

E vecinicia doritoare de a și-i vedea pe toți cei aleși cât mai repede la sânul ei? Este geloasă de puținul ce ne a rămas dintr'o lume ce nu mai este? Sau este indignată de nepăsarea cu care trecem pe lângă mărturiile vii ale unui eroism, care a călcat în picioare ispita vieții și amenințarea morții?

Ochii noștri se apleacă îndurerați după fiecare lovitură ce se dă sufletului nostru, de câte-ori pământul dornic de erol, ne cere să sămânăm subt glia lui pe câte unul din titanii, cari au purtat pe umerii lor o întreagă lume de visuri, de dureri, de îndemnuri, cari au dus la fapta cea mare.

Dar de data aceasta privim dârzi la îngusta poartă, prin care mormântul crede că poate să treacă pe tărâmul veșniciei pe uriașul înfrățit cu nemurirea.

Nu. Pământul purtător al noianului de zădărnicii nu are dreptul să-l reclame. Din toate comorile cu cari își restață pe sămănătorii de întunerec și durere, din toate bunurile prin cari asigură perpetuarea mediocrității și a golului sufletesc, din toate înălțimile, la cari își urcă pe constructorii de fraze, din toate onorurile, cu cari împănează pretenția seacă, — lui nimica nu i-a rezervat.

El a muncit, ca să lase după fiecare pas al lui mai frumos și mai încălzit de raza libertății acest pământ. El a deschis cărări noi spre Răsăritul cel de sus. Ca să poată un neam întreg să soarbă, cu ochii umbriți de noapte lumina cea adevărată. Pe urma lui a înflorit viața, a înflorit bucuria, a înflorit nădejdea. Pe urma lui a răsărit încredere în triumful care a venit...

Și au venit zilele de luminată sărbătoare, zilele de bucurie, în care cel cu spirit practic și-au știut asigura sărăcia de idei și sărăcia de fapte.

Lui, lui Dimitrie Comșa, i s'a refuzat cu vinovată îndărătnicie orice ușurare, orice îndulcire a unei bătrâneți bogate în amintiri, dar expuse durerei lipsurilor. In vremurile de prefaceri, în care vântul schimbărilor amestecă aurul cu pleava, el muncitorul modest de toată ziua și de toată clipa, a rămas de-oparte. A rămas singuratec, jos, nebăgat în seamă, neînțeles și neprețuit, fredonându-și cântecul auzit în copilărie:

Mai este oare'n lume
Ființă cum sunt eu,
Un suflet fără nume
Uitat de Dumnezeu?

Uitat de generația, care i-a urmat tumultuoasă, gata a culege roadele unei munci, pe care însă o îndeplinise el, cel trecut cu vederea. el pentru care nu s'a putut găsi o pensie pe jumătate cât a călăilor cari l-au întemnițat și au căutat să-i sugrume strigătul după libertate.

Suntem mândri de el. Nu plângem că el se duce. Plângem rătăcirea noastră, care ne-a făcut să ne gândim la orice, numai la recunoștința datorită sămănătorului de viață și de lumină nu. Suntem mândri de eroismul cu care a înfruntat nerecunoștința. Suntem mândri de tăcerea cu care a înfruntat suferința. Suntem mândri de modestia lui, cu care a urît zgomotul zădărniciei. Căci era al acestui neam, închinat cu toată ființa lui, cu toată căldura lui, cu toată dragostea lui. O, sfânta dragoste, care i-a dat duioase accente de uitare a păcatului săvârșit față de el. Cu ea și-a luminat adânca bătrânețe, cu ea se duce, făcându-ne acum abia să vedem golul pe care-l lasă umilul dascăl, care între noi a fost și noi pe el nu l-am știut prețul și noi pe el nu l-am știut ocroti.

Ci vecinicia, mândră de perfecția întrupată într'însul, și-l ea în lumea unde zădărniciile nu mai au trecere. Acum odihna lui este asigurată. Acum pacea lui nu o va turbura grija zilei de mâne. Și acum putem să ne cântărim răspunderea ce avem în fața istoriei pentru felul cum ne-am purtat cu el.

Fie-i odihna luminată ca visul tinereții lui Fie-i odihna lină ca îndurarea iertării lui. Fie-i odihna dulce ca generositatea sufletului lui....

•

Prefectul județului cu dl Gh. Pop au depus pe sicriu distincțiunea: «Marea cruce a ordinului Ferdinand I».

In baza regulamentului acestei distincțiuni s'au dat onorurile prescrise, și anume:

1 Batalion din Reg. 90 Infanterie cu drapel și muzică,

1 Baterie din Reg. 35 artilerie,

1 Escadron de către centrul de instrucție al Cavaleriei,

Toți ofițerii generali și superiori din garnizoană. —

La ora 5 s'a pornit cortegiul funebral. Publicul care nu mai avea loc în spațioasa catedrală, a format cortegiul.

Au fost de față toate autoritățile și reprezentanții tuturor instituțiunilor.

Inainte crucea, 2 purtători ai decorațiilor, școala normală A. Șaguna, Academia teologică, corul funebral, preoțimea, carul cu flori, sicriul, familia, P. S. Sa Vicarul mitropoliei, reprezentantul guvernului dl Gh. Pop, Comandantul de corp General Stefan Panaitescu, ofițerimea, armata, marele public din oraș, din Rășinari și împrejurimi, parcurgând strada Mitropoliei, Piața mare, strada Regina Maria până la Cimiterul central, întreg convoiul pe jos, ca un ultim și impunător omagiu ilustrului dispărut. In oraș, pe unde a trecut cortejul prăvăliile erau închise, **felinarele** aprinse îndoliate, — iar pe diferitele in-

---

mai poate nădăjdui dela Viena și că în locul idolului falș prăbușit în țărână, neamul nostru trebue să înalțe în sufletul său un nou altar de credință, altarul idealului unității naționale.

Inainte de a se coborâ în realitatea vieții materiale, orce mare ideal se realizează în sufletele câtorva idealiști vizionari ai înfăptuirilor de mai târziu. D. Domșa a fost unul din acești precursori, care au văzut cu ochii sufletului aceea ce cuprindem cu ochii noștri trupești ca pe o minune reală, această mare și mândră Românie de astăzi. Cu mult încă înainte de România materială, în sufletul lui și al tovarășilor săi trăiă deplin înfăptuită, acea Românie imaterială, nevăzută, care anticipa prefacerile viitoare și el a fost din acei fericiți, cari au avut norocul să o vadă coborându-se din cerul idealurilor îndepărtate pe pământul nostru, — eată o jertfă deplin răsplătită, eată o viață frumoasă, care se închee fericit aici în fața noastră, încununată cu aureolă armonioasă a dreptății.

Insărcinat de guvernul român, în numele lui aduc aici ultimul tribut de dragoste și recunoștință al poporului și Statului român, cea mai înaltă distincțiune pe care M. S. Regele Carol II a binevoit să i-o acorde, marea cruce a ordinului Regele Ferdinand.

Ea este o distinctiune deplin meritată dată unui ostaș al țării, unui erou al neamului, unui strălucit fiu al Patriei recunoscătoare.

Tot dragoste cu sila. In regiunea Kaposvár din Ungaria, cum se vestește dela Budapesta, dnii profesori și învățători au hotărât să maghiarizeze numele tuturor școlarilor din institutele lor, sperând să câștige astfel dragostea copiilor. Pedagogi, nu glumă!

stitute unde a funcţionat răposatul în Domnul, flamure negre anunţau trecerea din viaţă a veteranului profesor.

Era seară când sicriul se cobora în mormântul familiar însoţit de cântarea «Veşnica pomenire».

Regretatul profesor avea o vorbă ori de câte ori era o înmormântare frumoasă — poate fi o înmormântare frumoasă? In adevăr, a avut o înmormântare frumoasă ca o postumă recunoştinţă pentru acela care singur spunea: Eu am lucrat toată viaţa pentru neam, — alţii au trăit dela neam.

Pomenirea lui va fi veşnică, a omului şi a faptelor săvârşite în cinste şi modestie.

Telegrame

Indurerata familie a regretatului *D. Comşa* a primit un număr mare de telegrame dintre cari publicăm următoarele:

Depun o lacrimă de recunoscător elev pe mormântul iubitului nostru profesor Dumitru Comşa. Patriarh: *Miron.*

*

Senatul României ia parte cu toată inima la durerea profundă ce aveţi de suportat prin perderea neuitatului luptător şi martir naţional din timpul memorandului care a fost părintele Dvoastră. Neamul nostru întreg nu-i va uita meritele, aceasta să Vă dea putere în grelele momente de acum. Preşedintele senatului: *Traian Bratu.*

*

In numele adunării deputaţilor şi personal vă rog să primiţi cele mai dureroase condoleanţe la moartea distinsului profesor. Figură măreaţă din vremile epopeice şi mucenic al cauzei naţionale. Preşedinte: *Ştefan C. Pop.*

*

Academia română adânc mâhnită pentru perderea merituosului membru onorar, împărtăşeşte împreună cu naţiunea întreagă durerea familiei. Preşedinte: *I. Bianu.*

*

Universitatea participă cu adâncă durere la doliul familiei care este şi al întregei naţiuni. Pentru profesori şi tinerimea universitară figura eroică a marelui dispărut va rămânea un exemplu nemuritor al adevăratului naţionalism. Dumnezeu să-i odihnească între cei drepţi. *Universitatea din Cluj.*

*

Regret adânc moartea omului de cinste şi ispravă. *Nicolae Iorga.*

*

Primiţi sincere condoleanţe pentru perderea scumpului vostru părinte, valorosului român şi iubitului meu tovarăş de luptă şi suferinţe când am petrecut împreună ani de zile în închisorile din Vaţ pentru memorandul poporului român din Ardeal. *Dr. Teodor Mihali.*

*

Trecerea la nemurire a reprezentantului glorioaselor lupte pentru mărirea neamului, trezeşte sentimente de înălţare sufletească şi pioasă recunoştinţă în toţi aceia cari au admirat jertfirea de sine a memorandiştilor. Viaţa şi caracterul marelui român D. Comşa va rămânea pilda vie generaţiilor de astăzi, cât şi celor viitoare. Fie-i memoria binecuvântată. *Vaida Voevod.*

*

Adânc întristat deplâng împreună cu toţi românii moartea acelui stejar integru care a fost D. Comşa şi pentru care am avut de mic o veneraţiune profundă. *V. V. Tilea.*

*

Academia Teologică din Arad participă din inimă la doliul Dvoastre şi al neamului şi binecuvintează memoria marelui dispărut. *Dr. Teodor Botiş*, rector.

Nr. 1235/931.

Circulară

Dumineca Bolnavilor

La 8 Martie se va prăsnui anul acesta Dumineca bolnavilor, în a doua Duminecă a sfintelor Păresimi, potrivit circularei noastre cu Nr. 964 din 26 Ianuar 1926.

Invităm On. Preoţime să recitească numita circulară şi motivele, care ne-au determinat să instituim acea zi pentru alinarea suferinţei, care însoţeşte viaţa noastră pământească.

De când am introdus această zi, am experiat că nu numai On. Cler, ci o mare parte a credincioşilor şi-au dat seamă că vindecarea boalelor prin mijloace spirituale e printre funcţiunile normale ale slujitorilor Sfintei biserici.

Noi am intenţionat ca şi prin instituirea acestei zile de obştească prăsnuire să adaogăm un nou factor spiritual şi pastoral de renaştere morală în sânul credincioşilor sfintei noastre biserici.

Şi aşteptările noastre nu ne-au înşelat. Căci Dumineca bolnavilor tinde a reînvia puterile de vindecare, cunoscute în vremurile de altă dată ale bisericii creştine şi împreună cu aceasta nevoia unui tratament nou din partea preoţimei al bolnavilor şi al muribunzilor.

Acest tratament pastoral aduce preoţimea în contact intim cu bolnavii, cari în suferinţă sunt mai predispuşi să înţeleagă şi să simtă trebuinţa duhovnicului şi ajutoarele bisericii.

Intre bolnavi se găsesc multe persoane, cari de ani de zile şi uneori din copilărie nu s'au mărturisit nici cuminecat şi au trăit în afară de graţie.

Tratamentul acestora diferă de tratamentul bolnavilor, cari au cercetat regulat sfânta biserică şi şi-au îndeplinit datorinţele lor creştineşti.

Preotul, prin instituirea Duminecii bolnavilor are un prilej deosebit de a câştiga iubirea şi încrederea celorce încunjură pe bolnav.

Dar instituirea Duminecii bolnavilor mai are şi avantajul de a stimula virtutea filantropiei şi a milei creştineşti.

Nu e potrivit să se facă fonduri din colecta din Dumineca bolnavilor, în caz când în parohie sunt bolnavi în acea zi, ci toţi banii să se împartă bolnavilor, lipsiţi de ajutoare.

Banii colectaţi în acea zi, în caz că nu sunt bolnavi în parohie, se pot păstra pentru trebuinţele bolnavilor de peste an, având a se distribui prin preoţi după trebuinţă.

Sfânta slujbă a bolnavilor şi sfântul maslu se vor sluji în toate parohiile, chiar şi în caz că într'o parohie sau alta nu s'ar găsi oameni bolnavi.

Iar predica din Dumineca bolnavilor, tabloul celor bolnavi şi raportul despre distribuirea sumelor colectate în acea zi, se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc în termin de opt zile, potrivit îndrumărilor din circulara iniţială.

Sibiu, 11 Februar 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

Cam ca la noi. Ştim, cu părere de rău, că Asociaţia generală a clerului ortodox, cu sediul în Bucureşti, îş trimise de unăzi delegaţia la guvernul ţării, pentru a cere schimbări în buget spre dauna eparhiilor ortodoxe şi a instituţiilor bisericeşti susţinute de eparhii.

Lucru analog s'a petrecut, cam în acelaş timp, şi la reformaţi: un presbiter reformat a făcut pe luptătorul împotriva intereselor bisericii sale. Acest presbiter, scrie revista reformaţilor din Oradea, a cerut în consiliul comunal reducerea ajutorului pentru şcoala reformată din sat. A trebuit intervenirea consilierilor *români*, pentru ca să se voteze ajutorul şcolar. Ziarele reformate cer disciplinarea presbiterului.

INFORMAŢIUNI

Suveranul şi săracii. In urma dorinţei M. Sale Regelui, în fiecare Sâmbătă se vor da alimente dela Palat pentru cinci sute de săraci din sectorii capitalei.

Biblioteci la sate. Duminecă 15 Februar 1931 s'a inaugurat în comuna *Bungard*, judeţul Sibiu, biblioteca donată din partea «Astrei». Reprezentanţii «Astrei» au fost primiţi de 10 călăraşi la 3 km. depărtare de comună. La intrarea în comună în faţa unei porţi de triumf tot poporul din Bungard aştepta sosirea oaspeţilor. Primarul D. Stoica salută în numele comunei pe cei sosiţi. Serbarea se desfăşoară în sala cea mare a şcoalei. Părintele Toma Modran vorbeşte despre ideile frumoase ce le propagă «Astra» în mijlocul poporului. Dnul Rector, Nicolae Colan, în cuvântul său despre «Civilizaţie şi cultură», arată deosebirea între aceste două, şi cum poporul nostru ştie totdeauna să preţuească cultura. Dl Ioan Dragomir, secretarul despărţământului judeţului Sibiu al «Astrei», vorbeşte despre prietenii sinceri ai noştri, «Cartea», arătând bunele idei de care se călăuzeşte despărţământul prin înfiinţarea de biblioteci în comunele rurale. Elevii, sub conducerea directorului şcolar Nicolae Boicean, au executat cântări naţionale şi au declamat poezii. Elevele mai mari au executat jocuri naţionale sub conducerea învăţătoarei Maria Vlad. Dl Rector Colan, predând biblioteca, roagă pe cei prezenţi să citească cât mai multe cărţi. Directorul şcolar Nicolae Boicean, mulţumeşte în cuvinte călduroase reprezentanţilor «Astrei», asigurându-i, că Bungardul va sprijini totdeauna cu toată căldura societatea culturală «Astra».

Activitatea «Agrului». Ni se comunică din Maramureş, că membri ai autorităţilor administrative, înscrişi în societatea *confesională*, numită «Agru», continuă să facă greutăţi şi neplăceri celor ce vor să treacă la biserica ortodoxă română. In deosebi *notarii* uniţi fac confesionalism din slujba lor: ar trebui cel puţin permutaţi, în localităţi unde râvna papistaşă nu turbură pe nimeni.

In scop cultural cinematografele din toată ţara sânt îndatorate, conform ordinului dat, să ruleze zilnic, cu începere dela 1 Martie 1931, câte trei sute metri film cultural.

Impozit pentru pisici s'a introdus la Dresda: 12 marce germane pe an de fiecare pisică din acest oraş. (Nu cumva să afle ministrul nostru de finanţe!)

Act de mulţămire. Dupăce bisericii a doua din jos, din fruntaşa comună *Pianul de sus*, i-am făcut reparaţie temeinică în vara anului 1929, mai aveam trebuinţă de 2 clopote la biserică. La rugarea subscrisului, dna văd. Maria Lazăr Ghibu n. Neghin, aflătoare în Buenos Aires, în America de sud, e dăruit bisericii noastre un clopot de 160 kgr. în valoare de 25,000 lei; Dumnezeu însă a voit, ca binefăcătoarea noastră să nu se mai întoarcă la vatra părintească: în vara anului trecut 1930 şi-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului. Pentru cumpărarea unui al doilea clopot mai mare am trimis (sub Nr. of. parohial 53/1930) în America două colecte. La colecta trimisă iubitului meu parohian Ioan I. Toma, aflător în Ellwood City Pa, au contribuit următorii: Ioan I. Toma 418 dolari, Fam. Simion şi Elsi Opriş 5 dolari, Copila dnei Ana Opriş 1 dolar, Familia Pavel şi Maria Ţirlea 5 dolari, Nicolae şi Salomie Dolgae 5 dolari, Ilie şi Maria Dolgae 3 dolari, Ioan Onea Lăncrejan 10 dolari, Ioan Voişan Săndoi 5 dolari, Gheorghe Ţirlea 5 dolari, Adam Cristea 5 dolari, Avram Blaga 3 dolari, Familia Ioan şi Maria Neghin 5 dolari, Fam. George şi Maria Jinariu (Ciora) 5 dolari, în total 475 dolari. — La colecta trimisă iubitului nostru parohian Pavel Cosor în Detroit au contribuit: Pavel Cosor 10 dolari, Ioan Pisoiu 5 dolari, George Blaga 5 dolari, Marioara Ludu 1 dolar, Dumitru Salag 25 cents, Nicolae Orăştean 1 dolar, Nicolae Dalea 50 cents, George Nuseu 25 cents, Ioan Motoc 1 dolar, Adam O. Ghibu 10 dolari, Pavel Voişan 1 dolar, Sâmza N. Voişan 1 dolar, Ioan Şuteu 5 dolari, în total 41 dolari. — In numele consiliului parohial şi a tuturor parohienilor aduc tuturor acestor cucernici binefăcători cele mai călduroase mulţămiri. Pr. *Maxim Vulcu.*

Osânditul la moarte. Trimisul unui ziar din New-York a stat de vorbă cu câţiva condamnaţi la moarte, întemniţaţi în vestita închisoare americană Sing Sing. Un osândit la moarte a spus printre lacrimi şi suspine: nu vă puteţi închipui o durere mai sfâşietoare decât aceea de a simţi că te desparţi de viaţă. Aş dori să trăesc în cele mai grozave chinuri, dar să trăesc. Ziua de astăzi, din ajunul morţii mele, îmi pare iad. Am plâns toată dimineaţa, până când am simţit că puterile mă părăsesc... Am căzut apoi într'o stare de nepăsare. Acum gândul morţii mă înspăimântă din nou. Vreau să plâng, să urlu, să sfâşiu, să distrug toată lumea şi toţi oamenii. Nu mai pot îndura acesle clipe. Vreau să trăesc, vreau să trăesc!... — Osânditul a căzut jos, într'un plâns sălbatec. Nepăsători, gardienii închisorii l-au dus în camera lui. A doua zi osânditul a plecat în lumea veşniciei.

CARŢI ŞI REVISTE

Braşovul, cetate a ortodoxiei româneşti, discurs la deschiderea Congresului preoţesc ardelean, ţinut în Braşov la 11—12 Noemvrie 1930, de protopresv. *Dr. Gh. Ciuhandu*, preşedintele Asoc. «A. Şaguna» a clerului din mitropolia ortodoxă a Ardealului. Tip. Diecezană, Arad, 1930. — O broşură de 32 pagini. Preţul 8 lei.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 25 Februar 1931 Nr. 17

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

„Un strigăt de alarmă"

Imprumutăm acest titlu, în tonul fidel al vieții de azi, al editorialului «Patriei» din 20 Februar a. c., prin care dl Z. Boilă zugrăvește sinistra situație materială a magistraților, pe urma noului buget de sărăcie. Directorul «Patriei» a intreprins o anchetă în chestia salarizării magistraților și a funcționarilor dela justiție și a rămas îngrozit de rezultate.

«Iată de pildă un președinte de tribunal, sau un primprocuror căsătorit și cu familie (doi sau trei copii) primește la mână suma de Lei 11,600 lunar (la Cluj), căci în provincie leafa e mai mică, (dar existențele sunt aceleași). Iată acum un mic bilanț asupra cheltuelilor:

Locuință (3 camere, bucătărie etc.) .	6000	lei lunar
Incălzit	1800	„ „
Luminat	450	„ „
Servitoare . . .	1200	„ „
Hrană (300 lei pe zi)	9000	„ „
Imbrăcăminte . .	1000	„ „
Diverse cheltueli .	300	„ „
	19,750	lei lunar

Deci un deficit lunar de lei 8150. Iar mai la vale: «Legea de organizare prevede, că magistrații nu pot cerceta cafenelele și cu atât mai puțin bodegele și lăptăriile. *Este o adevărată rușine pentru noi toți*»...

Suntem de acord cu mizericordiosul dl Z. Boilă, care deplânge starea magistraților ajunși la sapă de lemn.

Dar există peste revolta îndreptățită a dlui Z. Boilă o... consolare, că *magistrații nu sunt cei din urmă* condamnați la mizerie. Bugetul cultelor are și alți năpăstuiți ai sorții: protopopii bisericii dominante și consilierii eparhiali. Numărul acestora din urmă a fost redus pur și simplu la jumătate, iar leafa la o treime pentruca să rămână de pomină guvernarea democratică a partidului național-țărănist în anale acestei țări.

Consilierii eparhiali, reduși la număr primesc leafa de bază fără gradații (Lei 10,470), câtă vreme toate episcopiile unite și cele cat. și-au păstrat numărul complect de dignitari superiori, capitluri cu 6—10 canonici, cărora statul românesc le plătește leafa cu toate gradațiile (Lei 17,700), pe când consilierii eparhiali ortodocși sunt trecuți în buget numai cu leafa de bază, iar numărul lor e înjumătățit.

Canonicii uniți și catolici sunt călugări, cari au depus votul sărăciei, dar statul românesc n'are grijă de voturile călugărești — ci le acordă leafa întreagă cu gradații. Curba de sacrificiu și sărăcia e rezervată pe seama consilierilor eparhiali ortodocși, cari le pot suporta mai ușor în familiile lor numeroase, decât canonicii călugări. Vasăzică iată unde am ajuns: *Biserica națională greco-catolică* cu celelalte culte minoritare, de o parte — și Biserica dominantă de altă parte; unele cu privilegiile istorice, — cealaltă în privilegiul mizeriei și al sacrificiului până la dezorganizarea așezămintelor de conducere.

Această situație se cheamă echitabilă?

De sigur guvernanții noștri au o politică de stat și știu la la ce țintesc când țărănimea a ajuns la sapă de lemn, când instituțiile publice se clatină din temelii: Să participe și biserica neamului la suferința obștească și clerul ei și slujbașii ei superiori.

De zece ani se strâng datele pentru ameliorarea salarelor preoțești, cari erau de mizerie, din care cauză calitatea elementelor recrutate pentru preoție s'a redus în mod considerabil. Iar în loc de îmbunătățirea nădăjduită, vine anul acesta curba de sacrificiu, lăsând întregei Mitropolii ort. din Ardeal numai 9 protopopi, iar Mitropoliei greco-catolice peste 70.

De sigur în jurul celor năpăstuiți nu se vor grupa cetele oropsiților acestei guvernări nefaste. Biserica ortodoxă din Transilvania a trăit în școala suferinții și a umilințelor, suportate cu resignare, dar acestea trebue să aibă un hotar. Dela unire încoace a ajutat statul în opera de consolidare a instituțiilor sale publice, aducând jertfe considerabile, în vreme ce alte culte au avut grijă de existența lor, ca să se îngrădească în privilegii speciale și să-și asigure avantagii cât mai înbelșugate din visteria țării.

Să fie acest popor românesc și ortodox cu atâta generozitate ca să-și uite de sine și să dea și acum rodul trudei sale pentru îmbuibarea altora, cari nu fac parte din comunitatea lui istorică sufletească?

O, guvernanților vremelnici, neînțelese și misterioase sunt socotelile de dreptate și de echitate față de acest popor, pe care-l cârmuiți, fără teamă de răspundere și o dreaptă răsplătire!

FOIȘOARA

Omagiul Asociațiunii fericitului profesor D. COMȘA

Un cuvânt de profundă recunoștință, de neuitată amintire, aduc cu intimă pietate în numele «*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*» la această duioasă despărțire de bărbatul stimei și iubirii generale. Pentrucă, adormitul în Domnul, odinioară profesor *D. Comșa*, întreaga sa viață nu a hrănit altceva în sufletul său, decât stimă și iubire pentru binele și pentru progresul neamului său. Iar pentru satisfacția acestei nobile însătoșeri sufletești, nu a cunoscut pedeci pe pământ, nu a cunoscut osteneli, numai sacrificiu și devotament, până la eroismul și patriotismul cel mai desăvârșit.

In sinul Asociațiunii și în secțiile ei literare, e membru din tinerețe, membru odată și în comitetul ei central, dar mai presus, propovăduitor al culturii în cadrele ei literare, artistice și economice.

In special *arta poporală* a fost câmpul cultului său de predilecție. Aici a fost cel dintâi între noi, care a cunoscut, că poporul român e stăpânit de un puternic sentiment estetic, care e simburele ori-cărei arte, cum însuși a spus-o. Sentiment pentru combinare de colori, de forme, de vibrațiuni sonore, în care e dat, să se poată exprima frumosul artistic.

In această direcție deschide un drum nou pentru cercetările noastre. Desțelinește o pajiște străbună, cum s'ar zice, și constată cu admirație, că simțul artistic al românului e înăscut firii lui, nu e agonisit din școli, din studii măestrite, ci din școala simplă, dar bogată și pururea viețuitoare a naturii. Aici sunt motivele neaoșe ale artei poporale române. Aici să le cauți scrutătorule, și pentru-ca să le găsești vorbește românului românește și vei fi înțeles, ipsissima verba. — Cât farmec și cât adevăr în cuvintele sale.

In bisericile noastre de altă parte, găsește neîntrecute podoabe românești, de colori, de sculptură și de arhitectură, care fură ochii, înalță inimile, deșteaptă cucernicie și mulțămire sufletească. De aci se explică contopirea religiei cu ființa etnică a românului. — Adânc cunoscător și în această privință.

Povățuit de asemenea vederi, culege din sinul poporului român tot ce găsește artistic, tot ce e creiat prin măestria acului sau îndrelei, ori țesutului, cu frumseți pitorești, adevărat ademenitoare.

In acest scop, începând de prin anii 1890—1895, aranjează în continu expoziții, în toți ramii de ocupație a poporului român, fie în cadrul societăților noastre culturale, fie singuratic, pentru care a dat dovezi de neasămuit curaj și dexteritate. Ori cutreera neobosit satele române, în lungul și în latul țării, și aduna cu o râvnă extraordinară sumedenie de obiecte, din care a compus două strălucite *Albume artistice*, de *Ornamentică română* la anul 1904 și de *Crestături în lemn* la anul 1909. Opere de neperitoare valoare pentru cultura noastră estetică și națională.

Prin acestea nu numai că a sistematizat și a eternizat creațiile artistice din sinul poporului român, dar a îndrumat și o nouă desvoltare, sănătoasă, a simțului estetic în sinul poporului român, prin selecțiunea celor mai strălucite creațiuni de artă, din toate ținuturile române, ca modele de urmat în viitor.

Astfel a contribuit nespus de mult la cizelarea și nobilarea gustului estetic, la răspândirea și consolidarea culturii în sinul poporului român.

Răspunsul meu

la comunicatul comitetului Asociaţiei generale a clerului ortodox

«Graiul Vremii», Nr. 2 din a. c., organ al Asociaţiei generale a clerului ortodox din România, publică un comunicat al comitetului central al Asociaţiei generale, emanat din şedinţa sa dela 8 Ianuar a. c. la care n'am fost convocat, deşi aş fi membru al acelui comitet. In loc de aceasta, sunt vizat în acel comunicat, atât personal cât şi cu calitatea mea de preşedinte al Asociaţiei «A. Şaguna» a clerului din Ardeal. Trebuind, astfel, să răspund, iată răspunsul meu, la chestiunile principale.

1. In general, dacă momentan există un conflict între cele două organizaţii preoţeşti, el s'a ivit pe tema că, în vreme ce o delegaţie din Asociaţia A. Şaguna, condusă de mine, prezenta la Bucureşti Memoriul acestei Asociaţii redactat în termini, prin cari nu se aducea nici o jignire vr'unui interes bisericesc şi preoţesc de peste munţi, ci se mulţumea să solicite tronului şi guvernului ţării, o soluţionare a chestiei bugetului de stat pe 1931 în senzul legii cultelor, deci în mod drept şi just pentru ţară şi prin o egalitară împovărare pentru toate cultele, — în aceeaşi vreme o delegaţie a Asociaţiei generale cerea, ministeriului, suprimarea, în mare măsură, a posturilor administrative şi misionare din centrele eparhiale şi a celor mai multe protopopiate ardelene, ceeace egală cu dezorganizarea vieţii noastre bisericeşti din Ardeal. Ivindu-se conflictul, dar nu din a noastră vină, — Asociaţia clerului «A. Şaguna» a răspuns printr'un comunicat al biroului său, că se desolidarizează, — comunicat pentru care îmi iau răspunderea, ca fiind acel birou singurul expedient, prin care puteam acţiona, atunci momentan, în faţa urgenţei, cu care trebuia să ne desolidarizăm în faţa unei grave tentative, din partea Asociaţiei generale.

2. La rândul său, Asociaţia generală, prin comitetul său general — la care, spuneam, nu m'a chemat, nici ca membru şi nici ca acuzat — reproşează că nu stă de vorbă cu «biroul central al Asociaţiunei Andrei Şaguna», care dăduse comunicatul de disolidarizare, ci numai dacă acel birou, «anonim» ar fi purtat semnătura mea ca preşedinte, «singura valabilă».

Dar bine! Comunicatul dela Bucureşti, care scoate la iveală acest defect, are el însuşi semnătura preşedintelui general? Nu! Şi atunci să-l contest şi eu? Nu mă pretez la aceasta logică şi la asemenee procedură! Dau însă o asigurare pentru fraţii din comitetul dela Bucureşti, că nu numai comitetul dela Sibiu, ci şi însăşi Asociaţia noastră «A. Şaguna», se va ocupa de aceasta chestiune, pentrucă n'avea căderea s'o rezoalve singur «biroul» Asociaţiei, nici chiar cu semnătura mea. Comitetului şi Congresului acesteia numai, li recunosc dreptul să aprecieze, dacă am reprezentat-o bine sau rău.

3. Răfuiala cu «biroul» «anonim» e o chemare a mea, cu încunjur, la un fel de răspundere din partea comitetului central dela Bucureşti. De ce nu puneţi chestia fără încunjurul acestor discuţii de lana caprina? Dece nu m'aţi poftit la şedinţa comitetului, ca membru sau ca acuzat? Nu am mai stat noi de vorbă, în contradictoriu, şi altă dată, între patru şi 10 sau mai mulţi ochi? De ce se face acest scandalos spectacol preoţesc, în publicitate, după gustul publicului înstrăinat, care se bucură, mai mult decât de orce altceva, de hârjonelile dintre preoţi?!

Eu primesc, de şi nu bucuros, şi acest mod de lămurire în public.

Comitetul Asociaţiei generale, iată cum pune chestiunea, cât mă priveşte pe mine personal: că sunt membru în comitetul general (spusei, însă, că neînvitat la şedinţa din 8 Ianuar, din care mi se face apostrofarea); că am făcut parte din biroul congresului dela Bucureşti, unde am fost «aşa de unificat» şi «activ lângă noi, că a propus însuşi moţiuni, ce s'au primit». Concluzia? Prin comunicatul «biroului» (anonim!) dela Sibiu am devenit neunificat şi vinovat. se vede, de cei puţin inconsecvenţă.

4. Să analizăm situaţia. Pun mai întâi o chestiune de ordin constituţional-statutar.

Eu îmi fac cinste din împrejurarea de a fi colaborat personal şi la congresele premergătoare Statutului general, existent şi recunoscut juridiceşte, de tribunal, d'abia în 7 Noemvrie 1929, deşi era la mijloc o pricină, şi încă destul de însemnată.

Care era pricina? Erà aceea, că organele de conducere centrală a Asociaţiei generale întrelăsaseră de a pune, în chip oficial Asociaţiei A. Şaguna, în cunoştinţă de cauză cu privire la evoluarea pregătirilor Statului general, deşi Asociaţiatia A. Şaguna, există dela 1919 şi era interesată a şti şi a se pronunţa în privinţa felului şi condiţiilor încadrării sale în organismul general, înregistrat la tribunal la 1929. Când mi se punea, mie personal şi în mod incidental, această chestiune, am repetat să o declar, că nu am o autorizaţie cu depline puteri, în această privinţă. din partea Asociaţiei ce o prezidez.

Privind însă mai deaproape chestiunea, ţin să relev, că actualul Statut general nu are în vedere organizaţiile preoţeşti existente în ţară, ca tot atâţia factori componenţi ai Asociaţiei generale, şi ca tot atâţia pilastri, pe cari să se ridice organizaţia centrală a Asociaţiei Clerului. Nu! Ci statutul are în vedere numai recrutarea de «membri», ca persoane singuratice, adeca «toţi preoţii şi diaconii ortodocşi, care fac parte din secţiile sau despărţămintele Asociaţiei» generale.

Evident, e prea mare deosebire între a recruta, în acest chip, «membri» din Asociaţia A. Şaguna de exemplu, şi între a participa această organizaţie la lucrările centrale din comitetul şi din congresul general, prin delegaţi, cum obişnuesc ori cari organizaţii a se asocia şi colabora ca organisme componente, cu alte organizaţii mai largi.

De Statutul acesta, — care recrutează numai membri singuratici şi care nu are nici o prevedere pentru posibilitatea de a participa Asoc. A. Şaguna la lucrările centrale prin delegaţi în număr proporţional, şi care Statut face loc de şedere şi de muncă în sfaturile centrale, numai subsemnatului preşedinte al Asoc. A. Şaguna, — zic: de acest Statut n'am prins cunoştinţă, decât în însăşi ziua Congresului dela 21 Oct. 1930, când se distribuia.

Nu eram, deci, în situaţia de a cunoaşte cu preciziune rostul nostru «statutar» în cadrele generale ale Asociaţiei pe Ţară a Clerului, după cum nu-mi puteam lua nici răspunderea consecinţelor dacă, atunci în congres, aş fi pus această latură constituţională a organizaţiei. S'ar fi zis, că eu provoc sciziunea între preoţi. Şi aşa, a urmat s'o provoace alţii...

Asoc. A. Şaguna, independent de părerile mele, va avea posibilitatea să-şi spună cuvântul şi în privinţa felului de încadrarea sa în Statutul general şi în lucrările centrale. Un lucru e sigur după premisele date: eu, personal, fără o anumită delegaţie precisă dela Asociaţia ce o prezidez, nu voiu mai putea participa la lucrările dela Bucureşti.

Totuşi exprim nădejdea că, printr'un Regulament s'ar putea norma încadrarea noastră şi fixarea felului şi măsurei, în care să fim reprezentaţi atât în comitetul general cât şi în congresul general. Căci, un singur om, care ar fi preşedintele de acum şi din viitor al Asoc. A. Şaguna, nu-şi poate asuma răspunderea colaborării, el singur, într'un grup colectiv, aşa de mare cum sunt congresele generale preoţeşti, care întrunesc sute şi sute de preoţi cu deosebite opinii şi cu deosebite obişnuinţe, din întreg cuprinsul ţării şi din vechiul Regat mai ales. — Am şi o dureroasă experienţă foarte caracteristică, pe care numai silit o desgrop din sufletul meu, pentru a o pune în faţa celorce se cuvine: La congresul din 1929, reprezentam oficios Asoc. A. Şaguna eu şi cu D. prof. N. Colan, secretarul general al Asociaţiei noastre. Şi când D-Sa a ridicat cuvânt în congres, la chestiunea învăţământului teologic — el însuşi fiind rectorul unei Academii teologice — i s'a strigat din congres să tacă, deoarece nu e preoţit.

Intreb eu: de ce nu am putea să «tăcem» toţi ardelenii până la regularea deplină a laturei constituţionale a încadrării noastre, în Asociaţia generală?

Intre asemenea împrejurări, eu simţiam că nu fac parte în chip depiin-organic din Asociaţia generală, ci numai ca organ de legătură, până la perfectuarea din viitor a organismului general al Asociaţiei.

Prot. **Dr. Gh. Ciuhandu**
consilier referent eparhial, Arad
preş. Asoc. clerului „A. Şaguna".

(Urmează).

Pentru această muncă binecuvântată în ogorul culturii româneşti, muncă isvorâtă curat numai din dragoste de neam şi propăşirea lui, «*Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român*», profund recunoscătoare închină steagul său bărbatului prea binemeritat pentru patrie şi neam. Binecuvântată să i fie memoria, din neam în neam.

Dr. *V. Bologa.*

Excursiune pedagogică. *După cum sântem informaţi, se organizează pentru corpul didactic român o excursiune de studii în Germania. Excursiunea începe la 26 April şi se termină la 13 Mai 1931. Se vor studia, cu această ocazie, în primul rând noulle mişcări în domeniul învăţământului primar şi normal primar. Informaţiuni se vor cere dela: Liga culturală germană din România, Sibiu, căsuţa postală 152.*

Coresp. din Strasburg

Fărâme
din mişcarea religioasă din străinătate

I

Cotidianul romano-catolic «La Croix», din 7 Februar curent, dă ştiri interesante cu privire la grava problemă ce se pune în faţa Societăţii Naţiunilor şi a popoarelor civilizate, în legătură cu soarta care va fi rezervată minorităţilor creştine din **Irak**, *în urma tratatului ce e pe cale de încheere între această ţară şi naţiunea mandatară: Anglia, pe baza cărula guvernământul din Bagdad îşi va căpăta independenţa politică.*

Aceşti creştini, în cea mai mare parte Armeni şi mai ales Asirieni, sunt de diverse culori confesionale: iacobiţi, nestorieni şi uniaţi, sau «catolici de rit uniat», cum li place să-l numească publicaţia din care iau aceste date şi care nu pomeneşte nimic de ortodocşii ce se găsesc prin acele locuri, e drept în număr mai neînsemnat. Totalul creştinilor se ridică la peste 110.000, a căror istorie este plină de peripeţii.

Copleşiţi de populaţia musulmană, ei sânt — de secole — expuşi la persecuţiunile mohamedanilor fanatici, cari au jurat să-i nimicească. Sub vechii sultani, ei au fost adeseori asupriţi şi masacraţi de inimicii lor. Cu toate acestea, suveranii turci, din interese locale şi mai ales pentrucă erau sub tutela Franţei protectoare a creştinilor, au asigurat comunităţilor etnice şi religioase o protecţiune, care orcât ar fi fost de teoretică, garanta totuşi unele drepturi. Aşa creştinii aveau şcoli, legi familiare şi chiar tribunale proprii.

Odată cu sfârşitul regimului turcesc, această situaţiune s'a schimbat brusc. Mandatul englez n'a făcut sau n'a putut să mai facă nimic pentru îmbunătăţirea soartei celor persecutaţi; nici măcar cât făcuseră altădată suveranii turci. Intr'o asemenea situaţie, drepturile creştinilor au fost şi sânt încă şi în prezent nesocotite şi călcate în picioare, iar legile lor proprii disprefuite. Dispoziţiunile lor testamentare sânt anulate, averile jefuite fără milă şi în anumite locuri. masacrele au reînceput. Recursurile la tribunalele locale rămân zadarnice, aşa precum rămân fără răspuns — după informaţii din ziarele engleze — şi petiţiunile adresate autorităţilor britanice.

Dacă aceşti creştini o duc atât de rău acum. când prezenţa trupelor şi administraţiei engleze le garantează, măcar de formă. o protecţiune, cu atât mai mult situaţia lor s'ar înrăutăţi în cazul când independenţa Irakului s'ar realiza fără să se soluţioneze echitabil problema minorităţilor creştine din această ţară. Deaceea s'au făcut presante intervenţiuni pe lângă Societatea Naţiunilor, cerându-i-se să nu recunoască validitatea acordului anglo-irakian atâta vreme cât nu se vor lua măsuri, care să garanteze pe deplin siguranţa şi drepturile legale ale minorităţilor creştine.

Aceste apeluri au fost ascultate. Mai întâi, înregistrarea tratatului la Societatea Naţiunilor a fost amânată până când anumite puncte vor fi lămurite. S'a convenit apoi ca instituţia dela Geneva, acceptând în principiu independenţa Irakului, să şi asume personal protecţiunea minorităţilor creştine din această ţară. Soluţiunea este din cele mai fericite. Se poate crede că dacă regulamentul ce va fi stabilit la Geneva, în condiţiunile aratate, se va aplica cu bună credinţă, o nouă eră se va deschide pentru creştinii din Irak, al căror viitor va fi scăpat pentru totdeauna de dureroase îngrijorări.

II

«Le Temps» din 24 Ianuar 1931 relevă impresia penibilă pe care a provocat-o în Grecia vestea că Vaticanul a ales insula Rhodos ca loc al apropiatului Congres euharistic. Dacă

conform politicei lolale a d-lui Venizelos, se fac eforturi pentru a se uita revendicările elenice asupra Dodecanezului, nu însemnează că Grecia şi chiar Europa privesc fără emoţiune gestul papei, care face astfel, pe faţă, o manifestaţie favorabilă politicei mediteraniene a «Ducelui», rănind grav susceptibilităţile ortodoxiei, deoarece Rhodos n'a încetat de a fi de resortul patriarhatului ecumenic, cu toată ocupaţiunea italiană.

In afară de caracterul italian, pe care îl are această alegere a unei insule locuite de o zdrobitoare majoritate ortodoxă, există în Grecia impresia că Vaticanul, după ce sperase atât de mult la o supunere benevolă a Bisericii răsăritene, a renunţat la această eventualitate şi — văzând că ortodoxia înclină spre o înţălegere cu cu anglicanismul şi spre o colaborare pe teren social chiar cu luteranismul, cum dovedesc congresele dela Stockholm şi Lausanne — s'a decis la o ofensivă de prestigiu.

Dl Amilcar Allvisatoz, profesor la Universitatea din Atena, a declarat, în legătură cu această tentativă papală, următoarele:

«Congresul euharistic din Rhodos va fi înscris în istorie şi va marca în ea o etapă, dar o etapă de separaţiune».

III

«Das Evangelische Deutschland» publică vestea că Mussolini o interzis concursurile de frumuseţe în Italia. In organul guvernării sale, ducele explică această interdicţie în următorii termeni: «Frumuseţa femenină este un simbol sfânt al iubirii şi al virtuţii care nu trebue să fie profanat de exhibiţiuni triviale. Nu lustru mincinos trebue să se ofere privirilor ţivole, sub pretext de admiraţie hipocrită! Tinerile sclave orientale, care se expun spre vânzare în piaţă, au cel puţin pudoarea de a ascunde faţa lor. Dar «reginele frumuseţii» se dau în spectacol cu un fel de plăcere nerăşinată, pentru care nu există loc în noua Italie».

IV

In cercurile protestante, este la ordinea zilei chestiunea postului. Protestanţii au început să-şi dea seama că reformatorii lor, ca o reacţiune în contra mecanizării religioase din vremea reformei, au desfiinţat o datină pe cât de veche, pe atât de utilă, în loc de a-i purifica motivele şi practica după exemplul lui Hristos. Din convingerea că puţin mai multă disciplină religioasă ar fi o mare binefacere pentru protestantism, a eşit gândul reîntroducerii postului: măsură salutară, pe care medicii o recomandă pentru raţiani de higenă, măsură economică într'o epocă de viaţă scumpă, măsură de înaltă moralitate ca mijloc excelent în exerciţiul renunţării şi mai presus de toate — măsură religioasă, proclamând valorile spirituale peste lucrurile materiale.

Strasburg, 10 Februar 1931.

N. Grosu.

Organizaţi Soc. Sf. Gheorghe a tinerimii

Mişcarea muzicală religioasă la Braşov

— Corul bisericii „Sf. Nicolae" —

In Scheii Braşovului, la biserica Sf. Nicolae, a luat fiinţă un cor bisericesc sub conducerea dlui *Ioan Brânzea*, un tinăr talent muzical şi convins teolog, a cărui osteneală desinteresată, pusă în siujba ideii de propagandă religioasă prin concerte religioase, începe a-şi arăta roade şi succese necunoscute în perioada de după războiu, când faima corului bisericesc dirijat pe vremuri de: Ciprian Porumbescu, Nichi Popovici, Timotei Popovici şi fericitul G. Dim, a început să apună.

Actualul cor bisericesc, sub conducerea dlui Ioan Brânzea, este demn continuator al vechei tradiţii muzicale, prin munca serioasă ce o desfăşoară de aproape un an de zile.

S'a ajuns la rezultate îmbucurătoare pentru ceice obişnuesc a aprecia pe om după fapte şi după pricepere. Se păstrează încă vie impresia concertului religios, aranjat cu prilejul congresului Asoc. clerului «A. Şaguna», la 11 Nov. 1930, în sala teatrului «Astra». Preoţimea din cuprinsul arhiepiscopiei, în tot ce a avut mai de elită, ca şi numărul neobişnuit al publicului braşovean, a remarcat un succes desăvârşit ce onorează corul bisericesc.

Merită deosebită atenţiune să fie amintit şi concertul religios de colinde şi cântece de stea, dat în seara zilei de 15 Dec. 1930, pentru reînvierea şi cinstirea strămoşeştilor cântece de Crăciun.

Este aceasta o iniţiativă ce merită toată lauda, fiind prima manifestare în acest gen în sală publică şi în oraşul Braşov. Interesantă a fost şi conferinţa: «Originea şi sensul colindelor noastre», ce a ţinut-o în cadrul concertului dl prof. N. Colan, rectorul Academiei teologice din Sibiu.

In acest an, activitatea corului bisericesc dela biserica Sf. Nicolae continuă cu mai multă vigoare, şi aceasta datorită faptului că harnicul diriginte prin calităţile sale sufleteşti, şi-a câştigat simpatia şi devotamentul membrilor corişti selecţionaţi din societatea braşoveană, în frunte cu preşedintele corului, dl Radu Prişcu, director şcolar, şi fost membru în corul nemuritorului G. Dima.

De amintit este şi contribuţia benevolă ce o dă corul bisericesc soboarelor preoţeşti ce se ţin de către cucernicii preoţi la vecernia Duminecilor, ca şi concertele religioase ce se aranjează în fruntaşele comune ale judeţului Braşov, cu modeste pretenţii materiale şi cu sincerul scop de a se creia un mediu mai prielnic orientărilor sufleteşti ce trebue să primeze în viaţa fiecărui om.

Această activitate, în afară de răspunsurile şi cântările liturgice ce se execută în fiecare Duminecă şi sărbătoare la slujbele Sftei Liturgii, prezintă o acţiune de netăgăduită valoare în domeniul misionarismului creştin, activitate ce ar putea servi ca exemplu de urmat şi altor coruri bisericeşti.

Dorim ca avântul corului bisericii Sf. Nicolae din Scheii Braşovului să fie încununat cu succes.

Cronicar

INFORMAŢIUNI

Suveranul a vizitat săptămâna trecută, pe neaşteptate, mai multe circumscripţii poliţieneşti şi fiscale din capitală, interesându-se d'aproape de necazurile cetăţenilor. Această vizită neanunţată, a produs la oficii surprindere (la unele cam supărătoare), dar cu atât mai mare bucurie, în mijlocul lumii de obijduiţi şi prigoniţi ai sorţii, cari spuneau cu însufleţire, că Regele nostru, întocmai ca iubitorul de neam şi ţară, Domnitorul Cuza, îş împarte obolul său celor nevoiaşi şi fără lucru. Uralele mulţimii, ce se adunase în pripă, răsunau în văzduh...

Se preschimbă. Banca Naţională a României aduce la cunoştinţă că, pentru a întreţinea circulaţia cu bilete bune, a hotărât să retragă toate biletele rupte sau murdare. Posesorii unor astfel de bilete sânt invitaţi a le preschimba la sucursalele din provincie ale băncii.

Locuitorii României. Ţara noastră are, conform rezultatului numărătoarei, aproape 18 milioane locuitori. După provincii: vechiul regat are 8.750,000 locuitori, Ardealul şi Bănatul 5.500.000, Basarabia 2.720,000, Bucovina 850,000.

Congresul «Micei Intelegeri a studenţilor» se ţine în 15 Martie 1931 în sala Ateneului român din Bucureşti. Vor sosi, la acest congres, peste o mie de studenţi cehoslovaci şi iugoslavi.

Legatul prof. Dumitru Comşa. Pentru eternizarea în legătură cu un aşezământ românesc de binefacere creştinească, a memoriei marelui luptător naţional, prof. D. Comşa, decedat la 15 Februar c., s'a întemeiat Legatul prof. Dumitru Comşa aparţinător fondului căminului pentru bătrâni al societăţii române de înmormântare din Sibiu. Toţi care l-au preţuit pentru munca lui bogată şi îndeosebi număroşii săi foşti elevi sânt rugaţi a-şi da obolul cât de modest pentru acest scop. Dă uirile se vor trimite subsemnatului. Despre ele se va da seamă în acest ziar. *Timotei Popovici*, profesor.

La Legatul Iosif şi Paraschiva Marcu aparţinător fondului căminului pentru bătrâni a dăruit, întru pomenirea veşnică a mult regretatei sale soţii Paraschiva, decedată la 28 Ianuar c., îndureratul ei soţ dl Ioan Marcu dir. librăriei arhidiecezane Lei 200 şi dl Ad. Gerger Lei 100. Pentru aceste creştineşti daruri exprimă recunoştinţă *Timotei Popovici*, preşedinte.

Creştini. O statistică nouă publicată într'o revistă nemţească, arată că numărul creştinilor din toată lumea se ridică la *şase sute milioane*. In Europa sânt: 124 milioane ortodocşi, 118 milioane protestanţi, 180 milioane catolici; (mohamedani în Europa sânt 13 milioane, jidovi aproape 10 milioane). — în America de nord sânt 54 milioane protestanţi, 19 milioane catolici, (3 milioane jidovi).

Atenţiune! Aducem la cunoştinţă, Onor. public din oraşe şi sate că la Şcoala textilă de stat din Cisnădie se prelucrează orce fel de stofe, dimii şi torturi din lână ţigae. Deasemenea se vopseşte orce fel de material ca torturi, dimii, stofe etc., culoarea garantată şi cu preţurile cele mai avantagioase ca ori şi unde, — încercaţi şi vă veţi convinge. *Direcţiunea.*

CARŢI ŞI REVISTE

Un trup şi un suflet. Nu de mult a ieşit de sub tiparul tipografiei diecezane din Arad cartea de predici a distinsului protopop din B. Comloş, Dr. Ştefan Cioroianu, cu titlul: Un trup şi un suflet. Pe 90 de pagini, cartea conţine 40 de predici la cununii. Predicile publicate de P. C. Sa se disting prin stil clar, corect şi viu. Ele merită loc de frunte în biblioteca fiecărui preot ortodox, servindu-i bogat material de consultare. Preţul Lei 60, plus porto rec. 12. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Grigorie Teologul

Acest Părinte al bisericii ortodoxe s'a născut la anul 329 după Hristos, la Nazianz, în Capadocia. Pe tatăl său l-a chemat tot Grigorie, pe mamă-sa Nonna, ambii veneraţi ca Sfinţi. Fratele său Cezar şi sorioara sa Gorgonia stau aşijderea în seria sfinţilor.

Sfântul Grigorie în Atena s'a consacrat ştiinţelor. Acolo a cunoscut pe Sfântul Vasile cel Mare, care asemenea pentru învăţătură venise în acelaş oraş. Grigorie a întreţinut mare amiciţie cu acest bărbat. Erau egali în blândeţe şi diligenţă. Nu se asociau cu tineri imorali, se fereau de jocuri, de lenevire şi alte păcate tinereşti. Două căi cunoşteau: la şcoală şi la biserică.

Cu terminarea anilor de studii, Vasile s'a întors în patria sa, Grigorie a rămas în Atena învăţând elocvenţa. Atunci învăţă în Atena şi Iulian, care mai târziu ajunse împărat, şi care se numeşte Apostat, lepădat de religiunea sa adevărată.

Sfântul Grigorie, observând firea acestui june, a profeţit, că dacă Iulian va ajunge pe tronul imperial, va fi mare inimic al creştinului; ceeace, durere, s'a şi împlinit.

Peste câţiva ani Grigorie părăsi Atena şi se întoarse în patrie.

Sfântul Grigorie, după primirea hirotoniei, merse pe ascuns la Sfântul Vasile, care în deşertul din Pont trăea viaţă singuratică. Acolo trăiră apoi ambii în cumpătare minunată, şi în lauda Domnului, citind Sfânta Scriptură.

După câţiva ani, Sfântul Grigorie călători earăşi în patria sa, ca să întoarcă la calea adevăratei credinţe pe tatăl său, care nu din răutate, cât din ignoranţă se lăsase amăgit de ereticii Ariani. Pe părintele său îl salvă norocos şi l conduse la cunoaşterea adevărului.

Vasile, devenind Arhiepiscop în Cezareea Capadociei, rugă pe Grigorie să primească guvernarea Episcopiei din Sasimo, fiindcă ereziile răspândite reclamă curajoasă opunere. Grigorie se închină cererei şi primi episcopatul.

Mai târziu călători la Constantinopol cu intenţia, să apere şi întărească credinţa ortodoxă.

Patriarhul Petru din Alexandria mijloci numirea lui de Patriarh la Constantinopol, şi Grigorie trebui să primească această sarcină. De aici încolo îşi îndreptă grija spre stârpirea ereziei şi spre prosperarea credinţei adevărate.

Intre episcopii adunaţi în consiliu se iscă neînţelegere, deoarece unii nu voiau să recunoască alegerea Sfântului Grigorie. Sfântul bărbat le declară, că nu s'a îmbulzit, ci forţat a păşit pe scaunul arhieresc. Când observă, că unii nu sânt mulţumiţi cu această declaraţie, se urcă în corabie şi se întoarse în patria. Sufletul său căuta mângâiere în rugă şi în meditaţii.

Adormi cu sfinţenie în anul 389, după ce a lucrat şi suferit pentru gloria lui Dumnezeu şi apărarea bisericii.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Ad Nr. 493—1930 [10] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Sălaşul-de-sus,** protopopiatul Haţeg, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea salarului dela stat.

2. Sesiune parohială de 12 jugăre şi folosirea celor trei cimitere.

3. Câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte o zi de lucru, — sau ecuivalentul acelei zile de lucru în bani, — dela 140 case, precum şi stola obişnuită în tract.

4. Casă parohială modern zidită, cu supraedificatele necesare.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sunt poftiţi a-şi înainta petiţiile, provăzute cu documentele necesare în termin, subsemnatului, prezentându-se, cu prealabila încuviinţare a acestuia, — în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 8 Ianuarie 1931.

Oficiul protopopesc ort, român al Haţegului în înţelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Sălaşul-de-sus.

Sebastian Rusan
adm. protop.

---

[11] 2—3

Concurs.

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român pentru întregirea parohiei de clasa III **Valea-Sângeorgiu** din protopopiatul Haţeg.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) Sesie veche 9 jugăre catastrale, 4 jug. cat. din Reforma Agrară (R. A.) şi 1 jugăr pădure.

b) Una măsură de porumb nesfârmit dela fiecare familie şi una (1) zi de lucru.

c) Stola obişnuită în tract.

d) Loc de casă cu grădină.

e) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesiunea parohială îl plăteşte parohul ales.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu prealabila încuviinţare a înaintestătătoriului tractual, se vor prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Haţegului în înţelegere cu consiliul parohial.

Haţeg, la 14 Ianuar 1931.

Sebastian Rusan
adm. protop.

TIMP DE 55 ANI

multe mii de cumpărători mulţumiţi comandă trebuinţa lor de seminţe de legume, flori, agricole, cepe de flori, plante, trandafiri altoiţi ş. a. în calitate cunoscut superioară dela firma

Arpád Mühle

cultură şi comerţ de seminţe, stabiliment de grădinărit, **Timişoara III.** Preţ curent în românește la cerere gratuit. (3) 3—3

Nr. 3—1931 prot. [9] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III (treia) **Feleag,** din protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe economice şi grădină de legume.

3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător şi fânaţ.

4. Sesiune parohială nouă 11 jug. dată provizor; iar când se va face împroprietărirea definitiv, acea ce se va da.

5. 1½ ferdelă porumb sfârmit de fiecare fum (circa 125 fumuri).

6. 5 stânjini lemne lungi aduşi în curte.

7. Stola uzitată.

Parohia este la o depărtare de 3 km. de gara Mureni şi şoseaua naţională.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortod. Sighişoara, iar concurenţii îndreptăţiţi se vor prezenta în parohie şi în biserică la sf. Liturghie.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii consiliului parohial.

Sighişoara la 10 Ian. 1931.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 13—1931. [8] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din **Ocna-superioară**, parohie de clasa I-a, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregire dela stat.

Sesiune parohială 20 jugăre 1444 st. □, parte fânaţ, parte arător.

Venitele stolare obişnuite.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc al tractului Sibiu în înţelegere cu consiliul parohial din Ocna-superioară (Ocna-Sibiului).

Emilian Cioran,
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Reverenzi preoţeşti

După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la
Croitoria (1) 5—7
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

ANUNŢ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă Onoraţilor dni preoţi români ortodocşi, că am redus preţul Pălăriilor preoţeşti la cele de mătase, drăgălaşul şi frumosul format model «Dr. Cristea» şi la cele linse tari preoţeşti, după cum urmează: model «Dr. Cristea» bucata Lei 800, pălării tari linse preoţeşti Lei 600, fără a mai avea alte spese.

Trimit ori şi unde cu ramburs, sau trimiţând înainte paralele cu mandat poştal.

Cu stimă
VASILE MEŞOTĂ
BRAŞOV
strada Mureşenilor Nr. 3.
(5) 1—2

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, proiesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.
Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească
întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale
Sf. Dimitrie al Rostovului
tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia
Preţul Lei 225.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent
OMUL şi FAPTELE
Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane
de
ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I
Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 28 Februar 1931 Nr. 18

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Dar un lucru trebuește

Hotărârea facultății de Teologie din București, cu privire la traducerea și tipărirea în românește a operilor Sfinților Părinți, luată cu aprobare la cunoștință de Inalt Preasfințitul Patriarh Miron, umple inimile noastre de bucurie. «Acei cari vor avea fericirea să trăiască și să vadă adusă la îndeplinire această mare operă, vor putea spune cu drept cuvânt, că au lucrat ceva real pentru ortodoxia noastră necunoscută, uitată și hulită, iar poporul care va ceti scrierile marilor noștri dascăli — luceferi ai lumii creștine — va spune conștient, demn și fără sfială: sunt creștin ortodox» (din rap. fac. Buc. către I. P. S. Patriarh.

Munca inițiată este imensă și greutățile de tot felul foarte mari, astfel că vor trece multe șiruri de ani până când frumosul gând va deveni realitate. Dacă însă stăruința în hotărârea luată nu va slăbi pentru nici un motiv, vom ajunge totuși ca prin citirea în românește a sfinților Părinți să ne apropiem iarăș de acel tezaur scump, dela care au plecat și Sfinții Părinți în scrisul lor, de izvorul prim al revelației divine, de Sfânta Scriptură. Și tocmai comoara aceasta ne lipsește. Sunt ani dearândul decând creștinii bisericei ortodoxe-române sunt lipsiți de comoara lor spirituală, de Biblie. Sfânta Scriptură, a cărei lectură trebue să fie un memento zilnic pentru orișicare, a devenit o raritate. Iată ce ne trebuește: *edarea în grabă a Sfintei Scripturi.*

Drept introducere în uriașa muncă inițiată de facultatea din capitală ași îndrăzni a propune, aceleiași comisiuni, traducerea nouă a Sfintei Scripturi. Retipărirea simplă a textelor vechi nu mulțumește. Traducerile de până acum nu redau exact textul original. Am cercetat zilele acestea vers cu vers «Cântarea Cântărilor» și am constatat că textul românesc este câte-odată confuz. Sunt ziceri ce nu se pot pricepe. Pe alocurea nu se observă nici un consecutio temporum. Intâlnim cuvinte nepotrivite etc. Asupra traducerii românești la cartea «Proverbelor», Profesorul universitar Popescu-Mălăești a depus o muncă migăloasă și a ajuns la convingerea că «așa cum avem azi traducerea românească a cărții proverbelor este neînțeleasă. Prea puține sunt zicerile ale căror înțeles, în traducere, este acelaș cu cel din original. Pentru biserică ele sunt păgubitoare, căci întăresc părerea că în cartea noastră sfântă se găsesc idei neînțelese, deci nefolositoare, depărtând cu chipul acesta și pe cei ce ar voi cu toată dragostea să le citească și să ia din ele învățături de mare folos și de mult preț» («Studii Teologice» I Nr. 1, 1930, pag. 14) ș. a.

Știm că s'a propus la Sf. Sinod, cu ani înainte, retipărirea Sfintei Scripturi. Nu știm însă care va fi fost ediția de bază luată de Sf. Sinod. Sigur e, că pentru a da Bibliei românești o valoare critică, trebue să se plece în traducerea ei dela cele mai bune texte originale pe cari erudiția contimporană ni le pune la dispoziție, iar pentru a înveșmânta cuvântul lui Dumnezeu într'o românească demnă de zilele noastre, trebue să se angajeze cei mai proeminenți bărbați ai scrisului.

Orice întârziere, în săvârșirea acestui lucru, este păgubitoare pentru creștinismul ortodox.

Prof. *Nicolae Neaga.*

Religie și școală

I

Aderenții școalei cu număr redus de ore pentru religie, sau chiar cu înlăturarea religiei din învățământ, spun că nu cu formule de dogme și cu «povești» biblice trebuie să înzestrăm capul copilului, — ci cu mai multă cultură. A educà om cult, a-l face destoinic de acțiune culturală! — eată problema școalei moderne.

Această acțiune însă nu este o îndreptare armonică a tuturor aptitudinilor unui om. In consecință: nu-i om desvoltat armonic acela, în care-i defectuoasă conștiința și e imperfect sentimentul de responsabilitate.

Paulsen narează, că i-ar fi fost anevoie să se regăsească, în viața de student în capitală, după «Sturm und Drang»-ul său, după însălbătăcirea și rătăcirea sa, dacă n'ar fi dus cu sine din casa părintească și din școala sătească opinii, care dau vieții valoare și demnitate. — Deci, chemarea școalei e: a calificà pe om pentru viață cu picurarea unor idei, care dau vieții valoare și demnitate. Fără acestea, cultura-i otravă.

Fiecare popor creștin a înălțat întâi biserici și numai după aceea palate, recunoscând astfel, că începutul culturii e religiositatea. Cuvintele înțeleptului Sirah ne vin în minte: «Copilul cel fără de lege face să plângă maică-sa și încărunțește părul tatălui-său».

Repet deci: menirea școalei este să dea *om întreg* pentru viață. Om întreg va devenì copilul prin cultura caracterului. Școala vreà să construiască nu barace improvizate, al căror acoperiș îl destramă primul vânt puternic. Invățătorul e arhitectul caracterului în stare de a rezista viforelor. Cantitatea științei nu valorează alături de calitatea conștiinței.

Clădesc pe nisip ceice se mărginesc la morala laică. Sprijinindu-se pe fir de trestie, ei desigur cad. Fundament solid ne ofere stânca, nu rovina. Fără Dumnezeu, fără lege eternă, nu e succes durabil nici pe terenul pedagogiei, — ba mai ales aici nu poate să fie.

Dela școală mai cerem educație socială. Cu tot dreptul. Omul e icuit în societate, e cetățeanul unui stat. Școala are să deștepte conștiința datoriei către compatrioți și public. Dar întrebăm: cum am puteà să realizăm aceasta, fără ajutorul principiilor religiei? Rădăcinile eticei sociale se întind profund în solul religiei. Umanitatea, iubirea de oameni și echitatea nu va să fie durabilă, de nu voi urmà legea divină: «să iubești pe aproapele tău, ca însuți pe tine» (Matei: 22; 38.). — Respectul autorității se doboară, de nu voi zice ca Sfântul Apostol Pavel: «Cel ce se împotrivește stăpânirii, rânduielii lui Dumnezeu se împotrivește; și cari se împotrivesc, judecată își vor luà loruși» (Romani: 13; 2.). — Când Napoleon I. a voit să restabilească ordinea în Franța, a intercalat în lege: «*Franța crede earăș în Dumnezeu*».

Această procedură înseamnă a recunoaște în viața socială completa neizbândă a eticei pur umane.

Deducția logică din acestea e: Dacă școala vreà să crească copiii pe seama vieții, — religia trebuie să formeze partea esențială a programei școlare. Ceice luptă pentru excluderea religiei, sau ceice caută «surogat» în morala laică, în etica socială, aceia coboară școala de pe culmea ideală la care s'a ridicat.

Această etică îș fixează problema școlară oferind tinerimii o calificație științifică tehnică și altuindu-i în afară de cadrele bisericii generale virtuți umane și moravuri firești. In Manual francez de instrucție laică, micul școlar citește la prima pagină: «*Ce-i Dumnezeu?*» Răspunsul: «*Nu se știe nimic despre Dumnezeu*». Pe pagina următoare copilul vede pe Domnul nostru Hristos desenat în figura unui jidov cu caftan. In față stă, drept contrast, omul «liber», o figură de bărbat golan între mașine de aburi, rotative, aerostate și aparate de telegraf. Inscripția spune: «*omul în gloria sa*»! —

Să intuim pe acest om în «gloria» sa, așà cum iese absolvent din școala liberă pe arena vieții. Liberalul francez Edmond Villey, acum un deceniu, a schițat rezultatele eticei laice în următoarele cuvinte: «Crește înspăimântător numărul criminalilor. Impreună cu sentimentul religios la copii, e disparent simțul onoarei și autorității față de părinți... Un copil care n'a învățat să-și cinstească părinții, nu se va plecà nici înaintea autorității publice. Urmarea e decadența generală a conștiinței de datorință. Rezultatul educației ireligioase este deci — înjosirea caracterului. Școala liberă a educat fără considerare la credință».

Aşa se prezintă omul în «gloria» sa, lipsit de scop etern, lipsit de Dumnezeul său. Advocatul Henri Robert în 1913 a ţinut o conferinţă la Paris despre păcătoşia adolescenţilor — şi surprinse pe auditorul său încremenit cu înspăimântătoare date statistice.

Nu-i mirare dacă, înainte de războiu, se protestase în Franţa contra şcoalei libere. Astfel s'au născut operele lui Bourget. Iar membrul Academiei franceze, Renè Bazin, în 1912 a publicat în coloanele revistei «Echo de Paris» un articol: «La cruelle laïcitè», în care protestează în numele poporului contra vandalismului moral al şcoalei laice, şi pe părinţii creştini îi agită cu următoarele cuvinte: «Dacă copiii voştri se întorcacasă cu ştiinţa de scris, citit şi socotit, dar fără cunoaşterea lui Dumnezeu, să ştiţi că vi s'a răpit o bună parte de libertate şi cea mai preţioasă: libertatea religiei. Dacă bisericile voastre se înalţă cu melancolie şi fără sunetul clopotelor, sau rămân închise de mâni arbitrare, aduceţi-vă aminte, că vi s'a răpit în acelaş timp o bună doză de speranţă; dacă se introduc clandestin în casele voastre gazete şi pamflete imorale sau icoane senzuale, fiţi prevăzători: se atacă onoarea vetrei voastre, se periclitează nevinovăţia copiilor voştri. Să ştiţi, că sânt duşmanii voştri de moarte aceia, cari schilăvesc sufletul vostru şi al iubiţilor voştri».

Din şcoala laică nu vor ieşi nici apostoli, nici martiri, ci o generaţie pitică ce priveşte cu mânile în sân, indiferent, cum se cutremură temeliile creştinismului. In văzul unei astfel de generaţii este uşor să se distrugă altarele, să se aducă legi separative şi să se confişte avuţiile bisericeşti. Unde nu este putere, acolo nu-i rezistenţă. Unde nu-i opunere, necredinţa îşi lăfăeşte orgiile. E resultatul lucrării logelor masone cu lozinca: a se smulge copilul de sub influenţa religiei, a se secularisà sufletul lui prin înlăturarea catehismului şi eticei creştine din şcoală.

Acest faliment de educaţie ar trebuì să ne fie de învăţătură mai ales nouă.

Presupunem: în cutare şcoală laică un copil e surprins cu minciuna. Ce o să facă instructorul? Va declara: «Copiilor, nu-i permis să minţiţi?» Sau poate va spune, că minciuna aduce pe om în contrazicere internă, şi de aceea-i lucru urât?

Nu impun copilului asemenea motive! Dar, dacă învăţătorul va vorbì acum despre un Dumnezeu Atotştiutor, Care vede şi cele mai secrete cugete; dacă le va vorbi despre Anania şi Safira, pe cari Dumnezeu i-a pedepsit cu moarte pentru o singură minciună; dacă le va vorbì despre sfinţii martiri, cari în preţul minciunii ar fi putut scăpa de cumplite cazne, dar n'au minţit: în sufletul copilului ce adâncă brazdă ară cu ea! Brazdă, ce nu va înmlăştina nisipul sburător al vieţii de mai târziu. (Urmează).

Răspunsul meu

la comunicatul comitetului Asociaţiei generale a clerului ortodox

(Sfârşit)

5. De ce aşa dar, am colaborat, cât şi cum am putut în stratul de sus al Asoc. gererale, mai nainte de a fi încadraţi perfect în aceasta?

Pentrucă aşa mi-am interpretat, eu personal, rostul meu şi pentrucă acest rost a fost primit, pe tăcute, cu aprobare, din partea Asociaţiei ce prezidez.

Rostul meu a fost, din acest punct de vedere, să dau lămuriri la Bucureşti, fraţilor deacolo, în chestii din Ardeal pe cari nu le cunoşteau; iar dincoace să pregătesc apropierea, prin o activitate ce o puteam desvolta, mai mult pe risc personal, în straturile de sus ale organizaţei centrale: comitet şi congres dela Bucureşti.

Cine poate crede, că situaţia mea ar fi fost de invidiat? sau că aş fi lucrat în spirit de duplicitate sau de nesinceritate, ce se pare a mi se atribui acum?

Că am colaborat cu congresul general şi am făcut propuneri, cari au fost primite? Nu aveam oare dreptul şi datoria, dacă primisem — din consideraţii bine înţelese şi motivate — onoarea de vicepreşedinte al Congresului? Sau să fi refuzat vicepreşedinţia şi de a colabora? Nu-mi puteam asuma nici răspunderea unui refuz de acest fel!

Iar dacă am făcut propuneri, cine va putea s'o tăgăduiască aceea ce o afirm, că am luat asupra-mi să propun moţiuni, în chestii ce se cunosc mai bine de ardeleni, sau în chestii odioase — ca ceea a moţiunei îndreptate către P. Sf. Episcopi — pentru care nu se găsise altul care să propună o moţiune; iar eu am făcut-o, cu condiţia, ca propunerea mea să nu se discute în congres, pentru a exclude posibilitatea unor eventuale discuţii publice ireverenţioase la adresa Chiriarhilor.

Cred că, nici din acest punct de vedere, n'am de ce mă jenà de felul colaborării mele la Bucureşti, după cum nici alţii n'au dreptul, şi nici temeiuri suficiente, de a mă prezenta ca inconsecvent.

6. Trec acum la chestia substratului principal al diferendului ivit între Asociaţia generală şi între Asociaţia A. Şaguna».

Când delegaţia Asociaţiei generale a solicitat ministerului desfiinţarea parţială a vieţii administrative şi chiar misionare din Ardeal pentru trecătoare motive de ordin financiar ale statului, delegaţia şi-a zis: să jertfim din organizaţia eparhială şi protopopească, pentru ca să salvăm «viaţa parohială, care păstrează arterele vii ale comunităţii creştine».

Reţin dela început împrejurarea, că ministeriul însuşi, când i s'a deschis ochii să vadă ce înseamnă aceasta «salvare» pentru biserica ortodoxă din Ardeal, a promis episcopilor noştri să revină asupra marei nedreptăţi şi asupra primejdiei, de a lăsa descoperită biserica ardeleană, copleşită de culte minoritare, stăpâne pe mari bogăţii şi înfruptate din plin, din bugetul statului.

Dar abstragând dela aceasta, iată, cum se prezintă «viaţa parohială» cu «arterele vii ale comunităţii creştine», în raport cu expedientul de «salvare», după care era să se încuviinţeze «leafă» dela stat pentru atâţia preoţi — şi din Ardeal» — câţi corespund la cifra creştinilor ortodocşi, raportată la coeficientul de 1600 suflete.

Grăesc pe baza unor statistici, ce am întocmit, dar nu le-am publicat încă, cu privire la Ardealul bisericesc dela sfârşitul stăpânirei ungureşti şi dela începutul imperiului românesc.

Ardealul, cu maximul de 2 milioane ortodocşi, are — mai bine zis: avea — 1858 comunităţi bisericeşti, cu cel puţin tot atâţia preoţi parohi şi administratori. După coeficientul de 1600 suflete de preot plătit de stat, s'ar fi asigurat leafă numai la 1250 preoţi. Dar pe ceialalţi 608 preoţi ardeleni cine i-ar fi plătit? Comitetul Asociaţiei generale a clerului? Sau să fi rămas ei pe din afară?

Altă socoteală: Dintre 1858 de comunităţi ortodoxe ardelene numai 208 sunt mai împoporate de 1600 suflete; iar restul de 1650 comunităţi au mai puţin de 1600 suflete. Ce «salvare» ar fi însemnat pentru acestea soluţia propusă, cu ochii închişi în faţa realităţilor, de către fraţii dela Bucureşti necunoscători ai stărilor din Ardeal?

Încă o socoteală statististică: Pe urma împrejurării, că avem atâtea sate mărunte, pela munte, sau comunităţi decimate de uniţi cu ajutorul guvernelor ungureşti, şi că asemenea localităţi nu pot fi lăsate — chiar din motive de stat — fără de îngrijire duhovnicească prin preoţii lor proprii, — iată ce fel de stări mai sunt în Ardeal. De ex. privind comunele cu 300 şi mai puţine suflete, ortodocşii din Ardeal au 130 comune cu mai puţin de 300 suflete, pe când uniţii au 272 comune ar mai puţini de 300 suflete.

Iar analizând situaţia după coeficientul de 200 şi mai puţine suflete, găsim, că ortodocşii au d'abia 47 comune de acest fel, cea mai mare parte resturi de ortodocşi prin comune acaparate de uniţi; pe când uniţii au 127 comune bisericeşti cu mai puţin de 200 suflete, cazuri în mare parte de intrusiuni în comune ortodoxe. Cele mai multe din aceste cazuri, nu sunt nuclee de organizaţie unită înspre nordul Ardealului, unde domină aproape exclusiv Catolicismul şi unde Unitismul să-şi fi pus la încercare puterile în slujba cauzei naţionale-româneşti, — pentrucă acolo nu există o primejdie «ortodoxă», — ci Unitismul s'a furişat mai ales în regiunea sudică a Ardealului, unde opera naţională în popor o făcea biserica ortodoxă, sprijinită de legăturile sale firesti cu ţara românească, şi unde catolicismul Blajului papistăşit însemna, în masele populare, numai o desbinare confesională şi o slujire a proselitismului catolic, pe care acum îl serveşte, la rândul său, şi statul român, subvenţionând aceste parohii unite, de diferenţiare sufletească şi de vrajba politică-naţională! Ce economii nu s'ar fi produs, în favorul bugetul statului, dacă — pentru uniţi şi pentru ortodocşi de o potrivă — s'ar fi suprimat subvenţia de stat pentru asemenea organisme microscopice?

Şi atunci, când acest lux de organizaţie unită, de concurenţă confesională şi de vrajbă naţională — pe care nu o cunosc preoţii bucureşteni — este plătit de statul român, se mai cer măsuri restrictive, de către preoţi de aceeaşi credinţă ortodoxă, împotriva intereselor cultului lor propriu? Mare şi neiertat păcat!

Eu, când am condus delegaţia congresului preoţesc ardelean la Bucureşti, i-am înfăţişat dlui ministru Costăchescu — în prezenţa celeilalte «delegaţii», care se nimerise de faţă cu noi în biroul dlui ministru — şi această problemă, a risipei banului public pentru cultele minoritare. Şi îi răspundeam dlui ministru — la replica sa, — că, dacă dsa nu are dreptul să «se amestece» în treburile de organizaţie ale cultelor, are totuşi, un indabitabil drept şi chiar datoria, de a împedeca risipa banului public pe organizaţiile de lux, mai ales în vremi aşa de grele pentru finanţele ţării şi pentru contribuabili.

Căci, în definitiv, ce altceva înseamnă triumful lor, de a vedea masacrată existenţa materială a bisericii ortodoxe ardelene, în privinţa centrelor ierarhice administrative şi misionare şi în privinţa reducerii protopopiatelor la 4—5 de fiecare eparhie din Ardeal?!

Noul buget, dorit de fraţii noştri dela Bucureşti, iată cum se înfăţişează pentru Ardeal:

Romano-catolicii au, la episcopiile lor din Alba-Iulia şi Timişoara, câte 8 — în total: 16 — canonici celibatari, cu câte 15,550 lei leafă lunară.

Greco-catolicii au: la Blaj 10, la Gheria, Lugoj şi Oradea câte 4, iar la Baia-mare 3 canonici, în total 31 canonici, aproape toţi, dacă nu chiar toţi — cred — celibatari, fiecare cu câte 17,140 lei leafă lunară. Faţă de aceştia,

biata «dominantă» din ramura ardeleană are: la Sibiu 3, la Arad 3, la Oradea 3, la Caransebeş 3 consilieri (egali ca titlu, nu şi la leafă, cu canonicii). cu câte 10'470 lei lunar, iar la Cluj 3 consilieri cu câte 10.510 lei leafă lunară; în total 15 consilieri, deci mai puţini ca cele două episcopii romano catolice, şi cu mai mici lefuri, pentrucă nu sunt celibatari, ci oameni cu grele îndatoriri familiare, şi cu câte-o singură leafă, deoarece nu au şi funcţii lăturalnice... decât onorifice!

Să mai continuăm?

Nu mă lasă scârba şi durerea şi ruşinea de ce am ajuns şi prin cine am ajuns la atâta!

Atâta doar de-aş mai şopti-o fraţilor din delegaţia Asociaţiunei generală a clerului ortodox din România, că de ex. subsemnatul, acum în al douăzeci şi şasălea an de serviciu ca referent şi consilier eparhial la Arad, voiu avea leafă lunară de 10,470 lei, din care — după reţinerile: curba de sacrificiu şi impozite şi cotizaţie la fondul de pensiune — voiu primi la mână 5623 lei lunar, din cari să plătesc globalul după leafa din anul trecut şi să-mi ţin casa, cu patru copii de liceu şi... prestigiul de consilier eparhial al «dominantei».

...Iar şoptindu-le aceste, să-i întreb pe fraţi: Aşa, cum vă arătai mai sus, aţi înţeles să vedeţi biserica ortodoxă din Ardeal şi pe slujitorii ei, în mijlocul atâtor minoritari, bogaţi în averi proprii bisericeşti şi totuşi, îmbuibaţi din visteriia sărăcită a statului român, pentrucă sunt ajutaţi de politicieni fără conştiinţă şi de pripirile preoţilor iscoditori de «salvare» ucigătoare de instituţii româneşti şi ortodoxe în Ardealul durerilor milenare??

Asociaţia «A. Şaguna», negăsind cuvenita înţelegere, pe care totdeauna a căutat-o la Bucureşti chiar şi fără de statut de organizare generală, poate, va chibzui: cum să ne constituim şi noi în minoritari şi să ne îndreptăm cu ponoasele, pe viitor, către «Liga Naţiunilor»...

Prot. **Dr. Gh. Ciuhandu**
consilier referent eparhial, Arad
preş. Asoc. clerului „A. Şaguna".

Insolenţele Unirii

Foaia mitropoliei blăjene, *Unirea*, văetându-se şi ameninţând, se face ecoul clevetirilor împotriva arhiereilor bisericii noastre ortodoxe din Ardeal, pe cari nu se sfieşte a-i declara autori morali ai faptului de a distruge *cu dinamită*(!) păretele unei capele unite din comuna Poiana, jud. Hunedoara, — încercare săvârşită în 23 Ianuar a. c. de făptaşi *încă nedescoperiţi.*

Clarissimii Unirii, în «claritatea» puţină a minţii lor cătrănite, se cred totuş înarmaţi cu «docomente» şi strigă (în Nrul dela 21 Februar a. c.) cu slove grase:

„Inainte fraţilor" (ortodocşi)! **„Dinamita în slujba apostoliei ortodoxe" — „Crima dela Poiana"** ş. a. m. d.

Nu este întâia oară, — probabil nici ultima oară, — când monitorul mitropoliei dela Blaj, prin născocirile sale, se face cu totul ridicol.

Cititorii, cu scaun la cap, vor şti negreşit să cântărească, aşa cum trebue, provocările, insolenţele şi toată atitudinea furibundă a clarissimilor din Blajul de astăzi, cari prin *Unirea* lor ţin să fie socotiţi, în *prima* linie, catolici, dar în acelaş timp nu se ruşinează să afirme, despre capii bisericii ortodoxe, cele mai josnice acuzaţii.

Biserica ort.-rom. şi datoria prezentului

Imprejurări istorice au împiedecat veacuri dearândul biserica ortodoxă de a se exprima şi de-a putea traduce în realizări preţioase şi durabile simţămintele sale. Fructul copt al ortodoxiei nu s'a elaborat încă. In nici unul din domeniile de activitate creştinească biserica ortodoxă n'a fost lăsată până astăzi să-şi realizeze toate puterile şi să-şi întruchipeze idealurile. Şi dacă privim ortodoxia în întregimea ei, putem spune că aceste împrejurări nici astăzi nu sunt pe deplin mulţumitoare. Ba, în unele locuri sânt şi acuma cât se poate de regretabile. Vom trece însă dela această privire generală la ceeace ne interesează mai deaproape pe noi.

Pentru biserica ortodoxă română prezentul oferă o clipă de serioasă cugetare. Războiul cel mare, printre alte multe prefaceri, a făcut şi aceea că, a trecut steagul ortodoxiei universale în mânile bisericii ort. rom. Acesta este un adevăr pe care nime nu-l mai poate desminţi.

Nici când, bisericii ort. române şi în acelaş timp neamului românesc, nu i s'a făcut cinste mai mare ca în zilele noastre, dar în acelaş timp, niciodată n'a apăsat pe umerii neamului o răspundere mai grea şi mai importantă decât aceasta. Pagina cea mai frumoasă din istoria popoarelor a fost rezervată pentru noi şi ne-a fost dată astăzi ca să facem dovada puterilor noastre, să scriem dreptul şi ordinea pe care o merităm şi o pretindem în înşiruirea popoarelor creştine. Suntem chemaţi să dăm din ceeace omul are mai preţios şi mai etern în fiinţa sa, din şi în numele credinţii şi încă în numele credinţii genuine apostolice, în numele credinţii ortodoxe. Sântem chemaţi să fim glasul autoritar al ortodoxiei universale.

Vom şti să dăm ceeace ni se cere? Vom şti să scriem numele neamului cu litere veşnic neperitoare în cartea neamurilor pământului? Aceasta este problema şi aceasta este întrebarea cea mare care se pune în clipa de faţă.

Dumnezeu şi-a revărsat harul cu o dărnicie fără margini, a dat posibilitatea, dreptul şi libertatea neamului românesc ca el să colaboreze cu harul, să realizeze şi să-şi afirme toate valorile lui spirituale. Dacă ne vom strădui să colaborăm cu harul lui Dumnezeu, în domeniul acesta, neamul românesc va atinge culmea cea mai înaltă şi cea mai preţioasă a realizărilor sale în lume. Deci în faţa noastră stă un examen şi examenile se trec cu cinste sau cu ruşine. Să nu fie cazul din urmă! De aceea socotim că a sosit vremea să lăsăm la o parte neînţelegerile mărunte care destramă energiile, să trecem şi peste graniţele provinciilor, să se facă demersuri şi dintr'o parte şi din cealaltă pentru îndulcirea raporturilor dintre biserică şi stat, şi în locul tuturor detractărilor şi în locul operei negative, să punem opera constructivă. E necesară unirea creştinească şi dragostea sfântă pentru a se lucra armonic la opera cea mare a viitorului.

Să nu uităm că accentuăm la fiecare ocazie credinţa vie a poporului român din trecut şi de astăzi şi ne mândrim zilnic cu inteligenţa şi cu spiritul scăpărător al românului. Toate acestea însă vor rămmânea forme fără nici o valoare, dacă din opintirile acestor însuşiri nu iese fructul afirmării noastre ca naţiune virtuoasă. Bunul care nu fructifică nimic, e bun mort, inexistent. Şi sf. Scriptură spune că pomul ce nu aduce roade, se taie şi în foc se aruncă.

Dacă nu ne vom reculege nici în ceasul al unsprezecelea, dacă nu vom şti folosi bine nici în viitor timpul ce ni s'a dat, nici o scuză şi nimic pe lume nu ne mai poate justifica în faţa istoriei care înregistrează obiectiv. Şi aceasta s'ar putea întâmpla din lipsa noastră de înţelegere a vremilor noastre şi din nepătrunderea datoriilor care ne stau în faţă.

Cu toate greşelile cari s'au făcut până astăzi, totuşi nu este cazul ca desnădejdea să se sălăşluiască în sufletele noastre. Peste toate insuficienţele, stăpâneşte o realitate care vine să ne bucure. Dintre toate ţările ortodoxe, România are astăzi cei mai mulţi studenţi în teologie. Iar numărul studenţilor teologi români, trimişi la studii în străinătate, e mai mare decât numărul studenţilor teologi al tuturor celorlalte ţări ortodoxe laolaltă. Dacă entuziasmul acestor tineri va fi menţinut şi stimulat, cu credinţa şi ştiinţa acestora şi cu cea mai largă şi sinceră colaborare a tuturor elementelor bune din cuprinsul bisericii ortodoxe române, se poate începe opera afirmării noastre creştineşti şi naţionale.

Ţările ortodoxe învecinate văd şi sânt conştiente de puterile şi posibilităţile noastre şi se bucură dintr'un anumit punct de vedere, însă pe de altă parte există inerentul amor propriu şi ambiţia naţională a fiecărui popor. Aici aş putea cita o serie întreagă de amănunte interesante, cari toate pledează în interesul nostru, sunt însă lucruri prea delicate decât să poată fi publicate acum.

E conştient şi catolicismul de puterea pe care într'un anumit moment fericit am putea-o face lucrătoare, şi de aceea am şi devenit obiectivul cel mai important al atacurilor catolice.

Deocamdată ţările ortodoxe au ajuns toate să-şi dea seama de necesitatea colaborării intime întreolaltă. Acesta este motivul pentru care se discută tot mai mult:

1. Convocarea unui congres panortodox,

2. Convocarea unui congres al tuturor profesorilor facultăţilor şi academiilor ortodoxe din lume,

3. Crearea unui mare organ de publicitate care să fie expresia cea mai de seamă a ortodoxiei. Limba acestui organ să fie limba cea mai adecvată tuturor teologilor ortodocşi.

Acestea ar fi chestiuni preliminare, după care ar urma să înceapă apoi munca stăruitoare şi sistematică în toate domeniile.

E bine însă ca şi în ce priveşte chestiunile acestea preliminare, biserica ortodoxă română să fie în rândul prim, să ia iniţiativa şi să-şi menţie locul în care a aşezat-o istoria.

După cum vedem, există terenul de muncă, se găseşte şi materialul, sânt şi meşterii, dar nu s'a elaborat încă planul şi nu s'a încercat încă solidarizarea voinţelor. Ar fi nespus de regretabil şi în acelaş timp un mare păcat, ca din o lipsă sau alta să se irosească toate celelalte elemente şi să se peardă ocazia pe care providenţa o îmbie aşa de rar neamurilor.

Atena, 6 Februar 1931.

Pr. *S. Cândea.*

† Preotul Ioan Dima

In ziua de 11 Februar 1931, când firicelele amorţite sub zăpada şi arborii despoiaţi de podoabă aşteaptă chemarea la o nouă viaţă şi noua podoabă, în oraşul Timişoara, în casele inginerului sau fiu Emil, inginer-inspector la C. F. R., în nădejdea învierii veşnice s'a stins pe veci făclia vieţii venerabilului preot Ioan Dima din Sita-Buzăului, protopopiatul Oituz.

Prin dispariţia părintelui Ioan Dima din rândurile preoţimii, protopopiatul Oituz a perdut pe ultimul preot care a primit darul misiunii sale sfinte din mânile Marelui Arhiereu Şaguna, a perdut pe duhovnicul cucernic, care cu suflet neprihănit cu figura sa impunătoare insufla respect, căci întrupa alese calităţi trupeşti şi sufleteşti: un corp viguros, plin de viaţă, de cumpătare, o frumseţe morală neîntrecută şi o conştiinţă naţională pururea trează. Aceste calităţi au fost recunoscute de guvernul care l-a distins cu «răsplata muncii» şi cu «coroana României în gradul de cavaler», precum şi de autoritatea bisericească, acordându-i-se brâu roşu şi titlul de protopop onorar.

A trăit 87 de ani, dintre cari 61 i-a sacrificat răspândirii Evangheliei lui Hristos şi a culturii în massele poporului (3 ani ca învăţător în Braşov şi 58 de ani ca preot).

A suferit cu resemnare loviturile sorţii: Văduvia de 38 de ani, escortarea între baionete, în 1916, cale de peste 100 km. pe jos, bătăi din partea jandarmilor unguri atunci când el sub povara anilor nu putea să ţină pas cu escortaţii tineri.

Cu aceeaş resemnare a înfruntat durerea, când sub cuvânt de spionaj în 1915, a ridicat din mijlocul familiei şi a închis în temniţele Clujului pe ginerele său, capelanul I. Coman, care după 3 ani de suferinţe fusese osândit la moarte. Inainte de executarea sentinţei, când zorile zilelor de libertate au răspândit primele raze, deţinuţii politici au fost liberaţi, cu vlaga de viaţă secată între zidurile umede. Slab trupeşte dar viguros sufleteşte, păr. I. Coman, ca pasărea scăpată din colivie, nu ştia cum să se bucure mai mult de libertate. Dar după 3 săpt. a fost atins de gripă şi, din cauza slăbiciunii neputând suporta boala, s'a stâns ca mucenic al neamului. Păr. Dima a perdut în el pe cel mai apropiat sprijin al bătrâneţelor sale.

Rămăşiţele pământeşti ale Păr. Dima, la 13 l. c. au fost transportate dela Timişoara în comuna Sita-Buzăului, unde şi-a desvoltat activitatea pastorală între anii 1872—1916, când slăbit s'a retras la fiul său, lăsând conducerea capelanului Ol. Rusu. A fost adus aici, ca să odihnească veşnic lângă scumpa sa soţie şi ginerele său, în faţa bisericii, la altarul căreia a servit. Luni în 16 Febr. s'a făcut înmormântarea în faţa unei asistenţe numeroase. Prohodul s'a oficiat, în biserica arhiplină de popor şi delegaţiile autorităţilor, de către 12 preoţi în frunte cu Preacuc. protopop Ioan Rafiroiu al Oituzului.

Pătrunzătoarele rugăciuni şi cântări au făcut ca cei peste 2000 de asistenţi să asculte serviciul lung în cea mai mare linişte.

La sfârşitul prohodului păr. protopop a rostit un pătrunzător panegiric, prin care a revocat în mintea tuturor figura şi sufletul mare al Păr. I. Dima şi activitatea sa de preot devotat şi bun romnn.

In numele, poporului pe care l-a păstorit, vorbeşte capelanul Ol. Rusu, succesorul său în parohie.

Păr. I. Modroiu, în numele decedatului, şi-a luat rămas bun dela fii şi fică, dela celelalte rudenii, dela parohieni, dela preoţii împreună slujitori la altarul lui Hristos.

Ca încheere epitr. Il Ioan Păţea, rosteşte cuvinte în numele consiliului şi epitropiei parohiale.

După acestea, am petrecut la groapă şi am aruncat o mână de ţărână peste sicriul, lui cu această gândire: Cununile ce-ţi acoper sicriul tău, florile ce-ţi vor împooobi mormântul, toate vor pieri: va trăi însă deapururea în sufletele enoriaşilor tăi frumoasele flori ale credinţei pe care le-ai cules de pe câmpul Evangheliei lui Hristos şi le-ai plantat cu grijă în brazdele pregătite ale sufletelor lor...

Pr. *E. T.*

INFORMAŢIUNI

Dela consiliul arhiepiscopesc. *Se aduce la cunoştinţă Onor. preoţimi următoarele:*

1. Orele oficioase ale Consiliului cât şi ale cassei consistorului sunt dela 8—12 a. m. şi dela 3—5 p. m.

2. Avansuri în contra dotaţiunii dela stat, din lipsa de fonduri, nu se dau.

Biblioteci la sate. Duminecă, 22 Februar 1931, s'a continuat cu inaugurarea bibliotecilor donate din partea «Astrei». Reprezentanţii Astrei s'au deplasat în comuna Mohu, unde au fost întimpinaţi de popor în frunte cu preotul ort., notarul şi învăţătorii în faţa şcoalei primare de stat. In şcoală a rostit cuvântul de binevenire preotul nostru Victor Slăvescu. Căpitanul Ioan Berghia, vorbeşte de «Rostul cultural al «Astrei», şi de roadele ei binefăcătoare aduse poporului. Subinspectorul dela oficiul naţional al cooperaţiei, Mina Grădinar, arată rostul cooperaţiei dovedind cu date ce îmbunătăţiri s'au adus prin funcţionarea de cooperative şi bănci populare în alte ţări. Ioan Dragomir, secretarul desp.-lui judeţului, vorbeşte despre «Rostul bibliotecilor la sate» spicuind bucăţi de conţinut religios moral din trecutul neamului nostru, predând totodată biblioteca. Părintele Victor Slăvescu, preluând biblioteca, roagă desp. judeţean să admită ca această bibliotecă să poarte numele regretatului profesor octogenar Dumitru Comşa. Invăţătorul Ioan Iancu şi învăţătoarea Aurelia Piso au delectat pe cei prezenţi cu cântările şi declamările elevilor.

„FRĂŢIETATEA“ institut de credit şi economìi, societate pe acţii în SADU

Convocare

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economìi «FRĂŢIETATEA» societate pe acţii, sunt prin aceasta învitaţi la

a XX-a adunare generală ordinară

ce se va ţinea în Sadu, în casele institutului, *la 12 Martie 1931, la orele 2 p. m.* cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Pierdere pe anul 1930 şi Raportul comitetului de censori.
3. Descărcarea consiliului de administraţie şi a comitetului de censori.
4. Distribuirea profitului net.
5. Modificarea § 1, 2, 6, 7, 9, 13, 16, 17, 21, 22, 29, 54, 61, 69.
6. Intregirea comitetului de censori.

Sadu, la 20 Februarie 1931.

Direcţiunea.

N. B. — Domnii acţionari cari doresc a lua parte la adunare în persoană sau prin plenipotenţiaţi, sunt poftiţi, conform art. 20 din statute, a-şi depune acţiile şi documentele de plenipotenţiare cu o zi cel puţin înainte de adunarea generală la casa institutului până la ora 6 p. m.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1930.

Activa			Pasiva		
Cassa în numerar		25,864·30	Capital social		250,000·—
Cambii	1.101,389·—		Fonduri de rezervă		21,168·40
Imprumuturi pe obligaţiuni	631,734·—		Fondul cultural		3,520·03
„ ipotecare	172,422·50	1.905,545·50	Depuneri spre fructificare		1.519.933 90
Realităţi		125,000·—	Conturi-Curente	44,600·—	
Acţiuni diverse		6.500·—	Reescont la banca «Albina»	185,900·	230,500·—
Mobiliar		2,000·—	Dividendă neridicată		856·42
			Dobânzi tranzitoare anticipate		17,755·—
			Profit curat		21,176·05
		2.064,909·80			2.064,909·80

Contul Profit şi Pierdere

Debit			Credit	
Interese de depuneri		178,647·30	Dobânzi şi comisioane	295,297·35
Cheltueli:			Chirii	24,000·—
Salare	27,000·—			
Imprimate, registre, porto, diverse	29,601·—	56,601·—		
Impozite		62,873·—		
Profit curat		21,176·05		
		319,297·35		319,297·35

Sadu, la 31 Decemvrie 1930.

Pentru contabilitate:
Vasile Timofte
contabil la banca „Albina“ Sibiu.

DIRECŢIUNEA:

Dimitrie Bunea m. p., preşedinte **Dumitru Botărel** m. p. **Constantin Vestemean** m. p. **Ionel Bunea** m. p. **Constantin Barb** m. p. **Constantin Dăncăneţ** m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele institutului.

Sadu, la 20 Februarie 1931.

(6) 1—1

COMITETUL DE CENSORI:

Dimitrie D. Bunea m. p. **Ioan Dragomir** m. p. **Ghedeon Hentes** m. p.

Nr. 24/1931. (13) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I vacantă, din **Ţânţari**, jud. Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Congrua dela stat conform coalei B.
2. Sesia parohială de 14 jugăre 860 stânjini □.
3. Câte una ferdelă bucate în natură sau contravaloarea ei în bani dela fiecare familie, iar dela jumătăţile de familie câte jumătate.
4. Stola parohială stabilită prin hotărârea adunării protopopeşti, grupa B Nr. 219/926 a tractului Braşov.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile cu documentele necesare oficiului protopopesc din Braşov în terminul fixat şi să se prezinte în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii parohiei.

Ţânţari, la 30 Ianuar 1931.

Consiliul parohial:

Preşedinte: **Pr. Ilarie Gonţia** paroh.
Notar: **Leonte Pausu**

Văzut:
Protopresbiterul tractului Braşov:
Dr. I. Blaga protopop.

Nr. 242/1931. (12) 1—3

Concurs

La ordinul Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 665/1931 şi în conformitate cu concluzul consiliului parohial din 18 Februar a. c., publicăm nou concurs, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Vineţia de sus.**

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.
2. Casa parohială cu supraedificate, în stare bună.
3. Sesiunea parohială: 15. jug. 282 stânjini □ pământ arabil şi fânaţ.
4. Câte 1 (una) ferdelă de bucate, dela fiecare familie.
5. Venitele stolare statorite de adunarea protopopească şi aprobate cu ord. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi prezinte cererile, provăzute cu toate actele necesare, în terminul susarătat, Oficiului protopopesc ortodox român Oltul, Şercaia, judeţul Făgăraş, şi să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiunilor regulamentare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul.

Şercaia, la 20 Februar 1931.

Valeriu Judele
adm. prot.

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

(1) 6—7

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

ANUNŢ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă Onoraţilor dni preoţi români ortodocşi, că am redus preţul Pălăriilor preoţeşti la cele de mătase, drăgălaşul şi frumosul format model «Dr. Cristea» şi la cele linse tari preoţeşti, după cum urmează: model «Dr. Cristea» bucata Lei 800, pălării tari linse preoţeşti Lei 600, fără a mai avea alte spese.

Trimit ori şi unde cu ramburs, sau trimiţând înainte paralele cu mandat poştal.

Cu stimă
VASILE MEŞOTĂ
BRAŞOV
strada Murăşenilor Nr. 3.

(5) 2—2

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Ad Nr. 493—1930 [10] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Sălaşul-de-sus,** protopopiatul Haţeg, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea salarului dela stat.
2. Sesiune parohială de 12 jugăre şi folosirea celor trei cimitere.
3. Câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte o zi de lucru, — sau ecuivalentul acelei zile de lucru în bani, — dela 140 case, precum şi stola obişnuită în tract.
4. Casă parohială modern zidită, cu supraedificatele necesare.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sunt poftiţi a-şi înainta petiţiile, provăzute cu documentele necesare în termin, subsemnatului, prezentându-se, cu prealabila încuviinţare a acestuia, — în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 8 Ianuarie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român al Haţegului în înţelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Sălaşul-de-sus.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 4 Martie 1931 Nr. 19

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII” SIBIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-biseri

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Religia și sănătatea

Dumineca proximă e *Dumineca bolnavilor.* E e inovație, menită a se încorpora la patrimoniul vieții istorice sufletești. Fiind întâmpinată dela început cu simpatii generale, ea face dovadă că oricât de conservativă e viața religioasă a poporului nostru, totuș nu e petrificată ci are puterea de asimilare a ideilor nouă. Hotărât lucru, poporul nostru nu e reacționar.

Dar având înainte o inovație, ar fi prematur să arătăm care sunt achizițiile ei difinitive. Și cu toate aceste constatăm că prin aceasta s'au pus probleme nouă alături de soluțiile vechi.

Acestea se pot urmări pe două căi:

a) atitudinea față de eterna enigmă a suferinții omenești, și

b) realizările practice de până acum precum și desvoltarea acestora în viitor.

In ce privește enigma suferinții, scopul Duminecii bolnavilor nu e speculativ. De când există sfânta Scriptură și mai ales cartea lui Iov a acestui Laocoon biblic, în luptă uriașă cu șerpii cumpliți ai îndoelii și ai desnădejdii, înțelegem că suferința nu poate fi exilată din imperiul vieții. Ea ne urmărește dela naștere și până la extrema agonie, ca un sol al lui Dumnezeu, să ne apropie de El, izvorul nesecat al vieții și al îndurării. Sfântul apostol Pavel adeseori face amintire în scrisorile sale de «ranele Domnului», întipărite pe trupul său, ca un semn al miraculoasei convertiri de pe drumul Damascului.

Ce ar rămâne din viața Mântuitorului, când s'ar elimina partea de suferință din această dumnezeească viață?

Prezența suferinții în ființa noastră realizează apropierea lui Dumnezeu de noi. O seamă de virtuți, ca răbdarea, iubirea și mila nu ni le putem însuși decât în școala suferinții.

Războiul a concentrat în viața omenească noian de suferințe fizice și spirituale. Mai înfiorătoare sunt cele sufletești.

In fața suferințelor trupești și sufletești, biserica a lansat bărcile sale de salvare pentru cei înviforați.

Mijloacele sacramentale și quasi-sacramentale ale bisericii sunt pentru continuarea operei, începute de către dumnezeescul ei Stăpân. De aceea biserica și-a revendicat dreptul și privilegiile de vindecare, nu însă fără discriminațiune.

Religia și medicina au avut domenii comune. Biserica și Spitalul, religia și medicina sunt aliate nedespărțite. Nici una nu există prin negarea celeilalte, nu se esclud și împreună formează o *entente cordiale.*

O precizare a atribuțiilor fiecăreia e necesară, căci au existat confusiuni și nu este exclus ca ele să se prelungească și dincolo de epoca noastră. D. e. nu orice boală se poate vindeca numai prin rugăciune sau prin sf. maslu, dar nici toate boalele prin medicina doftoricească. In veacurile primare harul sacramental se considera necesar și util la vindecarea boalelor trupești. Mai târziu întrebuințarea mijloacelor harice s'a limitat la vindecarea maladiilor sufletului. Când s'a desvoltat cultul sfintelor moaște, tradiția ne spune că s'au operat miraculoase vindecări de boale trupești.

O seamă de științe moderne, ca psihologia, fisiologia și psihiatria au străbătut cu cercetările lor în regiunile subconștiinței omenești, isbutind să descopere resorturi de facultăți, de care omul nu-și dă seamă.

Desvoltarea acelor facultăți neutilizate deschide nouă posibilități pentru omenire.

Intr'o epocă, în care științele fizice au deslegat atâtea enigme, nebănuite înainte vreme, ar fi straniu să dubităm că atâtea mistere ale ființei noastre lăuntrice sunt menite să rămâe veșnic pecetluite.

Un popor cu instincte religioase atât de profunde, cum este poporul nostru, e capabil de ascensiune sufletească și să se reculeagă din criza morală, prin care străbate, dacă biserica împreună cu slujitorii ei isbutesc să aplice remedii sigure de înviorare sufletească.

Menirea bisericii și a slujitorilor ei nu e să aștepte după bolnavi să-i vindece, ci să creeze condiții de sănătate robustă și imună în fața epidemiilor și a plăgilor.

T. S.

FOIȘOARA

Pedagogia cultului ortodox

de Dr. Nicolae Terchilă

Istoria ne vorbește despre «întunericul cel mai dinafară» în care a fost aruncat și ținut veacuri dearândul, de dușmanii săi, neamul românesc. Dar iată o minune mare, pe care a o vedea am fost învredniciți noi, de pronia divină. In întunerecul suferinței milenare sufletul neamului românesc nu s'a supus urmării firești a acestei situații, nu s'a părăginit, și n'a pierit, ci precum am văzut noi și a văzut toată lumea și s'a mirat, poporul românesc a ieșit din întunerecul suferinței cu suflet «întreg, cinstit, sănătos, drept îndreptând cuvântul adevărului său».

Pe baza acestei constatări cred că ne putem întreba: de unde a putut primi neamul nostru această putere miraculoasă, cine i-a dat concepția despre lume și viață, cine a tormat acest suflet sănătos și l-a păstrat veșnic vânjos și viguros, așa încât sănătatea lui n'a putut fi vătămată de nici un dușman politic sau religios, cari — precum ne spune istoria — au fost destul de numeroși? Cine a fost acel doctor minunat, care s'a îngrijit de sănătatea sufletească a neamului românesc, de ce mijloace s'a folosit și ce metodă, ce procedură a urmat? Istoria ne spune că sufletul neamului nostru este un aliagiu în care sunt contopite multe și variate elemente. Care a fost acel sculptor, acel maiestru divin a cărui mână genială a știut imprima în această «substanță spirituală» acea formă minunată cu care apare sufletul românesc în momentul unirii? Pronia divină ne-a învrednicit să vedem sărbătoarea cea mare a unirii la care a luat parte toată suflarea românească îmbrăcată în uniformă austriacă, ungară, rusească, bulgară, dar... toți vorbeau aceeaș limbă, aveau aceleași obiceiuri și mărturiseau aceeaș credință. Da, ei erau «uniți în cuget și'n simțiri», pentrucă în toți trăia cu o intensitate uimitoare, în toți zvâgnea acelaș suflet; toți erau de aceeaș lege, «de legea românească». Cine a putut fi acel maestru genial care a știut sculpta în pieptul fiecărui român — sub oricare stăpânire s'ar fi aflat acesta — figura măreață a sufletului «românesc»?. Fără îndoială că numai biserica ortodoxă.

Când un maestru genial creează o capodoperă, lumea admiră această creație. Fiii neamului, din care face parte geniul creator, se laudă cu el și-i preamăresc opera. Insă puțini se întreabă *de ce mijloace s'a folosit și cum* a lucrat maestrul? Puțini s'au ocupat și cu întrebarea: Cum și-a crescut biserica ortodoxă fiii săi? Cum a format ea sufletul românesc? De ce mijloace s'a folosit și cum a lucrat ea? Cum și-a îndeplinit ea marele rol pedagogic? Puțini s'au ocupat cu această întrebare, și eu dibuesc pe cărări noui și de aceea rog să fiu scuzat dacă răspunsul ce încerc să-l formulez acum, nu va fi satisfăcător din toate punctele de vedere.

Biserica noastră a format sufletul românesc. Arta de a forma sufletul se numește pedagogie. Ea a avut în viața neamului nostru un înalt rol pedagogic. Biserica și-a îndeplinit această misiune sfântă cu o pricepere uimitoare săvârșind astfel o operă genială în adevăratul înțeles al cuvântului. Această operă genială, această creație a artei pedagogice bisericești, este un popor sănătos sufletește și trupește. Dintre mijloacele de care s'a folosit biserica în săvârșirea operei sale, amintesc pe acela, care ne este ușor accesibil tuturor, și care este *cultul divin.* Cultul divin al bisericii noastre este un minunat mijloc de armonică educație trupească și sufletească.

Biserica noastră împărtășește cunoștințe credincioșilor săi după principii pe care pedagogia științifică numai după secole le-a descoperit și abea după lupte grele le-a putut pune în aplicare. Așa de pildă principiul intuiției s'a aplicat în biserica noastră cu multe secole înainte, cum în puține școli moderne se aplică azi. Slujba bisericească este doar o expunere intuitivă a vieții Mântuitorului. Centrul cultului divin ne aduce aminte

Religie şi şcoală

(Sfârşit)

Sau: învăţătorul vrea să infiltreze în sufletul copiilor datorinţele faţă de părinţi. Cum să se apuce de asta în şcoala, din care e înlăturată instrucţia religioasă creştină? Să le prezinte teza abstractă: Părinţii voştri v'au făcut bine, deci le datoraţi supunere?

Dar dacă le va vorbì lor *catihetul* despre copilul Nazarinean Isus, care deşi era Dumnezeu, ascultà întru toate de părinţii Săi; dacă le va vorbì lor despre junele Tobie, care în părintele său a venerat pe locţiitorul lui Dumnezeu şi i s'a supus, căci s'a cugetat aşa: «Ceeace-mi porunceşte tatăl meu, aceea-i porunca Ta, Atotputernice Doamne!» — atunci în sufletul copilului se vor realiza idei şi sentimente pentru toată viaţa şi va privì cu alţi ochi pe părinţii săi.

Şcoala ireligioasă, cu morala ei lumească, nu poate da merinde pentru o viaţă. Cei mai mulţi copii în etate de 12—16 ani ies în lume. Vârtejul vieţii ameninţă cu naufragiu credinţa şi morala lor. Apar agitatorii «democraţi» şi încep a-i aţâţa contra ordinei sociale, vin liber-cugetătorii, necunoscători de Dumnezeu şi de lege, vin amăgitorii şi-i învită în vâltoare cu cântec de sirenă; vine proza vieţii şi dărâmă castelele de carton ale visurilor; vine grija boala şi moartea.

Dumnezeule! de unde să-şi împrumute sărmanul om putere şi demnitate pentru suportarea vieţii, dacă din şcoala ireligioasă a ieşit cu sufletul fără cunoaşterea unei lumi ideale?

Etică, fără Dumnezeu, poate convenì temporar; dar viaţa privată, întocmai ca întreaga ordine socială, n'are sprijin mai puternic şi mai indispenzabil, decât creştinismul pozitiv.

De aceea, ceice vreau să-l elimineze din şcoală, sânt inimicii semenilor lor.

Dacă statul a introdus obligativitatea învăţământului, să dee garanţă părinţilor cu privire la aceea, că şcoala nu va strica ceea-ce clădeşte educaţia familiară.

II

A spus cineva, că gruparea învăţătorimii sub steagul radical-progresiv e problemă de existenţă, Această declaraţie e desconsiderarea nivelului spiritual al învăţătorimii. O asociaţie învăţătorească nu poate să aibă ca scop exclusiv apărarea intereselor materiale. Cei mai mulţi învăţători păşesc, aşa credem, plini de idealism pe terenul de luptă al vieţii, în şcoală văd factor de cultură, ear în sine înşişi pe purtătorii de cultură.

Învăţătorul scontează chiar în primul an problema importantă a raportului dintre şcoală şi religie.

Învăţătorul ortotox român să fie mândru de principiile sale creştine, manifestându-le pe faţă. Învăţătorul ortodox să fie mai mult, decât un pupitru mobil, mai mult decât o pâlnie de cunoştinţe generale. Învăţătorul ortodox plaseze ceva din sufletul său, din propria sa individualitate, din religia aceea, care împrumută armonie perfectă în toate direcţiile individualităţii şi personalităţii umane.

Dacă religia a devenit vitală convingere, învăţătorul nu mai e mehanic, meseriaş, nu-i cârpaci, ci artist educativ, care cu dalta religiei va sculpta în sufletul copiilor prototipul lui Dumnezeu.

Nu numai vocaţiunea îndrumă pe învăţător la principiile religiei, ci şi caracteristica lui lume sufletească, acele speciale raporturi de viaţă, între care decurg zilele. Tânărul candidat de învăţător părăseşte şcoală normală plin de însufleţire, plecând să cucerească o lume. De unde provine fenomenul, că după câţiva ani însufleţirea lui scade aproape la zero? Nu-i destul de tare fundamentul să poată suportà edificiul idealurilor?... Lipsa materială slăbeşte uneori lupta pentru ideile sublime. De aceea, al statului şi al societăţii interes este să asigure învăţătorului traiul zilnic. Dar, şi aceea-i adevărat, că bunăstarea materială nu produce idealuri, şi că găsim mai mult idealism în colibe, decât în palate. Nu grija materială dezacordă viaţa învăţătorului şi pune surdină la corzile însufleţirii, cât mai vârtos proza vieţii: cunoştinţele eronate şi interpretările rele din partea părinţilor sau a copiilor. Aceste suferinţe sufleteşti stingheresc entuziasmul pedagogic în învăţător.

In cazul oboselilor sufleteşti, numai religia mai poate picura energie şi statornicie în sufletul învăţătorului. Acei instructori, cari mai privesc şì la Cruce, luptă de partea norocoasă, unde din înălţime se revarsă îndemnul divin: «In acest semn vei învinge». Un învăţător tare în credinţă va învinge osteneală şi scârbă.

Învăţătorii noştri să se avânte cu încredere pe terenul de luptă şi vor obţinea biruinţă.

Religia nu suprimă idealurile umanistice de şcoală, ci pune mai sus scopurile de educaţie. Omul însuş este astfel mai înalt. Religia este puternică alianţă a părinţilor şi învăţătorilor în activitatea grea, ca în viaţă să trimită oameni de caracter, pregătiţi pentru orce luptă. Marea luptă se va decide norocos numai în semnul Crucii.

Pr. *Dr. T. Potcaş.*

Asociaţia Clerului „Andrei Şaguna"

Nr. 8/1931

COMUNICAT

In baza § 6 din «Regulamentul pentru organizarea despărţămintelor», în decursul postului sfintelor Paşti, se vor ţinea adunările ordinare ale despărţămintelor.

Programa adunării e următoarea:

Ziua I a. m.

1. Te-Deum.
2. Deschiderea adunării prin preşedinte.
3. Raport asupra activităţii pastorale a preoţimii şi a cercurilor religioase în 1930.
4. Dare de seamă asupra activităţii despărţământului în 1930.
5. Constatarea plătirii cotizaţiilor pe 1930 şi încasarea celor de pe 1931. — Inscrierea de membri noi.
6. Alegerea alor doi delegaţi, pe lângă preşedinte, la congresul viitor.
7. Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii religioase şi culturale în cuprinsul despărţământului, şi pentru propăşirea Asociaţiei.
8. Propuneri.

După masă şi a II-a zi.

Se întocmesc *misiuni interne* cu *mărturisirea şi cuminecarea* preoţilor, a profesorilor preoţi, a absolvenţilor de teologie şi a funcţionarilor bisericeşti.

Pentru meditaţia de pregătire înainte de mărturisire recomandăm textul: «*Tot celce face păcatul, rob este păcatului*» (Ioan 8 34) «*Dacă vă va slobozi pe voi Fiul, cu adevărat slobozi veţi fi*» (Ioan 8, 36), căutând a trezi conştiinţa vinovăţiei şi părerea de rău; ear pentru meditaţia dela cuminecare dăm subiectul: «*Grăuntul de grâu căzând pe pământ, de nu va muri el singur rămâne, iar de va muri, multă roadă aduce*» (Ioan 12, 24).

Sibiu, 26 Februar 1931.

Biroul Central al Asociaţiei.

Cu adventiştii. Pr. Petre Chiricuţă din capitală a chemat la discuţie contradictorie pe reprezentantul adventiştilor, Ştefan Demetrescu. Discuţia se face la Fundaţia Carol în Bucureşti în 8, 15 şi 22 Martie 1931.

---

de jertfa Mântuitorului pentru omenire şi are o putere educativă trezind şi desvoltând spiritul de jertfă atât în cercul îngust al familiei, cât şi în cercul mai larg al societăţii omeneşti. Sfânta liturgie formează deci un îndemn neîncetat spre jertfă prin un viu exemplu dumnezeesc. In cultul divin se dă posibilitatea atât omului cult, cât şi analfabetului să cunoască cu uşurinţă întreaga viaţă a Domnului nostru Isus Hristos. Dar nu numai viaţa Mântuitorului, ci «întreaga istorie a mântuirii» se petrece înaintea ochilor noştri în cultul divin al bisericii ortodoxe.

Precum ne e cunoscut, vecernia simbolizează timpul înaintea venirii lui Isus, utrenia ne aduce aminte de apariţia lui Mesia în lume, iar liturgia ne prezintă în mod cum nu se poate mai intuitiv, cu multă pompă şi fast, cu multă sfinţenie, întreaga viaţă a lui Isus.

Explicarea rezumativă a singuratecelor acte din sfânta liturgie dovedeşte afirmarea făcută mai sus. Astfel înseamnă:

1. Deschiderea uşilor împărăteşti — deschiderea împărăţiei lui Dumnezeu pentru neamul omenesc.
2. Ieşirea preotului cu sfânta Evanghelie — apariţia Mântuitorului nostru Isus Hristos în lume.
3. Cetirea «apostolului» — predica sfinţilor apostoli trimişi de Isus.
4. Cetirea Evangheliei — predica lui Isus.
5. Eşirea cu sfintele daruri — intrarea triumfală a lui Isus Hristos în Ierusalim.
6. Oprirea preotului în mijlocul bisericii — Isus pe cruce.
7. Intrarea preotului în altar şi punerea sfintelor daruri pe sfânta masă — luarea de pe cruce şi punerea lui Isus în mormânt.
8. Impreunarea pânii cu vinul (a trupului şi sângelui) — învierea.
9. Binecuvântarea — «mântuieşte Doamne poporul Tău şi binecuvintează moştenirea Ta» — binecuvântarea dată de Isus înainte de înălţare.
10. Ducerea sfintelor taine în proscomidier — înălţarea la ceruri.

La această reprezentare a vieţii lui Isus preotul reprezintă persoana Mântuitorului. Această chemare înaltă a împrumutat preotului o putere autoritativă fără de seamăn în faţa poporului, care primea în forma aceasta cele mai preţioase cunoştinţe religioase dela un dascăl cu mare autoritate. Acest cult divin intuitiv a avut o mare valoare pedagogică pentru poporul nostru în timpul de întunecime culturală. Precum rezultă din cele spuse, neîncetat primeşte viaţă nouă în faţa credincioşilor figura Mântuitorului, a sfinţilor evanghelişti şi apostoli în cultul divin. Prin acte şi simboluri abstractele idei religioase devin uşor accesibile poporului simplu. Astfel primeşte cultul divin ortodox un caracter educativ şi instructiv.

Singuraticele acte sunt împreunate cu citirea textelor alese din sf. Scriptură şi cu frumoase cântări bisericeşti. Citirile şi cântările noastre bisericeşti împărtăşesc credincioşilor un bogat material instructiv şi foarte edificativ, cules din întreaga Biblie.

Ce ar putea mişca mai mult sufletul credinciosului decât ascultarea cuvântului dumnezeesc? Aici găseşte el izvorul adevărat al luminării şi al cunoştinţei. Cuvântul lui Dumnezeu serveşte ca cel mai bogat izvor al mângăerii şi bucuriei spirituale, de care avea lipsă neîncetat românul în robia sa milenară. Învăţături frumoase şi mult cuprinzătoare, idei în înălţimea lor neîntrecute se află în V. T. dacă ne gândim numai de ex. la pildele lui Solomon. Putere pentru îndurarea suferinţelor fără cârtire împotriva lui Dumnezeu poate soarbe credinciosul din cartea lui Iov. Cât de potrivite erau pentru soarta poporului românesc «Plângerile lui Eremia» în cari sânt descrise suferinţele robiei! Ca printr'un lanţ veşnic nedistrus a fost legat sufletul poporului român de cartea Psalmilor. Psaltirea este un imn neîntrerupt de laudă şi preamărire adusă lui Dumnezeu cel puternic. Psaltirea este o carte plină de profunde învăţături religioase. In ea se oglindeşte, cu toate grijile şi ranele sale, sufletul românesc, cu toate bucuriile şi speranţele

INFORMAŢIUNI

Consiliul arhiepiscopiei noastre de Alba Iulia şi Sibiu în 2 Martie a. c., a ţinut şedinţă plenară sub prezidiul I. P. S. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru *Nicolae.*

Dintre obiectele pertractate amintim următoarele:

S'a încuviinţat cererea păr. consilier arhiep. Matein Voileanu, ca după un serviciu de peste un jumătate de secol, prestat cu credinţă şi devotament bisericii şi instituţiunilor ei, de a fi trecut în binemeritatul stat de pensiune.

Din acest prilej I. P. S. Sa Mitropolitul a exprimat păr. Voileanu atât în numele său cât şi în numele Consiliului arhiepiscopesc mulţumiri pentru bunele servicii prestate într'un şir atât de lung de ani, dorindu-i dela bunul Dumnezeu încă zile îndelungate.

Tot asemenea s'a primit şi abzicerea păr. prot. al Sebeşului Sergiu Medean, care în decursul lungei sale activităţi pastorale de peste 40 ani, a fost unul din cei mai zeloşi protoierei ai Arhiepiscopiei noastre.

Şi P. C. Sale I. P. S. Sa i-a exprimat mulţumita sa şi a Consiliului pentru rodnica activitate desvoltată în decurs de 44 ani.

Cu administrarea protopresbiteratului Sebeş a fost încredinţat păr. protoiereu al Hunedoarei Dr. Vasile Oană, iar cu administrarea protopresbiteratului Devei păr. protoiereu al Dobrei, Iosif Morariu.

S'au luat totodată dispoziţiunile necesare pentru întregirea protopresbiteratelor vacante prin publicarea de concurs.

Pentru timpuri mai bune. S'a proectat ridicarea unui monument, pe teritorul comunei Vad, întru comemorarea întoarcerii M. Sale Regelui Carol în ţară. Suveranul şi-a exprimat dorinţa ca ridicarea monumentului să se amâne pentru vremuri mai bune din punct de vedere financiar.

Fondul de ajutoare al ziariştilor români, întemeiat în 1911 de fericitul *Dr. Ioan Mihu*, a trecut, cu ziua de 19 Februar 1931, în administraţia «Sindicatului presei române din Ardeal şi Banat», potrivit dispoziţiei articolului care prevede că epitropia dela Sibiu a fundaţiei este liberă, în momentul când va crede de cuviinţă, să testeze această avere unei asociaţii de presă sau unei societăţi culturale. Averea în bani şi acţii, administrată până acum de epitropia dela Sibiu, se cifrează la aproape patrusute de mii Lei.

Ciclu de conferenţe se va ţinea în sala teatrului naţional din capitală, în fiecare Mercuri, între ora 6 şi 7 d. a. pentru sărbătorirea celor 60 de ani ai dlui profesor *N. Iorga*. Conferenţele, care încep în 4 Martie şi se termină în 27 Mai 1931, vor fi ţinute de dnii: C. Argetoianu, P. Şeicaru, I. Petrovici, D. Gusti, Nichifor Crainic, I. Nistor, Gheorghe Brătianu, Nicolae Titulescu ş. a. cari vor cuvânta despre dl *N. Iorga* ca: om politic, ziarist, orator, om de litere, filosof, profesor, istoric al românilor, al orientului şi al evului mediu.

Instalare de paroh. Duminecă în 22 Februar s'a făcut în parohia Băcăinţi, prot. Geoagiu, introducerea tinărului preot *Cornel Doroga*, de loc din Pricaz. Utrenia s'a slujit de noul paroh, ear la sfta Liturgie a sosit păr. protopop tractual, Valer Goron cu administratorul parohial, Pr. Sever Păcurar, din Gelmar. Sfânta Liturgie s'a slujit în sobor, iar răspunsurile le-a dat dl notar Bucur Secărea cu melodioasă voce. La sfârşitul Liturghiei a vorbit păr. protopop, arătând care e chemarea păstorului în zilele de astăzi şi dând îndrumări credincioşilor pentru o viaţă vrednică sufletească. Ceteşte apoi singhelia arhierească pentru noul paroh, îi predă sfta Evanghelie şi cheea bisericii, spre a propovădui adevărurile veşnice ale lui Isus în locaşul dumnezeesc. Răspunde în cuvinte alese părintele Doroga, că îş simte răspunderea grea înaintea oamenilor şi a lui Dumnezeu, şi promite înaintea altarului a-şi face datorinţa cu vrednicie şi a rămânea pururea ucenic credincios al lui Isus. La sfârşit părintele administrator Păcurar îşi ia rămas bun dela băcăinţeni, arătându-le că starea din trecut să poate îndrepta prin dragostea reciprocă între conducătorii satului şi între popor. *Coresp.*

Serată culturală la Turnişor. O frumoasă manifestaţie culturală a avut loc în seara Dumineci lăsatului de post, la Turnişor. Credincioşii din această comună, sub conducerea părintelui prof. N. Topolog, au dat o serată artistică menită să arete odată mai mult ce lucruri minunate pot înfăptui o mână de oameni devotaţi, conduşi înţelept de păstorul lor duhovnicesc. Programul seratei l-au alcătuit câteva coruri, admirabil executate de grupul de bărbaţi turnişoreni cari cântă şi în biserica locală Sf. Liturghie. Impresionant de firesc a fost şi jocul diletanţilor iscusiţi cari au reprezentat o piesă teatrală. Bine — declamatorii. Asemenea manifestaţii culturale fac cinste turnişorenilor şi păstorului lor sufletesc deopotrivă. *Asistent.*

† **Gheorghe Roman.** Vineri seara, pe la ora 10, a încetat din viaţă bătrânul dascăl *Gheorghe Roman*, tatăl deputatului Dr. Dionisie Roman, deputat de Târnava mare. Născut în comuna Atel, judeţul Târnava mare, în 1841 Ianuar 5, dintr'o veche familie românească de preoţi, a fost martor ocular al multor evenimente din 1848. Impreună cu fratele său Dionisie Roman, a fost închis la Vaţ şi mai pe urmă (1916) la Şopron, unde Dionisie a murit ear Gheorghe a scăpat ca prin minune. Şcoala a făcut-o la gimnaziul din Mediaş şi la şcoala pedagogică din Sibiu; la îndemnul lui Şaguna a primit să fie dascăl în comuna sa, unde a muncit timp de 38 ani, în grele timpuri. Înmormântarea i s'a făcut în 22 Februar, plâns de fii şi ficele rămase în urmă şi de toţi ceice veniseră să-i dea salutul din urmă. Odihneasca în pace!

Expoziţie internaţională de artă creştină pregăteşte oraşul Padova, cu prilejul împlinirii de 700 ani dela moartea S. Antonie de Padova. Expoziţia se deschide în Iunie 1931 şi durează până în Iunie 1932.

ŞTIRI LOCALE

Directoratul Ministerial IV Cluj, cu circulara Nr. 5481/1931, aduce la cunoştinţă, că orce cerere pentru spectacole teatrale organizate de diletanţi să fie înaintată cu 14 zile înainte de termenul spectacolului prin *Chestura poliţiei* Sibiu. Nici o cerere venită pe adresă personală nu va fi luată în considerare.

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Patriarh Atanasie

Născut în anul 298, în capitala Egiptului, Alexandria, din părinţi nobili şi temători de Dumnezeu, Atanasie s'a deosebit prin alese însuşiri sufleteşti. A stat la eremitul Sfântul Antoniu doi ani; şi nu s'ar fi despărţit de dânsul, dacă nu l-ar fi chemat în oraş patriarhul Alexandru din Alexandria, să-i fie de ajutor contra ereticilor, ceeace Sfântul Atanasie a şi îndeplinit cu mare râvnă.

Patriarhul a dus cu sine pe Atanasie la Niceea, la întâiul Sinod ecumenic; deşi era numai preot liturgisitor, Atanasie totuş combătu temeinic erezia lui Arie. Prin acest succes atrase asupra sa ura Arienilor, cari dela acel moment (325) până la finitul vieţii sale (373) nu încetară a-l persecută în toate modurile.

După moartea lui Alexandru, preoţimea şi poporul doriră de patrirh pe Sfantul Atanasie: fu aclamat în unanimitate.

Arienii l-au duşmănit prin calomnii înaintea poporului şi în faţa împăratului. Constantin cel Mare, indus în eroare, convocă consiliu în oraşul Tir, în care Sfântul Atanasie trebuî să se justifice faţă de acuzele aduse contra lui. Partea mai mare a Episcopilor prezenţi la Sinod protejă pe şeful eretic Arie. Fiindcă nu li-a succes să-l condamne pentru crimă şi nelegiuire, au înduplecat pe Constantin să exileze pe Atanasie în Trier.

După moartea lui Constantin, urmaşul său, Constant I, rechemă din exil pe Sfântul Atanasie şi cu decret îl trimise earăş în episcopatul lui. Credincioşii au primit cu mare bucurie, dar arienii au sfinţit, din confesiunea lor proprie, de Episcop, pe altul, care alungă din oraş pe sfântul bărbat.

Atanasie merse la Roma, dar se întoarse din nou în patriarhia sa, unde după laurii luptelor multe, în anul al 46-lea al preoţiei sale, pe timpul împăraţilor Valentinian şi Valens, s'a mutat la Domnul.

Sfântul Atanasie compara prigonirea cu furtuna, care este aspră şi furioasă, dar nu durează mult. După ea, de regulă vine senin. Aceasta a experimentat-o el însuş. Persecuţiile s'au terminat şi în amurgul vieţii sale a guvernat în linişte patriarhia.

Dr. T. P.

---

sale. In cartea psalmilor se află toate câte se rapoartă la morală şi credinţă. Fiecare cuvânt al acestei cărţi este plin de o miraculoasă putere de edificare şi întărire sufletească.

Nu mai puţină este puterea ei educativă. Să ne gândim de ex. la următoarea cerere din Ps. 50: «Inimă curată zideşte întru mine Dumnezeu şi Duh drept înoieşte întru cele dinăuntru ale mele». Ce scop sublim pentru o educaţie religioasă indică aceste cuvinte Dumnezeeşti. Ce ideal frumos urmăreşte educatorul care vrea să dea societăţii oameni «cu inimă curată» şi cu «Duh drept». Biserica ştie realiza acest scop pentrucă ea află totdeauna drumul cel mai potrivit care duce cu siguranţă la sufletul omenesc. Cele propoveduite de biserică sânt într'o «legătură vitală» cu preocupările credincioşilor. Iată că un principiu al pedagogiei contemporane, bazat pe rezultatele cercetărilor psihologice, este aplicat de biserică cu foarte multe veacuri înainte. Nu există nici o situaţie în viaţa internă şi externă a românului, la care nu s'ar potrivi vre-un psalm. De aceea în biserica românească psalmii au rol foarte însemnat. Cartea psalmilor însoţeşte — s'ar putea zice — toată viaţa românului şi sfinţeşte toate momentele vieţii lui. Mult tact pedagogic dovedeşte biserica atunci, când introduce psalmi în întreaga rânduială a cultului divin începând dela sf. liturghie, până la cea mai simplă rugăciune de mulţumită (vezi liturghierul). Credinciosul asimilează cu o deosebită plăcere învăţăturile dogmatice şi morale ale bisericii sale, învăţăturile despre Dumnezeu, a raportului său cu lumea, învăţături cari sunt în mod sublim exprimate în psalmi. Le asimilează cu plăcere, pentrucă formează o necesitate vitală pentru el.

O parte însemnată a rolului educativ al cultului divin se realizează prin frumoasele cântări din octoih şi din cele 12 Minee cântate la vecernie şi la utrenie. In cântările din octoih întocmite de sf. Ioan Damascenul şi de Anatolie, patriarhul Constantinopolului, aflăm, precum am spus, o minunată ţesătură de învăţături din Vechiul şi Noul Testament. «Foarte frumoasă şi cu multă înţelepciune este făcută de Sf. Părinţi această împletire din cărţile Vechiului şi Noului Testament. Impletirea aceasta nu este numai o înşirare de cântări armonioase şi de suflet hrănitoare, ci cuprinde într'insa un înţeles mai adânc şi un alegorism foarte bogat; în tot ce e pe el în formă, cuprins, în înşirarea lui vedem un misticism curat, un alegorism, cu un înalt înţeles şi cu o mare bogăţie de idei instructive» (Badea Cireşianu, «Tezaurul liturgic» v. 3, p. 128). — Prin cântarea psalmilor se vădeşte starea de păcătuire a omului vechi, iar speranţa lui în mântuirea ce trebue să vină este frumos şi poetic exprimată în stihirile octoihului cari se cântă întru bucuria învierii lui Hristos. Aşa de ex. vorbeşte omul cel vechi căzut în păcat în stihul următor: «Dintru adâncuri am strigat către tine Doamne, Doamne auzi glasul meu». Sau: «Doamne strigat-am către tine auzi-mă, ia aminte glasul rugăciunii mele, când strig către tine»... Credinţa mântuirii radiază din cuvintele pline de învăţătură bisericească; «Celui mai 'nainte de veci din Tatăl născut, lui Dumnezeu cuvântului, Celui întrupat din Fecioara Maria, veniţi să ne închinăm, că răstignirea răbdând, îngropării s'a dat, precum însuş a voit şi înviind din morţi m'a mântuit pe mine, omul cel rătăcit». Cine ar putea expune într'o formă mai cuceritoare, mai atrăgătoare o învăţătură dogmatică şi atât de abstractă despre Dumnezeu, care s'a născut mai înainte de veci din Tatăl, care s'a întrupat din Fecioara Maria, a suferit moarte pe cruce şi a înviat! Iată principiul pedagogic «Non multa, sed multum» pe cât de vechiu, pe atât de modern, dar de care aşa puţin se ţine seama în şcolile noastre, şi pe care biserica noastră îl realizează într'un mod atât de minunat. Iar învăţătura bogată o leagă în «*mod vital*» de sufletul individului când zice; «M'a mântuit pe *mine*, omul cel rătăcit». Această învăţătură frumoasă şi bogată o poate asimila şi un aualfabet pentru i-se *cântă* în fiecare Duminecă şi sărbătoare.

(Va urma)

Nr. 83/1931 [14] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. a II [doua] **Hăghig** din protopopiatul Sf. Gheorghe se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitete sânt următoarele:

1. Leafa dela stat.
2. Sesiune parohială de 18 jug. — pământ de cl. I — pe malul Oltului.
3. Casă parohială, în stare bună, cu instalaţie de lumina electrică; grajd de 8 vite şi grădină de ½ jugăr.
4. 8 metri lemne de foc, aduse acasă.
5. Simbrie: dela fiecare familie una ferdelă de bucate, iar dela văduve ⅓ de ferdelă.
6. Venitele stolare uzitate.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile — conform normelor în vigoare — în terminul dat subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu 8 zile înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică — spre a cânta, a cuvânta sau a celebra.

Sf. Gheorghe, 28 Ianuar 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 3—1931 prot. [9] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III [treia] **Feleag**, din protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile de a cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţe economice şi grădină de legume.
3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător şi fânaţ.
4. Sesiune parohială nouă 11 jug. dată provizor; iar când se va face împroprietărirea definitiv, acea ce se va da.
5. 1½ ferdelă porumb sfârmit de fiecare fum [circa 125 fumuri].
6. 5 stânjini lemne lungi aduşi în curte.
7. Stola uzitată.

Parohia este la o depărtare de 3 km. de gara Mureni şi şoseaua naţională.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortod. Sighişoara, iar concurenţii îndreptăţiţi se vor prezenta în parohie şi în biserică la sf. Liturghie.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii consiliului parohial.

Sighişoara la 10 Ian. 1931.

Emilian Stoica
protopop.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

pe protopopiate

întocmită de

Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

---

[11] 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român pentru întregirea parohiei de clasa III **Valea-Sângeorgiu** din protopopiatul Haţeg.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) Sesie veche 9 jugăre catastrale, 4 jug. cat. din Reforma Agrară [R. A.] şi 1 jugăr pădure.

b) Una măsură de porumb nesfârmit dela fiecare familie şi una [1] zi de lucru.

c) Stola obişnuită în tract.

d) Loc de casă cu grădină.

e) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesiunea parohială îl plăteşte parohul ales.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu prealabila încuviinţare a înaintestătătoriului tractual, se vor prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Haţegului în înţelegere cu consiliul parohial.

Haţeg, la 14 Ianuar 1931.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Nr. 24/1931. (13) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I vacantă, din **Ţânţari**, jud. Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Congrua dela stat conform coalei B.
2. Sesia parohială de 14 jugăre 860 stânjini □.
3. Câte una ferdelă bucate în natură sau contravaloarea ei în bani dela fiecare familie, iar dela jumătăţile de familie câte jumătate.
4. Stola parohială stabilită prin hotărârea adunării protopopeşti, grupa B Nr. 219/926 a tractului Braşov.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile cu documentele necesare oficiului protopopesc din Braşov în terminul fixat şi să se prezinte în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii parohiei.

Ţânţari, la 30 Ianuar 1931.

Consiliul parohial:

Preşedinte: Notar:
Pr. **Ilarie Gonţia** **Leonte Pausu**
paroh.

Văzut:
Protopresbiterul tractului Braşov:
Dr. I. Blaga
protopop.

Oficiul parohial ort.-rom. din Săsciori j. Alba

Publicaţiune

Oficiul parohial ort. rom. din Săsciori, în ziua de 15 Martie 1931 ora 2 p. m. în localul şcoalei de stat, dă prin licitaţie publică cu oferte închise şi sigilate conform art. 88—110 din legea cont. publice, construcţia a lor 3 măcelării, în preţul de Lei 65·755.

Licitatari va depune un vadiu de 10%.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea în cancelaria oficiului parohial în fiecare zi în orele oficioase. (7) 1—3

Săsciori, la 15 Februar 1931.

Preşedinte, Secretar,
Ioan Stoicuţa **Virgil Pap**
paroh.

Nr. 242/1931. (12) 2—3

Concurs

La ordinul Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 665/1931 şi în conformitate cu concluzul consiliului parohial din 18 Februar a. c., publicăm nou concurs, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Vineţia de sus.**

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.
2. Casa parohială cu supraedificate, în stare bună.
3. Sesiunea parohială: 15. jug. 282 stânjini □ pământ arabil şi fânaţ.
4. Câtè 1 (una) ferdelă de bucate, dela fiecare familie.
5. Venitele stolare statorite de adunarea protopopească şi aprobate cu ord. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi prezinte cererile, provăzute cu toate actele necesare, în terminul susarătat, Oficiului protopopesc ortodox român Oltul, Şercaia, judeţul Făgăraş, şi să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiunilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul.

Şercaia, la 20 Februar 1931.

Valeriu Judele
adm. prot.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor „Vieţile Sfinţilor" ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 7 Martie 1931 Nr. 20

Telegraful Român

Organ național-bise

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Am căzut în curba desorganizării bisericești?

Tăcerea ce a urmat intervenției episcopatului ardelean, care cerea dela conducătorii de stat a trata mai cu mănuși biserica ortodoxă, — furtuna pare a o prevesti. După liniște, și în natură, urmează de regulă viforul. Se pare deci că vorbele dulci, cu care au fost întâmpinați Arhiereii noștri, sânt un fel de îndulcire, ca să nu se simtă prea tare amăreala hapului ce va urma.

Când se tace mult, se lucră mult, dar nu la arătare, ci pe înfundate. De mai bine de o lună așteptăm noi preoții răspunsul, ca să știm unde ne aflăm: mai primim ceva ajutor dela stat, ori nu primim. Două luni din an au trecut până acum în așteptare și trece și a treia lună, și tot nu ne cunoaștem soarta. Odată auzim că răspunsul guvernului întârzie fiindcă șeful finanțelor lipsește din țară și cuvântul dinainte de punct în chestie este al d-sale; altădată se aduc de motiv fricțiunile din cler, care nu întreg e pe același punct de vedere în chestia ajutorului de stat pentru biserică. Se spune apoi, că mai sânt unele puncte întunecoase ce trebue lămurite, — ear lămuririle cer timp. Câte de toate nu ni se spun, că doar' mai lăsăm ceva din dârzenie și pe urmă ne împăcăm cu situația creată.

Motive de întârziere cu răspunsul se aduc și se pot inventa cât de multe. Vorba e că foamea nu cu promisiuni, ci cu pâne se potolește. In promisiuni noi flămânzii cunoaștem pretextele lupului, care cu orce preț voia să înghită melul, și l-a și înghițit. Credința aceasta nime nu ni-o poate contesta. In trăgănarea chestiunei, noi cetim dorința cârmei de stat de a ne suprima nu terțialitatea, ci dacă se poate jumătatea ori și mai bine din bugetul cultelor. Guvernul se uită la cifre, operează cu cifrele, și cu ajutorul cifrelor vom fi, dacă și nu gâtuiți, dar la tot cazul aproape anihilați în mișcările bisericești, ca să nu-i mai putem tulbura calculii. Sântem — se zice — biserică de stat. Stăpânul nostru e statul. Trebue să ascultăm de stăpân...

Nu voesc a vătăma pe nime, sau a-i atribui intențiuni ce nu le are. Adevărul tot trebue mărturisit însă. Cine numai la cifre se uită, și nu-și dă seama de urmări, de regulă greșește. Va folosi ceva statului din oprimarea ortodoxismului? — In loc de seceriș bogat, va culege furtună. Căci eată ce urmează: Ortodoxismul nu se va stânge, căci nu se poate stânge o mișcare sufletească concrescută cu ființa noastră. Mulțimea ortodoxă nu e plantă exotică, care dacă o atinge o biată de brumă, numai decât își perde podoabele și se ofilește, ci ortodoxismul este ecrasit, care ușor explodează și ușor învălue în fum și răstoarnă întreg edificiul, care din nefericire cade în raionul exploziei. Lovitura ce se dă ortodoxismului, ușor duce la lupte confesionale. Pentrucă cel lovit privește în jurul său și se întreabă: De ce numai eu să fiu lovit și altul nu? De ce alții la plăcinte înainte și la nevoi înapoi? Oare nu o singură măsură trebue să aibă toate confesiunile din țară? Primejdia e gata, focul e aprins. Ear aprins focul, știe Dumnezeu, unde duce prăpădul incendiului. Când a înviat biserica noastră? A înviat ca din morți atunci când bisericile i se răpeau, când mănăstirile i se ardeau și când preoții săi (mireni și călugări) se aruncau în temnițe grele, cutezând a-și ridica glasul în apărarea bisericii strămoșești. Sufletul nostru — să se știe — nu e plămădit din aluatul acelui mare domn din zilele noastre, care ar fi zis, că vre-o zece ani mai avem lipsă de religie și de biserică, ear după zece ani Biblia cu toate sculele bisericești poate intra în vre-un muzeu de vechituri. Noi sântem plămădiți și crescuți în aluatul religiei și al credinței în Dumnezeu. Cine nu apreciază religia, nu-și dă seamă de incomparabila energie duhovnicească ce stă ascunsă în sufletul țăranului român. Ireligiositatea și disprețul față de servitorii bisericii ce par a ieși la iveală pe unele locuri, sunt numai spoituri, înșelăciuni optice. Cine pe acele zidește, zidește pe nisip casa sa. Când poporul va observa, că așezămintele sale religioase i se reduc, că nu mai poate avea nici preoți, cum i-a avut mai înainte, când îi susținea dânsul cum putea, — va începe a cere, a reclama, ba a și amenința. E curată iluzie a trăi în credința că obștea primește cu sânge rece, tot ce se petrece în jurul său cu privire la biserica sa, și că stă pasivă, orce lovitură i s'ar aplica pe acest teren. Câteva momente poate să stea și în liniște, până ce se adună nemulțumirile în suflet. Se trezește însă, și atunci reacționează așa cum știe: răsturnând dela cârmă pe cel ce-i produce

FOIȘOARA

Problema reformei calendarului

apreciat din punct de vedere al intereselor bisericilor ortodoxe, în special al bisericii ortodoxe române

De baron **Gustav Bedeus**
SIBIU

Fiind invitat din parte ortodoxă a-mi desvolta părerile mele relativ la atitudinea bisericilor ortodoxe, în deosebi a bisericii ortodoxe române față cu reforma calendarului, îmi voi da silință a corespunde acestei invitări prin expunerile mele de mai jos.

Se poate spune că problema reformei calendarului este pentru bisericile ortodoxe cea mai importantă.

Căci în timp ce această problemă înseamnă pentru toate celelalte cercuri mai mult sau mai puțin numai o îmbunătățire dorită, pentru bisericile ortodoxe ea formează, putem zice, chiar o necesitate.

Aceasta rezultă din următoarea stare a lucrurilor:

Iuțeala și intensitatea mijloacelor de comunicație, crescută în mod extraordinar în răstimpul ultimilor 100 de ani, impune un calendar universal și războiul mondial a introdus ca un astfel de calendar universal calendarul Gregorian și în statele balcanice ortodoxe via facti. Astfel bisericile ortodoxe au fost nevoite de a lua după războiu o oarecare atitudine față de problema, dacă în aceste state starea de față să fie menținută ca administrările statelor să folosească calendarul Gregorian, pe când biserica recunoaște pe cel Iulian, ceeace se înțelege că provoacă încontinuu neînțelegeri.

Pentru aceasta s'a întrunit în Mai 1923 în Constantinopole conferența panortodoxă calendaristică.

Condusă de dorința exprimată de sinodul ecumenic din Niceea ca toți creștinii să serbeze serbătorile deodată, conferența panortodoxă a propus acest calendar universal, însă aceasta nu ca calendar Gregorian, ci în modul cum a fost introdus acum mai mult de 200 de ani de bisericile protestante, ca un calendar îndreptat; și aceasta cu atât mai bazat, deoarece în locul intercalării Iuliane, greșite de fapt, nu au recomandat regula de intercalare Gregoriană, nefiind nici aceasta corectă, ci una mai precisă, însă în interesul unificării calendarului, o regulă de intercalare din care rezultă consonanța datelor calendarului îndreptat și a celui Gregorian pentru următorii aproape 900 de ani.

Deasemenea conferența a recomandat o precizare corectă a Paștilor stabilindu-se momentul lunei pline în mod astronomic și nu ca până în prezent în baza tabelelor de cicli lunari neprecise și deasemenea a recomandat conferența ca în loc să fie ziua de 21 Martie ca zi de echinox, ca până acuma, să fie luat în considerație momentul astronomic al echinoxului.

Dar conferența, și congruent cu aceasta și sfântul Sinod al României, au exprimat totodată și aceea dorință, ca patriarhul ecumenic să se adreseze Ligii Națiunilor și dacă aceasta respinge cererea, către alt for potrivit cu rugămintea, să ia inițiativa prin convocarea unei conferențe mondiale spre crearea unui calendar universal pentru lumea întreagă, corespunzător cerințelor științei și aplicării practice.

Conform acesteia conferența a considerat rectificările calendarului învechit numai ca un provizoriu și bisericile ortodoxe, în deosebi bise-

în suflet golurile ce îl dor şi nu le poate suporta.

Imi iubesc biserica, îmi iubesc şi patria română, care mă ocroteşte alături cu biserica, şi nu este putere lumească ca să mă despartă de aceste două. Chiar de aceea am cutezat a-mi ridica cuvântul şi a cere factorilor dela cârma de stat, ca să nu mai întârzie cu răspunsul favorabil promis, care ar împăca şi biserica şi ar împăca şi pe cei chemaţi a veghea la soartea patriei române, nouă preaiubită. Intârzierile în rezolvarea chestiei dau numai nutremânt ştirilor uneori destul de fantastice ce se lăţesc în păturile largi ale bisericii noastre, că actuala cârmă de stat numai pentru unii este mumă, iar pentru alţii — noi ortodocşii — nu e mumă, ci ciumă.

Orcât de mult trag în cumpănă finanţele statului, încurcate prin persoanele de stat, ele nu sânt destul motiv la nedreptăţirea până la anihilare a bisericii ortodoxe. Doar când nu mai avem biserică, nu putem avea nici stat, căci sufletul statului biserica ortodoxă a fost, este şi va rămânea. Să se audă acest glas de strigare şi să nu mai fie trecut cu vederea! Prot. *Vasile Gan.*

Munca noastră

Idei de reforme radicale, venite din apus, au repercusiuni până în extremul Orient, atingând, în cale, şi biserica noastră strămoşească.

Urmarea este, că puterile ei creatoare, de ocârmuire şi îndrumare morală a vieţii, sânt stavilite.

Biserica ne mai având locul de colaborare alături de stat în scop de culturalizare a masselor, trece într'o stare de subordonare a acestuia.

Abia ajunsă să-şi recucerească, prin muncă încordată, poziţiile, duşmanii ei lungesc frontul de atac şi perfecţionează armele de luptă.

Posesorii ştiinţelor exacte au ales, ca centru de atac, aşezământul ei divin: dogma şi morala. Pescarii apelor tulburi, sub masca democraţiei afişate, au ca obiectiv clerul şi poporul, intenţionând spulberarea tuturor forţelor de cohesiune sufletească între aceştia.

In asemenea împrejurări de destrămare, biserica întreagă, cler şi popor, trebue să-şi revizuiască poziţiile pe care stau. Acestea restabilite odată şi trecute prin prizma conştiinţei, vor constitui vitalitatea bisericii lui Hristos, şi nici «porţile iadului nu o vor dărâma».

Prima poziţie solidă a clerului este raportul său faţă de Mântuitorul.

Cinul preoţesc a fost trimis de Mântuitorul «să 'nveţe şi boteze toate popoarele, păzind aşezământul legii neştirbit». Ca forţă morală, în îndeplinirea acestei porunci, a primit Duhul sfânt prin suflare divină.

In virtutea acestei porunci, cinul preoţesc este «sol al lui Hristos, care în locul Lui roagă stăruitor împăcarea cerului cu pământul» (2 Cor. 5, 20).

In temeiul ei, clerul a fost şi este înzestrat cu puteri spirituale de Mântuitorul, în baza cărora clerul se consideră părintele de drept al întregii omeniri care se renaşte, natural şi spiritual, prin sfânta cuminecătură şi transmisibilitatea darurilor şi învăţăturilor mântuitoare, sub puterea hirotoniei.

Dacă Isus a dat lumina orbului cu un pumn de ţărână; dacă acelaş Mântuitor prefăcù tivitura hainei Sale în conduct de putere tămăduitoare pentru femeea ce suferea de hemoragie, avem dreptul a ne considera, şi noi preoţii, pumn de ţărână, căci din ea ne-am născut, ca toţi fiii pământului. Să nu uităm însă că stăm în mânile Mântuitorului, în scop de-a deschide ochii orbilor şi a lumina pe cei necredincioşi; sântem tivitura hainei Sale pentru a transmite darurile dumnezeeşti celor ce le caută cu credinţă.

Bazat pe aceste adevăruri evanghelice, — clerul a căutat în toată vremea să-şi împlinească misiunea în mijlocul poporului.

A tămăduit rane care nu se arată medicului. S'a rugat pentru cei buni, şi pentru cei răi. A căutat să întoarcă pe cei rătăciţi, să mângâe pe bolnavi, osteniţi şi asupriţi. A binevestit adevărul şi dreptatea pentru săraci şi bogaţi. S'a identificat, ziua şi noaptea, cu aspiraţiile întregului neam românesc; căci scris este: dacă dreptatea şi adevărul întreg vine numai dela lege, Hristos a murit înzadar (Gal. 2, 21).

Prin necurmată activitate, biserica a adus şi aduce cel mai preţios aport în slujba educaţiei poporului. Rezultatul tendinţei este legătura indisolubilă între cler şi popor.

Dacă analizăm adevărul pe care stă biserica noastră împreună cu personalul ei, şi activitatea ce rezultă în mod firesc, precum şi raporturile de intimitate sufletească între Mântuitor, cler şi popor, constatăm că ele formează raţiunea noastră de-a fi cei trimişi, şi totodată vitalitatea acestui neam şi stat.

Având această credinţă, să nu ne surprindă atacul, căci «toţi cei pioşi sânt persecutaţi, ori cei vicleni şi amăgitori vor propăşi spre mai rău, amăgind şi amăgindu-se» (2 Tim. 3, 12), ear tu priveghiază, sufere strâmtorări, împlineşte slujba ta (2 Tim. 4, 5), bine ştiind că: «şi cerul şi pământul vor trece, ear cuvintele mele nu vor trece» (Mat. 24, 35).

Stăm în slujba unui ideal educativ care, cu toată filosofia profană, n'a putut fi înlocuit.

Avem rol mare şi sfânt: în altar, la fântâna lui Iacob, în faţa lui Pilat etc. — cel mai frumos şi ideal rol ce s'a putut vedea pe pământ.

A preface sufletul, ridicându-l din activitatea vulgară în sferele activităţii religioase-morale conştiente, spre desăvârşire şi împăcare cu divinitatea, însemnează a produce adevărată educaţie în sens creştin. —

Puternicii zilei de astăzi de ce nesocotesc faptul acesta?

Pr. A. Ştefan.

La sate

— Biblioteci şi conferenţe religioase —

Duminecă la 1 Martie 1931 reprezentanţii «Astrei» au continuat, cu inaugurarea bibliotecilor donate din partea despărţământului judeţean al «Astrei», în comunele Şura-mare şi Hamba.

Intreg poporul din *Şura-mare* aştepta în faţa şcoalei primare. Rostesc cuvinte de binevenire notarul di Dumitru Albu şi preotul Andrei Milea. Le răspunde în cuvinte însufleţire preşedintele despărţământului, inspectorul şcolar di Silviu Ţeposu, care şi-a urmat drumul spre Hamba.

Continuându-se serbarea la Şuramare în sala şcoalei, vorbeşte secretarul despărţământului judeţului Sibiu al «Astrei», dl Ioan Dragomir, despre activitatea culturală pe care o desvoltă Asociaţiunea pe satele noastre prin lumina cărţii. Predând biblioteca, roagă pe cei prezenţi ca să stea de vorbă cu aceşti prieteni, *cărţile*, din care putem culege izvoare în legătură cu trecutul bisericii şi al neamului. Părintele consilier mitropolitan, Traian Petrişor, pornind dela sfântul apostol Pavel, care a propagat dragostea între popoare, a îndemnat poporul la iubire şi unire, înfiinţând

---

rica română ortodoxă au oferit literalmente iniţiativa pentru reforma calendarului Ligii Naţiunilor.

S'a arătat imediat şi în măsură crescândă mereu cât de mult este necesar un astfel de calendar reformat pentru bisericile ortodoxe. Căci propunerile conferenţei panortodoxe referitoare la rectificarea calendarului iulian s'au respins de către mai multe biserici ortodoxe, aşa că acum bisericile ortodoxe nu mai au un calendar unitar şi — trebue să spunem — nici nu se prevede speranţa că s'ar putea înţelege asupra calendarului rectificat, fiindcă mai multe biserici ortodoxe vor respinge acest calendar ca fiind un calendar catolic.

Prin urmare singura posibilitate pentru a restabili unitatea calendarului pentru toate bisericile ortodoxe este aceea să se introducă un nou calendar pentru lumea întreagă şi totodată şi pentru toate bisericile ortodoxe.

Până atunci se va ridica totdeauna reproşul contra acelor biserici ortodoxe cari au acceptat rectificarea, că ar fi introdus calendarul gregorian rupând solidaritatea ortodoxă. Numai reforma mondială a calendarului poate uni iarăş bisericile ortodoxe în privinţa aceasta şi poate înlătura în sfârşit răsvrătirea! In zadar s'a pus la ordinea zilei sinodului ecumenic ortodox proiectat: unificarea calendarului: o înţelegere este cu totul exclusă.

Bisericile ortodoxe, şi mai întâi de toate biserica ortodoxă română, care a fost şi este atacată mai mult ca oricare din cauza îndreptării calendarului, trebue să tindă să se introducă cât mai curând posibil un asemenea calendar nou. Ele ar trebui să se felicite că Liga Naţiunilor a fixat conferenţa internaţională spre deliberarea noului calendar deja pe luna Octomvrie a. c. cu care ocazie a invitat toate guvernele, şi pe cel român, ca să iniţieze luarea atitudinii cercurilor interesate prin alcătuirea unor comitete calendaristice şi să-i comunice până la finea lunei Martie a. c. avizurile date.

In loc să fi urmat astfel, Sf. Sinod ortodox român, precum a comunicat ministerul de externe, a declarat, că pentru moment nu poate fi vorba despre o nouă reformă a calendarului, deoarece dela ultima îndreptare a calendarului şi până acum încă nu s'au liniştit spiritele. De aceea nici ministerul de extere nu a făcut nici un demers pentru creearea unui comitet calendaristic.

Sf. Sinod, cu ocazia răspunsului său, probabil nu a luat în considerare faptul că după cele mai sus expuse şi conform hotărârii sale proprii din 1923 un nou calendar mondial ar fi chiar dorit cât mai curând posibil, deoarece până atunci nu se poate aştepta o liniştire. Căci este ştiut că oarecari elemente se folosesc mereu de această problemă pentru a provoca nelinişte. Sf. Sinod se vede că încă nu este edificat asupra faptului că toate speranţele la o înţelegere referitoare la calendar cu ocazia Sinodului ecumenic ortodox sunt cu totul iluzorii şi că divergenţa bisericilor ortodoxe referitoare la calendar se poate înlătura numai prin creearea unui calendar mondial, aşa că acesta trebue realizat cât mai curând posibil.

Insă chiar dacă Sf. Sinod ar persista pe lângă punctul său de vedere, conform căruia nu doreşte o nouă reformă a calendarului «pentru moment», de sigur nu este potrivit scopului, dacă la deliberarea conferenţei internaţionale nu se validitează consideraţiunile ortodoxe, căci toate celelalte state se vor decide atunci, bineînţeles fără considerare la dorinţele ortodoxe, cu ocazia conferenţei internaţionale pentru un proect calendaristic. Chiar dacă acest proect apoi — cum se aşteaptă — va fi introdus abia mai târziu, aşa că atunci nici România nu se va mai opune contra înfiinţării unui calendar nou şi va vroi să-şi validiteze *atunci* dorinţele sale, ele de sigur nu vor fi înaintate unei noui conferenţe internaţionale, fiindcă şi România a fost invitată să-şi pronunţe dorinţele sale la timp. Este însă toată speranţa că, dacă se validitează punctele de vedere ale ortodocşilor acum, înainte de conferenţă, ele vor fi luate în consideraţie. Ar fi deci direct o împedicare intenţionată a realizării punc-

cooperative şi bănci poporale. Membrii corpului didactic: Isaia Hociotă, Nicolae Duşe şi Maria Restanţă, au delectat publicul cu cântările şi recitările elevilor. De încheere dl director şcolar Isaia Hociotă a mulţumit conferenţiarilor, asigurându-i că vor depune toată munca pentru a da ajutor societăţii culturale, Asociaţiunii.

La *Hamba* deasemenea aştepta mic cu mare sosirea conferenţiarilor.

Preşedintele despărţământului, dl Silviu Ţeposu, vorbeşte despre «Însemnătatea culturii», care trebue să ne călăuzească astăzi, predă biblioteca. Dl Dr. Liviu Ionaşiu, medic-primar şi vicepreşedintele despărţământului, vorbeşte despre «Boalele infecţioase», în special despre gripa spaniolă. Programul s'a completat cu câteva cântări şi recitări, ear directorul şcolar dl Nedelcu Arsenie a mulţumit conferenţiarilor în numele poporului. —

Ca în anul trecut, aşa şi de astădată, cu începutul marelui post s'au început conferenţele religioase la sate, cu proiecţiuni. Pe baza alor 50 de tablouri din Testamentul nou, în care se arată iubirea faţă de aproapele, smerenia, milostenia, minunile săvârşite de Isus, precum şi patimile lui, trimişii Asociaţiunii îşi desvoltă conferenţele.

Astfel de conferenţe s'au ţinut în seara de 23 Februar în comuna Turnişor, unde a vorbit părintele protopop Emilian Cioran, ear în comuna Cristian dl profesor Ioan Popa.

In seara de 26 Februar a conferenţiat în Şelimbăr părintele protopop Emilian Cioran, la Bungard dl profesor Ioan Popa. Conferenţiarii au fost însoţiti de secretarul despărţământului, dl Ioan Dragomir.

Conferenţele sânt cercetate de foarte multă lume, se ţin mai ales în biserici şi sânt urmărite cu rar interes.

INFORMAŢIUNI

Municipiul Sibiu are, conform recensământului, 49.560 locuitori. din cari 22.390 sânt români; clădiri 5020, întreprinderi industriale 1741.

Fără nicotină. Regia monopolurilor statului a pus în vânzare tutun fără nicotină. Preţul acestui tutun, mai puţin vătămător sănătăţii, este cevaş urcat.

Bună lecţie. Un birou de propagandă din Budapesta a editat un fel de album, intitulat cu înfumurarea cunoscută a şoviniştilor: «*Dreptate pentru Ungaria*», lucrare menită să cucerească simpatii pentru ţărişoara redusă la proporţii fireşti. Un exemplar al «Dreptăţii pentru Ungaria» s'a trimis şi deputatului englez Iohn Bromley în Londra cu o scrisoare a redactorului şef dela Pesti Hirlap, care editează cartea de propagandă. Redactorul ungur se roagă de englez, să binevoească a-i comunică observaţiile şi ideile ce i le va inspira citirea volumului. Deputatul din parlamentul englez răspunde redactorului şef dela Budapesta, că nu poate înţelege de ce i se cere sprijinul pentru clasa dominantă maghiară, care asupreşte în mod brutal clasa muncitoare din Ungaria; ear despre carte, deputatul Bromley scrie: «Volumul *Dreptate pentru Ungaria*, deşi este foarte frumos executat, *l-am aruncat în foc*»... Bună lecţie pentru plăzmuitorii de neadevăruri dela Budapesta.

Oraşe mari. După o statistică mai nouă, Europa are 9 oraşe cu populaţie de peste un milion. Azia 7 oraşe, America de nord 6, America de sud 2, Africa 1, Australia 1.

Oraşele, cu peste un milion de locuitori, se succed în ordinea următoare:

Londra 7 864 133 locuitori,
New York 6 959.195,
Tokio 5 193 839,
Berlin 4.315 000
Chicago 3.375 235,
Parisul 2.871.420.
Şanghai 2.667 100,
Osaka 2 259 900,
Moscova 2.093.400.
Philadelphia 2.064 900.
Buenos-Aires 2.020 535,
Viena 1.863.711,
Rio-de-Ianeiro 1.650 990,
Petrograd 1 627 547
Hankéou 1.583.900,
Detroit 1.378 900
Calcutta 1.327.547,
Bombay 1.298 708,
Montreal 1.250.000,
Peking 1.219.713,
Cairo 1.164 697,
Glasgow 1.147 108,
Varşovia 1.139.108,
Hamburg 1 106 038,
Sydney 1.101.000,
Cleveland 1.010.300 locuitori. —

Nici în Italia, nici în România nu sânt încă oraşe cu peste un milion de locuitori.

Atenţiune! Aducem la cunoştinţă, Onor. public din oraşe şi sate că la Şcoala textilă de stat din Cisnădie se prelucrează orce fel de stofe, dimli şi torturi din lână ţigae. Deasemenea se vopseşte orce fel de material ca torturi, dimii, stofe etc., culoarea garantată şi cu preţurile cele mai avantagioase ca ori şi unde, — încercaţi şi vă veţi convinge. *Direcţiunea.*

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Ioan Damaschin

Acest Sfânt Părinte al bisericii ortodoxe s'a născut în anul 676 la Damasc, capitala Siriei, unde pe atunci domneau Saracenii.

Părinţii lui se bucurau de reputaţia bogăţiei lor, dar mai vârtos ai compătimirii dovedite faţă de săraci şi suferinzi. Mare parte a proprietăţii lor o utilizau spre răscumpărarea prizonierilor şi spre alimentarea eremiţilor retraşi pe pământul sfânt şi expuşi persecuţiilor.

Intre prizonieri era un preot erudit calabrez, cu numele Cosma, care a instruat pe micul Ioan.

Părintele lui Ioan era, din graţia suveranului, guvernator al Damascului. După moartea tatălui său, Ioan fu înălţat la aceeaş demnitate, şi domnitorul păgân i-a dat permisiune să trăiască conform credinţei sale creştine.

In acel timp împăratul Leon Izaricul atacă cel dintâi cultul icoanelor sfinte, începând cumplită prigoană contra celor-ce li se închinau.

Ioan a scris mai multe epistole şi cărţi, în care constată că a avea şi a venera sfinte icoane nu-i idolatrie, ci este o calitate bună şi folositoare; persecuţia e prin urmare nedreaptă, ilegală şi antidivină.

Prin această declaraţie publică se întăriră simţitor dreptcredincioşii în veneraţia icoanelor sfinte, dar împăratul Leon se aprinse de mânie nelmpăcată, şi se hotără să se răsbune. In numele lui Ioan, prin un criminal, scrise o epistolă, în care roagă pe împărat să trimită în Damasc trupe de ostaşi, promiţând, că el, Ioan, va da mână de ajutor. Această epistolă împăratul o trimise suveranului Sărăcenilor în Damasc. Suveranul, la cetirea scrisoarei, se indignă şi chemă pe Ioan, îi arătă epistola şi-l mustră pentru trădare. Sfântul bărbat invocă pe Dumnezeu de martor afirmând energic, că dânsul în Constantinopol n'a scris niciodată epistolă despre altceva, decât despre veneraţia icoanelor; de aceea roagă ca această chestiune să se limpezească deplin. Dar suveranul întărâtat nu voi să accepte, ci ordonă călăului să taie mâna dreaptă a lui Ioan în piaţa publică. Ordinul se execută.

Ioan, cu încredere în Dumnezeu şi Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, prinse mâna tăiată, intră în capela sa, se închină înaintea icoanei Mariei şi se rugă astfel: «Maica lui Dumnezeu, Maica îndurării, tu ştii pentruce mi-am pierdut mâna: fiindcă am apărat icoana Fiului tău. Roşinează acum rătăcirea şi întăreşte dreptatea: Fă, ca mâna mea să crească la braţul meu, ca să pot apăra şi mai departe veneraţia ta şi-a Fiului tău; nu vreau să o întrebuinţez decât în acest scop».

In durata rugăciunii mâna sa tăiată o puse la braţul să, şi se adânci în somn. Când se deşteptă, mâna sa tăiată o găsi concrescută la braţul său.

Suveranul, aflând, îl chemă la sine, şi-i ceru iertare. Dar Ioan nu dorea alta, decât ca suveranul să-l concedieze din serviciu, ca restul zilelor sale să-i împlinească la mânăstire sau în deşerturi.

Primind Ioan învoirea suveranului, împărţi între săraci avuţiile sale, merse la Ierusalim şi combătu earăş pe devastatorii icoanelor şi pe inimicii credinţei, scriind opere teologice şi filozofice.

După multe fapte penitente, se îmbolnăvi şi în anul 766 se mută în altă lume, încununat cu merite.

— Sfintele icoane le venerăm în casele şi bisericile noastre, fiindcă produc folos sufletesc: Ne aduc aminte de toate câte au făptuit Hristos şi sfinţii cari au suferit, şi ne îndeamnă la evlavie, la urmarea lui Hristos şi a Sfinţilor.

Ce să presupunem despre acei oameni, cari în loc de icoane sfinte, aruncă banii pentru tablouri care nu spun nimic înălţător?!...

Pr. *Dr. T. Potcaş.*

Organizaţi Oastea Domnului

telor de vedere ortodoxe, dacă guvernul român şi cercurile interesate ale României nu anunţă acum dorinţele ortodoxe, cu care ocazie însă s'ar putea accentua cu toată stăruinţa totodată şi aceea că pentru moment nu doresc introducerea noului calendar. De altcum nici nu e de presupus că introducerea noului calendar s'ar face aşa brusc.

E posibil că Sf. Sinod al României să creadă că toate guvernele lumei întregi vor amâna reforma calendarului, dacă o cred dezirabilă, precum e de aşteptat, numai din cauza neliniştei din România, nelinişte care de fapt tot nu este prea importantă şi care se înlătură direct prin introducerea noului calendar?

Aşa vom vedea, cum contrar dorinţei Sinodului, nu numai că noul calendar se va introduce în toată lumea chiar de acum, şi deci şi în România, ci şi aceea că acest calendar, afară de aceasta, se creează fără a se lua în considerare dorinţele bisericii ortodoxe.

Şi aceasta este de aşteptat cu siguranţă, dacă nu se validitează în mod energic aceste dorinţe.

Aceasta e de aşteptat fără îndoială de aceea, fiindcă comitetul calendaristic al Ligii Naţiunilor a nesocotit cu desăvârşire aceste dorinţe, ba a dat chiar avizul că acele modalităţi pe cari le recomandase conferenţa panortodoxă şi Sf. Sinod ortodox român, să nu fie luate în consideraţie la studiul reformei din partea comitetelor calendaristice în diferitele state.

Faţă de acest procedeu nemaipomenit, guvernul român tocmai în scopul executării hotărârii Sf. Sinod ortodox român din 1923 ar trebui să insiste încă acum înainte de conferenţa internaţională ca toate guvernele şi comitetele calendaristice să ia atitudine şi referitor la aceste modalităţi; se presupune că atunci modalităţile acestea vor pătrunde. (Urmează).

Organizaţi Reuniuni de femei

Pe malul Bârsei

Roze moi, fermecătoare,
Pâlpâie pe geam.
Vânt molatic, cu iubire,
Clatină un ram.

Bârsa, fără de hodină,
Cântă... Unde lungi
Duc năvalnic tot amarul
Brazilor din lunci.

Stoluri de copii se joacă
Fredonând mereu,
Peatra Craiului măreaţă,
Pare-un antic zeu...

Rătăcite gânduri bune
Plâng azi pe cărări,
Ochi-mi obosiţi se pierd, în
Larg de depărtări.

Largul depărtărilor e
Dulce azi şi drag,
Ca în miez de zi senină
Rariştea de fag.

Clipelor mulţumitoare,
Rămâneţi mereu
Razim bun şi cu nădejde
Sufletului meu

VASILE STOICANEA.

Nr. 43. (18) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III a Şmig, din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie din Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Leafa dela stat, venitele stolare şi din sesia parohială 15 jugăre pământ arător şi fânaţ şi ½ jugăr grădină.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile cu documentele prescrise în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan şi a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial din Şmig.

Biertan, la 14 Februar 1931.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 309/931 (17) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Cincşor**, din protopopiatul Făgăraş, se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Sesiunea parohială de 11 jug. cat. şi un jugăr de cl. I dela expropriere.
2. Lemne de foc dela comuna politică.
3. Un jug. de pământ loc de păşunat în composesorat, pentru 3 vite şi loc de 2 vite dela comuna politică.
4. Leafa dela stat.
5. Casa parohială cu supraedificatele necesare.

Concurenţii se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş, în 15 Februar 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 33/1931 prot. (15) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III (treia) **Jacul**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţe economice.
3. Sesiune parohială veche 9 jugăre.
4. Sesiune parohială nouă 5 jugăre, dată provizor, iar când se va face împroprietărirea definitivă, aceea ce se va da.
5. O ferdelă de bucate (cucuruz) de fiecare fum (circa 65 ferdele).
6. Stola obişnuită.
7. 2 sorţi de lemne gratuit din pădurea comunală, tăiate şi aduse gratuit de popor.

Reflectanţii îndreptăţiţi îşi vor trimite în termen petiţiile de concurs provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc Sighişoara şi se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Sighişoara, la 5 Februar 1931.

Emilian Stoica
protopop.

Oficiul parohial ort.-rom. din Săsciori j. Alba

Publicaţiune

Oficiul parohial ort. rom. din Săsciori, în ziua de 15 Martie 1931 ora 2 p. m. în localul şcoalei de stat, dă prin licitaţie publică cu oferte închise şi sigilate conform art. 88—110 din legea cont. publice, construcţia a'or 3 măcelării, în preţul de Lei 65·755.

Licitatari va depune un vadiu de 10%.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea în cancelaria oficiului parohial în fiecare zi în orele oficioase. (7) 2-3

Săsciori, la 15 Februar 1931.

Preşedinte, **Ioan Stoicuţa**
paroh.

Secretar, **Virgil Pap**

Nr 372/930 (16) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Muncelul mare**, cu filiile **Boia bârzu**, **Muncelul mic** şi **Runcul mic** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat.
2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.
3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.
4. Casă parohială cu şură şi staul.
5. Lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 1 Decembre 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 242/1931. (12) 3—3

Concurs

La ordinul Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 665/1931 şi în conformitate cu concluzul consiliului parohial din 18 Februar a. c., publicăm nou concurs, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Vineţia de sus.**

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.
2. Casă parohială cu supraedificate, în stare bună.
3. Sesiunea parohială: 15. jug. 282 stânjini □ pământ arabil şi fânaţ.
4. Câte 1 (una) ferdelă de bucate, dela fiecare familie.
5. Venitele stolare statorite de adunarea protopopească şi aprobate cu ord. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi prezinte cererile, provăzute cu toate actele necesare, în terminul susarătat, Oficiului protopopesc ortodox român Oltul, Şercaia, judeţul Făgăraş, şi să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiunilor regulamentare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul.

Şercaia, la 20 Februar 1931.

Valeriu Judele
adm. prot.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (1) 7—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

Nr. 24/1931. (13) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I vacantă, din **Ţânţari**, jud. Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Congrua dela stat conform coalei B.
2. Sesia parohială de 14 jugăre 860 stânjini □.
3. Câte una ferdelă bucate în natură sau contravaloarea ei în bani dela fiecare familie, iar dela jumătăţile de familie câte jumătate.
4. Stola parohială stabilită prin hotărârea adunării protopopeşti, grupa B Nr. 219/926 a tractului Braşov.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile cu documentele necesare oficiului protopopesc din Braşov în terminul fixat şi să se prezinte în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii parohiei.

Ţânţari, la 30 Ianuar 1931.

Consiliul parohial:

Preşedinte: Pr. **Ilarie Gonţia**
paroh.

Notar: **Leonte Pausu**

Văzut:

Protopresbiterul tractului Braşov:

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 83/1931 (14) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. a II [doua] **Hăghig** din protopopiatul Sf. Gheorghe se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitete sânt următoarele:

1. Leafa dela stat.
2. Sesiune parohială de 18 jug. — pământ de cl. I — pe malul Oltului.
3. Casă parohială, în stare bună, cu instalaţie de lumină electrică; grajd de 8 vite şi grădină de ½ jugăr.
4. 8 metri lemne de foc, aduse acasă.
5. Simbrie: dela fiecare familie una ferdelă de bucate, iar dela văduve ½ de ferdelă
6. Venitele stolare uzitate.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile — conform normelor în vigoare — în terminul dat subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu 8 zile înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică — spre a cânta, a cuvânta sau a celebra.

Sf. Gheorghe, 28 Ianuar 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20%, rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Libraria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză de

A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 11 Martie 1931 Nr. 21

Telegraful Român

Organ național-biser

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Reclamațiunile și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Prăbușirea unui Concordat

de **Dr. I. Mateiu**

Republica *litvană* se găsește în plin conflict cu *Vaticanul*. Tensiunea s'a accentuat așa de mult, încât ea a dus la ruperea legăturilor diplomatice dintre cele două puteri, deși ele se bazau pe stipulațiunile unei convenții solemne, obligatorie pentru ambele părți contractante.

Dată fiind, de-oparte, *noutatea* cazului în istoria Concordatelor post-belice, iar de alta având și *România* un Concordat similar cu Sf. Scaun, nu este fără interes să cunoaștem mai de aproape originea și consecințele conflictului litvan.

Noua constituire *politică* a Europei a provocat, în mod firesc, schimbări radicale și în ordinea *bisericească*. Vaticanul trebuia să țină seama de ele, nu numai pentru buna așezare a bisericii *catolice*, ci și spre a-și asigura pozițiile de cari avea nevoie în urmărirea planurilor sale tradiționale.

Deși piedicile erau numeroase și aproape insurmontabile, trebue s'o recunoaștem, că *Vaticanul*, sprijinit pe resursele unei diplomații fine și experimentate, a știut îndeplini, după războiu, cea mai impresionantă operă, din câte cunoaște istoria *Concordatelor*. Și vom adăuga imediat, cu cel mai strălucit succes pentru vechea și perseverenta politică *papală*.

Una din verigile acestui lanț de izbânzi este și Concordatul *litvan* semnat la 27 Septemvrie 1927.

Cari sânt antecedențele lui?

O mare agitațiune, provocată de încheierea Concordatului *polon* în 1925, care incorpora arhiepiscopia *Vilnei*, reclamată de *Litvania*, în organizația bisericească a *Poloniei*. Catolicii litvani și poloni se plângeau de primejdia unei desnaționalizări prin episcopii *poloni*.

Intre timp Societatea Națiunilor atribue orașul *Vilna* Republicii *polone*, chiar cu asentimentul Litvaniei, ceeace nu atenuiază de loc tulburarea catolicilor *litvani*, dimpotrivă o sporește provocând și revocarea însărcinatului de afaceri de pe lângă Vatican.

Spre a pune capăt acestei situațiuni regretabile, Papa Pius XI să hotărește să publice în April 1926 bulla *Litvanorum gente*, prin care constitue Litvania în provincie bisericească *independentă*, cu reședința mitropolitană la *Kovno* și cu 5 eparhii noui, ca sufragane. Erà o soluțiune, chemată să liniștească atmosfera micei republici de 2 milioane și ceva locuitori, dintre cari $^7/_8$ de religie catolică. In adevăr, ea a și netezit calea unei împăcări definitive, prin *Concordatul* la care s'a și ajuns cu un an în urmă.

Stipulațiunile lui sânt aproape identice cu cele din Concordatul *polon*, cuprinzând însă și câteva deosebiri esențiale, cum este de pildă, recunoașterea efectelor *civile* ale căsătoriei *religioase*, dreptul bisericii de a ține registrele *stării civile*, asistența religioasă a credincioșilor în limba *maternă*, sporirea *subvenției materiale* în proporție cu aceea, acordată celorlalte ramuri din administrația *statului* etc.

*

Prin acest Concordat, Vaticanul izbutise să creieze pe seama *Catolicismului* din Litvania o situațiune cu adevărat *dominantă*, vrednică de invidia protestanților și a *ortodocșilor* reduși la număr, cei din urmă având abia o *Episcopie*, expusă și aceasta tuturor prigonirilor.

Se credea, că de-acum zările s'au limpezit și pacea va coborâ senină în hotarele statului. A fost o iluzie!

Căci ierarhia catolică, părăsind, ca de obicei, treptele altarului, s'a crezut îndreptățită să intervină și în viața *politică*, luând poziție *ostilă* noului *guvern* instalat la cârma țării, nu numai prin presa ce-i sta la dispoziție, dar mai ales prin reprezentanții săi *clerici* din parlament. In fața acestei atitudini, care însemna o negațiune a legăturilor amicale pecetluite prin Concordat, *statul* a fost silit să reacționeze. Intâi cu prudență, și apoi din ce în ce mai energic, până când s'a ajuns la suspendarea salariilor *episcopești*, la suprimarea unor catedre universitare, la dizolvarea unui mare număr de *asociațiuni catolice*, cu arestarea chiar a câtorva din fruntașii lor, dovediți a fi instigat împotriva guvernului.

Pe urma acestor măsuri, cari

FOIȘOARA

Problema reformei calendarului

De baron **Gustav Bedeus**
SIBIU

(Urmare).

Comitetul calendaristic al Ligii Națiunilor probabil a exclus din discuție aceste modalități propuse de conferența panortodoxă, cu toate că patriarhul ecumenic din Constantinopol le-a comunicat Ligii Națiunilor, fiindcă comitetul, sau mai bine zis expertul comitetului, (adecă *autorul proiectului celor 13 luni*) se temea, că aceste modalități, dacă vor fi admise în discuție, vor fi acceptate.

Trebue să presupunem că acesta a fost motivul excluderii din discuție, deoarece argumentele invocate de comitet, pentru cari modalitățile recomandate de conferența panortodoxă și Sf. Sinod ortodox român, să rămână afară din discuție, sunt cu totul vădit inexacte.

Conferența panortodoxă și Sf. Sinod ortodox român au exprimat în hotarârile lor din 1923 următoarele:

1. *Paștile să fie fixate pe ziua adevărată a Invierii, ce se va stabili în mod științific și ziua aceasta să fie în fiecare an o Duminecă.* Această dorință expresă a conferenței panortodoxe comitetul calendaristic au retăcut-o cu desăvârșire *în textul* «raportului» său în care de altcum se menționează fiecare amănunt cât de mic.

In contră raportul acesta menționează ca declarație a Patriarhului ecumenic în numele bisericilor ortodoxe numai adausul acestei declarațiuni, conform căreia bisericile ortodoxe se declară de acord, eventual dacă consimt celelalte biserici la alte dispozițiuni, să consimtă și ea la aceste dispozițiuni.

Calificarea acestui procedeu o las la aprecierea părerei generale la care să se considere îndeosebi, dacă e suficient ca hotărârea conferenței panortodoxe a fost tipăritănu mai sub anexe, deoarece se presupune în general cu siguranță că esențialul anexei este spus și în text.

Nu este aceasta ceva nemaipomenit că comitetul Ligii Națiunilor față de această propunere și-a arogat dreptul de a propune un termin hotărât pentru fixarea Paștilor și anume în baza considerațiunilor comerciale, meteorologice și sportive și la opinia agenților de voiaj? Nu este aceasta o batjocorire a bisericilor?

Nu este extrem de regretabil, că majoritatea bisericilor nu se opun cu toată energia contra acesteia, ci sânt gata să consimtă?

O biserică a zis chiar *că data Paștilor i-ar fi absolut indiferentă;* ea dorește doar — din considerațiuni economice, numai să se fixeze Paștile pe o zi oarecare! Deci interesul *bisericesc* acestei biserici îi este tot una. Pentru ea dominează numai chestiunile economice.

O altă corifee bisericească mi-a scris: Calendarul ar fi doar o chestiune de ordin național-economic pe care ar trebui să se lase la aprecierea specialiștilor în economie națională. Problema Paștilor însă este o chestiune a calendarului sau una bisericească? E admisibil ca bisericile să se supună orbește dictatelor pretinse economice fără a examina dacă sunt de bună credință sau o profanare intenționată?

Cu mult mai exact a spus Papa că întâi trebue să i-se dovedească D-Sale cumcă fixarea Paștilor ar fi o necesitate imperioasă; D-Sa nu se supune în grație sau desgrație opiniunilor sau afirmațiunilor economice.

Deasemenea ar trebui să se *dovedească* deci și mai întâi *bisericilor, că de fapt* o necesitate inexorabilă cere data Pștilor care s'a propus de Liga Națiunilor în loc de cea exactă istorică. Aceasta însă naturalmente nicidecum nu este cazul. Economicește este chiar aproape cu totul indiferent, dacă Paștile se stabilesc pe ziua de 3 Aprilie ori pe Dumineca între 9 și 15 Aprilie propusă de Liga Națiunilor. Interesul economic nicidecum nu poate motiva că nu se alege ziua exactă dintre aceste zile.

Alte biserici au întrebuințat scuza că data Invierii încă nu s'a stabilit

au dus la un schimb nervos de note şi de proteste violente, conflictul s'a terminat cu rechemarea reprezentanţilor diplomatici şi încetarea raporturilor oficiale dintre *stat* şi *Vatican*.

Constatând acest sfârşit deplorabil, nu-i prea greu să ne dăm seama de geneza şi urmările lui.

Este mai presus de toate ambiţiunea de *dominaţie politică* a Vaticanului *înlăuntrul* statelor concordatare. Inarmată cu o convenţiune quasi-internaţională, care-i garantă situaţiuni strălucite, biserica romano-*catolică* şi-a închipuit că poate intervenì direct şi în guvernarea *statului*, impunându-i, fără menajamente, concepţiunile şi mai ales *preferinţele* ei politice.

O asemenea depăşire insolită a sferei sale *spirituale* evident, că trebuia s'o ducă la inconveniente, cu urmări desagreabile pentru interesele ei de viaţă. Ele au şi venit cu o promptitudine aproape fatală. Căci *statul*, conştient de atribuţiunile sale constituţionale, nu putea tolera inmixtiuni, de natură să-i ştirbească suveranitatea politică. A trecut deci la sancţiuni, cari prin gravitatea lor dau măsura *vinovăţiei* bisericii catolice.

Ne întrebăm, dacă nu cumva penalităţile luate de stat sânt rezultatul unei interpretări greşite a *Concordatului?*

Socotim că nu, deoarece printr'o coincidenţă neaşteptată, cel care a trecut la represiuni, dictatorul *Waldemaras*, este acelaş profesor, care în 1927 a negociat şi a semnat Concordatul în dubla sa calitate de şef al guvernului şi ministru de externe. E cazul să spunem, prin urmare, *habent sua fata libelli*.

Sensul şi tendinţa *politică* ce se dă Concordatelor de către Vatican, este cauza reală şi constantă a nerespectării şi adeseori a prăbuşirii lor inevitabile.

Mussolini, dându-şi seama de acest defect organic al lor, a căutat să-l neutralizeze în parte atunci, când a trecut în Concordatul său clauza *neadmiterii* clerului catolic în politica militantă a Italiei.

Totuş, credinţa noastră este, că aşa cum sânt concepute şi aplicate de *Vatican Concordatele*, nu vor înceta să fie, ceeace s'au dovedit şi în trecut, isvoare de conflicte păgubitoare între *stat* şi *biserica apuseană*.

Diplomele academiilor teologice

— Hotarâre pripită —

Un fel de comunicat s'a dat ziarelor bucureştene privitor la examenele de capacitate ale proprofesorilor de religie.

Comunicatul este următorul:

In urma intervenţiunii Mitropoliei ortodoxe din Sibiu, prin care se cerea absolvenţilor academiilor teologice dreptul de a fi admişi la examenul de capacitate pentru profesori secundari (specialitatea religia), *decanatul facultăţii de teologie* din Bucureşti a hotărât următoarele:

Academiile teologice din Ardeal, deşi sânt trecute în bugetul ministerului cultelor, ele nu au totuş o existenţă legală (?), aceasta întrucât nu se conduc după legile învăţământului superior, ci doar numai (?) după statutele şi regulamentele alcătuite de eparhii.

Sânt prin urmare şcoale confesionale, înfiinţate şi conduse de biserică, în consecinţă diplomele acelor academii nu pot fi echivalate cu cele universitare şi deci absolvenţii acelor şcoale, nu se pot prezenta la examenele cerute.

Facultatea de teologie din Bucureşti pentru a uşura (?) situaţia absolvenţilor acelor academii, a hotărât ca acei cari au la bază bacalaureatul, să fie admişi a urma *doi ani* (!) la facultăţile teologice şi apoi pe baza unor examene să poată obţinea licenţa în teologie.

Hotărârea decanatului facultăţii teologice din Bucureşti este cu totul *nedreaptă*.

Am arătat, în ziarul nostru, şi o constatăm din nou, că studiile propuse în academiile noastre teologice se potrivesc întru toate cu ale facultăţii de teologie, ear absolvenţii de academii au pregătire egală cu absolvenţii de facultate.

Nedreptatea ce ni se face este şi mai strigătoare, când ştim că la examenele de capacitate ale profesorilor de religie (examene la care absolvenţii noştri fuseseră admişi), acum totuşi se admit — ca un nou privilegiu — absolvenţii teologiilor *greco-catolice* şi ai celor *romano-catolice*, deşì şcoalele acestea sânt *academii*, ca ale ortodocşilor...

In ce ţară trăim, prea onorat decanat?

Ştiri din Bisericile ortodoxe

Biserica Alexandriei. Numărul 5 al foaiei bisericeşti «Panten» publică un memoriu al mitropoliţilor Hristofor al Leontopolei şi Nicolae al Ermopolei asupra activităţii conferenţei interortodoxe, convocate astă vară în Vatopedul muntelui Athos. Cei doi ierarhi remarcă întâi de toate spiritul de iubire şi de înţelegere frăţească ce transpiră din lucrările acestei conferenţe, precum şi spiritul conservator, notă caracteristică a păstorilor Bisericei ortodoxe răsăritene», din care motiv «nici nici n'a îndrăznit nimenea să propună reforme inovatoare». Toate hotărârile au fost luate cu unanimitate.

Autorii memoriului propun ca Sinodul ce se pregăteşte să se numească «Sinod local» şi nu cum se intenţionează «Prosinod». E în spiritul istoriei sinoadelor şi hotărârile lui s'ar putea referi şi la viaţa bisericească nu numai la pregătirea Sinodului ecumenic, care cine ştie când poate avea loc.

Biserica Antiochiei e turburată de luptele pentru alegerea patriarhului. 7 arhierei au ales pe Arsenie, iar 4 pe Alexandru. Amândoi au anunţat evenimentul mitropolitului Atenei, care se menţine în rezervă, neräspunzând nici unuia.

Biserica Rusiei. Sfântul Sinod al Bisericii patriarhale scoate dela începutul acestui an o foaie oficială cu titlul «Revista Patriarhatului din Moscova». In primul număr se exprimă dorinţa că «revista veghind la păstrarea învăţăturii predată de Dumnezeu şi a poruncilor lui Hristos şi stând neclintită pe temelia hotărârilor apostoleşti şi sinodale, se va dedica cu toată puterea ei în slujirea Bisericii lui Dumnezeu, care se poate menţinea deplin şi în condiţiunile regimului nostru actual».

— In Paris a luat fiinţă o societate cu numele «Icoana», cu scopul de-a studia şi cultiva iconografia veche a Bisericii răsăritene, răspândind printre Ruşii emigraţi reproduceri fidele de pe vechile icoane, sprijinind pe iconografii ruşi de astăzi, organizând cursuri speciale de iconografie şi conferenţe cu proecţinni luminoase. Societatea organizează anual expoziţii de icoane ale Ruşilor din Diaspora. Ca patron a fost ales Sfântul Ioan Damaschin, «entuziastul apărător al ortodoxiei şi al cinstirii icoanelor... deoarece şi astăzi se duce un aşa de mare războì împotriva icoanelor, cari sunt răpite şi nimicite sau trimise în vagoane încărcate în străinătate spre vânzare pe pieţile şi în mânile necredincioşilor». Scopul mai depărtat al societăţii este însă restaurarea icoanelor şi a bisericilor în patrie, atunci când va venì timpul.

Biserica anglicană. Presa religioasă anglicană publică o scrisoare a patriarhului Alexandriei, sub titlul: «Alexandria recunoaşte hirotoniile anglicane. Epistola patriarhală către arhiepiscopul din Canterbury». In epistola aceasta, dtaată din ziua de Crăciun a anului trecut, patriarhul Meletie al Alexandriei vesteşte pe episcopul anglican că împreună cu felicitările sale cu ocazia Naşterii Domnului, îi trimite ca dar ştirea că Sfântul Sinod al Bisericii sale a hotărât să recunoască validitatea hirotoniilor anglicane. Se ştie că aceste hirotonii au fost recunoscute încă în 1922 de Sfântul Sinod al Bisericii din Constantinopol, iar după aceea de Bisericile din Ierusalim şi din Cipru (După Ecclesia, foaia mitropoliei din Atena, din 14 Februar 1931) *D.*

---

definitiv. Dar nici aceasta nu poate motiva ca serbătoarea să fie stabilită pe orice zi. Căci sunt în discuţie numai 2 zile şi tocmai în ultimele luni s'au publicat argumentele hotărâtoare pentru aceste 2 zile aşa că bisericile trebue să se decidă pentru una sau alta din ele.

Dar această hotărâre este pentru alcătuirea calendarului indiferentă. Căci aceste două zile numai după proiectul meu calendaristic cad în fiecare an pe o Duminecă. Conform proiectelor Ligii Naţiunilor nici una din acele două zile nu cade pe o Duminecă, adecă: Bisericile pot stabili Paştile numai după calendarul meu în sensul dorinţei bisericilor ortodoxe pe ziua adevărată a Invierei şi tot odată pe o Duminecă! Orice altă stabilire este deci neprecisă şi ar fi doar cu totul nemotivat, dacă este posibilă o stabilire exactă, să se accepte una inexactă.

Deoarece însă Liga Naţiunilor, a retăcut dorinţa întemeiată a bisericilor ortodoxe, cred toate bisericile şi guvernele că pot consimţi la termenul Ligii Naţiunilor, ele nu presimt că Liga le-a retăcut propunerea cea mai importantă!

Intreb deci pe Sf. Sinod: Crede că poate să tolereze fără protest această nesocotire şi suprimare a dorinţei Sale? Crede că este corect, să nu se declare «pentru moment», aşa că guvernele şi bisericile să nici nu ştie că trebue să aleagă proiectul meu calendaristic, adecă: săptămâni de intercalare şi începutul anului cu Luni pentru a putea stabili exact Paştile?

2. Conferenţa panortodoxă şi Sf. Sinod ortodox român au mai exprimat în 1923 şi dorinţa, ca stabilirea zilelor săptămânale pe zilele anului, (conform cărora apoi pe ziua Invierii va cădea în fiecare an o Duminecă) nu ar fi de obţinut în acel mod pe care îl propune Liga Naţiunilor. Aceasta propune adecă, ca *zilele anului peste 52 de săptămâni:* ziua 365-a şi ziua de intercalare (din cauza căror zile astăzi fiecare an următor începe mereu cu altă zi săptămânală şi deci şi în fiecare an pe fiecare zi anuală cad totdeauna alte zile săptămânale) să se intercaleze *fără nume de zile săptămânale* între săptămâni, mutându-se Dumineca în fiecare an de una sau două ori pe ziua 8-a. După dorinţa conferenţei panortodoxe însă fixarea zilelor săptămânale să se facă mai degrabă în modul acela, cum o propun eu, adecă *prin săptămâni de intercalare:* adecă anii comuni trebuesc reduşi la 364 zile ori 52 săptămâni întregi şi spre înlocuirea zilelor 365-a şi a zilelor de intercalare din mai mulţi ani se va adauga la fiecare al 6-lea an şi la al 45-lea din câte 90 de ani o săptămână de intercalare.

Această modalitate a săptămânilor de intercalare este cea mai excelentă posibilă, ceeace se observă imediat la prima vedere, căci în loc de conturbarea de 7 ori prin zilele anului peste 52 de săptămâni săptămâna de intercalare se adaugă numai în fiecare al 6-lea an la o lună, sfert sau jumătate de an şi nu conturbă de loc continuitatea săptămânii, adecă ea nu mută Dumineca.

Dar comitetul Ligii Naţiunilor a exclus discuţia acestei probleme, căci modalitatea aceasta ar fi inacceptabilă; însă motivele comitetului sunt cu totul neîntemeiate.

Se vede din acestea clar, că expertul Ligii Naţiunilor, numai fiindcă ca autor al proiectului de 13 luni a fost interesat, a exclus din discuţie săptămânile de intercalare, căci prin săptămânile de intercalare s'ar conturba lunile aşa pretinse ca egale de lungi.

Sf. Sinod ortodox român se mulţumeşte, ca dorinţa sa, de a se evita conturbarea continuităţii săptămânii (adecă mutarea în fiecare an de 1 sau 2 ori a Duminecii pe ziua 8-a, să fie exclusă cu desăvârşire din discuţie prin motive neîntemeiate?

Nu trebue să ceară, ca chestiunea săptămânilor de intercalare să fie pusă la aprecierea liberă tuturor guvernelor şi comitetelor calendaristice, ba chiar ca acestea să fie invitate direct să se pronunţe asupra săptămânilor de intercalare?

3. Comitetul Ligii Naţiunilor a dorit însă şi, ca şi alte chestiuni să-

Dela Asociaţia clerului „A. Şaguna“

— Despărţământul Sibiu —

P. O. D. preoţi, membri ai Asociaţiei clerului, se convoacă prin aceasta la adunarea ordinară a despărţământului, ce se va ţinea în Sibiu, Joi-Vineri, 19—20 Martie c. — cu următoarea ordine de zi:

Ziua I. a. m.:

1. Te-deum la ora 9.
2. Deschiderea adunării.
3. Raportul asupra activităţii pastorale a preotimii în anul 1930.
4. Constatarea plăţii cotizaţiilor pe anul 1930 şi încasarea celor de pe 1931.
5. O conferenţă.

După masă şi a II-zi:

1. Conferenţă în legătură cu mărturisirea preoţilor, de prof. I. Beleuţă.
2. La ora 9 Sf. Liturgie. Meditaţie la Sf. cuminecare, de prof. N. Neaga. Împărtăşirea preoţilor.

Sibiu, la 8 Martie 1931.

Emilian Cioran,
preşedinte

Vaticanul şi Grecia. Suveranul grecesc refuză de a acredita pe delegatul papal trimis la Atena, sub cuvânt că Grecia nu are până acum legături cu noul stat al Vaticanului.

Se crede că motivul principal al atitudinei guvernului dela Atena ar fi chestiunea şcoalelor străine din Grecia conduse de ordinele romano-catolice. Se ştie că guvernul grecesc a *interzis* copiilor greci cercetarea acelor şcoale.

Ear la noi, în România nouă?

Biserica ort. rusă din Occident. Se anunţă că zilele acestea s'a înapoiat la Paris, venind din Constantinopol, capul bisericii ruseşti din Europa occidentală, mitropolitul *Evloghie*, care a vizitat pe patriarhul Fotie din Constantinopol spre a trata modalităţile primirii bisericii ort. ruseşti, din occident, sub protecţia patriarhului. Biserica rusă din străinătate este necesitată să rupă relaţiile administrative cu Moscova, de oarece demnitarii bisericeşti cari reprezintă oficial biserica pravoslavă din Rusia, se află sub presiunea guvernului sovietic.

Patriarhul Fotie dela Constantinopol, în convorbirea sa cu mitropolitul Evloghie, a consimţit la primirea bisericii ruse din occident sub înalta sa protecţie.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. *Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru* **Nicolae,** *în urma operaţiunii la care s'a supus înainte cu câţiva ani, a rămas cu o embolie la plumâni şi cu o aderenţă, care supără plumânul stâng.*

La sfatul medicilor, I. P. S. Sa a plecat în străinătate spre căutarea sănătăţii.

Din toată inima dorim înaltului prelat grabnică şi perfectă însănătoşare, rugând pe bunul Dumnezeu să ni-l aducă, în mijlocul păstoriţilor săi, cât mai curând.

Luptă pentru cultură. La Baia de Arieş, judeţul Turda, s'a ţinut, în 28 Februar 1931, o adunare de popor, la care au participat reprezentanţi în număr de peste cinci sute de oameni din 28 comune ale Munţilor Apuseni. Adunarea, deschisă de venerabilul protopop şi fost senator, Vasile Gan, s'a rostit împotriva desfiinţării şcoalelor din ţara moţilor (gimnaziul din Baia de Arieş, şcoala normală din Abrud, gimnaziul şi şcoala primară din Câmpeni). Vorbitorii arată, că nu-şi dau copiii la şcoală ca să-i facă «domni», ci ca să se aleagă dintr'înşii buni gospodari la sate, ear cei mai săraci să poată merge la vreo meserie. Moţii, întruniţi la Baia de Arieş, au trimis din adunare *telegramă* semnată de preşedintele ei, păr. protopop Vasile Gan, *către M. Sa Regele*, cerând cu profund omagiu ocrotirea Suveranului, în conformitate cu doleanţele exprimate în memoriul înaintat M. Sale de către comitetul scolar din Baia de Arieş, în ziua de 26 Februar 1931.

Adunarea generală a Acociaţiunii comercianţilor şi industriaşilor români din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş, se ţine Duminecă în 15 Martie 1931, ora 10 şi jum., la *Sibiu*, sala Unicum.

Un distins belgian dnul *Albert Marinus*, directorul cercetărilor istorice din Belgia, vizitează satele noastre: Răşinarii, Seliştea şi Poiana. Invitat de «Uniunea intelectuală română», dl Marinus a sosit Vinerea trecută în capitală, unde a ţinut, la fundaţia Carol, o conferenţă interesantă despre arta poporală şi folklor.

Fiind ortodox! Revista unită dela Lugoj, *Păstorul sufletesc*, pentru a fi la înălţimea (!) unui «*organ al clerului catolic român*», ţine să-şi informeze cititorii, că unul dintre arhiereii români (fireşte *ortodox*) *a refuzat* primirea unei reviste clericale ce i s'a trimis . . .

Par'că arhiereii uniţi (deşi mai binişor salariaţi!) vor fi abonaţi la toate revistele ce li se trimit...

Confratele lugojan sufere de idei meschine?

180 000 Lei în pasări de curte. Primim: Şcoala Normală din Cristur, jud. Odorhei, a instalat o fermă de paseri (găini) de tot soiul: Rohde Island roşii ca sângele. mari, frumoase, Viandot, Largsam, Leghorn, Minorca, Brahmaputra, Orpington alb, Orpington galben, Plimut, gâşte Emden, raţe Peking, rase curate, garantate. Ferma este sub supravegherea unui medic veterinar. Găini mari şi ouătoare, găini adevărate fabrici de ouă. pot umplea curtea dvoastră cumpărând ouă de rasă dela Şcoala normală din Cristur, cu 10 lei oul. Harnicele gospodine, doamnele preutese şi învăţătoare, pot face cu câţiva lei adevărată podoabă din curtea lor. Ferma a fost decorată cu medalia *de aur* la expoziţiile din toamnă.

Preotul reformat dela Lupeni ţinuse, în 9 August 1929, în ziua înmormântării muncitorilor împuşcaţi în comuna numită, o predică spunând între altele: «*In ţara aceasta* — în România — *nu-i dreptate: voi aţi cerut pâne şi aţi primit gloanţe*». Tribunalul din Deva a osândit pe acest preot la închisoare de 6 luni şi amendă de zece mii lei. Preotul făcând apel, Curtea de apel din Cluj se va pronunţa zilele acestea.

ŞTIRI LOCALE

In Duminecа ortodoxiei, doamnele din comitetul «Societăţii femeilor ort. rom.» filiala Sibiu, în frunte cu dna prezidentă Eugenia Tordăşanu, au organizat în sala cercului militar civil un festival primit cu multă însufleţire de numerosul public sibian, care s'a grăbit să asiste la aceasta manifestaţie culturală religioasă. Inainte de ameazi la Sf. liturghie în catedrală a predicat rectorul Academiei noastre teologice, dl N. Colan, despre însemnătatea ortodoxiei pentru neamul românesc. Seara, la ora 6, s'a ţinut apoi, în sala amintită, conferenţa dlui prof. Dr. D. Stăniloae despre sfintele mănăstiri dela Muntele Athos, cu frumoase proecţiuni luminoase. Dşoara O. Foulquiez a cântat la pian cu artă desăvârşită, ear corul studenţilor teologi, conduşi de dl prof. N. Oancea, a executat câteva alese cântări. Duminesa ortodoxiei a lăsat cele mai bune impresiuni asupra ascultătorilor.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Joi, 12 Martie 1931, ora 16 (4) p. m. în sala de şedinţă a primăriei. Şedinţa e publică.

CARŢI ŞI REVISTE

Canoanele şi comentariile lor. A apărut: Dr. Nicodim Milaş: **Canoanele** Bisericii ortodoxe însoţite de comentarii. Vol I, Partea II (Canoanele sinoadelor ecumenice). Traducere făcută de *Uroş Kovincici* protoiereul ortodox sârbesc al Aradului şi *Dr. Nicolae Popovici* profesor la Academia teologică din Arad. Pag. 574. Tiparul Tipografiei diecezane din Arad. Preţul 300 Lei. — In biserica noastră se simţea mult trebuinţa de a avea o bună traducere a canoanelor din vigoare şi o interpretare a lor, care să stea la nivelul ştiinţei teologice de astăzi. Traducătorii lucrării prezente, după'ce în anul trecut ni au dat în partea I din vol. I canoanele *apostolice*, acum prin publicarea părţii a doua din acelaş volum ne dau textul tuturor canoanelor *sinoadelor ecumenice*. La fiecare canon sânt arătate canoanele paralele, care tratează despre aceeaş chestiune canonică şi apoi urmează tălmăcirile amănunţite ale lui Milaş, ce lămuresc chestiunile din toate punctele de vedere cu referire la literatura teologică răsăriteană şi la cea apuseană. Cartea va fi de mare folos practic şi teoretic pentru clerul nostru şi pentru toţi ceice doresc să cunoască şi să aprofundeze adevărata concepţie de viaţă a bisericii ortodoxe răsăritene. Se poate comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţându-se pe lângă preţ şi 10 Lei pentru porto.

---

nu fie luate în discuţie de către comitetele calendaristice. Aşa a dorit, ca să nu se intre în amănunte. Dacă se ştie însă, că există de fapt numai trei probleme de astea amănunţite, totuş s'ar regreta, că nu s'a cerut şi privitor la acestea opiniunea tuturor guvernelor şi cercurilor interesate. Trebue să credem aproape, că expertul comitetului s'a temut, că se vor respinge toate propunerile sale în aceste chestiuni, dacă se admit în discuţie problemele detailate.

La caz că problema vaceasta a fi luată în discuţie, respingerea propunerii sale este sigură cel puţin referitor la aceea întrebare, *dacă anul să înceapă cu Dumineca sau Luni.* Căci expertul doreşte, ca anul să înceapă cu Dumineca. Pentru aceasta are însă numai acel argument, că atunci lunile, cari de acum înainte trebue să fie alcătuite mereu din săptămâni întregi, să se termine cu Sâmbăta, aşa că cadenţele ultimei s'ar putea plăti însăşi în ziua cadenţei. Dacă se admite însă discuţia, se va arăta, că ar fi tocmai norocul cel mai mare, dacă lunile toate s'ar termina cu Dumineca, deoarece prin aceasta cadenţele ultimei s'ar muta pe ziua întâi a lunii, prin urmare s'ar putea achita din veniturile zilei întâi a lunii.

Dacă toate lunile ar începe cu Dumineca, toate zilele întâi ale lunii şi trimestrului fiind zilele principale de afaceri şi plăţi s'ar conturba prin repausul duminecal, dar şi vice-versa prin aceste zile s'ar conturba şi repausul duminecal.

S'a invocat motivul, că săptămâna bisericească începe cu Dumineca. In privinţa aceasta însă nu se schimba nimic, dacă *lunile*, tocmai cu considerare la Duminecă, vor începe cu Luni.

Mai întâi de toate Paştile, dacă anul începe cu Dumineca, nu s'ar mai putea stabili pe ziua adevărată a Invierii şi totodată pe o Duminecă, căci ziua Invierii cade numai după proiectul meu calendaristic şi numai dacă anul începe cu Luni, pe Duminecă, indiferent, dacă Invierea a fost în anul 30 sau 33.

Deci Sf. Sinod nu trebue să ceară energic ca chestiunea să fie luată în discuţie, dacă anul se începe cu Duminecă sau Luni şi cu ocazia aceasta să se accentueze, că numai în cazul din urmă Paştile se pot stabili în general în mod corect?

(Sfârşitul urmează).

Pedagogia cultului ortodox

de Dr. Nicolae Terchilă

(Urmare din Nr. 19).

Un alt mărgăritar din care strălucesc razele învăţăturii divine cuprinse în Sf. Scriptură a Vechiului şi Noului Testament, este următoarea cântare din octoih: «Trecut-a umbra legii şi darul a venit; că precum rugul n'a ars fiind aprins, aşa fecioară ai născut şi fecioară ai rămass; în locul stâlpului celui de foc a răsărit soarele dreptăţii; în locul lui Moisi Hristos, mântuirea sufletelor noastre». Iată şi aici un adevăr dogmatic expus pe înţelesul tuturor. Adevărul cel mai presus de minte ilustrat prin tablouri captivante. Fecioara după naştere a rămas fecioară, precum n'a ars rugul de foc din care a vorbit Dumnezeu către Moisi. Dar iată în aceste puţine rânduri încă un adevăr mare. Hristos, soarele dreptăţii», ne arată drumul de izbăvire din deşertul păcatului, aşa cum a arătat stâlpul cel de foc drumul evreilor în pustie. Adevărurile din Noul Testament sunt lămurite şi documentate prin tablouri luate din Vechiul Testament.

Un neasemănat mijloc pentru îndeplinirea rolului pedagogic al cultului divin sunt şi cântările din cele 12 Minee, care preamăresc viaţa sfinţilor, cari s'au jertfit pentru biserică. Viaţa sfinţilor a fost şi va rămânea totdeauna un izvor nesecat pentru trezirea, desvoltarea şi întărirea credinţei celei vii şi a convingerii religioase. Ea prezintă credincioşilor un înalt ideal, un scop superior de viaţă, care este în stare să îndrumeze toate năzuinţele omeneşti într'o direcţie înălţătoare. Vieţile sfinţilor ne prezintă cel mai bogat şi cel mai potrivit material pentru formarea caracterului religios-moral, pentrucă ei sunt pentru noi o pildă vie de virtute, înfrânare şi săvârşire de fapte bune. (Urmează).

Nr. 309/931 (17) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Cincşor**, din protopopiatul Făgăraş, se bublică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Sesiunea parohială de 11 jug. cat. şi un jugăr de cl. I dela expropriere.
2. Lemne de foc dela comuna politică.
3. Un jug. de pământ loc de păşunat în composesorat, pentru 3 vite şi loc de 2 vite dela comuna politică.
4. Leafa dela stat.
5. Casa parohială cu supraedificatele necesare.

Concurenţii se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş, în 15 Februar 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 33/1931 prot. (15) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III (treia) **Jacul**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţe economice.
3. Sesiune parohială veche 9 jugăre.
4. Sesiune parohială nouă 5 jugăre, dată provizor, iar când se va face împroprietărirea definitivă, aceea ce se va da.
5. O ferdelă de bucate (cucuruz) de fiecare fum (circa 65 ferdele).
6. Stola obişnuită.
7. 2 sorţi de lemne gratuit din pădurea comunală, tăiate şi aduse gratuit de popor.

Reflectanţii îndreptăţiţi îşi vor trimite în termen petiţiile de concurs provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc Sighişoara şi se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Sighişoara, la 5 Februar 1931.

Emilian Stoica
protopop.

Oficiul parohial ort.-rom. din Săsciori j. Alba

Publicaţiune

Oficiul parohial ort. rom. din Săsciori, în ziua de 15 Martie 1931 ora 2 p. m. în localul şcoalei de stat, dă prin licitaţie publică cu oferte închise şi sigilate conform art. 88—110 din legea cont. publice, construcţia alor 3 măcelării, în preţul de Lei 65·755.

Licitatari va depune un vadiu de 10%.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea în cancelaria oficiului parohial în fiecare zi în orele oficioase. (7) 3—3

Săsciori, la 15 Februar 1931.

Preşedinte, **Ioan Stoicuţa** paroh.

Secretar, **Virgil Pap**

Nr 372/930 (16) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Muncelul mare**, cu filiile **Boiabârzu, Muncelul mic** şi **Runcul mic**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat.
2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.
3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.
4. Casă parohială cu şură şi staul.
5. Lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 1 Decembre 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 43. (18) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Şmig**, din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie din Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Leafa dela stat, venitele stolare şi din sesia parohială 15 jugăre pământ arător şi fânaţ şi ½ jugăr grădină.

Reflectanţii la acest post sânt învitaţi a-şi înainta cererile cu documentele prescrise în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan şi a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial din Şmig.

Biertan, la 14 Februar 1931.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 83/1931 (14) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. a II (doua) **Hăghig** din protopopiatul Sf. Gheorghe se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitete sânt următoarele:

1. Leafa dela stat.
2. Sesiune parohială de 18 jug. — pământ de cl. I — pe malul Oltului.
3. Casă parohială, în stare bună, cu instalaţie de lumină electrică; grajd de 8 vite şi grădină de ½ jugăr.
4. 8 metri lemne de foc, aduse acasă.
5. Simbrie: dela fiecare familie una ferdelă de bucate, iar dela văduve ½ de ferdelă.
6. Venitele stolare uzitate.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile — conform normelor în vigoare — în terminul dat subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu 8 zile înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică — spre a cânta, a cuvânta sau a celebra.

Sf. Gheorghe, 28 Ianuar 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Licitaţie publică

Epitropia bisericei ort. rom. din Guşteriţa vinde pe calea licitaţiei publice cu oferte închise 70½ stângeni lemne şi 65 grămezi vârfuri şi cloambe.

Licitaţia se va ţinea în 25 Martie oara 15 (3 după masă) în biroul oficiului parohial, unde se pot vedea în fiecare zi şi condiţiile de licitaţie.

(8) 1—2 **Ioan Todea,** preot.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 14 Martie 1931 Nr. 22

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASTRA SIBIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Organ naţional-biseric

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Amvon şi tribună

(=) După războiul care a înzestrat neamul românesc cu unitatea sa naţională, s'a vorbit şi s'a scris, nu odată, despre rolul preoţimii în vârtejul mişcărilor politice.

Amvonul, tribuna *sacră*, cheamă, în fiecare Duminecă şi sărbătoare, pe slujitorul altarului să propovăduească adevărurile dumnezeeşti. Dacă acelaş slujitor este îndouplecat să urce, la ocazie, şi tribuna *politică*, nici aici el, ca preot cinstit şi conştient, nu va putea grăi în chip străin de duhul Mântuitorului.

Adevăraţii preoţi, stâlpi ai sfintei biserici, nu au fost şi nu sânt în stare să înlăture smerenia, evlavia, blândeţele, şi chiar dreptatea, şi pentru ambiţie şi deşertăciune să ceară credincioşilor b. o. voturi în favoarea sa sau a altuia, osândind mai mult sau mai puţin pe «celalalt», din partea adversară.

Poporul credincios ar trebui să întâmpine în persoana preotului, atât dela amvon cât şi dela tribună, pe îndrumătorul şi judecătorul bine socotit, înţelept şi nepărtinitor. Un părinte sufletesc, care îşi uită datoria aceasta, nu mai inspiră nici în satul lui, nici în afară de sat, încrederea şi respectul cuvenit feţelor bisericeşti. Uneori se poate întâmplà şi mai mult: deodată cu înstrăinarea credinciosului de persoana părintelui său sufletesc, urmează şi înstrăinarea sa de biserică şi de aşezămintele ei.

Schimbarea aceasta se dă pe faţă prin nepăsare pentru cele sfinte, prin părăsirea credinţei în care s'a născut, şi trecerea la una din sectele numeroase, care se grăbesc cu bucurie să exploateze greşelile unuia, şi slăbiciunile celuilalt.

Preotul sătesc s'a distins, şi pe vremuri, ca factor de cultură şi bună rânduială între oameni. Poporul are să vadă şi în duhovnicul de acum pildă grăitoare de fapte şi cuvinte creştineşti. Preotul să-i fie, în orce împrejurare, sfătuitorul nepătimaş şi prevăzător. Atunci, la schimbare de guverne şi la alte ocazii, «conducătorul firesc al poporului» nu va avea durerea şi uneori ruşinea d'a se vedea desaprobat şi desconsiderat de norocoşii din «cealaltă» tabără, trecută la putere.

Preoţia are să rămâie, în toate timpurile, apostolat pentru ceice au intrat în slujba lui Hristos. Ea nu poate să fie înjosită de-a face servicii pe socoteala demnităţii sale, — cum, durere, s'a practicat şi se mai practică în unele cazuri...

Biserica ortodoxă română este tare sau este slabă, după cum este *solidaritatea* activă a preoţimii. Lipsa unităţii de vederi, lipsa de convingeri şi hotărâri definitive, întru apărarea intereselor comune, va apăsa tot mai mult în situaţia nouă, creiată preoţimii ortodoxe, vrednice de o mai bună soarte în ţara aceasta de Dumnezeu ocrotită.

Divergenţe între biserică şi naţional-socialiştii germani. Arhiepiscopul de Colonia şi patru episcopi au semnat o scrisoare pastorală care tălmăceşte divergenţele adânci ce există între concepţiile partidului naţional-socialist şi biserica romano-catolică. Scrisoarea pastorală a produs mare senzaţie, căci cuprinsul ei echivalează cu interzicerea pentru catolici de a intra în partidul naţional-socialist, care de altfel se dă drept forţă însemnată în slujba creştinismului.

Coresp. din Strasbourg

Cronică alsaciană

Biserica protestantă din Alsacia este destul de activă. De remarcat în deosebi lucrul ei adânc şi spornic pe terenul creştinismului social. Anul acesta — ca şi în alţi ani de altfel — Uniunea protestantă a organizat un ciclu de conferenţe cu pronunţat caracter practic, la biserica Sf. Nicolas din Strasbourg, inima vieţii intelectuale şi spirituale a Alsaciei.

La 26 Ianuar curent, a avut loc prima conferenţă din acest ciclu. Pastorul Hauri a vorbit despre educaţia religioasă a tinerimii. Problemă destul de importantă şi actuală, şi aşa cum a fost desfăşurată menită să fie reprodusă — în linii generale — şi în această cronică.

Tinereţea este perioda, ce se cuprinde între momentul conştiinţii de sine şi momentul alegerii profesiunii, destinaţiei. Ce este religiunea? Este experienţa prezenţii lui Dumnezeu în sufletul omului, care-i imprimă vieţii sale un caracter determinat. Ţinta educaţiei religioase este deci desfăşurarea experienţii religioase elementare până la deplina ei desvoltare armonică şi integrală. Copilul la vârsta ce-i este caracteristică are ca primor-

FOIŞOARA

Problema reformei calendarului

De baron **Gustav Bedeus**
SIBIU

(Sfârşit)

4. Conferenţa panortodoxă a mai dorit, ***ca să se introducă un calendar corespunzător practic.*** Un astfel de calendar fără îndoială este numai un calendar, al cărei ***dată lunară indică totodată şi ziua săptămânală.*** Dacă anume fiecare lună e alcătuită din săptămâni întregi, adecă începe cu Luni, atunci fiecare 7, 14, 21 şi 28 este o Duminecă. Atunci nu mai avem nevoie de un almanah. Îndoeli şi erori referitoare la zilele lunare sau săptămânale sunt cu totul excluse. Este de o valoare extraordinară, dacă la fiecare dată putem lua în consideraţie şi ziua săptămânală. Toţi termenii, ce se repet, ar cădea totdeauna pe aceeaş zi săptămânală şi aceeaş dată lunară. Avantagiile unui asemenea calendar neschimbător sunt deci incomensurabile.

Liga Naţiunilor recomandă de asemenea astfel de ***luni din săptămâni întregi***, însă ***13 luni*** cu câte 4 săptămâni. Prin aceasta s'ar distruge împărţirea anului în 12 luni, care privitor la simetrie şi regularitate este fără pereche; trimestre nu ar mai fi de 3 luni, ci de 3¼ luni; zilele de plată ale lunilor, trimestrelor şi jumătăţilor de an nu ar mai coincide; statisticile trimestriale şi încheierile de jumătăţi de an ar deveni incomparabile, fiindcă câte un trimestru sau jumătate de an are câte o zi lunară de plată mai mult ca celelalte.

Mai întâi de toate însă, toate zilele de sărbătoare şi aniversare, ba chiar toţi termenii obişnuiţi s'ar muta dela zilele lor vechi tradiţionale! S'ar ivi o zăpăceală grozavă.

Faţă de aceasta am propus şi eu luni din săptămâni întregi, însă 12 luni.

E just, că un sistem cu totul desăvârşit nu se poate creea din cele 365 zile ale anului date de natură, şi proiectul meu deci trebue să aibă o greşală. Lunile nu devin egale de lungi. Dar nici nu se pot creea luni egal de lungi. Propun însă luni ***proporţionale***, cari stau în raportul simplu de 4:5, aşa că pe lângă o recalculare extraordinar de uşoară, oferă aceleaşi avantagii ca cele egale.

Deoarece un trimestru are 13 săptămâni, cele 3 luni ale fiecărui trimestru trebue să aibă 5, 4 şi 4 săptămâni. Aceste luni reglementate, fiindcă sunt alcătuite din săptămâni întregi, sunt o binefacere faţă de cele de astăzi, cari încep cu zile diferite.

Anume este de cea mai mare valoare, că nu se mai creează luni neexacte cu o zi, cari duc la prescurtarea celor în drept la plată, fiindcă ziua singulară în plus de obicei nu se plăteşte.

Dar comitetul Ligii Naţiunilor a exclus deliberarea lunilor de 4 şi 5 săptămâni, căci numai astfel lumea poate fi forţată de comitet la acceptarea absurdităţii celor 13 luni. Comitetul spune:

a) Retribuţiuni neegale sunt un foarte mare inconvenient. De aceea însă ar trebui să tindem numai la obţinerea lunilor egale de lungi, cari însă, cum am spus, nu sunt posibile. Plăţi neegale pentru luni neegale însă nu sunt un inconvenient. Aceasta o arată faptul, că băncile socotesc dobânzi mai mari pentru lunile mai lungi cu o zi. În orice caz este un inconvenient mai mare, ba chiar o nedreptate de a nu se plăti nimic pentru zilele singulare în plus. Autorul celor 13 luni însuşi recunoaşte, că nu este executabil ca zilele singulare în plus, dacă oamenii au lucrat în ele, să nu fie plătite. Deci Dsa voeşte, ca aceste zile în plus să devină sărbători, pentru a face egale conturile lunare de salarii, deci spre comoditatea contabililor, ca să nu aibă de socotit în fiecare al 6-lea an leafă pentru săptămâna de intercalare. Şi *pentru motivul acesta* să piardă lucrătorii leafa, întreprinzătorii câştigul după un sau două miliarde de zile de lucru în fiecare an, fiind 1 miliard de lucrători şi Dumineca să se mută a 8-a zi!

dial factor educativ mediul familial. Părinţii sânt agenţii experienţii religioase pe care o face copilul. Pe bază de respect, de afecţiune şi încredere, se fundează piedestalul indispensabil întregei evoluţiuni religioase ulterioare. E de dorit însă că în sfera familiei totul să fie pătruns de valorile religioase. Numai acestea pot să îmbogăţească, profund şi fecund, viaţa lăuntrică a copilului.

In faza ce urmează, copilul va fi supus esenţial influenţei dela şcoală. Aparţine institutorului de a lua — într'o oarecare măsură — locul ocupat, în prima perioadă, de părinţi. Acesta e dator să intre într'o comuniune sufletească strânsă cu copiii, pe bază de devotament şi iubire. Numai aşa poate să stabilească cu succes contactul între copil şi lumea divină. Nu trebue să se mulţumească numai cu înfăţişarea experienţelor religioase ale oamenilor din trecut, ci e bine să aibă în vedere experienţele personale ale celor pe cari-i educă. In acest fel, va creia o legătură între credinţa în Dumnezeu şi viaţa practică a copilului, care se va manifesta printr'o anumită activitate religioasă.

Urmează adolescenţa. Este o perioadă de tranziţie, în care se manifestă tendinţele cele mai variate şi adeseori contradictorii. E momentul când biserica are cuvântul. Cu toate că, în general, adolescentul arată indiferenţă şi chiar ostilitate faţă de biserică, el are totuş o arzătoare dorinţă de a se apropia de Dumnezeu. Este în căutarea unui ghid, unui stăpân puternic. In această epocă de transformare fiziologică, se produce şi o transformare spirituală: concepţia despre Dumnezeu, care a fost mai mult sau mai puţin primitivă, se spiritualizează. Şi începând din acest moment, adolescentul duce o viaţă religioasă autonomă. Educatorul dispare şi tânărul rămâne în faţa lui Dumnezeu fără alt intermediar, afară biserică. Iată opera la care este chemat orce educator, orce tată, orce mamă.

N. GROSU.

Scrisoare deschisă

adresată unor fraţi preoţi

Rândurile şi gândurile ce urmează, mi-au frământat conştiinţa de mult: de când am auzit şi am văzut prima ridicare împotriva episcopatului. De atunci, de câte ori s'au repetat astfel de ieşiri din disciplina canonică şi ierarhică, m'am întrebat:

Nu avem noi altceva mai bun de făcut, decât să ne ridicăm împotriva ierarhiei? Nu ne dă ea directive, nu ne reprezintă, nu ne apără cu demnitate? Sântem noi, preoţii, la o aşa înălţime a chemării, încât să ne putem ridica şi în contra hotărârilor Sfântului Sinod? Avem dreptul şi e cazul, să facem acest lucru cu atâta uşurinţă? Cine poartă răspunderea cea mare şi cine reprezintă succesiunea apostolică?

Socotim că a comis mare greşală celce spunea că între preot şi episcop nu e mare deosebirea, — că «nu e superioritate, ci o majoritate a virtuţii». Să se pună la mijloc problema succesiunii apostolice: O reprezintă episcopul, sau preotul? — şi răspunsul, credem că nu dă prilej de interpretări contradictorii.

Dar să lăsăm teoriile şi să ne întrebăm: Pe cine slujim atunci, când criticăm în public pe episcopi — în absenţa lor, — şi cui folosim când facem opoziţie hotărârilor Sfântului Sinod?

In toamna anului 1928 am asistat la congresul Asociaţiei generale a clerului în Bucureşti. La deschiderea congresului a luat parte şi I. P. S. Patriarh *Miron*, pe atunci şi Regent; — în cuvântarea sa ţinută cu acest prilej a cerut ca preoţimea să se solidarizeze, dar să nu lupte contra autorităţii, la subminarea căreia lucrează curentele anarhice ale vremii.

Tot atunci saluta congresul şi I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, — prin delegatul său, — şi îndemna preoţimea să facă obiect de studii şi program de lucru din broşura împărţită gratuit congresiştilor «Biserica împotriva concordatului».

Cine a fost de faţă, îş aduce aminte cât de călduros a fost ovaţionat I. P. S. Patriarh şi I. P. S. Mitropolit.

Pe urmă, în cursul discuţiilor, nimic nu a răsunat mai tare ca — strigătele împotriva episcopatului, fără a se preciza nimic şi fără a ţinea seamă de cuvintele Patriarhului şi ale Mitropolitului.

Congresele din toamna anului 1929 şi din 1930 s'au ţinut în aceeaş atmosferă «tradiţională».

Nu peste mult a venit la rând bugetul de sacrificiu al ţării, în care biserica ortodoxă, dintre toate confesiunile şi categoriile de funcţiuni, a fost mai crunt lovită. Am ajuns ca în Ardeal romano-catolicilor, la două eparhii, să li se plătească 16 canonici cu câte 15,550 lei leafă lunară; — greco-catolicilor, la 5 eparhii, să aibă 31 canonici cu câte 17,140 lei lunar; — ear biserica ortodoxă, la 5 episcopii, să aibă abia 15 consilieri, cu leafă lunară de 10,470 lei, din care scazând reţinerile nu se primeşte la mână nici 6000 lei.

Unde vom ajunge în anii ce vin, dacă în anul acesta protopopiatele ortodoxe din Arhiepiscopia Sibiului *se reduc* la **9**; iar cele din mitropolia unită a Blajului se menţin la peste **70**?...

In timp ce se făceau aceste operaţiuni în bugetul bisericii ortodoxe, o ceată de preoţi din capitală umblau în delegaţii la ministere, — în profitul... cultelor minoritare.

Inainte de a descoperi greşelile celor mai mari, trebue să dovedim că noi am făcut tot ce trebuia să facem în împrejurările date.

Sântem cu toţii contra birocratismului în biserică. Dar să ne ferim de extreme care ne fac ridicoli.

Cine are nemulţumiri faţă de anumite feţe bisericeşti, să le dea pe faţă precis şi asumându-şi răspunderea, dar să nu se spună generalităţi, să nu se acuze «episcopatul» fără a cere sancţiuni şi dovezi pentru persoane reale şi cazuri precise. Pe această cale se face rău serviciu bisericii, şi nu se îndreaptă absolut nimic din neajunsurile reprezentanţilor ei.

Fraţi preoţi şi cinstiţi părinţi, vă trimit această scrisoare, — împreună cu salutarea frăţească şi creştinească:

Dar vouă şi pace tuturor!

Părintele *Ilarion.*

Societatea rom. de înmormântare din Sibiu

Convocare

Membrii societăţii sânt rugaţi a lua parte la *adunarea generală ordinară* ce se va ţinea *Duminecă* la 22 Martie 1931 la ora 4 d. a. în sala festivă a Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu (strada Brukenthal 17) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul general al comitetului despre mersul societăţii în anul 1930.

2 Abrobarea bilanţului şi a inventarului pe anul 1930 pe baza raportului comisiei cenzorilor şi descărcarea direcţiunii şi a comitetului pentru gestiunea anului 1930.

3 Stabilirea bugetului pentru a. 1931 pe baza propunerii comitetului.

4. Hotărâri asupra propunerilor cuprinse în raportul general.

Sibiu, la 12 Martie 1931.

Timotei Popovici
dir. preşedinte.

NB. Bilanţul a. 1930 este *Lei 1.224.024.*

---

b) A doua obiecţiune contra lunilor de 4 şi 5 săptămâni este, ***că comparaţia rezultatelor acestor luni ar deveni extraordinar de complicată.*** Această obiecţiune este bazată pe presumpţia că rezultatele lunilor de 4 şi 5 săptămâni se pot compara numai atunci, dacă se recalculează întâi lunile de 5 săptămâni în luni de 4 săptămâni. Insă chiar această recalculare nicidecum nu este complicată, ci din contră, extraordinar de uşoară.

Dar este inexact, că compararea rezultatelor lunilor de 4 şi 5 săptămâni nu ar fi posibil fără recalculare. Ea devine numai cu puţin mai inexact ca astăzi compararea datelor lunei Februarie cu celelalte luni. Rezultatele lunilor de 4 şi 5 săptămâni devin în mediu cu $3^1/_4$ zile inexacte, adecă cu $^1/_{10}$ faţă de media lunară. Aceasta de regulă nu este prea inexact. Ba comparaţia acestor luni în general devine numai cu puţin mai inexactă ca cea a lunilor de 30 şi 31 de zile, deoarece şi acestea cel puţin în industrie, după cum au 5 Sâmbete sau 5 Dumineci, au aproape acel rezultat de 5 săptămâni sau aproape numai acela de 4 săptămâni.

Mai întâi de toate trebue să avem în vedere că, dacă toate unităţile calendaristice ar fi alcătuite din săptămâni întregi, retribuţia săptămânală devine unitatea calculelor, deci toate retribuţiile, şi cele lunare, de regulă se calculează după numărul săptămânilor, aşa că lungimea neegală a lunilor nu se simte. Se ridică atunci ***săptămâna*** la unitatea calendaristică principală în locul lunii.

Comparaţia directă, ceva mai inexactă a lunilor de 4 şi 5 săptămâni nicidecum nu poate motiva excluderea acestui proiect din discuţie. Căci faţă de această inexactitate mai mare numai acest proiect dă posibilitate unei comparaţii absolut precise.

La alegerea între cele 13 luni de câte 4 săptămâni şi cele 12 luni de 4 şi 5 săptămâni este hotărâtor:

Dacă lungimea, pretinsă egală a celor 13 luni (de fapt nici ele nu devin egale de lungi, ba chiar şi săptămânile egale să devină neegale) sau sistemul calendaristic de 12 luni cu trimestrele şi jumătăţile de an excelente şi indispensabile au o valoare mai mare?

Chiar dacă punem pe aceeaş treaptă avantagiile ambelor sisteme, vom alege cele 12 luni, fiindcă există deja şi suntem obişnuiţi şi introducerea de 13 luni ar aduce cu sine dificultăţi şi pierderi extraordinare.

Intreb dar: Sf. Sinod ortodox român nu crede de important, ca opinia generală să se pronunţe asupra problemei: dacă nu trebuesc introduse 12 luni din săptămani întregi, deci de 4 şi 5 săptămâni şi anume cu consideraţie la faptul, că ***serbătorile şi aniversările să fie lăsate pe cât posibil la data lor veche tradiţională?*** La cele 13 luni însă ele toate ar fi strămutate la altă dată.

Rezumând toate acestea, întreb: Sf. Sinod ortodox român nu crede că este lucrul cel mai important, ca acum, în ultimul moment guvernele şi comitetele calendaristice prin Liga Naţiunilor şi direct să fie invitate să delibere nu numai cele două proiecte ale Ligii Naţiunilor (luni de 31, 30 şi 30 de zile în fiecare trimestru sau 13 luni de câte 4 săptămâni) ci şi proiectul meu (luni de 5, 4 şi 4 săptămâni în fiecare trimestru) cu deamănuntul, deoarece acesta singur corespunde dorinţelor conferenţei panortodoxe şi hotărârilor Sf. Sinod ortodox român? Se poate totdeodată să se accentueze din nou, că Sf. Sinod, şi deci şi guvernul, nu doresc, ca această reformă să fie introdusă deja de acum.

Chiar dacă dorim însă cât de mult, ca reforma să nu fie realizată în curând, poate să fie oare motiv, ca să nu se valideze aceste dorinţe referitoare la reformă deja de acum, când va fi deliberată?

Este just, că cel mai bun sistem calendaristic, prin a cărei acceptare pentru lumea întreagă România ar obţine renume strălucit, să nu fie validitat în urma suprimării din partea comitetului calendaristic, fiindcă Sf. Sinod împiedică validitarea sa?

După toate aceste expuneri ar fi să sperăm, ca Sf. Sinod să sesizeze Ministerul de externe, că chiar dacă doreşte să se comunice în modul cel mai hotărât Ligii Naţiunilor, că România nu doreşte să se facă de acum o reformă a calendarului, totuş nu face nici o obiecţiune contra faptului, ci din contră doreşte, ca ministerul să ceară luarea în considerare deja de acum a hotărârilor conferenţei panortodoxe şi a Sf. Sinod ortodox român din 1923, şi deci şi ale proiectului meu, care singur corespunde acestor hotărâri, adecă să roage ca toate guvernele şi comitetele calendaristice pe lângă comunicarea argumentelor, după cari săptămâni de intercalare şi luni de 4 şi 5 săptămâni (contra opiniei comitetului calendalendaristic al Ligii Naţiunilor) sunt de acceptat, lunile se încep cu Lunia şi Paştile să fie în data Invierii după calendar, care va fi introdus, — să fie invitate să se pronunţe urgent şi referitor la acest proiect pentru a se putea lua în considerare şi aceste declaraţiuni la conferenţa calendaristică internaţională.

Pe de altă parte Sf. Sinod să se adreseze şi celorlalte biserici ortodoxe şi îndeosebi patriarhului ecumenic din Constantinopol cu rugămintea să ia atitudine în acelaş sens, în chestiunea reformei calendarului, corespunzător hotărârii conferinţei calendaristice panortodoxe, şi să ceară guvernului său, să valideze dorinţele ortodoxe prin acceptarea proiectului meu şi respingerea proiectelor Ligii Naţiunilor.

La conferenţele preoţeşti

Intenţiunea celorce au pus bază conferenţelor preoţeşti, a fost ca slujitorii altarului, adunaţi în conferenţe, să îndrepte relele ce ameninţă viaţa religioasă.

In cele desbătute la aceste prilejuri s'a accentuat că puterea *cuvântului* este factorul care întoarce sufletele din drumurile rătăcite, şi că efectul dorit poate fi ajuns în deosebi când însuşi preotul este model pentru cele propoveduite: «Vorba mişcă, exemplul atrage», ne spun strămoşii noştri. Aceste cuvinte ne luminează drumul pentru trezirea conştiinţei auditorilor.

Cunosc însă cazuri în care preotul nu a ţinut seamă de îndreptarul acestui adevăr. Predicatorul a propoveduit îndreptarea cu vorba, — dar mai puţin cu faptele lui...

Mai avem de luptat şi cu alte neajunsuri. Aşa b. o. într'o piesă teatrală («Coada veacului»), jucată la sate, se vorbeşte de preoţi în mod cu totul necuviincios, arătându-i stăpâniţi de păcatul lăcomiei, («Cine a văzut un preot sătul»!).

Preoţimea să fie prin urmare cu băgare de seamă la piesele teatrale jucate la sate. Dacă aceste se dovedesc a fi dăunătoare prestigiului preoţesc, să procedăm în consecvenţă.

Să urmărim cu atenţiune faptele săvârşite împotriva vieţii religioase a credincioşilor făcând arătare la locurile competente, pentru ca cei vinovaţi să fie cercetaţi şi judecaţi.

In conferenţele noastre sper să se discute şi asemenea cazuri.

Pr. *I. Olariu.*

Reuniunea română de agricultură din comitatul (judeţul) Sibiu.

Convocare

In baza hotărârii Comitetului central al Reuniunii din şedinţa dela 15 Februar a. c. şi în conformitate cu dispoziţiunile § 20, 28 şi 32 ai Statutelor, convoc pe Onor. membri ai Reuniunii şi pe toţi cei ce poartă interes de cauză la *Adunarea generală ordinară a Reuniunii* care se va ţine *Joi în 23 April a. c. (ziua de sfântul Gheorghe) ora 4 d. a. în sala de şedinţe a Comitetului Asociaţiunii «Astra», Sibiu strada Şaguna Nr. 6,* cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării prin vicepreşedintele Reuniunii.

2 Alegerea unui secretar adhoc şi a doi verificatori ai procesului verbal al Reuniunii.

3. Constatarea membrilor Reuniunii îndreptăţiţi a lua hotărâri valabile (între cari se numără membrii onorari, fondatori şi pe viaţă, cum şi cei ordinari, cari şi-au achitat cotizaţiile pe anii 1914—1930 à Lei 4, în total Lei 68).

4. Prezentarea raportului general despre situaţiunea Reuniunii în timpul dela ultima adunare generală, ţinută la 6 Decemvrie 1925, în legătură cu activitatea din trecut a acesteia şi referitor la disolvarea Reuniunii.

5. Prezentarea situaţiunii financiare şi acordarea absolutorului pentru gestiunea anilor 1926—1930.

6. Prezentarea unui proect de cheltueli pe anul 1931.

7. Eventuale propuneri înaintate Comitetului central de către membrii la curent cu achitarea taxelor, cel puţin cu 14 zile înainte de adunare (§ 29), propunerile făcute în cursul adunării fiind a se preda unei comisiuni spre opiniere.*)

8. Incheerea adunării din partea vicepreşedintelui.

Sibiu, din şedinţa Comitetului central al Reuniunii de agricultură din comitatul (judeţul) Sibiu, ţinută la 15 Februar 1931.

vicepreşedintele:
Romul Simu

*) Conform §-lui 22 din Statute, adunarea generală poate lua deciziuni valabile, dacă sunt cel puţin 15 membri.

Neîntrunindu-se acest număr, se convoacă cu termin de 10 zile o nouă adunare, cari deliberează valabil ori care ar fi numărul membrilor prezenţi.

INFORMAŢIUNI

Interzis Patriarhia noastră a interzis să să se facă discuţii publice în contractoriu, cu reprezentanţii sectanţilor, — discuţii incompatibile cu demnitatea bisericii.

Număr limitat. Decanul facultăţii de medicină din Paris a trimis ministrului nostru de instrucţie o adresă, în care arată că se vede nevoit să limiteze pe viitor numărul studenţilor români, cari cer diplome să poată practica şi în Franţa. La acea facultate sânt 511 studenţi români, dintre cari 436 cer să li se libereze diplome de stat să poată practica în Franţa. Din numărul acestor studenţi sânt însă peste 85 la sută jidovi, unii nici nu-s măcar cetăţeni români. Se spune, că pe viitor numărul studenţilor, cari vin din România la facultatea de medicină în Franţa, nu va depăşi de 30 în fiecare an, din care 20 la Paris.

Ministerul instrucţiunii publice a dispus ca atât directoratele regionale, cât şi direcţia din minister să întocmească un cazier special pentru toate demiterile din direcţiile de şcoli şi cele de profesori pentru incapacitate, nereguli în administraţie, necunoaşterea limbei române sau motive disciplinare. Aceste caziere se vor întocmi pentru ca acei demişi să nu mai fie numiţi în altă parte, şi nici să nu li se mai încredinţeze vre-o atribuţie.

Săptămâna cărţii, introdusă de câţiva ani în oraşele Italiei, dă resultate tot mai satisfăcătoare. La Milano, unde zilele acestea, s'a deschis o expoziţie a cărţii, s'au vândut în două zile cam 20 mii de volume.

La Ierusalim s'a întocmit planul pentru înfiinţarea unei facultăţi teologice arabe, care va servi probabil propagandei antisioniste. Sioniştii protestează.

Din Palestina. Arabii, nemulţumiţi de politica engleză favorabilă colonizării sioniste, au hotărât să prezinte guvernului englez rezoluţie de protestare în deosebi împotriva cumpărării de pământuri destinate colonizării jidovilor.

Publicaţiune. Şcoala normală «A. Şaguna» din Sibiu are nevoie de 165 stânjini lemne de foc, esenţă fag, calitatea întâia, livrabile în cursul lunei August 1931. Ofertele închise se vor depune până la 15 Aprii 1931, la Direcţiunea şcoalei, unde se pot lua informaţii cu privire la condiţiunile de furnizare. Sibiu, 10 Martie 1931. *Comitetul şcolar.*

CARŢI ŞI REVISTE

Ţara Bârsei, sub conducerea profesorului A. Banciu. A apărut Nr. 2 pentru Martie-Aprii 1931, cu bogat material. Abonamentul pentru un an 200 Lei. Red. şi admin.: Braşov, B-dul Regele Ferdinand Nr. 14.

Pedagogia cultului ortodox

3 (Urmare).

Puterea exemplului în educaţie este unul dintre factorii cei mai principali şi în pedagogia modernă. In cultul divin din Duminecile şi sărbătorile de peste an — pe lângă săvârşirea sf. liturghii, care ne înfăţişază viaţa unui caracter dumnezeesc — imnele frumoase ale zilei ne zugrăvesc în culori vii viaţa şi faptele personalităţilor bisericeşti, ne prezintă tot atâtea modele vrednice de urmat, pentru a nu perde nicicând drumul care ne scoate din deşertul păcatului şi ne duce la oaza desăvârşirii după care însetează sufletul. Sfinţii bisericii noastre sunt tot atâtea figuri cari concretisează într'un mod desăvârşit scopul suprem al educaţiei religioase. Câtă pedagogie se cuprinde în expunerea simplă şi la înţelesul tuturor a scopului pe care-l urmăreşte biserica. Şi de ce mijloace minunate se foloseşte ea pentruca să fie uşor înţeleasă. Un filozof care aduce o doctrină nouă, este admirat de contemporanii şi de urmaşii săi pentrucă a descoperit un drum nou spre adevăr. El însă rămâne necunoscut pentru cei mai mulţi. Adevărul lui rămâne închis în cărţi, izolat de lume, pentrucă nu-i poate arăta acesteia drumul care duce la el, nu poate concretiza abstractul. Kant a fost un filozof mare, însă dintre oameni câţi îi cunosc numele? Dar chiar şi dintre oamenii cari îi cunosc numele, câţi îi înţeleg doctrina? Şi cât de mic este adavărul lui Kant faţă de acela al lui Hristos, şi cu toate acestea adevărul lui Hristos a fost înţeles de milioane de analfabeţi, iar adevărul lui Kant a rămas neînţeles de milioane de învăţaţi. Aceasta pentrucă învăţătura lui Hristos este expusă pe înţelesul tuturor, în sf. noastră biserică, în toate duminecile şi sărbătorile. In momentele de reculegere din Dumineci şi sărbători cultul divin ne prezintă, în forma cea mai cuceritoare vieţile marilor mucenici, ne prezintă figuri a căror strălucire nu a putut fi înghiţită de întunerecul veacurilor şi care ca nişte faruri luminoase ne atrag spre ele din marea vieţii sbuciumate. Aduc aici câteva imne din minei, cari preamăresc viaţa şi faptele marelui mucenic Gheorghe. Stih:

«Dreptul ca finicul va înflori şi ca cedrul cel din Zioan se va înmulţi». «Bucură-te cela ce eşti mare începător al cetelor pătimitorilor şi tuturor credincioşilor scăpare şi zid, bine biruitorul Gheorghe». «Impăratului veacurilor tu fiind ostaş, înţelepte, toate taberele celor fărădelege ai surpat». «Ca pe un viteaz între mucenici, purtătorule de chinuri Gheorghe, aducându-ne astăzi bine, te lăudăm pe tine. Că alegerea ai săvârşit, credinţa ai păzit şi ai luat dela Dumnezeu cununa biruinţei tale. Pe carele roagă-l ca să mântuiască de stricăciune şi din nevoi, pe ceice săvârşesc cu credinţă, pururea cinstită pomenirea ta». «Insuţi vestitorule, mult biruitorule, viteazule al lui Hristos, *dă-mi mie ca să laud chinurile* care le ai pătimit bărbăteşte pentru dragostea lui Hristos, înţelepte, sfărâmându-te, căruia şi viezi bucurându-te» (Mineiul pe luna Aprii, pg. 193, 200). Puterea de a forma caractere poate izvorâ numai din exemplul viu al personalităţilor puternice. In biserica noastră numărul acestora este nesfârşit, de aceea nesecat este şi isvorul ei de putere pentru formarea de caractere religioase. Voinţa noastră, care este o forţă reală, primeşte o inspiraţie continuă spre realizarea idealului creştinesc. Principiul pedagogiei moderne numit «idealismul activ» în slujba căruia doresc să se pună şcolile veacului nostru, acest principiu înalt îl vedem deasemenea frumos realizat în biserica noastră. Ea prezintă fiilor săi idealul său realizat de nemuritorii săi bărbaţi. *Acest ideal* are scopul înalt să *activeze* toate forţele reale ale individului: voinţa, intelectul, sentimentele, imaginaţia, canalizându-le toate spre ţinta supremă, într'o direcţie veşnic neclintită, spre viaţa în Hristos. Şi a fost dumnezeesc izvorul din care au sorbit puterea pentru săvârşirea faptelor mari personalităţile bisericii noastre. Aceasta ne-o dovedesc acele caractere strălucite, asemenea cărora istoria omenirii nu ne poate arăta. Veacul nostru este sărac în caractere mari tocmai pentrucă disprefuieşte izvorul din care ar putea primi în abundanţă puterea necesară la formarea astorfel de caractere, disprefuieşte ce are mai scump: credinţa strămoşească. Inaintaşii noştri căutau balsam alinător şi putere nouă de luptă ascultând imnele religioase care preamăreau viaţa, care lăudau chinurile martirilor, şi au ieşit biruitori în lupta milenară, pentrucă s'au format caractere puternice, cum a fost acel al lui Constantin Brâncoveanu etc.

II

Sărbătorile de peste an, care sânt întocmite pentru comemorarea momentelor mai însemnate din viaţa Mântuitorului şi întru amintirea celor mai însemnaţi bărbaţi ai bisericii, contribuesc foarte mult la trezirea, desvoltarea şi întărirea sentimentului religios. Imnele care vestesc naşterea lui Isus, frumoasele cântări dela botezul Domnului, cântările din săptămâna patimilor şi din luminoasa zi a Invierii, trezesc din amorţeală sufletul cel mai întunecat. Cuvintele acestor cântări se adresează deopotrivă voinţei, sentimentuiui şi intelectului, adecă *omului întreg,* pe care vreau să-l schimbe, să-l transforme, să-l ridice din firea lui întunecoasă la idealul luminos al desăvârşirii creştinesti.

(Urmează)

Nr. 10/1931 (19) 1—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic, a legilor şi regulamentelor în vigoare şi în conformitate cu ordinul Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10248/1930, publicăm concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului *Oltul* cu sediul în Şercaia, jud. Făgăraş.

Viitorul protopop va fi în acelaş timp şi paroh în Şercaia.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul şi diurnele legale dela stat;

2. Venitele stolare din parohie, conform coalei B;

3. Sesiunea de 32 jug. pentru paroh-protopop şi locuinţa în casa de reşedinţă de protopop, unde sunt şi supraedificate economice;

4. Venitele din vizitaţiunile canonice şi din alte funcţiuni protopopeşti.

Concurenţii sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului naţional bisericesc din anul 1888, în termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc în Sibiu.

Şercaia, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Oltul ţinută, la 12 Ianuar 1931.

Preşedinte,
Pr. Valeriu Judele
adm.-prot

Mateiu Mateiu
notar.

Nr. 592/1931

„Aprobat".

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 53/1931 (20) 1—3

Concurs

In conformitate cu hotărârea preaven. Cons. arh. Nr 9732 Plen. dela 3 Noemvrie 1930 se publică concurs pentru întregirea protopopiatului ort. român al *Devei*, cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiale din parohia I Deva cu salarul de paroh dela stat;

2. Salarul protopopesc cu diurnele dela vizitaţiunile protopresbiterale.

Concurenţii să-şi înainteze în termenul indicat cererile, instruite conform normelor în vigoare, Preaven. Cons. arh. ort. român în Sibiu.

Deva, din şedinţa consiliului protopopesc al protopopiatului ort. român Deva, ţinută la 4 Februar 1931.

Preşedintele consiliului protopopesc
Protopop **Vasile Oană** adm.-prot.
Secretar: **I. Popoviciu**

Nr. 1038/1931

„Aprobat".

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului Arpiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr 372/930 (16) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Muncelul mare**, cu filiile **Boia bârzu, Muncelul mic şi Runcul mic**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat.

2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.

3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.

4. Casă parohială cu şură şi staul.

5. Lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 1 Decembre 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 43. (18) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III a **Şmig**, din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie din Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Leafa dela stat, venitele stolare şi din sesia parohială 15 jugăre pământ arător şi fânaţ şi 1/2 jugăr grădină.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile cu documentele prescrise în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan şi a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial din Şmig.

Biertan, la 14 Februar 1931.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 309/931 (17) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Cincşor**, din protopopiatul Făgăraş, se bublică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Sesiunea parohială de 11 jug. cat. şi un jugăr de cl. I dela expropriere.

2. Lemne de foc dela comuna politică.

3. Un jug. de pământ loc de păşunat în composesorat, pentru 3 vite şi loc de 2 vite dela comuna politică.

4. Leafa dela stat.

5. Casa parohială cu supraedificatele necesare.

Concurenţii se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş, în 15 Februar 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 33/1931 prot. (15) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III (treia) **Jacul**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe economice.

3. Sesiune parohială veche 9 jugăre.

4. Sesiune parohială nouă 5 jugăre, dată provizor, iar când se va face împroprietărirea definitivă, aceea ce se va da.

5. O ferdelă de bucate (cucuruz) de fiecare fum (circa 65 ferdele).

6. Stola obişnuită.

7. 2 sorţi de lemne gratuit din pădurea comunală, tăiate şi aduse gratuit de popor.

Reflectanţii îndreptăţiţi îşi vor trimite în termen petiţiile de concurs provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc Sighişoara şi se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Sighişoara, la 5 Februar 1931.

Emilian Stoica
protopop.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului
traducere din limba franceză de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:		Pentru femei:		Baie de familie:	
Luni:	închis	Luni:	închis	Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate	Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate	Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.	Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.	Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m.	Joi:	dela 10—12 ore a. m.	Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.	Vineri:	închis	Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.	Sâmbătă:	închis	Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.	Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.	Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:		Pentru femei:	
Băi de abur şi de aier cald		**Băi de abur şi de aier cald**	
Luni:	închis	Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate	Marţi:	închis
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara	Mercuri:	închis
Joi:	închis	Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	închis	Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse	Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate	Dumineçă:	închis
Băi de cură		**Băi de cură**	
Luni:	închis	Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.	Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara	Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.	Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara	Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.	Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.	Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis	Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara		

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXIX Sibiu, 18 Martie 1931 Nr. 23

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nedreptățirea Bisericii ortodoxe

Am arătat în mai multe rânduri, că politica de stat în ordinea bisericească este atât de absentă, încât ea a dus la cea mai neînchipuită dintre realitățile vieții noastre sociale: sacrificarea Bisericii naționale și privilegierea cultelor minoritare.

Opinia publică neorientată ar putea crede, că este o exagerare sentimentală. Și totuș, nu este așa. Pentru a face dovada deplină a acestei situațiuni paradoxale, vom da astăzi tabloul cifrelor bugetare. Elocvența lor, ni se pare mai puternică și mai zdrobitoare, decât toate pledoariile din lume.

In prealabil, țin să atrag atențiunea cititorilor asupra principiului, după care statul este obligat să subvenționeze cultele. El este precizat în art. 31, din Legea cultelor, care spune textual: «Ajutoarele, pe care statul le va acorda diferitelor culte, vor fi în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români ai lor față de populația totală a țării, cu situația materială a cultelor respective și cu nevoile lor reale».

Așa dară legiuitorul stabilește 3 criterii: numărul credincioșilor, situația materială, și nevoile reale ale cultelor. Tabloul nostru a ținut seamă numai de criteriul numărului, pentru celelalte două neexistând încă o statistică precisă. Chiar așa însă, comparația este cu atât mai defavorabilă bisericii ortodoxe, cu cât se știe, că bisericile minoritare au o situațiune materială incontestabil mai bună, deși nevoile lor reale sunt fără îndoială mai reduse.

Bugetul 1931

Prevederi pentru toate cultele Lei 873.769.164, din cari primesc:

Ortodocșii	Lei	613.060.119	sau	70%
Uniții	„	105.320 669	„	12%
Catolicii	„	52.820.072	„	6%
Reformații	„	53.252.767	„	5,6%
Luteranii	„	17.637.698	„	2%
Unitarii	„	9.054.282	„	1%
Musulmanii	„	12.498.554	„	1,3%
Mozaicii	„	10.125.000	„	1,8%

Cât de abuzivă și de nedreaptă este această repartiție, se va vedea din raportarea ei la numărul de credincioși ai fiecărui cult.

Numărul total al populației după recensământul din urmă este de 17.820.000 suflete.

Din aceasta revine, în cifre rotunde pe:

Ortodocși	12.900 000	sau	72%
Uniți	1.200.000	„	6,7%
Catolici	1.450 000	sau	8%
Reformați	600.000	„	3,3%
Luterani	300.000	„	1,5%
Unitari	70.000	„	0,3%
Musulmani	160.000	„	0,8%
Mozaici	1.000.000	„	1.5%
Alții	140.000	„	0,7%

In baza acestei proporții numerice suma bugetară de 873.769.164 lei trebuia distribuită în chipul următor:

Ortodocșii, în loc de 613.060.119 lei, 632.487.000 lei.

Catolicii (uniți și latini) în loc de 158.140.741 lei, 129.932.500 lei.

Reformații, în loc de 53.252.767 lei, 29.488.000 lei.

Luteranii, în loc de 17.637.698 lei, 14.700.000 lei.

Unitarii, în loc de 9.054.282 lei, 3.430.000 lei.

Musulmanii, în loc de 12.498.544 lei, 7.840.480 lei.

Mozaicii, în loc de 10.125.000 lei, 4.930 984 lei.

Alții, în loc de lei — lei 6.080.000.

De aici rezultă limpede, că statul acordă:

Bisericii ortodoxe mai puțin cu Lei 19.426.881, iar cultelor minoritare (catolici, reformați, unitari, musulmani) mai mult cu Lei 65.193.057.

Adică, statul românesc subvenționează cultele minoritare cu Lei 45.766.176 în plus, față de biserica lui națională.

Și acum, să arătăm în paralelă tabloul dezolant al situației din 1930 și 1931:

1. Ortodocșii primeau în 1930 lei 758.291.298 (57%), iar în 1931 lei 613.060.119 (47.5%).

2. Uniții primeau în 1930 lei 130.299.015 (108.5%), iar în 1931 lei 105.320.669 (87.7%).

3. Catolicii primeau în 1930 lei 66.092.204 (45.5%), iar în 1931 lei 52.820.072 (36.4%).

Catolici împreună primeau în 1930 lei 196.321.219 (154%), iar în 1931 lei 158.400.741 (124.1%).

5. Reformații primeau în 1930 lei 70.057.974 (116.7%), iar în 1931 lei 53.252.767 (88.7%).

6. Luteranii primeau în 1930 lei 22 397.074 (74 6%), iar în 1931 lei 17.637.698 58.7%).

7. Unitarii primeau în 1930 lei 10.514.007 (150.2%), iar în 1931 lei 9.054.284 (129.3%).

8. Musulmanii primeau în 1930 lei 14.648.810 (91.5%), iar în 1931 lei 12,498.544 (78.1%).

Procentul subvenționării ne demonstrează, că biserica ortodoxă se găsește absolut în urma tuturor cultelor. Căci, pe când cele minoritare încep cu 58.7 la sută și se ridică până la 129.3 la sută, biserica neamului este redusă la o subvenție de abia 47.5 la sută.

Ne vom permite să comentăm această situație, așa precum merită, în câteva articole viitoare.

I. Mateiu.

FOIȘOARA

Sfântul Munte Atos*)

Există pe pământul acesta, pe care suntem atât de dispuși și de obișnuiți să-l socotim numai rău și nenorocit și imund, care însă este pentru înțelegerea creștină și dumnezeesc și sfânt și fericit, un colțișor care reușește să fie cel mai avansat promontoriu pământesc în sfințenie, cea mai înaltă treaptă la care s'a urcat pământul împovărat cu năsipul patimilor pe scara către zărișteа dorită a Dumnezeirii.

Sf. Munte sau muntele Atos este unul din cele 3 degete întinse resfirat de trunchiul peninsulei Calcidice în Marea Egeică și anume cel dela miază-noapte, cu o lungime de 60 km. și cu o lățime de 6 km. Înălțimea variând între 5—600 metri se înalță năprasnic spre capătul din Mare al Peninsulei la aproape 2000 metri în forma unui con gigantic și pleșuv al cărui vârf e acoperit de ceață de câte ori se apropie furtunile pe mare. E un munte de o sălbătăcie majestoasă, pe care locuitorii lui au menținut-o intactă, un munte care împrumută și mării ce i se izbește în golfurile-i prăpăstioase, nu știu ce neliniște, făcând cele mai mari vapoare să se țină departe de raza lui. La poalele acestui vârf a sfărâmat furtuna flota lui Xerxe, la poalele lui au străbătut în toate vremurile nenumărați căpitani iluștri de vase de răsboi și de negoț clipele cele mai sbuciumate ale vieții lor văzându-și vasul și echipagiul distrus, iar cei scăpați ca prin minune, schimbând vestmântul prețios al demnității lor, cu rasa umilă a pustniciei.

Muntele acesta a fost în anticitate închinat zeilor păgâni. Mitologia spune despre el că este un gigant petrificat, din cei cari s'au răzvrătit odinioară împotriva zeilor din Olimpul care-l înfruntă de vis-a-vis calm și tăinuit în bogata vegetație. El murmură încă în adâncul stâncilor sale și se zgudue uneori și azi, cutremurând și despicând pereții sfintelor lăcașuri ce-i domolesc pasiunile cu șoapta rugăciunilor. Murmurul lui era însă nepotolit în anticitate. In zadar fumegau pe muchea lui altare către zeii olimpieni spre a îndulci vântul și marea lui în continuă turburare.

Umbra aruncată de vârful lui până departe spre insula Lemnos îl învălue într'o izolare misterioasă.

Când în întunerecul din lumea aceasta își făcu însă apariția lumina dumnezeească, razele ei scoaseră și acest neodihnit singuratec din noaptea ce-l încunjura. Așa povestește una din minunele Maicii Domnului. Îndată după pogorârea Duhului Sfânt, Apostolii traseră sorți spre a ști țara unde trebue să predice fiecare. Atunci apăru Maicii Domnului un înger și-i spuse să se îmbarce cu apostolul Ioan pe corabia ce i-o va trimite episcopul din Cipru. Așa și făcură. Dar o furtună cârni corabia spre miază-noapte și în loc să-i ducă la Cipru, îi duse la Muntele Atos. Când sfânta Fecioară își puse piciorul pe pământ, zeii păgâni se cutremurară strigând «iată vine Maica Domnului» și se prăbușiră în Mare. Preacurata Fecioară binecuvântă ținutul și-l rezervă celor ce vor părăsi lumea și-și vor închina viața exclusiv rugăciunii și ascezii. Ea deveni patroana acestui munte și cel mai adorat personagiu al cultului adus de locuitorii lui.

Muntele a rămas mai multe veacuri nelocuit din cauza piraților cari operau așa de bucuros în marea dela poalele lui. Când revărsarea Arabilor în veac. VII răvăși așezările monahicești din Tebaida Egiptului, din Siria și Palestina, eremiții nu găsiră alt loc mai potrivit pentru viața lor

*) Conferință ținută la Soc. ort. a femeilor române din Sibiu la Duminеca ortodoxiei.

Problema dobânzilor

de: LEON PROCA

Concomitent cu acţiunea de eftenire a preţurilor, problema dobânzilor a devenit din nou de actualitate. Pentrucă s'a constatat, că unul dintre cei dintâi factori, — pe lângă fiscalitatea excesivă, — cari necontenit urcă preţul de vânzare al produselor manufacturate, sunt dobânzile mari ce băncile percep pentru capitalurile puse în circulaţie. Dar dupa cum acţiunea de eftenire, în general, nu se bazează decât pe mijloace artificiale cu ajutorul cărora se urmăreşte *presarea* preţurilor de vânzare şi prin urmare mărirea consumului, tot aşa se încearcă şi scăderea dobânzilor prin intermediul legii.

Necesitatea reducerii valorii mărfurilor este indiscutabilă; letargia în care a intrat circulaţia bunurilor industriale este cauza tuturor lipsurilor de cari sufere azi economia naţională şi internaţională. Acest fenomen care sapă cu eficacitate la temeliile capitalismului este agravat de o devalorizare a produselor pământului. Atât comerţul şi industria cât şi agricultura suportă poveri comune pe lângă cele specifice fiecărei dintr'ânsele şi tendinţele ce încearcă a ameliora situaţia primei sau secundei ramuri de producţie, sau a ambelor, fără a interveni asupra cauzelor cari au pricinuit aceste situaţii sunt, dela început sacrificate fără nici un rost. Căci fără prea bogate cunoştinţe în economia politică şi aprofundări a ştiinţelor financiare este notoriu, că nu se poate reduce preţul de vânzare al unei mărfi fără reducerea impozitelor, tarifelor pe căile de comunicaţie, dobânzile, chiriile ş. a. m. d., iar dacă nu se acţionează asupra acestor din urmă ci, prin forţa legii, asupra bunului material rezultat din prestarea acestor cheltueli de producţie se va ajunge tocmai la un rezultat diametral opus. Evident, impozitele, tarifele de transport, dobânzile etc., nu pot fi nici ele influenţate direct ci şi aici apar o mulţime de alţi factori cari trebuiesc modificaţi în interesul efectului final.

*

După cum pământul dă o rentă, tot aşa şi capitalul produce o dobândă. Renta ca şi dobânda oscilează în principal în cadrele legii cererii şi ofertei; o abundenţă de capitaluri, la fel ca şi o cerere mare de fonduri, produc o dobândă naturală şi una speculativă. Cu deosebire în perioade anormale dobânda speculativă sau uzura ia o desvoltare extraordinară şi ea este produsă de capitalul posedat de cămătar.

In această situaţie a unei oferte mici de capital se găseşte şi ţara noastră. Lipsa de capital este astăzi comună individului, comerţului, industriei, agriculturei cât şi statului; capital de consum individului, capital de circulaţie comerţului, capital de investiţie industriei şi agriculturei şi toate trei felurile Statului.

Voi încerca să expun cât se poate de succint cauzele absenţei de capitaluri, pentru a insista mai mult asupra efectelor.

Inflaţia, nenorocire căreia aproape nici statele neutre din Europa nu i s'au putut sustrage, a răsturnat integral noţiunea valorilor şi cu deosebire aceea a capitalului. Tendinţele de cari erau animaţi până aici detentorii de capitaluri mici şi mari se transformă de aşa natură, încât din tezaurizatori se nasc rentieri şi din capitalişti întreprinzători. Odată cu normalizarea vieţii economice şi deci şi politice, toţi aceşti componenţi ai marelui factor capital se găsesc în situaţii grele.

Rentierii, investiseră averile lor circulante în valori de stat cu intenţia de a le specula, pierdură peste noapte până la 100%; capitaluri incomensurabile se irosiră în rente de Stat ce nu mai reprezentau decât valoarea hârtiei din care erau confecţionate.

Uzinele şi stabilimentele gigantice cu maşini moderne şi perfecţionate stau de veghe lângă întreprinzătorii lor, lipsiţi de capitalurile cu care să-şi poată aduce utilajul în mişcare.

Capitalurile împrumutate de bancheri în perioade când hârtia era preferată aurului sunt reprezentante a 30% acoperire metalică, căci restul luase drumul achitării datoriilor din răsboi.

Spiritul de speculă făcu ca tezaurizatorii să dispară.

Deplasările de aur spre marile state europene rup pentru multă vreme echilibrul economic între ţări; abundenţa (Franţa, Anglia) devine un pericol de neînlăturat, iar lipsa prăbuşeşte organizaţiile economice. O goană după capitaluri fără precedent urcă mereu dobânzile. Imprejurările de ordin politic vin să încurajeze această situaţie precară.

Comerţul singur fiind posesorul marelui avantaj de a necesita credit pe termen scurt, — ramurile de producţie pretind credite lungi, — s'a crezut, că recurgând la împrumuturi externe să se remedieze această stare de lucruri. România a ajuns astăzi a fi tributară şi am putea spune, că din acest punct de vedere am pierdut războiul. Desavantagiile nu numai materiale, dar politice internaţionale le observăm fiecare din noi, iar cât priveşte asanarea vieţii noastre ecomice nu am obţinut-o nici parţial, fiindcă împrumuturile contractate nu au fost destinate ramurilor de producţiune, mai greu atinse.

Agricultura, care ne dă 4 produse din basic-five-ul român este în aceeaş stare în care ne-a hărăzit-o reforma agrară: *avem proprietari de pământuri dar nu cultivatori.* Democratizarea proprietăţii funciare lipsită de un credit agricol suficient şi deodată acordat, a scos ţăranul de sub absolutismul marilor proprietari aruncându-l în braţele hrăpăreţe ale uzurarilor; chiar pentru a decădea agricultura avea nevoe de capital.

Cehoslovacia a realizat retorma agrară acordând agriculturii un capital circulant de 554 milioane coroane ceheş; Grecia înfiinţează Banca Agricolă cu un capital de 4 milioane lire sterline, împrumutând pe cultivatori pe termen lung, fără a aminti de sacrificiile Statului italian şi a Franţei, care a acordat a 10-a parte, Danemarca a 14-a şi Statele Unite a 25-a parte din buget sub forma de credite agricole.

Din cele expuse mai sus rezultă, că lipsa capitalurilor de consum sau achiziţie, rulment sau exploatare, investiţie, etc., a dat naştere dobânzilor urcate şi că prin urmare acest fenomen este natural, potrivit legii cererii şi ofertii.

Maximalizarea dobânzii pe calea legii trebuia să atingă 16% în condiţiunile actuale. Să vedem rezultatul practic, — dacă ar apărea, — al acestei îngrădiri.

Este ştiut, că prioritatea cu care capitalurile se îndreaptă spre ramurile economiei le aşează pe acestea din urmă în ordinea următoare: comerţ, industrie, agricultură şi păduri. In virtutea legii cametei şi a priorităţii urmează împrumuturile forestiere să fie contractate cu 16% cele agricole cu 14%. Fără a arăta cătuş de puţin scepticism susţinem, că dispoziţia legii ar fi fost irealizabilă nu atât pentru ultimele categorii de împrumuturi, cât pentru primele; numai cât nu se găseau mijloace destule prin care dobânzile legale să fie augumentate peste limita impusă.

Am auzit spunându-se, ca diferenţa între 7—10%, cât oferă băncile deponenţilor lor şi 18% cât percep pentru capitalurile împrumutate este suficientă pentru a asigura un profit anual frumos. Dar aceşti dibaci matematiciani uitau desigur, că depunerile spre fructificare trebue să fie în mare parte acoperite prin creanţe la vedere, — cu deosebire astăzi când un asalt al depunătorilor nu este exclus nici celui mai puternic institut, — şi că totuşi principala sursă pentru satisfacerea cererilor de împrumuturi este asigurată de rescont; apoi în diferenţa între ceeace întreprinderile bancare percep şi ceeace plătesc fiscul consumă de două ori.

Admiţând chiar, — deşi prin abstract, — că legea ar deveni fapt, o dobândă 16% este atât de avantajoasă pentru agricultură, căci doar obiectivul legii de a despovăra şi pe agricultor de sarcinile ce-l apasă? Incontestabil e mai favorabil 16—18% decât 25—30%, constitue totuşi o uzură pentru rentabilitatea actuală a produselor agricole.

Franţa şi Anglia sunt ţări saturate cu capital; prima este silită a întreprinde lucrări cu caracter internaţional, — cele de ordin intern nemai existând — iar cea de a doua mai şovinistă, după cum este şi aşezarea sa geografică, a propus dărâmarea unui cartier al Londrei spre a fi rezidit; reducerea şomajului care-şi revendică paternitatea acestor idei ar fi numai efectul întrebuinţării capitalurilor cari dockează. Nu avem decât să aruncăm o privire asupra raportului în care se găseşte taxa scontului faţă de dobânzile curente a acestor ţări şi vom fi pe deplin edificaţi.

Banca Angliei rescontează cu 3% iar dobânzile pe piaţă sunt $2^{9}/_{16}$ —$^{5}/_{16}$%.

Banca Franţei rescontează cu $2^{1}/_{2}$%, iar dobânzile pe piaţă sunt 2%.

In statele cari simt nevoia capitalurilor pe termen lung pentru reorganizarea agriculturii, lucrări de şosele, căi ferate, electrificare, etc. constatăm, că dobânzile de pe piaţă sunt mai ridicate decât taxa reescontului. Astfel la:

Berlin taxa scontului este 5%, iar creditul pe piaţă costă 6—$7^{1}/_{2}$%.

New-York, taxa scontului este $2^{1}/_{2}$%, iar creditul pe piaţă costă $2^{1}/_{4}$—3%.

Viena, taxa scontului este 5% iar creditul pe piaţă costă $5^{1}/_{4}$—$6^{1}/_{4}$%.

Bucureşti, taxa scontului este 9%, iar creditul pe piaţă costă 14—18%.

La noi absenţa capitalului este mai accentuată decât în Germania şi Viena, — creditul pe termen lung, — şi ca urmare concurenţa ce se desfăşoară între băncile acestor state nu o întâlnim la noi. In România concurenţa bancară s'ar reduce la simplicitatea formalităţilor, administraţie expeditivă şi nu la un agiu al dobânzilor dela capitalurile împrumutate. In general creditele pe termen scurt atât la noi cât şi aiurea s'au ieftinit însă creditul până la un an şi peste

---

de retragere, de supunere a trupului, decât în acest Munte părăsit, sălbatec şi turburat de spaima piraţilor. Monahismul din Atos e astfel continuarea directă a monahismului din primele veacuri, dela care a şi moştenit toate rânduelile, moravurile şi scrierile. Ca şi în monahismul vechiu din Egipt, aşa întâlnim şi în Atos următoarele forme de viaţă monahală:

1. Chinovii sau mănăstiri obşteşti, formate din o mulţime de chilii ce sunt aşezate într'o curte în jurul unei biserici. De acestea sunt în Atos 20 şi între ele este împărţit ca proprietate tot pământul sf. Munte. Zidurile cari împrejmuesc chiliile, sunt adevărate forturi de cetate din dosul cărora călugării se apărau de asaltul năvălitorilor. Viaţă cu totul obştească se duce astăzi însă numai în 11 din aceste mănăstiri; numai în acestea se roagă, mănâncă şi câştigă hrana în comun; în celelalte fiecare monah trăeşte pe cont propriu în chilia lui, fiind obligat doar să ţină anumite îndatoriri foarte generale. Viaţa în aceste mânăstiri din urmă — idioritmice — e adesea foarte laxă, atenţia călugărului se îndreaptă mai mult spre strângerea de bani şi confort. (Urmează)

Pedagogia cultului ortodox

4 (Urmare).

Imbold puternic pentru inactivarea voinţii, pentru trezirea din amorţeala sufletească, cuprind imnele de pocăinţă ale triodului. Acestea toate dispun la căinţă şi la mâhnire; deşteaptă zelul de îndreptare; îndeamnă la rugăciune şi la cercetarea conştiinţei. Nicăiri nu-i exprimată pocăinţa omului, care şi-a cunoscut nemernicia sa, mai fidel şi mai puternic; nicăiri omul căzut nu şi-a plâns păcatele sale cu lacrimi mai sincere şi mai ferbinţi ca în triodul postului. Amintesc de pildă următoarea cântare de pocăinţă din triod: «Ah, suflete înegrite, până când dela răutăţi nu te mai curmezi? Până când zaci în lene? De ce nu te gândeşti la ora înfricoşată a morţii? Nu te cutremuri cu totul de înfricoşata judecata a Mântuitorului? Oare cum vei răspunde şi cum vei da seama? Lucrurile stau faţă spre mustrarea ta, faptele tale te vădesc, pârându-te. Deci, suflete! Vremea a sosit, aleargă, grăbeşte şi cu credinţă strigă: «Păcătuit-am înaintea Ta, Doamne, însă ştiu, iubitorule de oameni, milostivirea Ta. Păstorule cel bun, nu mă lepăda dela dreapta Ta pentru mare mila Ta» (Triodul pag. 42).

Influenţă asupra voinţei cred că nicăiri nu s'a făcut cu atâta pricepere psihologică ca în imnele de pocăinţă şi în acelea de înmormântare ale sfântului Ioan Damascenul. Mai ales aceste din urmă tradează un deosebit tact pedagogic, ţinând seama de anumite împrejurări prielnice pentru o apropiere de sufletul omului. Iată cum cântă biserica în numele răposatului la sfârşitul ceremoniei funebrale: «Veniţi toţi ceice mă iubiţi, şi mă sărutaţi cu sărutarea cea mai de pe urmă, că de acum nu voi mai umbla cu voi, nici voi mai vorbi; că la judecătorul mă duc, unde nu este făţărie, căci acolo sluga şi stăpânul, împăratul şi ostaşul, bogatul şi săracul împreună vor sta în asemenea cinste, că fieşte carele din faptele sale sau se va preamări, sau se va ruşina. Ci vă rog pe toţi şi vă implor, rugaţi-vă neîncetat lui Hristos Dumnezeu pentru mine, ca să nu mă rânduiască după păcatele mele la locul cel de muncă, ci să mă aşeze unde este lumină vieţii» (Molitvelnic, pg. 305).

Dintre imnele care se cântă în Vinerea patimilor, citez aici următorul imn înălţător, în care Hristos se adresează către răstignitorii săi cu urmă-

un an încasează aceleaşi dobânzi. Creditul de lungă durată este pentru industria şi agricultura noastră «cheia de boltă»; de realizarea lui este condiţionată producţia industrială şi agricolă şi de ieftinătatea lui este în funcţie desfacerea produselor manufacturate şi agricole.

Ajungând la creditul pe termen lung este bine a aminti încă un factor care pe lângă oferta mică contribue la menţinerea unor dobânzi urcate. Această împrejurare datorită căreia străinătatea se abţine dela acordarea creditelor este întâi situaţiunea României de mare debitor.

In concluzie, problema reducerii dobânzilor departe de a fi rezolvată de legea proectată este o chestiune de capital circulant; acei cari întrevăd o ameliorare a situaţiunii prin reducerea taxei scontului nu greşesc, soluţia însă menită a produce un rezultat grabnic şi care să asigure o veridică sădere a dobânzilor la capitalurile pe termen scurt şi lung în special nu constă decât în acordarea de credite largi. Cantitatea lor este apreciabilă, dar numai printr'o ofertă majorată de capitaluri vom putea ajuta economia noastră naţională.

Reducerea taxei scontului este o problemă susţinută de mulţi; rezultatul ce se va obţine însă prin realizarea acestui deziderat este neglijat. Legătura între taxa reescontului şi dobânda comercială nu este aşa puternică precum pare şi aceasta o vedem chiar din diferenţa între 9 procente şi 18; se comite apoi o eroare când se afirmă că reducând taxa scontului cu 2% dobânda comercială a creditelor lungi ar suporta o scădere de tot atâta. Dacă până acum taxa scontului a fost ridicată necesităţile politicei noastre monetare au impus-o. Capitalurilor străine nu putea fi asigurată decât în acest fel o rentabilitate şi astăzi când majoritatea băncilor de misiune au redus această taxă, pentru institutul nostru de emisiune, a cărui misiune este de a *consolida* stabilizarea, chestiunea nu este încă de actualitate. Căci tocmai această scădere a taxei de reescont în statele Europei a micşorat rentabilitatea plasamentului capitalurilor în ţara de origină şi această micşorare este în profitul ţărilor cari reescontând portofoliul naţional cu o dobândă ridicată oferă capitalului extern o chirie ridicată a banului şi în urma stabilizării un plasament sigur. Acesta e şi cazul nostru. Repet deci: scăderea dobânzilor este în principal condiţionată de o ofertă mare de capital.

Procurarea acestui capital pe termen lung nu poate fi preluată decât de stat; Banca Naţională pune la dispoziţie capitalul pe termen scurt reescontând portofoliul comercial, operaţiune care a fost de altfel consacrată prin legea de stabilizare.

In lumina acestor expuneri cred a fi putut dovedi inoportunitatea legii cametei. Ea nu va putea asana viaţa economică clădită pe baze naturale imutabile şi sperăm, că concluziile noastre vor fi în curând aceleaşi cu ale elaboratorilor legii.

Coresp. din Strasbourg

Cronică alsaciană

Părinţi şi copii de azi

A doua conferenţă din ciclul menţionat, care a avut loc Duminecă 1 Februar, a atras un auditoriu numeros, care a urmărit cu interes expunerea păstorului Henry Barbier despre părinţii şi copiii de azi.

Oratorul constată dela început că educaţiunea trece printr'o criză. Două metode se prezintă în faţa educatorilor: severitatea sau indulgenţă, autoritatea sau libertate. In timp ce odinioară triumfa sistemul autorităţii, astăzi e la modă sistemul libertăţii. Rousseau a inaugurat această eră nouă cu ideile sale despre bunătatea naturală a copilului. Este o concepţie, care s'o transpus şi în literatură, în artă în general. Mai înainte nu era aşa. La Fontaine, La Bruyère, nu iubeau copiii; îi numeau «vârstă fără milă, trufaşi, leneşi mincinoşi». Asemenea copiii, pe cari-i reprezintă pe pânze pictorii din vremea lor, nu sânt veritabili copii, ci nici bătrâni. Concepţia aceasta a durat până în secolul XIX, când ideile lui Rousseau au pătruns în marele public. De acum înainte, pieturile ne arată copiii aşa cum sânt. Scriitorii şi poeţii creiază un nou gen de literatură despre şi pentru copii. Ştiinţa chiar nu rămâne în urmă: se scriu opere de psihologie, se creiază institute de pedagogie. «Copilul este o majestate; în faţa lui toţi trebue să se prosterne».

Acest moment, într'adevăr, trebuia să vină. Căci niciodată nu se va putea spune că lumea se ocupă prea mult de copii. Ei sânt viitorul umanităţii. Sânt fiinţe aparte, cu mentalitate proprie, cu aspiraţii particulare. Şi totuş, această metodă a adus la indisciplină, la o criză profundă de autoritate. Astăzi tinerii se bucură de o libertate absolută. Sânt ameţiţi de ştiinţa lor, vor să albă asupra tuturor chestiunilor opiniuni personale şi — ceeace este mai rău — vor să le impună şi la mai marii lor. Respectul care formează baza esenţială a vieţii umane, nu mai există. Numai capricial contează. Fiecare caută să pară mai grozav decât celalaţi şi să cheltuiască bani nemunciţi, în plăceri. Şi în goana după plăceri, viaţa lăuntrică a dispărut. Respectul de legea morală s'a dus; nu mai ştie nimeni ce-i aceea datorie.

Singurul mijloc pentru rezolvarea acestei crize în educaţie este întoarcerea la autoritate şi la disciplină. Educaţia noastră care este o educaţie de moluscă, trebue să capete schelet şi nerv. Se confundă educaţia şi instrucţia. In loc să ne preocupăm de formarea caracterelor şi a oamenilor integri căutăm numai îmbogăţirea minţii cu cunoştinţe. Se are în vedere numai creerul şi se uită esenţialul: voinţa, sufletul. Trebue să se ajungă din nou la o desfăşurare armonică a spiritului şi a corpului. Dar atâta vreme cât nu vom avea autoritate, vom fi incapabili de a forma voinţe.

In orce caz, aceasta nu vrea să zică că trebue să ne întoarcem la vechiul sistem de tiranie în educaţie: căci ideea că copilul este o persoană morală este un fapt câştigat. Rolul educaţie este să-l pună în situaţia de a lua cunoştinţă de libertatea sa şi de a trăi ca o persoană autonomă. Această veritabilă libertate nu su câştigă decât prin ascultare, a cărei fundament este autoritatea, această forţă a sufletului ce se adresează sufletelor. Dar unde este izvorul acestei autorităţi? Evanghelia ni-l dă în Dumnezeu. Evanghelia ne oferă legea libertăţii interioare, condiţiune sine qua non pentru realizarea veritabilului destin uman. Unde este Duhul Domnului, acolo este libertatea, care ne face şi stăpân şi rob deodată. Aşa înţeleasă libertatea, este cadrul în care se creiază adevărata legătură de încredere şi de intimitate între părinţi şi copii.

Cunoaşterea copilului şi educaţia

Luni seara, 9 Februar, s'a ţinut ultima conferenţă din ciclul organizat de Uniunea protestantă la biserica Sf. Nicolas din Strasbourg. M. G. Chevallaz, director de şcoala normală, a tratat subiectul fundamental pentru educatori: «Cunoaşterea copilului şi educaţia». Iată o scurtă dare de seamă despre ideile interesante, prezentate de M. Chevallaz:

In momentul când părinţii contemplă în leagăn pe primul lor născut, o puternică emoţiune îi cuprinde: emoţiune produsă de misterul vieţii precum şi de enigma viitorului. Căci sânt atâţia factori, cari intervin în educaţia copiilor. Baza esenţială a oricărei educaţiuni solide rezidă mai ales într'o cunoaştere pe cât posibil de profundă a copilului. Aceasta este condiţiunea primordială pentru a se ajunge la rezultate sensibile.

Din trebuinţa de a cunoaşte natura copilului s'a născut pedologia, ştiinţa copilului, a cărei vechime a atins abia o jumătate de secol. Copilul a devenit un obiect de studiu. Graţie numeroaselor sale observaţiuni, psihologia ni-a permis stabilirea câtorva principii generale pentru educaţie. Copilul nu este un adult mic, el are trăsături psiho-fisiologice cu totul diferite de ale omului matur.

Ce legi se pot deduce din aceste observaţii? Mai întâi remarcăm că desvoltarea copilului nu se face în linie dreaptă, nu e uniformă. Deasemenea nu este corespondenţă între perioadele de creştere fizică şi perioadele de creştere intelectuală. Dar să trecem mai repede peste constatări de ordin pur psihologic şi fiziologic pentru a ajunge la principii de educaţie sufletească. Rolul educatorului după orator care este influenţat puţin de psihanaliză, nu e de a înăbuşi tendinţele rele înăscute şi mai puţin de a le da curs liber. El trebue să le canalizeze, să le orientez într'o direcţiune bună: trebue să le sublinieze într'un fel oarecare, şi să le ridice în domeniul moral. Dar veritabila formaţiune morală nu se obţine decât cu preţul multor dificultăţi. Psihologia şi ştiinţa copilului pot să ne dee directive, dar ele nu ne vor da niciodată o metodă de-a gata. Căci ele ne arată numai tipuri generale, iar în realitate avem de a face cu copii diferiţi unii de alţii. Trebue să-l observăm pe fiecare în parte. Pentru aceasta o nevoie să unim teoria despre copil cu darul intuiţiei, care ne va permite să sesizăm calităţile fiecărui caracter particular. Şi pentru a adapta teoria la viaţă, exemplul lui Pestalozzi ne arată drumul de urmat: lucrul în iubire şi umilinţă şi punerea în practică a cuvântului lui Isus Hristos: «Eu mă sfinţesc pentru ei».

N. GROSU.

toarele cuvinte: «Poporul meu, ce am făcut eu vouă? Sau cu ce v'am supărat pe voi? Pe orbii voştri i-am luminat, pe cei leproşi i-am curăţit, pe bărbatul cel ce era în pat l-am îndreptat. Poporul meu, ce am făcut eu vouă? Şi cu ce m'aţi răsplătit? In loc de mană cu fiere, în loc de apă cu oţet, în loc de iubire cu ură, în loc să mă iubiţi pe cruce m'aţi pironit. De acum nu voi mai răbda chema-vor neamurile mele şi acelea mă voi lăuda împreună cu Tatăl şi cu Duhul şi eu le voi dărui viaţa cea veşnică».

Cât de frumos se desvoltă în noi la auzul acestei cântări *sentimentul de îndelungă răbdare* şi se întăreşte în noi convingerea în biruinţa finală a dreptăţii divine! Focul sfânt al sentimentului de adevărată bucurie creştinească îl aprind în noi catavasiile învierii, cum sunt de pildă: «Ceriurile cum se cade veselească-se şi pământul bucure-se şi să serbeze lumea cea văzută toată şi cea nevăzută, că a înviat Hristos, veselia cea veşnică». Indemnurile la *curăţirea sufletească* pentru a putea fi părtaş la bucuria învierii, sunt cuprinse în următoarea cântare: «Să ne curăţim simţirile şi şi să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a învierii şi bucuraţi-vă zicând: Luminat să auzim, cântându-i cântare de biruinţă (Octoihul mic, pg. 205). (Va urma).

Decorat. M. S. Regele a decorat pe dl prof. *N. Iorga* cu cordonul ordinului Ferdinand. Suveranul, înmânând decoraţia, a spus că înţelege să acorde această înaltă distincţie celui mai reprezentativ dintre reprezentanţii culturii româneşti.

Organizaţi Oastea Domnului

INFORMAŢIUNI

Adunarea generală ordinară a băncii «Albina» Sibiu, s'a ţinut Sâmbătă sub prezidiul dlui Dr. Ilie Beu, prezidentul Consiliului de administraţie. Au fost de faţă 90 de acţionari, cu 2095 voturi. Adunarea a aprobat bilanţul pe anul 1930, şi a dat Consiliului de administraţiune şi Comitetului de censori descărcarea pentru gestiunea lor în anul 1930. Beneficiul net de Lei 38.251.101 s'a distribuit, conform propunerii Consiliului de administraţiune. Pentru scopuri culturale si de binefacere s'au încuviinţat 2.000 000 Lei. Au fost reales la locurile din Consiliul de administraţie, devenite vacante prin expirarea mandatului, membrii de până acum dnii Dr. Iosif Blaga (Braşov) şi Vasile Goldiş, (Arad). Toate hotărârile au fost votate cu unanimitate.

Aniversare. Ziua de 7 Martie 1931 a fost o mare zi de sărbătoare pentru naţiunea cehoslovacă: Preşedintele *T. G. Masaryk* împlinea atunci 81 de ani. Ziua aniversară a preşedintelui republicei a fost poate mai solemnă tocmai prin faptul că s'a celebrat *fără ceremonii* şi cu munca neîntreruptă ca orce altă zi. Muncitorii, des de dimineaţă, se îndreptau spre fabrici prin străzile cu clădirile publice arborate cu steaguri tricolore, sirenele fluerau, magazinele se deschideau, copiii mergeau la şcoală ca altă dată, şi învăţătorul jertfeşte numai câteva momente acestei sărbătoriri, amintind că astăzi împlineşte 81 de ani preşedintele republicei şi eliberatorul naţiunii. La Hradul din Praga s'a expus o carte, unde se putea înscrie or cine dorea să salute pe şeful statului. Insuşi Masaryk, credincios principiilor sale, a dorit ca mersul obişnuit al vieţii să nu fie turburat în ziua aceasta.

„LUCEAFĂRUL“, cassă de economii, societate pe acţii în POPLACA

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «LUCEAFĂRUL», societate pe acţii în Poplaca, se convoacă prin aceasta la

a XVII-a adunare generală ordinară

pe Duminecă, 5 April 1931, la ora 2 p. m. la casa institutului în Poplaca, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administraţie, raportul Comitetului de censori, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1930 şi darea absolutorului pentru Consiliul de administraţie şi Comitetul de censori.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Eventuale propuneri.

NOTĂ. Acei domni acţionari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poftiţi a-şi depune înainte de adunare acţiile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum şi documentele de plenipotenţă, la casa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 8 Martie 1931.

DIRECŢIUNEA.

Contul Profit şi Pierdere

Activa			Pasiva	
Cassa	34.654·—		Capital	10.000·—
Bon la bănci	225.288·—	259.942·—	Fond de rezervă	158.000·—
Escont		546.726·—	Fond cultural	6.000·—
Obligaţiuni		749.584·—	3% Rezerve speciale ptru creanţe dubioase	31.000·—
Mobiliar		25·—	Depuneri spre fructificare	1.256.557·—
			Dividende neridicate	3.455·—
			Interese transitoare	46.922·—
			Profit curat	44.343·—
		1.556.277·—		1.556.277·—

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1930.

Cheltueli		Venite	
Interese de depuneri	109.923·—	Interese dela împrumuturi	112.869·—
Salare	18.000·—	Interese la depunerea proprie	17.988·—
Marce de prezenţă	3.300·—	Proviziuni	79.818·—
Spese	6.737·—		
Impozite	28.372·—		
Profit curat	44.343.—		
	210.675·—		210.675·—

Poplaca, la 31 Decemvrie 1930.

DIRECŢIUNEA: (9) 1—1

Georgiu Modran, preşed. Oprea Olariu Ioan Neagu Dr. I. Bucur Petru Avram
Avram Opriş Maniu Surdu

Subsemnatul comitet de supraveghere censurând conturile prezente, le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele soe.

Poplaca, la 8 Martie 1931.

Ioan Surdu, pres. Oprea Surdu Ioan Olariu Radu Neagu Ioan Vlad Toma Modran

---

Nr. 10/1931 (19) 2—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic, a legilor şi regulamentelor în vigoare şi în conformitate cu ordinul Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10248/1930, publicăm concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului *Oltul* cu sediul în Şercaia, jud. Făgăraş.

Viitorul protopop va fi în acelaş timp şi paroh în Şercaia.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul şi diurnele legale dela stat;
2. Venitele stolare din parohie, conform coalei B;
3. Sesiunea de 32 jug. pentru paroh-protopop şi locuinţa în casa de reşedinţă de protopop, unde sunt şi supraedificate economice;
4. Venitele din vizitaţiunile canonice şi din alte funcţiuni protopopeşti.

Concurenţii sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului naţional bisericesc din anul 1888, în termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc în Sibiu.

Şercaia, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Oltul ţinută, la 12 Ianuar 1931.

Preşedinte,
Pr. Valeriu Judele
adm.-prot

Mateiu Mateiu
notar.

Nr. 592/1931

„Aprobat“.

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Licitaţie publică

Epitropia bisericei ort. rom. din Guşteriţa vinde pe calea licitaţiei publice cu oferte închise 70½ stângeni lemne şi 65 grămezi vârfuri şi cloambe.

Licitaţia se va ţinea în 25 Martie oara 15 (3 după masă) în biroul oficiului parohial, unde se pot vedea în fiecare zi şi condiţiile de licitaţie.

(8) 2—2 **Ioan Todea,** preot.

Nr. 53/1931 (20) 2—3

Concurs

In conformitate cu hotărârea preaven. Cons. arh. Nr 9732 Plen. dela 3 Noemvrie 1930 se publică concurs pentru întregirea protopopiatului ort. român al *Devei*, cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiale din parohia I Deva cu salarul de paroh dela stat;
2. Salarul protopopesc cu diurnele dela vizitaţiunile protopresbiterale.

Concurenţii să-şi înainteze în termenul indicat cererile, instruite conform normelor în vigoare, Preaven. Cons. arh. ort. român în Sibiu.

Deva, din şedinţa consiliului protopopesc al protopopiatului ort. român Deva, ţinută la 4 Februar 1931.

Preşedintele consiliului protopopesc
Protopop **Vasile Oană** adm.-prot.

Secretar: **I. Popoviciu**

Nr. 1038/1931

„Aprobat“.

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană“

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII

de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 21 Martie 1931 Nr. 24

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Statul și subvenționarea Cultelor

In articolul de Marți am prezentat un tablou sumar al cifrelor bugetare relativ la culte, din care se vede, fără putință de controversă, complecta lipsă de principii ale statului în această importantă problemă a vieții noastre politice.

Orcine a examinat cu seriozitatea cuvenită pagina mea statistică și-a putut da seama, că tezaurul țării se pune la dispoziția cultelor cu atâta ignoranță și vinovăție, încât din pricina lor biserica dominantă este situată în urma tuturor cultelor minoritare.

Această tristă constatare am făcut-o luând în considerație abia unul din criteriile fixate de art. 31 al legii cultelor și anume proporția *numerică*. Disprețuindu-l cu neînțeleasă temeritate sau slăbiciune, giranții statului au creiat niște stări de fapt, cari, dacă n'ar fi realități dureroase, ar trebui să fie calificate de logica sănătoasă ca adevărate aberațiuni.

E suficient să aducem câteva probe de amănunt, extrem de instructive.

a) Statul dă pentru:

Patriarhie (Consiliul central) lei 2.516.160.

Mitropolia mixtă din Blaj lei 3.481.980.

Deci aproape cu un milion mai puțin Patriarhiei.

b) Statul plătește pe:

Consilierii (canonicii) uniți lunar cu lei 17.140.

Consilierii (canonicii) unguri lunar cu lei 15.090.

Așadară până și canonicii maghiari sunt mai bine retribuiți decât consilierii ortodocși cari primesc numai lei 10.470

c) Statul plătește pentru:

Biserica ortodoxă 58 consilieri cu suma anuală de lei 7.754 880.

Cultul catolic 47 canonici cu suma anuală de lei 9.269.300.

Deci catolicilor mai mult cu lei 1,514 420.

Iar dacă restrângem comparația numai la Ardeal, cum pretind totdeauna frații uniți, avem:

Biserica ortodoxă (5 Episcopii) cu 18 consilieri lei 2.261.520.

Biserica unită (5 Episcopii) cu 31 canonici lei 6 127 860.

Cultul latin (4 Episcopii) cu 16 canonici lei 2 941.440.

Prin urmare catolicii primesc mai mult cu suma formidabilă de lei 6 807 780.

d) Statul plătește pentru:

Biserica *ortodoxă* 16.396 preoți (și cântăreți) cu salarii anuale de lei 530.168.351.

Deci unui preot anual lei 31 841.

Cultul *unit* 1583 preoți cu salarii anuale de lei 88.430.984.

Deci unui preot anual lei 55.862.

Cultul *catolic* 749 preoți cu salarii anuale de lei 43.048.826.

Deci unui preot anual lei 57.742.

Cultul *reformat* 898 preoți cu salarii anuale de lei 50.079 720.

Deci unui preot anual lei 55.752.

Cultul *lateran* 315 preoți cu salarii anuale de lei 16.530.634.

Deci unui preot anual lei 52.478.

Cultul *unitar* 118 preoți cu salarii anuale de lei 6 976.075.

Deci unui preot anual lei 59.128.

Așadară dureros de limpede: pe când preotul minoritar *maghiar* ia dela stat lei 59 128, cel majoritar *român* primește numai 31 841 lei.

e) Statul plătește pentru:

Biserica *ortodoxă* 73 protopopi,

Biserica *unită* 78 protopopi.

Și dacă limităm comparația iarăș numai la *Ardeal*, avem:

Biserica ortodoxă 28 protopopi,

Biserica unită 78 protopopi.

Deci statul întreține cu 50 protopopi mai puțin pe seama bisericii dominante.

f) Statul acordă pentru întreținerea:

Academiei teologice ortodoxe din Cluj lei 1.418 640.

Academiei teologice reformate din Cluj lei 1 576 013.

Adecă *mai mult pentru cea maghiară* cu lei 157.373.

Aceste mostre ilustrează îndeajuns absurditatea bugetului rezervat pe seama cultelor și situația revoltătoare în care a fost pusă biserica ortodoxă.

Spuneam, că dacă statul ar fi aplicat în subvenționare principiul legal al proporției numerice, cultele minoritare urmau să primească mai puțin ca suma enormă de 65 milioane lei. Iar dacă respectă și celelalte două criterii stabilite de art. 31 din legea cultelor, adecă situația materială și nevoile reale ale fiecărui cult, se ajungea la astfel de rezultate, încât unele din culte nici nu mai trebuiau subvenționate, sau în orce caz ar fi fost reduse la sume foarte mici.

Căci e suficient să ne amintim, cum de pildă cultul *catolic* dispunea numai în *moșii* de fantastica întindere de 586.121 jugure, apoi numeroase *imobile mari*, prin toate orașele Ardealului și în fine considerabile valori *mobile*, cari toate la o parte reprezintă o avere de miliarde. Mai puțin strălucită, dar de sigur respectabilă se înfățișează și situația materială a celorlalte culte minoritare, cari toate s'au bucurat de larga ocrotire a statului unguresc. Pe când biserica ortodoxă din Ardeal abia dispunea 1012 jugăre pământ și câteva imobile modeste prin cele trei centre ierarhice de odinioară.

FOIȘOARA

Sfântul Munte Atos

(Urmare).

2. Schituri. Acestea iar sunt de două feluri. Unele întru totul în forma mănăstirilor amintite, numai cât depind în anumite chestiuni de mânăstirea pe al cărui teritoriu sunt așezate. Așa este și Schitul românesc Pròdromul. Altfel de schituri sunt niște sătișoare de câteva zeci de case locuite fiecare de 3—10 monahi. Aceste sătișoare sunt așezate pe povârnișul cel mai prăpăstios al Sf. Munte, pe cel care sfârșește peninsula în Mare, pe vârfuri de stânci despărțite unele de altele prin văgăuni amețitoare. Te cuprinde uimirea cum au putut oamenii aceia construi acolo căsuțele lor cărând în spate de jos, dela țărmul mării, dintr'o adâncime de 600 de metri, materialul necesar. In jurul acestor căscioare, au nivelat colțurile stâncii, au așternut pământ cărat din mare depărtare, alcătuindu și grădinițe cu flori și cu legume. Fiecare din aceste case își are bisericuța sa și tot sătișorul la un loc își are o biserică comună.

3. Când aceste case ce se numesc chilii, nu sunt grupate mai multe la un loc, ci stau izolat prin tot Muntele sfânt, avem o a treia formă de viață monahală, cea a chelioților. In fiecare din aceste chilii este un monah mai bătrân a cărui și este chilia, fie c'a făcut-o, fie c'a moștenit-o, iar la moartea lui o lasă unuia dintre monahii tineri care îi servește și-l are ca maestru în ale vieții călugărești de mai mulți ani. Sunt o mulțime de astfel de chilii, adevărate gospodării, ridicate din truda și cheltuiala lor, de români de-ai noștri, cari sunt pe cale de-a rămânea după moartea lor la mânăstirea grecească de care țin, din motiv că nu mai prea merg din țara noastră români cari să intre ca ucenici la monahii români de acolo, dar și din cauză că statul grecesc nu mai permite din 1925 intrarea monahilor români acolo, decât dacă devin cetățeni greci.

4. Al 4 lea fel de călugări sunt pustnicii, cari trăesc prin peșteri și prin locuri retrase și pustii, prin stâncile unde nu crește nici o vegetație pentru umbră, unde arșița soarelui și ploaia, vâjâitul vântului și usturimea gerului se mențin la un foarte înalt grad de intensitate. Bucățica de pâne pe care o gustă la intervale de câteva zile și-o câștigă lucrând linguri, metanii, cruciulițe sau alte obiecte miniaturiale pe cari le trimit spre vânzare în orașul din mijlocul Muntelui Atos, în Careia. Unora însă le aduc câte o bucată de pâne, călugări mai cu stare.

Afară de aceștia mai sunt pustnicii sihaștri cari au rupt cu totul orice legătură cu oamenii și trăesc, după cum se vorbește, prin crăpăturile stâncilor de sub cel mai înalt vârf al Atosului.

Nimenea nu-i poate vedea. Ei sunt cu desăvârșire goli de îmbrăcăminte, cu bărbile și cu părul crescut până a nu mai pare ființe omenești. Hrană n'ar primi deloc sau la intervale de săptămâni. Ei își mortifică trupul, pentruca să nu-i mai simtă dorințele și să se elibereze de orice amintiri din lumea aceasta, pentru ca să se poată pironi cu gândul la Dumnezeu, nefolosindu-se nici de cuvinte, nici de cugetare deductivă. In felul acesta intră cu sufletul în lumea dumnezeească, care li se prezintă asemănătoare unei lumine nemateriale.

Dar să ne apropiem mai binișor de lăcașurile și de locuitorii acestui sfânt ținut. Din portul Dafni în care sosești cu vaporul dela Salonic, după ce ți se revăd actele, pornești cu un catâr la Careia, unde ajungi după 3 ore; acesta e un sătișor de vreo 400 suflete locuit ca tot muntele Atos numai de bărbați, cu prăvălii, cu restaurante, cu metocurile fiecărei mănăstiri; aci își are reședința cel mai înalt for conducător al Atosului compus din reprezentanții celor 20 de mănăstiri proprietare. După ce primește dela acestă autoritate o învoire de-a vizita mănăstirile Atosului, pelerinul va face bine să viziteze întâi Protatul, biserica centrală din Careia. E tocmai vremea vecerniei. Toaca de lemn începe să cheme la rugăciune. Magazinele se închid. Călugării, grupe

Dealtfel conscrierea averilor bisericeşti, întreprinsă de stat în 1925, a dat rezultate surprinzătoare. Astfel s'au constatat următoarele venituri de fiecare *parohie:* la *ortodocşi* în Ardeal câte 1000 lei, iar la cei din vechiul regat câte 10.400 lei, la *uniţi* câte 10 500 lei, la *unitari* câte 47 500 lei, la *reformaţi* câte 64 600 lei, iar la *luterani* câte 176.000 lei.

Potrivit acestei anchete s'a dovedit, că nu se pot întreţinea din mijloacele lor: la *luterani* 4 la sută din parohii, la *unitari* 10 la sută, la *catolici* 11 la sută, la *uniţi* 36 la sută, la *reformaţi* 43 la sută, iar la *ortodocşi* 73 la sută. Dat fiind interesul cultelor minoritare de a arăta venituri cât mai mici, spre a obţine subvenţii cât mai *mari* dela statul românesc, de sigur că aceste cifre trebue majorate cu cei puţin 50 la sută, spre a ne apropia de *adevărata* lor stare materială. Adaogând apoi şi al treilea criteriu, al nevoilor *reale*, cari trebue să stea în raport direct cu posibilităţile şi interesele statului nostru, nu va fi greu să înţelegem, că sistemul actual de *subvenţionare* constitue cea mai neînchipuită *previlegiare* a cultelor minoritare, dar în acelaş timp şi cea mai dureroasă *sacrificare a bisericii ortodoxe.*

I. Matela.

Excursiune pedagogică la Germania. In urma iniţiativei unor cercuri competente, s'a lansat ideea unei excursiuni de studii în Germania aranjată anume pentru membrii corpului didactic român. Proiectul a găsit mulţi aderenţi, atât din corpul didactic primar, cât şi din cel normal primar, deci excursiunea va fi făcută. Intrucât numărul participanţilor este restrâns, cei interesaţi se vor înscrie cel mai târziu până la 1 April 1931, când tabloul excursioniştilor va fi încheiat. Inscrierile se primesc la Liga culturală germană din România, Sibiu, căsuţa poştală Nr. 152.

Semicentenarul proclamării regatului României

O jumătate de veac s'a împlinit, în 14 Martie 1931, dela proclamarea regatului român.

După ani grei de jertfă şi muncă, după războiul neatârnării, înţeleptul domnitor *Carol I* şi sfetnicii Săi, al căror reprezentant impunător era marele bărbat de stat Ion C. Brătianu, au hotărât înălţarea României în rangul ierarhiilor stat.

Reprezentanţa poporului, luând iniţiativa pentru proclamarea regatului, camera deputaţilor şi apoi senatul votează cu însufleţire de nedescris proectul de lege cu două articole:

ART. I. — România este proclamată regat. Prinţul Carol I primeşte, pentru sine şi pentru urmaşii săi, titlul de Rege al României.

ART. II. — Moştenitorul tronului va purta titlul de prinţ de coroană al României.

Legea aceasta desăvârşeşte organizarea de stat a României moderne, pregătind înfăptuirea României întregite.

*

Ştirea, trimisă dela Bucureşti, a produs senzaţie şi mare bucurie la românii de peste hotarele de atunci ale ţării.

Cu speranţe tot mai îndrăzneţe românii de pretutindeni au serbat cu entuziasm evenimentul epocal, glorificând numele Regelui, al Reginei, precum şi al iluştrilor bărbaţi Ion C. Brătianu, Boerescu, poetul Alecsandri ş. a.

Cu acel prilej, ziarul nostru, *Telegraful Român*, dela 19 Martie 1931, a publicat următorul articol:

Un eveniment de mare importanţă s'a săvârşit în ziua de Sâmbătă a săptămânei trecute afară de marginile monarhiei, însă în vecinătatea noastră. Cele două principate române dela Dunărea de jos, până la 1859 cunoscute sub numele de Muntenia şi Moldova, mai apoi unite în principatul României, până la 1877 încă tot sub suzeranitatea Porţei, iar de atunci încoace independent, s'a proclamat regat şi Domnitorul lui Rege.

De aci înainte avem în vecinătatea noastră, şi Europa la Dunărea de jos, un regat, regatul României.

Inavuţirea hartei europene cu regatul român n'a surprins, căci se prevedea de mulţi, de când curcanii au fost devenit pe câmpiile Bulgariei vulturi. De atunci încoace nu odată a fost vorba despre regatul român în presa europeană. Aceasta a simţit că România, care împărţită în două state, a fost bulevardul creştinătăţii şi încă pe timpurile când Turcii insuflau groază creştinătăţii din Europa, s'a deşteptat la un rol nou, la rolul pentru a fi un bulevard al civilizaţiunii europene în sud-ostul Europei. Presa a simţit că preocupată de acest simţ, România, la rândul său, va pretinde ceeace Greciei i s'a acordat cu cinci zeci de ani mai înainte pentru mai puţină bravură şi pe lângă mai puţina importanţă pentru Europa, din toate punctele de vedere.

Pentru aceasta, când telegraful a răspândit ştirea despre complinirea faptei, aproape fără excepţiune, presa europeană, măcar că ţinea că momentul încă n'a sosit, a luat notiţă binevoitoare de noul eveniment.

Iată unde duce consecinţa stăruinţii şi cutezatelor lupte, începute cu alungarea fanarioţilor, continuate cu unirea dela 1859 şi cu independenţa împreunată cu un război glorios (1877). Cu deosebire, însă, unde duce adevăratul patriotism, care a fost sublim şi a înlăturat discuţiunile de partid de câteori România a ajuns să treacă prin faze decidătoare.

România stă azi la masa cea mare a popoarelor cu viaţă şi viitor, purtând stema împodobită cu încrederea în sine, cea mai scumpă peatră din coroana noului regat.

De aceea România serbează şi se veseleşte.

Dar şi pentru noi, românii din Austro-Ungaria, evenimentul acesta are însemnătate, şi cumpănind bine, însemnătate întreită. Români ca şi noi fiind cetăţenii regatului celui nou, nu este lucru indiferent când îi vedem după multe necazuri prin câte au trecut, închegaţi într'un stat, a cărui fiinţă nu mai este expusă casualităţilor ca mai înainte. Închegaţi într'un stat monarhic, cu rege în frunte, luat dintr'una din cele dintâi familii dinastice, nu va mai fi aşa lesne obiect de compensaţiune înaintea puterilor mari europene. Ca bulevard al civilizaţiunii avem şi noi mândria morală, că fraţii noştri de un sânge au ajuns odată visul lor de aur, de a se arăta şi în timpul modern, ca în timpurile vechi, sentinelele folositoare Europei. Cea mai mare însemnătate pentru noi, şi care ne însufleţeşte cu o bucurie chibzuită, este, când vedem că monarhia noastră a părăsit supertiţiunile de odinioară, şi vede în noul regat un aliat amic şi cooperator la promovarea civilizaţiunii în Orient.

*

Fie sărbătoarea semicentenară de astăzi prilej de potrivită reculegere sufletească pentru toţi bunii fii ai patriei!

Cel Atotputernic să ne ocrotească şi mai departe legea şi neamul!

Sf. Sinod

Sesiunea de primăvară a Sfîntului Sinod s'a deschis în 16 Martie 1931.

La serviciul divin, celebrat în catedrala patriarhiei, au asistat înalţii prelaţi şi d-nii N. Costăchescu ministrul Instrucţiunii, Gh. Pop, subsecretar de stat al cultelor, şi Păcescu director delegat al cultelor.

După aceasta cei prezenţi s'au dus la palatul sinodal din curtea bisericii Antim.

Şedinţa Sf. Sinod a fost prezidată de I. P. S. S. Patriarhul Miron.

Dl ministru Costăchescu a citit mesagiul regal de deschidere a sesiunii.

I. P. S. S. Patriarhul *Miron* a rugat pe dl ministru Costăchescu, să arate Sinodului: care au fost principiile călăuzitoare la alcătuirea bugetului cultelor pe anul 1931. A constatat anume că există *diferenţe de tratament* între biserica ortodoxă şi celelalte culte, diferenţe care avantajează bisericele minoritare. Astfel înaltul prelat a arătat că, numărul protopopiatelor este mai mare la uniţi decât la ortodocsi, consilierii referenţi uniţi sânt mai bine remuneraţi decât

---

grupe tăcute de rase negre se îndreptează spre biserică. Aceasta zidită în veacul 10-lea are forma crucii fără cupolă. In mijloc atârnă un candelabru cu un diametru de 5 metri. Lumina pătrunde numai cu multă zgârcenie. Tot spaţiul dinăuntru al bisericii mişună de legende şi de minuni. Picturile derivă dela Panselinos, cel mai mare pictor bizantin Majestatea suprapământească a artei sale influenţează spiritualizând. Sfinţii lui cu ochii trişti şi aspri par că vor să pironească pe privitor. Serioz tatea lor este aşa de intensă, în cât nu-i poţi găsi asemănare în toată istoria artei. Deasupra porţii dinlăuntru a Naosului e zugrăvită Adormirea Maicii Domnului. Apostolii stau în jurul catafalcului deschis, câţiva credincioşi prăbuşiţi la pământ se roagă. Un iudeu însă bârfeşte pe Adormita şi voeşte să se atingă de cadavru. Atunci apare deodată un înger şi-i taie mâna. Această scenă, este cerută de cunoscuta carte de pictură a Atosului pentru toate bisericile, aşa cum aceeaş carte prescrie amănunţit toată distribuirea sfintelor icoane în biserici. Toată pictura trebue să urmeze în ortodoxie acest tipic pentrucă orice biserică ortodoxă este o reprezentare, sau mai bine zis o prelungire în formă văzută a bisericii din cer.

După Iconostas se păstrează 7 icoane autentice ale lui Panselinos. Iată Ioan Botezătorul cu un cap ascetic cu desăvârşire nepământesc; abate linişte cerească în atitudinea lui cum numai în Răsărit se poate exprima. Ochii aceştia pătrund totul, fruntea luminează de parcă acum vesteşte venirea Mântuitorului. După buzele aceştea ai râvnit tu fiică a tetrarhului «Buzele tale sunt caste ca luna, o Iochanane». Şi totuşi e şi suferinţă în ele, o suferinţă a celui însetat după transcendenţă. Tu eşti încă om dar la hotarul divinului. Dacă n'ar fi venit Mântuitorul, ai fi impus tu lumii o reformă, dar porunca ta ar fi fost prea aspră, tu ai fi vrut ca lumea întreagă să fie un munte sfânt.

Idealul ascetic a alungat din artă orce bucurie a simţurilor.

Arta bizantină este oarecum expresiunea unui simţ necorporal al focului dinăuntru.

Acest simţ magic al Atosului poate fi prins numai pe încetul, din sufiul ţinutului, din parfumul poveştirilor şi din ascesă.

In Apus nu-şi găseşte nici când asemănare. Apusul cunoaşte în artă numai mişcare. Răsăritul vrea linişte, căci divinul e dincolo de agitaţie. Liniştea în înţelegerea Răsăritului nu e lipsă de viaţă, ci un mod de existenta dincolo de timp şi spaţiu. Ceeace Apusul nu poate ajunge niciodată, căci cum ar ajunge prin mişcare şi turburare, prin fugă şi violenţă — ceeace nu-i nici fugă, nici mişcare — aceasta o posedă Răsăritul ca pe un bun natural. Apusul e turburat de crizele tuturor antiteselor, fiind prea atent la cele pământeşti, la toate impulsurile eului propriu, la toate dorinţele ce se tind satisfăcute fiecare înainte de toate.

Apusul vrea să înţeleagă Dumnezeirea şi să ajungă la armonie, prin frământarea creerului prin stoarcerea puterilor de creaţie. Răsăritul se cufundă în Dumnezeu prin suspendarea activităţii practice şi intelectuale, prin uitarea eului propriu. Răsăritul simte că d-zeescul e dincolo de toate astea.

Pelerinului i se arăta, apoi o altă icoană minunată care se numeşte «Cuvine-se cu adevărat». Numele acesta şi l-ar fi primit în următoarele împrejurări: Când nu existau mănăstiri în Atos, veniră aici mai mulţi sihastri. Unul voi să se roage acestei icoane, şi cum pe atunci nu exista o cântare potrivită pentru născătoarea de Dumnezeu, se chinuia să-i compună una, dar nu reuşea. Când se descurajă cu totul îi apăru arhanghelul Gavril şi-i porunci să fie atent că are să-i cânte el un imn potrivit, şi arhanghelul Gavril cântă cunoscuta cântare bisericească «Cuvine-se cu adevărat». Icoana se luminase în semn de aprobare. Ingerul repetă de 2—3 ori cântarea, călugărul n'o putu prinde. De aceea se văzu silit să i-o scrie cu degetul pe un bloc de marmoră.

Căire seară pornesc din Careia spre mănăstirea Ivir cu un călugăr român dela această mănăstire. Urcăm coline şi coborâm vâlcelele printre maslini şi portocale, eu încântat de convorbirea încinsă cu un om simplu, blând cu totul, stăpânit în gândurile,

cei ortodocşi, alocaţia de material a bisericii unite este de 10 ori mai mare decât a celei ortodoxe...

Dl ministru *Costăchescu* a spus că la alcătuirea bugetului cultelor s'a avut în vedere interesele parohiilor, şi s'a căutat ca ele să fie pe cât mai puţin lovite de reducerile ce s'au făcut. Dealtfel bugetul bisericii ortodoxe a fost tutocmit ţinându se seamă de înţelegerile luate cu capii bisericii, în conferenţa dela patriarhie, la care au participat şi primul ministru şi ministrul de finanţe In prezet ministrul instrucţiunii şi cultelor *studiază* chestiunea înlăturării tuturor nedreptăţilor constatate în buget.

S'a intrat apoi în ordinea de zi şi s'a procedat la acătuirea comisiilor speciale.

In ziua a doua I. P. S. Sa Mitropolitul *Nectarie* al Bucovinei a făcut o expunere asupra chipului cum au decurs lucrările conferenţei dela Lambeth pentru apropierea între bisericile anglicană şi cea ortodoxă.

Intr'o viitoare şedinţă se va fixa punctul de vedere al bisericii noastre cu privire la această chestiune.

Membrii St. Sinod au luat apoi în discuţiune chestiunea depunerii jurământului de către cântăreţii bisericeşti. S'a stabilit o formulă de jurământ către Rege şi ch riarh, care va fi depusă în faţa preotului paroh respectiv.

Scrisori din provincie

Alba-Iulia culturală

Dintr'o corespondenţă mai lungă reţinem, pe cât ne permite spaţiul, următoarele:

In vechea cetate a lui Mihai Vodă Viteazul viaţa îşi urmează ritmul, în care monotonia îşi trăeşte, în umbra zidurilor cetăţii de pe o zi pe alta, plictisea'a caracteristică oraşelor de provincie: cu jocuri de cărţi, cu jocuri de table, bârfeli, afaceri şcl.

Şi totuşi, dela un timp încoaci se observă o mişcare. O tendinţă de evadare din pasivitate. O tendinţă la început lentă, mai în urmă, prin perseverenţa câtorva tineri entuziaşti, această tendinţă şi-a ajuns scopul ei util şi necesar unui început lăudabil de propagandă culturală.

Am accentuat şi în altă corespondenţă, că din iniţiativa dlui prof. Constantin Economu, secondat cu râvnă de tânărul scriitor Coriolan Bărbat, şeful serviciului de siguranţă din poliţia Alba-Iulia, a putut lua fiinţă în oraşelul nostru, sub patronajul «Astrei», o serie de şezători literare.

Tot din iniţiativa acestei tinere grupări a «Astrei», s'a dat în seara zilei de 14 l. c. un festival artistic-cultural (al cărui venit net este destinat fondului scriitorului Vasile Pop), cu program bogat şi bine ales, alcătuit din conferenţe, muzică şi recitări.

Au conferenţiat dnii I. Beju, C. Economu, C. Bărbat; la vioară s'a distins dl Şt. Luţescu locotenent; a cântat superb basistul Manu Căţuleanu; poeziile originale ale dlui Mircea Marc au făcut asemenea profundă impresie. La pian ti tot timpul dşoara Ileana Szekal ni-a dat preţios concurs, dovedind multă abilitate tehnică.

Un public select a aplaudat pe tinerii îndrăgostiţi ai artei. *Cor.*

Reuniunea română de agricultură din comitatul (judeţul) Sibiu.

Convocare

In baza dispoziţiei § lui 28 al Statutelor Reuniunii române de agricultură din comitatul (judeţul) Sibiu şi în baza hotărârii din şedinţa Comitetului central al Reuniunii, am onoare a convoca pe Onor. membri ai Reuniunii la *Adunarea generală extraordinară*, care se va ţine în Sibiu *sala de şedinţe a Comitetului Asociaţiunii culturale «Astra»* Str. Şaguna Nr. 6., *Joi, în 23 Aprilie a. c. (ziua de Sf. Gheorghe) ora 5 d. a.*, cu următoarea:

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării prin vicepreşedintele Reuniunii.

2. Alegerea unui secretar adhoc şi a doi verificatori ai procesului verbal.

3. Constatarea membrilor Reuniunii îndreptăţiţi a lua hotărâri valabile (anume membrii onorari, fondatori şi pe viaţă cum şi cei ordinari, cari au achitat cotizaţiile pe anii 1914—1930, à 4 Lei, în total Lei 68).

4. Raportul Comitetului central în *chestia dizolvării Reuniunii* şi propunerea de a se hotărâ definitiv în această chestiune.*)

5. Ridicarea adunării din partea vicepreşedintelui.

Sibiu, din şedinţa Comitetului central al Reuniunii române de agricultură din comitatul (judeţul) Sibiu ţinută la 15 Februar 1931.

Romul Simu,
vicepreşedintele Reuniunii.

*) Conform §-lui 28 din Statute, dizolvarea Reuniunii se poate decide numai cu majoritate de două terţialităţi a voturilor şi fiind prezenţi cei puţin jumătate a totalităţii membrilor Reuniunii.

Dacă nu s'a întrunit acest număr de membri, se convoacă în termin de 30 zile altă adunare generală, care decide ori care ar fi numărul membrilor prezenţi.

Asociaţiunea culturală

Sărbătorirea dlui profesor N. Iorga din partea „Astrei"

Dl N. IORGA împlineşte 60 de ani. Bărbatul, care a muncit o viaţă întreagă cu râvnă şi desinteres personal vrednic de admiraţia tuturora; marele animator al tinerimii ardelene de dinainte de războiu; chemătorul spre strângerea rândurilor atât în decursul războiului, cât şi după războiu, omul ale cărui vorbiri de multe ori sânt oglinda conştiinţii unui neam; savantul cu renume universal, nu se putea să nu fie serbătorit din partea unei societăţi culturale ardelene, care are atâta să-i mulţumească.

Societatea culturală «Astra» a luat hotărârea ca în ziua de BUNAVESTIRE (25 Martie 1931) să se ţină un

FESTIVAL N. IORGA

în oraşul Sibiu, unde conferenţiari să arate publicului românesc marea importanţă a sărbătoritului.

Aceasta iniţiativă a centrului «Astrei» o credem că va fi imitată şi în despărţămintele ei, unde se vor organiza în decursul anului festivale ca şi la centru.

Astfel înţelege «Astra» odată mai mult să-şi arăte sentimentele ce le nutreşte faţă de marele român.

INFORMAŢIUNI

M. Sa Regele va vizita în curând oraşele Iaşi şi Chişinău.

Adunarea protopopească a tractului protopopesc *Sf. Gheorghe* e convocată în sesiune ordinară pe ziua de Vineri, 27 Martie 1931, la ora 9 dimineaţa, în biserica ortodoxă română din Sf. Gheorghe.

Adunare. P. O. D. preoţi, membri ai Asociaţiei clerului «A. Şaguna» din despărţământul *Sf Gheorghe*, sânt rugaţi a lua parte la adunarea de primăvară a despărţământului, în zilele de Joi şi Vineri, 26—27 Martie 1931, în biserica din Sf. Gheorghe.

Răsărit şi apus. Intr'una din zile trecea pe strada Dumbrăvenilor o preoteasă mai în vârstă, ţinând de mână o nepoţică gingaşă şi palidă. Din partea opusă se apropia, spre cele două contraste ale etăţii, protopopul unit, însoţit de un mirean. Incă dela distanţă reverendissimul zâmbi satisfăcut de ideea pe care i-o inspiră momentul, spunând cu voce ridicată:

— Priveşte, domnule, în faţa noastră *apusul* şi *răsăritul!* (Inţelegea viaţa ce apunea în bătrână, şi viaţa ce răsărea în nepoţică).

Dar bătrâna, oprindu-se un moment, zise liniştită: «N'ai nimerit o, părinte, căci *eu* reprezint *răsăritul*, ear *nepoţica* este *apusul*»...

Bătrâna era adecă ortodoxă, ear nepoţica unită. Pr. *A. M.*

Impotriva jidovilor. Arabii din Palestina au hotărât un boicot general în contra jidovilor. S'a dat un manifest care cere, între altele, ca arabii să nu cumpere nimic dela jidovi afară de pământ, şi să le vândă orce afară de pământ.

AVIZ. P. On. Domni Protopopi, cari încă nu au trimis sumele pentru „Calendarul bunului creştin pe anul 1931", sunt respectuos rugaţi, să binevoiască a achita până cel mai târziu la 1 Aprilie a. c. Calendare retur nu se mai primesc, deoarece terminul de returnare a fost până la 1 Febr. a. c.

Librăria Arhidiecezană Sibiu

în graiul şi în purtarea lui de Dumnezeu, fără să aibă însă nimic din fanatismul agresiv şi displăcut al oricărui sectar sau fals creştin, ci răspunzând şi descriind modest viaţa lui de aici, par'că cerându-şi iertare ca prin starea ce şi-a ales ar vrea să fie mai mult în slujba lui Dumnezeu decât alţii. Şi impresia aceasta ţi-o lasă cei mai mulţi locuitori din muntele Atos; e departe de ei aroganţa pentru privaţiunile ce şi le impun şi o propagandă ofensivă a vieţii lor.

Când ne apropiem ca la o jumătate de ceas de mânăstire, însoţitorul meu îmi arată o icoană a Născătoarei, aşezată într'un adăpost la marginea drumului, şi-mi povesteşte următoarea întâmplare:

Intr'o seară, nu de prea multă vreme, trecu pe la poarta mânăstirii Ivirul un drumeţ şi ceru dela portar o bucată de pâne. Portarul îl refuză. Mort de oboseală şi rupt de foame, drumeţul nostru se târâ înainte până ajunse la locul acesta. Aci întunerecul fu spintecat de vestmântul alb şi de faţa luminoasă a unei tinere femei.

Călătorul se turbură gândind că aceasta numai o arătare poate fi, pentrucă ştia că nu poate intra parte femeească în acest ţinut. Femeea îi întinse un ban de aur şi i spuse să se întoarcă la mânăstire şi să cumpere pâne de pe banul acesta.

Călătorul se întoarse cutremurat. Când arată portarului, banul acesta constată cu uimire că e din salba preţioasă dela gâtul Născătoarei. Fugi repede la icoană, constată iarăşi că de acolo lipseşte şi ştiau că cu puţin timp înainte fusese acolo. Mi s'a arătat şi mie a doua zi icoana aceasta. O icoană veche aşezată la intrarea în altar, cu acelaş chip oval, cu nas drept, al Născătoarei, cum se vede în toate bisericile din Atos, ţinând pe copilul Isus în braţe. Pe partea din jos de gură a feţii sunt câteva tăeturi cicatrizate, cu sângele închegat. Iată ce se spune despre acoastă icoană:

Inainte de-a ajunge în Atos, era în Vifleem, unde o aşezase evanghelistul Luca a cărui operă este. Când ţara sfântă fu năpădită de Arabi, această icoană dispăru şi pluti peste mare spre miază-noapte către Atos. Un pustnic ce trăia într'o peşteră, aproape de ţărm, zări într'o seară două lumini deasupra apei venind tot mai aproape. Ducându-se mai aproape zări o icoană plutitoare. O duse în peşteră unde luminile cele două continuă să ardă cu toată furtuna şi cu tot vântul. Vestea acestei icoane ajungând în mânăstirea Ivirului, voiră s'o transporte acolo cu mare pompă. Era însă aşa de grea, că de abia o putură duce 10 inşi. Dimineaţa următoare icoana era iarăş în peşteră având pe ambele laturi luminele aprinse .O lăsară deci acolo până la moartea pustnicului.

Atunci veni dela sine şi se atârnă într'o zi la poarta mânăstirii: îi făcură deci în acelaş loc un paraclis unde se ţine până astăzi.

Năvălind odată Turcii în Sf. Munte, ceeace s'a întâmplat de multe ori, un ostaş lovi cu spada batjocoritor în icoană. Minune însă, sângele ţâşni gâlgâind. Păgânul căzu la pământ de groază făcându-se apoi călugăr în mânăstire.

In biserica principală, cupolele se boltesc larg deasupra naosului.

Privirea pelerinului însă nu va fi ispitită nici de icoanele brune, nici de fresca peretelui, ci de-o altă minune a Ivirului: de candela plutitoare.

Inaintea iconostasului aurit atârnă o candelă de argint fixată în cupolă cu un lanţ greu de fer, cam la 2½ metri deasupra podelei. De trei ori pe an la Crăciun, la Paşti şi la Sf. Dumitru, în timpul sf. Liturgii, toate uşile şi ferestile fiind închise, se petrece cu această candelă un fenomen miraculos: deodată începe să plutească de-a latul Bisericei, la început încetişor, apoi tot mai repede şi în amplitudini tot mai largi, de vâgăe aerul spintecat Aceasta durează cam ½ oră, apoi se linişteşte ca un mort. Mii de inşi au văzut această ciudată întâmplare, ce se petrece în zilele noastre. Au cercetat oameni învăţaţi candela şi lanţul au înlocuit lanţul cu un altul, au făcut imposibilă pătrunderea vre-unui curent de aer. Degeaba. Minunata candelă îşi împlineşte lucrarea la datele amintite. (Urmează).

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 10/1931 (19) 3—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic, a legilor şi regulamentelor în vigoare şi în conformitate cu ordinul Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10248/1930, publicăm concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului *Oltul* cu sediul în Şercaia, jud. Făgăraş.

Viitorul protopop va fi în acelaş timp şi paroh în Şercaia.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul şi diurnele legale dela stat;

2. Venitele stolare din parohie, conform coalei B;

3. Sesiunea de 32 jug. pentru paroh-protopop şi locuinţa în casa de reşedinţă de protopop, unde sunt şi supraedificate economice;

4. Venitele din vizitaţiunile canonice şi din alte funcţiuni protopopeşti.

Concurenţii sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului naţional bisericesc din anul 1888, în termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc în Sibiu.

Şercaia, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Oltul ţinută, la 12 Ianuar 1931.

Preşedinte,
Pr. Valeriu Judele
adm.-prot

Mateiu Mateiu
notar.

Nr. 592/1931

„Aprobat".

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 53/1931 (20) 3—3

Concurs

In conformitate cu hotărârea preaven. Cons. arh. Nr 9732 Plen. dela 3 Noemvrie 1930 se publică concurs pentru întregirea protopopiatului ort. român al *Devei*, cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiale din parohia I Deva cu salarul de paroh dela stat;

2. Salarul protopopesc cu diurnele dela vizitaţiunile protopresbiterale.

Concurenţii să-şi înainteze în termenul indicat cererile, instruite conform normelor în vigoare, Preaven. Cons. arh. ort. român în Sibiu.

Deva, din şedinţa consiliului protopopesc al protopopiatului ort. român Deva, ţinută la 4 Februar 1931.

Preşedintele consiliului protopopesc
Protopop
Vasile Oană
adm.-prot.

Secretar:
I. Popoviciu

Nr. 1038/1931

„Aprobat".

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale
Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

In editura Sfintei Mănăstiri Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10. prin mandat postal.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 25 Martie 1931 Nr. 25

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Politica bisericească de mâine

— Concluzii —

Din expunerile sumare, ce le-am făcut relativ la situația de fapt a Cultelor noastre, se desprind câteva concluzii pentru politica bisericească de mâine a statului românesc.

Vom căuta să le fixăm aici măcar în linii generale, spre a-și face intrarea mai ușor în conștiința opiniei publice, așa de slab orientată în această importantă chestiune politică.

Principiul «deopotrivei libertăți și protecțiuni», cuprins în noua Constituțiune, probează, că România, ca țară creștină înțelege să vadă în Culte factori de seamă ai păcii și desvoltării sale interne. De aceea, refuzând doctrina *separației*, a menținut principiul *colaborării* prietenești, ca unul ce corespunde nu numai tradiției sale istorice, dar și intereselor sale de existență politică. Este desigur o concepțiune sănătoasă și de înaltă prevedere socială, căci nimic nu zgudue mai adânc liniștea și prosperitatea statelor, decât provocarea sau tolerarea luptelor confesionale înlăuntrul unor hotare, ce se cer în siguranță.

Dar dacă România a stabilit *teoretic* un regim bisericesc, care-i face onoare, în schimb trebuie să constatăm cu părere de rău, că *practic* el nu s'a realizat. Ni-a dovedit-o mai ales modul cu desăvârșire arbitrar, după care se subvenționează Cultele istorice.

Subvenționarea nu este numai o simplă operațiune de aritmetică bugetară. In concepțiunea noastră ea oglindește însăși ideologia statului cu privire la biserică și la însemnătatea ei în desvoltarea permanentă a societății. Constatând, din graiul cifrelor, favorizarea unora și nedreptățirea altora, în chip fatal tragem concluzia, că politica bisericească a statului este profund criticabilă.

Schimbarea ei pentru ziua de mâine se impune cu o evidență, ce nu poate fi contestată de nimenea din cunoscătorii problemei. Să vedem, în ce direcțiune.

*

Cel dintâi act trebue să fie *reînființarea ministerului de Culte*. Suprimarea lui de către guvernul actual a fost o mare și neiertată greșală. Consecințele s'au văzut în cei doi ani de experiență: precădere față de instrucțiunea publică și neglijarea aproape completă a Cultelor.

Un minister independent va avea toate condițiunile unei îmbrățișări atente și largi a problemelor bisericești, adâncindu-le și soluționându-le în conformitate cu interesele superioare ale statului.

Al doilea act, este elaborarea unui *program* de politică bisericească, în linii generale, dar cu caracter de stabilitate, și deci pe cât posibil având asentimentul partidelor de guvernământ. Acest program trebue să pornească dela tradiția istorică a țării și dela realitățile sociale de astăzi.

Al treilea act și cel mai important, va fi însăși *înfăptuirea* conștientă și perseverentă a acestei politici din partea statului nostru. Dar, pentru ca să obținem realizarea acestor trei condiții fundamentale, este nevoie să activeze spiritul de competență și dragostea de biserică. Cu oameni politici, stăpâniți de ateism, nu se va ajunge niciodată la o rodnică politică religioasă. Pentru această se cer suflete încălzite de puterea credinței și dominate de avântul pasiunii religioase. Ele singure sânt în măsură să simtă, și deci să prițeapă deplin, rostul covârșitor al bisericii în desvoltarea sănătoasă a statului. Inchipuiți-vă, care ar fi astăzi situațiunea României, dacă mai ales clasa ei cultă și-ar fi dobândit educația subt o puternică influență religioasă. Imoralitatea, în toate aspectele ei desgustătoare, nu și-ar etala inconștiența cu atâta insolență, târând spre faliment o țară din cele mai fericit înzestrate.

Iată de ce respectul pentru biserică și interesul sincer față de ea, trebue să constitue unul din cele mai de seamă puncte ale catehismului nostru de stat.

Cu o asemenea concepție se va ajunge nu numai la rezolvirea satisfăcătoare a intereselor înfățișate de cultele istorice, dar și la câștigarea lor definitivă pentru viața și idealurile statului nostru.

In desfășurarea acestei politice de viitor nu se va uita însă, atențiunea specială ce se cuvine bisericii *ortodoxe*. Fără a neglija câtuș de puțin ocrotirea justă și legală a cultelor minoritare, statul este dator să se gândească mereu, pe lângă biserica unită, mai ales la cea ortodoxă, nu numai pentru că ea are partea cea mai glorioasă în păstrarea neamului nostru, dar și pentru motivul, că tot numai pe patriotismul ei neîntrecut își poate bizui nădejdile lui de mâne.

De aceea, este imperios necesar să înceteze, cu un ceas mai curând, tratamentul nedrept și inadmisibil la care a fost expusă, precedând printr'o reparație meritată, regimul cel nou de politică bisericească atât de așteptat și atât de folositor pentru consolidarea statului românesc.

I. Mateiu.

FOIȘOARA

Sfântul Munte Atos

(Sfârșit)

A treia zi dimineața călugărul român Arsenie mă duce dela Ivir, care-i așezată pe coasta mării, cu barca la mănăstirea Lavra, cea mai renumită dintre toate mănăstirile Atosului prin vechimea, prin bogăția și prin importanța ei în trecut. Intre alte multe când ne apropiarăm, părintele Arsenie îmi arată un părăuaș cu matca adâncă ce coboară aproape vertical în mare pe la mijlocul muntelui. Acesta este aghiasma sfântului Atanasie Atonitul. Și pentrucă mă arătai nedumerit la auzul acestui cuvânt, păr. Arsenie îmi povesti următoarea istorisire: In veac. IX când veni sftul Atanasie în acest munte, nu era nici o mănăstire în ei ci numai pustnici. Sfătuit și ajutat de împăratul din Bizanț, se apucă să le creeze un adăpost comun în care să se poată apăra de năvălirile barbarilor. Astfel începu să clădească sf. mănăstire a Lavrei. Dar după puțină vreme barbarii începură să năvălească fără încetare, recolta fu distrusă de un timp nefavorabil, iar împăratul angajat în războae grele nu mai trimitea ajutoare. Atanasie descurajat lăsă zidurile ridicate numai până la jumătate, își luă toiagul și plecă. Când ajunse la locul acesta i-se arătă maica Domnului și-l întrebă: «Unde te duci, Atanasie?» Acestuia îi pieri glasul, crezând că visează. Își reveni apoi și-i povesti desamăgirea sa: «Și pentru aceasta ai lăsat mănăstirea neterminată? Intoa-ce-te înapoi eu îți voi sta într'ajutor». Atanasie se temea totuși să nu fie arătarea vre-o ispită a satanei. Deacea ceru: Dă-mi o dovadă, că ești Maica Domnului și voi crede. — Sfânta Fecioară îi arată o stâncă masivă și-i zise: «*Lovește piatra cu toiagul*». Atanasie făcu după poruncă, stânca se despică și din spărtură țâșni o rasă zglobie și robustă de apă ce-și tae loc printre stânci scoborându-se la vale. Apa părăului are până astăzi puteri miraculoase.

La Lavra mă grăbesc să văd Biserica. Picturi cu scene din iad și cu viziuni apocaliptice acoper pereții tindei de afară. Un chip arată o scară ce urcă la cer. Călugări se opintesc pe ea la deal, sprijiniți la dreapta de îngeri, împiedecați la stânga de diavoli cari se acață de hainele lor și-i trag în jos. Aceasta este scara ce au de urcat pustnicii în viața lor plină de privațiuni și de ispite, progresând tot mai mult în sfințenie. Toți diavolii, atât cât pot fi ajunși cu mâinile, sunt cu ochii scoși; atât de puternic acționează icoanele asupra imaginației naive a fraților din mănăstire. Chipul este pentru ei o parte din ființa obiectului reprezentat. Cine deteriorează un chip al diavolului, atinge pe diavolul însuși.

Mândria Lavrei însе, sau chiar mândria întregului Atos, în ce privește pictura, este Trapeza, sutrageria în care mâncau în comun călugării mănăstirii, înainte de-a deveni idioritmă. Ea are forma unei cruci cu brațele egale și toți pereții acoperiți cu pictură. Se văd încă mesele și scaunele de piatră. Nicăiri nu m'a impresionat atât de mult arta ascetică bizantină ca aci. Minunata lume a credinții și a legendii înflorește din pereți, amețindu-te cu parfumul ei de mister și de extas.

La stânga intrării crește pomul drepților. Socrates, Plato, Solon și Pitagora, Plutarh, Aristotel și Sibilele arată toți spre Mântuitorul. La dreapta, convoiul sfinților conduși de Petru s'a oprit la poarta raiului. Totul e străbătut de viață și de mișcare, și totuși totul e de-o înțepeneală sacrală și de-o imobilitate transcendentală. Numai în lumea noastră e neliniște, năvală și agitație, dincolo e liniște și odihnă.

Confesionalism şcolar

In atenţiunea Dlor Miniştri Costăchescu şi V. Madgearu.

Aducem la cunoştinţa Dlui Ministru al Instrucţiunii câteva cazuri — din cele multe — spre a arăta cum la departamentul pe care-l conduce, de când e secretar general dl Al. Borza (preot unit), se face confesionalism, protejându-se ceice produc certificat, că aparţin bisericii unite (gr. cat.). S'au relatat cazuri destule în ziare şi broşuri, însă vedem că politica de confesionalism se continuă, şi nu ne facem nici o iluzie că dl Ministru, care ştim câtă «dragoste» are faţă de biserica noastră, va lua vre-o măsură de îndreptare.

1. In judeţul Sibiu sunt vre-o 150 şcoli cu circa 360 de învăţători ortodocşi şi cam 50 înv. uniţi. Controlul acestora până la finea anului îl avea revizorul N. David, unit, subrevizorul de cancelarie A. Doican, ortodox şi doi subrevizori de control: N. Bembea, ortodox şi Matei Pop, unit. Cu 1 Ianuarie 1931 s'a redus în urma economiilor bugetare un post de subrevizor. Credeţi însă că s'a redus vre-unul din subrevizori de control? Doamne fereşte. Subrevizorul de cancelarie, A. Doican, căsătorit, cu 2 copii de şcoală şi care a fost aproape 5 ani referent al treburilor şcolare din judeţul Sibiu la Inspectoratul învăţământului din Sibiu şi aproape un an subrevizor de birou al judeţului, deci cu practică îndelungată în administraţia şcolară, a fost revocat şi trimis la catedră, iară în locul lui a fost adus subrevizorul de control M. Pop, din Ocna Sibiului, căsătorit, fără copii; fără praxă în administraţia şcolară, *pentrucă este unit.*

2. In fruntaşa comună ortodoxă Belinţ, judeţul Timiş-Torontal, s'a înfiinţat 1921 o şcoală de gospodărie casnică pentru fete de ţăran. Personalul a fost racrutat — după sprânceană, încât a apucat pe mâna alor două unite: *directoara* Viorica Hossu, care are pregătire şcoală primară şi nişte cursuri de supraveghetoare, iară *contabilă* Amalia Canciu n. Popa, *unită*, fără altă pregătire decât şcoala primară şi un curs de 6 luni de ţesătorie. Restul corpului profesoral e ortodox, cu pregătirea necesară pentru postul ce-l ocupă. Intre ele se află şi profesoara Laura Ionescu ort, cu 8 clase liceu şi bacalaurat, absolventă a Facultăţii de litere din Bucureşti. Toate acestea sunt subordonate unei conduceri fără nici o pregătire.

In luna August 1930 Ministerul agriculturei, de care se ţine această şcoală, a declarat vacante toate posturile, afară de cel de directoară şi contabilă, care era ocupat de Marioara Haşegan ortodoxă, numită ta 1 IV 1930 cu Nr 60259/930. In 1 Oct. 1930 personalul vechiu, afară de directoară şi mălaştra de lucru, Amalia Canciu, s'a dus care încătrău şi a venit personalul cel nou. Ce să întâmplă însă? In 1 Decembre 1930 — contabila Mărioara Haşegan, fetiţă *orfană de războiu*, cu 6 fraţi minori, absolventă de 5 ani a şcolei profesionale Elena Doamna din Bucureşti, cu specialitatea lingeria şi contabilitatea, a fost dată afară ca o servitoare cu ordinul Nr. 863261 din 26 Nov. 1930 — al Min. de Agricultură — în toiul iernii, se zice la intervenţia unui deputat unit din Sibiu şi înlocuită cu Amalia Canciu, n. Popa protejata directoarei unite, fără pregătire, care stă pe picior de războiu cu scrisul, şi al cărei lucru îl îndeplineşte fetiţa ei Hortensia, care beneficiază fără nici un drept de întreţinere la acea şcoală. Nu este aceasta cea mai crasă ilegalitate şi lipsă de umanitate să dai afară în cap de iarnă o *orfană de războiu titrată*, pentru că e ortodoxă şi să o înlocueşti cu o protejată fără nici o pregătire, numai pentru că e unită — şi cel mai evident confesionalism ce se poate închipui?

3. In comuna Zorlenţul mare, jud. Caraş, cu circa 2500 suflete ortodocşi şi 400 suflete uniţi, sunt 4 învăţători, dinte cari directorul şi 2 învăţători sunt uniţi şi numai unul e ortodox, deşi ar trebui să fie întors. Toate încercările de a schimba situaţia au rămas zadarnice.

Lăsăm la aprecierea cetitorilor să tragă concluziile necesare. *N.*

Coresp. din Strasbourg

Ecouri din presa catolică şi protestantă

Creştinismul politic

Revista franceză »Les Lettres» a obţinut, dela marele gânditor al Germaniei contemporane F.-W. Foerster, o pagină preţioasă, în care puternicul apologet modern al valorii creştinismului precizează luminos şi net sentimentul său cu privire la una din problemele esenţiale ale timpului nostru.

Nu este tocmai uşoară redarea în rezumat a ideilor din această pagină: fiecare rând îşi are rostul său, fiecare cuvânt este plin de gând. Şi totuş importanţa problemei ca şi a celui ce-o înfăţişează merită orce străduinţe. Cu cât se pătrunde mai adânc în realitate vieţii şi cu cât se cunoaşte mai bine interdependenţa acţiunilor omeneşti, cu atât se evidenţiază mai bine faptul că numai creştinismului poate să răspundă fericit la ansamblul de trebuinţi ale omului. Acesta este un adevăr, care se impune. El a fost nesocotit totuş de întreaga filosofie modernă, căreia i se datoreşte opera distructivă de a îndrepta contra creştinismului datele, pe care gândirea le-a cucerit cu trudă în toate domeniile de cercetare. S'a opus un realism de vedere scurtă realismului creştin, care pare departe de viaţă numai pentru că pătrunde dincolo de aparenţe în inima cauzelor. Toată filosofia politică, toată critica pe care Foerster a făcut-o politicii lui Bismarck, Bülow şi a succesorilor lui, îşi are inspiraţia în realismul creştin, a cărui preocupare este de a corija realismul înşelător dela baza materialismului politic modern. Avem trebuinţă de analize pătrunzătoare care să pună în lumină, pe teren social şi politic, legile eterne ale spiritului prezidând întreaga noastră economie, legi cari dispreţuite se răzbună atât asupra prosperităţii popoarelor, cât şi asupra întregei lor civilizaţii ulterioare. S'a lăsat explicaţia realului pe seama unor curente, la urma urmelor ieşite tot din Creştinism, dar deportate şi rătăcite mult: laicism, humanism sau socialism, care au devenit periculoase pentru societate şi pentru sufletul individual. Izolate de totalitatea mesagiului evanghelic, aceste curente s'au tranformat în agenţi de disoluţie, în dinamită pentru lume. Este cazul socialismului şi deopotrivă al naţionalismului integral, rău înţeles, agresiv (cazul Germaniei înainte şi în timpul războiului). Naţionalismul modern a ieşit din ideea nemuririi sufletului din ideea valorii infinite a sufletului individual înaintea lui Dumnezeu; dar această idee care a salvat individul de cezarism şi din angrenajul colectiv, creind stânca indestructibilă a personalităţii creştine, în ziua în care s'a depărtat de izvor pentru a se transporta pe unicul plan naţional, a făcut posibil fiecărui popor să se creadă autonom şi să-şi imagineze că este un soare, în jurul căruia se învârteşte lumea. Toate aceste rătăciri colective depărtează sufletele din ce în ce de concepţia salvatoare a universalităţii creştine Besria colectivă, pentru a se îmbânzi trebue încreştinată.

Biserica în slujba păcii universale

Luna trecută s'a ţinut la Paris o impozantă manifestaţie de uniune interconfesională. Oratori de diferite confesiuni (minus cea romano-catolică) au colaborat la recapitularea activităţii desfăşurate în cadrul marilor congrese de conlucrare practică şi pacifică şi la găsirea de noi orientări şi de noi căi de afirmare a sentimentului religios în slujba păcii şi a Ligii Naţiunilor. Ortodoxia a fost şi ea prezentă şi şi-a spus cuvântul demn şi respicat prin rostul Mitropolitului Ghermanos al Tiatirei, care a făcut o privire generală asupra interesului pe care Biserica ortodoxă îl poartă celor două mişcări interconfesionale: afirmarea principiilor creştine în toate domeniile de activitate practică şi menţinerea păcii între popoare prin Biserică. Se ştie că «Alianţa universală pentru amiciţia internaţională prin Biserici», precum şi mişcarea pentru creştinismul practic dela Stockholm şi-au asumat partea cea mai importantă în această operă. Mai sânt însă şi alte forţe care lucrează în lume pentru pace. Prima tentativă de coordonare şi concentrare a acestor forţe s'a încercat la Geneva, în ajunul deschiderii sesiunii Ligii Naţiunilor din Septemvrie 1930. Au fost reprezentate: Alianţa universală pentru amiciţia internaţională prin Biserici, Asociaţiunile invalizilor de războiu şi vechi luptători, Liga internaţională a tineretului, Acţiunea internaţională democratică pentru pace şi altele. In mijlocul acestor asociaţii apar simpatici «Cavalerii păcii» cari organizează de câţiva ani reuniuni între tinerii diferitelor ţări, având ca deviză «a colabora la restabilirea unei atmosfere de pace, grupând sub drapelul Evangheliei, într'un spirit de fraternitate creştină, pe toţi cei ce vor să slujească pe Dumnezeu, Patria şi Umanitatea».

Chestiunea femeilor pastori în protestantism

Una din problemele, mult desbătute în ultimul timp în sânul protestantismului, este şi aceea a admiterii femeilor la oficiul de pastor. Chestiunea a devenit mai acută în Elveţia.

Sfântul Munte e locul minunilor din trecut şi de azi. Fiecare bucată de pământ pe care calci, orce colţ de stâncă, orce părău, fiecare peşteră îşi are istorioara ei, a fost sfinţită de vre-un moment miraculos, e iluminată de-un înţeles mai interior. Planul vieţii obişnuite, pământeşti, se alternează acolo şi e străbătut de planul vieţii cereşti. Acolo nu se mai ştie precis unde e limita dintre cer şi pământ, care moment sufletesc sau din natură aparţine vieţii pământeşti şi care celei dumnezeeşti. Acolo a fuzionat cerul şi pământul, acolo s'a realizat ca o arvună idealul spre care tinde creştinismul în viaţa de dincolo. Oamenii de acolo trăesc în eternitate, în Dumnezeu.

Viaţa lor e rugăciune continuă. Şi nu se satură, pentrucă în rugăciune ei privesc şi trăesc în lumea strălucită, infinită în frumuseţea şi înţelesul şi bucuria ei. Nouă ne par naivi când privesc neînţelegători grijile noastre cari provin din seriozitatea cu care privim ceeace nu are fiinţă durabilă şi adevărată, din durerea că nu putem eterniza stări cari prin natura lor sunt schimbabile.

Nouă ne par naivi, când îi vedem oameni în floarea vârstei cântând imne şi meditând toată bună vremea la Dumnezeu în loc să se intereseze de bunăstarea familiei, de zidirea vre-unei case, de strângerea de averi pentru copii.

Dar nu-i de lipsă să te adânceşti pe cărările vieţii şi mentalităţii de monah, ca să înţelegi că nu-i aşa de sigur că naivitatea e pe partea lor.

Naivitatea adevărată, luarea în serios a ceeace nu-i de fapt serios, ne aparţine într'o mai mare măsură nouă. Nu totdeauna şi nu la toţi cu necesitate. Căci şi în afară de Sf-tul Munte, şi în mijlocul societăţii poţi să te ridici deasupra naivităţii tragice, care torturează pe cei ce-şi iau de lumea cu mult mai reală, de lumea cu adevărat existenăă şi durabilă a spiritului, faţă de care lumea naturii şi a vieţii fizice e numai un joc de raze uneori mai senine şi mai robuste, de cele mai multe ori triste şi firave. *D.*

Pedagogia cultului ortodox

5 (Urmare din Nr. 23)

La iubirea deaproapelui, ba chiar şi *a dşmanului* — ideile sublime ale învăţăturii lui Isus — ne îndeamnă următoarea cântare: «Ziua învierii, să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm şi să zicem fraţilor şi *celorce ne urăsc pe noi să iertăm toate pentru înviere*»... (Octoihul mic, pag. 213).

Atât sărbătorile împărăteşti, cât şi cele ale sfinţilor exercită influinţă adâncă asupra inimii omului. Fie soartea cât de amară, pietatea şi fericirea zilelor acestora îi poate lumina sufletul cu lumina, cu pacea cerească. Sărbătorile bisericeşti cu slujba lor dumnezeească sânt pentru noi un izvor nesecat de bucurii curate şi de mângâiere adevărată. Ele luminează cu razele lor calde toată viaţa creştinului, şi aprind, alimentează şi flacăra cea sfântă a sentimentului religios. In deosebi românii asupriţi sub jugul străin, împovăraţi de mizeria şi necazul vieţi, de osteneală şi de lucrul greu, aşteptau cu dor sfânta sărbătoare, cu toţii o salutau cu veselie, alergând cu pietate în sfintele lăcaşuri dumnezeeşti. Aici înălţaţi sufleteşte de frumuseţea cultului divin puteau lepăda grijile şi nevoile vieţii acesteia, aici căştigau şi ei mângâiere şi pace sufletească.

Sărbătorile bisericii noastre au însă şi *un caracter instructiv*. Pe lângă sentiment, şi intelectul îşi primeşte hrana satisfăcătoare, fără ca învăţă-

In anul 1908, s'a înscris la universitatea din Zürich prima studentă în teologie, care era o străină. Cinci ani mai târziu, exemplul fu imitat de o Elveţiană. De atunci înainte, numărul teologienelor a crescut în fiecare an. Se putea vorbi de o adevărată vocaţiune, deoarece viitorul acestor fete era destul de precar, întru cât ideea femeilor postori n'ajunsese să pătrundă peste tot. Cu toate acestea, în anumite cantoane, aceste studente în teologie găseau situaţiuni, fie ocupând posturi de pastor, fie îndeplinind rolari auxiliare. Poate că lipsa candidaţilor masculini pentru parohii pierdute în munte sau depărtate de orce centru, a fost decisivă pentru a deschide femeilor protestante calea funcţiunilor ecleziastice.

Decurând, problema a fost pusă — în mod oficial — în faţa sinodului Bisericii reformate din Basel. Reuniunile laice şi bisericeşti, jurnalele politice şi religioase, precum şi cercurile interesante au desbătut mult această chestiune şi de prelutindeni se manifesta curiozitatea de a se cunoaşte în sfârşit opiniunea Sinodului Bisericii evangheilce. Toţi membrii sinodului, afară de 4 conservatori ireductibili, au votat afirmativ. S'au făcut însă rezerve, precizându-se că femeile vor face toate servicille de pastor, dar ele nu vor putea să predice în mod regulat, nici să ofere comuniunea în biserici. Cu alte cuvinte nu vor fi decât pastori-auxiliari. In această calitate, vor putea să funcţioneze în spitale şi oficii, vor putea conduce şcoli duminicale, vor supraveghia instrucţia religioasă etc.

Puterea credinţii ortodoxe în faţa ateilor din Rusia sovietică

In timpul uneia din atât de obişnuitele «purificări» în administraţia sovietică, o tânără fată a fost chemată la şeful departamentului care-i zise: «Domnişoară, d-ta eşti o funcţionară bună şi noi sântem foarte mulţumiţi de felul cum îţi îndeplineşti serviciul, — dar pentru că păstrezi încă credinţa strămoşească, o să-ţi pierzi slujba. Deaceea eu te sfătuiesc să fi prudentă şi, în timpul rechizitorului, să treci sub tăcere credinţele-ţi religioase. In felul acesta vei rămânea în pace».

Tânăra fată, foarte tulburată în urma acestei conversaţii, se duse imediat la confesorul ei — un preot bătrân — şi-i ceru sfatul. Preotul o ascultă cu atenţie şi-i zise: «Hristos a spus: Tot cel ce se va lăpăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda şi eu de el înaintea Tatălui meu celui din ceruri, dar dta fă cum crezi».

După câteva zile rechizitorille au început solemn. Toţi funcţionarii fură reuniţi şi examenul se făcu înaintea unei comisiuni de control, compusă din comuniştii cei mai înverşunaţi. Când îi veni rândul, tânăra fată fu întrebată: Eşti dta credincioasă? — «Da, cred în Dumnezeu şi în Isus Hristos, Fiul său, venit pe pământ, crucificat şi înviat».

O linişte profundă se aşternu peste sala arhiplină. Preşedintele comisiunii locale pentru a salva situaţia, adăugă: «Natural, vechile prejudecăţi nu dispar aşa de uşor. Fără îndoială că dta ai cetit şi reflectat câte ceva, dar mi se pare că ai îndoeli, ezitări...

— «Nu, eu sunt credincioasă, am crezut şi voi crede totdeauna».

In sală, linişte de mormânt. Un comunist, membru al comisiunii de control se sculă şi zise: «Tovarăşi, n'aţi remarcat şi alte defecte la această muncitoare?» Nimeni nu mişcă.

— Atunci dacă colegii mei sânt de acord, continua comunistul vizibil emoţionat, nu este nimic de făcut; nu putem să te concedlem numai pentru credinţa reilgioasă.

Şi tânăra fată lucrează în prezent în acelaş loc, în mijlocul bolşevicilor militanţi. Este o istorie adevărată şi nu e decât unul din multele exemple care arată că cu toate eforturile ateilor, totuşi credinţa este vie şi puternică în biserica ortodoxă din Rusia sovietică.

Strasbourg, 14 Martie 1931.

N. GROSU.

Organizaţi Oastea Domnului

Sf. Sinod

In ziua a treia, Miercuri, membrii Sfîtului Sinod au luat în discuţie proectul de reformă al învăţământului superior, în ce priveşte partea privitoare la învăţământul teologic universitar. In următoarea şedinţă, s'a desbătut chestiunea obiectelor sacrate, pe care anumiţi indivizi le comercializează ca obiecte de artă şi lux.

Sf. Sinod şi-a înoit hotărârea din 1923, ca să se înfiinţeze la eparhii muzee bisericeşti, în care să se păstreze obiectele sacre scoase din întrebuinţare, ferindu-le de înstrăinare şi profanare.

P. S. arhiereul *Vasile* de Răşinari a cetit concluziile Memoriului său, făcut din încredinţarea Sf. Sinod asupra învăţământului religios din şcoalele de toate gradele aşa cum se prezintă în legile şcolare în vigoare. Sf. Sinod acceptând aceste conclusiuni, a hotărât să facă demersurile necesare în sensul indicat spre a ridica nivoul şi a îmbunătăţi situaţia acestui învăţământ.

In şedinţa a cincea, P. S. Sa episcopul *Grigorie* al Aradului, a raportat asupra propunerilor P. S. Visarion, episcopul Hotinului, referitoare la participarea Sf. Sinod la sărbătorirea celei de a 60 aniversare a dlui prof. N. Iorga.

S'a hotărât ca trei delegaţi ai Sf. Sinod să ofere dlui prof. N. Iorga o preţioasă icoană a Sf. Ierarh Nicolae şi un pergament iscălit de membrii Sf. Sinod, iar revista «Biserica Ortodoxă Română» să-i închine Nr. din Iulie.

Eparhiile şi şcoalele teologice vor sărbători şi ele această aniversare.

P. S. S. a referat apoi asupra deziderateior exprimate în conferenţa preoţilor misionari, ţinută la Cernăuţi, cu privire la colportaj, cursuri misionare pentru călugări etc.

P. S. Arhiereul *Grigore Leu* a făcut referat asupra sectelor.

P. S. S. *Visarion Puiu*, episcopul Hotinului, a arătat care este situaţia bisericii române din Baden-Baden (Germania).

S'a cetit raportul delegaţiei române la conferenţa dela Vatopedi şi s'a ales o comisiune de 10 membri să studieze problemele ce se vor discuta în pro-Sinodul ecumenic, care se ţine în 1932.

In urmă membrii sinodului au discutat şi votat regulamentul pentru organizarea patriarhiei bisericii române. In şedinţa zilei următoare, Sf. Sinod s'a ocupat cu reorganizarea revistei *Biserica Ortodoxă Română*.

La sfârşitul şedinţei s'a hotărât prorogarea sesiunii până după sfintele sărbători ale Invierii.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. *I. P. S. S. Mitropolitul nostru NICOLAE, urmând sfatul medicilor specialişti din Viena, îşi urmează la Davos-Platz, în Elveţia, cura prescrisă unde, cum sântem informaţi, îi merge mult mai bine cu sănătatea. Dorim înaltului Ierarh grabnică şi deplină însănătoşire şi întoarcere în mijlocul păstoriţilor săi.*

Decoraţi. Pr. *Dr. Aurel Crăciunescu*, consilier referent la Consiliul central bisericesc, fost profesor la Academia teologică din Sibiu, a fost decorat cu *Medalia Răsplata muncii pentru învăţământ cl. I.*

Opt clase. Ministerul instrucţiunii a întocmit un proect de lege prin care se schimbă câteva articole din legea învăţământului secundar. S'a hotărât desfiinţarea «anului preparator» şi reînfiinţarea clasei a opta la liceu. Noua clasă, numită *clasă de bacalaureat*, va funcţiona cu începerea anului şcolar viitor.

Sporirea unor taxe poştale. Cu începere dela 15 Martie 1931, tariful poştal şi telegrafic s'a schimba întru câtva, şi anume: taxa pentru ilustrate poştale este 4 lei (în loc de 3), taxa cartonului la mandatele până la una mie lei rămâne trei ca şi până în prezent, iar la mandatele dela una mie lei în sus taxa cartonului se majorează la lei 4. Limita maximă a valorii mandatelor poştale şi telegrafice pentru trimiterile de bani rămâne tot la zece mii. Limita maximă a valorii rambursurilor şi recuvrementelor se majorează dela lei zece mii la lei treizeci mii, percepându-se la depunere aceleaşt taxe ca şi pentru rambursurile şi recuvrementele de lei zece mii; la lichidarea rambursărilor şi recuvrementelor mai mari decât zece mii se percepe taxa proporţională de lei cinci pentru fiecare mie în plus. Deosebit de taxa pe cuvânt se va percepe de fiecare telegramă şi radiogramă o taxă fixă de înregistrare de doi lei.

Rectificări. In art. (din Nr. 24), «Semicentenarul proclamării regatului României» să se eetească: Cu acel prilej ziarul nostru Telegraful Român dela 19 Martie 1881 (în loc de 1931).

In art. «Statul şi subvenţionarea cultelor» (acelaş Nr.), la cifrele despre *Patriarhie* (Consiliul central) şi mitropolia din *Blaj* (în coloana a doua să se introducă următoarele:

Episcopia *unită* din Oradea	Lei 1.899.757
Episcopia *ortodoxă* din Oradea	„ 1.465.680
deci cea unită mai mult cu	Lei 434.077

In acelaş articol, coloana a treia, în loc de: «Aşadară dureros de limpede: pe când preotul minoritar maghiar ia dela stat», să se citească: Aşadară dureros de limpede: pe când *personalul parohial* maghiar ia dela stat Lei 59.128, cel ortodox român primeşte numai Lei 31.841.

Convocare. Onoraţii membri ai Societăţii pentru ajutorarea bolnavilor şi anormalmintali sânt rugaţi a lua parte la adunarea generală, ce se va ţinea Mercuri 1 April 1931 ora 5 p. m. în sala de lectură a Asociaţiunii culturale «Astra» Sibiu. Intrucât nu vor fi membri în număr cerut de statute, se va ţineà a doua adunare generală în aceeaş zi la ora 5½ p. m. cu ori câţi membri vor fi. *Comitetul.*

Poşta redacţiei

«Biserica şi presa». Din seria trimisă vom alege, poate, ceva. In forma trimisă nu se poate întrebuinţa. Incercaţi mai *concis* şi în stil mai *românesc.*

mântul religios, care se face prin cultul divin, să cadă în greşala în care au căzut aşa de des mari pedagogi, în greşala intelectualizării, care stârpeşte din rădăcini sentimentul religios. Invăţături frumoase şi bogate primesc credincioşii în aceste sărbători. Condacul zilei descrie pe scurt şi la înţelesul tuturor însemnătatea sărbătorii, iar icosul ne face cunoscut mai pe larg obiectul serbării. Iată de pildă frumoasa învăţătură despre eroul zilei pe care ni-o dă condacul dela 23 April: «Lucrat fiind de Dumnezeu, te-ai arătat lucrător prea cinstit bunei credinţe, spicele faptelor bune adunându-ţi ţie. Că sămănând cu lacrimi, cu veselie seceri, şi chinuindu te prin sânge, pe Hristos ai luat. Şi cu rugăciunile tale sfinte, tuturor le dai iertare de greşale».

Iar icosul întregeşte lămuririle asupra sfântului sărbătorit precum urmează: «De Impăratul Hristos celce şi-a pus sufletul Său pentru viaţa lumii, dorind ostaşul, s'a grăbit să moară pentru dânsul şi râvnă dumnezeească, mare în inimă având însuş pe sine s'a adus. Deci şi noi toţi pe dumnezeescul Gheorghe acesta, ca pe un cald folositor să-l lăudăm cu credinţă, ca pe celce este mărită slugă lui Hristos şi a urmat cu adevărat Stăpânului său şi roagă pe Mântuitorul ca sa dea tuturor iertare de greşale» (Mineiu).

Intr'o formă uşoară şi atrăgătoare împărtăşeşte biserica noastră fiilor săi abstractele *învăţături dogmatice şi morale* cântându-se şi recitindu se acestea la sf. liturghie în toate Duminecile şi sărbătorile de peste an. Cu vocea tare şi la înţelesul tuturor se rosteşte la mijlocul serviciului dă vin «*Simbolul credinţei*», care învaţă şi împrospătează neîncetat în memoria credincioşilor ce au ei să creadă despre Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul sfânt şi despre sfânta biserică. Nicăiri ca aici nu se ţine seama de vechiul principiu pedagogic: «repetitio est mater studiorum». Aceasta era forma cea mai uşoară în care se puteau face accesibile credinciosului analfabet cele mai valoroase cunoştinţe religioase. Credinţa în sfânta Treime este răspândită şi intensificată prin o mulţime de cântări înălţătoare. Aşa este de pildă antifonul al doilea: «Unule născut Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu, celace eşti fără de moarte. Şi ai primit pentru mântuirea noastră a Te întrupa din sfânta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Maria. Carele neschimbat Te-ai întrupat şi răstignindu-te Hristoase Dumnezeule cu moartea pe moarte ai călcat. Unul fiind din sfânta Treime, împreună mărit cu Tatăl şi cu Duhul sfânt, mântueşte-ne pe noi». Acest imn conţine o bogată învăţătură despre Persoana a doua din sfânta Treime, despre Dumnezeu Fiul, care — precum se spune la încheere — este mărit împreună cu Tatăl şi cu Duhul sfânt. Se evidenţiază deci că cele trei Persoane ale sfintei Treimi sânt una ca şi alta, că toate trei una sânt. Acest lucru se spune şi mai lămurit în imnul următor: «Pe Tatăl, pe Fiul şi pe sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită». (Urmează)

„PLUGARUL“ cassă de economii societate pe acţii în Săcădate

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «PLUGARUL», societate pe acţii în Săcădate, sunt învitaţi la

adunarea generală ordinară

care se va ţinea la *14 Aprilie (a treia zi de Sf. Paşti)* în localul institutului *la ora 4 d. m.*, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Raportul direcţiunii şi comitetului de supraveghere privitor la gestiunea anului 1930 şi darea absolutorului.
3. Decidere asupra profitului realizat.
4. Eventuale propuneri anunţate la Direcţiune.

(10) 1—1 DIRECŢIUNEA.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1930

Activa		Pasiva	
Casa în numerar	18.408·—	Capital social	100.000·—
Împrumuturi cambiale	743.740·—	Fond de rezervă	30.000·—
Efecte	2.500·—	Fond special de rezervă	4.518·—
Mobiliar	100·—	Fond de binefaceri	1.000·—
		Depuneri spre fructificare	609.560·—
		Diverşi creditori	2.496·—
		Dividende neridicate	2.620·—
		Profit net	14.554·—
	764 748·—		764.748·—

Contul Profit şi Pierdere

Cheltueli		Venite	
Interese la depuneri	61.275·—	Interese şi proviziuni	108.946·—
Spese	7.425·—		
Salare	9.000·—		
Impozite	16.692·—		
Profit net	14.554·—		
	108.946·—		108.946·—

Săcădate, la 31 Decemvrie 1930.

DIRECŢIUNEA:

Toma Mahara m. p. I. Iordachie m. p. Ioan Stanciu m. p. Ioachim Moisiu m. p.
Ioan Georgescu m. p. Ioan Petca m. p.

Subsemnatul comitet de censori examinând conturile prezente, le-am aflat în ordine şi în consonanţă cu registrele.
Săcădate, la 4 Martie 1931.

I. Petrişor m. p. Const. Stefan m. p. Ioan Roman m. p. Ioan Berghia m. p.

P. T.

Aduc la cunoştinţa Onor. public că am redeschis din nou

FRIZERIA „BOULEVARD“

aranjament pentru domni, precum şi tuns de dame, unde Onor. public va fi servit conştiencios şi după dorinţă.

Pentru concursul cel mai larg şi binevoitor semnez

Cu toată stima

(11) 1—1 **I. Tălmăcean**

Sprijiniţi intreprinderea românească!

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană“

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică
Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI
Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit
Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,
de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.
De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale
pentru cor de bărbaţi, de:
Antoniu Sequens
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu
de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor
în limba moldovenească
întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»
ale
Sf. Dimitrie al Rostovului
tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor
Luna Mai (1—15)
Cartea întâia
Preţul Lei 225.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos
Ed. II-a. Preţul 35 lei
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR
Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu
Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului
traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

Redactor responsabil: Dr. George Proca
Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

Anul LXXIX Sibiu, 1 April 1931 Nr. 26—27

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII” SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Glose jubilare

La **Bunavestire,** *Astra din Sibiu a aranjat un festival omagial, în onoarea Domnului Profesor Nicolae Iorga, care împlinește anul acesta vârsta de 60 de ani.*

Semnele de recunoștință, ori cât de modeste, sunt prețioase. Uriașa personalitate a Domnului Iorga a creat legături multiple culturale, intelectuale, morale și sociale cu neamul nostru de pretutindenea. Generația de azi nu e în stare a răsplăti serviciile, ce le-a adus Poporului nostru și Țării întregite.

Mai ales Ardelenii își aduc cu drag aminte că marele Apostol al neamului ne arăta stâlpul de foc în pustiul înoptat al rătăcirilor dinainte de răsboi și ni-a întins mană hrănitoare în acele vremuri de urgie. Cu idealul lui am trecut Marea Roșie spre Pământul Făgăduinții.

In construcția tainică a României întregite e zidit suflet din sufletul marelui patriot, ca în sfânta mânăstire a meșterului Manole.

Cât am fi de săraci și deșerte sufletele noastre fără revărsarea sufletească a Apostolului național.

Cine se poate încumeta să străbată în resorturile tainice ale personalității profesorului Iorga? Plutarh e singur în anticitate și Carlyle în veacul trecut.

Fie-ne îngăduit totuși a spune câteva cuvinte la acest jubileu.

Cu toată înțelepciunea tradițională a oamenilor, cari se numesc practici și cari disprețuesc pe idealiști și pe reformatori, nimic nu delectează mai mult și ajută viața publică a unui neam ca ivirea unui om sincer și îndrăzneț, care spune ce vede și cheamă la luptă.

Viața românească era atinsă de paralizie; lașitatea și prudența exprimate în platitudini. Glasul proaspăt și revelator al gloriilor neprihănite ale trecutului ne-au făcut să credem în viitorul acestui neam, în valoarea așezămintelor lui istorice. Printre acestea jubilantul consideră și Biserica noastră ortodoxă: Maica Neamului — după expresia lui predilectă, **Potirul sacru,** *prin care ne împărtășim cu Misterul, care a ocrotit ființa noastră.*

Cât de frapantă și nouă a fost această mărturisire de credință a marelui apostol despre vrednicia sfintei noastre Biserici!

Veacul renașterii naționale și politice a fost un veac intelectualist, prea puțin sensibil pentru viziuni mistice religioase. Acel veac laicizant a plasat viața omenească într'un cadru strein de referințele cu Divinitatea. Domnul profesor Iorga e cel mai mare apologet al Bisericii naționale și aceasta e de o semnificație deosebită: fără concursul mirenilor, o renaștere a vieții religioase nu se poate stârni.

In confuzia morală de azi, apostolatul etic al Dlui Iorga e nuntea salvatoare deasupra prăpastiei.

Pro[illegible]a cerească să ni-l țină [illegible] înecuvinteze semințele, [illegible] de [illegible] ro[illegible]

Pacifica demonstrativa. romano-catolici iugoslavi, erea arhiepiscopului Bauer din Zagreb, au organizat «zile de rugăciuni» pentru iugoslavii din Italia. Cu acest prilej se vor purta stindarde *îndoliate* pentru Fiume, Triest și Goriția. Presa fascistă a Italiei este în deosebi indignată și foarte nemulțumită cu Vaticanul. Ziarul *Lavoro fascista* cere cu energie, ca papa să nu mai tolereze ca prelați romano-catolici să se mestece demonstrativ în politica italo-iugoslavă.

In perioada cruțărilor...

Inainte de impunerea curbei de sacrificiu la salarele funcționarilor publici, glasuri duioase străbăteau văzduhul României. Erau glasurile preoțimii române ce oftă după soarte materială mai bună, căci fărmiturile de venite dela enoriași și salariile de mizerie ce i le acordă statul, în adevăr, ne creiază o soarte insuportabilă mai ales pentru munteni și pentru preoții fără sesii parohiale și cari în părțile neproducătoare de pâne trebue să-și plătească înzecit peste prețul de piață fiecare îmbucătură de pâne.

Numai celce petrece vreme [illegible]lungata în satele de munte [illegible]elene, poate avea idee despre [illegible]ile triste în care trăește preotul nostru. Dacă se întâmplă să aibă și familie grea, cu copii de școală, — calvarul vieții sale e înzecit.

De ce totuș, după decretarea curbei de sacrificiu la salare, glasul strigător deodată a amuțit? S'a produs ceva eveniment nou aducător de noi speranțe în îmbunătățirea sorții preoțești?

Nu. Preoții sânt oameni înțelegători ai situațiilor. Statul român modern din ușa bisericilor strămoșești s'a plămădit, și energia

---

FOIȘOARA

Cuvânt de introducere

la festivalul dat în onoarea profesorului N. Iorga

de Dr. G. PREDA
vicepreședinte al „Astrei”.

Festivalul de astăzi, ca toate serbările și festivalurile «Astrei», nu au, precum vă puteți convinge, nimic din caracterul solemn al vreunei intervenții oficiale sau de natură politică.

Acest festival este expresia spontană a unui sentiment de recunoștință și admirație venit din partea «Astrei», venit din partea Dv. (a acelor ce V'ați întrunit în această sală) și pot zice ați venit chiar din partea Ardealului întreg, față de acela ce a fost, este și rămâne eroic luptător pe terenul cultural, social, politic și național, marele savant și bunul român care împlinește în acest an 60 ani de viață, *N. Iorga.*

Spontaneitatea, căldura și sinceritatea sentimentelor ce exprimăm, nu fac decât să corespundă spontaneității, căldurei și sinceității cu care acest mare bărbat al neamului nostru îmbrățișează toate cauzele drepte, ce privesc binele și prosperitatea acestui neam.

Departe de mine ideea de a crede, că în această introducere voi putea face o expunere completă atât a personalității cât și a operelor dlui N. Iorga, descrise de altfel strălucit în numeroase conferințe de atâți maeștri ai graiului și condeiului.

Colegului meu din comitetul central, poetului Soricu, îi revine și mai mult timp, deci și mai mare merit ca prin pana sa măestrită să poată reda mult mai mult din ceeace poate Dv. așteptați dela glasul unui medic, nedeprins să îmbrace ideile în haina frumoasă și fermecătoare a poeziei, atât de bine meritată de sărbătoritul nostru.

Voiu căuta totuși pentru acei puțini ce nu cunosc antecedentele acestui mare patriot, să dau câteva date din trecutul vieței sale și să termin cu câteva considerațiuni psihologice de felul cum îl înțeleg și-l apreciez.

Născut în orașul — ce mi-a fost hărăzit să-l am și eu ca loc natal — orașul Botoșani, Profesorul N. Iorga sfârșește studiile universitare la Iași. Studiase în un an și jumătate tot ceea-ce alții trebuiau să facă în 3 sau mai mulți ani și învățase în acest decurs de timp, — după cum singur declară, — foarte multe lucruri care nu aveau nici un raport cu actuala sa specialitate.

Remarcându-se însă ca un eminent student i s'a încredințat la sfârșitul studiilor și cu toată vârsta sa tânără (de 19 ani) misiunea onorabilă să introducă în studiile grecești viitoarele generații. Simțea singur cât de grea este însărcinarea de a prepara studenți și studente, mult mai în vârstă ca el.

Totuș s'a achitat atât de merituos de această însărcinare, încât a fost trimis la Paris pentru îmbogățirea cunoștințelor. Misiunea sa era ca să devină poate un profesor de limba greacă sau de latină, dânsul însă simțea o vocație pentru studiile filosofice, și precum vedem rămâne consacrat în domeniul istoriei.

In o autocaracterizare a sa din 2 Februar 1920 Profesorul N. Iorga spune că-și amintește totdeauna cu emoție de vechea clădire și de vechile săli de studii ale școalei în care a învățat la Paris și care este astăzi dispărută.

«Mărturisesc — zice N. Iorga — că ducându-mă la Paris, cu un sentiment dureros caut locul unde mi-a fost școala, aceea veche casă cu ziduri negre, cu pavaj de cărămizi, cu rafturi

enoriaşilor ortodocşi l-a întregit şi-l susţine. Preoţii sânt deci cu mult mai devotaţi statului român, decât să-i facă nesigură soarta în viitor. Care va să zică, lăcatul pe gura preoţilor să nu strige după salare, nu altă putere, ci patriotismul preoţilor l-a aşezat pe gura lor.

Patriotismul preoţesc e motorul ţinutei lor mai proaspete. Şi-au zis: Când toată lumea cere cruţări în bugetul de stat, de ce să-i mărim noi deficitul!?

Tăcerea preoţilor e dovadă că tagma aceasta nu vrea să se despartă de ceice muncesc la scoaterea carului naţional român din necaz. Dar, în schimb şi preoţii au trebuinţă de tratare mai omenească prin factorii ce ţin în mână frâul cârmei de stat. Nu se aruncă cu pietri în ceice-mi ofer pacea. Bunăvoinţa bunăvoinţă aşteaptă... Aşa rezonăm, cei puţin noi, preoţii.

Intrebăm însă: E măsură dreaptă şi poate fi admis, ca preoţii nici ceeace vreau mai marii a le acorda, să nu poată primi la mână? La câte interveniri s'au făcut până acum, numai vorbe şi promisiuni am primit...

In zilele aceste ni s'a comunicat ordinul ministerial Nr. 65906, după care în luna April nici un funcţionar public nu primeşte salar, dacă nu e în ordine cu dările trimestriale (globalul mai ales). La părere nimic jignitor. In realitate dispoziţia se poate frânge în capetele preoţilor. Preoţii, pentru anul curent, încă n'au ridicat nici un salar. Poate după April să le vină rândul. Direcţiile financiare atunci vor avea dovezile de plata globalelor etc. Dovezile vor lipsi însă, căci cei mai mulţi din preoţi, cari până acî au trăit din împrumuturi, nu vor fi putut plăti nici una din dările lor ce se achită la cassieriile comunale.

Nu e şi aceasta o dispoziţie, care pe preoţi îi va lovi mai greu? Alţi funcţionari au mai primit şi primesc câte ceva, numai preoţimea rămâne pe dinafară până după April...

Mare pagubă, că clerul nu se impune ca tagmă disciplinată şi cu o singură voinţă. In mâna noastră e puterea morală; în mâna noastră sânt satele. Nu ne ştim însă folosi de puterea ai cărei păstrători sântem. Şi până ce nu ne vom afirmà, — din rău vom merge tot în rău. Să fie oare departe de noi timpul de reculegere? Prot. *Vasile Gan.*

Sărbătorirea dlui N. Iorga la Sibiu

— In sala mare dela „Thalia". — Intreg Sibiul reprezentat. — Cuvântul vicepreşedintelui Astrei. — Coruri. — Cuvântul festiv despre Nicolae Iorga. — Recitări din opera sărbătoritului. — Impresiuni. — Telegrama expediată. — Răspunsul. —

Rar am văzut, sala cea mare dela «Thalia», atât de arhiplină şi atât de sărbătoreşte pregătit publicul ca în ziua de Bunavestire în 25 Martie 1931.

A fost o adevărată «Bună-vestire», pe lângă cea religioasă, una culturală-socială.

«Astra» centrală a serbătorit pe profesorul N. Iorga printr'un «Festival», dând totodată lozinca şi despărţămintelor ei din întreg cuprinsul României întregite: aduceţi prinos de laudă şi veneraţiune bărbatului, care împlineşte 60 de ani la 5 Iunie!

Tot ce are Sibiul mai de seamă, în frunte cu autorităţile civile, bisericeşti şi militare, cu membrii din comitetul central al «Astrei», ai corpului profesoral şi învăţătoresc, cu reprezentanţii diferitelor societăţi (şi germane!), tineri şi bătrâni, a luat parte la această serbătoare sufletească.

Biserica noastră a fost reprezentată prin P. S. Sa Arhiereul Vicar Vasile.

Era în atmosferă un suflu pricinuitor de întremare sufletească, era un îndemn curat de a aduce unui mare cetăţean şi iubit om de bine dovezi despre sentimentele de recunoştinţă, de care e însufleţită întreagă suflarea românească faţă de neobositul sămănător de idealism.

Pe estradă au luat loc: corul mixt al Şcoalei normale Andrei Şaguna — elevele în costume naţionale, apoi dirigenţii corurilor, dl prof. de muzică Timotei Popovici *şi fiica dsale dna* Lia T. Popovici, *amândoi neobositi propagatori ai cântului românesc.*

Intr'o atmosferă de sărbătoare a a fost cântat imnul naţional «Deşteaptă-te române», *ascultat de toţi în picioare, apoi a urmat* «Cuvântul de introducere» *al dlui vicepreşedinte al «Astrei»* Dr. Gh. Preda.

Cuvântarea dsale o reproducem în întregime în altă parte a ziarului nostru, iar cetitorii nostri vor putea să se bucure de frumuseţile ei pe îndelete.

Dacă cuvântarea a făcut profundă impresie asupra ascultătorilor, «Hora» *pentru trei voci femeieşti (de* C. I. Baciu) *a adus ritmul săltăreţ al dansurilor noastre naţionale ca prinos şi al «horei» româneşti, aceluia care, pentru înghebarea acestei hore româneşti, culturale-sociale, a lucrat atâta.*

Cuvântarea festivă a dlui I. U. Soricu: «Despre Nicolae Iorga» *a fost o apoteozare plină de avânt şi vervă a marelui sărbătorit. Dacă Neculce a pregătit calea lui Tudor Vladimirescu, a spus oratorul, dacă Şincai a fost prevestitorul anului de răsmeriţă şi trezire naţională 1848, dacă Cogălniceanu a fost pregătitorul independenţei şi al Regatului, — Nicolae Iorga, cu munca sa titanică a fost acela, care ne-a pregătit pe toţi pentru marea unire naţională. Pronia cerească ni l-a dat ca să samene în sufletele mulţimii primitoare ideile de unitate, de frăţie, de colaborare, ca aceste idei să germineze mai apoi şi să dea roadă bogată în România întregită. Exemplul dat de N. Iorga, prin munca sa neîntreruptă, dârză, de idealist, a servit ca stimulent generaţiei de tineri ardeleni de dinainte de războiu şi a pregătit drumul pentru isbânda revendicărilor naţionale îndreptăţite.*

In mijlocul crizei de autoritate, care bântuie cu furie în zilele noastre, N. Iorga a păstrat cu întreagă individualitatea sa nimbul autorităţii nestirbite şi trece ca un Wotan spre Walhalla, peste pragul bătrâneţelor, nelnvins, tinăr în puteri şi astăzi. Un neam întreg îi arată recunoştinţa, şi nu numai neamul românesc, dar omenirea întreagă îl înscrie în şirul glorioşilor fii ai săi, ca o podoabă a speciei umane. Toţi aceia cari mai păstrează simţul unei conştiinţe, al demnităţii, toţi îşi apleacă frunţile în faţa celui serbătorit dorindu-i: încă mulţi ani de muncă tot atât de laborioasă ca şi până acum. —

Vorbirea va apărea, de sigur, tipărită în întregime şi va fi o lectură atât de potrivită pentru epoca noastră...

După ce aplauzele vifelioase s'au potolit, a urmat corul mixt cu «La Turda» de Timotei T. Popoviei, cor, care ni-a evocat pe alt viteaz al neamului, pe Mihai, care a întrezărit unitatea într'o clipă istorică, dar a succombat, constrâns de împrejurări.

---

pline de cărţi vechi şi unde profesorii luaseră dela acele ziduri ceva medieval». Aşa i s'a părut cel puţin studentului de odinioară Iorga, profesorul D. Chatelain care-i dădea cărţile ce vroia să le consulte şi a cărui veche înfăţişare şi mişcări îi aduceau în memorie, pe cine ştie ce predecesor al său din sec. XIII.

Chiar studenţii dela «Ecole des Chartes» aveau pentru dl Profesor Iorga ceva din înfăţişarea medievală. De unul dintre aceştia se simţea mai mult legat, se numea de la Ronc ère şi este directorul departamentelor imprimatelor Bibliotecei naţionale. Cu acest prieten i-a fost dat să cimenteze mai mult legătura sufletească în timpul războiului, în zilele de suferinţe dela Iaşi. In acele zile când N. Iorga scria remarcabilele sale «Pages Roumaines» editate de de la Ronciè e, în acele momente de supremă disperare, când neamul românesc retras în Moldova avea de luptat cu un duşman puternic in faţă, cu un aliat trădător, în spate, şi cu boale molipsitoare înăuntru; — în aceea etapă grea a războiului când Profesorul N Iorga neputând, să lupte pe câmpul de bătae îşi servia patria, scriind, nu cu sângele luptătorului, dar cu cerneala care în negreala ei părea că exprimă ceva din tristeţa dureroasă care stăpânea pe acei ce aşteptau să moară în triunghiul morţei.

Indisciplinat la începutul studiilor sale la Paris, Profesorul N. Iorga, cu toate tendinţele de independenţă, a fost nevoit să se supună criticei exigente a directorului său Kohler, lucrând liniştit, ordonat şi cu multă autoritică în toate lucrurile mici care formează împreună marea ştiinţă. «Aceste lucruri, aceste elemente mici. — zice Profesorul N. Iorga — nu sunt numai necesare pentru marea ştiinţă, dar mai necesare pentru ca sufletul omenesc să aibă acea răbdare. acea modestie, acea continuitate de sforţări, acel sentiment al dificultăţei pentru totdeauna învinse, care este esenta însăşi nu numai a ştiinţei, dar a moralei umane».

Arătând recunoştinţa sa pentru Franţa, Profesorul N. Iorga în discursul din 2 Februar 1920 adaogă: «Dacă am putut fi folositor ţării mele şi ştiinţei nu este prin cunoştintele pe care le-am dobândit în Franţa, dar prin metoadele de acolo care nu sânt numai metoade ale ştiinţei franceze, dar ale naţiei franceze, totdeauna răbdătoare, totdeauna discretă şi prin acest fapt totdeauna glorioasă».

Intors din Franţa, Profesorul N. Iorga aduce un mare bagaj de cunoştinţe şi învăţături şi cu ele rămâne închis între cei 4 pereţi ai casei fără vre-o atingere cu viaţa politică. Nu era bogat. Nu cetia multe ziare, căci nu avea mulţi bani să le cumpere şi de multe ori — zice el — trebuia să mă constrâng, ca să cumpăr un «Universul».

La 30 ani, la o vârstă când chiar astăzi multe persoane sunt disperate că nu au ajuns cel puţin subsecretar de stat, Profesorul N. Iorga nu avea nici o legătură cu viaţa politică şi nici prin gând nu-i trecea că va fi adus într'o zi în luptele politice.

Nevoile specialităţii sale îl obligau să facă drumuri dese la Braşov unde a întâlnit — zice el — «Români şi Romănce care nu semănau cu cei puţini pe care-i cunoştea, în ţară»; unde a găsit bătrâni care-şi aminteau cu drag de clipa când aşteptau ca armata lui Vodă-Cuza să intre în Ardeal; unde a găsit atâţi tineri care considerau scrisul celui din urmă scriitor din Vechiul regat ca degetul lui Dumnezeu, s'a crezut dator să servească acest popor din Ardeal, (care aştepta ceva să se întâmple), cu viaţa sa întreagă şi în una din întoarcerile sale din Braşov ca să fie sigur că nu va uita niciodată Ardealul, a adus, ca soţie şi sub acoperişul casei sale, o braşoveancă.

Din acele timpuri Profesorul N. Iorga şi-a dat seamă, că idealul nostru nu poate fi înfăptuit de cât prin aceea forţare continuă, nobilă, fără care lucrurile grele se lasă în umbră. Zi de zi, oră de oră, la catedră, la tribună, în Universitate, la Liga culturală, la nenumăratele atenee şi societăţi culturale şi naţionale din ţară, prin grai şi prin scris, Profesorul N. Iorga pregăteşte sufleteşte poporul, pentru ziua mare a liberării fraţilor ardeleni, pentru ziua mare a unirii.

Astăzi, când brâul unirii încinge puternic trupurile noastre, astăzi când marele patriot împlineşte 60 de ani de existenţă, se cuvine ca la orice distanţă s'ar găsi, — noi, ceice am urmărit activitatea şi am colaborat la opera lui, să plecăm fruntea faţă de marea contribuţie ce a adus-o la pregătirea, cât şi la săvârşirea realizărei idealului nostru naţional.

Profesorul N. Iorga nu s'a mulţumit însă să studieze numai în Franţa şi numai literatura franceză.

Incă pe când era la Paris, învăţa limba engleză, iar mai târziu ani întregi

Dl secretar administrativ al «Astrei», Nicolae Băila *a avut fericite momente ca recitator a* patru poezii *scrise de N. Iorga (Apus de soare, Baladă romantică, Urare de anul nou: 1917, dinastiei româneşti şi Nu ne uitaţi..., din vol. «Opera practică a lui Nic. Iorga») Mai cu seamă Urarea din 1917 şi Nu ne uitaţi au stors chiar lacrimi şi ropote de aplauze.*

Un marş vigaros, executat de corul mixt condus cu dibăcie de dna Lia T. Popovici, a încheiat acest «Festival», care va rămânea în memorie tuturor cari au luat parte. —

Unul, care văzuse sala aceasta de atâtea ori plină de lume, la adunări politice (mai mult sau mai puţin memorabile), a oftat ieşind dela «Festivalul Iorga»: De şi-ar pune la inimă românii nostri astfel *de lozinci ca cele date astăzi, de ar asculta de glasul conştiinţii, care de multe ori este acela al lui N. Iorga, şi de ar lucra cu toţii, conform îndemnurilor acestora drepte, nobile şi sfinte!...*

Fie, ca momente ca cele de astăzi să sporească!

Serbătoriţi pe Nicolae Iorga şi înti'alte oraşe la fel, ca să ne ridicăm sufleteşte şi să ştim că este ceva mai superior decât goana după aur şi după gloria efemeră! Astfel vor fi contribuit cei 60 de ani ai profesorului Iorga să închiege rândurile din nou, sub stindardul colaborării frăţeşti, spre binele comun.

Spre completarea acestei dări de seamă — dăm şi textul telegramei expediate de «Astra»:

«Domnului Nicolae Iorga, Bucureşti, Universitate. — Membrii Astrei, autorităţile, corpul didactic şi cetăţenii oraşului Sibiu, reprezentând toate pătările sociale, adunaţi să sărbătorim pe acela, care în timpuri grele ni a fost sfetnic preţios, desinteresat şi devotat apostol al vremurilor mai bune, dăm mulţumită proniei cereşti că ni-a trimis pe marele patriot şi savant. Dea Dumnezeu să trăiţi încă mulţi ani de muncă laborioasă ca să mânător de idei apostol, patriot, savant, spre bucuria tuturora, spre propăşirea patriei şi omenirii pe cărările binelui, frumosului şi adevărului! Dela festivalul Astrei culturale centrale: vicepreşedinte: Gheorghe Preda».

*

La telegrama omagială, trimisă dela «festivalul N. Iorga», din 25 Martie din partea «Astrei» centrale, serbătoritul a răspuns cu următoarea telegramă: **„Dr. Gheorghe Preda, Astra, Sibiu: Adânc mişcat de buna dumneavoastră amintire, nu doresc decât să vă fiu de folos şi mai departe, cu aceeaş râvnă şi lipsă de orce interes personal. Iorga".**

Hristos cel răstignit...

«Iudeii cer minuni, iar Elinii caută înţelepciune; ci noi propoveduim pe Hristos cel răstignit — pentru Iudei sminteală, pentru păgâni nebunie. Dar pentru cei chemaţi fie Iudei fie Elini: pe Hristos puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu. Pentrucă nebunia lui Dumnezeu este mai înţeleaptă decât înţelepciunea oamenilor, şi slăbiciunea lui Dumnezeu mai puternică de cât tăria lor» (I Cor. 1, 22–2[illegible]).

Predica entuziastă a Sf. Apostol Pavel pătrundea cu anevoe sufletele de peatră ale păgânilor din Corint.

Acest oraş, o floare a Eladei odinioară, astăzi fără prea multă viaţă era în vremea Sf. Apostol Pavel, unul din cele mai importante centre comerciale din lume. Corăbii nenumărate venind pe două mări, lăsau în cele două porturi bogăţii din toate părţile lumii. Populaţia, cosmopolită în toată puterea cuvântului, trăia din negoţ, specula şi înţelegea să se bucure din plin de bani mulţi, câştigaţi cu uşurinţă. O colonie destul de numeroasă de Evrei se pripăşise şi ea în acel loc, nu se ştie decând, atrasă de împrejurări prielnice ocupaţiunii favorite. Dar ea păstra acolo, în mediul renumit în destrânare, tradiţia religioasă a strămoşilor, credinţa austeră că Dumnezeu nu acordă binecuvântarea decât acelor ce respectă principiile morale imuabile, consemnate în lege.

Cam aceasta era aspectul Corintului, când Sf Pavel începu propovedutrea Evangheliei, plasând în centrul predicării sale imaginea lui Hristos cel răstignit: «Cel ce, fiind în chipul lui Dumnezeu, n'a ţinut ca la o pradă la egalitatea sa cu Dumnezeu, ci s'a golit pe sine, a luat chip de rob, făcându-se oamenilor asemenea, şi la înfăţişare dovedindu-se ca un om. S'a smerit pe sine, ascultător făcându-se până la moarte, şi încă moartea pe cruce» (*Filipeni 2, 6–9*).

Oamenii de bine, sufletele alese au dat vestei celei bune importanţa ce se cuvenea. Ei au primit pe Hristos cel răstignit în inimile lor, şi l-au însuşit ca pe comoara cea mai scumpă, pe care moliile n'o strică şi furii n'o fură. Sf. Apostol Pavel a putut astfel să constitue unul din micile centre creştine, la care se adăuga — zi cu zi — adeziunea sufletelor care puteau să-şi dea seama de deşărtăciunea vieţii mondene a sufletelor pe care egoismul brutal din jur le desgusta şi care, erau străbătute de nostalgia unei vieţi mai nobile. Iată unde era viitorul umanităţii.

Dar oamenii banului şi ai plăcerilor, cari întâmplător auziau despre ideaturile, pe care le propovăduia Apostolul neamurilor şi despre efectele lor, se scandalizau. — «E nebunie, ziceau ei, să se creadă că noi vom lua în serios chestiuni ce sunt atât de departe de banii şi de comerţul nostru! Ce-i acela ideal? ce-i acela frumos moral? ce-i aceea iubire? La afaceri! la plăceri: edite, bibite, post mortem nulla voluptas»!

Pe de altă parte, în cercurile iudaice, obişnuite a li se vorbi în sinagogă despre o concepţiune mai serioasă de viaţă, predica Sf. Apostol Pavel era ascultată cu mai multă atenţiune. Dar şi alci simpatia relativă dela început se transforma repede în opoziţie violentă. Căci mesajul paulin contrazicea categoric credinţa fundamentală a oricărui Israelit că Hristos cel răstignit nu putea sa fie Mesia cel prezis de Profeţi In concepţia îndărătnicilor fii ai lui Israel, Mesia trebuia să apară ca un războinic supranatural, ca un rege pământesc ce avea să supună lumea cu sabia, nu cu cuvântul. Şi pentru că scripturile spuneau că acest rege trebuia să se nască din neamul lor, fanaticii visurilor eretice ale lui Israel credeau că au să supue sub picioarele lor toată lumea. Din asupriţi ce erau, sperau că vor deveni domnitori şi asupritori, exploatând pe toţi neevreii ca pe robii cei mai de rând. Poate că şi astăzi vor mai fi «jidovi rătăcitori», însufleţiţi de idealul ancestral de stăpânire a lumii, ideal pe care de altfel îl şi realizează parţial prin puterea banului.

Ei bine, ce putea să aducă, pentru asemenea aspiraţii, Hristos cel răstignit între doi tâlhari?

— «Este revoltător, spuneau Iudeii din Corint, ca cineva să ne facă să credem că un om a cărui viaţa s'a terminat în suferinţa crucii, este un trimis al lui Dumnezeu. Ar însemna să sfidam or ce noţiune de dreptate, ar fi să admitem că Dumnezeu a fost cuprins de slăbiciune, căci altmiteri cum ar fi răbdat ca Fiul său să fie răstignit pe cruce?»

Nebunie *pentru păgâni,* sminteală *şi* slăbiciune *pentru Iudei, tată — prin urmare — ecoul pe care predica Apostolatui neamurilor l-a deştep-*

---

citeşte literatura engleză şi americană, pe care—zice el— o cunoaşte aproape ca un profesor de literatură engleză.

Literatura engleză îi aduce credinţă în ideea abstractă, care nu domină numai viaţa, dar face parte din viaţa însăşi. — In ea Profesorul N. Iorga găseşte aceea armonie între ce este şi ceeace trebue să fie, între lucrurile care există şi motivele pentru care există. Prin literatura engleză N. Iorga crede în umanitatea divinităţii şi în divinitatea vieţii umane.

A călătorit apoi des în Italia, a studiat de aproape acel popor care secole întregi a trăit sfărmat în bucăţi, dar având acelaş suflet, şi prin comparaţie cu el, a văzut că şi noi românii sfăşiaţi şi împărţiţi în atâtea bucăţi formăm unul şi acelaş suflet, şi acest suflet având acelaş drept trebuia să aibă aceeaşi putere. — Italiei datoreşte — zice el, — credinţa nestrămutată în realizarea faptelor ce păreau imposibile de realizat pentru unii. Profesorul N. Iorga cu scrupulozitatea-i cunoscută a studiat şi literatura germană, iar părerile sale asupra acestei importante şi interesante literaturi le-a expus în numeroase conferinţe.

După războiu — Profesorul N. Iorga — cu acelaş spirit cercetător, studiază multe alte popoare şi naţiuni din Europa şi de peste Ocean. Pretutindeni împrăştie cu mândrie din comoara minţei şi sufletului său, odată cu cunoştinţele sale bogate şi însuşirile, calităţile şi virtuţile poporului nostru.

Dar de la războiu încoace pot zice, că întreaga viaţă culturală, socială şi politică a noastră rămâne strâns legată de viaţa marelui om.

Care din Dv., nu a văzut la această tribună sau în alte ocazii statura sa înaltă, bustul său drept, plin de prestanţa, capul ridicat în o atitudine ce exprimă energia şi autoritatea, barba sa bogată, care dă feţei aceea alură impozantă pe care o găsim la Jupiter olimpianul, la marii viteji ai evului mediu sau la Burgravi. — Fruntea sa măreaţă, care încoronează ochii săi mari, vii ce privesc veşnic în faţă şi din care se degajă un fluid de loialitate şi de sinceritate.

Bunăvoinţa sa naturală apare de multe ori acompaniată de un surâs în care intră pe lângă multă fineţe şi oarecare ironie, iar bunătatea sa sufletească se arată mai ales faţă de poporul de la ţară, faţă de sătenii pe care-i iubeşte atât de mult.

Profesorul N. Iorga — precum ştiţi — este unul din cei mai mari oratori.

Când vorbeşte se exprimă foarte uşor şi are marele dar, nu numai de a se face ascultat, dar de a deveni convingător. — In discursurile şi conversaţiile sale ca şi în scrisul său nu aduce cuvinte inutile. El îşi apără punctul său de vedere cu tărie, şi cu o bogăţie de argumente bine reflectate. — Langajul său rămâne totdeauna clar, precis, expresiv şi foarte tăios faţă de aceia ce se abat de la o etică socială sau politică.

Concluziile sale duc în general spre un optimism sănătos.

Aparţinând categoriilor de intelectuali care se caracterizează prin aptitudinea de a pătrunde viu şi profund: idei, principii, acte, etc, Prof. N. Iorga se arată tot atât de capabil în analizarea faptelor, cât şi în sintetizarea lor.

Cu Prof. N. Iorga eşti sigur că nu poţi rămâne nedecis, căci numai câteva minute de reflexie îi sânt suficiente, pentru a ajunge la soluţiunile pe cât de bune, pe atât de favorabile. Explozivitatea ideilor şi argumentelor, francheţa, curajul şi dragostea de neam formează deci apanajul vorbirilor şi scrierilor sale.

Dacă cetiţi lucrările sale, dacă cetiţi cel puţin aprecierile sale politice din ziarul său «Neamul Românesc», veţi vedea nu numai că ideile sclipesc, dar că există o intimă legătură de îndrăsneală în concepţie, de rapiditate în raţionament, de hotărâre şi perseverenţă în acţiune. — In cât priveşte naţionalismul Profesorului N. Iorga, putem spune că toată românimea (inclusiv duşmanii săi politici), recunosc că este patriotul convins care a veghiat şi veghiază necontenit la căpătâiul naţional al naţiei noastre româneşti.

Deşi în vârstă de 60 ani, Prof. N. Iorga lucrează cu entuziasmul şi elanul omului tânăr. — Posedă pe lângă temperamentul viu al adevăratului învăţat şi pe acel al artistului în grai şi scris, şi noi nu putem fi decât fericiţi că trăeşte şi străluceşte, spre mândria noastră în mândra noastră ţară.

Orice vârstă ar avea şi oricât de departe ar fi de noi, Profesorul N. Iorga rămâne ceeace Chateaubriand a scris în una din operile sale: «*Une ombre lumineuse épenouie dans un jour clair et qui n'ayant aucune ride dans l'ésprit et dans le coeur, possède toujours une grande clairvoyance et devient sans èffort un confident utile*»

tat în Corint. Sf. Apostol Pavel însă a dovedit cu o liniştită siguranţă atât decăderea celor dintâi, cât şi ruşinarea celor din urmă: «Nebunia lui Dumnezeu este mai înţeleaptă decât înţelepciunea oamenilor, şi slăbiciunea lui D zeu mai puternică decât tăria lor».

Pretutindeni unde creştinismul antetic s'a afirmat, a întâlnit această dublă opoziţie, pe care însă a biruit-o. Existenţa sa este condiţionată de menţinerea esenţei sale întrupată în Isus Hristos care a primit să fie răstignit pe cruce.

Există în Evanghelie o sublimă intransigenţă, viziunea unei consacrări totale în slujba lui Dumnezeu şi pentru binele oamenilor, îndemnul sfânt al unei dăruiri generoase în misiunea divină, unit cu obligaţiunea de a ieşi din sine pentru a trăi pentru altul. A nu refuza acest apel emoţionant *pentru că este adresat sufletului de Acela care a răspuns întregral trebuinţelor lui, — iată condiţiunea orcărei vieţi care vrea să iasă din adâncurile unei existenţe dedate bunurilor materiale şi plăcerilor vulgare sau subtile, mai curând sau mai târziu amărâtoare. Această intransigenţă este o binefacere, caci ea ne destinează — la fiece etapă — un nou ideal de urmărit. Este marea chemare:* totdeauna mai sus! *Ea dă un elan nou decăteori perfecţiunea absolută a vieţii, în care a fost realizată, se revelează încă odată în ceasurile de reculegere. Nebunie? Nu! Dimpotrivă, înţelepciune supremă! Caci încotro merge omul, unde ajunge creştinul când se întâmplă să-şi întoarcă privirea dela această lumină? Începe a simţi ascendentul moralei uşoare a timpului, a ceda pas cu pas sugestiilor puternice ce-i vin dela lume, dela bani, dela plăceri, şi a schimba libertatea interioară câştigată în cântarea perfecţiunii pentru asprele servituţi ale unui* Eu *şi ale unei* Lumi *exigente şi adeseori degradante.*

Cine încearcă ascenziunea morală după indicaţiile, pe care i le propune Apostolul, va face experienţa că această ridicare spre mai sus nu se realizează fără sacrificii, fără a se renunţa la tot ce nu-i legitim, la tot ce permite o concepţiune mai puţin înaltă despre viaţă şi o conştiinţă mai puţin exigentă. Viaţa unei mame creştine, a unei infirmiere, a unui misionar şi chiar a oricărei fiinţe omeneşti, care îşi înţelege activitatea profesională ca o slujbă socială şi care, alături de această activitate, urmăreşte scopul de a consacra ceasurile libere pentru binele aproapelui, nu poate fi scutită de sacrificii, de renunţări, de suferinţe câteodată intense. De aci poate să se nască o nelinişte, unită cu gândul că Dumnezeu tolerează ca cei cari nu plasează idealul lor aşa de sus, să aibă viaţa mai uşoară. Dar imagina lui Hristos cel răstignit, *pe care i-a propoveduit cu atâta putere Sf. Apostol Pavel, suprimă scandalul. El a mers cu renunţare atât de departe, încât şi-a dat viaţa, a acceptat moartea cea mai ruşinoasă de pe vremea aceea, moartea pe cruce, pentru ca să facă umanităţii binele de care avea nevoe. Pe lângă imensa suferinţă fizică şi morală, care s'a concentrat în inima lui Isus Hristos în ciipa crucificării, toate micile suferinţe omeneşti, care se cer pentru afirmarea adevărului, binelui şi frumosului, nu sânt nimic. Dacă marea cruce a Mântuitorului a avut locul său în planul mântuirii, dacă ea a fost singurul mijloc pentru a se stabili în suflete împărăţia lui Dumnezeu, toate micile cruci pe care trebue să le poarte creştinii în viaţa lor nepătată, au rolul lor în educaţia spirituală, în nepotolita sete de desăvârşire.*

Când deci în lumea aceasta, în care se încrucişează atâtea patimi, cel ce înalţă steagul Evangheliei pentru binele umanităţii întâmpină dificultăţi şi râvnesc la fericirea aparentă a celor ce trăesc ca să distrugă, nu ca să creeze, chipul lui Hristos cel răstignit *spune tuturor că misterul crucii e misterul iubirii.*

Strasbourg, 18 Martie 1931.

N. GROSU.

Nr. 2692.

Circulare

Discul dela Dumineca Floriilor pentru fondul de pensie

Atragem atenţiunea oficiilor protopresbiterale şi parohiale că la Dumineca Floriilor se va purta un disc separat, în toate bisericile din arhiepiscopia noastră, pentru augmentarea fondului de pensiune.

Sumele ce se vor aduna din parohii, se vor trimite prin oficiile protopresbiterale, oficiului nostru de cassă cel mai târziu până la 20 April a. c.

Sibiu din şedinţa senatului epitropesc ţinută la 28 Martie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2663.

Discul dela Învierea Domnului pentru Internatul arhidiecezan

In baza concluzului Ven. sinod arhidiecezan Nr. 34 din 1922 referitor la înfiinţarea internatului arhidiecezan, pentru orfanii de preoţi, prin aceasta dispunem, ca la sărbătoarea Învierii Domnului, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în folosul acestui internat.

Sumele ce se vor aduna din parohii, se vor trimite prin oficiile protopresbiterale Oficiului nostru de cassă cel mai târziu până la 1 Mai a. c.

Sibiu din şedinţa senatului epitropesc ţinută la 28 Martie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

— Meditaţie —

Dureri sfinte

Şi prin însuşi sufletul tău va trece sabie. Luca 2,35

Cu mulţumire şi bucurie sufletească a luat Sf. Fecioară parte la întrarea solemnă a Fiului Ei în cetatea sfântă, în preajma mântuitoarelor patimi.

Dar încă de acum îi fulgeră prin gând, că acest fapt măreţ va fi urmat de întristări.

Bine cunoştea Sf. Fecioară nestatornicia omenească, adânc au pătruns în inima Sa cuvintele Mântuitorului, despre vestirea cinstitelor Sale patimi: Iată, ne suim în Ierusalim şi Fiul omului va fi dat în mâna păgânilor, ca să-L batjocorească, să-L biciuiască, să-L răstignească, şă-L omoare, dar a treia zi va învia. (Ev. Matei 20,19)

Cea mai tristă noapte din viaţa omenirii, Sf. Fecioară o petrece în priveghere şi rugăciuni, împreună cu sf. femei cari o mângâiau.

In «faptul dimineţii», pleacă îndurerată să-şi caute Fiul. In cale întâlneşte însă nu pe Isus, ci pe ucenicul Lui iubit.

Viitorul Ei fiu, o conduce spre locul, unde mulţimea aţâţată cerea ca Isus al Ei şi-al lumii să fie omorât. Sf. Fecioară cunoştea nevinovăţia şi aştepta ca Isus să se apere de pârile aduse, de către mincinoşi. Dar El «ca o oaie spre junghiere s'a adus, şi ca un miel nevinovat şi fără de glas înaintea celui ce-l tunde, aşa nu-şi deschide gura Sa», (Isaia 53,7).

Iar plebea înfuriată striga: «Să se răstignească!»

Prin mulţimea turbată îşi face loc o femee cu inima ruptă de durere, care vrea, chiar cu preţul vieţii, să vadă pentru ce se înghesuieşte mulţimea, ce vede ea, ce spectacol grozav este acesta?

In mijloc se săvârşea batjocorirea şi chinuirea «Luminii ochilor Ei».

Doamne, cu cât mai dureroasă, chiar decât povara crucii şi decât curgerea sângelui, a fost întâlnirea Ta, în aceste clipe, cu dulcea Ta mamă!

Dar Mântuitorul e împins înainte de călăi, iar Sf. Fecioară rămâne câţiva paşi înapoi, plângând cu hohot.

---

căci în adevăr nu există împrejurare mai importantă socială sau politică, în care să nu se ceară părerile sau poveţele sale.

Prin acest festival nu se serbătoreşte profesorul N. Iorga nici pentru prima şi nici pentru ultima dată.

Ori de câteori prilejul se va ivi, «Astra» va şti să-şi facă datoria faţă de acel, căruia ţara şi, în special, cultura românească, îi datorează atât de mult.

Ca încheere, să-mi permiteţi ca odată cu mulţumirile ce le aduc în numele «Astrei», tuturora acelor care au contribuit la reuşita festivalului, să unesc gândul meu la acel al Dv. pentru a adresa sărbătoritului o telegramă cu cele mai călduroase urări, iar glasul meu însoţind pe acel al Dv. să-i zică din toată inima: «Să trăiască!»

Sărbătoarea sădirii pomilor. Sărbătoarea sădirii pomilor se va face şi în anul acesta cu participarea tuturor şcoalelor. In acest sens ministerul instrucţiunii a făcut cunoscut tuturor şcoalelor că, de comun acord cu autorităţile silvice şi agricole locale sau din vecinătate, să fixeze ziua pentru sădirea pomilor, ţinându-se seama de condiţiunile climatului. In ziua fixată, cursurile şcoalelor vor fi suspendate.

† Prof. Dumitru Comşa

In trista singurătate a unei camere de spital, s'a stins la Sibiu cel mai autentic apostol al artei ţărăneşti din Transilvania. Câtă melancolie îmi picură în suflet gândul amar, că de acum nu voiu mai întâlni prin colţuri de stradă sau parcuri umbroase silueta de impresionantă tinereţe a bătrânului şi iubitului meu profesor.

De câte ori îi ascultăm verbul colorat la catedră, sau în livezile înflorite din preajma Sibiului, tresăriam înfiorat amintindu-mi, că văd în faţa mea pe unul din eroii *Memorandului*, cu fruntea iluminată de suferinţele temniţei ungureşti. Era pentru mine şi colegii mei, o pagină mereu vie de conştiinţă şi demnitate naţională. De aceea, i-am urmărit cu drag în toate acţiunile lui publice, atât de nou şi atât de rodnice. Căci D. Comşa a fost un *novator* prin toată fiinţa lui originală, dominată permanent de neastâmpărul creaţiunii.

Bursier al lui *Şaguna*, deprins deci cu concepţia largă şi pătrunzătoare, el şi-a dat seama repede, că rezistenţa noastră naţională este în funcţie de tăria economică a poporului românesc. Şi astfel s'a făcut cel dintâi apostol însufleţit al agriculturei naţionale, izbutind să introducă *maşinismul* în plugăria ardeleană cu toate consecinţele lui binecuvântate.

Dar alături de acest realism al vieţii câmpeneşti, vom surprinde pasiunea lui sfântă pentru frumuseţea artei ţărăneşti. Suflet fin şi sensibil, modelat în armonia vrăjită a naturii, el a vibrat intens înaintea podoabelor unice, descoperite în căminurile dela ţară. De-atunci a devenit pelerinul neodihnit, aş zice religios, al satelor româneşti, scotocind lăzi ferecate şi poduri înegrite, cercetând blidare smălţuite şi culmi înflorite, cămări tăinuite şi unghiuri umbrite, spre a scoate la lumină bogăţiile artistice ale sufletului românesc. Ele s'au arătat nesfârşite şi neîntrecute, devenind în uimirea tuturora una din cele mai înălţătoare afirmări ale geniului popular: *creaţiunea artistică.*

Cusături şi ţesături, sculpturi sau crestături în lemn, trădau în variaţiunile infinite, putere de imaginaţie şi simţ pentru culoare, estetică în linii şi perfecţiune, în realizare, toate împreună tinzând să ne dea certitudinea unei mândrii naţionale abia bănuite: *spiritul de artă al rassei noastre.*

Profesorul Comşa, cu ochiul lui ager şi intuiţia lui limpede, nu s'a mărginit numai să descopere această fermecătoare valoare *sufletească*, ci s'a simţit dator s'o şi salveze pentru posteritate, ca un izvor de nesecată inspiraţie naţională. Astfel ni-a dat, într'o execuţie ireproşabilă, două admirabile albume artistice, unul de *ornamentică română*, celălalt de «*Crestături în lemn*».

Ele au deschis un drum nou în istoria artei populare, contribuind în cea mai largă măsură la desvoltarea ei şi la întărirea conştiinţei româneşti pe plaiurile ardelene. Nu este o exagerare spunând, că opera artistică îndeplinită de acest strălucit precursor echivalează cu marile biruinţi culturale şi politice dobândite de noi în vremuri de urgie şi de apăsare străină. De aceea, amintirea lui D. Comşa va trăi mereu curată şi duioasă în sufletul naţiei noastre recunoscătoare.

I. MATEIU

Împrumută pe aproapele tău în vremea lipsei lui; şi earăşi înapoiază aproapelui la vremea sa. (Sirah 29, 2).

Pizma şi mânia împuţinează zilele, şi grija aduce bătrâneţele mai înainte de vreme. (Sirah 30, 25).

Tatăl ceresc a aşezat pe umerii Fiului Ei păcatele lumii întregi, iar El, din iubire nemărginită faţă de fraţii Săi, şi din supunere faţă de Tatăl, a primit toate.

Sudori reci, şiroaie de sânge se scurg pe faţa Mântuitorului, şi Sf. Fecioară nu le poate şterge. Dumnezeu a hotărât ca ele să fie şterse de Veronica.

Chirineanul şi Veronica — părtaşi tainei mântuirii noastre.

Cu cât iubirea faţă de cineva e mai mare, cu atât e mai mare şi durerea pentru suferinţele lui, Ori, Sf. Fecioară iubea pe Isus în cel mai înalt grad, ca Fiu şi ca Dumnezeu.

Pe munte — Isus între călăi, — lovituri de ciocan — piroane în mâinile «Mirelui bisericii», — Sf. Fecioară e prezentă la toate.

Cu răstignirea Fiului era răstignită şi inima Maicii. Îi mai rămăsese nădejdea în învierea promisă de El, — aceasta a ţinut-o neclintită, când chiar elementele pământului s'au cutremurat de frică, ne mai putând suferi nelegiuirea.

Păharul amărăciunilor gustat în «sfânta sfintelor», cu primirea ştirei despre moartea sfinţilor şi dumnezeeştilor părinţi Ioachim şi Ana, l-a golit sf. Fecioară în aceste clipe, — când s'a plinit profeţia dreptului Simeon cel bătrân: «Prin însuşi sufletul tău va trece sabie, ca să se dea pe faţă gândurile multor inimi», (Luc. 2 35).

Două dureri sfinte —

Isus şi Maica sfântă rabdă, pentru mântuirea celorce râd în jurul crucii şi pentru mântuirea noastră.

Privind pe Mantuitorul care pătimeşte, noi cari avem titlul cel înalt de fraţi şi ucenici ai lui Hristos, să învăţăm a ne supune hotărârilor dumnezeeşti, urmând exemplul Lui.

In timpul osândirii Mântuitorului, Sf. Fecioară a priveghiat şi s'a rugat în mijlocul «Miropurtătoarelor.

In chinurile grele, Mântuitorul s'a întărit pe Sine numai cu rugăciunea. De trei ori şi-a părăsit prietenii, ca să se roage, — să se lupte *singur* cu grelele dureri ale sufletului».

Fie-ne deci călăuză în toate suferinţele!

Din pilda jertfirii pentru alţii sufletul nostru să ia îndemn pentru aceeaş faptă frumoasă şi sfântă.

Chirion Păcurariu

Aviz

Puţinele rapoarte primite despre prăznuirea: «Duminecii Bolnavilor» ne împiedecă să încheem darea de seamă, de aceea învităm oficiile protopopeşti să se grăbească a strânge datele din parohii şi a le înainta de urgenţă.

Sibiu, 27 Martie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Neamul recunoscător. Senatul român a hotărât ridicarea unui monument *Regelui Carol I*, în timpul domniei căruia România şi-a dobândit neatârnarea şi s'a ridicat la rangul de regat. Înţeleptului rege Carol i se datoreşte consolidarea fostului mic regat al României vechi şi pregătirea pentru zilele mari ce aveau să urmeze. Monumentul regal va fi înălţat pe piaţa palatului în capitala ţării.

Alegeri. Ca membri la Congresul mitropolitan, pentru restul actualului period, au fost aleşi în cercul Deva din cler, păr. *Virgil Nistor* consilier arhiepiscopesc; iar în cercul mirenesc Sibiu dl *Dr. Lucian Borcia* advocat şi senator.

Centenar. In sala Ateneului român din capitală s'a făcut în 25 l. c. o solemnă comemorare din iniţiativa unui comitet: s'a sărbătorit, în prezenţa dlui ministru al instrucţiunii şi a altor distinşi reprezentanţi, centenarul învăţământului limbii franceze în şcoala românească. Inainte cu o sută de ani, la 1831, se începuse cursurile oficiale de limba franceză în România. Comemorarea dela Ateneu a fost potrivit prilej pentru a dovedi din nou înrâurirea binefăcătoare a Franţei asupra culturii româneşti.

Vizita studenţilor. In 24 Martie 1931 au sosit la Sibiu 66 studenţi şi studente, universitari cehoslovaci, venind dela Bucureşti, unde era să se ţină congresul studenţesc al ţărilor din Mica Înţelegere, (dar care nu s'a ţinut, nesosind la timp delegaţia iugoslavă). Oaspeţii cehoslovaci au fost călduros salutaţi de dnii: Dr. Moga prefect, Dr. Preda, şi rectorul academiei teologice N. Colan. Studenţimea a vizitat, în cursul zilei, aşezămintele culturale sibiene, catedrala, muzeele ş. a., ear seara şi-a continuat drumul spre Cluj.

Depunerea jurământului recruţilor dela Reg. 90 Inf., Sibiu, s'a făcut în ziua de Bunavestire, cu obişnuita solemnitate. De faţă au fost reprezentanţii autorităţilor militare şi civile, precum şi preoţimea cultelor din acest oraş. La ora 10 a. m. s'a început serviciul religios, celebrat de păr. locot.-col. I. Dăncilă, care la sfârşitul slujbei a rostit cuvântarea ocazională, arătând însemnătatea actului pentru ceice se prezintă la jurământ. A mai vorbit dl colonel Popa despre măreţia momentului şi datoria ce o au noii ostaşi, când jură credinţă patriei şi Regelui.

La fondul căminului pentru bătrâni s'au primit următoarele daruri: 1. *Lei 5000* dela Direcţiunea băncii «Albina» din Sibiu, votaţi de adunarea generală din 14 Martie c. din cuota culturală şi de binefacere. 2. *Lei 5000* dela dl *Constantin Popp* dir. executiv la banca «Albina» din Sibiu. Această sumă s'a alăturat la *Legatul Constantin Popp şi soţia Maria* aparţinător fondului căminului, care legat a fost întemeiat de nobilul dăruitor la 4 April 1930. Starea legatului este de Lei 15.840. Pentru aceste creştineşti dăruri, prin care căminul p. bătrâni atât de necesar s'a apropiat cu încă un pas de realizare, mulţumeşte cu adâncă recunoştinţă:

Timotei Popovici
preşedinte.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, apare lunar sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 Lei. Redactor: prof. Nicolae Colan. Redacţia şi administraţia: Academia Teologică, Sibiu, Strada Mitropoliei 32. — Nrul 3 din 1931 conţine: Pr. Ilarion V. Felea: Impărăţia lui Dumnezeu. Prof. Nicolae Neaga: Mai există popor ales? Pr. Ioan Imbroane: Predica de azi. Pr. D. D. Achimescu: Adventiştii din ţara noastră. I. Lupaş: In amintirea unui prietin. Pr. Ilarion V. Felea şi Prof. Nicolae Neagă: Mişcarea Literară. Psihologia vieţii religioase. Sfântul Nicolae. Pr. S. Cândea şi Neculce: Cronică: Congres catolic în insula Rodos. Oficialitatea turcească împotriva Patriarhiei ecumenice din Constantinopol. † Dimitrie Comşa. N. C.: Note şi informaţii.

Acţiunea baroului advocaţilor din Cluj pentru reforma legislaţiei judiciare şi o mai bună organizare a justiţiei. Tipografia Fondului cărţilor fonduare. Cluj. — O broşură, de 84 pagini, alcătuită în scop de-a se face modificări de legi şi îndreptări în administraţia justiţiei.

O carte despre România. Docentul universităţii «Carol» din Praga, Dr. Iosef *Macurek*, a editat în anul 1930, în editura «Orbis» din Praga o carte cu următorul titlu: «Rumunsko vé své minulosti i přitomnosti» (România în trecutul ei şi în timpul prezent). Cartea, de 298 de pagini, este o lucrare informativă eminentă despre trecutul şi timpul prezent al României. Cuprinde: Partea istorică-politică (până la 1928), Constituţia şi administraţia, Chestiunile culturale, Economia politică, Istoria relaţiilor cehoslovace române. — Autorul încheie cu versurile lui Bolintineanu: «Viitor de aur România are, şi prevăd prin veacuri a ei înălţare», adresând co

Pedagogia cultului ortodox

6 (Urmare)

Cu aceeaş grijă se împărtăşesc credincioşilor şi învăţăturile bisericii despre *morala creştină*. In cultul nostru divin un loc de frunte ocupă *cântarea «Fericirilor»* cari formează partea esenţială a predicei de pe munte, unde se face o expunere sistematică a moralei creştine nouă, pe care o aduce Mântuitorul Hristos. In forma aceasta credinciosul ortodox aude neîncetat, sau rosteşte, sau cântă o viaţă întreagă învăţăturile izbăvitoare ale bisericii sale, care ca o mamă bună a ştiut cum să dea fiilor săi hrana de viaţă, ca aceea să-şi ajungă scopul său, să poată fi asimilată, să poată deveni parte constitutivă a sufletului lor. Astfel sărbătorile de peste an sunt cel mai bun prilej ca credinciosul să cunoască temeinic şi cu uşurinţă viaţa Mântuitorului şi vieţile sfinţilor, al căror sânge vărsat a fost cea mai rodnică sămânţă a creştinătăţii. Iată cum îşi îndeplineşte rolul său pedagogic cultul divin în sărbătorile de peste an. *Pe lângă înălţarea sufletului şi intensificarea sentimentului religios, el luminează şi mintea credincioşilor îndemnându-i la viaţă cu adevărat creştinească.*

Un alt factor însemnat prin care cultul divin ortodox îşi îndeplineşte rolul său pedagogic, este *rugăciunea*. Părinţii şi învăţătorii bisericii noastre au compus o mulţime de rugăciuni pentru feluri te ocaziuni solemne din viaţa bisericească şi pentru feluri te cazuri şi întâmplări din viaţa particulară. Aşa sânt: pentru bolnavi, călători, pentru duşmanii cari ne urăsc şi ne asupresc pe noi. Toate rugăciunile acestea sunt izvorâte din o adâncă şi profundă viaţă creştinească şi sânt pline de spiritul umilinţei şi al încrederii desăvârşite într'un Părinte atotbun şi atotputernic. Ce balzam alinător trebue să fie pentru un suflet zdrobit de durere următoarea rugăciune: «Doctorul sufletelor şi al trupurilor, cu umilinţă şi cu zdrobire de inimi cădem către tine şi suspinând strigăm Ţie: vindecă durerea, tămăduieşte patimile sufletului şi ale trupului robului Tău şi ca un bun iartă i lui toată greşala cea de voie şi cea fără de voie, degrabă ridică-l din patul durerii»... etc. Să ne gândim numai cât contribuie rostirea unei astfel de rugăciuni *la formarea unui spirit de umilinţă* atât de necesar vremurilor noastre? Şi e lucru firesc ca, orce izvoreşte din umilinţă, umilinţă să producă.

Intr'o măsură foarte mare poate contribui la inobilitarea, la înălţarea sufletului, şi este în sate să-l zmulgă pe acesta din tot ce este trivial, să-i dea aripi să se înalţe spre ceriuri, să producă şi să întărească *sentimentul altruistic* în om, de pildă: rugăciunea făcută «pentru duşmanii ceice ne urăsc şi ne asupresc pe noi», care sună astfel: «Doamne Isuse Hristoase Dumnezeul nostru... adu ţi aminte de toţi duşmanii noştri ceice ne urăsc şi ne asupresc pe noi şi nu răsplăti lor după faptele lor, ci după mare mila Ta fi întoarce pe dânşii: pe necredincioşi către dreapta credinţă, iar pe cei credincioşi să se abată dela rău şi să facă bine; ca nici unul dintrânşii să nu piară pentru noi nevrednicii» (Liturghie).

Puterea de influenţare a rugăciunilor asupra omului este intensificată prin aceea că cea mai mare parte a lor în cultul nostru divin se cântă. Cântarea împrumută rugăciunii deosebită vioiciune, deosebită putere de înălţare sufletească şi plăcere, atrăgând inimile ascultătorilor către ele şi dispunându-le la urmarea învăţăturilor cuprinse într'însele. (Urmează).

Viaţă lungă

Ziarele aduc ştirea, că academia de medicină din Paris sărbătoreşte pe Drul Guèniot, ajuns la frumoasa vârstă de 99 ani. Se arată, că venerabilul medic s'a prezentat la festivalul, ce i-a fost consacrat din partea înaltei instituţii de ştiinţă, drept surpriză cu o carte întocmită de el însuş, în care îndeamnă pe cetitori a trăi viaţă cumpătată, dând sfaturi bune pe care crede că urmându-le, orcare dintre noi poate ajunge la 100 de primăveri.

Susţine bătrânul doctor, că e falşă părerea celor ce spun că media vieţii ar fi dela 70—80 de ani: orcare om, urmând regulelor expuse în cartea lui, poate trăi aproape sigur un veac.

E frumoasă cartea Drului Guèniot, când satisface ardentei dorinţe omeneşti: lungirea vieţii şi alungarea morţii, în pietrile cele seci, dela fiinţele sub 100 ani.

Imi permit un adaos, pe care probabil l-a scăpat din vedere bătrânul medic în viaţa-i lungă de un secol:

Intind şi eu viaţa până la 90 ani, dar tot ce trece peste această cifră, e mai mult excepţie în zilele noastre

naţionalilor săi următorul apel: «Trebue să ne îngrijim, ca alianţa politică între republica Cehoslovacă şi România, prin prietenie sinceră şi deplină înţelegere, reciprocă, să se întindă şi asupra tuturor celorlalte terenuri».

Adunarea generală a Societăţii rom. de înmormântare din Sibiu

S'a ţinut Duminecă, 21 Martie 1931, cu participarea unui mare număr de membri, bărbaţi şi femei, din toate clasele sociale române. Adunarea a fost condusă de directorul societăţii, *Timotei Popovici*, profesor. S'a cetit raportul general despre activitatea acestei folositoare şi bine conduse societăţi rom. de binefacere, apoi bilanţul şi inventarul dela 31 Dec. 1930, dimpreună cu raportul comisiei cenzorilor, care toate s'au aprobat cu unanimitate şi s'a dat descărcare direcţiunii şi comitetului pentru gestiunea a. 1930.

Averea în bani a societăţii este de *Lei 976.238*, cu o crestere faţă de 1929 de *Lei 232 486*. *Fondul de rezervă* este de *Lei 358,000*, iar *Fondul căminului pentru bătrâni* este de *Lei 608,500*. Societatea mai are avere în mobiliar, ce a fost luat în inventar după amortizarea cuvenită, cu valoarea de Lei 7000.

La *Fondul căminului pentru bătrâni* s'au făcut dăruiri în cursul anului 1930 în suma d *Lei 57.606* Pe lângă averea proprie şi cele 39 legate vechi ale acestui fond, s'au întemeiat următoarele legate nouă:

1. *Leg. Constantin Popp şi soţia Maria*, întemeiat din darul de Lei 10,000 făcut de dl C. Popp, director executiv la banca «Albina» din Sibiu;

2. *Leg. Dr. Nicolae Petra şi soţia Ştefania*, întemeiat din darul de Lei 10.000 făcut de dna Ştefania Petra soţia dlui Dr. N. Petra, advocat în Sibiu;

3. *Leg. Ioaneş P. Oaşia şi soţia Maria*, întemeiat din darul de Lei 10,000 făcut de dna văduvă, Maria P. Oaşia din Sibiu;

4. *Legatul Maria Ionaşiu*, întemeiat din darul de Lei 2000 făcut în memoria decedatei mame şi soţii de către dl Dr. Liviu Ionaşiu, medic în Sibiu, şi tatăl său Simeon Ionaşiu, învăţător pensionar în comuna Margine, jud. Severin;

5. *Leg. Moşul Lazăr Bădilă*, întemeiat cu suma de Lei 6000 din rămasul după moşul Lazăr, un bătrân orb de mulţi ani, cucernic şi milos faţă de cei năpăstuiţi de soarte, cum a fost dânsul;

6. *Leg. Dumitru şi Paraschiva Sârbu*, întemeiat din darul de Lei 1000 de către dl Dumitru Sârbu din Sibiu;

7. *Leg. Ioan şi Paraschiva Hurdubelea*, întemeiat din darul de Lei 1000, făcut de dl I. Hurdubelea, liferant de pâne din Sibiu;

8. *Leg. Ioan Căicaţiu*, întemeiat din darul de lei 1000 în memoria tatălui său de către dl Valer Căicuţiu, funcţionar la primăria municipiului. —

După 24 membri decedaţi în cursul a. 1930 societatea a plătit *ajutoare de înmormântare* în suma de *Lei 110,500*, a împărţit daruri la săraci din Sibiu la sărbătorile sf. Paşti şi ale Naşterii Domnului, de Lei 3800 şi a dăruit pentru năpăstuiţii în urma arderii bisericii din comuna Costeşti Lei 1000 prin colecta deschisă de ziarul «Universul» din Bucureşti.

S'a primit *bugetul* pentru a. 1931 cu suma generală de *Lei 1,355 000*.

S'a hotărât înfiinţarea secţiei a V-a cu ajutor de înmormântare de Lei 20 000.

S'au exprimat condoleanţe pentru membrii morţi în cursul a. 1930 şi s'a exprimat mulţumire şi recunoştinţă tuturor dăruitorilor la fondul căminului pentru bătrâni, ce este pe cale a lua fiinţă prin străduinţele neobosite ale conducătorilor acestei societăţi.

Este datoria noastră să sprijinim această bună societate atât prin înscrierea ca membri, cât şi prin dăruiri, ficare după puterea sa, întru înfăptuirea căminului pentru bătrâni.

Cor.

Această medie a vieţii o împart în trei etape egale după cum o trăeşte azi omenirea şi nădăjduesc că nu greşesc mult susţinând: până la 30 ani omul trăeşte pentru inimă, până la 60 ani pentru stomac (cei puţin în mare parte), ear până la 90 pentru creer, contemplând cu ochi înlăcrimaţi trecutul deşertăciunii scurse.

De încheere: Fericit însă omul care făcând abatere dela aceasta, trăeşte o singură etapă, fie lungă, fie scurtă, dar o trăeşte pentru Stăpânul vieţii sale, care singur i-o poate curma în orcare clipă, zădărnicind toate îndemnurile Drului Guèniot aflător şi el sub aceeaş putere divină, care i-a întins firul vieţii până la o sută.

Pr. *A. Marcovici.*

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20%, rabat.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică
Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20%, rabat.

Librăria Arhidiecezană.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 4 April 1931 Nr. 28

BIBLIOTEKA C... „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vineres

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Să fim mai categorici!

Ceteam acum câtăva vreme în «Glasnic» (15 Iunie 1930), foaia oficioasă a patriarhiei sârbești, cele mai de jos: «Sfântul Sinod arhieresc al bisericii ortodoxe sârbești anunță, sub Nr. 1016 registru 571 din 29 April (12 Mai) 1930 următoarele:

«Conform informațiunilor ce le are Sfântul Sinod arhieresc, în anumite părți ale regatului nostru, emisari ai Societății biblice britanice răspândesc Evangheliі și alte cărți de cuprins religios, pe cari le edă o societate eretică baptistă din Londra și se tipăresc în Novi-Sad, iar depozitul cel mai mare se află la institutul sârbo-american în Cameniția Sirmiei. Evangheliile eretice amintite sunt de format mic, fiecare Evanghelie fiind cuprinsă într'o carte deosebită, după traducerea lui Voislav M. Petrovici, funcționar destituit din ministerul nostru de externe (al cărui nume nu se află în toate edițiile), și a englezului Frederick W. Kingstom.

In urma acestora Sfântul Sinod arhieresc a dat o deciziune potrivită în care între altele se ordonă și aceea ca prin cuvântări publice bisericești să se ia atitudine împotriva oricărei activități a Societății biblice britanice».

Cetind aceste lucruri m'am gândit, în chip firesc, la ceeace facem noi pe acelaș teren. La noi Bibliile societății britanice nu numai că nu sunt împedecate să se vândă, ci le facem chiar noi propagandă, fie prin scris (cum e cazul unei ilustre fețe bisericești din București), fie că organizăm chiar o librărie anume pentru aceasta, sub motiv că lucrăm pentru edificarea religioasă a poporului. Știu că la noi chestiunea Bibliilor societății britanice nu s'a prea discutat și de aceea domnește printre cei mai mulți o mare nedumerire, în vreme ce unii, foarte puțini sunt aderenți fățiși ai lor. E vremea să punem chestiunea în discuție, care ași dori să sfârșească prin a se ruga Sfântul Sinod să institue o comisiune care să-și dea avizul asupra traducerii, de câteori Societatea respectivă lansează în România o nouă ediție a Bibliei în românește. Abia după ce pe baza acestui aviz prealabil Sfântul Sinod și-ar da aprobarea, exemplarele ediției aceleia să poată fi desfăcute.

Așa e în spiritul Bisericei noastre care are o ierarhie, în a cărei competință a întrat dela începutul creștinismului și atribuția să păstreze și să explice fără greșală canonul Sfintei Scripturi. Chiar dacă am avea mai multe probe despre bunele intenții pe cari le nutrește pentru ortodoxie Societatea britanică și chiar dacă și-ar realiza aceste bune intenții pe deplin, noi trebue să salvăm principiul că precum prin ierarhie ne vine Harul tainelor, așa ne vine tot prin ea cuvântul nealterat al Domnului.

Dar acestea le spun presupunând cazul cel mai bun și pentru a zădărnici dela început obiecțiunile din partea celor ce iau partea Societății britanice.

Eu însă vreau să merg mai departe și să pun următoarele întrebări:

1. De ce, dacă avem convingerea că Bibliile societății britanice sunt bune, ținem și cerem să avem o Biblie aprobată de Sfântul Sinod?

2. De ce se ferește amintita societate să încredințeze teologi ortodocși români cu traducerea, sub egida sa, a Bibliei? Și de ce traducătorii Bibliilor acelei societăți sau rămân necunoscuți, sau sunt, după cum se svonește, departe de credința ortodoxă?

3. De ce sectele nu se folosesc decât de Bibliile britanice?

S'ar putea răspunde: e drept, Bibliile răspândite de Societatea britanică nu sunt libere de influențe străine ortodoxiei, dar de nevoie trebue să ne ajutăm și cu ele, odată ce n'avem altă Biblie. Dar trebue să înțelegem că indulgența aceasta e nespus de primejdioasă azi când Biblia nu mai e numai o podoabă în casa celui ce o cumpără, ci o putere care trezește la viață un credincios, sau îl rătăcește pe căi sectare. Biblia societății britanice e cel mai mare aliat al Sectarismului în lupta împotriva bisericii; cu Biblia Sfântului Sinod îi zăpăcești, renunță la discuție, în ea nu găsesc termenii (căci se leagă de termini) ce le convin. Nu trebue să ne ajutăm ***nici de nevoie*** de Biblia Societății britanice, căci decât să dai hrană amestecată

FOIȘOARA

Pedagogia cultului ortodox

7 (Sfârșit)

La realizarea înaltului scop pedagogic, care este ridicarea naturii spre ideal, colaborează în mod foarte intens însaș ***clădirea lăcașului sfânt.*** Biserica ortodoxă, în arhitectura căreia predomină stilul bizantin, cu bolțele sale înalte, cu cupola mare la mijloc, ne îndeamnă par'că să îndreptăm privirea și inima noastră către sferele cerești, către lumea spirituală. Pereții înalți, columnele mărețe, lumina tainică a cupolelor, toate acestea înfățișează oarecum o lume misterioasă, unde sufletul creștinului ortodox zăbovește cu o deosebită plăcere ca să-și adune putere nouă, forță vie pentru viața pământească. Ornamentele bogate, icoanele cele multe, îndeosebi iconostasul, picturile de pe pereți, reprezentând momente mai însemnate din Vechiul și Noul Testament, toate podoabe ale locașului sfânt, au scopul să câștige pentru cele cerești mintea și inima omului, să facă pe creștin să uite cele pământești și să se apropie de Dumnezeu.

Cine ar putea trage la îndoială faptul că acest mediu cu adevărat artistic ar exercita asupra aceluia, care participă la cultul divin, o influență covârșitoare de ***educație religioasă, dar totodată și estetică.*** Podoaba bisericească singură era chemată să deschidă ochii credinciosului pentru un nou izvor de fericire ascuns în fenomenele frumosului. Bogăția și armonia culorilor înveselesc și azi ochii și inima omului. Și nimeni nu poate nega că plăcerea estetică nu este un factor foarte apreciat de uitare a suferințelor.

Astfel românul, legat de glia necazurilor, află în casa bunului său Stăpân ceresc ce caută el mai mult: alinarea, uitarea durerilor, află izvor nou de fericire ascuns în frumusețea casei lui Dumnezeu.

Această educație estetică este încadrată într'o intensă educație religioasă morală pe care o face ***pictura bisericească.*** Cunoștințele, primite în mod auditiv prin cântări și recitări, sunt ilustrate și intuite prin icoane și frescuri, cu ajutorul cărora se poate exprima mai bine pietatea și pacea unui suflet iubitor de Dumnezeu, umilința, entuziasmul religios al timpurilor trecute, decât prin cuvântul în podoaba lui cea mai frumoasă și mai bogată.

Principiul intuiției prin tablouri, îl descopere și încearcă să-l introducă în învățământ, în veacul al XVII-lea, marele pedagog Amos Comenius în opul său «Orbis sensualium pictus», «Lumea zugrăvită» și își câștigă prin aceasta nume neperitor. Cu câte veacuri mai curând aplică biserica noastră cu multă iscusință acest înalt principiu! Cine i-a vorbit românului de principiul Amos Comenius, pe care totuși l-a aplicat preamărind prin cântări și icoane viețile sfinților? Așa de ex.: La «înălțarea lui Isus la cer» poporul cântă, iar pe tetrapod se așează icnana care reprezintă această scenă din viața Mântuitorului.

Picturile și icoanele care împodobesc bisericile noastre, au pentru noi neperitoare valoare pedagogică, formând un neprețuit factor de educație religioasă-morală. Ele ne aduc aminte de dragostea și îndurarea lui Dumnezeu, de tăria credinței, de pietatea și vrednicia morală a eroilor credinței din trecutul bisericii noastre. Pictura bisericească este învățătorul, îndrumătorul în cele sfinte, care se adresează rațiunii și inimii noastre mai cuceritor decât toate cuvintele.

III

Pentru formarea caracterului religios-moral, de o deosebită importanță sânt în cultul nostru divin ***Sfintele taine.*** Biserica ortodoxă are șapte taine, dintre care cel mai însemnat rol educativ îl are sf. taină a mărturisirii, care contribue în mod preponderant la trezirea conștiinței. ***Principiul educației individuale*** primește o aplicare în mod desăvârșit în administrarea acestei sfinte Taine. Aici are ocazia părintele sufletesc să se apropie de sufletul păstoriților săi, îndemnându-i la o examinare amănunțită a conștiinței. In îndeplinirea acestei misiuni grele care reclamă un foarte

cu otravă cuiva, mai bine îi ceteşti credinciosului din Sfânta Scriptură pe care o ai la biserică, mai bine îi dai hrană mai puţină şi sub supraveghiere. Iar dacă e atât de imperios să aibă credinciosul în mână Biblia lui, ei bine, să ne grăbim să i-o dăm pe cea adevărată cu un moment mai curând. Se tot vorbeşte de vre-o câţiva ani că Biblia Sfântului Sinod e sub presă spre retipărire. Par'că mai nu-i de crezut! Prea se dau ştiri puţine şi vagi despre mersul tipăritului, la întrebările ce se fac, şi prea se răspunde de multă vreme cu acelaş refren: e sub tipar. Să ştim când e gata? E vre-o nădejde s'o avem într'o jumătate de an? Să se accelereze lucrările, să se înmulţească culegătorii, să se mai comande literă. Să dăm odată dovadă că putem face un efort, că putem răspunde prompt unei urgente necesităţi. Ştiu că-i lipsă de-o revizuire sau chiar de-o nouă traducere a multor părţi din Biblia Sfântului Sinod. Dar aceasta-i un lucru care cere temeinicie şi muncă pe îndelete, adecă timp. Dar noi avem acum o lipsă urgentă. Traducerea revăzută sau noua traducere s'o lăsăm să vie mai târziu, chiar dacă lucrul a început de acum. Deocamdată ne-ajunge o reeditare a Bibliei Sfântului Sinod.

Şi-aşi mai vrea să spun câteva adevăruri. Dar curajul de-a le spune se cere împreunat cu tactica, spre a nu da prilej de scandal celor simpli. O librărie care vinde exclusiv cărţi religioase şi de care vorbeam înainte, o librărie foarte vizitată de poporul nostru şi prin aceasta un extrem de important focar de propagare a cărţilor sale, răsfaţă în galantarul ei şi vinde sărmanilor cumpărători broşuri de cea mai pură inspiraţie şi provenienţă sectară.

Se va răspunde şi aci, curaj va fi de sigur, că neavând cărţi de edificare religioasă în spirit ortodox, trebue să ne servim la nevoie şi de produsele sectare. Şi aci e, prin urmare, un gol pe care trebue să-l umplem. Au datoria toţi cei cari pot, şi în primul rând cei cari îşi fac o misiune în a da poporului cărţi religioase fie şi otrăvicioase, să reediteze vechea noastră literatură religioasă populară, compusă din Visul Maicii Domnului, din vieţi de sfinţi ş. a., şi de-a înmulţi acest soiu de literatură în acelaş spirit, ţinând seamă de toate elementele credinţii ortodoxe: de Taine, de post, de icoane, de sfinţi, de Maica Domnului. Noi vedem că printr'o literatură populară care nu grăeşte decât de apropierea personală de Domnul şi de virtuţile fariseice şi trâmbiţate cu zarvă americană, ale abstinenţii absolute de vin sau de-o vorbă mai grea, depărtăm poporul pe nesimţite de religia mistică a Liturghiei, a preotului şi-a sfintelor icoane, de Maica Domnului şi de minunile ei, despoiem credinţa poporului de factorul ei supranatural, miraculos, de ortodoxie, prefăcând-o într'un pietism spălăcit, cu fraze şablon, într'una din acele forme americane ale unei pietăţi corecte, private şi preanaturale.

Să fim mai categorici, luând de exemplu deciziunea Sfântului Sinod sârbesc. *Diorates.*

Cuvânt

La luarea jurământului ostăşesc

Iubiţi ostaşi, — In acest loc, sub boltă măreaţă cerească, implorăm binecuvântarea de sus asupra voastră şi asupra armelor ce purtaţi.

Cu ziua de astăzi, zi aşa de nouă pentru voi, începeţi altă viaţă.

Aţi plecat poate cu oarecare strângere de inimă dela vetrele iubite părinteşti; — dar eată, că şi aici, departe de satele voastre, vă găsiţi nu «în străini», ci între fraţi şi camarazi. Ear comandanţii vostri vă sânt buni şi înţelegători călăuzitori în pregătirea ce vă aşteaptă, ca să deveniţi cu timpul ostaşi aleşi şi vrednici ai ţării.

In schimb vi se cere, cum ştiţi, toată supunerea şi ascultarea.

Aceste însuşiri trebue să vi le pun la suflet şi din partea mea şi să vă îndemn, iubiţi ostaşi, prin cuvintele înţelepte ale Scripturii, care ne zice:

«Ascultaţi de mai marii vostri şi vă supuneţi stăpânilor, că dela Dumnezeu sânt rânduite... Ear celce se împotriveşte stăpânilor, orânduielii lui Dumnezeu se împotriveşte».

Vă supuneţi şi ascultaţi nu de frică, nu pentru jurământ, ci din sentimentul de cinste şi de iubire, ce trebue să împodobească sufletele voastre creştineşti.

Prin jurământul sfânt pe care-l depuneţi azi, intraţi în slujba armatei, în această minunată şcoală a neamului.

Multe şi bune lucruri veţi învăţa aici, între care mai pe sus de toate este împlinirea datoriniei în toate împrejurările.

Aici aveţi să vă pregătiţi bine pentru apărarea pământului ţării, să trăiţi pentru ea, şi când ceasul va porunci, atunci să aduceţi sacrificiul cel mai înalt, jertfind totul pentru Rege, neam şi lege.

Acelaş lucru vi-l spune legătura puternică şi sfântă cu glia străbună, pe care s'a zămislit poporul nostru şi sub ţărâna căreia zac osemintele moşilor şi strămoşilor noştri.

Implinirea cu credinţă a datoriniei ostăşeşti o cere şi legea noastră drept măritoare, care adumbreşte viaţa voastră dela leagăn până la mormânt.

Când privesc în ochii voştri tinereşti, văd, ca într'o oglindă a sufletului, stăruinţa şi vitejia biruitorului. Ear mai încolo, în raza de lumină ce luceşte pe oţelul armelor voastre, pare că zăresc străfulgerând la Şelimbăr spada vitează a Voevodului cu nume de Arhanghel...

Fiţi nu numai mândri de înaintaşii noştri, — dar vă siliţi să fiţi şi vrednici de ei şi de faptele lor.

Năzuiţi din toate puterile să răspundeţi aşteptărilor, pe care le punem în voi cu atâta încredere!

Oţeliţi-vă trupurile şi sufletele în disciplină şi măestria militară, ca taina zilei ce ne stă înainte, să ne afle totdeauna gata şi hotărâţi.

Şi acum, ostaşi iubiţi, cu frica lui Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste, vă apropiaţi spre legământul vostru sfânt...

Pr. *Zaharia Stanciu.*

La centenarul naşterii unui iubitor de oameni

In Nr. 109 a. c. al ziarului «Der Bund» din Berna sub titlul de mai sus se face pomenirea pastorului *Fr. v. Bodelschwingh*, întemeetorul cunoscutelor instituţiuni umanitare din *Bethel Bielefeld*, dela a cărui naştere acum s'au împlinit 100 ani.

In jurul unei case în care la 1867 erau îngrijiţi 4 bolnavi de epilepsie, a întemeiat Fr. v. Bodelschwing oraşul Bethel («Casa Domnului») care adăposteşte acum vre-o 10,000 de bolnavi.

Pastorul a fost fiul unei mame al cărei strămoş Arnicus de prin 1200 a fost canonizat pentru devotamentul cu care îngrija de cei bolnavi şi pentru iubirea sa faţă de cei mici şi neputincioşi. In tinereţă a fost muncitor în mină, plugar, apoi a studiat fizica, botanica, istoria şi filosofia şi apoi s'a făcut agricultor. In urma cetirii unui tratat de «misiuni pentru copii» s'a trezit în el dorul de a studia teo-

---

fin simţ pedagogic şi psihologic, preotului îi stă într'ajutor frumoasa învăţătură a bisericii noastre despre judecătorul atotştiutor, blând şi iertător; cele zece porunci ale Vechiului Testament, cele nouă porunci bisericeşti, precum şi slujbele şi rugăciunile frumoase întocmite anume în acest scop. Administrarea sfintelor taine este cea mai bună ocazie pentru învăţătură religioasă. La botez biserica obligă pe naşi să dovedească, cumcă sunt în stare să satisfacă obligamentul la care se angajează. Dela ei se cere mărturisirea simbolului credinţei, esenţa învăţăturii bisericii, adecă a societăţii în care intră noul botezat. Ei se obligă în faţa sfântului altar, că din fiul lor sufletesc vor creşte un vrednic cetăţean al împărăţiei lui Dumnezeu. Biserica împărtăşeşte fiilor săi sf. taine, în schimb pretinde dela ei să cunoască şi îndeplinească poruncile sale. Astfel aflăm dispoziţii la vechi conducători ai bisericii noastre, cari pretind, ca aceia cari păşesc la taina sf. cununii să cunoască crezul, Tatăl nostru, cele zece porunci şi poruncile bisericeşti.

Dacă studiem poruncile sfintei noastre biserici observăm, că ea nu se îngrija numai de sănătatea sufletească, ci şi de cea a trupului, căreia îi dădeau deosebită atenţiune. Invăţătura că trupul este lăcaş al sufletului, este un vas în care se ascunde scânteia divină, o putem identifica cu învăţătura marelui pedagog Iuvenal: «mens sana în corpore sano». Şi în cultul nostru divin se ţinea seama de realizarea acestui principiu, care are învedere sănătatea trupului pentru acea a sufletului. *Posturile de peste an*, pe lângă exercitarea virtuţii înfrânării, în mod vădit urmăresc şi sănătatea, agilitatea trupului prin reţinerea dela anumite mâncări grele: carne şi unsoare. Insăş medicina modernă dovedeşte că o mulţime de boli, cari se ivesc foarte des în zilele noastre, sunt provocate, mai ales din lipsa de înfrânare. Postul şi rugăciunea impuse de sfânta noastră biserică s'au dovedit în cursul veacurilor de cele mai potrivite mijloace pentru *o educaţie armonică a trupului şi a sufletului.*

Dar cultul divin al bisericii noastre şi-a avut partea sa — putem zice partea leului — şi în *educaţia naţională.* Focul sfânt al sentimentului naţional, precum şi ideea unităţii naţionale s'au aprins pe altarul bisericii noastre. Cărţile rituale întrebuinţate la cultul divin formează începuturile literaturii noastre naţionale. Iar desvoltarea literaturii religioase are un rol foarte însemnat la împreunarea românilor din stăpâniri deosebite.

Evanghelierul, octoihul, molitvelnicul, cazania şi alte cărţi rituale formează începutul «cărţii româneşti», a acelei cărţi, care îmbrăcată în table de scânduri sau în piele de porc, sub cojocul ciobanului, sau în traista călugărului, purtate de «dincoace» «dincolo» şi invers, a legat, în cursul veacurilor, sufletul românismului de pretudindenea. Istoria ni-a dovedit că ceeace a împreunat Dumnezeu prin Biserica Sa, oamenii nu au putut desface. Unitatea noastră naţională s'a făcut împotriva tuturor uneltirilor duşmănoase.

Literatura bisericească reclamată de nepotolita sete religioasă a poporului — (inscripţii pe cărţii vechi rituale ne vorbesc de jertfa cea mare pe care trebuia să o aducă acel credincios, care voia să-şi provadă biserica sa cu vreo carte necesară cultului divin. O asemenea carte costa o avere întreagă) — a pregătit cu timpul — în sufletul poporului fărâmiţat care era legat în mod organic de biserica sa, — conştiinţa, că se ţin unul de altul toţi acei cari au aceeaş credinţă şi vorbesc aceeaş limbă. Unitatea limbii, uniformitatea cultului divin, aceleaşi obiceiuri religioase întăresc «legea românească» unitară, care alimentează sentimentul religios şi naţional al tuturor românilor.

Din cele spuse rezultă în mod firesc iubirea fanatică a poporului român pentru biserică, de care nu l-au putut despărţi nici cele mai subversive atacuri din trecutul vitreg. Creştinul român, pe care-l oprea preotul său dela sfânta cuminecătură sau dela cercetarea bisericii, se simţea mai rău lovit de o asemenea pedeapsă ca de altă nenorocire. Dovezi despre acest fapt aflăm în legile Ardealului de pe timpul domnitorilor calvini, precum şi mai târziu, pe la finea sec. XVIII-lea. Aceştia se simt siliţi să dea un ordin pentru regiunile Braşovului, ca părinţii să nu mai pedepsească pe nimeni cu oprirea dela cercetarea bisericii. (I. Lupaş: Istoria bisericii românilor din Ardeal, pagina 165).

Viaţa poporului român este în mod vital legată de viaţa bisericii sale. *Românul, desrădăcinat de biserica sa; nu mai este român.* Adevăratul creştin ortodox trăieşte în biserica sa împreună cu Mântuitorul şi cu toţi sfinţii sărbătoriţi. Pentru adevăratul creştin ortodox Hristos se naşte, se botează, sufere, moare şi învie în fiecare an, precum se cântă în frumoasele imne ale acestor sărbători. De ex.: «Hristos

logia, după terminarea căreia a devenit pastorul comunităţii germane din Paris. De acolo s'a întors în patrie, fiind numit pastor într'un sat din Vestfalia, ear la 1872 a fost chemat la conducerea instituţiei misiunii interne din Bielefeld.

In jurul unei case care adăpostea atunci abia câţiva bolnavi, a întemeeat noul pastor un întreg oraş, cu uzină electrică proprie, apaduct, poştă etc. având peste 10 mii locuitori: bolnavi şi personal. Institute pentru pregătirea personalului sanitar, orfelinate, colonii de recreaţie pentru muncitori şi elevi, azile de bătrâni şi neputincioşi, case de corecţiune, colonii pentru vagabonzi, şcoală teologică şi o mulţime de case pentru epileptici formează oraşelul Bethel-Bielefeld din Vestfalia.

— Bolnavii de epilepsie fiind capabili a munci, pastorul Fr. Bodelschwingh în cadrul instituţiunilor ce a întemeeat a căutat să procure tuturor internaţilor şi munca de care sunt capabili. Se lucrează în ateliere de tâmplărie, croitorie, pantofărie, curelărie, apoi în grădini, cimitire, la brutărie etc. A dat lucru tuturora conducându-se de principiul: Dă muncă celui ce este capabil să muncească şi să compătimeşti pe cel incapabil a munci.

Pe lângă instituţiunile de asistenţă pentru epileptici, numitul pastor a mai adunat şi o mulţime de vagabonzi tineri şi bătrâni cărora asemenea li-a procurat lucru. In timpul cât a fost şi deputat, a lucrat mult la reglementarea asistenţei pentru vagabonzi.

Toate instituţiunile din Bethel la un loc formează o comunitate în care totul se lucrează, se câştigă se împarte în comun; spiritul creştin străbate întreaga lor organizare.

Pastorului Fr. v. Bodelschwingh, alinătorul suferinţii multor mii de suferinzi, se cuvine recunoştinţă făcându-i pomenirea acum la împlinirea primului centenar dela naşterea lui.

D.

INFORMAŢIUNI

Moartea unui Arhiereu. La Curtea de Arges s'a stans din viaţă, în 23 Martie 1931, Arhiereul *Evghenie Humulescu*. Prohodirea s'a făcut în catedrala episcopală în 25 Martie, după care rămăşiţele pământeşti au fost transportate la sfânta mănăstire Turnu din judeţul Argeş, unde s'a făcut înmormântarea, după propria sa dorinţă. Dispărutul ierarh a fost înzestrat dela Dumnezeu cu alese însuşiri sufleteşti, deosebindu-se ca unul dintre cei mai valoroşi predicatori. Dumnezeu să-l odihnească!

Celibatarii sânt ameninţaţi cu impozit. Conform proectului de lege, din iniţiativă parlamentară, sânt supuşi noului impozit (anual de 200—500 lei) toţi cei necăsătoriţi, bărbaţi şi femei, dela vârsta de 30 până la 65 ani împliniţi. Se exceptează membrii clerului, călugării, călugăriţele, mutilaţii de războiu ş. a. Se va vedea întrucât birul pe necăsătorie va reduce: de o parte numărul celibatarilor, de altă parte — datoriile statului.

Jurământul ostaşilor. Tinerii recruţi ai Rg 35 Artilerie din Sibiu, au depus jurământul Duminecă în 29 Martie c. în curtea casarmei proprii, frumos diretică în acel scop, sub conducerea dlui Colonel *Alexandrescu*. Sub un soare luminos al zilei, două drapele fluturau de-asupra voinicilor ostaşi, simbolul viteziei vrednicilor lor înaintaşi. Oficiul divin l-a săvârşit la ora 10 a. m. părintele protopop militar *Serafin*, asistat de doi ostaşi cântăreţi bine instruiţi, şi l-a încheiat cu un pătrunzător cuvânt despre însemnătatea jurământului ca oştean al ţării, ca oştean al neamului. După luarea jurământului, cu dreapta la drapel solemn şi cu sfinţenie, dl General *Orescovici* a ţinut ostaşilor un entuziast discurs, ziditor pentru virtuţile soldatului român, acum şi întotdeauna. Actului solemn i-a urmat, în menajul casarmei, o mică producţie artistică-culturală, frumos executată de flăcăii noştri ostaşi, prin câteva cântări corale, o declamaţie potrivită şi un voinicesc joc căluşeresc, ce îi şade atât de bine tinărului român. — O masă comună în marele manej, a fost nimerita încheere a solemnităţii. Ofiţeri şi ostaşi împreună, în frunte cu dnii Generali *Orescovici* şi *Klinke*. — Am marcat o şcoală frumoasă şi educaţie demnă pentru apărătorii patriei noastre. Iar ceeace sameni, şi răsare, în deobşte. Onoare conducătorilor înţelepţi.

Spectacolele şi Dumineca. Se ştie că în toată Anglia sânt *oprite* spectacolele în ziua Duminecii. In urma cererii publicului, se va aduce un proect de lege autorizând spectacolele Dumineca. Proectul va provoca vie discuţie în parlament, părerile fiind foarte împărţite.

ŞTIRI LOCALE

Parastas. Membrii corului bisericesc al «Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu» anunţă că Duminecă în 5 April s. c., după terminarea sf. Liturghii, se va servi un parastas în biserica catedrală ortodoxă română din localitate pentru odihna sufletelor presedinţilor Reuniunii, Nicolae Cristea şi Victor Tordăşianu, şi a membrilor corului: Florea Cruciţă, Ioan Bologa, Ştefan Vlad, George Moga, Ioan Moldovan, Pamfil Crişan, Dumitru Poponea şi Dumitru Morariu, răposaţi în decursul timpului. — Onor. Familii ale răposaţilor şi membrii Reuniunii sunt rugaţi a lua parte la acest act de pietate. *Membrii corului.*

CARŢI ŞI REVISTE

Analele congresului dela Braşov. Au apărut: Actele congresului al X lea, cu caracter cultural, al Asociaţiei clerului «*Andrei Şaguna*», ţinut la Braşov în zilele de 11 şi 12 Noemvrie 1930, publicate de Biroul Asociaţiei clerului, Arad, 1931, Tip. Diecezană. Preţul: pentru membri Lei 50; pentru alţii Lei 60. — Acest volum, de 128 pagini, e alcătuit în scop de a lărgi orientarea preoţilor în privinţa misiunii lor şi, în acelaş timp, în scopul apărării sfintei noastre biserici în mijlocul nedreptăţii şi a umilirii de care pe nedrept este părtaşă. Analele de faţă nu trebue să lipsească din nici o casă a preoţimii noastre; ele pot fi citite de toţi fruntaşii vieţii publice româneşti, doritori de-a se informa exact în privinţa străduinţelor clerului ardelean şi a strâmtorărilor în care se găseşte, de un timp încoace, biserica ortodoxă română, mai ales ramura ei ardeleană. Exemplare se pot cere dela Librăria Arhidiecezană.

Poşta redacţiei

Mai multora. Cerând informaţiuni dela locurile competente, ni s'a comunicat, că fostul preot Ioan Ceteanu în Ţichindeal, nu mai face parte din clerul Arhiepiscopiei noastre.

Pagina St. Părinţi

Sfântul Mucenic Sava

Sfântul Sava e născut între goţi, dar, din părinţi cari nu s'au lăsat amăgiţi de a se lăpăda de adevărata credinţă.

Micul Sava a primit temeinică instrucţie în credinţă. Era peste tot inimicul tuturor plăcerilor uşoare. A trăit în post sever şi fapte de penitenţă. A salvat pe numeroşi compatrioţi ai săi de idolatrie şi erezie, conducându-i la cunoaşterea credinţei adevărate; pe alţii nenumăraţi i-a înduplecat să se lapede de traiul în păcate.

După moartea părinţilor săi a donat cea mai mare parte a moştenirii sale pentru întreţinerea celor prigoniţi de goţi.

Regele goţilor, Atanaric, ca să obţie simpatia împăratului Valens, a trecut la erezia ariană. Dupăce, în războiul purtat contra altui rege gotic, a suferit înfrângere, răsbunarea sa voia să o descarce asupra creştinilor. A ordonat, să se poarte un idol în locuri unde se găsesc creştini şi toţi aceia cari n'ar vrea să se închine acestui idol, să fie ucişi, ear casele lor arse. Bunii creştini erau mai bucuroşi să moară, decât să adoare idol. Slujbaşul regelui a chemat la sine pe sfântul Sava şi l-a întrebat despre credinţa şi avuţia lui. Sava răspunse: «Eu sânt creştin, avuţia mea am împărţit-o între săraci şi n'am altceva

Organizaţi Oastea Domnului

se naşte, măriţi-l, Hristos din ceruri, întîmpinaţi-l, Hristos pe pământ înălţaţi-Vă, cântaţi Domnului tot pământul». Sau: «Fecioara, *astăzi*, pre cel mai presus de fire naşte».

In toate imnele cultului nostru trăiesc eroii bisericii, preamăriţi în etern, sunt totdeauna prezenţi în adunarea creştinilor, crescând pururea semiţii nouă în acelaş spirit de cucernicie creştinească şi pietate profundă. «Ortodoxia este creştinismul, credinţa în Hristos cel întrupat, care trăieşte în Biserica Sa, şi toată viaţa Bisericii este o unire imediată cu El. Esenţialul în ortodoxie nu este învăţământul asupra cutărei chestiuni dogmatice, ci faptul de a rămânea în experienţă dogmatică şi de a trece totdeauna prin ea. Cu un cuvânt, *ortodoxia* nu este un învăţământ, ci *viaţă în Dumnezeu*. Invăţământul este adaptarea la nevoile spiritului omenesc al epocii, la cutare sau cutare aspect al experienţei întregi: aşadar Biserica conţine în ea posibilitatea vieţii chiar în Dumnezeu. Ea se poate chiar lipsi de învăţământul omenesc, de toată adaptarea spiritului; făcliile bisericii — sfinţii — trăiesc îndeobşte în afară de cultura intelectuală şi de teologia omenească. Dar aceasta nu înseamnă că ei rămân înafară de tradiţie şi de dogme; din contră, ei tocmai trăiesc în ele şi sunt adevăratele ei sentinele. In ce chip? Prin cunoştinţa interioară, asociindu-şi puterea interioară a Bisericii». «De unde îi este lui înţelepciunea aceasta şi puterile?» (Matei 13, 54) — se zice despre El. In Biserica Sa dea semenea nu sunt savanţi ceice au studiat cu creerul lor, ci ceice au studiat prin viaţa lor. Cunoaşterea misterelor divine este dar dela Dumnezeu, este fructul plin de graţie.

Astfel întreg învăţământul Bisericii se cuprinde în experienţa sa vitală şi aceasta pentrucă îi găsim în cult, adecă în viaţa în Dumnezeu. Tipicurile, sau regulamentele Bisericii, prescriind felul de executare al tuturor serviciilor divine, de peste an, sunt un fel de partiţiune a misterelor divine, sunt călăuza mişcărilor cerului spiritual înstelat. *Ortodoxia nu se poate pricepe decât prin cult*, cu toate că acesta din urmă nu o poate epuiza». (S. Bulgacov «Cerul pe pământ».)

In aceste cuvinte ale marelui filozof şi teolog rus Bulgacov, aflăm un răspuns minunat la întrebarea, cum se poate că fiii neamului nostru — care n'au avut şcoale, nici pedagogi cu renume universal — au primit educaţie creatoare de caractere, cum se poate că fiii neamului nostru s'au bucurat de o creştere, care a adus poporul românesc acolo, unde se află azi; l-a scos din întunericul morţii la lumina vieţii.? Această minune a fost cu putinţă, pentrucă *educatorul nentrecut al neamului românesc a fost biserica ortodoxă.*

Esenţa învăţăturii Bisericii ortodoxe se află expusă intuitiv în cultul său divin, care este totalitatea formelor de viaţă profund religioasă. *Românul n'a învăţat în şcoală teorii teologice, speculative ci el şi-a cunoscut legea sa «trăind» în Biserică împreună cu Hristos şi cu sfinţii.* Dacă facem o privire generală asupra cultului nostru divin, acela ni se va părea ca o ţesătură de mare preţ, ţesută din firele mătăsii ale unei vieţi intenz trăite în Dumnezeu. Această ţesătură este împodobită cu nenumărate mărgăritare ale învăţăturilor sfintei noastre biserici. Mărgăritarele acestea sunt pescuite cu multă iscusinţă din izvorul nesecat al învăţăturilor dumnezeeşti din sfânta Scriptură şi din sfânta Tradiţie. Biserica ortodoxă s'a îngrijit cu o nemaipomenită pricepere pedagogică, să devină proprietatea tuturor acest scump tezaur, întreţesându-l în haina frumoasă a cultului divin. Cultul divin al bisericii noastre ascunde în sine o comoară nepreţuită, de care are azi nevoie, mai mult ca oricând, neamul nostru. Şi anume iată pentruce: — Toată lumea strigă după suflete mari. Ne trebue personalităţi puternice, care să schimbe mersul lucrurilor, să transforme situaţia insuportabilă. Ori, un suflet care îşi trage seva sa de viaţă, puterea sa de acţiune, numai din «lumea de dincoace», nu se va putea opune «duhului vremii». Şi este firesc acest fenomen, doar «similis simili gaudet»; ce este numai lumesc, se bucură de cele lumeşti. Cum va îndeplini cineva o poruncă dumnezeească cum este: iubirea de Dumnezeu, iubirea adevărului, a binelui, sau a dreptăţii, sau a deaproapelui, ori chiar a duşmanului, dacă el nu are nici o legătură cu Dumnezeu? Cum va ajunge omul la apa vieţii, câtă vreme toate conductele sunt tăiate?

Cultul nostru divin s'a născut din un suflet care a avut o puternică legătură cu izvorul de apă vie, cu Dumnezeu. Cei cari au sorbit din această apă au fost tari, au fost personalităţi care au schimbat spiritul, nu într'o ţară, ci în lumea întreagă. De aceea este cultul nostru divin o comoară scumpă care — utilizată aşa cum au utilizat o făuritorii ei — ne va lumină veşnic drumul, ne va conduce spre izvorul de putere formătoare de personalităţi, spre Mântuitorul Isus Hristos. Printr'o asemenea conducere minunată şi-a îndeplinit rolul său pedagogic cultul divin al bisericii noastre ortodoxe, care în întunerecul veacurilor a format cu mână de adevărat artist un popor, poporul românesc, cu o lege «legea românească».

Dr. Nicolae Terchilă.

decât acest veşmânt, ce-mi acopere corpul». Slujbaşul a dat ordin, să-l scoată din oraş.

In anul următor prigoana deveni mai crudă. Pe sfântul Sava l-au târât din patul său noaptea şi aproape desbrăcat l-au purtat prin foc şi apă, lovindu-l fără îndurare cu bici şi baston. Sfântul Sava îndură toate cu suflet eroic. In noaptea următoare Domnul Dumnezeu a trimis la dânsul un înger, care îi vindecă ranele. Infuriindu-se ostaşii, a doua zi i-au pus în bente mâinile şi picioarele, l-au spânzurat cu capul în jos de osia unei căruţe, care au tras-o prin oraş; dus la cel mai apropiat fluviu, acolo îl înnecă. Ceeace s'a întâmplat în anul 372. Ziua lui se serbează în 24 April. Este unul dintre muncenicii cei mai veneraţi în biserica orientală.

Pr. *Dr. T. Potcaş.*

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Hüonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

In editura Sfintei Mănăstiri Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei

fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. preţuri urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. preţuri urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis	Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara		

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 12 April 1931 Nr. 29—30

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 2755/1931 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhidiecezei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor din arhidieceza noastră, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos

Dupăcum Hristos a înviat din morți prin mărirea Tatălui, așa și noi întru înoirea vieții să umblăm. *Romani VI, 4.*

Bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să ajungem din nou, iubiții mei fii sufletești, minunatul și întru tot lăudatul praznic al Invierii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, ziua luminată pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'însa.

«Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le».

Aceasta este cântarea de biruință care răsună astăzi din piepturile noastre, ale tuturor drept credincioșilor creștini cari preamărim cu inimile învăluite în haina bucuriei pe Celce de bună voie a luat asupra Sa păcatele lumii, le-a omorât cu moartea Sa pe cruce și a înviat a treia zi.

Praznicul e negrăit de mare, iubiților mei fii sufletești. Căci nu sărbătorim printr'însul vr'o faptă trecătoare din istoria lumii, ci sărbătorim însăși mântuirea sufletului nostru din robia păcatului.

Ca un nor negru și înfricoșat care învăluie pământul în întunerec adânc, neputând străbate prin el nici o rază din lumina cerescului soare — așa a învăluit păcatul neascultării sufletul omenesc, lipsindu-l de lumina povățuirilor dumnezeești, pe care nu le-a mai înțeles. Cu cugetul său întunecat orbecăia omul prin noaptea fără de sfârșit a vieții. Ca fiul cel pierdut din sfânta Evanghelie se despărțise prin nechibzuință de căldura casei părintești, de dragostea și pavăza neprețuită a Tatălui Ceresc, luând drumul deșertului fără limanuri bune.

Oricât de greu a fost însă păcatul omului, oricât de vinovată a fost răsvrătirea lui împotriva Ziditorului său, iubirea acestuia n'a încetat nici odată, cum nici odată nu încetează iubirea unui părinte adevărat pentru copilul său. Dumnezeu a căutat pe om în toată bună vremea cu iubirea Sa părintească, i-a trimis solii prin profeții Săi și l-a mângâiat cu nădejdea în izbăvirea viitoare. La plinirea vremii și-a trimis în lume pe însuși Fiul Său unul născut, care *«s'a smerit pe sine, ascultător făcându-se până la moarte — și încă moarte pe cruce»* [Filipeni II, 8]. Dumnezeu fiind, asemenea oamenilor s'a făcut. A viețuit între mincinoși, ca să-i învețe adevărul; a viețuit între bolnavi ca să-i tămăduească; a viețuit între desnădăjduiți ca să-i mângâe; a viețuit între desmoșteniții veacului acestuia, ca să le pregătească moștenirea fericirii celei vecinice; a viețuit între întunecați, ca să le strecoare în suflet o rază din strălucirea împărăției ceriurilor; a viețuit între păcătoși, ca să-i mântuiască.

Cel curat cu inima a suferit ocară; Cel sfânt a îndurat scuipări și lovituri cumplite; Fiul lui Dumnezeu cel nevinovat a purtat crucea suferințelor omenești, îndurând moartea pe cruce ca un făcător de rele și în groapă s'a culcat ca un muritor. Ispita nu i-a îndoit credința nici o clipă. Suferința nu i-a clătinat ascultarea Sa față de Tatăl care l-a trimis să izbăvească lumea. *«De aceea Dumnezeu l-a preaînălțat și i-a dăruit Lui nume care este mai presus de orice nume: ca întru numele lui Isus tot ghenunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesupt. Și toată limba să mărturisească, că Domn este Isus Hristos întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl»* [Filipeni II, 9—11].

Iată, iubiții mei fii sufletești, răsplata credinței și a jertfei: Invierea. Iată rodurile bogate ale ascultării până la moarte: Viața.

Hristos a înviat și păcatul nu ne mai stăpânește; Hristos a înviat și întunerecul din lume s'a risipit; Hristos a înviat și legăturile iadului s'au rupt; Hristos a înviat și s'au deschis porțile împărăției lui Dumnezeu; — „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le".

„Crucii Tale ne închinăm Hristoase și sfântă învierea Ta o cântăm și o mărim!"

Ci noi, iubiții mei fii sufletești, să nu mărturisim numai cu gura, că Domn este izbăvitorul nostru Isus Hristos. Să nu-i preamărim numai cu gura, prin cântări, sfânta Lui Inviere. Căci se cuvine, ca *«dupăcum Hristos a înviat din morți prin mărirea Tatălui, așa și noi întru înoirea vieții să umblăm»* [Romani VI, 4]. Prin botez împreună cu Hristos ne-am îngropat, lăsând în mormânt păcatul nostru și înviind ca niște făpturi nouă. Ca niște făpturi nouă să viețuim deci, împreunați cu Hristos prin ascultare desăvârșită, ca să culegem aceleași roduri pe care le-a cules prin ascultarea Sa până la moarte Domnul nostru: viața de veci. Căci de vremece Hristos, fără de păcat fiind, nu și-a cruțat viața pentru păcatele noastre, cum vom cruța noi păcatele noastre pentru dobândirea vieții întru Hristos Isus?

Iar făptura nouă este plină de bunătate: „Ea nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește; nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu pune la socoteală răul; nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; toate le sufere, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă" [I Corinteni XIII, 4—7] — pentru a-i plăcea lui Hristos. După cum și Hristos toate le-a suferit, nu pentru a plăcea sie-și, ci Tatălui celui din ceriuri.

Faceți-Vă deci vrednici, iubiții mei fii sufletești, de darurile Invierii, prin credință și ascultare față de Stăpânul vieții noastre și prin iubire frățească între olaltă. Mai ales în vrășmașele vremi ce le trăim, inima Voastră să fie largă și dragostea Voastră să îmbrățișeze pe fericiți și dosădiți deopotrivă; căci Hristos pentru toți a murit, ca toți să se împărtășească de bucuria învierii Sale. Nimeni să nu se închidă întru bucuria sa; nimeni să nu caute numai ale sale; că nici Hristos nu ale sale a căutat, ci Dumnezeu fiind s'a răstignit pe cruce pentru păcatele lumii, ca nimeni rob al păcatului să nu mai fie și a înviat întru mărire, ca tot celce crede într'însul viu să fie în veac.

Necazurile zilelor noastre sunt multe și mari. Ci bucurați-Vă, că Hristos este cu noi. El a zis doar: *«Îndrăzniți, eu am biruit lumea!»* Intru El au nădăjduit sfinții Săi Apostoli și cu ajutorul Lui au cucerit lumea. Intru El au nădăjduit înaintașii noștri cucernici și cu ajutorul Lui au străbătut drumul greu al veacurilor, scuturând, la plinirea vremii, lanțurile robiei.

Cunoscând acum, iubiții mei fii sufletești, purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de neamul nostru și îndurarea Lui fără de margini față de sufletele noastre, pe care le-a scos din întunerec la lumină și din moarte la viață, cuvine-se ca și noi în voia Lui preasfântă să umblăm în toate zilele vieții noastre. Nu în ospețe și beții, nu întru priciri și vicleșuguri, ci întru curăție duhovnicească să prăznuim deci și sfânta înviere a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Aceasta este solia pe care V'o trimit, iubiții mei, și aceste sunt povețele și îndemnurile ce Vi le împărtășesc, de astă dată de departe, la sărbătorile sfintelor Paști din acest an. Voi sunteți mângâierea mea în

toată bunăvremea; Voi sunteţi bucuria vieţii mele ori unde m'aşi găsì, — şi nădăjduiesc, că „precum pururea m'aţi ascultat, nu numai când eram de faţă", aşa şi acum, fiind departe de Voi, mă veţi asculta „cu atât mai vârtos" [Filipeni II, 12] — ca şi eu să mă bucur împreună cu Voi de ziua luminată a învierii Domnului.

Cu aceste nădejdi Vă împărtăşesc arhierească şi părintească binecuvântare, dorind din toată inima, ca sărbătorile sfintelor Paşti să le petreceţi sănătoşi, întru fericire şi îndestulare duhovnicească şi să le ajungeţi întru mulţi fericiţi ani; şi cu această nădejde Vă trimit vestea cea bună a biruinţii creştineşti:

Hristos a înviat!

Dată în Davos-Platz, Elveţia, la sărbătorile Invierii Domnului din anul 1931.

Al vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) **Nicolae,**
arhiepiscop şi mitropolit.

«Pacea Domnului». In teritorul republicii cehoslovace este proclamată, pe timpul celor trei zile de Paşti, «Pacea Domnului». In timpul zilelor de Paşti ziarele se abţin dela *orce polemică*, ear în conferenţe publice se expun idei umanitare. Tema conferenţelor, în acest an, este: Ce trebue să se facă pentru fericirea copiilor?

Conducătorii sovietici nu se dau înfrânţi nici după neizbânda complectă, secerată anii trecuţi. In anul de faţă au organizat o nouă campanie împotriva sărbătorilor de Paşti şi au năpădit satele ruseşti cu potopul de scrieri contra religiei: o întreagă literatură infectă, de batjocură şi afurisenie, la adresa creştinismului. Ţăranii ruşi, pe lângă toate sbuciumările şi prigonirile «comisarilor» şi ale «brigăzilor de atac» îndreptate anume spre sate, tot mai ţin să se închine, aşa cum pot, şi să sărbătorească patimile şi Invierea Domnului.

Paştile, ziua fericirii

O sărbătoare mare este cu atât mai simţită, cu cât mişcă mai multe inimi şi apropie un număr mai mare de credincioşi. Intensitatea bucuriilor creşte în raport direct şi cu însemnătatea praznicului, şi cu mulţimea oamenilor cari îmbracă haina de sărbătoare.

Ce frumos şi pedagogic au ştiut vechii evrei să se folosească de acest adevăr, când se adunau din toate colţurile pământului în Ierusalim, ca să prăznuească Paştile! Comemorau ziua eliberării din robia egipteană, — era deci o sărbătoare naţională, care încă pe vremea lui Moisi a primit caracter religios şi care, după aşezarea evreilor în ţara făgăduinţei, a devenit sărbătoarea celei mai frumoase manifestări a conştiinţei religioase şi a solidarităţii lor naţionale.

Să călătorim cu gândul şi în suflet să ne punem icoana acelui minunat obicei, care făcea din Ierusalim o cetate sfântă, loc de pelerinaj, de trezire şi întărire a conştiinţei religioase şi naţionale la un popor, care a cunoscut destui ani de robie. Cât entusiasm, câtă mângâiere şi câte speranţe aducea de fiecare dată astfel de sărbătoare, care întâlnea pe toţi evreii din toate părţile vânturilor pe unde erau risipiţi!... Noi, la marile sărbători naţionale şi religioase, luăm parte abia câţiva, dintr'un oraş sau dintr'un sat, — izolaţi de marea massă a românilor din toată ţara. Şi cât de mare-i şi plăcut fiorul bucuriei colective! Dar să vezi *un popor* întreg, concentrat în jurul *unui templu, într'o cetate*, mulţumind lui Dumnezeu pentru toate binefacerile lui, şi trăind în acelaş timp — opt zile cât ţinea sărbătoarea — nu în banchete, la mese încărcate cu toate bunătăţile pământului, — ci în cea mai aspră cumpătare...

In viaţa poporului nostru se pare că a rămas ceva din obiceiul vechilor evrei. Insă invers: Până când la evrei sărbătoarea naţională a devenit sărbătoare religioasă, la noi — cel puţin în trecut — sărbătoarea religioasă a fost prilej de sărbătoare naţională.

Pe lângă acest fapt, în unele sate s'a păstrat până astăzi obiceiul patriarhal, ca primele zile ale marilor praznice să fie petrecute în jurul bisericii. Şi iată cum: După obişnuitele servicii divine credincioşii se împrăştie fiecare pe la casele lor. Prânzesc şi apoi se întorc cu mic cu mare la biserică, unde petrec restul zilei. Cu acest prilej fiecare familie îşi ţine de datorie ca să-şi aducă aminte şi de sufletele morţilor. In timp ce preotul, îmbrăcat în odăjdii luminate şi încunjurat de ceata cântăreţilor, ridică micile pause, pomeneşte pe cei adormiţi şi cântă cu toţii irmoasele, troparele şi condacele zilei, la fiecare familie de morţi din cimitir — în acelaş timp tinerimea se bucură şi petrece în jocuri populare, distractive şi nevinovate, pe un loc liber în apropierea bisericii.

Ai înaintea ochilor un tablou admirabil. Un cimitir întreg, acoperit cu bărbaţi, femei, tineri şi bătrâni, îmbrăcaţi în haine de sărbătoare şi clocotind de viaţă şi de bună dispoziţie. Toată lumea e senină şi pe feţele tuturor se ceteşte bucuria şi farmecul zilei. Nimenea nu se plictiseşte, — ca la oraş, — tot satul e în picioare, în mişcare şi la un loc adunat. Bătrânii satului găsesc prilejul de a se întâlni şi a schimba multă înţelepciune, iar copiii zburdalnici aleargă voioşi, căutându-şi prieteni de joc şi ouă la noroc.

Intâlnirea unui sat întreg în jurul bisericii, bucuria tuturor celor vii, solidaritatea cu cei morţi, şi peste tot atmosferă de sărbătoare şi de căldură sufletească, te face să simţi mai intens farmecul zilei şi să exclami: Aici cu adevărat Hristos a înviat, fiindcă un sat întreg de oameni trăeşte o zi fericită...

Pr. *Il. V. Felea.*

Nr. 2471/1931.

Circulară

către Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu.

In Munţii Bihorului, la locul numit «Isbuc», este în curs de edificare o Sf. Mănăstire, care va servi de loc de inchinare şi de pelerinaj la anumite ocaziuni pentru credincioşii de judeţul Bihor, în majoritate covârşitoare de religiunea ortodoxă română.

Stareţul acelei Sf. Mănăstiri face apel pentru acordarea sprijinului în scopul înfăptuirii acelei Sf. Mănăstiri.

Drept aceea indemnăm Onorata preoţime, ca să intreprindă o colectă între păstoriţii săi, iar sumele incurse să le administreze *direct* pe adresa: Sf. Mănăstire «Isbuc» p. Vaşcău, jud. Bihor.

Sibiu, la 28 Martie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

Organizaţi Oastea Domnului

FOIŞOARA

Plângeà . . .

Plângeà Maria Magdalena
Cu lacrimi mari, în zori de zi.
Doi îngeri, în veşminte albe,
Strălucitori de bucurii,
Priveau femeea 'ndurerată
De lângă peatra răsturnată.

Şi îngerii, cu ochi de pară,
Indurioşaţi de atâtea patimi
Ce-o sbuciumau, o întrebară:
— «De ce verşi azi potop de lacrimi?»
— «Luat-au trupul lui Isus,
Şi nu ştiu în ce loc l-au pus».

Dar întorcându-se Maria
Văzu un om ce dulce-i spune:
— «Femee, de ce plângi amarnic?»
Crezând că-i grădinaru-anume,
L-a întrebat: De la-i dus, unde
L-ai pus? Vorbeşte-mi, nu ascunde!

Ear El cu faţa luminată,
Strălucitoare de-a minunii
Indeplinire, — a zis: Marie!
Ea a răspuns zimbind: Rabuni!
— «Să nu te-atingi de mine, eată
Mă sui acum la-i vostru Tată!

La Dumnezeul meu şi-al vostru!
Te du la fraţi şi lor le spune
Că m'ai văzut, şi nici o teamă
In inimi să nu le mai tune!»
— Cu bucurie, în lung şi lat,
Strigaţi: Hristos a înviat!

VASILE STOICANEA.

Episcopul Nathan Soederblom din Upsala a trimis unei reviste germane următorul mesaj de Paşti: «O schimbare a inimilor, aşa ca omenia şi încrederea să înlocuiască deşertăciunea nebunească şi teama, o lărgire a ordinei juridice, aşa ca şi între popoare, ca în stat, nedreptăţile să poată fi înlăturate prin mijloace paşnice şi conflictele să se poată rezolva prin bună-învoire sau în urma unei hotărîri judecătoreşti. — Pentru ţinta aceasta simplă şi nespus de însemnată n'am putea lucra plini de credinţă, dacă nu s'ar fi relevat iubirea, împotriva tuturora, pe crucea lui Hristos, ca puterea cardinală a existenţei. Biserica îşi deneagă mărturisirea sfântă dacă serveşte celor două puteri: egoismului şi separării, şi nu Dumnezeului unirii în adevăr». (După «Prager Presse» de Paşti, 1931).

Ouăle de Paşti

— Originea lor. — La alte popoare. — Legenda. — La noi. — Expoziţie. —

(x) Mulţi au căutat să descopere: care este originea ouălor de Paşti?

Intrebarea aceasta n'a fost încă deslegată definitiv.

După unii, obiceiul derivă din vremea împăratului Alexandru Sever, în veacul al treilea d. H., când, la naşterea acestui împărat, o găină a părinţilor lui a ouat un ou roşu ca sângele.

Alţii aduc obiceiul în legătură cu primii creştini, cari erau torturaţi cu ouă de fier înroşite în foc (ova ignita).

Presupunere apropiată de adevăr este aceea, după care vechii creştini află în ou, sau mai bine zis în puii ieşiţi din ouă, o alăturare oarecare cu învierea Domnului.

Creştinii în vechime duceau la biserică ouă, ca să fie sfinţite acolo şi să le împartă apoi rudeniilor şi prietenilor. —

Iepurile *de Paşti, la alte popoare, este considerat ca vestitoral primăverii; timpul, când iepurii se ivesc din desişul pădurii, e coincident cu serbătoarea Paştilor. —*

Despre ouăle de Paşti legenda spune următoarele:

Maica Domnului, văzând că sfântul său Fiu e chinuit pe cruce, aduse un coş cu ouă, cu care să îmblânzească inima tiranilor. Coşul îl aşează la picioarele Răstignitului, sub cruce, ear sângele picurând din răni cădea drept pe ouă împestriţându-le. Isus zise atunci celor de faţă privind ouăle:

— De acum înainte să faceţi şi voi ouă roşii şi împestriţate, întru aducerea aminte de răstignirea mea, după cum am făcut şi eu astăzi. —

Datina ouălor împestriţate, scrise, sau încondeiate se găseşte mai ales la creştinii ortodocşi. Ouăle lor, de rară frumuseţe, se pot vedea şi în muzee etnografice.

Ţăranul român, şi în deosebi iscusitele noastre ţărance, încondeiază cu adevărată măestrie ouăle de Paşti.

Cuvinte arhiereşti

— La Invierea Domnului —

I

Din pastorala P. S. Sale Episcopului NICOLAE al Clujului:

...Nu mai e azi nici o taină, că trecem prin mari greutăţi şi neajunsuri...

Toţi se întreabă, ori nu este cu putinţă să ieşim din acest hal fără de seamă?

Răspnnsul nostru, iubiţilor este, că da, — cu ajutorul lui Dumnezeu, cu puterea darului Duhului sfânt, vom ieşi şi din această stare de jale, — dacă ne vom face cu toţii datoria faţă de poruncile Lui, faţă de Biserica întemeiată de El, faţă de neam şi de ţară.

Se cere însă să ne învingem pe noi înşine, să biruim păcatul, să muncim, să ne rugăm şi să cruţăm. Muncă îndoită, ca pân' aci, cruţare înzecită, să alungăm risipa din casele noastre, să venim la vechile datine străbune.

Femeea să toarcă şi să ţese tot de ce are lipsă pentru casă, banul ţăranului să nu mai îmbogăţească pe străini, munca şi sudoarea lui să fie păzită cu sfinţenie — şi picioarele lui să nu treacă peste pragul caselor de pierzare, care sunt birturile, cu toate relele ce se ascund între pereţii lor.

Cârtirile şi nemulţumirile nu pot vindeca rane, dimpotrivă, mai tare ne vor amărâ sufletele. Fiul lui Dumnezeu a venit în lume să desăvârşească o uriaşă lucrare, să pună temelie celei mai de seamă Legi între oameni.

Dar pentru înfăptuirea acestui scop măreţ, ce luptă, ce muncă, câtă suferinţă şi răbdări a îndurat, în cele din urmă şi moartea, cu cele mai îngrozitoare chinuri. Greutăţile mari nu se pot birui fără jertfe şi suferinţe.

Numai în urma lor putem nădăjdui la bucuria izbăvirii şi bucuria Invierii. De aceea pilda muncii, a răbdării şi a suferinţelor lui Isus, cel răstignit şi apoi înviat din morţi, se cuvine să ni-o însuşim şi noi, ca să putem învinge greul vieţii şi să avem apoi mângăerea binefăcătoare.

Astfel împreună cu apostolul vă doresc: «Ca Dumnezeul Domnului nostru Isus Hristos, Părintele măririi să vă deie Duhul înţelepciunii, luminând ochii minţii voastre, ca să cunoaşteţi care este mărirea prea înaltă a puterii Lui, pe care a lucrat o întru Hristos, sculându-l pe El din morţi». (Efes. 1, 17—20).

...Insufleţiţi pentru lege, încălziţi pentru dragostea de ţară, mare, frumoasă şi întregită în hotarele ei, nădăjduim în zile şi mai bune şi mai fericite. Garanţă ne dă Regele nostru, iubitor de lege şi de popor, cu exemplele de milostenie şi înţelepciune, cu nădejdile de înfăptuiri mari, pe care le aşteptăm dela viguroasa tinereţe a Acelui ce a fost dorit şi aşteptat să ia moştenirea marilor Săi înaintaşi.

Schimbarea spre bine e una din preocupările regale — şi de aceea sântem datori să ne îndreptăm cu încredere spre treptele Tronului şi să-i dăm sprijinul şi de se cere chiar şi viaţa, ca să nu îndrăznească nimeni a se atinge de graniţele şi moşia răscumpărată cu atâta sânge românesc.

Acesta e îndemnul meu, aceasta e povaţa mea la înălţătorul praznic al Invierii.

II

Din pastorala P. S. Sale Episcopului ROMAN al Oradii:

...In zilele noastre par'că s'a aşezat peste suflete o iarnă grea, care înghiaţă nădejdile de mai bine. Mulţi oameni socotesc că fericirea lumii e pierdută pentru totdeauna, deacum nu ne mai aşteaptă decât prăpastia sfârşitului. Aceştia nu-şi dau seama de proverbul că «după nour vine seninul». şi că «atunci când suferinţa e mai mare, Dumnezeu e mai aproape». Soarele nădejdilor, praznicul Invierii Domnului, vine să ne desmorţească inimile de înfrigurarea desnădejdii. Să deschidem larg ferestrele inimii, ca să patrundă căldura credinţii lui Dumnezeu în noi.

Să ne aducem aminte de cuvintele dreptului Iov care a răbdat fără cârtire toate încercările şi a dat dovadă de credinţa sa neclintită în mijlocul suferinţelor. Când şi-a pierdut toate bunurile pământeşti el a zis: «Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat», (Iov. 1, 21). Iar când a fost ispitit să cârtească împotriva lui Dumnezeu pentru pierderea bogăţiilor avute, dreptul Iov a răspuns: Dacă am luat cele bune din mâna Domnului, să nu răbdăm şi cele rele? Intru toate acestea ce s'au întâmplat lui, n'a greşit Iov cu buzele sale înaintea lui Dumnezeu». (Iov 2, 10).

Cade-se ca şi noi creştinii, în loc de a ne răzvrăti şi a cârti împotriva lui Dumnezeu pentru faptul că socotelile şi bucuriile noastre în privinţa bunurilor pământeşti adeseori nu se împlinesc aevea, să nu pierdem nădejdea de mai bine şi încrederea în Dumnezeu, care este atotdrept şi ale cărui judecăţi omul nu le poate cuprinde. Să ne smerim mai ales în faţa Lui aducându-ne aminte de cuvintele: «Să nu intri la judecată cu noi». «Căci de te vei uita la fărădelegi Doamne, Doamne, cine va putea suferi». «Să nu ne punem deci încrederea în noi, ci în Dumnezeu, cel ce învia pe cei morţi», (2 Cor. 1, 9), ştiind că: «Dacă Dumnezeu e cu noi, cine va fi împotriva noastră? Dacă El pe însuşi Fiul Său nu l-a cruţat, ci L-a dat morţii pentru noi toţi, cum nu ne va da El oare toate împreună cu El?» (Rom. 8, 31, 32). Mântuitorul Hristos a zis: «Orce veţi cere întru numele meu, aceea voi face». A cere «în numele» lui Hristos înseamnă a cere având credinţă şi încredere în El, prin a cărui jertfă de răscumpărare sântem împăcaţi cu Dumnezeu. Să cerem deci dela Tatăl ceresc prin Domnul nostru Isus Hristos «pâinea noastră cea de toate zilele», dar să cerem totodată şi iertarea păcatelor noastre. Să învăţăm a ne înfrâna poftele şi a ne mulţumi cu ceeace avem. Dacă cerem ceva şi primim dela Dumnezeu, să nu uităm a şi mulţumi pentrn darurile Lui, făcându-ne astfel vrednici şi de altele.

In privinţa greutăţilor vieţii apostolul Pavel ne îndeamnă să nu cârtim şi adaugă: «Şi nu numai atât, ci ne lăudăm în suferinţe, bine ştiind că suferinţa lucrează răbdare şi răbdarea încercare şi încercarea nădejde, iar nădejdea nu dă de ruşine». (Rom. 5, 3—5).

Drept aceea «socotesc că durerile ceasului de faţă nu pot să stea în cumpănă cu mărirea care va să se arate pentru noi», (Rom. 8, 19). «Bucuraţi-vă cu bucuria nădejdii, în suferinţă, fiţi răbdători; la rugăciune daţi-vă toată stăruinţa», (Rom. 12, 12).

III

Din pastorala P. S. Sale Episcopului GRIGORIE al Aradului:

...Ziua învierii este praznicul luminii faţă de întunerecul morţii. Se cade deci să luminăm cât mai mult minţile fiilor neamului cu lumina cunoştinţii de Dumnezeu. Ziua Invierii este praznicul luminii, care goneşte minciuna, făţărnicia, răutatea, vorbirea de rău, lăcomia şi orce păcat.

Ziua Invierii este, că să ne luminăm deci, fraţilor, în Domnul. Să ne aducem aminte de cuvintele Sf. Evanghelist Ioan că: Dumnezeu este lumină şi nici un întuneric întru dânsul nu este. De vom zice că împărtăşire avem cu dânsul şi întru întuneric umblăm, minţim şi nu facem adevărul. Iar de vom umbla întru lumină, precum el este întru lumină, împărtăşire avem unii cu alţii şi sângele lui Isus Hristos, Fiului Lui, ne curăţeşte pe noi de tot păcatul (I. Ioan 1, 5—7).

Ca fii ai luminii să petrecem dar viaţa noastră şi ne vom bucura de lumina vieţii veşnice în Dumnezeu. Lumină să ducem în viaţa singuratică, în viaţa casnică, în brazda trasă cu plugul şi coasa, în comerţ şi industrie, şi să fim siguri că drumul nostru va fi al luminii adevărate.

Un drumeţ trecea odată pe un câmp pustiu şi, zărind o floare sălbatică, o rupse şi o mirosi, rămânând uimit de mirosul ei plăcut.

— De unde ai acest miros plăcut, — întrebă drumeţul.

— Dela un crin, care aflându-se lângă mine, m'a atins şi mi-a dat din mireazma lui, — răspunse floarea sălbatică.

Din inimă curată rog pe Dumnezeu să ne ajute ca florile sufletului nostru să se umple de mireazma bunătăţilor cereşti, precum floarea sălbatică a luat parfumul crinului, şi să putem zice azi cu toţii, dela Nistru până la Tisa: «Hristos a Inviat!

Pentru monumentele Regilor Carol I şi Ferdinand I *Banca Naţională* a subscris două milioane lei, ear pentru reconstruirea arcului de triumf un milion.

Noua lege a chiriilor prelungeşte contractele earăş pe *un* an, cu prea mici deosebiri de legea din anul trecut. Se presupune că la anul nu vor mai fi nici aceste mici deosebiri, — spre bucuria proprietarilor.

Nu se mai publică în ziare înaintările şi schimbările făcute în rândurile ofiţerilor armatei noastre, pentru a nu servi duşmanilor ţării cu date asupra situaţiei milităreşti a ţării. Măsură înteleaptă.

In anul acesta 1931 se deschide în Bucureşti o expoziţie de ouă încondeiate, *întâia expoziţie de acest fel în ţara noastră. Ouăle sânt trimise dela sate. O comisiune de artişti va alege pe cele mai frumoase şi va da premii celor ce le-au trimis. Celelalte vor fi vândute, ear banii se expediază trimiţătorilor sătent.*

Eată o faptă cuminte şi românească!

Cronică răsăriteană

Postul mare la Atena

— Dela coresp. nostru din Atena —

Timpul postului mare are darul să schimbe puţin ritmul obişnuit al vieţii ateniene. Atenianul e prin fire vesel, şi această veselie şi-o strigă cu glas mare. In decursul carnavalului, odată cu coborârea serii, oraşul cu nume de zeiţă răsună de cântări. In orce stradă întâlneşti câte un grup de 4-5 tineri, -- şi unde sunt 5 atenieni, corul e gata. Mai mult, la orce uşă de bodegă, de cafenea, de magazie, răsuna patefonul; indivizi singuratici mergând pe stradă i-auzi fredonând câte o melodie.

Odată cu postul, toate acestea încetează. Atenţiunea tuturor e îndreptată acum spre biserică, ale cărei clopote înlocuiesc cântecele de mai înainte.

La Atena sânt foarte multe biserici; şi poporul, care şi-a zidit atâtea case de rugăciune, nu le lasă pustii.

In timpul sfintelor slujbe treceam intenţionat din biserică în biserică şi mirarea îmi era mare, căci toate erau foarte cercetate. De exemplu, biserica mitropolitană, cea mai încăpătoare dintre bisericile din Atena, cu toată mărimea ei, se umple de trei ori, până la uşi, în zi de Duminecă: întâi la sfânta Liturghie dela ora 8, a doua oră la *cea dela ora 10*, în fine la ora 5 la vecernie şi predică. — Să nu mire pe nimenea faptul celor două liturgii în aceeaş zi, întrucât toate bisericile din Grecia au câte două sau trei altare cu hramul a doi sau trei sfinţi, şi din pricina afluenţei mari de credincioşi în toate bisericile din Atena se săvârşesc regulat câte două liturgii în fiecare zi de sărbătoare şi cu deosebire în timpul postului.

Predica de asemenea nu este neglijată. Şi în această privinţă catedrala ocupă locul de cinste. Incredinţat cu vestirea cuvântului, este aici arhimandritul Popacosta Serafim, care din pricina cuvântărilor sale înălţătoare are poate numele cel mai popular în Atena, este «Chrisostomul» ei de astăzi.

Ca ortodox, când întâlneşti asemenea lucruri în ţară ortodoxă, inima ţi se umple de bucurie şi doreşti ca această credinţă să producă aceleaşi roade şi în ţara ta.

Atena, la mijlocul postului mare.

Pr. *Gh. Secaş.*

Căutaţi pe Domnul, şi dacă-l veţi afla, să-l chemaţi pe el, când se va apropia de voi.

*

Să-şi lase cel necredincios căile sale şi omul cel fărădelege sfaturile sale, şi să se întoarcă la Domnul şi-l va milui, şi la Dumnezeul vostru, că mult va ierta păcatelor voastre. (*Isaia 55, 6, 7*).

JUSTINIAN I*)

In *San Vitale***) din Ravenna, în liniştea apsidei lucind în mozaic auriu, o mare icoană înfăţişează pe împăratul *Justinian I* (527—565), înconjurat de înalţi demnitari, de soldaţi şi de preoţi. Icoana datează din anul 547; e vădit, că arată pe domnitor ceva întinerit, căci Justinian trecuse atunci peste şasezeci de ani. Te alegi totuş cu o puternică impresie, ce-ţi lasă personalitatea celui din urmă mare împărat roman: o falcă osoasă, nas sever şi subţire, ochi mari, deschişi, totul exprimă energie, dârjie.

Flavius Petrus Sebbatius Justinianus s'a născut în anul 482 în Tauresiul Macedoniei, în Skoplie de azi, un săticel, din care împăratul avea să facă mai târziu marele oraş Justiniana prima. N'a fost sclav, cum povesteşte legenda din veacul al 17-lea, ci urmaşul unei mici familii ţărăneşti illi-

*) Articol din volumul «*Menschen, die Geschichte machten*», edit. L. W. Seidel & Sohn în Viena.

**) Biserică în stil oriental înălţată în 547 la Ravenna de împăratul Justinian.

Noaptea sfântă — Bucuria Invierii

Ingrijitorul templului priveşte catapeteasma, uluit de toate cele săvârşite. Una din căpetenii, intrând în templu, îl dojeneşte:

— E adevărată minune, ceeace faci, felul cum te porţi!

— Lasă acestea stăpâne şi priveşte înainte, pedeapsa lui Iahve! Ba încă am auzit dela martori oculari, că în timpul când s'a rupt tâmpla, s'au săvârşit şi alte minuni mai mari, au înviat morţii, stăpâne, şi s'au arătat celor vii!

— Care timp? Ce minuni? Visezi? Vrei să mă amăgeşti iar cu nebuniile tale? Iţi vei lua pedeapsa! Dar, deocamdată, deretică, sântem în preajma sărbătorilor.

Şi pleacă să ia ordine dela arhiereu pentru ziua următoare.

In reşedinţa-i veche, bine întocmită, marele preot stă frământat de gânduri: am primit marturie strâmbă împotriva Lui, mi-am rupt hainele arhiereşti la auzul cuvintelor lui blânde, am lăsat slugarimea să-L ia la bătaie. Am spus proştilor că «e de folos să moară un om pentru popor».

Oare asta-i menirea ta, Caiafo?

Cam astfel de gânduri chinuiau pe Arhiereu, în clipa când îşi reamintea că a întărit trădarea lui Iuda, care se spânzurase.

Ponţiu Pilat e şi mai tulburat. Nu aude decât sgomotul plebei: «Ia-L, ia-L, răstigneşte-L pe El!»

«Nevinovat sânt de sângele Dreptului acestuia, dar spre a nu-mi pierde slujba de onoare, n'aveam altceva de făcut, decât să las toată răspunderea în seama prezenţilor şi viitorilor fii ai Izrailului, căci e neamul Lui.

«Cu câtă milă se uita El la păcatele tale, Pilate, la mânile tale, pare c'ar fi vrut să-ţi zică: «prietene, fă mai iute ceeace ai în gând». Cât rău i-ai făcut tu şi totuşi ţi-a spus că: «celce L-a dat ţie, mai mare păcat are».

Mângâiat că e cineva mai rău decât el care a aprobat trădarea şi a continuat cu osânda, procuratorul e copleşit de somn greu.

Ierusalimul, ucigător de profeţi, doarme şi el obosit de crima cea mai mare, pe care e îngăduit-o să se petreacă între zidurile lui bătrâne, din care curând «nu va rămânea peatră pe peatră» (Lc. 21, 6).

Prietenii osânditului la moarte, risipiţi încă dela începutul pătimirii, în priveghere şi rugăciune aşteaptă fricoşi promisiunea Dascălului, care nu întârzie.

Dumnezeescul Invăţător nici în mormânt n'a stat inactiv. Sufletul Lui împreună cu Dumnezeirea s'a coborât în iad, să vestească şi aici că a mântuit toate sufletele.

Minune! Liniştea tainică din jurul mormântului, e întreruptă de cutremurul puternic, de sosirea îngerului din cer, care a răsturnat peatra aspră, şi de zăngănitul armelor custozilor înmărmuriţi de moarte.

Miropurtătoarele au fost primele care s'au încredinţat de minunea Invierii. Şi în curând paşii lor sfioşi se'ndreaptă spre oraş. In cale se înţelegeau în taină, cum vor putea anunţa prietenilor, că pământul a devenit de acum cărarea ce duce la viaţa veşnică.

In acest timp se desmeticesc şi străjerii. Spăimântaţi până la transfigurare de vederea solului ceresc, aleargă vestind că «înşelătorul» de ieri şi marele «zeu» de azi, s'a sculat, neţinând seamă de peceţi...

Aceste sgomote, veşnic nouă, ne cutremură de bucurie şi sufletele noastre în liniştea tainică a nopţii sfinte, în «faptul dimineţii», când dangătul clopotelor ne vesteşte şi ne cheamă la pacea «Invierii».

Bucuria ne este cu atât mai mare, cu cât numai zilele trecute, firea întreagă era plină de durerea celor din urmă clipe, din viaţa pământească a Dumnezeului-Om.

E aceasta, bucuria pur sufletească pe care au simţit-o apostolii Domnului la auzul cuvintelor: «Va merge înaintea voastră în Galileia, acolo îl veţi vedea», (Marcu, 16, 7).

*

Hristos a înviat! — sânt cuvintele îngerului care şedea pe peatră. Ele ne cheamă la o nouă viaţă, dusă aub steagul strălucitor din dreapta Celui înviat.

Măreţia învierii, rezultatul chinurilor de pe Golgota, o simte numai celce îşi dă seamă de suferinţele îndurate dela ieslea din Vifleem, până la cruce, până la mormântul cel nou, care, din groapa menită stricăciunii, s'a făcut cămara luminoasă purtătoare de viaţă.

Tot ceeace ne poate edifica mai mult sufleteşte, e cântarea primăverii creştine: Hristos a înviat! Aceste cuvinte de salut sânt siguranţa învierii noastre.

Fericiţi că am ajuns aceste zile, ne închinăm sfintei învieri, rostim salutul obişnuit plini de pacea şi bucuria pe care el ni-a adus-o din locuri sfinte.

Ascultaţi cum în faptul dimineţii clopotul bisericii din deal sună mai duios şi mai vesel decât altă dată.

Ieri, acelaş clopot ne-a chemat la umilinţa până la moarte pentru sufletele noastre; azi ne chiamă, cu alt glas, la zdrobirea porţilor imperiului morţii, tot pentru sufletele noastre.

Vorbind cu undele văzduhului, vorbeşte cu noi, aducând solia biruinţii şi înoind bucuria de nouăsprezece veacuri.

Prin glasul lui dulce, Mireasa lui Hristos îşi cheamă fiii în faţa sfântului altar ca, prin glasul cucernicilor ei slujitori, să tălmăcească însemnătatea imnului ei măreţ de origine îngerească.

Efectul puternic, ce-l are acum chemarea bisericii, ni-l zăgrăveşte versul grăitor:

Şi cât e de frumos în sat!
Creştinii vin tăcuţi din vale,
Şi doi de se'ntâlnesc în cale,
Işi zic: «*Hristos a înviat!*»
Şi râde-atâta sărbătoare
In chipul lor cel ars de soare...

Sânt Paştile! Cerul ne cheamă la viaţă, la zâmbet. «Să lepădăm deci şi noi lucrurile întunerecului şi să ne îmbrăcăm cu armele luminii», căci *Hristos a înviat!*

Chirion Păcurariu.

Ordin ministerial opreşte vânzarea în România a lozurilor ori cărei loterîi de bani străine sau loterîi pe clase. Asemenea sânt oprite *anunţurile* relative la aceste loterîi prin ziarele din regatul român întreg. Nu este permisă nici distribuirea sau expunerea de prospecte de loterîi străine. Contravenienţii, particulari sau tipografi, se pedepsesc cu amendă de 3000—5000 lei.

† Dr. Lazar Popovici

Cu adâncă durere înregistrăm moartea unui destins fiu al neamului şi bisericii noastre, a medicului Dr. Lazar Popovici director al băilor Ocna-Sibiului, fost medic-şef al municipiului Sibiu, decorat cu «Coroana României», în ziua de 4 April în etate de 63 de ani, — după un scurt morb, a trecut la cele eterne, spre nespusa întristare a familiei sale şi a tuturora acelora cari l-au cunoscut.

Răposatul în Domnul a fost om de inimă, care deşi timp îndelungat a trăit în Viena, se interesa de toate chestiunile noastre naţionale, făcând în capitala Austriei preţioase servicii neamului nostru.

O febrilă activitate a desvoltat cu ocaziunea prezentării marei deputaţiuni a poporului nostru, cu prilegiul ducerii Memorandului la Viena, unde a găsit porţile Burgului închise.

După alipirea noastră la patria mamă, ca toţi bunii fii răsleţi ai neamului s'a întors acasă punându-şi preţioasele-i calităţi în serviciul neamului, ocupând dela 1919 în oraşul nostru postul de medic-şef al municipiului Sibiu.

*

Slujba prohodului s'a oficiat în Biserica noastră catedrală în 6 Aprilie, la ora 3 p. m. în prezenţa membrilor familiei, a reprezentanţilor municipiului Sibiu, a medicilor colegi şi a unui număr mare de prieteni şi cunoscuţi din oraşul nostru.

Actul înmormântării a fost oficiat de: părintele protoiereu E. Cioran, preoţii Ioan B. Boiu şi Gheorghe Turic din Arad.

Panegiricul, a fost rostit de părintele Boiu, scoţând în relief distinsele calităţi ale defunctului şi prin cuvinte alese alinând marea durere a nemângâiatei sale soţii, a copiilor şi a celorlalţi membri ai familiei.

In numele colegilor medici, şi-a luat rămas bun dela răposatul, Dr. Gh. Preda; iar în numele funcţionarilor dela municipiul Sibiu, Dr. Gh. Bărbat.

Sicriul a fost aşezat apoi pe carul mortuar, căruia îi premergea un car cu numeroasele cununi şi coroane

---

rice dintr'un ţinut unde fără îndoeală se mai grăeà latineşte.

Justinian avuse norocul să câştige, încă din fragedă tinereţe, favoarea unui frate al mamei sale Vigilanţia, a unchiului său Justin, care ocupà un rang înalt la curte şi în armată. Acest unchi l-a adus la Constantinopol şi i-a dat creşterea romano-creştină, care a carecterizat întreaga viaţă a lui Justinian.

Când apoi, în anul 518, după moartea împăratului Anastasius, o intrigă destul de nelămurită ridică în tron pe unchiul Justin, se înţelegea dela sine, că Justinian avea să fie chemat ca sfetnic şi ajutor şi să i se încredinţeze pe rând slujbele şi demnităţile cele mai înalte.

In April 527 Justin îl făcù coregent; ear când, nu peste mult, în August în acelaş an, unchiul muri, Justinian luà domnia fără nici un fel de împotrivire. Astfel Justinian a condus împărăţia aproape cincizeci de de ani, dela 518 până la 565.

Puterea sa de muncă e de netăgăduit: o inscripţie contimporană îi dă numele de «*Impăratul care nu doarme niciodată*». Era harnic, neobosit şi voià să pună la cale el însuşi toate, chiar şi amănuntele în orce chestiune: de campanie, de clădirea unei fortăreţe, sau de organizarea administraţiei. Simţeà din fire trebuinţa ordinei desăvârşite şi era sincer preocupat şi de binele supuşilor săi.

Era cu totul mândru de opera înfăptuită. Aşa se adresă odată către supuşii împărăţiei sale scriindu-le: «Mulţămiţi cerului, voi copii ai lumii, că v'a păstrat veacului vostru împlinirea unei probleme atât de mari. Faptul, de care nu s'a învrednicit antichitatea, s'a realizat, după hotărârea dumnezeească, în vremea voastră».

Avea caracterul unui despot cu putere nemărginită. Intr'unul din ordinele sale a scris cuvintele: «Dacă aveţi îndoeală într'o afacere, s'o aduceţi înaintea împăratului: El o hotăreşte cu autoritatea sa suverană».

Dar, îndărătul acestui absolutism exterior, se ascundea un suflet, care erà slab şi fără cumpăt; dispoziţiile împăratului se schimbau uşor şi adeseori, în situaţii hotărâtoare, îl despuiau de orce curaj şi siguranţă, — ca b. o. în primele zile ale răscoalei *Nika* (în Constantinopol, la 13—19 Ianuar 532) O voinţă tare, îndată ce se iveà în împrejurimea sa, îl subjugà. Zece ani de-a rândul a stat sub înrâurirea ministrului său Ioan din Capadochia, şi sub înrâurirea soţiei sale Teodora.

Justinian era om amabil, uşor de apropiat, prevenitor şi binevoitor. Şi, cu toate că îi plăceau obiceiurile curţii şi luxul, felul său de a fi erà simplu; simplă erà şi masa lui. Era darnic şi osârdios binefăcător. In sfârşit avea bogate cunoştinţe şi un dar înăscut oratoric, care provoca admirarea ascultătorilor săi. Se ştiâ stăpâni în mare grad şi rare ori se lăsà răpit de mânie; ca iscusit diplomat înţelegeà să şi acopere gândirile. Frica îl făceà adeseori să fie crud, şi vanitatea îl amăgea nu puţin în iluzii dintre cele mai optimistice.

Puţini împăraţi au avut, mai mult decât Justinian, sentimentul despre măreţia Romei: acest sentiment vorbeşte din fiecare decret al său. Gândul împăratului se arătà totdeauna plin de dorinţa să restaureze strălucirea imperiului roman în plinătatea vechei sale puteri. Aflà de nesuferit, ca regi barbari să supună părţi sfăşiate din imperiu; pentru mândria sa era durere cumplită, ca insignile imperiului, ajunse în mâna lui Gheiserich la pustiirea Romei şi răpite de vandali, să rămână în Cartaginea...

Din ziua în care s'a urcat pe tron, Justinian se considerà drept moştenitor direct şi legal al împăraţilor romani; cu îndrăzneală a reclamat pentru sine moştenirea romană în întregimea ei, ear visul său nu erà decât să recucerească toate ţările care «le-au avut odată romanii, până la hotarele celor două Oceane». Pentru această mare ambiţiune, Justinian a jerfit totul, chiar şi interesele cele mai învederate ale imperiului în răsărit, şi a avut bucuria şi gloria să-şi înfăptuească visul şi să facă din Marea mediterară earăş lacul interior roman.

Justinian, care a fost victorios prin destoinicia generalilor săi, voià să fie şi legiuitor ca împăraţii romani. In sfârşit ţineà să împodobească cu toată splendoarea capitala sa ca simbolul văzut al stăpâniei sale. Ii plăcea

depuse de membrii familiei şi de nenumăraţi prieteni şi cunoscuţi, pe sicriul răposatului. Şi a fost dus la cimitirul orăşenesc, aşezându-se în pământ între sfăşietoarele plânsete ale membrilor familiei.

Pe răposatul îl jelesc neconsolabila soţie Delia n. Marienescu, fiul Marius, fiicele Delia şi Octavia, viitorul ginere colonelul D. Stinghe, surorile Valeria şi Octavia, cumnaţii Gh. Turic şi Gavril Popluca; verii: Dr. Marius Sturza, Dr. Ion Sturza, Dr. Ion Hozan şi Dr. Nicu Hozan.

Odihnească în pace!

Salariile preoţeşti

După-cum am anunţat la timpul său, preoţii şi celalalt personal bisericesc erau să primească în anul 1931 salarii reduse de douăori: cu 12% şi prin curba de sacrificiu.

Parlamentul, în şedinţa din 31 Martie, a votat o lege, ca să nu se mai facă două reduceri la aceste salarii, ci numai reducerea prin curba de sacrificiu, cum se face la slujbaşii statului.

Aceasta reducere de salarii se va face după următoarele norme:

Până la 3000 lei salariu brut lunar, nu se reţin nimic;

Dela 3001—4000 lei salariu brut lunar, se reţin 10%;

Dela 4001—5000 lei salariu brut lunar, se reţin 14%;

Dela 5001—10000 lei salariu brut lunar, se reţin 18%;

Dela 10001—15000 lei salariu brut lunar, se reţin 20%;

D. e. un preot, care are la baza studiilor teologice bacalaureatul sau diploma de învăţător, fără gradaţii, are un salariu brut de 4400 lei lunar. La acest salariu se va aplica reducere de 14%, apoi reţinerile pentru fondul de pensiuni şi impozitul către stat şi ar urma să mai primească lunar aproximativ 3600 lei.

Preoţii, cari sunt şi profesori sau învăţători, vor primi dela o slujbă toate retribuţiunile, iar dela a doua slujbă numai salarul de bază plus 1/3 din sporuri.

Demisia guvernului

Dnul N. Titulescu în fruntea noului guvern

Consiliul de miniştri, ţinut Sâmbătă seara, a dat presei comunicatul următor:

«In dorinţa de-a înlesni unirea tuturor forţelor politice ale ţării, dl primministru, G. G. Mironescu, a prezentat M. Sale Regelui demisia guvernului. Demisia a fost primită, urmând ca guvernul să continue a gira afacerile statului până la formarea viitorului guvern».

M. S. Regele a însărcinat, să formeze noul guvern, pe dl *N. Titulescu*, care soseşte astăzi Joi în capitală.

Dl N. Titulescu s'a afirmat până acum în afară şi mai pe sus de partidele actuale, care toate recunosc în persoana sa pe omul cu prestigiul necesar la alcătuirea viitorului cabinet.

Dorim eminentului bărbat de stat să reuşească deplin în misiunea grea ce-l aşteaptă pentru bunul mers al politicei interne şi externe a ţării.

Creştinismul la alţii

Puţin este cunoscută, în ţara noastră, o faţă Franţei de astăzi, anume cea *creştină*.

In realitate avem două Franţe, ce stau faţă'n faţă, încrucindu-şi armele:

de oparte Franţa masonică, laică şi socialistă-radicală,

şi Franţa creştină şi tradiţionalistă de altă parte, aşa cum bine releva un cunoscut ziarist dela noi.

Regină a spiritualităţii în lume, în acţiunea ei de expansiune, cultura franceză s'a adaptat perfect solului românesc şi putem spune foarte bine că întreaga renaştere română, începută dela jumătatea secolului trecut, nu înseamnă decât altoirea spiritului francez pe trunchiul românesc, altoi care, cum se vede, a prins şi a dat rod însutit. Din nefericire însă am suferit prea mult influenţa Franţei celei dintâi, şi prea puţin pe a celei de a doua: (necredinciosul şi supra-rafinatul scriitor Anatole France, ale cărui opere sânt puse la index, e atât de mult citit şi admirat la noi, încât cu drept cuvânt spunea cineva că poate fi socotit ca autor naţional). Având de luptat cu greutăţi enorme, cu statul laic, şi cu puternica organizaţie a francmasoneriei, biserica franceză se află totuşi în plin avânt. Valorificându-şi puteri e proprii, după legea asupra separaţiei de stat a lui Combes şi silită să meargă pe propriile ei picioare, ea a ştiut să păşească cu dreptul şi să se menţină în contra vicisitudinilor vremii.

Astăzi sufletul creştin pare că a trecut definitiv pragurile Sorbonei. Făcând cunoştinţă la Paris cu tradiţionalismul unui Jacques Maritain d. p., intelectualii noştri cei mai expresivi ai timpului se întorc acasă şi devin harnici apologeţi ai ortodoxiei.

Tradiţionalismul francez transplantat la gurile Dunării devine neaoş antohtanism românesc. E natural ca ridicându-te pe scara tradiţiei româneşti, să te întâlneşti cu umbra lui Mircea dela Cozia, sau a lui Ştefan dela Putna, aşa cum intelectualul francez erà obsedat de aureola fecioerei din Orleans.

Aşezată prin destinele istorice în rolul de frunte, ortodoxia românească simte pe umeri o sarcină destul de grea, având ea însăşi nevoe a se adăpa la izvoare străine. Pravoslavia rusească, cu uriaşele ei rezerve, a slăbit (sperăm că numai temporar). Putem însă — credem — a ne adăpa din izvoarele nesecate ale creştinismului altor ţări fără alterarea fondului de creştinism autohton. Forţele reacţionare şi conservatoare ale neamului veghiază cu străşnicie. Să luăm un exemplu dintr'altă ordine de idei: Putut-a fi acuzat oare vreodată marele nostru istoric N. Iorga de francofobie? Şi totuşi el este cel care la 1906 a deslănţuit strălucita manifestaţie studenţească, atunci când doamnele bucureştene voiau s'o introducă limbă neromână şi pe scena teatrului *Naţional* din capitala ţării...

Pr *V. Popa.*

Faptă laudabilă

au săvârşit membrii corului bisericesc al «Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu» prin săvârşirea parastasului servit la Florii în catedrala noastră, pentru odihna sufletului preşedinţilor Reuniunii Nicolae Cristea, înfiinţătorul Reuniunii, şi al lui Victor Tordăşianu, reorganizatorul ei, şi al membrilor corului răposaţi, în număr de 8. La parastas au pontificat P. Cuv. P. prof. T. Popovici, Em. Cioran şi Patrichie Marcu, iar răspunsurile au fost date de corul bisericesc al meseriaşilor, condus de dl prof. C. Popa. La parastas au participat familiile preavrednicilor preşedinţi şi a membrilor corului, cum şi o mare mulţime de stimători ai răposaţilor, în frunte cu P. S. Sa arhiereul *Vasile* şi membrii Consiliului arhiepiscopesc.

După parastas membrii corului s'au întrunit la Casina meseriaşilor români, unde dl prof. Timotei Popovici a adus laude membrilor corului pentru săvârşirea parastasului întru memoria celor pomeniţi, scoţind în relief munca dispăruţilor preşedinţi, cum şi a membrilor corului. Au mai vorbit dnii Ioan Stanciu şi Ştefan Duca.

Cu această ocaziune s'a luat frumoasa hotărâre ca în fiecare an, de aici încolo, la Florii, să se pună parastas pentru preşedinţii Reuniunii şi a membrilor corului. Pentru acoperirea speselor cu parastasul dl prof. T. Popovici donează Lei 1000 cu cari se pune bază fondului T. Popovici al corului meseriaşilor români din Sibiu, care sumă nu se va putea ataca, folosindu-se numai interesele lui. La acest fond au mai contribuit: Teodor Moldovan, particular, Lei 500 Ioan Stanciu, m. zugrav, Lei 200, George Poponea sen., cond. Tip. arhidiecezane, în memoria fratelui Dumitru Poponea, Lei 200, Ioan Marcu, cond. Libr. arhidiecezane, Lei 200, Em. Băncilă, m. croitor, Lei 200, Ştefan Duca, cul. tipograf, Lei 200, Ioan Arsin, m. croitor, Lei 100, Ioan Braniştе, argăsitor de piei, Lei 100, Dna Susana Arsin, m. croitoreasă, Lei 100. Restul membrilor corului au declarat toţi că încă contribue fiecare cu câte 100 Lei la acest fond.

Laudă şi cinste meseriaşilor noştri români din Sibiu şi conducătorilor lor: răposaţi şi în viaţă!

sd.

---

mult arhitectura; la îndemnul său s'au construit pretutindeni, poduri, apeducte şi cisterne, fortificaţii, biserici şi palate. Ear Sf. Sofia, minunea artei bizantine în Constantinopol, devine operă măeastră în arta nouă.

Justinian n'a fost numai împărat roman, ci şi împărat creştin. Ca domnitor din mila Domnului, ca locţiitor al lui Dumnezeu pe pământ, era convins că providenţa îl ocroteşte pretutindeni şi-i insuflă hotărârile sale. El spune undeva: «Increderea noastră nu se razimă pe arme, nici pe ostaşi, nici pe generali şi nici pe geniul nostru propriu, — toată nădejdea noastră se întemeează pe pronia Sfintei Treimi». Tocmai de aceea, domnitorul are mari datorinţe faţă de acest Dumnezeu, care îl ajută şi povăţueşte: el este chemat să păstreze neatinse unitatea şi legea bisericii, să combată eresia şi să răspândească, în toată lumea, adevărata credinţă.

Justinian, care era foarte cucernic şi, pe lângă aceasta, şi teolog, a dovedit în administraţia trebilor bisericeşti o râvnă pasionată. Bisericii i-a impus, cu ambiţiunea ce-l stăpâneâ, voinţa lui proprie. Prigonea fără milă pe ereticii urgisiţi, provocând astfel discuţii nefolositoare şi primejdioase. Dar, în acelaş timp, zelul său religios a răspândit ortodoxia şi civilizaţia dela oazele Zaharei până în munţii Caucazului, din interiorul Abisiniei până la ţărmurii Dunării. Opera misiunii creştine face parte din faptele cele mai glorioase ale domniei lui Justinian.

In cele din urmă, împăratul nu mai aveà interes pentru nimic, «spiritul său se ruginise şi nu mai vieţuea decât în aşteptarea vieţii de veci». Când în anul 565 se sfârşi, Justinian lăsă în urma sa un imperiu în ruină, arma talui redusă la nimic, şi vistieria goală.

Dar, două din operele sale mărturisesc şi astăzi mărimea lui: codicele Justinian şi Sfâtna Sofia.

Charles Diehl (Paris).

La vin nu te face viteaz, că pe mulţi i-a pierdut vinul. (Sirah 31 29).

Fără de sfat nimic să nu faci; şi după ce faci, să nu-ţi pară rău. (Sirah 32, 20).

NOTIŢE

I

O vorbă despre Al. Gavra

(1843—1847)

De mult căutam o carte a unui vechi profesor al «pedagògiului regesc din Arad», Gavra. (Am găsit-o în biblioteca liceului din Braşov).

Intâia decepţie: *Dicţionarul de conversaţie istoricesc-religionariu* este cules «de prin Ungurie». La p. XXIX se citează ca izvoare: *Brougthon, Mindszenti, Esméretek Tára* «şi alţii», nenumiţi.

Ungureşte Gavra învăţase în Oradea, unde în anul 1811 se afla în a 3-a şcoală gramaticească latinească. Acolo a văzut el pe episc. Moga, la întoarcerea sa dela Viena; şi anume la sfânta liturgie, în biserica *uniţilor* dela seminarul cel mic din Olosi (p. 231).

Multe lucruri despre Români Gavra nu spune. Şi cum le aşază!

Supt cuvântul *Ardealul* povesteşte pe larg alegerea lui Şaguna (20 Nov. 1847). O lingusire?

Ici-colo pomeneşte câte-o carte veche: Sicriul de aur, 1683 (Sassebeş) şi Molitvelnicul din 1689, al lui Ioan din Vinţi (pag. 216).

Despre Sicriul de aur se zice (p. 217): «Intre nişte însemnări *de mâna lui Varlaam* în anul 1690 în 20 Iulie *scrise* se află cumcă dânsul au cumpărat şi au zălogit nişte pământuri şi fânaţuri, care le-au dat să fie de moşie Mitropoliei».

Din Acatistul lui Olosi, Gavra reproduce cu litere latine, dar şi în slove, — ca să facă propagandă pentru literele latineşti! (p. 14 etc.).

Supt cuvântul *arhierei* (pag. 205 etc.) Gavra face un istoric al mitropoliei vechi din Ardeal.

Supt *austriacul imperiu* ne apare o statistică a Românilor după *confesiuni*. Pe uniţi îi prezintă printr'un text luat din *Organul luminării* (Supliment 1847, p. 257, 258). Cu litere latineşti!

Pe-o pagină din «poeticele» (!) *Şepte nopţi* (p. XIX—XX) reproduce *Ruinele dela Târgovişti*, de Cârlova!

Intr'o notă Gavra ne descopere pe cei doi colaboratori ai săi: Antonie *Muntean*, învăţător în Moraviţa

Intre capitalism şi colectivism

In zilele trecute intelectualii din Cluj, ear mai de curând bucureştenii, au avut cinstea să asculte interesanta conferenţă a profesorului renumit, Werner Sombart, cunoscut susţinător al capitalismului raţional.

Cum va fi viaţa economică în viitor? — Eată problema pe care Sombart a desvoltat-o cu multă competenţă. Cum va fi viaţa economică peste 6 luni sau un an, nu putem şti precis, în schimb putem spune cu probalitate cum va fi peste 50 de ani.

Viitorul vieţii economice în liniamente generale va fi tot capitalismul. Foarte probabil ca directivele generale să sufere cu timpul schimbări. Aceste alterări vor fi de scurtă durată, viaţa va reintra peste puţin continuându-şi calea în direcţia originală.

In decursul secolelor precedente, partea occidentală a Europei a devenit asemenea unui mare oraş industrial cu populaţie de peste 180 milioane, restul Europei şi celelalte continente formau satele dependente de acest mare oraş pe care-l provedeau cu materii prime ce trebuiau prelucrate şi restituite ca obiecte industrializate în marele fabrici dela oraş. Această situaţie se schimbă cu paşi gigantici; ţinuturi, care până eri se ocupau cu agricultura, brusc se industrializează.

Mulţi îşi pun întrebarea: care va fi rezultatul frământărilor economice de azi? Se ve menţinea oare capitalismul, sau va învinge colectivismul? Urmează epoca marei sau micei industrii? Se va menţinea mica agricultură ţărănească, sau se va înlocui cu agricultura colectivă şi bazată pe principii raţionale de producţie?

Am greşi — spune Sombart — dacă am spune, că un singur factor de producţie va elimina pe celelalte, rămânând învingător.

Desvoltarea succesivă a vieţii economice ne arată că formele noi n'au eliminat cu desăvârşire pe cele vechi. Deşi maşinismul ajutat de capitalism a cucerit teren vast, totuş mica industrie manuală nu a fost învinsă, ci se menţine, ba este necesară pe lângă marea industrie; ambele se împacă aşa de bine.

Trista experienţă ce se face azi, pentru triumful colectivismului în Rusia, nu trebue să ne alarmeze. Rusia nu ne poate servi ca pildă. Chiar dacă s'ar realiza programul economic de 5 ani (atât de unilateral), va fi fără vitalitate. Intreaga ei experienţă va fi identică cu operaţia care a reuşit minat, atât că pacientul — a murit.

Capitalismul se va menţinea, dar spiritul său va suferi radicale transformări. Spiritul capitalist de azi se caracterizează: prin speculaţiune iraţională şi calculaţie raţională. Elementul iraţional se elimină tot mai mult, în timp ce producţia se raţionalizează. La raţionalizare trebue să se ţină cont nu numai de posibilităţile de producţie, ci în special de cele de consumaţie.

In domeniul tehnicei producţia se va perfecţiona tot mai mult.

In domeniul consumării, voinţa individuală se va restrânge tot mai mult. In trecut consuma fiecine cât voia şi cum voia, în viitor iniţiativa şi facultatea de dispunere în ce priveşte consumarea, va trebui să cedeze în vederea realizării unui scop: ideal, superior şi unitar. Cu alte cuvinte, în domeniul consumării va urma colectivizarea.

Producţia şi consumaţia modernă nu vor depinde de individ, ele se «*impersonalisează*», servindu-ne de o expresiune a lui Sombart.

Al doilea pas spre colectivizare este înlocuirea muncii omeneşti prin maşini automate. Putem să numim «mehanizare» acest proces, când omul va fi simplu supraveghetor. Un exemplu ne va face să înţelegem acest proces de desvoltare: la început sunetul a fost produs şi propagat numai de om, după aceea a urmat fluerul şi celelalte instrumente muzicale, apoi vine fonograful, pe urmă radio, care poate să răspândească sunetul în cercuri tot mai largi.

Aplicarea raţionalismului şi a maşinismului în producţie, pe de altă parte a uniformizării şi impersonalizării în domeniul consumării, va face ca anomaliile înregistrate azi în producţie şi consumaţie să se elimine cu desăvârşire. Viaţa economică a viitorului se va «*uniformiza*».

Idealul vieţii economice a viitorului va fi eliminarea fiinţelor vii şi în special al lucrurilor organice din rândul materiilor prime. Obiectele de prima necesitate se vor pregăti din minerale şi în general din lucruri anorganice, sau cu ajutorul acestora (cărbuni, electricitate, minerale etc.). Acest proces nu va înceta nici atunci când zăcămintele de cărbuni şi minereuri se vor consuma; deoarece inventiunile şi tehnica modernă le va înlocui cu alte izvoare de materii şi energie, care sânt nesfârşite.

Dacă cineva crede că viaţa viitorului apropiat nu ni se înfăţişează în culorile cele mai trandafirii, să-şi pună întrebarea: Unde este scris că viaţa trebue să fie neapărat fără greutăţi?

Dar Sombart nu vrea să-şi încheie conferenţa cu aceste cuvinte puţin optimiste, ci invoacă axioma lui Carlye: *Să lucrăm fără gândal că vom fi înşelaţi în aşteptările noastre.*

Conferenţa a fost ascultată de asistenţă cu mult interes. Societatea noastră dovedeşte că este preocupată atât de problemele religioase, cât şi de interesele economice prezente şi viitoare.

Rom. Em. Jacob.

INFORMAŢIUNI

HRISTOS A INVIAT! Dorim cititorilor şi colaboratorilor noştri să petreacă luminatul praznic al Sfintelor Paşti cu pace, sănătate şi bucurie!

*

Numărul viitor al Telegrafului Român apare în 17 April 1931.

De reprobat. Parlamentarii noştri, cum se vesteşte, şi-au incassat diurnele pe şase luni *înainte!* Se poate? Când funcţionari şi pensionari rămân neplătiţi cu lunile, «părinţii patriei» nu se sfiesc să incasseze câteva milioane înainte? «Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac!»

Cincizeci de ani de preoţie. Protopopiatele Caransebeş şi Mehadia, întrunite în colegiu preoţesc, şi-au exprimat dorinţa de a serba pe venerabilul protopop *Andrei Ghidiu* al Caransebeşului, din prilejul împlinirii a 50 de ani ai preoţiei sale. Comitetul, încredinţat cu organizarea serbării jubilare, a fixat, în acest scop, ziua de Marţi 21 April 1931, ear locul: în Caransebeş. In cadrul serbării proectate vor participa, nu încape îndoeală, toţi ceice doresc să-şi arate stima şi dragostea pentru neobositul şi vrednicul octogenar jubilant, sărbătorit din iniţiativa unei conştiente preoţimi.

Caz de moarte. In 22 Martie a. c. a trecut la cele veşnice bătrânul paroh Radu Marcovici din Şmig. Odihnească în pace!

La congresul din 1 April 1931, ţinut în sala Unicum din Sibiu, de comercianţii băuturilor spirtoase din judeţul Sibiu, au luat parte peste patru sute comercianţi, între cari mulţi invalizi şi văduve de războiu. Congresul a protestat energic contra măsurilor guvernului (acum demisionat), care erau îndreptate împotriva proprietarilor de brevete ameninţaţi cu deposedarea drepturilor obţinute pe temeiul legii spirtoaselor. In acest înţeles s'a votat o moţiune.

Ora Europei centrale. Cu începere dela 15 Mai 1931 orologiile publice vor fi date cu *o oră înapoi*, conform hotărârii guvernului de a se adopta ora Europei centrale.

† **Dr. Teodor Burdan,** notar public în Ineu, jud. Aradului, membru valoros al corporaţiilor noastre bisericeşti, bun român şi bun ortodox, s'a stâns în seara zilei de 28 Martie 1931, într'un sanator din Arad, după o boală de câteva zile, în etate de 59 ani. Inmormântarea răposatului s'a făcut în 30 Martie a. c., din catedrală din Arad între regretele tuturor celorce l-au stimat şi iubit. Odihnească în pace!

Un cerc româno cehoslovac în Sibiu. Duminecă, în 29 Martie, s'a înfiinţat în Sibiu un cerc cultural româno cehoslovac, după cum există în Bucureşti, Cernăuţi şi Cluj, la noi, şi în Praga, Brno şi Bratislava în Cehoslovacia. Cercul se va numi «*Cercul Iarnik-Bârseanu*», în amintirea bunilor prietini, încă de dinainte de războiu, Iarnik şi Andrei Bârseanu. Adunarea de constituire s'a ţinut la primărie, asistând peste 50 de persoane, doamne şi domni. Preşedinte a fost ales dl prof., fost prefect Dr. Nic. Regman, iar vicepreşedinţi dnii: insp. şcolar Silviu Ţeposu; secr. al «Astrei» Dr. Horia Petra-Petrescu şi un ceh. Secretari dnii: căp. Bădulescu şi Şkorpik. Ca membri onorari au fost proclamaţi ceice doresc să-şi arate stima şi dragostea pentru neobositul şi vrednicul octogenar jubilant, sărbătorit din iniţiativa unei conştiente preoţimi.

(Banat) şi Vasilie *Olar* din Zarand (p. XLIV—XLV).

Scrierea nu are nicio calitate; dar poate servi la caracterizarea nivelului literar din Arad, pe la anul 1843—1847.

G. Bogdan-Duică.

II

Zaharia Carcalachi

Le întâlnim adeseori în istoria literară din prima jumătate a secolului XVIII, la Buda şi Bucureşti.

In *Kronstädter Zeitung* din 1856 găsesc necrologul din care reese că în acel an a murit, în vârstă de 75 de ani.

Se născuse, deci, în anul 1781. (*Kr. Zeit.*, p. 770).

G. B. D.

*

Nota Redacţiei

Alex. Gavra născut în Oradea-mare la 18 Dec. 1797. Clasele primare şi secundare le-a făcut în oraşul natal. Tot aici a absolvat drepturile, în an. 1818—19. Intră apoi în serviciul judeţului Bihor în calitate de cancelist. Simţind însă atragere şi vocaţiune pentru catedră, făcu examen de profesor înaintea comisiunii de examinare («studiorum comissio») din Pesta.

In primăvara an. 1821, publicându-se concurs pt. catedra de aritmetică şi geografie dela preparandia din Arad, obţinu, faţă de candidaţii Andrei Vasici şi Ioan Perian, această catedră rămasă vacantă în urma morţii lui Iosif Iorgovici.

Introdus în oficiu la 1 Iunie 1821, purtă sarcina dăscăliei peste jumătate de veac. In cursul acestui serviciu îndelungat, a fost stâlpul acestui institut. A stat la postul său de onoare şi datorinţă între toate primejdiile, ce ameninţau existenţa acestei şcoli.

Pe lângă materiile catedrei sale a predat şi suplinit şi alte obiecte de învăţământ: limba maghiară, română, mătăsăria, economia, pedagogia şi istoria. Ca cel mai tinăr între colegii săi, purtă la începutul carierii sale sarcina de actuar al «consensului literar», redactând protocoalele şi actele conferinţelor profesorale cu o rară conştiitizitate.

Ca îngrijitor şi administrator al «casei fundaţionale», dăruită institutului de Sava Arşici a desvoltat un zel lăudabil pentru intervenirea episcopului Procopie Ivacicovici. Cu începerea an. 1865, e numit de director al institutului; iar prin diploma preaînaltă din 23 April 1868 fu distins cu crucea de cavaler al ordinului «Francisc Iosif».

Cu ocaziunea reorganizării învăţământului primar, în an. 1863, e numit de inspector civil al şcolilor primare din protopopiatul Aradului. Incepând dela an. 1864 face parte din comisiunea centrală de inspecţiune a liceului din Arad. A fost asesor al comitatelor Arad şi Cenad.

Cu începera anului şcolar 1876—1877, trudit şi slăbit, în urma unei boale grele şi a vârstrei înaintate, trecu în pensiune. Consistorul eparhial îi exprima în mod demn recunoştinţa sa, pentru serviciul îndelungat, prestat culturii naţionale.

In 22 Iunie st. v. 1877, după terminarea examenelor, adunându-se în sala cea mare a noului edificiu şcolar, corpul profesoral, elevii, intelectualii români din Arad şi delegaţii consistorului în frunte cu P. S. Sa episcopul Ioan Meţianu, directorul Ioan Russu în numele institutului îi adresază cuvinte de recunoştinţă pentru meritele neperitoare, ce şi le-a câştigat pe terenul învăţământului.

Adânc mişcat îşi luă rămas bun veteranul director dela institut, terminând cu cuvintele duioase:

«Adio Institut cinstit!
Rămâi dulce fericit
Că de astăzi încolea;
Mai mult nu mă vei vedea.
Cincizeci de ani ţi-am servit
Şi cu cinci te-am dăruit.
Necurmat să fii mărit,
Intre oameni pomenit,
Şi tot ce-am semănat,
Fie-în ţară lăudat!»

Ca pensionar, ajungând vârstra patriarhală de 87 ani, trăi până la an 1884. Octomvrie. Preţioasa *sa* bibliotecă, a lăsat-o inst. A publicat în 1844 în Buda: «*Cronica Românilor* şi mai multor neamuri... de Georgiu Şincai din Şinca Dr. în filozofie şi s. s. teologic». Tom. I dela an. 86—1439. A scris şi publicat în an. 1847 un: «Lexicon de conversaţie» Tom. I A—B.

(Din ist. şc. norm. (Preparand.) şi a inst. teol. ort. rom. din Arad, de Dr. T. Botiş. (Arad 1922, pag. 381—393).

Becul electric

Povestire de *Maxim Gorki*

Un călător, care vine din Siberia, mi-a povestit următoarele:

Stau pe peronul gării dela o staţie, care se află la depărtare de vre-o 100 de verste de oraşul Omsk. Lângă mine s'a lăsat la pământ un ţăran zdravăn, cu pipa'n gură.

— Mai ai mult? l-am întrebat.

Răspunde încet şi plin de greutate:

— Până la Omsk. Trebue să mă duc până acolo pentru becuri electrice, că vrem să punem să se mişte 'n sat la noi «*lintricitatea*»» aia...

— Aţi mai întreprins schimbări de astea, în satul d-voastră?

Ţăranul, vorbăreţ, începe să povestească: «Când am auzit că s'o schimbat ocârmuirea în luna lui Octombre şi că sovietul vrea să aducă

mați, între alții: I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, dl general de Corp de armată Panaitescu, vicepreședinții «Astrei» Dr. Gh. Preda și Dr. Oct. Russu, abatele Zavoral, ministrul Cehoslovaciei la București și consulul din Cluj, etc. Invităm pe români să se înscrie în cerc. Fie într'un ceas cu noroc!

Chibrite de contrabandă s'au găsit fabricate la Slatina, localitate aproape de frontieră în Cehoslovacia. Contrabandiștii înlocuiau etichetele cehoslovace de pe cutii cu etichete românești. (Cutia de chibrite, care la noi costă *trei* lei, în Cehoslovacia costă *un* leu!)

Cea mai mare biserică din lume se clădește la Liverpool în parcul Zing-Walf. S'au preliminat pentru zidirea ei 3 și jum. milioane lire sterline (trei miliarde lei). Biserica aceasta uriașă va avea în fața altarului 12 microfoane mari, pentru ca predicile ce se vor rosti, să le poată auzi întreg auditorul.

ȘTIRI LOCALE

In memoria prietenului iubit Dr. *Lazăr Popovici*, decedat la 4 Aprilie 1931, dl Dr. Gheorghe Bărbat și familia au dărnit în loc de cunună peritoare pe sicriul decedatului suma de Lei 300 la fondul Căminului pentru bătrâni al Soc. rom. de înmormântare din Sibiu. Pentru acest creștinesc dar mulțumește cu recunoștință: *Timotei Popovici*, dir.-președinte.

Sibieni împroprietăriți se plâng cam de mult, că sânt puși în imposibilitate de a-și construi locuințele, ear materialul lor strâns cu cheltuială, se macină și putrezește de ploi și ninsori. Pricina spun că este însuși Consiliul municipal sibian, care oprește construirea de locuințe. Primăria la rândul ei, se scuză că «planul de sistematizare» a orașului încă nu e aprobat... Pe când dar aprobarea?

Indiferența sibienilor? Ni se spune, cu reproș, că la conferența, ținută în teatrul nostru, în 27 Martie, de dl *Liviu Rebreanu*, distins scriitor, sala a fost aproape goală. — Nu știm. Se poate, să fie adevărat. — Știm însă că presa românească (nu și săsească) locală a fost — poate cu o singură excepție — *ignorată*, și nu i s'a trimis nici un fel de anunț, cu atât mai puțin obișnuitul bilet. Aceeaș ignorare, pentru foile *românești* locale, se manifestă și la alte prilejuri. «Indiferența», cel puțin a unor sibieni, este astfel explicabilă.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Joi, 16 April 1931 ora 16 (4) p. m., în sala primăriei. Ședința e publică.

Teatru. Reuniunea «Sfânta Maria» a femeilor române unite din Sibiu invită la Reprezentația teatrală urmată de dans, ce se va aranja sub conducerea dlui D. Axente, a doua zi de sfintele Paști (Luni 13 April) 1931, în sala «Unicum». Inceputul la ora 8½ seara. Bilete la «Foaia Poporului» și seara la cassă. Venitul e destinat pentru ajutorarea săracilor.

Conferența dlui Savel Rădulescu la Sibiu. Luni, în 30 Martie, le-a fost dat sibienilor să asculte o foarte interesantă conferență a dlui profesor univ. Savel Rădulescu, despre «*Acordurile dela Haga*». «Cercul militar-civil» a invitat pe dl Rădulescu să vorbească, indicând chiar tema. Dl Rădulescu este specialist la ministerul de externe în chestiuni financiare. Dsa a purtat tratativele cu optanții maghiari, dsa a întovărășit pe dnul Titulescu la Geneva, dsa cunoaște problemele financiare, reprezentând statul nostru și în Londra și în America de nord, ani îndelungați. Oricât de aridă a fost tema aleasă, având conferențiarul să indice la fiecare pas cifre — atenția publicului ascultător a fost încordată și aplauzele furtunoase. Dl Rădulescu a analizat problema financiară post-belică, în special planul Dawes și planul Joung, pentru ca să adaste apoi la banca internațională de împrumut. Cu un apel la colaborare cinstită a statelor europene (interdependența!) a terminat interesanta dsale conferență. Dl Savel Rădulescu conduce și tratativele cu fundația Gozsdu din partea românească. In curând se vor aduna comisiile.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică, apare lunar sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redactor: prof. Nicolae Colan. Reeacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 32. — Nrul 4 din 1931 cuprinde: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae: Pastorala de Sf. Paști. Prof. Dr. Șt. Lupșa: Din trecutul Mănăstirii Brâncovenești dela Sâmbăta de sus. Prot. Lt.-col. I. Dăncilă: «Ai învins, Nazarinene!». Șt. Corpadea: De ce plângi? Prof. Nicolae Colan: Pe marginea unei discuții amânate. ***, Prof. N. Neaga, Pr. Il. V. Felea și N. C.: Mișcarea literară: Un trup și un suflet. Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii. Credința care lucrează. Carte de rugăciuni. Chemarea lui Isus Hristos la mântuire. Cazanii. Noua lege. Șt. Corpadea și Neculce: Sf. Sinod. N. C., N. Grosu și Dr. N. T.: Note și informații. *** Dela Asociația clerului «Andrei Șaguna». —

Odată cu acest număr al revistei s'a trimis gratuit abonaților și Nr. 2 din publicația periodică «Problemele Vremii», îngrijită de dl prof. Nicolae Colan. Broșura este: *Pavel, Apostolul lui Isus Hristos*, tablou biografic după Konrad Kirch, de *I. P. S. Mitropolit Nicolae*. Această biografie a Apostolului neamurilor, plină de violciune și culoare stilistică, va alcătui o lectură plăcută și folositoare pentru orce intelectual. De aceea sântem convinși că preoții noștri nu se vor mulțumi citindu-o numai ei, ci o vor trimite mai departe la propoveduire.

Horia și Cloșca. A apărut: *Horia și Cloșca* de *P. S. Sa Roman Cloroșarlu* Episcop, care arată date noui despre revoluția din a. 1784—1785. Tip. Diecezană Oradea, 1931. Prețul Lei 20.

O carte ciudată. Zilele acestea mi-a ajuns în mâini cartea cu titlul: «Prin cetatea Carpaților», care are de autor pe (dșoara sau doamna) Adela Xenopol. Anul apariției nu-l arată, la fel e lipsită cartea de tabla de materii, costă însă 60 lei și poartă indicația scrise cu litere groase: *a opta mie*. E îmbucurător faptul că atâtea mii de cititori au alergat să culeagă nutremântul spiritual pe care-l îmbie cartea cu titlul de mai sus. Regretăm pe de altă parte că autoara este prea dornică în a încărca pe cetitorii mai puțini informați cu bagajul de atâtea grele erori pe care-l conține cărticica. In conformitate cu titlul, Adela Xenopol ne împărtășește impresiile dsale de călătorie prin țara Carpaților deși în 79 pagini (adecă mai bine de jumătate), ne plimbă prin Elveția, Basarabia, Bucovina etc. Sunt erori cari s'ar mai putea ierta, astfel: Mitropolitul Vraniei din Blaj (pag. 30). Banatul a fost condus, de șași!!! (în decursul istoriei) (pag. 39), dar Adela Xenopol săvârșește un păcat de moarte față de acela care a fost istoricul Xenopol, când zice (la pag. 29): «*Prigoniți de unguri, românii mari din Transilvania cu mitropolitul Șaguna (!) între ei, au luat hotărârea de-a forma o desbinare religioasă, închinându-se papei (!!) și aceștia sunt uniții*» (!) Se poate? Prof. *Neaga*.

Analele congresului dela Brașov. Au apărut: Actele congresului al X lea, cu caracter cultural, al Asociației clerului «*Andrei Șaguna*», ținut la Brașov în zilele de 11 și 12 Noemvrie 1930, publicate de Biroul Asociației clerului, Arad, 1931, Tip. Diecezană. Prețul: pentru membri Lei 50; pentru alții Lei 60. — Acest volum, de 128 pagini, e alcătuit în scop de a lărgi orientarea preoților în privința misiunii lor și, în acelaș timp, în scopul apărării sfintei noastre biserici în mijlocul nedreptății și a umilirii de care pe nedrept este părtașă. Analele de față nu trebue să lipsească din nici o casă a preoțimii noastre; ele pot fi citite de toți fruntașii vieții publice românești, doritori de-a se informa exact în privința străduințelor clerului ardelean și a strâmtorărilor în care se găsește, de un timp încoace, biserica ortodoxă română, mai ales ramura ei ardeleană. Exemplare se pot cere dela Librăria Arhidiecezană.

Poșta redacției

„Despre mărturisire", și alte articole de cuprins asămănător, ni-au sosit prea târziu pentru a putea fi publicate la timp.

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

«*soțilismu*», cum îi zice, ne-am adunat noi în satu nost și am hotărât că trebue să aflăm: ce fel de sfat (soviet) e vorba să se dea poporului dela țară.

Am ales noi pe bătrânul Leontiin, om uns cu toate unsorile, și i-am zis: «eacă-aici 30 de ruble, — du-te până la Omsk, ascute urechea, să știi ce fel de putere nouă e aia de-acolo și cum să ține ea față de bolșevici. Apoi să mai știricești dacă-s mulți oamenii cari se țin de «soțilismu» ăla și că ce vrea să zică la adica vorba aia».

După două săptămâni s'a'ntors Leontin și-a venit cu el un soldat. Ne-am adunat roată împrejurul lor, am ridicat pe Leontin pe o masă și i-am spus: «ei, slóboade acu, s'auzim!»

«Bine», zice el, «ce să vă povestesc? n'am nimic nou ce să vă spun! Toate merg bine! De altfel soldatul ăsta s'ar pricepe să vă povestească mai bine decât mine».

Ne-am întors la soldat și l-am întrebat: «Cine ești tu?»

— «Eu? Eu sânt «comunist» și vreau să rămân la voi, dacă mă puneți comisar».

Ne-am bătut capul încoace-'ncolo și l-am ales la urma urmei comisar.

«După o săptămână ne-aveam sfatul nostru și comisarul nostru. Și eu fac parte din sfat, și — Leontin, firește. Ăsta a și învățat ceva și ne spunea: «Fiindcă am ajuns *bolșevichi*, e datoria noastră să stricăm, să pustiim cevașilea, și să facem o ispravă».

Soldatul ni-a zis:

«Acu sântem toți *comuniști*, acu trebue să mergem cu rechiziția. Aveți voi *burghezi?*

«Ne-am uitat muți unul la altul, ne-am întrebat dacă sânt de-ai de ăștia pe la noi, și i-am răspuns cu jumătate de glas: «Păcat! n'avem de loc».

— «Lăsați pe mine, găsesc eu ce căutăm», zise el.

A trebuit să alegem apoi 60 de oameni și să-i trimitem în satul învecinat, așa, cam vre-o 40 de verste departe.

In ziua următoare ne-am întors, am adus cu noi 20 de țărani chiaburi și 10,000 de ruble în hârtii de-ale țării.

«Iacă avem burghezi!»

Și n'a ținut mult și-am ajuns s'avem dela alți țărani bogați 42,000 de ruble, care s'au sporit repede la 52000 de ruble. A trebuit să ținem earăș o adunare, și Leontin, capul adunării, a vorbit așa:

— Acu am rechiziționat în toată cinstea, — ce să s'aleagă de bani acu?

— Să ridicăm o școală! fu de părere unul.

— Să cumpărăm un *tomobil* și să ne căruțăm fiecare pe rând, — a zis altul.

— Dar atunci trebue drumurile *răpăluite*...

«Sfaturi de astea ni-a fost dat s'auzim fel de fel, dar nu le-am ascultat, până ce soldatul n'a făcut un plan de tot nou.

«In orașe», ni-a spus el, e «*lintricitate*» și de-aia e primejdia focului mai mică. Daravera-i ușoară de tot: vâri o roată în apă, o pui în legătură cu o mașină de alea de *dinamo*, apoi tragi de-acolea de sărme și atârni la capetele lor niște becuri, sau «*peré*», de alea care s'aprind».

«E limpede de tot! Am trimis pe soldat la Tomsk, să cumpere o mașină de alea, *dinamo*, și l-a întovărășit și Leontin, care e doar de-al nostri, — celălalt e străin. A trecut multișor până s'au întors, dar au adus mașina, și pe patru oameni, ăia erau mașinisti.

Le zicea *montèri*. Bine, ne-am zis noi, spuneți-le, numai să se priceapă la treabă!

«Au tras jos îmbrăcămintea de pe mașină și ne-am uitat la lucru ciudat. Nu putea pricepe nici unul din noi cum să lucre mașina asta, dar știau că mașina-i vrednică banii dați pe ea. —

«*Montèrii* au făcut pregătirile. Au adus o roată mare și au pus-o 'n apă. Avem în sat un râuleț, care curge repede și se varsă în Ob. Am legat o curea de roată și-am adus-o în legătură cu mașina. Numai că 'ncepe să se 'nvârtă și să dea schintei. Ți se făcea groază! Am hotărât să aducem *lintricitatea* la paroh, că Leontin știa că vrea să se despartă de stat, de oblăduire.

«Cară-te de-aici!», au strigat cu toții preotului și *monterii* cari mânuiau tocmai roțile. L-am dat la oparte în toată forma pe parohul nostru, și ne-am răpezit în odăile lui

Adânc îndurerata familie aduce la cunoştinţa tuturor rudeniilor, prietinilor şi cunoscuţilor, că scumpul şi prea iubitul nostru soţ, tată, frate, cumnat şi unchiu (13) 1—1

Dr. Lazăr Popovici

Director al băilor Ocna-Sibiului, fost medic şef al Municipiului Sibiu, decorat cu „Coroana României" în grad de Mare Ofiţer

după scurte suferinţe şi-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în ziua de 4 April 1931, ora 9 a. m., în etate de 63 ani.

Înmormântarea scumpului nostru decedat a avut loc Luni în ziua de 6 April 1931, ora 3 p. m., din Biserica Catedrală, unde s'a oficiat serviciul divin. Inhumarea s'a făcut în Cimitirul Central din Sibiu.

Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Sibiu, la 6 April 1931.

Delia Popovici născ Marienescu soţie, Delia, Marius, Octavia fiice şi fiu, Octavia şi Gh. Turicu, Valeria Popa, Victoria şi G. Popluca surori şi cumnaţi

Intreprinderea de înmormântare K. Paly şi Fiul

Nr. 472 (21) 1—3

Concurs

In conf. cu ordinul Ven. Cons. arhiepiscopesc Nr. 2515 pentru ocuparea postului de capelan «cum jure succesionis» pe lângă neputinciosul paroh Ilariu Reit din parohia de cl. II-a **Poarta** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt: jumătate din toate venitele din parohie şi din dotaţia dela stat.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sunt poftiţi să-şi înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termen, Oficiului protopopesc ort. rom. Bran, Zărneşti, jud. Braşov, şi să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

In înţelegere cu consilul parohial

Zărneşti, 30 Martie 1931.

Vasile Stoicanea
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura

Semînţe creştine
sădite
în ogorul românesc
de
Pr. Ic. I. Mălăescu
Tomul III
Preţul Lei 125 + spese Lei 20

Sectele din România
de
Arhiereul Grigorie L. Botoşăneanu
Preţul Lei 30 + spese Lei 15

Compoziţiile lui G. Dima
cari au fost epuizate şi multe din ele nici n'au fost date publicităţii
se găsesc la (14) 1—1
magazinul de note muzicale
Ioan Király—Cluj
(Depozit General)
tipărite în ediţie nouă. Liste de bucăţile apărute se vor trimite la cerere.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută în orice mărime, cu preţuri moderate, orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(12) 1—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

ATLAS
pentru
Istoria Bisericii Universale
întocmit sub
îndrumările dlui Teodor M. Popescu
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti
de
Pr. Marin Popa-Nemoiu
cu colaborare dlui
Ion M. Popescu-Romanaţi
studenţi
Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE
Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane
de
ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I
Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului Vechiu
de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică
Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu
pe protopopiate
întocmită de
Dr. CORNEL POPESCU
protopop
Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

şi-am început să ţinem oraţii, când ne-a strigat un *montèr*: «Astupaţi ferestrile, cu or ce!» Aşa am făcut. S'a făcut întunerec fioros în casă, — dar deodată s'a arătat o lumină de-ţi lua văzul: Se aprinsese becul ăla de la *Untricitate*.

Am zis atunci: «Dacă aşa stă treaba, apoi fiecare să aibă 'n căsuţa lui câte-o «lintricitate» de alea!»

Şi *montèrul* a fost de părerea noastră şi a dus pretutindeni «lintricitatea» lui.

«Au prins de veste ţăranii din satul învecinat, au venit să vază şi s'au minunat, plăcându-le isprava noastră.

— «N'am putea să tragem şi noi foloase dintr'asta?», ne-au întrebat ei. Soldatul, nu-i vorbă, ne-a învăţat că dacă nu eşti *comunist*, nu poţi avea «lintricitate». Ne-am răsgândit noi şi le-am spus: «dacă vreţi s'aveţi şi voi lumină cu orce preţ, faceţi-vă *comunişti!*»

«S'au dat şi ei pe brazdă. Lucrul nu-i greu de loc. Numai c'au alungat pe preot şi i-a pus *montèrii'* în casă *Untricitatea* şi au deschis o casă de cetire, unde ne 'nvăţa. Ţăranii din satul învecinat şi-au căutat şi ei *burghezi* potriviţi, li-au luat 60.000 de ruble, au ridicat o şcoală pentru copii şi au chemat un dascăl bun. In sala şcolii au pus patru becuri de «lintricitate».

Se plăteşte bine munca noastră. Toţi oamenii din împrejurime vreau acu şi ei focul ă! rece şi tihna ce-o ai când nu-ţi mai baţi capul că s'ar putea aprinde casa dela lumânare. Numai cu una nu te poţi da împăcat, — că nu-ţi poţi aprinde pipa de «lintricitatea» asta, şi nici şşchia...»

Povestirea aceasta par'că ar fi o anecdotă, dar s'a întâmplat întocmai. Cei din Siberia te asigură, că «lintricitatea» au introdus-o comuniştii în sate şi că de atunci s'au micşorat pagubele focului, care mistuia pe an sute de sate. Trad. *H. P. P.*

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 18 April 1931 Nr. 31

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bis...

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...inserțiunile ...se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Să organizăm „Oastea Domnului"

Asociația religioasă «Oastea Domnului», înfiripată în toate provinciile României, a devenit o binefăcătoare adunare de creștini ortodocși religioși, cu gândul de a primeni viața morală a mulțimilor și a desvolta simțul caritătii în cadrele principiilor ce le profesează biserica noastră.

Primită la început cu nedumerire în rândurile clerului și ale poporului, bănuită că ar profesa învățături sectare, astăzi, după o intensă propagandă, ni se prezintă ca o valoroasă forță de regenerare morală în rândurile credincioșilor noștri.

Credem că a sosit timpul să ne ocupăm mai stăruitor, și în cadrele acestui ziar, de rostul mișcării cu o menire îndoită: a păstra neștirbite adevărurile de credință de o parte, iar de alta a forma zid de apărare a credinței față de eresiile sectarilor.

Să recunoaștem că mai ales în ce privește apărarea, față de sectele religioase de toate nuanțele, noi preoții am stat în expectativă, fără să ne dăm tot efortul puterii morale și al culturii teologice de care dispunem, ca să contrabslansăm acțiunea sectelor cu aceleași arme cu care lucrează ele.

De aici a urmat o luptă inegală cu rezultate negative, căci sectele s'au încuibat în multe părți conduse ca de o mână nevăzută, atacând sate și orașe chiar sub vigilența autorităților statului.

Astăzi constatăm cu satisfacție o vie mișcare de propagandă misionară în rândurile clerului din toate părțile țării; întâi, pentru regenerarea morală a tuturor păturilor sociale ale creștinilor ortodocși; al doilea, ca prin profesarea bunelor învățături ale bisericii să facă stavilă curentelor periculoase de desagregare religioasă ale diferiteor secte.

Mișcarea de propagandă, începută la sate, se continuă acum în multe centre însemnate ale țării. In fruntea tuturor stă Aradul și părțile bănățene, unde munca stăruitoare a P. S. Sale episcopului Grigorie a făcut să stagneze propaganda sectarilor.

In Ardeal, la Sibiu, Orăștie și în părțile Hunedoarei, ca și la Sighișoara pe Târnave, în Săcuime, și în părțile nordice, se observă aceeași străduință de a se recruta ostași chiar și din rândurile sectanților.

Acelaș misionarism stăruitor se observă în vechiul regat și Basarabia, în cele mai însemnate centre ca: Bucureresti, Brăila, Galați, Iași și Chișinău și alte localități. In comuna Telega—Prahova, părintele Ion Zinculescu a recrutat o oaste de peste 300 persoane, muncitori, meseriași și intelectuali, cu cari a înființat și un fond de 60,000 Lei pentru tipărirea de cărți religioase. Unul dintre ostașii săi, Marin C. Constantin-Țăranul, a scris și tipărit o valoroasă carte de combatere a sectelor sub titlul: «*Scrisoare către eretici*» cu îndemnuri din sfânta Scriptură.

Dar, pe lângă tot strigătul de alarmă care a început, să nu uităm că sântem abia la începutul începuturilor. Războiul a adus mari transformări și tulburări sufletești în viața poporului. Zizania se propagă la întunerec. In rândurile opozanților aflăm două tabere vrăjmașe, una mai dârză decât ceealaltă. La centre comuniștii atei propagă imoralitatea. Dornici de libertate democratică rău înțeleasă — adevărat mormânt al ordinei sociale creștine — se ridică cu furie contra creștinismului. La sate lucrează sectarii. Și unii, și alții străini de neamul și legea noastră, se furișează ca lupii îmbrăcați în piele de oaie, sfășiind turma celor credincioși. Și trec în tabăra lor unii dintre cei cuprinși de păcatul mândriei, cari se cred mai învățați decât preoții, nu mai ascultă îndemnurile lor și nu mai cercetează biserica.

Alții, mulțimea necăjiților nemulțumiți cu slujbele tradiționale religioase, dornici de noutăți rituale, ca: botezuri în ape curgătoare și cuminecări cu spălarea picioarelor și alte înoiri sectare, înșelați apoi cu anumite texte biblice interpretate greșit contra clerului și bisericii, — își găsesc mângâierea sufletească într'o habotnicie religioasă aflată la sectanți. Acești rătăciți, în atingerile lor ulterioare cu poporul, nu mai găsesc altceva de lucrat, decât să propage ura între preoți și popor, discreditând clerul și pe episcopi în fața poporului de jos.

Dacă acesta e adevărul, ne trebue o nouă orânduire în activitatea pastorală, un misionarism organizat pe întreg teritorul țării după episcopii și protopopiate. Doctrina bisericii să ne fie călăuză, ear conduita morală forța luptătoare. Să se organizeze în toate parohiile mișcarea «Oastei Domnului», care să fie o problemă de căpetenie a conferențelor pastorale preoțești.

Acolo unde va prinde rădăcini «Oastea Domnului», nu vor putea intra sectari. Munca va fi grea, căci holda e mare și secerătorii puțini. Dar, cu băgare de seamă, vom putea plivi împuținând neghina fără să smulgem grâul. Totul atârnă dela două lucruri: conduita morală a preotului în mijlocul credincioșilor lui — fără de care orce început pare iluzoriu, — și strădania și pregătirea lui cu arma scripturii.

Predicatorii sectelor sânt bine înarmați cu texte biblice, care ușor pot seduce poporul dela adevăratul înțeles al scripturilor, așa încât să creadă că nu mai are trebuință de preot și biserică. Biblia însă pune preotului la îndemână toate textele, cu care poate ușor combate întortocherile predicatorilor sectanți.

Creștinii noștri, organizați în lucrările «Oastei Domnului», prin conferențe biblice duminecale regulate, după un timp mai lung ori mai scurt, vor intra în taina tuturor ascunselor subtile ale propagandiștilor sectanți, și, în posesiunea adevărurilor ce le propagăm noi, vor fi cei mai buni sprijinitori ai bisericii și ai preotului lor, vor deveni garda de apărare față de veneticii cari s'au străcurat printre noi pe furiș, din lipsa noastră de prevedere la timp oportun.

Pr. *Iuliu Moldovan.*

Sfânta Înviere la catedrala din Sibiu

Sărbătoarea cea mai mare din viața creștinească — Sfânta Înviere — care umple de bucurie inimile tuturor, a fost sărbătorită și în anul acesta, ca în toți ceilalți ani, cu deosebită solemnitate la catedrala noastră.

Incă înainte de ora 4 dimineața se aflau înșirate trupe de soldați dinaintea sfintei biserici, iar înlăuntru era o asistență într'un număr mare de ofițeri în frunte cu domnii Generali din loc, autoritățile civile și public numeros.

La ora 4 precis începe slujba sfintei Invieri, din partea P. S. Arhiereu vicar Dr. Vasile Stan, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. P. S. Arhiereu apare în fața sfântului altar rostind veșnicul și sublimul adevăr (creștin): Veniți de luați lumină!

A urmat apoi ceremonia religioasă în curtea catedralei, unde, după înconjurul obișnuit, s'a citit sfânta Evanghelie și anunțându-se sfânta Inviere «Hristos a înviat», imn repetat de corul Mitropoliei care se afla pe teresa sf. biserici, condus de păr. T. Popovici. Acum întunerecul nopții era despicat de mulțimea luminărilor aprinse cari împodobeau și geamurile din strada Mitropoliei.

Din afară de oraș, în tăcerea ce cuprinse întreaga fire, salvele de tun anunțau și ele prin glasul lor, într'un ritm cadențat, marea tresăltare de bucurie a creștinilor.

Serviciul sfintei Invieri s'a sfârșit la ora 6.

La ora 9 s'a continuat slujba sfintei liturgii, la sfârșitul căreia a vorbit P. S. Arhiereu, arătând importanța mare a Invierii care va rămânea mereu deasupra oricăror evenimente din istoria lumii; deasupra năvălirilor de popoare barbare, de războaie crâncene, descoperiri de continente, descoperiri științifice ale minții omului etc., pentrucă prin ea ne-a adus Fiul lui Dumnezeu tuturor mântuire de păcate.

A doua zi de Paști, după sfânta liturghie, păr. protopop Cloran a citit frumoasa Pastorală a Inalt Prea Sfințitului Arhipăstor, care în cuvinte calde și cu adânc înțeles învață și sfătuește din depărtare pe păstoriții săi.

Apelul Suveranului

Audienţă colectivă la Palat

Marţi după amiazi în 14 l. c., a avut loc audienţa comună a şefilor de partid la M. S. Regele.

La audienţă a participat şi dl *N. Titulescu*, însărcinat de Suveran, cu alcătuirea unui guvern de uniune naţională.

M. S. Regele a rostit cu acest prilej următoarea alocuţiune:

DOMNILOR!

Precum v'am spus în audenţele individuale ce leaţi avut, de când m'am urcat pe Tronul glorioşilor Regi Carol I şi Ferdinand I, am fost dus de gândul de a strânge într'un singur mănunchi forţele vii ale ţării.

Astăzi am găsit că a sunat ceasul ca această dorinţa să se îndeplinească şi de aceea am însărcinat pe dl Titulescu cu formarea acestui guvern de «Uniune Naţională».

Fiecare dintre Domnille Voastre, în decursul ultimelor luni, mi-aţi expus situaţia grea prin care trecem şi aţi cerut cu insistenţă măsuri grabnice şi energice, pentru îndreptarea acestei stări de lucru.

Ţara are astăzi mai mult ca oricând nevoe de un guvern care să întrunească maximul posibil de forţe, care să ne permită să luăm măsurile cerute de împrejurări.

Nu vreau nici o clipă să pun la îndoială patriotismul Domniilor Voastre şi al partidelor ce le conduceţi, de aceea fac încă odată apel la conştiinţa şi sufletul Domniilor Voastre de români.

Sânt momente în istoria politică a unei ţări, când patriotismul luat în cel mai înalt sens al cuvântului, devine un imperativ absolut.

Acela care, oricare ar fi motivul, se va sustrage dela această datorie imperioasă, va suporta singur răspunderea în faţa istoriei şi a tuturor cetăţenilor conştienţi de nevoile ţării.

Sânt hotărât să întrunesc la un loc, după cum V'am spus, maximul de forţe conştiente de datoria ce le incumbă.

De mai multe zile de când durează criza actuală, fiecare a avut prilejul să şi cântărească cerinţele şi posibilităţile unei colaborări cât mai largi, cât mai sincere şi cu cât mai multe roade folositoare patriei.

Constat cu satisfacţie că asupra programului de guvernare nu sunteţi în desacord şi nu pot crede ca greutăţile ce au rămas şi care derivă din proporţia raporturilor de forţe în această colaborare să poată năruì înfăptuirea Uniunii Naţionale.

De aceea rog ca până mâine seară, înţelegerea între partide să fie desăvârşită, aşa ca acest guvern ce-l doresc din tot sufletul şi adâncul conştiinţei Mele, să se poată înfăptuì chiar în acea zi. România are nevoe astăzi, când greutăţile sânt dintre cele mai mari, şi probabil vor sporì încă, de o guvernare care să strângă cât mai multe forţe.

Acei care cu toată sinceritatea vor răspunde la apelul Meu, vor arăta că sânt conştienţi de rolul politic ce vor să-l joace în această ţară. Dacă, din păcate, această «Uniune Naţională» nu se va înfăptuì, Eu Unul, nu voi purta nici o răspundere, având conştiinţa că am făcut toate sforţările ce le poate face un Suveran în această împrejurare.

*

Reprezentanţii partidelor politice au răspuns la chemarea Suveranului şi au început tratativele de colaborare, — aceste tratative însă, de largă concentrare naţională, n'au dus la rezultatul aşteptat.

Astfel M. S. Regele a încredinţat pe dl N. Titulescu să formeze un guvern cu reprezentanţii tuturor partidelor, sub preşedinţia dlui Titulescu, — guvern care să facă *alegerea Parlamentului*, cu liste separate de partide. Dacă nu se acceptă această formulă, să se facă guvern de funcţionari. In acest guvern să intre şi şefii de partide — fără portofolii — spre a asigura libertatea alegerilor. — Pentru realizarea unora din aceste formule, au început consultările cu şefii de partide.

Cuvinte arhiereşti

— La Invierea Domnului —

IV

Din pastorala P. S. Sale Episcopului IOSIF al Caransebeşului:

...Să ne bucurăm şi să ne veselim, iubiţilor, în această mare şi luminată sărbătoare, căci ea ne aduce aminte, că înviind Isus şi omenimea a înviat din mormântul în care a fost îngropată prin păcatul strămoşilor, prin păcatul neascultării de Dumnezeu din pofta de mândrie. Şi noi am înviat, şi noi ne-am luminat prin Invierea Mântuitorului Isus din mormânt.

Să ne bucurăm, cu bucuria sfinţilor apostoli şi învăţăcei ai Domnului, cari se întâmpinau unii pe alţii cu vestea îmbucurătoare: «*Am văzut pe Domnul*», «*S'a sculat Domnul*».

Sunt multe sărbători, multe ocaziuni, prilejuri de bucurie religioasă, dară nici o sărbătoare nu varsă asupra sufletului nostru, dela mic până la mare, tineri şi bătrâni atâta lumină, atâta plăcere, ca Invierea Domnului şi aceasta e o transplantare, o trecere, o moştenire a bucuriei apostolilor şi învăţăceilor Domnului în sufletele celor credincioşi, cari acum se salută cu frumoasa, şi mult grăitoarea salutare «*Hristos a înviat*», ca odinioară apostolii şi învăţăceii Domnului, «Am văzut pe Domnul", „S'a sculat Domnul".

Această bucurie şi plăcere sfântă împreunată cu preamărirea Mântuitorului Isus şi a sfintei Lui Invieri, se revarsă din sfintele cântări de care răsună acum sfintele noastre biserici, şi care ne înalţă sufletele. Aceasta nu se află la sectanţi, la cei cari s'au depărtat dela dreapta noastră credinţă, pentrucă le lipseşte hrana cea adevărată a sufletului, roua adevăratei credinţe, şi ascultarea necondiţionată de învăţăturile bisericii întemeiate de Domnul nostru Isus Hristos, pentru cari deci, fiecare din noi să ne rugăm bunului Dumnezeu în această luminată zi a Invierii, ca să-i readucă la sânul sfintei noastre biserici, la îmbrăţişarea din nou şi fără şovăire a învăţăturilor ei, pentru care Fiul Său iubit, Domnul nostru Isus Hristos a suferit moartea pe cruce.

...Rog pe bunul Dumnezeu, ca nici odată să nu vă lipsească de Harul Său preaînalt, ci totdeauna să vă întărească şi ocrotească luminându-vă mintea, ca cunoscând Adevărul, care este Isus Hristos, să-L primiţi şi să rămâneţi întru El şi învăţăturile Lui, respingând toate ademenirile vrăjmaşe ale satanei, încălzindu-vă inima, să se înmulţească dragostea voastră către Isus Hristos Mântuitorul şi Răscumpărătorul nestru, şi nici odată să nu se răcească; să vă curăţească sufletul vostru de toată întinăciunea păcatului, ca astfel: luminaţi, încălziţi şi curăţiţi să fiţi pururea lăcaş plăcut al lui Dumnezeu. Căci, zice sfântul apostol Pavel către Corinteni: «Au nu ştiţi că sunteţi biserica lui Dumnezeu şi că Duhul lui Dumnezeu locueşte în voi», «Au nu ştiţi că trupul vostru este biserica Duhului sfânt...».

Sfârşitul unei monarhii

Spania republică! — acesta este evenimentul zilei. In urma abdicării regelui Alfons XIII, în ziua de 14 April 1931 s'a proclamat republica, şi un guvern provizoriu republican, în frunte cu Alcala Zamora, a luat puterea.

In aceeaş zi, seara, regele a părăsit Madridul, plecând spre frontieră.

La ministerul de interne s'a arborat steagul republican. O mulţime imensă de cetăţeni ai capitalei a făcut, în perfectă ordine, mari manifestaţii în străzile centrale, aclamând guvernul provizoriu al republicei spaniole.

Prim-ministrul Zamora a adresat naţiunii întregi un mesaj, în care îi

FOIŞOARA

Propovăduind...

— Amintiri —

In ziua când am fost hirotonit ca preot, sufletul meu a trăit clipe de profundă bucurie duhovnicească.

Sfaturile părinteşti, îndrumările în domeniul pastoral, ce mi le-a dat cu atâta căldură Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae, au rămas adânc gravate în sufletul meu.

Mi-a zis: «Vei avea multe greutăţi: şi le vei învinge, dacă vei sta în continuă uniune cu Acela care a biruit lumea».

M'a îndrumat la propagandă religioasă continuă, prin organizarea tineretului în Societatea Sf. Gheorghe şi întărirea sfintelor învăţături ale bisericii noastre ortodoxe.

In dragostea mea, pentru misiunea încredinţată, mi se părea sarcina atât de uşoară...

Mi-am adus aminte de orele de curs dogmatic, când Inalt Prea Sfinţitul ni-a făcut câteva prelegeri model în lipsa profesorului, care era bolnav:

Studiaţi profund dogmatică. Trataţi adevărurile dogmatice, în predici, în măsura în care le poate asimila poporul. Dogmatica nu este chestiune de instrucţie. Aceea ce avem să propovăduim ca preoţi, trebue trăit cu cugetul, cu viaţa ta; zi de zi să te identifici cu acest studiu şi să nu-l priveşti numai ca obiect pregătitor de examene. Dogmatica trebue studiată temeinic.

Pentru omul tinăr nu va fi atrăgătoare; dar, după ce ai aprofundat-o, după ce ai văzut că ţi-ai alcătuit o concepţie de viaţă, despre Dumnezeu, despre rostul tău ca om, înţelegi valoarea ei...

Greşesc acei preoţi, cari se mărginesc la câteva predici cu caracter moral. Mântuitorul Hristos nu s'a răstignit pe cruce pentru morala: să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, să nu... Propoveduirea creştină nu înseamnă morala codului penal: să nu furi, să nu bei, să nu batjocoreşti...

Sânt preoţi tineri cari învaţă pe credincioşi cum să-şi crească copiii după «igienă», dar nu ştiu să propovăduiască pe Hristos... O astfel de propovăduire este asemenea vorbei acelui grădinar, care ar zice pomilor nealtoiţi: «Voi, dragilor pomi, să faceţi poame bune; să nu mai faceţi poame pădureţe!»

Ce trebue dar să faci? Ca pomul aşa este omul. Trebue să-l altoieşti în Hristos. Numai aşa poţi să fii apostol.

Nu poţi fi apostol, când nu cunoşti Dogmatica şi n'ai aprofundat-o.

Toate cunoştinţele câştigate să le meditezi, să le dai viaţă, să le trăeşti... Superficialitatea este duşmanul cel mai mare al omului.

Sufletele care trăesc la suprafaţă, nu pot să găsească pe Dumnezeu. Dogmele de credinţă nu sânt produsul experienţei, nici al ştiinţei, ci sânt revelaţii din partea lui Dumnezeu. Trebue să te pătrunzi de aceste revelaţii, ca ele să cadă ca o ploaie, la bună vreme, asupra sufletului. Să te concentrezi în tine însuţi: de câte ori un suflet se pogoară în sine, acela găseşte pe Dumnezeu... —

Mă opresc la aceste câteva sugestii care ni s'au dat într'o oră, cu sfatul de-a nu lua notiţe — ca să fim mai atenţi, — însă sânt sigur că toţi colegii mei şi-au înscris adânc în minte îndrumările alese şi învelite în căldura dragostei, care ni-a înălţat moralul şi a sădit atracţie şi iubire în suflete pentru acest studiu, ale cărui principii sânt eterne.

Pr. *N. I.*

Despre „Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal"

Intr'o dare de seamă despre cartea dlui profesor *Silviu Dragomir*, «Istoria desrobirii religiosse a românilor din Ardeal», cunoscutul publicist, dl Alexandru Hodoş, scrie în «Universul» dela 6 April 1931 următoarele:

...Dl Silviu Dragomir a răsfoit documente uitate în arhiva universităţii săseşti din Sibiu, le-a cercetat filă cu filă, le-a tălmăcit, le-a comparat, a tras concluzii pentru a reconstitui cu strictele metode ale ştiinţei, vie şi exactă, priveliştea tumultoasă a îndârjirii cu care poporul românesc din Ardeal, scuturându-se din resemnarea sa, şi-a apărat libertatea religioasă faţă de impilatori. Lucrarea a reuşit de minune.

Sânt în ea figuri de epopee, cari de mult se cuvenea să fie scoase din obscuritatea anonimatului, spre spre a-şi lua locul cuvenit în rândul mucenicilor consacraţi ai simţirii româneşti.

E popa Ioaneş din Galeş, care a mucezit de viu în temniţa dela Kufstein, e popa Cosma din Deal, e popa Petru din Cărpiniş, e popa

aduce salutul din partea noului guvern, şi cere ca, în entuziasmul său, Spania să-şi păstreze toată demnitatea şi să se arate la înălţimea clipelor prin care trece.

Noua constituţie a Spaniei va fi conservatoare şi tot odată protivnică direcţiilor extremiste.

Ca să se ştie. Am publicat în numărul trecut al foii noastre hotărârea parlamentului cu privire la salariile preoţeşti.

Şi în această chestiune clarissimii dela Blaj, spijiniţi de deputaţii uniaţi, au căutat să vâre în amendamentul admis de dl ministru şi de comisiunea delegaţilor un singur cuvânt, pe care dacă nu l-ar fi observat deputatul Florea Drăghici şi nu protesta energic contra mistificării legii, biserica greco-catolică ar fi rămas favorizată şi fără a se face vreo reducere precum s'a făcut în bugetul bisericii noastre.

Ca cetitorii noştri să se convingă de modul iezuitic cum au operat uniaţii în parlamentul ţării şi în această chestiune, vom publica după Monitorul Oficial, atât textul original al legii, cât şi textul modificat şi întregit, prezentat de clarissimul D. Man în calitate de raportor:

Text original:

«Pentru a asigura un egal tratament al diferitelor culte, bisericile unite şi minoritare vor face în cursul anului suprimări în bugetul lor respectiv».

Textul prezentat de D. Man:

«Pentru a asigura un egal tratament al diferitelor culte, bisericile unite şi minoritare vor face în cursul anului suprimări *posibile* în bugetul lor respectiv».

Păr. deputat Drăghici a declarat, că a văzut textul original al amendamentului semnat de dl ministru Costăchescu, scris la maşină, însă în acel text n'a văzut scris cu maşina cuvântul «posibile», ci acest cuvânt este adăugat cu cerneală.

Păr. Drăghiciu a accentuat că biserica ortodoxă cere ca biserica unită să facă acele reduceri ca şi cea ortodoxă, şi deci pretinde să se suprime cuvântul «posibile» şi să se menţină textul aşa cum a fost scris la maşină. Se îndreaptă către deputaţii juristi şi-i întreabă, dacă se poate ca într'o lege să existe cuvântul «posibile». Pr. Drăghici a fost viu aplaudat pe băncile majorităţii.

A sărit asupra păr. Drăghici toată ceata uniată, clerici şi mireni, chiar şi voinicul Ilie, care zilele trecute se păruise cu alt coleg ejusdem farinae chiar în cameră.

La întrebarea păr. deputat Cosma, că cine a scris cu cerneală cuvântul «posibile», alt clarissim de pe Târnave, A. Popa, a declarat: «L-a scris dnul ministru Costăchescu cu mâna dsale, eu am fost martor».

Adecă ce se întâmplase? Fariseii şi cărturarii uniaţi au ţinut un conciliabul, s'au dus pe capul dlui Costăchescu, pe care se vede că l-au hipnotizat de-a binele şi a adaus cuvântul «posibile». În faţa păşirii energice a păr. Drăghici, însuşi dl ministru Mihalache, simţindu-se jenat de modul iezuitic cum operează ciracii dsale din Ardeal, în numele guvernului a renunţat la cuvântul «posibile».

La desbaterile ce s'au iscat la cameră în legătură cu acest proiect dl D. Man vicepreşedinte şi leanderul uniţilor a făcut nişte afirmaţiuni pe cât de neadevărate, pe atât de temerare şi cu reacredinţă şi ne miră cum nu s'a găsit nimeni să-l pună la punct cum se cuvine. Oricine ia bugetul pe 1931 se poate convinge, că pe când leafa canonicilor *uniţi* este de 17,140 Lei lunar, a celor romano-catolici *maghiari* 15 550 Lei şi a celor *ortodocşi* abia 10,470 Lei. Cum se poate deci afirma că «cea mai mare leafă o au preoţii ortodocşi, şi mijlocia o avem noi uniţii». Poate să arate păr. D. Man ce *consilieri cumularzi* are biserica ortodoxă din Ardeal, cum afirmă cu multă emfază? La început a afirmat că s'au suprimat paracliserii, ca apoi după ce a fost strâns cu uşa să afirme că şi alţi consilieri au fost suprimaţi. «S'au suprimat unul din postul celor ce deţineau două posturi afirmă păr. Man. Or aceste suprimări noi n'am putut să le facem în Cultul Bisericei unite, pentru *că nu avem cumularzi*. Aşa încât biserica unită n'a putut realiza în aceeaş măsură reducerile făcute de biserica ortodoxă. Acesta este adevărul adevărat şi Dv. trebue să-l ştiţi» (Mon. Of. p. III Nr. 80 pag. 2382). Cel mai *sfruntat neadevăr* iezuitic prezentat cu nemaipomenit tupeu, ca să înducă în eroare pe ascultători. Efectul s'a ajuns, căci nu s'a găsit nici un deputat să-i răspundă cum se cuvine şi să-l pună la punct!

INFORMAŢIUNI

† **Dr. Eugen Meţianu.** Familiile Meţianu şi Garoiu din Braşov au profunda durere să aducă la cunoştinţa rudeniilor şi prietenilor încetarea din viaţă a advocatului, decan al Baroului Braşov, *Dr. Eugen Meţianu*, în vârsta de 66 ani, întâmplată în 8 April 1931. Dispărutul fiu al neuitatului mitropolit Ioan Meţianu, a luat parte activă, timp de 40 de ani, la viaţa noastră publică înainte şi după marele războiu şi s'a bucurat de multă trecere şi simpatie în societatea braşoveană. Înmormântarea i s'a făcut Sâmbătă în cavoul familiar dela Zărneşti în prezenţa unei numeroase asistenţe de intelectuali şi ţărănime. Odihneasca în pace!

Abecedar unic. Comisia, pentru alegerea celui mai bun abecedar, şi-a încheeat lucrările. Raportul comisiei — din care fac parte dnii G. Antonescu, O. Ghibu, I. C. Petrescu, D. V. Ţoni şi dna Natalia Valeriu, profesoară de pedagogie, — conchide că nu poate fi premiată nici una din lucrările prezentate. Autorii celor mai bune lucrări vor fi chemaţi să conlucreze la alcătuirea unui manual unic, sub directa supraveghere a comisiei.

Risipă şi încă ceva. Un ziar din capitală află următoarele: Tocmai în ziua când guvernul Mironescu plecă dela putere, la tribunalul din Bucureşti se împrotocolă, *în numele partidului naţional-ţărănesc*, un contract de vânzare-cumpărare. Partidul pomenit îş cumpără adecă, pentru localul clubului său, *palatul* din Calea Victoriei Nr. 31, pentru suma «bagatelă» de *cincisprezece milioane* lei. Clubul partidului, în vremea opoziţiei sale de zece ani, era instalat în camere închiriate şi cu totul modeste — în lipsa de fonduri. Astăzi partidul a plătit, fără greutate, 15 milioane lei pentru noua clădire a clubului său... Dacă lucrul este adevărat, viitorul guvern n'are oare nimic de zis?

Indreptare. În foişoara nrului precedent, la *Notiţe*, pag. 6, în loc de «Zaharia Carcalachi, — Le întâlnim»... să se citească: *Zaharia Carcalechi, — Îl întâlnim...*

Organizaţi Oastea Domnului! Publicăm, în fruntea numărului de faţă, articolul ce ni-l trimite păr. Pr. Iuliu Moldovan din Laslăul mare, prot. Târnava, în chestia mişcării de propagandă misionară făcută de «Oastea Domnului», cea mai minunată asociaţie creştină, cu care putem lupta împotriva sectelor. Păr. din Laslăul mare ne scrie despre «Oastea Domnului»: «Eu am înfiinţat-o de vreo 2 ani şi am pus stavilă propagandei sectarilor cari m'au încunjurat de toate părţile. Pot afirma, că Oastea Domnului e cea mai bună organizaţie cu al cărei ajutor putem învinge sectele religioase în fiecare comună... Fie aceasta un îndemn pentru toţi de a se pune pe lucru, mai ales pentru aceia cari au de lucru cu sectele la ei acasă. Nu vor regreta. Dar bine vor face şi cei cari nu au sectari în comună, dacă vor da fiinţă «Oastei Domnului» înainte de a fi atacaţi de sectari, — ca act de prevenire, — şi se vor bucura mai târziu. Pe la noi sectarii nu mai au frică de nici o autoritate».

ŞTIRI LOCALE

Vaccinare. Părinţii acelor copii, cari s'au născut până la 1 Martie a. c., dar n'au fost vaccinaţi, sau au fost vaccinaţi fără rezultat, sânt invitaţi a se prezenta cu copiii lor în timpul dela 20—30 April a. c. (cu excepţie zilelor de Duminecă şi sărbătoare) la ora 15 (3 după masă) în sala cea mare a primăriei, Str. Mitropoliei Nr. 2, spre vaccinare şi revaccinarea copiilor. Contravenienţii vor fi amendaţi.

Primăria Municipiului Sibiu

Poşta redacţiuni

Mai multora: Oficiul cassei arhidiecezane nu poate plăti avansuri nici acum. Instrucţiunile de salarizarea clerului au sosit abia în săptămâna Patimilor. Se compun statele de plată pe luna Ianuarie 1931. În luna Mai se va putea plăti salariul pe o singură lună, adecă pe Ianuarie 1931. Pentru cei-ce au obţinut gradaţii noui pe 1931, se va face Tablou deosebit, care să se înainteze pentru verificare, la Minister. Plata acestor gradaţii se va face ulterior. Plătirile salariilor în anul 1931 se vor face pe lângă chitanţe. Chitanţele se vor trimite la timp preoţilor. Ele însă vor fi valabile numai atunci, când vor avea iscălitura perceptorului, că preotul şi-a achitat impozitul pe diferitele trimestre din 1931.

Ioan din Poiana, şi sânt apoi, plugari umili, neînvăţaţi cu mânuirea vorbii, ca alde Bucur Bârsan, Oprea Miclăuş şi Radu Săbău, cari scriau în 1794 mitropolitului sârbesc: «*Iar pentru credinţa strămoşilor noştri sântem gata a suferi şi mucenicie grea sau izgonire din această împărăţie, iar legea nu o vom lepăda*».

Dintre ei răsare chipul iluminat al călugărutui *Sofronie*, al cărui nume va rămânea legat de-apururea de reînvierea bisericii ortodoxe din Ardeal. Dl Silviu Dragomir ni-l prezintă astfel: «El n'a fost un erou după chipul şi asemănarea marilor revoluţionari ai bisericii din Apus, n'a avut o cultură teologică mai adâncă şi n'a strălucit zarea îndepărtată întruchipând idealul de libertate al neamului său. Dar Sofronie a fost un om de voinţă şi în clipa aceea hotărâtoare el a îndeplinit unicul rol ce se putea cere dela un conducător: a pus în cumpănă pentru întâia oară conştiinţa forţei proprii a poporului românesc din Ardeal şi a adus astfel cauza bisericii sale la izbândă desăvârşită. Deşi fanatismul poporului depăşise orce limită, nici un strop de sânge nu a pătat revoluţia sa. Cu măsura de prudenţă înăscută în firea ţăranului român şi cu o rară disciplină de sine, n'a urmărit decât idealul libertăţii religioase şi reînvierea bisericii strămoşeşti». —

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal e o minunată cronică a faptelor săvârşite de mulţimea însăşi. Personajul principal al tragediei, de data aceasta, e poporul întreg. Nu sânt generali în strălucitoare uniforme, nu sânt meşteri diplomaţi în fireturi, nici măcar iscusiţi predicatori ai unei dogme. Dar, cine vrea să înţeleagă taina rezistenţei noastre împotriva tuturor loviturilor soartei, să răsfoiască aceste capitole pline de curaj simplu, de curată mărturisire a sufletului popular, în care se răsfrâng peripeţiile diferite ale unei bătălii, din care, în cele din urmă, am ieşit învingători. O naţiune, care a ştiut să găsească din propriul ei instinct atâtea mijloace pentru a-şi apăra libertatea de credinţă, nu putea să nu-şi realizeze, într'o zi, deplina sa unitate politică.

In Biblioteca Povestirilor Morale, îngrijită de vrednicul preot *A. Nana*, Odorhei, a apărut Nr. 13 cu titlul: *Din viaţa Domnului*, trei legende biblice, de Pr. A. Nanu. Preţul 10 Lei.

Din trecute vremuri

— Notiţe istorice —

(x) Conform poruncilor date de stăpânirea dela Viena de pe vremuri, generalul *Buccow*, de prea jalnică pomenire pentru Ardealul ortodox, a desfăşurat o activitate cu mijloace barbare împotriva credincioşilor bisericii ortodoxe ardelene.

Teroarea acestui comandant al împărătesei regine Maria Terezia este expusă documentat în volumul II, de curând apărut, al publicaţiei: *Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII, de Silviu Dragomir* (p. 234 şi u.).

Câteva precizări, în legătură cu activitatea amintită a generalului Buccow, găsim şi în revista săptămânală sibiană, *Kirchliche Blätter*, Nr. 13, din 26 Martie 1931, şi anume în articolul cu însemnări contimporane de Georg Conrad al. Engether şi *adaose* făcute de mâna lui Iohann *Seivert*, parohul săsesc al Guşteriţei. In aceste adaose ale parohului se spun şi următoarele (în traducere):

1761, Mai 18. Generalul comandant baronul de Buccow, cu baronul Dietrich şi baronul Möringer călătoresc la Ocna (Sibiului) *şi iau biserica dela români* (dela ortodocşi şi o dau uniţilor). *In 26 Mai se petrece acelaş lucru la Răşinari, unde nu era decât un singur român unit, dar erau şase preoţi uniţi* (*wo nur ein uniter Wallach, aber 6 unite Popen waren*). *In 28 Mai generalul călătoreşte cu acelaş gând la Făgăraş. Ortodocşii* (*die Altgläubigen*) *îşi pierdură biserica, unde nu se găseau decât 8 uniţi, dar primiră învoirea să-şi clădească una nouă.* —

Despre Buccow, mai însemnează Seivert:

In 18 Mai (1764) *spre seară moare generalul comandant baronul de Buccow pe neaşteptate în urma unui nou orbalţ* (*an einem zurückgetretenen Rothlauf*).

Astfel Buccow muri tocmai în ziua când, înainte cu trei ani, pornise spre Ocna, să despoaie de biserică pe românii ortodocşi ocneni.

Cartea Facerii, roman de *Eugen Goga*, două volume. Preţul 160 Lei. Editura «Cultura Naţională», Bucureşti. O sinteză a societăţii româneşti frământate de impulsiunile Orientului şi de îndemnurile Apusului, în vremea marelui războiu pentru unire.

„FRUMOASA“ Intreprindere industrială de lemne s. a. din PETREȘTI

Convocare.

Domnii acționari ai s. a. «FRUMOASA», intreprindere industrială de lemne din Petrești, prin aceasta se convocă la

a VII-a adunare generală ordinară

care va avea loc la sediul societății în Petrești, în ziua de *30 Aprilie 1931, la ora 3 p. m.*, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Bilanțul pe anul 1930, raportul consiliului de administrație și al comitetului de cenzori, darea absolutorului.
3. Distribuirea profitului net.
4. Fixarea jetoanelor.
5. Alegerea întregului consiliu de administrație și a comitetului de cenzori.
6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari vor să participe la adunarea generală, sunt invitați a depune acțiile la casseria societății din Petrești, cel puțin cu 3 zile înainte de adunare.

Petrești, la 1 Aprilie 1931.

Consiliul de administrație.

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1930.

Activa			Pasiva		
Cassa in numerar		190.531·—	Capital societar		900.000·—
Fabrica de cherestea și instalațiuni		784.485·—	Fond de rezervă		87.654·—
Imobile		100.000·—	Rezervă specială pentru creanțe dubioase		224.272·—
Lemn rotund		6.407.317·—	Cauțiuni		2.060·—
Marfă fasonată		1.203.469·—	Creditori		8.686.215·—
Materiale de uzine		18.123·—	Beneficiu:		
Inventar		1·—	Report 1929	6.090·—	
Debitori		1.211.645·—	Beneficiu net 1930	9.280·—	15.370·—
		9.915.571·—			9.915.571·—

Contul Profit și Pierdere

Cheltuieli			Venite	
Cheltueli generale		851.676·—	Report din anul 1929	6.090·—
Amortizări		101 939·—	Beneficiu brut	999.244·—
Abscrieri		36.349·—		
Beneficiu:				
Report 1929	6.090·—			
Beneficiu net 1930	9.280·—	15 370·—		
		1.005.334·—		1.005.334·—

Petrești, la 31 Decemvrie 1930.

Pentru contabilitate: Toma Preiss m. p.

DIRECȚIUNEA:

August Höcker m. p., președinte. Victor Herzfeld m. p. Dr. Aurel Muntean m. p. Dr. G. Măcelar m. p. Dr. Lionel Blaga m. p. Dr. Ion Onițiu m. p. Dr. Emanuil Stern m. p. Dr. Petru Nicolaus m. p.

Verificat și găsit conform cu registrele.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: (15) 1—1

Petrești, la 8 Aprilie 1931.

Ioan Rebega m. p., președinte. Aurel Bojitia m. p. Juliu Gazdik m. p.

Publicațiune (16) 1—1

Subsemnatele bănci, având în vedere atât situația generală economică-financiară, cât și dispozițiunile legii contra cametei, publicată în Monitorul Oficial Nr. 77, dela 2 April a. c., care prevede o importantă reducere a dobânzilor dela tot soiul de împrumuturi, au decis scăderea din nou a dobânzilor la depuneri spre fructificare pe livrete și în cont-curent, și anume: Pentru depuneri în contcurent cu 1% la 5% bruto, pentru depuneri la vedere pe livret în Lei cu ½% la 6% bruto; pentru depuneri la vedere pe livret în valută străină la 3½% bruto.

Această hotărâre se va pune în aplicare pentru depunerile noui în Lei sau orce altă valută, începând cu data de 15 April a. c., pentru depunerile vechi la vedere dela 16 Mai a. c.

Dobânzile pentru depuneri în prezent blocate se vor reduce numai dela data expirării termenului de blocare.

Sibiu, 9 April 1931.

„Albina“ institut de credit și de economii
Banca Ardeleană și Cassa de Economie suc. Sibiu
Banca de Industrie și Comerț s. a. Sibiu
Banca Comercială Italiană și Română, sucursala Sibiu
Cassa Generală de Economii în Sibiu
Institutul de Credit Fonciar din Sibiu
Banca Centrală pt. ind. și comerț sucursala Sibiu
Banca „Americana“, Sibiu
Banca „Oașia“ s. a. Sibiu

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizația Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură — aduc la cunoștința On. public, că în atelierul meu se execută în orice mărime, cu prețuri moderate, orice Icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulțămire și recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(12) 2—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

Nr. 472 (21) 2—3

Concurs

In conf. cu ordinul Ven. Cons. arhiepiscopesc Nr. 2515 pentru ocuparea postului de capelan «cum jure succesionis» pe lângă neputinciosul paroh Ilariu Reit din parohia de cl. II-a **Poarta** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele sânt: jumătate din toate venitele din parohie și din dotația dela stat.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sunt poftiți să-și înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termen, Oficiului protopopesc ort. rom. Bran, Zărnești, jud. Brașov, și să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu credincioșii.

In înțelegere cu consilul parohial
Zărnești, 30 Martie 1931.

Vasile Stoicanea
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura

Semințe creștine
sădite
în ogorul românesc
de
Pr. Ic. I. Mălăescu
Tomul III
Prețul Lei 125 + spese Lei 20

Sectele din România
de
Arhiereul Grigorie L. Botoșăneanu
Prețul Lei 30 + spese Lei 15

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru“ 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia“... Lei 25
3. „Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii“ Lei 17

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea
„La picioarele Mântuitorului“
Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană
de
Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu
Cântări funebrale
pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan
Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut cartea binevenită:
MIC DICTIONAR
Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș.** Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoțimi și a bibliotecilor parohiale.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare
Registre de tot felul
✦ legate și broșate ✦
pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu
prețuri moderate

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcușe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu prețurile cele mai moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 22 April 1931 Nr. 32

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII” SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ministru președinte Nicolae Iorga

O deslegare fericită!

Guvernul de uniune națională, încercat și în formă de concentrare limitată, nu s'a putut înfăptui.

Astfel dl N. Titulescu, expunând Suveranului dificultățile mari și neașteptate de constituire a guvernului de concentrare, a rugat pe M. Sa Regele să-l desărcineze de misiunea încredințată, — ceeace Suveranul a admis, dând apoi, în aceeaș zi, Sâmbătă, însărcinare dlui *N. Iorga* să formeze guvernul nou. Dl N. Iorga primește sarcina.

Lista, noului guvern constituit, este următoarea:

N. Iorga, președintele consiliului, ministru al instrucțiunii și cultelor, ministru de interne ad-interim,

C. Argetoianu, ministru de finanțe și ad-interim la afaceri străine,

Dr. I. Cantacuzino, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale,

M. Manoilescu, ministrul industriei și comerțului,

General *Ștefanescu-Amza*, ministrul armatei,

C. Hamangiu, ministrul justiției,

Gh. Ionescu-Sisești, ministrul agriculturii și domeniilor,

V. Vâlcovici, ministrul lucrărilor publice și al comunicațiilor.

La solemnitatea jurământului, depus în seara de 18 April, după ce preotul palatului a celebrat serviciul religios, *M. Sa Regele* adresează guvernului următorul cuvânt:

După o criză care a durat mai mult ca de obicei sunt mulțumit că s'a putut forma guvernul acesta cu Domniile Voastre. Unii, chiar dacă sunteți în vre-un partid politic, v'ați descătușat prin intrarea în acest guvern de anume considerațiuni, în care deslegați de orce interes în afară de cel al binelui țării, sunt sigur că veți lucra așa încât să corespundeți așteptărilor tuturor.

In aceste timpuri grele este nevoe de muncă și administrație cinstită. Nu este nevoie de formule prea complicate și prea ingenioase pentru a răspunde nevoilor de azi. Se cer formule simple și drepte, care prin muncă și cinste să fie aplicate fără șovăire. Sunt sigur că voi le veți găsi și veți păși pe calea pe care întreaga țară și cu Mine așteptăm dela voi.

Răspunsul dlui prim-ministru N. Iorga:

«Majestate,

In numele meu și al colegilor mei vă mulțumesc pentru bunele cuvinte de întâmpinare.

Vom face tot ce putem ca să răspundem încrederii Majestății Voastre fără a fi stăpâniți de alte sentimente decât acela de devotament față de Suveran și de nesfârșita iubire față de țară.

Chemați la o situație de răspundere pe care nici unul din noi n'a cerut-o, asigurăm pe Majestatea Voastră că vom căuta să nu scriem în istoria țării un capitol nevrednic de cele mai bune care l-au precedat.

La vârsta mea omul nu mai e dominat de nici o ambiție deșartă, ci numai de dorința de a face bine și de a isprăvi frumos.

Câte puteri am, le voi întrebuința fără cruțare și, când ele nu vor ajunge, cei mai tineri dintre membrii consiliului îmi vor fi de sigur în ajutor.

Astfel sper că Majestății Voastre nu-i va părea rău de momentul când a crezut în noi».

*

Unul dintre devotații sfetnici ai M. Sale Regelui, Profesorul ilustru care a dobândit de mult întreaga dragoste și recunoștință a neamului, distinsul reprezentant al culturii române în marea străinătate, celce continuă să-și închine toată viața studiului și binelui obștesc, dl *Nicolae Iorga*, stă astăzi în fruntea noului guvern chemat să fie spre folosul țării și al Coroanei.

Vechiul profesor nu s'a isolat în catedră și în bibliotecă, ci intrând în viața activă luptătoare, a adus și aici acea *înălțime morală* ce i-o recunosc toți prietenii și toți adversarii de ieri și de azi.

In slujba unui ideal, N. Iorga rămâne totdeauna icoana grăitoare a însuflețirii nobile și a cumpătului de om înțelept.

Ridicat la loc de înaltă cinste prin încrederea Suveranului, noul șef de guvern va sta de pază neadormită, în zilele grele, la realizarea aspirațiilor țării, prin aceeaș muncă stăruitoare și morală și creștinească, în care s'a deosebit și până acum.

Ardealul, cu satele sale de preoți și de plugari, de tineri și bătrâni, asigură din nou pe uriașul culturii românești de toată stima și iubirea sinceră ce i-o poartă, nădăjduind că prim-ministrul țării, sprijinit de priceperea încercaților săi colaboratori, prin muncă creatoare, va întări prestigiul și autoritatea statului în lăuntru și în afară de hotare. —

In aceste împrejurări, ce se așteaptă dela *presa* noastră? Dl N. Iorga, ca președinte al consiliului de miniștri, ne face, în numele guvernului său, următoarea declarație:

«Așteptăm dela presă—care creiază atmosfera bună ori rea în care se mișcă regimurile politice și care e răspunzătoare pentru influența ce o exercită asupra spiritelor, — o atitudine de loialitate pe care trecutul fiecăruia din noi o merită... Guvern de strictă observare a legilor, bun cu cei buni, aspru cu cei răi, vom sprijini o guvernare, pe care nu noi o putem mărgini în timp, pe două temelii neclintite: perfectă *ordine* și neșovăitoare *dreptate*».

Așa să fie!

Marelui român Nicolae Filipescu. Pe una din piețele Bucureștilor se va înălța, din inițiativa Senatului român, un monument întru veșnicirea numelui *Nicolae Filipescu*, bărbatul iubitor de neam și înălțat la glorie de marile lui virtuți cetățenești. Spre a se putea ridica acest monument, senatul României adresează un apel către toți românii de pretutindeni, cu îndemnul călduros să dea obolul lor cu aceeaș dragoste și avânt, cu care Nicolae Filipescu a slujit țara și neamul.

La dispoziția contribuitorilor s'au pus liste de subscripție publică în toate orașele țării.

La situație

Opinia publică și toți bărbații noștri de stat se frământă din greu și fac deosebite planuri, cu care vor a ne trece peste criza economică ce apasă de atâta timp bugetul de stat și buzunarele contribuabililor.

Cel ce va putea dà cheia deschiderii secretului care ne duce la mântuire, va fi numit mare bărbat de stat, și va și merita acest nume...

Se zice, că oarecând doi gospodari s'au hotărât să-și ridice fiecare câte-o locuință, care i-ar apăra de nestatorniciile vremii. Unul din ei s'a chibzuit ce să facă. S'a și așternut la muncă, și casa în scurt timp i-a fost ridicată din temelie și a putut-o luà în folosință. Ostenelile i-au fost mari până ce și-a zidit-o, a trebuit să-și impună oarecare lipsuri simțite, ca lucrul să poată merge înainte. Și le-a impus cu abnegație, și n'a regretat truda depusă la întocmirea căminului său.

Celalalt și-a zis: E mare treabă a-și întemeia omul casă de adăpost! Mie îmi trebue neapărat căminul, dar ca să nu obosesc mult și să nu cheltuiesc și mai mult, nu-mi voi supune muncii umărul, mă voi încrede în soarte după proverbul care zice: Mergi încet, s'ajungi departe. Acesta deci, ca să nu muncească din toate puterile, s'a încrezut sorții, și din când în când a adunat câte o peatră trebuincioasă locuinței sale, dar n'a dat zor lucrărilor de zidire. In cele din urmă casa veche ce o mai avea, s'a ruinat, și în loc de adăpost sub coperiș, omul a rămas cu locuința sub cerul liber.

Spre fatalitatea aceasta, mi se pare, mergem și noi.

Ce trebuia să facem, ca să nu ajungem în halul în care ne sbatem? Se cerea să păstrăm ceva din însuflețirea în care ne aflam când ni s'au lărgit granițele ce cuprind aproape totalitatea românilor.

In loc de aceasta, conducătorii noștri politici, mai mari și mai mărunți, dela început s'au coborât într'un politicianism feroce, cu lupte pe viață și moarte.

Un materialism detestebil ne face să lăpădăm tot ce e sfânt şi aducător de fericire. Asalturile, date mereu, au dus şi duc la golirea tesaurului public şi la săcătuirea contribuabililor.

Unde sântem azi, o simţim: în sărăcie lucie şi fală goală.

Vorbim earăş despre timpul regenerărilor. Regenerările vor veni însă numai după ce, aducându-ne aminte de înălţarea sufletească de care am fost pătrunşi la începutul întregirii neamului, vom ridică cu mai multă credinţă ochii nostri spre cer, ear patria ni-o vom cinsti ca pe aşezământ dumnezeesc, menit a asigură ordinea morală şi socială propoveduită de biserică.

Nu se poate vorbì de ordine acolo, unde cetăţenii nu cinstesc tradiţiile religioase ale bisericii, ci privesc statul mai ales din punct de vedere egoistic şi bun numai de stors.

Mari şi mici să cultivăm în popor patriotismul ideal. Masonii, francmasonii, şi alţi *soni* câţi mai sânt între noi, nu vor duce la biruinţă ideea de stat român. Ideile lor periculoase, pentru ordinea de stat, le prea tolerăm, în loc să le înfierăm.

Persoane fără Dumnezeu, vedem ce stricăciune aduc în stat: Deprinderile cu luxul, cu speculele neiertate şi toată oastea de rele morale care încep a străbate şi în poporul de rând.

E vorba acum de un nou guvern, care să ne scoată din stările în care am ajuns. Apoi să se ştie, că reformele sale vor fi salutare numai dacă înlătură pe toţi farsorii, de or ce categorie, dela trebile publice.

In bugetul de stat, va trebuì să se introducă mai multă ordine, şi tot ce nu e folositor, ci e lux, să se omită.

Am cetit că deficitul de stat, în lunile Ianuar—Martie, din acest an, face două miliarde. Asigur pe toată lumea că deficit nu ar fi de nici un ban, dacă opinia publică ar fi încredinţată, că se întrebuinţează bine fiecare ban al său plătit în vistieria statului. Am auzit ţărani rostindu-se că li este ruşine de cele ce se petrec la noi, de jafurile în avutul public şi în aşezămintele cu caracter umanitar. Unii declară, că dacă ar şti că statul nu poate ieşì pe altă cale din încurcături, ei din propriul lor indemn şi-ar da oaia, capra, viţelul şi purcelul pe altarul statului, numai să aducem odată rânduială şi să ne creiăm condiţii necesare de trai ca români în ţară românească!

Toate s'ar săvârşì, când încrederea în organele de stat va fi deplină şi când nime nu va râvnì la poziţii în scop de îmbogăţire, ci ca să servească binelui *public*.

Se cere dar măturarea gunoiului, îngrămădit înaintea casei celei mari, care e statul.

Se fac azi cruţări, se aplică curbe. Dar ceva nesănătos este în jurul acestora. In loc să se zică: Salarele de pe o lună, sau o jumătate de lună, nu se plătesc nimănui, s'a inventat — scara procentelor, care nu e dreaptă şi nu se aplică la toate venitele. Oare nu mai bucuros îmi dau salarul de pe o lună, sau jumătate lună, sau şi mai mult, numai să pot calcula şi eu cum mi se aplică scara şi să pot controla oare toţi funcţionarii se conformează ei? Excepţiile sânt multe şi opinia publică zice: procentele de salare se trag dela cei mici, dar suspuşii — sub diferite pretexte — sânt scutiţi.

Atâtea dări şi încrucişări de dări se plăzmuesc, încât deficit în bugetul statului n'ar trebuì să fie...

Inchei cu dorinţa, ca pe toate terenele să se introducă *cruţările* şi la baza tuturor administraţiilor să stea adevărul şi dreptatea.

Să se pună frâu tare favoritismului politic.

Apelul, la patriotismul cetăţenilor, numai aşa ar găsì răsunet. N'ar rămânea plugar, ziler, meseriaş, industriaş, funcţionar care să nu-şi dea obolul pentru patrie, când ea e în pericol, şi când ştie că obolul său e picur ce măreşte grămada tezaurului *public* şi nu pe al unora mai mult sau mai puţin nevrednici.

Prot. *Vasile Gan.*

Legea cumulului

In Monitorul Oficial Nr. 77, din 2 April 1931, s'a publicat legea cea nouă a cumulului de funcţiuni publice. Dispoziţiunile mai de seamă ale acestei legi sânt următoarele:

Nimeni nu poate ocupa decât o singură funcţiune retribuită cu salariu, soldă, diurnă sau orce altă îndemnizare, de către stat, judeţ, comună sau instituţiuni publice.

Pensionarii statului, judeţelor, comunelor sau instituţiunilor publice, nu pot ocupa sub nici un motiv o funcţiune publică retribuită.

Membrii corpului didactic primar şi secundar nu pot ocupa două catedre cu titlu definitiv şi nu pot avea altă funcţiune sau însărcinare publică afară de acelea de: director, inspector, revizor şi subrevizor şcolar, însă vor încasa un singur salariu.

Membrii clerului pot ocupa şi o catedră de religie în învăţământul secundar sau superior în aceeaş localitate sau o însărcinare administrativă bisericească. In acest caz însă ei nu vor primì decât un singur salariu integral, acela pentru care vor opta, iar din al doilea numai o cincime.

Nimeni nu poate în nici un caz să ocupe două funcţiuni în două localităţi deosebite.

In termin de o lună dela publicarea prezentei legi, funcţionari publici, cari ocupă două sau mai multe funcţiuni, sânt obligaţi a prezenta autorităţilor, de care depind, o declaraţiune, arătând ce anume funcţiuni şi însărcinări îndeplinesc şi, când este cazul, pentru care anume optează.

Funcţionarul public, care va eluda prescripţiunile acestei legi şi va continuà să îndeplinească mai multe funcţiuni sau însărcinări şi să primească mai multe retribuţiuni decât sânt permise, va fi pedepsit cu revocarea din toate funcţiunile, pe care le ocupă, precum şi cu o amendă penală egală cu de trei ori sumele încas»te ilegal.

Membrii corpului didactic, ai clerului şi pensionarii, cari la publicarea acestei legi ocupă în aceeaş localitate mai multe funcţiuni publice, dobândite în conformitate cu legea cumulului din 1 Iulie 1890 şi cu moditicările din 4 Iulie 1891, îşi păstrează drepturile câştigate numai pentru a doua funcţiune, urmând a primì însă până la maximum salariul unui ministru.

Cinstirea eroilor

Pe lângă înfiinţarea de case culturale, cooperative, coruri ş. a. ridicarea *monumentelor eroilor* nu trebue nesocotită.

Durere, sânt foarte multe sate, care nu au cel puţin o *troiţă* de lemn, necum un monument de peatră, în faţa căruia sufletul să aibă ocazie să se însufleţească pentru ceeace e nobil, creştinesc şi patriotic.

Toate satele noastre îş au eroii lor. Şi, negreşit, ei sânt vrednici să-i respectăm în forme cât mai dăinuitoare şi la sate.

Comemorarea eroilor se poate face în multe feluri:

1. Ridicându-se o *troiţă* în cimiter, sau la hotar, pe o colină ce predomină satul, cum se poate vedea în multe locuri în vechiul regat;

2. Inălţând un *monument* al eroilor, pe un loc ales pentru a se putea face procesiuni religioase, amintesc b. o. protopopiatul Sebeş, judeţul Alba, şi adecă:

a) In comuna *Lancrăm* s'a făcut monumentul eroilor de un creştin marinimos român american;

b) In comuna *Şugag* s'a colectat la stăruinţa preotului, şi s'a ridicat un frumos monument al eroilor;

c) In comuna *Cioara* pentru monumentul eroilor a donat Simion Ilie, voluntar în armata română, precum şi subscrisul câte 1000 Lei, 5000 Lei banca populară «Ciorana» din loc, restul de 25000 l-a donat biserica ortodoxă rom. din loc. La acest monument se face pelerinaj anual în 8 Septemvrie; —

3. Prin ridicarea unei *capele* sau *schit* asemenea se poate face comemorarea eroilor, ca b. o. la *Săliste*, judeţul Sibiu;

4. Prin ridicarea de *plăci* comemorative în biserică, ca în unele locuri din părţile Braşovului şi Făgăraşului;

5. Prin *numirea străzilor* cu numele bărbaţilor cari sau jertfit pentru neam;

6. Prin *numirea unor văi* sau *dealuri* cu numele bărbaţilor, cari au murit suferind pentru sfânta înviere a neamului românesc.

FOIŞOARA

Sfântul Gheorghe şi tinerii

Când frumuseţea naturii primăverii se afirmă mai cu putere, biserica noastră cinsteşte amintirea marelui mucenic Gheorghe, purtătorul de biruinţă. Căci purtător de biruinţă s'a arătat cu sufletul şi întreaga sa fiinţă, îmbrăţişând cu drag crucea şi urmând lui Hristos.

Tânărul Gheorghe, născut dintr'o nobilă familie de ofiţeri romani, şi prin serioase merite ridicat la rangul de general, a primit cu drag învăţăturile creştine încă dela părinţi şi le-a păzit cu statornicie.

Deci tânărul general Gheorghe era creştin hotărât, tocmai în timpul crudului persecutor al creştinilor, Impăratul Diocleţian.

Impăratul, aflând că unul din generalii săi iubiţi, ca Gheorghe, mărturiseşte cu atâta credinţă pe Hristos, a întrebuinţat toate mijloacele să-l facă să revină la păgânism. A încercat mai întâi pe cele atrăgătoare, prin demnitarii săi, dar n'a reuşit.

A încercat şi cu pedepsele şi chinurile, dar tânărul Gheorghe pe toate le-a suferit cu răbdare creştină.

Nici temniţa, nici roata pe care l-au ţinut cu fiare ascuţite, nici biciul, nici rănile din groapa cu var şi nici otrava nu l-au făcut să dea înapoi. Fruntea sa a fost întotdeauna ridicată către Dumnezeu şi iluminată cu putere de sus, la rugăciunile sale.

Ca stejarul cel puternic, pe care nu-l clatină nici o vijelie, Gheorghe a rămas străjerul neclintit al credinţei. De aceea colibile ţăranilor noştri la sate, în ziua mucenicului Gheorghe, se împodobesc cu frunze de fag, ca simbol al vitejiei şi credinţei sale.

Pe calul alb al neprihănirii mucenicul Gheorghe a încălcat în picioare bălaurul păgânismului şi l-a străpuns cu sulita credinţei. Cu chipul acesta îl vedem uneori şi pe icoanele noastre, ca şi cu roata ţintuiţă cu fiare ascuţite ţinându-o în mână, instrumentul său de tortură.

La rugăciunile mucenicului Gheorghe, chiar şi statuile tuturor zeilor s'au prăbuşit la pământ, în templul lui Apollo, unde fusese dus să jertfească. Incât la urmă, în loc ca Gheorghe să fie convertit la păgânism, împărăteasa Alexandra a fost convertită la creştinism. Numai decapitărea sfântului, în ziua de 23 April, a putut să liniştească pe împărat. Dar prea puţin, căci împărăteasa Alexandra murise şi ea pe drumul de osândă, trimisă de împărat.

Astfel sfântul mucenic Gheorghe rămâne ca un simbol etern al tânărului viteaz şi statornic în cele ale credinţei creştine. Nici blazonul familiei părinteşti, nici treapta socială, nu l-au făcut măcar o clipă să se ruşineze de credinţa creştină. Din credinţă şi-a făurit platoşa vieţii de aici şi de dincolo de mormânt, pentru a rămânea în permanentă legătură cu Hristos.

Ostaşii noştri români l-au considerat întotdeauna ca patronul oştirii. Şi pe vremea lui Ştefan cel Mare, steagul oştirii purta pe el chipul Sfântului Gheorghe.

Tinerii noştri creştini îl iau ca patron al societăţilor creştine. Biserica noastră a ţinut seamă de dorinţa tinerilor, ca asociaţia tinerilor ortodocşi să poarte numele «Sfântul Gheorghe».

Cu atât mai mult, deci, un prilej când tinerii noştri creştini, după exemplul mucenicului Gheorghe, să soarbă cu putere din aceeaş cupă a credinţei, pentru a putea să se afirme în viaţă, ca adevăraţi «purtători de biruinţă» întru toate.

B.

In comuna *Cioara* jud. Alba, un deluşor care predomină valea Murăşului între Alba-Iulia şi Orăştie, s'a ridicat anul trecut capela desrobirii şi unităţii naţionale, ca monument istoric pe dealul numit acum al *Libertăţii;* — dela Cioara a plecat călugărul *Sofronie* pentru apărarea legii strămoşeşti.

Capela în valoare de 200.000 Lei, e făcută cu ajutorul creştinilor din Cioara, în frunte cu biserica, primăria, banca populară ş. a.

La Cioara mai avem: sf. *Paraclis*, la locul numit «Plăişor», pe locul unde a fost mănăstirea lui Sofronie, zidit la stăruinţa subscrisului în anul 1905 şi unde anual se face pelerinaj la Constantin şi Elena, şi la cuvioasa Paraschiva.

Parohia Cioara posede şi un monument istoric: mănăstirea lui Sofronie, adusă în sat dela Plăişor, la anul 1788, pentru a fi ferită de totală nimicire; a fost renovată în anul 1927. Aici se face pelerinaj anual la 8 Septemvrie; se află în cimiter, în apropiere de monumentul eroilor.

Intre locurile de însemnătate istorica, vrednice de atenţiune, amintesc: «cetăţile dacice» dela Săsciori, Laz şi Căpâlna, jud. Alba. In Vinţul de jos a locuit un timp *Radu Vodă*, tot acolo a murit *Aron Vodă*, să-i comemorăm cu numirea alor 2 pieţe publice cu numele lor. La Răhău un loc, numit la *«Sfânta»*, locul unui vechi schit stă părăsit; i s'ar cuveni cel puţin o troiţă.

Datorinţa noastră e să apreciem persoanele şi locurile istorice, prin ridicarea de troiţe, monumente, capele, schituri şi prin serbări potrivite cu importanţa lor religioasă şi istorică.

Pr. *Constantin Oancea*,
membru coresp. în Comisiunea Monumentelor istorice a Transilvaniei.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Se atrage atenţiunea oficiilor protopresbiterale şi parohiale, să nu întrebuinţeze timbrele poştale oficiale, decât numai pentru corespondenţă oficioasă în strânsă legătură cu serviciul, iar nu şi pentru corespondenţe personale.

Abaterile vor avea consecinţe asupra celui-ce întrebuinţează atari timbre pentru francarea corespondenţei personale.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Pentru o cauză dreaptă. Dl advocat *Dr. George Măcelar* în Sibiu a înaintat zilele acestea *primăriei* municipiului Sibiu o adresă, în care face propunerea ca primăria să invite de urgenţă la o consfătuire în acest oraş pe reprezentanţii judeţelor şi oraşelor Alba, Hunedoara, Sibiu, Făgăraş, pe diferitele camere de comerţ, agricultură şi alte instituţii, în scop de-a alcătui un memorand în chestiunea proiectatei *şosele internaţionale* ce va lega Londra prin Bucureşti cu Orientul. Memorandul ar fi apoi să se înainteze forurilor chemate. Adresa dlui Dr. G. Măcelar expune motivele ponderoase pentru care acest drum internaţional va trebui, pe dreptate, să parcurgă ruta dela punctul Teiuş mai departe: *prin Alba-Iulia — Sebeş — Sibiu — Făgăraş*, la Braşov, ear nu ruta cu mult mai lungă: Teiuş — Copşa — Mediaş — Sighişoara — Braşov — (după pilda fostului regim unguresc, care din motive politice alesese, pentru calea ferată ungară, tocmai această rută mai lungă şi mai costisitoare).

Ora Europei centrale se introduce, cum am vestit, cu începere din noaptea de 15 Mai când, la ora 1, toate ceasornicele dela autorităţile publice şi regiile autonome vor fi date cu o oră în urmă. La c. f. r. se alcătueşte acum noul orar al trenurilor ce intră în vigoare la 15 Mai.

Dela Oficiul telegrafo-poştal Sibiu: Orce imprimate (liste lozuri prospecte etc.) referitoare la loterii străine sau române, neautorizate de stat, se vor opri dela inmanuare şi înainta parchetului în raza căruia se găseşte oficiul poştal unde se vor descoperi. Titlurile străine neautorizate de statul român vor fi supuse aceluiaş tratament. Publicul este rugat deci a nu se angaja faţă de agenţii astorfel de loterii neautorizate, fie de clasă, sau titluri, riscând de a achita sume însemnate şi totuşi a nu primi lozurile dorite spre a putea participa la trageri, oficiile poştale din ţară fiind autorizate a reţinea dela distribuire astfel de trimiteri.

Din Alba-Iulia. Primim: In urma unor corespondenţe calomnioase apărute în «Universul», dl Coriolan Bărbat seful serviciului de siguranţă din poliţia locală şi publicist (comisar titrat), a cerut anchetă contra dsale, care anchetă a stabilit nu numai nevinovăţia dlui ofiţer de siguranţă C. Bărbat, dar a constatat că acei cari l-au acuzat de abuz de putere s'au dovedit a fi contravenienţi la legea circulaţiei şi a regulamentului P. T. T., iar corespondentul ziarului de mai sus, Const. Drivas zis Driva, chioscar supus grec, s'a dovedit a fi săvârşit o calomnie din răzbunare josnică. In ce priveşte apoi povestea cu cei doi inspectori de ziare dintre cari unul s'ar fi dat drept inspector de poliţie, s'a dovedit că dl C. Bărbat nu a avut nici un amestesc, ci totul se reduce la o mistificare calomnioasă alui Const. Drivas zis Driva, care are o ură asupra dlui C. Bărbat, fiindcă dl ofiţer de siguranţă a silit pe acest supus grec să-şi aranjeze situaţia şi să părăsească oraşul nostru.

ŞTIRI LOCALE

Răscumpărare. Păr. asesor cons. *Dr. George Proca* şi-a rescumpărat felicitările de ziua onomastică contribuind la Fondul orfelinatului cu suma de 500 Lei.

Rescumpărarea zilei onomastice. Dl *Dr. George Măcelariu*, advocat în Sibiu, şi-a rescumpărat felicitările de ziua onomastică, dăruind 500 Lei «Fondului iubilar Nicolae Cristea» pentru ridicarea de monumente bărbaţilor binemeritaţi pentru cauza meseriaşilor români.

— Dl *George Poponea sen.*, cond. Tip. Arhidiecezane, îşi rescumpără felicitările de ziua onomastică, dăruind 200 Lei Fondului Timotei Popovici al corului bisericesc, administrat de Reuniunea meseriaşilor români. — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul Reuniunii.*

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Vasile cel Mare

Sfântul Vasile s'a născut în anul 329 la Capadocia din părinţi nobili şi bogaţi, totodată sfinţi. Instrucţie în sfânta Scriptură a primit dela egumenul egiptean, sfântul Porfir. Când după aceea s'a încumetat să viziteze locurile sfinte, cu ocaziunea întoarcerii sale se hirotoni în diacon prin episcopul Meleciu din Antiohia, şi începu tot acolo propagarea cuvântului lui Dumnezeu, mai târziu binevesti evanghelia în Cezareea, unde hirotonindu-se în preot liturgisitor, îşi continuă activitatea pastorală nu numai cu reputaţa înţelepciunii, ci şi cu mare progres spiritual al auditorilor săi. Când văzu însă, că episcopul nu ia în nume de bine lauda, obţinută dela popor prin prin predicile ţinute, plecă în provincia Pont.

Izolat, în deşertul deacolo, trăi câţiva ani şi se ocupă cu citirea sfintei Scripturi, cu rugăciuni şi post, cu priveghere nocturnă. Mulţi veniră la el, să poată vieţui sub conducerea lui. Acestor fraţi le prescrise regule, pe care el însuşi le împlinea punctual.

Instruind pe păgânii locurilor dimprejur, convertì pe mulţi dintre ei la adevărata credinţă.

Peste câţiva ani Valens, fratele lui Valentinian I, se urcă pe tronul împărătesc şi, ca aderent al ereziei ariane, persecută cumplit pe bunii creştini. Aflând sfântul Vasile despre aceasta, ieşì din singurătate şi merse în Cezareea, unde se opuse ereticilor, ear pe credincioşi îi întări în credinţă.

Intre timp murì episcopul de acolo; urmaş al lui fu ales Vasile.

Pe acel timp se iscă mare foamete şi mulţi periră cu moarte cumplită. Sfântul episcop vându tot de ce se putea lipsì şi împărţì daruri între săraci. Prin predicile lui sacre înduplecă pe alţii, să ajute celor mizeri. In spitalul clădit prin dânsul servì însuşi pe bolnavi.

Impăratul Valens trimise în Cezareea pe unul dintre cei mai iluştri oficianţi, pe Modestus, ca pe sfântul Vasile să-l câştige pentru ariani, pe cari el însuşi îi ocrotea, ear în caz contrar să-l escorteze din oraş.

Modestus invită la sine pe Vasile şi-l apostrofă cu următoarele: «Pentruce nu te supui împăratului? pentruce nu mărturiseşti credinţa lui»?

Vsile îi replică: «Fiindcă mă opreşte Domnul Dumnezeu, care-i infinit mai mare decât cezarul!»

— Nu te temi — zise Modestus — de mânia împăratului şi de urmările ei? El poate să te despoaie de avuţie, te poate exila, şi poate să-ţi ia viaţa.

Sfântul bărbat răspunse: «Toate acestea pe mine nu mă înduplecă. Moartea o socotesc cu atât mai mare dar, cu cât mă duce mai repede la Dumnezeul meu».

Mirându-se Modestus de răspuns, zise: «Nimeni n'a îndrăznit până acum să grăească aşa cu mine».

— Aceasta vine deacolo — zise Vasile, — că n'ai vorbit niciodată cu un episcop: tot aşa ar vorbì oricare episcop.

— Iţi mai las o noapte, — răspunse Modestus, — să te gândeşti mai bine.

— Ear eu şi mâne am să fiu acelaş, care sânt azi, — răspunse Vasile şi se depărtă.

Impăratul, auzind acestea, fu cuprins de veneraţie pentru sfântul arhiepiscop. Ereticii însă nu se liniştiră până când împăratul ordonă, ca pe Vasile să-l transporte pe ascuns din oraş. Totul fu gata pentru executare, şi eată împărăteasa împreună cu copilaşul ei se îmbolnăviră de moarte. Medicii n'aveau speranţă de vindecare. Impăratul atunci îşi aduse aminte, că aceasta e pedeapsa lui Dumnezeu pentru atrocităţile împotriva lui Vasile, — şi trimise curier la Vasile rugându-l, ca prin cuvântul său să obţie dela Dumnezeu sănătatea pentru cei bolnavi. Vasile primì, sub condiţia, ca împăratul să promită solemn că pe fiul său îl va boteza şi educa în credinţa creştină ortodoxă. Dupăce împăratul consimţì Vasile se rugă, ear împărăteasa şi fiul său se însănătoşară. Abea plecă Vasile, şi împăratul — contrar promisiunii — îş boteză fiul prin episcop *arian;* — principele însă se îmbolnăvì earăş şi nu peste mult murì.

Impăratul, îndemnat de ariani, voì să exileze pe Vasile. Se urcă în scaun să subscrie ordinul; dar scaunul se frânse sub el. Se sculă şi apucă în mână condeiul, dar mâna începu să-i tremure şi să se înţepenească. Atunci sfârtică ordinul şi lăsă neturburat pe bărbatul sfânt Vasile.

Adormirea-i fericită se întâmplă în anul 379. Pr. *Dr. T. Potcaş.*

In slăbiciunile zilelor

— Meditaţie —

De-ţi este inima sdrobită de durerile vieţii, vino la Cel care singur ţi-o poate vindeca: la Domnul nostru Isus Hristos!

De-ţi este mintea turburută de fapte greşite, vino la Celce ţi-o poate limpezì: la Domnul nostru Isus Hristos!

De ţi-au cuprins patimile voinţa şi tu nu mai poţi să te desrobeşti din lanţul lor, vino la desrobitorul tuturor păcătoşilor, la Isus Hristos!

Nu te teme să te apropii. Increde-te în puterea Lui căci El a dat pace inimilor desnădăjduite, El a aşezat lumină în cugetele întunecate, El a ridicat din robie la libertate toate voinţele înfrânte.

Vino, frate! Apropie-te! Intră în sfânta biserică a Lui cu cea din urmă fărâmă de încredere care ţi-a rămas nestrivită în furtuna lumii. Tu trebue să-ţi trăeşti până la capăt viaţa pe care ţi a dat-o Dumnezeu. Tu, oricât de mic şi neînsemnat ai fi, ai în lumea aceasta chemare încredinţată de Dumnezeu.

Cu sufletul acesta slab pe care-l ai acum, tu nu mai poţi trăi! Iţi trebue alt suflet puternic, curat, ca să birueşti păcatul şi slăbiciunea din tine.

Pe acest suflet cine ţi-l poate da? Nimeni decât Isus Hristos! Dumnezeul, făcut om şi rastignit pe cruce pentru păcatele tale, El e mântuirea noastră! El singur îţi poate da acest suflet. El, iubirea tuturor iubirilor. El care te înţelege mai bine de cât te înţelegi tu însuţi! El care te poate schimba deplin! El, reazimul de fiecare clipă a vieţii tale bântuite.

Indrăzneşte, frate! Toată taina mântuirii tale în această îndrăsneală stă. Apropie-te cu inima de copil de altarul Lui! Intră în biserica Lui: Ingenunche la picioarele Lui! Primeşte pace şi binecuvântare! Ridică-te din slăbiciunea ta cu un suflet nou şi puternic primit din braţul Lui! Şi să nu te mai desparţi niciodată de inima şi bucuria Lui!

Să-ţi dăruieşti fiinţa ta şi să rămâi al Lui pentru totdeauna.

Harul şi binecuvântarea Lui să fie cu tine şi cu toţi cei scumpi ţie! Amin. *Const. Hăşcău*

Tinerimea Creştină, revistă ortodoxă de educaţie religioasă-morală, apare lunar sub conducerea profesorilor Dr. H. Rovenţa şi Pr. Dr. M. Bulaca, Bucureşti VI Str. Sf. Elefterie Nr. 15. Abonamentul: 50 Lei pe şase luni. — Nrul 1 din April 1931 cuprinde material potrivit, cu ilustraţii, pentru tinerimea creştină. Revista merită să fie răspândită cât mai mult în şcoale secundare, pentru a servì şcolarilor o lectură aleasă şi variată.

Prietini noi să-ţi faci, dar de cei bătrâni să nu te laşi.

Nr. 472 (21) 3—3

Concurs

In conf. cu ordinul Ven. Cons. arhiepiscopesc Nr. 2515 pentru ocuparea postului de capelan «cum jure succesionis» pe lângă neputinciosul paroh Ilariu Reit din parohia de cl. II-a Poarta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt: jumătate din toate venitele din parohie şi din dotaţia dela stat.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sunt poftiţi să-şi înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termen, Oficiului protopopesc ort. rom. Bran, Zărneşti, jud. Braşov, şi să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

In înţelegere cu consiliul parohial

Zărneşti, 30 Martie 1931.

Vasile Stoicanea
protopop.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută în orice mărime, cu preţuri moderate, orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(12) 3—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura

Semînţe creştine

sădite

în ogorul românesc

de

Pr. Ic. I. Mălăescu

Tomul III

Preţul Lei 125 + spese Lei 20

Sectele din România

de

Arhiereul Grigorie L. Botoşăneanu

Preţul Lei 30 + spese Lei 15

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur şi **V. Voiculescu**

Preţul Lei 100·— plus spese poştale Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale 10— Lei.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

ATLAS

pentru

Istoria Bisericii Universale

întocmit sub

Indrumările dlui Teodor M. Popescu
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti

de

Pr. Marin Popa-Nemoiu

cu colaborare dlui

Ion M. Popescu-Romanaţi
studenţi

Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

pe protopopiate

întocmită de

Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 29 April 1931 Nr. 33—34

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...serțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 3400 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhidiecezei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor din arhidieceza noastră: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm **Adunarea eparhială** a Arhiepiscopiei noastre în sesiune ordinară pe ziua de **10 Mai a. c. Dumineca Samarinencii,** ora 9 dimineața, în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia cuvenita slujbă religioasă, apoi va avea loc deschiderea adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu, la 21 Aprilie 1931.

(ss) **Nicolae,**
arhiepiscop și mitropolit.

Pentru pacea confesională

I

Nu de mult părintele Gala Galaction semnala în ziarul «Curentul» o dorință a teologilor din Blaj de-a se întâlni uneori cu cei ortodocși și de-a discuta împreună într'un spirit mai conciliant și mai dispus la înțelegere.

Mărturisesc că nu cunosc împrejurările și felul mai detailat în care s'a lansat această dorință, dar presupunând că esențialul se acopere cu ce-am exprimat în propoziția dinainte, voi face câteva considerațiuni de natură să lumineze și rezorturile intime ale acestei dorințe, dar și să contribue la o stabilire a condițiilor în cari aceste întâlniri ar fi posibile și folositoare.

Cât privește mobilul ascuns al acestei manifestări blăjene, câteva date istorice recente nu numai că îl vor pune în adevărata lui lumină, ci ne vor arăta că ea trebuia să se facă și e de mirat cum s'au putut eschiva până acum reprezentanții bisericii unite dela porunca papei de-a adopta față de ortodocși o atitudine mai blândă, mai frățească, mai dispusă la prietinie și pace. Se știe că papa actual e preocupat mult de readucerea «oilor rătăcite» din Răsărit la staulul lui Petru. Și se mai știe că el cere continuu spre reușita lucrului o metodă diferită de cea tradițională a zilei sau a coruperii, adecă o metodă de câștigare a sufletelor prin iubire, o apropiere de ortodocși în spiritul frației și al înțelegerii.

Intr'o alocuție consistorială din Martie 1924 el cerea trei lucruri pentru ușurarea unirii: la catolici să dispară erorile curente acumulate în cursul veacurilor cu privire la credințele și instituțiunile bisericilor răsăritene; răsăritenii să se silească mai temeinic să vadă identitatea de credință a Părinților lor cu a celor latini; în sfârșit să aibă loc schimburi dese de idei în spiritul iubirii frățești.

In linia acestor vederi ale papei grupa de călugări benedictini, cari scot din 1926 în abația Amay-sur-Meuse în Belgia revista Irenikon, declară ca program al revistei și în general al activității lor pentru unire: să se abțină dela orice polemică iritantă, reprobând atitudinile măreție ale atâtor catolici, cari, crezându-se în adăpostul limanului, deschid rada fraților separați numai cu condiția ca aceia să se umilească arborând pe mica lor corabie steagul capitulațiunii Chestiunea unirii oficiale și ierarhice nu se poate pune în aceste momente, declară aceia, ci abia după ce se va fi realizat o împretinire spirituală, o încredere și o iubire reciprocă. Dacă ne mai gândim și la întâlnirile dela Velehrad din Moravia, destinate lumii slave pentru unirea confesională (las' că în realitate se întâlnesc numai uniții în ele) și la voința papei de-a se folosi de uniți pentru câștigarea ortodocșilor, vom înțelege perfect dorința teologilor din Blaj.

S'ar părea din modul conciliant în care se exprimă papa și ceilalți propagatori catolici ai unirii că am avea de-a face de astădată cu o schimbare a mentalității și în ce privește senzul unirii; că adecă s'ar sta de vorbă cu Ortodoxia ca dela egal la egal, și-ar recunoaște și catolicismul unele păcate, cerându-ne însă și nouă unele sacrificii pentru ca în sfârșit să punem capăt certurilor între frați. Iluzia aceasta e împrăștiată însă de expresiile clare din enciclica papală Rerum Orientalium din 8 Sept. 1928, în care episcopii sunt îndemnați să pună la dispoziție preoți suficienți, ca «majoritatea fiilor până acum despărțiți, dintre greci, slavi,

FOIȘOARA

Scrisoare din Davos

— Izvor de tămăduire. — Cum e situat. — Cei vindecați. — Tratamentul. — Biserica. — Praznicul Invierii Domnului. — Sanatorul Solsana. — De încheere. —

Este cu neputință ca petrecând cineva, fie și numai timp mai scurt, la Davos, să nu rămână adânc impresionat de toate cele văzute aici și să nu simtă o trebuință internă, aproape irezistibilă, de-a împărtăși cu cele mai bune intenții și altora impresiile și experiențele sale.

Natura și știința medicală cea mai avansată și-au dat mâna și au făcut din acest loc deoparte, un ***izvor de tămăduire*** sigură a unora din cele mai cumplite boale (cum e mai ales tuberculosa, cu toate formele ei), pe de altă parte un loc de sport și de fortificare de primul rang a celor care sânt sănătoși.

Davosul este ***situat*** la o înălțime de 1550—1850 metri deasupra nivelului mării — într'o vale încântătoare și lungă de vre-o 26 km. Printre condițiile lui climaterice excepțional de favorabile trebue să înșirăm temperatura moderată și constantă, raritatea aerului, lipsa de umezeală și de prav, scutirea de vânturi și soarele cel mult. Grație acestor însușiri climaterice — însușiri a căror elect a fost verificat cu stringență științifică într'un răstimp de 70 ani — se adună la Davos bolnavi nu numai din țările Europei, ci și din toate celelalte continente, spre a se tămădui de tuberculosă (de plămâni, de oase etc.), apoi de pleurită, astmă, de tot felul de suferințe la plumâni malarie, boala Basedow, anemie și neurastenie.

Davosul adăpostește, în cele 17 sanatoare și 57 pensioane ale sale, cam 6500 bolnavi. Dintre aceștia, datorită uimitoarelor progrese realizate în tratamentul tuburculosei, ***se vindecă:***

90% în stadiul I al boalei,
30—70% „ „ II „ „ și
20—40% „ „ III „ „

Variația procentului celor vindecați în faza II și III a boalei, se explică prin durata mai scurtă sau mai lungă a tratamentului, pe care-l face pacientul.

Bolnavii stau sub îngrijirea a 45 medici specialiști, dintre cari unii cu renume mondial. Ei fac uz de cele mai moderne metoade ale tratamentului tuberculosei, având la dispoziție toate aparatele cunoscute până azi.

Pe lângă ***tratamentul*** excepțional de bun, se bucură bolnavii și de bucuriile, pe care le poate oferi știința și arta. Sub conducerea și patronajul celor mai renumiți profesori se aranjează cursuri academice din cele mai variate și interesante. Până și pentru copii suferinzi sânt pensioane și școale speciale, menite să nu-i lase înapoi nici pe ei, care așa de timpuriu au avut nenorocul să cadă în ghiarele cumplitei boale. La aceste cursuri se adaugă concertele, teatrul, radio și cinematograful.

Un rol de tot important are în viața bolnavilor ***biserica.*** La câți nu le dă ea răbdarea să suporte fără cârtire greutățile mari ale boalei? Pe câți necredincioși și indiferenți nu-i renaște ea tocmei în toiul suferințelor? Pe câți cu sufletele înegrite de păcate nu-i purifică, redându-i societății «oameni noui», ori apoi deslegându-i, deplin «împăcați», de legăturile trupului neputincios? Prilej de mare bucurie a fost în anul acesta mai ales serbarea praznicului ***Invierii Domnului*** și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Toți credincioșii ortodocși: greci și români, cari au putut să părăsească sanatorul, au alergat la modesta biserică grecească, pentruca să se mângâie și să se întărească cu sufletul, ascultând solia izbăvitoare a Invierii. Cu abatere dela litera tipi-

români şi dintre celelalte naţiuni răsăritene să poată fi văzuţi reîntorcându-se în comunitatea originară a bisericii romane».

Acesta e senzul iubirii ce ni se arată, e mângăierea dată mielului ca să-l poţi duce mai uşor la junghiere.

Astfel stând lucrurile, ar fi de aşteptat ca dovezile de dragoste şi de pace arătate de fraţii dela Blaj să fie mai palpabile şi mai inzistente. In realitate însă chiar şi unica manifestare de care vorbim, trebue să fi fost foarte discretă şi neserioasă în conştiinţa conducătorilor uniţi, dacă ea n'a realizat mai întâi în presa şi în purtarea lor faţă de ortodocşi nici o schimbare în senzul ei. Se vede că acea manifestare n'a fost făcută de dragul ortodocşilor, ci numai ca să se justifice cât de cât în faţa papei. Dragostea fraţilor uniţi faţă de ortodocşi nu poate fi aprinsă nici măcar de Hristos, dar mite de papa, care tot nu-i chiar cât Hristos.

Nu ne pot arăta nici măcar această dragoste interesată şi falşă, între altele şi pentru motivul că papa în infailibilitatea lui cerească apriorică ştie una, iar fraţii dela Blaj, trăind ca toţi oamenii păcătoşi în mijlocul realităţilor, ştiu alta, care se întâmplă însă se potrivească mai bine cu aceste realităţi. Ei ştiu că o încetare a sgomotului şi-a agitaţiei întreţinută continuu contra ortodocşilor şi o colaborare frăţească în anumite chestiuni, din domeniul teologic şi bisericesc, ar echivala cu peirea uniaţiei, dărâmând în conştiinţele poporului unit şi acest unic rezon de separaţie: certurile vlădicilor uniţi şi a statului lor major cu vlădicii şi teologii ortodocşi. Conducătorii uniţi îşi dau seama că urmând sfatul papei s'ar ajunge mai degrabă la reunirea uniţilor cu ortodocşii, decât la unirea ortodocşilor cu Roma. Iată de ce mai uşor ne va putea iubì papa din Vatican şi benedictinii din Belgia, sau alţi utopişti de pe cine ştie ce meleaguri, decât şefii *români* ai catolicismului de rit grec. Să răsfoiască numai orce om neangajat într'o partidă sau alta numerile de pe un an ale oricărui ziar unit, să zicem ale «Unirii», şi pe cele ale unui ziar ortodox, să zicem ale «Telegrafului Român». Va vedea în ziarul unit atâta calomnie şi venin la adresa ortodocşilor, atâta agitaţie neodihnită pe nenumerate coloane, o terminologie atât de pătimaşă şi de batjocuroasă, încât se va întreba îngreţoşat care este mobilul acestui fenomen: în capacitatea de înţelegere, de stimă, de înfrânare în cuvinte, a celor dela conducerea ziarului, ura pătimaşă şi necreştinească faţă de aproapele, sau convingerea manifestată disperat că numai aşa se poate întreţinea în cetitorii uniţi repulziunea şi înstrăinarea de ortodocşi. Din partea noastră, nu vrem să-i credem pe animatorii unirii atât de necreştineşte influinţaţi de spiritul Romei ca să le justificăm purtarea cu prima explicaţie, de aceea o admitem pe a doua. Să răsfoiască apoi arbitrul nepărtinitor colecţia de pe un an a «Telegrafului Român» să vadă de câte ori se întâlneşte cu articole întregi îndreptate contra uniţilor, de câte ori se face măcar pomenire de ei, ce număr infim de cuvinte mai aspre, şi acestea departe de caracterul injurios şi batiocuritor, se găsesc faţă de conducătorii uniţi. Se va vedea că aproape totdeauna amintirea de uniţi se reduce la o notă ascunsă în vre-un colţ, în care se respinge scurt, demn, vre-una din calomniile sau din îndrăsnelile unite. Eu aşi propune chiar instituirea unei comisii mixte pentru facerea unei statistici a acestor lucruri.

Dar, cu aceasta am ajuns la o altă chestiune: la cea a condiţiilor cari trebuesc să pregătească şi să facă posibile şi folositoare întâlnirile în spiritul frăţesc între teologii ortodocşi şi uniţi, întâlniri pe cari ortodocşii, cum se poate vedea deja din spuse până acum, le doresc sincer şi sunt pentru ele oricine pregătiţi. *Dr. D. Stăniloaie.*

Indiferentismul religios

Una dintre multele metehne, cu care biserica lui Hristos are de luptat, este şi indiferentismul religios.

Ca orce manifestare omenească, indiferentismul religios este o atitudine de înţelegere a lumii şi vieţii, înăscută dintr'o sărăcie de gândire şi comoditate în eforturi spirituale.

Concepţia despre lume şi viaţă, a indiferentului religios, este durată pe formulele logice ale unui raţionalism rigid, sau pe veritatea fermecătoare ce ţi-o îmbie concepţia materialismului demodat.

Acest indiferentism este dăunător vieţii religioase, căci sub formă tacită destramă unitatea spirituală a bisericii şi împiedecă lucrarea ei mântuitoare în lume.

In manifestarea exterioară, indiferentul religios nu este nici ateu, nici sceptic. Nu este ateu, fiindcă nu contestă retoric dogmaticul, şi nici sceptic căci nu vădeşte o îndoială cinică faţă de valoarea absolută a adevărurilor religioase. In fond însă este ateu combativ din care purcede un scepticism demonic, care-i robeşte fiinţa, sugrumându-i posibilităţile de înţelegere mistică a divinului ce sălăşluieşte în noi.

Aşa ca în sensul acesta am putea prinde într'o difiniţie indiferentismul religios şi am zice: indiferentismul religios este un scepticism interiorizat, ce camuflează o pornire inexorabilă de negare a adevărurilor religioase. Este un anarhism nihilist ce lucrează cu spor la derutarea misiunii bisericii, sub blazonul unei atitudini nebănuitoare...

Cauza indiferentismului religios este educaţia şi cultura: O educaţie slabă şi o cultură superficială sau unilaterală. Educaţia slabă nu i-a putut fixa, în adâncul sufletului, lentila receptivităţii mistice cu care să prindă şi să interiorizeze divinul. Ca prin acesta să-şi intensifice afecţiunea faţă subtilităţile idealului ce reliefează curăţenia esenţei spirituale. Nu a ajuns să stăpânească puterea credinţei, ce aripează cugetul ca să poată sbura dincolo de hotarul lumii, care să-i vindece rana înfrângerilor spirituale şi să-i astâmpere svâcnirile setei după adevăr.

Iar căldura superficială, sau unilaterală, îi împrumută o alură intelectuală de sfidare faţă de tot ceeace prezintă o valoare transcendentă, raţională sau mistică. Indiferentnl religios se izolează de lumea esenţelor spirituale şi se ţintueşte în empiric, în senzorial. Lumea şi viaţa nu are altă valoare, decât aceea pe care i-o dă microscopul ratiunii lui.

Peste tot, indiferentismul religios, raportat la problemele intrinseci ale vieţii omeneşti, denotă lipsă de orizont intelectual, se manifestă ca o «trăire» mută, într'o formă simplistă, duce la osificarea îndemnurilor de evadare în ascensiune spirituală şi destramă pânza de lumină a idealului — desăvârşirii — ce învălue viaţa omenească şi pentru a cărui înfăptuire luptă biserica.

Lupta, ce trebue dusă cu acest soi de duşmani, este din cele mai delicate; ei nu sânt nici sectanţi afirmaţi, nici francmazoni cu emblemă teosofică, nici liberi cugetători insinuanţi, aşa că nu ştii ce mijloace coercitive trebue să le aplici...

Nădăjduim că va venì vremea când Isus Hristos va scoate şi din ei duhul rău ca din cei din ţinutul Gadarenilor.

Pr. *C. Zoican.*

---

cului, preotul grec de aici Aristides Tsiros, un foarte devotat slujitor al Domnului, a săvârşit mişcătoarea slujbă a Invierii abia la ora 10, pentruca să poată participa la ea cât mai mulţi bolnavi. De faţă a fost I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, la a cărui întreită chemare: «Veniţi de luaţi lumină», rostită greceşte şi româneşte, credincioşii s'au apropiat cu sufletul cuprins de fiorul misterului şi cu ochii înlăcrimaţi şi au luat lumina cea simbolică a Invierii, singura care poate călăuzì sigur, pe căile adese-ori atât de întunecate ale vieţii. A urmat apoi slujba propriu zisă a Invierii, a utreniei şi a sf. liturgii, rostită alternativ greceşte şi româneşte de către preotul grec şi un diacon român. Cu greu pot exprima cuvintele fericita stare sufletească a bolnavilor, cari — pe aripile rugăciunii celei pline de căldură şi credinţă — s'au ridicat până la tronul dumnezeirii. La sfârşitul sf. liturgii s'au apropiat mulţi de sf. potir, spre a-şi lua, pe drumul lung şi istovitor al suferinţelor, de ajutor şi călăuză neînşelătoare, pe Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Hristos, doftorul cel adevărat al sufletelor şi al trupurilor.

Mare le-a fost bucuria bolnavilor români — cari petrec, aproape toţi, în sanatorul *Solsana*, sub priceputa şi neobosita îngrijire a dlui Dr. Oprişescu — când în ziua Invierii dimineaţa fiecare s'a trezit cu câte-o carte de rugăciune la căpătâiu, purtând salutul creştinesc de «Hristos a înviat», dimpreună cu autograful I. P. S. Sale. Bucuria li-a fost deplină a doua zi de Paşti, când I. P. S. Sa i-a cercetat pe toţi personal, mângâindu-i şi dorindu-le tuturor o cât mai grabnică şi complectă însănătoşare, şi a luat apoi şi masa împreună cu dânşii.

*

I. P. Sf. Sa a fost găzduit în marele Sanator Schweizerhof, de sub conducerea Doctorului *Hans Staub*.

De încheere ţin să adaug câteva cuvinte pentru medicii, bolnavii şi autorităţile dela noi:

Ar fi de dorit, ca medicii români specialişti să şi îndrepte paşii în călătoriile lor de studii, — cât mai des şi cât mai mulţi, spre Davos, pentrucă aici pot lua contact real cu cei mai mari specialişti în tratarea tuberculosei şi pot vedea aplicate cele mai noui metode şi mijloace de vindecare ale ei, despre care de cele mai multe-ori nu au cunoştinţă decât din cărţi. Altfel bolnavii nenumăraţi dela noi din ţară, sunt condamnaţi ca să fie trataţi după metode învechite şi să moară cu zile.

Pe ceice sufăr de tuberculosă, nu-i pot sfătui îndeajuns, să nu întârzie a merge cât mai în grabă la Davos, unde însănătoşarea le este aproape asigurată. Mulţi se vor speria poate, în aceste timpuri de criză fără pereche, de cheltuielile prea mari. In Davos se poate trăi ce-i drept scump, dar nu lipsesc condiţiile necesare nici pentru cei cu mijloace materiale mai modeste. Se recomandă îndeosebi lunile de iarnă (Decemvrie—April), căci atunci e sezonul.

Este timpul suprem ca şi autorităţile noastre, şi îndeosebi Ministerul sănătăţii, să se gândească mai serios la mijloacele de combatere şi de tămăduire a tuberculosei, care la noi a devenit un flagel social. Avem doară şi noi atâtea regiuni frumoase şi potrivite, în partea sudică a Carpaţilor, pentru ridicarea de spitale izolatoare, de pensioane şi sanatorii. In toiul actualei crize financiare o asemenea propunere pare poate mai nepotrivită decât oricând. Şi totuşi ea trebue făcută cu cea mai mare insistenţă. Banul ţării, risipit adese-ori aşa de fără rost, trebue să fie cruţat cel puţin de acum înainte şi pentru asemenea întreprinderi, cari mâine vor fi o adevărată binefacere naţională.

D. N. P.

Preoţimea şi politica

Aflu că actualul prim-ministru, dl Nicolae Iorga, a ţinut de curând o conferenţă la radio, în care şi-a manifestat dorinţa, ca preoţii să-şi vadă de acî încolo de oficii şi de enoriaşi, şi să nu se ocupe de politică, ci politica să o lase pe seama altora, mai chemaţi, să zic aşa, «a se certa».

Primesc de bună această enunţare a dlui ministru preşedinte.

Preoţii, adevărat, sânt cei mai puţin chemaţi a se înregimenta în partidele politice, în felul cum s'a practicat în timpul mai nou.

Rostul preoţimei nu e să polemiseze cu contrarii politici, dând motive la critice, care pot aduce pagube morale bisericii.

Ori ce preot trebue să aibe deplină libertate în exprimarea opiniilor sale publice.

Nu ne putem înscrie în partide, dacă voim să ţinem în mână cumpăna adevărului şi dreptăţii în toate împrejurările şi să putem modera ieşirile unora sau altora din luptători.

Preoţii totdeauna au fost duhul bun al statului român, — şi duhul cel bun nici acum nu trebue să lipsească.

Care e politica noastră?

Mi-aduc aminte de un episod, petrecut în zilele gloriosului rege Carol I. Se zice că unul din miniştrii regelui, fruntaş între colegii săi, se îmbolnăvise. Medicii i-au recomandat o operaţie oarecare la o celebritate din capitala Austriei. Ministrul primi sfatul medicilor, — dar n'avea bani de cheltueală; şi, — ca om corect — nu se putea atinge de vistieria statului. Mai bine să moară cu cinste, decât să-şi însuşească banul ce nu e al său. A prins însă de veste din minister marele rege Carol I, şi imediat şi-a deschis casseta privată şi a numerat suma necesară pentru ministrul său....

România s'a înălţat graţie patriotismului desinteresat al fiilor săi.

In serviciul unei astfel de politice stă biserica. Vom ţinea sus şi fălfăitor steagul patriotismului desinteresat, care l-au purtat înaintaşii noştri şi nu ne vom lăsa repuşi de criticile vânătorilor de interese. Din contră, ori unde ar fi vânătorii de interese şi ori de câteori ar căuta să se impună opiniei publice uşor crezătoare, îi vom demasca fără cruţare în interesul binelui obştesc.

Servind preoţii astfel de politică, farsorii se vor retrage în ascunzişurile lor, iar cei buni şi întreaga obşte ne vor aplauda.

Dl prim-ministru, N. Iorga, cere ca presa să facă «*atmosferă bună*» în jurul guvernului actual. Noi preoţii ne punem bucuros în serviciul public al guvernului, şi cerem dela toţi membrii săi să stea la înălţimea morală şi patriotică în care au fost miniştrii din vremea înţeleptului rege Carol I. Prof. *Vasile Gan.*

Noul guvern la lucru

Preşedintele consiliului de miniştri, dl N. Iorga, a dat un apel către ţară, în numele guvernului ce-l presidează.

Apelul spune:

...Indreptându-mă către românii din toate clasele, sătui de lupte zadarnice în care cele mai frumoase bunăvoinţi s'au obosit adese fără folos, noi în aşteptarea — numai când va fi nevoie, — a alegerilor din care dorim să fie reprezentaţi oameni de ispravă, indiferent de gruparea din care fac parte, pentru ca astfel pentru întâia oară nimeni să nu se poată plânge că voinţa lui exprimată legal n'a fost ţinută în seamă, — asigurăm că tot ceeace se poate face deocamdată, va fi scopul silinţelor noastre; dar că minunea aşteptată de toţi n'o poate face decât însuşi poporul român, scuturându-se de toate prejudecăţile şi curăţindu-se de toate patimile rău făcătoare.

Pentru aceasta se cere înainte de toate muncă şi linişte.

Munca vom ocroti-o prin toate mijloacele noastre, iar pentru a asigura liniştea ţării, care nu trebue să fie la discreţia orcăror suflete turburate, vom face uz de tot ceeace legea pune la dispoziţia noastră. In marginile legii orce om îşi va putea găsi dreptatea, orce partid îşi va putea urmări ţinta.

Un control atent va atinge toate administraţiile şi orce batjocură cu banul scump al unei ţeri sărace va fi pedepsită aspru, spre a se da exemplu orcui va mai cuteza să se atingă de averea cu greu adunată a ei. Comisiuni speciale vor merge din loc în loc pentru a verifica gestiunile prea multă vreme lăsate fără control. In acelaş timp orcine crede că poate fi scutit de datoria de a sprijini ţara prin contribuţia sa, va fi urmărit fără milă, căci mila cea mare trebue să o avem pentru ţară, nu pentru cei ce se sustrag dela datoria faţă de dânsa.

Dar vom lua, din cel dintâi contact cu departamentele noastre, toate măsurile necesare pentru ca statul să se restrângă numai la ce este de nevoie, despovărându-l de toţi paraziţii regimurilor politice, cari copleşesc un buget cu mult prea greu pentru umerii noştri. O simplificare curagioasă, ca pentru cât ni este nouă de trebuinţă, va începe imediat la toate departamentele.

Nu e nevoie de împrumuturi care să apese greu generaţiile viitoare, dându-li dreptul de a blestema neprevederea şi risipa noastră, ci numai de strictă economie asupra unor venituri asigurate.

Ele vor creşte odată cu încrederea în noi, aşa de scăzută astăzi.

Vom lucra cu toate puterile noastre ca să trezim din nou această încredere, în scopurile statului şi în puterile naţiei, învederând orcui că aceasta este o ţară sănătoasă, sprijinită pe unul din cele mai vrednice popoare ale lumii.

In munca noastră vom primi orce ajutor real şi sincer cu aceeaş recunoştinţă, căci nu avem nici o clientelă de satisfăcut..

*

Părintele prof. *Dr. Nae Popescu*, membru al Academiei române, a fost delegat secretar general al ministerului instrucţiunii publice şi însărcinat să îndeplinească atribuţiunile subsecretarului de stat dela Culte.

In felul acesta demnitatea de subsecretar de stat la culte a fost desfiinţată. —

Dl Prof. N. Iorga, preşedintele Consiliului de miniştri, a luat hotărârea să înfiinţeze pe lângă preşedinţie un subsecretariat de stat al *minorităţilor*. La acest post a fost numit dl *Rudolf Brandsch*, deputat. Partidul german din România nu se declară tocmai mulţumit cu această numire... Bunăvoinţa românească este tratată prin urmare cam *de sus*, din partea acestui partid, care a ţinut să-şi exprime rezervele în faţa numirii făcute. —

Dorinţa dlui preşedinte al consiliului este să aibă în guvern şi sfatul reprezentanţilor pentru: Ardeal, Basarabia şi Bucovina.

*

Intr'o scrisoare adresată I. P. S. Sale patriarhului *Miron*, dl prim-ministru cere luarea de măsuri împotriva unor preoţi, cari iau jurăminte de ură, oprite de biserică.

«Preoţii cari nu-şi cunosc îndeajuns misiunea — spune dl N. Iorga — şi cari nu înţeleg că Mântuitorul s'a răstignit pentru iubirea de oameni şi că şi-a dat sufletul în mâinile Părintelui Său fără a blestema pe ucigaşii omenirii în care se învesmântase, înebunesc suferinţa mulţimilor, pe care căutăm cu caldă inimă românească, fiind tot aşa de buni creştini şi români ca şi cel mai fanatic agitator, a le ajuta, şi iau jurăminte de ură pe care biserica nu numai că nu le prevede, ci le opreşte.

Fiind deci împotriva unor agitaţii pe care le cred primejdioase intereselor ţării, e posibil să luăm anume măsuri, ar fi bine ca sancţiunile să atingă pe acei preoţi după ce autoritatea bisericească îi va fi desbrăcat de haina lor».

*

Guvernul către ţărani:

Ţărani ai României,

Vă chem la muncă pentru binele ţării. Muncă aprigă pe sfântul câmp al ostenelilor voastre de două mii de ani.

Muncă pe fiecare bucăţică de pământ, căci fiecare petec de pârloagă e o ruşine pentru ţara întreagă.

Muncă de fiecare, zi fără care nici rugăciunea către Dumnezeu nu poate fi primită.

Muncă de fraţi, căci duşmăniile pentru partid între sătenii României sânt o născocire a satanei, de care de acuma înainte ţara trebue scutită.

Nu vă sperie preţul de azi al grânelor. Lucrurile se schimbă mâine poate. Dar să se întoarcă belşugul, deprinderea la muncă şi datoria de muncă sânt lucruri veşnice. In schimb guvernul cel nou vă asigură un lucru, numai unul: dreptate.

Aducem din nou dreptatea în ţara românească, dreptatea pentru fiecare, dreptatea neîntârziată.

Viaţa mea întreagă vă este chezăşie. Incredeţi-vă în mine, cum şi eu în voi mă încred, şi să începem împreună lucrul pentru Regele nostru bun şi pentru ţara noastră dragă.

NICOLAE IORGA.

Anuar. A apărut: Anuarul XI al liceului de stat «Gheorghe Lazăr» din Sibiu, 1929—1930, publicat de: Dr. Ioan Bunea, director. — Cuprinsul: 1. Rolul educativ al învăţăturii, de dir. Dr. I. Bunea, 2. Gazele distrugătoare, de prof. Al. Mumuianu, 3. Date şcolare. Sibiu, 1931, Tiparul institutului de arte grafice «Dacia Traiană».

Teosofie

Cuvântul teosofie, de origine elină, înseamnă: ştiinţă despre Dumnezeu.

Ceeace priveşte *numele* ei, teosofia ar fi acceptabilă, adecă: să ştim cât mai mult despre Dumnezeu. Ceea ce însă ştiu teosofii despre Dumnezeu, nu se poate numi nici ştiinţă, nici măcar înţelepciune.

Intemeierea teosofiei se face în anul 1875. Un oarecare Henry Steele Olcott a instituit un club în New-York, club nu prea cercetat. Ca să câştige membri pe seama intreprinderii, omul s'a asociat cu femeea Helena Petrovna Blavaţky şi au înfiinţat Societatea teosofică, o reuniune din oameni semiculţi, cărora li s'a promis să fie introduşi în «ştiinţa» despre Dumnezeu şi în comunicaţiunea cu Creatorul lumii.

Femeea Blavaţky făcù mare turburare în societatea teosofică. Rolul conducător trecù însă la femeea Bessant, care la rândul ei scoase în relief pe Krishnamurti.

Intemeetorii teosofiei sânt Blavaţky, Bessant şi Krishnamurti. Ceilalţi «şefi» ai acestei mişcări sânt secundari.

Helena Petrovna Blavaţky, născută în 1831 în Rusia, e fată de ofiţer. A crescut şi s'a educat între ostaşi. In copilăria sa vorbea adese despre viziuni. De tânără s'a măritat cu consilierul de stat Blavaţky; după trei luni a fugit dela soţul ei şi îmbrăcată ca marinar a pribegit în lume. Din Cairo a fost expulsată pentru înşelăciune. S'a dus în India şi s'a înţeles cu Olcott şi au organizat centrul teosofic, au elaborat sistema de «religie», — dar au fost dovediţi ca falşificători şi mincinoşi.

Femeea Bessant, soţia unui presbiter protestant englez, avea confuze cunoştinţe religioase. Şi-a părăsit şi ea soţul şi a mers la Blavaţky în India, unde şi-a consacrat vigoarea teosofiei.

A propagat şi aceea, că omul renaşte după moarte. A vestit ceva nucleu de metempsicoză. Doctrina se numeşte şi reincarnaţie.

Intr'o zi a prezentat societăţii teosofilor un băiaf de 12, ani frumos şi bine desvoltat. (Acolo pubertatea e, cum ştim prematură: Un tânăr de 12 ani corespunde unui fecior de 20 de ani din clima noastră). Pe acest flăcău ind l-a numit ea Krishnamurti, zicând despre el, că este reincarnaţia Răscumpărătorului lumii. Krishnamurti — după opinia ei — este de 20,000 ani...

Mai târziu Krishnamurti a început să înveţe pe alţii. A disertat propagând principii cunoscute, dar şi teorii absurde. A plecat să cutreere lumea şi a divulgat unele înşelăciuni şi escrocherii de ale clubului Bessant. A primit, ca daruri, mari proprietăţi dela aderenţii lui teosofi în Olanda, nnde domiliciază într'un castel superb. Anual pleacă în excursiune şi ţine conferenţe, călătorind ca un principe oriental. A fost şi la Bucureşti. Pentru prelegerile sale primeşte onorarii uriaşe.

Vechii aderenţi ai teosofiei îl urăsc, dar are şi mulţi fanatici, cari îl urmează orbeşte.

De unde provine teosofia? Femeea Blavaţky a indicat două izvoare ale învăţăturii teosofiei:

Primul izvor e cartea *dzyan* de Tibet. Al doilea izvor sânt învăţăturile Mahatmaţilor. Despre cartea dzyan, Blavaţky a scris, că pe când era în Tibet ajunse într'un coridor lung tixit cu antice cărţi. Aici a găsit cartea dzyan, despre care zice că e cea mai veche carte a lumii şi că este scrisă cu criptografii într'o limbă necunoscută. S'a dovedit apoi, că Blavaţky n'a fost în Tibet niciodată şi că întreaga carte dzyan e poveste.

Numărul teosofilor? In lumea întreagă sânt cam 25,000 de teosofi. Daună mare astfel nu prea comit.

Pr. *Dr. T. Potcaş.*

Sărbătorirea dlui N. Iorga la Sibiu

— Conferența dlui I. U. Soricu —

Am vorbit la timpul său despre festivalul organizat de *Astra* la Sibiu, pentru sărbătorirea marelui român N. Iorga, care împlinește vara aceasta vârsta de șaizeci de ani. In urma refuzului prefecturei românești a Sibiului de a da sala, festivalul s'a ținut în sala «Thalia».

Dăm în cele ce urmează conferența ținută cu acest prilej de dl I. U. Soricu:

Domnilor,

Urând tămâia ce se suie
De pe altarele banale,
Ridică-ți falnică statuie
Din marmora virtuții tale.
(N. Iorga).

In zorul, cu care ambițiile omenești dau năvală asupra gloriei, fie ea măcar de o clipă, fie de natura gloriei lui Herostrat, originea și calitatea mijloacelor nu se mai ia în considerare.

De aceea avem glorii cari înjosesc, glorii cari spurcă, glorii cari încadrează în ridicol, și foarte puține glorii cari cuceresc pentru alesul lor un loc în templul sfânt al veșniciei.

Gloria gunoiului zvârlit de capriciul vântului la înălțimea la care plutește vulturul...

Gloria minciunei urcate de prostia colectivă la altarul virtuții.

Gloria necinstei căreia lașitatea generală îi îngădue să stea pe aceeaș treaptă cu mucenicii pentru dreptate.

Gloria satisfacției de a sparge jitnițele spre a îngrămădi aurul stors din exploatarea cu forme legale a lipsei de discernământ a mulțimei.

Și gloria deșertăciunei de a speria pe deaproapele prin aparențe, prin forma exteriorului, pentru care meritul este al meșterilor specialiști.

Toate sunt glorii. Ele trăesc. Ele dau iluzii. Ele dau satisfacții. Și, când nu duc la pușcărie sau la balamuc, bătucesc nenorocita burtăverzime într'o banalitate înspăimântătoare.

Ani întregi, până la cea din urmă bătae a inimei inconștiența se crede biruitoare. Și, dacă lovitura de copită din fabulă înalță pe autorul ei, Nero moare cu părerea de rău că se stinge cu el un mare artist!

Ci veșnicia, purtând în dreapta ei cumpăna adevărului, judecă pe fiecare după lumina și căldura ce se proectează în lume din fapta lui.

Ea trece «întru învierea vieții, sau întru învierea osândirei» ridicolului sau uitării. Și o face aceasta după cât bine și câtă lumina a sămănat în lume muritorul. După cât puterile lui mărginite și le-a angajat în slujba satisfacțiilor personale, sau în slujba binelui comun. Și le-a angajat «căutând în oglindă să-și bucleze al său păr, sau căutând în lume și în vreme adevăr».

Ea nu întreabă de ai purtat tiară de aur ca lungile serii de autocrați ai anticității, despre cari conștiința omenească n'a mai păstrat nicio urmă, sau haina de păr aspru ca Ioan vestitorul credinței mântuitoare. Ea 'și culege eroii de pe cruce, depe rug, din închisori și de subt pietrile cu cari canalia de uliți i-a lapidat.

Căci pe ea nu o interesează huma și cenușa mototolită 'n zdrențe, ci o interesează cât din forțele ei s'a valorificat prin truda mânei de lut pentru cosmos. Cât a împins această valorficare omenirea spre perfecționare. Câte momente a făcut-o să-și uite ancestralele preocupări de distrugere și, uitând animalitatea, să urce spre dumnezeire?

Această selecție de către veșnicie a gândului din care a pornit și a gândului spre care a pornit fapta, religia creștină o fixează în ziua de teribilă măsurare a judecății de apoi.

Ci până atunci noi, atât cât mintea noastră poate să cuprindă, facem prognosticuri asupra celor aleși, judecând după cât au înfrumsețat prin munca lor, făcându-l să rodească spre îndestularea celor mulți, pământul *Terei* ce ne suportă și pământul din sufletul copiilor «lumei mici» cari fac pe tărâmul nostru mușuroaie de furnici».

Și până la eterna răsplată a ziditorului, căutăm *noi* să ne arătăm recunoștința către cei buni.

O facem aceasta de câte ori ne cuprinde desgustul de huetul ce-l fac pietroaiele lui Deucalion, în cari zeii au uitat să pună suflet. Cari deși lipsite de schinteia divină, se cred a fi oameni. O facem de câte ori eroul adevărat se arată biruitor pe altă culme, în mersul lui spre Excelsior, arătându-ne seninul spre care trebue să tindem din praful patimilor.

O facem din sute de motive diferite, cari toate se îmbină în unul: Cel ales este om ca și noi din cinstirea adusă generozității lui avem credința, pe care n'o mărturisim, că se revarsă ceva și asupra noastră.

Sau ne alinăm cu gândul că de ne-ar fi pus cineva la încercare, și noi am fi făcut ceva din ceea ce formează piedestalul lui.

O facem de câte ori vârtejul meschinăriilor întunecă orizontul cu pulberea și pleava netrebnică pe care o aruncă în ochii celor neștiutori. O facem ca să arătăm deosebirea dintre stâlpul de sare, pe care-l ling vitele — în care a fost prefăcută pătimașa femeie a lui Lot, și între stâlpul de foc, care în pustie a condus poporul ales spre pământul făgăduinței.

O facem ca să lămurim orizontul să vadă cei rătăciți calea cea adevărată. Să înțeleagă că fulgul dus pe sus de vârtej nu este din aripa Serafimilor, ci din coada unui gâscan netrebnic, că fosforescența ce-i fură o clipă vederea nu este focul din comorile lui Iov, ci degajarea dintr'un putregai cu miros greu sau din ciolanele unui hoit.

O facem ca să se vadă cine este într'adevăr vrednic de închinarea noastră și ce drum a bătut ca să se urce la înălțimea, de pe care strălucește, ce a realizat el singur pentru noi toți, pentru-ca recunoștința noastră s'o împletim în luminoasă cunună în jurul lui.

•

Ne-am adunat ca să aducem omagiul închinării noastre celor șaizeci de ani ce formează suportul binecuvântatei munci a lui N. Iorga. Trăim astăzi într'o țară, pe care mulți din cei pe cari îi suportă n'au avut curajul s'o nădăjduiască. Trăim într'o țară a noastră, neam liber pe pământul nostru liber. Avem posibilitatea de a prețui libertatea după cât ne duce mintea și de multe ori după cât am cheltuit din sufletul nostru pentru această libertate.

Și vedem că dacă ochii unora isbucnesc în lacrimi la gândul c'o lovitură a nenorocului sau o stângăcie a noastră ar putea să prăbușească sfânta libertate depe tronul ce i l-a ridicat jertfa celor buni — sunt alții cari, ca pe o capră cuprinsă într'o patriotică și justițiabilă execuție, ar vrea s'o scoată la mezat.

Nu este vina lor, ci vina vremurilor, cari nu i-au învățat să cunoască prețul libertății și tratează cu ea ca analfabetul ce a vândut pe câțiva poli tesaurul: Cloșca cu puii de aur dela Pietroasa.

Suntem urmașii Romei și ne bat la poarta sufletului ecouri din strigătul lui Scaevola: *Et facere et pati fortia Romanorum est*, ca și din strigătul cinicului Iugurtha: *Urbem venalem et mature perituram si emptorem invenerit.*

Suntem azi liberi. Păcătuim apreciind libertatea în măsura libertăților ce ni le dă de a ne sfâșia între noi.

Dar suntem și urmașii pletoșilor lui Burebista și prin negura vremurilor întrezărim câinii ce se mâncau între ei, cum, la vederea lupului contenesc lupta între ei și se unesc iarăș ca să-l alunge.

Suntem liberi. Graiul nostru poate să răsune semeț ca trâmbița învierei, acolo unde încercau «cruzii în oarba lor trufie să ne răpească limba». Păcătuim că'n acest grai adesea îmbrăcăm și lansăm minciuna împroșcând adevărul și munca și jerfta generoasă cu hulă și ocară.

Dar suntem liberi. Și prin miile de forțe tinere ce se ridică de subt glia proaspăt răsturnată, mâne se va impune poate și conducerea «duhului drept înoit întru cele dinlăuntru ale noastre».

Suntem liberi și nu mai lăcrămăm ca jidovii la apa Vavilonului, spânzurându-ne de sălcii alăutele noastre de jalea sfântului templu spurcat de cutropitori. Nimeni nu ne mai pretinde să întărim cu virtutea noastră brațul ce ne lovește, să alimentăm cu focul nostru lumina ce ni se ascunde.

Păcătuim neînțelegând că în atitudinile noastre de nepăsare față de ideia românească este adeseori ceva din explosibilul lăsat de străin în suflete, ca să distrugă — după depărtarea lui — templul mărirei noastre de veacuri visate.

Dar suntem liberi. «Dumnezeu a lăsat popoarelor libertatea. Și cei cari luptă pentru libertate, luptă pentru Dumnezeu». Și ori cât am rătăcit în veacuri, pe Dumnezeu nu l-am uitat.

Și libertatea noastră am identificat-o cu voința lui. Și el ne-a încercat cu lovituri din partea dușmanului. Dar, de-am renunțat la toate, la el și prin el la tibertate am râvnit pururea.

Și el s'a îndurat de noi și la vremuri crâncene ni-a trimes vestitori ai cuvântului, cari să ne arate lumina cea adevărată strigându-ne: Sus să avem inimile!..

Și după cum lumina ce s'a revărsat asupra neamului în epoca renașterei noastre naționale, — își avea începutul în cuvântul cald de înțelepciune și dragoste de țară al cronicarilor și al tuturor crainicilor vieții dela Ureche până la Lazăr, — tot astfel lumina libertății de azi și-a alimentat schinteile nesigure ale începutului din vulcanul de foc învietor al sufletului lui Nicolae Iorga, pe care cu cinste și cu bună cuviință îl prăsnuim acum când, senin, strălucitor ca un Wothan în Valhala trece spre bătrânețea, în argintul căreia munca vieței tui a poleit — ca marea chemările în scoică — cuvântul ce vestește unui neam mântuirea prin străduința spre adevăr, prin urmarea pildei bune, prin jertfa pentru bine și frumos.

Este această Românie, prin voința lui Dumnezeu și jertfa națională opera celor mulți și generoși în jertfirea vieței lor. Dar în sufletul acestora ardea focul aprins de flacăra încălzitoare revărsată de vraja cuvântului scris și rostit al lui Nicolae Iorga. Căci un sfert de veac înainte de a porni războiul mântuirei, sufletul neamului nostru a fost frământat și încălzit și regenerat și activat de puterea de convingere, de fascinanta îndrăsneală a acestui om, pentru care nu există altă bucurie decât munca pentru luminarea celor de un sânge cu el și nu există altă lumină mai strălucită decât libertatea neamului lui.

Tot ce a dorit, tot ce a nădăjduit, tot spre ce a năzuit poporul românesc, a trecut, înainte de a primi o formulă — prin sufletul poleitor și dătător de viață și de biruință al dascălului.

Acest suflet legat de pământul călcat de înaintași eroi, transformă și dă viață nouă forțelor latente, energiilor nebănuite și după cum pământul din sămânța aruncată într'însul umple firea de viață și satură milioanele flămânde, — astfel acest pământ dătător de belșug sufletesc, care a fost cuvântul lui, a făcut dintr'o lașe prudență un gest de suprem eroism, dintr'un calcul de oameni intimidați de nenorocul trecutului, un avânt de semizei. In fața acestui eroism:

Sfioși Carpații culmile și plecară
Să treacă ai luminei luptători
Și-au suspinat câmpiile că nu pot
S'așternă'n calea lor destule flori...

In făurișteа sufletul lui s'a călit supraomenescul curaj care a înfruntat urgia celor mai mari puteri ale lumei și cu pieptul, în care ardea un dor de veacuri, a zdrobit oțelul tunurilor împroșcătoare de moarte. Căci el le-a spus zi de zi, timp de un sfert de veac că «Cerurile nu aruncă binecuvântarea asupra cerșetorilor,... ci asupra vitejiei». Și pământul nu împroaspătă puterile Anteilor cu oftatul în adâncul pieptului, ci acelora, al căror piept clocotește de văpaia dorului de a-și arăta vrednicia în lupta pentru libertatea semenilor.

El a fanatizat sufletele cu imaginea patriei visate de marii vizionari ai vremurilor trecute, cu imaginea unei Românii creatoare de cultură, cuprinzând *dela Nistru pân'la Tisa* tot ce este viță traco-romană. A arătat însă și jertfele ce le cere realizarea ei. A arătat că dacă această Românie nu se înfăptuește, — *soartea este neîndurată* cu cei mici și slabi în credință. Ori cât am căuta printr'o lașe cuminție să ne punem bine cu unul sau altul din vecinii cari pândeau momentul de a ne sugruma, moartea noastră putea fi amânata, nu însă delăturată.

«Libertatea unui neam nu se plătește cu daruri și cu rugăciuni. Libertatea unui neam se plătește cu sânge și poporul care n'are acest prisos scump de viață, pentru a-și pregăti viitorul, acela să-și poarte robia în tăcere» scria acest Paul al vieții noastre nouă. Pe de-oparte el ni-a arătat lumina cea fermecătoare a libertății, pe de alta ni-a pus în vedere că această lumină nu se obține decât prin mari jertfe. Prin sânge tânăr, prin sânge cald, prin sânge generos, care să învioreze pământul doritor de eroi.

Cu tactul unui pedagog al eroismului, el a familiarizat sufletele zi de zi cu această convingere că operă mare nu se poate îndeplini fără jertfă mare. Grație avertismentelor cari se succedau cu atât mai dese, cu cât ziua cea mare se apropia, cei buni ai noștri se împăcaseră cu gândul morței, și în cântecele lor ei și-au manifestat această împăcare pe lângă dorința ca jertfa să rodească libertatea neamului.

Iar dac'oi muri și eu,
Răsplătească Dnmnezeu
Jertfa mea neamului meu.

E covârșitoare, e sfântă în măreția ei această operă de transformare a sufletelor, făcându-le să treacă cu entuziasmul lor dincolo de hotarele morții. Aceasta n'o putea face decât unul care îmbina într'însul energia și căldura și dragostea și priceperea și voința unui șir întreg de generații a căror moștenire din veac de om în veac de om i-a revenit într'o zi lui singur.

Și el a fost sluga bună și credincioasă, care din talantul lăsat lui de generații de înaintași mari în aspirații și fapte a îmbogățit sufletește milioanele de Români cari conștenți de jertfa ce li se cere, s'au aruncat în clocotul de foc al iadului, ca acolo, în cuibul lor, să gâtuiască pe sămânătorii durerei și ai întunerecului.

A chemat la viaţă întâi sufletul românesc în manifestările lui literare şi culturale. L-a antrenat în lupta pentru valorificarea şi cinstirea bunurilor lui. Lupta pentru limba românească, luptă care a culminat în sângeroasele manifestări din 1906 Martie, ca şi lupta pentru cultura şi literatura românească, luptă purtată cu avântata energie în «Sămănătorul», lupta apoi la care a luat parte în 1913, ca soldat, pentru ridicarea prestigiului şi păstrarea echilibrului alături de nişte vecini cu manifestate gânduri de imperialism — n'au fost decât exerciţii în vederea luptei celei mari, care avea să ne ceară suprema încordare suprema jertfă — dincolo de care domina victoria sau moartea. Au fost ocazii de antrenare, pe cari une-ori le a provocat el, alte ori, provocate de alţii, a căutat să se folosească de ele spre înălţarea sufletului românesc. Căci zice el: «Prin poporul românesc înţelegem acea uriaşe fiinţă, care astăzi este în stăpânirea unei moşteniri de tradiţii, datine şi istorie, care face dreptul lui la viaţă şi îndreptarul lui. Dela acest îndreptar pornim şi ne încercăm printr'o muncă iubitoare să l înălţăm la cultura neamurilor, cărora le e păstrată stăpânirea lumei».

Nu stăpânirea lumei ni-a pus-o nouă în vedere, dar stăpânirea pe soartea noastră, pentru a sta cu demnitate alături de cei ce-au triumfat prin stăruinţă şi jertfă.

Marile spirite nu cuceresc numai prin lansarea adevărului şi chemarea mulţimilor în slujba lui. Ele cuceresc prin angajarea propriei lor fiinţe în lupta pentru triumful acestui adevăr. Il experimentează pe viaţa lor. Şi această viaţă nu o preţuesc decât în măsura în care ea poate fi folositoare adevărului propovăduit.

Nicolae Iorga a cucerit sufletele prin exemplul de muncă îndârjită, prin exemplul de viaţă închinată binelui obştesc. Această armonie între vorba şi fapta lui i-a câştigat autoritatea cuvântului, pe care nimeni până la el n'a mai avut-o. Şi această autoritate n'a folosit-o pentru trecătoare succese personale, ci pentru întărirea sufletelor în faţa năprasnicei furtuni, care avea să vie.

El va impune generaţiei sale frumuseţea actelor trecutelor generaţii, cari jertfeau cu bucurie bunuri pământene şi sânge cinstit de dragul ridicării neamului lor. Va deştepta în sufletul acestei generaţii cultul faţă de înaintaşi şi opera lor, pregătindu-i a primi botezul ctitoriei sfântului aşezământ al României de azi. Tălmăcindu-le în cuvinte vrăjite adevărul cuvintelor depe steagul lui Stefan: *Vitejia dreaptă să birulască.*

El este sămănătorul, care duce sămânţa binecuvântată în întreg pământul românesc, căci sforţările de pretutindeni şi ale tuturor aveau să ne dea fapta cea mare. Şi dorul tuturor clocotea în sufletul lui.

Ca pe un cârmuitor de oaste înnaintea luptei, care aleargă dela ceată la ceată, aşa îl vedem pe cârmuitorul de suflete Iorga cutreerând întreg pământul românesc, încurajând în drumul lui pornirile bune, având o lacrimă sinceră pentru inconştienţa laşilor cari simţeau o mândrie în faptul de a nu se mai considera români.

In Ardealul dârz, ca şi în Maramureşul surpat din mărirea lui, ca şi în Bucovina cu cetatea de reşedinţă din viaţa de glorie şi cu mormântul de veşnică odihnă al voevodului, ca şi în Basarabia cotropită de lăcuste, el duce crezul sfânt al vremurilor ce vor să vie, când oşti biruitoare vor înainta subt flamura tricoloră cântând:

Hai cu Domnul sfântul,
Haidem peste Prut,
Să păzim pământul
Care l-am avut...

In tot locul el a trezit, el a chemat la viaţă, el a îndemnat la muncă, el a văzut minunea ce avea să vie. Şi de primejdia ce o prezintă pentru căläii sufletelor şi-au dat sama austriacii, când l-au expulzat din teritoriul închis între graniţele lor. Vinovaţii îşi dau mai bine sama de unde are să le vină pedeapsa. Ei şi-au dat seama că cuvântul acestui om are o putere divină, mai ales în lumea celor cu restrânse rezerve materiale, dar cu uriaşe rezerve sufleteşti.

Ca Eol trimeţând asupra pământului primăvăratecul vânt trezitor de viaţă nouă, astfel trimite el cuvântul său asupra sufletelor. Şi acest cuvânt, ca şi vântul în natură, trezeşte, luminează, înalţă, pregăteşte pentru fapta decisivă.

Căci el, marele dascăl, a spus-o cu glas de zeu detunător că s'a sfârşit pentru totdeauna cu utilizarea forţelor noastre în folosul asupritorului.

In conferenţa dela trei Mai 1915 el spunea:

«Trei Mai 1915 va însemna cea din urmă jertfă de rescumpărare, pe care neamul nostru din Ardeal o va aduce pentru robia lui de două mii de ani... Românii vor putea acum să spună: Drepturi asupra noastră nu mai ai de acum înainte, Impărate!»

Nu, căci pregătitorul de vremi şi făuritorul de suflete vedea bine că se apropie ceasul socotelei din urmă.

Şi cu ce îngerească solemnitate îl anunţă el celor pe cari îi familiarizase cu gândul morţii pentru ideal, — cu ce demnitate cesariană spune, în ziua de 15 August 1916: — «A sosit ceasul în care cerem şi noi lumei, cinstit şi cu arma'n mână... dreptul de a trăi pentru noi... In miez de noapte au sunat iarăş clopotele, sfintele clopote care simt toate bucuriile şi durerile noastre şi care acum s'au înfiorat de cea mai mare speranţă... Un sfânt potir de sânge şi de lacrimi s'a ridicat pentru binecuvântarea cea mai scumpă...»

Şi de pe urma sângelui şi a lacrimilor din acest potir a răsărit soarele luminei şi bucuria libertăţei. De pe urma dumnezeeştilor picături s'au ridicat arhanghelii mântuirei. Şi ni-au dat o ţară mare şi liberă, care e a noastră, cara luptă, osteneşte şi iartă păcatul inconştienţei presumţioase, ca şi laşitatea care a formulat proteste împotriva imaginei ei de astăzi.

Ea iartă şi cu generozitate miluieşte pe toţi cari au nevoie de milă: Dela ineptul cocoţat ce-şi dă aerele fostului stăpân, până la decrepitul ce nu s'a ostenit să-i înveţe graiul.

Ea este aşa cum o vedem, poate obosită de grozava sforţare, poate amărâtă, căci fiii ei în multe cazuri i-au adus imputări, ca nevrednicul Ham lui Noe.

Dar ea are credinţă în Dumnezeu şi în tăria braţelor feciorilor ei.

Ea este între hotarele ei de azi înfăptuirea vredniciei credincioase în Dumnezeu a tuturor celor buni ai ei. Osteneala, durerea şi jertfa a fost a tuturor celor credincioşi.

Dar sufletul, dar focul încălzitor a fost alimentat de uriaşul pe care-l sărbătorim azi, când alb în cinstea şi curăţenia inimei şi sufletului, trece pragul unei bătrâneţi, la care orice suflare românească se simte mândră că se poate închina.

Tot ce este conştiinţă, tot ce este simţ de demnitate, tot ce nu este găunoşat de decrepitudine, se descopere înaintea titanului care în făurieştea sufletului său a călit sufletul eroic ce-a sfidat moartea.

Nu suntem numai noi cei de aici cari preamărim binecuvântata căldură ce el a revărsat-o peste noi. Este ţara întreagă. Este poporul întreg, ale cărui dureri şi aspiraţiuni şi strigăte de luptă au vorbit prin cuvântul lui şi care astăzi prin manifestările din toate unghiurile ţărei îi trimite salutul braţelor eroice şi sărutând nimbul de nemurire ce pluteşte în jurul frunţei lui, ca pe un Wothan în drumul spre Valhala îl petrece cu ochii calzi de recunoştinţă cum se apropie de nemurire şi-i strigă:

Din marmura virtuţei tale, ridicatu-ţi-ai monument mai trainic decât arama şi decât eternele piramide... Intră întru bătrâneţea ta înconjurat de cinstea şi dragostea alor tăi şi înconjurat de admiraţia iubitorilor de lumină ai tuturor neamurilor pământului!

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Vestim cu bucurie iubiţilor noştri cititori, că I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* al Ardealului, s'a înapoiat din străinătate, deplin restabilit, la reşedinţa Sa în ziua de Sâmbătă 25 April 1931.

NOI PREFECŢI. In lista noilor prefecţi numiţi găsim pe: Păr. prot. al Sălistei, **Dr. Dumitru Borcea,** *prefect al judeţului Sibiu, şi Pr.* **Pavel Borzea** *din Viştea, prefect al judeţului Făgăraş. Urăm noilor prefecţi, aleşi din şirul preoţimii noastre, desăvârşit succes în munca la care sânt chemaţi de noua stăpânire.*

Desvelirea ptăcii comemorative, întru pomenirea fostului prefect de legiune, *Axente Severu,* s'a făcut Duminecă în 19 April 1931 în comuna din judeţul Târnava-Mare, *Frâua,* care pe viitor poartă numele vrednicului său fiu *«Axente Severu»* născut în această comună. Au luat parte la festivitatea comemorării numeroşi intelectuali şi ţărani din regiune, precum şi reprezentanţii autorităţilor şi ai studenţimii, care a luat lăudabila iniţiativă a aşezării plăcii comemorative pe casa unde a văzut lumina zilei Axente Severu. După serviciul religios, directorul ministerial, dl Dr. V. Moldovan, în discursul său a relevat rolul însemnat al energicului Axente în revoluţia ardeleană. S'au mai rostit şi alte însufleţite vorbiri; în numele poporului săsesc din comună a vorbit senatorul Dr. Binder, arătând simpatia cu care participă conaţionalii săi la comemorare; — vorbitorul a fost viu aplaudat. Serbări poporale au încheiat festivităţile organizate în cinstea eroului prefect, soţ de arme cu Avram Iancu şi cu ceilalţi conducători ai gloatelor române din 1848—49.

† **Pr. Ioan Fodorean** *senior,* în Valea Bulzului, jud. Alba, a trecut la cele veşnice Duminecă în 19 April 1931, după lungi şi grele suferinţe. In etate de 76 ani şi după ce a servit la altarul Domnului timp de 51 ani. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au aşezat spre veşnică odihnă în 21 April 1931 ora 2 p. m. în cimitirul bisericii ort. rom. din Valea Bulzului. Fie-i memoria binecuvântată!

Excursiune pedagogică în Germania. In urma iniţiativei unor cercuri competente, s'a lansat ideia unei excursiuni de studii în Germania, excursiune organizată anume pentru membrii corpului didactic român, în primul rând pentru profesori secundari, dar pot participa şi învăţători şi institutori. Intrucât numărul participanţilor este restrâns, cei interesaţi vor cere lămuriri şi se vor înscrie cât mai curând la: Liga culturală germană din România, *Sibiu,* căsuţa poştală Nr. 152.

Unsprezece veacuri împlinindu-se dela zidirea primei biserici slave, se fac mari pregătiri în Nitra din Slovacia, în vederea festivităţilor împreunate cu această creştinească comemorare.

Din Palestina. O revistă străină arată că astăzi în Palestina sânt 580 mii arabi, 172 mii jidovi, 28 mii alte naţionalităţi. In Ierusalim sânt: 80 mii jidovi, 50 mii musulmani, 10 ortodocşi, 6 mii romano catolici, 2 mii armeni, 1000 protestanţi, ş. a. sub o mie.

Legatul Profesorul Dumitru Comşa aparţinător fondului căminului pentru bătrâni, întemeiat din îndemnul subsemnatului întru veşnica pomenire a bunului coleg, profesor, luptător naţional şi îndrumător al poporului. La acest legat şi-au dat până acum prinosul de recunoştinţă următorii: Profesorii şcoalei normale «A. Şaguna» secţia de băeţi: E. Todoran dir., T. Popovici, I. Aleman, P. Drăghici, A. Creangă, V. Olariu, V. Costin, P. Avrigean, A. Mateşiu, I. Popescu, Gh. Nicolescu, Dr. L. Ionaşiu, Gh. Popescu, M. Neagu, I. Statov, P. Apolzan; secţia de fete: M. Petrovan dir., M. Pleşia, M. Iuga, O. Demian, N. Popescu, C. Danu, Fl. Ghiulea, L. Popovici, V. Bărbat, M. Lupescu, V. Bonea (1440 lei); prof. Academiei teologice: N. Colan rector, I. Beleuţă, C. Popa (250 lei); profesorii liceului «Gh. Lazăr»: Dr. I. Bunea dir., I. Popa, N. Regman, I. Stanciu, T. Cucuianu, I. Soricu, I. Isac, M. Jantea, I. Isaicu, S. Cosma, R. Botezan (740 lei); Asociaţia prof. secundari secţia Sibiu (1000 lei); membrii corp. did. primar dela şcoala de băeţi: N. Iordan dir., I. Dragomir, A. Ciovică, A. Barbu, A. Gherman, R. Pop, I. Tănase, Şt. Drăghici, P. Olariu, N. David rev. şc.; dela şc. de fete: El. Bărbat, Vict. Popovici, Val. Gâlea, Ir. Enescu, Mar. Anca, Mar. Drăgoiu (1020 lei); Asociaţia înv. din jud. Sibiu (500 lei); Dr. V. Stan arhiereu vicar, consilierii consist. Tr. Petrişor, D. Coltofean, V. Nistor, R. Perian, P. Marcu; Em. Cioran protopop Sibiu, Emil Păcală prot. Agnita, I. Dordea preot Haşag, N. Secăşan preot Broşteni, Ioan Dăncilă protop. militar Sibiu, Dr. Gh. Bărbat secretarul gen. al municip. Sibiu, Dr. I. Pleşia insp. r. m. st. (1050 lei); masa Bulevard prin Dr. I. Beu (1000 lei) şi familia decedatului (2000 lei). *Total 9000 lei.* Aduc şi pe această cale mulţumiri tuturor, care cu aceste prinoase de recunoştinţă au contribuit până acum la întemeerea legatului menit să perpetueze memoria regretatului decedat în legătură cu aşezământul de binefacere creştinească ce ne străduim să-l înfăptuim cât mai curând în Sibiu. Cu dăruirile făcute în cursul acestui an fondului căminului pentru bătrâni este de 630,000 lei. Daruri viitoare mai ales din partea număroşilor foşti elevi ai regretatului decedat se primesc cu recunoştinţă de către Prof. *Timotei Popovici,* preşedinte, Sibiu, strada Regina Maria 7. Sibiu 24 April 1931.

ŞTIRI LOCALE

Stema judeţului Sibiu. In şedinţa din urmă a delegaţiei judeţene s'a decis trimiterea proectului pentru stema judeţului Sibiu spre opinare comisiei ieraldice, Asociaţiunii Sibiu, şi dlor N. Iorga, G. Bogdan-Duică şi Dr. I. Lupaş.

Licitaţiune. Tabloul despre mărfurile şi lucrurile preţioase ce se vând în licitaţiune, pe ziua de 13 Mai 1931, la casa de amanet din Sibiu strada Mitropoliei Nr. 19, se poate vedea la autoritatea industrială I instanţă, *strada Mitropoliei Nr. 4,* uşa 28, dela ora 9—12 a. m. în orce zi de lucru.

Banca agricolă şi Cassă de economii s. a. Avrig, jud. Sibiu

Convocare

Domnii acţionari ai Băncii agricolă şi Cassă de economii s. a. din Avrig, sunt invitaţi, în virtutea § 10 din statutele societăţii, la

a XXVI-a adunare generală ordinară

care se va ţinea în Avrig, *Sâmbătă* în *9 Mai 1931, la ora 6 p. m.*, în edificiul băncii.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1930 şi raportul Comitetului de censori.
3. Desçărcarea Consiliului de administraţie şi a Comitetului de censori.
4. Distribuirea profitului net.
5. Distribuirea cvotei pentru scopuri filantropice.
6. Fixarea marcelor de prezenţă.
7. Alegerea resp. intregirea Consiliului de administraţie cu mandat pe trei ani.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, conform § 13 din statute, sunt rugaţi a-şi depune acţiile şi eventual plenipotenţele cel mai târziu până *în 7* Mai *1931*, la cassa societăţii în Avrig.

Avrig, la 25 April 1931

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Contul Bilanţ cu 31 Decemvrie 1930

Activa			Pasiva	
Cassa şi disponibil		462,371·90	Capital	1,066,180·—
Valute & Monete		16,952 25	Fond de rezervă	48,000·75
Imprumuturi cambiale		4,076,826 50	Fond de pensiuni	7,100·—
Imprumuturi pe ipotecă şi gaj		4,982,572·85	Fond filantropic	6,303·75
Imprumuturi pe obligaţiuni		48,618·72	Depuneri spre fructificare	10,929,983.—
Conturi-Curente şi Sucursala		2,052,696·82	Dividendă	20,250·—
Diverse conturi debitoare		358,417·96	Interese transitoare anticipate	119,825·53
Realităţi	370,635		Profit & Perdere	215,563·47
Amortizare	29,635	341,000·—		
Mobiliar	83,608			
Amortizare	12,608	71,000·—		
Efecte		2,750·—		
		12,413,206·50		12,413,206·50

Contul Profit şi Pierdere

Cheltuieli		Venite	
Amortisment	42,243·—	Dobânzi	1,702,924·47
Dobânzi după depuneri	1,300,296·—	Proviziuni	455,761·—
Spese generale	340,118 —		
Impozite	260,465·—		
Profit net	215,563·47		
	2,158,685·47		2,158,685·47

Avrig, la 31 Decemvrie 1930.

Consiliul de administraţie.

Am revăzut conturile prezente şi le-am aflat în ordine şi consonanţă cu registrele.

Avrig, la 14 Martie 1931.

(17) 1—1

Comitetul de censori.

---

(23) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II din **Tărlungeni**, protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela stat, conform coalei B.
2. Stola uzitată contorm regulamentului, stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.
3. Lemnele de foc dela comuna politică până la 4 stânjini (având a se hotărâ din an în an.)
4. Locuinţă corespunzătoare cu chirie plătită de epitropia parohială, până la terminarea casei parohiale, pentru care s'au început pregătirile de lipsă.
5. Sesiune parohială 4 jug. fânaţ şi un sfert jug. arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. Braşov până la terminul fixat. Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 27 Martie 1930.

Consiliul parohial în înţelegere cu protopresbiterul tractului.

Dr. I. Blaga
protopop.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu preţuri moderate

---

A APĂRÚT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur şi **V. Voiculescu**

Preţul Lei 100·— plus spese poştale Lei 15·—

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

ATLAS

pentru

Istoria Bisericii Universale

întocmit sub

Indrumările dlui Teodor M. Popescu
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti

de

Pr. Marin Popa-Nemoiu

cu colaborare dlui

Ion M. Popescu-Romanaţi
studenţi

Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 2 Mai 1931 Nr. 35

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român

Organ naţional-b Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Pentru pacea confesională

II

In numărul trecut al acestui ziar arătam care poate fi mobilul nemărturisit al dorinţei exprimate în «Unirea» dela Blaj, de-a se întâlni reprezentanţii uniaţiei şi ai ortodocşilor în consfătuiri animate de spiritul frăţiei. Arătam, deasemenea, de ce nu vor fi şefii uniaţiei în stare să treacă la realizarea acestei idei, chiar fiind duşi de scopul ascuns de-a ne ispiti prin aceasta să devenim împreună închinători cu ei «Sfântului» Scaun. Aceste afirmaţii, scoase din natura lucrului, sunt confirmate de graba cu care «Unirea» din 4 Aprilie a sărit să domolească entuziasmul «Universului» ce saluta cu bucurie zorile unor vremuri senine. Ziarul blăjean declara că nu este organul oficios al mitropoliei unite, deci să nu se ia prea în serios — ceace ar fi penibil pentru uniţi — vorbele frumoase cari au trebuit să fie scrise în el, ca să nu lase Vaticanului impresia neascultării.

Nesinceritatea şi neseriozitatea de care a dat dovadă «Unirea» în această chestiune, manifestând o dorinţă ca pe urmă, când o văd salutată cu bucurie, să bată în retragere, e luminată şi mai mult de contrastul ce-l oferă alăturarea de sinceritatea cu care ortodocşii prin «Legea Românească» din Oradea şi prin cuvântul chiar al unui episcop ortodox, P. S. Nicolae Ivan al Clujului, s'au grăbit să discute şi să răspundă favorabil apelului din «Unirea».

Spiritul gata de pace şi de iubire al ortodocşilor s'a manifestat şi de astădată în chip strălucit.

Dacă lucrurile stau aşa, evident că prima condiţie pentru realizarea întâlnirilor de cari e vorba, constă în ieşirea fraţilor dela Blaj din echivoc, manifestând categoric şi oficios dorinţa după ele. In cazul acesta facem abstracţie de orice plan ascuns şi acceptăm propunerea din spiritul de pace şi de armonie ce ne animă. Suntem mai mult ca siguri că atitudinea aceasta clară va fi evitată şi şefii bisericii unite vor fi ţinuţi de sus să urmeze conduita cu două feţe a papei, care oficios condamnă astfel de conveniri de ale catolicilor cu necatolicii, ce au ca scop discutarea credinţii, iar neoficios aprobă şi promovează întâlniri de acestea, cum e cazul celor dela Malines cu Anglicanii sau celor dela Velehrad, destinate pentru Slavii ortodocşi. Pe faţă te condamnă şi te batjocureşte, iar pe ascuns tratează cu tine. De ce asta? Nu se aude şi aşa de aceste tratative? Iar în caz de nereuşita lor, eşti mai compromis — dacă în general poate fi vorba de aşa ceva, — decât dacă ai fi fost oficios angajat în ele? Sau te temi de opoziţia şi de scandela ce s'ar produce în credincioşi? Dar nu ţi-e mai mare teama de turburarea ce s'ar naşte când pui lumea în faţa faptului împlinit? Nu-i mai bine să se ştie de toată lumea cursul acestor discuţii, ca să poţi fi urmat sau făcut atent de glasul general al Bisericii că ai mers prea departe?

Noi nu vedem nici un motiv ca să se ţină aceste întâlniri în întunerec. Dacă există astfel de motive la cei din Blaj, să le auzim.

Noi credem că nu există altul, decât acela de-a nu se angaja serios în ele şi de-a nu trage consecinţele din seriozitatea cu care se angajează.

Şi cea mai importantă dintre aceste consecinţe, pe care încă o cerem manifestată în prealabil la şefii uniţi, este să înceteze cu calomniile şi cu agitaţia la adresa bisericii ortodoxe. Să se dea înainte dovada că se vine la acele întâlniri în spirit de pace şi de dragoste frăţească. O jumătate de an de înfrânare a scrisului şi a vorbei, de domolire a patimilor şi a pretenţiilor de-a acumula pentru Biserica unită toate situaţiile avantajoase, în defavorul Bisericii ortodoxe, va fi o dovadă de cuget serios şi de dorinţă fermă după o altă viaţă. Această destindere e necesară de altfel pentru a nu ne despărţi din primul moment şi mai învrăjbiţi.

Ce s'ar putea acum discuta la aceste conveniri, dacă, prin ipoteză, s'ar ajunge la ele? De sigur că nu obiectul discuţiei este de cea mai mare importanţă, ci spiritul în care ar decurge discuţia. Cu toate acestea câteva consideraţii mai concrete pot oferi sugestii importante, chiar pentru cazul când nu s'ar realiza aceste întâlniri.

Uniţii români îşi zic «catolici de rit grec». Accentul se pune desigur pe «catolici», iar «ritul grec» rămâne ca un apendice detestat de teologii Blajului, ca un spin de care ar vrea aşa de bucuros să scape, pe care însă trebue să-l suporte dacă vreau să rămână în legătură cu poporul «unit». Teologii afirmă credinţa catolică, poporul afirmă ritul grec, aşa dar ortodox. Teologii, ca să poată fi şi catolici, dar şi să ţină poporul în registrele lor, trebue să împreune o credinţă catolică cu un rit ortodox. Evident că aceasta este o absurdidate, pentrucă ritul e manifestarea practică a credinţei şi izvor al credinţii, şi numai în capul sofistic al unui om cu inima stearpă de viaţa religioasă se pot armoniza amândouă, adică numai în capul teologilor «catolici de rit grec», nu însă şi în inima poporului «unit», care e numai ortodox, care are ritul în plenitudinea lui noţionalo-practică.

Dar să zicem că aceste două sunt real şi viu armonizate în sufletul şefilor unirii. Inseamnă aceasta că sunt numai catolici? Nu sunt ei cât de puţin şi ortodocşi? De ce se aşează preotul unit la festivităţile naţionale lângă preotul ungur catolic şi nu lângă un român ortodox? Toate legăturile religioase îl cheamă către primul şi nici una către al doilea? De ce se duc episcopii uniţi numai la Roma şi nu vreau să aibă nici un fel de comunitate cu episcopii ortodocşi? Doar îşi spun «de rit grec». N'au ei nimic de discutat cu ortodocşii asupra acestui «rit grec» pe care-l au în comun? Ei doar bine ştiu că în chestiunea ritului sunt legaţi de mâni şi de picioare de ortodocşi, pentru că poporul «unit» nu li-ar permite nici odată să nu menţie cultul şi disciplina bisericească în cea mai deplină identitate cu cel ortodox. Poporul «unit» s'ar vedea prin aceasta jignit în conştiinţa lui de solidaritate cu ortodocşii, în convingerea că este ortodox. N'au trebuit episcopii uniţisă adopte tiptil-tiptil reforma calendarului făcut de sinodul ortodox din Constantinopol, numai ca să nu observe poporul «unit» că el nu merge cu ortodocşii? In viitor încă vor mai obveni astfel de cazuri. Prosinodul ecumenic ortodox ce se anunţă va aduce unele modificări şi în chestiunile de rit. Uniţii vor fi siliti să le adopte. Ce este acum mai consult: să copiezi sclavic şi laş tot ce face ierarhia ortodoxă, tu neavând nici o iniţiativă, nici un cuvânt la soluţionarea unei chestiuni, sau să cauţi a fi primit şi tu la cuvânt când se hotăresc chestiuni care se referă şi la tine? Peste preferabilă Deci, indiferent de sinceritatea cu care privesc teologii uniţi acel «rit grec», demn e pentru ei să caute căi de conlucrare cu ortodocşii în chestiunile cari se referă la el. Să nu discute la Roma, în faţa papei, chestiunea introducerii celibatului şi sorţii unei mişcări liturgice, pentrucă ei au privilegiul recunoscut chiar de papa de-a fi de «rit grec» şi în afară de aceea e inutil şi periculos a lua astfel de iniţiative la Roma. Chestiunile de rit să le discute cu iererhia ortodoxă.

Incă un exemplu. Anul trecut profesorul de teologie din Blaj, Neda, a pus problema postului. Şi-a pus-o înzadar, pentrucă soluţia numai ortodocşii o pot da. Depinde de uniţi ca să participe şi ei la soluţionare.

Iată dar lucruri cari se pot discuta la întâlnirile de cari e vorba, sau în presă, lucruri cari mai prezintă avantajul că nu solidarisează numai decât în jurul unui punct de vedere pe toţi ortodocşii şi a altui punct de vedere pe toţi uniţii, ci îi poate amesteca.

S'ar mai putea discuta la acele întâlniri şi la alte ocazii demersuri comune la stat pentru tratamentul proporţional al celor două biserici, pentru educaţia religioasă, măsuri comune pentru moralitatea publică ş. a. m. d. p.

Am notat aceste lucruri cu riscul de a fi socotit utopist. E bine însă să se spună lucrurile clar, chiar când ele fac parte numai din ordinea ideală.

Dr. D. Stăniloaie.

M. Sa Regele la Timişoara

Preşedinţia consiliului de miniştri a făcut cunoscut tuturor departamentelor că M. Sa Regele Carol al II-lea va vizita oraşul Timişoara în zilele de 2—3 Mai a. c.

Cu acest prilej vor pleca în capitala Banatului cu un tren special toţi miniştrii.

Suveranul şi-a exprimat însă dorinţa ca să nu se facă nici o cheltuială cu prilejul acestei vizite.

*

In prima zi dimineaţa M. Sa Regele va asista la producţia de călătorie de comandament de pe câmpul de instrucţie al garnizoanei oraşului, iar după amează va primi pe fruntaşii oraşului şi capii autorităţilor.

A doua zi, M. Sa Regele va asista la consursul hipic dela arena sportivă «Banatul».

In ziua de 4 Mai, Suveranul se va reîntoarce în capitală.

Mare proces împotriva credincioşilor din Rusia sovietică. In comuna Savelievo au fost arestaţi zilele acestea 18 credincioşi, între cari şi preotul comunei, cu numele Şirotin. Ei sunt acuzaţi că au condus o acţiune violentă împotriva delegaţilor organizaţiei antireligioase. Acuzaţii ar fi format un grup care ar fi lucrat pentru exterminarea libercugetătorilor. Procesul se va ţinea la începutul lui Iunie în oraşul Orioi. 4 dintre cei arestaţi sunt ameninţaţi de a fi condamnaţi la moarte, deoarece oroganele sovietice îi acuză că ar fi asasinat pe comunistul Novikov, care a avut sarcina să organizeze la Savelievo o gospodărie colectivă şi a organizaţie antireligioasă.

Telegramă primită dela şeful guvernului român

Relevând, în numărul nostru dela 22 April a. c., marele patriotism al dlui prim-ministru N. IORGA, care a primit frânele stăpânirii în zilele grele de astăzi, dl preşedinte al consiliului de miniştri a binevoit a ne adresa următoarea telegramă:

Conducerii ziarului

TELEGRAFUL ROMÂN

Sibiu

Bucureşti, 28 April

Mulţumesc din inimă pentru actul de dreptate făcut faţă de ministerul pe care-l prezidez.

N. IORGA.

Lipsiţi de alimente. Locuitorii din Munţii apuseni, cuibul moţilor necăjiţi, precum şi poporul ţăran din judeţul Maramureşului sufer din pricina lipsei de alimente. S'au cerut guvernului să ia grabnice măsuri. Ţăranii maramureşani, negăsind de lucru la întreprinderile forestiere care s'au închis în urma crizei economice, n'au banii trebuincioşi să-şi cumpere cerealele pentru hrană. In aceeaş situaţie, moţii, cari nu-şi pot cultiva porumbul, trebue să-l cumpere. Guvernul a ordonat un inspector administrativ să cerceteze de urgenţă situaţia din Maramureş. E de dorit să se trimită şi în Munţii apuseni un inspector pentru a se lua neîntârziat măsuri de îndreptare a stărilor.

Organizaţi Oastea Domnului

Dela societatea „Cultul Eroilor"

Duminecă, în 26 April a. c., s'a ţinut la sediul său, în capitală, a 11 adunare generală a a societăţii «Cultul Eroilor».

Participă: I. P. S. Sa Patriarhul Miron, dnii general Ştefănescu-Amza ministrul armatei, general Manolescu etc., precum şi întregul comitet de conducere.

Dl general Negreanu, din partea comitetului de conducere, a arătat detailat în ce a constat activitatea societăţii în cursul anului 1930. Deşi bugetul pe anul trecu n'a fost decât de 11.480.893 lei totuşi s'au executat şi subvenţionat, de către Comitetul central, lucrări în următoarele puncte: Cimitire începute şi terminate la Timiş-Predeal (judeţul Prahova), Poiana lui Frunză (jud. Putna), Dragoslavele (jud. Muscel), mausoleul Soveja (jud. Putna) etc.

S'au mai făcut în acelaş timp, centralizări de oseminte şi eroi, instalări de cruci şi troiţe, plăci comemorative etc. La toate aceste lucrări s'a avut un larg concurs din partea autorităţilor civile şi militare.

Adunarea generală, ascultând darea de seamă şi raportul cenzorilor, a dat cuvenita descărcare.

Dl Gh. Trancu-Iaşi, din partea societăţii Ocrotirea orfanilor din războiu, aduce omagii I. P. S. Sale Patriarhului Miron şi întregului comitet, pentru munca depusă. A arătat în esenţă, că la «Cultul Eroilor» se munceşte fără preget pentru ca eroii neamului să fie cât mai bine cinstiţi.

Dl profesor universitar Simion Mandrescu a arătat că la «Cultul Eroilor» este o adevărată şcoală de civism şi românism.

Dnul general Ştefănescu-Amza, ministrul armatei, declară că ministerul de războiu, pe lângă cele trei milioane subvenţie, mai înscrie în bugetul său încă 100.000 lei, pentru cheltuelile de administraţie.

Dl avocat Dimitrie Rădulescu a dat apoi citire, următoarelor telegrame:

Majestăţii Sale

Regelui Carol II-lea

Societatea «Cultul Eroilor» întrunindu-se în adunare generală pentru prima oară sub Domnia Majestăţii Voastre, a proslăvit amintirea vitejilor, căzuţi pentru întregirea Neamului, şi s'a închinat cu recunoştinţă în faţa chipului celui ce a fost Ferdinand I, Cel Mare, gloriosul Vostru Părinte.

Adunarea generală depune la picioarele Tronului nehotărmurita sa credinţă şi, plină de devotament, urează Majestăţii Voastre domnie lungă şi glorioasă, pentru înălţarea Neamului.

Majestăţii Sale Regina Maria

Adunarea generală a societăţii «Cultul Eroilor» roagă pe Majestatea Voastră, înalta noastră ocrotitoare, să primească încredinţarea respectuosului său devotament şi urează Majestăţii Voastre ani mulţi sănătoşi.

Domnului Profesor N. Iorga

Preşedintele Consiliului de Miniştri

Adunarea generală a Societăţii «Cultul Eroilor» urează marelui însufleţitor şi dascăl al neamului, cea mai deplină izbândă întru îndeplinirea nobilelor sforţări pentru consolidarea patriei întregite prin eroismul ostaşilor noştri, al cărui puternic propovăduitor aţi fost.

Datorii împlinite

Pătrunşi de însemnătatea misiunii preotului în mijlocul poporului, ca luminător şi îndrumător pe calea cea bună, conducătorii înaltei noastre şcoale teologice din Sibiu, practică cu ucenicii lor această frumoasă şi sfântă chemare încă de pe băncile şcoalei.

Duminecă dimineaţa, în 26 April, un grup de studenţi, sub conducerea prof. Dr. N. Terchilă, se îndreaptă spre locul biruinţii lui Mihai Viteazul, spre satul Şelimbăr, ca să contribue la măreţia slujbei religioase de acolo.

In bisericuţa de bârne din deal, mare prin trecutul ei, s'a oficiat sfânta slujbă, cu credinţă şi inimă bună, — temeiul a toată fericirea lumească ce duce şi la obiectul dorinţei continue, la bucuriile ceriului.

Simţământul măreţ care pătrunde tinereţa frumoasă şi plină de bucurii,

FOIŞOARA

La sfinţire de prapor

— Dintr'o predică —

Celebrăm anumite procesiuni cu semnul Crucii lui Hristos sub prapori strălucitori, ca simbol al devotamentului, că dreptcredincioşii pun toată gloria şi speranţa lor în Crucea lui Hristos, şi că, precum luptă ostaşul, urmând drapelul său, aşa şi dânşii doresc să lupte sub praporul Crucii împotriva ispitelor lumii şi ale satanei pentru cucerirea Ierusalimului ceresc.

Uz antic e adunarea sub drapel. Constantin cel Mare, întâiul împărat creştin, fixând semnul Crucii pe stindardele de războiu, după exemplul său în biserică deveni succesiv generalizat uzul ca la procesiuni să se folosească prapori ornaţi cu semnul Crucii. Despre acest fapt face menţiune sfântul părinte al bisericii Grigorie Decapolitul din Cesareea Capadociei (332—400), ale cărui moaşte se păstrează în mănăstirea Bistriţa din Vâlcea, şi se sărbătoreşte la 20 Noemvrie.

Sfânta Cruce luceşte pe vârful praporilor purtaţi în fruntea procesiunii, cum e de exemplu la sfinţirea grânelor, simbolizând triumful Invierii şi Înălţării Domnului.

Pe timpul lui Ştefan cel Mare stindardul oştirii purta chipul sfântului mucenic Gheorghe. Sub aceste stindarde sfinţite a secerat Ştefan biruinţe mari asupra inimicilor săi.

Când se desfăşură, iubiţi creştini, în faţa voastră praporii frumoşi ai bisericii noastre, aduceţi-vă aminte că unindu-vă sub acest semn înaintaţi spre scopul sfânt de-a fi fraţi iubitori întreolaltă. Crucea de pe vârful lor să vă reamintească acel mare preţ prin care v'aţi răscumpărat. Crucea lui Isus, adecă sarcinile sortite asupra voastră, să le purtaţi cu răbdare, cu bucurie chiar — pentru Hristos — aducându-vă aminte de răsplata ce vă aşteaptă în cer şi pe pământ. Ca să nu desperaţi în lupta ce vă stă înainte, căutaţi exemplu la acei Sfinţi preamăriţi, ale căror figuri sânt fixate pe praporii noştri...

Când la procesiuni urmaţi praporii aceştia, în ordine, între rugăciuni şi imnuri de laudă, aduceţi-vă aminte că fiind ostaşi miruiţi ai Domnului, menirea noastră e muncă şi luptă necontenită spre binele tuturora.

Pentru înviorarea râvnei, gândiţi la cuvintele sfântului apostol Pavel, adresate către iubitul său Timotei: «Tu dar pătimeşte ca un bun viteaz al lui Isus Hristos», (2, 3).

Sfântul Bruno (1030—1101) meditând asupra ornatelor bisericeşti, temeiul şi puterea tuturor acestora o aşează în credinţa vie, cu aceste cuvinte:

«Credinţa este cea dintâi în ceata virtuţilor: toate celelalte o urmează, şi fără de ea nimeni nu intră în curţile împărăţiei cerurilor».

Iubiţi creştini! Acest frumos îndemn să vă vie în minte de câte-ori vedeţi fâlfâind acest prapor în biserică, sau la procesiuni sărbătoreşti; ear convingerea voastră faţă de credinţa adevărată şi alipirea către ea să se întărească şi prin văzul acestui semn. Aşa să fie! Pr. *Dr. T. Potcaş.*

Cursuri. Anul acesta cursurile Universităţii Populare «Nicolae Iorga» din Vălenii de Munte, se vor ţinea între 15 Iulie—15 August 1931. In timpul cursurilor va funcţiona ca şi în anii trecuţi o cantină şi căminuri pentru băeţi şi fete. Inscrierile se fac de pe acum pe adresa următoare: «Universitatea Populară «Nicolae Iorga», B-dul Schitu Măgureanu Nr. 1, Bucureşti I», unde se află Secretariatul cursurilor.

a cuprins sufletul tuturor, ascultând tălmăcirea sfintei Evanghelii a mironosiţelor.

La ieşirea din biserică m'am alipit de-un elev de şcoală pe care l-am întrebat dacă cercetează în toată Dumineca sfânta biserică, şi ascultaţi ce mi-a răspuns:

«Cum nu, părinte? căci Dumineca e tocmai ziua sufletului: dacă jertfim trupului şase zile obositoare, pentruce să nu dăm şi sufletului nemuritor cel puţin câte o zi la săptămână? iar predica o ascultăm cu plăcere, căci cuprinde fire de aur, cu care ne întregim cunoştinţele religioase».

Învăţaţi deci din acest răspuns al sufletului nevinovat! — Mulţumiţi bătrânii bisericii au întins masă, la care cucernicul preot octogenar a vorbit despre trecutul său şi al comunei, şi şi-a exprimat bucuria sufletească, pe care o are văzând «Noul Sion» sub acoperiş, după atâtea jertfe.

La ora 2, studenţii în frunte cu profesorul, s'au îndreptat spre movila din câmpia Şelimbărului, ce acopere osemintele eroilor căzuţi în lupta din Octomvrie 1599, şi reamenteşte biruinţa care a deschis Marelui Mihai porţile Albei-Iulii.

Cu capetele descoperite şi cu lacrimile pe obraz, s'au închinat memoriei înaintaşilor, sfintei troiţe, ridicată în amintirea lor în anul 1925, şi au intonat imnurile: «Ridicaţi pe-a lor morminte», «Ridică-te acum, o scumpă Românie», şi cântarea prohodului: «In veci pomenirea lor!»

Două datorii sfinte: Cinstirea înaintaşilor şi luminarea aproapelui, — călăuza cea mai sigură a celorce nădăjduiesc că în scest fel răsturnarea materială nu va putea atinge sufletul poporului nostru inimos şi harnic.

Rap.

La sate

— Despărţământul judeţului Sibiu al „Astrei" —

Societatea culturală «Astra», secţia Sibiu, şi-a început activitatea prin propagandă culturală la sate şi prin inaugurarea de biblioteci, donate din partea acestui despărţământ. Bibliotecile cuprind peste 100 volume cărţi, alese din cei mai valoroşi scriitori ai neamului nostru. Deodată cu cărţile primesc şi un semi-dulap pentru păstrarea acestora.

Duminecă 26 April a. c. s'a continuat cu inaugurarea bibliotecilor în comunele *Daia* şi *Noul*.

Reprezentanţii «Astrei» au fost primiţi în comuna Daia din partea întregului popor, în frunte cu preotul Vasu şi înv. dir. Coţofană. Inv. dir. Coţofană rosteşte cuvântul de binevenire. Răspunde dl Dr. Ionaş, arătând în frumoase cuvinte rolul societăţii noastre culturale. Dl profesor Isacu vorbeşte de unele pagini glorioase ale neamului nostru, în legătură cu războiul mondial. Dl secretar al desp.-lui, I. Dragomir, arată însemnătatea cărţii pentru noi românii, mai cu seamă astăzi. Stărue ca părinţii să-şi dea copiii şi la meseriii, azi cele mai rentabile. Predând biblioteca pune la inima fiecăruia, ca în serile lungi să citească aceste cărţi: cei mai buni prieteni ai noştri. Domnul înv. Coţofană a căutat ca aceste conferenţe să le presare cu cântecele şi declamările elevilor săi.

In comuna Noul dessemenea cu mic cu mare au ţinut să întimpine pe vrednicii luminători ai satelor. Cuvântul de binevenire îl rosteşte înv. dir., I. Dragomir. Răspunde dl Dr. Liviu Ionaş, care arată activitatea desfăşurată din partea societăţii culturale, care a ţinut lumina candele aprinsă şi care nu va înceta să-şi continue rolul ce îl are de 70 de ani. Predă biblioteca, dorind cetăţenilor ca învăţăturile cuprinse să le adape sufletul ca un izvor nesecat.

Dnul Dr. Horea Petra-Petrescu a vorbit despre desvoltarea noastră culturală citind din opera proprie şi din alţi autori. Dl consilier agricol al jud. Sibiu, Gh. Lăţea, a vorbit despre «Cultura raţională a pământului». Poporul a rămas mulţumit în urma sfaturilor practice primite.

Dnii înv. dir. I. Dragomir şi înv. Gh. Vlad au întreţinut pe cei prezenţi cu cântările şi declamările elevilor. Cuvântul de mulţumire l-a rostit tot dl director I. Dragomir.

Poporul din comunele Daia şi Noul au avut, în această zi, adevărată recreaţie sufletească. *Cor.*

INFORMAŢIUNI

Locuitorii României sânt, după calculele provizorii ale ultimuiui recensământ, în număr de 18.022.963. Bucureştii au 632 mii de oameni. Chişinăul are 116 mii locuitori, Cernăuţii au 111.000, Iaşii 102·000, Galaţii 102.000, Clujul 99·000, Timişoara 91·000 locuitori.

Primenire. Din Bucureşti se vesteşte, de sigur spre satisfacţie generală, că la toate ministerele se observă o însemnată schimbare spre bine. Slujbaşii sânt lăsaţi să lucreze neturburaţi şi neîmpedecaţi de obişnuitele intervenţii (mai des ale parlamentarilor şi ale altor puternici ai zilei). Hârtiile se resolvă fără stăruinţe şi înrâuriri din afară. — Inceputul de primenire să fie într'un ceas cu noroc!

Zece Mai şi şcoalele. Ministerul instrucţiunii a hotărât ca ziua de zece Mai să fie sărbătoriţă de fiecare şcoală în localul respectiv, tinerimea, şcolară ne mai participând la paradă.

Decoraţie refuzată. Intr'o scrisoare din 25 April a. c., adresată ministrului nostru de externe şi publicată în ziare, dl *Ion C. Grădişteanu* declară că nu poate să primească decoraţia «Regele Ferdinand», decernută prin decretul din Monitorul Oficial dela 19 April 1931, la numeroase persoane, despre care se spune că au contribuit la realizarea unirii naţionale. Dl I. C. Grădişteanu îş motivează refuzul, scriind că fostul guvern, prin decoraţiile conferite şi prin specificarea de merite, *a denaturat şi exagerat rolul unora, şi a depreciat până la ignorare rolul altora în perioada cea mai însemnată a istoriei poporului român.*

Luare de măsuri. Un comitet pentru combaterea traficului de femei a prezentat de curând o rezoluţie, prin care cere Consiliului Ligii Naţiunilor să intervină pe lângă toate guvernele pentru a interzice concursurile de frumuseţe. — Dar şi până când Liga va aduce hotărare, părinţii cu fete pot refuza să-şi trimită odraslele nevinovate la asemenea expoziţii nedemne şi primejdioase, care au făcut victime în şirurile tinerelor fără experienţa vieţii şi fără educaţia necesară.

Nedumerire şi cutezare. Oficiosul partidului naţional-ţărănesc, *Dreptatea*, se arată foarte nedumerit din pricina «numirii unui număr important de cinstite feţe bisericeşti în posturile lumeşti», ale prefecţilor de judeţe. Alt oficios *Indreptarea*, dlui mareşal Averescu scrie, — scrie, probabil, fără încuviinţarea şefului, următoarele:

«Cei mai mulţi din noii prefecţi — într'o nouă sdrobitoare majoritate — sunt profesori de toate gradele şi preoţi. Preotul prefect în ţara românească este una din cele mai cutezătoare, ca să nu spunem năzdrăvane, originalităţi şi bruscări reformatoare ale celui care s'a afişat doctrinarul tradiţionalismului românesc, care este dl N. Iorga».

Neamul Românesc le răspunde:

Crima, dlui ministru de interne, e groaznică. Să pună prefecţi dintre preoţi, profesori şi intelectuali! Iar bătăuşii şi electorii partidelor să... şomeze! —

In Institutul de surdo-muţi al statului, în Cluj, se primesc copii surdo-muţi (băeţi şi fete) apţi pentru instruire, dela vârsta de 7 până la 11 ani. Cererile timbrate, însoţite de actul de naştere al copilului, se vor înainta Direcţiunii Institutului până la 1 Iunie 1931.

ŞTIRI LOCALE

Răscumpărare de onomastică. Dl profesor *Timotei Popovici* a dăruit din prilejul onomasticei sale la Fondul căminului pentru bătrâni Lei 300 şi al Fondul corului bisericesc al meseriaşilor români Lei 200.

Poşta redacţiei

Mai multor preoţi: Statele de plată ale preoţilor pe luna Ianuar 1931, au fost înanitate azi la Directoratul ministerial din Cluj, pentru ordonanţare. Chitanţele de plată pe aceasta lună se vor trimite P. C. Protopopi, pentru semnare de către preoţi şi certificare d n partea perceptorilor.

Ziua, în care se vor plăti salariile pe luna Ianuarie, se va anunţa tot prin Telegraful Român.

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Episcop Servaţiu

Sfântul Servaţiu, la mijlocul secolului al patrulea, desfăşoară largă activitate în demnitatea sa de episcop în Galia.

In apărarea credtnţei sfinte a dovedit mult curaj şi nu se înspăimântă nici de prigoniri grele.

La parte la sinodul din Sardica în 343, apărând credinţa ortodoxă împotriva Arianilor. Pa mulţi eretici îi conduce la cunoaşterea eroarei lor.

S'a mâhnit adânc la năvălirea hunilor în Europa, şi când a aflat că acest popor se avântă spre Galia, a postit mult, s'a rugat la Dumnezeu, ca ţara să fie ferită de aceşti sălbatici.

Episcopii şi nobilimea s'au adunat şi au decis, să aleagă pe cineva, care în numele tuturor să călătorească în calitate de pregrin la mormântul Sfântului Apostol Pavel în Roma. Şi aleseră pe Servaţiu. Sfântut bărbat porneşte la drum şi după multe pericole ajunge la Roma, imploră pe Sfântul Apostol, ca pe ocrotitorul credinţei, rugându-l să împace mânia lui Dumnezeu şi să nu lase, ca duşmanii credinţei să ocupe provinciile Galiei. După rugăciunea îndelungată aţipi. In vis văzu înaintea altarului bisericii un tron, unde sta Domnul nostru Hristos, ear Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel îngenunchind se rugau înaintea Domnului. După o pauză Sfântul Pavel se ridică, merge la Servaţiu şi-i zice:

«Omule al lui Dumnezeu!... pentruce nu încetezi cu tânguirile tale? Să ştii, că Dumnezeu a hotărât ca multe oraşe ale Europei să fie distruse pentru păcatele lor»...

Sfântul Servaţiu se întoarse în Galia şi vestì pedeapsa lui Dumnezeu. Pe credincioşi îi îndeamnă la penitenţă, să se îndrepte şi să nu se osândească pe veci. Pregătind pe oameni pentru plăgile apropiate, porni în oraşul Mastricht şi dispuse să i se sape mormânt, căci zise: «Eu nu peste mult am să mor». Aşa s'a şi întâmplat. L-a atins o febră lentă, şi a adormit în Domnul în 13 Mai 384. După tradiţie, zăpada nu dăinuea nici o clipă pe mormântul lui.

Sfântul Irineu

Sfântul Irineu s'a născut în Asia. Părinţii lui l-au dus în copilărie la sfântul Policarp, Episcop de Smirna, să-i poarte grija. Aici Irineu cu timpul, progresând în cunoştinţe şi bunele moravuri, fu hirotonit preot şi trimis în Franţa în oraşul Lion, ca să binevestească Evanghelia lui Isus Hristos celor rămaşi păgâni, iar pe creştinii persecutaţi să-i apere.

Irineu şi-a început activitatea cu adevărat zel apostolic. A propagat învăţătura lui Isus celor necredincioşi cu succes atât de mare, încât aproape fiecare păgân al acestui oraş s'a întors la sânul adevăratei biserici.

Pe creştinii martirizaţi şi întemniţaţi i-a însufleţit la statornicie în credinţă, şi i-a îmbărbătat la răbdare eroică.

După Fotin, Episcopul Lionului, Irineu a primit asupra-şi sarcina grea de episcop, şi toată energia sa o utiliza, să adune iarăş în preajma lui oile încredinţate păstoririi sale şi împrăştiate prin prigoniri repetate; să încurajeze pe cei îndoelnici, să întărească pe cei şovăitori, să ajute pe cei căzuţi, să instrueze pe cei mici şi să ocrotească cu sfat şi cu fapta pe cei lipsiţi.

După aceasta a trimis preoţi în sate şi oraşe, în parte păgâne încă, ca pe locuitorii acestor ţinuturi să-i înduplece la primirea învăţăturii adevărate a lui Isus Hristos.

A combătut nelegiuirea învăţăturii împrăştiate prin eretici nu numai în predicile, ci şi în scrierile sale făcute cu temeinică ştiinţă. Prin aceste cărţi creştinii s'au întărit într'atât, încât sub durata persecuţiilor cumplite de mai târziu multe mii au suportat neînfricoşaţi cazne şi torturi şi nu s'au abătut dela credinţă.

După alte opere şi ostenele săvârşite de Irineu în interesul bisericii şi spre mântuirea sufletelor, a urmat noua persecuţie a creştinilor sub domnia împăratului Septimiu Sever (193—200). In această prigoană a murit şi sfântul Irineu, după multe suferinţe şi suplicii. Pr. *Dr. T. Potcaş.*

(24) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe şi grădină de legume.

3. Sesiune parohială de 6 jug. şi 200 st. □ (cimiterul nou).

4. Simbrie: câte o ferdelă veche (25 litri) de porumb sfărmit şi o ferdelă veche de ovăs dela familiile întregi (circa 100 familii); 1/2 ferdelă porumb şi 1/2 ferdelă ovăz dela familiile mixte şi dela văduvi (circa 60 familii) iar dela zileri o zi de clacă sau contravaloarea ei (circa 30 familii):

5. Competinţa de lemne, în bani; câte 20 lei dela familiile întregi şi câte 10 Lei dela cele mixte şi văduvi.

6. Venitele stolare, conform adunării parohiale din 50 Mai 1926.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, se cere dela candidaţi să cunoască limba maghiară, având să ţină predicile în această limbă.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termin subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, la 22 April 1931. Oficiul protopopesc ort. rom. Sf. Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Micfalău.

Aurel Nistor
protopop.

(23) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II din **Târlungeni**, protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului, stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Lemnele de foc dela comuna politică până la 4 stânjini (având a se hotărâ din an în an.)

4. Locuinţă corespunzătoare cu chirie plătită de epitropia parohială, până la terminarea casei parohiale, pentru care s'au început pregătirile de lipsă.

5. Sesiune parohială 4 jug. fânaţ şi un sfert jug. arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. Braşov până la terminul fixat. Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 27 Martie 1930.

Consiliul parohial în înţelegere cu protopresbiterul tractului.

Dr. I. Blaga
protopop.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

(18) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă publică că conform aprobării Prea V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu prin ord. Nr. 2649 din 8 Martie a. c., se va vinde prin licitaţie publică cu oferte închise în ziua de 17 Mai 1931, triunghiul cu o suprafaţă de 116 stg. pătraţi proprietatea bisericii ortodoxe din comuna Cristur jud. Odorheiu, în scopul complectării fondului pentru zidirea casei parohiale.

Condiţiunile şi schiţa se pot vedea la oficiul parohial din comuna Cristur.

Candidaţii vor depune garanţa de 10% conf. ort. 98105 din legea contabilităţii publice.

Cristur, 14 April 1931.

Preşedinte: **Const. Medrea** preot-profesor.

Secretar: **Petru Poştoi**

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul şi Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul şi Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Poşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea

în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor

Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, în toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 6 Mai 1931 Nr. 36

BIBLIOTECA CENTR... a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...l inserţiunile ... Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ce aşteaptă biserica ortodoxă dela noul guvern

Noul guvern şi-a luat ca deviză munca şi dreptatea. Oamenii cari-l compun, cu un trecut de muncă asiduă în ogorul specialităţii lor şi de-o înaltă moralitate, nici nu ştiu altfel decât să muncească şi să facă dreptate. Priceperea nu le va lipsi pentrucă fiecare cunoaşte mai bine ca oricare din ţară problemele resortului pe care-l deţine, iar şeful guvernului, dl profesor N. Iorga, cu marea putere de intuiţie ce-l caracterizează şi cu nemărginita lui dragoste de neam, cunoaşte ca nimeni altul stadiul la care a ajuns, în urma evoluţiei istorice, sinteza sufletească şi socială a neamului nostru şi rolul ce trebue să-l aibă fiecare element component în această sinteză pentru normala ei evoluţie în viitor. Dl Iorga ştie că restabilirea dreptăţii pentru fiecare articulaţie din osatura organismului românesc e nu numai un postulat moral, ci unul etnic şi ontologic. El ştie că lipsa acestei dreptăţi, echivalând cu desechilibrul şi cu desarmonia factorilor cari constituesc neamul nostru, nu poate avea alte urmări decât o continuă turburare şi o destrămare treptată a sufletului şi-a aşezărilor istorice ale acestui neam. Acesta e senzul adânc ce-l dă dl Iorga ideii de dreptate şi de aci provine inzistenţa cu care revine în toate declaraţiile sale să accentueze că misiunea guvernării sale este restabilirea dreptăţii.

Şi una dintre stihiile esenţiale ale vieţii neamului românesc, izbită de nedreptatea guvernelor de pe la 1860 încoace, dar mai ales de cele de după războiu şi în mod cu totul special de guvernul naţional-ţărănist, e biserica ortodoxă. «De abia pe la 1860 începe decadenţa foarte repede şi care merge continuu...» «Şi cauza pentru care dela 1860 până la începutul acestui veac nou biserica noastră a decăzut continuu, este că n'a fost lăsată, în rosturile ei bisericeşti, că statul s'a amestecat în socotelile ei bisericeşti». (Din discursul dlui Iorga ţinut la Cameră în 1911 asupra Legii sinodale, vezi «Neamul Românesc» a. IV Nr. 31—2). Dl Iorga declara în discursul citat că încălcarea autonomiei bisericeşti, ce se practică în Vechiul Regat încă dela 1860, — iar după întregirea României există tendinţa de-a se extinde în toată ţara, — este o faptă ce nesocoteşte fiinţa bisericii, care este o «instituţie de ordin divin, cu principiile sale imutabile şi are o jurisdicţie care pleacă dela acele principii şi forme de cârmuire, de administraţie, care sunt în legătura cea mai strânsă cu însuş spiritul bisericii» şi că «biserica, atâta vreme cât s'a călăuzit de sine, ni-a dat arhierei vrednici, ni-a dat o viaţă exemplară şi au izvorât din ea foloase mari pentru viaţa culturală, pentru viaţa morală, pentru viaţa noastră naţională în genere».

E adevărat că în Legea de unificare a organizaţiei bisericeşti din 1925 s'a consfinţit principiul autonomiei bisericeşti ce-l aducea ca zestre preţioasă biserica din provinciile alipite îndeosebi cea din Ardeal şi că în sfera acestei autonomii a fost atrasă şi biserica din Vechiul Regat, dar guvernele de după aceea n'au observat dispoziţiile acestei legi cedând bisericii din Vechiul Regat şcoalele teologice pentru formarea clerului, ci au împedecat străduinţele bisericii făcute în acest senz. Proectul învăţământului teologic întocmit de Sfântul Sinod şi prevăzând în conformitate cu Legea de organizare că biserica ortodoxă să-şi organizeze şi supravegheze şcoalele teologice în chip autonom, după ce s'a votat la Cameră, s'a împotmolit la Senat. Şi doar e lucrul cel mai cu dreptate ca aceste şcoale să stea sub conducerea bisericei, ca să crească dela început preoţii de care are lipsă în spiritul respectului faţă de ea şi potrivit şi trebuinţelor generale ale bisericei, dar şi celor cu cari are de luptat într'un anumit timp şi loc. E o anomalie ca statul, nu biserica, să crească pe viitorii preoţi. E lucru dovedit că divorţul dintre şcoală şi biserică, pe lângă aceea că scoate biserica din preocuparea, din cugetul şi din contactul de toate zilele al studentului cu biserica, sădeşte în acesta şi un oarecare sentiment că Biserica e inferioară, din punct de vedere al culturii, şcoalei, că teologul învăţat şi omul de biserică sunt noţiuni aproape incompatibile, că el se coboară şi nu se înalţă trecând din cabinetul de studiu în ceata preoţească. Divorţul dintre şcoală şi biserică, în loc de-a creşte pe viitorul preot în conştiinţa că biserica este cea mai mare şi mai sublimă învăţătoare, că ea este unicul rezon de-a fi al teologului şi-al şcoalei de teologie, că practica bisericească departe de-a te coborî dela înălţimea meditaţiei şi a înţelegerii, abia ea te face să înţelegi, trăind, şi să iubeşti cuprinsul tezelor teologice, că ascultarea de episcop este o virtute indispenzabilă celui ce vrea nu numai să fie preot, dar măcar creştin, departe de toate acestea, şcoala teologică necondusă de biserică creşte laici cu cunoştinţe teologice. Sunt, e drept, şi individualităţi excepţionale, care chiar în mediul nebisericesc al şcoalei teologice laice, reuşesc să aprindă şi să ţină aprinsă preocuparea, dragostea şi veneraţia faţă de biserică, dar pentru aceasta se cere un efort uriaş şi nu mulţi sunt în stare s'o facă.

Rugăm pentru toate acestea pe dl Iorga să scoată proectul de lege al învăţământului teologic de unde s'a înfundat şi să urgenteze trecerea lui în stare de lege. Invăţământul teologic nu mai poate aştepta, fără grave prejudiţii, clarificarea situaţiei sale. Iar soluţia numai în senzul acelui proect se poate da.

Dar guvernul trecut nu s'a remarcat numai prin împedecarea clarificării situaţiei învăţământului teologic, ci s'a înscris în istoria ţării cu 3 nedreptăţi nouă la adresa bisericii neamului: a desfiinţat Ministerul Cultelor, a supus biserica ortodoxă, din punct de vedere al dotaţiei, unei situaţii inferioare tuturor celorlalte culte, şi a creat faimoasa lege Vlad împotriva preoţilor.

Ministerul cultelor, al cărui titular trebuia să fie totdeauna un ortodox şi deobiceiu un om cunoscător şi înţelegător al nevoilor bisericeşti, garanta bisericii un apărător şi-o grije în mijlocul unui guvern şi al unui parlament care, chiar când nu e o împreunare de tot felul de tendinţe anti-bisericeşti şi anti-creştine, e preocupat de-o mulţime de alte probleme ca să se mai gândească, sau să se gândească cu pricepere şi cu înţelegere, la treburile bisericeşti. Subsecretarul de Stat, sau acum Secretarul general, încredinţat cu chestiunile bisericeşti, n'are aproape nici o iniţiativă de principii, fiind legat cu totul de ministrul instrucţiunii, om ales în vederea grijii pentru şcoală şi interesându-se aproape exclusiv cu aceea. Chiar minorităţile erau mai mulţumite sub regimul unui Minister al cultelor, pentrucă pretenţiile lor pe teren bisericesc fiind mai modeste se îndeplineau cu mai multă uşurinţă, nefiind judecate de ministrul instrucţiunii pe care pretenţiunile minoritare, în chestiunile şcolare, cu mult mai exagerate, îl fac oarecum mai dispus la sgârcenie întru îndeplinirea oricărei pretenţii minoritare. Desfiinţarea Ministerului cultelor n'a convenit decât uniţilor, ţintind să înlăture pe ministrul ortodox, trimis tocmai întru cât e ortodox în Consiliul de miniştri. Nu întâmplător doar a fost desfiinţat acest minister tocmai de-un guvern care în laturea lui ardeleană, cea care se interesează de altfel în orice guvern în mod deosebit de problema bisericească, a reprezentat într'o măsură ce-a întrecut orice bună cuviinţă interesele uniaţiei.

Restabilirea acestui Minister va înlătura o nedreptate făcută bisericii ortodoxe şi-i va da acesteia putinţa să-şi câştige situaţia demnă ce-i compete în viaţa unui popor, pe care l-a crescut şi-l creşte.

O imensă nedreptate şi-o situaţie de ruşinoasă umilinţă i-a creat bisericii româneşti, guvernul trecut în ce priveşte dotaţia. Nu mai reproducem aci cifrele doveditoare, cari vor rămânea o ruşine şi o acuză continuă pentru

cei ce-au înghenunchiat atât de fără scrupul biserica ortodoxă. Indreptăm numai, pentru bugetul cultelor pe anul 1931, la articolul Dlui I. Mateiu «Statul şi subvenţionarea cultelor» din Telegraful Român Nr. 24; iar pentru anii trecuţi, la broşura părintelui Nichifor dela Sibiu «Confesionalism politic». Ştim că Dl Iorga a instituit o comisiune pentru revizuirea bugetului Ministerului istrucţiunii. Comisiunea să se extindă şi la capitolul cultelor şi să se repare această nedreptate strigătoare la cer. Şi accentuăm din nou: Biserica ortodoxă nu cere pentru sine nici un avantagiu, ci numai un tratament egal adecă proporţional cu numărul credincioşilor.

Biserica ortodoxă aşteaptă încă dela guvernul Dlui Iorga abolirea legii ruşinoase întocmită de ministrul Vlad împotriva clerului, drept complectare a legii cultelor din 1928. Să ameninţi pe membrii clerului cu închisoare dela 6 până la 2 ani pentru simplul fapt de-a fi grăit vre-o dată împotriva vre-unei legi în vigoare, când acest drept îl au toţi ceilalţi cetăţeni, şi mai ales să nu ceri în prealabil depunerea lui din demnitatea preoţească de către autoritatea bisericească competentă, e prea mult, oricâtă ură ai nutri faţă de-o anumită preoţime mai ales, şi ori câtă desconsideraţie ai avea faţă de biserica lui Dumnezeu. Nu sânt preoţii atât de agitatori ca politicienii de orice nuanţă, aşa că nu împotriva lor trebuia creată mai întâi o astfel de lege. De altfel, orice ministru ştie că preotul stă sub puterea episcopului căruia grija de prestigiul bisericii îi dictează să observe de aproape activitatea lui şi atunci când această activitate trece peste ceeace-i compatibil cu misiunea preoţească să ia măsuri disciplinare cari cresc treptat până la depunerea lui din funcţiunea preoţească.

Dl Iorga, înţelegător al lucrului acestuia, a făcut de fapt un pas însemnat spre abolirea acestei legi atunci când, mulţumind înalt Prea Sfinţitului Patriarh pentru binecuvântarea împărtăşită cu ocazia venirii Dsale la guvern, a declarat că sancţiunilor împotrîva preoţilor agitatori ar vrea să le premeargă depunerea lor din demnitatea preoţească de către autoritatea bisericească. Cerem însă ca legea Vlad să fie abolită şi formal, iar dependenţa sancţiunilor penale de cele bisericeşti să fie stabilită ca indispensabilă. Ceeace trebue să regretăm peste toate acestea e că şi dl Iorga a ţinut să reediteze, şi încă în prima scrisoare către Patriarhul ţării şi din prilejul unui răspuns la o binecuvântare, ameninţările legii Vlad la adresa preoţimii ortodoxe. Acesta a fost primul lucru ce avea să-l spună Dl Iorga Patriarhului ţării şi preoţimii române? E atât de mare agitaţia ce-o face preoţimea ortodoxă şi pericolul ce rezultă de aici? Pe când tuturor, buni şi răi, Dl Iorga le-a răspuns curtenitor, uitând trecutul şi învitând la colaborare, preoţimii ortodoxe a trebuit să-i răspundă primadată printr'un cuvânt răstit? N'ar fi fost mai potrivit şi către ea un cuvânt bun?

Dar atât I. P. S. Patriarh cât şi preoţimea ortodoxă iartă cuvântul puţin cam aspru ce i s'a spus, convinsă că dragostea şi înţelegerea Dlui prof. Iorga faţă de ea nu se reflectă în înţelesul literal al acestui cuvânt, aşa cum dragostea părinţilor faţă de copii nu se reflectă în înţelesul literal al cuvintelor dojenitoare. E atât de convinsă de lucrul acesta, încât aşteaptă plină de nădejde realizarea tuturor doleanţelor sale, nu pentru binele ei personal, ci pentru al bisericii.

In sfârşit Dl Iorga ca ministru al instrucţiunii a început să pună la punct şi unele neajunsuri în programa învăţământului pentru şcoalele primare şi secundare de toate categoriile. Nădăjduim că Domnia Sa, care condiţionează redresarea noastră economică de una morală, iar pe cea din urmă de puterea credinţei în Dumnezeu şi în destinele acestui neam, va căuta în înţelegere cu autoritatea bisericească să lărgească cadrul şi să îmbunătăţească condiţiile educaţiei religioase a tineretului şcolar.

Confirmarea tuturor acestor nădejdi ale bisericii noastre o avem deocamdată în personalitatea Dlui Iorga şi, în mod formal, în promisiunea făcută zilele acestea clerului ortodox, care s'a prezentat să-l felicite, că «istoricul bisericii româneşti va căuta să contribue la scrierea unui capitol nou stăpânit de simţul dreptăţii».

Aşa să-i ajute Dumnezeu!

Religia şi ştiinţa în şcoala secundară

Nu mă gândesc, prin apropierea acestor doi termini, religie şi ştiinţă, să deschid procesul unui iluzoriu conflict în ale credinţei şi ale ştiinţei.

Un acord desăvârşit există între aceste două realităţi spirituale, în aceste prime şi ultime bunuri ale umanităţii.

Omul va continua de-apururi să-şi ancoreze sufletul la ţărmul metafizicei religioase şi prin existenţa lui fizică să fie prins de realitatea materială, această prefaţă a vieţii eterne ce se deschide abia când cea dintâi s'a consumat.

Fiinţa omenească, acest «microcosmos» cum l-a definit înţelepciunea antică, rămâne ca punctul de intersecţie şi de sinteză al celor două lumi: spirituală şi materială.

Un puternic curent de spiritualism postbelic, a făcut ca prestigiul religiunii să crească considerabil azi, faţă de timpul enciclopediştilor şi al lui Auguste Compte, cari au proclamat drepturile exclusive şi suverane ale raţiunii, monopolizând întreaga realitate pe seama unui intelectualism excesiv, ear religiunea şi orce fel de misticism le-au declarat ca un fel opium bun pentru faza de copilărie a omenirii, dar nu pentru o societate ce a trecut de perioada metafizică, ajungând în ultima fază a evoluţiei, la perioada ştiinţifică.

Evident, acel raţionalism exagerat n'a fost decât reacţiunea firească, pe care spiritul, descătuşat de orce tutelă, o aducea împotriva opresiunii intelectuale şi politice a catolicismului din evul mediu, şi atunci s'a produs un fenomen ciudat confundându-se creştinismul cu catolicismul. Ofensiva de discreditare nu s'a oprit, cum era logic, la catolicism, ci s'a îndreptat şi a căutat să submineze însăş fiinţa religiunii creştine.

Este de netăgăduit că tendinţa de servire, susţinută de catolicismul medieval asupra ştiinţei şi filosofiei, prin lozinca «ancilla teologiae», a dat naştere acelei canonade pe care raţionaliştii au deschis-o împotriva religiunii creştine şi tot acolo îş găsesc sorgintea resentimentele împotriva creştinismului, supravieţuind sporadic până la zilele noastre. De atunci lucrurile s'au limpezit, spiritele s'au calmat, explicaţiile s'au dat şi vinovăţiile, în parte, s'au recunoscut.

Din acest punct de vedere perioada medievală rămâne un episod între reprezentanţii ştiinţei şi ai credinţei, un exemplu elocvent de ce însemnează incursiunea teologiei în domeniul ştiinţei şi cu cât deficit moral se soldează pentru religiune tentativă de a fasonà şi direcţiona, după trebuinţele ei de-o clipă, ştiinţa. Experienţa tristă, pe care a făcut-o catolicismul, serveşte drept memento bisericii de a evita devieri, atât în drepturi, cât şi în datorii faţă de ştiinţă.

Ortodoxismul, prin structura şi prin trecutul lui agitat, nu şi-a permis niciodată violentarea li-

FOIŞOARA

Religiunea

Zeii greci aveau favoriţii lor: Ulysse era condus şi ocrotit de Athena, Enea de Afrodita.

In Vechiul Testament, evreii erau poporul ales al lui Iehova, dar ideea de Dumnezeu, Părinte al tuturor oamenilor, este cu totul creştină. Toţi sântem fiii lui Dumnezeu, toţi avem dreptul să ne adresăm Lui ca unui tată al nostru.

Deaceea ar fi bine ca înainte de a ne învălui întunerecul nopţii, totdeauna să ne facem examen de conştiinţă. Păstratu-ne-am corpul sănătos? Infrânatu-ne-am poftele inimii? Impotrivitu-ne-am ispitelor? Am făcut bine deaproapelui nostru?

Pacea lui Dumnezeu, care întrece orce minte omenească, ne este oferită ca una dintre cele mai mari binecuvântări ce le-am putea nădăjdui. «Ochiul n'a văzut, şi urechea n'a auzit, şi inima omului nu poate să înţeleagă lucrurile ce Dumnezeu a pregătit tuturor acelora ce-L iubesc».

Religiunea, zice Joubert, este necesitate pentru om, spre a-l face darnic şi generos. Pentru unii este ştiinţă, pentru alţii este sprijin. In clipele de durere şi îngrijorare este cel mai bun mângâietor. Principalul scop al religiunii este nu numai să facă pe om să între în rai, ci şi de-a face raiul să între în inima omului: lucru greu de realizat, dacă îngăduim sufletului să alunece pe panta gândurilor rele.

Ceice îş lasă gândul să se oprească în preajma răului, vor lăsa desigur fapta să urmeze gândului. Sufletul ia culoarea faptelor. «Deaceea câte sânt adevărate, cinstite, drepte, curate, iubite, câte sânt de bună laudă: orce faptă bună şi orce laudă, acestea să gândiţi», (Filipeni 4, 8). Toate acestea stau în puterea noastră.

Poruncile au fost stabilite pentrucă erau spre binele omului. «Eată (zice Chateaubriand în Geniul creştinismului) legile, pe care Dumnezeu le-a săpat nu numai pe peatra din Sinai, ci şi în inima omului».

S'a spus, că un păcătos poate să cadă din nou în păcat, — dar nu poate să peardă sentimentul religios. El poate să greşească cu David, dar nu poate să zeflemizeze cu Voltaire şi Gibbon; el nu va deveni niciodată un David Hume sau un August Comte. Crezul materialismului i-a devenit străin. De altfel să fim drepţi: Voltaire şi Gibbon vorbesc sarcastic de câteva dogme teologice, dar vorbind despre religiune, în general, păstrează o rezervă oarecare.

Oamenii vorbesc cu uşurinţă de materialism, — dar nu ştiu nimic, sau aproape nimic, despre acesta. Nu ne putem explica materia, decât prin termenul de «forţă». Vorbim mereu de electricitate, noua noastră aliată, gata să facă atâtea şi-atâtea pentru noi, — dar ea îş are tainele şi nu voieşte să ni le facă cunoscute pe deplin.

Ne plângem de supărările şi grijile vieţii, şi totuş cât de greu o părăsim; ne plângem de durerea şi suferinţele vieţii, şi totuş ne agăţăm de această viaţă; ne plângem de căldura verii, de frigul iernii, şi totuş ne pare rău când părăsim lumea; ne jăluim de munca aspră ce săvârşim aici, şi totuş ne luptăm pentru dobândirea puterii cu responsabilităţile ei.

Fără îndoială, rugăciunea ne transpune într'o stare de linişte şi sfinţenie; dar n'ar trebui să ne îndreptăm spre ea numai în timpuri critice. «Adu-ţi aminte de Făcătorul tău în zilele tinereţelor tale mai înainte de ce vor veni zilele răutăţii şi se vor apropia anii, întru care vei

bertăţii de cugetare şi a lucrării ştiinţifice. Tolerantă, biserica ortodoxă a avut, în mod constant, atitudine defensivă, ea n'a încercat sa intervină niciodată în domeniul ştiinţei, nici direcţionând, nici oprimând.

E singura conduită înţeleaptă, pe care biserica poate s'o adopte în conformitate cu spiritul creştin. Evident, prin toleranţă nu înţelegem capitulare, slăbiciune sau dezertare dela susţinerea şi apărarea patrimoniului religios.

Ateismul de azi este mai mult de natură vulgară, profesat de omul care a schimbat mediul sănătos şi robust al satului cu mediul de oraş, şi care în simplitatea sa a împrumutat cu toptanul fără nici un discernământ şi a adoptat, în ordinea religioasă, o atitudine de emancipare de sub autoritatea adevărurilor religioase, socotind faptul ca semn de «civilizaţie».

Această atitudine, fructul ignoranţei şi al superficialităţii, s'a născut din ruperea echilibrului dintre cunoştinţele lui religioase, rudimentare şi dintre cunoştinţele lui noi pe care şi le-a câştigat în mediul orăşenesc, mulţumindu-se cu formule de import pe care dintr'un spirit de imitaţie le primeşte.

Atitudinea indiferentă, uneori ostilă bisericii, pe care o întâlneşti în societate, are aspect desgustător şi-ţi trezeşte legitime îngrijorări, căci însăşi intelectualitatea română, în majoritatea cazurilor, dacă nu este atee sau un adversar declarat al bisericii, apoi ea, totuşi, manifestă un spirit prea indiferent. Toţi aceşti intelectuali, menajază biserica în virtutea unei inerţii, dar n'o iubesc, au aerul uneori că fac o concesie când recunosc că există, dar cari sunt totuşi străini de ea şi nu se pasionează pentru adevărul creştin. E lumea nesfârşită a «bisericanilor», cari o frecuentează cu figuri grave, la sărbători naţionale, pentru a-şi etală zelul patriotic, dar cari n'au decât o credinţă de circumstanţă nesusţinută de solidă convingere religioasă. Aici se ridică poruncitoare: problema convertirii intelectualilor. In sensul acesta, biserica trebuie să ia măsuri spre a curmà pentru viitor cu creştinii cari după cuvântul apocalipsei: «nu sânt nici calzi, nici reci». —

In şcoalele secundare se încheagă personalităţile intelectualilor. Dacă biserica reuşeşte să prindă acest restimp favorabil psihologiceşte şi să şi-i ataşeze, ei îi vor rămâneà câştigaţi definitiv. Cu ce suflet, format sub raport religios, va ieşì tânărul din şcoala secundară, acelaş îl va manifestà mai târziu, în societate, faţă de biserică.

Sânt vrednice de atenţiune anchetele de psihologie religioasă, făcută în şcoale, de unde rezultă că în actualele condiţii de organizare ale învăţământului secundar, religiositatea, în loc să se intensifice, scade.*

Natural, există, excepţii dela regulă, dar eu insist asupra unui adevăr psihologic indiscutabil, după care şcoala secundară coincide cu acea perioadă din desvoltarea sufletească a individului, când i se poate inspirà mai multă simpatie pentru biserică, sau o — ireparabilă antipatie. Aici, voi semnalà una dintre anomaliile din organizarea programei de învăţământ secundar: cum este înfăptuit raportul între ştiinţă şi religiune. Este o lacună din cele mai protivnice principiilor pedagogice, observată de toţi, dar care continuă să dăinuiască prin neglijenta unora, şi prin reaua voinţă a altora. Legiuitorul a conferit religiei, în programa şcoalei secundare, loc de frunte şi, prin intervenţia repetată a bisericii, i s'a dat un număr corespunzător de ore; prin aceasta, principial, religiei i s'a rezervat rol important în instrucţia şi educaţia viitorilor cetăţeni ai ţării. De altă parte, s'a tolerat în mod inexplicabil, ca în programa celorlalte materii de învăţământ să figureze capitole care să contrazică formal adevărul religios, şi aceasta la ştiinţele naturale în capitolele despre creaţiunea lumii şi a omului. Prin aceasta s'a violat principiul de concentrare a materiilor de învăţământ, postulat pedagogic de primul rang. Concentrarea materiilor de învăţământ este cerinţă pedagogică fără de care nu se poate concepe instituţie şcolară organizată.

Cantitatea enormă de bunuri culturale care se găsesc în societate, nu pot fi transmise în întregime elevului în şcoala secundară; de unde urmează operaţiunea de *selecţionare*, atât calitativ cât şi cantitativ, a acestor bunuri. In virtutea acestui principiu, trebui eliminat, din programa şcoalei secundare, tot ce constitue balast de erudiţie inutilă şi care depăşeşte capacitatea de asimilare a unei vârste nedesvoltate psihologic. Materia de învăţământ, trebue astfel selecţionată şi ordonată, încât toate elementele de cultură care constitue programa, să se închege într'un tot unitar armonic. Evident, se impune armonizarea nu numai între materiile unei singure clase, ci unificarea tuturor materiilor din toate clasele; prin aceasta s'ar realiza o concentrare a materiei atât simultană, cât şi succesivă. In măsura, în care diferitele discipline s'au diferenţiat în proporţii neobişnuite, sau cu cât materialul de învăţământ s'a diversificat mai mult, cu atât şi principiul concentrării materiilor de învăţământ apare mai imperios.

* Cf. L. Bologa, Psihologia vieţii religioase, tip. C. Românească, Cluj 1930.

INFORMAŢIUNI

Timbrul aviaţiei se aplică, dela 1 Mai 1931, în serviciul poştal şi telegrafic, şi adecă: la cărţi poştale şi la imprimate se aplică timbrul aviaţiei de 50 bani; la scrisori şi la ilustrate timbrul de 1 leu; la telegrame şi la buletine de expediţie ale mesageriilor timbrul de 2 lei. Lipsa timbrului aviaţiei o plăteşte primitorul obiectului, achitând o taxă egală cu îndoitul timbrului respectiv.

Alegerile. Adunările legiuitoare fiind disolvate cu ziua de 30 April 1931, prin decret regal se convoacă corpul electoral din tot cuprinsul ţării pentru a alege adunarea deputaţilor şi senatul. Alegerile se fac: pentru adunarea deputaţilor în *1 Iunie*, pentru senat în *4 Iunie*. Noile adunări sânt convocate în Bucureşti în *15 Iunie* 1931. — Capii listelor susţinute de guvern au fost fixaţi la ministerul de interne. Pentru judeţele Sibiu şi Alba candidează dl prof. N. Iorga.

Sperăm că la alegerile apropiate, votul obştesc se va putea rosti în cuvenita libertate.

Rămâne însă ca alegătorii, de toate categoriile, să-şi cunoască deaproape candidaţii. Rămâne în deosebi ca sătenii noştri să se ferească de a da crezământ vorbelor cu mari făgăduieli, dar — cum s'a văzut de atâtea ori — în imposibilitate de realizat.

Nefardate. Preşedintele consiliului de miniştri şi ministrul instrucţiunii, dl prof. N. Iorga, după ce a dispus ca *funcţionarele ministerului* instrucţiunii să nu mai fie admise în minister dacă sânt fardate sau îmbrăcate în mătasă, acum va lua aceeaş măsură şi pentru *studente* care la cursuri şi examene nu vor înţelege să aibă decenţa cuvenită universităţii. — Ordin circular se va trimite zilele acestea tuturor *şcoalelor secundare* de fete, relativ la ţinuta profesoarelor în timpul orelor de curs, impunându-se aceleaşi obligaţii ca şi funcţionarelor.

Scăzuţi în număr. După ultimul recensământ din Cehoslovacia, s'a constatat o descreştere la romano-catolici. Indată după războiu s'a manifestat în Cehia o tendenţă anticatolică, datorită faptului că biserica romano-catolică a continuat să stea pe partea Habsburgilor. Lupta împotriva lor a atins şi biserica, ceeace a avut drept urmare că după războiu numărul catolicilor a scăzut considerabil, o mare parte dintr'înşii trecând la alte biserici.

Disolvarea unei vechi reuniuni. In 23 April 1931, adunarea convocată anume a hotărât disolvarea *«Reuniunii române de agricultură» a comitatului* (judeţului) *Sibiu»*, chemată la viaţă şi susţinută de persoane marcante din Sibiu, cum au fost fraţii Aurel şi Eugen Brote, D. Comşa, V. Tordăşanu ş. a. Activitatea desinteresată şi neobosită a acestei reuniuni înainte de marele războiu, a lăsat urme binecuvântate în mijlocul poporului unde a muncit. După războiu, în situaţia schimbată, rămâne ca munca ei să o continue alte societăţi înzestrate cu mijloacele cerute de împrejurări. Averea Reuniunii trece conform statutelor sale, în proprietatea Asociaţiunii culturale din Sibiu.

---

zice: nu este mie întru aceştia voie», (Ecclesiast 12, 1).

Trebue să ne aşteptăm la dureri şi suferinţe, care să le îndurăm cu resemnare, «pentrucă necazul nostru de acum, curând trecător şi uşor, veşnică şi peste măsură mare slavă lucrează întru noi; neprivind noi la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd; că cele ce se văd, sânt trecătoare, ear cele ce nu se văd sânt veşnice» (Cor. 4, 17—18).

Henri Drummond, bazându-se pe acest punct special, aseamănă Vechiul şi Noul Testament: Vechea poruncă a Creatorului devine fericirea dulce a Mântuitorului, trece din domeniul rece, al legii cu pedeapsă, în regiunea caldă a dragostei binecuvântate.

Tot acest scriitor constată că această virtute a dragostei promovează nu numai viaţa individuală, ci şi a comunităţii.

Fără îndoială, numărul cunoştinţelor noastre este restrâns; posedăm însă cunoaşterea binelui, cunoaştem ceeace trebue să facem. Dar vrem să ştim mai mult.

In măsură ce oamenii s'au ridicat în cultură, religia lor s'a ridicat cu ei.

Sânt însă religii, care ne apar sub un aspect curios: Australienii au închipuire vagă despre o fiinţă răuvoitoare, dar primejdioasă numai în umbră. Divinitatea Negrilor este mai puternică şi nu mai puţin duşmănoasă. Este nevăzută, supusă durerii întocmai ca omul muritor şi menită să devină sclava omului prin magie.

In insulele mării sudice zeii sânt unii buni, alţii răi. Oamenii de aici se tem mult de cei din urmă, lăsând la o parte nădejdea în cei dintâi. Ei au creat ţara, se zice, dar nu sânt adevăraţii creatori, căci pământul şi apa au existat înaintea lor. Ei nu pedepsesc răul şi nu răsplătesc binele. Veghează asupra oamenilor; dar dacă vrăjitoria n'are putere asupra lor, nici rugăciunea nu poate să aibă influenţă. Zeii cer partea din produsul şi din jaful adoratorilor lor...

Noi considerăm pe Dumnezeu ca Atotbun; sălbaticii îl consideră ca rău. Noi ne supunem Lui, ei se silesc a-l stăpâni. Simţim nevoia să privim binecuvântările cu care ne copleşeşte Dumnezeu, iar ei îşi închipuie că acestea vin dela ei înşişi şi răul îl atribue intervenţiei fiinţelor răufăcătoare. —

E greu, cred, să putem aprecia îndeajuns serviciile făcute ţării de biserică. Din diferitele ţinuturi şi oraşe, din parohiile îndepărtate şi izolate, păstorul sufletesc face centre de lumină, de căldură şi de iubire. Serviciile divine, cercetarea sărăcăcioaselor colibe afumate ş. a. sânt seminţe dătătoare de viaţă.

Pentru binele nostru, putem fiecare individual să ne îngrijim de noi înşine. «Ar trebuì, zice Fenelon, să încercaţi să fiţi singuri cu Dumnezeu, inimă către inimă, măcar câteva clipe din zi. Nu-i prea mult pentru viaţa veşnică».

Ducând astfel de viaţă, vom fi părtaşi ai păcii şi ai mângăerii. Şi această pace şi mângăiere vom simţi-o mai cu seamă la sfârşitul vieţii. Aici, în pragul morţii, vede omul deosebirea între religie şi ştiinţă. Deaceea zice Pestalozzi: «Invaţă pe copil ştiinţa, şi viaţa-i va fi folositoare; învaţă-l religia, şi moartea-i va fi fericită».

«Sufletele dreptilor sânt în mâna lui Dumnezeu şi nu se va atinge de dânsele muncă. Părutu-s'au întru ochii celor nepricepuţi a muri şi s'a socotit pedepsire ivirea lor. Şi mergerea dela noi sfărâmare, ear ei sânt în pace. Că înaintea feţii oamenilor de vor şi lua munci, nădejdea lor este plină de nemurire. Şi puţin fiind pedepsiţi, cu mari faceri de bine se vor dărui, că Dumnezeu i-au ispiti, pe dânşii şi i-au aflat lui-şi vrednici». (Înţ. Solomon 3, 1—5).

(După I. Lubbock).

Ioan Lascat

(24) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe şi grădină de legume.

3. Sesiune parohială de 6 jug. şi 200 st. □ (cimiterul nou).

4. Simbrie: câte o ferdelă veche (25 litri) de porumb sfărmit şi o ferdelă veche de ovăs dela familiile întregi (circa 100 familii); 1/2 ferdelă porumb şi 1/2 ferdelă ovăz dela familiile mixte şi dela văduvi (circa 60 familii) iar dela zileri o zi de clacă sau contravaloarea ei (circa 30 familii):

5. Competinţa de lemne, în bani; câte 20 lei dela familiile întregi şi câte 10 Lei dela cele mixte şi văduvi.

6. Venitele stolare, conform adunării parohiale din 30 Mai 1926.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, se cere dela candidaţi să cunoască limba maghiară, având să ţină predicile în această limbă.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termin subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, la 22 April 1931. Oficiul protopopesc ort. rom. Sf. Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Micfalău.

Aurel Nistor
protopop.

---

(23) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II din **Tărlungeni**, protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată contorm regulamentului, stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Lemnele de foc dela comuna politică până la 4 stânjini (având a se hotărâ din an în an.)

4. Locuinţă corespunzătoare cu chirie plătită de epitropia parohială, până la terminarea casei parohiale, pentru care s'au început pregătirile de lipsă.

5. Sesiune parohială 4 jug. fânaţ şi un sfert jug. arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. Braşov până la terminul fixat. Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 27 Martie 1930.

Consiliul parohial în înţelegere cu protopresbiterul tractului.

Dr. I. Blaga
protopop.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Eforia Fundaţiunii Culturale
Dr. Ioan Mihu — Sibiu.

Nr. 85/931 (19) 1—3

Publicaţiune de arendă

Se arendează pe timp de 3—5 ani — începând cu ziua de 1 Octomvre 1931 — pământurile Fundaţiunii culturale Dr. Ioan Mihu din Sibiu şi anume: în hotarul comunei *Băcăinţi* (pe malul stâng al Murăşului, lângă şoseaua naţională, 1 Km. depărtare dela gara Şibot, jud. Hunedoara) 100 jug. pământ arător de prima calitate, în un complex cu casă de locuit şi supraedificate economice (grajd pentru 70 de vite, şopru, magazie de bucate etc), iar în hotarul comunei *Vinerea* şi *Cugir* (jud. Hunedoara) 50 jug. din cari 40 jug. arător, 4 jug. grădină cu pomi roditori şi 6 jug. fânaţ, toate de prima calitate. Aceste jugăre din urmă se află în mai multe locuri.

Ofertele verbale sau scrise se vor înainta până la 10 Iunie 1931 Eforiei Fundaţiunei culturale Dr. Ioan Mihu — Sibiu, Str. Mitropoliei 32 la Consiliul arhiepiscopesc. Vor fi preferiţi cei ce dau garanţie de bancă sau în hârtii de valoare.

Informaţiuni se pot lua dela consil. arhiep. V. Nistor, secretarul Fundaţiunii.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestei publicaţiuni.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul şi Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul şi Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de Ioan cav. de Puşcariu. Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea

în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, în toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 9 Mai 1931 Nr. 37

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

La deschiderea Adunărilor eparhiale

Reprezentanții clerului și poporului din cele 18 eparhii din de Dumnezeu scutită Biserică a României, se întrunesc în Dumineca a cincea dela Praznicul cel luminat al Invierii Domnului, Duminèca Samarinencei, în *adunările eparhiale*, la centrele fiecărei episcopii, respective arhiepiscopii.

Principiul fundamental al constituțiunii noastre bisericești este: ca prin orice act de viață constituțională biserica să devină mai capabilă pentru desvoltarea ei internă și mai puternică întru a-și apăra vaza și autonomia față de orice altă corporațiune, cu care vine în contact.

Noi cei de dincoace de Carpați, cu deosebire cei din generația mai veche, simțim deosebirea între adunările de astăzi, și adunările de dureroasă aducere aminte de sub era maghiară.

Pe când în timpurile trecute, întreaga energie a corporațiunilor noastre bisericești, se măcina în dârză luptă de rezistență și defensivă, de a ne apăra „sărăcia, nevoile și neamul“ — problema bisericii și a organelor ei, astăzi este de a duce ofensiva, de a lua conducerea spirituală și morală, conducerea masselor credincioșilor, deopdtrivă fii ai bisericii și cetățeni ai statului, — fiind astăzi cea mai de căpetenie problemă: premenirea vieții sufletești, care a suferit grele lovituri în timpul războiului.

Și nădejde avem, că aceste urme nefaste vor dispare prin aplicarea cât mai nimerită a frumoaselor noastre instituțiuni bisericești-culturale în cadrul normat prin legea noastră fundamentală organică, în sensul și *spiritul evangheliei Domnului.*

Această sfântă evanghelie ne-a fost, și ne este unicul program de acțiune.

Stând pe acest puternic piedestal, este natural, că fiecare hotărâre, pe care o vor lua adunările noastre eparhiale, va contribui în deplină măsură la promovarea și înaintarea intereselor bisericii și credincioșilor noștri.

In art. 131 al Legii și Statului pentru organizarea bisericii ortodoxe române sancționată prin fericitul întru aducere aminte, marele Rege de pie memorie *Ferdinand I*, în anul 1925, sunt înșirate punct de punct atribuțiunile adunării eparhiale.

In unul din aceste puncte, adunarea eparhială se încredințează a examina raportul general anual al consiliului eparhial despre mersul vieții și chestiunilor bisericești din eparhie și luarea de hotărâri în privința celor de urmat.

Avem informațiuni, că toate rapoartele consiliului arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia și Sibiu cuprind o conștiențioasă dare de seamă despre activitatea desfășurată în anul expirat și un vast material referitor la rezolvarea multelor ei probleme actuale.

Problemele puse înaintea membrilor adunării eparhiale sunt variate și privesc condițiile actuale ale vieții religioase în raport cu misiunea bisericii. E tradiția acestei înalte Corporațiuni naționale bisericești să arate cum clerul și mirenii consideră problemele religioase printre cele mai vitale preocupații ale vieții individuale și colective.

Această tradiție sperăm să fie consacrată și actualizată și prin adunarea eparhială din anul acesta.

Urmează, ca această înaltă corporațiune să examineze întreg complexul problemelor dela ordinea zilei și să găsească pentru fiecare, soluțiuni potrivite, pentru-că o corporațiune bisericească inspirată în plină măsură de credința în Dumnezeu, află totdeauna calea și mijloacele pentru prosperare și înaintare.

Biserica pentru noi a fost este și va fi barca de mântuire a lui Noe.

Precum corăbierii au lipsă de busolă conducătoare, ca să nu rătăcească pe luciul mării când se întunecă cerul, tot astfel avem și noi lipsă de asemenea busolă, de steaua conducătoare, care este *credința*, la lumina căreia să putem călători, fără să rătăcim printre valurile viforoase ale mării care o numim *viață*.

Indreptarul sigur și neînșelător în această privință ne este doctrina bisericii.

In nădejdea, că adunările eparhiale și din anul acesta vor avea în vedere marile interese ale bisericei și neamului nostru salutăm pe aleșii clerului și poporului, care în Dumineca Samarinencei se întrunesc în numele Domnului, dorind, ca activitatea lor să fie încununată de succes, — pentru binele și prosperarea bisericii și a patriei noastre mult iubite.

Nr 3934/1931.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Societatea «Principele Mircea» pentru protecția copiilor din România, organizează o ***Săptămână a Copilului***, dela 24 Maiu până la 31 Maiu a. c., cu scopul de a face cunoscută necesitatea operei sale de asistență socială.

In Dumineca din 24 Maiu, dispunem a arăta prin predici corăspunzătoare rostul societății: Principele Mircea și interesul ei pentru copiii țării.

Pe copil l-a descoperit Mântuitorul Hristos. In calea Mântuitorului copiii au ieșit cu alaiu, aducându-i osanale. Mamele au alergat la Hristos, prezentându-i copiii ca să-i binecuvânteze.

Pe lângă motivele umanitare și patriotice, urmările de către Societatea «Principele Mircea» Biserica cunoaște superioare postulate religioase de a fi ocrotitoarea Copiilor, ceea ce se va arăta și în predicile, ținute cu acest prilej, pe care On. Preoțime le va trimite Consiliului prin oficiile protopopești, dimpreună cu un raport despre prăsnuirea ***Duminecii Copilului.***

Sibiu, la 5 Mai 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Religia și știința în școala secundară

II

Motivele ce reclamă unificarea bunurilor culturale, menite să fie difuzate în școala secundară, le deosebim:

1. din punct de vedere al materiei de învățământ, și

2. al sufletului elevului ce primește această materie.

Școala e menită a pregăti elevul spre o concepție unitară despre lume și viață, — aceasta nu se poate realiză, decât printr'o programă de învățământ unificată într'un tot armonic. In sensul unității, obiectele de învățământul secundar trebuie puse în conexiune strânsă unele cu altele. Intre diferitele obiecte de învățământ trebuie să existe corelație strânsă, căci ele nu reprezintă decât câte un aspect al realiității și ca atare nici unul din obiectele de învățământ nu-și poate însuși dreptul primului loc față de celelalte, subordonându-și-le. Este necesar, în interesul învățământului, ca între diferitele obiecte, să existe rețéle de legătură, stabilindu-se apropieri între ele. Profesorul de religie poate și trebuie să facă multe

legături între religie şi celelalte materii, obţinându-se prin aceasta imens câştig pentru elevi prin intregirea şi confirmarea cunoştinţelor dobândite la celelalte materii. Natural, că cele mai multe legături le va puteà stabilì profesorul de religie cu grupa materiilor literare; astfel la istoria bisericii române, se pot face asocieri cu istoria profană a românilor şi istoria literaturii române. La fel, în expunerea istoriei bisericii universale, se vor face menţiuni de evenimentele mai importante din istoria generală a omenirii. La studiul geografiei, se pot face admirabile apropieri, îndeosebi când este vorba de misiunile creştine. La apologetică, care are caracter prin excelenţă demonstrativ si speculativ, filozofia împlineşte o funcţiune importantă; tot la acest studiu se pot face legături cu limbile moderne prin lecturi... Cu limbile clasice deasemenea se pot stabilì puncte de legătură. Chiar cu matematica şi cu astronomia, ce par cele mai depărtate de religie, se pot stabilì puncte de contact. Cu artele, religia se găseşte în raporturi intime, derivând şi exprimând la originea lor, sentimentul religios.

Aceste câteva exemplificări evidenţiază posibilităţile de apropiere între religie şi celelalte materii de învăţământ.

Dacă la celelalte materii s'ar face încercări similare, rezultatul ar fi dintre cele mai satisfăcătoare. Aici consistă, dealtfel, importanţa concentrărilor materiilor de învăţământ, de a concurà toate în vederea formării personalităţii religioase, morale şi intelectuale a elevului. Unitatea idealului educativ al şcoalei secundare obligă şi ridică concentrarea materiilor la rangul de imperativ categoric. Ce serviciu s'ar aduce prin aceasta religiei, în acţiunea de orientare şi de educaţie creştină pe care trebuie s'o realizeze în şcoala secundară!

Intre cultura religioasă şi cea profană, care trebuie distribuită în şcoala secundară, e necesar să domnească echilibru, aş spune solidaritate între toate obiectele, cerută de unitatea caracterului moral. Sistemul izolării învăţământului religios este inadmisibil. «Un cuvânt, spus la vreme, în favoarea adevărului creştin, cântăreşte ca cele mai bune ore ale învăţământului religios».* Nu este mai puţin adevărat, că un cuvânt nechibzuit, la adresa religiei, un gest ironic, o aluzie răutăcioasă a profesorului dela alta materie, se resfrânge dăunător asupra formării religioase a tinerimii şcolare. Situaţia actuală din învăţământul secundar, sub raportul armonizării între ele a diferitelor obiecte, este paradoxală, de vreme ce se tolerează, în acelaş program, să se afirme adevărul religios, de altă parte şi să fie contrazis formal. —

Revin la cele două capitole încriminate, care figurează în manualele de ştiinţe naturale, pentru a desorienta, din punct de vedere religios, pe bietul elev de clasa III-a. Nu se poate imagina ceva mai păgubitor pentru sufletul în formaţie al elevului sub raport religios, decât teoria lui Kant-Laplace despre originea universului şi teoria descendenţii omului din faimoasa «Phitecantropus erectus». Aceste manuale prezintă teoriile menţionate, ca adevăruri indiscutabile ale ştiinţei şi nu ca simple ipoteze. In faţa acestor «revelaţii ştiinţifice» care se servesc unor elevi fără discernământ, ele sânt absorbite lacom, şi astfel începe să încolţească în sufletele lor scepticismul şi desorientarea; ear pentru adevărul religios al creaţiunii, nu-şi mai rezervă decât un fel de zâmbet superior.

Recunosc că acolo, unde profesorul de religie întâlneşte în profesorul de ştiinţe naturale un aliat înţelegător, aceste probleme, sânt îndulcite întrucâtva.

Ne ridicăm însă împotriva figurării acelor capitole, în manualele de şcoală secundară, în numele ştiinţei, cerând să fie modificate în sensul de a-le prezenta în lumină adevărată, ca simple ipoteze, şi paralel să se expună şi adevărul creştin asupra acestor probleme. Căci ne întrebăm: de ce preferinţă pentru ipoteza Kant-Laplace, când ne gândim că: «Astăzi sânt nu mai puţin de *zece* teorii cosmogonice, care îşi disputà dreptul de a fi cea adevărată: Astfel, alături de teoria Kant-Laplace avem pe-a lui Wolff, a lui Fay, a lui Ligondés, a lui Darwin, a lui Norman Lokeyer, a lui Schuster, a lui See, a lui Belot, a Abatelui Moreau, a lui Svante Arhenius, şi vor mai fi»*

Multiplicitatea acestor teorii denotă caracterul lor de provizorat.

Ştiinţa, neputându-şi spune ultimul cuvânt, nu poate să confirme, nici să infirme, nici una din aceste teorii, cu atât mai puţin cea religioasă.

Este de altfel principiu admis de toţi oamenii de şcoală, principiu ce trebue să prezideze la întocmirea manualelor de şcoală secundară, şi anume: Controversele ştiinţifice trebue excluse definitiv din şcoala secundară, unde n'au loc nicidecum.

Dacă însă se menţine situaţia de azi, munca profesorului de religie este îngreunată, provocându-se antagonismul regretabil între profesorii colegi, şi între manualele lor, ear câmpul de desfăşurare al acestui proces îl formează — sufletul elevului...

In favoarea concentrării materiilor vine motivul psihologic, după care o însuşire constitutivă şi caracteristică a sufletului omenesc este tendinţa de unificare. Cunoştinţele noastre nu sânt altceva, decât un lent proces de sintetizare.

In evul mediu, programul era concentrat în jurul instrucţiunii şi educaţiunii creştine. Intreg învăţământul avea, ca centru, religiunea creştină, în jurul căreia se armonizau celelalte elemente de cultură. Azi, când paralel, la cultura religioasă şi clasică, s'a adăugat studiul limbilor şi literaturilor moderne şi studiul ştiinţelor pozitive, concentraţiunea a devenit mai dificilă. Evident, acum nu mai e vorbă de învierea sistemului medieval şi nici umanist.

Concentrarea materiilor nu se mai poate efectua astăzi — în afară de şcoalele speciale — prin superiorizarea unui singur studiu, ci prin coordonarea şi armonizarea între ele a studiilor, fiind subordonate toate *idealului religios de educaţie.* Pr. *Aurel Radu.*

* Inv. relig. Ic. Gr. P. Breasta, pag. 27—28.

* I. Savin Apologetică, pag. 90.

Vizita Suveranului

Bănatul a avut, Sâmbătă şi Duminecă, zile de mare sărbătoare, cu ocazia venirii M. Sale *Regelui Carol II.* la Timişoara.

Mii de ţărani din întreg Bănatul, în haine de sărbătoare, cu fanfare şi coruri, au aclamat cu însufleţire pe iubitul Suveran.

Intre urale nesfârşite, cortegiul M. Sale a ajuns dela gară la biserica din Fabrică, suburbiul Timişoarei, unde P. S. Sa episcopul *Grigorie* al Aradului îi adresează cuvintele:

«Dragostea şi sfinţenia, cu care noi, slujitorii sfintelor altare, deschidem sfânta evanghelie spre citire poporului credincios, se revarsă cu prisosinţă din inimile noastre, pe care le deschidem, ca să Vă mulţumim cu adâncă smerenie că V'aţi milostivit a coborâ la biserica strămoşilor noştri, spre a Vă ruga cu noi, a ne da pilde, că credinţa în Dumnezeu trebue să fie candela şi lumina cărărilor vieţii noastre». —

M. S. Regele, împreună cu dl preşedinte al consiliului de miniştri, N. Iorga, a vizitat diferitele instituţii culturale din oraş, ear la banchetul oferit de municipiu a răspuns, la cuvântul primarului, următoarele:

Vă mulţumesc din adâncul sufletului pentru cuvintele atât de calde, cu care Mă salutaţi în numele cetăţenilor acestui municipiu.

Pentru Mine este întotdeuna o deosebită bucurie de a putea venì în persoană să văd colţurile ţării Mele, şi astăzi ca şi în trecut găsesc în acest oraş aceeaş caldă şi însufleţită primire, de care sânt adânc mişcat şi vă rog să mulţumiţi timişorenilor pentru felul în care M'au primit.

Sânt strâns legat de tot ceeace este românesc. Sânt poate şi prin legendă legat şi mai mult de aceste ţinuturi de peste Carpaţi.

Cunoaşteţi toţi că sufletul Meu bate deopotrivă pentru toţi românii, dar am păstrat un colţ duios în sufletul Meu pentru aceste plaiuri.

Ridic paharul Meu pentru prosperitatea oraşului şi a întregului Banat.

In faţa alegerilor

— Liste de Uniune naţională —

Adresându-se către ţară, noua ocârmuire, sub preşedinţia dlui N. Iorga, spune că n'a venit ca guvern de partid, ci ca unul care înfăţişează o tovărăşie *de oameni devotaţi intereselor* **obşteşti** *şi care cere un armistiţiu în luptele rău-făcătoare de până acum.*

«De aceea — spune manifestul către ţară — nu ne gândim a pune listele noastre în alegerile care s'au anunţat.

Vom sprijini însă, prin tot ce putem avea ca influenţă morală, o listă de **uniune naţională**.

In ea trebue să fie reprezentate, cu o majoritate însemnată, asociaţiile cetăţeneşti, uniuni şi tovărăşii de tot felul, cuprinzând pe oameni legaţi prin temeinicile legături de îndeletniciri de breaslă.

Pentru cealaltă parte, ar fi de dorit ca partidele să delege oameni de valoare, a căror viaţă să fi adus folos şi al căror nume să aibă răsunet.

Cine ne va înţelege, va urma acest sfat. Şi va servì astfel, nu nouă, ci Românlei, care e a tuturora şi care cere şi sufletelor celor mai pornite şi inimilor celor mai închise: **Pace pentru binele ei!"**

Societatea ort. naţională a femeilor

— Congres la Craiova —

Duminecă, în 3 Mai 1931, s'a ţinut, în sala de festivităţi a palatului administrativ din Craiova, *congresul* anual al Societăţii ort. naţionale a femeilor române, sub preşedinţia venerabilei doamne Alexandrina Cantacuzino şi în fiinţa de faţă a delegatelor — peste trei sute — venite dela filialele din ţară, şi a reprezentanţilor autorităţilor civile şi bisericeşti.

P. S. S. arhiereul Nifon Craioveanu, vicarul episcopiei Râmnicului Noului Severin, aduce binecuvântarea sfintei biserici pentru lucrările congresului.

In cuvântarea sa de deschidere, dna prezidentă scoate la iveală caracterul de apostolat al Societăţii şi cere preoţimii să-i dea directivele cuvenite.

S'a făcut apoi raport asupra activităţii desfăşurate în anul expirat, s'a citit raportul despre situaţia financiară a societăţii, despre mersul filialelor, şi s'a dat descărcare comitetului pentru gestiunea sa.

Cu privire la mişcările *uniaţiei* din Ardeal, congresul craiovean a votat o *moţiune*, în care protestează energic împotriva atitudinei nedemne a uniţilor cari tind să oprească manifestarea liberă a conştiinţei religioase şi ridicarea de sfinte locaşuri, închinate credinţei noastre strămoşeşti; congresul cere ca forurile chemate să ia măsuri în consecvenţă.

Dna Alexandrina Cantacuzino a fost mult sărbătorită şi la acest congres.

Organizaţi Reuniuni de femei

Protopop sărbătorit

Un bun ortodox şi bun român, Păr. protopop *Andrei Ghidiu*, dela Caransebeş, împlinind o jumătate de veac a laborioasei sale preoţii, a fost sărbătorit, în 28 April a. c., din partea preoţimii tractului său.

Jubileul semicentenar al venerabilului protoiereu a fost prilej potrivit pentru cler şi popor atât din partea locului, cât şi din alte părţi ale ţării, pentru manifestarea stimei şi dragostei de care se bucură pretutindeni distinsul jubilant.

In ziua amintită s'a celebrat, în catedrala din localitate, rugăciunea de mulţumită, din partea unui sobor de 5 preoţi şi 2 diaconi. Unul dintre preoţi, la sfârşitul slujbei, a arătat în cuvinte emoţionante viaţa şi faptele protopopului Andrei Ghidiu, care şi-a făcut studiile teologice la Sibiu, Viena şi Lipsca; a funcţionat întâi ca profesor de teologie în Caransebeş, apoi ca protopop în Oraviţa, pe urmă la Caransebeş; vorbitorul a scos la iveală şi resemnarea de bun creştin, cu care bătrânul slujitor al altarului a suportat în toată vremea crâncenele lovituri ale sorţii.

După felicitările numeroaselor corporaţiuni locale, ai căror delegaţi s'au prezentat la casa protopresbiterală, a urmat o masă festivă, la care au participat numeroşi oaspeţi din cercurile civile, militare şi preoţeşti, cari au tălmăcit, în cuvinte frumoase, vredniciile părintelui îndrumător şi binevoitor Andrei Ghidiu.

Dela sate

Biserică nouă în Pricaz, tractul Orăştie

Pe malul stâng al Mureşului, la distanţă de vre-o 2 km. de Orăştie, e situată comuna rurală Pricaz, pe lângă care trece linia ferată Teiuş—Arad.

Ochiul călătorului, apropiindu-se de comună, e atras de o podoabă arhitectonică ridicată spre slava lui Dumnezeu şi mândria credincioşilor ortodocşi, ai comunei şi ai plăşii întregi.

E noul Sion, zidit în stilul bisericilor de peste munţi, şi înzestrat cu două turle şi cupolă.

Cucernicia sa, Părintele Ioan Ardeu, parohul Pricazului, a înţeles semnele vremii, că poporul dreptcredincios trebue să iasă pretutindeni din starea nepăsării, ca să poată transmite urmaşilor neştirbit tezaurul sfânt al ortodoxiei, chezăşia energiei vitale a neamului românesc.

Plecând dela cuvintele Mântuitorului: «Îndrăzniţi, Eu am biruit lumea», — nu s'a înspăimântat de aşa zisa criză economică şi morală ce s'a abătut asupra noastră, ci condus de învăţătura Celui-ce a biruit lumea, a îndrăznit să ia lupta cu această criză.

Şi a izbutit.

Rodul biruinţei sale este biserica cea nouă, care în toamna curentă va fi târnosită, prevăzându-se cu acea ocazie un praznic înălţător pentru bunii noştri credincioşi.

Interesându-mă de activitatea, plină de râvnă a preotului nostru, am aflat următoarele date: Părintele Ioan Ardeu, în timpul păstoririi sale în Uroiu, cu filiala Cărpiniş, tractul Geoagiu (1923—26) s'a străduit, ca atât biserica din Uroiu, cât şi cea din Cărpiniş să fie reparate în exterior şi interior conform cerinţelor. A augmentat fondurile ambelor biserici. În Uroiu a înfiinţat casă culturală. La intervenţia sa pe lângă forurile agrare au primit ambele biserici şi şcoala pământ, care se arândează în favorul bisericii.

Prin reforma agrară a câştigat pământ şi pe seama sesiunii parohiale.

Când, în anul 1926, a venit în parohia Pricaz, a găsit aci o biserică veche, pictată în stil bizantin (la anul 1784), dar cu zidurile crăpate peste tot, şi proptită în interior cu bârne.

Peatra fundamentală la noua biserică s'a pus în 22 Septemvrie 1928.

Costul acestei biserici se cifrează la 2 milioane treisutemii Lei în bani, plus transportul materialului din partea enoriaşilor.

In această parohie Părintele Ardeu a înfiinţat societatea «Sf. Gheorghe», iar «Reuniunea femeilor ortodoxe», prezidată de cucernica preoteasă Sofia Ardeu, lucrează cu zel la împodobirea bisericii celei noui.

Iată, ce a săvârşit în timp scurt de 8 ani un preot, care n'a îngropat talantul, primit din mâna Arhiereului său.

Dorim, să sporească tot mai mult numărul adevăraţilor părinţi ai poporului, spre binele bisericii şi fericirea neamului.

V. I.

In propagandă culturală

Despărţământul judeţului Sibiu al «Astrei» ne comunică:

Duminecă, în 3 Mai 1931, s'au inaugurat bibliotecile «Astrei» în comunele *Apoldul de jos* şi *Cisnădia*.

In fruntaşa comună, Apoldul de jos, reprezentanţii noştri au fost primiţi din partea întregului popor cu fanfara în frunte. Cuvântul de bineventare îl rosteşte Păr. Pr. Ioan Popa. Răspunde dl Dr. Horia Petra-Petrescu, care arată rolul asociaţiei şi predă biblioteca donată comunei din partea Despărţământului judeţului Sibiu al «Astrei».

Dl Rector al Academiei Teologice din Sibiu, Nicolae Colan, vorbeşte despre însemnătatea cărţii, cu exemple din biblie.

Dl inginer-agronom, Timotei Spineanu, dă sfaturi agronomice şi predă cărţi din partea Camerii agricole. Invită sătenii să întrebe camera ori de câte ori au trebuinţă de îndrumări.

Dl H. Petra Petrescu citeşte schiţele: «Vlaicu», «Ispăşire», şi «Cloşca şi puii», aducând mulţumiri comunei pentru frumoasa primire făcută.

In comuna Cisnădie, deasemenea s'a făcut primire însufleţită reprezentanţilor Asociaţiunii. Şezătoarea să începe cu «Imnul Regal». — Dl Secretar al despărţământului, I. Dragomir, arată rolul societăţii noastre în trecut, prin pregătirea poporului pentru înfăptuirea idealului naţional şi prin răspândirea cărţii în păturile largi ale ţărănimii. Indeamnă pe cei prezenţi să cetească cărţile dăruite pe seama bibliotecei acestei comune.

Dl profesor Isacu expune în potrivite cuvinte: «Criza economică şi normală», aducând exemple din viaţa Mântuitorului şi îndemnând poporul la rugăciune şi muncă — căci numai aşa, în unire unii cu alţii, putem scăpa de relele ce ne bântuie.

Doamna profesoară Panaitescu a reprezentat cu elevii şcoalei textile piesa «Directorul», — piesă reuşită, spre satisfacţia tuturora.

Dl institutor Traian Nicolae a delectat pe cei prezenţi cu cântări executate în 3 voci de elevii şcoalei textile şi ai şcoalei primare, deasemenea şi cu declamări.

Părintele Demetriu Câmpean mulţumeşte în numele poporului reprezentanţilor Asociaţiunii, cari n'au pregetat a veni şi în această comună dornică de înaintare în cele bune.

INFORMAŢIUNI

A. S. R. Principesa Ileana s'a logodit în Germania cu A. S. Arhiducele Anton de Habsburg.

Anticipaţiile se restitue. Adunarea deputaţilor a invitat pe foştii parlamentari să restitue de urgenţă casieriei adunării indemnizaţiile încasate anticipat.

Declaraţiile unui ministru. Rectorul universităţii din Cluj, dl profesor Dr. Iuliu Haţeganu, intrând ca ministru fără portofoliu în guvernul dlui Iorga, a făcut presei următoarele declaraţii:

Ţin să subliniez că nu sânt ministru al Ardealului. Socot că o reînviere, a acestor ministere provinciale, este inutilă. Este utilă însă prezenţa în guvern a câtor de mulţi oameni pregătiţi, din tot cuprinsul ţării româneşti. Numai astfel se vor putea recunoaşte şi lecui suferinţele deosebitelor regiuni ale României. Fiecare regiune, fie cât de adânc contopită, are interesele şi dezideratele ei specifice, peste care nu se poate trece decât lovind în însăşi existenţa ţării. Drept aceea, când voi apăra cu toată convingerea interesele Ardealului, nu voi face altceva decât voi apăra interesele României.

Ziare care stau aproape de guvern vestesc, că în curând se va veni în ajutorul poporului din Munţii apuseni.

Un patrat dublu. Guvernul va prezenta listele sale sub denumirea «*Listele uniunii naţionale*». Semnul electoral ales este un *dublu patrat*.

Ziua Mamei. In numele Uniunii Femeilor Române, înştiinţăm on. societăţi federate, că în anul acesta *Ziua Mamei* se va serba în Duminecа de 17 Mai, fiind în a doua Duminecă din Mai serbătoarea naţională de 10 Mai. Rugăm toate societăţile să dea însemnătatea cuvenită acestei zile, care se serbează a 4 a oară în ţara noastră, organizând şezători pentru tinerime spre a cultiva sentimentul de recunoştinţă ce-l datorim mamelor noastre. *Maria B. Baiulescu*, preşedintă.

Congresul anual al Ligii culturale se ţine la 21 Mai 1931 în oraşul Focşani.

Se fac la Versailles pregătiri pentru alegerea preşedintelui republicei franceze. Alegerea se face la 13 Mai a. c. După dispoziţiile constituţiei din 1875 orcine poate să-şi pună candidatura la această prea înaltă demnitate din Franţa. Constituţia franceză în vigoare n'a fixat nici o condiţie de eligibilitate, n'a prevăzut nici o limită de vârstă. O singură excepţie se face: pentru membrii familiei cari au domnit în Franţa, şi cari nu pot candida.

Conferenţe. In a doua săptămână după Paşti, profesorul *Frank Govin* dela institutul teologic anglican din New-York, autorul unei Dogmatici a bisericii ortodoxe, pe baza dogmatiştilor greci mai noui, a ţinut în românește, la Fundaţia Carol din Bucureşti, două conferenţe vorbind despre Istoria şi doctrina bisericii anglicane şi prezentând această doctrină într'o lumină cât mai apropiată de cea a bisericii ortodoxe.

Ne bucurăm că anglicanii, în străduinţele lor după unire cu ortodocşii, încep să dea atenţie mai mare şi bisericii române, — până acuma, poate şi din vina noastră, am fost cam nebăgaţi în seamă, locul din faţă ţinându-l totdeauna grecii şi ruşii.

Pedagogie catolică. Parohul Magnus Huber din Pitten (Austria) a fost condamnat la 48 ore arest şi la 40 şilingi pedeapsă în bani pentru faptul de-a fi stâlcit în bătăi 2 elevi dela şcoala primară în ora de catehizaţie. Parohul a justificat fapta cu motivul că altfel nu putea birui rezistenţa copiilor, 4 catiheţi au trebuit să plece, în decurs de un an dela acea şcoală aşa că a fost însărcinat el, ca paroh, cu instrucţia religivasă; îndată ce intra parohul în clasă, izbucneau strigătele şi larma; când se rostia cuvântul «Dumnezeu» copiii începeau să fluere şi să strige; chipurile de sfinţi erau stricate.

In astfel de condiţiuni, spune parohul, nu se putea impune respect decât cu bâtul. Iată un caz care sintetizează spiritul şi istoria catolicismului!

Noul mers al trenurilor, valabil dela 15 Mai până la 15 Octomvrie, este întocmit după ora Europei centrale, admisă de guvern numai pentru calea ferată. Orele de plecare şi de sosire a trenurilor de toate categoriile vor fi socotite cu o oră mai de vreme, decât ora oficială.

In Institutul de orbi al statului, în Cluj, se primesc pentru anul şcolar 1931/932 băeţi orbi, dela etatea de 6—12 ani. Pentruca băeţii orbi să fie primiţi pe locuri gratuite, părinţii sau tutorii vor face cerere (timbrată) căreia se vor anexa: Extrasul de naştere, certificatul medical că băietul orb nu sufere de vre-o boală infecţioasă sau mintală şi este educabil şi un certificat de paupertate vizat de perceptorul circumscripţiei din care face parte. Cererile sânt a se adresa Direcţiunii Institutului de orbi, Cluj, Calea Dorobanţilor 25.

Comunicare. Dela serviciul sanitar al municipiului Sibiu: Se aduce la cunoştinţă publică, că în ultimele zile mai multe persoane au fost muşcate de câni turbaţi pe teritorul oraşului nostru. Probabil, că aceşti câni între timp să fi infectat şi alţi câni sau animale, care la rândul lor sânt tot atât de periculoşi pentru public. Cum consecinţele acestor muşcări pot avea urmări foarte grave, serviciul sanitar al municipiului Sibiu roagă pe toţi aceia cari ar fi suferit o rănire cât de mică (superficială) din partea vre-unui câne, să se prezinte de urgenţă la Serviciul Sanitar al Municipiului Sibiu, Strada Mitropoliei 44, pentru a dispune tratamentul lor. Pentru liniştirea publicului mai aducem la cunoştinţă, că serviciul sanitar împreună cu serviciul sanitar veterinar a luat toate măsurile pentru prinderea şi extirparea tuturor cânilor cari ar fi prinşi pe stradă fără botniţă. Proprietarii astor fel de câni vor fi pedepsiţi conform legii. Medicul Şef al Municipiului Sibiu: *Dr. Ioan Sturza.*

CARŢI ŞI REVISTE

«Arboroasa». Societatea academică română *Junimea* din Cernăuţi a publicat, din istoricul acestei societăţi, partea întâia: «*Arboroasa*» (1875—1877), de Ilie Dugan, membru emeritat al Junimii. Pe 53 de pagini, tipărite în Bucureşti, ed. Societăţii, cu multe portrete, se descrie documentat cum şi-a interpretat misiunea iredentistă societatea bucovineană «Arboroasa», ai cărei membri au fost, în mare majoritate, teologi ai seminarului clerical din Cernăuţi.

Păstorul Ortodox, organ oficial al clerului din judeţul Ilfov, apare la 1 şi 15 a fiecărei luni. Nr. 9 din Mai 1931 publică articole de: Arhim. Scriban, Pr. Iliescu primredactorul publicaţiei, Pr. Cruceanu, Prot. I. Gh. Popescu directorul acestui organ ş. a. Redacţia şi administraţia: Protoeria *Budeşti*, jud. Ilfov.

(24) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe şi grădină de legume.

3. Sesiune parohială de 6 jug. şi 200 st. □ (cimiterul nou).

4. Simbrie: câte o ferdelă veche (25 litri) de porumb sfărmit şi o ferdelă veche de ovăs dela familiile întregi (circa 100 familii); 1/2 ferdelă porumb şi 1/2 ferdelă ovăz dela familiile mixte şi dela văduvi (circa 60 familii) iar dela zileri o zi de clacă sau contravaloarea ei (circa 30 familii);

5. Competinţa de lemne, în bani; câte 20 lei dela familiile întregi şi câte 10 Lei dela cele mixte şi văduvi.

6. Venitele stolare, conform adunării parohiale din 30 Mai 1926.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, se cere dela candidaţi să cunoască limba maghiară, având să ţină predicile în această limbă.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termin subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, la 22 April 1931.
Oficiul protopopesc ort. rom. Sf. Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Micfalău.

Aurel Nistor
protopop.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Antoniu Sequens
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Eforia Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu — Sibiu.

Nr. 85/931 (19) 2—3

Publicaţiune de arendă

Se arendează pe timp de 3—5 ani — începând cu ziua de 1 Octomvre 1931 — pământurile Fundaţiunii culturale Dr. Ioan Mihu din Sibiu şi anume: în hotarul comunei *Băcăinţi* (pe malul stâng al Murăşului, lângă şoseaua naţională, 1 Km. depărtare dela gara Şibot, jud. Hunedoara) 100 jug. pământ arător de prima calitate, în un complex cu casă de locuit şi supraedificate economice (grajd pentru 70 de vite, şopru, magazie de bucate etc), iar în hotarul comunei *Vinerea* şi *Cugir* (jud. Hunedoara) 50 jug. din cari 40 jug. arător, 4 jug. grădină cu pomi roditori şi 6 jug. fânaţ, toate de prima calitate. Aceste jugăre din urmă se află în mai multe locuri.

Ofertele verbale sau scrise se vor înainta până la 10 Iunie 1931 Eforiei Fundaţiunei culturale Dr. Ioan Mihu — Sibiu, Str. Mitropoliei 32 la Consiliul arhiepiscopesc. Vor fi preferiţi cei ce dau garanţie de bancă sau în hârtii de valoare.

Informaţiuni se pot lua dela consil. arhiep. V. Nistor, secretarul Fundaţiunii.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestei publicaţiuni.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut
şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.
de
VASILIE SFETEA
paroh.
Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, meritâ răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească
de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1 1/2—7 1/2 ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi:	dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1 1/2—7 1/2 ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1 1/2—5 p. m., dela 5—7 1/2 ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1 1/2—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7 1/2 ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1 1/2—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7 1/2 ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1 1/2—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1 1/2—7 1/2 ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1 1/2—5 ore p. m. dela 5—7 1/2 ore seara preţuri reduse
sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7 1/2 ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1 1/2—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7 1/2 ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1 1/2—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7 1/2 ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis		
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1 1/2—7 1/2 ore seara	Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1 1/4—7 1/2 ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1 1/2—7 1/1 ore seara	Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1 1/2—7 1/2 ore seara	Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi
de
Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie
Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de
Giovanni Papini
în româneşte de
ALEXANDRU MARCU
Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, în toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 16 Mai 1931 Nr. 38—39

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Reducerile bugetare

Guvernele care s'au succedat în țara noastră după războiu, începând cu ardelenescul Consiliu Dirigent și sfârșind cu guvernul de curând retras dela putere, au făptuit nenumărate bruscări și nedreptățiri bisericii ortodoxe române, — și tot atâtea favoruri și privilegii bisericilor minoritare.

Felul acesta de tratament atinge, — sub fostul guvern și parlament național-țărănist, — culmile ce nu se puteau bănui nici în regimurile cu cele mai începătoare noțiuni de drept și dreptate.

Adunarea din acest an a arhiepiscopiei noastre s'a ocupat cu aceste nedreptăți și cu mâhnire s'a ridicat împotriva lor.

In lungul șir de lovituri ce ni s'au aplicat, un loc de căpetenie îl ocupă *reducerile* bugetare.

Prin reducerile, aduse bisericii noastre ortodoxe în bugetul ministerului instrucțiunii și cultelor pe 1931, — cu desconsiderarea dispozițiilor legale privitoare la susținerea organismului bisericii și a slujitorilor săi, — s'a creiat acestei biserici o situație ce duce la desorganizarea serviciilor ei indispensabile. Ni s'au impus jertfe mai mari decât tuturora celorlalte culte din țară.

Legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române spune (Art. 21): «Statul va pune, la cerere, prin ministerul cultelor, la dispoziția bisericii sumele necesare pentru a complecta după norme generale stabilite prin lege și *în armonizare cu salariile funcționarilor publici*, veniturile clerului și plata funcționarilor eclesiastici, și pentru a acoperi și alte lipsuri materiale».

Ear legea pentru Statutul funcționarilor publici, care (la Art. 1) enumără și personalul eclesiastic în șirul funcționarilor publici, spune (la Art. 3): «Nici o funcțiune nu poate fi creiată sau *desființată*, decât prin legea de organizare sau printr'o lege specială».

Ce urmează de aici? Urmează că personalul bisericesc are să se bucure de *aceleași* drepturi dela stat, de care se împărtășesc toți funcționarii publici; urmează că ministerul instrucțiunii și cultelor n'are căderea *să desființeze* sau *să înființeze* prin buget posturi în organizația noastră bisericească.

Suprimările și reducerile bugetare, făcute și menținute la personalul centrelor eparhiale, constitue grea lovitură dată acestor centre, în deosebi centrelor eparhiale din Mitropolia Ardealului, puse în situație de a nu mai putea funcționa în actuala lor organizație, — organizație întocmită conform necesităților reale ale bisericii din această Mitropolie, unde viața bisericească s'a desvoltat cu totul altfel, decât în vechiul regat.

La Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, ni s'au suprimat, între altele: un consilier, un revizor eparhial, un secretar, un preot misionar, cinci șefi de birou cl. II, trei împiegați, un advocat, un arhitect, doi paraclisieri, un grădinar și doi oameni de serviciu; la Academia teologică s'au suprimat doi spirituali și patru oameni de serviciu; la Seminarul teologic și la Școala de cântăreți s'a tăiat subvenția de câte 500.000 lei a acestor instituții, — osândite astfel la desființare.

Din 27 posturi de protopopi ce avem, ministerul ni-a suprimat 18, menținând 9 posturi, adecă *un* protopop pe județ. Suprimarea acestor posturi este egală cu nimicirea organizației protopopești; — dar nici Consiliul arhiepiscopesc nu poate funcționa în lipsa numărului cerut și absolut necesar de consilieri referenți, fără secretar, fără advocat, fără arhitect și fără ceilalți suprimați.

Suprimarea posturilor de protopopi, — cari la noi în Ardeal controlează și îndrumează activitatea pastorală și culturală a preoțimii, — stă în flagrantă contrazicere cu Statutul legii de organizare a bisericii ortodoxe, care (la Art. 50) prevede: cel puțin 20, și cel *mult 50 parohii* la un protopopiat. Ardealul are județe cu *sute* de parohii. In județul Hunedoara b. o. sânt 261 parohii ortodoxe cu numărul reglementar de credincioși.

Ilegalitatea comisă devine și mai bătătoare la ochi, când aflăm că acelaș ministru, care a tăiat din buget atâtea posturi de protopopi ortodocși, totuș a menținut, în bugetul pe exercițiul 1931, *toate posturile de protopopi pentru biserica unită.*

In urma suprimărilor făcute, statul plătește bisericii unite (cu un număr de credincioși ceva mai mult de *jumătate* din numărul credincioșilor bisericii ortodoxe din Mitropolia Ardealului) un *număr de 78 protopopi*, pe când tuturor eparhiilor din Mitropolia noastră le plătește numai 55 protopopi.

Aceeaș nedreptate la reducerea posturilor de consilieri: — uniților li s'a menținut toate aceste posturi, cu gradații cu tot, — susținute chiar și cultului catolic.

Intervenirea Episcopatului nostru a fost întâmpinată cu promisiuni de îndreptare. — promisiuni rămase neînfăptuite. —

Dacă reducerile și suprimările ilegale nu se vor rectifica nici de aici înainte, o parte din organele constituționale bisericești sânt expuse să fie desființate și conducerea bisericii să fie stânjenită grav în funcțiunile sale. Pentru a se pune capăt acestor anomalii, ne trebue înțelegerea oamenilor devotați intereselor bisericii, oameni cari nu numai făgăduesc, dar se și țin de cuvântul dat.

Adunarea de curând închisă a arhiepiscopiei noastre a decis să se facă o intervenție pe lângă noul guvern, cerând înlăturarea nedreptăților și jignirilor aduse bisericii noastre de către regimul trecut.

Tot asemenea a decis să ceară noului guvern reînființarea Ministerului Cultelor, căci numai așa pot fi ocrotite interesele bisericii, având un reprezentant în guvern care să se identifice cu ele și să le sprijinească.

Adunarea eparhială

Adunarea eparhială a reprezentanților clerului și poporului din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu s'a deschis Dumineca trecută prin I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru *Nicolae*, în biserica catedrală, cu solemnitatea obișnuită.

Serviciul divin

La ora 9 Inalt Prea Sfinția Sa a fost condus de preoțimea celebrantă, precedată de corul studenților Academiei noastre teologice dela reședință în catedrală, unde I. P. S. Sa a oficiat sfânta liturghie.

In decursul sf. liturghii I. P. S. Sa a hirotesit întru protoereu pe părintele Ieronim Ciocan, numit protopresbiter al protopopiatului Hațeg, iar întru diacon, pe profesorul Academiei noastre teologice Iosif Vințan. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei, condus de prof. T. Popovici. La serviciul divin au luat parte, pe lângă membrii Adunării eparhiale, un număr însemnat de domni ofițeri superiori din garnizoana din localitate, în frunte cu dl general Ștefan Panaitescu, Comandantul Corp. VII Armată. După terminarea sfintei liturghii I. P. S. Sa, a oficiat slujba invocării Duhului sfânt.

Deschiderea Adunării

La ora 10½ a. m. I. P. S. Sa părintele Arhiepiscop și Mitropolit *Nicolae* ocupând locul prezidial la masa așezată înaintea sfântului altar, având la dreapta pe dl general Panaitescu, iar la stânga pe P. S. Sa Arhiereul Vasile, a deschis adunarea printr'un remarcabil cuvânt, scoțând în relief legătura sfântă ce a existat întotdeauna între biserică și viața națională a poporului românesc.

Dă expresiune bucuriei celei mari a întregei suflări românești că Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea în ziua de Rosalii anul

trecut a ocupat tronul Augustului Său părinte.

Regele nostru simbolizează dreptul de stăpânire a patriei noastre de mâine, principiul autorităţii fără de care nimic nu se poate. Noi suntem mulţumitori Regelui nostru pentrucă El ne stă într'ajutor, pentruca să ne putem împlini cu toţii chemarea.

In zilele trecute Maiestatea Sa vizitând Timişoara a rostit următoarele cuvinte:

«Sânt strâns legat de tot ceeace este românesc. Sânt poate şi prin legendă legat şi mai mult de aceste ţinuturi de peste Carpaţi. Cunoaşteţi toţi că sufletul Meu bate deopotrivă cu toţi românii, dar am păstrat un colţ duios în sufletul Meu pentru aceste plaiuri».

La această destăinuire celor ce se găsesc într'un colţ duios al M. Sale, daţi-mi voie ca în numele Domniilor Voastre, cler şi popor să-i trimit M. Sale răspunsul nostru:

«Aceste plaiuri de mult V'au aşteptat, Sire»...

A exprimat apoi I. P. S. Sa bucuria de a putea vedea ca primul sfetnic al Maiestăţii Sale, pe marele dascăl al nostru, dl Nicolae Iorga. Dsa este şi istoricul bisericii noastre şi, străbătut de duhul acestei biserici, a ajuns să-şi fixeze ideile despre ea, socotindu-o drept o «instituţie de ordin divin, cu principiile sale imutabile şi are o jurisdicţie care pleacă dela acele principii şi forme de cârmuire, de administraţie, care sânt în legătura cea mai strânsă cu însuşi spiritul bisericii».

Inalt Prea Sfinţia Sa, aminteşte anumite momente din viaţa şi din problemele bisericii de cari se face amintire în rapoartele Consiliului arhiepiscopesc, prezentate Adunării eparhiale.

Implorând darul Celui de sus asupra Adunării eparhiale, declară sesiunea din anul acesta, de deschisă.

Vorbirea I. P. S. Sale ascultată cu mare atenţie, a făcut o adâncă impresie asupra tuturor celor prezenţi iar la fine a fost acoperită cu aclamări de: «Să trăiască!»

*

Făcându-se apelul nominal şi constatându-se prezenţa alor 34 membri ai Adunării, — I. P. S. Sa declară Adunarea eparhială de capabilă de-a aduce concluze valide.

La propunerea I. P. S. Sale se decide a se transmite Maiestăţii Sale Regelui nostru următoarea telegramă omagială:

M. S. Regelui Carol II
Bucureşti

Cu simţămintele înălţate de serbarea glorioasei zile de 10 Mai, rugăm pe Maiestatea Voastră să binevolască a primi din partea mea şi a Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiu expresiunea profundului devotament, a nețărmuritei credinţe şi iubiri cu care astăzi şi în toată vremea ne gândim la Suveranul nostru, rugând pe bunul Dumnezeu să-I hărăzească o domnie lungă şi glorioasă spre înălţarea scumpei noastre patrii.

Să trăiţi Sire.

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului.

*

La această telegramă I. P. S. Sa a primit următorul răspuns:

I. P. S. Sale

Mitropolitului Nicolae
al Ardealului
SIBIU

Maiestatea Sa Regele a binevoit a mă autoriza să Vă transmit viile sale mulţumiri pentru frumoasele sentimente omagiale exprimate de I. P. S. Voastră din partea Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiu. Secretar particular al M. S. Regelui:

C. DIMITRESCU.

Tot la propunerea I. P. S. Sale, se expediază dlui Preşedinte al Consiliului de miniştri, următoarea telegramă:

Domnului

Nicolae Iorga
Preşedintele consiliului de miniştri

Bucureşti

Intruniţi în Adunarea eparhială, reprezentanţii clerului şi ai poporului din arhiepiscopia Sibiu, în frunte cu ierarhul lor, recunoscători pentru marea operă naţională, ce aţi dat-o neamului, trimit devotamentul şi iubirea lor celui ce ne-a cercetat cu lumina şi iubirea sa în timpuri grele.

Nicolae
Mitropolitul Ardealului.

*

Dl Preşedinte al Consiliului a răspuns la adresa I. P. S. Sale Mitropolitului următoarele:

«Primiţi cele mai călduroase mulţumiri».

N. IORGA.

*

S'au ales apoi biroul şi comisiunile, şi s'au prezentat actele întrate la Adunarea eparhială, ridicându-se şedinţa primă la ora 11.

*

După închiderea şedinţei prime a Adunării eparhiale, I. P. S. Sa a oficiat un *Tedeum* din prilejul serbării zilei de zece Mai, despre care raportăm în altă parte a ziarului nostru.

*

Luni în 11 Mai membrii Adunării eparhiale, au făcut o excursiune la schitul «Păltiniş».

*

Marţi în 12 Mai atât înainte cât şi după amiazi, Adunarea eparhială a ţinut şedinţe meritorice, în cari s'au desbătut toate chestiunile avizate în competenţa sa.

Despre obiectele desbătute, dăm de astădată, un scurt rezumat:

Raportul general al Consiliului arhiepiscopesc plenar tratează în partea sa introductivă chestiunile cari privesc referinţele interne şi externe ale Bisericii din Arhiepiscopie şi condiţiile ei speciale de progres.

Raportul plenar cuprinde următoarele capitole:

a) Aniversarea primului deceniu de arhipăstorire a I. P. S. Mitropolit Nicolae, şi progresele bisericeşti realizate în acest deceniu.

b) Restauraţia, privită din punctul de vedere al intereselor Bisericii ortodoxe.

c) Raportul între Biserică şi Stat, atitudinea Partidelor politice faţă de Biserică şi necesitatea fixării unei politici de stat unitare în raporturile cu Biserica.

d) Problema autonomiei bisericeşti în condiţiile actuale şi nevoia întăririi ei.

e) Ultimii Şagunieni.

f) Curenţii.

Arată felul cum evoluează viaţa noastră bisericească şi cum se desăvârşeşte succesiv organizaţiunea ei. Indică la trebuinţa de a se completa organismul bisericesc prin continue stăruinţe spre o multiplicare a legăturilor dintre punctele periferiale cu centrul eparhial şi unificarea tot mai intensă a parohiilor în marea familie creştină a Eparhiei, ca unitate colectivă a Bisericii naţionale, în jurul ierarhului ei, precum şi la trebuinţa cultivării în toţi fiii bisericii, a conştiinţii solidarităţii vieţii spirituale, ca făcând toţi parte din marea familie a lui Dumnezeu, sub forma bisericii noastre strămoşeşti.

Adunarea eparhială constată că Biserica noastră îşi îndeplineşte obligaţiunile sale faţă de stat în aceste zile grele, îndrumându-şi clerul şi pe credincioşii săi să apere aşezămintele existente.

Raportul bisericesc cuprinde următoarele capitole:

a) Caracterizarea generală a nizuinţelor de aprofundare şi de simplificare a vieţii religioase, ca condiţii actuale de progres.

b) Vizitaţii canonice şi târnosiri de biserici.

c) Hirotonisiri.

d) Importanţa Clerului monahal şi a Clerului de mir în misiunea internă de azi.

e) Asociaţia Clerului în raport cu factorii propagandei culturale de azi.

f) Presa bisericească.

g) Institutele teologice.

h) Curenţii.

In raportul Senatului bisericesc, se dă justa icoană a preocupărilor religios-morale ale organismului bisericesc, încredinţându-ne că epoca noastră se aseamănă cu epoca şaguniană de organizare, cu deosebire că atunci Biserica era privită ca prima instituţie naţională, pe când azi e instituţia misionară de organizare a for-

FOIŞOARA

O excursie

Lani în 11 Mai a. c. membrii Adunării eparhiale din Sibiu la invitarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolitului *Nicolae* au făcut o excursiune cu automobilele la *Schitul Pătiniş*, la casa de vilegiatură ridicată prin strădania Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit.

Trecând prin Răşinarul, ce adăposteşte osămintele Marelui Ierarh Andrei, urcăm mereu pe serpentine coasta «Vălarilor», ajungem la «Curmătură», căreia românii din Gurarâului îi zic «La Călugăru». De acolo în sus, urcuşul se îmblânzeşte şi nu peste mult ajungem la capătul celor 36 km., la ţinta călătoriei noastre.

Pe o revărsare de deal, cu faţa spre miază-zi se ridică maiestoasă *«casa de reculegere trupească şi sufletească»* cum foarte nimerit a numit-o Inalt Prea Sfinţia Sa.

In faţa terasei ne întâmpină Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit şi ne dă toate lămuririle necesare asupra istoricului acestei instituţiuni.

«Aveam mai întâi de gând să fac aici o casă de recreare pentru preoţimea mea şi pentru studenţii dela Academie, care să poată avea aici, chiar şi cursuri de vară. Dar planul a evoluat mereu, până a ajuns la înfăţişarea de azi.

Deşi sânt păstor şi eu, dar am crezut că nu e potrivit să fac aici numai o stână, ci o casă cu tot confortul, cu toate înlesnirile pe cari le oferă cultura şi civilizaţia, spre a îmbina natura cu cultura: în mijlocul naturii a avea toate binefacerile culturii. Sper că mi-a reuşit. Astăzi se pot adăposti aici 36 persoane în cele 20 de camere.

Am crezut potrivit să zidesc aici şi un lăcaş de rugăciune. Biserica o veţi vedea îndată. Lângă ea am zidit şi o mică mănăstire pentru călugări. Eu nu pot renunţa la această instituţie a monahismului, care a adus atâtea binefaceri în veacul de aur al ortodoxiei noastre, atât pe teren intelectual cât şi moral.

Noi nu mai avem mânăstiri pe teritorul arhidiecezei noastre. Le-a dărâmat generalul Bucow cu tunurile acum 200 de ani. Acum trebue să începem un lucru nou, un lucru bun. Pe lângă munca de cultură ce trebue să o începem în mânăstiri, ele trebue să fie şi oaze de lumină, culmi morale de înaltă viaţă religioasă. Din mânăstiri trebue să iasă şi misionarii noştri împotriva sectelor.

Bine pregătiţi, ei vor putea fi uşor trimişi în diferite locuri expuse. Preoţii de mir, cu greutăţile materiale, familiare se mişcă mai greu.

Cu misionarismul e acelaş lucru ca şi cu medicii. Preoţii de mir sunt ca medicii de plasă, ei curează pe bolnavii obişnuiţi, dar când cineva are o boală grea merge la un specialist. Călugării vor fi medici specialişti ai noştri pentru epidemiile morale şi religioase din biserica noastră.

Acum să veniţi să vedeţi instituţia noastră.

Dl arhitect Buertmes a construit planul.

Toată zidirea e făcută din lemn de brad şi executată de meşterul *Ş. Cruciatu* din Răşinari, care a dovedit o extraordinară pricepere, hărnicie şi isteţime în executarea planului nostru.» —

Am cercetat apoi biserica, în care s'a servit un scurt serviciu de mulţumire. In vârf de munte, clopotele răsunau mai duios, rugăciunile spuse cu glas potolit al părintelui consilier Gâlea au impresionat adânc pe ascultători.

Am vizitat apoi împrejurimile, culmile de dealuri, de pe cari se

ţelor spirituale tradiţionale. Viaţa religioasă a poporului nostru devine an de an tot mai complexă şi mai amplă. In faţa acestui fenomen, chestiunea ce ni se impune din punctul de vedere al activităţii practice, este:

1. Nizuim să creăm lucruri nouă reclamate de spiritul vremii, abandonând cele vechi tradiţionale, sau

2. Păstrăm patrimoniul, adaptându-l nevoilor actuale.

Ne dăm seama că nu e vremea experienţelor, ci principiul care ne călăuzeşte e continua amplificare şi adâncire a celor vechi, prin ceeace sântem feriţi de complicaţii.

Cu privire la punctul din raport despre clerul monahal şi clerul de mir, Adunarea îşi exprimă convingerea că pentru necesităţile vieţii noastre religioase, înţelege să vadă începându-se înfiriparea monahismului cu destinaţiunea de-a activa pe terenul misionar şi catihetic.

Cu privire la Asociaţia Clerului adunarea îşi exprimă dorinţa ca despărţ. Asociaţiei Clerului să găsească după situaţia specială locală, terenul unei colaborări cu celelalte organizaţii culturale, caracter general, şi cu organizaţiile corpului didactic de toate gradele; să caute a intra şi a cultiva raporturi de colaborare cu asociaţiile Clerului din eparhiile învecinate, şi să caute lărgirea şi adâncirea legăturilor sale cu elementele mireneşti din Ţara întreagă, cointeresîndu-le la problemele şi preocupările ei.

Cu privire la Şcoala de cântăreţi adunarea învită Consiliul arhiepiscopesc să caute a asigura absolvenţilor acestei Şcoale favorurile şi beneficiile de cari se bucură absolvenţii şcoalelor similare din alte eparhii, şi absolvenţilor şcoalei noastre de cântăreţi să li-se înlesnească ajungerea la posturi prin excluderea din candidare, unde sunt diplomaţi, a elementelor fără şcoală.

Raportul secţiei culturale cuprinde:

a) Introducere: rostul culturii în desvoltarea vieţii religioase.

b) Societatea Sf. Gheorghe.

c) Oastea Domnului.

d) Duminecа bolnavilor.

e) Catehisaţia în şcoalele primare şi secundare.

f) Situaţia şcoalelor confesionale — normale şi licee, internate, orfelinate.

g) Curenţii.

Cu privire la societatea «Sfântul Gheorghe» Adunarea şi-a exprimat dorinţa, de a se publica o revistă sau un almanah pentru tineret, se iau dispoziţiuni ca tineretul organizat în cercul «Sfântul Gheorghe» să se întrunească an de an pe teritorul unui protopopiat, cu care ocazie să se organizeze serbări religioase; să se ia dispoziţiuni, ca la întrunirile Societăţii «Sftul Gheorghe» să se citească capitole din istoria ucenicilor ortodoxiei şi a aprobat, respective a adaptat modificarea statutelor Societăţii «Sftul Gheorghe».

Cu privire la catehizaţia elevilor dela şcoalele primare, Adunarea a hotărât ca această chestiune să o ia biserica în mâinile ei; iar până la aranjarea definitivă a acestei chestiuni de către sfântul Sinod şi guvernul ţării, preoţii să fie obligaţi să facă catehizaţia suplimentară.

Partea financiară: Din rapoartele prezentate de Consiliul arhiepiscopesc şi din propunerile comisiunii financiare, Adunarea eparhială s'a convins despre administrarea exactă a averii bisericeşti.

*

La toate cestiunile sulevate în raportele Consiliului arhiepiscopesc, Adunarea eparhială a dat soluţiunile de lipsă, în conformitate cu doctrina bisericii şi cu tradiţiunea vieţii noastre bisericeşti constituţionale în spiritul evangheliei Domnului şi a sfintelor canoane.

Din soluţiunile date diferitelor cestiuni deastădată am publicat numai câteva.

*

Terminându-se toate agendele Adunării eparhiale, Prezidentul I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae mulţumeşte călduros deputaţilor pentru interesul şi dragostea arătată faţă de problemele bisericeşti, relevând perfecta ordine şi spiritul de armonie în care s'au menţinut desbaterile în tot decursul sesiunii. Apoi împărtăşindu-le arhiereasca binecuvântare, declară sesiunea din anul 1931 a Adunării eparhiale închisă.

Membrul Adunării Dr. Aurel Crăciunescu, făcându-se interpretul întregei Adunări eparhiale, mulţumeşte I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae pentru înţelepciunea cu care a condus desbaterile acestei sesiuni, asigurându-l în acelaş timp de devotament omagial şi alipire din partea întregei obşte a clerului şi poporului şi doreşte dela bunul Dumnezeu multă sănătate spre a putea conduce când blând, când aspru, dar drept, Biserica spre marile ei realizări.

Cu aceasta sesiunea ordinară a Adunării eparhiale din anul 1931 s'a încheiat la ora 7½ seara.

Zece Mai în Sibiu

Ziua de 10 Mai, sărbătoarea neamului românesc, a fost, anul acesta. de o parte sărbătoarea ostaşilor, în considerare că s'au împlinit ani o sută dela reorganizarea armatei române permanente; de altă parte s'au comemorat 50 de ani dela proclamarea lui Carol I ca Rege al României, şi primul zece Mai sub domnia M. Sale Regelui Carol I, iubitul nostru Suveran.

La Sibiu, în dimineaţa zilei de Duminecă, 21 lovituri de tun vestesu cetăţenilor ziua măreaţă a acestor aniversări.

In catedrala mitropoliei s'a celebrat din partea I. P. S. Sale Mitropolitul Nicolae înconjurat de clerul catedralei serviciul divin.

Au asistat, ca în toţi anii, fruntaşii autorităţilor militare şi civile şi, în număr mare, enorm, credincioşii localnici.

Dela catedrală, un cortegiu impunător a pornit spre Piaţa Regele Ferdinand I, unde erau construite, în podoabă de brazi şi drapele, tribunele pentru reprezentanţii autorităţilor.

Pe la ora 11½ a început, în sunetele muzicilor militare, defilarea trupelor din garnizoană în faţa dlui comandant de corp, generalul Panaitescu.

Trupe şi ofiţeri, scut puternic al apărării naţionale şi siguranţă a viitorului, au stârnit, în noua lor uniformă, admirare generală în publicul imens din piaţă şi din strada Regina Maria.

Au defilat, tot în sunet de muziei, şi cercetaşii noştri cu fanfara proprie, după care urmau elevii saşi, în costumul studenţesc, având în mijloc fanfara lor seminarială.

După defilare s'a ţinut obişnuita recepţie oficială în sala prefecturii judeţene, unde reprezentanţi ai bisericilor din oraş şi ai celorlalte institutii şi-au exprimat sentimentele de lealitate aducând felicitări din prilejul festivităţilor jubilare.

Au vorbit mai întâi reprezentantul bisericei noastre P. S. Sa Arhiereul Vasile, apoi reprezentanţii celorlalte confesiuni şi corporaţiuni.

Tuturora le-a răspuns dl General-Comandant Panaitescu şi dl Prefect Dr. D. Borcia.

Seara, la ora 8 şi jum. o retragere cu torţe a terminat serbarea zilei istorice, în care sânt concentrate marile evenimente din viaţa neamului românesc.

INTRUNIREA

delegaţiunei mixte română ungară cu privire la rezolvirea chestiunei Fundaţiunei Gojdu

In ziua de 7 Mai a. c. s'au întrunit în Sibiu delegaţii guvernelor român şi ungar, pentru-ca potrivit acordului dela Haga, intervenit între guvernul român şi cel ungar, să soluţioneze diferendul ivit cu privire la folosirea venitelor fundaţionale.

Guvernul român a fost reprezentat prin dnii: Ioan I. *Lapedatu*, fost ministru, preşedintele delegaţiunei, Dr. Valer *Moldovan* fost director ministerial şi Dr. Gheorghe *Dobrin* fost senator, experţi tehnici fiind dnii: N. *Raicoviceanu* din partea Ministerului de externe şi N. *Chisan* din partea Ministerului Instrucţiunii şi al Cultelor.

Guvernul ungar a fost reprezentat prin dnii: Dr. Aurel *Egri*, consilier aulic, membru al Casei magnaţilor, preşedintele delegaţiunei, Dr. Tibor *Pataky*, consilier ministerial, Dr. Béla *Szent Istvány*, consilier de secţie în ministerul de externe, ear experţi tehnici dnii: Dr. Zoltan *Farbaky* consilier în administraţia fundaţiunilor publice şi Ioan *Uriska* consilier contabil în ministeriul cultelor.

Delegaţiunea mixtă a ţinut şedinţa în sala de şedinţe a Astrei. In şedinţa aceasta, după salutul reciproc, s'a decis prin proces verbal ca şedinţele comisiunei să fie ajurnate, până ce experţii tehnici vor stabili o situaţie exactă a activelor şi pasivelor Fundaţiunei, când apoi comisiunea se va întruni din nou la Sibiu, ca să continue tratativele.

De prezent experţii tehnici ai ambelor delegaţiuni lucrează la sediul Reprezentanţei Fundaţiunei Gojdu, pentru a stabili an de an situaţia venitelor şi a averii fundaţionale.

Organizaţi Oastea Domnului

deschid perspective frumoase, ce desfată ochiul şi panorame încântătoare.

La întoarcere am cercetat cu deamănuntul toate instalaţiile. Aflăm cu plăcută surprindere ca aici este tot ce trebue la o gospodărie bine aranjată, dar şi tot de ce are nevoe omul cult pentru a se simţi bine şi a se recreia.

Camerile sunt spoite în alb, provăzute cu mobilă albă cu lavabon, cu robinet de apă în fiecare cameră, lumină electrică. Am vizitat sufrageria, pivniţa, cămările, unde se află o fabrică de ghiaţă ce poate produce din 3 în 3 ore câte 12 kg. de ghiaţă, grajdurile, camera de baie cu instalaţie de acid carbonic. Pentru distracţia vizitatorilor este şi o mică grădină zoologică cu cerbi şi căprioare, o popicărie şi un teren pentru tennis.

La masa oferită de I. P. S. Sa păr. Iosif Blaga în numele membrilor Adunării eparhiale îşi exprimă admiraţia pentru cele înfăptuite aici şi de oarece din cuvintele I. P. S. Sale a înţeles că mai are atâtea planuri măreţe concepute, îi urează sănătate şi viaţă lungă pentru a şi le putea realiza.

Inalt Prea Sfinţia Sa a răspuns:

«Am avut buni profesori de ştiinţele naturale, dar iubirea faţă de natură n'am învăţat-o dela dânşii, nu pe cale inductivă m'am deprins a iubi natura, ci pe cale deductivă prin credinţa în Dumnezeu, care a zidit această natură frumoasă.

Ca student, dar mai ales ca profesor am colindat toată România Mare de azi, al cărei cetăţean am fost, mai înainte de ce dorobanţul român a mutat graniţa dela Carpaţi la Tisa.

Am fost pe Negoiul de 3 ori, pe vârful la «Omul», prin munţii Bistriţei, Parâng, pe Retezat, am fost primul ardelean poate, care a vizitat Dobrogea nouă, câştigată prin pacea dela Bucureşti în 1913.

Fiindcă mi-am zis, că dacă iubeşti ceva, trebue să-l şi cunoşti. Şi eu cunosc ţara românească şi pământul românesc.

Din această iubire de natură a răsărit şi instituţia de aici ridicată cu multă trudă şi migăleală. Tot ce vedeţi aici e construit cu multă trudă sub directa supraveghere a mea.

Am voit să îmbin acî naturalul cu supranaturalul. In vârf de munte departe de lume, în mijlocul naturii sălbatice, aproape de cer, a avea toate binefacerile civilizaţiei şi ale culturii, pe care a putut-o realiza omul, ear pe aripile credinţei, în bisericuţa din deal, a te apropia de Dumnezeu.

Sper că am reuşit».

După amiazi unii oaspeţi au vizitat şi casa săsească dela «izvorul înalt». Aşezata pe clinul dinspre miazănoapte al unui deal, nu are avantagiile casei noastre.

Vremea nu ne-a favorizat. Cerul a fost noros, dar am plecat cu sufletele luminate de cele văzute aici.

Când învie natura

— La serbarea arborilor —

Din atmosfera încărcată de miresmele florilor de Mai, ne grăeşte bucuria sfinţeniei şi a iubirii dumnezeeşti.

Creatorul a întipărit în plăsmuirile naturii pecetea atributelor Sale infinite. A insuflat în lucrurile trecătoare semnele eternităţii.

Iubire nemărginit dumnezeească vibrează în stropşorul argintiu al rouei de dimineaţa şi în sărutul de bun rămas al razei din amurg. Puterea acestei iubiri îţi cuprinde inima şi te conduce în calea ta.

Insemnătatea zilei de 10 Mai

Cuvântarea primului-ministru către tineretul şcolar

Domnul prim-ministru a ţinut Sâmbătă următoarea cuvântare către tineretul şcolar la Radio Bucureşti:

Iubiţi copii, — Sărbătoarea de mâne înseamnă adunarea împreună a tuturor zilelor mari ale neamului nostru.

Nu e vorba numai de venirea în ţară a celui dintâi stăpânitor din dinastia care şi astăzi ne cârmueşte cu iubire de ţară şi înţelepciune. Nu e vorba numai de ziua da bucurie a tuturora când România, care a fost silită pe vremuri să primească ocrotirea, plină de jertfe şi de umiliri, a împărăţiei turceşti, şi-a câştigat din nou neatârnarea, pe care au avut-o primii noştri Domni războinici şi mândri de biruinţă. Nu e vorba numai de ziua când, după ce sângele românesc s'a vărsat pentru răscumpărarea acestui sfânt drept al nostru, Coroana regală s'a coborât pe fruntea neuitatului Rege Carol I. Ci s'au strâns tot pentru ziua de zece Mai toate amintirile noastre cele mai bune dela capătul istoriei noastre naţionale până astăzi.

In oştile noastre de acum care trec voioase supt steagurile nouă, voi trebue să vedeţi întreaga desfăşurare a cetelor noastre luptătoare, din zilele glorioase ale lui Mircea cel dintâi, ale lui Alexandru cel bun, ale lui Ştefan cel Cuminte şi Mare, ale lui Mihai câştigătorul de biruinţe. Să vi se pară că înaintea voastră trec toţi aceia cari, cu sabia apărării de ţară în mână, au stătut strajă în faţa drepturilor sacre ale Patriei. Să credeţi că înaintea voastră se mişcă tot trecutul istoric al acestui neam, că strămoşii învie pentru a vă aduce înainte solia lor de învăţătură şi de îndemn.

Deci să nu luaţi ziua de zece Mai ca orce altă sărbătoare, deşi ar fi bine ca nici o sărbătoare, nici unul din hramurile bisericii noastre să nu fie luat în deşert ca o zi de lenevie şi de răsfăţ.

Zece Mai nu este, ca ziua întâi a aceleiaşi luni, un mijloc de a scăpa de greutăţile şcolii şi de a umplea străzile cu un tineret nestăpânit şi lipsit de buna cuviinţă. E o ruşine pentru şcoala noastră că atâţia băeţi şi atâtea fete, se pot vedea, spre desnădejdea părinţilor, în toate colţurile pe unde se hoinăreşte şi se petrece. Aceşti copii fără rânduială şi tineri desmăţaţi, cari dau pildă rea altora, vor fi înfrânaţi cu cea mai mare asprime.

Cuvintele mele se îndreaptă însă în această zi mare la şcolarii bine crescuţi şi cu conştiinţa datoriei lor. Aceştia îşi dau seama că, dacă este un examen la sfârşitul anului, în fiecare zi, şi mai ales în una ca aceasta sânt tot felul de examene, în care orce tânăr trebue să facă o cercetare atentă a ceeace a făcut până acum, a ceeace a trebuit să facă, a ceeace se aşteaptă dela dânsul.

Cine va face astfel, îşi va aminti câte greutăţi a întâmpinat neamul acesta până a ajuns la hotarele lui de astăzi, câtă muncă se cere astăzi pentru a păstra aceste hotare, cât de mare este datoria fiecăruia dintre noi de a fi oameni muncitori, modeşti, morali, pregătindu-se astfel un viitor de siguranţă poporului nostru.

Amintindu-şi fiecare lecţiile de istoria Românilor, să-şi aleagă dintre oameni mari ai neamului nostru, pe unul căruia să dorească a-i sămăna. Să cerceteze viaţa aceluia, să vadă din ce sărăcie a plecat uneori, cu ce greutăţi mari a avut să lupte în anii de şcoală, cât de greu li-a căzut părinţilor să-l ajute, prin ce piedeci a trebuit să-şi taie drum în viaţă, cât a trebuit să facă de multe-ori până la adânci bătrâneţi ca să poată adormi cu conştiinţa liniştită, că tot ce a putut face pe lume a făcut.

Precum în biserică mărturisirea merge înainte de Cuminecătură, tot aşa, înainte de ziua examenului prin care va trebui să treceţi ca să vă ridicaţi la o clasă mai înaltă, întrebuinţaţi ziua aceasta de zece Mai pentru a vă coborâ în conştiinţa celor făcute şi a vă pregăti pentru cele viitoare.

După o astfel de cercetare, a doua zi vă veţi trezi alţi oameni.

Eu am apucat vremuri când tineretul creştea aşa, şi de acolo au eşit oamenii cari au sprijinit ţara patruzeci de ani în zile bune şi în zile rele, cari au muncit la locul lor fără nici un gând de răsplată şi fără nici o pretenţie, cari au înfruntat furtuna cea grozavă a marelui războiu, cari s'au deprins să nu despereze la nici o nenorocire şi de nici o bucurie să nu se îmbete. Dar, după cele ce vedem astăzi, avem tot dreptul să fim îngrijoraţi de ce se pregăteşte României. Şi de aceea, până la sfârşitul vieţii noastre, vom întrebuinţa orce prilej pentru a chema cu glas de durere şi de doiană pe un tineret atât de rătăcit la greaua lui misiune.

Sântem obişnuiţi a auzi astfel de cuvinte la sărbătorile naţionale; în locul discursurilor care se târăsc din an în an, nesincere şi goale, şeful guvernului românesc şi ministru al şcolilor cu inimă de părinte şi autoritate de stăpân vă trimite unora o mustrare, şi tuturora un îndemn.

Infiinţarea unei noui parohii ortodoxe în Sibiu

De mai mulţi ani, în oraşul Sibiu s'a simţit imperioasa necesitate a înfiinţării unei noui parohii ortodoxe; aceasta din motivul că în ultimii ani — mai ales — mărindu-se mult sectorul oraşului de peste gară — spre Guşteriţa, — credincioşii, aci în număr foarte mare, erau prea îndepărtaţi de bisericile existente. Şi cum Legea de organizare a bisericii ortodoxe din 1925, prin art. 30, prevede pentru înfiinţarea unei noui parohii la oraşe, un număr de 400 familii, credincioşii oraşului nostru s'au simţit în drept a cere aprobarea celei de a patra parohie, constatându-se că întrec numărul cerut de numita lege cu 130 familii, fiind astfel numărul lor de 530 familii.

Motivele indicate şi altele de felul acesta au făcut ca, încă din anul trecut, P. C. protopop E. Cioran şi cu o parte din credincioşii numitului sector, să înceapă primele demersuri pentru înfiinţarea respectivei parohii.

Prea Ven. Cons. Arhiepiscopesc în frunte cu I. P. S. Sa, înţelegând seriozitatea problemei puse, în 30 Noemvrie 1930, printr'un decis al său încredinţează cu oficiarea serviciului divin din Dumineci şi sărbători, precum şi cu conducerea respectivei parohii pe inimosul director al şcoalei de cântăreţi din loc, păr. Ştefan Morariu; iar cu conducerea stranei elevii acelei şcoli, în frunte cu profesorul lor Ioan Luca.

Neavând deocamdată alt local corespunzător, s'a încuviinţat oficierea serviciului divin într'una din sălele şcoalei primare Nr. 5, din strada Lupului. Şi aci e locul a fi amintit şi directorul şcoalei primare, I. Stoia, care a purtat, dela început, un viu interes pentru triumfarea acestei frumoase idei, care înfăptuită odată, va fi o nouă stavilă în drumul propagandei sectare.

Încă înainte de sărbătorile Naşterii Domnului, s'a organizat parohia, alegându-şi din sânul ei funcţionarii necesari, în consiliul parohial şi epitropia bisericească. Tot atunci au fost făcute demersurile necesare, — prin Prea Ven. Cons. Arhiepiscopesc — la On. minister, pentru aprobarea şi bugetarea nouii parohii.

Duminecă în 3 Mai, la ora 5 d. m. a fost convocată adunarea parohială având a desbate şi preciza câteva chestiuni mai importante ce stau în legătură cu parohia în fiinţă.

Păr. Ştefan Morariu, după ce declară adunarea parohială deschisă, arată în cuvinte frumoase şi pline de însufleţire scopul cu care s'a convocat adunarea parohială şi punctele asupra cărora va trebui să se delibereze.

Indeamnă pe toţi parohienii a contribui benevol fiecare cât poate, pentru creiarea fondului zidirei unei biserici corespunzătoare şi locului, dar şi numărului mare de credincioşi, aşezaţi din diferitele părţi ale ţării în acest sector al oraşului. Se aminteşte că s'au făcut subscrieri de peste 50,000 Lei, luând în acelaş timp angajamentul fiecare membru al Consiliului parohial, a bate la uşile tuturor credincioşilor noştri, pentru-ca până în toamna anului crt., fiecare familie să fie înscrisă cu o sumă mai mică sau mai mare — după putinţa fiecăruia, — în acest scop sfânt.

Atât la începutul şedinţei cât şi la sfârşitul ei, corul şcoalei de cântăreţi, de sub conducerea prof. Ioan Luca, a cântat câteva bucăţi frumoase. Se notează, că la stăruinţa păr. Ştefan Morariu, profesorul Ioan Luca dela şcoala de cântăreţi a primit propunerea făcută, de-a înjgheba un cor compus din credincioşii parohiei în fiinţă, ţinând în fiecare săptămână două repetiţii corale.

De încheere preşedintele adunării urează succes pasului început rugând pe bunul Dumnezeu să stea într'ajutor tuturor celor ce nutresc ideea frumoasă a zidirii locaşului sfânt.

Unul din cei de faţă.

Stat care «jăfueşte» biserica... Ziarul săsesc din Sibiu *Tageblatt* din 12 l. c. reproduce, fără observaţii, expunerile dintr'o revistă germană, «Die evangelische Diaspora», a societăţii Gustav Adolf. Ocupându-se de nevoile materiale, care s'au abătut asupra bisericii săseşti din Ardeal, revista amintită şi — după ea — ziarul Tageblatt scrie, că bogata proprietate teritorială a bisericii şi a comunelor săseşti a căzut jertfă rapacităţii agrare româneşti: «*Die reiche Grundbesitz der Kirche und der Gemeinden ist dem rumänischen Agrarraub zum Opfer gefallen*».

Cu alte cuvinte, statul român, când a creiat reforma agrară pentru a da pământ celor ce nu aveau, a săvârşit, faţă de biserica şi poporul săsesc, un act de banditism!...

Aceasta ni-o spun iubiţii concetăţeni, prin organele lor, tocmai în vremea când guvernul român s'a grăbit a le arăta cea mai binevoitoare atenţiune...

Saşii noştri, se vede, încearcă să uşureze calea guvernului în această direcţie.

E multă, totuş, nemulţumirea. Plânset şi jale răsună în lumea noastră...

Ce alcătuea oare cuprinsul paradisului celui dintâi om? Cu siguranţă — nu pomii, nu florile, nu păserile, cu varietatea frumuseţii lor în grădina edenului, ci mai ales prezenţa Creatorului într'însa.

Caută-L deci, în marea natură, pe Dumnezeu, ca astfel să găseşti paradisul pierdut.

Natura e şcoala iubirii şi bucuriei. Când traiul zilnic stoarce din inima noastră bucuria, ne refugiăm la sinul naturii şi ne preînoim. In nestatorniciile vieţii, de multe ori ne mângâie biserica aceasta, a marei naturi. Ear dacă inima ni-a rămas goală şi acolo, e semn că n'am dus cu noi sentiment dornic de iubire şi de bucurie, n'am căutat pe Creator între făpturile Sale...

Dumnezeu viază între noi prin creaţiune, prin răscumpărare şi prin consfinţire.

Raza iubirii şi bucuriei divine toate le aureşte. Despre Dumnezeu vorbeşte marele univers până şi în cel din urmă firicel din câmpuri.

Numai omul sceptic nu caută pe Dumnezeu în alcătuirile Sale.

Scepticul, în sufletul său înnourat, nu se cunoaşte pe sine. Cerul său e întunecat, nu mai există pe seama lui rază dătătoare de viaţă, ear florile virtuţilor îşi apleacă potirul vestejit.

Omul veacului îndoelnic trece cu nepăsare la ordinea zilei peste întrebări de viaţă. I-a amuţit vocea de protestare a conştiinţei. Par'că l-ar fi copleşit cu totul nepăsarea.

*

Sânt frumoase florile răsărite în Mai şi privirea noastră se odihneşte zăbavnică asupra lor; — dar şi mai frumoasă e grădina sufletului, înfloritoare în virtuţi cereşti. E frumuseţe cerească, cu bucurie cerească. Aşa a creat-o Dumnezeu, aşa are să rămâie.

*

E pornire de viaţă împrejurul nostru. Totul înviorează, earba încolţeşte, floarea se deşteaptă, germenul se mişcă şi ciocârlia vesteşte răsărit cald de soare.

Viaţa svăcneşte şi în noi, şi ne îndeamnă la fapte.

Iubim primăvara, iubim juneţea, — dar această iubire se rapoartă mai mult la *exterior:* la faţă, să nu fie sbârcită, la păr să nu încărunţească, la corp să nu gârbovească... Eată ce ne preocupă... Dar semnele înşirate nu-s cu adevărat semnele bătrâneţii. Noi vedem între flori tinere şi fire uscate, în corp de june şi om îmbătrânit.

Priviţi la semenii dinprejur. Să vedeţi plictiseala pe faţa multor tineri, dispoziţia rea din ochii lor, — bătrâneţea *sufletească* n'o pot ascunde. Sânt moşnegi în juneţe, cari au trăit şi cari nu se pot bucură de mirosul viorelelor, nici de cântecul privighetoarei... Se «plictisesc» de primăvară, — fiindcă a lor au pierdut-o înainte de vreme.

Şi totuş: din inima lor sterilă pare că strigă dorul după viaţa ce n'o găsesc nicăiri.

De aceea se istoveşte omul în căutarea primăverii. De aceea nu se realizează în sufletul lui ideea eternităţii. De aceea rămâne înaintea lui nălucire în veci neapropiată ideea juneţii neofilite. El caută primăvara în câmpuri de gheaţă, în ger germenul, în moarte viaţă. Aşa mereu se înşeală, ear amăgirea îl consumă. Juneţe căutând, zi de zi îmbătrâneşte...

Unde e deci patria eternei primăveri, frumuseţea splendidă a juneţii nici când veştejitoare?

Se găseşte uşor în atmosfera spiritului evangelic...

În vederea altui calendar

— 12 luni sau 13 luni? —

Faptul, că Liga Naţiunilor pregăteşte conferenţa generală pentru reforma şi uniformizarea calendarului, se resimte şi în ţara noastră. La ancheta făcută de ministerul de externe în mod alternativ pe baza celor două proiecte recomandate de Liga Naţiunilor (luni de 31, 30 şi 30 zile în fiecare trimestru, resp. anul din 13 luni cu câte 4 săptămâni întregi) a răspuns o parte din forurile consultate.

In afară de răspunsuri cari iau în considerare numai cele două proiecte recomandate de Liga Naţiunilor, unele foruri au găsit de cuviinţă a compara valoarea susmenţionatelor două sisteme cu alt sistem, al cărui autor este un cetăţean al acestei ţări (G. Bedeus-Sibiu), pronunţându-se categoric pentru respingerea celor 2 proiecte ale Ligii Naţiunilor şi pronunţându-se pentru sistemul Bedeus.

Acest din urmă sistem este caracterizat prin 12 luni din săptămâni întregi şi porneşte din considerarea că defectul unic al sistemului actual este lipsa de concordanţă în mersul lunilor şi săptămânilor, urmând ca viitorul sistem calendaristic să menţină 12 luni şi divizibilitatea anului în semestre şi trimestre egale compuse din luni întregi, reformându-se lungimea lunilor în aşa fel, încât lunile să se compună din săptămâni întregi, ceeace aduce cu sine, că data lunară indică totdeauna şi ziua săptămânală, adecă un calendar ideal.

Prin săptămâni de intercalare, în fiecare al 6-lea an, se elimineză zilele care anual ar conturba această ordine (ziua a 365-a şi zilele de intercalare), încât conform acestui sistem lunile din fiecare trimestru se compun din 5, 4 şi 4 săptămâni întregi, ceeace nu împiedecă statistica economică de a-şi lua ca bază de calcul periode compuse după bunul plac din săptămâni întregi (d. e. de 4 săptămâni). Dar rămâne divizibilitatea anului în semestre şi trimestre egale din luni întregi.

Sistemul calendaristic de 13 luni nu poate menţinea acest avantaj şi, în afară de aceasta, este nevoit să introduca «zile albe» ca sărbători generale care nu sânt încadrate în săptămâni, întrerupând astfel continuitatea mersului săptămânilor, ceeace nu poate fi primit nici de viaţa economică, nici de biserici.

Unul dintre motivele principale pentru respingerea sistemului de 13 luni este şi consideraţia că obiceiurile lumii s'au acomodat sistemului de 12 luni, urmând că introducerea sistemului de 13 luni ar însemna o revoluţionare mare din multe puncte de vedere şi ar aduce o desorientare extraordinară.

Dr. Sindel
referent al Camerei de comerţ şi de industrie Sibiu în chestia Reformei calendarului.

Incercare nereuşită — dar care ar putea reuşi în anumite împrejurări

Ceeace s'a petrecut la Senat în ultima şedinţă, (la 1 April 1931), când sesiunea corpurilor legiuitoare avea să fie închisă, e bine să fie cunoscută credincioşilor bisericii noastre.

In potopul proectelor de legi, 24 la număr, ce trebueau votate în menţionata şedinţă a Senatului, se vârâse şi proectul de lege (un singur articol), votat de cameră, pe furiş în şedinţa din 29 Martie când în timp de două oare s'a trecut 22 proiecte de legi în favoarea Mitropoliei unite dela Blaj, cu învoirea de-a cumpăra dela ministerul domeniilor şi agriculturii *una mieşase sute jugăre* (peste o mie hectare, de pământ arător pe un preţ bagatel (preţul exproprierii).

In vreme ce biserica ortodoxă este deposedată de avere materială, vine un proect de lege ca să-şi dovedească toată generositatea posibilă faţă de biserica unită, care după Concordat e «biserică de rit grec *catolică*», prin urmare nu mai e naţională.

Inalţii prelaţi ortodocşi, şi alţi senatori cu dragoste de biserică, s'au înscris la cuvânt pentru combaterea proectului. Seara pe la ora zece, toţi deputaţii *uniţi* au coborât dela cameră şi au pătruns în sala de şedinţe a senatului capacitând şi presionând asupra senatorilor în favoarea proectului. După ora 11 noaptea preşedintele senatului pune în desbatere proectul de lege despre vinderea unor proprietăţi mitropoliei unite din Blaj. Se citeşte proectul şi se deschide discuţia. La cuvântul P. S. Sa episcopul *Ghenadie* al Buzăului şi roagă pe dl preşedinte să facă linişte, invitând pe dnii senatori să-şi ocupe locurile în bănci. Proectul e combătut cu temeinicie, şi mai aveau să urmeze şi alţii oratori înscrişi la cuvânt, între dânşii I. P. S Sa patriarhul Miron, care lipsind era să fie chemat prin telefon. Până la sosirea sa, se mai votează alte proecte, ce trebuiau neapărat trecute înainte de miezul nopţii; dar, vrémea trece şi deodată ceasul vesteşte ora 24. Atunci se iveşte la tribună dl primministru Mironescu şi dă citire mesajului de închidere a sesiunii parlamentului: proectul pomenit rămâne în cartoanele senatului. — In forma în care a fost redactat, să nici nu mai învie.

Dacă însă statul dispune de cantităţi de *pământ rezervă*, şi dacă vrea să îndrepteze greşelile comise şi nedreptăţirile făcute, să alcătuească un proect de lege, prin care cantitatea de pământuri disponibile să se vândă, în preţ de expropriere, bisericilor noastre în adevăr lipsite şi altor instituţii, care susţin şi apără interesele statului.

INFORMAŢIUNI

Premiile şcolare. O consfătuire ţinută de curând la Casa şcoalelor, cu inspectorii şi revizorii şcolari din toată ţara, a hotărât, între altele, reînfiinţarea premiilor şcolare ca mijloc de răsplată a meritelor copiilor. Se vor acorda premii în cărţi cu caracter educativ şi instructiv.

Se acordă şi în anul acesta reducerea de 50 la sută din taxele tarifare, la toate trenurile de călători, pentru vizitatorii staţiunilor balneare şi climaterice din ţară. Reducerea durează dela 1 Iunie până la 1 Octomvrie.

Inmormântarea advocatului Dr. Constantin Popa. Advocatul din Sibiu şi însufleţitul român, Dr. Constantin Popa, a trecut în floarea vârstei, la cele eterne Sâmbătă în 9 Mai 1931. Inhumarea rămăşiţelor pământeşti a avut loc Luni în 11 Mai. Serviciul funebral a fost oficiat de către protoiereul Emilian Cioran şi preoţii Şt. Morariu şi I. Bânda. Au rostit panegirice: Protoiereul Cioran, consilierul Gheorghiu în numele tribunalului, Dr. Lucian Borcia în numele baroului şi I. U. Soricu pentru partidul naţional-liberal, toţi relevând meritele pe teren naţional, calităţile şi sufletul mare al celui dispărut. O asistenţă numeroasă, între care remarcăm pe P. S. Sa episcopul militar Ioan Stroia, au condus corpul neînsufleţit la locaşul de veci. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Din Dumbrăveni. In urma invitării făcute de «Societatea ortodoxă naţională a femeilor române», filia Dumbrăveni, profesori şi studenţi ai Academiei teologice din Sibiu au plecat Duminecă spre acest orăşel. Au fost chemaţi ca prin cântările lor să contribue la pompa sfintei slujbe, şi prin cuvântul lor să ţină aprinsă lumina în sufletele poporului. In biserica, împodobită prin munca femeilor ortodoxe, s'a celebrat serviciul dumnezeesc. Au slujit la altarul Domnului trei preoţi, ear răspunsurile le-a dat corul Academiei. Era zi de îndoită importanţă: Dumineca slăbănogului şi Ziua mamelor. In cuvinte alese, preotul Dr. N. Terchilă evidenţiază meritele reuniunii femeilor ortodoxe şi vorbeşte despre însemnătatea zilei din acest punct de vedere. Preotul Ch. Marcu cuvintează cu pilde potrivite despre boala slăbănogului şi boala noastră a tuturora. După sfânta slujbă, studenţii, în mare parte fiii Târnavelor absolvenţi ai liceului «T. Ţipariu», împreună cu noii oaspeţi cercetează instituţiile culturale din oraş. In concertul dat seara, corul a executat cântări religioase, patriotice şi populare, ear conferenţiarul a desfăşurat rolul mamei în familie şi societate. Ascultătorii au rămas mulţumiţi şi încântaţi de cele auzite la acest prilej. *Rap.*

«Ardealul Nou». Tineretul ardelean din capitală, răspunzând înaltului indemn regal de a fi toţi uniţi pentru salvarea patriei, a luat hotărârea de-a se constitui în gruparea independenţă: «*Ardealul Nou*», care vrea «întronarea unei ere nuoi, era armoniei şi a unităţii sufleteşti fără rezerve». In acest senz, comitetul grupării «Ardealul Nou» adresează, către tinerimea din ţară, un manifest, semnat de mai mulţi tineri advocaţi, medici ş. a.

Din iniţiativă particulară s'a înfiinţat, mai de mult timp, în capitală «Societatea Protecţia Animalelor» (S. P. A.). Societatea, care se întruneşte săptămânal şi e compusă de un mic grup de persoane însufleţite, luptă cu multă stăruinţă să trezească, în sufletele nepăsătoare şi înăbuşite de întunerec, milă pentru fiinţele care ne sânt slujitoare credincioase. Asemenea societate merită largul concurs al particularilor şi autorităţilor. Exemple frumoase, de protecţie a animalelor, ne dă străinătatea; la Viena b. o. s'a ridicat ânul acesta un pom de Crăciun, încărcat cu hrană, pe seama micilor păsărele care duc atâta lipsă în vreme de earnă.

Se reduc... Posibilitatea unei reduceri a dărilor cu 20 la sută se examinează deocamdată în — Turcia, unde se reduc cadrele funcţionarilor publici cu 30 la sută.

Vacanţe şcolare prelungite. Pentru a contribui la sănătatea copiilor, ministrul instrucţiunii publice al statului maghiar a hotărât prelungirea vacanţelor de vară cu 3 săptămâni. Vacanţele au să dureze din 19 Iunie până la 9 Septemvrie.

In uniformă! Guvernul bolşevic a dat poruncă aspră ca de aici înainte toţi locuitorii Rusiei, bărbaţi şi femei, să poarte uniformă în locul hainelor obişnuite până acum. Bogat şi sărac, muncitor şi cărturar, bărbaţi, femei şi copii, vor avea aceeaş îmbrăcăminte. E vorba ca oamenii din Rusia să nu se mai deosebească între ei după haină (când se prea deosebesc după — credinţă).

STIRI LOCALE

Pentru alegătorii din Sibiu. Atragem atenţiunea alegătorilor români din acest oraş, că în fiecare zi, în orele de oficiu, se eliberează cărţile de alegător în palatul justiţiei din Strada Carmen Sylva, camera Nr. 41. Alegătorii să ducă cu sine certificatul de identitate.

CARŢI ŞI REVISTE

Păstorul Ortodox, revistă lunară a Societăţii «Frăţia» a clerului din eparhia Argeşului, a apărut Nr. 4 din 1931, cu articole semnate de preoţi şi profesori. — Abonamentul, anual de 150 lei, se trimite: Părintelui Marin Diaconescu, Piteşti.

Nu plecaţi deci în patria ciprilor pururea verzi, nici între palmierii climei tropicale, ca să vă feriţi de bătrâneţe. Izvorul eternei primăveri şi al eternei juneţi, este în voi...

Puterile spirituale şi materiale ale omului cer validitare. Creatorul a infiltrat în fiinţa noastră energii ce influenţează asupra omului. Aceasta-i cauza, în urma căreia, cu apropierea primăvării deşteptătoare, ne apropiem de natură. Ca şi când i-am înţelege oftările trezite din somnul de earnă.

Razele soarelui cald se revarsă pretutindeni.

Când cutreerăm rariştea pădurii între copacii fără frunziş, privirea ni se opreşte la firul de earbă îngălbenit. Simţim foşnirea deasupra pământului în câmpii şi lunci. Vălul amorţit al grădinilor cu încetul îl răreşte raza soarelui de Mai.

Semnele învierii minunate şi ale activităţii ne întâmpină în tot locul. In deşteptarea naturii fiinţează o frumuseţe misterioasă.

Această lume, schimbătoare şi înoită în fiecare an, nu lasă în nepăsare pe omul bine credincios.

Reflexiunile noastre ne duc departe, la universul din nou vieţuitor. Par'că simţim cum şi noi sântem forţe de nebiruit. Creşte o nouă încredere în sinea noastră şi ne înălţăm d'asupra ruinelor deşertăciunii...

Simţim doar, că viaţă nestricată şi curată ni-i menirea.

Auzim susurul de isvoare, vedem aproape încolţirea firului de earbă, crengi se mişcă cu puterea adierei vântuleţului, din somn se scutură şi codrul, şi ghioceii se ivesc pe lan.

Această mişcare cine o porneşte oare? Unde e Măestrul ei?

Ce acţionează în răzorul înverzit, în mirosul viorelor, în deşteptarea codrului?...

Minunată este ştiinţa care vrea să îmbrăţişeze tainele universului. Dar acest univers ne conduce la înţelepciunea Făcătorului său.

Nemărginit este văzduhul, uriaşă e oglinda oceanului, veşnic e verdele brădişurilor, ca şi licăritul stelelor, căci o putere absolută domină asupra noastră a tuturora: Dumnezeu. La Dânsul conduce toată urma din univers.

Suflul Creatorului îl simţim în forţa naturii întinerite. Duhul Său, susţinător şi înoitor, ni-l spun toate operele Lui.

Această putere supremă ne înalţă şi pe noi. Pe urmele ei umblăm prin pădure, prin livadă, pe culmile munţilor, pe mări şi în undele văzduhului. simţim că sântem în preajma lui Dumnezeu, şi acolo ne aflăm pururea. *T.*

Organizaţi Reuniuni de femei

Eforia Fundaţiunii Culturale
Dr. Ioan Mihu — Sibiu.

Nr. 85/931 (19) 3—3

Publicaţiune de arendă

Se arendează pe timp de 3—5 ani — începând cu ziua de 1 Octomvre 1931 — pământurile Fundaţiunii culturale Dr. Ioan Mihu din Sibiu şi anume: în hotarul comunei *Băcăinţi* (pe malul stâng al Murăşului, lângă şoseaua naţională, 1 Km. depărtare dela gara Şibot, jud. Hunedoara) 100 jug. pământ arător de prima calitate, în un complex cu casă de locuit şi supraedificate economice (grajd pentru 70 de vite, şopru, magazie de bucate etc), iar în hotarul comunei *Vinerea* şi *Cugir* (jud. Hunedoara) 50 jug. din cari 40 jug. arător, 4 jug. grădină cu pomi roditori şi 6 jug. fânaţ, toate de prima calitate. Aceste jugăre din urmă se află în mai multe locuri.

Ofertele verbale sau scrise se vor înainta până la 10 Iunie 1931 Eforiei Fundaţiunei culturale Dr. Ioan Mihu — Sibiu, Str. Mitropoliei 32 la Consiliul arhiepiscopesc. Vor fi preferiţi cei ce dau garanţie de bancă sau în hârtii de valoare.

Informaţiuni se pot lua dela consil. arhiep. V. Nistor, secretarul Fundaţiunii.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestei publicaţiuni.

Nr. 74/931 (26) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. a III-a **Sereca** din protopopiatul Orăştie se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Leafa dela stat.
2. Simbrie: dela fiecare familie (60) una ferdelă porumb (30 l.) sfârmit, iar dela văduve 1/2 ferdelă, precum şi câte o zi de lucru de familie, sau contravaloarea acestora în bani.
3. O porţiune de lemne în pădure.
4. Venitele stolare uzitate în tract.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile conform normelor în vigoare, în terminul dat, subsemnatului Oficiu protopopesc şi să se prezinte în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Orăştie, la 9 Martie 1931.

Vasile Domşa
protopop.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Publicaţie de licitaţie

Se aduce la cunoştinţa publică că la Şcoala textilă din comuna Cisnădie, judeţul Sibiu, se va ţine licitaţie publică pentru aprovizionarea cu combustibil, lemne de foc, fag prima calitate pentru cantitatea de 25—30 stânjini.

Licitaţia urmează să se ţină pe ziua de *30 Mai 1931, ora 11*,

Informaţii şi detalii sunt a se lua în ori şi ce zi de lucru la Direcţiunea şcoalei.

Direcţiunea Şcoalei Textile Cisnădie.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Antoniu Sequens
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

ATLAS

pentru

Istoria Bisericii Universale

întocmit sub
Indrumările dlui Teodor M. Popescu
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti
de
Pr. Marin Popa-Nemoiu
cu colaborare dlui
Ion M. Popescu-Romanaţi
studenţi

Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural
de
Gh. D. Mugur şi **V. Voiculescu**
Preţul Lei 100·— plus spese poştale Lei 15·—

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

pe protopopiate

întocmită de
Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura

Seminţe creştine

sădite
în ogorul românesc

de
Pr. Ic. I. Mălăescu
Tomul III
Preţul Lei 125 + spese Lei 20

Sectele din România

de
Arhiereul Grigorie L. Botoşăneanu
Preţul Lei 30 + spese Lei 15

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale
Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 23 Mai 1931 Nr. 40—41

Telegraful R

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sfinţii neamului românesc

Când sugeram în numărul de Crăciun al acestei foi, comentând volumul II al martirologiei românești al dlui profesor Silviu Dragomir, ideea unei comemorări la Dumineca Ortodoxiei a mucenicilor ortodoxiei românești din veacul XVIII, nu credeam că sufletele să fie atât de pregătite pentru acest lucru, încât să fiu depăşit în aşa de puţină vreme, în senzul dorit de mine, de-o cerere generală, nu de comemorare numai, ci de directă canonizare a slăviţilor noştri de Dumnezeu martiri. Căci, iată, de câtva timp încoace, manifestările în această direcţie se ţin lanţ, culminând în hotărârea luată de toate Adunările eparhiale ardelene, în actuala sesiune, de-a interveni la Sfântul Sinod pentru a purcede la cele de lipsă pentru canonizarea preoţilor şi ţăranilor cari au primit moartea pentru Hristos după suferinţele cele mai îngrozitoare.

Hotărârea Adunărilor eparhiale ardelene e de cea mai mare importanţă, pentrucă aceste Adunări reprezintă orizontal şi vertical întreaga biserică din Ardeal, dela Bihor la Trei-Scaune, dela plugar până la vlădică, aşa încât de fapt stăm în faţa unei manifestări generale a conştiinţei unei Biserici locale. O Biserică locală mărturiseşte ca un singur om convingerea ei, izvorâtă din acele adâncuri, unde se împreună omenescul cu dumnezeescul, unde se deschid luminoase perspectivele lumii din jurul tronului dumnezeesc, că popa Ioan din Galeş aruncat pe veci în temniţa din Kufstein, popa Maniu din Poiana Sibiului căruia i-au căzut picioarele de ger, trimiţându-i-se un scump deget la vlădica din Carloviţ şi toată ceata lor stau în jurul acelui tron dumnezeesc şi veghează şi se roagă Stăpânului nostru Hristos pentru Biserica ardeleană, pentru preoţii şi pentru credincioşii ei. In conştiinţa Bisericei ardelene s'a cristalizat deja convingerea că noii ei ctitori, temeliile de sânge şi de moaşte ale fiecărui locaş de rugăciune în deosebi, sunt sfinţi. Odată acest lucru îndeplinit, ceeace urmează să facă Sfântul Sinod e numai o confirmare, o adeverire sărbătorească a sfinţeniei lor, e numai prima închinăciune adusă oficial sfinţilor noştri mucenici.

Aceasta a fost calea canonizării în Biserica veche: o Biserică locală îşi mărturisea întâi sieşi apoi şi celorlalte Biserici surori convingerea despre sfinţenia unuia din fiii ei, cari s'au înălţat prin patimi sau prin virtuţi neasemănate deasupra celorlalţi. Obiceiul de mai târziu, de-a se canoniza prin Sinodul dela Constantinopol, era în esenţă acelaş lucru, aproape toate Bisericile fiind supuse jurisdicţional patriarhului din Constantinopol, formând împreună o unitate bisericească.

In orice caz şi atunci impulsul venea tot dela vre-o regiune unde s'a remarcat persoana ce-avea să fie declarată sfântă şi mărturisirea ei neclintită forma ultimul argument al canonizării. Stă în spiritul Bisericii, nu numai al celei ortodoxe, dar chiar şi al celei catolice, de-a crede că există legături speciale, cu mult mai intime între anumiţi sfinţi şi o Biserică locală, cea unde au vieţuit. Este de altfel de neînchipuit, ca mucenicii ardeleni bunăoară să nu fi dus şi să nu păstreze cu ei şi după moarte grija specială de biserica lor din Ardeal, pe care au avut-o şi în decursul vieţii, să nu urmărească şi mai departe cu aceeaş strângere de inimă, sau cu aceeaş bucurie momentele grele sau fericite prin care trece Biserica pentru care au pornit pe drumurile Vienei, şi au primit moartea fără nici o cârtire; să nu se roage la Dumnezeu întâi pentru Biserica din Ardeal, să nu asculte, să nu audă şi să nu înţeleagă cu mult mai uşor cererile noastre, ale celor cari vieţuim pe locurile unde au trăit şi ei, cari suntem poate din familiile lor.

Dar dacă asistăm la un curent general în Biserica ardeleană, care cere şi care va obţine canonizarea martirilor ei, aceasta nu înseamnă că nu rămâne încă mult, foarte mult de făcut pentru adâncirea conştiinţei generale, despre caracterul de Sfinţi al acestor martiri. Curentul de azi datează de curând; el e produsul unei revelaţii proaspete. Dar orce curent, orce revelaţie, trebue păstrat, trebue permanentizat şi adâncit atât în sufletele celor cari sunt cuprinse de el, cât şi în generaţiile următoare. Altfel vom avea câţiva sfinţi mai mult în Calendar şi în anul bisericesc, fără o prea vie angajare a credincioşilor în cultul lor. Ne trebue adecă o literatură religioasă populară având ca obiect faptele mucenicilor din veacul al XVIII. O literatură care să păstreze în forma de expunere, în expresiile, în concepţia generală despre viaţă, mult din literatura vieţilor de Sfinţi vechi, o literatură care, fidelă fiind adevărului istoric, să descrie simplu şi plastic împrejurările în cari s'au sfârşit în Domnul mucenicii noştri. Volumele cele două ale dlui prof. S. Dragomir nu sunt potrivite decât ca izvor de inspiraţie, povestirile de cari vorbim vor trebui să omită preciziunile, legăturile cauzale cu istoria largă a timpului, ele vor trebui să ridice întâmplarea pe un plan în care contururile istorice se retrag lăsând loc elementelor de esenţă religioasă. Ştiu că părintele A. Nanu dela Odorheiu se ocupă cu redarea în spiritul acesta a câtorva motive din viaţa de luptă şi de martiraj a veacului XVIII. Ne-am bucura să dea povestirilor ce le pregăteşte cât mai mult caracterul vechi al Actelor Martirilor. Ne-am bucura apoi dacă ar relua tema vre-un scriitor familiarizat în literatura bisericească; dnii Sadoveanu şi Pătrăşcanu ar fi cei mai competenţi ca să amestece într'o nouă ediţie a «Vieţilor de Sfinţi», scrise de Domniile lor, şi câteva povestiri despre Martirii ardeleni; aceste povestiri ar câştiga enorm prin vecinătatea, prin asimilarea, cu cele cu teme mai vechi. Ne adresăm, în special, monahilor noştri cu oare care dar al scrisului. Nimeni ca ei nu reuşeşte să îmbibe neforţat astfel de povestiri cu duhul eshatologic, să le elibereze de elementele naturaliste sau de caracterul miraculos prin artificiu; numai ei trăesc în mod firesc în lumea lui Dumnezeu şi a sfinţilor. *Diorates.*

Datoria noastră

In curând vom fi chemaţi să facem mărturisire de credinţă politică.

Această mărturisire de credinţă o facem în împrejurări fundamental deosebite de cele din trecut.

In trecut elementele determinante ale mărturisirii erau profund înrâurite de trecutul unui partid care s'a ilustrat prin înfăptuiri epocale, sau de aureola vreunui martir al visurilor noastre, care făgăduia întruchiparea fecundă a celor mai înalte aspiraţiuni de temeluire, propăşire şi înflorire naţională.

Vai, câţi ne-am aruncat năvalnic în toiul luptei sbuciumate, să ducem la biruinţă drapelul credinţei noastre politice! Câţi am rămas înfrânţi sufleteşte, că aceia pe cari i-am ridicat la mărire, ne-au desconsiderat total şi în loc de a satisface minimele pretensiuni ale sufletului nostru ortodox, au început să îngenunche tagma noastră şi să umilească altarele la care slujim şi la care au ars în vremuri de bejenie zilnic candela credinţei neşovăitoare în întruchiparea visurilor noastre de închegare în graniţele firești ale neamului.

Situaţia s'a schimbat radical. Imprejurările dureroase în care ne sbatem, ne-au smuls din sfera preocupărilor de partid şi ne-au ridicat pe planul unor preocupări sufleteşti care nu poate fi înrâurit de nici o «disciplină» de partid.

Au contribuit hotărâtor la aceasta: «democraţia» integrală, păcatele naţionale ale altora, cari au distrus credinţe vechi; subordonarea intereselor mari, intereselor de partid şi celor personale; examenele politice pe care le-au dat partidele de guvernământ şi criza prin care trece fiecare partid.

După experienţă dureroasă şi păgubitoare, noi preoţii ortodocşi ai Ardealului desrobit, noi cari am înfundat temniţele ungureşti şi am mâncat pânea amară a internării, noi cari am suferit cumplite mizerii pentru crezul nostru naţional, — avem imperioasa datorie să păşim energic, ca mărturisirea de credinţă ce-o facem noi şi credincioşii noştri, acum să formeze epocă în al doilea deceniu al României întregite.

Regele nostru tinăr, viguros şi viteaz, a chemat la conducerea ţării pe Acela care o viaţă întreagă a muncit cu neţărmurită dragoste pentru formarea şi luminarea conştiinţii naţionale, pentru desrobirea sufletului românesc şi pentru triumful desăvârşit al celor mai superioare aspiraţiuni româneşti.

Şeful guvernului de azi, dl Nicolae Iorga, dascălul luminat, plămăditorul neodihnit al sufletului românesc creator, care în patru margini de pământ a reprezentat cu strălucire neatinsă şi cu vrednicie robitoare Ţara noastră, e o personalitate covârşitoare, un uriaş al gândirii. Dl Nicolae Iorga trebue să aibă dovada azi, că satele şi preoţii din Ardeal, — în a căror suflet a privit când eram în robie, — sânt la înălţimea chemării lor atunci când credincioşii vor face cea mai însemnată mărturisire de credinţă politică.

Avem cea mai poruncitoare datorie să sprijinim, fiecare în cercul lui, pe profesorul Iorga, pentru dragostea ce ni-a dovedit şi pentru nădejdile mântuitoare ce le legăm de cârmuirea sa.

Profesorul Iorga vine şi ne cere încrederea, cu trecutul lui de muncă fecundă, constructivă; cu nemărginita lui dragoste de ţară; cu enormele lui puteri de înfăptuire şi cu cinstea lui subjugătoare.

Fiecare avem în noi o părticică din sufletul lui mare şi din inima lui bună.

Să ascultăm glasul sufletului şi al inimii noastre, să ascultăm şi să împlinim porunca zilei şi să ne dovedim prin fapte dragostea faţă de celce ni-a dat o viaţă de fapte.

Cu căldură, cu dragoste, cu energie şi cu avânt fără prihană să lucrăm ca profesorul Iorga să aibă dovada luminată că preoţimea Ardealului românesc şi ortodox face zid puternic în jurul Dsale şi-i acordă, împreună cu toţi credincioşii, desăvârşită încredere.

Aceasta este datoria noastră

Prot. *Vasile Stoicanea*

Alegerile pentru parlament

Dl prim-ministru N. Iorga a adresat următorul manifest către ţară:

Peste două săptămâni fără greş vom avea alegeri.

Ele vor fi libere. Oricine are dreptul de a alege după socotinţa sa, fără nici un interes decât acela al ţării, aşa cum el l-a înţeles.

Guvernul doreşte ca în Parlamentul viitor să fie cât mai mulţi oameni de frunte, cari să însemne ceva prin ei înşişi. Aş fi vrut ca ei să vie şi din toate partidele; mi-a părut rău că unele au refuzat ajutorul lor la opera de pace, înfrăţire şi muncă, pe care am început-o şi cu orice preţ ţinem a o duce la capăt.

Dar ţin să înştiinţez pe oricine ar încerca să zgândărească rănile ţării, la a căror lecuire lucrăm, ari ar răspândi ură între locuitorii ei, asmuţindu-i pe unii contra altora şi răspândind îndemnuri la turburări, că fără zăbavă, se vor întrebuinţa împotriva lor toate mijloacele pe care ni le dă legea.

România n'are nevoie de ataţări şi zguduiri, ci de bună înţelegere şi de bună cuviinţă.

N. IORGA

Preşed. consiliului de miniştri

Dl profesor N. Iorga în Sibiu

In ziua de 19 Mai 1931, la ora 9 seara, în sala istorică dela «Urania», astăzi «Thalia», care a văzut atâtea şi atâtea adunări culturale şi politice, în faţa unui public imens a ţinut dl *N. Iorga* vorbirea dsale.

Publicul a ascultat cu răsuflarea reţinută şi a aplaudat sgomotos părţile marcante ale vorbirii.

Pe lângă tot drumul obositor ce a avut să-l înfrunte, dl Iorga, — venea dela Făgăraş, cu automobilul, întovărăşit de dl ministru Dr. Iuliu Haţieganu, — a fost, ca întotdeauna, plin de spirit, electrizând sala.

Vorbirea sa, în reasumat, este următoarea:

Cea dintâi datorie a mea este, să arăt recunoştinţa corespunzătoare pentru răbdarea ce aţi avut-o peutru întârzierea mea. Eu, de fel, sânt cam punctual. Intârzierea este din cauza iubirii satelor, care m'au aşteptat cu mult sentiment. Dupăce încă odată vă arăt părerea mea de rău, să-mi daţi voie să Vă ţin foarte puţin.

Sânt dator să arăt de ce mă grăbesc în locurile în care sânt. In special în aceste locuri ale Sibiului, cari au şi o puternică forţă minoritară. Sânt cel dintâi, şi poate cel din urmă, între preşedinţii din România care n'a dorit locul ce-l ocupă. Eu m'am înfăţişat Maiestăţii Sale Regelui, şi mi-a spus care-i este dorinţa: de a salva ţara. Maiestatea Sa mai avea în *mine* să-şi sprijinească încrederea. — Când este vorba să-mi fac datoria — fie ea cât de grea — eu nu mă dau înapoi (aplauze).

Am evitat chiar să rămân la Bucureşti pentruca să nu creadă cineva că mă amestec în acele târguieli care strică ţării (voci: aşa e!). Am declarat mai înainte dlui Titulescu că doresc Adunarea ţării întregi cu toate forţele ei pentru binele ţării; şi chiar şi Maiestăţii Sale am arătat că în Ţara românească se pot strânge oamenii de ispravă în fruntea fiecărui minister. Nu am conştiinţa în doi peri!

Acum, care a fost gândul meu când am făcut marea jertfă de a lua preşedinţia? Eu sânt tot pe drumuri, om bătrân şi fără nici un gând de recompensă; stau însă lângă ţară până la cele din urmă, orce s'ar întâmpla, cu odihna şi sănătatea mea.

Am fost şi sânt totdeauna împotriva partidelor de clasă. Unele gazete vorbesc că guvernul meu ar avea ceva cu pământul sătenilor. Da! Mă mândresc de a fi fost dintre cei dintâi cari au cerut pentru săteni pământ şi drept de vot.

Dela o bucată de vreme în partidul lui Ion Brătianu a prins ideea de a da pământ sătenilor. Inainte de războiu se adunase chiar o constituantă pentru repartizare. Dar: venise războiul. Intr'un moment dat am întrebat pe preşedintele Brătianu: Ei bine, dar zăbovesc lucrurile cu pământul? Răspunsul a fost că: nu se poate face!

Atunci am intervenit în scris la adormitul întru Domnul Regele Ferdinand, pentruca să se zorească lucrările cu pământul.

La vr'o două zile vine dl Brătianu şi-mi spune: M'am răsgândit, şi reforma se face.

Scrisoarea Regelui Ferdinand către săteni că le dă pământ, am scris-o eu cu mânile mele în strada Lăpuşneanu, cum că li se va da după obiceiul lui Ştefan cel Mare. Nu am fost nici odată părtinitor al unei clase sociale în dauna celeilalte.

Nu există popor pe lume care să ţină mai puţin seamă de graniţele tăiate de străini, ca poporul românesc. Ciobanul român este acasă la el ori unde. Ceice mă acuză de părtinire, se învinovăţesc pe ei de păcatele lor. *Am venit ca să împlinesc legea în mijlocul poporului; am venit să chem la frăţie pe cei înduşmăniţi; am venit să chem la solidaritate pe cei ce nu se pot vedea; şi în sfârşit am venit să-i chem pe toţi la prietenie şi la datinele cele bune, pentru ca să cruţe banul ţării.*

Acesta este scopul meu. Am sarcina de-a curăţi ţara. *Voi pune mâna în gât celorce au ridicat palate din mizeria poporului românesc.*

FOIŞOARA

La ziua eroilor

— Cuvânt de Pr. I. Muntiu jun. în com. Cărpiniş, prot. Miercurea —

Iubiţi creştini, — Ziua eroilor o prăznuim astăzi cuprinşi de fiorul sfânt al cucerniciei şi al recunoştinţei, când ne gândim la ostaşii noştri scumpi, cari au căzut în luptele vitejeşti din marele războiu al neamurilor.

Ţara noastră a jertfit în acest războiu sute de mii de viteji.

Mulţi dintre fiii Ardealului nostru îsi dorm somnul de veci acoperiţi de zăpada Siberiei de miazănoapte; alţii, răpiţi de lavine, şi prăbuşiţi în fundul prăpăstiilor, pe coastele stâncoase ale Sârbiei şi Muntenegrului, earăş alţii dispăruţi în valurile râului Isonzo, sau în alte locuri străine.

Câţi vor fi risipiţi pe câmpii, peste care a trecut plugul, sau a crescut earbă, fără să-i fi adunat cineva într'un cimitir îngrijit...

Pentru toţi aceşti eroi am înălţat azi calde rugăciuni, către Cel Atotputernic.

Noi îi preţuim şi ne plecăm cu adâncă smerenie la amintirea lor; căci, prin jertfirea lor, am dobândit ţara aceasta dragă şi frumoasă.

Pomenim azi şi pe scumpii noştri eroi *cărpinişeni*: Vlad, Anghel, Cuntan, Gaja, Muntiu, Lupean şi ceilalţi 38 la număr, sângeraţi pe fronturi sau întorşi răniţi şi stânşi din viaţă la casa lor din sat.

Drept pomenire şi recunoştinţă v'am aşezat crucea de lângă calea ce duce la sfânta biserică: *Calea eroilor noştri.*

Am ieşit aici, la mormintele voastre, deşi trupurile unora dintre voi sânt departe, pe alte plaiuri. Am venit la crucile voastre să stăm cu gândul ţintit la voi, noi fraţii, părinţii, surorile, rudeniile voastre...

Vă zărim mereu în dorurile şi în visurile noastre, ca în vremea când eraţi încă cu noi..

Şi acum, voi, sufletele vitejilor naţiunii, priviţi de dincolo de mormânt la urmaşii voştri, luminaţi-ne mintea, să ne putem reculege şi întări după atâtea sbuciumări şi jertfe, ca să putem păstra în veci această ţară întregită, pe care aţi răscumpărat-o voi cu vrednicia voastră.

Veşnică şi binecuvântată să vă fie amintirea! Amin.

Pentru biserică. Informat despre piedecile puse construirii bisericii dela Costeşti, — unde s'a întâmplat cunoscuta catastrofă, — dl prim-ministru N. Iorga a dat ordine severe să se pună imediat la dispoziţie terenul necasar, pentru a se putea începe lucrările.

Constantin cel Mare

Constantin cel Mare s'a născut la anul 274 în Naisus, (Niş al Sârbiei de azi), ca fiu al lui Constantin Cloru comandant de armată, pe care împăratul Diocleţian (284—305) mai târziu l-a primit de coregent.

Mama sa, sfânta Elena, era de origine mai modestă. Constantin Cloru, ajuns coregent (305) a divorţat, şi a luat în căsătorie pe Teodora, fiica vitregă a împăratului Maximian Hercule.

Junele Constantin atunci a petrecut doi ani în curtea împărătească a lui Diocleţian.

Când în anul 305 Diocleţian renunţă la demnitatea sa, îi urmează la Apus Constantin, la Răsărit Galeriu, ginerele lui Diocleţian.

Precum Constantin Cloru s'a purtat cu toleranţă faţă de creştini, aşa şi Constantin a făcut tot posibilul

Stau la locul meu de 40 de ani de muncă nerăsplătită şi nu voi pleca decât atunci, când ţara îmi va spune că nu vrea să fie nici curăţită şi nici mântuită. Atunci să sufere dupăcum merită.

Sânt vechi profesor de istorie, şi pe baza tradiţiei voi alcătui totul. Voi scormoni în adâncul sufletului românesc şi voi uşura statul român: Armata de funcţionari pe care-i avem n'ar putea-o suporta nici chiar o ţară mai bogată decât a noastră.

Vai de aceia cari cugetă că ţara vine în rândul al doilea, şi prietenii politici în rândul întâi. In orce privinţă eu sânt gata oricând să ascult plângerea orcui în vorbă sau în scris. Am deschis cinstit uşa, ca toţi să poată veni direct la mine.

Nu-mi pun programul pe ziduri. Deobicei aceia pun pe ziduri programul, cari n'au avut program nici odată în capul lor. Programul meu şi viaţa mea fac una!

Pentru funcţionari nu uit să fac o făgăduinţă: deparazitarea tuturor oficiilor de falşi funcţionari, în urma cărora sufer funcţionarii cei adevăraţi.

Vreţi Dv. ca toate aceste puncte să devină reale mâne? Intrebaţi conştiinţa Dv. peste câteva zile şi dacă conştiinţa vă va răspunde că: da, eu voi face şi din cei mai mari adversari oameni de bine. Dacă însă mâne va urma din nou jaful, mă voi coborâ în mormânt cu durerea că eu şi cu scumpul nostru Rege nu am putut să fericim poporul românesc dupăcum vrea şi Dumnezeu. —

*

Cuvintele dlui Iorga sânt acoperite de furtunoase aplauze.

Prefectul judeţului Sibiu, Pr. *Dr. D. Borcia*, răspunde următoarele:

Noi avem în sufletul nostru convingerea că ţara noastră a ajuns astăzi în mâinile cele mai destoinice. Şasezeci ani de muncă asiduă îi împlineşte astăzi marele nostru bărbat şi cârmuitorul nostru, dl *Nicolae Iorga*.

Astăzi lucrează cu tot sufletul pentru noi şi cu jertfa pe care a adus-o mereu pentru ţara aceasta, pe care vrea să o înalţe cu sprijinul fiecărui dintre noi. Acest sprijin îl cere dl primministru. Dacă nu vom pune umărul şi nu-l vom asculta, să nu nădăjduim la schimbare spre bine.

Am auzit programul ce l-a expus, să-i dăm ajutor să-l înfăptuească. Viaţă lungă şi izbândă îndrumătorului nostru!

*

Dl preşedinte al consiliului de miniştri a luat apoi masa la I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, ear peste noapte a fost adăpostit în reşedinţa mitropolitană; a doua zi, Miercuri dimineaţa, a plecat spre Săltşte, Alba-Iulia şi Cluj.

Pentru unii preoţi

— Scrisoarea dlui N. Iorga —

Dl profesor N. Iorga a trimis preşedintelui Asociaţiei clerului ortodox o scrisoare în care-şi arată nemulţumirea faţă de preoţii cari tulbură pacea naţiei. Cum noi *nu* avem asemenea preoţi, reproducem numai partea ultimă a scrisorii dlui primministru.

Indurerat că a trebuit să intervin eu, un mirean, pentru încetarea unui astfel de amestec al preoţimii în tulburarea continuă care bântue societatea noastră, rog pe preoţii buni să primească scuzele mele că le aduc şi lor la cunoştinţă ceeace priveşte elementele rele ale clerului.

Preşedintele consiliului şi ministru al instrucţiei şi cultelor:
N. IORGA.

Intâi pentru ţara noastră! Societatea de Cruce Roşie a României arată în Raportul său anual, că a strâns cu cheta, anul trecut, prin centrală şi filiale, suma de peste şase milioane de lei. Societatea a distribuit ajutoare în cursul anului precedent, peste hotar, pentru nenorociţii din Franţa 257 mii de lei, pentru alte ţări până la 277 mii de lei; ear pentru nenorociţii din năuntrul ţării noastre românesti abea 115 mii de lei. E frumos şi creştinesc lucru să ajutăm pe cei străini de neamul nostru, — dar păstrând măsura şi ajutând cel puţin cu aceeaş generositate pe ceice ne stau *mai aproape*, altfel ne păgubim pe noi, ba ne mai facem şi ridicoli.

Ziua Eroilor în Sibiu

Ziua cinstirii memoriei eroilor, morţi pentru întregirea neamului, s'a sărbătorit şi în anul acesta, în întreaga ţară cu pioasă solemnitate.

Oraşul nostru a îmbrăcat haina de sărbătoare. Toate edificiile publice erau pavoazate cu drapele naţionale.

După terminarea sfintei liturgii în biserica catedrală, la care a asistat I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, P.-S. Sa Arhiereul Vasile, domnii ofiţeri din garnizoană în frunte cu dl General Orescovici, funcţionarii publici în frunte cu dl Prefect judeţean Dr. D. Borcea şi un număr mare de credincioşi, întreaga asistenţă din catedrală a mers la cimitirul eroilor, unul din cele mai îngrijite cimitire, unde se aflau postaţi elevii şcoalelor din Sibiu cu profesorii lor, precum şi toate trupele garnizoanei din localitate.

Solemnitatea s'a început prin celebrarea parastasului, oficiat de P. S. Sa arhiereul Vasile, cu mare asistenţă; iar duioasele cântări dela parastas au fost executate de corul Academiei teologice, condus de profesorul C. Popa.

După terminarea slujbei dumnezeeşti, s'au rostit cuvântările comemorative, din partea bisericii, a armatei şi a corpului didactic.

Mormintele erau acoperite cu flori aduse din partea tinerimii şcolare.

A urmat apoi defilarea armatei, în decursul căreia muzica militară a intonat imnul eroic al «Soldatului necunoscut».

Participanţii s'au întors în oraş, înviorati în sufletul lor, că şi-au îndeplinit o pioasă datorinţă faţă de aceia, cari cu propria lor jertfă ne-au dat întregirea neamului.

In după amiaza zilei mai multe muzici militare au cântat în diferitele centre ale oraşului nostru.

Cărţi ca premii. Introducerea din nou a premiilor în şcoală, la serbarea dela sfârşitul anului, este întâmpinată în general, cu multă bucurie. Librăria Arhidiecezană, în Sibiu, şi-a procurat un număr însemnat de cărţi ca premii pentru tinerime. Preţuri moderate. Direcţiunile şcolare se pot adresa acolo.

Examenul de bacalaureat

Dl prof. N. Iorga, ministrul instrucţiunii, a hotărât să modifice, chiar în actuala sesiune din Iunie, examenul de bacalaureat astfel:

La examinare nu se vor mai pretinde sub nici un motiv subiecte care cer memorizare, cunoştinţe aprofundate de date şi amănunte, ci numai cunoştinţe de ordin general care să dovedească în ce măsură şi-a însuşit candidatul cunoştinţile generale din liceu.

La examenul din luna Iunie, candidaţii vor avea libertatea să-şi aleagă după preferinţă o limbă modernă: franceză sau germană.

Dl ministru introduce şi următoarea inovaţie:

La proba scrisă pentru limba română (obligatoare pentru toţi candidaţii), elevii minoritari au îngăduinţa de a trata, paralel subiectul dat, şi în limba lor maternă.

In acest scop, în regiunile minoritare, comisiile de bacalaureat vor fi astel întocmite, încât să cuprindă şi membri examinatori care să stăpânească limbile minoritare şi cari vor fixa notele la aceste lucrări speciale.

In comisiile de bacalaureat din Iunie, dl prof. Iorga a dat dispoziţii să se numească numai membri ai corpului didactic cu cele mai superioare titluri obţinute în învăţământul secundar.

Icoane religioase în şcoale

In şedinţa din urmă a adunării eparhiale a Ungro-Vlahiei, membru adunării, dl primministru N. Iorga, constată în general, că în şcoalele din ţara noastră, nu există icoane; ear acele care există, din întâmplare n'au nimic comun cu arta şi tradiţia noastră religioasă. Sânt sau cromolitografii de rând, sau tipărituri, pe care urmele vremii au şters orce frumuseţe menită să impresioneze, până la cult iubitor, sufletul şi sensibilitatea copiilor, deci lucruri care nu mai produc impresia de pietate. Este astfel o mare necesitate, ca în şcoale să se aşeze cu rost, iar nu după norme bizare, cum se întâmplă acum, icoane religioase frumoase, menite să mişte inima copiilor.

---

ca creştinii să nu fie napastuiţi. Astfel în apus biserica creştină a viat în pace; pe când la răsărit a dăinuit mai departe persecuţia condamnabilă.

In anii următori s'a schimbat continuu persoana împăraţilor: când patru, când mai mulţi coregenţi, îşi disputau suveranitatea în lupte şi alianţe necontenite.

In fine Constantin domnitorul Galiei şi al apusului s'a unit cu cumnatul său Liciniu, domnitorul răsăritului, contra celorlalţi împăraţi şi îndeosebi contra lui Maxenţiu, care a domnit în Italia şi în Africa.

Maxenţiu a început războiul contra lui Constantin, care, constrâns să primească lupta, avea o armată cu mult mai mică. El însuş, Constantin, a mărturisit istoriografului său, episcopului Eusebiu din Cezareea, că a cumpănit îngrijorat situaţia sa, recunoscând, că fără ajutor *mai înalt*, cu mica sa armată nu poate să învingă pe Maxenţiu. Preocupat de aceasta idee, o viziune i s'a arătat pe cer: După amiazi, când soarele era spre apus, a observat semnul Crucii în splendoare plutind asupra soarelui. Pe cruce inscripţia: «*In acest semn vei învinge*».

In aceeaş noapte i s'a arătat Hristos, cu semnul văzut pe cer, zicându-i să se pregătească şi să întrebuinţeze acest semn în lupte.

Dimineaţa a comunicat amicilor lui evenimentul şi a ordonat să se fixeze pe stindarde figura semnului ceresc.

Incurajată de semnul ceresc, armata lui Constantin trece peste Alpi, ocupă Italia superioară şi se avântă spre Roma. In 27 Octomvrie 312 s'a dat lupta memorabilă la podul de peste Tibru, Pons Milvius; lupta s'a terminat cu moartea lui Maxenţiu şi învingerea lui Constantin, care triumfător a intrat în oraş între aclamările de bucurie ale poporului. In entuziasmul triumfului, n'a uitat de cruce: pe columna sa dispuse să fie zugrăvit în mâna dreaptă cu cruce şi cu inscripţia: «Prin acest semn, prin simbolul adevăratei puteri, am eliberat oraşul vostru de tiran şi am redat vechea splendoare senatului şi poporului».

In earna următoare Constantin s'a întâlnit în Milano cu Liciniu, domnul răsăritului, şi împreună cu dânsul a decretat celebrul ordin de liberare permiţând exerciţiul public al cultului creştin. In anii următori a dat numeroase legi, ce erau menite să transforme imperiul roman în împărăţie creştină.

Ordinul de toleranţă din Milano, în partea apuseană a imperiului roman a intrat îndată în vigoare, şi nu peste mult şi în partea lui răsăriteană când Liciniu a învins pe ultimul său concurent păgân, pe Maximin în 30 April 313, în lupta din Drinapole.

Inţelegerea dintre Constantin şi Liciniu n'a durat mult. In anul 314 au luptat unul contra celuilalt, în 323 a izbucnit earăş războiul; bătut cu desăvârşire Liciniu renunţă la demnitatea sa suverană. Când în anul următor a instigat revoluţie, Liciniu îş pierde viaţa.

In 324 Constantin e singurul Domn al imperiului roman.

In anul următor se ţine întâiul Sinod Ecumenic, care a convocat în Niceea pe toţi episcopii lumii creştine de atunci, ca pronunţând judecată despre învăţătura eronată a lui Ariu, să cuprindă în formulă determinată dogmele ortodoxe.

Anul 326 a fost nenorocit în viaţa lui Constantin, lăsându-se răpit la fapte sângeroase.

In acelaş an Constantin a mutat capitala imperiului la Bizanţiu, care după dânsul se numi Constantinopole. N'a cruţat nici cheltueală, nic

Copiii şi cultul divin

Sub acest titlu, vreau a da câteva gânduri preoţimii şi învăţătorimii, asupra unei chestiuni — îndeobşte cunoscută, dar care n'a fost utilizată, ci ignorată.

Chestiunea, e mai mult de ordin pedagogic, şi anume: *atenţia* copiilor la cultul divin. Ei fiind plini de viaţă, iar în timpul serviciului neavând nici un rol activ, e foarte natural, ca să nu fie nici atenţi, — lucru cunoscut de toţi.

Să fie ei de vină? Nu! Expansivitatea, e o caracteristică a copiilor, şi o necesitate. Numai cât, această expansivitate, se poate schimba într'o *atenţie activă*, când voit, li se scormoneşte copiilor *interesul*.

Ori cultul divin, fiind un depozit de intensă viaţă sufletească, este şi pentru copii; şi totuşi ei, asistând la cult, sunt străini de el.

La rezolvarea acestei chestiuni, s'a gândit păr. prof. Dr. N. Terchilă: Cum să fie copiii *activi* la serviciul divin? — Învăţându-i cântările sfintei Liturgii, deşteptându-le interesul pentru cult, dându-le rol activ, prin cântare.

In vederea aceasta, păr. prof. Dr. N. Terchilă, a trimis studenţi dela Academia teologică la şcoalele primare din Sibiu, să-i înveţe cântările bisericeşti, mai întâi cele uşoare. Copiii au învăţat în 4 săptămâni, mai toate cântările sfintei liturgii, aşa că în 17 Mai s'a putut oficia de către păr. prof. Dr. N. Terchilă în aula Academiei teologice, sfânta liturgie pentru copii, completă, cu răspunsurile liturgice, date de copii, conduşi de câţiva studenţi teologi. Predica le-a fost ţinută de un student, pe înţelesul lor. Astfel prima încercare, a întrecut toate aşteptările.

Iată în felul acesta, cum şi copiii pot fi foarte activi, plini de interes şi foarte atenţi.

Lucrul nu e greu de a-i învăţa cântările, căci pentru cântări ei au deosebită predilecţie.

Cu binevoitorul concurs al preoţilor şi al dlor învăţători, această problemă se poate rezolva tot aşa de bine, în orce oraş sau comună, precum şi aici în Sibiu a dat neaşteptate rezultate.

Dar rezolvirea chestiunei după metoda arătată şi care e foarte simplă, prezintă multă importanţă, chiar şi de ordin general, dar cu un rost copital, anume: Dacă peste tot s'ar lua iniţiativa acestei metode în toate oraşele şi comunele noastre, în timp foarte scurt s'ar ajunge ca toţi copiii şcoalelor primare să ştie răspunsarile sfintei liturgii, ceeace ar fi un adevărat succes şi o legătură strânsă între şcoală şi biserică.

Atât, încă tot n'ar fi tot; prin acest mijloc, conştiincios făcut, se ajunge la o generaţie de tineri mai aproape de biserica lui Isus, mai plini de spiritul creştinesc, mai aproape de Domnul.

I. P. S. Sa Nicolae, Mitropolitul Ardealului, spunea odată că: «dacă dorim vremuri mai bune, mai întâi trebue să avem oameni mai buni!» Şi aceşti oameni mai buni trebue crescuţi mai buni de mici; trebue să le între în spirit, fire, Isus; trebue să-l cunoască şi ei; trebue să simţească şi ei cultul divin, cu un cuvânt, deprinşi creştineşte cu dragostea către Hristos.

Iată ce fel de oameni, deprinşi cu Isus, garantează vremuri mai bune, — concluzie fără nici o exagerare, de oarece activismul din timpul serviciului divin nu poate să fie decât mijlocul cel mai eficace pentru înobilarea caracterului în spirit creştinesc, prin deprinderea creştinească, lucru care plăteşte mai mult decât toate teoriile. Fericirea ţării nu constă mai ales în... «ameliorări economice» — cum promit unii,— ci în viaţa cu Isus, în lupta pentru Isus şi în speranţa lui Isus; ceeace înseamnă: caractere creştine, obţinute din activism religios prin deprindere, la picioarele lui Isus, limanul de scăpare.

Z. V. Boca.

Alegerea preşedintelui republicei franceze este fapt de mare însemnătate politică atât pentru Franţa, cât şi pentru Europa.

In palatul Versailles, în ziua de 13 Mai 1931, s'a dat luptă aspră, dar în marginile celei mai perfecte cuviinţe, între candidaţii Briand şi Doumer, preşedintele senatului.

Adunarea naţională a designat ca preşedinte al republicei pe *Paul Doumer*. Alegerea sa e considerată ca o garanţie a păcii europene.

Noul preşedinte, născut în 1857, a fost profesor şi publicist, apoi deputat şi ministru în mai multe rânduri şi guvernator al Madagascarului. Ca deputat combătuse cu înverşunare politica antireligioasă a ministrului Combes.

In marele războiu şi-a pierdut patru fii.

Doumer este, în ordinea succesiunii, al 13-lea preşedinte al republicei a treia. E considerat ca om de înaltă moralitate şi mare administrator.

Dela sate

— O societate pentru milostenie creştină —

In fruntaşa comună *Sălişte*, cu bun nume şi dincolo de graniţele judeţului, s'a înfiinţat, încă înainte cu 5 ani, societatea «*Ocrotirea*».

In anul curent, la sărbătoarea Floriilor, societatea ce urmăreşte milostenie creştină în această comună, şi-a ţinut adunarea generală, sub conducerea dnei prezidente Paraschiva Lăpădat.

S'a scos la iveală, cu acest prilej, între altele, următoarele lucruri îmbucurătoare:

Lumea de aici, din Sălişte, a fost totdeauna milostivă.

Dovadă sânt daniile multe, făcute pentru biserică, pentru şcoală şi pentru toate celelelte societăţi culturale şi de binefacere.

Dovadă sânt multele pomene şi pomeniri care se fac pentru cei răposaţi.

Dovadă sânt darurile de Crăciun care se împart an de an copiilor săraci, mai mult ca de 30 ani încoace.

Acum, după războiu, s'au înfiinţat şi s'au organizat în Sălişte: Societatea Principele Mircea, pentru ocrotirea copiilor până la vârsta de 2 ani, şi societatea «*Ocrotirea*» care să dea ajutoare bolnavilor lipsiţi, fără deosebire de vârstă. In curând va lua fiinţă «Cârja bătrâneţelor», pentru ocrotirea bătrânilor.

Toate aceste societăţi sânt dovadă, că conducătorii, împreună cu publicul înţelegător, poartă în sufletul lor grija pentru ceice sânt în suferinţe.

Cele două societăţi: Principele Mircea şi «Ocrotirea» lucrează împreună în bună înţelegere, şi se sprijinesc reciproc în urmărirea şi ajungerea scopurilor lor.

Societatea «Ocrotirea» a luat fiinţă în toamna anului 1926. Ea a izvorât din sufletul creştinesc al unui adevărat părinte, care totdeauna s'a gândit şi s'a îngrijit de ceice se afla în suferinţă: Fostul protopop, Dr. I. Lupaş, în anii 1926 şi 1927 când era Ministru al Sănătăţii şi al Ocrotirilor sociale, n'a pierdut din vedere comuna sa natală şi protopopiatul Sălişte, şi cu un dar de 200 000 Lei a pus bază societăţii «Ocrotirea».

Scopul societăţii e spus în numele ei: «Ocrotirea», societate de milostenie creştinească.

Menirea ei este să dea ajutor grabnic deaproapelui în suferinţă, îndeosebi să îngrijească de femeile gravide şi lăuze, de copii orfani şi săraci de toate vârstele.

In anul prim al activităţii sale a împărţit ajutoare în sumă de Lei 33612. De atunci, în fiecare an a împărţit, în cadrele bugetului, ajutoare însemnate, cu care a alinat multe dureri.

Membri fondatori sânt 21, pe viaţă 81, ajutători 10: total 112.

Donaţiuni s'au primit din mai multe părţi.

Totalul averii este Lei 275.085.

Eată o lucrare care trebue nu numai lăudată, ci şi imitată.

Schimbarea orei

Autorităţile şi instituţiile noastre publice au adoptat, începând cu 15 Mai 1931, ora Europei centrale, în loc de ora Europei orientale. Bulgaria şi Rusia păstrează pe cea din urmă.

Schimbarea intervenită în marcarea timpului este convenţională, impusă mai mult de căile ferate române, spre evitarea neajunsurilor în stabilirea legăturilor trenurilor internaţionale şi în aranjarea mersului trenurilor care necesită schimbări de orarii.

Publicul s'a conformat, în propriul său interes, noului orar.

Introducerea orei centrale reprezintă, în unele luni, avantagii economice şi sociale.

Se câştigă o oră din zi care, după orarul pe până cum, nu o foloseau cei dela oraşe, căci se sculau mai târziu. Aşa de ex. ora 7 dimineaţa a devenit ora 6. Cine se deşteaptă la ora 7 dimineaţa, după noul orar, înseamnă că a câştigat un ceas din zi. Cine se culcă la ora 12 noaptea după noul orar (care corespunde cu ora 1 dimineaţa a Europei orientale) înseamnă un ceas de lumină artificială mai puţin.

Un fizician spunea, că marea majoritate a orăşenilor se deşteaptă după răsăritul soarelui şi se culcă după apusul lui; din această cauză ziua orăşenilor este în întârziere faţă de ziua solară şi ei prelungesc activitatea lor prea mult după apusul soarelui, cheltuindu-se mare energie pentru întreţinerea luminii artificiale.

Adoptarea orei Europei centrale ne împărtăşeşte câteva luni de mai multă lumină solară: un avantaj şi pentru sănătate. Rămâne, firesc, să ştim preţul sculatul de dimineaţă.

---

osteneală, ca noua capitală, noua Romă, să fie demnă concurentă vechei Rome, în mărime, în splendoare şi bogăţie.

Constantinopole s'a înălţat ca oraş creştin.

De aici a încercat Constantin să reorganizeze guvernarea imperiului. Zece ani din restul vieţii sale i-a consacrat acestei opere precum şi idealului său, ca să întărească în imperiul său creştinismul, recunoscut ca singura religie adevărată.

A edificat splendide bazilice pentru cultul divin creştin. Istoria de arte creştine a însemnat cu litere de aur numele lui Constantin cel Mare.

A încetat din viaţă în etate de 63 la 21 Mai 337, după ce pe patul său de moarte a primit Botezul din mâna Episcopului Eusebiu. *T.*

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Atunci şi acum

Acoperite de ceaţa timpului, îmi apar în minte clipe sbuciumate şi mari. Sbuciumate. căci singurătatea e amară, mari, pentrucă singurul prieten în care căutam mângăiere, m'a însoţit întodeauna.

Cele petrecute în ora de religie îmi munceau gândul, în drumul spre casă. In tovărăşia obiectului de meditaţie, uitam de căldura dogoritoare a verii şi de gerul iernii. Icoana măreaţă a vieţii Tale, îmi inspira curaj. Te priveam Copil smerit, născut în vreme de iarnă, în sărăcia ieslei din Vifleem înaintea necuvântătoarelor, lăudat de puterile cereşti şi de craii pământeşti.

Te vedeam în templul din Ierusalim, admirat de învăţaţi, primind cu capul plecat dojana părintească şi doriam s'o primesc şi eu asemenea.

De-a dreapta sfântului Iosif lucrai cu zor în atelierul scund din Nazaret, binecuvântând munca tuturor.

Casa Ta o cercetam cu râvnă şi fiecare cuvânt, auzit acolo, era aluatul care dospeşte toată frământătura, şi caută să întoarcă toate celelalte cunoştinţe spre Tine.

Azi sânt mai tare decât atunci, şi ar trebui să pot înlătura cu uşurinţă puhoiul patimilor, ce mă opresc a rămânea continuu lângă Tine. Dar nu mai sânt ca atunci, cum sufletul iese biruitor şi face lucrurile bine plăcute Ţie, ci, în majoritatea cazurilor, „omul cel vechi" e mai tare.

Te privesc şi acum smerit pe cruce, dându-Ţi sufletul pentru mine, dar eu nu sânt în stare să-mi îngenunchez mândria. Iţi privesc fruntea plecată sfăşiată de spini, şi totuşi nu mă plec în faţa aproapelui. Imi dau seama că prin moartea Ta ai deschis cărarea fericirii veşnice, dar plăcerile trecătoare mă îndeamnă să refuz calea strâmtă a virtuţii.

Casa Ta o cercetez cu aceeaş râvnă, dar „potirul şi discul sânt bogăţii prea mari, ca să le pot cuprinde".

Inconjurat de misterii Iţi văd mai mult mărirea. Coborând pe cărăruşa presărată ici colo cu earbă, mintea-mi lucrează cu puteri nouă, luminată de auzul cuvintelor ce sânt mărturisite de 16 veacuri: Lumină din Lumină.

Numai sub impresia lor, mă pot copleşi amintiri frumoase, din cele trecute vremi, bune călăuze pentru viitor. *Chirion Păcurariu.*

SALARIILE PREOŢEŞTI. Clerul ortodox a avut parte de tratamentul cel mai vitreg în chestiunea salariilor, — timp de peste 4 luni neprimind dela stat nici un ban din modesta remuneraţie ce i s'a acordat.

Noul guvern, al dlui profesor N. Iorga, a luat măsuri pentru repararea acestei mari nedreptăţi, şi salariile pe **Ianuar** *a. c. au început a se achita.*

Nu ne îndoim, că guvernul, după acest început, va continuà să dea atenţiunea meritată clerului nostru, de o parte achitând salariile preoţeşti şi pe celelalte luni trecute ale anului, de altă parte îngrijind ca pe viitor preoţimea noastră să fie scutită de asemenea tratament nedrept şi umilitor.

O veche societate

Una dintre vechile societăţi culturale este «Tinerimea Română», întemeiată la 1871 de mai mulţi elevi ai liceului din capitală, Matei Basarab.

După o jumătate de veac, societatea a izbutit să-şi înalţe un prea frumos palat în Bucureşti şi să-şi întindă ramificaţiile în tot întinsul ţării.

Preocupările «Tinerimii Române» privesc: credinţa strămoşească şi cultivarea unui ideal creştin, ca temelie a ideii naţionale.

Activitatea Tinerimii Române se manifestă prin revista societăţii, conferinţe, broşuri de propagandă şi prin concursurile interşcolare, participând elevi din toate gradele de învăţământ. Concursurile urmăresc să cultive în tineret sentimentul naţional, atrăgând din timp atenţia acestuia asupra instituţiunilor fundamentale de stat: biserica, şcoala şi armata.

Anul acesta s'au prezentat aproape 2500 elevi şi eleve, însoţiţi de vreo 250 de profesori. Defilarea lor, în costume naţionale a fost primită de M. S. Regele şi de Voevodul Mihai.

Sufletul societăţii este însuş preşedintele ei, dl Nae Dumitrescu. De treizeci de ani, acest muncitor neobosit conduce societatea pe care a izbutit să o ridice la însemnat nivel.

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în 13 l. c. la Bucureşti pentru a rezolvi mai multe chestiuni bisericeşti.

In 18 l. c. I. P. S. Sa a fost primit în audienţă din partea *Majestăţii Sale Regelui*, iar în 19 s'a întors la rezidenţa Sa.

Prefecţii administrativi. Prin Inaltul decret regal, publicat în Monitorul Oficial din 11 Mai 1931 toţi prefecţii administrativi au fost suspendaţi şi atribuţiunile lor au fost date prefectului judeţean. In felul acesta s'au făcut economii pentru judeţe, şi anume aproximativ 800.000 lei de fiecare judeţ.

Ştire ziaristică. Sub direcţia dlui Sextil Puşcariu, profesor universitar şi membru al Academiei Române, apare în Cluj marele cotidian *Drumul nou.* Este un organ de publicitate îngrijit ca fond şi formă, vrednic de a fi pus în mâna tuturora doritorilor de-a se informa exact despre mersul vieţii noastre publice. In numerele apărute până acum, am citit articole de înălţător patriotism şi nobile sentimente. Note şi informaţiuni de tot soiul dau *Drumului nou* colorit interesant şi variat. Cine va abona noul ziar clujan, nu va regreta. Redacţia şi administraţia: Cluj, strada Memorandului 22. Abonamentul: 200 lei pe trei luni.

Patronii regimentelor noastre. S'a declarat ca fiecare armă să-şi sărbătorească ziua-patron, după cum urmează: *Infanteria:* Sfinţii Arhangeli Mihail şi Gavril (8 Noemvrie); *cavaleria:* Sf. Martir Gheorghe (23 April); *artileria:* Sfânta Martiră Varvara (14 Decemvrie); *aeronautica:* Sf. Profet Ilie (20 Iulie); *marina:* Sfânta Maria, Adormirea Maicei Domnului (15 August); *genia:* Sfinţii Constantin şi Elena (21 Mai); *şcoalele militare:* Sfinţii Trei Ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan (30 Ianuar).

Săptămâna copilului. Din iniţiativa societăţii «Principele Mircea» se va organiza între 24 şi 31 Mai o «săptămână a copilului». Ministerul instruciiunii a făcut cunoscut tuturor revizoratelor şcolare să dea cel mai larg concurs şi să conlucreze cu delegaţii societăţii «Principele Mircea» pentru organizarea a diferite manifestaţii culturale, predici în biserici, conferenţe etc., prin care să se evidenţieze cultul copilului.

Secţiile literare ştiinţifice, ale Asociaţiunii noastre culturale, s'au întrunit în şedinţă plenară, de sfârşit de an, Joi, în 21 Mai 1931, ora 17, în sala festivă a primăriei din Cluj. In ordinea zilei, dl I. Agârbiceanu a rostit cuvântarea: N. Iorga, 60 de ani de viaţă.

Pelerinaj la izvorul Izbuc. Joi 21 Mai (Inălţarea Domnului), s'a făcut, după vechiul obicei, pelerinaj cu toate satele din împrejurimi, cu poporul şi preoţii în frunte, la izvorul Izbuc (Bihor). Acolo s'a celebrat liturgia în sobor de preoţi cum şi pomenirea pentru înălţarea şi mărirea patriei. Cu acest prilej de înălţare sufletească s'a aşezat o icoană a Maicii Domnului la izvor pentru închinarea credincioşilor.

Liga culturală, care împlineşte 40 de ani ai existenţei sale, îş ţine congresul anual în 29 Iunie, la Focşani. Participanţii beneficiază de reducere de 50 la sută pe c. f. r. dela orce staţie la Focşani şi înapoi. Informaţiuni se dau la sediul Ligii, Bucureşti, B-dul Schitu Măgureanu 1.

Constituire. In 17 l. c. s'a constituit în Sibiu o nouă societate, anume «*Asociaţia pensionarilor civili din oraşul şi judeţul Sibiu*», pentru ocrotirea intereselor lor din zilele bătrâneţelor, care, în ultimele vremuri, păreau a fi neglijate, ori chiar uitate de cei chemaţi. Multe plângeri s'au auzit a căror sanare e imperioasă, dacă nu din alt motiv, cel puţin pentru prestigiul vieţii publice de stat. Intâi de toate s'au votat Statutele Asociaţiei, după un proiect prezentat de Comitetul de pregătire, cu lăudabile dispoziţii umanitare pentru viitor. A urmat apoi actul constituirii, în cea mai deplină înţelegere, alegându-se preşedinte: Dl *Dr. Vasile Bologa*, doi vice-preşedinţi: Dl Dr. *Iuliu Wallbaum*, din partea germanilor, şi dl *Bicskey* din partea maghiarilor. Secretar: Dl *Nicolae Bologa*. Un consiliu de 12 membrii activi şi 5 supleanţi, 2 casieri, 2 controlori şi 2 revirori. La actul constituirii au luat parte 250 de pensionari, toţi însufleţiţi pentru o ordine civilizată. Din plenul adunării s'au dat telegrame omagiale: *Majestăţii Sale Regelui Carol al II-lea*, Augustul nostru Domnitor, şi dlui prim-ministru *Nicolae Iorga*, înaltul său sfetnic. Aducem urări de prosperare.

Manuale de bacalaureat. Ministerul instrucţiei înştiinţează pe elevii cari se prepară mai cu seamă pentru bacalaureat, *să se ferească* de aşa zisele «Manuale de bacalaureat», de oarece ele nu pot aduce elevilor vreo înlesnire, ci dimpotrivă, prin erorile ce conţin, ar putea provoca respingerea la examen a celor ce au luat de călăuză asemenea manuale de bacalaureat.

Şcolare. Examenele de fine de an la clasele I şi II, de licee şi gimnazii, încep la 9 Iunie şi durează până la 13 Iunie. Zilele de 1—4 Iunie se vor întrebuinţa pentru excursiuni şcolare, ear zilele dela 5—8 Iunie pentru pregătirea examenelor.

Reducere. Direcţia căilor noastre ferate acordă reducere de 50 la sută pentru ceice vizitează târgul moşilor din Bucureşti, în zilele de 17 Mai până la 1 Iunie.

«Revizuire!» Acesta e refrenul adunărilor de protestare dele 17 Mai a. c. ţinute la Peşta şi în alte oraşe ale Ungariei. Au fost invitaţi să vorbească, la întruniri, şi delegaţi din Bulgaria şi Austria. S'au executat şi aceştia, şi au făcut pe placul şovinilor cerând, împreună cu ei, revizuirea tratatelor de pace, — adecă un *răsboi* nou al popoarelor.

Excesele comuniste ce se petrec în Spania, unde s'au distrus câteva biserici şi mănăstiri cu tot ce cuprind în interiorul lor, au făcut ca numeroşi clerici să plece din ţară.

CARŢI ŞI REVISTE

Ţara Bârsei, revistă sub conducerea profesorului A. Banciu, (Braşov, B-dul Regele Ferdinand 14), a apărut pentru Mai—Iunie 1931, cu material bogat şi ales, istoric şi literar. Abonamentul anual 260 Lei.

Paneurope, Questions et Réponses, par *R. N. Coudenhove-Kalergi*, Ed. Paneuropéenes, Vienne, Paris. — Contele Coudenhove-Kalergi, fondatorul mişcării paneuropene, se ocupă în această broşură cu ideea statelor unite ale Europei în scop de-a adânci această idee în sufletele masselor. Autorul stăruieşte asupra unui triplu pericol, adecă asupra: bolşevismului, şovinismului şi a crizei economice, care toate ameninţă civilizaţia europeană. Broşura, răspunzând observărilor sceptice şi încurajând pe cei timizi, arată tuturora calea de urmat. Idei vrednice de meditat.

Poşta redacţiei

Mai multor preoţi: Retribuţiunile preoţeşti pe luna Ianuar 1931 se pot ridica dela Cassa arhidiecezană. Statele de plată pe luna Februar 1931 se înaintează astăzi la Directoratul ministerial din Cluj. Sperăm că înainte de Rosalii să se poată achita salariile şi pe luna Februar 1931.

(22) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Coveş**, din protopopiatul Agnita, prin aceasta se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Casă parohială cu toate dependinţele în stare bună.
3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător şi fânaţ de cl. I. şi în imediata apropiere de comună.
4. Dreptul pentru 4 vite în păşunea societăţii de păşunat.
5. Stola uzitată în tract.
6. Dela fiecare familie câte 1 ferdelă (20 l.) porumb, întrucât statul va socoti la venitele stolare a preotului şi aceste ferdele.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi ca să-şi trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopopesc şi numai după încuviinţarea acestuia se pot prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual a celebra în biserică.

Agnita, la 19 Martie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial din Coveş.

Emil Păcală
protopop.

Stabilirea precisă a morţii

Sânt numeroase exemple, în toate ţările şi în toate timpurile, despre cei îngropaţi de vii.

De curând a fost înmormântat, într'o localitate spaniolă, un cioban, în urma autorizaţiei de îngropare, date de medicul circumscripţiei, care constatase moartea.

A doua zi după îngropare câţiva lucrători în cimitir aud sgomot în groapa astupată de curând.

Dau alarmă şi autorităţile procedează la desgropare: Se constată cu acest prilej, că ciobanul fusese îngropat de viu. Nenorocitul îşi redobândise simţurile după 24 ore dela înmormântare, şi la deschiderea sicriului fu găsit cu gura deschisă larg, semn al strigătelor sale desperate. —

Serviciile pentru verificarea decesului vor trebui organizate pretutindeni.

In Franţa s'a adoptat, în camera deputaţilor dela 15 Februar a. c., o propunere semnată de mai mulţi medici, care învită guvernul să institue, dupa consultarea Academiei de medicină şi ştiinţe, o comisiune menită să stabilească precis mijloacele ce sânt de luat pentru a statorî siguranţa decesului.

N'ar fi de prisos nici în ţara noastră asemenea iniţiativă.

Colonii de vacanţe. Societatea pentru combaterea tuberculozei la copii, Bucureşti, va organiza şi anul acesta colonii de vacanţe la Mangalia (jud. Constanţa) şi la Brebu (jud Prahova) pentru copii dela 4 la 14 ani, cari au nevoie de cură marină sau de munte, cari însă nu sânt atinşi de vreo boală contagioasă. Taxa pentru o periodă de cură (40 zile) este de 2800 lei. Lămuriri mai amănunţite se dau la primăria municipiului Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 4, uşa Nr. 26.

Nr. 161/931 (27) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Sibişelul-nou**, protopopiatul Orăştie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunei, de stat, conform coalei B.
2. Stola uzitată, conform regulamentului, stabilit de Adunarea protopopească, dela 108 familii cu 411 suflete pentru Şibeşul-nou.
3. Lemnele de foc uzitate, dela comună.
4. Locuinţă parohială nu este.
5. Sesiune parohială nu este, decât cimitirul de 1 jug. cu fânul şi poamele de pe el.
6. Dela 108 familii, ferdela de bucate uzitate.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Of. protopopesc ort. rom. în Orăştie până în terminul fixat. Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Orăştie, 16 Mai 1931.

Consiliul parohial în înţelegere cu protopopiatul tractului.

Vasile Domşa
protopop

Nr. 93/1931. (28) 1—3

Concurs

In conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhidiecezan Nr. 1927 din 9 Martie 1931 se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Copşa mică**, cu filia **Proştea mare**, din protopopiatul Mediaş, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. 3½ jugăre pământ arător în materă şi 5 jugăre fânaţ în filie.
4. Câte 1 zi de lucru dela fiecare familie.
5. 2 sorţi lemne de foc în pădurea comunală.
6. Stola uzitată în parohie.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile cu documentele prescrise în termenul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaş şi a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Mediaş în înţelegere cu consiliul parohial.

Mediaş, la 8 Aprilie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

Nr. 74/1931 (21) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Consiliul bisericii ort. rom. din Bruiu, dă în intreprindere prin licitaţie publică minuendă, închiderea bisericii cu beton armat şi grilaj de fier, — care se va ţinea în ziua de 2 Iunie 1931 la orele 2 p. m. în casa parohială.

Licitanţii au a depune vadiu de 10% din preţul de strigare cari este Lei 1240 după metrul curent, fiind de închis circa 100 m.

Planul şi devisul precum şi condiţiile de licitaţie se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Bruiu în orele oficioase.

Bruiu, la 6 Mai 1931.

Ioan Stănuleţ, epitrop — **Ioan Berghea**, paroh

Nr. 74/931 (26) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. a III-a **Sereca** din protopopiatul Orăştie se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Leafa dela stat.
2. Simbrie: dela fiecare familie (60) una ferdelă porumb (30 l.) sfărmit, iar dela văduve ½ ferdelă, precum şi câte o zi de lucru de familie, sau contravaloarea acestora în bani.
3. O porţiune de lemne în pădure.
4. Venitele stolare uzitate în tract.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile conform normelor în vigoare, în terminul dat, subsemnatului Oficiu protopopesc şi să se prezinte în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Orăştie, la 9 Martie 1931.

Vasile Domşa
protopop.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

legate şi broşate

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

prţăuri moderate

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea

în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 27 Mai 1931 Nr. 42

Telegraful R

Organ naţional-bi

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor ... mentele şi inserţiunile ... se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Pădurea „Tufari"

Biserica noastră ortodoxă a avut de îndurat, în cursul anilor din urmă, belşug de jigniri şi nedreptăţiri tocmai din partea unui regim care îşi afişase titlul de guvern al «dreptăţii şi legalităţii».

Chiriarhii acestei sfinte biserici, în apărarea de legitime drepturi, au ridicat proteste, prin numeroase şi temeinice adrese, înaintate fostei stăpâniri; — demersurile lor n'au izbutit până acum.

Intre loviturile, de care cu prisosinţă ni s'au făcut parte, este şi chestiunea *pădurii «Tufari»* din judeţul Sibiu, — pădure cu care a fost împroprietărită Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu pe baza legii.

Drept lămurire a chestiunii, care prezintă o adevărată odisee, stabilim următoarele:

Pe temeiul avizului favorabil dat de Comitetul agrar, *ministerul agriculturii* aprobase, încă din anul 1925, a se da în folosinţă Arhiepiscopiei noastre pădurea «Tufari» dela Cisnădie, care era expropriată dela această comună.

In baza hotărârii ministeriale, şi în conformitate cu Art. 44 din Legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române, Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu, prin procesul verbal din 8 Mai 1925, a şi luat în primire şi folosinţă dela delegaţii autorizaţi pădurea «Tufari», şi a folosit-o fără opunere din partea nimănui, considerând ca definitiv resolvată chestiunea înzestrării ei cu pomenita pădure.

Venind la cârma statului regimul naţional-ţărănesc, s'a pornit de unii candidaţi de deputaţi, de confesiune uniaţi din judeţul Sibiu, o vie agitaţie, prin satele din preajma pădurii «Tufari», pe chestiunea împărţirii acestei păduri între comune.

Aceşti candidaţi, pentru a se «aranja» cât mai bine în faţa alegătorilor, în campania electorală din 1928 au pus în vedere oamenilor, că pădurea «Tufari» se va lua înapoi dela Arhiepiscopia noastră şi se va împărţi între comune. Candidaţii, cari cuvântau pe tema aceasta, erau dnii advocaţi din Sibiu, Dr. P. Simonetti şi Dr. I. Stoichiţia şi Generalul I. Boeriu — toţi uniaţi.

Ajunşi membri în parlament şi-au urmat lucrarea, cu îndrăzneală tot mai mare, spre a deposeda Arhiepiscopia noastră de pădurea «Tufari» pentru a o împărţi comunelor, cum li-a fost vorba dată alegătorilor, — deşi comisiunea de ocol Sibiu (prin decisul din 6 Oct. 1928) a menţinut destinaţia dată acestei păduri de către ministerul agriculturii din 1925, de a rămânea în folosinţa Arhiepiscopiei, şi deşi existau rezerve de stat de câteva mii de jugăre pădure, din care comunele puteau fi satisfăcute.

Hotărârea comisiunii de ocol Sibiu (din 6 Oct. 1928) este apelată de comunele, instigate de numiţii deputaţi, la *Comisiunea judeţeană*. Doi membri ai comisiunii (dnii Stamate judecător şi V. Magdu advocat) sânt înlocuiţi, în Iunie 1930, cu dnii *Dr. P. Simonetti* deputat şi *Dr. Coriolan Ştefan* fost prefect. Inlocuirea aceasta, în comisiunea judeţeană, s'a săvârşit *cu câteva zile înainte de desbaterea* chestiunii pădurii Tufari, — cu ordinul ministerului agriculturii şi domeniilor-Direcţiunea reformei agrare Nr. 145785 din 26 Iunie 1930, — va să zică *anume* în vederea acestei desbateri, ce avea să urmeze în 5 Iulie 1930. Comisiunea judeţeană erà compusă în ziua aceasta din dnii: judecător Paraschivescu ca preşedinte şi din membrii *Dr. P. Simonetti*, de confesiune unit (şi cunoscut neprieten al ortodocşilor), şi consilierul agricol *Agârbiceanu*, care asemenea nu-i ortodox.

In faţa comisiunii, astfel formate, apărarea intereselor Arhiepiscopiei noastre fiind *iluzorie*, delegatul său a cerut recuzarea comisiunii, în structura ei actuală; dar comisiunea — faţă de opinia separată a preşedintelui — respinge cererea de recuzare. Delegatul arhiepiscopesc se retrage dela desbatere, ear comisiunea hotăreşte: *deposedarea Arhiepiscopiei de pădurea «Tufari»*.

Evident, pentru ajungerea acestui scop s'au întrebuinţat mijloace de reprobat.

In contra acestei deciziuni jignitoare a Comisiunii judeţene Arhiepiscopia noastră a întreprins la timp paşii legali ce i-au stat la dispoziţie, şi s'au făcut şi intervenţii personale la Ministerul agriculturii şi domeniilor şi chiar la dl Iuliu Maniu ca preşedinte al Consiliului de Miniştri, care recunoscând dreptatea cauzei Arhiepiscopiei noastre — ni-a promis refacerea deciziunei Comisiunei judeţene şi restituirea pădurii «Tufari».

Cu toate solicitările repetite în mai multe rânduri însă, promisiunea a rămas numai promisiune; între timp a plecat dela guvern şi dl Iuliu Maniu şi regimul Dsale, dar deciziunea comisiunei judeţene n'a fost refăcută, ci chestiunea se găseşte

FOIŞOARA

Pentru pacea lumii

Cuvântul *Paneuropa*, deşi se aude astăzi pretutindeni, mulţi îl întrebuinţează fără a-i pătrunde înţelesul adevărat.

Spre a lămuri: ce este Paneuropa şi ce voeşte, a apărut, în timp mai nou, o întreagă literatură în mai toate limbile Europei.

O publicaţie recentă, ce ni se trimite, în franţuzeşte, din Viena, poartă titlul:

Paneurope, *questions et réponses*, de Coudenhove-Kalergi.

Publicaţia vieneză spune, într'un scurt reasumat următoarele:

Ţinta mişcării paneuropene este confederaţia statelor europene şi uniunea vamală.

Paneuropa însemnează toată Europa.

Statele Europei, păstrându-şi independenţa şi toate particularităţile lor naţionale şi religioase, n'au nevoe, de războaie, nici pentru a se uni în confederaţie, nici de revoluţii: uniunea Europei atârnă numai dela voinţa popoarelor sale şi a şefilor săi.

Toate guvernele europene, în răspunsul dat la memorandul Briand, s'au rostit în principiu *pentru* uniunea europeană.

Probă grăitoare, despre posibilitatea Paneuropei, ni-o aduce *Elveţia*: acolo s'au putut resolvì cele mai multe probleme, care se par de nerezolvit în cadrul european.

Elveţia constitue dovadă, că europenii, cu limbă şi origine diferite, pot trăì în pace, pe temeiul egalităţii drepturilor, într'o uniune politică şi economică.

Ceeace e cu putinţă în Elveţia, nu poate să fie cu neputinţă în Europa.

De ce ne trebue o Paneuropa?

In situaţia sa actuală de singurătate, Europa este ameninţată de trei pericole.

1. de un nou război european,
2. de o scăpătare până la *mizeria generală*,
3. de *bolşevism*.

Pericolele acestea trei sânt strâns unite:

Un nou războì ar fi însoţit de mizerie şi de bolşevism;

Mizeria generală ar fi însoţită de bolşevism şi războì;

O revoluţie de speţă bolşevică ar fi însoţită de războì şi de mizerie.

Nu se poate lupta în comun împotriva acestor primejdii, decât opunându-le un sistem care asigură pacea europeană ridicând în acelaş timp nivelul de viaţă a Europei.

Acest sistem este Paneuropa: Ea aduce europenilor *pace*, *prosperitate*, *ordine*.

Ne ameninţă oare noul războì?

Politica europeană de astăzi mână apa pe moara unui nou războì universal, în faţă căruia nici un stat european nu va putea rămânea în neutralitate.

Dacă uniunea europeană nu izbuteşte, statele care susţin, şi statele care combat *revizuirea* tratatelor de pace, vor da piept unele cu altele. Un eveniment fără importanţă ar fi de ajuns pentru a produce înflăcărarea generală.

Războiul viitor nu se va mărginì cu slăbirea duşmanului, ci va căuta *distrugerea* lui, ca unică siguranţă împotriva unui nou războì de revanşă. Acest scop va fi urmărit cu toate mijloacele tehnicei moderne: cu electricitatea şi chimia, cu otrava şi avionul. Dincolo de fronturi, forţele aeriane vor căuta să samene moartea între locuitorii oraşelor duşmane, aruncând bombele cu gazuri, fără considerare că vor ucide femei şi copii.

încă şi astăzi nerezolvită la Comitetul agrar. —

Inzestrarea Arhiepiscopiei noastre de către stat, cu această pădure, noi am considerat-o ca definitiv rezolvită, după lege şi dreptate.

Arhiepiscopia nu poate să renunţe la acest drept indiscutabil.

Dacă până acum s'a tolerat ca persoane, interesate şi străine de biserica ortodoxă, să-şi caute interesele mărunte pe socoteala acestei biserici, atingând drepturile ei sfinte; dacă s'au îngăduit astfel de treburi chiar aici, în centrul mitropoliei ardelene, atingând prestigiul ei, — să se ştie că răbdarea noastră nu poate merge mai departe, şi că răspunderea pentru urmări o lăsăm în sarcina factorilor de cădere, cari ar tolera să se aducă prejudiţiu intereselor mari bisericeşti din ţara noastră.

Biserica ortodoxă română din Transilvania n'a fost — cum se ştie — împroprietărită de statul ungar cu nici un petec de pământ, în vremea când alte confesiuni erau dăruite cu întinse moşii, — scutite, în mare parte, şi astăzi de exproprieri.

Cu atât mai vârtos, deposedarea Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu de o modestă înzestrare, nu poate fi considerată decât ca un act abuziv şi duşmănos bisericii ortodoxe române, — act care, factorii cu răspundere nu pot nici să-l aproabe, nici să-l îngădue.

De încheere punem o întrebare celor ce s'au făcut vinovaţi de acel act profund jignitor şi celor ce au tolerat această jignitoare nedreptate:

Oare ar fi făcut şi ar fi tolerat să se facă o asemenea nedreptate mitropoliei unite din Blaj?!

Organizaţi Oastea Domnului

„Protestantismul şi ortodoxia orientală"

Sub acest titlu, Părintele profesor I. Mihălcescu dela Facultatea de teologie din Bucureşti a ţinut în 4 Mai c. o conferenţă la Universitatea din Strasbourg. Sfinţia Sa a vorbit de legea de organizare a bisericei ortodoxe române, ca de una impregnată de influinţe calviniste, şi de ciril Lucaris ca de un martir al calvinismului şi ca de un precursor al tendinţelor de ecumenicitate ce preocupă azi lumea ortodoxă şi protestantă.

De sigur că un oaspe întrebat de gazdă de sentimentele ce le nutreşte faţă de ea, trebue să manifeste cea mai impecabilă politeţă, dar tot aşa de sigur e că nici gazda nu aşteaptă şi nici oaspele nu e silit să le lege de lucruri prea delicate şi să vorbească despre sine în chip jignitor numai pentru a fi pe placul ei.

Legea de organizare a bisericei ortodoxe române păstrează urme calvine? Iată o afirmaţie gratuită, iar, când se spune de către un fiu al acestei biserici în străinătate, şi lipsită de tact. Ar trebuì să ne înţelegem odată: Influinţe străine poartă un lucru atunci când a primit ceva ce-i în contrazicere cu firea sa şi când şi cel dela care a primit nota respectivă, are acea notă ca o caracteristică ce-l deosebeşte de orce alt lucru. Biserica ortodoxă ar fi calvinisantă atunci când ar fi primit ceva ce n'are decât calvinismul spre deosebire de ea. Este acum participarea laicilor la conducerea bisericească în măsura şi în domeniul în care li-o atribue legea noastră bisericească ceva caracteristic calvin şi străin bisericei ortodoxe? Aceasta cred că n'o va spune nici un cunoscător cât de fugitiv al istoriei bisericeşti din epoca primară şi din cea de stăpânire turcească.

In al doilea rând, de unde ciril Lucaris precursor al tendinţelor de ecumenicitate? Este oare orice eretic, care învaţă în punctele esenţiale altfel decât biserica sa, precursor al tendinţelor de ecumenicitate?

Să ne ierte Părintele prof. I. Mihălcescu, dar dacă Domnia Sa a vorbit aşa cum arată ştirile, nu prea avem motive să ne bucurăm. Aşteptăm publicarea conferenţei spre deplină edificare.

Din lucrările Adunărilor eparhiale

Relevăm, — din desbaterile urmate anul acesta asupra obiectelor numeroase, puse la ordinea zilei în adunările eparhiale din mitropolia noastră, — hotărârile mai principale.

In adunarea eparhiei *Aradului* s'au luat, între altele, următoarele dispoziţii:

1. Infiinţarea şcoalei de cântăreţi bisericeşti încă la începutul anului şcolar 1931/1932;

2. Şcoala normală de băeţi «Dimitrie Ţichindeal» să fie decretată de Corpurile Legiuitoare ca monument istoric şi să fie pusă sub jurisdicţiunea bisericii;

3. Biserica ortodoxă îşi susţine şi pe mai departe dreptul de a susţinea şcoale confesionale;

4. Cu privire la «Oastea Domnului» P. S. Sa părintele Episcop al Aradului a fost rugat să vegheze ca organizaţiile multe, ce «Oastea» le are în satele noastre, să funcţioneze în cadrele şi ritmul organizaţiilor noastre bisericeşti;

5. S'a decis să se facă un demers demn la guvernul ţării, în care să se ceară ca biserica ortodoxă să fie subvenţionată din partea statului în conformitate cu poziţia şi serviciile mari care le-a adus şi le aduce patriei noastre;

6. S'a decis, la propunerea părintelui Ciuhandu, să se ceară sf. Sinod să ridice între sfinţii bisericii noastre ortodoxe pe martirii cari şi au jertfit viaţa întru apărarea ortodoxiei româneşti faţă de unaţia, cu care se intenţiona maghiarizarea poporului român din Ardeal şi părţile ungurene.

*

Adunarea eparhială dela *Cluj* aduce concluzele următoare:

1. Să se intervină la locurile în drept pentru achitarea la timp a salarilor preoţeşti;

2. Să se institue o comisiune de studiu a chestiunei salariului preoţimei, alegându-se ca membrii prot. N. Vasiu, prof. A. Buzdug şi prof. univ. Dr. V. Moldovan;

3. Să se facă intervenţii din partea episcopatului nostru pentru punerea în discuţiune şi sancţionare a proiectului de lege a salarierii preoţimii, lege care azi zace în dosarele Ministerului de culte;

4. Preoţimea eparhiei se poate organizà pentru apărarea intereselor sale, în cadrele Asociaţiei Clerului sau a «Asociaţiei A. Şaguna», asociaţii aprobate de S. Sinod;

5. Adunarea aprobă să se intervină energic pentru re'nfiinţarea Ministerului de Culte, factor de mare utilitate în organismul statului nostru pentru regulamentarea şi privegherea raportului dintre diferitele culte ale ţării în raport cu statul şi între ele; denunţarea concordatului cu papa dela Roma, — fiind în contradicţie cu principiile fundamentale ale constituţiei; articolul 45 omis din legea cultelor să fie reglementat în spiritul dreptului de proprietate individuală a comunităţilor bisericeşti, iar instrucţia pentru schimbările de cult, să fie codificată în spiritul legii, omiţând restricţiile cari caută să împedece exprimarea voinţei libere a celor interesaţi; să se rectifice tratamentul maşter al bisericii noastre din bugetul statului, prin disproporţia nedreaptă şi nejustificată în acordarea subvenţiilor în raport cu celelalte confesiuni; să se respecte drepturile clerului şi ale personalului bisericesc suprimat în bugetul actual.

*

Adunările eparhiale dela *Caransebeş* şi *Oradea* s'au ocupat deasemenea cu reducerile bugetare din anul curent, arătând că aceste reduceri n'au atins la nici o instituţie măsură în care ele s'au introdus în bugetul bisericii ortodoxe; se impune, prin urmare, o revenire şi reparare a nedreptăţii ce ni se face.

Tot astfel, în unanimitate s'a hotărât participarea eparhiilor la sărbătorirea ce se pregăteşte apostolului neamului, dlui Nicolae Iorga, cu ocazia împlinirii a 60 ani de viaţă.

S'a aprobat, ca o datorie de pioasă recunoştinţă şi intervenirea pentru canonizarea martirilor ortodoxiei româneşti, morţi în luptele confesionale. —

Reprezentanţii clerului şi poporului nostru s'au ocupat de toate chestiunile acestea, ca şi de celelalte probleme înaintate de rapoartele consiliilor eparhiale, într'o atmosferă de înălţare sufletească şi de bune speranţe pentru viitor.

Ori cum ar fi, noul războiu universal înseamnă *sfârşitul Europei* ca focar de cultură şi ca centru economic. Invingătorii înşişi vor ieşì din acest caos loviţi de moarte şi neputincioşi, cu oraşele şi uzinele lor nimicite şi cu locuitorii decimaţi.

— In programul său economic, Paneuropa cere ca productele sale *agricole* să fie avantajate în raport cu productele ţărilor de peste mări. Creiarea unei mari pieţe europene, cu suprimarea vămilor, ar oferì debuşeuri vaste.

— Există, pentru Europa pericolul bolşevic?

Repetirea revoluţiei ruseşti, pe pământ european, ar fi pentru viitorul, pentru civilizaţia şi economia Europei, o catastrofă tot aşa de mare, ca şi un nou războiu universal.

Această revoluţie se poate produce în trei feluri:

ca urmare a unui războiu european,

ca urmare a mizeriei europene a masselor,

ca urmare a unei invaziuni ruseşti.

Numai Paneuropa poate înlătura aceste trei primejdii.

Calea cea mai sigură spre bolşevism este un *nou războiu*. Massele europene n'ar mai suporta războiul fără a răsturna regimul pricinuitor de catastrofă.

Sărăcirea crescând şi şomajul masselor europene ne duc asemenea către bolşevism. Dacă Europa îş pierde pieţele de peste mări şi continuă a-şi îmbucătăţì piaţa sa europeană cu ajutorul vămilor interioare, apăsarea crizei economice va devenì intolerabilă. Agitatorii bolşevicii nu vor avea decât să canaliseze desperarea oamenilor spre drumul unei acţiuni revoluţionare. —

Al treilea pericol este: atac din partea Rusiei, împotrlva unuia dintre vecinii săi europeni. Pericolul acestui războiu va înceta prin sistemul confederaţiei: Europa întreaga ar fi ocrotită împotriva Rusiei prin frontiera orientală *comună*.

Rusia este, deocamdată, slabă milităreşte. Dar ea se slujeşte pe faţă de propaganda revoluţionară, ca de armă războinică. Din mila *Internaţionalei a treia*, Rusia are în Europa o armată auxiliară de aliaţi, care în caz de războiu vor sprijinì pe toate căile armata roşie.

Dacă triumfă bolşevismul, cultura europeană este nimicită. Reprezentanţii civilizaţiei europene vor fi ucişi sau expulsaţi, şi orce urmă de tradiţie europeană va pierì.

Una din două: Sau mişcarea paneuropeană va unì Europa printr'un apel la cuminţie, sau Internaţionala a treia o va înfăptuì prin violenţă.

Rusia se declară, firesţe, contra ideii paneuropene; Rusia respinge radical orce alipire la Europa: se teme că, legându-se de Europa, va pierde încrederea popoarelor aziatice, pe care aspiră să le comande în lupta lor împotriva Europei.

Paneuropa vrea să asigure *pacea cu Rusia:* evitând să intervie în politică internă rusească;

respingând orce amesteca al Rusiei în politica internă europeană;

asigurând prin solidaritatea statelor siguranţa frontierei orientale europene;

aşezând viitoarele relaţii economice cu Rusia sub semnul solidarităţii europene. —

Dimensiunile Europei: fără Rusia şi fără Anglia (situaţia à parte a acestei din urmă o împiedecă de-a intra în Paneuropa), Europa cuprinde — fără colonii — peste trei sute de milioane locuitori şi cam cinci milioane kilometri pătraţi.

Zdruncinarea bisericei catolice din Spania

Biserica catolică trăeşte azi zile de groază în Spania. Ţara înăbuşită şi suptă de o aristocraţie clericală şi de un monahism lumeţ înmulţit până la hipertrofie se scutură într'un mod regretabil de violent, dar poate aceasta e singurul posibil.

Numai în Madrid erau 170 de mănăstiri. (Şi e caracteristic că tocmai împotriva lor s'a deslănţuit cu deosebire ura poporului). In 11 Mai au fost incendiate de mulţime 10, iar alte şase au trebuit să fie golite de călugări. Cea mai remarcabilă dintre toate era mănăstirea iezuită din mijlocul oraşului, pe strada principală. Aproape de amiazi izbucniră prin acoperiş şi prin ferestre flacările în aplauzele şi în bucuria nestăpânită a mulţimii. Mobilă, cărţi, obiecte de tot felul fură aruncate pe fereastră, făcute grămezi şi arse. Câteva împuşcături dela unele ferestre retrase şi câteva strigăte: «Trăiască monarhia!» «Trăiască clerul!» îndârjiră şi mai mult mulţimea. Pe un fragment de zid, rămas în picioare în mijlocul mormanului de cenuşe şi de ruine, se pot cetì diferite inscripţii, între cari şi următoarea: «Aceasta este judecata poporului»! Călugării s'au putut refugia în haine civile.

Cam aceleaşi lucruri s'au petrecut în toate oraşele din provincie. Cardinalul arhiepiscop Sagura, primatul Spaniei a fugit spre Roma, deoarece e urmărit de guvern pentru atitudinea sa monarhistă.

Ţările spaniole, din America şi Spania mamă, erau singurele în cari clericalismul eatolic îşi mai păstra atotputernicia medievală. Anii de după războiu i-a înfrânt cerbicia şi în aceste ţări. Semnalul a fost dat de Mexico, a fost urmat de celelalte ţări din America de Sud, şi-acum e pecetluit de Spania. Când va învăţa biserica catolică minte şi se va retrage la cele bisericeşti lăsând latifundiile şi băncile, intriga de camarillă în viaţa politică şi îndemnul la rezistenţă faţă de anumite forme de stat şi faţă de anumite guverne şi legi? Când va lăsa ceeace e al cezarului, cezarului, mulţumindu-se şi cultivând ceea ce-i al lui Dumnezeu, lucru de care se simte aşa de mult trebuinţa? Când va înceta de-a se mai lua la luptă cu statele pentru puterea seculară? Oare se va întâmpla aceasta vro-odată? Nu credem. S'a înfundat prea mult pe calea acestui vraiu. Şi odată, va vedea fatalul: Mane, tekel, ufarzius!

Convenţiune între Prusia şi bisericile evanghelice de pe teritoriul său. In 1929 Prusia încheiase, după exemplul Bavariei, un concordat cu Vaticanul; guvernul obţinuse însă ratificarea acestui concordat de către parlament numai promiţând că va începe imediat tratative cu bisericile evanghelice din Prusia pentru a încheia, tot după exemplul Bavariei, şi cu ele o convenţie similară. Această convenţie a fost semnată Luni în 11 Mai 1931; prin aceste contracte paralele statele germane vor să evite a se creea bisericei evanghelice — Biserica poporului german prin excelenţă — o situaţie inferioară celei catolice; vor să evite a trata biserica naţională cu expediente şi cu măsuri arbitrare, în timp ce faţă de cea romană, să fie silit prin contract a-şi îndeplini neschimbat angajamentele, meargă-i ţării bine sau rău...

Las'că, dealtfel, concordatul Prusiei cu Vaticanul nu înseamnă pentru ea capitulaţiunile umilitoare, cari înseamnă pentru România concordatul laşităţii şi supralicităţii, încheiat de conducătorii României.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Ad. Nr. 9523/1930.

Circulară

către membrii ordinari şi extraordinari ai adunării protopresbiterale din tractul Mediaş

Prin ordinul Preaveneratului Consiliu al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu din 3 Noemvrie 1930, Nr. 9523/1930, fiind numit comisar pentru alegerea de protopresbiter în tractul Mediaşului, în conformitate cu Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, §§ 14, 15 şi 16, prin aceasta convoc pe ziua de Mercuri *10 Iunie a. c. la ora 6 p. m., consiliul protopresbiteral*, la şedinţă, în locul central Mediaş, cancelaria oficiului protopopesc, spre a constata cualificaţiunea candidaţilor şi a compune lista de candidare, iar pe ziua *de Joi, 11 Iunie a. c.* convoc adunarea protopresbiterală electorală la locul central în Mediaş,, anume în biserică. Sfânta liturgie împreunată cu chemarea Duhului sfânt se va începe dimineaţa la ora 8, iar după terminarea dumnezeeştilor slujbe la ora 10 a. m., se va deschide şedinţa adunării electorale.

Sibiu, 25 Mai 1931.

Dr. George Proca
comisar consist.

INFORMAŢIUNI

Contrar constituţiei. Secţiile unite ale curţii de casaţie au judecat de curând recursul unor contribuabili împotriva modului în care unele consilii judeţene *au fixat cota adiţională pentru drumuri.* Curtea a admis recursul şi a declarat *neconstituţională* dispoziţia din legea drumurilor (de a percepe cote adiţionale, fixate anual de consiliile judeţene). Art. 111 din constituţie spune, că orce impozit nu se poate aşeza decât în *limitele stabilite în lege.*

Locuitorii ţării noastre, au atins — conform recensământului din urmă — cifra de 18.022.926 suflete. Din acest număr se vin pe judeţele din Ardeal şi Bănat următoarele cifre:

Alba: 213.000,
Bihor: 426.000,
Braşov: 109.000,
Caraş: 202.000,
Cluj: 234.000,
Ciuc: 145.000,
Făgăraş: 85.000,
Hunedoara: 331.000,
Mureş: 251.000,
Maramureş: 187.000,
Năsăud: 145.000,
Odorhei: 131,000,
Sălaj: 340.000,
Satu-mare: 245.000,
Severin: 239.000,
Sibiu: 146,000,
Someş: 220.000,
Târnava-mare: 148.000,
Târnava-mică: 149.000,
Timiş-Torontal: 398.000,
Trei Scaune: 104.000,
Turda: 182.000.

In Ierusalim la biserica Sftului Mormânt s'a celebrat serviciu divin cu prilejul zilei de 10 Mai, în prezenţa consulului României. A slujit un arhiepiscop, de faţă fiind alţi ierarhi. După serviclul din sf. biserică, a urmat recepţie în localul consulatului nostru.

Ministerul instrucţiunii a dat decizie privitoare la încheerea situaţiei şcolare a elevilor şi elevelor din şcoalele secundare. La facerea situaţiei anuale vor fi declaraţi *repetenţi* elevii cari au obţinut medii parţiale anuale inferioare lui 5, la mai mult de două materii de studiu şi o dexteritate, precum şi acei cari la una sau mai multe materii de studiu sau dexterităţi, vor fi obţinut media parţială anuală mai mică de 3. Vor fi declaraţi *corigenţi* elevii cari vor fi obţinut la cel mult două materii de studiu şi o dexteritate, media totală sub 5, însă nu mai mici de 3.

Să le ieftinească! Scumpirea chibriturilor a avut drept urmare scăderea producţiei într'un grad atât de mare, încât direcţia generală — cum se anunţă din Cluj — a concediat 150 muncitori. Până când chibriturile nu se vând cu preţ «convenabil», lumea cea multă recurge la mijlocul simplu de: amnar cu cremene.

Sanatorul dela Schitul Păltiniş. Sanatorul se deschide la 1 lunie şi ţine până la 30 Septemvrie a. c. Este situat în mijlocul codrului de brad la 1400 m. altitudine, cu 21 camere cu tot confortul: conductă de apă în fiecare cameră, lumină electrică, telefon, radio, tenis, baie etc. Este unul din cele mai splendide localităţi climaterice din ţară, care poate rivaliza cu staţiunile climaterice din străinătate. Preţuri convenabile. Informaţiuni şi prospecte se pot cere dela: Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

ŞTIRI LOCALE

Mulţumită. Consiliul parohial ort. rom. din Sibiu-Cetate aduce pe această cale mulţumită on. donatori: Constantin Pop, dir. executiv al băncii «Albina» şi soţia Maria, cari au pus bază fondului «Odăjdiilor» pe seama sf. biserici Catedrale, cu suma de Lei 2000, ca rescumpărare a zilelor onomastice: Constantin şi Maria, la care fond a mai dat suma de 1000 Lei şi dna Ileana Dr. I. Hoadrea, soţie de notar public, tot ca rescumpărare a zilei onomastice. Pentru generoasele dăruiri mulţumeşte: Consiliul par. ort. rom. din Sibiu-Cetate.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Joi, 28 Mai, ora 16, în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa este publică.

Mersul trenurilor

— **Gara Sibiu** —

	Pleacă spre:	Soseşte dela:
Alba-Iulia	6[51], 14, 17[06]	8[05], 17[04], 21[39]
Braşov, Făgăraş	5[14], 12[23], 18[14]	11[38], 19[45], 8[04]
Cisnădie	5[45], 13[15], 18	7[30], 14, 19[34]
Copşa-mică	3[35], 10[25], 12[50], 15[20], 19[8], 22[55]	3[27], 9[27], 14[55], 16[47], 20, 0[21]
Ocna-Băi	8[40], 11[43], 20[45]	9[54], 12[45], 23[39]
Peatra-Olt, Buc.	6[50], 15[05], 20[15]acc.	23[50], 12[40], 10,ac
Sighişoara Agn.	5[25], 16[05]	7[46], 16[03]
Vurpăr	16[05]	7[46]

Coloniile statelor europene au cam 150 milioane de oameni pe 20 milioane kilometri pătraţi.

Europa, fără colonii, are cam aceeaş cifră de locuitori şi aceeaş întindere ca Indiile britanice.

Statele Unite ale Americei sânt de două ori mai mari decât Europa, ear uniunea sovietelor de patru ori mai mare decât Europa.

In mijlocul vastelor teritorii ale acestor mari puteri ale viitorului, Europa nu va putea să-şi păstreze independenţa şi egalitatea drepturilor, decât grupându-se.

In urma desvoltării tehnicei şi a politicei universale, Europa nu este astăzi decât *o mică parte* din lume, care nu-şi mai poate permite luxul războaielor interioare fără a se sdrobì pe sine.

— Ce atitudine va avea Paneuropa faţă de Societatea naţiunilor?

Scopul Societăţii naţiunilor este pacea şi munca în comun a lumii.

Scopul Paneuropei este organizarea şi raţionalizarea Europei care nu cuprinde decât o mică parte din lume.

Astfel, Paneuropa nu înlocueşte opera Societăţii naţiunilor, ci o *întregeşte.*

Paneuropa cere ca *Europa să fie a europenilor;* ea reclamă un grup european autonom în cadrul Societăţii naţiunilor. —

Scopul Paneuropei, cu privire la Statele unite ale Americei este *colaborare întemeiată pe egalitate* în toate chestiunile de civilisaţie, politică şi economie universale.

Această egalitate va fi imposibilă cât timp Statele desunite ale Europei vor avea în faţă Statele unite ale Americei.

Americanii nu văd nici un desavantaj pentru ţara lor, ci din contră un avantaj, în sistemul: care garantează pacea europeană, care asigură ordinea europeană, şi care sporeşte capacitatea de cumpărare a Europei.

Cu toate că Europa n'are bogăţiile naturale americane, totuş ea poate să înalţe mult nivelul în care trăesc massele sale, urmând exemplul economic al Statelor unite, adecă suprimând vămile interioare şi alcătuind *marea piaţă europeană* pentru cele trei sute milioane de consumatori europeni.

— Uniunea vamală este cu putinţă între statele care vreau să trăească în pace unele cu altele: barierile vamale au scopuri nu numai economice, ci şi militare.

Războaele moderne sânt tot odată şi războae economice.

Uniunea vamală europeană va fi posibilă atunci, când pericolul războaelor europene va fi înlăturat prin organizarea europeană a păcii şi a siguranţei, prin un pact care asigură statului atacat protecţia militară şi economică a tuturor co-signatarilor.

(22) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Coveș**, din protopopiatul Agnita, prin aceasta se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Casă parohială cu toate dependințele în stare bună.
3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător și fânaț de cl. I. și în imediata apropiere de comună.
4. Dreptul pentru 4 vite în pășunea societății de pășunat.
5. Stola uzitată în tract.
6. Dela fiecare familie câte 1 ferdelă (20 l.) porumb, întrucât statul va socoti la venitele stolare a preotului și aceste ferdele.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți ca să-și trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopopesc și numai după încuviințarea acestuia se pot prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul și a cânta, predica și eventual a celebra în biserică.

Agnita, la 19 Martie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înțelegere cu consiliul parohial din Coveș.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 161/931 (27) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Sibișelul-nou**, protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotațiunei, de stat, conform coalei B.
2. Stola uzitată, conform regulamentului, stabilit de Adunarea protopopească, dela 108 familii cu 411 suflete pentru Șibeșul-nou.
3. Lemnele de foc uzitate, dela comună.
4. Locuință parohială nu este.
5. Sesiune parohială nu este, decât cimitirul de 1 jug. cu fânul și poamele de pe el.
6. Dela 108 familii, ferdela de bucate uzitate.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare se vor înainta Of. protopopesc ort. rom. în Orăștie până în terminul fixat. Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Orăștie, 16 Mai 1931.

Consiliul parohial în înțelegere cu protopopiatul tractului.

Vasile Domșa
protopop

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 93/1931. (28) 2—3

Concurs

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhidiecezan Nr. 1927 din 9 Martie 1931 se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Copșa mică**, cu filia **Proștea mare**, din protopopiatul Mediaș, cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. 3½ jugăre pământ arător în materă și 5 jugăre fânaț în filie.
4. Câte 1 zi de lucru dela fiecare familie.
5. 2 sorți lemne de foc în pădurea comunală.
6. Stola uzitată în parohie.

Reflectanții la acest post sânt invitați a-și înainta cererile cu documentele prescrise în termenul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaș și a se prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Mediaș în înțelegere cu consiliul parohial.

Mediaș, la 8 Aprilie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcușe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu prețurile cele mai moderate.

Nr. 74/931 (26) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. a III-a **Sereca** din protopopiatul Orăștie se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Leafa dela stat.
2. Simbrie: dela fiecare familie (60) una ferdelă porumb (30 l.) sfărmit, iar dela văduve ½ ferdelă, precum și câte o zi de lucru de familie, sau contravaloarea acestora în bani.
3. O porțiune de lemne în pădure.
4. Venitele stolare uzitate în tract.

Concurenții au să-și înainteze cererile conform normelor în vigoare, în terminul dat, subsemnatului Oficiu protopopesc și să se prezinte în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Orăștie, la 9 Martie 1931.

Vasile Domșa
protopop.

Reverenzi preotești

După ultimele cerințe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la
Croitoria (22) 1—7
Dumitru Dușleag
Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12
In depozit: Ștofe și brâne în permanență

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 300·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profețiile mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20%, rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut în ediție nouă:
Frumoasa din Nor
și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărți ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău

Prețul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU
Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericești „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare
pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.
Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20.—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 30 Mai 1931 Nr. 43

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Improprietărire, apoi deposedare

Bisericile noastre, din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, au avut *înainte* de reforma agrară proprietăți agricole și păduri în extensiune totală de *20.060 iugăre catastrale 1180 stânjini.* (Cel mai bogat protopopiat erà al Brașovului, cu rotund 6400 iugăre, cel mai sărac era al Jiului, cu 44 iugăre).

Din acele averi, ale bisericii noastre, s'au expropriat prin reforma agrară proprietăți în extensiune de *8775 iugăre 1067 st.;* ear, față de aceste exproprieri, bisericile noastre au primit prin reforma agrară pământ nou în extensiune de *5498 iugăre 811 st.* (In fruntea parohiilor improprietărite cu pământ stau cele din protopopiatul Sighișoarei, cu rotund 587 iugăre; mai puțin au primit parohiile din protopopiatul Zarandului, rotund 28 iugăre; ear cele din al Jiului n'au primit nimic).

Adaogând, la proprietățile rămase neexpropriate bisericilor, pământul primit prin reforma agrară, resultă că aceste biserici au astăzi în total pământ în extensiune de *16.839 iugăre 275 st.* (Cel mai bogat protopopiat e al Brașovului, cu rotund 1446 iugăre — față de 6400! înainte de reformă, — ear cel mai sărac al Jiului, cu cele 44 iugăre pomenite).

După destinațiune, acest pământ se clasifică în: sesiuni *parohiale* 5992 iugăre 454 st., — ear restul: pentru sesiuni cantorale, și pentru alte trebuințe bisericești și culturale.

Făcând *bilanțul* situației de astăzi a proprietăților de pământ ale bisericilor noastre, constatăm un **deficit** *de 3277 iugăre 256 st.* față de situația dinainte de reforma agrară.

Este adevărat că, având în vedere interesele fiecărei biserici în parte, deficitul amintit se compensează în parte prin o repartizare mai justă a pământului, luându-se pământ dela bisericile care aveau relativ mai mult și dându-se celorce aveau prea puțin sau n'aveau de loc.

Sub acest raport se poate zice că și bisericile noastre s'au împărtășit de actul de dreptate socială săvârșită de statul român prin reforma agrară, — deși nu în măsura, în care li s'ar fi cuvenit și s'ar fi așteptat.

Sub raportul sesiunilor *parohiale*, însemnăm că din 698 parohii ale Arhidiecezei n'au avut de loc sesiuni înainte de reforma agrară 182 parohii, din care au primit prin reformă astfel de sesiuni *56 parohii;* din 283 filii n'au avut înainte de reforma agrară sesiuni parohiale 115 filii, din care au primit prin această reformă sesiuni parohiale *45 filii.* Sesiuni parohiale complete, de câte 32 iugăre, au avut înainte de reformă 5 parohii, după reformă *38 parohii.*

Din datele puține, înșirate mai sus, resultă că situația creiată bisericii noastre prin reforma agrară nu erà tocmai satisfăcătoare, — cu drept cuvânt s'a așteptat ca acest sfânt așezământ să fie împărtășit în măsură *mai largă și mai dreaptă* de binefacerile reformei agrare...

Ce se întâmplă însă? Lucru greu de crezut, și totuș dureros de adevărat:

In anul 1929 se pornește, ca din senin, prigoană împotriva parohiilor noastre din Arhidiecză, pentru a li se lua pământul cu care, prin aplicarea reformei agrare, fuseseră improprietărite în anii premergători.

Opera deposedării bisericilor, din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, a bântuit amarnic mai ales în județele Hunedoara și Târnava mare. S'au deposedat acolo 19 biserici de pământul lor, în suprafață totală de peste 264 iugăre catastrale.

O parte din aceste deposedări au urmat la ordinul dat de Casa centrală a împroprietăririi, Direcția funciară, va să zică din partea unei autorități care trebuia să vegheze ca drepturile legale ale bisericii să fie totdeauna respectate.

Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu a făcut pașii necesari la guvernul de atunci, cerând în mai multe rânduri să se ia măsurile cuvenite, ca bisericile noastre să fie repuse în drepturile lor, restituindu-li-se pământul legal, de care prin abuz au fost deposedate.

Cu această ocazie s'a constatat cu câtă ușurință și cu câtă lipsă de mustrare a cugetului au procedat organele agrare în 1929 la deposedarea ilegală a bisericilor ortodoxe de pământul cu care au fost împroprietărite conform legii.

Organele bisericești au dat expresie îndreptățitei mâhniri văzând că se tolerează de către factorii cu răspundere, ca aceste biserici să fie atât de maștr tratate.

FOIȘOARA

Pentru pacea lumii

II

— Există o *comunitate* europeană?

Pe lângă toate deosebirile, politice și economice, Europa formează, din mai multe puncte de vedere, o comunitate:

Europa constitue o *comunitate de cultură.*

Ea constitue o comunitate de *viață*; ea este fondată pe monogamie și familie, pe proprietate privată, are aceleași moravuri, aceleași sărbători, aceeaș religie creștină, aceleași tradiții, aceleași concepții de cinste și morală, aceleași prejudecăți.

Numai deosebirea de limbi și lipsa de cunoștință reciprocă mai împiedecă pe cea mai mare parte dintre europeni să-și dea seamă despre această realitate.

Nici un popor al Europei n'ar putea supraveți dispariția, ruina sau anarhia poporului vecin fără a încerca el însuși mari daune. Fiecare popor european câștigă din avântul economic al vecinului său.

Europa constitue o comunitate *economică*, așezată pe baze geografice și climaterice.

Europa e comunitate de *sânge:* există o rasă europeană. Această rasă rezultă din munca de contopire a nenumăratelor războae, cuceriri și exoduri de popoare.

Europa este o comunitate din punct de vedere *istoric;* Europa romană, Europa carolingiană, Europa papală, Europa lui Napoleon au fost unități politice. Intoarcerea la creștinism, marile năvăliri, arta gotică, cavalerismul, cruciadele, umanismul renașterii, progresul ideilor și romantismul, naționalismul, democrația și socialismul, au fost comune întregii Europe.

Toate aceste transformări, toate aceste mișcări au atins *toată* Europa, fără considerare la obstacolul frontierelor și limbilor. Ele au făcut din sufletul european ceea-ce este el astăzi.

Ele au făcut din Europa o *națiune fără conștiență de sine,* o ramură particulară a umanității, o mare familie de popoare.

— Gruparea Europei amenință oare ideile naționale?

Paneuropa este posibilă numai în formă de *Comunitate liberă de națiuni având toate aceleași drepturi.*

Ea nu se opune nici unui ideal național, ci îngădue *realizarea* fiecăruia. Măreția culturii europene și superioritatea Europei izvorește din împărțirea sa în națiuni, din tradițiile sale naționale. Celce ar vrea să înlăture acești germeni de esență națională, n'ar face operă de constructor, ci de distrugător al Europei.

Europa este *patria noastră* mamă. Precum iubirea de mamă nu lovește iubirea de tată, tot așa iubirea pentru Europa nu micșorează iubirea pentru patriile naționale.

Cu cât omul adâncește mai mult cultura sa națională, cu atât înțelege mai lămurit cât datorește națiunilor străine această cultură.

Șovinismul național care, îndrăgostit de națiunea sa, n'are decât ură și dispreț pentru națiunile străine, este întreținut de oamenii *semi-culturi.* Nici omul simplu, nici omul cu adevărat instruit nu sânt șovinești; unul pentrucă nu participă la cultura țării sale și astfel n'o poate iubì, celelalt pentru că cunoaște și culturile străine și le stimează.

Omul cu jumătate de cultură cunoaște punctele culminante ale istoriei și literaturii sale naționale, concepțiile

S'a întâmplat că una dintre bisericile noastre, (din Orăştie), a fost deposedată chiar de pământul ei propriu, care nu era de rezervă de stat; acestei biserici i s'a lăsat, prin reforma agrară, pământ din *pământul ei propriu* stăpânit cu drept de proprietate înainte de reforma agrară şi cumpărat de mult şi cu bani greu munciţi: astăzi parohia dela Orăştie nu mai are sesiunea *ei* parohială. Nedreptăţire mai vădită nu se poate închipuì!

Arhiepiscopia noastră a intervenit la Preşedinţia consiliului de miniştri şi la Ministerul agriculturii, arătând preciz *nouăsprezece* cazuri de deposedare. Ministerul agriculturii şi domeniilor (cu adresa Nr. 104.702/1930) răspunde — cum s'ar zice — în doi peri, şi din cele 19 cazuri aminteşte numai şapte, zicând de pildă la cazul deposedării bisericii noastre din comuna Sânta Maria, din judeţul Hunedoara, că deposedarea s'a făcut «pentruca pământul să se vândă locuitorului Decas Teodor» de confesiune romano-catolic, ear la cazul deposedării bisericii noastre din comuna Calbor, din judeţul Făgăraş, că deposedarea s'a făcut pentruca pământul să se vândă locuitorului V. Fărcaş, care este *unit* de confesiune şi cumnat cu protopopul unit Brumboiu.

S'a dat răspuns Ministerului, că asemenea «motivare» constitue jignire adusă bisericii noastre, şi s'a dat expresie îndreptăţitei noastre mâhniri pentru tratamentul de care sântem făcuţi părtaşi.

Răspuns ministerial n'a mai sosit. —

Guvernul dlui Prof. N. Iorga se numeşte guvernul muncii şi al dreptăţii. Avem convingerea, că numirea aceasta va fi tradusă în fapt şi faţă de *biserica noastră ortodoxă.*

In situaţia grea în care se află această biserică, noul guvern nu poate sta nepăsător, când corporaţiile ei îş ridică glasul şi cer ca cel puţin o parte din nedreptăţile trecutului vijelios să fie reparate; ear îmbunătăţirile, de obicei modeste, aduse de reforma agrară, să fie aplicate exact, ear nu zădărnicite de chemaţi şi nechemaţi, cari nu s'au sfiit să micşoreze biserica ortodoxă şi mai mult în puţinătatea averii sale materiale.

Restabilirea dreptăţii pentru toţi, în interesul armoniei obşteşti, nu va fi sarcină prea grea pentru un guvern, care se prezintă înzestrat cu priceperea şi cu bunăvoinţa şi cu puterea de-a o înfăptuì.

M. Sa Regele la Academia Română

Academia Română a ţinut Luni la ora 4 d. a. o şedinţă solemnă *prezidată de M. Sa Regele Carol II-lea.* A fost cea dintâi întrunire a academicianilor ţinută sub preşedinţia actualului Suveran.

Dl *Balş*, în numele Academiei adresându-se Suveranului, spune că această instituţie se simte fericită de a primì pe Protectorul şi Preşedintele ei de onoare, pe Regele românilor şi de a-l putea zice: «Măria Ta, Bine ai venit». —

In discursul său, M. Sa Regele răspunde:

Frumoasă şi nobilă misiune are Academia Română în desvoltarea patriei, mai ales în zilele acestea când materialismul cel mai acut domină omenirea...

Ţara aceasta atât de bogată în resurse naţionale ale solului trebue de azi înainte să desvolte şi mai mult bogăţiile ei culturale şi sufleteşti. In această operă de progres, societatea domniilor voastre are rolul de căpetenie.

Aici sânt întruniţi atâţia oameni de inimă, cari au avut şi au responsabilitatea conducerii trebilor obşteşti, încât am cea mai desăvârşită încredere, că ceeace trebue înfăptuit, se va înfăptuì. Domniile voastre reprezentaţi tot ce mintea românească a produs mai ales, şi deci rolul de a îndruma noi înfăptuiri vă revine vouă...

Vizitând acea frumoasă realizare a colegului Nicolae Iorga, care este universitatea de vară dela Vălenii de Munte, am exprimat hotărârea Mea de a devenì un Voevod al culturii. Năzuinţa Mea cea mai mare este de a duce cu toată energia lupta, pentru ca acest scop să se îndeplinească cât mai desăvârşit.

Păşind pe acest drum, nu fac decât a urma calea ce Mi-a fost arătată de strălucitii Mei înaintaşi, Regele Carol şi Ferdinand cel loial. Păstrând pilda lor, Academia Română poate totdeauna să se bizue pe tot sprijinul ce-l voi da ca rege şi ca iubitor al culturii româneşti.

Dorind a urma vechea datină românească de a nu intra întâia oară într'o casă cu mânile goale, am hotărât cu prilejul primei Mele vizite făcute ca Rege, acestei instituţii, să instituì 2 premii, unul de 100.000 lei pentru o ediţie critică a Letopiseţilor şi al 2-lea de 400.000 pentru un scop ce rămâne să se hotărească cu Domniile voastre.

Urez Academiei Române muncă rodnică şi îndeplinirea desăvârşită a frumosului său rol în organizarea României Mari.

Au luat apoi cuvântul dnii profesori Ţiţeica, S. Puşcariu şi N. Iorga.

Adresându-se Maiestăţii Sale, dl N. Iorga face comunicarea dsale asupra învăţatului şi înţeleptului negustor braşovean, Nicola Nicolau, din prima jumătate a secolului al 19-lea.

Dl profesor N. Iorga, arată că printr'o împrejurare se găseşte în posesia cărţuliei de casă, scrisă de negustorul braşovean pela 1850, şi de unde se desprinde, alături de socoteli, un rar simţ de omenie, o ideală grijă şi dragoste de familie şi mai ales acel înalt fond moral de cinste şi dreptate care constituia principiul de viaţă al vechei negustorimi româneşti.

El este acela care a tradus din greceşte şi a tipărit pe socoteala sa la 1814 «Geografia sau scrierea pământului».

Tot acest mecenate ardelean a tipărit şi alte lucrări folositoare neamului pe care le-a răspândit dincolo şi dincoace de Carpaţi.

El apare şi ca un factor însemnat al unităţii româneşti pe terenul economic.

In zorile nădejdilor de mai bine

In numerele precedente (ca şi în cel de astăzi. Red.) ale acestui organ de publicitate bisericesc, s'a scos la iveală felul tratamentului, de care a fost împărtăşită biserica noastră ortodoxă ardeleană din partea tuturor guvernelor ce s'au succedat dela Consiliul dirigent începând şi până astăzi.

In decursul guvernării din urmă, naţional-ţărăniste, biserica aceasta a fost deadreptul sacrificată intereselor celorlalte culte, aşa încât uneori ni se părea că sântem mânaţi spre timpul de tristă amintire al episcopilor Ghedeon Nichitici şi Vasile Moga, cu ortodoxia abia tolerată în stat şi nevrednică de egală îndreptăţire cu aşa zisele culte «recunoscute».

In timpul cârmuirii Consiliului dirigent, în Ardeal mai toate posturile de conducere în învăţământ, administraţie, finanţe, poştă, căi ferate, fuseseră împănate cu slujbaşi cari nu erau ortodocşi; ear după zece ani de opoziţie aceiaşi cârmuitori desfiinţează posturi centrale bisericeşti, ortodoxe, prin reduceri bugetare, cu împărţiri nedrepte de salarii şi prin încalcări de legi şi statute, punând astfel biserica noastră într'o situaţie ce poate duce la desorganizarea serviciilor sale indispensabile.

Aşa, pentru arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu precum şi episcopiilor noastre fostul guvern le acordă abia trei consilieri, — episcopatelor unite şi catolice însă, cu credincioşi mai puţini, li se lasă 6—10 consilieri, susţinuţi din bugetul statului cu salarii *mărite* faţă de consilierii ortodocşi...

Eată că astfel, din biserică «dominantă» ajungem a fi de fapt biserica «dominată» de neortodocşi.

Astăzi naia bisericii noastre, neînfrântă de valurile duşmănoase, pluteşte în zorile unor nădejdi de mai bine. Din voinţa Majestăţii Sale Regelui, la cârma ţării avem bărbaţi de seamă, în frunte cu purtătorul steagului de biruinţă al culturii şi mândriei româneşti... Deviza este azi: *muncă cinstită şi dreptate pentru toţi.*

Dela actualul guvern nu cerem favoruri. Ne identificăm, întru toate, cu greutăţile financiare ale statului, format în majoritate sdrobitoare de fiii bisericii noastre ortodoxe. Greutăţile statului constitue greutăţile noastre. —

Doleanţele bisericii ortodoxe sânt expuse de adunările eparhiale şi de cei mai de seamă reprezentanţi ai clerului şi poporului nostru. Ele se resumă în următoarele:

---

politicianilor săi naţionali, opera săvârşită de propria sa naţie. Dar nu cunoaşte nici spiritele mari, nici conducătorii mari, nici actele şi lucrările mari ale popoarelor vecine; nu cunoaşte concepţiile lor politice, pe care le vede numai în oglinda schimonositoare a urei.

Pricepând şi stimând popoarele străine, înţelegi şi propria ta cultură. Sentimentul naţional şi sentimentul european nu sânt protivnice, decât pentru omul de jumătate cultivat: pentru cel adevărat cultivat, aceste sentimente se completează.

Culturile naţionale, concepţiile ideale şi tradiţiile naţionale vor fi mai bine ocrotite sub scutul unei Europe unite, decât într'o Europă divizată.

— Paneuropa este posibilă numai pe baza egalităţii de drepturi pentru fiecare naţiune.

Orce încercare a unui stat european de a-şi însuşì eghemonia Europei ar avea de urmare neapărată gruparea celorlalte state europene contra pericolului, aducând după sine astfel disolvarea Paneuropei.

Napoleon a încercat mai în urmă să statornicească predomnirea unei naţiuni asupra celorlalte. Incercarea, pe lângă tot geniul lui Napoleon, n'a izbutit, din cauză că şi celelalte popoare europene iubeau libertatea şi se mândreau cu naţionalismul lor.

Din acele vremuri s'a redus, în toate privinţele, posibilitatea unei eghemonìi a Europei.

— Intreaga istorie universală ne învaţă, că nu există *are moştenite între popoare*: duşmanii de ieri sânt aliaţii de astăzi, şi întors; prieteniile şi vrăjmăşiile naţionale sânt nestatornice şi determinate prin interese comune sau contrare.

In marele răsboi din urmă, *Prusia* şi *Austria*, odată duşmane, erau strâns unite pentru a lupta contra *Angliei* şi a *Franţei*, care de asemenea fuseseră duşmane ereditare seculare.

Comunitatea europeană de interese va avea drept urmare stângerea urelor moştenite europene.

— *Frontierele* de astăzi ale ţărìilor nu vor mai avea, în Paneuropa, significaţia actuală, ele se vor reduce la rangul de frontiere administrative, adecă ele pierd:

importanţa lor *politică*, prin creiarea confederaţiunii statelor europene;

importanţa *economică*, prin înfiinţarea uniunii vamale europene;

importanţa *militară*, prin creiarea unui sistem european de pact şi de siguranţă;

importanţa lor *naţională*, prin protejarea minorităţilor naţionale.

— Protecţia minorităţilor naţionale:

Protecţia minorităţilor naţionale sau religioase este unul din scopurile fundamentale ale Paneuropei,

Problema egalităţii drepturilor pentru minorităţile naţionale se poate deslega. Deosebitele state au rezolvit-o în felurite forme: Elveţia, Estonia, Finlanda, Uniunea sovietică, Canada, Africa de sud slujesc ca exemple. Europa ar putea rezolvì chestiunea aceasta, dar numai în cadrul Paneuropei, căci problemele naţionale au luat, în Azia şi America, forme profund deosebite de problema minorităţilor europene.

Aşa, problema minorităţilor nu este problemă universală, ci europeană.

Dar, protecţia minorităţilor nu va putea fi asigurată, — de grija conservării personale, — cât timp pericolul unui răsboi va pluti d'asupra Europei. Desnaţionalizarea minorităţilor dela frontierele statelor este o măsură nu numai politică, ci şi *strategică.*

Eată de ce, minorităţile nu vor

1. Să se reînfiinţeze *ministerul cultelor* şi să reorganizeze pe bază de ordine legală, ca pe viitor biserica ortodoxă să nu mai fie supusă unui subsecretar cu năzuinţe de favoritism pentru unii, şi desconsiderare pentru alţii;

2. Să se reînfiinţeze posturile suprimate ale consilierilor eparhiali şi ale funcţionarilor indispensabili centrelor episcopeşti, pentru susţinerea organismului intern bisericesc;

3. Să înceteze nedreptatea săvârşită la retribuirea acestor consilieri, precum şi anomaliile cu diurnele protopopilor;

4. Să se facă revizuirea slujbaşilor tuturor cultelor după eparhii, împărţindu-se posturile în proporţia *numărului* credincioşilor;

5. Să se desfiinţeze privilegiile, acordate cultelor de guvernele ungare, şi bugetul statului să nu favorizeze pe un cult faţă de celalalt.

Aceste doleanţe ale bisericii noastre să fie înfăptuite în spiritul dreptăţii, şi atunci guvernul va binemerita de recunoştinţa românilor ortodocşi de pe întreg teritorul ţării; ear cler şi popor vor aduce prinos de mulţumită că în sfârşit a venit lumina şi a împrăştiat întunerecul, întronând dreptatea faţă de legea credinţei celor mai fideli cetăţeni ai statului român. Pr. *Iuliu Moldovan.*

În călătorie de studii

De câteva zile a sosit în-ţară dnul ADOLF KELLER, profesor în Zürich şi directorul Institutului social creştin din Geneva, în scopul de a studia relaţiile dintre cultele din România. Numitul profesor e un luptător însufleţit al cooperării dintre bisericile creştine pe teren social şi pentru alcătuirea unui front comun al tuturor creştinilor în contra propagandelor comuniste şi revoluţionare de azi. Autor distins al multor scrieri de propagandă creştină în limba germană, franceză şi engleză, a participat la congresele internaţionale religioase dela Stockholm, Lausanne, Praga, având pretutindenea un rol de frunte, graţie culturei sale distinse şi vrajei personalităţii sale meritoase. A vizitat, Mercuri, 27 Mai, venind din Bucureşti, pe I. P. S. Mitropolit NICOLAE, cu care a discutat o seamă de chestiuni, care formează obiectul călătoriei sale de studii în ţara noastră. — Dela Sibiu a plecat la Atena.

INFORMAŢIUNI

Şcoala noastră normală „A. Şaguna" din Sibiu îş păstrează localul. La intervenţia făcută de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, dnul ministru al armatei, prin adresa sa Nr. 5001 din 23 Mai 1931, a aprobat o prelungire de termen până la *23 April 1933* pentru ocuparea cazarmei Avram Iancu din Sibiu de către şcoala normală «Andrei Şaguna» din acest oraş.

Partide şi organizaţii. Dacă ţara simte mare lipsă de bani, în schimb este dăruită cu un respectabil număr de partide şi organizaţii politice. Împărţite după felul cum cer voturi în actualele alegeri parlamentare, avem în binecuvântata noastră ţară următoarele partide şi organizaţii: 1. Uniunea naţională, a guvernului; 2. Liberalii, şefia dlui Duca; 3. Liberalii, şefia dlui G. Brătianu; 4. Liberalii, organizaţia dlui Florescu; 5. Liberalii, org. dlui Valjan; 6. Naţional-ţărăniştii; 7. Ţărăniştii, dlui Dr. Lupu; 8. Ţărăniştii, ai lui Stere; 9. Cuziştii, 10. Partidul poporului, şefia dlui Averescu; 11. Socialiştii democraţi; 12. Garda de fier; 13. Oastea Moldovenească; 14 Vlad Ţepeş; 15. Partidul german; 16. Partidul unguresc; 17. Pattidul naţional-evreesc; 18. Organizaţia contra cametei; 19. Partidul agrar; 20. Uniunea evreilor pământeni; 21. Comuniştii. O parte din aceste grupări merg singure în alegeri, altă parte în unire cu guvernul, sau în altă combinaţie.

Academia română, despre membrul său onorar D. Comşa, spune în raportul secretarului general, asupra lucrărilor din 1930—3931, următoarele: *Dimitrie Comşa* s'a stins din viaţă anul acesta, la 15 Februar, la vârsta înaintată de 85 ani, la Sibiu, unde a locuit şi a lucrat, totdeauna bun, vesel şi senin, întreaga lui viaţă. Ca profesor de agricultură la Seminarul Teologic, a propovăduit statornic principii sănătoase de economie şi agricultură atât printre elevii săi, cât şi printre sătenii plugari. Dar Comşa a avut, pe lângă această dragoste de îndrumare sănătoasă, o înţelegere fină a artei populare, pe care a aşternut-o în minunatele sale albumuri, atât de preţuite, în vremea când au apărut, de Regele Carol I şi Regina Elisabeta. Mai mult decât atât, ca român vrednic de neamul său, Comşa n'a lipsit din mijlocul tinerilor din jurul ziarului *Tribuna*, spre a ţinea piept asupririlor, luându-şi partea de temniţă în procesul memorandului. Numele lui Comşa va rămânea înscris în cartea de aur a luptătorilor pentru neam.

O circulară a ministerului de instrucţiune, către şcoalele secundare, cere supraveghere mai strictă a purtării extraşcolare a tinerimii. — O cooperare a profesorilor, a autorităţilor publice, şi a *părinţilor* copiilor, va putea da rezultatele aşteptate.

Nimerită propunere face ziarul clujan *Drumul nou*, când, prin scrisul dlui prof. S. Puşcariu, recomandă guvernului să voteze: o lege care să declare de criminal şi să prevadă severe sancţiuni pentru oricine *înşală statul;* a doua lege să pedepsească aspru primirea şi darea *orcărui bacşiş;* ear a treia lege să oblige pe orce *intervenţionist* să se declare în scris răspunzător, din punct de vedere moral şi material, pentru orce daună ar aduce-o protejatul său. — Aceste legi, bine aplicate, ar stârpi, sau cel puţin ar reduce, numărul relelor şi păcatelor ce bântue în ţară.

Între staţiunile balneare şi climaterice, recunoscute oficial şi pentru care direcţia generală c. f. r. a acordat reducerea de 50 la sută pe timpul sezonului, este şi *Sanatorul de la Schitul Păltiniş*, gara *Sibiu.*

Spre a produce o mărire a consumaţiei, societatea suedeză a chibritelor va acorda cumpărătorilor de cutii de chibrite în pachete un rabat ce corespunde la o reducere a preţului unei cutii dela 3 lei la *2 şi 50 bani.* Tot odată societatea va pune în vânzare cutii mai mici, de 2 lei şi de 1 leu bucata, conţinând un număr corespunzător de chibrite, (câte anume?)

Pentru evitarea sgomotului în staţii, direcţia generală a căilor ferate a luat dispoziţii care modifică semnalizarea plecării trenurilor. Plecarea trenurilor va fi anunţată călătorilor prin grai, de către şefii de tren. Momentul plecării trenului va fi semnalizat cu fluerul, de către impiegatul de serviciu şi nu cu sirena locomotivei. Intre ora 22—6 este interzis vânzătorilor ambulanţi strigătul pe peron.

Sanatorul dela Schitul Păltiniş. Sanatorul se deschide la 1 Iulie şi ţine până la 30 Septemvrie a. c. Este situat în mijlocul codrului de brad la 1400 m. altitudine, cu 21 camere cu tot confortul: conductă de apă în fiecare cameră, lumină electrică, telefon, radio, tenis, baie etc. Este unul din cele mai splendide localităţi climaterice din ţară, care poate rivaliza cu staţiunile climaterice din străinătate. Preţuri convenabile. Informaţiuni şi prospecte se pot cere dela: Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

ŞTIRI LOCALE

Ziua Mamei în Sibiu. In sala prefecturii judeţului se ţine Duminecă, 31 Mai 1931 ziua I de Rusalii, festivalul organizat de «Societatea naţională a femeilor ortodoxe», cu concursul şcoalelor, pentru a sărbători *Ziua Mamei.* Intrarea liberă. Inceputul la ora 11½.

CARŢI ŞI REVISTE

Acţiunea catolică şi ortodoxia activă, de *Dr. Grigorie Comşa*, Episcopul Aradului. Arad, 1931, pag, 56 Preţul 15 Lei, Tipografia Eparhială. — Lucrarea aceasta a P. Sf. Episcop *Grigorie* al Aradului arată, că nu numai pe teren economic, social şi politic este necesar ritmul cel nou, ci şi pe terenul vieţii religioase se impune acţionarea cu cele mai alese arme sufleteşti. Autorul, atent la mişcarea cea mai recentă din biserica apuseană, numită: «*Acţiunea Catolică*» arată că s'a ivit şi în România sub titlul Asociaţiei generale a românilor uniţi. Faţă cu mişcarea de organizare a forţelor catolice, Prea Sfinţia Sa preconizează fortificarea ortodoxiei prin organizarea tineretului ortodox pe întreaga ţară, organizarea femeilor şi bărbaţilor, Oastea Domnului, misiuni religioase pentru popor, cursuri de catehizaţie, comitete pentru împăcarea credincioşilor, comitete misionare şi case culturale. Cartea aceasta ieftină este o reală contribuţie la organizarea apostolatului laic în biserică, şi preoţimea va face mari servicii contribuind la răspândirea ei în cercurile intelectualilor. Citind lucrarea, ori cine se poate convinge că ortodoxia trebue să devină cât mai activă pentru fortificarea sufletului unitar al românismului.

Nr. 4251/1931. 1—3

Concurs

La *Şcoala normală ortodoxă «A. Şaguna»* din Sibiu sânt *vacante* pe 1 Septemvrie 1931 următoarele catedre:

A) Secţia de băeţi

1. Limba română şi latină 14 ore.
2. Limba franceză, 17 ore.
3. Istoria, 13 ore.
4. Geografia şi dreptul, 14 ore.
5. Educaţia fizică, 15 ore.
6. Ştiinţele agricole şi practica agricolă, 17 ore.
7. Violina, 9 ore.

B) Secţia de fete

1. Limba română şi limba franceză, 20 ore.
2. Matematică şi Ştiinţe fizico-chimice, 16 ore.
3. Igienă, 3 ore.
4. Ţesut şi sericicultură 8½ ore.

Doritorii de a ocupa una din aceste catedre, vor înainta până *la 1 Iulie c. Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu,* cereri pregătite conform legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed şi cu dovadă, că sânt creştini ortodocşi.

La catedrele dela secţia de băeţi, se va da preferinţă candidaţilor, cari au şi pregătire teologică.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 20 Mai 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

---

putea obţinea deplina lor libertate şi aceleaşi drepturi, decât atunci când va dispărea pericolul unui război în Europa, — condiţie ce nu se poate realiza decât prin Paneuropa.

— Europa cum ar putea dezarma?

Pentru înarmări, Europa risipeşte sume enorme, luate dela scopurile sale productive. Astăzi, la 12 ani după război, Europa are sub arme mai mulţi soldaţi decât înainte de acel război.

In pactul Societăţii naţiunilor, ţările signatare s'au angajat să desarmeze, dar angajamentele nu s'au ţinut.

Desarmarea se zădărniceşte în urma desunirii europene. Statele limitrofe Rusiei nu vor putea desarma, de grija conservării personale, cât timp nu vor fi sigure de ajutorul Europei în caz de atac rusesc. *Până la acel moment, dezarmarea lor ar fi egală cu sinuciderea.*

Dependenţa şi teama reciprocă sileşte mereu Europa întreagă la înarmări continue. Desarmarea în Europa va fi cu putinţă atunci, când va exista un sistem de confederaţie şi, prin urmare, o *armată confederativă*, când fiecare stat european va avea siguranţa, că Europa va fi *contra* lui, dacă este agresor, sau *pentru* el dacă este atacat.

Renunţarea tuturor statelor europene la războae ofensive, renunţare cuprinsă în pactul Kellogg, va fi neîndestulătoare cât timp lipseşte un tribunal confederal pentru a judeca cine este agresorul.

Numai un sistem de federaţie şi de siguranţă va permite să se sfârşească lucrul înarmărilor, căci nici un stat nu va continua să risipească banul pentru a se înarmă, dacă are un mijloc mai bun de a-şi întări siguranţa.

Desarmarea va permite Europei, sărăcite economiceşte, nu numai să cruţe mari cheltueli, ci ea va contribui în mare măsură şi la desîncordarea politicei europene.

După 12 ani de neizbândă, ea nu poate să fie înfăptuită, decât prin Paneuropa.

Ştiri din străinătate. Anglia protestează prin parlament împotriva muncii forţate din Rusia. —

Un interesant congres internaţional pentru studiul populaţiei se va ţinea la Roma între 7—10 Septemvrie 1931, sub preşedinţia de onoare a dlui Mussolini.

Acest congres se va ocupa cu biologia şi eugenica, cu antropologia şi geografia, cu higiena şi medicina, cu economia, cu sociologia, cu istoria etc.

Vor fi discutate 49 de chestiuni în legătură cu populaţia.

Va fi oprit a se discuta politică.

(22) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Coveș**, din protopopiatul Agnita, prin aceasta se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Casă parohială cu toate dependințele în stare bună.
3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător și fânaț de cl. I. și în imediata apropiere de comună.
4. Dreptul pentru 4 vite în pășunea societății de pășunat.
5. Stola uzitată în tract.
6. Dela fiecare familie câte 1 ferdelă (20 l.) porumb, întrucât statul va socoti la venitele stolare a preotului și aceste ferdele.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți ca să-și trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopopesc și numai după încuviințarea acestuia se pot prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul și a cânta, predica și eventual a celebra în biserică.

Agnita, la 19 Martie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înțelegere cu consiliul parohial din Coveș.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 161/931 (27) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Sibișelul-nou**, protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunei, de stat, conform coalei B.
2. Stola uzitată, conform regulamentului, stabilit de Adunarea protopopească, dela 108 familii cu 411 suflete pentru Șibeșul-nou.
3. Lemnele de foc uzitate, dela comună.
4. Locuință parohială nu este.
5. Sesiune parohială nu este, decât cimitirul de 1 jug. cu fânul și poamele de pe el.
6. Dela 108 familii, ferdela de bucate uzitate.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare se vor înainta Of. protopopesc ort. rom. în Orăștie până în terminul fixat. Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Orăștie, 16 Mai 1931.

Consiliul parohial în înțelegere cu protopopiatul tractului.

Vasile Domșa
protopop

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 93/1931. (28) 3—3

Concurs

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhidiecezan Nr. 1927 din 9 Martie 1931 se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Copșa mică**, cu filia **Proștea mare**, din protopopiatul Mediaș, cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. 3½ jugăre pământ arător în materă și 5 jugăre fânaț în filie.
4. Câte 1 zi de lucru dela fiecare familie.
5. 2 sorți lemne de foc în pădurea comunală.
6. Stola uzitată în parohie.

Reflectanții la acest post sânt invitați a-și înainta cererile cu documentele prescrise în termenul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaș și a se prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Mediaș în înțelegere cu consiliul parohial.

Mediaș, la 8 Aprilie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcușe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu prețurile cele mai moderate.

Nr. 155/1931. (29) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Sulighete**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Intregirea dotației dela stat.
2. Sesie de 2 jugăre 800 st. □.
3. Birul parohial în bucate, de familie câte o măsură de 20 litre porumb sfărimat, dela 180 familii, din care ⅓ primesc cantorul și crâsnicul.
4. Venitele stolare, stabilite și aprobate uniform pentru toate parohiile protopopiatului.

Concurenții au să-și înainteze cererile în terminul dat subsemnatului oficiu protopopesc, și cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie și în biserică la sfânta liturgie.

Deva, la 19 Mai 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înțelegere cu consiliul parohial.

Iosif Morariu
adm. ppesc.

Reverenzi preotești

După ultimele cerințe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la
Croitoria (22) 2—7
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12
In depozit: Ștofe și brâne în permanență

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 300·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărți ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău
Prețul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU
Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericești „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare
pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.
Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20.—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 6 Iunie 1931 Nr. 44

Telegraful

Organ național-bisericesc

Gratuit
Internatul de fete al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român
Strada Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ziua de bucurie

In ziua de 6 Iunie 1931 se împlinește anul de când Prințul Carol, după lungă pribegie, s'a înapoiat în țară, pentru ca după două zile, în 8 Iunie 1930, să fie proclamat, de adunarea națională din capitală, **Regele Carol II** *al tuturor românilor.*

In primul an de domnie, tinerul nostru Suveran, cel dintâi Rege ortodox al țării, a dat zilnic dovezi de bunătate și de înțelepciune, de hărnicie și stăruință, mereu cu gândul la înflorirea și la propășirea țării și a credincioșilor săi supuși, năpăstuiți, și atât de «săraci în țară bogată»...

M. Sa Regele a sădit, chiar dela începutul cârmuirii Sale, încrederea trebuincioasă sufletelor;

a cerut și cere împăcare între luptători;

ne cheamă la muncă și liniște;

ne îndeamnă la mai puțină ură și la mai multă dragoste creștinească între toți cetățenii acestui stat.

Deosebită grijă a purtat și poartă M. Sa pentru întărirea și desăvârșirea puterii armate a țării, și pentru bunăstarea celorlalte așezăminte publice.

Regele nostru iubit n'a șovăit nici o clipă d'a se coborî în sinul poporului, după pilda celor mai luminați domnitori ai lumii, ascultând și alinând, cu vorbă bună și faptă bună, durerile și lipsurile celor mulți și necăjiți și smeriți.

Regele Carol II este ursit de Dumnezeu să conducă destinele țării pe drumul tras de marii săi înaintași, de înțeleptul Rege Carol I și de viteazul Rege Ferdinand I.

Rămâne ca guvernele încredințate de Maiestatea Sa să conducă această țară, să înțeleagă exemplul trimis de sus închinându-se la aceleași credințe mântuitoare.

Biserica noastră drept măritoare își depune și astăzi la picioarele tronului regal omagii de slavă și devotament, cu urări de lungă și fericită domnie, ocrotită de crucea sfântă ortodoxă.

Trăească Regele!

O școală mai puțin

In centrul mitropoliei ardelene s'a înființat, înainte cu patru ani, *Seminarul Teologic.* Primele înscrieri, în acest nou institut de învățământ teologic, s'au făcut în Octomvrie 1927.

Seminarul teologic dela Sibiu avea să pregătească elementele necesare de clerici cari să ocupe parohiile vacante rurale, și cari să dea, de altă parte, contingentul de studenți pe seama Academiilor noastre teologice.

Seminarul teologic luase ființă pentru trebuințele întregii mitropolii a Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramurășului, cu menirea de a da bisericii drept măritoare și neamului românesc cât mai mulți muncitori capabili de apostolia ce se cere luptătorului intrat în oastea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

S'au prezentat, pentru a fi primiți în această școală, tineri din eparhiile mitropoliei, într'un număr neașteptat de mare.

După doi ani de muncă, în 1929, Consiliul arhiepiscopesc de Alba-Iulia și Sibiu a hotărât sistarea treptată a Seminarului teologic ortodox român din Sibiu, atât din motive de ordin material, cât și în considerare că la Academia teologică Andreiană din acest oraș sporește, an de an, numărul studenților doritori d'a se consacra carierei preoțești.

După patru ani de muncă școlară, în ziua Pogorârii Sfântului Duh, făcându-se încheerea anului, cel din urmă pentru această școală, solemnitatea de sfârșit de an a luat un caracter puțin obișnuit: de o parte bucurie pentru rezultatele dobândite, de altă parte întristare pentru închiderea porților unui institut valoros al bisericii noastre.

Directorul seminarului, păr. Gh. Maior, a zugrăvit într'o emoționantă cuvântare activitatea și rostul institutului pe care l-a condus, ear I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a răspuns arătând ce a fost viața acestei școale în decursul existenței ei de patru ani, și mulțumind întregului corp profesoral pentru tot ce a săvârșit spre a face buni păstori sufletești din absolvenții Seminarului teologic.

Lăsăm să urmeze, în alt loc al ziarului nostru, darea de seamă despre încheerea ultimului an școlar dela acest institut, care în scurta sa viață a izbutit să se ridice la nivelul necesar bunelor așezăminte de cultură creștinească.

Circulară

către On. oficii protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu

Sfântul Sinod în ședința dela 17 Martie a. c. a dispus ca toți cântăreții bisericești, la intrarea în funcțiune, ca și ceice se găsesc în funcțiune să depună înaintea parohului, în biserică următorul jurământ:

«Inaintea lui Dumnezeu Atotputernicului iur credință Regelui și Chiriarhului meu, intereselor țării și ale bisericii mele, de a observa în totul Constituția și legile țării precum și canoanele bisericii; de a executa cu cinste și conștiință funcțiunile ce-mi sunt încredințate și de a nu face nimic de natură de a primejdui ordinea în stat și în biserică. Așa să-mi ajute Dumnezeu».

Jurământul cu acest formular va fi iscălit de cântăreț și se va înainta pe calea oficiilor prot. la Consiliul arhiepiscopesc în termin de 30 de zile.

Notificare oficială

Preoții, cari împlinesc în cursul anului curent 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu cu îndreptățire la gradații, își vor înainta prin Oficiul protopopesc cerere pentru aprobarea de gradație nouă, până la cel mai târziu 1 Iulie 1931.

La cerere se va anexa Certificat de serviciu, eliberat de protopopul concernent, în care se va trece data dela care s'a început serviciul și se va certifica continuitatea serviciului până la ziua eliberării actului.

Deasemenea ni se vor anunța și schimbările obvenite în familie — trimițându-ni-se extrase matriculare — pentru aprobarea de noui ajutoare de familie sau sistarea acestor ajutoare, pentru copii deveniți de sine stătători sau decedați.

Consiliul arhiepiscopesc

Incheere de an școlar

In ziua Pogorârii Sfântului Duh, după terminarea sfintei slujbe, s'a făcut încheerea anului școlar la *Seminarul teologic* din loc.

După o frumoasă cântare religioasă, executată de corul școalei, părintele director Gh. Maior a rostit următorul discurs:

Inalt Preasfințite Părinte,
Onorat auditor,

In fața noastră stau primii și ultimii absolvenți ai Seminarului teologic ortodox român din metropola ardeleană.

Inainte de a se despărți de această școală, care a fost numai a lor, cred, că am datoria să le destăinuesc fără rezervă gândul ce ne-a călăuzit în munca noastră de patru ani, ca să poată trage concluziile de lipsă pentru viitor.

Seminarul s'a deschis în toamna anului 1927 cu scopul de a pregăti studenți pe seama Academiilor noastre teologice și preoți pe seama parohiilor ocolite de slujitori cu pregătire academică. Pentru ajungerea acestui scop, luptând cu greutăți multe și de multe feluri, școala noastră dela începutul ei și până azi la închiderea ei a fost închinată și a urmat statornic drumul spiritualității creștine în sens ortodox. Munca s'a săvârșit intens și atent. Și nu mă îndoiesc, că dacă împrejurările ulterioare nu vor vesteji răsadul nostru, biserica și neamul vor culege roadă aleasă depe urma activității tinerilor, cari ne-au fost încredințați nouă. Căci noi am muncit «ca pentru Domnul». Am nizuit să le agerim mintea, să le-o luminăm *pentru a înțelege* și să le trezim conștiința și să le oțelim voința *pentru a trăi ortodoxia* nu numai pentru ei, ci și spre fericirea și bucuria tuturor câți îi vor cunoaște. La aceasta am râvnit să ajungem, ca biserica prin pregătirea ulterioară ce le-o va da să poată forma din ei o preoțime distinsă, de elită chiar.

Nu sunt chemat să judec, dacă ne-am atins țânta sau nu. Ordinea, disciplina, buna purtare și sârguința dnilor absolvenți în cursul celor 4 ani petrecuți ca elevi seminariali și felul cum s'au prezentat în examenul de absolvire, ne-au dat probă, că totdeauna am fost înțeleși. Și nu voi uita, că înșiși părinții, ba și glasuri neinteresate din public — în afară de autoritatea noastră supremă — au remarcat acest fapt într'o formă, care ne-a măgulit.

Azi țin să le arăt și eu dnilor absolvenți bucuria mea și a colaboratorilor mei, că ne-au ascultat. O dorință mai avem și le-o punem la inimă: prin purtarea și sârguința lor viitoare ca studenți și preoți să nu desmintă

nădejdile, pe cari ni le-au deşteptat şi pe cari le-am legat de ei, căci altcum ne-ar cauza dureri greu de suportat. Nu ne îndoim însă, că vor înainta fără preget pe drumul arătat de noi şi vor dovedi, că ştiu ce am voit să formăm din ei.

Bucuria de azi n'o puteam avea fără ajutorul lui Dumnezeu, Căruia m'am adresat de-atâtea ori cu rugăciunile mele pentru aceşti fii duhovniceşti ai mei şi Căruia l-am mulţumit şi-l mulţumesc întotdeauna, că ne-a ajutat.

Dar n'o puteam avea nici fără încrederea neţărmurită, de care m'a învrednicit Inalt Preasfinţitul Părinte Mitropolit *Nicolae*, îngăduindu-mi, ca nestânjenit să pot încerca şi întrebuinţa toate mijloacele educative şi instructive, pe cari le-am crezut ducătoare la scopul propus. Stăruitor, dar respectuos, îl rog să binevoiască a primi mulţumirile mele pentru această încredere şi libertate de acţiune, şi că mi-a dat prilej să mă conving şi să conving, că şi din tinerii zilelor noastre se pot scoate elemente treze şi capabile de eforturi creştineşti. — Dar şi mai stăruitor mulţumesc pentru aleasa şi neaşteptata distincţiune, de care m'a învrednicit azi, umplându-mi inima de nemăsurată bucurie. Şi dacă azi mă bucur, vreau să mă explic al cui e meritul şi de ce mă bucur. Distincţiunea mea de azi o datorez întreagă profesorilor mei, vii şi morţi, cari mi-au agerit mintea, mi-au îndrumat viaţa şi mi-au umplut inima de râvnă şi de dor după muncă necontenită, devotată pentru binele câtor mai mulţi, şi o datorez Bisericii, care mi-a dat prilej şi teren de muncă. Şi mă bucur, fiindcă de pe băncile şcoalei mi-am fost propus să răsplătesc pe profesorii mei cu unica răsplată, cu care mă credeam capabil să-i răsplătesc, cu bucuria de a mă vedea mergând conştiu, treaz, dârz chiar, pe drumul, pe care mi l-au arătat ei. Azi prin distincţiunea ce o primesc eu, se distinge munca lor grea şi cinstită şi bunele lor încurajări şi aprecieri, ce mi-au făcut pe băncile şcoalei. Cât mă priveşte exclusiv pe mine, distincţiunea o consider ca un îndemn nou de a munci şi mai intensiv la locul, pe care mi l-a dat biserica, şi cred că mă voiu arătà totdeauna vrednic de ea.

Mulţumesc apoi şi Ven. Consiliu Arhiepiscopesc pentru sprijinul şi încurajarea ce mi-a dat în cei patru ani de existenţă ai seminarului.

Dar în această zi mare nu pot uita nici pe iubiţii mei colaboratori, pe profesorii cei atâta de devotaţi şi de râvnitori la lucrul, la care i-am chemat. Pentru prietenia ce mi-au arătat mie şi şcoalei conduse de mine şi pentru felul cum şi-au făcut datoria, le exprim nu numai mulţumirile mele ci şi recunoştinţă vie. Un loc distins în inima mea am rezervat şi devotatului colaborator în cele ale internatului, păr. protodiacon Ioan Dinu, care m'a înţeles deplin şi a ţinut să se dedice alături de mine cu tot sufletul grelei, dar frumoasei chemări de educatori ai tineretului, ce ne stă în faţă.

Inalt Preasfinţite Părinte,

De încheiere îngăduiţi-mi să rezum tot ce am spus şi tot ce am făcut noi în cei patru ani la această şcoală în următoarele cuvinte simple: toţi câţi din încredinţarea Inalt Preasfinţiei Voastre am lucrat aici **am crezut** cu toată inima şi cu tot sufletul nostru în lucrul ce-l făceam, bineştiind că «*Celce... nu se va îndoi întru inima sa că ce va zice va şi fi, fi-va lui orice va zice*» (Marcu 11, 23) «*Şi că toate oricâte veţi cere întru rugăciune, crezând, veţi lua*» (Matei, 21, 22), — de aceea nu se poate ca munca noastră să nu aducă roada, pe care am dorit-o pentru Biserică. Întru numele Domnului — Vă rugăm — binecuvântaţi-o, ca roada ei să fie deplină şi să rămâie.

Întru mulţi ani, Stăpâne!

*

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* într'o cuvântare, care a făcut adâncă impresie atât asupra abs. seminarului, cât şi asupra profesorilor şi publicului, a spus în resumat următoarele:

Incheierea anului şcolar şi încheierea şcoalei, se face într'o zi cu o semnificaţie deosebită, în ziua Pogorârii Sfântului Duh peste sfinţii apostoli, ca o mană binefăcătoare pentru noi.

Unde umbrează darul Duhului Sfânt, sunt gânduri mari şi probleme mari.

Fiecare zi din viaţa acestei şcoale, a fost o pogorâre din duhul înţelepciunii lui Hristos, pentru luminarea ţintei acestei vieţi. Aceasta o constat acum când ţin ca să-i închid porţile.

Mulţumesc cu această ocazie părintelui director, pentru munca neobosită, pentru conducerea acestei şcoale, spre mulţumirea mea şi a bisericii. Mulţumesc corpului profesoral, pentru sădirea învăţăturilor frumoase în sufletele absolvenţilor acestei şcoale.

Mă gândiam s'o ţiu, mărturisesc acum, ca o şcoală pregătitoare pentru intrarea în Academie, însă împrejurările de ordin material, m'au constrâns ca s'o închid. Am toată nădejdea că din învăţăturile sădite cu dragoste de muncă, se vor produce roadele aşteptate de noi.

Impărtăşesc binecuvântarea mea acestor tineri cari azi absolvă această şcoală, pentruca după continuarea studiilor, să ajungă părinţi vrednici ai poporului nostru.

*

Frumoasa festivitate s'a încheiat cu o nouă cântare executată de corul şcoalei.

Ziua de 8 Iunie, ziua urcării Regelui Carol II pe tronul ţării este declarată *sărbătoare naţională.*

Toate autorităţile civile şi militare, şcoalele, tribunalele şi magazinele vor fi închise. In capitalele de judeţ se vor celebra servicii divine în prezenţa autorităţilor civile şi militare la ora 10 şi jumătate.

La un an după înapoiere. Aniversarea unui an, dela reîntoarcerea M. Sale Regelui în ţară, va fi împreunată cu o strălucită sărbătorire.

Pentru ziua de Duminecă, 7 Iunie 1931, se organizează în capitală, din iniţiativa «Uniunii ofiţerilor de rezervă», o mare întrunire la Ateneul Român, urmată de o manifestaţie la Palatul regal.

Dl prim-ministru N. Iorga va cinsti tribuna Ateneului cu cuvântul său, artişti şi societăţi corale îş vor da concursul. In cortejul ce va defila în faţa Palatului, participă cu drapelele lor toate societăţile culturale şi profesionale, precum şi studenţimea, alcătuind o grandioasă manifestare.

Nr. 4853/1931.

Aviz

Ziua de 8 Iunie, aniversarea urcării pe Tron a Maiestăţii Sale Regelui Carol al II-lea fiind declarată de sărbătoare naţională, preoţii noştri, din capitalele de judeţ sânt poftiţi a celebra în sf. biserică, Luni în 8 Iunie la ora 10½, un Te-Deum, la care vor participa şi autorităţile civile şi militare.

Sibiu, 5 Innie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Rusaliile în Sibiu

Slujba din Catedrală

Praznicului Pogogrârii Duhului Sfânt i s'a dat ca de obicei şi în anul acesta o deosebită strălucire.

Catedrala a fost împodobită încă din ajun cu frunză verde, iar pe jos s'a aşternut iarbă proaspătă.

Parfumul de verdeaţă se ridica din belşug împreunându-se cu tainicul miros de tămâe. O atmosferă plină de seninătate şi cucernicie se sălăşluise în măreţul şi sfântul locaş de închinare.

Sfânta liturgie s'a început la ora 9½ celebrând I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, înconjurat de clerul mitropoliei.

In decursul sfintei liturgii I. P. S. Sa a hirotesit întru protoiereu pe părintele director al Seminarului teologic, Gheorghe Maior.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei condus de prof. T. Popovici.

Terminându-se sfânta liturgie, conform prescriselor tipicului s'a oficiat slujba vecerniei celei mari, la finea căreia I. P. S. Sa a rostit mulţimei de credincioşi o remarcabilă cuvântare.

Cuvântul arhieresc, despre marea însemnătate a praznicului Pogorârii Duhului Sfânt şi a marilor daruri revărsate prin acest eveniment asupra omenimei, a fost urmărit de mulţimea de credincioşi cu deosebită atenţiune şi ascultat într'o solemnă linişte.

A împărţit apoi I. P. S. Sa credincioşilor anafora şi a fost condus de corul Academiei teologice şi preoţimea celebrantă, în procesiune la reşedinţa Sa, după cum fusese şi adus.

FOIŞOARA

Pentru pacea lumii

III

— *Care este atitudinea Paneuropei în faţa politicei de partid?*

Paneuropa constitue un program politic extern. De aceea nu se ocupă de grupările politice interne.

Conducătorii din toate partidele europene au consimţit cu mişcarea Paneuropei, dela conservatori până la socialişti.

Paneuropenii *conservatori* şi *naţionalişti* reclamă gruparea Europei, de oarece le ocroteşte culturile naţionale împotriva ruinei, a bolşevismului şi anarhiei.

Paneuropenii *liberali* şi *democraţi* reclamă gruparea Europei, pentru că prin aceasta se asigură pacea, libertatea şi economia Europei.

Paneuropenii *socialişti* şi *pacifişti* reclamă gruparea Europei, pentru-că ea îmbunătăţeşte situaţia economică a claselor muncitoare şi le scuteşte de războiu şi de mizerie.

Chestiunea *constituţiei* statelor este aici secundară: monarhii şi republice, democraţii şi dictaturi au aprobat memorandul lui Briand despre Paneuropa.

Numai două grupuri politice sânt *contra* Paneuropei: *naţionaliştii extremişti*, cari vreau un nou războiu, şi *comuniştii* cari vreau o revoluţie socială.

Aceste două grupuri văd în Paneuropa mijlocul cel mai sigur de zădărnicire a proectelor lor sângeroase. Eată pricina, pentru care naţionaliştii extremişti şi comuniştii sânt adversarii fireşti şi nereductibili ai mişcării paneuropene.

— *Cui vorbeşte mişcarea paneuropeană?*

Scopul Paneuropei este atât de mare şi vast, încât nu poate fi atins decât treptat. Iniţiativa Briand este *primul pas* pe terenul politicei guvernelor. Acest pas va deveni roditor şi va provoca altele, dacă *opinia publică* a Europei sprijineşte, din toate puterile sale, mişcarea aceasta.

Bismark n'ar fi făcut niciodată unitatea Germaniei, nici Cavour a Italiei, dacă opinia publică din aceste două ţări n'ar fi reclamat unificarea naţională.

In acelaş fel, încercările de unificare europeană depind dela voinţa popoarelor europene.

Voinţa europeană de uniune şi-a găsit expresiunea în *mişcarea Paneuropei.*

Tot omul, recunoscând necesitatea Paneuropei, trebue să adereze şi să se declare pe faţă pentru dânsa. Va contribui astfel la uniunea Europei.

Forţele tari, pe care se reazimă mişcarea Paneuropei, sânt:

dorinţa de pace a masselor europene care voesc să împiedece un al doilea războiu universal, şi mai pe sus de toate dorinţa de pace a *temeilor europene* care nu vreau să-şi peardă într'un nou războiu fiii, soţii, părinţii şi fraţii lor.

Clasa muncitorească, întru cât nu este comunistă, s'a rostit limpede pentru Paneurop». Partidul social-democrat german şi-a înscris, în 1925, ideile Paneuropei în programul lui.

Agricultura europeană, în criza ei, începe a recunoaşte necesitatea solidarităţii în faţa pericolului vital comun ce o ameninţă de dincolo de mare.

Clasa comercială, profesiunile liberale, elita intelectuală a Europei, minorităţile naţionale, toate consimt cu însufleţire pentru mişcarea paneuropeană.

Tot asemenea *promotorii ideilor religioase* se declară pentru Paneurop», care ocroteşte tradiţiile europene împotriva materialismului antireligios al sovietelor.

IN FAŢA URNELOR, cetăţenii statului român şi-au rostit cuvântul, la care au fost chemaţi de şeful guvernului, când li s'a spus că acest guvern voeşte să facă şi să realizeze «cea mai cinstită operă de guvernământ».

Alegerile au decurs pretutindeni în ordine şi linişte. Interesul pentru alegeri, mai ales în părţile ardelene, a fost mai mare ca ori când.

Incidente fără importanţă şi mai puţine ca altă dată.

Ţara a votat cu «Uniunea Naţională».

Opoziţia asemenea poate fi mulţumită: şi-a ales în parlament aproape pe toţi reprezentanţii săi de seamă.

Guvernul, prezidat de dl Prof. N. Iorga, a obţinut încrederea necondiţionată a cetăţenilor.

— In JUDEŢUL SIBIULUI s'au dat 36.757 voturi (faţă de 36.655 din anul 1928). S'au anulat 1029, nevalabile 151. Pe lista guvernului au votat 16.561 alegători; naţional-ţărăniştii obţin 9388 votari, averescanii 2932, social-democraţii 2751, ceilalţi mai puţin. Oraşul SIBIU, în cele 5 secţiuni, a dat guvernului 4331 voturi, naţional-ţărăniştilor 606, averescanilor 245, social-democraţilor 1189, jidovilor 243, ungurilor 654 lupiştilor 58.

Nr. 2471/931.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

In Munţii Bihorului, la locul numit «Izbuc» este în curs de edificare o sfântă Mănăstire, care va servi de loc de închinare şi pelerinaj la anumite ocaziuni pentru credincioşii din judeţul Bihor, în majoritate covârşitoare de religiunea ortodoxă română.

Starețul acelei sfinte mănăstiri face apel pentru acordarea sprijinului în scopul înfăptuirii acelei sf. mănăstiri.

Drept acea îndrumăm Onorata preoţime, ca să întreprindă o colectă între păstoriţii săi, iar sumele incurse să le administreze *direct* pe adresa: «Sfânta Mănăstire Izbuc» posta Vaşcău, judeţul Bihor.

Sibiu, la 28 Martie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Vaticanul şi guvernul italian

Statul Italiei, guvernat de Mussolini, a creiat, cum ştim, nu tocmai de mult noul stat al Vaticanului, şi a recunoscut romano-catolicismul ca singura religie a statului italian, acordând papei un concordat aproape tot atât de favorabil, ca cel acordat de — statul român.

Vaticanul însă şi-a organizat — spun ziarele fasciste — unele forţe *în opoziţie cu ale statului.*

Această organizaţie antifascistă se manifestă în activitatea asociaţiei catolice, pornite de Vatican, şi numită *Acţiunea Catolică.*

Condusă de o comisie centrală, Acţiunea Catolică înglobează organizaţiile următoare:

Asociaţia bărbaţilor catolici,
„ femeilor catolice,
„ tineretului catolic,
„ studenţilor catolici,

Societatea pentru progresul catolic şi social, etc.

Toate aceste corporaţii şi societăţi ale Acţiunii Catolice, înfăţişate ca organizaţii cu scopuri politice, sânt suspendate în activitatea lor prin ordinul guvernului dat prefecţilor din ţară.

Prefectul de Roma a suspendat, pe baza acestui ordin, secţia din Roma a Acţiunii Catolice.

Câteva sute de fascişti au demonstrat, în dimineaţa din 28 Mai, în faţa biroului central catolic şi i-au spart ferestrele, ear seara au ars, în deosebite pieţe ale Romei, exemplarele ziarului papal *Osservatore Romano.*

Demonstraţiile împotriva catolicilor, şi chiar împotriva papei, s'au înmulţit în diferite locuri ale oraşului etern, — unei icoane de-a papei i s'a dat foc.

In alte localităţi din Italia s'a urmat în acelaş mod: prefecţii au închis localurile tineretului catolic, confişcând documentele găsite.

Vaticanul a remis, în 30 Mai, guvernului italian o notă unde cere explicaţii asupra măsurilor luate de prefecţi contra Acţiunii Catolice.

In acest conflict, între Vatican şi guvern, excesele continuă şi manifestaţiile anticlericale sânt la ordinea zilei la Veneţia, Verona, Civitta Vechia ş. a.

Intrunire colegială. Absolvenţii institutului teologic «Andreian» din Sibiu, seria 1905—1906 sânt rugaţi să ia parte la întrunirea colegială de 25 ani pe ziua de Luni 22 Iunie ora 9 în Sibiu. Prot. E. Cioran, prot. I. Duma, E. Todoran.

Cărţi de cuprins bisericesc premiate de Academia Rom.

Membrii Academiei Române s'au întrunit în 28 Mai în şedinţă plenară pentru decernarea premiilor acordate de Academie în sesiunea generală a acestui an.

Şedinţa a fost prezidată de dl G. Balş, care arată că pentru premiile acestei sesiuni s'au prezentat 81 lucrări.

Premiul «Profesori Eufimia şi Ion Andrei» (4000 lei) a fost acordat părintelui *C. Dron* pentru volumul «*Daruri şi adevăruri*». Părintele Ion Lupaş, ca raportor, a insistat asupra valorii educativ-creştine a lucrării.

Lei 10.000 din premiul «Gh. Asachi», s'au acordat lucrării dlui prof. Paul Henry, şeful misiunii universitare franceze în România, pentru opera dsale: «*Les Eglises de la Moldavie du Nord des origines à la fin du XVI e siècle. Architecture et peinture, album et texte*». Raportor dl G. Balş. Lucrarea dlui Paul Henry nu are numai o valoare ştiinţifică de prim ordin, ci prezintă arta românească şi viaţa religioasă a trecutului nostru cu o rară înţelegere a frumosului şi o minunată înţelegere a misticului românesc şi a manifestărilor lui superioare ca frumuseţe artistică şi nuanţa de sentiment.

2000 lei s'au acordat dlui prof. *Ştefan Meteş* pentru volumul I «*Din istoria artei religioase*» (zugravii bisericilor române), raportor dl G. Balş, lucrare de preţioasă contribuţie la cunoaşterea artei noastre religioase,

INFORMAŢIUNI

Şedinţă plenară. In 3 Iunie a. c. Consiliul arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, a ţinut prima şedinţă plenară după încheerea Adunării Eparhiale din anul acesta, sub prezidiul I. P. S. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru *Nicolae.* S'au luat dispoziţiunile de lipsă pentru executarea concluzelor aduse în ultima sesiune a Adunării Eparhiale şi s'au pertractat mai multe chestiuni curente.

Predică în Catedrală. Duminecă în 7 Iunie c. va predica în Catedrală P. C. Sa Trandafir Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc.

Preoţi distinşi. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae,* a binevoit a distinge cu dreptul de a purta brâu roşu pe următorii preoţi: Adam Basarab, paroh în Romos, Ioan Crăciun, paroh în Spring, Miron Neagu, catihet la Şcoala Normală «Andrei Şaguna» din Sibiu, Zenovie Popovici, paroh în Satu-Lung (Braşov) şi Victor Puşcariu, paroh în Sohodol (Bran).

Examenele la Academia teologică. Examenele sesiunii de primăvară la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, vor avea loc în ordinea următoare: *a*) Cele *anuale*, vor începe în ziua de 3 Iunie, durează până la 8 Iunie a. c. *b*) Cele *fundamentale*, vor începe la 11 Iunie şi vor dura până la 18 Iunie a. c. Sibiu, 27 Mai 1931. *Rectoratul.*

Protopop onorar. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a acordat părintelui *Iosif Trifa* titlul şi demnitatea de protopop onorar, cu prilejul când păr. Iosif Trifa a împlinit 20 de ani de preoţie. Intr'o scrisoare către cei ce fac parte din «Oastea Domnului» şi către toţi cetitorii «Luminei Satelor», înaltul prelat, arătând că păr. Trifa după o grea suferinţă trupească, de aproape un an, s'a restabilit cu sănătatea, îi apreţiază în calde cuvinte munca de trezire religioasă, desfăşurată în coloanele «Luminei Satelor», prin scrisul redactorului său, timp de aproape 10 ani. I. P. S. Sa, care a pornit această gazetă, îndeamnă pe iubiţii săi fii sufleteşti din «Oastea Domnului şi pe toţi cititorii «Luminei Satelor» să-şi arate recunoştinţa şi iubirea către harnicul sămănător al cuvântului Domnului în sufletele lor.

Mai aproape de cer. Act îndrăzneţ, de mare eroism, au săvârşit profesorul belgian *Picard* şi asistentul său fizicianul *Kipfer,* amândoi vestiţi meteorologi: s'au înălţat, în 27 Mai 1931, cu balonul în *stratosferă* (stratul de aer mai sus de 11 mii metri) şi au navigat la înălţime de 16 mii metri pe un frig de minus 60 grade Celsius, unde până acum nu s'a ridicat fiinţă omenească. Cei doi savanţi, aterizând norocoşi, îş vor expune observaţiile ştiinţifice făcute în sborul lor cu balonul. Ascensiunea face mare senzaţie în cercurile astronomice din toată lumea.

ŞTIRI LOCALE

Serbare câmpenească. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu, Reuniunea femeilor meseriaşilor români din Sibiu pentru ocrotirea neputincioşilor, Societatea naţională a meseriaşilor, industriaşilor şi comercianţilor patroni români din Sibiu, Parohia ortodoxă română suburbiul II inf. Sibiu şi «Vecinătatea» din sectorul II inf. Sibiu invită la *Maialul* (serbarea câmpenească) ce se va aranja *Duminecă în 7 Iunie* a. c. în Dumbrava oraşului. — (La caz de timp nefavorabil Maialul se ţine Duminecă în 14 Iunie a. c.). — Participanţii sânt rugaţi a se întruni la localul «Reuniunii», strada Brukenthal Nr. 17, la ora 7½ dimineaţa, de unde cu drapelele şi cu muzicile în frunte, la ora 8 va fi plecarea spre Dumbravă. Inainte de amiazi se vor aranja diferite jocuri distractive. La ora 2 d. a. începe dansul.

Poşta redacţiei

Mai multor preoţi. Se aduce la cunoştinţă, că clericul Ioan Comşa din Fofeldea nu are pregătirea necesară pentru a putea fi instituit de preot.

Sadhu-Sundar-Singh

— Intruparea —

1. Un copil poate să citească cuvântul «Dumnezeu», fără să-şi dea seamă de însemnătatea cuvântului.

Mintea sa matură însă începe a judeca după înţelegerea cuvântului.

Tot aşa şi începătorul în viaţa spirituală. Cu toate că el a învăţat şi crede în Isus Hristos, cuvântul întrupat, totuşi el nu poate să meargă mai departe în apreţierea sa.

Dar va progresa prin experienţă spirituală. El începe a realiza fapte bune, pentrucă Isus Hristos este Dumnezeu întrupat, «căci în el locuieşte trupeşte, toată plinătatea dumnezeirii», (Col. 2, 9). «Intru el era viaţă, şi viaţa era lumina oamenilor», (Ioan 1, 4).

2. Omul nu poate să dea expresie egală personalităţii sale prin cuvinte, nici prin simboluri şi nici prin figuri. Corpul, deasamenea, este incapabil de a arăta toate calităţile şi puterea sufletului, care constituie personalitatea. Cu alte cuvinte, trebue să stea ascunse în personalitatea umană, până când omul este în lumea aceasta, fiind numai o parte revelată. O fiinţă spirituală poate fi reprezentată pe deplin numai într'o lume spirituală, când se întrunesc toate condiţiile externe şi interne. Dacă aceasta este adevărat pentru spiritul omenesc, cum este cu neputinţă pentru Cuvântul cel veşnic să reveleze divinitatea sa proporţional cu trupul! El s'a revelat pentru că revelaţia era posibilă şi necesară; pentru oameni era *mântuirea.* El voi însă, ca strălucirea Sa reală să se manifesteze în toată plenitudinea sa în cer.

3. Chestiunea care se poate ridica este: Cum putem să credem în realitatea ei fără s'o vedem şi s'o cunoaştem pe deplin? Nu-i nevoie a face pe cineva să creadă în realitate. De exemplu, câteva organe ale corpului de care depinde existenţa noastră foarte mult, stau ascunse de privirea noastră. Nimeni nu le-a văzut niciodată, omul posedă judecată sau iubire şi nimeni nu a negat niciodată ceea ce are el. Când sântem aşa de neputincioşi a vedea judecata şi iubirea, de care depinde viaţa noastră în măsură mare, cu atât mai mult trebue să credem în *Creatorul* judecăţii şi iubirii de care depinde întreaga noastră existenţă.

(Din engleză) *Ionel Raftroiu.*

In cercurile catolice din Italia şi Spania produc mare fierbere evenimentele din urmă petrecute în aceste ţări. Consiliul comunal din Barcelona, într'o şedinţă din ultimele zile ale lui Mai, a cerut izgonirea ordinului *iezuiţilor* din Spania. Iezuiţii expulzaţi vor pleca, unii la Roma, alţii în America, şi — cine ştie — poate şi în prea ospitaliera noastră ţară românească. — In aceeaş vreme studenţii fascişti din Roma, Milano, Veneţia şi alte oraşe au manifestat contra papei şi a bisericii catolice.

Nr. 4113/981. 1—3

TABLOUL

catedrelor vacante pe 1 Septemvrie 1931, la şcoalele secundare confesionale rom. ale Arhiepiscopiei rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

I

Liceul ortodox român «Andrei Şaguna» Braşov:

1. Religia, 20 ore, catedra Nr. 1 din Regulamentul personalului didactic al şcoalelor secundare Art. 136.

2. Educaţia fizică 10 ore + sporturi, catedra Nr. 10 din acelaş Regulament.

II

Liceul ortodox român «Avram Iancu» Brad:

1. Catedra cu Nr. de ordine 2. limba română-latină 14 ore.

2. Catedra cu Nr. de ordine 3. limba română 12 ore.

3. Catedra cu Nr. de ordine 5. limba franceză 17 ore.

4. Catedra cu Nr. de ordine 6. limba germană 9 ore.

5. Catedra cu Nr. de ordine 7. istorie 14 ore.

6. Catedra cu Nr. de ordine 8. Geografie-Drept 15 ore.

7. Catedra cu Nr. de ordine 11. Ştiinţele naturale 12 ore.

8. Catedra cu Nr. de ordine 13. Desemn-caligrafie 9 ore.

9. Catedra cu Nr. de ordine 14. Educaţie fizică 14 ore.

Doritorii de a ocupa vreuna din aceste catedre, vor înainta, până la 1 Iulie 1931, Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în *Sibiu*, cereri pregătite conform legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed şi cu dovadă că sunt creştini ortodocşi. Se va da preferinţă candidaţilor cari au şi pregătire teologică.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc, ca senat şcolar, ţinută la 20 Mai 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 4251/1931. 2—3

Concurs

La *Şcoala normală ortodoxă «A. Şaguna»* din Sibiu sânt *vacante* pe 1 Septemvrie 1931 următoarele catedre:

A) Secţia de băeţi

1. Limba română şi latină 14 ore.
2. Limba franceză, 17 ore.
3. Istoria, 13 ore.
4. Geografia şi dreptul, 14 ore.
5. Educaţia fizică, 15 ore.
6. Ştiinţele agricole şi practica agricolă, 17 ore.
7. Violina, 9 ore.

B) Secţia de fete

1. Limba română şi limba franceză, 20 ore.
2. Matematică şi Ştiinţe fizico-chimice, 16 ore.
3. Igienă, 3 ore.
4. Ţesut şi sericicultură 8½ ore.

Doritorii de a ocupa una din aceste catedre, vor înainta până *la 1 Iulie c. Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu*, cereri pregătite conform legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed şi cu dovadă, că sânt creştini ortodocşi.

La catedrele dela secţia de băeţi, se va da preferinţă candidaţilor, cari au şi pregătire teologică.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 20 Mai 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 155/1931. (29) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Sulighete**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Întregirea dotaţiei dela stat.
2. Sesie de 2 jugăre 800 st. □.
3. Birul parohial în bucate, de familie câte o măsură de 20 litre porumb sfărimat, dela 180 familii, din care ⅓ primesc cantorul şi crâsnicul.
4. Venitele stolare, stabilite şi aprobate uniform pentru toate parohiile protopopiatului.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile în terminul dat subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie şi în biserică la sfânta liturgie.

Deva, la 19 Mai 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înţelegere cu consiliul parohial.

Iosif Morariu
adm. ppesc.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Reverenzi preoţeşti

După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (22) 3—7
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m, şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 13 Iunie 1931 Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Conflictul între Italia și Vatican

Intre Italia și Vatican a izbucnit un conflict acut din pricina «Acțiunii catolice». Lucrurile au ajuns atât de departe că pare foarte probabilă ruperea concordatului încheiat între ambele părți în 1929, deodată cu tratatul care soluționează «chestiunea romană». Autoritățile fasciste au arestat preoți și conducători ai «Acțiunii catolice», au interzis adunări și desființat societăți în legătură cu această organizație, iar membri și grupuri din fasciile locale au trecut la violențe împotriva unor reprezentanți și a unor instituții ale catolicismului. Față de toate acestea papa a interzis procesiunile religioase, și probabil că va merge cu acest interdict și mai departe.

Conflictul acesta pare foarte ciudat celor mai mulți, dat fiind că regimul fascist e cel care a soluționat în 1929 «chestiunea romană». De aceea sunt de lipsă unele lămuriri.

Guvernul fascist cedând jurisdicțiunii exclusive a suveranității papale cele 44 hectare ale cetății Vaticanului, a satisfăcut, e drept, dorința papei de a-și asigura astfel absoluta libertate și independență față de statul italian. Dar Mussolini nu e omul care să facă politică sentimentală. El n'a vrut prin aceasta să elibereze, numai, din închisoarea Italiei (adecă a Vaticanului) pe «sărmanul sfânt părinte», ci să servească intereselor Italiei. Protestul lui Pius IX reînoit de fiecare papă împotriva Italiei uzurpatoare ținea Italia pentru conștiințele bunilor catolici din celelalte state într'o lumină puțin favorabilă, ceeace influință uneori și asupra conducerii acelor state. E drept că dela 1870 până la sfârșitul războiului mondial buni catolici erau puțini, dar după război setea de viață religioasă își arăta semnele și în catolicism, înmulțind numărul celor ce se interesau de soartea «sărmanului sfânt părinte». Veneau apoi și în Italia acele nenumărate conflicte între biserică și stat, permanente în toate țările cu catolici mai mulți. Dacă Franța, Germania, Spania etc. își justificau măsurile luate împotriva catolicismului.cu motivul că ceeace fac ține de domeniul intern al statului, orice conflict izbucnea între catolicismul italian și Italia, era judecat de opinia publică internațională ca un conflict între Italia și șeful catolicismului de pretutindeni, întrucât papa era un cetățean, un catolic italian. Orice conflict între Italia și Vatican, era un conflict de domeniul internațional și orice bun catolic, ba chiar orice stat se putea simți angajat și-și putea găsi un drept de-a intervenì.

Cu starea aceasta de lucruri a vrut să sfârșească Mussolini. Și aceasta a făcut-o scoțând pe papă, pe acest cui al lui Pepélea, din Italia. Cu catolicismul italian se va răfuì el de aci înainte ca cu o instituție din țara sa și nu ca cu toată lumea.

Diplomații Vaticanului au simțit însă unde vrea să bată Mussolini și au condiționat acceptarea condițiilor din tratat de încheierea unui concordat paralel, care să fixeze viitoarea atitudine a statului italian față de catolicismul din Italia. Și astfel s'a încheiat un concordat plin de condiții ce stânjenesc suveranitatea statului italian, un concordat de care guvernul italian vrea să scape cu orice preț, dar pe care papa îl consideră indisolubil legat de tratatul din Lateran, așa încât suprimarea concordatului să aducă cu sine și suprimarea tratatului.

Acum, motive de conflicte între stat și biserică sunt destule în Italia, și după împăcarea din 1929. Mai ales pe chestiunea învățământului, papa ține ca acesta să fie dominat de principiile catolice, pe când fascismul, el însuși o disciplină a spiritului, ține ca învățământul să fie dominat de ideile sale. Chiar cu puțin înainte de ratificarea acordurilor din Lateran, în Mai 1929, a izbucnit între papă și Mussolini o polemică pe această temă. Polemica aceasta între fascism și catolicism a durat de-atunci, continuu. De ea ține punerea la index a scrierii fasciste a lui Mario Missiroli «Date a Cesare» și publicarea în 11 Ianuar 1930 a enciclicei papale despre educația creștină, în care papa restrânge rolul statului la acela de păstrător al ordinei și-al integrității teritoriale. Arnoldo Mussolini, fratele ducelui, răspunde la acestea în ziarul «Popolo d'Italia», că statul are și o serie de funcțiuni spirituale ce se referă la potențarea aptitudinilor și la binele neamului.

Și în Italia, ca și în Franța, ca și în toate țările catolice se dă așa dar aceeaș luptă împotriva amestecului bisericei catolice în toate și împotriva neînțelegerii ei pentru ceeace este caracteristic unui popor.

Dar lupta împotriva fascismului italian, a preluat-o și în Italia, așa cum a preluat în orice stat lupta politică pentru principiile și interesele catolice, acea vastă organizație creată de papa actual în toate țările: «Acțiunea catolică». Această organizație ar vrea, chipurile, să satisfacă o dorință generală azi în catolicism: să acorde și laicilor un rol oare care în conducerea bisericii, să organizeze «apostolatul laic». In realitate papa și ierarhia catolică și-a creat prin aceasta un instrument orb de luptă în viața politică. Toate societățile catolice, de orice natură trebue să între în ea, iar la conducerea grupelor ei locale cuvântul hotărâtor îl are parohul, precum președintele ei din fiecare țară este un episcop. De-o activitate spirituală a acestei organizații nu se aude nicăiri; a întrat în schimb pretutindeni în conflict cu guvernele statelor.

Papa a crezut că poate trece în Italia dela polemica teoretică la realizarea principiilor sale politice prin Acțiunea catolică, că membrii acesteia ca membri ai statului pot combate fascismul. Mussolini însă e prea zelos pentru disciplina fascistă și veghează ca o organizație religioasă să nu iasă din preocupările ei religioase în lupta politică. Și așa a izbucnit conflictul.

Mussolini va fi crezut bietul și el că papa fiind scos din Italia, măsurile lui împotriva catolicismului italian nu vor fi luate drept măsuri împotriva Vaticanului extra-italian. In realitate, deși astăzi alte state nu le mai consideră ca atare, papa totuși se socotește el însuși parte din conflict. A vrut el să fie afară de Italia când are vreo obligație față de ea, dar vrea să fie cetățean catolic al Italiei când crede că e bine pentru interesele lui. De aceea socoate soartea concordatului legată de soartea tratatului prin care se soluționează «chestiunea romană».

Cum se vor desvolta lucrurile, e greu de spus. Mussolini poate să tindă la disocierea concordatului de tratat; la libertatea de acțiune față de catolicismul dinlăuntrul statului; la separația netă între ceeace se referă la Vatican, putere extra-italiană, și biserica italiană. E firesc ca Mussolini, sau alt conducător al Italiei, să rupă vreodată un concordat care e potrivit pentru un anumit timp, dar e absurd pentru papa să declare deodată cu călcarea concordatului și încetarea tratatului. Aceasta ar însemna ca papa să renunțe de bunăvoie la independența sa față de Italia, să primească de bunăvoie cetățenia Italiei și prin aceasta să ia orce bază de drept intervențiunii străine, atunci când și el ar fi tratat de Italia ca un cetățean al ei.

Se vor clarifica lucrurile într'un senz sau altul, acum sau mai târziu? Iată ce nu se poate spune.

Diorates.

Nr. 4540.

Călătoria la Sf. Munte

Persoanele doritoare a călători la Sf. Munte sânt datoare a obține concesiune specială prin ministerul de externe român sau autorizație dela guvernul elen. Ceice doresc să se stabilească călugări la Sfântul Munte sânt obligați să-și obțină cetățenie grecească.

Minorii nu se primesc și nici nu pot avea acces la Sf. Munte.

Consiliul arhiepiscopesc

Pădurea „Tufari"

— Hotărârea Comitetului Agrar din 2 Iunie 1931 —

Intr'un număr precedent (Nr. 42 din 27 Mai a. c.) al ziarului nostru am expus, în chestiunea pădurii «Tufari», felul cum onorata *Comisiune județeană* din Sibiu, alcătuită în vederea unui anume scop, a hotărât în 5 Iulie 1930 deposedarea Arhiepiscopiei noastre de pădurea «Tufari».

Impotriva acestei jignitoare hotărâri, Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu a întreprins pașii legali ce i-au stat la dispoziție.

Astăzi, în sfârșit, avem satisfacția să vestim cititorilor noștri următoarea hotărâre (Nr. 198 din 2 Iunie 1931) adusă de *Comitetul Agrar*, secția Transilvaniei, din Ministerul agriculturii și domeniilor:

Comitetul Agrar, deliberând asupra cererilor de revizuire, cu privire la terenul expropriat dela comuna Cisnădia: «*Admite cererile de revizuire, și în consecință reformează partea din hotărârea Comisiunii județene referitoare la pădurea «Tufari», dispunând ca această pădure să rămână în folosința Mitropoliei ortodoxe rom. din Sibiu, astfel cum i-a fost dată de Minister cu avizul Comitetului Agrar Nr. 5 bis din 17 Martie 1924*».

Prin această hotărâre, factorii cu răspundere au desaprobat *actul abuziv și dușmănos bisericii ortodoxe române*, săvârșit de aceia, cari voiau, cu orce preț, să deposedeze Arhiepiscopia noastră de o avere, cu care a fost împroprietărită pe temeiul legii.

Dela frații de peste ocean

O dovadă că românii țin la credința în Dumnezeu — spune ziarul *America* în numărul său din 16 Mai a. c. — este și faptul că cei pribegiți pe aceste meleaguri, în America de nord, încă dela începutul începutului au ridicat biserici, după mijloacele lor de atunci, și numai după aceea și-au văzut de rostul lor personal.

In ultimii ani, continâ confratele american, o mică parte din românii din America, și chiar din țară, au trecut la secte, prea numeroase pentru a le înșira; — nu discut motivele înstrăinării lor de legea strămoșească și nici faptul dacă le merge bine și dacă se gândește careva dintre ei la vechea zicală românească: «Cine în două legi sare, nici un Dumnezeu nu are»; însă faptul pe noi nu ne bucură, ori care ar fi fost cauza depărtării lor dela credința în care s'au născut și s'au botezat. Noi, grosul, care am rămas în jurul credințelor noastre... să iubim biserica și să cinstim pe preoții vrednici și cucernici, căci numai așa ne putem numî, în adâncul conștiinței noastre, buni creștini.

Un an dela urcarea pe tron

Implinindu-se anul dela urcarea pe tron a Maiestății Sale Regelui *CAROL II*, atât în capitala țării, cât și în provinciile ei, s'au celebrat servicii divine în sfintele noastre biserici, ear în școalele primare și secundare s'au organizat festivaluri comemorative, arătându-se însemnătatea istorică a zilei de 8 Iunie.

După serviciul divin dela Patriarhie, la ora 12 s'au prezentat la Palatul regal membrii guvernului spre a prezenta omagii Suveranului.

Președintele consiliului de miniștri, dl Prof. *N. Iorga*, rostește o caldă și frumoasă cuvântare, urând Suveranului, în numele țării, mulți și spornici ani de stăpânire.

M. Sa Regele a răspuns:

Mulțumesc din toată inima pentru caldele cuvinte adresate în numele guvernului și al poporului.

Când, anul trecut, M'am hotărât să trec, peste orce obstacol și să iau destinele țării în mână, luându-le, — Mi-am făgăduit să le duc până la capăt pe calea cea mai bună pentru fericirea ei.

Cu curaj și în conștiință pot afirma că voi face tot ce stă în puterile Mele pentru a aduce opera de regenerare și întărire a țării până la capăt.

Am găsit o mână de oameni cu cari am nădejdea că voi merge spre îndeplinirea idealului care-l doresc.

Am mai fost împins la aceasta de imensa dragoste care am simțit-o svâcnind cu căldură din sufletul întregului popor.

Azi pot renoi jurământul făcut acum un an, că voi întrebuința toate puterile Mele pentru binele poporului Meu și, trecând peste toate greutățile, voi căuta să desăvârșesc temeinic opera începută.

Aniversarea zilei de 8 Iunie în Sibiu

Glorioasa zi de 8 Iunie, ziua urcării pe tronul țării a *Majestății Sale Regelui Carol II*, s'a serbat în întreaga țară cu deosebită solemnitate.

Orașul nostru a îmbrăcat haina de sărbătoare. Toate oficiile publice și magazinele au fost închise, edificiile arborate cu stindarde naționale.

Serviciul divin

La ora $10^1/_2$ I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, înconjurat de clerul mitropoliei, a oficiat în biserica catedrală doxologia cea mare pentru îndelunga viață și sănătate a Maiestății Sale.

Au asistat la serviciul divin dnii ofițeri din garnizoană, în frunte cu dl General Ștefan Panaitescu, Comandantul Corpului VII Armată, autoritățile civile în frunte cu dl prefect Dr. Dumitru Borcia, elevii institutelor de învățământ în frunte au profesorii și și un numeros public.

La finea serviciului divin păr. protoiereu militar, Iosif Serafim, în cuvinte potrivite a scos în relief însemnătatea zilei, făcând o comparație cu întrarea triumfală a Mântuitorului în Ierusalim întâmpinat de mulțimea de popor cu cuvintele «Bine este cuvântat celce vine întru numele Domnului», tot asemenea și poporul întregei Românîi, a fost cuprins de aceeaș însuflețire, de aceeaș bucurie, când corpurile legiuitoare ale României au proclamat în ziua de 8 Iunie 1930 pe Alteța Sa regală Principele Carol de Rege al României.

Prin votul acesta, dreptatea s'a manifestat în splendoarea ei față de Acela, care cu răbdare și încredere a așteptat, precum însuși poporul român, cu răbdare, încredere și dragoste a așteptat.

Astăzi serbăm primul an de domnie al Regelui Carol II. In jurul lui e întreagă națiune. Un popor frământat de multe nevoi și necazuri, și-a legat nădejdile de mai bine de purtătorul coroanei. Il știe tânăr, energic, dornic și capabil de muncă. Il știe un suveran modern, cu orizonturi largi, care vrea să-și ridice țara la nivoul țărilor celor mai civilizate.

Poporul român nu poate face astăzi Suveranului altă urare decât aceea, de a-și vedea înfăptuite visurile. Căci dela înfăptuirea acestora depinde înflorirea și consolidarea țării și a poporului.

Trăiască Maiestatea Sa Regele nostru Carol II! —

La finea cuvântării, redată în o mică schiță, corul catedralei condus de prof. Timotei Popovici a intonat «Imnul Regal».

După eșirea din biserică dl General Comandant *Panaitescu* a trecut în revistă compania de onoare postată în fața catedralei dimpreună cu drapelul regimentului și muzica militară.

Cu vocea-i puternică a adresat trupei următorul cuvânt:

Camarazi,

Astăzi este o zi de mare sărbătoare. Pe întregul pământ al Țării Românești se sărbătorește un an de când scumpul nostru Suveran, reîntorcându-se în Țară a fost proclamat rege al României întregite și s'a urcat pe tronul glorios al Marilor Săi înaintași. Este o mare fericire pentru România și pentru noi toți că avem un Suveran hotărât de a face, din Țara noastră, mare frumoasă și bogată, o țară puternică și respectată de toți cei ce o înconjoară.

Datoria noastră a tuturor este să fim pătrunși de dragostea cea mai curată și de cel mai nețărmurit devotament pentru M. S. Regele Carol al II-lea, și la vreme de nevoie să sacrificăm toată ființa noastră pentru țară și tron. Numai însuflețiți de aceste înalte sentimente vom avea conștiința împăcată că ne-am făcut toată datoria, așa cum și-au făcut-o bravii noștri înaintași cari au înfăptuit România Mare.

In această zi de înălțare sufletească să ridicăm rugi fierbinți către bunul Dumnezeu ca să dea sănătate deplină și viață îndelungată scumpului nostru Suveran și să strigăm cu toți:

Trăiască M. S. Regele Carol al II-lea!

Trăiască întreaga dinastie și Țara Românească!

Cuvântul dlui General Comandant a făcut însuflețită impresie asupra trupei și auditorului și a fost însoțit de numeroase urale la adresa Maiestății Sale și a Dinastiei.

In decursul zilei muzicile militare au concertat în diferitele părți ale orașului; iar seara a avut loc un conduct cu torțe.

Societatea ortodoxă națională a femeilor române a luat inițiativa organizării unor conferențe cu caracter moral și social, ținute în capitală. Intâia conferență a rostit-o de curând dna *Alice Voinescu*. Subiectul conferenței sale era «Femeea de azi».

Conferențiara, ascultată de un auditoriu numeros de doamne și domni, a stăruit, cu bune argumente, asupra pericolului ce ne amenință tendința de *masculinizare* a femeii, adecă de a-și creia în societate un rol, care să o egaleze bărbatului.

Tendința aceasta nu poate decât să conducă la destrămarea căminului, la libertinaj, cum se și întâmplă în unele țări din apusul Europei.

Femeea trebue să devină echivalenta bărbatului în ceeace privește gradul ei de cultură, nu însă egala lui, acolo unde sufletul ei nu e adecvat împrejurărilor.

Femeea trebue să rămână soție și mamă devotată, să cultive ca o flacără sfântă legea maternității, pe care să o regenereze și să o transmită urmașilor, utilizând în chip folositor cultura și libertatea ei spirituală.

Soțul trebue să găsească, lângă tovarășa lui, o înțelegere deplină.

Conferențiara a primit unanime aprobări și felicitări.

Ce școale ne trebue? In declarațiile, făcute de curând din partea dlui prof. N. Iorga unui ziar străin, găsim dovadă care grăește în favoarea școalei confesionale. Declarațiile dlui prim-ministru și ministru al instrucțiunii și cultelor sânt următoarele:

E nevoe să scoatem școala din amestecul exagerat al statului. Trebue să lăsăm fiecărei inițiative folositoare putința să realizeze cât mai mult în senzul ca să ajute la desvoltarea culturii naționale. Intervenția statului trebue să fie provocată numai de rațiuni de ordin public și moralitate, și, în rândul al doilea, trebue să realizeze acea întocmire supremă a vieții intelectuale și profesionale a țării, prin mijlocul controlului definitiv și final al cercetării statului.

Amestecul exagerat al statului se va putea reduce, în învățământul public, mai ales prin reînființarea școalelor noastre confesionale.

Societatea rom. de înmormântare din Sibiu

Convocare

In baza hotărârii adunării generale din Martie 1931 și a comitetului am onoarea a convoca pe membrii Societății române de înmormântare din Sibiu în *adunare generală extraordinară* pe ziua de Duminecă 14 Iunie 1931 la ora 11 a. m. în sala festivă a Societății culturale și naționale a meseriașilor români din Sibiu (strada Brukenthal 17) cu următoarea ordine de zi: Inființarea secției a V și modificarea respective complectarea statutului societății reclamată de înființarea acestei secții.

Intrucât la această adunare nu se vor prezenta membri în numărul prevăzut în statut, adunarea este prin aceasta convocată din nou și anume pe Dumineca următoare 21 Iunie 1931 la aceeaș oră, în acelaș local și cu aceeaș ordine de zi.

Sibiu la 6 Iunie 1931.

Prof. *Timotei Popovici*
dir. președinte.

CONVOCARE

In baza Ord. cu Nr. 1819—1931 al Prea Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc şi în conformitate cu dispoziţiile Statutului organic şi ale Regulamentului pentru procedura la alegere de protopop, convoc On. adunare protopopească electorală a protopopiatului Târnava-Mare, pe *Joi 2 Iulie 1931*, în biserica ortodoxă rom. din Dumbrăveni, unde se va sluji sfânta liturghie cu invocarea Duhului sfânt, iar la ora 11 a. m. se va deschide şedinţa adunării protopopeşti electorale.

On. membri ai consiliului protopopesc, sânt poftiţi să se întrunească Miercuri, în 1 Iulie 1931, la ora 6 p. m. la cancelaria protopopească spre a examina actele candidaţilor şi stabili lista de candidare.

Sibiu, 6 Iunie 1931.

Dr. Andrei Gâlea
consilier arhiepiscopesc, comisar consistorial.

Nr. 4347/1931 Ep.

Procurarea portretului Maiestăţii Sale Regelui

Se atrage atenţiunea oficiilor protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia noastră, că în baza circularei Nr. 72/931 a Preşedinţiei consiliului de miniştri, autorităţile au să-şi procure portretul M. R. Regelui Carol II **numai** prin Preşedinţia consiliului de miniştri şi nu prin alte agenţii.

Preţul portretului este de Lei 460, sau Lei 320, sau Lei 220, sau Lei 150, după mărimea ce o are tabloul.

Consiliul arhiepiscopesc

Dezideratele bisericii

I. P. S. Sa Patriarhul Miron a înaintat ministerului instrucţiunii o adresă cuprinzând doleanţele exprimate în adunarea eparhială a mitropoliei Ungro-Vlahiei.

In această adresă se cere, între altele, următoarele:

1. Reînfiinţarea ministerului cultelor;

2. Tratament bugetar echitabil şi potrivit situaţiei numerice a cultului ortodox;

3. Prevederea în bugetul bisericii a personalului administrativ, strict necesar, care a fost suprimat sau retrogradat;

4. Trecerea seminariilor teologice sub conducerea bisericii. —

Dl prof. N. Iorga a aprobat dezideratele dela punctele 2, 3 şi 4; în ce priveşte primul punct, dl Iorga a pus următoarea rezoluţie:

«Ministerul cultelor nu se poate reînfiinţa, fiind deajuns cel de al doilea secretar general, şi cel de astăzi face cât doi miniştri».

Organizaţi Oastea Domnului

INFORMAŢIUNI

«Pentru Merit». Cu prilejul aniversării venirii M. S. Regelui Carol al II-lea se înfiinţează semnul onorific *«Pentru Merit»*, spre a resplăti: faptele de credinţă către Suveran, faptele de înaltă cultură, şi faptele de deosebit civism. Semnul onorific cuprinde 5 grade: Marea Cruce, comandorul, ofiţerul, cavalerul, crucea. Numărul celor distinşi este limitat.

La Sf. Mormânt. Din profundă evlavie şi, totodată, spre a cerceta ce s'a putut face pentru găzduirea românilor cari merg la Ierusalim, P. S. Sa Visarion, episcopul Hotinului, a călătorit, în primăvara aceasta, la Sfintele locuri din Palestina. In călătoria sa a avut întrevederi cu Prea Fericiţii patriarhi din Constantinopol, Ierusalim şi Damasc, cu numeroşi mitropoliţi şi episcopi şi alte înalte feţe bisericeşti şi laice. Credincioşii bisericii noastre de pretutindeni vor primi cu plăcere o expunere mai pe larg a binecuvântatei călătorii dela sfintele locuri.

Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor, sărbătorind 40 de ani de existenţă, a fixat în mod definitiv ţinerea congresului său anual la *Focşani*, pentru data de 28 şi 29 Iunie 1931. Participanţii vor beneficia de reducere de 50 la sută pe c. f. r. dela orce staţie la Focşani şi înapoi. Reducerea este acordată, la ducere şi înapoiere, pentru toate trenurile, inclusiv Expresul-Orient. Pentru încuartiruire, doritorii se vor adresa Ligii culturale, secţia Focşani. Orce alte informaţiuni se pot obţinea la sediu, Bucureşti, Bdul Schitu Măgureanu Nr. 1 (Tel. 310/60).

Cămin de odihnă. Pe domeniul Principelui Nicolae, la Broşteni, judeţul Neamţ, se pune, pentru lunile de vară, un cămin la dispoziţia profesorilor secundari şi universitari, oferindu-se camerele gratuit, ear întreţinerea cu preţurile de 120—150 lei pe zi de o persoană.

In atenţiunea sătenilor. Directoratul ministerial din Cluj atrage atenţiunea sătenilor, pentru a nu fi înşelati de agenţii unei bănci numite *«Banca funciară Română»* din Bucureşti, care promite împrumuturi ieftine la ţărani şi le cere vărsarea anumitor sume ca garanţie. Situaţia numitei bănci se cercetează de parchetul tribunalului Ilfov.

Dela Institutul de oarbe al statului, Arad. In aşezământul de fete oarbe din Arad se primesc fete oarbe minore. Lămuriri dă direcţiunea: Arad, strada Bariţiu Nr. 16.

Expropriere apropiată? O listă de toate proprietăţile, aparţinând bisericii romano-catolice în Spania, are să fie în curând întocmită din partea inspectorilor cadastrului, în urma unui ordin dat de guvernul dela Madrid. Cu acest prilej se va face şi evaluarea bunurilor bisericeşti, în vederea — cum se afirmă — a unei exproprieri a acestor averi.

Lupta contra tutunului se desfăşoară şi în Statele unite ale Americei. Reuniunile sportive sprijinesc lupta aceasta, deoarece fumatul înrăureşte în mod foarte păgubitor orce deprindere gimnastică. Impresie neplăcută produce mai ales fumatul femeilor. Şcoala superioară din Massachuzetts a oprit studentele să mai fumeze. Fiecare studentă dela această şcoală se obligă pe cuvânt de onoare că nu va fuma, şi nu va face propagandă împotriva opririi fumatului; aceea care îş calcă cuvântul, va fi imediat eliminată din şcoală.

Examenul de bacalaureat este amânat, conform hotărârii ministeriale, pentru ziua de 1 Iulie. Se prevăd modificări atât în programa analitică a examenului, cât şi în modalitatea de alcătuire a comisiunilor examinătoare.

Asociaţia pensionarilor civili. Greutăţile împreunate cu lichidarea şi solvirea pensiilor, au adus cu sine înfiinţarea *«Asociaţiei pensionarilor civili»* din judeţul Sibiu, cu sediul în Sibiu, pentru ocrotirea intereselor morale şi materiale ale pensionarilor civili de stat, judeţeni şi comunali din judeţul Sibiu. Constituirea Asociaţiei s'a făcut în adunarea pensionarilor, foarte bine cercetată, din 17 Mai a. c., alegându-se preşedinte dl *Dr. Vasile Bologa*, director liceal i. p., iar vicepreşedinţi: dnii Dr. Friedrich Walbaum, comite săs. i. p. şi Anton Bicskey, oficial de tribunal i. p., secretari: dnii Nicolae Bologa şi Eugen Koch, cassieri: dnii Heinrich Goes şi George Spielhaupter, un consiliu de 12 membri, revizori, grefier, etc. Statutele societăţii, aprobate de adunarea de constituire, s'au înaintat forurilor în drept şi aducem la cunoştinţă p. t. interesaţi, că Asociaţia pensionarilor civili şi-a început activitatea din 1 Iunie a. c. Biroul societăţii (cancelaria) e în strada Avram Iancu (fostă strada Urezului) Nr. 9 în curte, etaj I. In acest birou se pot face înscrierile de membri, în fiecare zi (afară de sărbători, (dela ora 4—6 d. a. Taxa de înscriere e 20 lei, odată pentru totdeauna, şi 2% lunar pro mie, sau fracţiune de mie, din pensia netto. Se va înfiinţa şi un fond de înmormântare pentru membrii Asociaţiei, care doresc să se înscrie şi la acel fond, solvind câte 20 lei pentru fiecare caz de moarte. La înscriere se pot lua informaţiuni mai deaproape. Apelăm la p. t. pensionari civili din judeţul Sibiu, să se înscrie cât mai mulţi între membrii Asociaţiei pensionarilor, pentru că în acel caz se vor putea servi mai cu folos interesele morale şi materiale ale membrilor. *Biroul Asociaţiei pensionarilor civili.*

Impozit în Iugoslavia. Un decret regal, dat de Suveranul iugoslav, introduce impozitul pentru cei necăsătoriţi şi pentru văduvii fără copii; de altă parte, familiile cu nouă sau mai mulţi copii sânt scutite de orce impozit.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrală. Duminecă în 14 Iunie c. va predica în Catedrală dl profesor G. Secaş.

Comemorare. Societăţile de lectură, a elevilor şi a elevelor şcoalei normale «Andrei Şaguna» din Sibiu, au ţinut, în memoria patronului lor, în 20 Mai a. c., în sala prefecturii, o şedinţă festivă, cu program de frumoase cântări religioase şi poporale, corect executate de corurile şcoalei. Recitările tinerimii şi o conferenţă (despre activitatea pedagogică a marelui mitropolit Andrei) au întregit programul festivalului, spre deplina mulţumire a auditorilor, — cari puteau fi de astă dată mai numeroşi.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. A apărut Nr. 5 din 1931 cu următorul sumar: Nicolae Ivan, episcop: Cuvântul Bisericii ortodoxe. Părintele Nichifor: Bugetul Cultelor pe anul 1931. Traian Baciu: Credinţa. Dr. Gh. Ciuhandu: O explicaţie. Arhim. P.: Mişcarea literară: Acţiunea catolică şi ortodoxia activă. Neculce: Cronică: † Preotul Anghel Pârvănescu. Adunările eparhiale. N. C. şi Dr. N. T.: Note şi informaţii.

TABLOUL

catedrelor vacante pe 1 Septemvrie 1931, la şcoalele secundare confesionale rom. ale Arhiepiscopiei rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

I

Liceul ortodox român «Andrei Şaguna» Braşov:

1. Religia, 20 ore, catedra Nr. 1 din Regulamentul personalului didactic al şcoalelor secundare Art. 136.

2. Educaţia fizică 10 ore + sporturi, catedra Nr. 10 din acelaş Regulament.

II

Liceul ortodox român «Avram Iancu» Brad:

1. Catedra cu Nr. de ordine 2. limba română-latină 14 ore.

2. Catedra cu Nr. de ordine 3. limba română 12 ore.

3. Catedra cu Nr. de ordine 5. limba franceză 17 ore.

4. Catedra cu Nr. de ordine 6. limba germană 9 ore.

5. Catedra cu Nr. de ordine 7. istorie 14 ore.

6. Catedra cu Nr. de ordine 8. Geografie-Drept 15 ore.

7. Catedra cu Nr. de ordine 11. Ştiinţele naturale 12 ore.

8. Catedra cu Nr. de ordine 13. Desemn-caligrafie 9 ore.

9. Catedra cu Nr. de ordine 14. Educaţie fizică 14 ore.

Doritorii de a ocupa vreuna din aceste catedre, vor înainta, până la 1 Iulie 1931, Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în *Sibiu*, cereri pregătite conform legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed şi cu dovadă că sunt creştini ortodocşi. Se va da preferinţă candidaţilor cari au şi pregătire teologică.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc, ca senat şcolar, ţinută la 20 Mai 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Concurs

La *Şcoala normală ortodoxă «A. Şaguna»* din Sibiu sânt *vacante* pe 1 Septemvrie 1931 următoarele catedre:

A) Secţia de băeţi

1. Limba română şi latină 14 ore.
2. Limba franceză, 17 ore.
3. Istoria, 13 ore.
4. Geografia şi dreptul, 14 ore.
5. Educaţia fizică, 15 ore.
6. Ştiinţele agricole şi practica agricolă, 17 ore.
7. Violina, 9 ore.

B) Secţia de fete

1. Limba română şi limba franceză, 20 ore.
2. Matematică şi Ştiinţe fizico-chimice, 16 ore.
3. Igienă, 3 ore.
4. Ţesut şi sericicultură 8½ ore.

Doritorii de a ocupa una din aceste catedre, vor înainta până *la 1 Iulie c. Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu*, cereri pregătite conform legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed şi cu dovadă, că sânt creştini ortodocşi.

La catedrele dela secţia de băeţi, se va da preferinţă candidaţilor, cari au şi pregătire teologică.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 20 Mai 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

P. T.

Aduc la cunoştinţa P. On. dni protopopi şi On. dni preoţi, precum şi On. public, că am redeschis din nou

FRIZERIA „BOULEVARD“

Aranjament pentru domni, precum şi tuns de dame, unde Onor. public va fi servit conştiencios şi după dorinţă.

Pentru concursul cel mai larg şi binevoitor semnez

Cu toată stima

1—1 (23) **I. Tălmăcean**

Sprijiniţi intreprinderea românească!

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6^{51}, 14, 17^{06}	8^{05}, 17^{04}, 21^{39}
Braşov, Făgăraş	5^{14}, 12^{22}, 18^{14}	11^{38}, 19^{45}, 8^{04}
Cisnădie	5^{45}, 13^{15}, 18	7^{30}, 14, 19^{34}
Copşa-mică	3^{35}, 10^{25}, 12^{50}, 15^{30}, 19^{18}, 22^{55}	3^{27}, 9^{27}, 14^{55}, 16^{47}, 20, 0^{21}
Ocna-Băi	8^{40}, 11^{43}, 20^{45}	9^{54}, 12^{48}, 23^{39}
Peatra-Olt, Buc.	6^{50}, 15^{05}, 20^{15}acc.	23^{50}, 12^{40}, 10_{ac}
Sighişoara, Agn.	5^{25}, 16^{05}	7^{46}, 16^{03}
Vurpăr	16^{05}	7^{46}

Nr. 155/1931. (29) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Sulighete**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Intregirea dotaţiei dela stat.
2. Sesie de 2 jugăre 800 st. □.
3. Birul parohial în bucate, de familie câte o măsură de 20 litre porumb sfărimat, dela 180 familii, din care $^1/_3$ primesc cantorul şi crâsnicul.
4. Venitele stolare, stabilite şi aprobate uniform pentru toate parohiile protopopiatului.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile în terminul dat subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie şi în biserică la sfânta liturgie.

Deva, la 19 Mai 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înţelegere cu consiliul parohial.

Iosif Morariu
adm. ppesc.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărţi ale Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru“ 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia“... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii“ Lei 17

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (22) 3—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi bране în permanenţă

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană“

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Joi:	dela $1^1/^2$—$7^1/_2$ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela $1^1/_2$—5 p. m., dela 5—$7^1/_2$ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela $1^1/^2$—$7^1/_2$ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela $1^1/_2$—5 ore p. m. dela 5—$7^1/_2$ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela $1^1/^4$—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 17 Iunie 1931 Nr. 46

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII"

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica și școala

(=) Tinera generație, din băncile școlare atât primare cât și secundare, sufere în general de lipsa educației religioase.

Eată o constatare făcută nu numai de cateheții învățători și profesori, ci și de însuși primministrul actual al țării, și totodată ministrul instrucțiunii, dl P[illegible] N. Iorga.

Într'una din adunările noastre [illegible]orhiale, ținute în anul curent, d. N. Iorga spunea anume:

Ori unde am fost, am constatat în general, că în școalele din țara noastră, nu există icoane; ear acele care există din întâmplare, n'au nimic comun cu arta și tradiția noastră religioasă. Sânt sau cromolitografii de rând, sau tipărituri, pe care urmele vremii au șters orce frumusețe menită să impresioneze, până la cult iubitor, sufletul și sensibilitatea copiilor, deci lucruri care nu mai produc impresia de pietate. Este o mare necesitate, ca în școale să se așeze cu rost, ear nu după norme bizare, cum se întâmplă acum, icoane religioase frumoase, menite să miște inima copiilor. —

Dacă există școale, în Ardeal poate mai puține, în alte părți ale țării probabil mai numeroase, în care lipsesc icoanele sfinte, de altă parte sânt și multe școale unde școlarii nu sânt duși aproape de loc la biserică, — învățătorii crezând că nu e chemarea dăscălească de-a se îngriji și de lucrul acesta.

In acest chip viitorii cetățeni ai statului ies, din școala pustiită de credință, cu o educație defectuoasă și cu porniri care numai bune nu sânt.

Avem o lege: a repaosului dumenecal; totuș, în vremea slujbei din biserică, se țin adunări în școale și ședințe la unele autorități...

Ear în posturi de Crăciun și Paști, sub cuvânt de filantropie, organizăm de regulă serate și ceaiuri dansante...

Când ministerul instrucțiunii și al cultelor este astăzi condus de marele bărbat al școalei și distinsul fiu al bisericii, dl Prof. N. Iorga, care a observat pricina destrămărilor sufletești, sântem îndreptățiți a spera, că se vor lua măsuri pentru o primenire prin oameni muncitori, cinstiți și drepți, și cu oarecare înțelegere pentru lucrurile sfinte.

Un lucru e sigur:

cu cât școala se depărtează mai mult de biserică, cu atât mai larg se deschid porțile pentru pornirile bolnave ale omenirii;

cu cât ne apropiăm mai mult de Hristos, cu atât mai puternic vom fi înrâuriți de duhul adevărului și al iubirii.

Drumul, de-a ieși la bun sfârșit, îl cunoaștem. E drum drept și luminos.

Nu se poate să-l mai ocolim, dacă dorim liniște, ordine și progres după atâtea frământări ce nu și-au putut îndeplini misiunea.

Incheerea anului școlar la Academia teol. „Andreiană"

Duminecă în 14 Iunie a. c. după terminarea sfintei liturgii și rostirea rugăciunii de mulțumită în catedrală, a urmat, în sala festivă a Academiei Teologice, încheerea anului școlar.

La această frumoasă solemnitate, a luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae cu P. S. Sa arhiereul Vasile însoțiți de consilierii arhiepiscopești și mitropolitani și un distins și numeros public din societatea sibiană, între cari am remarcat pe dl general Vasilescu, dl Dr. G. Preda vicepreședintele Astrei, Dr. N. Comșa, Dr. I. Bunea dir. lic. «Gh. Lazăr» etc.

Festivitatea s'a început cu cântarea «Pe Tine te lăudăm» de I. Kiriac, executată de corul Academiei, dirijat de prof. N. Oancea.

A urmat discursul ocazional, rostit de profesorul Dr. D. Stăniloae, de următorul cuprins:

Școala noastră închee astăzi un nou ciclu anual de muncă. Și bucuria noastră, care nu este o bucurie pentrucă intrăm la odihnă, e împărtășită de toți câți își au o parte din suflet aci. De Inalt Prea Sfințitul nostru mitropolit Nicolae, care o patronează și veghează la existența ei, împreună cu Prea Veneratul Consiliu arhiepiscopesc, de părinții și prietinii celor ce obosesc aci, și de toată obștea creștinească a poporului nostru, care așteaptă cu nădejde roadele activității noastre.

Bucurați-vă mai ales voi, iubiți studenți, de plusul cu care a crescut sufletul vostru în decursul anului ce-l încheem.

Bucurați-vă însă ca omul care nu mai încetează să privească pe toate părțile, să descopere toate frumusețile și avantajiile lucrului dobândit. Profesorii vostri v'au spus-o de atâtea ori în decursul anului: cunoștințele n'au un scop în ele, ci valoarea lor se măsoară cu forța morală ce-o iradiază. In primul rând cunoștințele pe cari și le însușește omul aici, spre deosebire de cunoștințele tehnice, fizice sau matematice, prin faptul că vizează mereu cele două realități esențiale ale vieții: pe Dumnezeu și sufletul omenesc; prin faptul că ne obișnuește să stăm cu atențiunea atât de mult încordată la șoaptele subterane ce freamătă din sanctuarul religios al sufletului nostru, — aceste cunoștințe și acest exercițiu e astfel însușit că ne agerește puterea de pătrundere a tainelor su-

FOIȘOARA

CUVÂNT

de încheere rostit de Rectorul Academiei „Andreiane", Nicolae Colan, la închiderea festivă a anului școlar 1930/931

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,
Doamnelor și Domnilor!

Solemnitatea de astăzi este chemată să încheie un nou an de muncă în ogorul duhovnicesc în care lucrează profesorii și studenții academiei noastre teologice. Momentul iese din cadrul obișnuitelor solemnități de încheieri școlare, pentru două motive. Mai întâi prin sărbătoarea de astăzi încheiem primul an de muncă școlărească sub oblăduirea slăvitului nostru Rege Carol al II-lea, căruia și cu acest prilej îi dorim mulți ani de glorioasă domnie pentru a putea conduce neamul pe drumul marilor lui biruințe.

In al doilea rând trebue să constatăm cu justificată bucurie, că astăzi sărbătorim și împlinirea celor douăsprezece decenii de existență a așezământului de cultură creștinească și românească, a școalei noastre teologice care poartă numele marelui mitropolit «Andrei Șaguna».

Intr'adevăr se împlinesc 120 de ani de când sub vlădica Vasile Moga, la 1811, s'a întemeiat această școală chemată să dea pregătirea necesară, morală și intelectuală, preoților dintr'o parte însemnată a pământului românesc de dincoace de Carpați.

Firește, începutul organizării învățământului teologic pe pe timpul episcopului Vasile Moga a fost un început modest. Era vorba doar de un curs de 6 luni menit să dea clericilor măcar o sumară pregătire pentru cârmuirea poporului credincios. Totuși, acest început modest s'a bucurat de concursul devotat al marelui dascăl Gheorghe Lazăr, care după câțiva ani de apostolat la Sibiu, avea să treacă, la 1816, Carpații, pentru a trezi la viață și școala românească din capitala principatului muntenesc.

Odată cu venirea marelui ierarh Andrei la cârma bisericii ardelene, a început o nouă epocă și pentru învățământul teologic din Ardeal. El ridică cursul clerical dela 6 luni, la un an, apoi la 2 ani, iar în 1861 la 3 ani, dispunând predarea tuturor materiilor principale din domeniul teologiei și pedagogiei. In această stare de organizare quasi-academică rămâne seminarul «Andreian» până după războiul întregirii noastre naționale.

Inalt Prea Sfințitul mitropolit Nicolae, fost profesor al institutului «Andreian», a înțeles că în condițiile nouă de viață în care era încadrat neamul românesc după război, nici clerul sfintei noastre biserici nu mai putea să rămână cu pregătirea de mai înainte, potrivită pentru alte vremuri. Biserica noastră ortodoxă din Ardeal, atât de martirizată sub cârmuirea străină, se integra bisericii ortodoxe *dominante* din cuprinsul României mari. Dominanța aceasta a bisericii noastre era prevăzută și în noua constituție a țării. Inalt Prea Sfința Sa a tras atunci consecvența logică a nouei situații, zi a zis: «Biserica ortodoxă nu vrea să fie dominantă printr'un articol de constituție, ci mai ales prin cultura superioară a slujitorilor Ei și prin devotamentul lor pus în slujba neamului».

Purcezând din această înaltă înțelegere a postulatelor vremii, a reorganizat învățământul nostru teologic dându-i un caracter academic și înmulțind anii de studiu la 4, pentru a da putința viitorului nostru cler să-și câștige o cât mai temeinică pregătire

fletului, ne deschide inima la misterele vieţii, ne face înţelegători şi iubitori de oameni, chiar când manifestările lor par paradoxale, şi ne dă în mijlocul furtunilor şi nedreptăţilor acea încredere calmă, acea răbdare şi hotărâre pe care o are stejarul cu rădăcinile adânc înfipte dedesuptul său. Viaţa noastră întreagă, deşi săracă în cele externe, devine extrem de bogată în substanţa ei lăuntrică, de-o frumuseţe minunată, de-un elan neobosit. Personalitatea noastră se fortifică, covârşind rezistenţele înconjurătoare şi impunând celor din jur formele de viaţă ce derivă din spiritul religiosităţii noastre.

Aproape în tot momentul profesorii voştri au avut în vedere această ţintă şi au căutat căile cele mai potrivite cari pot duce la ea. El au vrut să formăm din voi personalităţi creştine, *capabile să judece totul în lumina spiritualităţii creştine şi să lucreze în viaţa socială. Singura rugăminte ce v'o face astăzi este să continuaţi a urmări această ţintă pe căile indicate de ei şi pe acelea pe cari viaţa şi voinţa de a ajunge acolo vi le vor mai indica.*

Mă adresez în special vouă, iubiţi absolvenţi, vouă cari aţi ajuns să citiţi până la capăt cartea misiunii ce v'aşteaptă.

Voi vă împrospătaţi acum complect echipaţi cu armele spirituale într'o societate pe care au început s'o dezorganizeze tendinţe contradictorii subiective şi deprecierea valorilor morale religioase, cari formau chiagul elementelor ei constitutive. Datoria voastră este să nu va lăsaţi târâţi în acest proces de disoluţie, ci să reorganizaţi societatea devenind prin personalitatea voastră morală nucleu cu puternică forţă de cohesiune, învingând tendinţele de soluţie şi polarisezând în jurul vostru celulele societăţii începând cu cele mai sănătoase într'un organism sănătos, armonic şi liniştit, străbătut şi condus de legile realităţilor superioare ale spiritualităţii creştine.

De abia acuma începe pentru voi adevăratul examen şi de abia de cum veţi da profesorilor voştri asigurarea că aţi asimilat din învăţăturile lor ceeace-i esenţial. Şi cum esenţialul unei învăţături se asimilează prin dragoste, profesorii voştri aşteaptă cu nerăbdare începutul acestui examen, spre a vedea că dragostei lor aţi răspuns şi răspundeţi cu dragostea voastră. —

După terminarea discursului, corul a cântat două frumoase cântări «Mama» de I. Chirescu şi «Tinereţe» de Wohlgemuth, iar Domnul Rector al academiei, N. Colan, a rostit un remarcabil cuvânt de încheere, pe care îl publicăm în întregime în foiţa numărului de astăzi al ziarului nostru.

Corul a cântat apoi «Heruvicul» de I. Cart. Toate cantările au fost executate cu multă preciziune.

Fiind programul sărbării terminat, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, a adresat On. public, corpului prof. şi studenţilor o caldă vorbire, pe care o publicăm într'un mic estras:

Sunt foarte mulţumit că am putut asista la solemnitatea zilei de azi, caracterizată printr'o notă de discretă distincţie. Domnul Rector în cuvântarea rostită ni-a adus aminte că se împlinesc 120 de ani de când s'a înfiinţat această şcoală. Ce deosebire între acum 120 de ani şi astăzi! Inainte cu 120 ani Biserica robită a unui popor asuprit îşi înjgheba sfielnic o şcoală în care să dea cele mai elementare cunoştinţe, celor ce aveau să fie luminătorii poporului.

Azi, după 120 ani, poporul desrobit, organizat în cadrele statului său naţional; Biserica bucurându-se de libertate, este instituţiunea de căpetenie a sufletului acestui popor. Şcoala înfiinţată acum 120 ani organizată şi ea, astfel, ca ceice vor trece printr'însa să fie înzestraţi sufleteşte, să ducă poporului setos toate luminile culturii şi puterile spirituale cari se desprind din credinţa în Dumnezeu.

Mulţumim lui Dumnezeu pentru progresul ce ne este dat să-l constatăm în viaţa Bisericii şi a poporului, după 120 ani!

Cu satisfacţie am ascultat felul cum a precizat dl profesor Dr. Stăniloae lucrarea ce se îndeplineşte în sânul acestei şcoli. Această lucrare nu urmăreşte numai îmbogăţirea cunoştinţelor intelectuale, ci urmăreşte mai ales scopul ca să formeze personalităţi creştine cât mai complecte, caractere de preoţi în stare să poarte cârma vieţii sufleteşti a poporului nostru, în ziua de azi când se încrucişează atâtea curente, cari tind să desfigureze armonia vieţii sociale.

Domnul prof. Stăniloae a precizat scopul superior al acestei şcoli, care tinde să producă în sufletele celor ce trec printr'însa, acea renaştere a omului fără de care nu poţi ajunge un adevărat slujitor la altarul Domnului. Cunoştinţele, chiar şi cele teologice, fără această renaştere sufletească, sunt, ca să folosesc cuvintele Sfântului Apostol Pavel, «aramă sunătoare şi chimval răsunător.»

Abia după ce te-ai identificat cu ele, abia după ce le-ai prefăcut într'un principiu călăuzitor pentru toate actele tale şi te-ai împreunat cu Mântuitorul tău,— abia atunci ţi se luminează calea misiunii preoţeşti, abia atunci te simţi purtătorul adevărului şi al harului Aceluia care te-a trimis ca să lucrezi pentru cel mai mare ideal din lume, pentru întronarea împărăţiei lui Dumnezeu.

Multe glasuri răsună astăzi cu putere în sgomotul aproape asurzitor al mulţimii, însă deasupra tuturor trebue să se ridice cuvântul mântuirii care se desprinde de pe buzele Mântuitorului şi chiamă sufletele spre cele mai înalte idealuri.

Voi, care eşiţi din această şcoală ca viitori preoţi, să fiţi purtători convinşi şi luminaţi ai acestui cuvânt. Iar pe voi cei care rămâneţi în această şcoală, vă îndemn să vă deschideţi larg inimile pentru primirea adevărului evangheliei.

Mulţumesc dlui Rector şi corpului profesoral pentru silinţele devotate, depuse în decursul acestui an şcolar, încheiat azi.

Rog pe bunul Dumnezeu, ca să binecuvinteze aceste silinţe şi— trimiţând darul Său asupra studenţilor, cetăţenii acestei instituţii, —să facă să rodească din ele gânduri cât mai nobile, voinţe cât mai energice şi fapte cât mai măreţe.

Toţi cei prezenţi s'au depărtat dela această frumoasă festivitate cu impresia, că creşterea viitorilor conducători ai poporului este pusă în mâni destoinice şi an de an vor părăsi băncile acestei şcoale tineri tot bine înzestraţi, atât cu armele credinţei, cât şi cu ale ştiinţei.

Congresul internaţional pentru psihologia religioasă

In 26 Mai s'au început la Viena şedinţele congresului internaţional de psihologie religioasă sub preşedinţia prof. Dr. Karl Beth. In prima şedinţă obiectul central al discuţiei a fost cazul Teresiei Neumann dela Konnersreuth care în cursul anului 1927 trăia în toată Vinerea patimile Mântuitorului, rănile lui apărând în trupul ei. Nici raportorul, profesorul universitar din Salzburg, Dr. Mayer, nici medicul Witry, nici alţi vorbitori n'au putut stabili de au de-a face cu manifestări sufleteşti patologice, dar natura[illegible]au cu o intervenţie dumnezeească [illegible] o minune.

In şedinţa din ziua următoare s'a citit mai întâi referatul profesorului Dr. Lindworsky din Praga asupra dificultăţilor ce le pun credinţii factorii sufleteşti noetici. Profesorul din Geneva, Dr. Berguer, a ţinut o conferinţă despre raportul omului modern faţă de problemele religioase, pe baza unei anchete întreprinse de Institutul de psihologie religioasă din Geneva. El a arătat cât de mare este indiferenţa laicului cult faţă de aceste probleme, spre deosebire de timpurile anterioare când chestiunile religioase stârneau un interes pasionat. In discuţia ce-a urmat s'a constatat că există totuşi un destul de mare interes faţă de religie, însă nu faţă de partea care se referă la mântuirea individuală, cât faţă de atitudinea socială a ei, faţă de răspunsurile şi binele ce l poate aduce în ordinea colectivă.

In şedinţa din 29 Mai s'a discutat foarte interesant în legătură cu conferenţele din ajun ale Dr. Schweitzer din Berlin şi profesorului Clavier din Montpellier asupra raportului între psihologie şi teologie. Dr. Brandl, subşeful poliţiei vieneze, a arătat cu date statistice că cei mai mulţi cri-

---

— şi înscriindu-se în felul acesta în rândul marilor ctitori duhovniceşti ai şcoalei noastre.

Profesorii academiei noastre teologice la rândul lor, au înţeles gândul arhipăstorului, şi au făcut din acest gând un îndreptar al silinţelor lor de fiecare zi. Au semănat şi în anul din urmă cu entuziasm şi conştienţiozitate sămânţa curată a evangheliei şi a bunelor poveţe peste tot, în sufletele ucenicilor lor, pentru a-i înarma cu armele duhovniceşti, necesare misiunii preoţeşti cărora îşi vor închina viaţa.

In lecţii şi în afară da ele, ei au căutat să limpezească mintea, să cureţe inima celor ce vor fi chemaţi, după vorba pretenţioasă dar justă a unui tânăr scriitor, «îngerii satelor noastre».

Iar acum, la sfârşitul acestui an de apostolat, avem bucuria să constatăm, că cea mai mare parte din sămânţa, împrăştiată de profesorii academiei noastre teologice, a căzut pe pământ bun şi suntem convinşi că la timpul său ea va aduce rodurile de care se vor bucura sămănătorii şi secerătorii deopotrivă. Căci după cuvântul sfintei evanghelii, pe tărâmul duhovnicesc de obicei «altul este cel ce samănă şi altul este cel ce seceră».

De încheere aş dori să adresez câteva cuvinte şi tinerilor cari vor părăsi mâine această şcoală, pentru ieşi la propoveduire în mijlocul poporului.

Greutăţile vieţii preoţeşti şi condiţiile de viaţă a satelor noastre izbutesc adeseori să abată pe preoţi dela preocupările lor firesti.

Grija zilei de mâine, necazurile de tot felul, îi silesc adeseori, să întreruptă contactul cu cartea şi cu problemele spirituale văzute prin prizma trebuinţelor de astăzi.

De aceea, iubiţi absolvenţi, ori în ce condiţie de viaţă veţi ajunge, luptaţi eroic împotriva rustificării, rămâneţi prieteni ai cărţii, păstraţi contactul cu viaţa intelectuală prin cărţi şi reviste, poveţele şi îndemnurile lor să le realizaţi apoi cu entuziasm şi devotament în viaţa de toate zilele. Improspătaţi-vă veşnic arsenalul armelor de luptă duhovnicească şi culturală. Lumea vă va preţui şi cinsti în măsura în care veţi fi îndrumătorii veacului în care trăiţi — şi după măsura strădaniilor voastre curate veţi fi răsplătiţi şi de Hristos, Domnul nostru, în slujba căruia veţi sta.

Cu aceste îndemnuri, pe care le pun la inima celor ce se despart de acest cămin de cultură, gândul meu se îndreaptă mai întâi către bunul Părinte Ceresc, pentru a-i aduce smerite mulţumiri de ajutorul ce ni l-a dat ca să ne facem datoria şi în anul acesta.

Imi împlinesc o firească şi plăcută datorinţă apoi mulţumind înalt Prea Sfinţitului nostru mitropolit Nicolae pentru părinteasca grijă cu care ne-a urmărit silinţele noastre în toată bunăvremea.

Mulţumesc asemenea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc pentru îndrumarea şi sprijinul ce l-a dat muncii noastre şi în anul acesta.

Mulţumind şi Onoratei asistenţe pentru cinstea de care ne-a învrednicit cu prezenţa sa la această solemnitate, anul academic 1930/31 îl declar închis. *Nicolae Colan.*

Ştire ziaristică. La Braşov apare bilunar revista *Năzuinţa* literară, socială, economică; abonamentul anual: 100 lei (a se adresă către: Ion Iordache-Mailat, Braşov, strada Furculiţei de jos, 5). Primul număr, cu simpatică înfăţişare, dă mai mult decât promite. Articole bune şi actuale, semnate de: Ecaterina Pitiş, Maria Baiulescu, Focşeneanu ş. a.

minali ajung aci după ce-şi perd credinţa. El a combătut teza lui Lombroso despre criminalul înăscut, susţinând că omul devine criminal prin înfuinţa mediului începând cu cel din casa părintească.

S'au discutat apoi o mulţime de alte probleme, însă mereu într'un spirit de reverenţă faţă de factorul divin în viaţa religioasă şi cu multă înţelegere pentru importanţa religiei la formarea personalităţii şi la consolidarea societăţii omeneşti.

In 8—10 Septemvrie 1931 se va ţinea în Viena *al XII congres internaţional al catolicilor vechi.* La el sunt invitaţi afară de reprezentanţii catolicilor vechi din toate ţările, reprezentanţii Bisericii ortodoxe, anglicane şi toţi pretinii dintre evanghelici. In invitaţie, reprezentanţii catolicismului vechi din Austria declară modest şi mişcător că nu vor putea prezenta oaspeţilor cadrele puternice ale unei Biserici cu o lungă tradiţie cum e cea din Olanda, ci ei cheamă pe pretini într'o «comunitate bisericească tânără, luptând încă greu pentru consolidarea ei, săracă în strălucire şi bunuri pământeşti». Ei promit însă să prezinte invitaţilor în schimb ceva ce nu se întâlneşte în fiecare zi: «o biserică misionară ce se află încă în plină mişcare de cucerire, câştigând tot mai largi cercuri ale poporului».

Scopul congresului va fi pe lângă încurajarea tinerei biserici austriace, întărirea şi unificarea şi mai mare a catolicilor vechi şi strângerea relaţiilor cu celelalte biserici episcopale.

TABLOUL

catedrelor vacante pe 1 Septemvrie 1931, la şcoalele secundare confesionale rom. ale Arhiepiscopiei rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

I

Liceul ortodox român «Andrei Şaguna» Braşov:

1. Religia, 20 ore, catedra Nr. 1 din Regulamentul personalului didactic al şcoalelor secundare Art. 136.

2. Educaţia fizică 10 ore + sporturi, catedra Nr. 10 din acelaş Regulament.

II

Liceul ortodox român «Avram Iancu» Brad:

1. Catedra cu Nr. de ordine 2. limba română-latină 14 ore.
2. Catedra cu Nr. de ordine 3. limba română 12 ore.
3. Catedra cu Nr. de ordine 5. limba franceză 17 ore.
4. Catedra cu Nr. de ordine 6. limba germană 9 ore.
5. Catedra cu Nr. de ordine 7. istorie 14 ore.
6. Catedra cu Nr. de ordine 8. Geografie-Drept 15 ore.
7. Catedra cu Nr. de ordine 11. Ştiinţele naturale 12 ore.
8. Catedra cu Nr. de ordine 13. Desemn-caligrafie 9 ore.
9. Catedra cu Nr. de ordine 14. Educaţie fizică 14 ore.

Doritorii de a ocupa vreuna din aceste catedre, vor înainta, până la 1 Iulie 1931, Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în *Sibiu,* cereri pregătite conform legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed şi cu dovadă că sunt creştini ortodocşi. Se va da preferinţă candidaţilor cari au şi pregătire teologică.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc, ca senat şcolar, ţinută la 20 Mai 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Pe alt drum

Nu este revistă, ziar cotidian sau conferinţă cu caracter social, care să nu adeverească, decadenţă morală, în care se deapănă viaţa postbelică la noi şi la alte popoare.

Drept ferment de regenerare, factorii vieţii publice indică biserica şi instituţiile ei.

Caracteristic este faptul că acţiunea «mai vie» a bisericii o cer şi unii cari au dislocat din eul lor omenescul ca atare, înlocuindu-l cu porniri care mai degrabă probează instincte de animalism, decât voinţe inspirate de conştiinţă.

Ori de unde ar veni aceste păreri şi tânguiri, rămâne faptul, că viaţa trebue regenerată, adecă: încreştinată şi sfinţită.

La noi, viaţa colectivă înainte de războiu, s'a născuit s'atingă obiectivul politic: idealul naţional.

Biserica, al cărei scop este sfinţirea omului cu ajutorul graţiei dumnezeeşti, a avut partea leului în această acţiune.

In noua formaţiune, a realizării idealului politic prin întregirea neamului, biserica e chemată din nou la activitate intensă, care însă priveşte nu atât colectivitatea ca atare, ci mai ales omul particular; o acţiune care se închide în suflete, pentru a lucra acolo, cu ajutorul voinţi, opera de sfinţenie individuală a lor, lăsând în grija statului întregit, toată lupta pe terenul raporturilor de drept şi al celui economic.

In toiul acestei lupte lumea se va întreba asupra rostului vieţii terestre şi sufleteşti. Atunci biserica, luptând în sfera ei de activitate, va trebui să dea soluţia şi răspunsul ei, asumându-şi rolul adevărat de încreştinare şi sfinţire a sufletelor.

Această luptă între cele două lumi, materială şi spirituală, din care se rezulte o armonizare în sens creştin, fără îndoială prezintă zăgazuri grele de trecut şi pentru unii, şi pentru alţii.

Având în vedere însă calităţile sociale ale creştinismului genuin de-a nu trece peste evoluţia firii şi a aşezămintelor omeneşti şi de a nu-şi impune principiile decât în măsura asimilării spiritului uman;

considerând că învăţătura bisericii nu s'a slujit de legi de constrângere, ci mai vârtos s'a adresat sufletelor luate individual, servindu-se de conştiinţa şi convingerea individuală dobândită prin puterea pildelor de viaţă din creştinism;

întemeiaţi pe adevărul că, în prima epocă a creştinismului, o mică ceată de entusiaşti s'a desprins din lumea legii literei moarte şi a pornit la muncă împotriva unor societăţi cârmuite de aşezăminte vechi, fără a fi investită cu puteri oficiale care s'o apere şi nici cu legi de stat care să diminueze sarcina luptei, ci numai cu puterile conştiinţei;

considerând că biruinţa îş are explicaţia în forţa sentimentului religios, împreunat cu învăţăturile şi pildele creştine, care împacă în sufletele sănătoare setea după adevăr pentru cele mai sfinte, —

acţiunea bisericii va frânge zăgazul, căci scris este «unde umbrează darul sf. Duh, se plămădesc gânduri, probleme şi realizări mari.»

Ţinând seamă de aceste împrejurări, biserica, sprijinită de fiii ei adevăraţi, va realiza, biruind şi timpul şi spaţiul, împărăţia cerută de Mântuitorul prin cuvintele «împărăţia mea nu e din lumea aceasta», sancţionând totodată şi principiul puterilor de ordin politic respectiv, prin porunca să se dea Cezarului ce este al Cezarului, ear lui Dumnezeu aceea ce este al lui Dumnezeu, adecă sfinţirea sufletelor.

Pr. *A. Ştefan.*

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în 14 Iunie cu trenul de seara la Bucureşti participând în 15 l. c. la deschiderea Corpurilor Legiuitoare.

Alegere de protopresbiter. In 11 Iunie a. c. s'a întrunit în Mediaş adunarea protopopească pentru alegerea de protopresbiter al tractului Mediaşului sub presidiul comisarului consistorial Dr. George Proca.

Au fost prezenţi 29 membri. Preotul Ioan Crăciun din Spring a întrunit 11 voturi, păr. protoiereu Dumitru Secărea din Băiţa 7 voturi, păr. Ioan Ştirbeţiu din Brateiu 6 voturi, păr. Chirion Marcu din Şeica-mare 4 voturi şi păr. Nicolae Dorca din Loamnăş 1 vot.

Alegerea a decurs în ordine.

Turneul Corului Academiei teologice din Sibiu. Corul Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, sub conducerea dlui profesor N. Oancea, va face, în a doua jumătate a lunei Iunie, o excursie prin Bucovina şi Moldova atât de bogate în monumente de glorioasă viaţă bisericească şi naţională. In drum Corul va concerta în următoarele oraşe: 1. Târgu-Mureş (23 Iunie); 2. Câmpulungul Moldovei (24 Iunie); 3. Cernăuţi (25 Iunie); 4. Botoşani (26 Iunie); 5. Iaşi (27 Iunie); 6. Miercurea-Ciuc (28 Iunie).

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, cumcă Prea Ven. Cons. Arh. cu Nr. 4642 din 2 Iunie a. c. a dispus ţinerea examenelor de capacitate (diplomă) pentru elevii absolvenţi ai şcoalei de cântăreţi în zilele de 22, 23 şi 24 Iunie a. c. având fiecare elev a produce dela oficiile parohiale respective un certificat de practică cantorală. Pentru a se putea începe Luni în 22 Iunie la ora 7 a. m. lucrările în scris, elevii se vor prezenta la această şcoală în 21 Iunie a. c. — Directorul şcoalei de cântăreţi: Pr. *Ştefan Moraru.*

Unde ar fi norocul! La deschiderea parlamentului, unul dintre confraţi rezumă principalele îndreptări ce le aşteaptă ţara dela guvern. Intre altele, ar fi de dorit să se realizeze: Desfiinţarea sinecurelor şi cheltuelilor de lux; reducerea *tuturor* salariilor la maximul şi paritatea dinainte de războiu; desfiinţarea legii concordatului preventiv; desfiinţarea (sau, mai bine, îndreptarea) legii administrative; desfiinţarea impozitului *global* şi complimentar; acord în preţut produselor industriale şi al celor agricole; justiţie repede; pedepse pentru vinovaţii de risipă sau de furtul banului public ş. a.

Cursurile Universităţii Populare «Nicolae Iorga» din Vălenii de munte se ţin între 15 Iulie şi 15 August 1931. Căminuri şi o cantină vor funcţiona ca în anii trecuţi. Inscrieri se fac la adresa: «Universitatea pop. N. Iorga», Bucureşti I, Bdul Schitu Măgureanu 1.

Un memoriu al I. P. S. Sale mitropolitului Pimen al Moldovei a cerut dlui primministru N. Iorga ca, în calitatea sa de apărător al credinţei şi al artei româneşti, să dispună ca deţinuţii din închisoarea Galata Iaşi să fie mutaţi în altă parte, şi mânăstirea să fie redată menirii pentru care a fost înălţată. Dl prof. N. Iorga, însuşindu-şi întru toate cererea mitropoliei moldovene, a intervenit în acest senz la ministerul de justiţie, dorind ca în general mânăstirile să fie redate misiunii lor creştine.

Moneda metalică având efigia Regelui Carol II, comandată în Anglia, va fi pusă curând în circulaţie. Nouăle monede, de 20 şi 5 lei, sânt în valoare de două miliarde lei.

Adunare generală. Pentru reorganizarea «Asociaţiei absolvenţilor şcoalei textile», cât şi organizarea «Asociaţiei absolvenţilor şcoalei de arte şi meserii de orce grad din Transilvania», se ţine adunare generală în ziua de 28 Iunie c. în sala Prefecturii Judeţului Sibiu.

Promovat. In ziua de 7 Iunie 1931 a fost promovat la Facultatea de medicină veterinară doctor în ştiinţele medicinei veterinare dl *Liviu Petrişor,* fiul consilierului mitropolitan Traian Petrişor.

«Zidul plângerilor», La cererea guvernului britanic, Liga naţiunilor instituise o comisie spre a stabili drepturile arabilor şi evreilor asupra «Zidului plângerilor» dela Ierusalim, unde s'au petrecut cunoscutele dis-ordini din 1929. Comisia a publicat acum raportul său, care conchide că «Zidul plângerilor» este proprietatea arabilor; în acelaş timp, evreii vor trebui să aibe acces la «Zidul plângerilor» pentru practicile lor religioase, dar în condiţii bine stabilite şi fără a se produce turburări de o parte sau de alta.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrală. Duminecă 21 Iunie va predica prof. M. Neagu.

Adunarea generală extraordinară a Societăţii române de înmormântare din Sibiu, convocată pe 14 Iunie a. c., neîntrunindu-se numărul cerut de membri, se va ţinea Duminecă în 21 Iunie c. la aceeaş oră, în acelaş local şi cu aceeaş ordine de zi. *T. Popovici,* dir. preş.

Cu începere dela 11 Iunie 1931 Direcţiunea băilor Ocna-Sibiului pune la dispoziţia publicului vizitator un autobus al societăţii tramvaelor electrice din Sibiu. Acest autobus foarte confortabil va circula zilnic deocamdată cu următorul orariu: din Sibiu pleacă dela Hotel Bulevard la orele: 8·30, 10·30, 13, 15·30, 17, 18·30, din Ocna-Sibiului pleacă la orele: 9·15, 11·15, 13·45, 16·15, 17.45, 19·15. O staţie condiţionată va fi în Piaţa Regele Ferdinand în faţa magazinului «Motor-Lux» în Sibiu şi la lacul Brâncoveanu în Ocna-Sibiului. — Preţul unei curse este 20 lei. Biletele de băi se pot primi în autobus.

CARŢI ŞI REVISTE

«Biblioteca poporală a Asociaţiunii» («Astra») apare lunar. In 1931 s'au tipărit până acum următoarele numere: (181) *«Ingerul a strigat»,* poezii naţionale de I. U. Soricu. Poeziile acestea sunt potrivite de declamat la festivaluri, la şezători literare, la serbări şcolare. Subiecte: Iubirea de ţară, Tudor Vladimirescu, Andrei Şaguna, A. Iancu, religia mântuitoare. — (182) *«Marii cântăreţi»:* Alexandri, Coşbuc, Alexandrescu»,— 3 conferenţe de Ion Agârbiceanu. — (183) *«Arhanghelul dela Turda».* «Icoane din Istoria uciderii lui Mihai Viteazul». Povestire istorică de A. Nanu. O povestire dedicată tineretului român. Ni se descrie uciderea dela Turda. — (184) *«Ce trebue să ştim despre boalele molipsitoare?»* de Dr. Iosif Stoichiţa. (185) *Povestiri* poporale, de Ioan Pop-Reteganul. — Fiecare număr 10 Lei. Se află la: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Nr. 272/1931 (30) 1—3

Concurs

In conformitate cu hotărârea Prea ven. Cons. arh. Nr. 1847 Plen. dela 2 Martie 1931 se publică concurs pentru întregirea protopopiatului ortodox-român al Sebeşului, cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1) Venitele parohiale din parohia I Sebeş cu salarul de paroh dela stat.

2) Locuinţa din reşedinţa protopopească.

3) Salarul protopopesc.

4) Diurnele dela vizitaţiunile protopresbiterale.

Concurenţii să-şi înainteze cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, Prea Ven. Cons. arh. ortodox-român din Sibiu, în terminul indicat.

Sebeş, din şedinţa consiliului protopopesc, ţinută la 14 Mai 1931.

Preş. cons. prot.:
Prot. Dr. V. Oană
adm. prot.

Secretar:
Gheorghe Albu

Nr. 4355.

«Aprobat»

Sibiu, din şedinţa plenară ţinută la 2 Iunie 1931.

Consiliul Arhiepiscopesc.

Nr. 136/1932 (25) 1—3

Concurs repetit

Se publică concurs, cu termin de 30 de zile dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Râuşor**, din tractul protopopesc Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B., următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: *a)* 2 jug. cat. 1097 st. p. arător; *b)* 107 st. p. grădină; *c)* 114 st. p. livadă; *d)* 12 jug. cat. păşune (în indiviziune cu comuna); *e)* 1 jug. cat 846 st. p. cimitir. (Toate de dinaintea reformei agrare).

2. Două mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare casă (77 fumuri).

3. 77 zile de lucru.

4. Stola obişnuită.

5. Salariul, întregire dela Stat,

Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. Jiu, sediul Petroşeni, jud. Hunedoara, în terminul prevăzut. Candidaţii se vor prezenta, în vr'o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică, pentru a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşeni, la 3 Martie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protoiereu

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

P. T.

Aduc la cunoştinţa P. On. dni protopopi şi On. dni preoţi, precum şi On. public, că am redeschis din nou

FRIZERIA „BOULEVARD"

în edificiul P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, aranjament pentru dni, precum şi tuns de dame, unde Onor. public va fi servit conştiencios şi după dorinţă.

Pentru concursul cel mai larg şi binevoitor semnez

Cu toată stima

2—3(23) **I. Tălmăcean**

Sibiu, Piaţa Unirii 10.

Sprijiniţi intreprinderea românească!

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu preţuri moderate

Mersul trenurilor

— **Gara Sibiu** —

	Pleacă spre:	Sosesţe dela:
Alba-Iulia	6^{51}, 14, 17^{06}	8^{05}, 17^{04}, 21^{39}
Braşov, Făgăraş	5^{14}, 12^{23}, 18^{14}	11^{38}, 19^{45}, 8^{04}
Cisnădie	5^{45}, 13^{15}, 18	7^{30}, 14, 19^{34}
Copşa-mică	3^{35}, 10^{25}, 12^{50}, 15^{20}, 19^{8}, 22^{55}	3^{37}, 9^{27}, 14^{55}, 16^{47}, 20, 0^{21}
Ocna-Băi	8^{40}, 11^{43}, 20^{45}	9^{54}, 12^{48}, 23^{39}
Peatra-Olt, Buc.	6^{50}, 15^{05}, 20^{15}acc.	23^{50}, 12^{40}, 10_{ac}
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{03}
Vurpăr	16^{05}	7^{46}

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (22) 4—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştale Lei 20.—

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte

studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu

Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 24 Iunie 1931 Nr. 47—48

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sărbătoare națională

— Jubileul domnului Profesor Nicolae Iorga —

In ședințe omagiale, Parlamentul, Academia Română, Universitățile din țară, și până la cele mai modeste asociații culturale, au ținut să sărbătorească ziua de *18 Iunie* 1931, când marele cărturar și apostol al neamului, dl Prof. **Nicolae Iorga,** a împlinit 60 ani de viață.

Cu acest prilej ni-am dat seamă din nou câtă muncă prodigioasă a desfășurat, în toate domeniile publice, ilustrul sărbătorit, a cărui viață se împletește în adevăr cu însăși viața poporului român.

E firesc, când, Ardealul mai ales, se asociază la șirul nesfârșit al acelora, cari își manifestează sentimentele de recunoștință și admirare pentru activitatea strălucită națională, istorică și literară, a sărbătoritului de astăzi, care înainte cu treizeci de ani, în călătoriile sale prin ținuturi robite, a desgropat și a dat viață faptelor uitate ale smeriților noștri preoți și săteni, martiri fără nume, alcătuindu-le istoria culturală și slujind tot odată ca îndrumător tuturor cercetătorilor mai noi, preocupați de trecutul Ardealului.

Din vasta activitate, istorică și literară și culturală, a dlui Prof. N. Iorga, nu putem, în aceste rânduri restrânse, nici măcar să pomenim sumar lucrările monumentale ale geniului său. Intr'o bibliografie, nu tocmai nouă, scrisă de Pr. *Ștefan Meteș*, istoric de seamă al bisericii noastre, se constată că opera istorică a profesorului Iorga conține *peste o mie* de titluri de lucrări; — ceea ce însă nu l-a oprit să muncească și să producă, și în alte domenii ale vieții, cele mai rodnice rezultate.

Făuritor de suflete și pregătitor al marei uniri naționale, N. Iorga a înființat Universitatea de vară la Vălenii de Munte, unde numeroși tineri și mai puțin tineri ardeleni, între dânșii preoți, ani de-a rândul s'au inspirat, pentru a deveni harnici misionari ai unui ideal ce avea să se împlinească. Nimeni, până la marele dascăl dela Vălenii de Munte, n'a dovedit o mai desăvârșită înțelegere pentru necazurile și suferințele din Ardealul prigonit, alinând durerile, îmbărbătând și luminând.

Se împlinesc tocmai douăzeci de ani, decând, în discursul său ținut în parlament, dl N. Iorga a apărat cu temeinice argumente *autonomia* bisericească. Dacă biserica noastră a decăzut, «este că n'a fost lăsată în rosturile ei bisericești, că statul s'a amestecat în socotelile ei bisericești». Loviturile aplicate acestei autonomii, — în vechiul regat încă pe la mijlocul veacului trecut, ear după întregirea țării și în ținuturile desrobite, — sânt fapte ce nu țin seamă de ființa bisericii. Ce este această biserică? Dl N. Iorga declară, în discursul amintit, că este o «instituție de ordin divin, cu principiile sale imutabile și are e jurisdicție care pleacă dela acele principii și forme de cârmuire, de administrație, care sânt în legătura cea mai strânsă cu însuș spiritul bisericii» și că «biserica, atâta vreme cât s'a călăuzit de sine, ni-a dat arhierei vrednici, ni-a dat o viață exemplară și au izvorât din ea foloase mari pentru viața culturală, pentru viața morală, pentru viața noastră națională în genere». —

Reputația profesorului și parlamentarului Nicolae Iorga s'a întins de mult departe peste frontiere. Intreg Apusul, și de curând Statele-Unite americane, cu așezămintele lor de cultură, se închină cu respect și admirare cărturarului român Nicolae Iorga.

La vârsta de 60 de ani Prof. Iorga primește sarcina de a fi întâiul sfetnic al tinărului Suveran.

Viață lungă și activitate fecundă îi dorește și în această calitate fiecare bun cetățean al patriei.

Biserica ortodoxă română, care are fericirea și mândria să numere pe actualul sărbătorit printre ai săi, dorește marelui său fiu îndelungime de zile cu multă sănătate, implorând Cerul să îndrepte pașii urmașilor săi să meargă pe aceleași urme, de *muncă și cinste*, care îl caracterizează în tot ce a creiat pentru neam și biserică.

Un conflict local cu semnificație generală

Infricoșata scenă din pustie, petrecută între Hristos și diavolul, apare cu regularitate în conflictele dintre biserică și stat.

Reapare azi în Italia între papă și duce. In ordinea politică se tălmăcește așa că un concordat, încheiat înainte cu doi ani, se clatină.

Lumea vede pe scenă Vaticanul și fascismul. Papa și ducele nu se luptă pentru amuzarea spectatorilor, ci pentru a se decide: mai poate biserica coborâ în arena vieții politice și care pot fi sorții biruinței în această luptă.

Pentru orce înțelegător al situației, papa reprezintă medievalismul, iar ducele prezentul.

Când s'a cunoscut mult trâmbițatul tratat lateran, toată lumea credea că s'a realizat un act memorabil. Dar nimenea nu încumeta să facă prorociri optimiste cu privire la rezultatele practice ale acelui act.

La prima vedere, papa n'a câștigat nimic. Puterea temporală a papei de mult a fost așezată în mormânt pecetluit.

Dar sub raport religios, câștigul papei nu poate fi ignorat. Catolicismul a fost recunoscut religie de stat, Vaticanul numește episcopii, căsătoria religioasă e obligătoare, iar școlile de stat au introdus învățământul religiei.

De altă parte «prisonierul din Vatican» a obținut un prestigiu moral mai însemnat decât «protejatul» Italiei.

Dar Mussolini își făcuse socotelile sale, să prefacă papalitatea într'o instituție italiană și eventual într'o unealtă de realizare a aspirațiilor politice naționale.

Lumea externă și-a dat seama că imperialismul papal, pus în slujba naționalismului italian, ar putea deveni o amenințare a păcii europene.

Italienizarea papalității însă reduce prestigiul ei în lume. «Cartea Albă», pe care o pregătește Vaticanul e o primă demonstrație și o mobilizare ocultă a forțelor de luptă.

Vaticanul nu improvizează planurile stategice ori câte surprize s'ar stârni pe suprafața globului.

Deocamdată «Cartea Albă» va urma dictonul: fortiter in re, suaviter in modo!

Dela încheerea concordatului, Vaticanul glăsuește prin enciclici răsunătoare. In cea mai recentă enciclică, combate socialismul și îndeamnă pe catolicii din lume să nu dea ascultare acestei religii sociale anarhizante, anticlericale și ateiste.

Ducelui i-a cerut să interzică accesul pelerinilor protestanți de pe continent, în Italia, cari seamănă microbii răsvrătirii în contra autorității spirituale, și să interzică propaganda protestantă în Italia. Mussolini a răspuns că deși catolicismul e religie de stat, libertatea conștiinței n'o poate stingherì. Când ar fi consimțit Mussolini la pretențiile Vaticanului, o mulțime de state europene ar fi fost gata să revizuiască libertățile acordate catolicilor locali.

Cu toate acestea Mussolini va respecta concordatul. Când l-a încheiat, frica împărățeà în Europa. Statele se temeau de invaziile armate de peste hotare și de comuniștii lăuntrici.

Mussolini a cedat câteva pogoane teritoriale și compensații pecuniare și s'a aliat cu Internaționala neagră în contra Internaționalei roșii.

Biserica luptă pentru proprietate, stabilitate, morală și pentru proletariatul disciplinat.

Ducelui nu i s'a cerut o mărturisire de credință și de loialitate față de doctrina bisericii.

Papa, cât timp a fost închis între zidurile Vaticanului, a fost

martir şi zeu, iar ca ministru al religiei oficiale poate devenì iarăşi om.

Motive politice au determinat prisonieratul şi tot raţiuni politice i-au dat desrobirea.

Când papii erau putrezi de bogaţi şi dictau în lume, s'a ridicat un om modest, care înaintând pe treptele umilinţei şi ale sărăciei a ajuns la gradul cel mai înalt de sfinţenie şi de fericire. Influenţa lui Francisc a crescut şi a eclipsat strălucirea autorităţii papale, care poruncea şi pe depsea.

Din sărăcie, Francisc din Assisi şi-a creiat o regalitate. La curţile împărăteşti o sută de servitori slujesc pe Suveran, iar servitorul din Assisi slujea la o sută de suverani ai mizeriei.

Pe măsură ce focul luptei se încinge între Vatican şi duce, pentru întâietate, lumea se întoarce cu sufletul său la vremea lui Francisc de Assisi, preferind să aibă conducători cu autoritate dar cu influenţă, decât conducători cu autoritate şi fără influenţă.

Tr. Scorobeţ.

LUI TAKE IONESCU. Statuea în bronz, ridicată de poporul recunoscător lui **Take Ionescu,** *s'a desvelit în capitală în ziua de Duminecă 21 Iunie 1931. A fost comemorat bărbatul de stat, cu rol covârşitor în viaţa publică a ţării, «marele european»* **Take Ionescu,** *unul din înfăptuitorii fruntaşi ai unităţii noastre naţionale. Neamul întreg, al acestei ţări întregite prin vrednicia lui, a participat cu tot sufletul la solemnitatea măreaţă de Duminecă. Numele ilustrului patriot rămâne înscris pe vecie în Cartea neamului românesc.*

Noul parlament

— Primele şedinţe. — Validările. — 18 Iunie. — Cuvintele arhiereilor noştri la această ocazie. —

Corpurile legiuitoare, convocate în sesiune extraordinară, s'au întrunit în 15 Iunie 1931, după celebrarea serviciului divin dela Patriarhie, în sala de şedinţe a Camerii.

La intrarea în Cameră a M. Sale Regelui, urmat de Marele Voevod Mihai şi de A. S. R. Principelui Nicolae, Suveranul este aclamat cu însufleţire de toţi senatorii şi deputaţii, ear publicul numeros din tribune se asociază la această manifestaţie entuziastă.

M. Sa Regele ceteşte cu glas limpede Mesajul Tronului, amintind aleşilor naţiunii marile îndatoriri ale tuturora: înţelegerea adâncă a trebuinţelor ţării, sprijin lucrărilor de creaţiune, pentru a întări încrederea şi siguranţa în munca ce ne stă înainte.

Mult ovaţionate sânt cuvintele Suveranului relativ la armata ţării şi la statele aliate.

Fără a prezenta pentru moment un mai vast program, mesajul conţine şi următoarele părţi:

Noua reprezentanţă naţională, în care se întâlnesc toate partidele şi grupările politice, are sarcina deosebit de grea ca, lăsând la o parte pentru o vreme tot ceeace le desparte, să aducă la îndeplinire măsurile menite a face din această ţară binecuvântată şi din popoarele ei, în fruntea cărora, prin vechime, muncă, vitejie şi sacrificii, stă naţia românească, ceeace o lungă tradiţie şi bogăţia neasemănată a tuturor producţiilor impun ca o sacră datorie.

Tristul spectacol al unor continue neînţelegeri, care pot compromite instituţia parlamentară însăşi, ale cărei origini le găsim şi în propriul nostru trecut, trebue să facă loc unei conlucrări spornice, singura în stare să înzestreze statul şi ţara cu aşezăminte durabile, nesupuse schimbărilor dela un regim la altul.

A trezì iniţiativele adormite, a le armoniza în iubirea pentru ţară, a respecta acţiunea de stat menită a da forme acestei armonii, în aceasta stă soluţia cea mare a greutăţilor care nu pot dispărea fiind soluţionate numai pe latura orânduirilor de ordin material.

Veţi avea să simplificaţi în toate domeniile un aparat de stat prea greu pentru o societate al cărui caracter a rămas în mare parte pe linia vechilor datini şi care se cere îndreptată altfel, decât printr'o greoae legislaţie, în aspiraţiile ei către o viaţă modernă.

Ori unde se va cere îndreptarea legislaţiei actuale, veţi avea să daţi guvernului Meu concursul domniilor voastre pentru o prefacere îndrumată pe calea orânduirii definitive a aşezămintelor publice.

Economiile pe care sântem nevoiţi să le facem nu vor atinge întru nimic organizaţia şi desvoltarea apărării noastre naţionale.

Inviorarea şi ridicarea producţiei agricole este condiţia de căpetenie a însănătoşirii vieţii noastre economice.

In materie de învăţământ, vi se va aduce pentru legiferare numai ce nu se poate rezolvì pe cale de regulament într'o acţiune mai potrivită cu nevoile sufleteşti ale ţării. Proectele de legi vor privi libertatea universităţii, uşurarea învăţământului secundar şi simplificarea examenului de bacalaureat...

Relaţiunile noastre cu toate ţările continuă a fi amicale şi se va face tot ce e cu putinţă pentru a le întări încă mai mult. Rămân neatinse legăturile noastre cu statele aliate, cu care sântem legaţi prin glorioase amintiri şi prin dorinţa de a păstra rezultatele drepte la care împreună cu dânşii am ajuns, ţinta noastră fiind întărirea acelei solidarităţi internaţionale care e singura bază posibilă a civilizaţiei cu atâta greutate întemeiată prin secularele silinţi comune, căci liniştea de care lumea are nevoie atât de mult nu poate fi dobândită prin schimbările hotarelor, ci prin desfiinţarea divergenţelor morale. Guvernul Meu va căuta a face cât mai însufleţită prin interese economice şi legături culturale această colaborare.

*

De remarcat că, în vremea ce altădată validarea alegerilor se discuta săptămâni întregi, Adunarea deputaţilor actuali *a validitat alegerile în trei zile.*

*

Parlamentul a sărbătorit, în 18 Iunie, aşa cum se cuvine, pe marele patriot Nicolae Iorga.

Toate grupările politice, care au ţinut să se ridice mai pe sus de patimile mărunte, şi-au rostit cuvântul omagial pentru N. Iorga, atât la cameră, cât şi la senat.

Omagiul ardelenilor l-a tălmăcit, în cameră, dl *Gh. Moroianu*, zicând:

Noi vă mulţumim cu recunoştinţă pentru tot ce aţi făcut în trecut pentru noi, ardelenii, şi pentru tot ce veţi face în viitor pentru întreaga noastră naţie şi pentru această bună ţară a noastră, România întregită, şi vă mulţămim şi pentru acest spirit de iubire, înţelegere şi solidaritate între fraţi ce emană dela dv., dar nu numai între fraţi, ci şi între noi românii şi celelalte popoare colocuitoare ale ţării, căci în această apropiere sufletească, în această înţelegere frăţească, în această solidaritate între noi toţi, în acel respect şi sprijin reciproc al bunurilor noastre morale şi culturale comune şi al tradiţiilor noastre, stă cu drept cuvânt pacea şi buna stare a patriei noastre şi întărirea tot mai puternică a temeliilor regatului, pe care le preconizaţi dv. şi a Tronului, dela înălţimea căruia, cu ochii săi de vultur, iubitul nostru Rege Carol II veghează zi de zi, ceas de ceas, la destinele luminoase ale poporului nostru...

*

In senat, după o măeastră cuvântare a preşedintelui său, dl *Mihai Sadoveanu*, a rostit I. P. S. Sa *Pimen*, mitropolitul Moldovei şi Sucevei, următoarele:

FOIŞOARA

Mai aproape de Tine Doamne

— 11 VI 1931 —

O dimineaţă curată, frumoasă, senină. Razele soarelui chemător mângâie obrajii plini de sănătate ai credincioşilor dornici de-a se urca pe Piatra Craiului, ca acolo să se închine, să se roage.

Plecăm dela biserică la ora 7 a. m. în dangăt lin de clopot, cu inimile podidite de fiorii credinţei, cu sufletele încălzite de nădejdea împlinirii rugăciunilor noastre.

Ieşind din comună, şirurile noastre se măresc. Alte pâlcuri vesele sânt înaintea noastră, altele vin grăbite să ne-ajungă.

După trei sferturi de drum pietros, trebue să urcăm mult... mult, pe cărări cu cotituri...

Şi am urcat trei ore şi un sfert. Urcuşul e greu pentru unii, uşor pentru alţii.

Au urcat doamne, domnişoare, femei tinere şi bătrâne, fetiţe, copii, feciori, bărbaţi şi bătrâni, au urcat încet, domol, cu hodine multe.

A urcat şi o femee, în braţe cu un copil.

Când am ajuns la mijlocul drumului am făcut o hodină mai lungă.

Prăpăstiile dela picioarele noastre sânt sublime în măreţia şi splendoarea lor. Măgura, Peştera, Şirnea, Fundata, Moeciul de sus şi Cheia, sânt numai puncte albe, răzleţite pe un enorm covor verde.

Şoseaua Bran—Câmpulung pare un şarpe mare, alb, lung tolănit în bătaia razelor solare.

Stânile pitite la pământ...; brazii ce freamătă lin, dulce, fermecător; svonul chemător ce tremură molcom în văgăuni; fuioarele de ceaţă ce se revarsă peste creste văduvite de verdeaţă, ne mişcă.

Sutele de oi ce pasc pe coaste, oferă o priveliştе înălţătoare.

Dară nu-i timp de privire, trebue să plecăm, să urcăm, căci mai e mult până sus. Şi plecăm, cu voie bună, cu glume, cu povestiri.

Ajungem după ora 11. Ne hodinim o jumătate de oră.

Când m'am ridicat depe covorul verde, ca la un semn dat, toată lumea a fost în picioare, gata de rugăciune.

Trei-patru sute de fiinţe rugătoare, în preajma a lor două cruci bătute de vremuri, sub fâlfâirea falnică a praporului, pe vârful Pietrii Craiului, e un tablou măreţ, emoţionant.

Ne simţiam cu toţii smulşi din uriaşa frământare a lumii, ne simţiam: Mai aproape de Tine, Doamne!

Duhul Domnului se revarsă asupra noastră în valuri de călduroase miresme duhovniceşti şi toţi eram într'un gând.

Inimile noastre înrâurite de puterea rugăciunii, sufletele noastre avântate de puterea credinţii, plutiau într'o covârşitoare atmosferă duhovnicească.

S'a făcut sfinţirea apei. S'a săvârşit rânduiala dela ploaie prea multă şi s'au cetit trebuitoarele molitve.

Poporul dreptcredincios din Zarneşti ia parte activă prin cântări la astfel de slujbe.

Ce tablou frumos: Protopopul Branului, în fruntea alor 300—400 închinători să preamărească pe Dumnezeu cu cântări de laudă pe Piatra Craiului, iară jos, în adâncime pe malul Bârsei, clopotele celor două biserici să vestească tuturora ruga noastră şi slujba ce-o oficiază în acelaş timp preotul Pană în biserica Sf. Nicolae.

Când s'a cântat: Mântueşte Doamne poporul tău... şi Stăpână primeşte rugăciunile robilor tăi... toată ceata închinătorilor a cântat aşa de frumos, aşa de fermecător, aşa de înălţător, încât m'a înrâurit profund.

Am fost cu toţii numai o inimă, numai un suflet, robit de Domnul.

Vai, numai în astfel de momente te convingi profund de energia credinţii credincioşilor ce-i păstoreşti.

La urmă am vorbit, puţin. Nu ştiu ce-am vorbit. Căci atunci când vezi credinţa în toată limpezimea şi realitatea ei; atunci când te simţi aşa de aproape de Dumnezeu, când pu-

Neamul românesc este în zi de sărbătoare; neamul românesc sărbătoreşte pe cel mai mare învăţat şi dascăl al său.

Biserica ortodoxă română al cărei trecut, marele învăţat Nicolae Iorga l-a răscolit şi l'a evidenţiat ca o instituţiune culturală naţională, românească, se asociază din toată inima şi binecuvintează sărbătorirea marelui învăţat Nicolae Iorga. (*Aplauze prelungite*).

Nu eu am să înşir toate lucrurile pe care Nicolae Iorga le-a desăvârşit până acum, dar îi dorim ca să desăvârşească încă multe în decursul vieţii sale.

Mă voi mărgini, numai, a ruga pe bunul Dumnezeu, să dea sănătate marelui nostru dascăl Nicolae Iorga, să trăiască şi să conducă mai departe cultura neamului nostru românesc, nu numai în limitele României întregite. dar şi în toată lumea aceea mare, — lucru pe care deja l-a început...

I. P. S. Sa mitropolitul *Gurie* al Basarabiei:

Domnule preşedinte, domnilor senatori, mă simt dator ca mitropolit al Basarabiei, să exprim de pe acestă tribună, dragostea moldovenilor dintre Prut şi Nistru, dragostea drept credincioşilor şi admiraţia noastră dlui Nicolae Iorga, care în cercetările sale istorice, nu a uitat de provincia noastră dintre Prut şi Nistru, şi pe când încă se găsea sub ruşi ne-a vestit şi ne-a cunoscut că sântem sânge din sângele românesc şi sântem urmaşii şi plăeşii lui Ştefan cel Mare: şi cu aceste scrieri ne-a îmbărbătat pe noi şi ne-a făcut să ne cunoaştem obârşia noastră, ca în vremea când va sosi ceasul să fim gata ca să zicem că suntem români şi vrem ca români să ducem o viaţă în vecii vecilor. (Aplause).

Şi după războiu, după unire, dl Iorga cu toată dragostea a scris despre Basarabia şi ne-a luminat minţile noastre în chestiunea naţională şi patriotică, pe care noi înainte de războiu în vremea ruşilor nu o puteam cunoaşte, căci cu greu pătrundea carte românească între Prut şi Nistru.

Avem admiraţie faţă de întreaga viaţă a dlui Iorga, în direcţiunea bisericii, prin care cercetări dl Iorga a descoperit şi a luminat viaţa românească despre însămnătatea bisericii în creiarea şi consolidarea neamului nostru românesc. Dela dânsul am înţeles, ce mult au lucrat pentru ridicarea culturii noastre, mitropoliţii, episcopii, arhimandriţii, monahii mânăstirilor şi chiar bisericile parohiale. Pentru aceasta, mă simt dator să-i aduc omagiile mele şi să-i exprim respectul meu şi să i doresc dela bunul Dumnezeu ca să mai trăiască încă mulţi şi fericiţi ani, să-şi vadă îndeplinit acel ideal de consolidare a bisericii pe care îl are.

Să trăiţi ani mulţi fericiţi! (Aplauze îndelung prelungite). —

Mulţumind tuturora pentru sărbătoreştile cuvinte, dl N. Iorga a răspuns că cel mai frumos omagiu ce i se poate aduce de acest parlament este, ca el să slujească interesele ţării, «care sufere de multe suferinţe şi pe care o putem îndrepta numai cu toţii împreună»...

*

Preoţii nostri parlamentari au avut la Cameră, o consfătuire, în legătură cu apărarea intereselor bisericii ortodoxe.

S'a opinat, ca preoţii ortodocşi cari fac parte din parlament să aibă cât mai dese întrevederi, pentru o conlucrare comună în ce priveşte nevoile bisericii.

In acest scop, cu prilejul rectificării bugetului reprezentanţii clerului în parlament, vor cere guvernului să repare nedreptăţile create sub regimul trecut bisericii ortodoxe. Se ştie, că prin bugetul actual cultele minoritare au fost favorizate în detrimentul bisericii ortodoxe, neţinându-se seamă, la repartizarea subvenţiilor, de principiul proporţionalităţii stabilit de regimul cultelor.

Desfiintare de şcoale. Din motive financiare, dar şi din alte motive, s'a hotărât desfiinţarea, pe data închiderii anului şcolar, a unui număr însemnat de şcoale. Sânt desfiinţate 50 de licee şi gimnazii din Ardeal şi din celelalte părţi ale ţării, mai multe şcoale profesionale, normale şi seminarii. Consiliul de inspectori generali este ocupat de problema deplasării numărului de profesori rămaşi fără catedră.

M. Sa Regele felicită pe dl Prof. N. Iorga

Eată scrisoarea pe care MAJESTATEA SA REGALE a adresat-o Domnului Profesor N. Iorga, Preşedintele Consiliului de miniştri, cu prilejul împlinirii a 60 de ani:

IUBITUL MEU PREŞEDINTE AL CONSILIULUI,

In această mare zi în care împlineşti 60 de ani, vin cu tot sufletul să urez aceluia care Mi-a fost un scump profesor şi prieten în zilele negre, ani mulţi fericiţi şi multă putere spre a putea duce la bun sfârşit frumoasa operă de guvernare ce ai întreprins.

Atâtea decenii ai fost acela care ai însufleţit şi ai îndrumat pe calea patriotismul adevărat tineretul patriei, azi când serbezi această aniversare a unei jumătate de veac, plus zece, închinat culturii ţării, eşti într'o situaţie care îţi dă prilejul de a îndruma sufleteşte întregul popor.

Cu sentimente de deosebită dragoste către omul de înaltă cultură şi către acel care conduce guvernul Meu, îţi reînoesc felicitările Mele cele mai calde şi mai sincere.

Să-ţi dea Dumnezeu sănătate şi putere pentru mulţi ani de azi înainte.

Bucureşti, în 8 VII. 1931.

CAROL

Preşedintele Agrului era să ajungă subsecretar de stat? Ziarul Dimineaţa din 20 iunie publică ştirea că dl Dr. Iuliu Haţiegan a recomandat la început ca subsecretar de stat pentru Ardeal pe dl Valer Pop, deputat ales pe listele «Uniunii naţionale» şi preşedintele «Asociaţiei generale a românilor uniţi» (A. G. R. U.). Dl Iorga ar fi renunţat însă la numirea dlui Valer Pop la inzistenţele unor ierarhi ortodocşi. Ziarul Dimineaţa condamnă pe dl Iorga că n'a respins «de plano amestecul unui considerent atât de puţin serios în decisivele vieţii politice»; că prin această faptă «redeşteaptă luptele religioase din Ardeal şi convicţiunea românilor uniţi că sunt trataţi cu vitregie de către oficialitatea românească».

Naivităţi de acestea (să fie uneori şi altceva?) întâlnim destul de des în presa de peste munţi. Şi am ruga pe informatorii acelor ziare să se mărginească la descrierea simplă a faptelor de natura aceasta (când le cunosc) atunci când prin calitatea lor sau prin alte împrejurări sânt puşi în imposibilitate de-a cunoaşte rezorturile intime ale faptelor pe cari le descriu.

Dl Valer Pop este preşedintele «Acţiunii catolice», care între uniţi poartă numele de Agru. Iar «Acţiunea catolică», infiinţată şi impusă de papa actual, Pius XI, în toate ţările, ca să strângă sub steagul său pe toţi mirenii catolici şi toate organizaţiile lor, nu e o societate pentru îngrijirea cultului, sau pentru predicarea virtuţilor, ci una de luptă împotriva principiilor necatolice în orce domenii s'ar manifesta: în economia politică, în educaţie, în filozofie, dar mai ales în politică. Este un fel de ligă, care ca şi cea antisemită b. o., se deosebeşte de partid doar prin faptul că nu activează ca acela numai în vederea puterii, ci se foloseşte şi de alte multe căi pentru a-şi impune principiile sale în toate planurile vieţii, şi încă prin aceea că are în vedere nu toate elementele componente ale societăţii, ci numai pe unul (în cazul nostru pe catolici).

Că lucrul ştă aşa, o dovedeşte faptul că statutele acestei organizaţii opresc pe conducătorii ei locali sau dela centru să arate vreo unilateralitate politică şi să primească vre-un rol oficial în vreun partid. O dovedeşte apoi faptul, că într'o mulţime de ţări ea a şi ajuns în conflict cu guvernele. Se cunosc turburările din Italia tocmai din motivul «Acţiunii catolice».

Cum ar servi deci dl Valer Pop interesele Ardealului, care-i o provincie cu atâtea categorii sociale şi religioase, cu pretenţii şi cu nevoi cari de multe ori se bat cap în cap, când domnia sa e silit prin calitatea ce-o are să promoveze bunăstarea politică a uniţilor. Domnia sa este prin calitatea de preşedinte al Agrului un *avocat* al uniţilor, al unei părţi; cum să-l faci, atâta vreme cât nu renunţă la acest rol, judecător al tuturor părţilor din conflict?

Nu-i aşa că-i absurd?

Atunci nu ierarhii ortodocşi au zădărnicit numirea dsale ca subsecretar de stat? Eu cred că nu. Au zădărnicit-o papa, episcopii uniţi şi

---

terea Duhului se revarsă în valuri îmbelşugate asupra celor ce cu dragoste se închină şi se roagă, cuvintele preotului curg potolite, tăşnesc din adâncimi nebănuite, ca unda izvorului de munte; căldura duhovnicească pâlpâie cu energie în ele şi puterea lor înrâuritoare n'are margini.

Fiorii de mulţumire ce tresăriau în ochii tuturora, bucuria neţărmurită ce le împânzia faţa purpurată de aerul rece, dragostea ce mi-au manifestat cu vorbe frumoase şi calde, mi-au procurat cea mai mare satisfacţie din viaţa mea de preot.

Am plecat spre casă la ora 2 p. m. şi am ajuns la ora 5.

Frânţi de oboseală trupească, dară vigoroşi sufleteşte, ne-am despărţit la biserică, făgăduind solemn că în tot anul vom face acest drum ca să ne rugăm, în preajma celor două cruci, în jurul alor sute de lumînări, aprinse, acolo sus, pe Piatra Craiului, Mai aproape de Tine, Doamne!

Prot. *Vasile Stoicanea.*

Pentru pacea lumii

IV

(Sfârşit)

— *Cum s'a format mişcarea Paneuropei?*

Mişcarea paneuropeană este tinără. Dar visul unei grupări a Europei este vechi.

Incepând dela Carol cel Mare până la Napoleon, gruparea Europei a fost visul tuturor marilor monarhi ai Europei, susţinuţi de cei mai mari poeţi şi cugetători. Dar abea acum, după marele războiu, s'a putut porni mişcarea Paneuropei. Ea se născu în 1923, când cu fundaţiunea *Uniunii Paneuropene* şi publicarea cărţii «*Paneuropa*» (de Coudenhove Kalergi, Paris, Hachette).

De atunci mişcarea s'a desvoltat tot mai mult, luând un caracter intelectual, politic şi economic.

Dela 3 până la 6 Otomvrie 1926 îş ţine şedinţele la Viena primul *Congres Paneuropean*, care stârneşte ecou formidabil în Europa întreagă.

Câteva luni mai târziu, Aristid Briand este preşedintele de onoare al Uniunii Paneuropene.

A doua manifestaţie a uniunii se petrece la Berlin în 17 Mai 1930, ziua când Briand prezintă tuturor guvernelor europene memorandul său despre Paneuropa.

Mişcarea Paneuropei atinge astfel, abea în şapte ani, primul său mare obiectiv.

— *Ce importanţă are iniţiativa lui Briand?*

Iniţiativa lui Briand a arătat, că mişcarea Paneuropei deveneă pentru întâia oară obiectul de vorbă oficială între guvernele europene.

In 1929 Briand întreprinse realizarea practică a Paneuropei.

După-ce *Briand, Streseman, Beneş, Titulescu* şi alţi oameni de stat europeni susţinură cauza Paneuropei în sinul Societăţii naţiunilor, Prima conferenţă europeană se ţinù în 9 Septemvrie 1929 cu participarea tuturor şefilor din delegaţiile europene dela Geneva.

Toţi participanţii s'au declarat în principiu d'acord cu proectul lui Briand privitor la Paneuropa şi l-au împuternicit să transmită propunerile sale guvernelor europene pentru ca ele să se rostească oficial asupra lor.

Acest memorandum Briand fu prezentat în 17 Mai 1930, în numele guvernului francez, cu rugarea de a-i da răspuns, tuturor guvernelor europene (cu excepţia guvernelor rusesc şi turcesc).

Briand cere acord intim între *Confederaţia statelor europene* şi *Societatea naţiunilor*, cea dintâi respectând competenţa celei din urmă.

Memorandul cere creiarea *organelor* confederaţiei europene cu sediul la Geneva: o *conferenţă* europeană cu schimb periodic de preşedinţă, un *consiliu* permanent şi un *secretariat*.

Memorandul cere subordonarea chestiunilor economice celor politice. Se prevăd mai multe secţiuni în confederaţia europeană, de: Economie generală, lucrări publice, finanţe, comerţ, igienă, administraţie şcl.

Toate guvernele, invitate în memorand la conferenţa paneuropeană

statutele Agrului. Eu cred că a respins onoarea însuşi dl Valer Pop. Iar dacă nu s'a zădărnicit această numire din partea catolică, ei bine, a fost nevoie ca să intervină şi avocaţii părţii adverse. Prin aceasta nu se dă motiv la noui lupte religioase, ci se evită.

Alungarea nunţiului papal Lituania. In vreme ce guvernul spaniol pregăteşte legea pentru exproprierea latifundiilor bisericeşti, iar guvernul italian ia măsuri energice împotriva «Acţiunii catolice» care amestecă domeniul religios cu cel politic, iată că guvernul lituan după denunţarea concordatului cu Vaticanul alungă pe nunţiul papal vinovat de a fi instigat episcopatul catolic al ţării să deslănţuie lupta pentru cultură, adecă pentru toate acele pretenţii ale catolicismului de pretutindeni de-aşi aservì puterea politică puterii sale, de-a dicta în toate chestiunile de viaţă ale unui popor nu prin forţa sa spirituală, ci prin întrebuinţarea braţului secular al statului.

Ce înseamnă catolicismul într'o ţară şi ce pretenţii nesăturate de putere lumească, ce lăcomie după averi, după funcţiuni publice din cari să tiranizeze populaţia, şi cum foloseşte spre aceasta cele mai nepermise mijloace, constatăm şi noi din proprie experienţă deşi avem un număr atât de mic de catolici întregi şi deşi ne închipuim că catolicii «pe jumătate» vor fi fiind mai puţin pretenţioşi şi periculoşi ca cei întregi.

In orce ţară în care există catolicism, e deschisă virtual lupta între marea majoritate a poporului acelei ţări reprezentat prin puterea politică şi între ierarhia catolică, instrument al Vaticanului, care reuşeşte cum e şi firesc să strângă în jurul ei şi un infim număr dintre credincioşii laici. Lupta aceasta virtuală devine actuală îndată ce împrejurările o permit: îndată ce spiritul public nu mai e încătuşat de vre-un guvern tiranic mânuit de catolici (Statele latine ale Americei de sud, Spania, Portugalia, Franţa) sau îndatăce catolicismul unei ţări scăpat de sub teama unui regim drept şi conştient începe să-şi manifeste pretenţiile în toată amploarea lor (Italia, Lituania). La noi lupta aceasta n'a devenit actuală, nu pentrucă pretenţiile catolicismului ar fi foarte modeste, ci pentrucă guvernele noastre sclave diplomaţiei Vaticanului se grăbesc să împlinească tot ce cere catolicismul şi nu se fac expresia spiritului public şi doleanţelor poporului românesc. Un guvern care ar împlini această condiţie, ar trebui să purceadă imediat la înlăturarea celui mai umilitor concordat şi să înceteze a mai acorda catolicismului privilegiile cari sunt o ofensă şi o nedreptate strigătoare la cer faţă de Biserica neamului, sortită suferinţei şi când e în ţară străină şi când e în ţară liberă.

Ad. Nr. 3157/931 Plen.

CONVOCARE

In baza ordinului cu Nr. 3157 din 2 Iunie 1931 al Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, şi în conformitate cu dispoziţiile Regulamentului pentru procedură la alegerea de protopop, convoc Onor. Adunare pro topopească electorală a protopopiatului Deva pe *Joi în 9 Iulie a. c.* în biserica ortodoxă română din Deva, unde se va slujì sfânta liturgie cu chemarea Duhului sfânt, ear la ora 11 a. m. se va deschide şedinţa adunării protopopeşti electorale.

On. membri ai Consiliului protopopesc sânt invitaţi să se întrunească Mercuri în 8 Iulie a. c. la ora 17 (5 p. m.) la cancelaria protopopescă spre a examina actele concurenţilor şi a stabilì lista de candidare.

Dobra, la 18 Iunie 1931.

Iosif Morariu
comisar consistorial.

Din Zarand

O sărbătoare impresionantă s'a săvârşit în 14 l. c. în biserica română ortodoxă din Ţebea şi la sanatorul E. Broşteanu dela Vaţa de jos, din protopopiatul Zarandului.

Gorunul secular al lui Horea, mormintele prefecţilor Avram Iancu, Ion Butean, al preotelui Simeon Groza, eroul dela Ştiurţul Abrudului, cei 72 eroi căzuţi pe Valea Jiului în războiul mondial aduşi în anul 1924, — au inspirat pe bravii ofiţeri ai regimentului de graniţeri din Deva, sosiţi aici în frunte cu generalul Dimitriu, să se închine umbrelor măreţe şi să aziste la cununia religioasă a camaradului lor, Constatin Secan cu Todoriţa Rizescu, originari din Galaţi, şi staţionaţi în Deva.

Cu încuviinţare arhierească s'a îndeplinit taina cununiei în postul s. s. apostoli Petru şi Pavel. Era o zi frumoasă de Iunie, cu livezile pline de flori şi earbă verde. Sfânta biserică aşternută cu flori şi verdeaţă. Public ales, din Ţebea şi din Brad, totul a înălţat sfinţenia actului religios.

Serviciul, divin l-au îndeplinit parohul Ios. Tisu şi preotul Dr. P. Oprişa ajutaţi de corul tinerilor locali.

Pr. Dr. P. Oprişa rosteşte cuvântul, scoţând în relief sfinţenia tainei cununiei şi importanţa ei pentru familie şi neam. Mulţumind apoi nuntaşilor în numele ţebenilor, al căror moral l-au înălţat prin pietatea faţă de duhurile celor ce-şi dorm somnul de veci în cimiterul acestei sf. biserici, vorbitorul a schiţat câteva momente din istoria ţebenilor începând dela regele Matia Corvinul şi până la eroii români dela 1848—49.

Cuvântul a fost urmărit cu mult interes din partea ascultătorilor.

Incheiat serviciul divin, şi după felicitările obişnuite, nuntaşii, în frunte cu preoţii slujitori, au pornit cu automobile şi autobuse, traversând comuna Avram Iancu, unde se înalţă o bisericuţă nouă, Lunca, unde se văd ruinele castelului lui Görgei, Cărăstău, Birtin, cu vârful Prislop şi Târnava, în comuna Vaţa de jos. Aici pe un vârf de plai, înconjurat de brazi, stejari, platani, fagi, carpeni, plopi, se zăreşte «Sanatorul Ernest Broşteanu» al graniţerilor 9 din Deva, pe o înălţime pitorească.

In Vaţa de jos, cu băi sulfuroase, sosesc an de an mii de suferinzi. Din sanator să deschide o panoramă admirabilă asupra plaiului dintre satele: Vaţa de jos, Târnava, Oci, locuri memorabile în istoria ardeleană.

O cruce prea modestă eternizează jertfa celor căzuţi în revoluţie.

In sanator s'a dat o masă fără lux, s'au rostit scurte şi însufleţite cuvinte pentru Rege, biserică şi armată, şi s'au intonat cântări potrivite momentului. Masa s'a început cu rostirea rugăciunii «Tatăl nostru». După 3 ore totul era gata de plecare. Dl general, în alese vorbe, arată că viaţa este viaţă, numai dacă o trăim după perceptele Creatorului, în căsătorie întemeiată pe iubirea evangelică. «Ura»! întreit a acoperit vorbele generalului, muzica a intonat «Să trăiască», nuntaşii toţi s'au depărtat la al lor cămin printre mulţimea entuziastă de ţărani, cari încunjuraseră sanatorul.

Pr. *Pavel.*

Pagina pastorală

PREDICĂ

— Rostită în biserica ortodoxă română din Buziaş, la 14 Iunie 1931 —

In numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh...

«Aşa grăeşte Domnul: nu sânt sfaturile mele ca sfaturile voastre, nici judecăţile mele ca judecăţile voastre .., ci cât e de departe cerul dela pământ, aşa sânt de departe sfaturile mele de sfaturile voastre şi judecăţile mele de judecăţile voastre».

(Isaia 55, 8, 9)

Iubiţi fraţi creştini, — Prin graţia lui Dumnezea şi cu binevoitoarea îngăduinţă a P. O. Părinte protopresbiter, vă vorbeşte un smerit servitor al altarului ortodox românesc din aşezările ardelene, din preajma umbrelor castelului Corvineştilor de Hunedoara.

Deşi mi-am dat seama de pasul îndrăznelii mele, să cuvintez adecă din faţa acestui sfânt altar, de unde dreptcredincioşii ascultători obişnuiţi sânt a asculta cuvântul unui distins orator bisericesc cum este părintele protopop şi paroh din această de Dumnezeu păzită parohie: dl I. Gheţa; deşi mi-am dat seama că — poate — pe unii din ascultătorii mei, nu-i va mulţumì vorba simplă a unui modest preot dela sat, — m'am decis totuş să predic de aici, din îndemnul conştiinţel mele, care îmi repetează cuvintele Domnului nostru Isus Hristos adresate unui bolnav vindecat de Dânsul, când i-a zis: acum că te-ai făcut sănătos, «întoarce-te la casa ta, întoarce-te către ai tăi, şi povesteşte-le lor toate câte ţi-a făcut ţie Dumnezeu».

Te rog deci, bunule Doamne, fă ca «gura mea să grăească înţelepciune, şi cuvântul buzelor mele pricepere», ca să pot vesti acestor credincioşi ai Tăi, de diferite stări şi ranguri, şi adunaţi aici în casa Ta, din diferite colţuri ale ţării, taina rânduelii Tale.

Prefă inima lor în pământ bun, ca primind sămânţa aruncată, şi înţelegând marea Ta îngrijire de oameni, să Te adoare din toată inima, până la ultima clipă a vieţii lor.

Iubiţi fraţi creştini! Ne este în proaspătă memorie înfricoşata catastrofă dela Costeşti, din Vinerea Patimilor din anul trecut. Şi astăzi ne trece pe dinaintea ochilor înfiorătorul tablou al acelei dureroase întâmplări

---

din Septemvrie 1930, au primit invitarea.

Societatea naţiunilor, în şedinţa plenară din Septemvrie 1930, s'a pronunţat, în unanimitate, pentru gruparea europeană. In scopul organizării ei, Societatea naţiunilor a creiat o comisiune, numită *comisiunea de studii pentru uniunea europeană*, la care aparţin toate ministerele europene de afaceri externe sau reprezentanţii lor. Această comisiune se ocupă de formele organizării viitoarei Confederaţii europene.

Ea însaşi constitue primul element al organizaţiei inter-europene şi un pas către înfăptuirea Paneuropei.

— *In ce consistă Uniunea paneuropeană?*

Uniunea paneuropeană este *organizaţia* imparţială şi supranaţională *a mişcării Paneuropei.*

Ea a fost întemeiată în 1 Octomvrie 1923 de Ricard N. Coudenhove-Kalergi.

Sediul său central este în vechiul palat imperial din Viena.

Toţi europenii şi toate organizaţiile europene pot intra liber în *Uniunea Paneuropeană.*

Programul oficial al Uniunii Paneuropene se cuprinde în următoarele:

1. Mişcarea paneuropeană este mişcarea masselor care, mai pe sus de partide, are drept ţinta: unificarea Europei. Uniunea paneuropeană e organul îndemnător al mişcării paneuropene.

2. Ţinta mişcării paneuropene este gruparea tuturor statelor europene, care vreau şi pot, într'o confederaţie politică şi economică, bazată pe pace şi pe egalitate de drepturi.

3. Programul politic universal al Paneuropei este următorul: colaborare amicală cu celelalte continente politice în cadrul Societăţii naţiunilor.

4. Uniunea paneuropeană evită d'a se amesteca în chestiunile de politică internă.

5. Uniunea Paneuropeană se împarte în secţii naţionale; fiecare stat îş are comitetul autonom cu gestiunea sa financiară. Biroul central al Uniunii Paneuropene, care întreţine legătura între diferitele uniuni naţionale, se găseşte la Viena.

6. Semnul Uniunii Paneuropene este crucea roşie pe soare auriu. *Drapelul* Uniunii poartă semnul paneuropean pe fond albastru.

Imnul său este «Cântec de bucurie» din simfonia IX de Beethoven.

Organul Uniunii este revista «Paneurope».

Deviza Uniunii Paneurepene este vechea sentenţă creştină:

In necesariis unitas
In dubiis libertas
In omnibus caritas,

(Uniune unde e necesară, Libertate în cele îndoelnice, In toate lucrurile iubire pentru d'aproapele).

Preşedintele Uniunii Paneuropene este fondatorul ei, R. N. Coudenhove-Kalergi.

Programul Uniunii este alcătuit aşa, ca să poată dobândì aprobarea *tuturor* acelora, cari voesc, într'o formă oarecare, gruparea pacifică a Europei.

Pretenţiile particulare, rezervele personale, naţionale sau metafizice trebue să dispara în faţa măreţului scop.

Centrul gravităţii chestiunii nu este în problemele speciale politice sau economice, ci în *formarea unei voinţe europene.*

Eată pentru ce, or cine îş dă seamă de importanţa pericolului european, are datoria morală de a-l combate din toate puterile:

prin *mărturisire* pe faţă, că se ataşează la ideea paneuropeană;

prin *cuvânt* şi *propagandă;*

prin *participare* activă la mişcare.

Numai forţa în creşterea continuă a mişcării, numărul tot mai sporit şi energia înteţită a aderenţilor săi, vor mijlocì realizarea marelui scop, care este: O Europă unificată, liberă, puternică şi pacifică.

Vorbe înţelepte

Vorba de rău fuge ca glonţul; ear cea de bine se înămoleşte.

*

De faci astăzi cuiva bine, mâne dela altu-ţi vine.

pline de fiori: Populaţia, aproape întreagă, a unei comune, 117 fiinţe, în majoritate tineret, în frunte cu preotul, în frunte cu învăţătorul, strâns îmbrăţişaţi părinţi cu copii, fraţi cu surori, în câteva minute să fie distruşi de flacările lacome...

Ne-am întrebat: Pentruce oare, Dumnezeu, a orânduit aşa?...

Ne dăm seama, că acel popor, a fost ars de viu... tocmai la sfânta rugăciune... în casa Ta Doamne, când comemora cu pietate Patimile şi îngroparea Unuia născut Fiului Tău, al Domnului nostru Isus Hristos... Pentruce ai măsurat asupra acelui popor o atât de cumplită pedeapsă, tocmai când Ţi-se închină Ţie!?.

In vreme ce căutăm neputincioşi cauza acelei lucrări dumnezeeşti, calificată de mărginirea noastră drept «pedeapsă», eată glasul lămuritor al Domnului, pus în gura Pr. Isaia:

Făptură neînsemnată cum crezi a afla căile Ziditorului tău? Tu nu eşti în stare să dai viaţă unei furnici; cum crezi să ispiteşti pe Celce a creeat cerul şi pământul cu toată podoaba lor; află că: «nu sânt sfaturile mele ca sfaturile voastre, nici judecăţile mele ca judecăţile voastre, ci în ce chip este departe cerul dela pământ aşa sânt de departe sfaturile mele de sfaturile voastre şi judecăţile mele de judecăţile voastre»...

Iubiţi fraţi creştini! La sentinţa dumnezeească, cuprinsă în cuvintele acestea, noi trebue să ne plecăm şi să primim drept *adevăr:* că tot ce face şi orânduieşte Dumnezeu, chiar «rău» de ni s'ar părea conform judecăţii noastre, — este *bine* făcut şi spre folosul nostru.

Să cercetăm cu ochiul minţii prin întunecimile zecilor de secole, străcurate înainte de zilele noastre, şi vom întâlni prin acele profunzimi ale trecutului catastrofe şi izbitoare cataclisme. Nu nimicirea unei localităţi, ci stângerea de o clipă a unei întregi regiuni, chiar a unei părţi de lume.

Cu ochii minţii mele văd munţii gigantici cu piscurile până la nori, văd văile adânci şi prăpăstioase, codrii şi animalele sălbatice de uriaşă înfăţişare, oameni de o putere extraordinară... Ei bine, prin o hotărâre a Atotputernicului ocârmuitor, aceşti munţi zgârie nori, într'o clipă sânt scuturaţi dela înălţimile lor prin un vehement cutremur, îngropând la afunzimi de zeci şi sute metri regnul animal şi vegetal, clocotind deasupra un fluid de flacări de mii de grade temperatură, şi rămânând la domolire — un şes frumos şi întins ca palma, cum ni se înfăţişează astăzi **Bănatul**...

Vedeţi, iubiţi fraţi, «pedeapsa»: nu numai câţiva oameni carbonizaţi, ci *o lume* arsă şi feartă în clocot de fer topit, cu oameni, cu animale, cu codri şi munţi cu tot. Tot ce a fost ieri viu şi verde, astăzi e ascuns la sute de metri afunzime.

O Doamne, de ce oare o aşa mânie a Ta asupra celor ce trăiau atunci? Multe şi mari trebue să fi fost păcatele acelor îndepărtaţi înaintaşi, când au provocat aşa de neînţeleasă «pedeapsă». Aşa exclamăm noi, conduşi de mărginirea judecăţii noatre.

Dar, eată că din nou ne strigă glasul Domnului: «Nu sânt judecăţile mele ca judecăţile voastre, ci în ce chip este departe cerul dela pământ, aşa sânt de departe judecăţile mele de judecăţile voastre».

Şi în adevăr, eată ce lucrează în continuitate Stăpânul. El îndrumă râuri de ape curgătoare subterane prin straturile de cărbune petrificat ascunse prin acele adâncimi, produce *gaze şi pămădeli* din aburii cărbunelui încălzit, şi acela străbătând la suprafaţă din adânc amestecat cu apa care a spălat vieţuitoarele de odinioară prefăcute în cărbune... o minune!... *alinează şi vindecă diferitele şi cumplitele boale* ale generaţiilor de ieri, de azi, şi de mâne.

Apoi, aflând noi de aceasta, şi, putând să vedem în realitate lucrare dumnezeească, cum nu vom striga plini de adâncă şi sfântă admiraţie: «Mare eşti. Doamne, şi minunate sânt lucrurile Tale şi nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale»...

Cu adevărat, ca cerul dela pământ sânt mai înalte judecăţile Tale ca judecăţile noastre, căci Tu Stăpâne şi când «pedepseşti», — binecuvintezi. Tu şi când loveşti cu o mână, — reverşi îmbelşugate daruri cu cealaltă. Suprimi sau transformi generaţia unei clipe de pe un ţinut, ca să protejezi zeci de generaţii în curs de multe secole.

Eată, iubiţi fraţi, puterea «celui ce cu adâncul înţelepciunii prin iubirea de oameni toate le chivernisеşte, şi cele ce sânt de folos tuturora ni le dărueşte». Eată, o vedem clar explicată şi prin binecuvântatele izvoare de aici, din Buziaş.

Ştiinţa şi civilizaţia a botezat cu nume de *acid carbonic* elementul cu putere vindecătoare din aceste izvoare; «darul şi adevărul» nu rezidă însă în *numele* dat de oameni, — ci în însuş *elementul* creeat de Dumnezeu. Află deci, creştine, că în fiecare «mărgea» care înoată în baia ce o faci aci — *este puterea lui Dumnezeu*, este mila Lui faţă de suferinţele tale.

Inainte de a încheia, mă simt îndemnat a adresa o seamă de cuvinte celor două categorii de ascultători ai mei: 1. Suferinzilor veniţi aici din diferite colţuri ale ţării, şi 2. fraţilor şi fericiţilor localnici din această comună.

Suferinzilor! zdrobiţi de dureri trupeşti, şi deprimaţi sufleteşte, bucuraţi-vă, şi earăş zic bucuraţi-vă! Căci voi sânteţi mult mai fericiţi ca bolnavul dela «scăldătoarea Viteza» din biblie. Acolo să vindeca *un* om la o singură dată; aici se vindecă zeci şi sute şi oricând. Acolo îngerul aducea *harul* vindecător *numai pentru o clipă*, cât trebue spre vindecarea unui singur bolnav, aici este coborât harul dumnezeesc vindecător în mod permanent: ori când şi ori câţi se pot împărtăşi de acest har.

Bolnavul dela scăldătoarea Viteza, după însăşi alui mărturisire, «nu avea om» care să-l ajute; tu ai aicea oameni de ştiinţă şi de inimă: medici pricepuţi. Eată tot atâtea avantagii, tot atâtea superioare înlesniri de vindecare.

Un singur lucru să mai pretinde: *credinţa tare în puterea şi bunătatea lui Dumnezeu.* Ai această credinţă? Eşti mântuit. Omul, cu această credinţă, nu va zice: m'au vindecat apele din Buziaş, ci va zice plin de recunoştinţă: M'a vindecat Dumnezeu cu puterea lui vărsată în acele izvoare.

Caută deci, frate suferind, pe acel om-medic, care purtând ştiinţa în cap, poartă în inimă pe Isus Hristos. Vindecarea ta, în acest caz va fi mai dulce şi mai satisfăcătoare, fiindcă a conlucrat la ea pe lângă credinţa ta şi aceea a medicului tău, — deci «de către mai multe feţe s'a înmulţit şi întărit darul» sănătăţii sale.

Ear vouă, fericiţilor localnici locuitori din această comună, vă reamintesc cuvintele sfântului apostol Pavel: Grijiţi şi să nu fiţi nebăgători de seamă de *darul* care l-a coborât Dumnezeu în comuna voastră. Au nu socotiţi că Atotputernicul, a cărui lucrare să simte pe tot locul: prin inverzirea firului de earbă, prin înflorirea spicului de grâu, aici la voi, acel Dumnezeu s'a hotărât să lucreze şi într'un mod deosebit: A întocmit adecă un sf. atelier de iucrare minunată să vindece boalele crunte ale celor suferinzi. Fiţi deci recunoscători lui Dumnezeu pentru această distincţie. «Cui i sa dat mult, dela acela se cere mult», aşa spune scriptura. Vouă mult v'a dat Dumnezeu, şi voi datori sânteţi a da mult, a da întreaga voastră inimă.

Şi acum catră Tine se înalţă glasul meu, Dumnezeule. Iţi mulţămesc că m'ai cinstit cu acest ceas, ca să vestesc minunile Tale unor credincioşi ca cei pe care i-ai îndrumat astăzi aici în casa Ta. Fie ca adevărurile auzite să rămână pururea vii în inima celor ce le-au ascultat.

Doamne, ocroteşte cu darul Tău acest loc, şi pe toate cele asemănătoare din întinsul blagoslovit al scumpei noastre Românii!

Revarsă darul şi simţul iubirii deaproapelui în inima conducătorilor vremelnici ai acestor băi, ca să se poată împărtăşi şi nevoiaşii din binecuvântările acestor izvoare!

Intăreşte Doamne cu puteri trupeşti şi sufleteşti corpul medicilor de aci, ai acestor colaboratori ai Tăi Doamne, în vindecarea bolnavilor!

Fie întinsă deapururea dreapta Ta peste altarul Tău acesta dreptmărturisitor şi peste slujitorii lui, ca de aici să se reverse valurile razelor de credinţă strămoşeaseă neîncetat!

Şi pe noi pe toţi ne miluieşte Doamne după mare mila Ta, Amin.

Pr. *George Rain.*

Şcoale ce se desfiinţează

Se dau, din loc competent, următoarele lămuriri despre licee şi alte şcoale ce se vor închide la toamnă:

Realitatea e aceasta:

Statul, îşi reduce cheltuielile cât mai mult, *deoarece nu mai are de unde să le acopere.* Ministeriul Instrucţiunii a decis deci ca un număr de şcoale să treacă în grija *Comitetelor şcolare.* Este ceea ce solicită, de mult, părinţii elevilor din numeroase localităţi.

Unde comitetele şcolare nu vor putea acoperi cheltuelile, se va aviza dacă nu e posibil ca elevii să fie trecuţi la alte şcoale din localităţile respective sau din oraşe apropiate.

In nici un caz, nici un elev nu îş va întrerupe studiile pe urma acestei dispoziţii.

Elevii şcoalelor de meserii trec la cei trei ani complimentari ai şcoalelor primare.

Corpul profesoral disponibil va fi întrebuinţat în acelaş scop al culturii şi educaţiei şcolare. Profesorii vacanţi vor fi puşi să organizeze *poliţia didactică*, a cărei lipsă se resimte adânc. Vor conduce biblioteci, şcoale de adulţi, etc.

E vorba deci mai mult de regrupări şi de o nouă organizare, pe urma căreia statul va face însemnate economii.

Organizaţi Oastea Domnului

INFORMAŢIUNI

Subsecretari de stat au fost numiţi: Păr. *Ştefan Meteş* la interne şi profesorul universitar *V. Stanciu* la domenii, având să se ocupe cu chestiunile ardeleneşti. Demnităţile noilor subsecretari de stat, sânt — din motive de economie — onorifice.

Alegerea, făcută în persoana acestor doi distinşi fii ai bisericii ortodoxe, este dintre cele mai nimerite.

Dela parohia noastră din Odorhei se anunţă: Părintele Aurel Nanu, profesor la liceul «Şt. O. Iosif» din localitate, fiind numit de câţiva ani profesor de istorie la Şcoala normală a Arhiepiscopiei din Sibiu, va ocupa, cu încuviinţarea I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae, începând cu 1 Septemvrie a. c. acea catedră. Dsa va fi totodată şi consilier supleant al Consiliului arhiepiscopesc. Prin plecarea părintelui A. Nanu, Odorheiul pierde un bun orator, un om cu multă voinţă şi un intelectual sârguincios. Plecarea dsale lasă deci un gol, care se va resimţi mult timp. Va trebui ales prin urmare un nou preot pentru parohia Odorheiului, un nou preşedinte al despărţământului «Astrei», iar la catedra de istorie va trebui numit un nou titular la liceu.

Nou protopop. Părintele *Simeon Stana*, asesor al eparhiei Aradului şi redactor al gazetei oficiale eparhiale «Biserica şi Şcoala», a fost hirotesit şi ridicat la demnitatea de protopop în ziua de 10 Iunie a. c. de către P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului. Noul protopop are la activul său 20 ani de preoţie. De zece ani redactează «Biserica şi Şcoala» şi tot de 10 ani îndeplineşte şi funcţiunea de asesor eparhial la sfânta Episcopie din Arad.

Indezirabil. Cardinalul primat, care la izbucnirea turburărilor părăsise Spania, voind acum să se înapoeze în ţară, a fost oprit la frontieră. Autorităţile spaniole au notificat cardinalului, că guvernul îl roagă să se întoarcă în Italia, căci prezenţa sa la Madrid este socotită astăzi ca neoportună.

Injurătura pedepsită. Conform legii italiene, au fost pedepsiţi trei cetăţeni, dintr'un oraş al Italiei, şi anume cu câte două mii lire pentru păcatul de a fi înjurat. Bună lege. Păcat că nu se introduce şi în ţara noastră.

Trenuri de sezon. De Joi, 25 cor., se vor pune în circulaţie, între Bucureşti—Sibiu, trenurile accelerate de sezon 25 şi 26, prevăzute în mersul general, cu plecarea din Bucureşti la ora 23·15 şi sosirea în Sibiu la ora 10·00; iar la înapoiere, cu plecarea din Sibiu la ora 20·15 şi sosirea în Bucureşti la 6·55. Trenul de înapoiere Nr. 26 va pleca din Sibiu la 26 Iunie. Tot pe ziua de mai sus se vor pune în circulaţie trenurile de băi 225 până la 230 între Sibiu şi băile Ocna-Sibiului, după mersurile publicate.

Cu începere dela 15 Iunie 1931 Direcţiunea băilor Ocna-Sibiului pune la dispoziţia publicului vizitator un autobus al societăţii tramvaelor electrice din Sibiu. Acest autobus foarte confortabil va circula zilnic deocamdată cu următorul orariu: din Sibiu pleacă dela Hotel Bulevard la orele: 8·30, 10·30, 13, 15·30, 17, 18·30, din Ocna-Sibiului pleacă la orele: 9·15, 11·15, 13·45, 16·15, 17.45, 19·15. O staţie condiţionată va fi în Piaţa Regele Ferdinand în faţa magazinului «Motor-Lux» în Sibiu şi la lacul Brâncoveanu în Ocna-Sibiului. — Preţul unei curse este 20 lei. Biletele de băi se pot primi în autobus.

Licitaţie publică

Se aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 5 Iulie 1931, ora 3 p. m. consiliul parohial al bisericii ort. române din comuna Vlădeni, judeţul Braşov, dă în antrepriză prin oferte închise, reparaţiile necesare edificiului bisericii din loc sub următoarele condiţiuni:

1. Transportarea materialului de lemnărie necesară schelăriei din jurul turnului mare, precum şi tot materialul lemnos necesar turnului mic care se va face din nou dela maximum Lei 24.800 (douăzeci şi patru mii optsute).

2. Demolarea tablei de pe toate turnurile dela maximum Lei 1300 (unamietreisute).

3. Învelirea turnului mare şi a celor 4 (patru) mici cu table de zinc Nr. 13 arămată şi unsă cu ulei dublu fiert (circa 100 m. p.) metru pătrat dela maximum Lei à 400 (patrusute).

4. Sghiaburi în jurul bisericii, din tablă galvanizată şi arămată Nr. 18, diametru 20 cm. cu cârlige de fier ornamentate, cu totul complect şi aşezat la loc, metru lung. dela maximum Lei à 180 (unasutăoptzeci).

5. Burlanele necesare din tablă ca mai sus, inclusiv brăţările necesare, diametru 14 cm. dela maximum Lei 180 (unasutăoptzeci) à m. lungime.

6. Două bucăţi paratunele, unul în vârful crucii dela turnul mare şi al doilea la crucea altarului cu câte 4 vârfuri de platinină, conduse cu cablu de aramă la adâncimea necesară, cu o placă de aramă, cărbunii necesari şi suporţii necesari fixării, aşezate gata la loc, dela maximum Lei 5700 (cinci mii şaptesute).

7. Materialul vechi rămâne în întregime proprietatea bisericii.

8. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a alege oricare dintre ofertele cele mai avantajoase.

9. Licitaţia se va ţinea în localul şcoalei primare din loc la data şi ora sus indicată, pe lângă respectarea legii contabilităţii publice.

10. Alte condiţiuni, ca cele de plată, se vor putea vedea în tot timpul în caietul de sarcini aflător la oficiul parohial.

11. Doritorii, se vor prezenta la data susamintită cu ofertele, depunând totodată cu ofertele 5% în bani gata, din valoarea lucrării, care se va întregî la facerea contractului la 10%.

Vlădeni la 14 Iunie 1931.

Pentru Cons. parohial:
(24) 1—1 Pr. **Al. Florea**
paroh.

Toată lumea ştie bine;
Tricot „EL-BE“ face linie,
Elegant şi talia slabă,
Hai la „EL-BE“,
(25) 1—4 *hai cu grabă.*

---

(38) 1—1

Publicaţiune

Se anunţă că în ziua de 29 Iunie 1931 oara 3 d. a. se va ţinea licitaţie publică cu oferte închise în localul şcoalei din Dârlos jud. Târnava-Mare pentru darea în întreprindere a zidirii nouei biserici.

Valoarea lucrărilor după deviz e de 1.286.000 lei.

Supraoferte nu se admit.

Planul, preliminarul şi condiţiile de licitaţie se pot vedea în orice zi la oficiul parohial din Dârlos.

Consiliul Par. Dârlos.

Nr. 185/931 (32) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Richişul** protopopiatul Mediaş se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială 12 jug.
4. 8 stânjini lemne de foc dela comuna politică, făcutul lemnelor şi transportul priveşte pe preot.
5. Stola uzitată în parohie.

Reflectanţii la acest post sunt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs însoţite de documentele necesare în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaş şi a se presenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Mediaş în înţelegere cu consiliul parohial.

Mediaş la 12 Iunie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

Nr. 184/1931 (33) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Mojna**, protopopiatul Mediaş se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în «Telegraful Român»

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă natură.
3. Sesiune parohială 19 jug. 1394 st □.
4. 7 stânjini lemne de foc dela comuna politică, făcutul şi transportul lemnelor priveşte pe preot.
5. Stola uzitată în parohie. Reflectanţii la acest post sunt învitaţi a-şi înainta cererile de concurs însoţite de documentele necesare în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaş şi a se presenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Mediaş în înţelegere cu consiliul parohial.

Mediaş la 12 Iunie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

Nr. 230. (30) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Nucşoara**, cu filia **Mălăeşti**, protopopiatul Haţegului, se publică de nou concurs cu termen de 15 zile, dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre (arător şi fânaţ într'o tablă).
3. Stola obişnuită în tract.
4. Câte două măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, însoţite cu documentele prescrise subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta şi în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporut.

Haţeg, la 1 Iunia 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român din Haţeg, în înţelegere cu consiliul parohial respective.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Reverenzi - preotești

După ultimele cerințe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria (22) 5—7
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12
In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

Nr. 272/1931 (30) 2—3

Concurs

In conformitate cu hotărârea Prea ven. Cons. arh. Nr. 1847 Plen. dela 2 Martie 1931 se publică concurs pentru întregirea protopopiatului ortodox-român al **Sebeşului**, cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1) Venitele parohiale din parohia I **Sebeş** cu salarul de paroh dela stat.

2) Locuinţa din reşedinţa protopopească.

3) Salarul protopopesc.

4) Diurnele dela vizitaţiunile protopresbiterale.

Concurenţii să-şi înainteze cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, Prea Ven. Cons. arh. ortodox-român din Sibiu, în termenul indicat.

Sebeş, din şedinţa consiliului protopopesc, ţinută la 14 Mai 1931.

Preş cons. prot.:
Prot. Dr. V. Oană
adm. prot.

Secretar:
Gheorghe Albu

Nr. 4355.

«Aprobat»

Sibiu, din şedinţa plenară ţinută la 2 Iunie 1931.

Consiliul Arhiepiscopesc.

Nr. 136/1932 (25) 2—3

Concurs repeţit

Se publică concurs, cu termin de 30 de zile dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Râuşor**, din tractul protopopesc Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B., următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: *a)* 2 jug. cat. 1097 st. p. arător; *b)* 107 st. p. grădină; *c)* 114 st. p. livadă; *d)* 12 jug. cat. păşune (în indiviziune cu comuna); *e)* 1 jug. cat 846 st. p. cimitir. (Toate de dinaintea reformei agrare).

2. Două mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare casă (77 fumuri).

3. 77 zile de lpcru.

4. Stola obişnuită.

5. Salariul, întregire dela Stat, Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. Jiu, sediul Petroşeni, jud. Hunedoara, în terminul prevăzut. Candidaţii se vor prezenta, în vr'o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică, pentru a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşeni, la 3 Martie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protoiereu

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană“

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 1 Iulie 1931 Nr. 49

Telegraful Român

Organ naţional-bi

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ministerul cultelor

Guvernul trecut a aflat că e de prisos. Şi l-a desfiinţat.

De aceeaş părere se vede a fi şi guvernul actual. Domnul prim-ministru N. Iorga, la cererea generală, a bisericii noastre prin I. Preasfinţitul Patriarh Miron, a dat un răspuns mai mult glumeţ. «La culte — zice dsa — avem un secretar general, care face cât doi miniştri». Ergo, cererea reînfiinţării ministerului cultelor se consideră ca inoportună şi ministerul nu se va reînfiinţa.

Păstrăm multă stimă şi dragoste persoanei primului nostru ministru şi avem toată încrederea, că atâta timp, cât dsa ţine frânele guvernului şi este titularul resortului instrucţiunii şi al cultelor, conducerea se află în mâni bune şi secretarul general va diriga trebile cultelor, ţinând socoteală de tradiţie şi veghind asupra sorţii bisericii strămoşeşti cu acelaş zel cu care totdeauna au tratat-o şi înaintaşii, pe vremuri, atât de cinstitori ai celor sfinte.

Statul nostru, ori cât de modern ar fi, n'a eşit de sub grija bisericii şi mai are multă trebuinţă de sprijinul ei.

Biserica aceasta, în timpul nostru nu poate fi o Hecubă pentru statul român.

E d'ajuns să ne aruncăm privirile asupra vieţii actuale de stat, ca să înţelegem că, poate mai mult ca ori când, statul are trebuinţă de sprijinul bisericii.

Când statul nu s'ar fi depărtat de biserică, cum s'a depărtat sub influenţele curentelor antireligioase, şi când biserica n'ar fi fost stânjenită în activitatea ei, nu ar trebuî să se vorbească azi de atâtea păcate în administrarea bunurilor de stat şi nici justiţia nu ar avea lucrul ce-l are astăzi, urmărind farsorii şi criminalii încuibăriţi la instituţiile de stat.

Curentul moral şi simţul de omenie, ori cât de mari sânt tentaţiunile materialismului ce a cuprins sufletele, altă înălţime ar avea azi în statul român, dacă prin diferitele dicasterii ar fi putut pătrunde persoane bisericeşti cu menirea de a fi acolo apărătorii moravurilor creştineşti.

In ceasul al unsprezecelea să ne trezim. Maximele unor rătăciţi, fie şi «bărbaţi de stat», că statul român numai pe scurtă vreme are trebuinţă de biserică, sânt maxime periculoase, ce duc la destrămarea orânduelilor, la destrămarea statului. Ori cât de «moderne» ar fi ele şi ori cât de mult am fi imitatorii altor state care s'au despărţit sau tind a se despărtî de biserică, noi nu trebue să ne lăsăm răpiţi de noutatea şi «bunătatea» ce o promit.

Rolul de veghe în moralitatea publică, îl are biserica, şi acest rol trebue să i-l asigurăm, pe lângă toate strigătele celor ce ne numesc retrograzi, oameni ai veacului întunecat, şi osificaţi, care nu ţin pas cu lumea etc. Câtă vreme binele obştesc îl dorim şi binelui obştesc îi servim, hulele lumei nu ne ating.

Una din formulele, în scop de a reintegra biserica ortodoxă în drepturile sale, este şi reînfiinţarea ministerului cultelor, care îl cere mereu biserica noastră.

Domnul prim-ministru N. Iorga este ortodox bun şi iubitor de neam. Până ce dsa va fi la cârma statului, se prea poate să nu simtă biserica şi statul vreo daună din faptul că de prezent avem secretar de stat şi n'avem ministru numai pentru culte. Totuş, preferăm pe acest din urmă în locul secretarului cultelor.

Dacă secretarul actual face — vorba dlui Iorga — cât doi miniştri, noi socotim că devenind secretarul ministru cu răspundere, proprie, ar face cât patru secretari.

Şi noi asta o vrem, şi nu putem să renunţăm la ceea ce am avut şi se cade să avem.

Prot. *Vasile Gan.*

Cuvântul clerului ortodox în senat. *In şedinţa din 26 Iunie 1931, a luat cuvântul Pr. P. PARTENIE, preşedintele Asociaţiei clerului, şi în continuare la discuţia Mesajului s'a alăturat cu tot entuziasmul la cuvintele omagiale exprimate M. S. Regelui Carol II cu prilejul adresei de răspuns la mesaj.*

In numărul viitor ne vom ocupa cu vorbirile rostite la mesaj.

Nouii subsecretari de stat

1. Ştefan Meteş la ministerul de interne

Al doilea subsecretar de stat la interne a fost designat dl Ştefan Meteş, cel mai stăruitor credincios al ideilor dlui N. Iorga.

Ne bucurăm de această considerare ce se dă atât Ardealului, cât şi bisericii noastre ortodoxe, al cărei fiu este dl Meteş. Pe de altă parte felicităm gândul bun care, fiind vorba de un post de răspundere, s'a oprit la omul de valoarea intelectuală şi tăria de caracter a noului subsecretar.

Domnul Meteş este cunoscut din scrierile sale asupra trecutului neamului românesc şi al instituţiunilor sale, cari l-au susţinut în decursul veacurilor. Elev credincios al marelui său dascăl N. Iorga, el merge pe căile trase de acesta, desvăluind pentru generaţiile, ce vor veni, lumea de năzuinţe şi jertfe a trecutului bogat în idealism şi suferinţă. Recenta dsale lucrare asupra Regelui Ferdinand este o strălucită sintetizare a celei mai mari epoci din viaţa noastră ca popor.

Ca realizator pe teren practic, amintim că dlui Meteş se datoreşte organizarea arhivelor Ardealului, al căror director de altfel este.

*

2. Dr. Victor Stanciu la ministerul agriculturii şi domeniilor

Subsecretar de stat la agricultură şi domenii a fost numit dl Victor Stanciu, profesor la Facultatea de ştiinţe din Cluj.

O alegere nu se poate mai nimerită. Ministerul agriculturii are destui specialişti, pentru învăţământul agricol avem o lege bună a dlui Mihalache, avem peste 2000 de agronomi şi consilieri agricoli în ţară, multe şcoale de agricultură şi de menaj, dar din toată munca acestor persoane şi instituţiuni a răsărit foarte puţin folos pentru massele cele mari ale populaţiei române din Ardeal. A lipsit animatorul, care să trezească pe cei înecaţi în birocratism sec şi să-i trimită să activeze direct la sate. Camerele agricole, adăpost mai ales pentru advocaţi, generali şi alţi străini de munca dela sate, trebue curăţate de paraziţi, banii utilizaţi pentru ridicarea gospodărească a satelor şi a mahalelor oraşelor.

Iată ce aşteptăm dela dl Victor Stanciu şi dsa va şi îndeplini această chemare. Fiu al ţării Făgăraşului, nu a uitat lumea din care a eşit şi, cu toate preocupările de ordin ştiinţific, a găsit totdeauna timp şi pentru educarea mulţimii. Dovadă şi activitatea de director la «Foaia Noastră» din Cluj (anii 1926—1928), care însăşi a rămas un program pentru ceeace aşteptăm acum dela dsa.

*

Felicităm pe cei doi miniştri, urându-le succes în noua ipostază a activităţei lor, cărela îi dorim să fie rodnică şi aducătoare de alinare a rănilor rămase din trecut.

Să renaştem tineretul!

Acesta este imperativul ce-l desprind din frământarea gândurilor, la sfârşitul unui an de activitate didactică, închinată unui ideal încă necopleşit de umbra banalităţii cotidiene. Căci, în învălmăşeala patimilor individualismului elasticizat, ce răscoleşte zarea vieţii publice, singură tribuna culturii — şcoala — a rămas credincioasă scopului ei, înfruntând valurile ridicate de patima omului.

In această biserică a culturii se mai pot găsî mijloacele propice, renaşterii prin duh şi adevăr, asigurând neamului fericirea viitorului. Pentrucă munca, desfăşurată aici, este munca constructivă; munca entuziastă şi sinceră; munca robită de măreţia adevărului, de farmecul păcii, de lumina binelui, de mireasma iubirii, de bucuria mântuirii.

Aceasta este munca apostolului inspirat, devotat şi conştient de forţa renăscătoare a valurilor spirituale, de orce categorie ar fi el.

Pentru aceasta trebue ca, în fiecare clipă ce se scurge pe vadul prezentului, dascălul, desbrăcat de grija cea lumească, să înfrupte viaţa tineretului din ambrozia mistică a adevărului; să-i adaoge o rază din lumina cunoştinţei, şi să-l învioreze cu parfumul idealului.

Ca un sculptor destoinic să-şi poarte dalta înţelepciunii pe

blocul diafan al sufletului tineresc, desăvârşind în el forme de înaltă expresie spirituală în care se combină vremelnicul cu eternitatea, umanul cu divinul.

Ca un vraci cu viziuni profetice să se străduiască dascălul a realiza ambianţa energetică dintre raţiune şi credinţă, ştiinţă şi religiune, spre a formă personalitatea integrală, ca rod şi încoronarea unei munci pline de binecuvântările harului.

Şi ca un cucernic sacerdot să deschidă minţii agere poartă magică a vieţii adevărate, pe a cărei pajiste feerică creşte floarea imaculată a credinţei în Dumnezeu, pluteşte cu fâlfăiri serafice mireasmă iubirii lui Hristos, iar în azur flutură nădejdea mântuirii, prin cucerirea vieţii. Căci mântuirea nu este altceva decât ultima formă a devenirii vieţii din contingent. Cea din urmă plesnire a mugurului acestei vieţi şi încorporarea ei în veşnicia fericirii. Aceasta, însă, înseamnă un lung proces de prefaceri în ascensiune; o suprapunere de categorii spirituale, o ridicare de generaţii pe planuri tot mai superioare. De aici rezultă că tocmai acest tineret prezintă materialul ce trebuie lucrat în senzul cestei, al desăvârşirii vieţii. Prin modelarea acestor realităţi spirituale, tinere, proaspete, nepervertite se poate obţinea realizarea binelui şi fericirii în omenire. Şi tot în evidenţa acestui fapt se declină şi marea răspundere a acelora ce sânt chemaţi a lucra în senzul renaşterii spirituale a acestui tineret, de a păzi sfinţenia acestei citadele sufleteşti, orientându-i însuşirile intelectuale şi fecundându-i capacităţile morale.

Aşa că, imperativul reese clar; ca toţi apostolii lui Hristos şi ai ştiinţei să punem mână în mână, să legăm inimă de inimă, şi cu entuziasmul şi abnegaţia bătrânilor dascăli, să sămănăm adevărul ori unde şi ori când; să aprindem lumina lui înveşnicită în sufletul tineretului pe care-l încearcă negura minciunii şi a viţiului. Să ocrotim cu toate mijloacele aceşti muguri primăvărateci ce poartă în ei rodul de mâne. Să le întărim «cetatea sufletului» cu forţa morală ce transpiră din idealitatea pincipiilor evanghelice; cu îndemnul neostoit al dragostei de muncă cinstită şi cu râvna împătimată după frumos şi adevăr.

Numai în felul acesta ne putem îngloba în orbita unei concepţii superioare de viaţă, indiferentă influenţelor seducătoare ale mediului.

Aceasta însă se poate realiza atunci, când «biserica va fi în şcoală, şi şcoala în biserică». Să renaştem tineretul — prin Hristos.

Pr. *C. Zoican.*

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Lui Take Ionescu

Din prilejul inaugurării impunătoare a monumentului, înălţat în memoria marelui om care a pregătit opera măreaţă a întregirii neamului, s'au rostit cuvinte de profund omagiu atât din partea românilor, cât şi din partea reprezentanţilor popoarelor aliate noua, a Franţei, a Poloniei, a Cehoslovaciei şi a Iugoslaviei.

Biserica ort. din Ardeal şi-a adus din nou aminte de salvatorul şcoalelor noastre braşovene, când ministrul instrucţiunii de pe atunci, Take Ionescu, a acordat puternic sprijin, subvenţionând şcoala română confesională primejduită în Ardealul robit.

Discursuri de pioasă pomenire au ţinut, la desvelirea statuei, dnii: Stelian Popescu, preşedintele comitetului de iniţiativă, prof. N. Iorga primministru, reprezentanţii popoarelor aliate, apoi I. G. Duca, G. Mironescu, O. Goga, N. Otescu, în numele dlui C. Argetoianu, reţinut în altă parte, ş. a.

I. P. S. Sa patriarhul Miron a săvârşit serviciul divin, ear I. P. S. Sa mitropolitul Pimen a rostit rugăciunea următoare:

Doamne, Dumnezeul Nostru, Cela ce cu puterea Ta ai făcut pe om din care ai întemeiat neamul omenesc, şi cu înţelepciunea Ta orânduieşti popoarele, ridicând din mijlocul lor bărbaţi plini de duhul înţelegerii şi al priceperii, cari să le îndrumeze spre a face voia Ta, pentru fericirea lor, auzi-ne pre noi, cei ce ne-am adunat azi în jurul chipului acestuia, ce s'a ridicat de poporul român pentru pomenirea alesului Tău, Take Ionescu, marele fiu al României, rânduit de Tine să fie neamului nostru, luminător în zile bune şi povăţuitor în zile grele.

Rugămu-ne Ţie, scrie numele lui în cartea aleşilor Tăi, şi precum în vremea veche ai poruncit să se aşeze semn de piatră spre aducere aminte de faptele mari, săvârşite de aleşii poporului, în numele Tău, aşa şi acum, binevoieşte a întări chipul acesta ca să stea neclintit şi să fie pomenire veşnică a alesului Tău, Take Ionescu şi a faptelor lui, vrednice de pildă pentru urmaşii poporului român.

Şi aşa necontenit, sub pronia Ta, să propăşească neamul nostru românesc pe calea binelui slăvindu-Te pe Tine, Dumnezeul părinţilor noştri acum şi în veci, Amin!

Calendarul. Comisia dela Geneva, cum se anunţă de acolo, şi-a terminat lucrările în chestiunea reformei calendaristice. Raportul său arată resultatele anchetei cu privire la oportunitatea stabilizării sărbătorilor mobile şi necesitatea simplificării calendarului. Cererea, în favoarea stabilizării, este aproape generală. Sânt însă şi rezerve de ordin religios. Privitor la data la care ar fi să se fixeze sărbătoarea Paştilor, cele mai multe cereri sânt pentru Dumineca ce urmează a doua Sâmbătă din April. Răspunsuri au dat: Patriarhatul Ecumenic din Constantinopol, Biserica anglicană şi alte autorităţi bisericeşti. Raportul va fi supus conferenţei ce se va întruni la toamnă.

După 25 ani

Ziua de 22 Iunie c. a fost un prilej de înălţare sufletească, pentru absolvenţii Institutului Teologic «Andreian», seria 1905—1906.

Urmând firul tradiţiei s'au regăsit 20 preoţi din 43, în viaţă la aceeaşi vatră de lumină, ca ostaşi credincioşi în slujba Evangheliei, «Căreia — după Ap. Pavel — slujitori s'au făcut după dăruirea darului lui Dumnezeu, ce li-a fost dat prin lucrarea puterii Sale». Ef. III 7.

Cea dintâi datorie au plinit-o faţă de Dumnezeu, căruia i-au adus mulţumită învrednicindu-i de acest popas; apoi cu adâncă pietate păstrându-le memoria cu recunoştinţă celor trecuţi la nemurire: fericitul arhiereu Ioan, profesori şi colegi răposaţi — în biserica Catedrală slujind 6 preoţi prin rugăciune de mulţumită şi parastas pentru cei decedaţi. La aceste datorii sufleteşti au luat parte P. S. Sa Arhiereul vicar Vasile, P. V. Consiliu, rectorul împreună cu profesorii Academiei. Răspunsurile le-a dat corul Academiei Teologice.

Intreaga asistenţă din biserica Catedrală a trecut la ora 11½ în Aula Academiei Teologice la recepţia aranjată cu acest prilej.

Corul Academiei a executat cântarea «Pe Tine te lăudăm»... după care a urmat vorbirea prot. E Cioran care în numele absolvenţilor de acum 25 de ani, exprimă omagiul, devotamentul faţă de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae şi faţă de cei prezenţi în frunte cu P. S. Sa Arhiereul Vasile, fost profesor al seriei, asemenea profesorilor Dr. A Crăciunescu şi T. Popovici cari au participat la această întrunire.

Prot. I. Duma aduce elogiul cuvenit foştilor profesori ai seriei în frunte cu P. S. Sa Arhiereul Vasile, arătând duhul şi sufletul ce a depus fiecare dela catedră pentru luminarea teologilor de pe vremuri.

A răspuns P. S. Sa Arhiereul Vasile dând expresiune bucuriei ce simte împreună cu ceilalţi profesori revăzând pe foştii elevi de acum 25 de ani, preoţi în puterea vieţii, cari cu experienţele câştigate vor putea fi şi pe mai departe purtătorii de cuvânt ai Evangheliei, dând poveţele ce se desprind din astfel de întruniri.

Serbarea se închee cu alte două cântări executate de corul Academiei sub conducerea prof. N. Oancea.

*

Seria absolvenţilor 1905—1906 face parte din generaţia care a avut fericirea să trăiască V. şi N. Testament al bisericii şi al neamului nostru. Din 48 colegi, afară de 2 toţi cu pregătirea completă din cari 5 au murit.

Această generaţie de preoţi, lucrul încredinţat ei l-a săvârşit, în capitolul de istorie care se închee cu realizarea idealului naţional aducând întregi: credinţa şi sufletul neamului la ospăţul de bucurie al unităţii neamului. De aci se începe un alt capitol nou în istoria bisericii strămoşeşti şi a neamului.

Pastoraţia zilelor noastre este mai grea, căci lumea de acum este lipsită de modestie şi de sentiment religios. Ea nu mai urmează cuvântului, cere fapte şi manifestă un pronunţat spirit critic faţă de oricine şi orice, în această eră de libertate cu toate binefacerile şi cu toate părţile ei rele, mai ales din punct de vedere religios-moral. Biserica noastră ortodoxă şi slujitorii ei revizuind programa şi metodele de pastoraţia trebue să conlucre şi mai mult la marele ideal care este Hristos, marele ideal creştin în slujba căruia îşi revindecă locul de onoare.

Sub acest raport, întrunirile colegiale pe lângă partea lor de amintiri din cea mai fericită epocă a tinereţii, au şi un rost superior. Se împrumută, se comunică idei, şi unde se pot mai bine, decât regăsindu-se aceiaşi colegi după ani de zile la aceeaşi vatră de lumină, unde mai întâi au intrat în tainele misiunei pastorale.

Problema principală a acestor întruniri astăzi este, frontul comun de solidaritate ortodoxă în faţa factorilor de sus şi de jos cari, nu ştim cum să explicăm tendinţa lor, de a paraliza, după cum ne arată ultimele măsuri, instituţia divină, ierarhia şi preoţimea de mir. Noi credem că rolul bisericii, misiunea preoţimei e mai necesară ca oricând pentru a contribui la fundamentarea statului nostru ortodox şi naţional. Cei cari altcum procedează, păcătuesc contra neamului, contra patriei noastre.

Iată în câteva cuvinte ce au discutat fraţii preoţi la întrunirea lor cu caracter mai intim, — şi din acest punct de vedere întrunirile colegiale sânt necesare, având un rost superior.

Să se urmeze şi pe viitor firul tradiţiei cu întrunirile colegiale ale absolvenţilor de teologie. Proxima au fixat-o după alţi 10 ani. Prot. *E. C.*

Retragere din viaţa politică. O scrisoare, trimisă zilele acestea de preşedintele partidului naţional-ţărănesc, dl *Iuliu Maniu,* către dl Ion Mihalache, vicepreşedintele partidului, aduce la cunoştinţă retragerea sa din preşedinţia partidului naţional-ţărănesc şi din preşedinţia secţiei Ardeal şi Bănat a partidului.

Motivele retragerii dlui I. Maniu din viaţa politică activă, nu sânt arătate; ear demersurile, partizanilor politici pentru a-l abate dela această hotărâre, au rămas până acum fără resultat.

Comentariile acestei retrageri sânt cu atât mai diferite: după gazete şi după partidul căruia aparţin.

Viitorul apropiat va lămuri poate mai bine, ce înţeles şi ce urmări, pentru politica internă, are pasul făcut de fostul primministru al ţării, — pas a cărui importanţă nu se poate tăgădui.

Resolvarea pe cale prietenească, a diferendului între Vatican şi guvernul Italiei, întârzie. Răspunsul guvernului, la nota din 12 Iunie a Vaticanului, referitoare la incidentele petrecute, repetă că se va face anchetă şi vinovaţii vor fi pedepsiţi; încolo nota subliniază, că la rândul său guvernul italian aşteaptă regretele cerute încă de mai multe luni pentru manifestaţiunile grave care desfăşurându-şi activitatea pe teritorul regatului Italiei, îşi au sediul central în clădirile bucurându-se de dreptul de extrateritorialitate. Guvernul stăruie asupra datoriilor ce incumbă Vaticanului din acest privilegiu, fiindcă nu este admisibil ca extra-teritorialitatea acordată Vaticanului să fie transformată într'o armă împotriva statului italian.

Guvernul italian repetă cu acest prilej protestul său împotriva amestecului ilicit al Vaticanului în afacerile interne ale Italiei şi se plânge că stăruie în atitudinea sa, cu tendinţa de a transfera evenimentele din locul lor firesc, folosindu-se pentru aceasta de discursuri, telegrame, apeluri adresate opiniei publice străine, etc.

Pelerinajul tinerimei adulte la Sibiu

— Societatea „Sf. George" —

Protopopiatul ort. rom. al Sibiului, a organizat Duminecă în 28 Iunie c. al doilea pelerinaj la Sibiu cu tineretul din Societatea «Sf. George» a comunelor aparţinătoare acestui tract.

Peste 500 băeţi şi fete în frunte cu preoţii învăţătorii şi delegaţii consiliilor parohiale, cu steagurile Societăţii s'au adunat la casarma Reg. 90 Inf. de unde într'un frrumos conduct au mers la catedrală, luând parte la serviciul divin la ora 9 slujit în Sobor de P. C. T. Scorobeţ, Dr. A. Gâlea, Prot. E. Cioran, preoţii: I. Todea, R. Bucşa, I. Bânda, G. Neagoş şi diaconii: I. Dinu şi I. Circov. Răspunsurile la Sf. Liturgie le-a dat corul catedralei sub conducerea dlui prof. T. Popovici.

O instructivă şi frumoasă predică ocazională, anume pentru tinerime, a fost rostită pe înţelesul tuturora de păr. S. Bânda din Roşia, arătând scopul acestor pelerinaje şi legătura tinerimei cu Hristos. (Se va publica în alt număr al ziarului nostru).

Tinerimea «Oastea Domnului» şi alţi reprezentanţi ai societăţii noastre sibiene iubitori de astfel de manifestaţiuni cu caracter religios. după terminarea Sf. slujbe la ora 11 au trecut în Aula academiei teologice, unde s'a continuat programul cu o şezătoare culturală şi anume:

1. *Isus prunc*, de Ciaicovski, armonizată pentru 3 voci de N. Oancea, executată de corul «Şcoalei de Cântăreţi».

2. *Rugăciune*, poezie de O. Goga, declamată de Elena Oancea din Mohu.

3. *Conferinţă*, de P. C. Sa Păr. Tr. Scorobeţ.

4. *Balade: Iancu*, pentru cor bărbătesc de Vasilescu, executată de corul bărbătesc din Turnişor.

5, *Corbul*, poezie declamată de S. Hanea din Sadu.

6. *Trăiască România Mare*, cor mixt de Muzicescu, executată de Corul tinerimei din Sadu sub conducerea înv. D. Roman.

7. Alte câteva cântări executate alternativ de corul «Şcoalei de Cântăreţi» şi corul tineretului Sadu.

Remarcăm la acest loc declamarile reuşite Corul «Şcoalei de Cântăreţi» şi cel din Turnişor, conduse de păr. N. Topolog cu executarea baladei: Iancu, au făcut dovada de altcum nu pentru întâia oară, de destoinicia şi munca depusă de păr. N. Topolog ca conducător de coruri. Tinărul înv. D. Roman din Sadu a arătat prin prestaţiunile sale cu corul, că este unul din tinerii învăţători care are talent de-a instrui şi conduce cor.

Conferinţa păr. consilier T. Scorobeţ a sintetizat în chip minunat, cu pilde, scopul organizaţiunii tinerimei în Societatea «Sf. George» a arătat scopul acestor pelerinaje pe care le fac la alte popoare tineri şi bătrâni deopotrivă, la Sf. Munte şi în alte părţi — toate având un unic scop: grija de suflet. Această îngrijire cade în sarcina bătrânilor, a părinţilor ca un imperativ categoric. Biserica strânge într'un mănunchiu şi canalizează toate străduinţele răsleţe spre această Societate care să aibă în permanenţă chipul Sf. al Mântuitorului. Viitorul bisericii şi al neamului rezidă în sufletul curat al tinerimii de mâine.

Conferenţa a fost ascultată cu mare atenţiune, căci a vorbit omul care cunoaşte şi studiază această problemă în comparaţie cu rezultatele la care au ajuns alte popoare cari au un trecut şi o întreagă literatură în această direcţie.

Şezătoarea culturală s'a terminat cu distribuirea alor 500 cărţi cu conţinut religios, donate de P. V. Consiliu arhiepiscopesc şi alte 400 broşuri donate de «Asociaţiune», cărora le exprimăm şi pe această viile noastre mulţumiri în numele tinerimei.

A urmat recreaţia necesară de amiazi în salele Academiei.

La ora 1½ tinerimea a luat parte la reprezentarea filmelor: «Ierusalimul», «Pe drumul Damascului» şi filmul cultural al «Astrei» — filme instructive din punct de vedere religios şi cultural. «Ierusalimul», care evocă viaţa jertfa Mântuitorului; «Damascul» cu convertirea marelui Pavel; filmul «Astrei» cu adunarea generală dela Caransebeş; într'o fericită combinaţie cele 3 filme au arătat tuturora celor de faţă că drumul religiei şi al culturei merge paralel, că ambele sânt necesare unui suflet întreg şi că religia şi cultura contribue la desvoltarea în chip armonic a sufletului omenesc.

Sala dela cinema «Apollo» a fost plină — aducând şi la acest loc mulţumiri «Astrei Cinematografice» pentru bunăvoinţa de a ne pune la dispoziţie cele 3 filme în mod gratuit, cât şi dnei Petri, unde au rulat filmele — deasemenea în mod gratuit.

La ora 3 d. a. tinerimea a vizitat muzeul «Asociaţiei» admirând bogăţia colecţiilor de etnografie, pictură etc. De aici fiecare grup cu preoţii, învăţătorii şi delegaţii consiliilor au mai vizitat şi alte instituţiuni din oraş după voia şi plăcerea lor.

•

Acest pelerinaj a fost o zi de sărbătoare şi prilej de înălţare sufletească pentru cei cari au participat. S'au cunoscut mai deaproape, au văzut ce pot presta tinerii din alte comune. Se obişnuesc cu ordinea şi disciplina în acest cu contact cu conducătorii lor dela centru. Se câştigă încrederea conducătorilor de fiecare zi şi orice idee, orice iniţiativă în direcţia şi scopul ce-l urmăreşte societatea «Sf. Gheorghe» şi conducătorii lor — pe viitor va prinde mai uşor rădăcini şi un motiv mai mult de însufleţire. Cu încetul vor deslusi atât tinerii, cât şi bătrânii cari i-au însoţit, că aceste întruniri au un rost superior de a face din omul de mâne un creştin mai bun şi un român mai conştient. Tinerimea se înviorează la astfel de manifestaţiuni religioase şi culturale anume aranjate pentru ea, ca şi răsadul ce e plivit, udat şi îngrijit la vreme, ca şi pomul tinăr curăţit de ceea ce-i poate aduce stricăciune — precum atât răsadul, cât şi pomul sau orce grădină sè cunoaşte dacă au un ochi şi o mână cari le îngrijesc, asemenea tinerimea se va cunoaşte în toate manifestările ei, că a fost îngrijită, cultivată. Această operaţie grea care cere tact, înţelepciune, răbdare şi perseverenţă din partea preoţimii, se începe cu cultivarea sufletului, a inimii şi a voinţei tinerimei spre unicul scop ce-l urmărim: permanentul contact cu Hristos Domnul.

«Tinereţea e timpul sbuciumărilor. Marea! Marea! Strigă tinărul încântat. Marinarul cel încercat însă, care s'a luptat cu valurile şi furtuna mării, strigă, când zăreşte portul: Ţărmul! Ţărmul!»

Pentru a ajunge la acest ţărm, a luat fiinţă societatea «Sf. Gheorghe», — şi se vor mai aranja astfel de pelerinaje. *E. C.*

Organizaţi Oastea Domnului

Răsplată binemeritată

Cu ocazia întrunirii cercului religios al Săcelelor Braşovului, la 21 Iunie a. c. în Satulung, în cadrul unei festivităţi, s'a oferit preotului *Zenovie Popovici* distincţia de-a purta brâu roşu.

La ora 4 p. m. Prea Cucernicia Sa Păr. protopop Dr. Iosif Blaga, Pr. Debu, Pr. I. Broşu şi cei şapte preoţi ai Săcelelor au slujit Vecernia. Păr. protopop a predicat despre Evangelia zilei: «Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea lui, şi toate se vor adauge vouă», (Mat. 6, 33). După predică păr. protopop citeşte actul înalt Prea Sfinţiei Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului Nicolae, care distinge pe părintele Zenovie cu dreptul de a purta brâu roşu, pentru bunele servicii aduse bisericii.

Schiţează activitatea bogată în roade, în decursul celor 4 ani ca învăţător şi 27 ani de preoţie, apoi înaintea sfântului Altar şi în faţa numeroşilor credincioşi, Prea Cucernicia Sa predă părintelui Zenovie brâul onorific.

Dl profesor pens. Colceag, fiu al parohiei şi membru al consiliului parohial, aminteşte momentele mai însemnate din trecutul părintelui Zenovie, — înduioşetoare au fost amintirile suferinţelor din vremea războiului de întregire.

Mişcat profund, sărbătoritul mulţumeşte: Înalt Prea Sfinţiei Sale pentru răsplata de care l-a învrednicit, şi părintelui protopop, căruia îi atribue mare parte din rezultatele muncii sale ca preot. Mulţumeşte apoi dlui profesor Colceag, şi promite că şi de acum înainte va fi călăuzit de aceeaş dragoste de muncă în folosul bisericii şi al credincioşilor ei.

Părintele Zenovie Popovici a propovăduit neîncetat Evangelia lui Hristos cu cuvântul şi cu pilda vieţii sale curate. Ca preşedinte al «Astrei», desp. Săcele, a dus la îndeplinire o vrednică operă, prin ridicarea monumentului Eroilor săceleni. Fire împăciuitoare, vorba sa blândă a fost totdeauna hotărâtoare. Cumpătat în toate, a reuşit să câştige încrederea, stima şi dragostea tuturor cu cari a ajuns în contact. Frumuseţea şi curăţenia bisericii vorbeşte despre hărnicia părintelui Zenovie. De origine din părţile Sibiului, ajuns în ale Braşovului, a îndrăgit locul activităţii sale şi este mândru de tradiţia frumoasă a Săcelelor, ceeace nu uită să spună la ocazii binevenite. Cunoscut luptător naţional, a trebuit în timpul ocupaţiei duşmane să se refugieze din Ardeal. Ajuns preot, în marina militară, s'a distins în cele mai grele zile ale neamului, îmbărbătând şi arătând zorii biruinţei naţionale. Pentru bunele servicii a fost în repetite rânduri distins cu înalte decoraţii.

Părintele Zenovie din Săcele, pildă vrednică de urmat, a obţinut răsplată nouă şi binemeritată.

Pr. *Victor Marin.*

Nr. 5535/931 (40) 1—1

Locuinţe de închiriat

Consiliul arhiepiscopesc are de închiriat pe ziua de 1 August a. c. următoarele locuinţe:

1. In vila din strada Ilie Măcelar Nr. 6 etajul prim locuinţă constătătoare din: 5 camere pentru locuit, bucătărie, cămară şi baie.

2. In casa din Str. Regina Maria Nr. 7 etajul al doilea: locuinţă constătătoare din trei camere, bucătărie şi cămară.

Reflectanţii vor înainta cererile lor Consiliului arhiepiscopesc ortodox în Sibiu până la 9 Iulie a. c. pe lângă indicarea chiriei ce oferă.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Contra comuniştilor. Guvernul pregăteşte un proect de lege contra agitaţiilor comuniste şi pentru menţinerea ordinei publice. Proectul prevede disolvarea cluburilor şi organizaţiilor comuniste.

Promovare. Diaconul bisericei noastre catedrale din Sibiu, Ioan Circov, a susţinut în 20 l. c. teza «Patriarhatul rusesc» la Faculatea Teologică din Cernăuţi şi a fost promovat licenţiat în Teologia ortodoxă cu nota «distins».

Inaugurare. Monumentului eroilor săceleni a fost inaugurat la 28 Iunie 1931, în comuna *Cernatu săcelelor* jud. Braşov. După Sf. Liturgie în biserica nouă din Cernatu, cu parastas pentru pomenirea eroilor, a urmat sfinţirea monumentului şi predarea în grija autorităţilor comunale de către reprezentantul Desp. «Astra» Săcele, preotul Zenovie Popovici. Reprezentanţii diferitelor autorităţi participante au rostit discursuri ocazionale, ear seara s'a dat o producţiune corală şi petrecere cu dans.

La Suceava, în vechea metropolă a Moldovei, s'a comemorat în 24 Iunie, la Sânziene, aniversarea de 530 ani dela aşezarea moaştelor Sf. Ioan cel Nou în vechea biserică mitropolitană de acolo. A fost o strălucită sărbătoare bisericească, la care au venit mii de peregrini, în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul Nectarie al Bucovinei, însoţit de cler şi popor. Moaştele au fost aduse dela Cetatea Albă prin cucernicul Voevod Alexandru cel Bun.

La primăria din Timişoara s'au înaintat *139 cereri* pentru ocuparea de posturi vacante, care însă nu sânt decât *abia 17* (cu 3—8 mii leafă lunară). Şi totuş sânt glasuri, care strigă împotriva desfiinţării de şcoale secundare, azi prea multe.

Ce a păţit un comunist. In orăşelul Santa-Mamaya din Mexic s'a petrecut un fapt extraordinar; un comunist german s'a introdus în biserică şi urcându-se în amvon a ţinut o cuvântare asistenţei. Credincioşii, printre cari erau foarte multe femei, n'au înţeles la început ce spunea oratorul. Dar, când şi-au dat seama de caracterul anti-religios al discursului, au fost cuprinşi de o furie grozavă şi repezindu-se la ciudatul predicator, l-au smuls de pe amvon şi l-au spânzurat de o grindă chiar în biserică...

STIRI LOCALE

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Joi, 2 Iulie 1931 ora 16 p. m. în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa e publică.

Cu începere dela 15 Iunie 1931 Direcţiunea băilor Ocna-Sibiului pune la dispoziţia publicului vizitator un autobus al societăţii tramvaelor electrice din Sibiu. Acest autobus foarte confortabil va circula zilnic deocamdată cu următorul orariu: din Sibiu pleacă dela Hotel Bulevard la orele: 8·30, 10·30, 13, 15·30, 17, 18·30, din Ocna-Sibiului pleacă la orele: 9·15, 11·15, 13·45, 16·15, 17.45, 19·15. O staţie condiţionată va fi în Piaţa Regele Ferdinand în faţa magazinului «Motor-Lux» în Sibiu şi la lacul Brâncoveanu în Ocna-Sibiului. — Preţul unei curse este 20 lei. Biletele de băi se pot primi în autobus.

Nr. 5294/1931 Şcol. (41) 1—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1931—1932 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Părinţii celor ce doresc să fie primiţi de nou în internat, vor avea să înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1930/31 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1931/32 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2 şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi *Lei 10.000* pentru copiii mirenilor *Lei 12.000* pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine si ghete, ace, aţă briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la începutul la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor consideraţi de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedeze atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în Internat, să-şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci *altcum cererile nu se vor lua în considerare.*

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 2 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

P. T.

Aduc la cunoştinţa P. On. dni protopopi şi On. dni preoţi, precum şi On. public, că am redeschis din nou

FRIZERIA „BOULEVARD"

în edificiul P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, aranjament pentru dni, precum şi tuns de dame, unde Onor. public va fi servit conştiencios şi după dorinţă.

Pentru concursul cel mai larg şi binevoitor semnez

Cu toată stima

3—3(23) **I. Tălmăcean**

Sibiu, Piaţa Unirii 10.

Sprijiniţi intreprinderea românească!

Nr. 885/1931 (37) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Cincşor**, protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela Stat.
2. Sesie parohială 13 jugăre, din care 11 jugăre avute mai înainte, ear 2 jugăre primite prin reforma agrară.
3. Dela comuna politică anual 5—6 stânjini lemne de foc, până ce aceasta va putea face preotului acest favor.
4. Dela comuna politică dreptul de a mâna în păsunatul composesoral 2 vite, iar după dreptul bisericei cel are la păsune dreptul de 2—3 vite.
5. Taxele epitrafirului cele uzitate în tract.
6. Casă parohială cu toate supraedificatele trebuincioase la gospodărie.

Concurenţii să-şi înainteze cererile în termenul dat subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie, şi în biserică la Sta. Liturgie.

Făgăraş, la 14 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Făgăraş în conţelegere cu consiliul parosial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA

profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Nr. 598/1931 (34) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lunca Câlnicului**, din protopopiatul Sf. Gheorghe, — prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Zece (10) jugăre arătură primite prin reforma agrară.
3. Câte o ferdelă (25 litri) porumb sfărâmat dela fiecare familie (circa 130 familii)
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc Sf. Gheorghe până la terminul fixat. Concurenţii sânt invitaţi să se prezinte în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 5 Iunie 1931.

Oficiul protopoposc ort. român Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial din Lunca Câlnicului.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 331/1931 (36) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Şmig**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunei dela Stat conform coalei B.
2. 32 jugăre sesiune parohială, pământ bun arător şi fânaţ.
3. ½ — jumătate — jugăr grădină.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi ca să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare în terminul sus indicat Oficiului protopopesc Târnava-mare — în Biertan — având a se prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Se observă, că parohia se află la o distanţă de 4 (patru) klm. de gara Aţăl.

Biertan, la 11 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort, rom. Târnavamare în înţelegere cu consiliul parohial din Şmig.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 114/1931 (39) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cantor bisericesc în parohia ortodoxă română **Râşnov**, jud. Braşov, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar. Cântăreţul bisericesc ales în acest post, pe lângă îndatoririle sale de cântăreţ, este obligat să formeze cor bisericesc.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar de 2000 — două mii— lei lunar, solvit de epitropia bisericii.
2. Un jugăr pământ arător în locul numit «Anini».
3. Un stânjin de lemne, dat în comună.
4. Venitul stolar obijnuit în comună.

Ceice doresc să ocupe acest post, să înainteze cereri de concurs cu documentele necesare, în terminul prescris mai sus oficiului parohial Râşnov, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta abilitatea în cântare şi tipic.

Râşnov, în 20 Iunie 1931.

Oficiul parohial în înţelegere cu Consiliul parohial.

Pr. Ioan A. Scurtu

Toată lumea ştie bine;
Tricot „EL-BE" face linie,
Elegant şi talia slabă,
Hai la „EL-BE",
(25) 2—4 *hai cu grabă.*

Nr. 498/1931 (35) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din **Săcădate**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza resoluţiunei Prea. Ven. Cons. arhiep. din 10 IX 1929 Nr. 7673/1929 se publică concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Casa parohială dimpreună cu grădină.
3. Sesiunea parohială de 14 jugăre 513 stâng. folosibilă doi ani, iar anul al treilea e ogor.
4. Venitele stolare usitate în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, la 14 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Avrig, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 185/931 (32) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Richişul** protopopiatul Mediaş se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială 12 jug.
4. 8 stânjini lemne de foc dela comuna politică, făcutul lemnelor şi transportul priveşte pe preot.
5. Stola uzitată în parohie.

Reflectanţii la acest post sunt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs însoţite de documentele necesare în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaş şi a se presenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Mediaş în înţelegere cu consiliul parohial.

Mediaş la 12 Iunie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 8 Iulie 1931 Nr. 50

BIBLIOTECA CENTRALĂ «ASOCIAȚIUNEA» SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

In jurul discuției la mesaj

Guvernul dlui prof. Iorga a fost întâmpinat de cele mai multe cercuri ortodoxe cu nădejdea, deplin justificată, că omul care s'a identificat o viață întreagă prin studiu și prin iubire cu viața neamului nostru în ce are ea mai esențial și mai caracteristic, că omul care s'a pătruns de marea însemnătate ce-o are biserica ortodoxă în viața acestui neam și și-a făgăduit de atâtea ori că va folosi prilejul unei eventuale guvernări pentru a reașeza această instituție în drepturile ei, — va compensa neînțelegerea și tratamentul vitreg de care i-au făcut parte mai toate guvernele de după războiu. Nu vrem să spunem că nădejdea aceasta s'a stins cu totul. Greutățile de ordin economic-financiar sunt atât de mari, încât e firesc ca grija noului guvern să se fi îndreptat în primul rând spre acelea. Biserica ortodoxă, care s'a identificat totdeauna cu suferințele neamului, e departe de pretenția de-a i se satisface în primul rând nevoile ei chiar dacă ar perì în jurul ei lumea sub asprimea vieții. Ea nu uită un moment misiunea de-a suferi cu cel ce sufere, de-a face jertfele cele mai grele pentru a a scăpa pe om dela necazuri.

Deci nimic de zis împotriva intensei preocupări a guvernului pentru ceeace-i mai urgent în momentul de față, pentru situația economică-financiară, și nimic de zis pentru jertfele ce se cer și bisericii în comun cu toți fiii țării.

Ceeace a cam clătinat nădejdile noastre, au fost câteva surprize cari nu sunt cu nimic justificate. Au fost anume acele scrisori adresate de dl Iorga curând după ce-a ajuns prim-ministru I. P. S. Patriarh și preoților în cari face prea mult caz de agitațiile politice la cari s'ar deda o parte din cler, a fost lipsa din mesajul prin care se deschidea parlamentul național-țărănist a oricărei mențiuni despre biserică și răspunsul dat I. P. S. Patriarh că din motive de economie nu se poate reînființa ministerul cultelor. Mai mult chiar, s'a desființat chiar și subsecretariatul de stat existent, probabil tot din motive de economie, în vreme ce s'au înființat o sumedenie de subsecretariate nouă pentru tot soiul de mărunțișuri. Dacă lipsa mențiunii bisericii în mesajul prin care se convoacă parlamentul național-țărănesc, se mai putea justifica cu puțina importanță ce-o va fi dat-o dl Iorga unui mesaj citit în fața unui parlament muribund, aproape nu mai putem justifica cu nimic lipsa acestei mențiuni în mesajul citit la deschiderea noului parlament, știut fiind că mesajul acesta trebue să oglindească toate preocupările și tot planul de lucru al guvernului. Cum, Biserica nu mai însemnează chiar nimic în viața acestei țări, ca să se treacă în complectă tăcere peste ea? Lucrul e cu atât mai trist, cu cât nici unul dintre partidele vechi n'a remarcat această lipsă în mesaj. De aceea suntem profund mulțumitori dlui Gh. Brătianu, singurul care și-a exprimat regretul pentru puțina atențiune acordată Bisericii strămoșești. «Nu avem, spune domnia sa, în răspunsul la mesaj, nici o obiecțiune principială la recunoașterea puterii sufletești pe care o reprezintă datinele în viața statului. Ar fi doar locul de-a ne rosti părerea de rău, că nu s'a găsit un cuvânt pentru marea păstrătoare a datinelor, a tradițiilor și a naționalității noastre, pentru biserica străbună». Un cuvânt în care recunoaștem pe descendentul boierilor noștri ctitori de biserici și al cârmuitorilor înțelepți ai neamului nostru.

Că manifestările enumerate ale guvernului n'au fost simple scăpări din vedere, ci prevestiri de atitudini practice corăspunzătoare, ne-o dovedește vestea cu adevărat alarmantă că în bugetul rectificat se va reveni în ce privește Biserica la plusul de 12% la curba generală de sacrificiu. Știm că acest plus de sacrificiu pentru cler a fost hotărât întâi de guvernul național-țărănist la începutul acestui an, dar că la protestele unanime guvernul acela a renunțat la el. Acum se aude că guvernul actual vrea să-l aplice, și ceeace-i mai îngrozitor și retroactiv, dela 1 Ianuarie 1931.

Din cei 3—4000 lei primiți lunar — vorba să fie că primiți — de preoți și din cei 7—9000 primiți de profesorii Acedemiilor teologice și consilierii eparhiali, iată că vor trebui restituiți — de unde? — vre-o 10.000 mii lei, nemai vorbind de nivelul, scăzut sub costul vieții, al salariilor ce vor fi primite. Aceasta ar echivala cu o complectă dezorganizare a centrelor de conducere și de formare a clerului, trebuind ca toți clericii cu un astfel de rol să se retragă la sate, să se facă parohi și să trăiască din darul credincioșilor. Își dă seama dl Iorga de urmările incalculabile ce le-ar avea evenimentul acesta?

FOIȘOARA

La sfârșit de an școlar

— Cuvânt rostit către absolvenți la liceul „Principele Nicolae", Sighișoara —

Retrăesc, iubiți elevi, în clipa aceasta, ultimele momente din trecuta mea viață de liceean.

Vă știu și vă înțeleg fierberea sufletului, care s'agită în voi, și vă cere să năzuiți spre culmi poleite cu aur de imaginația voastră tinerească. Un dor vă cheamă de a vă emancipa de sub tutela școlară.

Voiți par'că să grăbiți sfârșitul vieții de elev, să evadați din încăperile înguste și de sub disciplina școalei, și apoi să vă trăiți sărbătoarea «libertății».

Amintirile mă înfrățesc cu voi. Deși sânt ani la mijloc, totuș mă regăsesc, și în sufletul meu de atunci văd sufletele voastre de azi. Ce iluzii îndrăznețe nu ne frământau, câte doruri nu ne animau și entuziasmau pe atunci!

V'ați croit în suflete proecte îndrăznețe de viitor, dragi vise ale tinereții, de care vă veți aduce cu drag aminte, cândva, în anii târzii ai vieții.

Dincolo de acest sentimentalism, sântem însă obligați să prindem și să adâncim această clipă și dintr'un punct de vedere mai matur, căci vă găsiți la o serioasă răscruce de drumuri și trăiți decisive momente pentru viitor.

V'ați dus viața de până acum sub un regim de protecționism familiar și școlar. De azi sânteți chemați la luptă voi înșivă, să vă chibzuiți și hotărâți destinul așa cum asprimea vieții o cere. Proecțiunile luminoase de viitor, jocul feeric care v'a hrănit fantazia, trebue coborâte din lumea visului, și înfipte în solul realității, ca nu cumva să recoltați pe urma lor decepții și deziluzii.

Inainte de a păși în porticul dela Alma mater și a vă întitula «cives academici», să vă fixați, pe planul întâi al preocupărilor, hotărârea de a fi candidați cinstiți și serioși la un post de răspundere în viață.

Incepând cu clipa aceasta, trebuie să vă măsurați cu exactitate toate posibilitățile și aptitudinile de care dispuneți.

Viața vă cere bună pregătire.

Căutați și vă orientați asupra viitoarei voastre profesiuni.

«Din nenorocire, omul nu-și alege profesiunea în cunoștință de cauză. Cei mai mulți își aleg profesia fără discernământ, la întâmplare și fără să-și de seama dacă aptitudinile lor fizice și psihice îi fac capabili să exercite cu succes profesiunea. In alegerea unei cariere, se au în vedere de cele mai multe ori motive cu totul de altă natură decât cele profesionale. Imitația, influența părinților, dorul de câștig, vanitatea, capriciul, moda și adeseori întâmplarea joacă rol considerabil». (Goangă).

Mărturie elocventă de lipsa orientării în aspirațiile de viitor, v'o servesc generațiile imediate de după războiu. In ezaltarea noastră tinerească nu ne-am mulțumit așa zicând numai cu o felie din știință, ci voiam să cucerim însăși universitatea.

Părea că în năzuința noastră imităm pe studentul din Faust în răspunsul pe care acesta îl dă lui Mefistofel:

«Tare învățat aș vrea s'ajung;
«Ce-i pe pământ în lat și'n lung;
«Și ce-i în cer, fire știință,
«Să le pătrund toate împreună».

In iluzia aceea a atotputerniciei, unii au voit să studieze deodată: două sau mai multe facultăți. Evident că toți aceștia și-au cheltuit energie

Criza morală

La ordinea zilei e cuvântul criză. Scriu ziarele zilnic, se ţin întruniri publice şi toată lumea vorbeşte de o criză financiară, de o criză economică, şi în cele din urmă chiar de o criză intelectuală şi de o criză de prestigiu. Insă, mai cumplit decât acestea, bântue astăzi criza morală şi toate crizele sânt numai o urmare firească a crizei morale. Din lipsă de conştiinţă morală, politicianul a amăgit şi a minţit poporul, pentru ca dobândindu-i încrederea, să-l jefuiască apoi în chipul cel mai brutal. Din lipsă de conştiinţă morală funcţionarul îşi însuşeşte bani streini, devastând visteria statului şi sleind toate puterile acestuia. Din lipsă de conştiinţă morală comerciantul se declară falit ruinând cu aceasta industria unei ţări. Şi tot din lipsă de conştiinţă morală membrii consiliilor de administraţie încasează milioanele, pentruca dir. băncii sau al industriei să întrebuinţeze după bunul său plac banii strânşi din sudoarea muncitorului în fabrică, pentruca dl director îmbrăcându-şi familia în mătase şi plimbându-o în automobil, să privească apoi cu un dispreţ suveran la toţi semenii săi.

Domnii miniştri, înspăimântaţi de înalta moralitate a intelectualului român şi poate de teama unei societăţi prea creştine, au redus orele de religie în şcolile secundare, lăsând atâtea vlăstare tinere lipsite de cea mai necesară hrană sufletească. Domnii miniştri au făcut din predarea religiei în şcoli un obiect fără importanţă, crescând prin aceasta generaţii de oameni deopotrivă de periculoşi familiei, societăţii, cât şi statului. Iar guvernele de până acum, s'au întrecut să micşoreze prestigiul bisericii ortodoxe române, micşorându-i ajutorul şi retrăgându-i încrederea.

Criză morală pe toată linia, criză morală de sus până jos.

Consecinţele acestei crize se arată pentru viitorul ţării mult mai dezastruoase decât consecinţele crizei materiale. Intr'o ţară atât de bogată, într'o ţară binecuvântată de Dumnezeu cu de toate, criza materială s'ar putea reface îndată şi încă cu multă uşurinţă, refăcându-se mai întâi criza morală. Insă dacă nu se va încerca grabnica revizuire a conştiinţelor şi schimbarea moravurilor, toate împrumuturile naţionale şi toate năzuinţele de îndreptare vor rămânea fără rezultat.

Prin metodele de până acum s'a anarchizat lumea şi s'a sdruncinat complet încrederea poporului în cărturarii săi. Nime din popor nu mai acordă nici un credit spuselor şi promisiunilor intelectualului. In fiecare intelectual, ţăranul vede astăzi un înşelător al cărui ideal este îmbogăţirea rapidă şi fără nici o muncă. Şi istoria veche şi istoria nouă ne arată pericolul, care ameninţă statul în care cetăţenii fără carte şi-au pierdut încrederea în conducătorii săi, în cărturarii săi.

Preoţii, doctorii sufletelor, cunosc temperatura bolnavului şi sunt conştienţi că nici odată n'a trebuit să lumineze mai viu lumina lor înaintea oamenilor ca astăzi, pentru ca aceştia să creadă şi să primească cel puţin cuvintele păstorului lor sufletesc.

Preoţii cunoscători ai atmosferei satelor noastre glăsuesc ca să fie auziţi de cei ce se chiamă autorităţi şi cer acestora schimbarea metodelor de muncă până nu e prea târziu şi cer tuturor grabnică şi nelimitată colaborare pentru refacerea morală a Ţării Româneşti. Numai prin aceasta refacere se pot înlătura crizele şi toate neajunsurile care ne stăpânesc astăzi.

Pr. *S. Cândea.*

Sfântul Sinod, după o prealabilă înţelegere cu Patriarhia Ecumenică, a dispus, odată pentru totdeauna, ca până ce Sinodul Ecumenic ortodox va stabilì definitiv, sărbătorirea Sfintelor Paşti în anii viitori să se ţină după vechea Păscălie.

Astfel în anul 1932 Sfintele Paşti se vor prăznuì în ziua de Duminecă 1 Mai.

Ce trebue să păstrăm cu orice preţ?

«Neamul Românesc» revine adesea să fixeze aspecte din configuraţia psihică a Ardealului postbelic, în linii pregnante şi suggestive cari poartă pecetea spiritului dlui primministru Iorga.

Intr'un număr sub titlul «Nu l-au putut omorî» cetim spre marea noastră mângâiere, că «ambiţioşii, intriganţii şi profitorii n'au putut distruge un lucru vechi, mare şi sfânt, care era o parte nepreţuită din visteria poporului românesc din Ardeal. E vorba *de dulcea omenie, de înţeleapta măsură, de clasica demnitate, de un fel de majestate în adevăr română, cu care se deosebia Ardealul*». Iar în alt număr, sub titlul «Turnuri de bisericuţe», se constată că «alte lucruri nu s'au făcut în Ardeal dela fericita Unire... dar, ici şi colo, deasupra satelor unde noua evanghelie de Stat e abia ştiută, se înalţă câte un turn de bisericuţă. Acesta e un semn al prezenţei unei majorităţi româneşti; o dovadă despre ceeace suntem în stare a crea» pentrucă «nu mai e vorba de o copie a lucrurilor moştenite, de o simplă pretenţie de cuceritori încă neinformaţi; clopotniţa cea nouă e în legătură cu ce e mai important, mai sănătos, mai vrednic de laudă în cea mai veche tradiţie a noastră».

Nu se poate o mai deplină înţelegere şi recunoaştere a operei educative pe care a realizat-o şi o realizează Biserica strămoşească în sânul poporului românesc. «Dulcea omenire, înţeleapta măsură, clasica demnitate» a poporului nostru dela sate sunt distincţiuni sufleteşti pe cari nu le-a putut primi dela nici o şcoală laică, pentrucă sunt mai vechi decât aceasta. Mai mult chiar, dacă alăturăm clasa intelectuală, produs al acestei şcoli, de poporul rămas mai puţin atins de ea, dacă alăturăm pe fratele plecat la învăţătură de cel rămas la plug, nu putem să nu constatăm superioritatea morală a celui din urmă şi ruina morală a celui din tâi. Numai şcoala aceasta, pe care n'o animează duhul măsurei, al omeniei şi al dragostei, propriu bisericii noastre strămoşeşti, şi pe care o chinueşte spiritul dezagregant al culturii apusene, atee şi subiectiviste, schimbă în aşa de scurtă vreme odraslele cuminţi şi de omenie ale bunilor noştri săteni în destrăbălaţii oratori de răspântie ai partidelor, în nesăţioşii idololatrii ai propriei vanităţi, în sgomotoşii şi vulgarii superficiali ai falsei culturi.

Şcoala noastră întreagă, dela cea primară până la cea universitară trebue inoculată cu duhul ce emană din biserica noastră. Profesorii şcoalelor noastre secundare, orice materie ar propune, vor trebui să aibă la bază o bună educaţie religios-ortodoxă, ca să poată atrage atenţiunea elevilor dela ceeace-i lipsit de importanţă pentru formarea personalităţii morale româneşti la ceeace are valoare din acest punct de vedere; pentruca ei înşişi să fie pilde vii în direcţia aceasta.

Sau facem şcoala capabilă să conserve şi să desvoalte notele de înaltă moraiitate pe cari şi le-a însuşit în decursul veacurilor poporul nostru, sau o transformăm într'o simplă şcoală pentru învăţarea lucrurilor practice-tehnice, lăsând ca şi până acum în seama bisericii grija pentru formarea personalităţii morale-intelectuale a poporului nostru. Altfel, mergem din rău în spre mai rău.

O serbătoare a recunoştinţei

Luni, în ziua s. apostoli Petru şi Pavel s'au întrunit în Sibiu absolvenţii de acum 10 ani ai şcoalei normale «Andrei Şaguna». Dintre 34 absolvenţi s'au prezentat 20. După ce au luat parte la sf. liturgie în biserica mitropoliei dimpreună cu foştii lor profesori, s'a făcut de către părintele *Gheorghe Maior* rugăciunea de mulţumire pentru sănătatea şi ajutorul dat de Dumnezeu în cei primi zece ani de muncă de luminători ai poporului, apoi rugăciune pentru odihna profesorilor decedaţi *Alexandra Hagia* şi *Aurel Popovici*. Corul condus de părintele *Timotei Popovici*, cel mai bătrân dintre foştii profesori ai acelor întruniţi, şi-a dat concursul preţios. La ora 12 a fost o şedinţă festivă în sala de festivităţi a şcoalei normale. Dl *Samoilă Banciu* care după absolvire a fost învăţător la şc. de aplica-

---

şi au sfârşit fără să sfârşească nimic: de aici, apoi numărul apreciabil al declasaţilor şi naufragiaţilor din amfiteatrul universităţii pe bordul politicei detestabile, în unghere obscure de scribi şi conţopişti. Acestea au fost consecinţele funeste ale absenţei de orientare profesională.

Vă sfătuesc cu dragoste, să nu vă lăsaţi ispitiţi în alegerea carierelor de aparenţele strălucitoare sub care apar unele din profesiuni, ear altele vi se par inferioare. Toate profesiunile sânt la fel de bune, ele nefiind decât diversele funcţiuni ale aceluiaş organism: societatea. Ele nu pot fi clasificate în profesiuni cu mai multă suprafaţă, mai onorabile decât altele, căci nu există o ierarhie a profesiunilor, ci — a valorilor. Din acest punct de vedere, proverbul românesc că *Omul* sfinţeşte locul, nu locul sfinţeşte omul, spune mult adevăr şi înţelepciune.

Modeste şi relative sânt toate dar căutaţi în ele să atingeţi superlativul. —

Fiindcă ne găsim la ultima oră de religie, ţin să repet unele sfaturi sub raport religios, dorind să profit de privilegiul acestei intimităţi a despărţirii, când sufletele comunică cu mai multă uşurinţă. Incrustaţi-vă adânc în suflete cuvintele, că:

Voi sânteţi închinătorii lui Isus Mântuitorul lumii, şi niciodată să nu vă uitaţi aceasta în orce împrejurare a vieţii v'aţi găsi.

Aşezaţi pe Mântuitorul în Sfânta Sfintelor din sufletul vostru ca-pururea să-l aveţi ca pe o comoară care nu-şi are echivalent pe acest pământ. Aceasta este zestrea cu care aţi plecat de acasă, pe care v'am sporit-o în şcoală spre a vă fericì în viaţă.

Toţi înaintaşii voştri au adormit în leagănul nădejdilor creştine şi n'aş putea să cred că vreunul din voi ar putea să creadă şi să nădăjduiască alt fel.

Ca mâne veţi păsì în viaţă: «Luaţi aminte să nu vă fure minţile cineva cu filozofia şi cu deşartă înşelăciune din predarea omenească după stihiile lumii şi nu după Hristos», (Col. 2, 8).

Păstraţi-vă curăţenia sufletului vostru creştin ca pe o cetate a lui Dumnezeu! Nu vă rupeţi, ci legaţi-vă strâns de tradiţiile româneşti şi creştineşti! Gândurile voastre în viitor sub raport religios, să se îndrepte spre Hristos cel răstignit şi înviat pentru noi şi pentru a noastră mântuire.

Intovărăşeşte-te cu Isus şi tu, care mergi la medicină, drept, politehnică, litere, sau ori unde împrejurări de viaţă te vor duce, şi atunci munca ta va fi mai spornică şi viaţa mai senină.

Să nu vă scape din vedere faptul, că sânteţi creştini, privilegiu de care sânt nedespărţite îndatoriri precise.

Să ştiţi că dincolo de ştiinţifismul orcărui laborator şi de orce sistem filozofic, deapururi va rămânea, mai sigură şi mai consolatoare, metafizica creştină.

«Cel ce este ostenit sau îngrozit de lungile navigări pe mările fără fund, fără o insulă de siguranţă, fără o pânză de speranţă, recurge la religiune ca la un port liniştit în care îşi poate legà barca şubredă, la adăpost de vânturi» (Papini).

Aveţi datoria, să priviţi cu mintea mereu înainte la obiectivul ştiinţă ca să v'o însuşiţi, iar cu sufletul să vă întoarceţi mereu la tradiţia neamului nostru.

Din captivitatea ocupaţiilor zilnice şi grijilor, căutaţi şi vă rezervaţi şi unele momente în care sufletele voastre să poată meditâ asupra marilor taine ce ne depăşesc aşa de mult

ţie a şcoalei normale, iar de prezent este învăţător în Ocna Sibiului, ca delegat al colegilor săi, a făcut o frumoasă dare de seamă a activităţii dăscăleşti şi culturale în primii zece ani decând au plecat dela această şcoală, aducând prinosul recunoştinţii atât şcoalei cât şi profesorilor care au ostenit întru pregătirea lor în munca grea de buni şi harnici îndrumători ai neamului. A răspuns părintele director al şcoalei *Eugen Todoran*, mulţumind cu cuvinte de părintească dragoste pentru recunoştinţa arătată faţă de foştii lor profesori şi mai ales faţă de această şcoală, azi singura şcoală normală confesională ortodoxă română în Ardeal, — şcoală care în cursul lung de 145 de ani al existenţei ei n'a încetat de a fi focarul răspândirii credinţii strămoşeşti şi a culturii naţionale în întreg Ardealul nostru românesc. A cetit apoi o frumoasă scrisoare din partea P. S. arhiereu-vicar *Vasile Stan* fost director al absolvenţilor întruniţi azi, care fiind absent din Sibiu, le împărtăşeşte binecuvântarea Sa în munca viitoare.

S'a trimis o telegramă omagială marelui apostol al neamului, dl *Nicolae Iorga*. Profesori şi foşti elevi s'au întrunit apoi la o masă familiară în localul şcoalei. După masă întregul grup s'a fotografiat în curtea şcoalei. Cu ocazia acestei serbări foştii elevi au dăruit suma de Lei 1000, din care Lei 500 s'au destinat pentru *Fondul absolvenţilor* acestei şcoale, iar 500 pentru *Legatul Profesoral Aurel Popovici* aparţinător fondului pentru înfiinţarea unui cămin pentru bătrâni în Sibiu.

Presa de partid

Dacă, în calitate de om politic interesat, cetim gazetele de partid ale diferitelor curente politice, — la ceeace sântem adeseori îndemnaţi de către profesiunea noastră de gazetari, — rămânem totdeauna uluiţi de grozăvenia invectivelor ce şi le aruncă, unii altora, cetăţenii aceluiaş stat, aceluiaş oraş chiar. Ceeace unora le pare sublim, altora le pare ridicol; ceeace unora le pare onorabil, ceilalţi spun că este o batjocură. Ceeace, din punctul de vedere al vr'unui partid, este arătat ca lucru serios şi de necesitate primordială, de către ceilalţi este bagatelisat sau nemenţionat.

Evenimentele mai de seamă, de exemplu o promisiune sau o mare acţiune publică de partid, sânt descrise în aspecte aşa de contrare, că de-abia îţi vine să crezi că ar fi vorba de una şi aceeaşi întâmplare.

Acolo unde un raportor vede îngrămădiţi zeci de mii de oameni, celalalt vede abia vreo câţiva indivizi răzleţi; unde unul vede întâmpinarea unei mari mulţimi entuziaste aclamatoare, celalalt evidenţiază absenţa publicului. E ca şi când fiecare ar trăi pe-o altă planetă, şi că fiecare ar percepe manifestările externe cu altfel de organe ale simţului, şi din cauza asta văd şi lucrurile prin o prizmă cu totul contrară.

Un locuitor din Mars vede poate cu nasul şi aude cu ochii, şi de aceea va percepe sub alte aspecte manifestările lumii decât omul pământean.

Partidele noastre par de fapt a fi despărţite de mari depărtări casnice.

Dar, cel care citeşte mai multe gazete de partid, va şti desigur să facă judecată medie. Nu va ţinea pe fiecare de prost, de ticălos, de mişel, fiindcă aşa sânt calificaţi de unii, şi nici de genii sau de eroi, pe aceia, cari au fost de alţii sărbătoriţi ca atare.

Ne gândim însă, la acei cetitori sărmani cari sânt siliţi a ceti numai gazeta partidelor lor şi a-şi extrage cunoştinţele din lectura acestor gazete.

Ce soartă au ei? Oamenii cu economii restrânse şi cari sânt siliţi prin diferite mijloace şi «mijlocuri» de a abona gazeta de partid, şi nu pot să-şi mai întregească şi altfel lectura necesară, aceştia duc apoi o adevărată viaţă de ocnaşi spirituali. Ei primesc să vadă numai acea parte de lume, pe care le-o îngădue temnicerul publicistic al partidului. Că această bucată din lume este cea decolorată, cea schimonosită, cea mincinoasă, n'ar fi aşa de rău. Mai rău este, că cealaltă parte a lumii, care le lipseşte, nici nu li se arată măcar.

Multe cazuri, fapte importante şi manifestări, sânt trecute sub tăcere, sustrase chiar. Şi astfel li se răpeşte complect posibilitatea de a se examina, de a face o paralelă şi de a forma apoi o critică personală asupra lucrurilor şi evenimentelor. Este aceasta: îndobitocirea sistematică a individului de către partid, practicată astfel prin presa sa.

Şi totuşi, elementele periculoase în desfăşurarea modernă a existenţei de partid nu sânt oamenii de partid cu duşmănia lor faţă de celelalte partide şi cu unilateralitatea lor intenţionată. Nu. Doar aceştia sânt numai prizonierii voluntari ai principiilor lor. În viaţa de toate zilele, în conduita lor socială, ei păstrează o comunicativitate din cele mai afabile. Căci ei nu-şi reduc lectura ziarelor la cetirea ziarului de partid, ei citesc şi altceva. Eu cunosc oameni de partid cari citesc bucuros or ce, *numai ziarul lor de partid nu.* Sânt între ei oameni, de înaltă cultură, inteligenţe reliefate, oameni cumsecade, cari dacă nu ar fi încercuiţi de disciplina partidului şi nu ar trebui să-şi ducă existenţa din ajutorul partidului, ar fi cei mai sociabili. Sânt în schimb şi oameni încarceraţi într'un egoism de partid, cărora este bine să le faci loc să treacă fără să ai ceva de-a face cu ei. Dar nici cei sociabili, şi nici cei nesociabili, nu fac mare pagubă. Adevăraţii autori ai pacostei politice nu sânt cei cari se manifestă prin grai viu; scribii partidului, gazetarii de partid, săvârşesc din foaia lor o temniţă spirituală.

Şi în urmă periculoşii adevăraţi sânt acei sărmani întemnitaţi cari sânt siliţi zi cu zi să se hrănească din această ofrandă a temniţei spirituale a partidului, oameni cari într'adevăr nu au posibilitatea să citească altceva, decât gazeta partidului lor şi cari văzând lumea mereu prin prizma impusă de partid, devin cu timpul o sectă fanatizată a unor principii «îngrădite».

Norocul este că numărul acestor lectori dresaţi ai partidelor începe să descrească azi. Ziarele de partid au mulţi abonaţi cari nu le citesc. Cu mult mai uşor se poate impune *abonarea* acestor gazete, decât *citirea* lor. Aceste gazete sânt scrise de oamenii pătimaşi ai doctrinelor politice, cari sub impulsivitatea luptelor politice, existente la noi, aruncă în dreapta şi în stânga cu noroi şi venin, rar cu săgeţi. Şi nici odată aceşti oameni nu scriu în sentimentul aprobat al poporului. De aceea, aceste foi nu pot să ajungă nici odată la un tiraj mai mare. Căci cei cari scriu sub impulsul unei doctrine de politică pătimaşe de partid, aceia nu scriu nici odată *pentru* popor. Aceştia sânt dreseorii poporului, temniceriii spirituali al poporului, dar nici odată povăţuitorii sau îndrumătorii lui. Partidul are un apendice, o mască dresată de scribi şi oratori în urma sa, — dar nu poporul. Căci dacă şi partizanii partidelor ar fi aşa de impulsivi ca gazetele lor, atunci am putea asista zilnic la desfacerea unui război, civil pe stradă. Norocul nostru, că nu este aşa. Omorurile şi înjunghierile sânt cu mult mai frecvente la bătăile de prin cârciumi şi în domeniul crimelor pasionale, decât la îndemnătăniţii de pe urma politicei.

Eu cel puţin nu aş voi să trăesc într'o lume în care să fiu silit să aleg între rugăciune şi ocară, între a fi confrate de dreapta, sau tovarăş de stânga.

B.

INFORMAŢIUNI

A. S. R. Principesa Ileana şi arhiducele Anton de Habsburg îşi vor serba căsătoria la Sinaia în 26 Iulie a. c.

Recunoştinţa neamului. Dumineca trecută s'a desvelit cu rară solemnitate monumentul ridicat la Lugoj în memoria gloriosului general *Ioan Dragalina*, eroul dela Jiu şi Cerna.

— În aceeaş zi s'a inaugurat la Timişoara bustul în bronz, înălţat în amintirea mecenatului bănăţean şi a vrednicului fiu al bisericii noastre, *Emanuil Ungureanu.*

— Un apel călduros, adresat poporului român şi semnat de dl N. Iorga şi alţi fruntaşi ai vieţei publice, va aduna mijloacele necesare pentru ridicarea în capitală a unui monument lui *Mihail Kogălniceanu* şi pentru înfiinţarea unei fundaţii culturale cu numele marelui bărbat, dela moartea căruia s'au împlinit 40 de ani în 2 Iulie 1931.

Alegere de protopop În 2 Iulie, s'a ţinut la Dumbrăveni alegerea de protopop pentru protopopiatul Târnava-Mare. S'au dat în total 30 voturi, dintre cari 12 le-a primit preotul Ioan Dragolea din Vulcan, 3 preotul Aurel Ştefan din Dăişoara, iar restul de 15 au fost file albe. Alegerea a fost condusă de către consilierul arhiepiscopesc Dr. Andrei Gâlea şi a decurs în ordine.

Promoţie Dl *Zeno Proca* din Sibiu a fost promovat doctor în Ştiinţele economice, financiare la facultatea de drept a Universităţii din Paris.

Noul doctor care şi-a trecut teza cu deosebit succes, a fost viu felicitat din partea juriului examinator.

Premiul naţional de proză a fost decernat pe anul curent scriitorului mult citit, dlui Cezar Petrescu.

Promovare. Dl Mircea Vasu, fiul preotului nostru Gheorghe Vasu din Voila, prot. Făgăraş, a fost promovat doctor în inginerie la politehnica din Dresda (Germania). Păr. Gh. Vasu este fericitul tată, care are doi fii doctori în inginerie, promovaţi la aceeaş politehnică în Germania.

E locul să ne punem întrebarea: Oare de ce nu-şi pregătesc preoţii noştri copiii şi pentru preoţie?

Notarii publici. Se lucrează la un proect de lege pentru desfiinţarea instituţiei notarilor publici din Ardeal şi Bănat, — o instituţie care s'a introdus în multe ţări, dovedindu-se a fi de interes obştesc.

Liceu cu 8 clase. Se pregăteşte proectul de lege cu privire la reînfiinţarea liceului cu 8 clase. Liceul inferior, gimnaziul, va fi de 5 ani; ear cel superior, liceul de 3 ani. Bacalaureatul se menţine în noua lege, aşa cum e votat de actuala sesiune parlamentară.

ŞTIRI LOCALE

Răscumpărarea zilei onomastice. Dl *Dr. Ilie Beu*, medic şi preşedinte al băncii «Albina» din Sibiu, şi-a rescumpărat ziua onomastică, dăruind 500 Lei pentru biserica din Şelimbăr şi 500 Lei pentru zidirea bisericii din parohia a patra «Lazaret» din Sibiu.

Pentru aceste contribuiri, exprimă mulţumiri consiliile parohiale.

Consiliul Municipal Sibiu a hotărât să dubleze taxele aplicate spectacolelor publice începând dela 1 Iulie 1931 în favorul fondului pentru ajutorarea şomerilor.

în care prin puterea miraculoasă a rugăciunii să obţineţi tainice întâlniri cu Domnul.

În centrele mari unde veţi merge să vă desăvârşiţi studiile, veţi întâlni poate o atmosferă indiferentă sau vrăşmaşă lui Isus; înălţimea uriaşelor clădiri şi coşurile fabricilor dosind turlele bisericilor sânt o indicaţie a ascendenţei pe pare a luat-o tehnica şi industrialismul asupra spiritualităţii creştine. Nu este acolo mediul sănătos al satelor, unde peste casele albe şi mici domină biserica, iar în sufletul satului stăpâneşte suveranitatea Mîntuitorului.

Toată aceà lume, artificială şi suprapusă, să nu vă impresioneze prea muit şi nici să nu vă descumpănească sufletul, ci să fie un motiv în plus de a sporî comunitatea cu viaţa curată a satelor. Căutaţi să rămâneţi aşa cum v'aţi născut din sufletul neamului, aşa cum el vă doreşte, aşa cum biserica vă binecuvântă, nedesrădăcinaţi din tradiţiile neamului, şi neînstrăinaţi cu sufletul, ci rămânând mereu aceiaşi: suflet din sufletul neamului nostru.

În clipa acestei duioase despărţiri, ca preot vă doresc ca: Darul Domnului nostru Isus Hristos şi dragoste a lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh, să fie cu voi cut toţi!

Pr. *A. Radu.*

Ca elevi ai şcoalei miniere a statului din *Baia-Mare* se primesc tineri cetăţeni români, cari au împlinit vârsta de 17 ani, şi cari au terminat cu succes cursul inferior de liceu sau gimnaziul. (Clasa IV. programă veche sau clasa III. programă nouă). Cererile scrise cu mâna propie şi provăzute cu timbre regulate sânt a se înainta Direcţiunii şcoalei cel mai târziu până în 15 August 1931. Informaţii dă Direcţiunea şcoalei.

Nr. 5294/1931 Şcol. (41) 2—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1931—1932 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Părinţii celor ce doresc să fie primiţi de nou în internat, vor avea să înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1930/31 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1931/32 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2 şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi *Lei 10.000* pentru copiii mirenilor *Lei 12.000* pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine si ghete, ace, aţă briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor consideraţi de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedeze atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în Internat, să-şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci *altcum cererile nu se vor lua în considerare.*

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 2 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 272/1931 (30) 3—3

Concurs

In conformitate cu hotărârea Prea ven. Cons. arh. Nr. 1847 Plen. dela 2 Martie 1931 se publică concurs pentru întregirea protopopiatului ortodox-român al Sebeşului, cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1) Venitele parohiale din parohia I Sebeş cu salarul de paroh dela stat.

2) Locuinţa din reşedinţa protopopească.

3) Salarul protopopesc.

4) Diurnele dela vizitaţiunile protopresbiterale.

Concurenţii să-şi înainteze cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, Prea Ven. Cons. arh. ortodox-român din Sibiu, în termenul indicat.

Sebeş, din şedinţa consiliului protopopesc, ţinută la 14 Mai 1931.

Preş. cons. prot.:

Prot Dr. V. Oană
adm. prot.

Secretar:

Gheorghe Albu

Nr. 4355.

«Aprobat»

Sibiu, din şedinţa plenară ţinută la 2 Iunie 1931.

Consiliul Arhiepiscopesc.

Nr. 598/1931 (34) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lunca Câlnicului**, din protopopiatul Sf. Gheorghe, — prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.

2. Zece (10) jugăre arătură primite prin reforma agrară.

3. Câte o ferdelă (25 litri) porumb sfărâmat dela fiecare familie (circa 130 familii)

4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc Sf. Gheorghe până la terminul fixat. Concurenţii sânt invitaţi să se prezinte în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 5 Iunie 1931.

Oficiul protopoposc ort. român Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial din Lunca Câlnicului.

Aurel Nistor
protopop.

Reverenzi preoţeşti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (22) 6—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

Nr. 136/1932 (25) 3—3

Concurs repetit

Se publică concurs, cu termin de 30 de zile dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Râuşor**, din tractul protopopesc Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B., următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: *a)* 2 jug. cat. 1097 st. p. arător; *b)* 107 st. p. grădină; *c)* 114 st. p. livadă; *d)* 12 jug. cat. păşune (în indiviziune cu comuna); *e)* 1 jug. cat 846 st. p. cimitir. (Toate de dinaintea reformei agrare).

2. Două mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare casă (77 fumuri).

3. 77 zile de lucru.

4. Stola obişnuită.

5. Salariul, întregire dela Stat, Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. Jiu, sediul Petroşeni, jud. Hunedoara, în terminul prevăzut. Candidaţii se vor prezenta, în vr'o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică, pentru a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşeni, la 3 Martie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protoiereu

Nr. 885/1931 (37) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Cincşor**, protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela Stat.

2. Sesie parohială 13 jugăre, din care 11 jugăre avute mai înainte, ear 2 jugăre primite prin reforma agrară.

3. Dela comuna politică anual 5—6 stânjini lemne de foc, până ce aceasta va putea face preotului acest favor.

4. Dela comuna politică dreptul de a mâna în păsunatul composesoral 2 vite, iar după dreptul bisericei cel are la păsune dreptul de 2—3 vite.

5. Taxele epitrafirului cele uzitate în tract.

6. Casă parohială cu toate supraedificatele trebuincioase la gospodărie.

Concurenţii să-şi înainteze cererile în termenul dat subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie, şi în biserică la Sta. Liturgie.

Făgăraş, la 14 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Făgăraş în conţelegere cu consiliul parosial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr 184/1931 (33) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Mojna**, protopopiatul Mediaş se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în «Telegraful Român»

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.

2. Locuinţă natură.

3. Sesiune parohială 19 jug. 1394 st □.

4. 7 stânjini lemne de foc dela comuna politică, făcutul şi transportul lemnelor priveşte pe preot.

5. Stola uzitată în parohie. Reflectanţii la acest post sunt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs însoţite de documentele necesare în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaş şi a se presenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Mediaş în înţelegere cu consiliul parohial.

Mediaş la 12 Iunie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

---

(43) 1—1

Publicaţiune

Parohia Ţebea, tractul Zarand, dă în intreprindere prin licitaţie publică, ce va avea loc în ziua de 19 Iulie a. c., ora 2 p. m. repararea edificiului Bisericii, cu preţul de strigare Lei 94.325.

Devizul se poate vedea oricând, până în ziua licitaţiei, la oficiul parohial din loc.

Ţebea, la 3 Iulie 1931.

Iosif Tisu, paroh. **Petru Indreiu,** epitrop.

Toată lumea ştie bine;
Tricot „EL-BE" face linie,
Elegant şi talia slabă,
Hai la „EL-BE",
(25) 3—4 *hai cu grabă.*

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6^{51}, 14, 17^{06}	8^{05}, 17^{04}, 21^{20}
Braşov, Făgăraş	5^{14}, 12^{22}, 18^{14}	11^{38}, 19^{45}, 8^{06}
Cisnădie	5^{45}, 13^{15}, 18	7^{30}, 14, 19^{34}
Copşa-mică	3^{35}, 10^{25}, 12^{50}, 15^{30}, 19^{18}, 22^{55}	3^{37}, 9^{27}, 14^{55}, 16^{47}, 20, 0^{21}
Ocna-Băi	8^{40}, 11^{43}, 20^{45}	9^{54}, 12^{48}, 23^{39}
Peatra-Olt, Buc.	6^{50}, 15^{05}, 20^{15}acc.	23^{50}, 12^{40}, 10,ac
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{03}
Vurpăr	16^{05}	7^{46}

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 18 Iulie 1931 Nr. 51—52

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 5670

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană"

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, se primesc absolvenții liceelor, având bacalaureatul și absolvenții seminarului teologic din Sibiu.

Cererile de primire pentru anul academic 1931/32 se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1931 a. c. însoțite de următoarele documente:

1. Certificat de naștere dela ofițerul stării civile.
2. Extras din protocolul botezaților.
3. Diplomă de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic.
4. Certificat medical despre starea sănătății.
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenții sânt obligați a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreținerea, contribuind cu suma de cel mult 12000 lei anual; studenților săraci și silitori li se vor da burse și semiburse.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele de 25—26 Sept. 1931.

Duminecă în 27 Sept. va avea loc deschiderea solemnă a anului școlar, iar Luni în 28 Septembre vor începe cursurile.

Fiecare student se va prezenta la timp și se va provedea cu haine de pat și cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei Consiliului arhiepiscopesc în contul întreținerii în internatul Academiei suma de Lei 5000. Afară de această taxă studenții vor mai plăti la Rectorat diferite taxe în sumă de 1300 Lei și vor trebui să-și cumpere dela Librăria arhidiecezană manualele recomandate.

La inmatriculare studenții vor prezenta, pe lângă adeverință dela cassa Consiliului arhiepiscopesc că au solvit 5000 Lei, și o declarație subscrisă și de părinți, sau tutori, care se obligă, ca în decurs de 1 an după absolvare vor intra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar că vor restitui bisericei bursa de care au beneficiat în decursul celor 4 ani de studiu.

Primirile definitive în Academie se vor face numai după-ce candidații vor fi trecuți printr'un examen special medical și unul de aptitudini muzicale. Data la care se vor prezenta candidații la acest examen, se va comunica la timp.

Cu începutul anului școlar 1931/32 studenții cari au să urmeze cursul IV al Academiei, vor avea să-și procure uniforma preoțească: reverendă.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sânt invitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școalele secundare, ca să îmbrățișeze în număr cât mai mare chemarea preoțească.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viața unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal și al fericirii poporului.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 11 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

Adunarea Asociației clerului din eparhia Clujului

De curând s'a ținut la Cluj o importantă adunare a Asociației clerului «Andrei Șaguna», secția Cluj. Importantă pentrucă e primul pas prin care preoțimea eparhiei Clujului se înrolează categoric și activ în rândurile Asociației clerului «Andrei Șaguna». De 13 ani, de când ființează această Asociație, ramificată în secții eparhiale, în despărțăminte pe protopopiate și în cercuri preoțești, preoțimea din eparhia Clujului s'a ținut cam la o parte, deși există formal de mai demult și acolo un comitet de secție eparhială. Frumoasa activitate a acestei Asociații și necesitatea tot mai adânc simțită a unei organizații preoțești cari să amplifice puterile preotului singuratic în ansamblul năzuințelor lui, a îndemnat preoțimea clujană să se încadreze în sfârșit cu toată hotărârea în mișcarea generală a preoțimii ardelene, a cărei expresie este Asociația «A. Șaguna».

Nu înțelegem de aceea în ce sens s'a hotărât în adunarea dela Cluj ca preoțimea, spre deosebire de până acum, să se organizeze altfel și anume profesional și unitar pe întreaga țară; în ce sens s'a hotărât să se ceară centrului din Sibiu al Asociației «Andrei Șaguna» și Asociației generale a clerului din București să-și schimbe statutele?

Mai întâi în ce privește organizarea profesională, n'are Asociația «Andrei Șaguna» acest caracter? Sau confundă poate adunarea dela Cluj noțiunea de «profesional» cu aceea de luptă pentru interesele materiale exclusive?

După problemele discutate la Cluj, — cari toate sunt de ordin material — această ipoteză pare foarte probabilă. Dacă organizare profesională însemnează asocierea celor cu aceeaș funcție socială pentru ca prin puteri unite să intensifice și să înlesnească misiunea lor în societate, atunci evident că o organizare profesională preoțească va avea ca prim obiectiv înlesnirea și intensificarea acțiunii preoțești în ceea ce are ea caracteristic, așa dar scopuri spirituale și numai în al doilea rând, ca mijloace cari pot ușura realizarea acestor scopuri, pot veni în considerație și problemele de ordin material. Ori Asociația «Andrei Șaguna» îndeplinește perfect această condiție. Ea îmbrățișează întreg ansamblul de probleme cari agită viața preoțimii, dând de sigur precădere celor de ordin spiritual. In cadrul ei, preoții din protopopiate și din cercurile preoțești, se adună adeseori, își împărtășesc experiențele pastorale, se dumiresc în comun asupra problemelor și metodelor misionare curente, se mărturisesc și se împărtășesc și iau măsuri comune față de unele neajunsuri materiale cari le îngreunează pastorația. Adunările generale anuale ale Asociației fixează de fiecare dată în ordinea de zi probleme actuale atât de ordin spiritual cât și de ordin material, cum a fost anul trecut cea a salarizării. Cine răsfoește Analele Asociației «Andrei Șaguna» dela întemeere până azi va rămânea impresionat de marile probleme ale vieții contimporane cari s'au discutat în congresele anuale cu pricepere și cu măsură. Un congres a avut ca problemă centrală «Educația religioasă prin școală» altul «Biblia și viața sufletească a poporului», altul «Hristos și tineretul» etc. Transpiră din ele prezența unui spirit conducător, atent la problemele vremii și urmărind un program dinainte schițat. O ordine de zi aproape lipsită de preocupări spirituale cum ne-a oferit adunarea dela Cluj nu ne-a oferit nici una de adunările Asociației «Andrei Șaguna». Dacă aceasta este inovația ce ni se propune sub titlul de organizare profesională, evident că preferăm să rămânem la organizația de până acum.

Cât privește organizarea unitară pe întreaga țară, referatele din ziare nu precizează mai detailat cum preconizează adunarea dela Cluj această organizare. Va însemna ea o spargere a cadrelor Asociației clerului ardelean, urmând ca fiecare preot să între în asociația din eparhia sa, care să fie apoi o secție a Asociației generale din București? Dacă așa se concepe noua organizație, atunci credem că această concepție uită un factor esențial, uită anume că Ardealul are și în ordine bisericească aspecte, nevoi și probleme deosebite de-ale celorlalte părți de țară, dar identice în tot cuprinsul lui. Să citez numai deosebirea în formarea clerului. Atâta timp cât nu vom avea un tip comun de școală teologică în toată țara, vor rămânea între clerul ardelean și cel din Vechiul regat deosebiri din multe puncte de vedere. De sigur că noi vrem ca deosebirile să dispară tot mai mult. Dar până atunci nu ne putem aduna cu furca, căci aceasta ar contribui mult la iritarea spiri-

telor şi pe o parte şi pe alta. Asociaţia clerului «Andrei Şaguna» e bine să-şi menţină existenţa şi să formeze pe picior de egalitate cu asociaţiile clerului din Vechiul Regat, Bucovina şi Basarabia, Asociaţia generală a clerului.

Afară de chestiunea organizării s'au mai discutat o seamă de probleme de ordin material.

Cea dintâi a fost cea cu privire la pensionarea preoţilor. Se ştie că centrele eparhiale ardelene reţin, ca şi statul, 10% din salariile preoţeşti cari se depun în fondul de pensiuni. Fondul acesta este deocamdată insuficient ca să se poată acorda din el pensiuni corăspunzătoare cu trebuinţele vieţii. De aceea mulţi preoţi susţin ideea predării fondului de pensiuni statului, care prin aceasta şi-ar lua obligaţiunea de-a acorda preoţilor pensiuni egale cu ale celorlalţi slujbaşi. In adunările eparhiale ale eparhiei Clujului, din 1930 şi 1931, precum şi în adunarea eparhială a Aradului din 1931 s'a hotărât în sensul acesta începerea tratativelor cu statul. Adunarea preoţilor din Cluj cere acum organelor conducătoare ale eparhiei să urmărească asiduu aceste tratative şi până la realizarea tranzacţiunii să sporească pensiile preoţilor până la suma pensiilor slujbaşilor dela stat.

Chestiunea este însă cu mult mai complicată decât s'o poată soluţiona hotărârea aceasta. E drept, pensiunile sunt mici, şi văduvele şi orfanii de preoţi, — preoţi nu sunt aproape deloc — cari ar fi avizaţi numai la ele, ar duce o viaţă grea. Dar nu mai puţin adevărat aste că ajutorarea prin stat nu prezintă azi destule garanţii. Şi dovada ne-o dau guvernele recente cu dubla curbă de sacrificiu la salariile clerului şi cu toate celelalte neajunsuri cu cari ne întâmpină. Acestea sunt tot atâtea dovezi că guvernele noastre nu prea iau în serios angajamentele luate, nici chiar când ele decurg din însuşirea de către stat a bunurilor bisericeşti. Şi de aici mai urmează că guvernele noastre tind să se debaraseze de grija întreţinerii Bisericii. Suntem noi, acum, siguri că în chestia pensiilor vor trata altfel?

Să se ţină mai ales seamă de un lucru. Statul român nu are un fond de pensiuni în care să se verse cele 10% reţineri din salariile funcţionarilor, ci el plăteşte din suma reţinerilor fiecărui an pensiunile din acel an completând ce n'ajunge din bugetul în curs. Aşa fiind lucrurile, pensiunile sunt totdeauna în funcţie de buget, variind cum variază el. In vremuri de criză comprimându-se bugetul se comprimă şi pensiunile. Iar dacă salariile clerului sunt supuse în astfel de vremuri la curbe duble faţă de ele celorlalţi funcţionari, cu cât mai uşor nu vor face statul acest lucru cu pensiunile clerului? Biserica ardeleană a creat din reţinerile clerului un fond, care se alimentează continuu atât din reţinerile ce nu vor înceta niciodată cât şi din interese şi din alte izvoare. Acest fond va creşte în 50—60 ani aşa de mult, încât va fi cel mai mare fond al Bisericei şi suprema rezervă a ei pentru vremuri grele. In caz când statul condus de vre-un guvern duşman Bisericei, ar refuza salarizarea funcţionarilor ei, fondul acesta ne va fi toată scăparea. Iar dacă azi pensiunile ce se dau orfanilor şi văduvelor de preoţi sunt neîndestulătoare, vom creea sau îmbunătăţi pe seama celor dintâi internate eparhiale, iar pentru cele din urmă se vor majora după putinţă treptat pensiunile ce se dau de prezent.

De altfel nici salariile dela stat nu sânt cu mult mai mari ca cele acordate azi de Biserică. E proverbial doar calvarul pensionarilor. Şi e curios că nici unul din cei cari doresc predarea fondului de pensiuni la stat nu s'a apucat să studieze cam cât de mari pensiuni ar primi preoţii după 10, 20, 25 ani de serviciu, dat fiind că pensiunea e proporţională salariului, iar salariul preoţilor e mai mic ca al mai tuturor funcţionarilor. S'ar fi văzut atunci ce pensiuni derizorii ne-ar acorda statul.

Pensionarea prin stat ar fi dezavantajoasă şi pentru demnitatea Bisericei. Statul ar pensiona slujbaşii Bisericei când ar vrea el fără să întrebe organele conducătoare ale Bisericei şi s'ar lăsa de multe ori condus de motive politice, cum se întâmplă atât de des în vechiul regat. In general, care preot vrea ca să fie peste tot trecut la pensie la o dată anumită a vrâstei? Nu-i mai convenabil pentru ori care să moară — când o boală gravă nu îndreptăţeşte o excepţie — în funcţiunea sa?

Iată dar câte dificultăţi întâlneşte soluţia trecerii fondului de pensiuni la stat. Trebue să avem deci faţă de ea toată rezerva.

Binevenită pentru orice timp, dar mai ales pentru cel de faţă, este propunerea adunării ca din fondul casei preoţilor, în care numai din eparhia Clujului s'a adunat până acum 1,200,000 lei, să se ridice un cămin pentru studenţii fii de preoţi. Este ştiut că grija cea mai mare a oricărui preot este viitorul copiilor. Numai aceasta îl face în cele mai multe cazuri să lase din intransigenţa idealului său de viaţă încinsată celor spirituale, să facă compromisuri cu lumea, să lăcomească la averi, să facă nitică politică etc. Noi credem că dacă s'ar şti eliberat de viitoarea sau de prezenta grije a întreţinerii copiilor la şcoalele din oraş, ar putea să-şi urmărească idealul în mod integral. De aceea e necesar nu numai un cămin într'un oraş universitar — să zicem la Cluj pentru toţi fiii de preoţi din mitropolia Ardealului — ci şi câte un internat de băieţi şi fete într'unul din oraşele fiecărei eparhii — mai bine la centrul eparhiei — pentru fiii de preoţi dintr'o eparhie cari studiază la şcoalele secundare. La Sibiu este internatul arhidiecezan, care din modesta contribuţie de 1% din salarul preoţilor, întreţine de 9 ani în fiecare an *gratuit* un număr frumos de orfani de preoţi, pe lângă reducerile de taxe ce le acoardă unui alt număr de fii de preoţi în viaţă. Cu o mărire a contribuţiilor şi cu donaţii dela preoţi mai cu stare acest internat care astăzi are un fond propriu de aproape 3 milioane Lei, ar putea deveni şi mai încăpător.

Adunarea dela Cluj a votat cu unanimitate şi un proect de statut pentru fondul de ajutoare preoţeşti. Din acest fond, format din cotizaţii de fondare de 200 lei şi lunare de 100 lei, se vor acorda familiilor de preoţi în caz de moarte a preotului un ajutor de 50,000 lei plus toate cotizaţiile lunare plătite până la data morţii. Hotărârea aceasta poate fi frumoasă, se pune numai întrebarea dacă nu e mai avantajos şi mai garantat să se înscrie preotul cu cotizaţiile aceste lunare la vre-o mare şi solidă societate de asigurări?

Adunarea preoţimii din eparhia Clujului este, cu atât mai

FOIŞOARA

PREDICĂ

Rostită în biserica catedrală din Sibiu în 28 Iunie 1931 cu ocazia pelerinajului tinerimii Soc. „Sf. Gheorghe" din prot. Sibiu.

«Mai tinăr am fost şi am îmbătrânit şi nu am văzut pe dreptul părăsit şi sămânţa lui cerând pâne», Psalm 36,25.

Iubiţi creştini, Iubită tinerime!

Dela înfiinţarea societăţii voastre, care poartă numele marelui mucenic Gheorghe, iată-vă pentru a doua oară în biserica noastră catedrală a sfintei noastre Mitropolii.

Scopul şi acestui al doilea pelerinaj al vostru este, ca şi al celui dintâi, ca luând contact cu instituţiunile noastre bisericeşti din centrul Arhiepiscopiei, să vă îmbogăţiţi cunoştinţele sufletului, să vă pătrundeţi de marile adevăruri ale sfintei noastre biserici ortodoxe române, ca reîntorcându-vă în satele voastre, să fiţi fiecare un ostaş credincios, un membru devotat şi conştient al societăţi din care faceţi parte.

Astăzi aţi plecat din căsuţele satelor voastre, în haine de sărbătoare, zeci şi sute de tineri, încă noapte fiind, cu mânecarea adâncă, asemenea femeilor mironosiţe, ca să ajungeţi la timp, asemenea copilului Isus, la biserica Ierusalimului nostru românesc.

Voi ştiţi, că unde este jar puţin, este şi căldură puţină, dar dacă adunăm jar mai mult, şi căldura este mai mare şi poate încălzi pe cei cu membrele amorţite şi obosite.

Ca nişte cărbuni aprinşi sânt astăzi sufletele fiecăruia din voi. Şi dacă singure n'ar fi în stare să dea căldura trebuitoare, adunate la un loc vor putea să încălzească, să desmorţească sufletele celor cuprinşi de nepăsare în ale necredinţei.

La lumina şi căldura acestui foc curăţitor şi mistuitor, vrem să vă ispitim astăzi sufletele, ca «lăpădând toată grija cea lumească toată viaţa voastră lui Hristos Dumnezeu să o daţi».

Şi când vreau să vă vorbesc astăzi de Mântuitorul Isus Hristos şi de învăţăturile Lui, sarcina mi se pare şi grea, şi uşoară. Grea pentrucă nu se pote vorbi în timpul scurt, cât îmi stă la îndemână, de întreaga operă a lui Isus Hristos, uşoară pentrucă vorbindu-vă vouă despre învăţăturile Mântuitorului, nu vă vorbesc de ceva necunoscut.

Căci mă întreb, care din voi nu cunoaşte pe Mântuitorul? Care n'a stat cu El de vorbă în rugăciunile lui? Cine nu-i cunoaşte viaţa dela început până la moarte şi înviere?

Este acelaş Isus, iubiţii mei... Acelaş, despre care aţi învăţat în şcoala primară, în şcoala de Duminecă, acelaş despre care vi s'a vorbit de atâtea ori în societatea voastră a tinerimii; Acelaş despre care auziţi în Duminecile şi sărbătorile în bisericuţele din satele voastre.

Iubiţi tineri! Dintre toate învăţăturile Mântuitorului, dragostea creştinească este mai des amintită în paginile Sfintei Scripturi: iubirea este peatra fundamentală, pe care şi-a zidit Isus Hristos opera Sa mântuitoare.

«Iubiţi-vă unii pe alţii, ca din aceasta să cunoască lumea, că ai mei învăţăcei sânteţi» (Ioan 15,17) «iubiţi-vă unii pe alţii, cum eu v'am iubit pe voi» (Ioan 15, 12), sânt cuvintele lui Isus.

Dar iubirea n'a propoveduit-o Mântuitorul numai cu vorba, ci şi cu fapta. Intreaga activitate a lui Isus Hristos este plină de fapte izvorâte din iubire. Învăţăturile Lui blânde şi simple, prin care cerca împăcarea omului cu Dumnezeu, vindecările multe şi minunate ale diferiţilor bolnavi şi slăbănogi, învierile din morţi, sânt tot atâtea dovezi ale iubirei Sale; iar la urmă, ca încoronare a operei Sale de pe pământ, pentru a răscumpăra omenirea din păcatul strămoşesc, tot din iubire «pentru voi oamenii, şi a noastră mântuire», a răbdat cea mai cumplită moarte, moartea pe cruce. Despre aceasta ne spune chiar Isus: «Mai mare dragoste nime nu are, decât a-şi pune sufletul său pentru prietenii săi», (Ioan 15,13.)

Sfânta Scriptură ne spune, că Isus a iubit foarte mult copiii şi a mustrat învăţăceii, când nu lăsau mamele să se apropie cu ei de El. Luând un copilaş în braţele Sale obosite şi mângâindu-i cu duioşie căpşorul, a adresat copiilor memora-

(47) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III din **Cărpiniş** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu teimin de 30 zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 4 jug. teren arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Braşov, Piaţa Unirii 1 până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Braşov, în 6 Iunie 1931.

Dr. I. Blaga
protopop.

---

(48) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Sadu-nou** protopopiatul Braşov, se puplică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 8 jug. teren arabil.

4. Casă parohială în stare puţin corespunzătoare.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Braşov Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 216/921. (50) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor — mai jos arătate — toate de clasa a III-a, aparţinătoare protopopiatului Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi, pe lângă cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat şi stola obişnuită, sânt cele arătate la fiecare parohie în parte şi anume:

1. **Almaşul mare Brădet**, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 56 familii, cota parte din pădurea comunală şi păşunat liber în izlazul comunal.

2. **Balşa** cu filia **Galbina**, 3 jugăre sesiune parohială, 2 st. à 8 m. cub. lemne de foc în pădure, folosirea cimitirului de circa 2 jugăre.

3. **Bulbuc** cu filia **Curpeni**, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 140 familii, folosirea cimiterelor.

4. **Ceru-[B]ăcăinţi**, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela [2]01 familii, 2 jugăre sesiune parohia[l], locuinţă corespunzătoare în casa parohială.

Cibu, 3 [dcl]. cucuruz sfărimat dela 150 familii, c[ota] parte de lemne din pădurea com[unală], păşunat liber în izlazul comun[al] şi locuinţă.

6. **Cib-Cl[ăi]**, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 5[0] familii, 15 jugăre sesiune parohia[lă], cota parte de lemne din pădurea [co]munală, păşunat liber şi locuinţă.

7. **Mada** 2 dcl. cucuruz cu tulei, 8 jugăre sesiu[ne] parohială şi locuinţă. Sânt 256 fam[ilii].

8. **Rapol[t]el**, 4 jugăre sesiune parohială, cota [p]arte de pădure, păşunat şi locuin[ţă].

Ceice d[oresc] a ocupa unul din aceste postur[i], îşi vor înainta cererile de concurs s[ubsemnatului] oficiu protopopesc în [ter]men, având a se prezenta în pa[ro]hie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

În înţelegere cu Consiliile parohiale.

Geoa[giu], la 2 Iulie 1931.

V. Goron
protopop

Nr. 331/1931 (36) 2—3

[C]oncurs

Pentru [î]ntregirea parohiei de clasa III Şmi[g], protopopiatul Târnava mare, se p[u]blică concurs cu termin de 30 zile [d]ela prima publicare în Telegraful [R]omân.

Retribu[ţ]iile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela Stat conform coalei B.

2. 32 jugăre sesiune parohială, pământ bun arător şi fânaţ.

3. ½ — jumătate — jugăr grădină.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi ca să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare în terminul sus indicat Oficiului protopopesc Târnava-mare — în Biertan — având a se prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Se observă, că parohia se află la o distanţă de 4 (patru) klm. de gara Aţăl.

Biertan, la 11 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnavamare în înţelegere cu consiliul parohial din Şmig.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 114/1931 (39) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cantor bisericesc în parohia ortodoxă română **Râşnov**, jud. Braşov, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar. Cântăreţul bisericesc ales în acest post, pe lângă îndatoririle sale de cântăreţ, este obligat să formeze cor bisericesc.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar de 2000 — două mii— lei lunar, solvit de epitropia bisericii.

2. Un jugăr pământ arător în locul numit «Anini».

3. Un stânjin de lemne, dat în comună

4. Venitul stolar obijnuit în comună.

Ceice doresc să ocupe acest post, să înainteze cereri de concurs cu documentele necesare, în terminul prescris mai sus oficiului parohial Râşnov, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta abilitatea în cântare şi tipic.

Râşnov, în 20 Iunie 1931.

Oficiul parohial în înţelegere cu Consiliul parohial.

Pr. Ioan A. Scurtu

Nr. 308/1931. (44) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Haşdău**, cu filiile **Dobâca** şi **Goleş**, din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) Locuinţă parohială corespunzătoare.

b) Câte 2 măsuri porumb nesmicurat (măsura à 30 litri), sau preţul de piaţă a unei măsuri de porumb smicurat dela fiecare fum din materă şi filii.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc Hunedoara în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 310/1931. (45) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia-superioară** cu filia **Hăşdat** din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) 3 jugăre 1316 stânjini sesiune parohială.

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 230. (31) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Nucşoara**, cu filia **Mălăeşti**, protopopiatul Haţegului, se publică de nou concurs cu termen de 15 zile, dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.

2. Sesiune parohială de 32 jugăre (arător şi fânaţ într'o tablă).

3. Stola obişnuită în tract.

4. Câte două măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, însoţite cu documentele prescrise subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta şi în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporut.

Haţeg, la 1 Iunia 1931

Oficiul protopopesc ortodox român din Haţeg, în înţelegere cu consiliul parohial respective.

Sebastian Rusan
adm. protop.

---

(49) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Zizin** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 8 jug. 400 st. p. arabil şi fânaţ.

4. Casă parohială în stare necorespunzătoare. Este însă un fond pentru reconstrucţia ei.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iunie 1931,

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 498/1931 (35) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din **Săcădate**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza resoluţiunei Prea. Ven. Cons. arhiep. din 10 IX 1929 Nr. 7673/1929 se publică concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Casa parohială dimpreună cu grădină.

3. Sesiunea parohială de 14 jugăre 513 stâng. folosibilă doi ani, iar anul al treilea e ogor.

4. Venitele stolare usitate în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, la 14 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Avrig în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Nr. 5294/931 Şcol. (41) 3—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1931—1932 se publică concurs.

În internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Părinţii celor ce doresc să fie primiţi de nou în internat, vor avea să înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1930/31 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1931/32 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2 şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi *Lei 10.000* pentru copiii mirenilor *Lei 12.000* pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Întru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine si ghete, ace, aţă briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedeze atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în Internat, să şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci *altcum cererile nu se vor lua în considerare.*

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 2 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 598/1931 (34) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lunca Câlnicului**, din protopopiatul Sf. Gheorghe, — prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Zece (10) jugăre arătură primite prin reforma agrară.
3. Câte o ferdelă (25 litri) porumb sfărâmat dela fiecare familie (circa 130 familii)
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc Sf. Gheorghe până la terminul fixat. Concurenţii sânt invitaţi să se prezinte în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 5 Iunie 1931.

Oficiul protopoposc ort. român Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial din Lunca Câlnicului.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 885/1931 (37) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Cincşor**, protopopiatul **Făgăraş**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela Stat.
2. Sesie parohială 13 jugăre, din care 11 jugăre avute mai înainte, ear 2 jugăre primite prin reforma agrară.
3. Dela comuna politică anual 5—6 stânjini lemne de foc, până ce aceasta va putea face preotului acest favor.
4. Dela comuna politică dreptul de a mâna în păsunatul composesoral 2 vite, iar după dreptul bisericei cel are la păsune dreptul de 2—3 vite.
5. Taxele epitrafirului cele uzitate în tract.
6. Casă parohială cu toate su praedificatele trebuincioase la gospodărie.

Concurenţii să-şi înainteze cererile în termenul dat subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie, şi în biserică la Sta. Liturgie.

Făgăraş, la 14 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Făgăraş în conţelegere cu consiliul parosial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Reverenzi preoţesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (22) 7—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

Nr. 309/1931. (46) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Leleşe** cu filia **Sohodol**, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 km. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corespunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri),

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 185/931 (32) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Richişul** protopopiatul Mediaş se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială 12 jug.
4. 8 stânjini lemne de foc dela comuna politică, făcutul lemnelor şi transportul priveşte pe preot.
5. Stola uzitată în parohie.

Reflectanţii la acest post sunt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs însoţite de documentele necesare în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaş şi a se presenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Mediaş în înţelegere cu consiliul parohial.

Mediaş la 12 Iunie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

Nr. 184/1931 (33) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Mojna**, protopopiatul Mediaş se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în «Telegraful Român»

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă natură.
3. Sesiune parohială 19 jug. 1394 st □.
4. 7 stânjini lemne de foc dela comuna politică, făcutul şi transportul lemnelor priveşte pe preot.
5. Stola uzitată în parohie. Reflectanţii la acest post sunt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs însoţite de documentele necesare în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaş şi a se presenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Mediaş în înţelegere cu consiliul parohial.

Mediaş la 12 Iunie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

Toată lumea ştie bine;
Tricot „EL-BE“ face linie,
Elegant şi talia slabă,
Hai la „EL-BE“,
(25) 4—4 *hai cu grabă.*

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreţană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6^{51}, 14, 17^{06}	8^{05}, 17^{04}, 21^{39}
Braşov, Făgăraş	5^{14}, 12^{39}, 18^{14}	11^{38}, 19^{45}, 8^{44}
Cisnădie	5^{45}, 13^{15}, 18	7^{30}, 14, 19^{24}
Copşa-mică	3^{35}, 10^{25}, 12^{50}, 15^{30}, 19 ^{8}, 22^{55}	3^{37}, 9^{37}, 14^{55}, 16^{47}, 20, 0^{21}
Ocna-Băi	8^{40}, 11^{43}, 20^{45}	9^{54}, 12^{48}, 23^{39}
Peatra-Olt, Buc.	6^{50}, 15^{05}, 20^{15}acc.	23^{50}, 12^{40}, 10,ac
Sighişoara Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{03}
Vurpăr	16^{05}	7^{46}

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

binevenită, cu cât astăzi clerul trebue să pregătească cât mai intens opera de autoajutorare.

Suntem siguri că organizaţia sa se va bucura de sprijinul ierarhilor noştri, care şi până acum i-au stat în toate privinţele într'ajutor. Nu vom uita că iniţiatorul Asociaţiei «Andrei Şaguna» este ierarhul din fruntea mitropoliei noastre ardelene, care n'a lipsit dela nici un congres anual al Asociaţiei şi i-a încurajat activitatea în toată bună vremea.

De încheiere subliniem faptul că toate discuţiunile adunării de la Cluj s'au făcut cu demnitatea care a prezidat toate întrunirile de până acum ale Asociaţiei clerului nostru. Numai în acest chip se şi poate impune clerul în faţa societăţii civile de astăzi, iar câtă vreme în sânul său va domina spiritul frăţiei şi a bunei înţelegeri, se vor putea înfăptui multe lucruri bune. Dumnezeu să ajute! *Teoctist.*

Nr. 5852/931.

Notificare oficială

In legătură cu dispoziţiile noastre dela 21 Sept. 1929 Nr. 6509/929, publicate în organul nostru oficial «Telegraful Român», îndrumăm toate organele noastre protopopeşti şi parohiale, cari au primit, spre desfacere, bilete de loterie în favorul zidirii unui Cămin de fete în Turnu Severin, să achite contravaloarea acelora cu posibilă grabă, trimiţând costul lor pe adresa: «Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, filiala Turnu Severin», Bucureşti, strada Brezoianu 12.

Deţinătorilor de astfel de bilete de loterii, li se atrage atenţiunea, că, conform angajamentului luat cu ocaziunea primirii biletelor, a căror tragere a avut loc, încă în 17 Mai a. c., vor fi nevoiţi a le achita.

Sibiu, 9 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

AVIZ

Sâmbătă, în 18 Iulie crt. se va oficia în biserica catedrală din Sibiu, precum şi în toate bisericile din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, parastas pentru pomenirea de 4 ani a defunctului rege Ferdinand I.

Consiliul arhiepiscopesc

Cu prilejul rectificării bugetului, în şedinţa camerei dela 8 Iulie, ministrul finanţelor, dl *C. Argetoianu*, s'a ocupat de problema salarizării clerului, zicând:

Recunosc că s'a făcut o nedreptate clerului, o recunosc, prin nedibacea procedare care a început în toamna anului trecut, printr'o dublă scădere a lefurilor clerului. Astăzi clerul în urma bugetului consimţit de comisiune se află incontestabil într'o situaţie inferioară. In această privinţă fac un apel călduros către cler ca să suporte şi el, cum au suportat şi alte ramuri ale activităţii publice în trecut. un sacrificiu, nedrept pentru moment, şi iau angajamentul eu, ca ministru al finanţelor, că în colaborare cu dv. şi în limitele posibilităţilor să reparăm această nedreptate chiar în timpul bugetului în curs.

Doleanţele preoţimii au fost accentuate, în aceeaş şedinţă, de: preoţii Al. Cosma şi Guciujna, şi dl O. Goga cerând ca preoţimea ortodoxă să nu mai fie tratată cu vitregia de până acum.

— Noi socotim, că suprimându-se cheltuelile de risipă şi lux, şi făcându-se economii acolo unde *în adevăr* se pot face, îndreptarea pusă în vedere nu va rămânea vorbă frumoasă şi goală.

Conflictul dintre papa şi guvernul italian e departe de-a să fi aplanat. O enciclică mai nouă, ţinută în termini foarte aspri, a produs în cercurile guvernului italian mare surprindere, cu atât mai mult că enciclica a fost publicată în străinătate. Ziarele fasciste subliniază că nu renunţă la principiile fundamentale ale fascismului; din partea contrară se pune în vedere, că toate publicaţiile fasciste, împreună cu ale dlui Mussolini, au să fie puse la index, şi că se vor lua şi alte măsuri împotriva regimului fascist...

Societăţile „Sf. Gheorghe" la Braşov

Manifestaţie culturală religioasă

Un raport amănunţit, apărut în numărul mai nou al Gazetei Transilvaniei, descrie frumoasa serbare religioasă dela Braşov, unde în Piaţa Prundului s'au întrunit Dumineca trecută societăţile tinermii adulte din 14 comune, în număr cam de o mie de membri, în frunte cu păstorii lor sufleteşti.

Raportul spune, între altele, următoarele:

Inainte cu câţi-va ani, din iniţiativa înţeleaptă a I. P. S. Sale Mitropolitul Nicolae, în cele mai multe comune bisericeşti din arhiepiscopia Sibiului, tinerimea adultă a fost organizată de preoţi în societatea numită «Sf. Gheorghe», având de scop pe lângă răspândirea culturii şi menţinerea obiceiurilor tradiţionale, îndeosebi îndrumarea tineretului nostru pe calea moralităţii, formarea caracterelor însufleţite de lumina evangheliei lui Isus.

In anul acesta, tot în urma hotărârii I. P. S. Sale Mitropolitului, toate aocietăţile au avut să se întrunească în primăvară într'o serbare religioasă în centrul protopopiatului.

Astfel Duminecă, s'au întrunit în Braşov Societăţile din comunele: Braşov-Tocile, Braşovul-vechi, Prejmer, Hărman, Feldioara, Sânpietru, Stupini, Ţânţari, Crizbav, Rotbav, Dârste, Turcheş, Baciu şi Cernatu.

Imbrăcaţi în costume naţionale tinerii din ambele sexe au început să atragă atenţiunea publicului, aşa că pornind în grupuri după comune în istorica biserică a sfântului Nicolae de abea mai încăpeau.

A vorbit păr. protopop Dr. Iosif Blaga despre lumina lui Isus, importanţa Soc. Sf. Gheorghe în lupta pentru refacerea vieţii actuale, arătând foloasele viitoare ale acestui curent însufleţit pentru ideal.

Din Biserică, Societăţile aranjate în ordine în frunte cu un impozant grup de drapele, în convoi impunător s'au dus în sala festivă a liceului «Şaguna». De multă vreme această sală — deşi adăposteşte de multe ori, în fiecare an, conferinţe şi alte manifestaţii culturale braşovene — n'a mai fost atât de neîncăpătoare.

A vorbit păr. Dr. P. Debu despre puterea de rezistenţă a neamului nostru în măsterul trecut; credinţa şi legătura cu biserica strămoşească, despre patronul Societăţilor marele mucenic «Sf. Gheorghe». Tinereţea şi situaţia lui nu l-au putut învinge în lupta spre ideal, spre Isus. A stăruit apoi pentru consolidarea acestui curent pornit de Societăţile Sf. Gheorghe, de-a hrăni nu numai corpul şi creerul, ci în deosebi sufletul prin credinţă şi moralitate, curent format de mult şi având azi cele mai mari succese în Anglia, America şi alte state mai culte decât noi, ale căror popoare nu se ruşinează să se adape din izvorul de apă vie al Bibliei.

Indeamnă tineretul să stăruе pe calea apucată şi în numele Bisericii ce le dă părintească binecuvântare.

Tineretul a pornit apoi în convoi la mormintele lui A. Murăşan şi V. Oniţiu şi la monumentul lui Şt. O. Iosif. Cuvintele adânc simţite s'au rostit întru pomenirea lor.

Apoi, încheiat programul la ora 7 Societăţile aranjându-se în urma drapelelor purced spre sate.

Raprtul termină:

Pentru primadată s'a făcut aşa ceva. Avem asigurarea că în anii viitori se va aranja această serbare cu un fast şi mai frumos, de ziua Sfântului Gheorghe, ca întreaga suflare românească din Braşov să simtă sufletul noului curent înviorător şi dătător de viaţă.

Prezenţa preoţimii noastre din oraş şi judeţ conducând grupurile societăţilor, în frunte cu protoiereul judeţului Dr. Iosif Blaga, pe lângă impresia înălţătoare produsă în întreg oraşul ni-a indicat o latură atât de frumoasă din activitatea slujitorilor Altarului, pe cari dorim să-i vedem cât mai des în fruntea astorfel de manifestaţiuni.

Noua lege a învăţământului secundar stabileşte liceul de *opt clase,* împărţit în 4 clase gimnaziale şi 4 liceale; ultima clasă de liceu e divizată în secţie literară şi secţie ştiinţifică. Liceul, în forma aceasta, se aplică acelora cari intră acum în clasa primă. Suprimarea de şcoale se va putea face numai prin lege votată de parlament.

---

bilele cuvinte: «Lăsaţi copiii să vină la mine, că unora ca acestora este împărăţia cerurilor» (Matei 19,14.)

Tot Sfânta Scriptură ne arată dragostea Mântuitorului şi faţă de tinerime. Chiar în sfânta Evanghelie de astăzi ni s'a cetit despre vindecarea miraculoasă a slugei sutaşului care a fost tânăr; în altă Evanghelie ni se spune despre tămăduirea tinerei fete a Hananiencei.

Dar învierile din morţi?... Mântuitorul în timpul activităţii Sale pământeşti a înviat numai trei morţi şi aceştia toţi trei au fost tineri. Şi fata lui Iair, şi tânărul din cetatea Nain, şi Lazăr, toţi au fost tineri... Cel mai drag, cel mai iubit învăţăcel a fost tânărul apostol Ioan, care ni-a lăsat moştenire frumoasa Evanghelie a Lui cu descrierile minunate şi înălţătoare din viaţa Mântuitorului.

Dar Mântuitorul nu numai că a iubit tinerimea, ci i-a dat şi sfaturi ce privesc educaţia ei sufletească.

In convorbirea, pe care a avut-o Isus Hristos cu tânărul din Evanghelia lui Marcu, pe lângă iubire, i-a arătat şi drumul, care duce către mântuire. La întrebarea tânărului, că ce să facă, ca să moştenească viaţa de veci?... Mântuitorul îi răspunde: «Ştii poruncile?... Să nu trăieşti în desfrânare, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti mărturie mincinoasă, să nu răpeşti, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta! — Iar tânărul îi răspunde că acestea toate le-a păzit din tinereţele lui, Isus căutând spre el, a zis: «încă una îţi lipseşte, mergi vinde câte ai şi le dă săracilor, şi vei avea comoară în cer, şi luând crucea vino după mine» (Marcu 10, 19—21).

Dacă v'ar întreba pe voi Mântuitorul, ca pe acest tânăr, aţi putea răspunde şi voi cu sufletul împăcat că toate aceste porunci le-aţi păzit din tinereţele voastre?... Eu cred, că nu. Deci dacă vreţi, să fiţi şi voi iubiţi de Isus Hristos, faceţi-vă vrednici de iubirea Lui, păzind poruncile, ca şi voi să puteţi răspunde: «toate acestea le-am păzit din tinereţele noastre».

Faceţi pe Isus examinatorul sufletului şi al conştiinţei voastre, coborâţi-L în sufletele voastre, ca El să trăiască în voi şi voi întru El. De câte-ori vreţi să faceţi un lucru, staţi şi vă gândiţi: «Ce ar zice Mântuitorul, dacă ar vedea fapta mea?» sau ce ar face Isus în locul meu?...

Dacă Mântuitorul a iubit pe tânărul din Evanghelie, — după cum aţi auzit, — să ştiţi că şi noi vă iubim pe voi şi ne dăm silinţa să facem toate pentru fericirea voastră. Vă iubim pentru că sânteţi ai noştri, vă iubim, pentru că sânteţi generaţia de mâne şi nădejdea bisericii şi a neamului nostru. In schimbul iubirii, pe care vi-o păstrăm, nu cerem decât să ne daţi ascultare, umblând pe drumul pe care vi-l arătăm, care se poate să fie de multe ori spinos, dar în care veţi întâlni «beutura cea nouă, pe Isus Hristos, care a izvorât izvorul nestricăciunii, întru care să vă întăriţi» (Peazna a 3-a din Can. Paştilor).

Strămoşii noştri, romanii, aveau un proverb: «Rugaţi-vă şi munciţi». Rugaţi-vă şi munciţi, vă zicem şi noi ca să puteţi fi membri folositori ai societăţii, munciţi rugându-vă, ca bunul Dumnezeu să vă învrednicească «de bunătăţile Lui cele pământeşti», şi pentru ca «să nu vă lipsească nici de cerească Lui împărăţie».

Fiţi buni şi milostivi, învăţaţi-vă încă din tinereţe să faceţi milă cu cei lipsiţi, căci «mai fericit este a da decât a lua», zice Scriptura (Faptele apost. 20, 35), şi iarăşi «purtaţi sarcina unul altuia şi aşa veţi plini legea lui Hristos» (Galateni 6, 2).

Cercetaţi regulat biserica, care este casa Domnului, şi fiţi cu luare aminte la slujba dumnezeiască şi la învăţăturile, care vi le dau preoţii voştri, căci zice Psalmistul: «O singură zi în casa Domnului preţueşte mai mult, decât o mie de zile petrecute în casele păcătoşilor», (Psalmul lui David).

Să aveţi încredere în Domnul atât în timpuri bune, cât şi în vremuri de încercare, şi atunci vă veţi convinge de marele adevăr cuprins în cuvintele, cu care mi-am început cuvântarea de astăzi, şi care au fost rostite de marele rege şi psalmist David: Mai tânăr am fost şi am îmbătrânit şi nu am văzut pe dreptul părăsit şi sămânţa lui cerând pâne. Amin. Pr. *Ioan Bânda.*

Nr. 5994/1931.

NOTĂ OFICIALĂ

Din prilejul praznicului Sf. Ilie, în 20 Iulie se va face parastasul anual pentru pomenirea eroilor aviatori morţi, cu predică ocazională. Tabloul jertfelor văzduhului s'a publicat anul trecut şi s'a alcătuit de către Asociaţia română pentru propaganda aviaţiei, s'a instituit ziua de pomenire a acestor eroi la praznicul sfântului Prooroc Ilie.

Sibiu, la 12 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Şedinţă plenară. In 11 Iulie a. c. Consiliul arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, a ţinut şedinţă plenară sub prezidiul I. P. S. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru *Nicolae.* S'au desbătut mai multe cestiuni curente, dintre cari amintim, că protopresbiter al protopopiatului Mediaşului a fost numit preotul Ioan Crăciun din Şpring.

Hirotesire. Inalt Prea Sfinţia Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul *Nicolae* a oficiat Duminecă în 12 Iulie sfânta liturgie în biserica catedrală încunjurat de clerul Mitropoliei.

In decursul serviciului divin I. P. S. Sa a hirotesit întru *protoiereu* pe părintele *Iosif Trifa*, directorul foaiei «Lumina Satelor» şi conducătorul «Oastei Domnului». Felicitând pe noul protoiereu, pentru binemeritata distincţiune de care a fost învrednicit, rugăm pe bunul Dumnezeu să-i dăruiască încă mulţi ani, în depline puteri sufleteşti şi trupeşti, ca să poată continua frumoasa şi rodnica activitate în via Domnului.

Parastas pentru Regele Ferdinand. Implinindu-se, la 18 Iulie 1931, patru ani dela săvârşirea din viaţă a gloriosului Suveran întregitor de ţară, *Ferdinand I* se vor celebra, în ziua aceasta, parastase în sfintele noastre biserici din ţara întreagă, pentru odihna sufletului răposatului în Domnul.

Parastasul la mormântul său, din catedrala dela Curtea de Argeş, se va face în prezenţa M. Sale Regelui Carol II, a Familiei Regale şi a înalţilor demnitari ai statului.

Alegere de protopresbiter. In 9 Iulie a. c. s'a întrunit în Deva adunarea protopopească, pentru alegerea de protopresbiter al protopopiatului Devei, sub presidiul comisarului consistorial Iosif Morariu.

Au fost prezenţi 44 membri. Preotul Adam Lula din Simeria a întrunit 13 voturi. păr. Sebastian Rusan din Ocna-sup. 9 voturi, păr. George Perian din Şugag 9 voturi, Emanuil Şinca din Aninoasa 8 voturi, iar 5 bile au fost albe.

Programul bogat al cursurilor de vară, 15 Iulie — 15 August 1931, dela universitatea populară din Vălenii de Munte, va cuprinde lecţii ţinute de dnii: N. Iorga, întemeetorul acestei instituţii de cultură, (dl Iorga va vorbi despre: Criza materială şi morală în momentul de faţă), Pr. N. Popescu (din istoria bisericii române), Pr. Ştefan Meteş, Nichifor Crainic, Nae Ionescu, Lascarov Moldovan (despre: Isus şi munca, Femeea în Evanghelie.) M. Sadoveanu, P. Şeicaru, Tit Simedrea vicarul Patriarhiei (despre Imnografia şi imnografii bisericii ort.) ş. a.

Asociaţia auditorilor universităţii populare «Nicolae Iorga» din Vălenii de Munte a sărbătorit pe dl profesor Iorga în ziua de 15 Iulie a. c., la deschiderea cursurilor, cu concursul societăţii corale «Carmen». Părintele Nicolae Popescu, membru al Academiei române, cel mai vechi cursist şi conferenţiar al universităţii, a rostit cuvântul de laudă. Au luat parte la sărbătorire membrii asociaţiei, foşti cursişti şi auditori.

Expoziţia mănăstirilor din Oltenia s'a deschis Duminecă, în 5 Iulie, la Cozia. Operă concepută de P. S. S. episcopul Vartolomei al Râmnicului-Noului Severin, pentru a reînvia trecutul bisericesc monahal, conţine lucrări de rară artă, ieşită din mânile călugărilor şi maicelor mănăstirilor oltenești: sculptări în mese, scaune şi cruci, icoane sfinte, ţesături, vestminte preoţeşti, cusături româneşti fel de fel, şi multe altele, — dovadă învederată că sfintele locaşuri nu trăesc numai din amintirile trecutului, ci ştiu să lucreze cu zor şi cu folos.

Altă educaţie! Examenele de sfârşit de an au înregisrat, şi de astădată, câteva sinucideri de elevi şi eleve, morţi din pricină că n'au izbutit să-şi treacă clasa. Pe lângă sinucideri s'au săvârşit şi alte lucruri regretabile: copiii au manifestat împotriva şcoalei, au comis şi atentate împotriva profesorilor. Astfel tinerimea aceasta, mânată de duhul în care trăeşte, a coborât jale şi pustiu în multe case părinteşti. O acţiune viguroasă de remediere va fi greu de pornit, cât timp *religia* creştină rămâne puţin luată în seamă în şcoalele noastre secundare.

Introducerea orei Europei centrale la noi n'a dat rezultatele dorite; de aceea, cu 1 Octomvrie 1931 se reîntroduce ora Europei orientale, când ceasornicele autorităţilor publice vor fi date cu o oră înainte.

Se aduce la cunoştinţa tipografiilor şi persoanelor interesate că ori ce afiş sau reclamă trebue timbrat cu timbrul legal prevăzut de art. 13 din legea timbrului. Contra celor ce nu se vor conforma se vor dresa acte de contravenţie.

Călătorii de clasa a treia sânt admişi în vagoanele restaurante ale c. f. r., în compartimentele pentru fumători, şi anume dimineaţa până la ora 9, la prânz dela ora 1 jum. până la 2 jum., după ameazi dela ora 5 jum. până la 6 jum., seara dela ora 9 până la 10.

ŞTIRI LOCALE

Palat pentru camera de comerţ. Consiliul municipal al Sibiului a admis cererea camerei de comerţ de-a i se acorda un teren din parcul oraşului, lângă clădirea Consiliului arhiepiscopesc, în scop de-a se clădi acolo palatul acestei camere.

Consiliul municipal Sibiu a hotărât urcarea taxei de apă începând dela 1 Iulie 1931 cu 1 Leu pentru metru cub tot în favorul fondului pentru ajutorarea şomerilor.

Nr. 6185/931.

CONCURS

La *Şcoala de aplicaţie a Şcoalei Normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu* sunt vacante pe 1 Septemvrie crt. un post de *învăţător* şi un post de *învăţătoare.*

Ceice doresc a ocupa unul din aceste posturi vor înainta *până la 31 Iulie crt.* cerere *Consiliului Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu* cu: 1. dovadă, că sunt creştini ortodocşi, 2. certificat despre media notelor examenului de capacitate, 3. certificat despre media notelor la examenul de definitivat, 4. recomandarea directorului şcoalei unde au învăţat, 5. certificate despre notele obţinute la inspecţiile organelor de control în timpul funcţionării în învăţământ.

In condiţii egale se va da preferinţă, conform art. 483 din lege, absolvenţilor şcoalei Normale Ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu.

Sibiu, 17 Iulie, 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 5791/1931

Concurs repetit

La *Şcoala Normală Ortodoxă «Andrei Şaguna»* din Sibiu, secţia de fete, e vacantă pe 1 Septemvrie 1931:

catedra de limba română, combinată cu limba franceză.

Doritoarele de a ocupa această catedră, vor înainta *până la 31 Iulie crt. Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de* Alba-Iulia şi Sibiu, cerere pregătită conform Legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed, ca dovadă că sunt creştine ortodoxe şi cu descrierea vieţii, a situaţiei familiare şi a activităţii în educaţie şi învăţământ.

Notăm, că candidata cu experienţă mai bogată pe terenul educaţiei, dacă e singură, eventual poate fi încredinţată şi cu direcţiunea secţiei de fete.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale, dela 13 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

(51) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a din **Braşov-Tocile**, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Veneratul Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 13 jugăre teren arabil.

4. Casă parohială în stare corăspunzătoare.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la termenul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Iosif Blaga
protopop.

Nr. 5688/931 Ep. (52) 1—2

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în intreprindere furnizarea de carne, untură şi slănină, precum şi de pâine coaptă, făină şi gris — necesare la alimentarea instituţiunilor sale din Sibiu: Academia teologică, Internatul arhidiecezan şi Şcoala de cântăreţi, în cursul anului şcolar 1931/32.

Reflectanţii vor înainta ofertele până la *15 August a. c.* Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile de furnizare.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 5671/1931 (53) 1—3

Concurs repetit

La liceul ortodox român «Avram Iancu din Brad, sânt vacante pe 1 Septemvrie 1931, următoarele catedre:

1. Limba germană cu 9 ore,
2. Geografia-Drept cu 15 ore,
3. Educaţia fizică cu 14 ore.

Doritorii de a ocupa aceste catedre, vor înainta până la 31 Iulie 1931 Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, cererile pregătite conform Legii învăţământului secundar cu acte originale despre pregătirea ce posed, cu dovadă că sunt creştini ortodocşi şi cu descrierea vieţii.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc ortodox român, dela 13 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopesc.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

I. „Tatăl-Nostru“ 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia“... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii“ Lei 17

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

BIBLIOTECA CENTRALĂ a ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXIX Sibiu, 25 Iulie 1931 Nr. 53

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ingrijirea marilor instituții

(=) Intr'una din ședințele din urmă ale senatului, în preajma închiderii sesiunii extraordinare a parlamentului, s'a luat în discuție proectul de lege pentru modificarea unor articole din legea învățământului secundar.

Au cuvântat, la acest prilej, dnii senatori: prof. *Dr. C. Angelescu*, fostul ministru, aprobând în general noua lege; I. P. S. Sa patriarhul *Miron*, amintind că, pe vremuri, legiuitorii unguri interziseră românilor din Ardeal și Ungaria să-și mai facă rugăciunile în limba maternă, — o precizare care dă naștere protestului susținut de dl senator Iosif *Șándor*, din partidul maghiar, (dnul Șándor era însă, și de astădată, cam departe de adevăr).

Discursul dlui profesor *N. Iorga*, primministru și ministru al instrucțiunii și cultelor, arată, în discuția aceluiaș proect, că legiferarea, pe care o începe, și pe care o va terminà *în toamnă*, pornește dela nevoile actuale ale societății; expune apoi, în cuvinte luminoase și convingătoare, felul în care învățământul secundar are să pregătească tineretul de astăzi, dându-i o cultură generală; ear neajunsurile acestei legi, — sfârșește oratorul, — le va arăta experiența atunci, când va veni momentul.

Parlamentul a acordat astfel din nou învățământului secundar o deosebită și meritată atenție.

Putem constata că pretutindeni, în lumea civilizată, se încearcă uriașe sforțări, ca să se ridice în deosebi *două* dintre marile așezăminte ale popoarelor: *școala* și *armata*; — de altă parte, *biserica*, al treilea așezământ, cel puțin tot așa de cumpănitor, este pe zi ce merge scoasă din socoteala stăpânirilor lumești.

Alcătuitorii, proectelor de organizare și reorganizare a învățământului din țara noastră, n'au luat în seamă d'ajuns nici scopul religiei creștine, nici misiunea unui profesor de religie.

Făuritorii acestor legi pierd de obicei din vedere ținta superioară a religiei: de a construì din tinerii școlari personalități morale-religioase prin sămănarea și adâncirea în conștiința lor a neasămănatelor învățături evanghelice; făuritorii pomeniți nu iau în seamă nici misiunea profesorului de religie de a formà aceste personalități prin mijlocirea lecțiilor sale. Colegii profesorului de religie îș au obiectele ce privesc cultura umană în cadrele simțurilor și ale experiențelor, și prea puțin, sau nici decum, nu trec dincolo de acele cadre: eată un învățământ unilateral, ce nu va fi în stare de-a alcătuì cumpăna trebuitoare între viața trupească și viața sufletească de mai târziu a celor ieșiți din școale.

Pentru desăvârșirea unui întreg armonic, pentru conlucrare și rânduială obștească, este chemată mai ales *biserica* prin oamenii săi, profesori cateheți, *coordonați* colegilor lor dela aceeaș școală.

Datoriile pedagogice ale profesorului de religie sânt poate mai mari și mai grele decât ale celorlalți profesori, — în orce caz, ele nu sânt mai mici, nici mai ușoare; este just, prin urmare, ca drepturile acelui profesor să fie considerate conform muncii, care i se cere și care o face ca luptător neșovăitor pentru cultura și morala creștină: ceice jertfesc la fel, să fie și tratați la fel, — ceeace, până acum, nu s'a făcut. Intrebăm:

Noua legiferare, pusă în vedere pentru toamnă, și ținând mereu seamă de trebuințele societății, va avea oare cuvinte bune, urmate de folositoare înfăptuiri, și pentru *biserica* noastră, ale cărei merite pentru neam și tron sânt zugrăvite la toate marile ocazii, — și care nu dorește altceva, decât ca nota de civilizație imprimată de dl primministru actual în desbaterile parlamentare, să fie menținută și pe viitor, când va fi vorbă de biserică.

La 18 Iulie a. c. s'a celebrat în catedrala mitropoliei noastre ardelene parastasul întru odihna sufletului Regelui ***Ferdinand I***, care va rămânea, în istoria neamului nostru, cu numele de: Regele cel leal, marele erou național, întregitor de țară.

Serviciul divin a fost săvârșit de P. S. Sa Arhiereul Vasile, înconjurat de numeroși preoți. Au asistat reprezentanții autorității civile și militare din Sibiu și mult public din localitate.

Proectele ministerului de finanțe. Ministerul de finanțe pregătește un proect prin care se desființează impozitul global. Veniturile dela global se trec la impozitele elementare. Se înființează în acelaș timp patenta fixă pentru micii comercianți sau industriași care nu pot ținea registre. Proectul e în studiu. Deasemeni se lucrează la un proect de lege, prin care se monopolizează spirtul și zahărul; proectele au fost anunțate în cameră de dl ministru C. Argetoianu, care studiază aceste chestiuni de mare importanță budgetară.

FOIȘOARA

Lucruri românești la „Muzeul Bizantin“ din Atena

Directorul acestui muzeu, dl Sotirion fiind și profesor universitar, am ajuns astfel în relațiuni cu Dsa. Mi-a comunicat că are în muzeu și unele lucruri românești, așa de exemplu un *evangheliar*, un *epitrahil* care purtând inscripții cu litere cirile, n'au fost descifrate până acum. Asemenea mi-a arătat două hrisoave domnești, unul în grecește de pe vremea lui Alexandru Ipsilante, sfârșitul veacului al 18-lea, și al doilea scris cu litere slavone de pe vremea lui George Caragea, 1817. M'a rugat apoi ca dispunând de timp liber să mă ocup de lucrurile acestea și să le descifrez.

Am luat mai întâi la mână evanghelierul:

E scris în limba greacă, cu caractere foarte frumoase și cu un lux de podoabă.

Incepe cu evanghelia din ziua de Paști și urmează apoi dând evangheliile pentru fiecare zi a anului.

Literele începătoare ale pericopelor sânt pictate în colori și frumos împodobite.

La începutul cărții, pe două file, sânt portretele lui Matei Basarab și a Elenei Doamna. In paginile următoare ale cărții întâlnim portretele celor patru evangheliști și o zugrăveală a zodiilor. Toate aceste picturi sânt lucrate măestrit și se află în stare excelentă.

Pe fila unde este portretul lui Matei Basarab se spune în grecește, că respectiva carte s'a făcut cu cheltuiala Domnului țării românești la anul 1752 și s'a scris de către leromonahul Antim din Ianina. Alte indicațiuni în cuprinsul cărții nu se află, doar note liturgice.

Ceeace este mai interesant la aceată carte sunt **tablele,** lucrate într'un aliaj de aur și aramă, reprezentând pe una jur împrejur în basrelief profeții, iar la mijloc pe Isus răstignit; pe-a doua jur împrejur pe apostoli, iar la mijloc pe Isus întru mărire.

Pe marginile de sus și de jos ale tablelor de metal se află în litere cirile și grai românesc inscripțiunea următoare: † *«Această Sfântă Evanghelie făcutuoau Creștinul și luminatul Matei Basaraba Votvoda (și Domneael) Elena la Sfânta patriarhie dela Țarigrat, ca să le fie pomeană în veci. Vleatul 7153. M. E.»*

Inscripția în românește, precum și data mai târzie a tablelor, ne face să credem c'au fost lucrate de un măestru român și poate cele două litere *M. E.* dela finea inscripției să-i fie inițialele.

Tot această incripție ne face să înțelegem că această carte este un dar al Domnului Marei Basarab, făcut patriarhiei din Constantinopol. (O comunicare mai amănunțită se va face într'un Nr. viitor din «Revista Teologică»).

In ce privește epitrahilul, poartă data de 7047=1539, și numele lui Petru Voevod. E lucrat în mătasă, cu fir de argint și aur. Deși n'am reușit până acum să descifrez toată inscripția, socotesc totuș potrivit a semnala și acest obiect. Pr. *Gh. Secaș.*

Invățați-vă a face bine; căutați judecata; mântuiți pe cel năpustit; judecați săracului și faceți dreptate văduvei. (*Isaia 1, 17*).

Vai celui fărădelege! Că rele îi vor veni după lucrul mânilor lui. (*Isaia 3, 10*).

Nou ministru al Ardealului *a fost numit dl VALERIU POP.*

Prezenţa în guvern a dlui Valeriu Pop nu se poate socoti, din partea românilor ortodocşi, ca o reprezentare a Ardealului, ci mai de grabă ca o bruscare a lor. Dl Valeriu Pop va fi reprezentând cel mult societatea confesională «Agru», al cărei conducător este, — va fi reprezentând pe uniţi, dar nici decum pe românii ortodocşi ardeleni.

Nr. 5670 (42) 2—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană"

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, se primesc absolvenţii liceelor, având bacalaureatul şi absolvenţii seminarului teologic din Sibiu.

Cererile de primire pentru anul academic 1931/32 se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1931 a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Certificat de naştere dela ofiţerul stării civile.

2. Extras din protocolul botezaţilor.

3. Diplomă de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic.

4. Certificat medical despre starea sănătăţii.

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenţii sânt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreţinerea, contribuind cu suma de cel mult 12000 lei anual; studenţilor săraci şi silitori li se vor da burse şi semiburse.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele de 25—26 Sept. 1931.

Duminecă în 27 Sept. va avea loc deschiderea solemnă a anului şcolar, iar Luni în 28 Septembre vor începe cursurile.

Fiecare student se va prezenta la timp şi se va provedea cu haine de pat şi cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei Consiliului arhiepiscopesc în contul întreţinerii în internatul Academiei suma de Lei 5000. Afară de această taxă studenţii vor mai plăti la Rectorat diferite taxe în sumă de 1300 Lei şi vor trebui să-şi cumpere dela Librăria arhidiecezană manualele recomandate.

La inmatriculare studenţii vor prezenta, pe lângă adeverinţă dela cassa Consiliului arhiepiscopesc că au solvit 5000 Lei, şi o declaraţie subscrisă şi de părinţi, sau tutori, care se obligă, ca în decurs de 1 an după absolvare vor intra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar că vor restitui bisericei bursa de care au beneficiat în decursul celor 4 ani de studiu.

Primirile definitive în Academie se vor face numai după-ce candidaţii vor fi trecuţi printr'un examen special medical şi unul de aptitudini muzicale. Data la care se vor prezenta candidaţii la acest examen, se va comunica la timp.

Cu începutul anului şcolar 1931/32 studenţii cari au să urmeze cursul IV al Academiei, vor avea să-şi procure uniforma preoţească: reverendă.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sânt invitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcoalele secundare, ca să îmbrăţişeze în număr cât mai mare chemarea preoţească.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viaţa unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal şi al fericirii poporului.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

Ziua onomastică a M. S. Regina Maria. Ziua de 22 Iulie fiind onomastică M. S. Regina Maria, în toate bisericile din ţară s'au înălţat rugăciuni fierbinţi pentru marea mamă a răniţilor, care împreună cu neuitatul ei soţ a netezit cărările unirii neamului. In Biserica noastră catedrală s'a oficiat rugăciunea de mulţumită din partea P. S. Sale arhiereului Vasile, înconjurat de clerul catedralei. La acest serviciu divin au luat parte Consilierii arhiepiscopeşti şi mitropolitani, toţi ofiţerii aflători în garnizoană şi şefii tuturor autorităţilor civile. In faţa catedralei a fost postată o campanie a Regimentului 90 Inf. cu drapel care a dat cuvenitele onoruri.

Sărbătoarea Văii Haţegului

— Instalarea P. C. protopop Ieronim Ciocan —

Scaunul de mult văduvit al vestitului tract, cu merite bisericeşti şi naţionale escepţionale al Haţegului, şi-a primit Duminecă, în 5 l. c., noul stăpân în persoana păr. *Ier. Ciocan*, fost profesor la şcoalele secundare. Inscăunarea P. C. protopop a fost un praznic al întregii Văi a Haţegului, — care a luat parte, bucuroasă, la solemnitatea de largi proporţii a tractului nostru protopresbiteral.

I. P. S. Arhiepiscp şi Mitropolit Nicolae a delegat cu conducerea actului de instalare pe P. C. consilier *Tr. Scorobeţ*, care a sosit la Haţeg însoţit de P. Cuv. consilier *V. Nistor*, P. C. prot. *I. Duma*, C. preot *P. Leucă*, dl *N. Colan*, rectorul Academiei Teologice, şi alţi oaspeţi.

In ziua instalării delegatul arhiepiscopesc a servit sfânta Liturghie, asistat de 10 preoţi, — iar la sfârşitul dumnezeeştii slujbe a prezintat, după cetirea ordinului consistorial şi a singheliei, preoţimii şi poporului credincios pe noul conducător al tractului şi parohiei Haţeg, — arătând în cuvinte potrivite istoricul şi însemnătatea actului ce se săvârşeşte.

Răspunde, emoţionat dar limpede şi cu preciziune, noul protopop, care mulţumeşte, după Dumnezeu, I. P. S. Arhiepiscop şi mitropolit Nicolae şi Consiliului său, pentru întărire, — şi apoi arată, întâi preoţimii tractuale şi după aceea poporenilor din Haţeg, programul activităţii ce va căuta s'o desvolte în noua demnitate.

Au urmat, la reşedinţa protopopească, recepţiile, — începând cu cultele minoritare, în frunte cu vicarul unit, urmând cu şcoalele, magistratura, administraţia şi aşezămintele economice.

La masa comună au participat 100 de persoane. Primul toast l-a ridicat păr. Tr. Scorobeţ pentru M. Sa Regele nostru Carol II-lea. Apoi a vorbit prot. I. Duma pentru I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Nicolae, — căruia s'a decis, apoi, a i se trimite o telegramă omagială şi de mulţumire.

Dumnezeu să binecuvinteze cu pace şi rod mult noua stăpânire bisericească din Ţara Hategului! *Asistent.*

Hotărâre greşită care trebue casată

Consiliul municipiului Sibiu a hotărât, în şedinţa sa din 9 Iulie 1931, să încuviinţeze cererea camerei de comerţ din Sibiu de a i se ceda un teren din *parcul* Şoldiş, în centrul oraşului, cu frontul către promenada Bulevard, între strada Hecht şi Palatul Consistorului român ortodox.

Ce este acest parc?

Are o întindere modestă, de 1 jugăr şi jumătate, şi e cercetat mai ales de pensionari, de funcţionari, de bătrâni şi de copii. Dacă parcul, — în mijloc de oraş, şi mereu cercetat de public pentru îngrijirea ce i se dă, — nu poate fi deocamdată *mărit*, reducerea lui, fie şi numai cu vreo câţiva metri, *nu se poate admite* nici din punct de vedere igienic şi estetic, nici din punct de vedere al intereselor clădirilor învecinate.

Afară de aceste consideraţii, se ştie că numitul parc avea, înainte cu vreo 40 de ani, o întindere mai mică decât cea actuală. Zidurile vechei cetăţi, cu ridicăturile de pământ au fost înlăturate cu cheltueli şi trudă suportate de institutii sibiene, care s'su îngrijit apoi şi de plantaţiile parcului mărit.

De altă parte, ştim că lângă palatul Consistorului, se găseà un *loc* în acelaş parc servind ca *grădină* întregitoare a berăriei din colţul palatului. Mărindu-se parcul, oraşul şi publicul sibian a cerut ca acel loc, ce servea interesele berăriei, să treacă şi să întregească parcul nou. Consistorul, care câştigase drept de folosinţă asupra fostei grădini a berăriei, a ţinut să servească în primul rând interesele *publicului*, deşi a trebuit să renunţe la un beneficiu destul de mare material, când a sistat berăria şi a predat oraşului grădina spre *întregirea* parcului.

Aceste fapte nu sânt atât de vechi şi nici atât de mici, ca să le nesocotim, atribuind Camerei de comerţ fosta grădină, cedată de Consistorul nostru spre binele *sănătăţii publicului.*

Certaţi cu credinţa

Faptul că o buruiană s'a înfipt în ogorul credinţei noastre, dă multora de gândit şi de scris.

In literatura noastră bisericească găsim astfel câteva studii care ne stau la îndemână ca mijloace pentru apărarea credinţei adevărate, pentru slăbirea şi îndepărtarea ereticilor cari vreau să înlăture pe alţii din sânul bisericii lui Hristos.

Eretici au existat dela apariţia Evangheliei în lume. Cei mai mulţi au dispărut, rămânând credinţa ortodoxă «ca aurul în foc lămurit».

«Precum se topeşte ceara la faţa focului», cei mai mulţi dintre aceştia au trecut în negura vremii, căci «erezia nu poartă pecetea veşniciei».

Ceeace a îndemnat pe slujitorii ortodoxiei să-şi spună cuvântul în chestiunea sectanţilor, este atât apariţia ereziei ca atare, dar este şi felul cum ereticii s'au introdus în mijlocul credincioşilor noştri, de obicei rău înarmaţi.

Haina cu care au apărut, poşghiţa de făţărnicie cu care îşi îmbracă sufletul pentru a induce în eroare opinia publică, sânt motive de meditare pentru cei crescuţi la sânul bisericii.

Un caz:

Intr'o comună, soţia unui primar alunecase de mult la secta adventistă. Odată cu ajungerea soţului la conducerea comunei, soţia revine şi e reprimită în biserică. Cu apunerea regimului trecut, cade dela conducerea comunei şi primarul în chestiune, ear soţia lui — se întoarce la adunările adventiste.

Care să fie atitudinea noastră faţă de sectanţi? Fiecare nucleu adventist îşi are conducătorii săi şi oamenii momiţi, oameni buni în fond, cari s'ar putea aduce earăşi la biserica mamă. Sânt suflete naive care şi-au plecat urechea la ispitele unuia sau altuia. Desigur, atitudinea noastră faţă de aceşti rătăciţi va fi binevoitoare.

Altfel se prezintă situaţia şefilor, cu atitudine vădită de propagandă, cum se vede atât din cuvintele, cât şi din faptele lor. Conducătorul unităţii este veşnic preocupat de câştigarea de aderenţi, ear acest conducător este, de cele mai multeori, de altă naţionalitate...

Ni-a fost dat să vedem şi să urmărim în ziare judecarea procesului de spionaj în slujba sovietelor, şi nu ni-a fost mare mirarea, când am văzut figurând atâtea nume străine de neamul nostru...

Ce-l va preocupa pe cutare Bauer sau Maier interesele neamului nostru, care se luptă pentru menţinerea sa în şirul popoarelor civilizate!

Cine n'a crescut în leagănul obiceiurilor, în cântecul de strană ortodoxă, nu poate inspira încredere. Pentru aceasta este nevoe de trecut, căci trecutul este mijlocul prin care măsurăm viitorul.

Ceice au trecut în ceata sectanţilor, n'au devenit mai valoroşi creştini, pe lângă toate asigurările predicatorilor de ocazie.

Cu sfătuiri la timp potrivit, cu blândă ceartă, preotul cuminte va şti să arate căile adevărului şi să facă din credincioşii satului său «o turmă şi un păstor». *Ioan Lascu.*

Vorbe înţelepte

Cine lucrează şi tace, mai multă treabă face.

*

Nu stă departe ca să nu fii uitat, nici nu te vârâ ca să nu te scoată afară.

Hotărârea consiliului municipal sibian este astfel nu numai păgubitoare pentru Consistor, ci este tot odată şi o procedare necorectă.

De altfel, această hotărâre mai sufere de unele mari *defecte de formă*: Cu atât mai vârtos, forurile chemate vor avea motive de-a o casa, păstrând parcului neştirbit destinaţia pentru care s'a creiat.

Toate oraşele se năzuesc, pe lângă mari sforţări, să-şi facă parcuri; ear Sibiul şi pe micul parc ce-l are în mijlocul oraşului să-l reducă?

Intre americanism şi bolşevism

Americanismul şi bolşevismul sânt două curente opuse ale uneia şi aceleiaş rătăciri.

America încearcă să realizeze bolşevismul începând *de sus*, din stratul plutocraţiei. Rusia sovietică îşi încearcă americanizarea *de jos*, prin colectivizarea masselor.

Limba americană este acea a bogaţilor, cari sânt cuceriţi prin mirajul proprietăţii private şi cari voesc să câştige şi să-şi mărească mereu capitalul. Sovietul, din contră, se foloseşte de limba celor săraci, cari şi au pătimit entuziasmul muncii.

Dar esenţialul acestor ţări, cari prin manifestările lor exterioare ale formei de trai sânt diferite, este totuş acelaş: mehanizarea, standardizarea, şi metamorfozarea omului într'o insectă.

Bolşevismul este epidemia muncitorului, pe când americanismul cea a patronului. Cu aceasta desigur nu vreau să spun, că cele două tendinţe politice nu ar fi complet separate una de alta. Dar, la spatele acestor năzuinţi politice se ascunde acelaş lucru. Şi voesc chiar se adaug, că tocmai din cauza aceasta, atât comunismul, cât şi americanismul nu vor ajunge la stăpânirea lumii, de oare ce ambele sisteme nu corespund ordinei casnice a individului. Cu timpul se va recunoaşte că elementul statului în formaţiune istorică va deveni învingător faţă de cel dinamic.

Americanul la patruzeci de ani începe să devie îmbătrânit şi slăbit. Nepoţii businesman-ului sânt decăzuţi şi arată semne evidente de degenerare; aceleaşi semne le observăm la bolşevici. Căci amândouă sistemele sânt în contrazicere cu necesităţile organice şi fiziologice ale omului. Categorii întregi de albine şi furnici, care trăesc în colectivismul bolşevic, sânt cu totul degenerate. Popoarele vechi, moştenitoare ale unei culturi civilizate, rămân imune faţă de boala albinelor şi a furnicelor americanismului şi bolşevismuiui.

Americanismul pune individualitatea în slujba mehanicei, ear Rusia sovietică a introdus sclăvia masselor, despotismul şi munca forţată. Nu mai trebuie documentat, că acestea nu corespund legilor sufleteşti ale omului. Mai cu seamă sufletului slav, contemplativ al rusului, îi este foarte străin bolşevismul. Doctrina bolşevică nu corespunde nici într'un fel mentalităţii ruseşti. Încă o cauză mai mult ca sistemul sovietic să nu poată dăinui timp îndelungat nici în Rusia.

Americanismul nu va trăi prea mult, iar bolşevismul va avea aceeaş scurtă durată, deşi orientul care a fost trezit din somnolenţă milenară de către bolşevism, ne pare că nu-şi va putea găsi liniştea încă lungă vreme.

Orientul este azi subminat de ideile revoluţionare ale bolşevismului, deşi China pare contaminată mai mult de boala americanismului.

Toate acestea sânt însă aparenţe trecătoare în istoria biologică a omenirii. Esenţialul este, că puterile spirituale mai nobile ale omului protestează atât contra mehanizării americane, cât şi contra sterilităţii bolşevice, şi că ambele doctrine se vor prăbuşi într'un viitor nu prea depărtat. *B.*

Uşurare şi simplificare. Din spusele unui cititor: Sântem copleşiţi de greutatea şi mulţimea taxelor şi contribuţiilor ce ni se cer. In locul «timbrelor de ajutor», ce le lipeam pe toată corespondenţa, s'au introdus altele. Mereu avem de lipit timbre, la orce act şi cerere: timbre fiscale, timbre de aviaţie, timbre pentru tuberculoşi, pentru universitate, casele de penzii... o întreagă harababură de timbre. Se cere neapărat uşurare sau cel puţin simplificare. Dacă se ia banul contribuabilului, să nu i se răpească vremea cu lipit de timbre. Mai multă minte şi mai multă omenie în perceperea taxelor!

INFORMAŢIUNI

La şcoala aeronautică M. Sa Regele Carol II a hotărât ca pe ziua de 20 Iulie 1931, Marele Voevod de Alba-Iulia, *Mihai*, să fie înscris în controalele şcoalei tehnice a aeronauticei din Mediaş. Hotărârea regală dă o încurajare tehnicei în oştire.

Pe ziua de 15 Iulie 1931 s'au pus în circulaţie noualе monete metalice de *zece* şi *douăzeci* lei, pe o faţă cu efigia M. S. Regelui Carol II, pe cealaltă faţă cu hora formată din 4 ţărance la monetele de 20 lei, şi vulturul cu crucea în cioc la piesele de 10 lei. Administraţiile financiare au luat măsuri pentru a se evita punerea în circulaţie, mai ales la sate, de monetă falşificată.

† Grigore Volcinschi, arhimandrit şi stareţ al mănăstirii Putna, a răposat în Domnul la 13 l. c. Prin moartea venerabilului stareţ, care a organizat admirabil muzeul mânăstirii dela Putna, cuprinzător de adevărate comori artistice, preoţimea bucovineană pierde o impozantă figură şi un iscusit iubitor al cărţii mânăstireşti. Vizitatorii dela Putna, pe care i-a găzduit cu mare prevenire şi bunătate, nu-l vor uita niciodată. Odihnească cu drepţii!

Incepând din Septemvrie 1931, şcoalele normale şi seminariile teologice vor funcţiona *fără prima clasă*, în considerare că pentru puţinele posturi vacante se prezintă prea mulţi candidaţi. Măsura luată de ministerul instrucţiunii are de scop stabilirea echilibrului între necesităţile de persoane ale şcoalelor şi între contingentul de absolvenţi.

S'a trimis în cercetare cazul directorului şcoalei normale de băeţi dela Sighet, V. Pop, pentru vina de intoleranţă confesională împotriva elevilor de altă religie decât cea «unită», pe cari i-a prigonit. Ancheta va stabili adevărul.

ŞTIRI LOCALE

Vizita tineretului sârb la Sibiu. Un grup de 35 membri ai tinerimii comerciale din Belgrad, conduşi de dnii profesori Popovici şi Stoicovici, au vizitat Sibiul. Oaspeţii au fost primiţi de reprezentanţii corpului didactic, primăriei şi armatei şi au fost găzduiţi la şcoala militară de infanterie. Conduşi la Ocna-Sibiului au făcut o baie, au vizitat Sibiul, Dumbrava, Mitropolia. Atât primăria cât şi prefectura li-au dat câte o masă la restaurantul Bulevard. După masa de seară, oaspeţii sârbi au cântat cântece populare sârbeşti şi au jucat jocuri naţionale.

Nr. 6185/931.

CONCURS

La *Şcoala de aplicaţie a Şcoalei Normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu* sunt vacante pe 1 Septemvrie crt. un post de *învăţător* şi un post de *învăţătoare.*

Ceice doresc a ocupa unul din aceste posturi vor înainta *până la 31 Iulie crt.* cerere *Consiliului Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu* cu: 1. dovadă, că sunt creştini ortodocşi, 2. certificat despre media notelor examenului de capacitate, 3. certificat despre media notelor la examenul de definitivat, 4. recomandarea directorului şcoalei unde au învăţat, 5. certificate despre notele obţinute la inspecţiile organelor de control în timpul funcţionării în învăţământ.

In condiţii egale se va da preferinţă, conform art. 483 din lege, absolvenţilor şcoalei Normale Ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu.

Sibiu, 17 Iulie, 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 5791/1931

Concurs repetit

La *Şcoala Normală Ortodoxă «Andrei Şaguna»* din Sibiu, secţia de fete, e vacantă pe 1 Septemvrie 1931:

catedra de limba română, combinată cu limba franceză.

Doritoarele de a ocupa această catedră, vor înainta *până la 31 Iulie crt. Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de* Alba Iulia şi Sibiu, cerere pregătită conform Legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed, ca dovadă că sunt creştine ortodoxe şi cu descrierea vieţii, a situaţiei familiare şi a activităţii în educaţie şi învăţământ.

Notăm, că candidata cu experienţă mai bogată pe terenul educaţiei, dacă e singură, eventual poate fi încredinţată şi cu direcţiunea secţiei de fete.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale, dela 13 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 5671/1931

Concurs repetit

La liceul ortodox român «Avram Iancu din Brad, sânt vacante pe 1 Septemvrie 1931, următoarele catedre:

1. Limba germană cu 9 ore,
2. Geografia-Drept cu 15 ore,
3. Educaţia fizică cu 14 ore.

Doritorii de a ocupa aceste catedre, vor înainta până la 31 Iulie 1931 Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, cererile pregătite conform Legii învăţământului secundar cu acte originale despre pregătirea ce posed, cu dovadă că sunt creştini ortodocşi şi cu descrierea vieţii.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc ortodox român, dela 13 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopesc.

Celor fără Dumnezeu

Pare că tot mai auzim, după marele războiu, trosnitura tronurilor împărăteşti şi regale.

Ochiul omenesc, dornic de evenimente extraordinare, îş îndreaptă privirea spre ruinele puternicilor de odinioară.

Tabloul câmpului de luptă îl zugrăveşte lumea noastră, peste care îngerul morţii îş foşneşte aripile.

Dar oamenii se încred, deşi adese ori s'au prăbuşit cetăţile speranţei clădite fără de credinţă.

Fără Dumnezeu nu putem începe şi nu putem termina nimic. Ordinea morală se disolvă, armonia se confundă, eterna lege a naturii se clocneşte de piedici tari.

Ce vrea dar omul?

El totuş se caţără, mândria lui făcându-l să creadă, că poate să muncească şi să fie fericit cu dela sine putere. Respinge ajutorul şi micşorează ocrotirea ce provine din patria celor cereşti.

Mirare e dacă-i va fi improductivă laboarea şi, în locul mult căutatei satisfacţii, se încuibă nemulţumirea şi nenorocirea şi păcatul.

Să nu credem aparenţei. Tabloul extern al lumii, cu lumina orbitoare a secolului, ne înşală. Haina ei sclipeşte, dar nu-i de aur.

Virtutea, onoarea — sânt ziduri edificate pe teren scufundător, pe nisip mâncat de vreme. Este suficientă o uşoară adiere de vânt, ca toate să se dărâme. Caractere solide sânt rari; energiile apte să lupte pe moarte pe viaţă cu tentaţiile, cu răutatea, cu stricăciunea păcatului, lipsesc. Lâncezeala, micimea de suflet, au luat în stăpânire pe omul menit pentru lupte nobile.

Unde vom ajunge astfel? Indivizii şi societatea, pe sine se duce la peire, în mişcarea sa febrilă, fără ocrotirea lui Dumnezeu. Au nu observă, că au sub picioare un teren costiş şi alunecos; nu vor să admită, că grăbesc spre prăpastie nereţinuţi?

Au dreptate. Nu se pot opri, cu puterea lor proprie cu forţă omenească, — nu. Aci-i necesitate de cuvântul şi atotputernicia lui Dumnezeu.

Svârcolirea în slăbiciuni este cu mult mai tristă, decât ne-am putea imagina.

E luptă iluzorie, viaţă fără scop.

Dar, fraţilor! Voi nu puteţi vieţui fără Dumnezeu: viaţa voastră ar fi viaţa fiarelor răpitoare.

Priviţi în jur! Păcatul, în veşmânt presărat cu trandafiri, aleargă printre voi. Păcatul a devenit puternic, — dar benţele lui se pot sfărma. Gândiţi-vă la aceasta.

Fraţilor! Patima descătuşată răpeşte cu sine totul. Şi de multeori obiecte valoroase, comori scumpe sânt distruse.

Fără Dumnezeu ne aşteaptă aceeaş soartă. Pr. *P. T.*

(47) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III din **Cărpiniş** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 4 jug. teren arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Braşov, Piaţa Unirii 1 până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Braşov, în 6 Iunie 1931.

Dr. I. Blaga
protopop.

---

(48) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Satu-nou** protopopiatul Braşov, se puplică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 8 jug. teren arabil.

4. Casă parohială în stare puţin corespunzătoare.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Braşov Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 216/921. (50) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor — mai jos arătate — toate de clasa a III-a, aparţinătoare protopopiatului Geoagiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi, pe lângă cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat şi stola obişnuită, sânt cele arătate la fiecare parohie în parte şi anume:

1. **Almaşul mare Brădet**, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 56 familii, cota parte din pădurea comunală şi păşunat liber în izlazul comunal.

2. **Balşa** cu filia **Galbina**, 3 jugăre sesiune parohială, 2 st. à 8 m. cub. lemne de foc în pădure, folosirea cimitirului de circa 2 jugăre.

3. **Bulbuc** cu filia **Curpeni**, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 140 familii, folosirea cimiterelor.

4. **Ceru-Băcăinţi**, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 101 familii, 2 jugăre sesiune parohială, locuinţă corespunzătoare în casa parohială.

Cibu, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 150 familii, cota parte de lemne din pădurea comunală, păşunat liber în izlazul comunal şi locuinţă.

6. **Cib-Chei**, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 50 familii, 15 jugăre sesiune parohială, cota parte de lemne din pădurea comunală, păşunat liber şi locuinţă.

7. **Mada**, 2 dcl. cucuruz cu tulei, 8 jugăre sesiune parohială şi locuinţă. Sânt 256 familii.

8. **Rapoltel**, 4 jugăre sesiune parohială, cota parte de pădure, păşunat şi locuinţă.

Ceice doresc a ocupa unul din aceste posturi, îşi vor înainta cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc în termen, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

În înţelegere cu Consiliile parohiale.

Geoagiu, la 2 Iulie 1931.

V. Goron
protopop

Nr. 331/1931 (36) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Şmig**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela Stat conform coalei B.

2. 32 jugăre sesiune parohială, pământ bun arător şi fânaţ.

3. ½ — jumătate — jugăr grădină.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi ca să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare în terminul sus indicat Oficiului protopopesc Târnava-mare — în Biertan — având a se prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Se observă, că parohia se află la o distanţă de 4 (patru) klm. de gara Aţăl.

Biertan, la 11 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnavamare în înţelegere cu consiliul parohial din Şmig.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 114/1931 (39) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cantor bisericesc în parohia ortodoxă română **Râşnov**, jud. Braşov, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar. Cântăreţul bisericesc ales în acest post, pe lângă îndatoririle sale de cântăreţ, este obligat să formeze cor bisericesc.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar de 2000 — două mii— lei lunar, solvit de epitropia bisericii.

2. Un jugăr pământ arător în locul numit «Anini».

3. Un stânjin de lemne, dat în comună.

4. Venitul stolar obijnuit în comună.

Ceice doresc să ocupe acest post, să înainteze cereri de concurs cu documentele necesare, în terminul prescris mai sus oficiului parohial Râşnov, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta abilitatea în cântare şi tipic.

Râşnov, în 20 Iunie 1931.

Oficiul parohial în înţelegere cu Consiliul parohial.

Pr. Ioan A. Scurtu

Nr. 308/1931. (44) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Haşdău**, cu filiile **Dobâca** şi **Goleş**, din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) Locuinţă parohială corespunzătoare.

b) Câte 2 măsuri porumb nesmicurat (măsura à 30 litri), sau preţul de piaţă a unei măsuri de porumb smicurat dela fiecare fum din materă şi filii.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc Hunedoara în terminul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 310/1931. (45) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia-superioară** cu filia **Hăşdat** din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) 3 jugăre 1316 stânjini sesiune parohială.

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în terminul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 230. (31) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Nucşoara**, cu filia **Măleşti**, protopopiatul Haţegului, se publică de nou concurs cu termin de 15 zile, dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.

2. Sesiune parohială de 32 jugăre (arător şi fânaţ într'o tablă).

3. Stola obişnuită în tract.

4. Câte două măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, însoţite cu documentele prescrise subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul deschis, urmând a se prezenta şi în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 1 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român din Haţeg, în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Nr. 5688/931 Ep. (52) 2—2

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în intreprindere furnizarea de carne, untură şi slănină, precum şi de pâine coaptă, făină şi gris — necesare la alimentarea instituţiunilor sale din Sibiu: Academia teologică, Internatul arhidiecezan şi Şcoala de cântăreţi, în cursul anului şcolar 1931/32.

Reflectanţii vor înainta ofertele până la *15 August a. c.* Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile de furnizare.

Consiliul arhiepiscopesc

---

(49) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Zizin** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 8 jug. 400 st. p. arabil şi fânaţ.

4. Casă parohială în stare necorespunzătoare. Este însă un fond pentru reconstrucţia ei.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

---

(27) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Consiliul bisericii ortodoxe române din Podele tractul Băiţa, dă în intreprindere prin licitaţie publică, acoperirea bisericii cu pleu ţincat, — care se va ţinea în ziua de *Duminecă în 16 August 1931* la orele 2 p. m. în casa parohială.

Materialul, adecă pleul ţincat îl va da comuna bisericească ear pe intreprinzător îl priveşte nu lucrul după acoperire cu preţul de strigare 35 lei de metrul pătrat şi conform învoelii făcute în ziua licitaţiei la faţa locului.

Licitanţii au a depune un vadiu de 10% din preţul care se va stabili la faţa locului.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da în intreprindere acoperirea bisericii aceluia dintre ofertanţi în care va avea mai mare încredere.

Planul şi devizul precum şi condiţiile de licitaţie se pot vedea la oficiul parohial ortodox român din Podele în orele oficioase.

Podele (p. u. Brad j. Hunedoara) la 8 Iulie 1931.

Poenar Gheorge
epitrop.

Ioachim Ivan
paroh.

Citiţi şi răspândiţi ziarul
Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 29 Iulie 1931 Nr. 54—55

BIBLIOTECA CENTRALĂ a ASOCIAȚIUNII SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Profetul dela Miază-noapte

Sâmbătă, în 18 Iulie a. c. a fost înmormântat în catedrala din Upsala Arhiepiscopul Suediei Dr. Nathan Söderblom. El a închis ochii la 12 Iulie c. în reşedinţa arhiepiscopească din Upsala, şi timp de şase zile au defilat înaintea catafalcului răposatului jalnice cete de pelerini din toate colţurile ţării şi de pe continent. Insuşi regele Suediei, cu întreagă casa sa, s'au închinat în faţa marelui defunct, care nu era numai cel mai iubit fiu al patriei sale, ci un european de elită şi un mare profet în lumea religioasă de azi. E al treilea mort al curentului ecumenic. Primul e venerabilul patriarh oriental Fotie de Alexandria, mort în 1925 în drum spre casă dela Congresul creştinismului practic din Stockholm, iar al doilea, episcopul american Carol Brent, mort în Lausanne la 1928. Aceşti trei corifei, din trei continente reprezintă faza nouă în istoria vieţii religioase a creştinătăţii, imboldul divin în sufletele creştinilor de azi de a construi un front comun al iubirii de Hristos şi de aproapele pentru salvarea bunurilor spirituale, dăruite lumii de către Cuvântul lui Dumnezeu întrupat şi proiectat în spaţiu şi vreme.

Acele bunuri spirituale formează substratul fericirii vremelnice şi veşnice şi nu pot fi înlocuite prin nimic. Neopăgânismul veacului trecut a cercat să le întunece şi lumea a căzut în cea mai crâncenă criză morală, în care se zbate azi, din care o singură eşire există: să ne întoarcem la calea bunurilor spirituale, pe cari ni le-a dat Hristos.

Arhiepiscopul Söderblom era convins că altă cale de mântuire nu avem, decât aceasta, a convertirii la Hristos. Era un savant de renume mondial. Dar nu s'a izolat de lume, ca mulţi învăţaţi teoreticieni. Dela catedra sa de istorie a filosofiei la universitatea din Lipsca a fost chemat în Suedia înainte de izbucnirea războiului mondial, iar regele ţării sale i-a încredinţat cârma bisericii naţionale. Datorită înţelepciunii regelui şi a şefului bisericii, Suedia a fost cruţată de încercările războiului. Timp de 4 ani Suedia a fost oaza înflorită a păcii, în vreme ce restul lumii se prefăcuse într'un iad îngrozitor.

Suedia, prin Crucea roşie, condusă de fratele regelui actual a îndeplinit rolul samarineanului milostiv din sfânta Evanghelie pe seama prisonierilor de războiu şi a bolnavilor din spitale ai beligeranţilor. Arhiepiscopul Söderblom în tot timpul acesta se cugeta la planul său providenţial, cu toată pasiunea profetului. Numai Arhimedes mai era ocupat cu calculele sale, când Syracusa ardea, şi Hegel lucra la opera sa fenomenologia spiritului pe vremea luptelor dela Iena — ca şi Arhiepiscopul Upsalei la planul său pentru unirea creştinilor.

După ce s'a încheiat războiul mondial, a intreprins călătorii la toate popoarele Europei, el personal şi solii săi ca să le determine a întruni reprezentanţii bisericilor la un congres de înfrăţire în numele acelui colţ sacru de umanitate al inimilor creştine, pe care tragedia războiului nu l-a invadat şi pe care Dumnezeu l-a destinat să fie puntea de trecere spre viaţa cea nouă a creştinătăţii. Preotul Neander, mâna dreaptă a Arhiepiscopului din Upsala a cutreerat părţile răsăritene ale Europei, a invitat la congres Patriarhiile ortodoxe şi căpeteniile bisericilor naţionale răsăritene. Solul acesta a fost şi la Sibiu şi a poftit la congresul din Stockholm pe I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae al Ardealului, mijlocind între cei doi Ierarhi o prietenie durabilă.

In vara anului 1925 s'a ţinut la Stockholm, memorabilul congres al creştinismului practic. Intre sinodul ecumenic dela Niceea şi între congresul dela Stockholm s'au stabilit anumite legături. La Niceea s'a dat expresie credinţii în divinitatea lui Isus Hristos, iar la Congresul dela Stockholm s'au examinat metoadele iubirii de Hristos.

Membrii acelui congres nu vor uita niciodată zelul, înţelepciunea şi nobleţa Arhiepiscopului Suediei, care a avut partea leului în toate lucrările congresului dela Stockholm. Faţă de reprezentanţii bisericii ortodoxe a arătat cea mai afectuoasă atenţiune, atât în decursul şedinţelor congresului, cât şi la parastasul solemn pentru Patriarhul Tihon, martirul creştinătăţii.

Ca teolog şi filosof, Söderblom e mistic practic şi irenic.

Este o afinitate intelectuală între Söderblom şi între August Sabatier şi Walther Rauschenbuch, genialul doctrinar al creştinismului social.

In scrierile lui ocoleşte termenul catolicism, preferind ecumenicitatea, derivând din consensul tuturora, în loc de absolutismul centralist al Romei. Credea că există «numai o biserică a lui Isus Hristos, care nu e dosită în cutare colţuri ale pământului, ci e universală, răspândită în toată lumea, şi aceasta e biserica la singular, trupul şi mireasa lui Hristos şi că Hristos e capul Ei şi mirele Bisericii». (Unitatea creştinătăţii, referat). «Dar Biserica universală nu e numai un fel de idee abstractă, ci o concepţie întruchipată într'un organism viu cu o viaţă continuă de-alungul istoriei. Viaţa obârşeşte dela însuşi Hristos şi e dinamică în toate membrele trupului mistic, care trebue să fie bisericile naţionale, ca entităţi organice ale familiei lui Dumnezeu pe pământ. (Ibidem). — Nu e locul şi timpul de o examinare minuţioasă a sistemului teologic al lui Söderblom.

Studiile lui religioase sunt scrise în limba germană, franceză, engleză şi suedeză.

Era un predicator care scormonia adâncurile sufletelor, o priveghetoare a Duhului, care cu vraja cuvântului învia viziuni profetice.

La facultatea teologică din Upsala a introdus Irenica şi a invitat teologi continentali să ţină prelegeri despre unirea bisericilor. Printre aceştia a fost şi savantul teolog rus Glubocovsky.

A primit să colaboreze cu teologi luterani la publicarea *Cărţilor simbolice ale bisericilor şi confesiunilor creştine*, operă monumentală pentru trecut, dar mai ales pentru viitor.

In America a colaborat la lucrarea colectivă: *Reprivire asupra creştinismului*, dând un admirabil articol despre copil. Comitetul fundaţiei Nobel i-a oferit premiul păcii în anul 1930, în semn de recunoştinţă pentru opera sa religioasă şi ca un îndemn bisericilor de a îndruma viaţa creştinilor prin cooperare spre realizarea idealului lui Hristos.

Deşi s'a învrednicit de o stimă şi afecţiune universală în lumea civilizată de azi, compatrioţii săi îl adorau. De când a ajuns în fruntea bisericii naţionale din Suedia şi în contact cu universitatea, biserica a câştigat un prestigiu atât de înalt în faţa credincioşilor, că elita societăţii îşi trimitea fiii să înveţe teologia şi să intre în slujba bisericii. Fiica moştenitorului de tron încă a studiat teologia, a luat licenţa în teologie şi s'a angajat în slujba misiunii interne.

Popularitatea lui Söderblom se datoreşte în parte şi vredniciei celor 12 fii şi fiice, ioţi în slujba neamului.

El vedea în familie simbolul adevăratei vieţi creştine şi familia în Suedia e fortăreaţa creştinismului.

La moartea lui, care stârneşte durere tuturor celor ce l-au cunoscut, avem o consolare şi o nădejde că Dumnezeu, primind la odihnă pe lucrătorul Său, poartă de grijă ca opera Lui să trăească. *Tr. Scorobeţ.*

*

Note biografice. Nathan Söderblom e născut în 15 Ianuar 1866 la Troenoe, districtul Helsigland, în Suedia. Tatăl său era păstorul localităţii.

Studiile şi-le-a făcut la universitatea din Upsala şi le-a terminat la facultatea teologică protestantă din Paris. Din 1894 până în 1901 a fost păstor al bisericii suedeze din capitala Franţei. In vremea aceea a urmat cursurile dela Şcoala de înalte studii, unde obţine diploma şi titlul de doctor în teologie. Intors la Upsala, funcţionează ca profesor de teologie. In 1912 a fost chemat la catedra de istoria religiunilor dela uni-

versitatea din Lipsca, unde a stat până la 1914, când fu numit arhiepiscop de Upsala.

In cursul anilor a publicat o întreagă literatură de opere bisericești, religioase și sociale.

Insuflețit de un larg liberalism, arhiepiscopul dela Upsala dorea să vadă și biserica Romei intrată în uniunea curentului ecumenic, dar sforțările sale în direcția aceasta au rămas zădarnice, — «Sfântul Scaun» n'a admis altă concepție creștină, decât pe a sa.

Söderblom și-a continuat totuș cu mult succes acțiunea în favoarea uniunii bisericilor din întreaga lume.

Oastea Domnului

Distincțiunea acordată șefului

Duminecă în 12 l. c. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, înconjurat de un mare sobor de preoți și în cadrul măreț al sf. Liturgii, săvârșită în catedrala din Sibiu, a ierotesit pe preotul Iosif Trifa întru protoiereu.

Distincțiunea acordată preotului, cu un nume atât de popular, a făcut adâncă impresie în rândurile credincioșilor, căci vedeau hărnicia încurajată și vrednicia răsplătită.

Opera părintelui Trifa

Voi cita aici fapte numai:

1. Părintele Trifa este redactorul alor două gazete săptămânale: «Lumina Satelor» cu caracter informativ și «Oastea Domnului» foaie prin excelență religioasă. Ambele au *aproape 15 mii de abonați.*

2. In fiecare an scoate Calendarul «Lumina Satelor» în câte 35 de mii de exemplare.

3. Părintele Trifa este autorul alor 20 de cărți, dintre care a cunoscut fiecare mai multe ediții, numărul de exemplare, în care au fost desfăcute *de 155 de mii.* Faptele acestea sunt suficiente cred, pentru a îndreptăți ca numele părintelui Trifa să fie citat mai adeseori în coloanele ziarelor mari.

Oastea Domnului

Părintele Trifa, mai este conducătorul priceput al mișcării religioase «Oastea Domnului». Această mișcare susținută și aprobată din partea Mitropolitului Nicolae dela Sibiu, a fost pornită cu gândul de-a înviora viața creștină, a credincioșilor ortodocși și de-a se lupta piept la piept cu sectarii de orce nuanță.

Membrilor mișcării li s'a dat numele de ostași, dela faptul că Biserica lui Hristos câtă vreme e în lume, este militantă, și sf. Pavel numește pe membrii Bisericii luptători cari nu bat văzduhul, aleargă la țintă.

Societatea ostașilor Domnului, se deosebește de alte grupări întrucât are la bază «Mărturisirea Ortodoxă», iar nu statute inventate; dacă întrebi pe un ostaș ce condiții trebue să îndeplinești pentru a deveni membru al Oastei și ce regulă să respectezi pentru a fi ostaș, îți va răspunde:

Condiția este una singură și mare: să duci viață creștinească cu adevărat; în ce privește regulamentele și statutele noastre, nici nu avem, ci singura noastră regulă de conduită este doctrina bisericii scoasă din Evanghelia lui Hristos și tradiția bisericii.

Această mișcare începută cu 5 membri, numără astăzi mai multe zeci de mii. Neavând nimic la început, «Oastea» posede astăzi o librărie și o tipografie. Pentru răspândirea publicațiilor ei, colportori ostași lucrează cu zor în toată țara.

Pe de altă parte Oastea își are scriitorii și poeții ei, aceștia din urmă recrutați adeseori din rândurile țăranilor. Răsfoind «Oastea Domnului» vezi o întreagă literatură pioasă desvoltându-se.

Rolul social al „Oastei"

Iată deci o minunată organizație religioasă, care cu toate acestea, trece de multeori neobservată.

Și totuși mișcarea aceasta, din sânul bisericei ortodoxe, merită toată atențiunea și tot sprijinul, astăzi mai ales, când atâtea curente contradictorii sapă la ruinarea societății noastre.

In desorientarea morală de astăzi, această mișcare e chemată să joace un rol foarte înalt în biserica și statul nostru.

Am convingerea, că desvoltându-se mereu în proporțiile de până acum, societatea ostașilor Domnului, va constitui fermentul de regenerare morală a întregei societăți românești.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, vede perfect acest lucru și, prin distincțiunea acordată părintelui Trifa, nu a făcut, decât un gest de nobilă încurajare a întregei mișcări.

Pr. *Gheorghe Secaș.*

Organizați Oastea Domnului

Greșala dela Simeria

— In atențiunea dlui director general al C. F. R. —

Vechiul Regat n'a cunoscut problema confesională. De aceea, neexistând acolo înainte de războiu astfel de frământări, oamenii de rând, ca și cei conducători, necunoscând exact stările bisericești dela noi și metodele de «lucrare» ale diferitelor confesiuni ardelene, înclină să ne judece greșit și ne jignesc și ne nedreptățesc prea adeseori, când sânt chemați să hotărască între ce ni se cade nouă ortodocșilor, și celorlalte confesiuni, cu deosebire uniților. E departe de noi bănuiala, că toate ar izvorâ dintr'un menajament politic față de celelalte confesiuni.

Și stările acestea, care zi de zi duc tot la mai mare încordare și mai primejdioasă decât fluturatul regionalism al acestor confesiuni adăpostite în dosul unor partide, nu se vor îndrepta până când la departamentul cultelor și în toate oficiile principale nu se vor căutà informatori drepți, nepătimași și nepărtinitori, cari cunosc bine stările bisericești și metodele de lucru dela noi, cari să poată pune la punct totul, ori decâteori unii sau alții dintre interesații acelor confesiuni vor încercà să se «aranjeze» prin intervenții și prin informații intenționat greșite și tendențioase în paguba bisericii ortodoxe. «Pâclișenii» sânt mult mai numeroși decât se crede, și prin metodele lor bogat experimentate operează sub toate guvernele și în toate locurile.

Căci altcum cum se puteà adauge la șirul lung de jigniri și nedreptăți încă una, cea dela Simeria?

Parohia noastră din Simeria are peste 1600 suflete. Au început zidirea unei biserici încă acum 6 ani. Fac sforțări uriașe să o termine, dar nu pot. Coltul nemilos al vremii începe să o roadă așa neisprăvită. Se bate pela toate ușile. Dar aproape fără rezultat. Pentru serviciu divin abia au putut exopera o sală mică de învățământ în școala primară.

Uniții au «colonizat» și aici, ca și în alte părți, sub guvernarea decedată vre-o 15 familii. Pentru aceștia direcțiunea generală a C. F. R. a pus, nu de mult, la dispoziție unul din pavilioanele sale dela Simeria, spre a-l preface în biserică.

Pentru ce oare să fie turburați credincioșii noștri de acolo? Nu este aceasta o sfidare?

Să invinuim oare pe dl director general al C. F. R.? Ori guvernul, că permite să se continue vechile «pâclișenisme», cari sânt în continuă desvoltare dela 1919 încoace și care și-au ajuns apogeul sub guvernarea adormită întru Domnul și atât de dușmănoasă față de biserica noastră? Nu-i invinuim, decât de lipsă de cunoștere a raporturilor dintre confesiunile dela noi și a metodelor de lucru ale fiecăreia, și cel mult de îngăduință prea mare față de sistematicele și tot mai îndrăsnețele încercări de acaparare mascată ale celor din strana stângă.

Evident, la Simeria s'a făcut o greșală. Cerem să se repare. Și în viitor să se cruțe de nouă jigniri și nedreptăți credincioșii noștri de oriunde.

Oare actualul guvern va continua opera nefastă a celui trecut de a favoriza biserica greco-catolică în detrimentul bisericii noastre? *X.*

Din țara celor fără Dumnezeu

— Cum se trăește în Rusia de astăzi? —

Un inginer german care a vizitat de curând Rusia sovietică, a făcut următoarele declarațiuni unui ziar din Franța, despre felul de trai din «raiul bolșevic»:

Inainte de toate trebue să afirm, — a început inginerul german, — că impresiunile mele de data aceasta în urma călătoriei în Rusia sovietică contrastează deosebit cu cele căpătate în toamna lui 1930. In rând cu refacerea, icoana catastrofei generale, este îngrozitoare. Dacă toamna trecută erau, la Moscova, mari cozi de așteptare, acum sânt grandioase. Dacă oamenii erau atunci, îmbrăcați sărăcăcios, acum aspectul locuitorilor Moscovei și altor orașe vizitate de mine, este literalmente zguduitor. E suficient a spune că la Moscova nu se găsește încălțăminte spre vânzare cu desăvârșire și numai muncitorilor li se dă cu mari greutăți o încălțăminte de dok! Femeile sânt desculțe... A călători dela graniță până la Moscova este un martiriu adevărat, căci nicăeri nu se poate cumpăra ceva, nu se poate procura măcar un păhar de ceai! Călătorești ca într'o țară moartă.

Se întrebuințează azi față de străini, în speranța obținerei valutei, un truc nou. Fără întrerupere chiamă prin telegrame cu rugămintea de «a veni cu aeroplanul» etc. pe directorii sau proprietarii marilor firme, făgăduindu-le comenzi și orce ademeniri. Aceștia sosesc, rămân cu săptămânile, plătesc câte 15 dolari pe zi, fiind je-

FOIȘOARA

PREDICĂ

— pentru Dumineca a XII D. R., de Pr. Ilie Păștina —

Ear tinărul auzind cuvântul, s'a dus întristat, că avea avuții multe, (Matei 19, 22).

Iubiți credincioși,

Glasul de clopot sună astăzi mai cu jale, când cheamă credincioșii la rugăciune cucernică în sfânta casă a Tatălui nostru ceresc.

Jalea aceasta o simțim poate mai ales, când privim la rândurile scăzute ale acelora, cari se smulg din mijlocul grijilor zilnice de tot felul și-și îndreaptă pașii, după datină din părinți cuminte, spre sfântul locaș.

Tâlcul stintei evangelii de astăzi ne va fi de mare folos. Mântuitorul, prin pilda de azi a tinărului bogat, ne arată în lumina evangheliei sărăcia și bogăția.

Un tinăr, cu gândul la învățătura lui Isus și cu inima arzândă de dorul vieții de veci, se apropie de Dânsul și-i zice:

— Invățătorule bune, ce bine voi face, ca să moștenesc viața de veci?

La această întrebare Mântuitorul răspunde:

— Dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile!

Ca și când i-ar spune: adevărata viață e viața sufletului, nu viața trupului; deci ține poruncile: să nu ucizi, să nu fi desfrânat, să nu furi, să nu juri strâmb, să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta, să iubești pe deaproapele tău, ca pe tine însuți... Eată legea, care împlinită ți-ar aduce viața veșnică, tinere!

— Toate acestea — zice el — le-am păzit din tinerețele mele; ce-mi lipsește încă? eu vreau să fiu mai mult ca alți oameni: *vreau să fiu desăvârșit.*

La aceste cuvinte Isus răspunde: dacă vrei să fii desăvârșit, să ai partea puținilor aleși, partea sfinților, atunci mergi, vinde-ți averile tale și le dă săracilor și... urmează mie!

Tinărul bogat, la acest răspuns s'a dus întristat.

Mântuitorul, văzându-l, a zis ucenicilor săi:

«Cu anevoe va intra bogatul întru împărăția cerurilor».

Evanghelistul Matei ne zugrăvește, cât se poate de grăitor sufletul bogatului priponit de avuțiile sale. Ne arată piedeca în calea mântuirii: *bogăția care nu este chivernisită în lumina evangheliei.*

Sărăcia și bogăția, eată ce înăsprește și înrăește mai cumplit pe oameni, dacă ele nu sânt privite în adevărata lumină a evangheliei lui Hristos.

Câte vărsări de sânge în scopul de-a nu mai fi săraci și bogați, ci *să fie toți una,* — neținându-se seamă de vorbele Mântuitorului: «Pe săraci pururea îi aveți cu voi», cât e lumea, vor fi și săraci și bogați, pentrucă și puterile lor corporale și mintale se deosebesc, dar nici bogăția în sine, nici sărăcia n'au valoare înaintea lui Dumnezeu.

Ceeace ridică pe orce om în fața Creatorului, sânt însușirile frumoase sufletești, viața curată a creștinului.

Mântuitorul n'a disprețuit bogăția, cum greșit cred unii; din contră, a ridicat valoarea ei, dacă e folosită la mântuirea sufletului.

Avraam, Iacob, David, Solomon, Zacheu, Iosif din Arimateea, pe cari îi cinstește biserica, prin viața lor curată și-au agonisit traiul vieții, fără a cârti contra acelora, cărora Tatăl ceresc li-a dăruit talanți mai numeroși.

Nr. 6185/931.

CONCURS

La *Şcoala de aplicaţie a Şcoalei Normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu* sunt vacante pe 1 Septemvrie crt. un post de *învăţător* şi un post de *învăţătoare.*

Ceice doresc a ocupa unul din aceste posturi vor înainta *până la 31 Iulie crt.* cerere *Consiliului Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu* cu: 1. dovadă, că sunt creştini ortodocşi, 2. certificat despre media notelor examenului de capacitate, 3. certificat despre media notelor la examenul de definitivat, 4. recomandarea directorului şcoalei unde au învăţat, 5. certificate despre notele obţinute la inspecţiile organelor de control în timpul funcţionării în învăţământ.

In condiţii egale se va da preferinţă, conform art. 483 din lege, absolvenţilor şcoalei Normale Ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu.

Sibiu, 17 Iulie, 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 5791/1931

Concurs repeţit

La *Şcoala Normală Ortodoxă «Andrei Şaguna»* din Sibiu, secţia de fete, e vacantă pe 1 Septemvrie 1931:

catedra de limba română, combinată cu limba franceză.

Doritoarele de a ocupa această catedră, vor înainta *până la 31 Iulie crt. Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de* Alba-Iulia şi Sibiu, cerere pregătită conform Legii învăţământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed, ca dovadă că sunt creştine ortodoxe şi cu descrierea vieţii, a situaţiei familiare şi a activităţii în educaţie şi învăţământ.

Notăm, că candidata cu experienţă mai bogată pe terenul educaţiei, dacă e singură, eventual poate fi încredinţată şi cu direcţiunea secţiei de fete.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale, dela 13 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 5671/1931

Concurs repeţit

La liceul ortodox român «Avram Iancu din Brad, sânt vacante pe 1 Septemvrie 1931, următoarele catedre:

1. Limba germană cu 9 ore,
2. Geografia-Drept cu 15 ore,
3. Educaţia fizică cu 14 ore.

Doritorii de a ocupa aceste catedre, vor înainta până la 31 Iulie 1931 Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, cererile pregătite conform Legii învăţământului secundar cu acte originale despre pregătirea ce posed, cu dovadă că sunt creştini ortodocşi şi cu descrierea vieţii.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc ortodox român, dela 13 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopesc.

Nr. 216/921. (50) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor — mai jos arătate — toate de clasa a III-a, aparţinătoare protopopiatului Geoagiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi, pe lângă cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat şi stola obişnuită, sânt cele arătate la fiecare parohie în parte şi anume:

1. **Almaşul mare Brădet,** 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 56 familii, cota parte din pădurea comunală şi păşunat liber în izlazul comunal.

2. **Balşa** cu filia **Galbina,** 3 jugăre sesiune parohială, 2 st. à 8 m. cub. lemne de foc în pădure, folosirea cimitirului de circa 2 jugăre.

3. **Bulbuc** cu filia **Curpeni,** 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 140 familii, folosirea cimiterelor.

4. **Ceru-Băcăinţi,** 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 101 familii, 2 jugăre sesiune parohială, locuinţă corespunzătoare în casa parohială.

Cibu, 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 150 familii, cota parte de lemne din pădurea comunală, păşunat liber în izlazul comunal şi locuinţă.

6. **Cib-Chei,** 3 dcl. cucuruz sfărimat dela 50 familii, 15 jugăre sesiune parohială, cota parte de lemne din pădurea comunală, păşunat liber şi locuinţă.

7. **Mada,** 2 dcl. cucuruz cu tulei, 8 jugăre sesiune parohială şi locuinţă. Sant 256 familii.

8. **Rapoltel,** 4 jugăre sesiune parohială, cota parte de pădure, păşunat şi locuinţă.

Ceice doresc a ocupa unul din aceste posturi, îşi vor înainta cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc în termen, având a se prezenta în parohie pentru a face cunostinţă cu poporul şi referinţele locale.

In înţelegere cu Consiliile parohiale.

Geoagiu, la 2 Iulie 1931.

V. Goron
protopop

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

■

(20) 1—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

★

Ştofe şi brâne în depozit perm.

Nr. 498/1931 (35) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din **Săcădate,** protopopiatul ortodox român Avrig, în baza resoluţiunei Prea. Ven. Cons. arhiep. din 10 IX 1929 Nr. 7673/1929 se publică concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Casa parohială dimpreună cu grădină.

3. Sesiunea parohială de 14 jugăre 513 stâng. folosibilă doi ani, iar anul al treilea e ogor.

4. Venitele stolare usitate în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual cele bra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, la 14 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Avrig, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

---

(49) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Zizin** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 8 jug. 400 st. p. arabil şi fânaţ.

4. Casă parohială în stare necorespunzătoare. Este însă un fond pentru reconstrucţia ei.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Nr. 209/931 prot. (59) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din Poplaca, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.

2. Sesiune parohială 5 jug. 116 st. pătraţi.

3. Trei stânjini lemne de foc dela comuna politică, aduse în curtea preotului.

4. Stola obicinuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termen Of. prot. Sibiu, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Of. prot. al tractului Sibiu în înţelegere cu consiliul parohial din Poplaca.

Emilian Ctoran
protopop.

Nr. 309/1931. (46) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese** cu filia **Sohodol**, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 km. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corespunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri),

c) 23 jug. cat. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în terminul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

---

(51) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a din **Braşov-Tocile**, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Veneratul Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 13 jugăre teren arabil.

4. Casă parohială în stare corăspunzătoare.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la termenul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Iosif Blaga
protopop.

Nr. 546/1931. (57) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Beneşti** (Bendorf), protopopiatul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţe sesiune veche şi 6 jug. din reforma agrară ce urmează a se da în toamna aceasta.

3. Casa parohială cu curte şi grădină de pomi şi legume.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obicinuită pentru întreg tractul.

6. Lemne de foc contra costul din pădurea comunală.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi, cu aprobarea acestui oficiu, se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual a celebra în biserică.

Agnita, la 7 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu Consiliul parohial din Beneşti.

Emil Păcală
protopop.

---

(56) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de cl. I din **Ţinţari**, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român.

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 25 jug. teren arabil, pentru ambele parohii.

4. Casă parohială în stare corespunzătoare.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iulie 1931.

Consiliul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 465/1931 (54) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Ghimeş**, protop. Oituz, jud. Ciuc se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.

2. 28 jug. sesiune parohială, fânaţă de munte, primită prin reforma agrară.

3. Venitele de epatrofir stabilite în şedinţa consiliului parohial din 16 Iunie a. c.

4. Nefiind locuinţă parohială, consiliul parohial se obligă a plăti pentru locuinţa parohului o chirie anuală de Lei 5000.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. Oituz, Poiana-Sărată jud. Treiscaune în terminul prevăzut. Concurenţii vor face cunoştinţă într'o Duminecă sau sărbătoare cu enoriaşii.

Poiana-Sărată, la 16 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort.-rom. Oituz, în înţelegere cu Consiliul parohial din şedinţa dela 16 Iunie.

Ioan Rafiroiu
protopop

Nr. 574/1931 (58) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu-Frumos**, (Şulumberg), protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 25½ jug. pământ eclejie.

3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politica, făcute şi aduse acasă de credincioşi.

4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual relut de cvartir,

5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Agnita, la 15 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român al Agnitei în înţelegere cu Consiliul parohial din Dealu-Frumos.

Emil Păcală
protopop.

---

(48) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Satu nou** protopopiatul Braşov, se puplică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 8 jug. teren arabil.

4. Casă parohială în stare puţin corespunzătoare.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Braşov Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 310/1931. (45) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia-superioară** cu filia **Hăşdat** din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) 3 jugăre 1316 stânjini sesiune parohială.

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în terminul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 308/1931. (44) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Haşdău**, cu filiile **Dobâca** şi **Goleş**, din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) Locuinţă parohială corespunzătoare.

b) Câte 2 măsuri porumb nesmicurat (măsura à 30 litri), sau preţul de piaţă a unei măsuri de porumb smicurat dela fiecare fum din materă şi filii.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc Hunedoara în terminul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

---

(47) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III din **Cărpiniş** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 4 jug. teren arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Braşov, Piaţa Unirii 1 până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Braşov, în 6 Iunie 1931.

Dr. I. Blaga
protopop.

fuiţi complet şi, la urma urmelor, părăsesc Moscova, lăsând în ţara sovietelor mari cantităţi valutare...

In provincie unde mi-a fost dat să fiu un timp, viaţa este ca a veacului de peatră: lipseşte petrolul (oamenii ard opaiţuri), de zahăr sau ceai nici pomină, şi în loc de ceai să bea un fel de cicoare, iar unicul aliment este pânea şi cartoful în cantităţi limitate.

Viaţa provinciei, nu poate fi descrisă şi nici un european nu şi-ar putea măcar imagina că oamenii ar putea astfel să viţuiască.

In Moscova n'am putut găsi nicăiri hârtie de scris, iar ceeace m'a mirat peste măsură, e faptul că la Moscova au dispărut chiar şi... berăriile!

Pornirile muncitorilor sânt greu de cunoscut şi simţit numai prin întâmpinări fugitive şi mai ales în patria sovietelor. Am călătorit spre Kiev într'un cupeu cu soldaţi roşii, am discutat cu ei şi convorbirile lor erau pe tema:

— Da, desigur, e rău la noi, însă peste doi ani să vezi?!

Convorbirile dintre muncitori şi fără ochiul G. P. U-ului, oarecum, sânt cam în acelaş fel. Credinţa că «Apusul se va comuniza în curând», este, pe cât se pare, sinceră în rândurile muncitorilor, cari, zdrenţuiţi şi goi, pe jumătate înfometaţi, sânt parcă, pătrunşi de această credinţă.

Cârciumele şi brevetele

S'au sporit cârciumile în ţară, ca bureţii după ploile de acum.

Nu s'a ţinut socoteală nici de distanţa între cârciumi, nici de distanţa între cârciumă şi între clădirea bisericii şi a şcoalei. Aşa, au răsărit localurile de băutură unul lângă altul.

Spre a curma situaţia prea «înfloritoare» a întreprinderilor, până la intrarea în vigoare a proectatului regim al monopolului spirtului, ministerul de finanţe a întocmit un regulament de liberarea brevetelor.

Brevetele se liberează, după ce administraţiile financiare vor constata că, în raport cu numărul locuitorilor din localitate, mai este loc pentru brevete nouă.

Se va verifica apoi dacă petiţionarul şi localul îndeplinesc condiţiile din legea băuturilor spirtoase.

Petiţiile se adresează administraţiilor financiare, nu ministerului.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Plăsmuirea unui testament

La tribunalul din Cluj s'a desbătut de curând un proces de plăsmuire de acte.

Ziarul clujan, *Patria*, raportând despre acest proces, scrie următoarele:

«Intr'o comună din judeţul Cluj a murit anul trecut bogătaşul O. care nu a lăsat nici urmaşi, nici rude mai apropiate. La trei zile după moarte preotul C. văzând că moşia decedatului a rămas fără stăpân, s'a gândit că ar fi bine să o ia pentru biserică. A plăsmuit numai decât un testament, prin care decedatul ar fi lăsat averea bisericii. A chemat cinci săteni mai de încredere şi i-a implicat şi pe ei în afacere, punându-i să semneze ca martori la facerea testamentului.

«Odată testamentul făcut, preotul a şi intrat numai decât în posesia averii decedatului.

«Unui avocat din Cluj, rudă mai îndepărtată a decedatului părându-i-se curios, că răposatul, care nu era un om prea bisericos, nici în termini tocmai buni cu preotul, să lase averea bisericii, a cercetat cazul şi a descoperit că testamentul era scris de preot iar semnătura era o imitaţie nu tocmai reuşită a iscăliturii răposatului.

«A făcut numai decât denunţ la parchet şi sătenii cari figurau cu semnăturile lor ca martori în testament au fost citaţi la instrucţie, unde au recunoscut că testamentul a fost făcut după moartea proprietarului moşiei.

«In urma rechizitorului sever al dlui procuror consilier Colfescu, care a scos în evidenţă gravitatea faptului că inculpatul principal este un preot, a cărui misiune este de a păzi sufletele enoriaşilor şi nu de a le corupe, prin plăsmuiri de acte, tribunalul după o lungă deliberare a condamnat pe preotul I. C. la şase luni închisoare, iar pe ţăranii cari i-au servit ca martori în testament, la câte 4 luni închisoare pentru complicitate».

Aşa *Patria*.

In acest raport însă, despre osândirea preotului ziarul dela Cluj retace *numele* comunei şi mai uită să spună că cel condamnat este un preot *greco-catolic*.

Comuna unde păstoreşte I. C. — cum ni se comunică din partea unui corespondent al ziarului nostru, — este satul Crişeni din acel judeţ. Preotul cu pricina învitase — ne scrie tot corespondentul — pe însuşi mitropolitul Suciu al Blajului, cu dignitarii săi, la înmormântarea bogătaşului O. răposat în Crişeni; în urma invitării, a şi venit un canonic blăjan care a celebrat actul înmormântării, înconjurat de preoţi, între cari nu s'a sfiit să se arăte şi plăsmuitorul testamentului.

INFORMAŢIUNI

Pe ziua de 1 Septemvrie 1931 se desfiinţează: 7 şcoale normale, 1 seminar teologic, 2 şcoale de menaj, 5 licee, 41 gimnazii, 8 şcoale profesionale de fete, 37 şcoale inferioare de meserii şi 45 şcoale elementare de meserii. In total sânt 155 şcoale, a căror funcţionare mai departe rămâne însă în seama comitetelor şcolare.

Se lucrează, la ministerul instrucţiunii, noua programă analitică a învăţământului secundar. O comisiune, sub preşedinţia dlui profesor universitar I. Pompei, va întocmi această programă în conformitate cu legea nouă de organizare a învăţământului.

Caz de moarte. Octogenarul paroh Dumitru Tătulea din Predeal după o păstorire de peste jumătate de secol în via Domnului, în 16 Iulie a. c. a trecut la cele eterne. Inmormântarea a avut loc în 18 l. c. însoţit până la locul de odihnă de întreaga preoţime tractuală şi fiii săi sufleteşti. Păr. protopop tractual, Vasile Stoicanea, prin cuvinte potrivite a scos în relief calităţile distinse ale defunctului. Odihneasca în pace!

Cursurile dela Vălenii de Munte sânt cercetate, în vara aceasta, de ascultători mai numeroşi ca ori când. Conferenţiarii, în număr de 106, sânt miniştri, profesori universitari, advocaţi, medici, preoţi, ingineri, militari şi câţiva scriitori bine cunoscuţi în ţară, tratând subiecte de mare interes. Retribuţii, diurne, jetoane nu există la Vălenii de-Munte, — cu atât mai multă râvnă desinteresată.

Progres. Rezultatul examenelor de bacalaureat se prezintă în anul acesta mai bine, decât în toţi anii dela înfiinţarea bacalaureatului şi până în prezent. Procentul celor reuşiţi trece de 70%.

Un chestionar, adresat conducătorilor de şcoale primare, din toată ţara, din partea ministerului de instrucţiune, conţine următoarele întrebări, care arată direcţia cum va fi reformată şcoala primară:

1. Când s'a întemeiat scoala ce conduceţi?
2. Ce număr de locuitori are comuna?
3. Care sânt posibilităţile de transport ale elevilor?
4. Ocupaţiile şi mijloacele de trai ale majorităţii locuitorilor?
5. Cari sânt oamenii mai cu stare, cari ar putea ajuta şcoala?
6. Ce fel de îmbrăcăminte şi încălţăminte folosesc localnicii şi şcolarii?
7. Cum îşi procură elevii cărţile necesare?
8. Ce cărţi stau la îndemâna locuitorilor, (la şcoală, la bibliotecă, la biserică)?
9. Ce industrie există în comună sau ce industrie ar putea să ia naştere (olărie, rogojini, ţăsături, împletituri etc.)?
10. Copiii ar putea fi întrebuinţaţi o parte din timp (la agricultură, pomărit, albinărit, grădinărit) în ce loc şi în ce formă?
11. Ar fi posibil să se introducă în şcoala respectivă un atelier care să producă un venit?
12. Părinţii şi rudele copiilor ar putea fi atraşi, în timpul ce le mai rămâne liber dela agricultură, la muncă în aceste ateliere?

Pentru ca foştii colegi ai dlui C. Bărbat, ofiţer de poliţie judiciară în Alba-Iulia, să nu fie duşi în eroare în urma unei campanii de presă din răsbunare politică, ţinem să relevăm că dl Coriolan Bărbat, un urma unei anchete dela poliţia din Alba-Iulialdin 10 l. c., a fost reabilitat, ear ziaru nî cauză dat în judecată pentru calomnie prin presă.

Invalizi în număr de 25, — reprezentând numeroşi alţi inv alizi, foşt lăptători în armata japoneză — spre a obţinea penzia ce li-o refuză guvernul, s'au dus la mormântul din Tokio al unui fost împărat, şi acoloi prin post şi rugăciuni timp de 72 ore, fără întrerupere, au cerut sprijinul împăratului răposat, pentru împlinirea modestei lor dorinţe. Nici ploaia, nici vântul nu i-a făcut să renunţe la această invocare, deşi mai mulţi inşi din cei 25 au căzut leşinaţi pe mormântul împărătesc.

Institutul «Sancta Ursula» din Sibiu posedă patru clase primare şi gimnaziu, ambele cu dreptul de publicitate. Elevele cari au terminat gimnaziul, se pot înscrie în cursul liber, care oferă cea mai bună ocazie pentru a şi însuşi perfect limba germană şi pentru a continua studiile de limba franceză şi engleză. Elevele se primesc fără considerare la naţionalitate sau religie. Obiectele predate: religie, limba română, limba germană (6 ore la săptămână) limba franceză (6 ore la săptămână), limba engleză (obiect facultativ), matematică şi contabilitate, dactilografie, lucru manual, stenografie, desem, pictură, croit şi cusut, muzică şi gimnastică. — Limba de predare şi cea de conversaţie în internat e germană. Se primesc eleve externe şi interne. Condiţiunile de primire reies din prospect, pe care-l trimitem bucuros. *Institutul «Sancta Ursula» Sibiu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. A apărut Nr 6—7 din 1931 cu următorul boga cuprins: Dr. D. I. Belu: Christologia lui Ignatie Teoforul. Dr. D. Stăniloaie Catolicismul şi cultura modernă. Pr S. Cândea: Muzeul bizantin din Atena Părintele Nichifor: Bugetul cultelor pe anul 1931. Pr. Dr. N. Terchilă «Lăsaţi copiii să vină la mine». Arhim A. Popescu: Pentru un lăcaş de închinare. N. C. şi Pr. S. C.: Mişcarea literară: Din viaţa Domnului. O revistă din Atena despre manualul dlui profesor Lupaş. Vieţile sfinţilor. Pr S. Cândea şi N. C.: Note şi informaţii. *** Al IX-lea congres al Federaţiilor Asociaţiilor Creştine Studenţeşti din România.

Muzeul «Unirii» dela Alba-Iulia Anuarul I pe anii 1929—1930, întocmit de protesorul *Leonte Opriş*, custode, director. Tip. «Alba» 1931. — Publicaţia se ocupă pe scurt de obiectele aflătoare în secţia naţională şi în secţia arheologică a muzeului amintit şi dă un catalog al obiectelor ce se păstrează acolo, şi mai multe ilustraţii explicătoare. (Intre tablourile fotografii din secţia naţională sânt arătate în anuar şi ale prefecţilor de legiuni ardelene din 1848/49; la pag. III însă este recunoscut ca «prefect» numai Avram Iancu; ceilalţi, adecă Simeon Balint, Petru Dobra, Nicolae Solomon şi Ioan Buteanu, sânt degradaţi la rangul de «tribuni», ceea ce este inexact, căci *şi aceştia au fost tot «prefecţi de legiani»*, cari îşi aveau tribunii lor şi alţi gradaţi).

Poşta redacţiei

Dlui p. Blaj. Dacă clarisimii sunt încântaţi, că «romano catolicii s'au dovedit mai practici, evlavioşi, mai cu suflet, mai cu fructe, decât noi orientalii bizantini cu atâtea simboale, contemplări şi lungiri» (e vorba de ritul şi liturgia bisericii apusene, vezi Nr. 29 al «Unirii»), n'au decât să-l introducă şi în biserica greco-catolică. Să-i vedem!

Tinărul din sfânta evanghelie este tipul bogaţilor de azi, cari cu inima lor se leagă atât de mult de avuţii, încât acestea formează piedecă în calea mântuirii lor.

Trăim, durere, în veacul lăcomiei după bogăţie, în goană nebună după averi şi pentru mulţumirea plăcerilor dese, dar nu tocmai bine alese.

In această alergare pătimaşă, vedem zilnic petrecându-se atâtea nelegiuiri...

Unde este simţul milei şi iubirii creştine?

Nesăţiosul impilează pe cel sărac. La rândul său, cel sărac, văzându-se prigonit, de câteori îş pierde bunul cumpăt!

Pentruca prăpastia dintre săraci şi bogaţi să nu fie aşa de adâncă, şi pentruca toţi fiii Aceluiaş Părinte să se apropie de împărăţia lui Dumnezeu pe pământ, pe care o chemăm zilnic în rugăciunea domnească, se cere:

Bogatul să vadă în sărac pe fratele lui, şi să se pătrundă de cuvintele sfintei Scripturi:

«Nu fii nesăţios întru toată deşertăciunea şi nu te apleca la mâncări multe. Că în mâncările cele multe va fi durere, şi nesaţiul va veni până la îngreţoşare; pentru nesaţiu mulţi au pierit; ear cel înfrânat îş va înmulţi viaţa». Amin.

Mănăstirile bucovinene sânt readuse la adevărata lor chemare, călugării fiind îndrumaţi atât la rugăciune, cât şi la îndeletniciri practice, ca: legătoria de cărţi, coşărcărit, dogărit ş. a. In nou înfiinţatul schit dela Poiana-Stampii călugării au făcut o mică fermă modei. Cu timpul mănăstirile îş vor putea acoperi trebuinţele exclusiv din rodul gospodăriei lor.

Nr. 5670 (42) 3—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană"

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, se primesc absolvenţii liceelor, având bacalaureatul şi absolvenţii seminarului teologic din Sibiu.

Cererile de primire pentru anul academic 1931/32 se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1931 a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Certificat de naştere dela ofiţerul stării civile.
2. Extras din protocolul botezaţilor.
3. Diplomă de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic.
4. Certificat medical despre starea sănătăţii.
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenţii sânt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreţinerea, contribuind cu suma de cel mult 12000 lei anual; studenţilor săraci şi silitori li se vor da burse şi semiburse.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele de 25—26 Sept. 1931.

Duminecă în 27 Sept. va avea loc deschiderea solemnă a anului şcolar, iar Luni în 28 Septembre vor începe cursurile.

Fiecare student se va prezenta la timp şi se va provedea cu haine de pat şi cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei Consiliului arhiepiscopesc în contul întreţinerii în internatul Academiei suma de Lei 5000. Afară de această taxă studenţii vor mai plăti la Rectorat diferite taxe în sumă de 1300 Lei şi vor trebui să-şi cumpere dela Librăria arhidiecezană manualele recomandate.

La inmatriculare studenţii vor prezenta, pe lângă adeverinţă dela cassa Consiliului arhiepiscopesc că au solvit 5000 Lei, şi o declaraţie subscrisă şi de părinţi, sau tutori, care se obligă, ca în decurs de 1 an după absolvare vor intra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar că vor restitui bisericei bursa de care au beneficiat în decursul celor 4 ani de studiu.

Primirile definitive în Academie se vor face numai după-ce candidaţii vor fi trecuţi printr'un examen special medical şi unul de aptitudini muzicale. Data la care se vor prezenta candidaţii la acest examen, se va comunica la timp.

Cu începutul anului şcolar 1931/32 studenţii cari au să urmeze cursul IV al Academiei, vor avea să-şi procure uniforma preoţească: reverendă.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sânt invitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcoalele secundare, ca să îmbrăţişeze în număr cât mai mare chemarea preoţească.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viaţa unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal şi al fericirii poporului.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

---

(55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Lisa I**, parohia de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 8 jug.
3. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt invitaţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termin oficiului protopopesc Făgăraş, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Făgăraş, 20 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în conţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Nr. 236/1931 prot. (60) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III (treia) **Jacul**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 39 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele parohiei sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţe economice (casă nu este încă, dar parohia se obligă a o zidi în termen scurt).
3. Sesiune parohială veche 9 jugăre.
4. Sesiune parohială nouă 5 jugăre date provizor, iar când se va face împroprietărirea definitivă, aceea ce se va da.
5. O ferdelă de cucuruz sfârmit de fiecare fum (circa 65 fumuri).
6. Stola obişnuita.
7. 2 sorţi de lemne din pădurea comunală gratuit, tăiate şi aduse de credincioşi în dar.

Reflectanţii îndreptăţiţi îşi vor trimite în termen petiţiile de concurs provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc Sighişoara şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, la 14 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Jacul.

Emilian Stoica
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6⁵¹, 14, 17⁰⁶	8⁰⁵, 17⁰⁴, 21³⁹
Braşov, Făgăraş	5¹⁴, 12²⁹, 18¹⁴	11³⁸, 19⁴⁵, 8⁰⁴
Cisnădie	5⁴⁵, 13¹⁵, 18	7³⁰, 14, 19²⁴
Copşa-mică	3³⁵, 10²⁵, 12⁵⁰, 15³⁰, 19 ⁸, 22⁵⁵	3³⁷, 9²⁷, 14⁵⁵, 16⁴⁷, 20, 0³¹
Ocna-Băi	8⁴⁰, 11⁵¹, 20⁴⁵	9⁵⁴, 12⁴⁹, 23³⁹
Peatra-Olt, Buc.	6⁵⁰, 15⁰⁵, 20¹⁵acc.	23⁵⁰, 12⁴⁰, 10,ac
Sighişoara, Agn.	5³⁵, 16⁰⁵	7⁴⁸, 16⁰³
Vurpăr	16⁰⁵	7⁴⁸

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. **„Tatăl-Nostru"** 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. **„Plângerile lui Ieremia"...** Lei 25
3. **„Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii"** Lei 17

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Anul LXXIX Sibiu, 4 August 1931 Nr. 56—57

BIBLIOTECA CENTRALĂ a ACADEMIEI ... SIBIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Mântuire şi Cultură

Nu am găsit studiate, în comun, aceste două noţiuni, dar se pare că ele exprimă aceeaşi realitate de esenţă duhovnicească.

Mântuirea, după doctrina noastră creştină ortodoxă, este idealul suprem, pe care năzuieşte să-l atingă *omul căzut* din raiul luminii şi al fericirii desăvârşite.

Cultura este treapta cea mai înaltă de perfecţiune spirituală a omului, în năzuinţa lui continuă după mai multă lumină şi fericire.

Cultură, după etimologia cuvântului, înseamnă *cultivare*, a însuşirilor bune, *îmbunătăţire*. Acelaşi lucru înseamnă şi mântuire. Sânt două idei care la origine erau concrescute, porneau din acelaş isvor. Apoi s'au diferenţiat condiţionându-se şi înfrăţindu-se în toată vremea.

Cultura are în vedere elementul sufletesc din om, ca şi religiunea mântuirii. Civilizaţia stă numai pe temelii materiale. — Nu cunoaştem culturi fără religie la bază. Cultura e în funcţie de religie. Cultura e religioasă prin definiţie; aşa după cum a fost la toate popoarele, din toate vremile, precum a fost chiar şi la noi românii.

Unde nu este religiune, — dacă putem presupune acest lucru, — lipseşte instinctul inspirator şi creator şi se produce numai o spoială de cultură, o simplă civilizaţie sau nici atât. Aşa că noţiunile mântuire şi cultură au stat izolate numai formal. In istorie şi realitate însă au fost echivalate, identificate totdeauna în aspiraţiile şi rezultatele lor veşnic binecuvântate de Dumnezeu.

In acest chip, cine luptă pentru religie, luptă pentru cultură, şi cine aşează religia în centrul culturii, asigură pentru aceasta din urmă cele mai prielnice condiţii de prosperare. Iată cea mai reală şi mai obiectivă justificare a... *şcoalei confesionale.*

Prin nimic mai firesc nu se propagă cultura, ca prin şcoală. Şcoala este aşezământul cultural prin excelenţă. De calitatea principiilor fundamentale, pe care se clădeşte învăţământul, depinde valoarea culturii pe care şcoala o sădeşte şi cultivă. Şi când aceste temelii sânt cele ale religiei, cultura are cel mai roditor pământ, care să o crească şi înflorească.

Dacă Europa se mândreşte cu o cultură aleasă, aceasta în primul rând se datoreşte creştinismului şi şcoalelor sale bisericeşti, care au dat *primul impuls* de creare şi răspândire a luminii. Ear Suedia de astăzi, ţara scoalelor confesionale, deşi săracă, e ţară fericită, în care, cel puţin din a. 1928, nu se mai pomeneşte de... crime. E un sugestiv exemplu, care ne indică în ce senz ar trebui să se facă instrucţia şi educaţia în şcoală.

La noi, experienţele din trecut şi roadele date, faţă de stârpiciunea caracterelor morale ale oamenilor de după răsboi, ridică într'o strălucitoare aureolă misiunea şcoalelor dinainte de răsboi. In acelaş timp regretul şi suspinul multor oameni de bine şi a întregului popor ardelean, după şcoala trecutului, este cea mai vie dovadă că această şcoală e adevărata şcoală a poporului, a culturii şi a mântuirii.

De bună seamă asemănătoare consideraţii îl vor fi determinat şi pe dl A. C. Cuza, ca atât în anul trecut, cât şi în sesiunea actuală a parlamentului, să ceară guvernului ca învăţământul ţării să se aşeze pe *temelii religioase.* Fiindcă avem nevoie, mai întâi şi mai pe sus de toate, de caractere creştine.

Actualul guvern, are de fapt serioase preocupări de reformă a învăţământului nostru. Ii cerem ca, întru cât nu ne retrocedează şcoalele confesionale cu subvenţii din bugetul statului, *să aşeze religiunea la locul meritat* în cadrul învăţământului. Căci vrem cultură adevărată, cultură religioasă, care acum şi todeauna mântuire aduce.

Pr. Il. V. Felea.

Nr. 5670.

AVIZ

Se atrage atenţiunea studenţilor Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, cari în anul şcolar proxim vor avea să urmeze cursurile anilor II, III şi IV, că înmatricularea în Academia teologică se va face în zilele de 25 şi 26 Septemvrie 1931.

Ceice în aceste zile nu se vor prezenta la Rectoratul Academiei pentru înmatriculare, îşi vor perde anul.

Sibiu, 1 August 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Nathan Soederblom — omul

Soarta a vrut ca arhiepiscopul din Upsala, vestitul Nathan Soederblom, să moară de un atac de inimă — tocmai el, a cărui inimă era cea mai de preţ şi una din cele mai venerate.

Lars Olaf Nathan Soederblom a trăit o viaţă cu adevărat binecuvântată. Ceva din Prometeu, ceva titanic zace şi în proeminenţele frunţii sale bombate, a feţii sale, care aduce cu faţa celui ce a zămislit «Simfonia a IX a», cu «Fiţi îmbrăţişaţi, milioane, ăst sărut lumii întregi», cu faţa lui Beethoven.

Din creierul lui Soederblom, ca şi din creierul lui Beethoven, sau al lui V. Hugo, a ţâşnit ţipetul de durere: «de ce vă vrăjmăşiţi ca neoamenii?! Infrăţiţi-vă! Căutaţi cărarea Domnului! Ea vă va mântui!»

Şi glasul său viguros a răsunat peste ţări şi mări, încât fostul profesor de filosofie, teologie şi religie comparată din Paris, Upsala şi Lipsca, autoritate cu renume în lumea întreagă, primea vizita pelerinilor la dânsul, chiar şi din India, a preoţilor şi înţelepţilor din depărtatul Răsărit.

A fost îngropat ca un cap încoronat. Cu mic, cu mare, tinăr şi bătrân, au ţinut să ia parte la înmormântarea aceluia, care şi-a găsit locuinţa de veci în catedrala istorică din Upsala, lângă un alt mare preot al neamului suedian.

Dorinţa lui Nathan Soederblom a fost ca cununi de flori să nu i se cumpere la înmormântare, ci mai bine să se dea banii spre scopuri de binefacere, în fondaţiile ocrotite până acum de dânsul. Şi aşa i-au îndeplinit dorinţa credincioşii: guri flămânde au primit de mâncare, neputincioşi au fost ocrotiţi, bolnavi au primit medicină. Moartea unui *om* a însemnat binefacerea a mii de muritori. Numai Regele Suediei, în persoană, a depus pe catafalc o singură cunună, în semn de veneraţie şi admiraţie.

Un episod din viaţa lui Soederblom va ilustra cât se poate de bine afinitatea lui cu Francisc de Assisi.

Intr'o zi era convocat, în Suedia, în Upsala, comitetul pentru stabilirea cărţii de cântece bisericeşti. Aşteaptă membrii din comitet un ceas, asteaptă două — Nathan Soederblom, care trebnia să fie de faţă şi să refereze, nicăiri. Abea într'un târziu s'a arătat în mijlocul colaboratorilor săi, cu valiza de piele supra-încărcată, obosit fiziceşte, dar plin de vioiciune sufleteşte. Ce se întâmplase? In aceeaş zi slujise serviciul bisericesc într'o biserică dintr'un sat pe cealaltă parte a lacului. După slujba bisericească a ţinut şi predica. A împrumutat o luntre şi a început să vâslească singur, pe lângă tot vântul, care bătea din greu peste lac. Ajuns, după opinteli din greu, de partea cealaltă a lacului, dete episcopul de o femee bătrână, care căra o găleată plină cu rufe ude. Bătrâna povesti episcopului că bărbatul ei zace greu bolnav, acasă şi că ea e silită să-şi agonisească traiul zilnic ca spălătoreasă. Hotărârea episcopului a fost luată cât ai bate'n palme; prinse găleata cu rufele şi întovărăşi pe femee până acasă la dânsa. Aci se aşează pe marginea patului soţului ei bolnav, începu să vorbească cu el cum ştiu el mai bine şi mai frumos, îl mângâiă şi îmbărbătă şi — pe lângă altele — îi mai cântă şi un psalm. După acestea ajută bătrânei să ducă acasă rămăşiţele rufelor nespălate, rămase pe ţărmul lacului şi numai după aceea se gândi la membrii din comitet, cari îl aşteptau la şedinţă.

Caritate creştină, dusă în practică, lipsită de formalismul sec, caritate care îţi dictează: ajută, pune umărul!

Unul, care a cunoscut pe arhiepiscop de aproape şi a relatat şi cele descrise mai sus (le iau din «Prager Presse»), a adăogat: «Despre arhiepiscopul Soederblom s'ar putea scrie o carte groasă, plină de legende, care ar echivala legendele răspândite pretutindeni, despre sfinţii din vechime»...

Şi inima sfântului acestuia modern a încetat să bată tocmai în zilele, când cei mai buni din fruntea statelor au ajuns la convingerea: «fără colaborare — e prăbuşirea comună!»

Horia Petra-Petrescu.

Intre sistem şi viaţă

In istoria sistemelor religioase se numără şi creştinismul.

Dar creştinism — mai pesus de orce — înseamnă «viaţă». O viaţă care se revarsă peste hotarele orcărui sistem. Viaţa Celui ce l-a adus în lume. Hristos nu este un simplu iniţiat religios. Nu a venit din cer să dea lumii un sistem, ci Hristos dă lumii însăşi viaţa Lui. Hristos nu a raţionalizat numai şi ierarhizat categoriile vieţii, ci El a trăit viaţa în forma ei integrală dela omenesc până la divin. Această viaţă o dă omenirii; viaţă ale cărei înţelesuri erau necunoscute ştiinţei, ale cărei rosturi erau neînţelese de sistemele etice, şi al cărei finalism nu putuse fi precizat cu atâta evidenţă de nici un sistem religios. Hristos vădeşte lumii, prin viaţă şi învăţăturile Lui, originea, valoarea şi scopul acestei vieţi, realităţi ce sânt puncte cardinale, în lucrarea mântuirii, cari până la El zăceau în umbră, pe zarea sufletului omenesc.

Nimeni altul nu putea destăinui «taina vieţii» decât însuşi cuvântul născător de viaţă, Hristos. Nimeni nu putea aduce pe pământul, frământat de viforul patimilor omeneşti, «pacea cerurilor», decât Hristos, cel pogorât din cer. Nimeni nu putea jertfi o viaţă, spre a da tocmai această viaţă întregei omeniri, decât Hristos cel răstignit. Şi nimeni n'a biruit moartea prin moarte, spre a arăta certitudinea continuităţii vieţii prin moarte, decât Hristos cel înviat din morţi.

Eată deci, că Hristos nu întemeiază un sistem, ci cheamă la adevărata viaţă sufletele omeneşti ce se svârcoleau în întunericul păcatului. Intemeetorii de sisteme nu au putut străbate înălţimea şi pătrunde în adâncurile acestei vieţi, căci ei erau din lume.

Hristos a trăit viaţa lumii prin iubire. Căci viaţa din iubire s'a creat. Hristos a iubit lumea şi s'a întrupat ca viaţa lumii s'o renască, s'o ancoreze pe legitimile ei temeiuri, punând în adevărata lor lumină, principiile morale scoase tot din viaţă, ca unice posibilităţi prin care se realizează desăvârşirea-mântuire.

Prin urmare, creştinismul, înglobând eminenţa valorilor spirituale, se ridică prin esenţa lui dincolo de hotarele unui sistem religios. Se ridică prin faptul că în el trăeşte în mod mistic Hristos. Se ridică prin faptul că în el lucrează continuu puterea harului care sfinţeşte pe om.

Creştinismul ia aspect de sistem religios faţă de celelalte sisteme, dar nu se poate pune nici chiar în fruntea lor, căci el este însăşi viaţa lui Hristos, ce ni-a lăsat-o spre a avea viaţă veşnică.

Evanghelia Lui nu este cristalizarea unor raţionamente subtile prin extravaganţă, nici conglomeratul unui sentimentalism şi nici realizările unei voinţe robite de un ideal circumscris. Ci, din înălţimea azură a înţelesurilor ei, coboară în aureolă divină, Hristos, în miros de bună mireasmă, viaţa Lui, plină de iubire, bunătate şi de îndemnurile jertfei pentru mântuire. Pe când, în doctrina sistemelor religioase, viaţa se ajustează după forma intereselor naţionale sau religioase. Iubirii desinteresate i se substitue amorul propriu de rasă sau naţiune. Totul ia coloratură caleidoscopică, şi viaţă propriu zisă, nu are o axă şi un far spre orientare. Aceasta este tot ce poate da sistemul religios.

Creştinismul dă viaţă în cea mai înaltă formă a ei, în forma Lui Hristos. «Eu sânt butucul vieţii». «Cel ce trăieşte întru Mine, şi eu întru el». «Cine mă primeşte pe mine, are viaţă veşnică». Acolo unde nu este Hristos nu este viaţă adevărată. Ea tânjeşte, se vestejeşte şi energiile rămân pe drumul pieirii. «Fără Mine nimic nu puteţi». «Eu sânt calea, adevărul şi viaţa». — Eată deci cum în faţa Lui, devine neputincioasă metoda sistemului, cad sfărâmate adevărurile impuse de el, şi se pulverizează în neant viaţa lor.

Viaţa este în Hristos. In creştinism trăeşte Hristos. Creştinism înseamnă viaţă.

Pr. *C. Zoican.*

Pentru pacea lumii

Câtă vreme politica nu va fi condusă de principiile etice ale religiunii creştine, atâta vreme *nu* poate să domnească pacea între oameni!

Aceasta e teza susţinută de câţiva cugetători şi chiar oameni de stat, ca Masaryk, Foerster, Stead, Robert Cecil, Soederblom, — dar răspândirea cărţilor lor nu este aşa de mare cum ar fi de dorit.

După atâtea avertismente: bancrute, şomajuri, nori bolşevici, ai crede sosit timpul ca lumea să priceapă, că transacţia cinstită, la masa verde, ochi în ochi, cu *do ut des* foarte justificat, este singura cale ce duce la luminiş.

Altfel de ce a sângerat omenirea atât de cumplit? Altfel de ce s'au nimicit atâtea valori reale?

Un călugăr în Franţa a găsit prilejul să spună adevărul, pe faţă, bărbaţilor de stat.

Cancelarul Brüning, întovărăşit de secretarul ambasadei germane din Paris şi de un reprezentant al biroului de presă, francez, s'a dus în timpul cât a stat la Paris, când cu conversaţiile franco-germane (Iulie 1931), la una dintre biserici unde se ţine odată pe lună, liturghia «internaţională pentru pace».

Bărbatul de stat german a fost primit pe pragul bisericii de ministrul francez, al pensiunilor şi de membrii secretariatului «liturghiilor pentru pace».

După evanghelie s'a rostit o predică pentru pace.

Ca introducere a spus predicatorul că se simte emoţionat văzând uniţi la picioarele altarului bărbaţi, cari — într'o zi, care va însemna ceva în analele umanităţii, — vor pronunţa cuvinte definitive pentru pacea lumii.

Eată un pasagiu din predică (după «Le Temps», 20, VII, 1931):

«Noi *trebue* să credem în pace — este dorinţa noastră de creştini, fiindcă aceasta este voinţa lui Dumnezeu şi această voinţă se poate realiza în urma buneivoinţe a tuturora. Pacea este porunca formală pe care ni-a dat-o Domnul nostru. Această supunere a tuturor oamenilor faţă de această voinţă, — nu este ea oare stabilirea păcii în lume? Această *lege a carităţii:* pacea, nu este ea legea tuturora, oricare ar fi naţionalitatea fiecăruia? Domnul nostru Iaus Hristos, ne îndesmnă la o uniune a tuturor adepţilor religiunii creştine. Evocând numele lui Isus nu însemnează oare a impune tuturora ideea păcii?»

..«Curaj! Dumnezeu este cu voi! Semnul lui Dumnezeu, împăciuitorul este în voi, cari mergeţi, de aproape sau de departe, la lucrările acestei zile istorice şi cari mergeţi ca să vă găsiţi faţă'n faţă, ca să stabiliţi pacea şi ca să ocoliţi ca într'o zi copii mici, văduve şi mame să-şi deplângă pe ai lor».

După slujbă a plecat cancelarul Brüning la ministerul francez de interne. —

Preşedintele Masaryk vizitează, în Iulie, a. c., câmpul de luptă dela Austerlitz, locul de glorie a lui Napoleon I, intră în expoziţia comemorativă şi rosteşte astfel de cuvinte celor adunaţi să-l sărbătorească:

«Ştiu dintr'un proverb vechi că din istorie trebue să învăţăm şi să ne pregătim pentru viaţă. Legăm trecutul cu prezentul, şi din prezent se poate privi în viitor. Ştiu că expoziţia voastră nu înseamnă o sărbătorire a spiritului războinic, o sărbătorire a războiului, ci o comparaţie a timpului de pe atunci cu cel de astăzi. Şi când văd aci tineretul şi mulţimea de copii şi oameni sănătoşi, săteni şi orăşeni, şi mă gândesc la timpul lui Napoleon, la câţi oameni au căzut atunci, la câţi oameni au fost nenorociţi, văd un singur învăţământ: pace şi bunăvoire între noi şi între naţiuni. Astfel înţeleg eu expoziţia voastră»...

Horia Petra-Petrescu.

Nimic mai hrănitor decât cuvântul Domnului

După săturarea minunată a prorocului Ilie la părâul lui Horat în preajma Iordanului, şi în Sareta Sidonului, iată-ne în faţa unei minuni şi mai mari: săturarea popoarelor în pustie cu cinci pâni şi doi peşti!

E bine să ştim în ce împrejurări, şi cu ce dispoziţie sufletească, a făcut Mântuitorul această minune. Inchipuiţi-vă un tablou din cele mai mişcătoare din viaţa Lui sfântă.

Priviţi-L faţă în faţă cu ucenicii sfântului Ioan Botezătorul, cari îi aduc vestea tristă că dascălul lor e mort.

Intristat la suflet Mântuitorul simte trebuinţa unei clipe de reculegere. Il zgudue această veste, în vâltoarea propoveduirii şi-a faptelor de milă.

Simţeà deci trebuinţa singurătăţii, unde sufletul să se reculeagă şi inima să l-se odihnească un moment întru Tatăl care L-a trimis. Căci om adevărat era, şi omul nu-şi poate trăi duhovniceşte viaţa decât în singurătate.

Gândurile mari se zămislesc în singurătate, în meditaţie adâncă, asupra adevărurilor religioase şi asupra chemării noastre. Aceasta se desprinde din viaţa şi mărturisirea oamenilor mari: profeţi, genii, poeţi, scriitori etc.

Mântuitorul pleacă într'o corabie, spre un loc pustiu, să jelească câteva clipe pe prietenul Său devotat, care L-a părăsit. Dar poporul nu-i dă pace. Cuvântul Domnului e prea hrănitor, şi prea vindecător e balsamul turnat de El pe ranele sufleteşti şi trupeşti. De aceea popor mult se ia după El pe jos, şi când debarcă, se vede înconjurat de mulţime. Văzându-i dornici de-a asculta şi acum cuvântul Lui, Mântuitorul uită de oboseală, şi, cu jalea după Ioan în suflet, începe să le predice.

Atmosfera zilei de vară era curată şi senină. Soarele, mai frumos ca oricând, îşi împrăştia din belşug razele binefăcătoare, ca un părinte bun, care împarte cele necesare fiilor săi cu amândouă mâinile.

Invăţatura lui era atât de dulce, încât poporul robit de ea, uita şi de mâncare. L-au ascultat toată ziua. Mâncarea duhovnicească ce-o primeau, le potoleà şi foametea trupească.

Dar soarele era pe asfinţite. Ucenicii văzând locul pustiu şi ştiindu-se fără hrană, au zis Mântuitorului: Invăţătorule, dă drumul mulţimii, să meargă prin sate, să-şi cumpere ceva de mâncare.

El îşi aduse aminte că într'adevăr ascultătorii Săi n'au mâncat. Era şi El flămând, ca om adevărat flămânzea şi însetoşa, asemenea nouă.

Işi ridică deci ochii blânzi şi se uită cu drag peste mulţime, ca şi când i-ar fi cerut părerea. Mulţimea însă sta cu gura deschisă şi aştepta cu nerăbdare să continue predica.

De astă dată, Mântuitorul se vede iar în trebuinţa de-a face o minune: nu ca să-şi arete puterea, ci de mila mulţimii flămânde. Se'ntoarce către Ap. şi le zice: Să nu plece nici unul, priviţi-i cum ascultă, daţi-le voi ceva de mâncare, căci casele lor sânt departe.

Dar ce să aibă aceşti pescari în frunte cu Mântuitorul, care singur mărturiseşte într'alt loc, că vulpile au culcuşuri şi paserile cerului cuiburi, dar El n'are unde să-Şi plece capul.

N'are Mântuitorul — nu jitniţele mai mult sau mai puţin pline, cum le au bogaţii de azi cari trăiesc în confort, şi totuşi se plâng de greul vieţii, dar n'are Mântuitorul decât un singur tovarăş nedespărţit, toiagul Său în care se sprijineşte pe drumurile prăfuite ale Palestinei, îmbrăcat în haina care prea puţin îl apără de arşiţă şi ploi şi încurajat doar de cuvântul Lui care vindecă şi înviază pe unde trece.

Apostolii, conştii de avuţia şi de puterile lor, răspund: «N'avem, Doamne, decât cinci pâni şi doi peşti».

Cum să ajungă această hrană la cinci mii de oameni, afară de femei şi de copii, câţi ne spune sf. evanghelie că erau? Pâni şi peşti, de formă şi mărime obişnuită ca azi, ar fi ajuns abia la câţiva oameni, dacă nu s'ar fi făcut minunea.

Privelişte e din cele mai înălţătoare.

Nr. 322/1931. (71) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Vălcelele-bune**, protopopiatul Hațegului, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat, conform coalei B.
2. Sesiune parohială 4 jugăre teren arabil.
3. Câte 2 măsuri (à 30 litri) cucuruz nesfărimat de familie.
4. Câte 1 zi de lucru de familie.
5. Casă parohială nu este.
6. Stola obișnuită în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Hațeg în termenul indicat, iar candidații se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuți de credincioși.

Hațeg, 28 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român din Hațeg în înțelegere cu consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 467/1931 (62) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Blăjeni-Criș**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 465/1931 (63) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Ribicioara-de-sus**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni și Secte

studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoșăneanu

Prețul Lei 120·—, plus spese poștale Lei 10.

Nr. 463/1931 (64) 1—3

Concurs

Pentru întegirea parohiei de cl. III-a din **Bulzeștii de jos**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 468/1931 (65) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Tomnatecul-de-jos**, protopopiatul Zarand, se publica concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la adminstrația ziarului :

Telegraful Român

Nr. 466/1931 (66) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Blăjeni-Grosuri**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până în terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 464/1931 (67) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Tomnatecul-de sus**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 469/1931 (68) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Potingani**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot și lecții de înot

Pentru bărbați:

Luni:	închis
Marți:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marți:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marți:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbați:

Băi de abur și de aier cald

Luni:	închis
Marți:	dela 1½—7½ ore seara prețuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara prețuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. prețuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marți:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur și de aier cald

Luni:	închis
Marți:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara prețuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara prețuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineță:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marți:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marți:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Nr. 209/931 prot. (59) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din Poplaca, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.

2. Sesiune parohială 5 jug. 116 st. pătraţi.

3. Trei stânjini lemne de foc dela comuna politică, aduse în curtea preotului.

4. Stola obicinuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termen Of. prot. Sibiu, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Of. prot. al tractului Sibiu în înţelegere cu consiliul parohial din Poplaca.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 309/1931. (46) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese** cu filia **Sohodol**, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 km. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corespunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri),

c) 23 jug. cat. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în terminul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 30 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

---

(51) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a din **Braşov-Tocile**, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Veneratul Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 13 jugăre teren arabil.

4. Casă parohială în stare corăspunzătoare.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la termenul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Iosif Blaga
protopop.

---

(29) 1—1

Publicaţiune

«Reuniunea femeilor ortodoxe române» din parohia Ruja, tractul Agnita, Târnava-mare, dă în intreprindere prin licitaţie publică în ziua de *9 August 1931* pictarea şi zugrăvirea bisericii.

Interesaţii pot vedea condiţiunile până la data de mai sus, la oficiul parohial.

Ruja, la 24 Iulie 1931.

Silvia Babeş
preş reun.

Nicolae Babeş
paroh ort. rom.

Nr. 574/1931 (58) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu-Frumos**, (Şulumberg), protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 25½ jug. pământ eclejie.

3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute şi aduse acasă de credincioşi.

4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual relut de cvartir.

5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila incunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Agnita, la 15 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român al Agnitei în înţelegere cu Consiliul parohial din Dealu-Frumos.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 546/1931. (57) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Beneşti** (Bendorf), protopopiatul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţe sesiune veche şi 6 jug. din reforma agrară ce urmează a se da în toamna aceasta.

3. Casa parohială cu curte şi grădină de pomi şi legume.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obicinuită pentru întreg tractul.

6. Lemne de foc contra costul din pădurea comunală.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi, cu aprobarea acestui oficiu, se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual a celebra în biserică.

Agnita, la 7 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu Consiliul parohial din Beneşti.

Emil Păcală
protopop.

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

■

(26) 2—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

★

Ştofe şi brâne în depozit perm.

(56) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de cl. I din **Ţinţari**, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român.

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 25 jug. teren arabil, pentru ambele parohii.

4. Casă parohială în stare corespunzătoare.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iulie 1931.

Consiliul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 465/1931 (54) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Ghimeş**, protop. Oituz, jud. Ciuc se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.

2. 28 jug. sesiune parohială, fânaţă de munte, primită prin reforma agrară.

3. Venitele de epatrofir stabilite în şedinţa consiliului parohial din 16 Iunie a. c.

4. Nefiind locuinţă parohială, consiliul parohial se obligă a plăti pentru locuinţa parohului o chirie anuală de Lei 5000.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. Oituz, Poiana-Sărată jud. Treiscaune în terminul prevăzut. Concurenţii vor face cunoştinţă într'o Duminecă sau sărbătoare cu enoriaşii.

Poiana-Sărată, la 16 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort.-rom. Oituz, în înţelegere cu Consiliul parohial din şedinţa dela 16 Iunie.

Ioan Rafiroiu
protopop

ANUNŢ. Absolvent al şcoalei de cântăreţi din Sibiu, caut post de cantor. Doritorii sunt rugaţi a răspunde la adresa: **IOAN MUNTEAN,** Hunedoara, strada T. Vladimirescu 22. (28) 1—1

Nr. 236/1931 prot. (60) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III (treia) **Jacul**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 39 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele parohiei sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe economice (casă nu este încă, dar parohia se obligă a o zidi în termen scurt).

3. Sesiune parohială veche 9 jugăre.

4. Sesiune parohială nouă 5 jugăre date provizor, iar când se va face împroprietărirea definitivă, aceea ce se va da.

5. O ferdelă de cucuruz sfârmit de fiecare fum (circa 65 fumuri).

6. Stola obişnuita.

7. 2 sorţi de lemne din pădurea comunală gratuit, tăiate şi aduse de credincioşi în dar.

Reflectanţii îndreptăţiţi îşi vor trimite în termen petiţiile de concurs provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc Sighişoara şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, la 14 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Jacul.

Emilian Stoica
protopop.

---

(55) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Lisa I**, parohia de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială 8 jug.

3. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt invitaţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termin oficiului protopopesc Făgăraş, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Făgăraş, 20 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în conţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Căsătoria A. Sale Regale Principesei Ileana, cu fostul Arhiduce Anton de Habsburg, s'a celebrat Duminecă, în 26 Iulie, la Sinaia.

Inainte de ziua aceasta, A. S. R. Principesa Ileana s'a mărturisit şi a luat sfânta Cuminecătură din mânile I. P. S. Sale Patriarhului Miron la mănăstirea Sinaia.

După căsătoria civilă, săvârşită de dl ministru al justiţiei Hamangiu în castelul Pelişor, a urmat căsătoria religioasă săvârşită după ritul catolic. Un Habsburg şi Papa nu puteau să nu aducă o atingere bisericii ortodoxe. Noi suntem obişnuiţi dintr'un lung şi dureros trecut cu aceste maniere.

Principesa îş va păstra — cum scriu ziarele — atât cetăţenia română, cât şi religia ortodoxă.

Cu ocazia căsătoriei Alteţei Sale Regale, i s'au adus numeroase şi frumoase daruri, oferite de obştea ţării noastre, în care Domniţa s'a bucurat totdeauna de mare stimă şi iubire.

Dela sate

O sărbătorire a muncii intelectuale

Inflorirea satelor noastre e în funcţie de activitatea conducătorilor lor fireşti: preoţi şi învăţători cari, în permanent contact cu poporul, îi dau trebuincioasele îndrumări şi-l feresc de curentele păgubitoare moralităţii, unităţii sufleteşti şi fiinţei lui etnice.

In localităţi, conduse de bărbaţi conştienţi şi activi, a început a străbate lumină, dragoste de neam şi de aşezămintele sale culturale; acolo ţăranii înţelegători, apreciind folosul ştiinţii de carte, şi-au trimis copiii la şcoale mai înalte, astfel că avem comune de unde a eşit un însemnat număr de intelectuali.

Intre aceste comune, ocupă loc de cinste şi fruntaşa comună *Lancrăm* (judeţul Alba); ea se poate mândri cu drept cuvânt, că a dat o pleiadă de bărbaţi, cari fac cinste neamului.

Tinerimea ei studioasă dela şcoalele secundare şi dela universităţi, — a ţinut să sărbătorească în acest an pe merituoşii săi înaintaşi, împrăştiaţi astăzi prin diferite centre din cuprinsul ţării, învitându-i la un *congres* în comuna natală, — ca prin contactul cu dânşii să ia îndemnuri din munca lor activă, să cimenteze legătura dintre bătrâni şi tineri şi din acest prilej, să comemoreze pe cei mutaţi la veşnicie, cari între grele împrejurări au fost calzi îndrumători ai poporului din Lancrăm; de pe urma zeloasei lor munci stăruitoare, apoi au răsărit nu numai progresul comunei, ci atâţi intelectuali vrednici.

Din acest prilej, satul a luat de rară sărbătoare.

In ziua de 19 Iulie valurile de ţărani, în cămeşi albe, însoţiţi de fiii lor surtucari, sosiţi la serbare, se îndreptau spre biserica frumos împodobită, unde au asistat cu profundă evlavie la serviciul divin, săvârşit de protoiereul A. Păcurariu din Miercurea şi de parohul local V. Matei.

Un cor bine instruit, condus de prof. Dr. V. Petraşcu, a dat răspunsurile liturgice. Dna prof. Ica Stoian, cu vocea-i puternică, a înălţat sufletele mulţimii spre sferele cereşti, cântând «Priceasna», «Cât de mărit este Domnul în Sion».

La sfârşitul sfintei liturghii, s'a servit parastas întru odihna Marelui Rege Ferdinand I şi a intelectualilor răposaţi ai comunei.

Parohul locului face pomenirea despre neclintita dragoste de ţară, despre identificarea cu idealul ei, despre credinţa cea tare în biruinţa finală a Marelui Rege Ferdinand I; apoi relevă munca, pusă întru deşteptarea credincioşilor săi, de către răposatul preot Izidor Blaga, care în tot cursul păstoririi sale, n'a contenit a îndrumă şi a luminà atât în cele sufleteşti, cât şi în cele economice, ajutat de contimporani, ca învăţător regretatul I. Bucur ş. a.

Muncii lor asidue atribuim zidirea unei şcoli măreţe, a lărgirii bisericii, în colaborare cu protopopul A. Păcurariu, şi a canalizării comunei, introducând încă prin anii 1875—80 economia raţională de câmp şi în creşterea vitelor. Munca de culturalizare o au continuat urmaşii lor, între cari răpos. paroh I. Laşiţă, înfiinţând o societate culturală şi o fanfară.

Oratorul ne aminteşte pe distinsul profesor Tit L. Blaga dela Braşov, pe Dr. Traian Petraşcu, care a făcut donaţiuni bibliotecii şcolare, pe tinerii ofiţeri S. Bucur, D. Petraşcu şi R. Vlad, căzuţi pe câmpul de onoare în rândurile armatei eliberatoare, şi pe alţi intelectuali cari nu şi au precupeţit contribuţia lor pentru neam.

Protoiereul A. Păcurariu, care a păstorit în comună peste două decenii, şi a iniţiat sau colaborat la multe înfăptuiri în localitate, a arătat greutăţile ce le-au biruit cu contimporanii în strădalnica lor muncă de luminare, făcând pomenire de adv. Şt. Păcurariu, deputat la Universitatea săsască, înv. D. Maximilian şi de alte figuri dispărute.

Farmacistul din Constanţa, dl Ion Miga, ca şi altă dată, a dăruit bisericii luminări de ceară şi unt de lemn pentru candele.

După slujba vecerniei, curtea şcoalei a întrunit pe locuitorii comunei, cari sorbeau cuvintele înţelepte ale congresiştilor.

Intre conferinţele ţinute, corul mixt condus alternativ de dna prof. Ica Stoian şi prof. L. Bucur, precum şi fanfara condusă de I. Zeicu, au animat asistenţa.

Seara masă comună într'o atmosferă familiară.

După serviciul divin a doua zi, intelectualii, întruniţi în congres în localul şcoalei, au discutat asupra aflării mijloacelor pentru ridicarea unei case culturale; asupra fuzionării celor două societăţi culturale, şi asupra ţinerii viitorului congres ce se va întruni tot din 5—5 ani.

Sărbările s'au încheiat cu producţiunea tinerilor cari au executat coruri frumoase, recitări şi o piesă teatrală.

Spectator.

Durata mijlocie a vieţii omeneşti. Un statistician a calculat durata mijlocie a vieţii, în diferite meserii sau diverse profesiuni, şi a statornicit: 32 de ani pentru ziarişti, 41 pentru tăietori de piatră, sculptori, compozitori şi litografi, 44 pentru cismari şi croitori, 47 pentru lăcătuşi şi ferari, 49 pentru dulgheri, zidari şi pictori, 54 pentru brutari şi măcelari, 58 pentru grădinari etc. — Profesiunile libere au cifrele următoare: 49 de ani medicina, 54 de ani magistratura, 57 de ani profesoratul. Cea mai mare vârstă (aproximativ bineînţeles), se găseşte printre membri clerului, cari ating 67 de ani.

INFORMAŢIUNI

Hirotoniri. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a hirotonit în 2 August pe diaconul Ioan Lascu întru presbiter pentru postul de capelan din Poarta (Prot. Bran), iar pe absolventul Academiei teologice Ioan Rafiroiu întru diacon. In 3 August a hirotonit pe numitul diacon întru presbiter pentru parohia Târgul-Săcuesc.

Câţi sântem? Recensământul din Decemvrie 1930, pe provincii istorice:

1. Muntenia	4.016.403	loc.
2. Transilvania	3.218.273	„
3. Basarabia	2.848.714	„
4. Moldova	2.413.535	„
5. Oltenia	1.513.897	„
6. Criş-Maramureş	1.412.213	„
7. Banat	932.675	„
8. Bucovina	854.237	„
9. Dobrogea	814.322	„

Totalul populaţiei României este de 18.024.269 locuitori.

Cursurile dela Sf. mănăstire a Neamţului s'au inaugurat în ziua de Sf. Ilie. Este al zecelea ciclu, organizat de cercul de studii social-creştine *Solidaritatea*. A vorbit preşedintele cercului, dl profesor Dr. Ştefan Bogdan, despre: Starea de azi a conştiinţei creştine. La cursuri participă şi zece studenţi teologi, făcând, sub conducerea profesorilor, misionarism în partea locului aşa de bântuit de sectanţi.

Revenire. In numărul trecut al ziarului nostru s'a publicat, la rubrica *Informaţiuni*, un anunţ al institutului «Sancta Ursula» din Sibiu, printr'o scăpare din vedere a redacţiunii. Este de sine înţeles că organul nostru nu poate da îndemnuri părinţilor să-şi trimită fetiţele la o şcoală catolică, care nu poate creşte decât caractere hibride sub raportul culturii naţionale. Facem prin urmare act de revenire, regretând că printr'o eclipsă în purtarea de grijă s'a putut strecura numita informaţiune în ziarul nostru.

Caz de moarte. La Zăicani, în ţara Haţegului, a fost înmormântat Luni, în 27 Iulie, fostul primar şi fruntaş al comunei *Ioan Huniadi*, urmaş direct al lui Iancu de Hunyad Corvinul, care era tot din Zăicani. Despre fostul primar, cu numele istoric de Ioan Huniadi, un caransebeşan povestea următoarele: Am fost, într'o delegaţie de români, la Budapesta, şi

---

Căldura sufletească, aruncată de Mântuitorul înainte, zvâcnia acuma cu putere în inima mulţimii. Bucuria nemărginită ce luminà feţele arse de soare, arată urmaşilor peste veacuri, cât de fericit e omul când Domnul e aproape şi-l învaţă.

Mântuitorul Dumnezeu-Om, şezând pe iarbă cu mulţimea, ia pânile şi peştii, îşi ridică ochii spre cer, binecuvântă, frânge pânile şi le dă Apostolilor, să le împartă norodului. S'au săturat toţi şi au adunat şi 12 coşuri pline cu fărâmituri.

Înţelepciune şi putere Dumnezeească.

Binecuvântarea, cuvântul cel sfânt care puţin înainte hrănia sufletul miilor de oameni, a făcut şi acum ca puţinul să sporească şi să hrănească.

Abia după ce a făcut acest bine, Mântuitorul a dat drumul mulţimii, abia acum are pace să se roage.

Toate minunile făcute de Mântuitorul, de sfinţi şi de toţi oamenii biblici, n'au fost decât lucrările nădejdii în Dumnezeu.

Când ai, creştine, această virtute, toate ţi se întorc spre bine. Eşti sărac sau bogat: munceşte şi nădăjduieşte, şi asemenea văduvei din Sareta Sidonului, şi la tine toate vor fi cu spor.

Dacă unele nădejdi nu ţi se împlinesc, nu despera, căci de bună seamă ele sânt fără judecată. Dorinţele neîmplinite, îţi sânt poate asemenea cu ale copilului, care doreşte să fie deodată bărbat vârstnic.

Cât de adeseori în dorinţele noastre ne asemănăm celuice a voit ca toate de câte se va atinge, să se prefacă în aur, şi îndeplinindu-i-se şi această poftă nebună, a trebuit să moară de foame.

Cu adevărat nenorociţi am fi, să ni se fi plinit toate speranţele, căci Mântuitorul a zis chiar apostolilor: Nu ştiţi ce cereţi.

Primim aproape totdeauna mai mult decât sântem vrednici. Chiar şi când avem de prisos, mai cerem.

Fiind avuţi, vom fi oare mai fericiţi? Fericirea nu e în avere. Solii plecaţi să caute cămaşa unui fericit, s'o aducă împăratului bogat dar nefericit, n'au găsit ceeace căutau, căci singurul om care a spus că-i fericit, n'avea de sărac cămaşă pe el.

Pământul pe care-l locuim este locul educaţiei noastre pentru viaţa cealaltă. Nu ştim pentruce ne pregăteşte Tatăl ceresc în şcoala pământească, viaţa întreagă.

Şi puţinul, pe lângă binecuvântarea cerească, poate fi mult; ear cine nu e cumpătat în dorinţele lui, de-ar avea comorile din poveşti, îi vor fi şi acestea mai puţin decât banul cel mic în mâna văduvei sărace.

Dacă ne vom îngriji mai mult de *suflet*, şi asemenea poporului dornic de-a şi-l hrăni, vom urma în tot locul pe Mântuitorul şi învăţătura Lui, ne vor ajunge şi nouă cele «cinci pâni şi doi peşti», cari au ajuns mulţimii nenumărate, binecuvântate şi binecuvântaţi fiind de Domnul.

Chirion Păcurariu
abs. de teol.

Organizaţi Oastea Domnului

Concursuri pentru premiile Academiei române

Intre premiile pentru cărţi publicate, notăm următoarele:

Premiul *Năstarel*, de 4000 lei, se va da în sesiunea generală din 1932, unei cărţi scrise în limba română, cu conţinut de *orce natură*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuar până la 31 Decemvrie 1931. Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu, este până la 31 Decemvrie 1931.

Premiul «*Eufimia şi Ioan Andrei profesori*», de 4000 lei (divizibil), se va da în sesiunea generală din 1935, celei mai bune scrieri conţinând *Predici* bisericeşti duminecale şi sle sărbătorilor sfinţilor prăsnuiţi de Sfânta biserică creştină ortodoxă, printre cele publicate dela 1 Ianuar 1931 până la 31 Decemvrie 1934. Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la 31 Decemvrie 1934. —

ne-am prezentat, în afaceri publice locale, la ministrul contele Ştefan Tisza. Între primarii delegaţi se găsea şi cel dela Zăicani, în haină ţărănească, om frumos şi bine zidit. Intrând în audienţă la Tisza, i-am zis în limba lui: «Îţi prezint, Excelenţă, pe *Hunyadi Iános* din Zăicani». Ministrul, cam deconcentrat, credea că-i glumă; i-am explicat lucrul că în adevăr mai există huniadeşti în ţara Haţegului, şi zimbitor a dat mâna cu primarul întrebându-l despre originea sa. — După răposatul primar Ioan Huniadi au rămas câteva documente de interes istoric, pe care ungurii voiau să i le rescumpere pe vremuri şi la care proprietarul ţinea foarte mult.

Din Vâlcele, cunoscutele băi din judeţul Treiscaune, primim următoarele: Biserica de aici, cu ctitoria fericitului în Domnul, principelui sârbesc Miloş Teodorovici Obrenovici, are rol însemnat în viaţa religioasă a oaspeţilor dela aceste băi, în majoritatea lor creştini ortodocşi. Serviciul divin şi predicile rostite aduc hrana sufletească necesară atât credincioşilor din parohie, cât şi oaspeţilor dela aceste băi, cari cercetează slujbele divine cu multă râvnă în Dumineci şi sărbători. La sfânta Liturghie, din 26 Iulie a. c. răspunsurile le-a dat corul ţărănesc din comuna Araci (Arpătac), care a cântat, într'un mod vrednic de laudă, sub conducerea zelosului director şcolar Dionisie Axente, ajutat de harnica d-şoară Sanda Păvălaşcu conducătoare de grădină de copii mici, ambii din numita localitate. Li se aduc mulţumiri.

Coresp.

Catedrala «Hristos Mântuitorul», din Kremlinul Moscovei, o podoabă a oraşului, va fi dărâmată până în temelie de mânile sacrilege ale bolşevicilor. Ridicarea catedralei a durat 30 de ani, ear împodobirea ei interioară 20 de ani. Locul bisericii îl va lua un palat zis al sovietelor.

CARŢI ŞI REVISTE

Pruncuciderea din punct de vedere juridic şi medico-legal, de *Vasile V. Drăgan*, cu prefaţă de Dr. N. Stoenescu. — Un vol. de 157 pagini, care poate folosi celorce se interesează de chestiuni sociale şi de propagandă culturală şi religioasă.

Nr. 128/1931 (69) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», pentru întregirea parohiilor de clasa III-a **Bretea-Mureşană şi Brădăţel** din protopopiatul Ilia.

Venitele sânt:

1. In parohia **Bretea-Murăşană**, întregirea dela stat, sesiunea parohială de 3 jug., stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 160 familii.

2. In parohia **Brădăţel**: Întregire dela stat, stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 100 familii.

Concurenţii îşi vor înainta cererile acestui Oficiu protopopesc în termenul fixat de concurs şi în care interval de timp pot să se prezinte în parohie pe lângă observarea dispoziţiilor reglementare pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Ilia, la 1 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român Ilia.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 6171/1931. (72) 1—3

Şcoala de cântăreţi

absolvenţii ei şi condiţiile de primire pentru anul şcolar 1931/32

Adunarea eparhială de astă primăvară, ascultând rapoartele Preaven. Consiliu arhiepiscopesc în chestia şcoalei de cântăreţi din Sibiu, care fiinţează de patru ani, a hotărât ca această instituţie să fie continuată şi desvoltată spre a pregăti corpul ales de cântăreţi bisericeşti de care are lipsă biserica noastră.

Când există şcoala noastră confesională, ea avea învăţători cari nu se îngrijeau numai să dea copiilor cunoştinţele necesare din sfânta Scriptură, să-i înveţe rugăciuni şi să le dea cunoştinţele religioase ale legii noastre strămoşeşti, ci conduceau şi strana în biserică la slujbele dumnezeeşti. De când nu mai fiinţează şcolile confesionale şi învăţători-cantori, în multe parohii nu mai avem nici cantori, cari să atragă la biserică mulţimea închinătorilor prin frumseţea cântărilor sfinte. A fost de lipsă deci să înfiinţăm şcoala de cântăreţi, ca tinerii evlavioşi şi cu voce bună să înveţe rânduelile sfintelor slujbe şi prin pregătire corespunzătoare să poată sămăna în sufletele închinătorilor comorile simţirilor şi cugetelor cucernice din cărţile bisericeşti.

Şcoala de cântăreţi din Sibiu, cu un curs de doi ani pregăteşte şi conducători de cor şi-i înzestrează şi cu alte multe cunoştinţe religioase şi naţionale, ca să poată deveni fruntaşii comunelor noastre.

Avem de gând să introducem la şcoala de cântăreţi şi cursuri de învăţătură pentru albinărit, pomărit şi o ramură de meserie care poate deveni o ocupaţie laterală profitabilă.

Şcoala de cântăreţi se recomandă atenţiei fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră de viaţă nu numai frumoasă, ci şi rentabilă.

Absolvenţii şcoalei de cântăreţi beneficiază la armată de termen redus, iar întru cât vor permite imprejurările financiare ale ţării, vor fi trecuţi în buget cu salar dela stat în rând cu cântăreţii bisericeşti din vechiul regat.

Şi până atunci dispunem ca parohiile cari angajează absolvenţi ai şcoalei de cântăreţi din Sibiu să le asigure din cassieria parohială salar lunar minimal de 500 lei pe lângă uzufructul sesiunei cantorale, obţinut din reforma agrară.

Cântăreţii cu diplomă din parohiile cari au cântăreţi bătrâni vor fi angajaţi imediat ca auxiliari pe lângă vechii cântăreţi, având consiliul parohial obligaţia a le asigura remuneraţie corespunzătoare şi parte la uzufructul sesiei cantorale.

La bisericile, unde postul de cântăreţ devine vacant, dacă între concurenţii la acel post vacant, se va găsi un absolvent al şcoalei de cântăreţi, *acesta va fi angajat, cu preferinţă necondiţionată* faţă de alţi concurenţi fără de şcoala de cântăreţi. Aceştia nu vor putea fi instituiţi în nici un caz, când vor fi candidaţi cu şcoala de cântăreţi.

Se interzice oficiilor protopopeşti a mai elibera diplome de cântăreţi, iar diplome valabile sânt în viitor numai cele eliberate de şcoala de cântăreţi şi aprobate de chiriarh.

In ce priveşte condiţiile de primire în această şcoală pentru anul şcolar 1931/32, se face cunoscut că:

Ceice doresc să fie primiţi la această şcoală, vor avea să-şi înainteze până la 15 Septemvrie cererile lor Direcţiunii şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Carte de botez şi certificat de naştere.

2. Certificat şcolar (Cel puţin 4 clase primare).

3. Certificat de moralitate şi recomandare dela parohul local.

4. Certificat medical, dovedind că nu sufere petentele de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

Examenele de primire se ţin în 28 şi 29 Septemvrie. Pot fi primiţi români ortodocşi de 18 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 25 ani, cari au absolvat şcoala primară şi au prestat examenul de primire.

Elevii primiţi vor fi obligaţi să aducă cu sine: două rânduri de schimburi şi haine de pat: saltea sau străjac, ţol, perină şi cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură, şi ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor plăti următoarele taxe:

La primire din taxa de înscriere de Lei 10.000 anual, rata primă cu Lei 4000, rata II. Lei 3000 la Crăciun, ear rata din urmă de Lei 3000 la Paşti.

Cursurile se vor începe la 1 Octomvrie a. c.

Cursul durează 2 ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea cursului şi după examene se eliberează diplomă de cantor.

Cererile intrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 11 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 135/1931 (70) 1—3

Concurs repetit

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român» pentru întregirea parohiilor de clasa III **Gialacuta**, cu filiile: **Căbeşti-Târnava, Bărăşti** cu filia **Luncşoara, Godineşti** cu filia **Petreşti** din protopopiatul Ilia.

Venitele sânt:

1. In parohia **Gialacuta**, şi filiile: Intregire dela stat, stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 200 familii.

2. In parohia **Bărăşti** cu filia: Intregire dela stat, sesie parohială 6 jug., casă parohială 2 camere, stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 120 familii.

3. In parohia **Godineşti** cu filia: Intregire dela stat, sesie parohială 1 jug., stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 180 familii.

Concurenţii îşi vor înainta cererile acestui oficiu protopopesc în termenul fixat şi în care interval de timp pot să se prezinte în parohie pe lângă observarea dispoziţiilor reglementare pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Ilia, la 1 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român Ilia.

Iuliu Josan
protopop.

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6^{51}, 14, 17^{06}	8^{05}, 17^{04}, 21^{39}
Braşov, Făgăraş	5^{14}, 12^{23}, 18^{14}	11^{38}, 19^{45}, 8^{04}
Cisnădie	5^{45}, 13^{15}, 18	7^{30}, 14, 19^{34}
Copşa-mică	3^{35}, 10^{35}, 12^{50}, 15^{30}, 19^{08}, 22^{55}	3^{27}, 9^{27}, 14^{55}, 16^{47}, 20, 0^{21}
Ocna-Băi	8^{40}, 11^{51}, 20^{45}	9^{54}, 12^{40}, 23^{39}
Peatra-Olt, Buc.	6^{50}, 15^{05}, 20^{15}acc.	23^{30}, 12^{40}, 10_{ac}
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{03}
Vurpăr	16^{05}	7^{46}

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII

de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Anul LXXIX Sibiu, 12 August 1931 Nr. 58—59

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful D[illegible]

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bis

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: [illegible] și petit 6 Lei pentru odată, dacă se p[illegible] blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

[illegible]tele și inserțiunile se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica noastră și intelectualii ei

Sfânta noastră biserică, nu atât sub impulsul vremurilor, cât mai mult conștientă de menirea mare și hotărâtoare pe care o are în viața neamului, a început din toate puterile o luptă pentru trezirea conștiinței religioase. Ținta ei finală este de a învia fericita tradiție de viață, când cărturarul, alături de meșteșugar și țăran, își va adăpa sufletul, în toate zilele, la apa vie a adevărului pe care l-a propagat Domnul nostru Isus Hristos.

Biserica vrea să ducă la adevăr, fără ocolișuri, fără pierdere de timp și energie.

Lupta este, pe cât de frumoasă, pe atât de grea.

Dar precum generalii, oricâte școli de războiu ar fi absolvat, totuși în războiul veritabil învață arta de a se războiu, așa și preoții noștri în ofensiva lor contra lumei de azi, sub flamura blândului Isus, deabea în muncă, sudori, lipsuri și lacrimi găsesc calea cea mai bună cum trebue cucerite sufletele pentru Hristos.

Teoria ne arată o sumedenie de mijloace pe care trebue să le aplicăm, când e vorba de prefacerea sufletelor, — lupta însăși însă este o cale mai scurtă și mai eficace.

Și noi trebue să alegem calea mai spinoasă, dar mai scurtă a luptei hotărâte și statornice.

Până aci, rupți, stropiți de noroi, flămânzi, ca și soldații din tranșee, a trebuit să învățăm două lucruri.

Peana, hârtia, lamentația, provocarea la vremurile trecute, incontestabil sânt și ele bune mijloace de luptă, dar inferioare sufletului însuși, imbibat de duhul lui Hristos.

Este destul ca acest suflet hotărât, nobil și neînfricat să se apropie de sufletul subjugat, despoiat și rănit de lume, ca acesta să se deschidă, să se încălzească și să se reînoiască.

Lupta *deci trebue să o dăm suflet la suflet, așa cum a făcut Domnul nostru Isus Hristos.*

Razele iubirii și ale înțelepciunii, învăluite în hârtie, se slăbesc și se răresc până ajung la suflete, de aceea ele trebue să meargă direct dela suflet la suflet, ca să nu peardă nimic din fragezimea și puterea lor.

Tactica lui Isus Hristos prin care a cucerit lumea pentru toate vremurile, cere acest drum drept și nemijlocit.

Dacă dorim să învingem, cu această tactică trebue să mergem înainte.

Al doilea învățământ al luptei noastre se referă la intelectualii noștri, cari au rolul capului pentru trup în viața neamului.

Dela cap pleacă îndoielile, ca și gândurile bune. Dela cap pleacă credința și necredința. Nu ne putem azi mulțumi cu aceea, că intelectualii noștri să-și ridice pălăria în fața unui prelat, sau să ieie parte, preagrațios, la o ședință a vreunei corporațiuni bisericești.

Nu! Noi le vrem sufletul întreg pentru Hristos și pentru biserica noastră.

Ii vrem alături de noi și cu noi împreună. Ii vrem să fie ostași ai evangheliei lui Hristos, aurită cu gândire și simțire românească. Mândria noastră este, că românul adevărat, în orce haină ar fi îmbrăcat, nu cere argumente când e vorba să-și apere evanghelia strămoșilor, fiindcă ori curge în vinele lui sângele strămoșilor și atunci nu te întreabă mult de ce-i ceri să apere evanghelia din bătrâni, — ori nu are acest sânge, și atunci cu toate apologeticile din lume nu-l poți aduce la evanghelie.

Și să recunoaștem adevărul, fiindcă cu cât sântem mai aproape de adevăr, cu atât sântem mai tari: onoare excepțiunilor, dar majoritatea intelectualilor, botezați și cununați în bisericile noastre, nu sânt cu sufletele lor lângă evanghelia românească.

In cutare oficiu, mic și mare, ți-e dat să întâlnești pe intelectualul nostru înstrăinat de evanghelia românească.

Acest intelectual nu trebue gonit cu gloanțe de hârtie și cu împunsături de peană, ci *cucerit* pentru biserica lui.

Pe urma neglijării sufletelor intelectualilor am ajuns să flămânzim, de aceea asaltul prim trebue să-l dăm asupra acestor suflete.

Să nu ne temem, și intelectualul, om e și el, își are șovăelile și durerile lui sufletești, și dacă știi să le vindeci cu lumina lui Hristos, al bisericii va fi până la moarte. Misionarismul nostru, ori cât s'ar desfășura în cadrele cele mai lăudabile, la sate, nu va fi nici complet, nici ducător la scop, fără grija specială și neîntreruptă a sufletelor intelectualilor. Aici e rana cea mai adâncă și mal dureroasă a bisericii noastre, de aceea ne zbatem așa de greu, când e vorba de drepturile noastre.

Rana nu mai trebue nici ocolită, nici acoperită, ci vindecată.

Și la intelectuali alipirea la Hristos și la biserică nu va merge cu teoria, ci earăș cu tactica de a lupta dela suflet la suflet.

FOIȘOARA

Legea Domnului

Cât am iubit legea ta, Doamne, toată ziua gândirea mea este. Făclie picioarelor mele este legea ta și lumină cărărilor mele. *Psalm 118, 97, 105.*

Aceste cuvinte le exclama odinioară autorul celor mai frumoase poezii religioase, David, mărturisindu-și sincer și cu toată evlavia simțurile sufletului său însetat de mai bine și dornic de-a fi cât mai aproape de voia cerului, de Dumnezeu.

Un lucru dorea el din tot sufletul. O țintă avea în viață, un semn spre care alerga, o comoară de câștigat. Era voia, era legea Domnului din cer.

Această năzuință intimă străbătea cu o covârșitoare putere toată ființa trupească și sufletească a cântătorului de psalmi. Atât era de cufundat în această dorință plină de bucurie sufletească și de înaltă desfătare duhovnicească, încât nimic nu ar fi fost în stare să-i abată gândul dela legea Domnului, nici piciorul din calea Domnului.

Fusese o vreme când și el uitase sau cel puțin nesocotise legea și calea Domnului și căzuse în mari greșeli. In păcate grele. Dar s'a trezit, s'a recules, s'a căit și a plâns amar. «Răcnit-am din suspinarea inimii mele (Ps. 37, 35)... Cu lacrimile mele așternutul meu am udat». Așa a pus capăt trecutului păcătos și, din partea a doua a vieții sale, a făcut un timp de căință și de spălare prin râuri de lacrimi a sufletului său prihănit, ca să-l întoarcă curat în sânul cerului, — la obârșie.

De acum înainte voia Demnului va fi cârma vieții sale și nu numai că se va feri de calea răului, dar *hotărârea* de-a nu mai păcătui și-o *transformă în iubire*, în nemărginită dragoste *față de legea Domnului*, care toată ziua devine obiectul cugetării sale și totodată făclie picioarelor și cărărilor vieții sale.

Trecând dela exemplul împăratului David, la vremile noastre, constatăm ceeace vedem și experimentăm cu toții: o omenire care suspină și răcnește de durere, ne mai știind ce leacuri să întrebuințeze, ca să se vindece de mulțimea lipsurilor de care sufere. Nu se mai aude decât «plângere și tânguire», și nu se mai întâlnesc decât oameni deprimați sau desperați.

Care sânt *cauzele* acestei atmosfere grele, care apasă și amenință viața omenirii? Sânt păcatele pe care le plătim acum cu prețuri scumpe. Sânt păcatele *noastre*, ale mele, ale tale, și ale tuturora la olaltă, care adunate la un loc cu păcatele cârmuirilor rele, ne pedepsesc pe toți și cer dela toți plată, ispășire.

Asemenea sirenelor din poveste care atrag prin cântece dulci, prin ispite, ca apoi să omoare pe cel ademenit, — asemenea lucrează și păcatul: Imbie o plăcere de o clipă, și aduce remușcări și pedepse îndelungate.

Ca să înțelegem mai bine rodurile păcatului în lume, ne referim la învățătura Mântuitorului și Domnului nostru Isus Hristos, care a făcut din om, ca și sfântul apostol Pavel mai târziu, o părticică, un mădular din organismul bisericii sale (Ioan 15; Cor. 6, 15 și 19—2; Efes. 5, 30). O lovitură sau o tăetură într'un deget se simte în tot corpul. Un păcat al unui singur om se resimte în corpul viu al bisericii și al omenirii.

Precum într'un mare mecanism, dacă se strică un șurub, o rotiță sau mai multe, toată mașina merge rău

Tabăra preoţilor luptători pentru readucerea lui Hristos în mijlocul nostru cât de curând va trebui să se împartă în două echipe puternice, care cu aceaşi tenacitate şi pricepere să lucreze şi între intelectuali ca şi între ţărani.

In convingerea, că dacă satul este conservativ şi ţine bine ce a prins odată, oraşul absoarbe şi cucereşte cu cultura lui tot ce e străin şi rămas de lume.

Problema cardinală a bisericii noastre până azi este recâştigarea intelectualilor, ca mai apoi să-i facem şi apostoli.

Un singur lucru ne trebue: *luptă*, fiindcă prin luptă poţi câştiga tot, prin lamentaţii nimic.

Prot. *Dr. Ştefan Cioroian*

Dreptate pentru funcţionari. Dl prim-ministru a făcut de curând următoarele promisiuni, care dorim să se înfăptuească fără mare întârziere: In primul rând socot că a plăti pe ori-ce funcţionar în acelaş fel, este o nedreptate. Sunt funcţionari cu familii, deci cu greutăţi, faţă de care statul are alte obligaţii decât faţă de funcţionarul care nu înţelege să-şi întemeieze o familie, ci trăeşte de unul singur. A te însura, a-ţi formă o familie şi a fi conştient de datoriile tale faţă de această familie este astăzi un eroism, în faţa căruia statul nu poate rămânea indiferent. Socotesc deci că în salarizarea funcţionarului public trebue să se aibe în vedere pe lângă felul său de a lucra, deci pe lângă capacitatea personală şi considerentul greutăţilor familiare. Ceea-ce fac la premierea atât de modestă băneşte a meritelor funcţionarilor din ministerul instrucţiei, constitue un principiu pe care-l voi transforma într'o lege. In această reformă a salarizării viitoare, şi în care salariile de bază vor fi simţitor reduse, pentru a fi complectate în sensul sprijinirii familiei, — care constitue adevărata temelie a statului, — va fi un principiu de dreptate socială şi de asigurare a intereselor superi. oare ale statului, iar nu a egoismului individual. Vom pleca astfel dela măsuri administrative pentru a realiza o reformă de asanare generală».

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Propunere

— In ajutorul preoţimii —

Din calamitatea timpurilor, de după marele războiu, noi, preoţii, ne-am luat o parte covârşitoare.

Semnificativă este, pentru timpurile prin care trecem, scrisoarea unui preot din Teleorman, în Universul din 26 Iulie 1931, unde arată că timp de câteva zile nu a putut face rost de 20 Lei ca să achite — un pui luat pe datorie. Neajunsul acestui preot e grăitor pentru majoritatea slujitorilor sf. altar.

Credincioşii, în majoritate plugari şi crescători de vite, cu amar îşi târâesc viaţa în mijlocul lipselor de tot soiul.

Statul, în credinţa că sântem suficient întreţinuţi de păstoriţi, achită cu mari întârzieri întregirea salarului.

Credincioşii, în bună convingere că întregirea dela stat este prea de ajuns pentru preot, ear banii contribuiţi de sat sânt mai mult un fel de «bani de buzunar», îşi uită adese să fie punctuali în împlinirea datorinţelor faţă de parintele lor sufletesc.

Sânt multe cazurile, când credincioşii au adus uriaşe jertfe băneşti pentru ridicarea unui lăcaş de închinăciune, pentru procurarea clopotelor şi odoarelor sfinte, pentru cele necesare binelui obştesc... Cazul este al meu, care păstoresc o parohie de munte: în cursul alor 8 ani, deşi nu am aflat decât 560 Lei în casieria bisericii, am renovat biserica, în valoare de 400.000 Lei, am cumpărat case parohiale cu 500 000 Lei tot din banii credincioşilor, fără ajutor extern.

Când însă ajungi ca preot să-ţi strângi în sat «adău'» pentru trebuinţele tale, se schimbă mentalitatea poporului. De multe-ori nici serviciile stolare nu sânt remunerate. Citez din nou cazul meu: Voind a fi cât mai bun părinte sufletesc, celor săraci le-am slujit mereu gratuit. Mi-am impus multă răbdare numai ca să-mi câştig dragostea acelora, pe cari i-am primit să-i păstoresc din ziua introducerii mele în parohie. Deodată însă m'am pomenit că: întreg satul — e «sărac»..

Cunoscându-mi firea de a ierta pe cei nevoiaşi, majoritatea mă întimpină, la ocazia serviciilor, cu jelanii şi ponosuri etc. Aceia, cari nu puteau ascunde faptul că sânt în situaţie să şi împlinească datorinţele, se despărţeau de mine după slujbă cu cuvintele: părintele e bun, părintele ştie că eu nu fug din sat, voi plăti «*mai târziu*». Şi părintele se'ntoarcea la ai săi cu mâna goală, aşa cum a plecat de acasă.

Statul, în măsură prea neinsemnată, ne asigură existenţa; celalalt izvor de câştig, venitele după patrafir, le cunoaşte fiecare, căci cazul meu este aproape al tuturora.

Cu venitele aceste evident nu ne asigurăm «bani albi pentru zile negre».

Care este soluţia ieşirii din acestă situaţie imposibilă?

Soluţia problemei asigurării preoţilor este în *noi* înşine.

Izolaţi, în lupta pentru existenţă, ne pierdem înainte de vreme... *Asocierea*, sub formă de asigurare reciprocă, va putea realiza, cel puţin în parte, ceea-ce dorim.

Neajunsurile noastre numai cu calcule bine chibzuite le putem birui, nu prin fraze şi teorii.

Contribuim, din salarul nostru, la atâtea aşezăminte, pentrucă înţelegem rosturile tuturora. Cu fonduri şi fundaţiuni, chete şi colecte din banii preoţimii şi a săracilor numai biserica noastră se poate mândri.

Am făcut următorul calcul: Sânt, în arhidieceză, preoţi, împreună cu funcţionari mireni ai bisericii, 680 persoane. Să se formezc o asociaţie de ajutor reciproc, cu numărul membrilor de mai sus, sau să zicem de 300 persoane, din aceşti preoţi şi mireni.

Dacă la moartea unui membru ar contribui fiecare din aceşti 300 membri cu suma de 200 Lei (cununa neperitoare în amintirea unui coleg!) moştenitorii celui răposat ar primi îndată suma de 50.000 Lei, restul ar fi pentru spese de administrare, sau ar forma fond de rezervă. Dacă binefacerile asociaţiei s'ar estinde asupra diecezelor sufragane, numărul membrilor ar spori, mărindu-se, în acelaş timp, ajutorul pentru familia decedatului.

Pentru administrare n'ar trebui aparat prea mare şi complicat.

Cine, între fraţii preoţi, găseşte o modalitate mai perfectă şi mai potrivită în deslegarea chestiunii de ajutorare a preoţimii, n'are decât să o pună în discuţie.

Pr. *C. Drăgan.*

Anunţ. Direcţiunea şcoalei profesionale de fete de stat gr. I din Dumbăveni, Târnava-mică, anunţă că înscrierile încep la 1 August a. c. Taxa înscrierii 1000 lei; pentru întreţinerea în internat: solvente 12,000 lei, semi-solvente 7500 lei anual. Se primesc absolvente a 4 clase primare în clasa I., eleve din cursul secundar până în clasa III, ear din cursul profesional ori în ce clasă. *Direcţiunea.*

Comemorări

Doisprezece ani a'au împlinit, în 4 August 1931, dela intrarea glorioasă a trupelor române în capitala Ungariei.

Mişcarea bolşevică, ce se instăpânise acolo, fu sugrumată prin vitejia acelor trupe, primite nu fără simpatie din partea locuitorilor Budapestei de-atunci.

Aniversarea am serbătorit-o, an de an, fără paradă multă şi fără cuvântări şoviniste, dar cu atât mai sincer entusiasm. —

Luptele sângeroase dela Mărăşeşti, din vara anului 1917, s'au comemorat, atât în capitală, cât şi în comuna *Mărăşeşti* în ziua de 6 August. Aici s'a adunat ţărănimea satelor din împrejurime, îndreptându-se spre «*Mausoleul Neamului*», ca să proslăvească amintirea celor zece mii de eroi, cari îş dorm aici somnul de eternă odihnă, dintre 450 ofiţeri, şi 21 mii soldaţi, jertfiţi pe pământul Mărăşeştilor.

Parohul comunei, înconjurat de un sobor de preoţi, a slujit parastasul pentru ceice se adihnesc în criptele Mausoleului.

Poporul, cu capetele descoperite, în arşiţa soarelui de August, a ascultat cu evlavia cea mai adâncă slujba divină şi câteva cuvântări ocazionale ce s'au rostit pentru eroii plămăditori ai României întregite. —

In luptele din vara anului 1917 s'a petrecut şi «fapta de arme, legendară a regimentului Nr. 32 Mircea, care contra atacă la baionete în cămăşi şi pieile goale, băgând spaimă în bavarezi, cari fugeau înapoi îngroziţi, ţipând c'au înebunit românii».

Despre această faptă, scrie generalul de divizie, dl *C. Dragu*, în *amintirile* sale de pe front, cu zile grele şi glorioase, următoarele:

Adevărul acestei legende este acesta: Brigada col. Caracaş Lascar, care se găsea pe front la Sud de calea ferată Cosmeşti-Mărăşeşti şi de fabrica de parchete, lucra la tranşee cu nădejde, deşi era ora 1 p. m. şi arşiţa soarelui dogorea pământul. Desbrăcând bluzele, majoritatea a rămas în pielea goală, căci nu toţi aveau cămăşi.

Pe o aşa mare căldură, inamicul credea că românii se odihnesc, şi ca atare a voit să-i surprindă şi în adevăr a înaintat pitulat până la câteva sute de metri de ei.

Bravul reg. 32 când îi zăreşte aşa de aproape, nu-şi pierde cumpătul şi porneşte imediat la atac, unii cu puştile, alţii cu lopeţile, dau busna peste ei.

şi devine chiar pericolul pentru cei din jurul ei. La fel este şi omul. Cu deosebirea că el singur îşi frânge osia vieţii. Acest lucru se resfrânge apoi în întreg organismul, în tot trupul omenirii.

Când societatea întreagă se face vinovată de multiple şi variate păcate voite, atunci cu atât mai mult se simte boala, lipsa, criza, care nu-i altceva decât o ispăşire, o plată care nu se iartă.

Aceasta fiind situaţia păcătoasă în care ne muncim astazi şi ne zvârcolim ca peştele pe uscat, ne mai rămâne o cale de mântuire. *E calea Domnului.* E calea voii lui Dumnezeu, cuprinsă în scripturile sfinte, care se cere să intre din nou în gândirea şi viaţa omenirii, spre a o lumina şi ridica la înălţimea perfecţiunii maşinilor, faţă de care omul sufletesc a rămas în urmă.

E calea de întoarcere la cumpătare şi la bunul simţ creştin al vieţii: la curăţenia inimii, la bunătate, credinţă, dreptate şi dragoste, fără de care viaţa rămâne mocirlă unde se cufundă o omenire barbară şi păgână.

Şi pentru a ne îmbunătăţi şi desăvârşi, nu avem atâta nevoie de legi, cât mai ales avem ne-apărată trebuinţă de o nouă mentalitate creştină reală, bazată pe legea evangheliei Domnului, pe felul de-a fi adevărat creştin şi cu gândirea, şi cu faptele.

Numai aşa se va ajunge la echilibru. Să facem adecă ceeace astăzi nu facem: să *trăim* legea şi voia lui Dumnezeu Sfântul. *Viaţa lui Isus să se arate în viaţa noastră cea muritoare»*, (II Cor. 4, 11) — eată reforma reformelor, eată calea mântuirii!

Ai tu, creştine şi frate, năzuinţa sinceră de-a gândi şi urma legea Domnului? De-a o iubi şi de a face din ea făclie, lumină, călăuză, dreptar vieţii tale?

Dacă o ai, fii sigur că Dumnezeul dragostei şi al păcii — şi al bucuriei — va fi cu tine (cf. II Cor. 13, 11).

Pr. *Il. V. Felea*

Concursuri pentru premiile Academiei române

Intre premiile pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date sânt şi următoarele:

Premiul *Episcopiei Argeşului*, de 10,000 lei, se va da în sesiunea generală din 1932, pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului:

Monografia mănăstirii şi episcopiei din Curtea de Argeş. — (Deciz. 6 Iunie 1923). Termenul prezentării manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie.

Premiul Ministerului *Cultelor şi Artelor*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1932 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: *Chipuri de vlădici şi scriitori bisericeşti români din veacul al XVII-lea* (Deciz. 30 Mai, 1929). Termenul depunerii manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie 1931.

Premiul *Năsturel*, de 5000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1932 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Legăturile bisericii române cu Patriarhia de Alexandria. — (Deciz. 21 Iunie 1929) Termenul depunerii manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie 1931.

Premiul *At. Toncoviceanu*, de 1000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1932, pentru cea mai bună lucrare cu subiecul:

Monografia unui mitropolit sau episcop român din sec. XVIII. (Deciz. 18 Mai 1931). Termenul depunerii manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie 1931.

Premiul general *Ioan Carp şi Maria Carp*, de 7000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1933, celei mai bune lucrări cu subiectul: Monografia geografico-istorică a unei localităţi rurale din România. (Deciz

Nr. 6171/1931. (72) 2—3

Şcoala de cântăreţi

absolvenţii ei şi condiţiile de primire pentru anul şcolar 1931/32

Adunarea eparhială de astă primăvară, ascultând rapoartele Preaven. Consiliu arhiepiscopesc în chestia şcoalei de cântăreţi din Sibiu, care fiinţează de patru ani, a hotărât ca această instituţie să fie continuată şi desvoltată spre a pregăti corpul ales de cântăreţi bisericeşti de care are lipsă biserica noastră.

Când există şcoala noastră confesională, ea avea învăţători cari nu se îngrijeau numai să dea copiilor cunoştinţele necesare din sfânta Scriptură, să-i înveţe rugăciuni şi să le dea cunoştinţele religioase ale legii noastre strămoşeşti, ci conduceau şi strana în biserică la slujbele dumnezeeşti. De când nu mai fiinţează şcolile confesionale şi învăţători-cantori, în multe parohii nu mai avem nici cantori, cari să atragă la biserică mulţimea închinătorilor prin frumseţea cântărilor sfinte. A fost de lipsă deci să înfiinţăm şcoala de cântăreţi, ca tinerii evlavioşi şi cu voce bună să înveţe rânduelile sfintelor slujbe şi prin pregătire corespunzătoare să poată sămăna în sufletele închinătorilor comorile simţirilor şi cugetelor cucernice din cărţile bisericeşti.

Şcoala de cântăreţi din Sibiu, cu un curs de doi ani pregăteşte şi conducători de cor şi-i înzestrează şi cu alte multe cunoştinţe religioase şi naţionale, ca să poată deveni fruntaşii comunelor noastre.

Avem de gând să introducem la şcoala de cântăreţi şi cursuri de învăţătură pentru albinărit, pomărit şi o ramură de meserie care poate deveni o ocupaţie laterală profitabilă.

Şcoala de cântăreţi se recomandă atenţiei fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră de viaţă nu numai frumoasă, ci şi rentabilă.

Absolvenţii şcoalei de cântăreţi beneficiază la armată de termen redus, iar întru cât vor permite împrejurările financiare ale ţării, vor fi trecuţi în buget cu salar dela stat în rând cu cântăreţii bisericeşti din vechiul regat.

Şi până atunci dispunem ca parohiile cari angajează absolvenţi ai şcoalei de cântăreţi din Sibiu să le asigure din cassieria parohială salar lunar minimal de 500 lei pe lângă uzufructul sesiunei cantorale, obţinut din reforma agrară.

Cântăreţii cu diplomă din parohiile cari au cântăreţi bătrâni vor fi angajaţi imediat ca auxiliari pe lângă vechii cântăreţi, având consiliul parohial obligaţia a le asigura remuneraţie corespunzătoare şi parte la uzufructul sesiei cantorale.

La bisericile, unde postul de cântăreţ devine vacant, dacă între concurenţii la acel post vacant, se va găsi un absolvent al şcoalei de cântăreţi, *acesta va fi angajat, cu preferinţă necondiţionată* faţă de alţi concurenţi fără de şcoala de cântăreţi. Aceştia nu vor putea fi instituiţi în nici un caz, când vor fi candidaţi cu şcoala de cântăreţi.

Se interzice oficiilor protopopeşti a mai elibera diplome de cântăreţi, iar diplome valabile sânt în viitor numai cele eliberate de şcoala de cântăreţi şi aprobate de chiriarh.

In ce priveşte condiţiile de primire în această şcoală pentru anul şcolar 1931/32, se face cunoscut că:

Ceice doresc să fie primiţi la această şcoală, vor avea să-şi înainteze până la 15 Septemvrie cererile lor Direcţiunii şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Carte de botez şi certificat de naştere.

2. Certificat şcolar (Cel puţin 4 clase primare).

3. Certificat de moralitate şi recomandare dela parohul local.

4. Certificat medical, dovedind că nu sufere petentele de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

Examenele de primire se ţin în 28 şi 29 Septemvrie. Pot fi primiţi români ortodocşi de 18 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 25 ani, cari au absolvat şcoala primară şi au prestat examenul de primire.

Elevii primiţi vor fi obligaţi să aducă cu sine: două rânduri de schimburi şi haine de pat: saltea sau străjac, ţol, perină şi cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură, şi ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor plăti următoarele taxe:

La primire din taxa de înscriere de Lei 10.000 anual, rata primă cu Lei 4000, rata II. Lei 3000 la Crăciun, ear rata din urmă de Lei 3000 la Paşti.

Cursurile se vor începe la 1 Octomvrie a. c.

Cursul durează 2 ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea cursului şi după examene se eliberează diplomă de cantor.

Cererile intrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 11 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 135/1931 (70) 2—3

Concurs repetit

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român» pentru întregirea parohiilor de clasa III **Gialacuta**, cu filiile: **Căbeşti-Târnava, Bărăşti** cu filia **Luncşoara, Godineşti** cu filia **Petreşti** din protopopiatul Ilia.

Venitele sânt:

1. In parohia **Gialacuta**, şi filiile: Intregire dela stat, stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 200 familii.

2. In parohia **Bărăşti** cu filia: Intregire dela stat, sesie parohială 6 jug., casă parohială 2 camere, stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 120 familii.

3. In parohia **Godineşti** cu filia: Intregire dela stat, sesie parohială 1 jug., stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 180 familii.

Concurenţii îşi vor înainta cererile acestui oficiu protopopesc în termenul fixat şi în care interval de timp pot să se prezinte în parohie pe lângă observarea dispoziţiilor reglementare pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Ilia, la 1 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român Ilia.

Iuliu Josan
protopop.

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6^{51}, 14, 17^{09}	8^{05}, 17^{04}, 21^{39}
Braşov, Făgăraş	5^{14}, 12^{23}, 18^{14}	11^{38}, 19^{45}, 8^{44}
Cisnădie	5^{45}, 13^{15}, 18	7^{30}, 14, 19^{34}
Copşa-mică	3^{35}, 10^{25}, 12^{50}, 15^{30}, 19^{8}, 22^{55}	3^{27}, 9^{37}, 14^{55}, 16^{47}, 20, 0^{21}
Ocna-Băi	8^{40}, 11^{31}, 20^{45}	9^{54}, 12^{49}, 23^{39}
Peatra-Olt, Buc.	6^{50}, 15^{05}, 20^{15}acc.	23^{50}, 12^{40}, 10,ac
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{02}
Vurpăr	16^{05}	7^{46}

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

■

(20) 3—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

★

Ştofe şi brâne în depozit perm.

(56) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de cl. I din Ţinţari, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român.

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 25 jug. teren arabil, pentru ambele parohii.

4. Casă parohială în stare corespunzătoare.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, în 6 Iulie 1931.

Consiliul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 546/1931. (57) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Beneşti** (Bendorf), protopopiatul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţe sesiune veche şi 6 jug. din reforma agrară ce urmează a se da în toamna aceasta.

3. Casa parohială cu curte şi grădină de pomi şi legume.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obicinuită pentru întreg tractul.

6. Lemne de foc contra costul din pădurea comunală.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi, cu aprobarea acestui oficiu, se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual a celebra în biserică.

Agnita, la 7 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu Consiliul parohial din Beneşti.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 236/1931 prot. (60) 3—3

Concurs

Peutru întregirea parohiei de clasa III (treia) **Jacul**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 39 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele parohiei sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe economice (casă nu este încă, dar parohia se obligă a o zidi în termen scurt).

3. Sesiune parohială veche 9 jugăre.

4. Sesiune parohială nouă 5 jugăre date provizor, iar când se va face împroprietărirea definitivă, aceea ce se va da.

5. O ferdelă de cucuruz sfârmit de fiecare fum (circa 65 fumuri).

6. Stola obişnuita.

7. 2 sorţi de lemne din pădurea comunală gratuit, tăiate şi aduse de credincioşi în dar.

Reflectanţii îndreptăţiţi îşi vor trimite în termen petiţiile de concurs provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc Sighişoara şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, la 14 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Jacul.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 465/1931 (54) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Ghimeş**, protop. Oituz, jud. Ciuc se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.

2. 28 jug. sesiune parohială, fânaţă de munte, primită prin reforma agrară.

3. Venitele de epatrofir stabilite în şedinţa consiliului parohial din 16 lunie a. c.

4. Nefiind locuinţă parohială, consiliul parohial se obligă a plăti pentru locuinţa parohului o chirie anuală de Lei 5000.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. Oituz, Poiana-Sărată jud. Treiscaune în terminul prevăzut. Concurenţii vor face cunoştinţă într'o Duminecă sau sărbătoare cu enoriaşii.

Poiana-Sărată, la 16 Iunie 1931.

Oficiul protopopesc ort.-rom. Oituz, în înţelegere cu Consiliul parohial din şedinţa dela 16 Iunie.

Ioan Rafiroiu
protopop

Nr. 322/1931. (71) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Valcelele-bune**, protopopiatul Haţegului, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat, conform coalei B.
2. Sesiune parohială 4 jugăre teren arabil.
3. Câte 2 măsuri (à 30 litri) cucuruz nesfărimat de familie.
4. Câte 1 zi de lucru de familie.
5. Casă parohială nu este.
6. Stola obişnuită în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Haţeg în termenul indicat, iar candidaţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, 28 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român din Haţeg în înţelegere cu consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 467/1931 (62) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Blăjeni-Criş**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 465/1931 (63) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Ribicioara de-sus**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte

studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu

Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

Nr. 463/1931 (64) 2—3

Concurs

Pentru întegirea parohiei de cl. III-a din **Bulzeştii de jos**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 468/1931 (65) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Tomnatecul-de-jos**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 466/1931 (66) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Blăjeni Grosuri**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până în terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 464/1931 (67) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Tomnatecul-de sus**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 469/1931 (68) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Potingani**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 209/931 prot. (59) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a doua vacantă din Poplaca, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 5 jug. 116 st. pătraţi.
3. Trei stânjini lemne de foc dela comuna politică, aduse în curtea preotului.
4. Stola obicinuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termen Of. prot. Sibiu, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Of. prot. al tractului Sibiu în înţelegere cu consiliul parohial din Poplaca.

Emilian Cioran
protopop.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Cum nemţii aveau groază de atacul la baionetă al românilor, când îi mai văd şi în pielea goală şi în cămăşi, s'au pus în panică, fugeau la desperare şi urlau de groază, zicând cau înebunit românii, că s'au luptat cu Japonezii, etc. —

Amintirile sfârşesc cu următoarele cuvinte:

Zile de glorie şi mărire! Cu multă evlavie şi dragoste trebue să ne aducem aminte de ele, să ne inspirăm din faptele mari ale eroilor morţi şi vii, cari au luptat la Mărăşeşti. Să ne rugăm lui Dumnezeu, ca să coboare harul divin în noi, pentru a goni din sufletele fiilor neamului, toate duhurile necurate ale pismei, urei, răutăţii şi neunirii între fraţi, pentru a fi la înălţimea datoriei şi răspunderii mari, de a păstra neatinsă moştenirea lăsată de eroii neamului.

Preşedinţia consiliului de miniştrii de acord ca I. P. S. Patriarh a hotărât dărâmarea turnului şi a chiliilor dela intrarea în curtea patriarhiei pentru lărgirea bulevardului ce duce la Parlament. Urmă numai ca înainte de dărâmare preşedinţia consiliului să găsească o altă casă corăspunzătoare pentru locatarii acelor chilii: 1 arhimandrit şi 6 monahi îngrijitorii serviciului divin din biserica patriarhală. Mare a fost de aceea amărăciunea bieţilor locatari când înainte de-a li se fi pus la dispoziţie noua locuinţă, s'au trezit într'o seară la 8 cu lucrătorii veniţi să surpe casa. Toată noaptea, prin ploae şi sub ameninţarea lemnelor, tenciuelii şi ţiglelor ce cădeau de pe acoperişul pe care lucrau dărâmătorii, bieţii călugări au fost siliţi să-şi scoată obiectele din locuinţe în curte.

Procedeul acesta care nesocoteşte atât de mult drepturile cele mai elementare la viaţă ale persoanei omeneşti, trezeşte desigur cele mai vii regrete.

Anunţ şcolar

La şcoala normală ortodoxă «Andreiu Şaguna» din Sibiu inaugurarea anului şcolar 1931/32 se va face la 1 Septemvrie ora 9. Examenele de corigenţă vor avea loc în 1 şi 2 Septemvrie. Lecţiile încep în 3 Septemvrie oara 7 dim. Elevii se vor prezenta la şcoală în 31 August.

In cursul inferior mai sunt locuri libere pentru solvenţi. Solva este de Lei 10.000 anual, plus 2000 lei taxe şcolare.

La secţia de fete sunt 25 locuri libere în cl. IV. In celelalte clase nu sunt locuri.

Catolicism şi naţionalism

Un scriitor german din Bănat, O. Alscher, publică în ziarul sibian Tageblatt un articol despre neînţelegerile dintre şvabii bănăţeni, atribuind cauza acestor neînţelegeri *laptei ce se desfăşoară între naţionalism şi catolicism.*

Autorul spune:

«Biserica catolică din Banat şi-a concentrat forţele. Precum biserica catolică nu a renunţat la speranţa realipirii judeţului Satu-mare la Ungaria ducând o luptă din cele mai aprige împotriva independenţei naţionale a germanilor din acel judeţ, tot astfel biserica catolică încearcă să şi supună pe germanii din Banat şi să-i utilizeze pentru scopurile sale politice.

«Biserica catolică a fost mare, câtă vreme a avut putinţă să facă o politică în stil mare şi cu largi perspective. Astăzi, biserica catolică se agaţă de conjuncturi, se foloseşte de mijloace meschine, de oarece simte că evenimentele o copleşesc. In aceste împrejurări, biserica catolică recurge la stimulente, de oarece nu mai poate corespunde cerinţelor etice şi politice în actuala criză a omenirei. Un astfel de mijloc stupefiant este şi ideia apropiatei revizuiri a tratatelor de pace; dar istoria nu cunoaşte o revenire la epocile trecute şi la restabilirea lor cu aceleaşi mijloace, care au provocat catastrofa. Biserica catolică pretinde că va putea salva pe şvabii din Bănat din actuala criză economică, dacă se vor restabili formaţiunile de stat din trecut. Părerea aceasta este greşită: prin restabilirea vechilor forme de stat, şvabii nu numai că nu ar realiza un progres din punct de vedere cultural şi politic, ci mai mult un regres, cunoscute fiind intenţiunile politice de până acum ale bisericii catolice din Ungaria. Se înţelege că biserica catolică din Banat ar câştiga foarte mult prin realipirea la catolicismul din Ungaria naţională a şvabilor, însă ar fi condamnată la o pasivitate absolută.

«In prezent, biserica catolică duce lupta pe toată linia împotriva naţionalismului. Ea ştie că popoarele, datorită anarhiei vremurilor, îşi concentrează forţele naţionale, spre a se salva prin refacerea unei noui morale naţionale. Intr'o asemenea morală naţională sănătoasă, biserica catolică nu va putea găsi loc, din cauza obligaţiunilor ei internaţionale. Voind a stinghéri această refacere a popoarelor, biserica catolică încearcă să împingă massele spre marxism, căci un duşman în tabăra străină este mai puţin primejdios ca unul în propria ei tabără. Aşa se explică faptul că biserica catolică pactează în Germenia şi în Austria cu social-democraţii, şi tocmai de aceea o bună parte dintre şvabii bănăţeni este sacrificată partidelor de stânga, spre a se putea opera cu atât mai uşor cu restul».

Nr. 5158.

Notificare oficială

Se atrage atenţiunea absolvenţilor Academiei teologice Andreiane din Sibiu, că examenul de calificaţiune preoţească se va ţinea, conform Regulamentului pentru aceste examene, în 9 Septemvrie a. c. şi în zilele următoare.

Ceice doresc să se supună la acest examen, să-şi înainteze până în 30 August cererile de admitere, împreună cu documentele necesare, Venerabilului Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 1 August 1931.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

INFORMAŢIUNI

Şcoalele secundare, din întreagă ţara, îş deschid cursurile în dimineaţa zilei de 3 Septemvrie.

In noua programă analitică a învăţământului secundar studiul limbii eline va începe cu clasa VII-a, cel al limbii latine cu cl. III-a, studiul limbii italiene cu cl. IV-a, al limbii germane cu cl. V a, iar limba engleză se va preda numai în clasa VIII-a. In afară de aceste limbi, se va preda în cursul secundar şi învăţământul unei limbi slave, care va fi fixată după regiuni şi învecinări. Studiul istoriei şi geografiei va începe cu istoria şi geografia ţării, ear în ceeace priveşte ştiinţele naturale, elevii vor studia flora şi fauna României.

Cursuri practice. Cu începerea noului an şcolar, în şcoalele secundare se vor preda şi cursuri practice în atelierele ce se vor înfiinţa pe lângă aceste şcoale.

Funcţionarii publici ai Bulgariei vor fi opriţi, conform legii în pregătire, de-a face politică activă. Nu li se dă voie nici de a se înscrie în partide politice. Pedepse aspre se prevăd pentru toţi ceice vor călca dispoziţiile legii. — Ne întrec bulgarii.

Ceice n'au nimica sfânt. Intr'o comună rusească, Vietrino, aproape de graniţa polonă, s'a săvârşit zilele acestea un măcel înspăimântător. Sub pretext că se pregăteşte o mişcare contrarevoluţionară, soldaţii roşii, mai răi ca başbozucii din alte vremuri, au pătruns în biserică, unde se aflau vre-o 200 credincioşi. Năpustindu-se cu săbiile asupra lor, soldaţii au ucis şapte oameni, au rănit 14, ear 145 au fost arestaţi... Groază a cuprins întreg satul.

Ziarele aduc ştirea, că la Hordou, lângă Năsăud, se dărâmă de vechime casa părintească a lui George Coşbuc... Se cere o intervenire grabnică, în primul rând dela intelectuali ardeleni. Cu acest prilej, scriitorul de mare talent, dl Nichifor Crainic, caracterisează în câteva linii, din Universul de Luni, opera poetului nostru. Coşbuc — spune dsa — *e cel mai profund creştin dintre poeţii noştri şi, prin aceasta, cel mai autentic românesc;* dacă am avea o democraţie culturală, opera lui ar fi respândită până în ultima cocioabă de ţară, ca un puternic stimulent al energiilor sufleteşti şi morale ce stagnează azi, călcate în picioare de ceice nu cunosc tainele de viaţă ale sufletului rural.

In 15 August al c., la sărbătoarea Adormirii Maicei Domnului, se face desvelirea monumentului eroilor în comuna Săcădate, judeţul Sibiului.

Excepţii. Ministerul instrucţiunii a comunicat, cum am anunţat, că anul acesta nu se ţin examene de admitere în clasa I la mai multe seminarii şi şcoale normale. Dela această măsură *se exceptează* câteva şcoale, între care se găsesc şi următoarele, unde se admite în clasa I un număr limitat de elevi şi numai ca solvenţi: Seminarul central din Bucureşti, şcoalele normale din: Deva, Cluj (eleve), Timişoara, Arad, în toate aceste şcoale se admit câte 15 elevi.

Primirea elevelor de şcoale secundare, în internatul de fete al Asociaţiunii *în Sibiu*, se face începând cu 15 August. Cei interesaţi pot să primească, la cerere, dela direcţia internatului condiţiile de primire şi orce alte infor. Taxă este Lei 20 mii pe an.

Elevii americani se căsătoresc. Inspectoratul şcolilor din New-York a constatat că numărul căsătoriilor între elevi şi eleve de şcoală sporeşte într'un mod înspăimântător. In anul 1930 s'au căsătorit 552 elevi şi eleve, faţă de 483 din anul precedent. Unul dintre aceşti «soţi» avea 14 ani şi o «soţie» 12 ani. Trei fete s'au căsătorit la vârsta de 13 ani, 48 la 14 ani, 123 la 15 ani. Autorităţile şcolare fac tot posibilul pentru combaterea acestui obicei.

Bancnotele de 100 lei, şi adecă cele de culoare albastră, violetă şi cărămizie, vor fi retrase din circulaţie. Până la *1 Octomvrie* 1931 ele trebue prezentate, pentru preschimbare la Banca Naţională a României, la sediul băncii, sau la sucursalele sale. Din biletele de 100 lei rămân în circulaţie numai cele de culoare sepie închisă.

La şcoala Comercială elementară şi superioară de băeţi din Sibiu, înscrierile se fac în zilele de 25—31 August 1931. Cursurile încep la 1 Sept. a. c. se deschide şi *Internatul* acestor şcoli în localul nou, amenajat modern şi higienic, situat în cartierul cel mai frumos al Sibiului. Taxa pentru internat este numai Lei 1000 lunar. Cererile pentru internat se vor da la înscrierea în şcoală.

CARŢI ŞI REVISTE

Creaţia universului din punct de vedere filosofic, ştiinţific şi biblic, volumul I, partea III, de Păr. *Toma Gherasimescu*, Roman, strada Florian, 26. Preţul 15 lei.

---

16 Mai 1930). Termenul depunerii manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie 1932. —

Concurenţilor la premiile cu subiecte date se pun în vedere:

Manuscrisele se vor prezenta la concurs în termenul fixat (până la 31 Decemvrie), fără nume de autor, purtând o deviză sau *motto;* ele vor fi însoţite de un plic sigilat, pe care va fi repredusă deviza sau motto din fruntea manuscrisului şi în care se va afla înch's numele autorului. Acest plic se va deschide numai dacă lucrarea va fi premiată. Manuscrisele, care nu vor fi scrise curat şi lizibil, nu vor fi luate în cercetare.

Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscris se va număra autorului, numai după ce lucrarea va fi tipărită.

Manuscrisele nepremiate vor fi restituite autorilor, cari le vor cere şi şi îşi vor dovedi proprietatea la cancelaria Academiei prin deschiderea plicului cu numele lor; manuscrisele nereclamate în timp de un an dela pronunţarea rezultatului, vor rămânea proprietatea Academiei şi vor fi încorporate în bibliotecă, în colecţiunea manuscriselor.

Congresul asociaţiei «Creştinismul social». Intre 29 Septemvrie şi 2 Octomvrie se ţine la Geneva primul congres al asociaţiei «Creştinismul social» din ţările latine. Congresul va fi prezidat de sociologul francez, profesorul Charles Gide. Şedinţele se ţin înainte şi după amiazi, seara va fi serviciu religios solemn, cu predică sau festival artistic. La ordinea de zi a şedinţelor figurează probleme de actualitate, ca: Opinia publică şi desarmarea, Răspunderile creştine ale şomajului, Apărarea personalităţii în legislaţia socială, Increştinarea regimului industrial. Ca referenţi ai diferitelor chestiuni sânt designaţi cei mai de seamă reprezentanţi ai protestantismului francez.

Credinţa mea

Credinţa mea nu-i un buchet de gânduri
Cucernice, cu frământări grăbite.
Nu-i nici mănunchi de 'nchinăciuni smerite,
Făcute la vecernii 'n dese rânduri.

Credinţa mea e viaţă, e lumină...
Izvorul ei profund e Invierea.
Ea-mi picură în suflet din puterea
Ce-a dominat apostolii la Cină.

O simt în mine străjuindu-mi firea.
O simt în mine 'n revărsări de daruri:
Fărâme mari de ziditoare haruri
Ce-aduc întotdeauna: mântuirea.

Ea-mi luminează dulce azi cărarea.
Deschide zări cu sânuri chemătoare.
Imi picură nădejdi biruitoare.
Din ea văd eu, ce sfântă mi-e chemarea.

Pe drumul vieţii trece-voi cu gândul
Robit de Viaţă, Adevăr şi Cale.
Credinţa mâne drumuri triumfale
Imi va deschide: Lor le vine rândul!

VASILE STOICANEA.

Nr. 5670 (42) 3—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană"

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, se primesc absolvenţii liceelor, având bacalaureatul şi absolvenţii seminarului teologic din Sibiu.

Cererile de primire pentru anul academic 1931/32 se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1931 a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Certificat de naştere dela ofiţerul stării civile.

2. Extras din protocolul botezaţilor.

3. Diplomă de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic.

4. Certificat medical despre starea sănătăţii.

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenţii sânt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreţinerea, contribuind cu suma de cel mult 12000 lei anual; studenţilor săraci şi silitori li se vor da burse şi semiburse.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele de 25—26 Sept. 1931.

Duminecă în 27 Sept. va avea loc deschiderea solemnă a anului şcolar, iar Luni în 28 Septembre vor începe cursurile.

Fiecare student se va prezenta la timp şi se va provedea cu haine de pat şi cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei Consiliului arhiepiscopesc în contul întreţinerii în internatul Academiei suma de Lei 5000. Afară de această taxă studenţii vor mai plăti la Rectorat diferite taxe în sumă de 1300 Lei şi vor trebui să-şi cumpere dela Librăria arhidiecezană manualele recomandate.

La inmatriculare studenţii vor prezenta, pe lângă adeverinţă dela cassa Consiliului arhiepiscopesc că au solvit 5000 Lei, şi o declaraţie subscrisă şi de părinţi, sau tutori, care se obligă, ca în decurs de 1 an după absolvare vor intra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar că vor restitui bisericei bursa de care au beneficiat în decursul celor 4 ani de studiu.

Primirile definitive în Academie se vor face numai după-ce candidaţii vor fi trecuţi printr'un examen special medical şi unul de aptitudini muzicale. Data la care se vor prezenta candidaţii la acest examen, se va comunica la timp.

Cu începutul anului şcolar 1931/32 studenţii cari au să urmeze cursul IV al Academiei, vor avea să-şi procure uniforma preoţească: reverendă.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sânt invitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcoalele secundare, ca să îmbrăţişeze în număr cât mai mare chemarea preoţească.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viaţa unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal şi al fericirii poporului.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1931.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

---

Nr. 574/1931 (58) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu-Frumos**, (Şulumberg), protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 25½ jug. pământ eclejie.

3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute şi aduse acasă de credincioşi.

4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual relut de cvartir.

5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Agnita, la 15 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român al Agnitei în înţelegere cu Consiliul parohial din Dealu-Frumos.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 128/1931 (69) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», pentru întregirea parohiilor de clasa III-a **Bretea Mureşană** şi **Brădăţel** din protopopiatul Ilia.

Venitele sânt:

1. In parohia **Bretea-Murăşană**, întregirea dela stat, sesiunea parohială de 3 jug., stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 160 familii.

2. In parohia **Brădăţel**: Intregire dela stat, stola obişnuită în tract şi câte 30 litre cereale dela circa 100 familii.

Concurenţii îşi vor înainta cererile acestui Oficiu protopopesc în termenul fixat de concurs şi în care interval de timp pot să se prezinte în parohie pe lângă observarea dispoziţiilor reglementare pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Ilia, la 1 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român Ilia.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 462/1931 (61) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei I, de cl. I-a din Tebea, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obişnuită.

3. Sesiune parohială 3 jugăre.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta până la terminul fixat Oficiului protopopesc ort. rom. al Zarandului în Brad.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 336/1931. (73) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Chitid**, protopopiatul Haţegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile împreunate cu acest post sânt:

1) Intregirea dotaţiunei dela Stat conform coalei B.

2) Sesiune parohială veche: 7 jug. 74 □ arător şi fânaţ;

3) 2 jug. 960 □ pădure;

4) 8 jug. fânaţ prin reforma agrară;

5) Câte o măsură (à 40 litri) cucuruz nesfârmat dela fiecare familie;

6) Câte o zi de lucru de fiecare casă;

7) Stola obişnuită în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Haţeg în termenul indicat, iar candidaţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare, pentru-ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, 4 August 1931.

Oficiul protopopesc ortodox din Haţeg în înţelegere cu oficiul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

---

(55) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Lisa** I, parohia de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială 8 jug.

3. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt invitaţi să-şi trimită petiţiile cu documentele necesare în termin oficiului protopopesc Făgăraş, prezentându-se în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Făgăraş, 20 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în conţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Anul LXXIX Sibiu, 19 August 1931 Nr. 60

Telegraful Român

Organ național-bis(

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Aniversare

In anul de față, la sărbătoarea Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, s'au împlinit 15 ani dela intrarea României în războiu alături de aliați.

Marele eveniment dela 1916 a fost urmat, după jertfe dintre cele mai cumplite, de înfăptuirea actului incomparabil de măreț în istoria neamului românesc: unirea tuturor românilor într'o singură țară, sub domnia Suveranului desrobitor.

Numărul anilor scurși, dela această dată prea apropiată de noi, este cu mult prea neînsemnat, ca să putem alcătui bilanțul exact al binelui și răului de care am fost părtași, în scurtul interval de vreme, ce a purtat și mai poartă pecetea turburărilor fără seamăn ale războiului trecut.

Greșeli s'au făcut la noi, în țară, cum s'au făcut și la alții, în străinătate. Au greșit și cârmuitorii, și cârmuiții, și astfel închegarea politică și sufletească a întârziat mai pretutindeni împreună cu binefăcătoarele ei roade.

Duhul nou, de muncă și jertfă, ni-l vestește, în țara noastră, domnia Majestății Sale Regelui Carol II, înțelegător profund al epocei în care am intrat.

Cu atât mai ales, la aniversări, ca cea de acum, rugăciunea noastră, a tuturor bunilor credincioși, va fi aceeași:

«Doamne, Dumnezeul nostru, ajutorul Tău să fie cu noi, cu toții!»

Numai prin puterea ocrotitoare, care vine de sus, se va realiza binele obștesc dorit și se va consolida pe vecie întregirea neamului, ieșită din sângeroasa încăerare a popoarelor și plătită cu viața celor optsutedemii de oșteni.

Reformă dinamică

De multă vreme avem impresia că biserica noastră a intrat într'o fază de acțiune. Privim cum se organizează și lucrează câteva societăți religioase, cum ar fi de pildă «Oastea Domnului», cercul tinerimii «Sf. Gheorghe», asociația «Patriarhul Miron» ș. a. și concludem, unii că am făcut un început bun, alții — că nu am făcut și nu facem nimic.

Intr'adevăr, pe lângă toată agitația religioasă produsă de unii creștini și preoți vrednici, apăruți sporadic, ca niște oaze pe întinsul unor pustii nemărginite, observăm și multă liniște, apatie și somnolență.

Auzim în toate părțile strigăte de alarmă, și totuși ne complacem într'un apăsător cerc de indiferentism, care amenință să ne dea prisonieri în vâltoarea curentelor de extrema stângă, care se răspândesc și acționează cu o uimitoare tenacitate și putere de voință. Pentru-că, orce s'ar zice, în felul cum ne prezentăm astăzi, sântem slab pregătiți pentru rezistență, fără să mai vorbim de cuceriri.

Un lucru ne mai trebue, pornind, bine înțeles, dela ceeace avem: să împrumutăm dela adversari *forța și stăruința* cu care ne atacă. In lumea contimporană aici zace secretul succesului. Mișcare, acțiuni directe, presă și earăși mișcare. Aceasta e nota vremii: vitesa, acțiunea fără repaos.

Astăzi suferim, între cele multe crize actuale, și de o criză agricolă. Și pricepătorii în materie spun, că nu putem scăpa din această încurcătură, până ce nu introducem, la lucrul câmpului, cât mai multe mașini. Deci și aici, ca și în toate domeniile de activitate omenească, se cere muncă cât mai accelerată, mișcare mai repede.

In domeniul spiritual, e necesar acelaș lucru. Amvonul, tribuna, catedra și biroul mai are trebuință de un colaborator energic: de *mișcare* și de *spirit de propagandă*.

Atacurilor văzute și nevăzute, venite din taberile adverse, nu le putem opune rezistență decât printr'o serioasă acțiune de luminare a maselor, asupra relelor care se propagă și ne amenință din multe părți. Nu numai pe cale oficială, ci *dela om la om și dela ureche la ureche.*

Ceice stau de vorbă cu oameni din mulțime, de multă vreme vor fi auzit o vorbă grea, care circulă prin popor. Că adecă «preoții poartă vina la toate»... «Ei sânt de vină!»... De unde vine aceasta acuzație criminală? Putem presupune, — din informațiile care le avem, — două isvoare. Unul intern: demagogia politică; oameni, compromiși în fața poporului, spre a-și recâștiga încrederea perdută aruncă vina pe preoți, «ei ne înșală», — și unul extern, pe care îl știe toată suflarea.

Ce putem face în fața unor acuzații atât de grave? Să *democratizăm ideile* pe care le vrem *noi* să circule în viața și'n cugetarea poporului.

Contrarii noștri nu ne cruță cu nimic și la fiecare ocaziune ne atacă înverșunați. Organizația comunistă descoperită la București în Mai c. a mărturisit pe față intenția de-a arunca în aer la un moment dat bisericile principale din capitală și din orașele mari ale țării.

Cu ce răspundem noi la toate acestea? Stăm ca mieii, deși sântem înzestrați cu *duhul puterii* lui Dumnezeu, care totdeauna e lucrător și biruitor.

Sprinteneală, vioiciune, mișcare mai multă, iată pe ce s'ar sprijini o reformă vie, dinamică, în biserica noastră.

Pr. *Il. V. Felea.*

Desfacere între stat și biserică. Spania, cea mai catolică țară, e pe cale d'a se despărți de biserica sa romano-catolică. Comisia parlamentară din Madrid, însărcinată cu elaborarea proectului de constituție, a redactat paragraful 14 privitor la relațiunile dintre stat și biserică. Paragraful spune că statul spaniol nu are nici o religie oficială, și nu subvenționează nici o instituție confesională. Ordinele religioase vor fi dizolvate și averea lor se va naționaliza.

Nr. 6001/1931

Circulară

către membrii ordinari și extraordinari ai adunării protopresbiterale ai protopopiatului Sebeșului.

Prin ordinul Preaveneratului Consiliu al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu din 11 Iulie 1931 Nr. 6001, fiind numit comisar pentru alegerea de protopresbiter în protopopiatul Sebeșului, în conformitate cu Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, §§ 14, 15 și 16, prin aceasta convoc pe ziua de *Vineri 4 Septemvrie 1931 la ora 6 p. m. consiliul protopresbiteral,* la ședință, în locul central Sebeș-Alba, cancelaria oficiului protopopesc, spre a se constata calificațiunea candidaților și a compune lista de candidare, iar pe ziua de *Sâmbătă 5 Septemvrie 1931 convoc adunare protopresbiterală electorală* la locul central în Sebeș-Alba, anume în biserică.

Sfânta Liturgie împreunată cu chemarea Duhului sfânt se va începe dimineața la ora 8, iar după terminarea dumnezeeștilor slujbe, la ora 10 a. m. se va deschide ședința adunării electorale.

Sibiu, la 15 August 1931.

Dr. George Proca
comisar consistorial

Înțelepte vorbe

— Un ministru împotriva jucătorilor de cărți —

Obiceiul prea răspândit al jocului de cărți în societatea românească, — avem o mulțime de cetățeni, și chiar cetățence, care își pierd vremea scumpă cu această «distracție», — și-a găsit un resolut adversar.

Dl ministru al justiției, *C. Hamangiu*, intervine prin o circulară trimisă magistraților. Cuvintele sale se nimeresc însă și pentru alți mulți slujbași, de toate categoriile și vrâstele. E bine, prin urmare, să fie cât mai cunoscute, și în deosebi, urmate.

Extragem, din circulară, următoarele:

Pentru magistrați, jocul de cărți este o nedemnitate, o imposibilitate morală a concepției ce ei trebue să aibă de viața socială și de mediul pe care ei trebuie să-l purifice, să-l înalțe. Ceeace poate fi permis unui cetățean oarecare, nu poate fi permis unui cetățean magistrat, care trebue să dea în societate exemplul moralei sociale,

exemplul sobrietății vieții, exemplul purității conduitei sale. In toate gesturile și atitudinile sale, în toată întreaga sa purtare și manifestare în mijlocul societății în care el trăește, magistratul trebue să fie pilda cea mai frumoasă și mai strălucită a unei conduite și a unei atitudini demne și plină de înălțare morală și profesională.

Toată lumea vede în magistrat pe reprezentantul celei mai superioare concepții sociale, pe reprezentantul unei idei aproape divine: a justiției.

Și atunci vă întreb: față de această mare și înaltă datorie ce aveți, față de această mare răspundere morală ce vi se impune, ce fel vă poate considera lumea în mijlocul căreia trăiți, dacă magistrații, acești reprezentanți ai justiției, joacă cărți, pierd sau câștigă la cărți, fac datorii pe care nu le pot plăti, stau cot la cot în cluburi câte odată cu persoane care lasă mult de dorit ca morală și conduită, pierd timpul prețios al studiilor, al lucrărilor judecătorești, trăind în afară de cercul plăcut și moral al familiei lor. Chiar câștigul la cărți este imoral.

Sânt magistrați cari se grăbesc să termine cât mai repede ședințele, amânând în mod inutil și chiar forțat procesele, spre a alerga direct la club spre a juca cărți. Sânt alții cari stau până târziu noaptea în cluburi, ocupați cu jocul de cărți, plecând acasă obosiți, extenuați și demoralizați de pierderile ce au suferit, pierderi pe care sânt în imposibilitate de a le plăti. Care este situația și starea morală a unor asemenea magistrați? Mai pot fi ei atenți a doua zi la judecarea proceselor în care se hotărește despre averea, onoarea și libertatea acelora pe care-i judecă? Obosiți și demoralizați, cu grija plății datoriilor făcute la cărți și a familiei pe care o lasă în suferință, mai pot ei avea atențiunea și încordarea intelectuală necesară spre a da soluții juridice bune și drepte, în starea sufletească deprimată în care se găsesc? Vor recurge la datorii, la credite, care mai ales azi nu se pot face decât cu grele dobânzi, cu grele transacții de conștiință și dela persoane mai mult sau mai puțin oneste — mici bancheri cămătari — cari uneori au procese la judecătoria sau tribunalul în care judecă magistratul împrumutat pe dânșii. Și de unde vor putea plăti magistrații, jucători de cărți, aceste datorii contractate în grabă și cu lipsa de scrupul a împrumutătorilor?

Eată la ce se expun magistrații cari au tristul și degradantul obicei de a juca cărți!

Vom pedepsi cu ultima rigoare, dând în judecata comisiunilor disciplinare pe magistrații cari își vor mai permite în viitor să joace cărți, publicând numele lor și pedeapsa aplicată, oprindu-i dela avansare și la rigoare înlocuindu-i sau destituindu-i motivat. E în joc demnitatea și prestigiul justiției, grav atinse prin aceste obiceiuri înjositoare pentru un magistrat și de aceea rigoarea pedepselor este explicabilă. Vom însărcina pe șefii de secții, primi președinții, primi procurorii de tribunal, primi președinții de curți de apel, procurorii generali și inspectorii judecătorești, de a ne raporta de urgență pe toți magistrații cari joacă cărți, spre a i trimite în judecata comisiunilor disciplinare. Ear dacă chiar unii din acești șefi de serviciu, s'ar deda la acest trist obicei al jocului de cărți, ei vor fi pedepsiți cu o și mai mare severitate, spre a servi de exemplu tuturor.

In ultima analiză, părerea noastră ar fi ca toți magistrații să nu mai facă parte din nici un club. A fi înscris într'un club de joc de cărți, nu e onoare pentru un magistrat. Afară de unele cluburi din București, Iași, Galați, Craiova și Timișoara, cari au biblioteci, reviste juridice, de literatură și de artă, magistrații din toate celelalte orașe vor fi obligați de a demisiona din cluburile în care sânt înscrișii. Magistrații cari nu se vor supune acestei dispoziții, vor fi dați în judecată și aspru pedepsiți.

Greșeală. Ziarul oficios al guvernului bulgar, *La Bulgarie*, tipărit în limba franceză și menit pentru străinătate, a publicat un articol, în care mitropolitul Ștefan al Sofiei susține că minoritatea bu'gară din România «trebue să îndure cele mai grozave nedreptăți» din partea statului român, și că nici sălbatecii africani n'au suferit pe vremuri prigoniri mai cumplite decât astăzi bulgarii dela noi.

Dacă asemenea afirmații, lipsite de adevăr, ar fi debitate din partea unor profani inconștienți ai Bulgariei, n'am avea nimic de observat.

Când însă o față bisericească, sus pusă și chemată mai ales să propoveduiască pace și bunăînțelegere între oameni și popoare, ponegrește o țară dintre cele mai tolerante din lume, lucrul se schimbă, și trebue să zicem că înaltul prelat dela Sofia a săvârșit o mare greșală. Slujitorul altarului, cât timp se respectă pe sine și ține cu tărie la învățăturile creștinismului, nu se poate înrola în ceata agitatorilor de meserie, falșificând adevărul dintr'un sentiment de patriotism rău înțeles.

Moartea patriarhului din Ierusalim

O telegramă dela Ierusalim, către patriarhia română, vestește adormirea în Domnul a Patriarhului *Damianos* al Ierusalimului, unul din ierarhii cei mai respectați nu numai în teritorul Palestinei, ci și în afară de hotarele ei.

Era cunoscut și în România, unde venise în două rânduri, vizitând monumentele noastre istorice.

Cu prilejul celui dintâi pelerinaj din 1925 al credincioșilor noștri, făcut din inițiativa și sub conducerea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* al Ardealului, Patriarhul Damianos a întâmpinat grupul celor 154 pelerini români cu multă dragoste și li-a făcut o impresionantă descriere a Locurilor sfinte în situația lor actuală.

Moartea veneratului patriarh constitue mare pierdere pentru biserică. Milostivul Dumnezeu să-l odihnească între aleșii Săi!

*

Patriarhul Ierusalimului, Damianos, s'a născut în insula Samos.

Rămas văduv, a intrat în cler și a fost numit supraveghetor al bisericii Invierii din Ierusalim.

Mai târziu a fost ales episcop, și în anul 1897, după moartea patriarhului Gherasimos, a fost întărit ca patriarh al Ierusalimului.

Intre taxele nouă școlare, aplicate de ministerul instrucțiunii, este și următoarea: «Școalele primare vor introduce o taxă de o sută de lei pentru elevii repetenți». Aceasta ar fi o pedeapsă pentru *părinți*. Dar învățământul *primar* este, după lege, obligator și scutit de taxe școlare. Astfel dispoziția ministerială e *contra legii*.

Preoțimea și politica la alții

De câțiva ani încoace s'a scris, prin ziare și reviste, de repetite ori despre slujitorii altarului în raport cu politica și în deosebi cu participarea lor la luptele electorale din țara noastră. S'au rostit în cauză și autoritățile superioare bisericești. — Ce spune preoțimea altor țări despre activitatea sa politică în vremile de astăzi ale prefacerilor prin care trecem?

Intr'o revistă bisericească germană, *Evangelisch-Sozial*, din Göttingen, ce ni se trimite de acolo, un preot ocupându-se de chestiunea politicei, în legătură cu activitatea parohului, scrie într'un articol:

La sate situația se prezintă cu mult mai gravă decât la orașe; acolo, la sate, realitățile, în lupta partidelor, sânt mai puțin luate în seamă. Consiliul bisericesc din Thüringen s'a văzut îndemnat să oprească preoțimea sa de-a lua parte la lupta electorală, pentru motivul că «*nenorocita desmembrare politică a poporului nostru nu trebue introdusă și în biserică*». Oprirea s'a dat încă din anul 1921, ear acum s'a înăsprit din nou. Câțiva preoți socialiști din Thüringen n'au ținut seamă de oprire, ear articolul combate hotărârea consiliului turingian, și continuă:

Parohul nu poate și nu trebue să se ferească de-a face politică. Fiecare cetățean este dator să voteze în alegeri, va să zică și parohul. El trebue să voteze pentru un anumit partid politic și prin urmare să-i și aparțină. Ear dacă cineva aparține unui partid, are să și fie activ și să-l susțină prin cuvântul său, dacă omul are pregătirea necesară și știe să cuvinteze, — ceeace în deobște se poate presupune despre or care paroh. Se poate cere firește ca parohul să fie precaut și să contribue la îmblânzirea luptei electorale, pe adversar să-l trateze cuviincios și în cuvintele sale nu va desminți niciodată pe educătorul de pace. Lucrul nu este ușor: aici se cere multă stăpânire de sine și deprindere. Dar tocmai preotul trebue să-l înțeleagă și să-l învețe mai curând decât orcine altul. Ca vorbitor, în comuna sa, preotul în deosebi va fi băgător de seamă: tribuna, de pe care va să cuvinteze, are să fie asămănătoare amvonului... —

Toate acestea se potrivesc, destul de bine, și la stările dela noi.

FOIȘOARA

Școală fără religie

Spun unii și repetă mereu alții că: Religia-i chestie privată; cine ce crede și cum își mărturisește crezul, e lucru personal, cum ar fi bunăoară să zicem — dejunul zilnic...

Această ciudată părere, numită modernă, pleacă dela francmasonerie, hotărâtă să desființeze întreaga biserică, în Germania, în Austria, în Ungaria; — în România, în tact mai domol îș sapă drumul amenințător. Dar șira spinării Carpaților este înaltă și pe trezvia poporului român s'au frânt adeseori valurile curentelor rele.

O parte a învățătorimii s'a organizat totuș cu program care cere: eliminarea studiului religiei din școală.

Când o știm aceasta și o regretăm, ne descoperim cu respect înaintea cetei celorlalți învățători cari, mână în mână cu preoțimea ortodoxă continuă lupta pentru școala creștină.

Dreptatea este pe partea Crucii. Școala și religia aparțin intim una alteia. Crucifixul rămâne în sala de învățământ: Aceasta o reclamă lumea ideală, în serviciul căreia stă și școala.

Pentru înlăturarea religiei din școală, se amintește exemplul învățătorului german din Kiel, care a pus la votare 500 de elevi asupra întrebării: care li-e cel mai plăcut obiect de învățământ? Din cei 500 de copii, numai 12, deci 3%, au votat pe cel religios. Să se omită, prin urmare, un studiu, de care elevii «se satură» repede?

E absurd.

Dacă ar fi vorbă să se decidă cu votare secretă îndreptățirea de existență a cutărui studiu în școală, cele mai multe studii ar trebui să dispară din orariu prin majoritatea voturilor date de elevi...

Din faptul că studiul catehismului nu-i cel mai iubit obiect de învățământ, nu urmează că n'ar fi cel mai folositor.

Un obiect de studiu, care ne aduce aminte cu stăruință și seriositate de datoriile noastre către Dumnezeu și către oameni: nu-i minune, dacă nu se bucură de simpatia mulțimii, astăzi așa de ușoratice.

Toate aceste motive nu desvinovățesc pe apostolii școalei laicizate, ce urmărește desființarea credinței în Dumnezeu.

Aderenții școalei ireligioase ies la luptă, pentru «dreptatea» lor, în numele culturii. A crește om cult, a-l face capabil de laboare culturală, ar fi menirea școalei acesteia.

Chemarea școalei este însă: a crește om întreg vieții. Ideea nefalșificată a culturii înseamnă îndreptarea armonică a tuturor aptitudinilor omenești. Nu-i om integru acel individ în care-i defectuoasă conștiința și imperfect simțul de responsabilitate.

Invățătorul e constructor artistic, el trebue să formeze adevărate caractere în vârtejul vieții. Cantitatea științei nu valorează niciodată atât, cât calitatea conștiinței.

Fără religie nu se poate educa pentru viață.

Școala ireligioasă, cu morală obscură, nu va dărui merinde sufletească pe viață.

Mulți copii intră în viață în etatea lor de 12—16 ani. Vultoarea vieții amenință cu naufragiu credința și morala lor. Vin ademenitorii «democrați» și încep a agita contra ordinei sociale. Vin liber cugetătorii, nerecunoscători de Dumnezeu și lege, înhățând cu ei pe cei slab pregătiți.

Vine proza vieții și împrăștie cetățile de carton ale visurilor noastre. Vine boale și ne doboară la pat. Vine moartea și își întinde mâna osoasă spre noi...

Dumnezeule! de unde să-și scoată omul sărman puterea de viață dacă din școala ireligioasă a ieșit cu

Publicaţiune

Comitetul şcolar al şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu, publică licitaţie cu oferte închise pentru aprovizionarea celor două internate ale şcoalei normale, cu carne, făină, pâine şi coloniale. Caietul de sarcini se poate vedea la direcţiunea şcoalei normale, secţia de băeţi. Ofertele se vor depune la direcţiune până la 24 August 1931 ora 12 a. m, Comitetul îşi rezervă dreptul de a accepta pe ofertantul care îi prezintă mai mare garanţie de executarea promptă a ofertei.

Sibiu, 12 August 1931.

Preşedinte, Arhiereul VASILE Vicar arhiepiscopesc.

Secretar, E. Todoran

Anunţ

Deschiderea anului şcolar şi a internatului. Anul şcolar 1931—32 începe la 1 Septemvrie. In dimineaţa zilei de 1 Septemvrie se va face solemnitatea deschiderii cursurilor prin sfinţirea apei. In după amiaza zilei de 1 şi în cursul zilei de 2 Septemvrie se vor trece examenele de corigenţă, eventualele examene integrale ale elevilor amânaţi din Iunie şi examenele de admitere în clasa I-a. Examenul de admitere pentru cursul superior al liceului nu se ţine.

In dimineaţa zilei de 3 Septemvrie încep cursurile regulat.

Odată cu începerea cursurilor se deschide şi prea frumosul nostru internat, plasat în mijlocul unei grădini situate în cea mai frumoasă regiune a oraşului.

Costul întreţinerii în internat se va stabili ulterior, după ce se va cunoaşte numărul solicitatorilor, în tot cazul nu va trece peste suma de Lei 1200 lunar.

Părinţii, cari ţin la buna îngrijire şi educaţie a copiilor lor, se vor grăbi a şi înscrie copiii în acest internat, înfiinţat anume pentru însănătoşirea corporală şi morală a tineretului nostru şcolar.

Pentru orientarea părinţilor ţinem să constatăm că taxele şcolare sânt moderate şi nu depăşesc cu nimica pe cele din anul trecut.

Direcţiunea Ilc. «Gh. Lazăr», Sibiu

INFORMAŢIUNI

Jocul de cărţi şi magistraţii. Ministrul justiţiei, dl C. Hamangiu, a dat o circulară, prin care opreşte magistraţii de-a juca cărţi. Am hotărât în mod absolut, spune circulara ministerială, să nu tolerăm cu nici un chip în viitor obiceiuri care desonorează şi scoboară în modul cel mai grav prestigiul magistraturii. Pedepsele ce se vor aplica magistraţilor contravenienţi sânt: 1. Mustrarea, cu pierderea salarului pe 15 zile; 2. Trimiterea în judecata comisiunii disciplinare pentru punerea lor în disponibilitate sau destituire. Pedepsele se vor publica în Monitorul Oficial.

Sumele încasate pe nedrept. Preşedinţia adunării deputaţilor invită cu toată insistenţa pe foştii deputaţi în legislatura trecută (28 Dec. 1928—30 Aprii 1931) să restitue cât mai neîntârziat, la direcţia chesturii adunării deputaţilor, *suma primită pe nedrept ca indemnizaţie fixă pe timpul* **dela 1 Iunie până la 15 Octomvrie 1931.** — Care va să zică, foştii parlamentari au ridicat bani **pe şase luni înainte,** în vreme ce preoţimea noastră a rămas cu lunile neplătită pe trecut...

Tineri universitari, delegaţi din 34 ţări, s'au strâns în număr de aproape 200 la Bucureşti, în al 13-lea congres al Confederaţiei internaţionale studenţeşti. Congresul, deschis în 9 August 1931, la Sinaia, în prezenţa reprezentantului M. Sale Regelui, s'a continuat la Bucureşti. Scopul confederaţiei este a găsi punctele de apropiere şi de conlucrare spre idealul comun al popoarelor. Tinerii intelectuali stau astfel în slujba ideii de pace şi a propăşirii neamului omenesc tocmai prin învăţăturile evanghelice. Ţara noastră reîntregită i-a găzduit cu toată dragostea.

— In drumul lor spre casă, studenţii s'au oprit în 19 August şi la *Sibiu*, unde li s'a făcut o călduroasă primire din partea publicului şi a autorităţilor.

Prinos de recunoştinţă. Consiliul municipal din Timişoara a hotărât să se dea unei străzi numele de curând răposatului *Dr. Aurel Cosma*, şi să i se ridice un monument în acest oraş, drept recunoştinţă pentru serviciile pe care decedatul, în calitatea sa de primul prefect român al judeţului şi fost ministru al lucrărilor publice, le a adus pe terenul naţional bisericesc.

Congresul Uniunii femeilor române din România, — al zecelea — se ţine în 6, 7 şi 8 Septemvrie 1931 la Craiova.

Despre bolşevism, într'o declaraţie făcută ziaristei americane Leighton, M. Sa Regele Carol II a zis: «Bolşevismul nici odată nu va înflori în România, după cât îmi cunosc eu poporul. Sămânţa bolşevismului ca să dea rod, trebue să fie svârlită într'un ogor primitor. Românul are o legătură prea personală şi o afecţiune prea profundă pentru bucata de pământ ce-i aparţine, ca să nutrească ideea de a se desbrăca de ce este a lui. Am impresia că această calitate este în genere o calitate universală».

† **Pr. Ioan Filipescu,** paroh ortodox în comuna Merghindeal, prot. Agnita, după scurte şi grele suferinţe a încetat din viaţă la 17 August ora 2 d. m., în etate de 79 ani, după o laborioasă activitate. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au aşezat spre veşnica odihnă în 19 August 1931. Odihnească cu dreptii!

† **Pompei Trif,** fost student al academiei teologice Andreiane din Sibiu, a încetat din viaţă la 16 Aug. 1931, în etate de 22 ani şi a fost înmormântat în 18 August la ora 2 p. m., în cimitirul din Alţina. Odihnească în pace!

Pentru dl ministru al şcoalelor. Primim: Numeroşi părinţi roagă pe dl ministru al instrucţiei publice, să amâne deschiderea şcoalelor secundare şi primare pentru ziua de 15 Septembrie c.

După războiu aproape nici odată nu s'au deschis cursurile mai de vreme de 15 Septembrie şi mulţi părinţi de-ai elevilor cari credeau că şi anul acesta se întâmplă la fel, au aranjat plecarea la băi tocmai în acest timp, având făcute angajamente pentru camere şi băi pe cari le-au plătit mai înainte.

Loteria de stat. Ministerul sănătăţii a pregătit lucrările pentru punerea în aplicare a legii loteriei de stat. Data licitaţiei publice va fi în curând fixată. Guvernul speră să obţină pe urma concesiei loteriei o sumă de 100—150 milioane lei, căreia i s'a dat o destinaţie precisă. Şaizeci la sută din aceste venituri vor fi întrebuinţate pentru combaterea tuberculozei. Azi, când avem de înregistrat aproape 50 mii morţi anual de tuberculoză, nu avem, pentru îngrijirea celor atinşi de această boală, nici 2000 de paturi în toată România.

Congresul Ligii culturale Liga Culturală Îşi ţine congresul în oraşul Focşani la 13 şi 14 Septemvrie a. c. Se face cunoscut pe această cale că participanţii vor călători cu reducere de 50% pe CFR. dela orice staţie din ţară spre Focşani. Spre a se reţinea locuri de încuartiruire din timp, se va anunţa Liga Culturală secţia Focşani, precum şi biroul comitetului central, b-dul Schitul Măgureanu Nr. 1 Bucureşti. Congresul se va termina cu o excursie în regiunile Vrancei. Adeziunile se vor trimite până la 5 Septembrie a. c., spre a se remite la timpul necesar legitimaţiile de călătorie pe CFR.

Peste trei mii de ţărani, din împrejurimea Alba-Iuliei, s'au întrunit în comuna Ighiu, Duminecă, în 9 August c., la serbarea culturală organizată de Asociaţiune, despărţământul jud. Alba. Delegaţii dela centru, vicepreşedintele dl Dr. Gh. Preda şi secretarul dl Dr. H. P. Petrescu, au rostit sătenilor cuvântări instructive şi li-au distribuit gratuit publicaţii de ale Asociaţiunii. Comitetul local, în frunte cu preotul P. Circo, a făcut totul pentru buna reuşită a serbării.

Mare greutate este pe capul ţărilor numărul enorm al şomerilor. Statistica mai nouă spune, că numărul celor fără de lucru este astăzi cam de 20 milioane de oameni, dintre cari 70 la sută se găsesc în Statele Unite ale Americei, în Anglia şi în Germania.

Aviz. Pentru anul şcolar 1931/32 sânt libere în cl. IV a şcoalei normale «Andrei Şaguna» secţia de fete din Sibiu 24 locuri. Pot concura elevele absolvente a 3 clase secundare. Primirea se face în urma unui examen care va începe în ziua de 1 Sept. ora 7. a. m. Cererile se primesc până în seara zilei de 30 August a. c. Orce alte informaţiuni, se pot obţinea zilnic dela direcţiunea şcoalei. Sibiu, 17 August 1931. *Direcţiunea.*

In Căminul «Fetelor de învăţători», Cluj. Str. Gen. Grigorescu Nr. 2, se primesc pe anul şcolar 1931—32 cu întreaga întreţinere: locuinţă, hrană bună, spălat, luminat, încălzit, bae, medic şi medicamente, un număr de 60 interne (care frecventează şcoalele secundare şi superioare) cu preferinţă fiicele învăţătorilor, înscrişi membri în Asociaţiile ce compun Federala. Taxele de întreţinere pentru anul şcolar 1931—32 sânt: 17—20 mii lei. Cererile pentru primire se vor înainta: *Direcţiunii* Căminului, până la 25 August 1931.

Pedeapsa lui Dumnezeu. In Rusia sovietică multe biserici au fost prefăcute în cinematografe, teatre etc. Zilele trecute biserica din Tomsk a suferit aceeaş prefacere. Preotul, care s'a opus, a fost arestat îndată. In noaptea aceea însă s'a pornit o furtună puternică. Un trăsnet a lovit clădirea aprinzându-o şi omorând 18 persoane, între care şi pe stăpânul localului. Credincioşii spun că a fost o pedeapsă a lui Dumnezeu pentru nelegiuirea făptuită.

La gimnaziul de stat pentru fete, din *Abrud* judeţul Alba, înscrierile se fac între 15—31 August. Gimnaziul funcţionează cu 4 clase (I—IV). Şcoala are şi internat. Taxa şcolară anuală Lei 1200. Taxa anuală la internat Lei 9000 plătibilă în 3 rate egale. (31) 1—1

ŞTIRI LOCALE

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Vineri, 21 August 1931, ora 16, în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa e publică.

mânile goale şi fără lumina cunoştinţei Tale?...

Viaţa individuală şi ordinea socială n'au sprijin mai puternic decât creştinismul pozitiv.

De aceea, ceice vor să-l lapede din şcoală, sânt vrăjmaşii lor proprii şi ai aproapelui.

Învăţătorul are mii de cauze să se inspire şi să lucreze conform principiilor creştine.

Învăţătorul este mai mult decât un pupitru de cărţi, mai mult decât un magazin de cunoştinţe. Învăţătorul trebue să plaseze în instrucţie ceva din sufletul său, din personalitatea sa.

Tinărul candidat de învăţător şi-a luat bun rămas dela şcoala normală plin de însufleţire ideală. A pornit ca un Cezar să cucerească lumea.

De unde provine totuş faptul că după câţiva ani de activitate însufleţirea lui se coboară la punctul de îngheţ şi cariera sa devine sarcină de nesuportat? — N'a fost destul de tare fundamentul ca să poată suportă edificiul idealului.

Nu într'atât lipsurile materiale indispun viaţa dascălului şi pun surdină pe corzile însufleţirii sale, cât mai vârtos proza vieţii, lipsa societăţii corespunzătoare. Suferinţele sufleteşti răcesc văpaia însufleţirii şi reduc idealismul profesional în învăţător.

Numai religia poate picura, în sufletul descurajat al învăţătorului, energie şi dor de viaţă şi muncă. Acei educatori, cari mai privesc din când în când spre Cruce, luptă pe acel teren norocos, pe care îndemnul divin inundă din înălţime în snopi de raze.

Numai în acest semn vei învinge!

Pr. *T.*

Organizaţi Oastea Domnului

La Brefcu...

Impădurite dealuri visătoare
Măsoară zarea şesului tăcut,
Bătrânul Breţcu în amurgul palid
Se cugetă la falnicul trecut.

Biserica l-a mai rămas, măreaţă,
O mărturie plină de 'nţeles,
Mormintele de protopopi de frunte
Vorbesc de fala lui azi, mai ales.

Un pui de vânt fermecător şi dulce,
Hoinar, se plimbă, molcom spre apus
— Ileana, fata preotului, vine
Călare, pe când coacem cucuruz.

«Ura» din pieptul larg al tuturora
Răsare de răsună în văzduh.
In ritm domol se 'ncepe earăş hora,
Cu glume miresmate cu mult duh.

O seară umedă-şi întinde vălul
Picurător de calde reverii...
Trăsura primitoare ne aşteaptă.
Plecăm — cu suflet plin de bucurii.

VASILE STOICANEA.

ANUNȚ!

Direcțiunea școalei profesionale de fete de stat gr. I din Dumbrăveni, Târnava mică, anunță că înscrierile încep la 1 August a. c. Taxa înscrierii 1000 lei; pentru întreținerea în internat: solvente 12.000 lei, semi-solvente 7500 lei anual. Se primesc absolvente a 4 clase primare în clasa I., eleve din cursul secundar până în clasa III, ear din cursul profesional ori în ce clasă. *Direcțiunea.* (30) 1—3

Nr. 463/1931 (64) 3—3

Concurs

Pentru întegirea parohiei de cl. III-a din **Bulzeștii de-jos**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 467/1931 (62) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Blăjeni-Criș**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 465/1931 (63) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Ribicioara-de-sus**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 322/1931. (71) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Vălcelele-bune**, protopopiatul Hațegului, se publică în nou concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat, conform coalei B.

2. Sesiune parohială 4 jugăre teren arabil.

3. Câte 2 măsuri (à 30 litri) cucuruz nesfărimat de familie.

4. Câte 1 zi de lucru de familie.

5. Casă parohială nu este.

6. Stola obișnuită în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Hațeg în termenul indicat, iar candidații se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuți de credincioși.

Hațeg, 28 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român din Hațeg în înțelegere cu consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 462/1931 (61) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei I, de cl. I-a din Țebea, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

3. Sesiune parohială 3 jugăre.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare se vor înainta până la terminul fixat Oficiului protopopesc ort. rom. al Zarandului în Brad.

Concurenții vor binevoi a se orezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 336/1931. (73) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Chitid**, protopopiatul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt:

1) Intregirea dotațiunei dela Stat conform coalei B.

2) Sesiune parohială veche: 7 jug. 74 □ arător și fânaț;

3) 2 jug. 960 □ pădure;

4) 8 jug. fânaț prin reforma agrară;

5) Câte o măsură (à 40 litri) cucuruz nesfârmat dela fiecare familie;

6) Câte o zi de lucru de fiecare casă;

7) Stola obișnuită în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Hațeg în termenul indicat, iar candidații se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare, pentru-ca să fie cunoscuți de credincioși.

Hațeg, 4 August 1931.

Oficiul protopopesc ortodox din Hațeg în înțelegere cu oficiul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

Nr. 128/1931 (69) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», pentru întregirea parohiilor de clasa III-a **Bretea-Mureșană** și **Brădățel** din protopopiatul Ilia.

Venitele sânt:

1. In parohia **Bretea-Murășană**, întregirea dela stat, sesiunea parohială de 3 jug., stola obișnuită în tract și câte 30 litre cereale dela circa 160 familii.

2. In parohia **Brădățel**: Intregire dela stat, stola obișnuită în tract și câte 30 litre cereale dela circa 100 familii.

Concurenții își vor înainta cererile acestui Oficiu protopopesc în termenul fixat de concurs și în care interval de timp pot să se prezinte în parohie pe lângă observarea dispozițiilor reglementare pentru a face cunoștință cu parohienii.

Ilia, la 1 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român Ilia.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 469/1931 (68) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Potingani**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 135/1931 (70) 3—3

Concurs repetit

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român» pentru întregirea parohiilor de clasa III **Gialacuta**, cu filiile: **Căbești-Târnava**, **Bărăști** cu filia **Luncșoara**, **Godinești** cu filia **Petrești** din protopopiatul Ilia.

Venitele sânt:

1. In parohia **Gialacuta**, și filiile: Intregire dela stat, stola obișnuită în tract și câte 30 litre cereale dela circa 200 familii.

2. In parohia **Bărăști** cu filia: Intregire dela stat, sesie parohială 6 jug., casă parohială 2 camere, stola obișnuită în tract și câte 30 litre cereale dela circa 120 familii.

3. In parohia **Godinești** cu filia: Intregire dela stat, sesie parohială 1 jug., stola obișnuită în tract și câte 30 litre cereale dela circa 180 familii.

Concurenții își vor înainta cererile acestui oficiu protopopesc în termenul fixat și în care interval de timp pot să se prezinte în parohie pe lângă observarea dispozițiilor reglementare pentru a face cunoștință cu parohienii.

Ilia, la 1 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român Ilia.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 7018/931 Ep.

Pământ de arendat

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de arândat pe termin de trei ani o suprafață de treizeci jugăre pământ cultivabil, situat în hotarul comunei Alămor.

Reflectanții vor înainta oferte scrise până *la 15 Septemvrie a. c.* Consiliului arhiepiscopesc ortodox din Sibiu, unde se pot vedea zilnic condițiunile de arândare.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 468/1931 (65) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Tomnatecul-de-jos**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 466/1931 (66) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Blăjeni Grosuri**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până în terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Nr. 464/1931 (67) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Tomnatecul-de sus**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 26 August 1931 Nr. 61

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
... 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Scăparea noastră e biserica

Complexul experienţelor, făcute până azi, pe îngăduitorul câmp al vieţii omeneşti, nu ni-a putut da bucuria unor realizări armonios cristalizate. Totul se reduce la o supralicitare de soluţiuni la baza vieţii, amăgind minţile multora cu mirajul unei fericiri apropiate şi înstăpânind în suflete incertitudinea, dezorientarea, haosul.

Greşala constă în aceea, că oamenii mari, ai zilelor noastre, interpretează îngust şi lumesc rostul şi valoarea vieţii, privindu-o ca o simplă funcţiune de mehanism. In felul acesta se înfrânge sborul aspiraţiilor spre transcendent, se înăbuşe credinţa în mister, să stânge dorul desăvârşirii în sufletul omenesc.

Dar sufletul, care mai pe sus de orce, este o realitate spirituală, pare că mai mult ca ori când îşi cere reintegrarea în el însuş, se opinteşte să spargă formele ce l-au încătuşat, să anuleze hotarele trupului spre a se statornicì în liniştea substanţială a veşniciei.

Cere însetoşat «apa cea vie» şi înfometat «pânea duhovnicească».

Cine-i poate da această hrană spornică în energii spirituale, căci tribuna şi catedra înţelepciunii omeneşti nu i le-a putut da, cu tot ingeniosul ei sistem empiric şi speculativ? Nimeni în lume, decât biserica lui Hristos, a cărei jitniţă este plină de rodul harului divin.

Aceasta fiindcă, deasupra orcărei concepţii omeneşti, de îndreptare, de realizarea binelui şi fericirii, biserica se ridică, prin întocmirea ei harismatică, prin sfinţenia şi veşnicia adevărului ei, înfruntând şi sfărmând furia valurilor ridicate — pe oceanul vieţii — de patima oamenilor robiţi de păcat. Numai ea a rămas credincioasă concepţiei şi idealului întemeetorului ei, luptând cu eroism pentru renaşterea spirituală a întregei omeniri. In întocmirea ei dumnezeească se găsesc mijloacele necesare înfăptuirilor ideale, renaşterii din «duh şi adevăr». Ear munca pe care o desfăşură, în şi afară de ea, este munca sinceră, entuziastă, munca transfigurată de lumina adevărului divin, de mireasma păcii, de raza iubirii lui Hristos, de bucuria mântuirii. Căci biserica lui Hristos, cu fiecare clipă ce se scurge pe vadul vremii lăpădând grija cea lumească, adăogă lumină nouă, lumină lină vieţii omeneşti, ca un sculptor inspirat îşi poartă dalta înţelepciunii divine pe acest bloc spiritual, şi desăvârşeşte în el forme de înaltă expresie, în cari fuzionează vremelnicul cu eternitatea, umanul cu divinul.

Invăţăturile şi pilda jertfelniciei ei sânt cheia mistică, ce deschide gândului poarta vieţii veşnice, pe a cărei pajişte feerică creşte floarea credinţei în Dumnezeu, pluteşte în fâlfăiri serafice parfumul iubirii lui Hristos, ear în depărtări azure flutură nădejdea mântuirii. Mântuirea nu este altceva decât, cea din urmă plesnire a mugurului vieţii în devenire, şi încorporarea ei în eternitatea fericirii.

Dar aceasta înseamnă un lung proces de prefaceri în ascensiunea spirituală, al cărui bun mers nu-l poate garanta nimeni pe lumea aceasta, decât sfânta noastră biserică. Il garantează prin temeiul evangheliei şi prin cultul divin. Cine ia contact sincer cu acestea, se simte atras de ceva ceeace este dincolo de înţelesurile omenescului. Are senzaţia vieţii în sine. Voinţa ia locul instinctului. Creşte cu spor sentimentul binelui care te determină a trăì viaţa tuturor. Te pătrunde lumina unui ideal moral, care desface legăturile plăcerii şi durerii, ear locul egoismului îl ia bucuria negrăită care izvoreşte din iubirea fără margini a lui Hristos.

In această stare sufletul este aşa de înălţat, încât nu poftele şi patima sânt energia lui, ci bucuria născută din iubire.

Această experienţă, de înaltă valoare spirituală, nu poate să ţi-o îngăduiască, cu blândeţe şi dragoste, decât numai biserica.

Din ea nasc caracterele religioase morale, — personalităţile încreştinate — singurele capabile a ne oprì precipitarea dezastroasă a evenimentelor actuale, de a stabilì un echilibru al valorilor sociale, şi de a armoniza realităţile vieţii, statornicindu-se odată în lume adevărul, dreptatea, iubirea, pacea, binele şi fericirea.

Să nu se uite însă, că aceste temeiuri, ale desăvârşirii şi mântuirii vieţii, sânt bunuri intrinseci ale bisericii, dar, care pot fi în acelaş timp şi sub aceeaş curăţenie şi ale lumii. Dar pentru aceasta se cere o intensă colaborare cu ea. Nu însă, în afară de ea, ci în biserică.

Pr. *C. Zoican.*

FOIŞOARA

Despre muncă

Câteva cuvinte rostite la sfinţirea furnalului dela Uzinele metalurgice din Hunedoara

De Pr. **Nicolae Suciu,**
capelan prot.

Fraţilor, — Zidit după chipul şi asemănarea Celui veşnic, minune a făpturilor vieţuitoare, gând şi putere nesecată, voinţă cufundată în mreaja legilor de fier ale firii, omul are menirea să stăpânească pământul muncind.

Nu ne putem da seamă cum l-ar fi stăpânit, dacă rămânea în starea de graţie în care a fost zidit. De sigur, cu mai multă uşurinţă, cu mai puţine sudori de sânge.

Dar, după cădere, omului i s'a spus: *In sudoarea frunţii tale îţi vei câştiga pânea.*

In urma acestei legi, ne frământăm creerul, ne încordăm muşchii, ne deprindem cu oboselile, cu asprimile sorţii, cu lupta împotriva piedecilor, ne familiarizăm voinţa cu lucrurile ce nu sânt pe placul nostru, ne temperăm patimile, cu un cuvânt ne disciplinăm toată fiinţa.

Eată înalta preocupare a or cui îşi înţelege rostul de om.

Munca este marea colaboratoare în care, dela lucrurile manuale începătoare şi până la operele intelectuale cele mai înalte, totul se'mpreună într'o singură ţintă: a rostului nostru pământesc.

«Cu sudoarea frunţii tale îţi vei câştiga pânea», prin aceste cuvinte munca a fost binecuvântată de Dumnezeu.

Omul nu se poate ascunde de sine însuşi, nu se poate oploşì, nici în peşteri, nici sub pământ, nici în văzduh, ci numai în muncă.

Ea, munca-ţi poate abate gândurile arse de para neputinţii de a înţelege tot.

In fiecare dimineaţă, focul se trezeşte, şi trezeşte lumea la lucru. Cazanele se încălzesc, coşurile fumegă, roţile şi curelele reîncep să se învârtă. Ţăranul se duce la câmp, lucrătorul la uzină, negustorul la prăvălie, funcţionarul la servrciu...

Or ce muncă, cu duhul sau cu trupul, e binecuvântată; din or care se înalţă un cântec care umple, când sufletul, când văzduhul. Nu există cântec mai pătrunzător, decât cântecul muncii. Apele cântă în forţele ce le mână; codrii cântă când se războiesc cu viforul; dacă am avea auzul mai pe sus de fire, am auzì, de sigur, şì cântecul sevei sub coajă în munca ei neadormită, şi a sângelui din noi în alergarea lui fără odihnă.

Munca cinstită înalţă conştiinţa, dă naştere energiei, inviorează intelectul şi fizicul; cea lipsită de conştiinţă, corupe tot ce-i iese în cale, distruge societate şi ţară.

Nouăzeci la sută din vitiile, din mizeriile lumii, îşi au obârşia în nelucrare, în greşita interpretare a rostului nostru pământesc.

Fără de muncă, stăpâniţi de gândul pricopselei grabnice, binele omenirii nu poate să propăşească; dovada cea mai vie ni-o ofere starea de după războiu, când toţi, cu mici excepţii, năzuesc la bogăţie fără osteneală.

Să fim dar conştienţi de rostul nostru pământesc, îndeplinin-du-ne datoria corect şi în voie bună.

Să rugăm pe bunul Dumnezeu, să unească şi întărească braţele de muncă ale acelora cari vor muncì la acest furnal, pentru ca să poată începe cu forţe nouă şi cu avânt tot mai puternic lucrul care de câteva zile s'a întrerupt.

Nădejdea, credinţa şi dragostea să ne întărească în munca noastră. Dacă astăzi e mai greu, cu răbdare să aşteptăm ziua de mâne, când gândul nostru, de obştească îmbunătăţire, se va împlinì.

Aşa să fie!

Stupăriile la mănăstiri

Dela un preot, care dorește să rămâie anonim, primim următoarele:

Domnule redactor, — Având o afacere privată, am călătorit la Sibiu în 11 a lunii curente. Cu această ocazie doream să văd și sanatorul și schitul dela Păltiniș. Astfel, a doua zi am mers la fața locului.

După impresiile ce mi-a făcut situația locului, cu fânațele imense, cu floră bogată, cu schitul care în viitor ar putea deveni mănăstire cu mulți călugări ca tot atâți muncitori, — aflu că acì ar fi foarte potrivit teren pentru o mare *stupărie* modernă.

Mi s'ar putea reflecta că înființarea unei stupării e prea costisitoare.

La aceasta răspund, că un apicultor rutinat ar pune lucrurile la cale cu spese mici; și anume, ar începe cu un număr de 25 stupi, pe cari în anul prim i-ar dubla la 50, în al doilea an la 100, în al treilea la 200, presupunând că ar fi toți trei anii buni. La caz contrar să calculăm, în loc de trei, cinci ani.

Confecționarea aparatelor moderne, Dadant Blatt ori Layens, ar costa fiecare câte 400—500 lei; dar și acì s'ar putea cruța prin aceea că s'ar instrua un călugăr tinăr ca el însuși să le confecționeze și atunci ar cădea și spesele confecționării. Ar mai fi de luat în socotință mașinăriile de făcut faguri artificiale, de stors miere, de stors ceară și alte mărunțișuri, care toate la olaltă ar costa 20—25 mii lei.

Incât am observat, aici fiind regiune de munte bună de stupărit, s'ar putea obține dela fiecare stup câte 10 până la 20 chilograme de miere disponibilă. Chilogramul calculat cu câte 50 lei, în anii cu bună roadă fiecare stup bun ar aduce venit de o mie lei.

In vechiul regat sânt regiuni pentru stupărit, unde să poate obține dela 20 până la 30 chilograme de fiecare stup. Mănăstirile aflătoare în astfel de regiuni s'ar putea bine îndeletnici cu stupăritul.

La Păltiniș ar fi nimerit să se înființeze o stupărie model, cu școală de stupărit pentru călugării dela toate mănăstirile din țară. Instructor ar fi un apicultor destoinic, de cari, har Domnului, avem în țară. In 4—5 ani ar funcționa acesta, dela care apoi și-ar însuși instrucția unul sau altul dintre călugării tineri, care apoi el însuși ar deveni instructor.

Multe mănăstiri, cu situații prielnice pentru stupărit, și-ar crea averi și ar înmulți bogăția națională.

Azi, când mai toate intreprinderile câștigă cu greu, productele stupăritului au totuș mari piațe de desfacere.

Mănăstirile cu stupini ar avea menirea să fabrice și lumini bune pentru biserici și să înlocuiască pe cele fumegătoare de astăzi.

Inceputul s'ar putea face așa că se cheamă unul dintre preoții din arhidieceză, sau un mirean, cel mai bun apicultor, la fața locului; după ce el și-ar da părerea, în conformitate cu înțelesul șirelor acestora, se statorește din teritorul aparținător sanatorului partea care e mai înclinată spre răsărit și mai scutită de vânturile dela apus și dela mează-noapte. Se angajează pe 3—4 ani un instructor, după care unul dintre călugări, instruindu-se ar deveni instructor, și s'ar putea perpetua astfel instruirea din generație în generație.

Aceste șire, formând scheletul ideii, mă rog a le aduce la cunoștința I. P. S. Sale, Mitropolitului nostru Nicolae.

Nu ambiția m'a îndemnat să scriu, ci fața locului, cu însușiri atât de prielnice pentru stupărit.

Bătrânul apicultor.

*

Nota Red. *Am vrea să știm dacă în munte, la 1400 m. altitudine, mai poate fi instalată între condițiuni prielnice o stupărie?*

Ortodocșii și anglicanii. Comisia mixtă a teologilor ortodocși și anglicani se va întruni în Palatul Lambeth la 15 Octomvrie a. c. Din partea ortodocșilor participă: I. P. S. Germanos, reprezentantul patriarhiei de Constantinopol, ca președinte al comisiunei ortodoxe, cu membrii: I. P. S. Nectarie-Bucovina, Irineu-Sârbia, Timotei-Iordan, Lecutios-Paphos, Nicolae-Egipt, Teodosie-Antiohia, Policarp-Grecia.

Comisia anglicană se compune din arhiepiscopul Gregg din Dublin, episcopul Gibraltarului, episc. Gray, și Dr. Usher-America, prof. Goudge-Oxford, canonicul Douglas și Grensted din Anglia.

Comisia anglicană s'a întrunit cu vechii catolici la începutul lui Iulie în Bonn.

Propaganda revizionistă și clerul catolic

De ziua sfântului Ștefan al maghiarilor, se fac mari pregătiri de sărbătorire iredentistă și revizionistă în Ungaria. Clerul catolic ține să-și ia și de astădată partea covârșitoare în aceste manifestații.

Cu toate că în anul de acum domnește o mare criză economică financiară, serbările vor fi la fel de fastuoase ca în anul trecut.

In special a început mari pregătiri *asociația catolică ungară*, care a pregătit vehicule, steaguri și alte diferite împodobiri. Din inițiativa asociației menționate, și cu ajutorul altor societăți, s'a format un comitet central pentru organizarea serbărilor.

Comitetul central a publicat un program-manifest în care se spune că ideia «Sf. Ștefan» cere ca întreaga Ungarie de după pacea dela Trianon să se unească în vederea viitorului mare imperiu ungar. Ideia «Sf. Ștefan» se întinde asupra întregului bazin al Carpaților și vorbește popoarelor de acì ca să nu-și distrugă forțele lor în lupte politice și economice, ci să păstreze aceste forțe pentru mai târziu.

Programul spune mai departe că la serbările «Sf. Ștefan» vor sosì și unguri *din regiunile deslipite* spre a se încălzì la focul comun, care să le întărească idealul și să le oțelească puterea. Ungaria «Sf. Ștefan» a fost un adăpost al națiunilor vecine care au fugit încoace și au găsit o patrie comună. Astăzi însă Ungaria «Sfântului Ștefan» este împărțită și moștenirea fărămițită. «Ungaria a pierdut două treimi din teritorul ei și abia în prezent conștiința lumii se deșteaptă spre a repara greșelile (?). Este necesar a se unì, căci numai astfel se va atrage atenția lumii asupra ungurilor, și cu atât mai mult se poate spera într'o îndreptare.»

Iluzii...

Congresul vechilor catolici. Vechii catolici se întrunesc în congres la 9 Septemvrie a. c. în Viena. Participă ca oaspeți și reprezentanții bisericilor naționale ortodoxe și anglicani. Se speră că din acest prilej vechii catolici vor hotărî unirea cu anglicanii și în consecință admiterea comunicației *in sacris*.

Dela sate

Misiuni pentru popor

In zilele de 29 și 30 August 1931, Sâmbătă și Duminecă, se țin misiunile pentru popor în comuna *Ohaba* din protopopiatul Sebeșului.

In preziua de Vineri se slujește vecernie cu predică, urmată de spovedania credincioșilor. Sâmbătă și Duminecă se celebrează servicii divine, cu predici ocazionale și conferențe lămuritoare, rostite din partea Părintelui adm. prot. Vasile Oană și a preoțimii din protopopiat. Programul misiunilor mai conține: procesiune, meditație, împărtășania cu sf. cuminecătură, ear în seara de Sâmbătă un festival religios dat de cercul Sf. Gheorghe din Ohaba.

Șeful tractului Sebeș adresează, la acest prilej, credincioșilor din împrejurimea comunei Ohaba un călduros îndemn, chemându-i să asiste la sfintele misiuni. Indemnul este următorul:

Creștine, — Uită pământul pentru câteva clipe și privește cerul.

Vino și tu la misiunile sfinte, ce se vor ține în zilele de 29 și 30 August 1931 în comuna Ohaba.

Vino și te roagă, căci rugăciunea este scara, care leagă pământul cu cerul.

Sfintele slujbe, procesiunile, spovedaniile, împărtășania cu sf. cuminecătură, predicile și conferențele, îți vor întări credința, îți vor deschide ochii sufletului tău, ca să pricepi, că un singur lucru nu-l poți cumpăra cu bani: sufletul tău.

«Ce va folosì omului de ar dobândì lumea toată, și-și va pierde sufletul său», (Marcu 8, 36).

Vino, creștine, și ascultă adevărurile eterne.

Izvor de lumină vor vedea ochii tăi.

Pacea va umplea sufletul tău.

Ușile pocăinței ți se vor deschide.

Vino, suflet trudit, și ia darul lui Dumnezeu, pentru ca să-ți întărești credința, căci:

Unde este credință, acolo este iubire;

Unde este iubire, acolo este pace;

Spiritism

Este o expresiune mai nouă a credinței înrădăcinate mai ales la cei inculți, care socotesc cu putință un contact cu sufletele celor morți, pe calea invocării și a mijloacelor de farmec.

Urme de spiritism avem de altfel în evul vechi al păgânilor și jidovilor.

La invocările spiritelor joacă deosebit rol amăgirea proprie și amăgirea altora.

Spiritismul pornește din America de nord, unde familia de origine germană a lui Fox a inventat jocul mesei și ciocănitura spiritelor, și le-a prezentat ca izvorul manifestațiilor ființelor spirituale. Contra protestului științei adevărate, spiritismul s'a răspândit mult în țara aceasta. La 1852 erau în Philadelphia 300 de cercuri spiritiste; în 1853 Statele unite au numărat 30,000 de medii. A rezultat și o bogată literatură, ear universitatea din Philadelphia voià să-i ridice și catedră...

In curând se înființează societăți spiritiste în Franța, Anglia, Germania; în patria noastră deasemenea s'a ivit ciocănitura și jocul mesei.

Spiritismul pleacă din concepția că spiritele sânt ființe independente, care după moartea corpului își continuă existența. Aceste spirite sânt permanent în preajma noastră și ne ispitesc. In cursul vieții lor sânt legate de corp prin o substanță eterică, numită perisprit. Această substanță se găsește la unii în belșug. Prin mijlocirea acestor *medii* se prezintă spiritele, care sânt vizibile, posibile de fotografat, sânt auzibile, ciocănesc sau conduc mâna mediului și scriu...

La această punere în acțiune a spiritelor intervenind mistificația în mare grad, numeroși spiritiști au fost demascați, deținuți și osândiți pentru înșelăciune. —

Cu spiritismul stă în legătură *ipnotismul*, care se ocupă cu fenomenele somnului artificial provocat prin contemplarea prelungită a unui obiect. Ipnoza este starea organică a sistemului nervos, care se manifestă între trezire și somn, întrucât posedă câte o notă și din una, și din alta stare, fără să fie identică cu acestea. Fenomenele ipnozei își află explicația în sugestibilitate, în putința de-a se înrâurì.

Sânt și cazuri de autosugestiune. B. o. omul gângav, dacă se află în mediu intim, vorbește fără defect; înaintea străinilor sau la ideea, că e observat, începe să gângăvească. Acì individul își sugerează gângăvirea.

Fiecare om este sugestibil în grad mai mic, mai mare, și în stare trează; ipnoza servește ca să gradăm prin ea sugestibilitatea.

Deosebim două feluri de sugestie: trează și ipnotică. Sugestiunea ipnotică are două faze: sugestiune intraipnotică, când influența sugestiei date se manifestă subt durata ipnozei, și sugestiune postipnotică, când fapta corespunzătoare sugestiunii se îndeplinește după deșteptarea din ipnoză.

Cel mai vechi mod al ipnotizării consistă în aceea, că omul își fixează ochii la un punct. Preoții persiani și în prezent fakirii cad în ipnoză, așa că-și înhoalbă ochii asupra nasului lor.

Cel ipnotizat nu poate să-și deschidă ochii, corpul întreg îl cuprinde o amorțire și moleșire.

In clipa adormirii încetează contactul cu lumea externă, dar rămâne asociația de idei; pe când în ipnoză rămâne senzibilitatea, observarea, dar piere asociația. Rezultatul acestor doi factori este starea trează. Pr. *T.*

Polemica presei de partid

Spiritul de partid al timpului nostru este viitorul urmaș al spiritului închizitorial de odinioară. Oameni, cu libertate în cugetare, se bucură când citesc o polemică pozitivă, urmăresc de-o potrivă argumentele pro și contra, extrag din ele învățătura, că fiecare lucru are mai multe părți, după cum este privit din punctul său de vedere de către observator, că nu sânt adevăruri absolute și că «bineînțelesul» e aparent, că dintre ambele opinii numai una este cea exactă, iar cealaltă este falșă, nu este

Unde este pace, acolo este Hristos de faţă ;

Unde este Hristos de faţă, acolo este binecuvântare.

Vino la. El !

Membri ai clerului ortodox apusean desfăşură multă activitate împotriva regimului actual spaniol. De aceea guvernul dela Madrid a remis nunţiului papal o notă de protestare împotriva acestei activităţi şi a suspendat toate ziarele catolice din ţară.

Asociaţia studenţilor fii de preoţi ortodocşi dela universitatea din capitală

Concepută în entuziasmul tenace al unor tineri studenţi, în dorinţa unei vieţi mai bune sub raportul spiritual şi material, această asociaţie ia fiinţă în Ianuar al anului trecut.

Cum era firesc dealtfel, lumea fiind plictisită de nenumăratele asociaţii ce apar zi de zi, a fost întâmpinată cu neîncredere şi dela început silită să-şi tragă primele brazde prin modestele-i posibilităţi, ajutoare fiindu-i refuzate în această perioadă a copilăriei ei. Porniţi la drum sub înţeleapta priveghere a doi P. C. preoţi, profesori de teologie şi afiliaţi «Asociaţiei doamnelor preotese», tinerii societari au isbutit în curând să se impună în lumea studenţească şi să atragă luarea aminte a celor ce sânt în măsură să le aprecieze străduinţele desvoltate în timpul liber relativ insuficient, pe care obligaţiunile anului academic îl lasă ocupaţiunilor în afară de şcoală. Fie-ne iertat să spunem aci, că mulţi din cei cărora li s'a cerut sprijinul, au îndrumat «la carte» pe mesagerii asociaţiei. Erà absolut inutilă această îngrijorare pentru felul cum înţeleg studenţii să şi facă datoria, ştiut fiind că asociaţii de felul acesta iau fiinţă şi durează din şi prin străduinţele imediate ale celor mai meritosi şi muncitori studenţi.

Dar ce vreau fiii de preoţi constituiţi în asociaţie? Trebue reţinut un amănunt: majoritatea membrilor activi sânt studenţi în teologie. Pe steagul lor sânt scrise cele două mari griji, a sufletului şi a mijloacelor de trai. Şi-au pus ca prim scop adâncirea vieţii spirituale personale a membrilor lor, pentru a exemplifica, prin viaţa lor în mediul studenţesc, frumuseţea idealului creştin. Ear pentru uşurarea traiului membrilor asociaţiei, încă la câteva luni după înfiinţare s'a pornit la realizarea celuilalt scop, material: înfiinţarea unui cămin studenţesc, care să fie instituţie de educaţie creştină, adăpost sigur pentru tinerii fii de preoţi cari se vreau scutiţi de intemperiile mediului păgubitor de suflet al capitalei. Pentru aceasta au lansat carnete-cărămizi care li-au adus un neînsemnat ajutor. Totuşi, cu începutul anului şcolar trecut, a luat fiinţă căminul studentelor fiice de preoţi, pentru care am semnalat ecouri favorabile în presa de peste munţi, dat fiind că conducerea efectivă o au chiar doamnele preotese din Bucureşti.

Ear cât priveşte scopul iniţial al asociaţiei, fără gândul de a face paradă de lăudabila-i activitate, mă mulţumesc să spun că în cursul anului şcolar trecut s'au organizat mai multe misiuni religioase, şezători cu predici şi cântări, îndeosebi la periferia capitalei, la ateneele muncitoreşti dela marile fabrici. Pretutindeni, pe unde au dus cuvânt de mângâiere şi învăţătură, fără gândul de a realizà câştiguri băneşti, studenţii misionari au învăţat multe pentru ei, au făcut şcoala creştinizmului viu. Au învăţat îndeosebi că un preot, care se identifică întru totul cu înalta lui chemare, poate face minuni acolo unde în vremurile tulburi de după războiu urlau gloatele de muncitori, înveninate de flamura roşie. E cazul unor admirabili păstori de suflete întâlniţi în cartierele mărginaşe ale capitalei.

Incurajările venite dela personalităţi distinse din biserica noastră, cari au ţinut să sublinieze zelul lor, au spus că începutul spinos a trecut lăsând loc unei mai mari, dar totuşi modeste încrederi, în puterile lor. Acum lucrează pentru înfiinţarea căminului care urmează să polarizeze toate energiile din mijlocul lor, pentru gânduri frumoase şi o mai mănoasă activitate în secerişul bogat al zilelor noastre.

In acest scop s'au trimis adrese fiecăruia din Inalţii Ierarhi cerându-le părintescul sprijin. Până acum s'au primit ajutoare însemnate care vor permite un modest început pentru anul şcolar viitor.

Planul în proiect e captivant. Sperăm că realizarea lui nu va aduce deziluzii.

E adevărat că studenţii mitropoliei noastre, care-şi fac studiile teologice la universitatea din capitală cu binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae, sânt adăpostiţi în internatul teologic dela Radu-Vodă, care ofere mediul ideal de viaţă creştinească în mijlocul acelui furnicar de oameni, dar proiectatul cămin ar urma să strângă rândurile marelui număr de studenţi fii de preoţi dela toate facultăţile.

Grigorie T. Marcu,
student în teologie.

INFORMAŢIUNI

A. S. R. Principele Nicolae, comandant al aviaţiei române, a plecat ca pilot într'o lungă excursiune, de 3500 km, dând pildă frumoasă de curaj şi datorie.

Inmormântarea patriarhului Damianos al Ierusalimului, încetat din viaţă în vârstă de 83 de ani, s'a făcut Sâmbăta trecută. Corpul patriarhului, îmbrăcat în odăjdii, a fost aşezat pe tronul patriarhal şi transportat dela biserica Sfântului Mormânt la cimitirul din Sion, unde a fost îngropat în aceeaş poziţie. — Urmaşul patriarhului Damianos se crede că va fi patriarhul Meletios al Alexandriei, fost patriarh al Constantinopolului.

† **Pr. Simeon Suciu,** parohul ortodox român al Petrilei-Lunca din sus, protopopiatul Jiului, a răposat în Domnul după scurte suferinţe în 18 August 1931, în anul al 56 al fericitei sale căsătorii şi al cinstitei preoţii, ear al vieţii al 78-lea. Rămăşiţele lui pământeşti s'au aşezat spre veşnică odihnă în 21 August, din casele proprii şi apoi din sfânta biserică a Petrilei-Poieni, deplâns de soţie, copii, nepoţi, alte rudenii, şi de credincioşii parohiei sale. Odihnească în pace!

Biletele de 100 lei, de culoare albastră, violetă şi cărămizie, se retrag din circulaţie în intervalul până la 1 Octomvrie 1931.

Dela fraţii înstrăinaţi. Puţini dintre intelectualii noştri ştiu, că fraţii din Iugoslavia au un ziar, care apare săptămânal în oraşul Vârşeţ. «Nădejdea» este unicul organ de propagandă românească în Banatul înstrăinat. Intelectualii de acolo fac mari sforţări ca acest ziar să-şi continue apariţia. Comitetul de redacţie, în numărul 31 din 7 August, face apel către toţi abonaţii şi bunii români, rugând toate ziarele din cuprinsul ţării să facă şi ele apel la cetitorii lor să-şi trimită obolul pentru asigurarea apariţiei ziarului «Nădejdea». Abonamente şi scrisori la adresa: «Nădejdea», Vrsac, Sterija 37, Iugoslavia.

Aviz. «*La Şcoala Normală Ort. »Andrei Şaguna» din Sibiu* e vacantă *catedra de limba franceză.* Doritorii de a ocupa această catedră vor adresa cereri, cu acte, Consiliului Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu în Sibiu.»

ŞTIRI LOCALE

Direcţiunea şcoalei de ucenici industriali de stat, curs inferior Sibiu, strada Avram Iancu 13, aduce la cunoştinţă că înscrierile la această şcoală se fac în zilele de 25—31 August ora 6—8 d. m. Taxa şcolară este Lei 350, achitată în întregime cu ocazia înscrierii. Inscrierea este obligatorie pentru ucenicii cari nu sânt încă eliberaţi. Examenele de corigenţă la 1 ori 2 materii se fac în zilele de 1 şi 2 Septemvrie ora 6 d. m. In 3 Septemvrie încep cursurile. In această zi, la ora 4, toţi elevii să se prezinte la şcoală pentru a primi cărţile şcolare şi a fi repartizaţi în clase.

Aviz şcolar. Din partea direcţiunii şcoalei primare urbane de stat Nr. 1 băeti, din Sibiu (strada Avram Iancu 13) se aduce la cunoştinţă că înscrierile se fac începând dela 25 până 31 August a. c. zilnic dela ora 8—11 a. m. şi 3—5 p. m. în cancelaria direcţiunii. La înscriere elevii vor fi însoţiţi de părinţii lor şi vor prezenta: Extras de naştere, Certificat despre absolvirea clasei precedente, Buletin de vaccinare. Prelegerile încep regulat în 1 Septemvrie ora 7 a. m.

Aviz. Şcoala de copii mici Nr. 1 a statului începe înscrierile în August 28—31 zilnic în localul nou din strada Armbruster, intrarea în şcoală prin strada Gheorghe Lazăr Nr. 12.

---

altceva decât un prejudiţiu filistean. Aşa precum odinioară, în îngustimea sa cerebrală, filisteanul religios nu îngăduia nici o îndepărtare dela formulele sale teologice, tot astfel este azi filisteanul politic, omul de partid, care este adept fanatic al mărunţişurilor formulelor sale politice. Are puterea necesară, — îţi dă pur şi simplu în cap, sau te închide, dacă ai îndrăznit să exprimi vederi eretice; nu are însă «puterea» necesară în mână, atunci te înjură şi te terorizează cu «arme spirituale». A înjura, a batjocori, a specula teama adversarului faţă de «gura lumii», este anume ceeace oamenii de partid numesc cu o grozavă *afişare* «lupta cu arme spirituale». Ei obişnuesc acest fel de a lupta şi îl cred onorabil, atâta timp cât sânt o biată opoziţie debilă. Devenind însă puternici şi ajungând un partid puternic, cu influenţă, atunci armele lor spirituale se schimbă în samavolnicie şi aroganţă, în a stâlci or ce tendinţă de liberă gândire.

Ingust este desigur pretutindeni spiritul de partid, asta zace în însăşi existenţa lui, dar încătuşat într'atâtea slugărnicie ca la noi în România, nu cred să mai fie în vr'o ţară. Aceasta este desigur în strânsă legătură cu decadenţa vieţii noastre politice. Din care cauză s'au îndepărtat scârbite, de pe arena politică, aproape toate caracterele intelectuale. Dar, trebuie să clarificăm: că la decăderea partidelor a contribuit într'o măsură considerabilă chiar publicistica de partid.

Prima cerinţă a metodei fundamentale, după care îşi aranjază presa de partid problema, este: Nici odată să nu li se împărtăşească cititorilor părerea adversarului. Părerile adversarilor nu sânt citate, ci numai «glossate». Aceasta înseamnă că părerile sânt astfel *ciuntit* redate, încât să se evidenţieze conţinutul lor într'o formă de batjocură. Rândurile rupte şi diformate din textul adversarului sânt încleştate în linii de citate şi comentate apoi cu sublinieri spre hazul cititorilor neştiutori şi nebănuitori.

A doua regulă de luptă, în polemica presei de partid, este: Pentru a răpune o părere contrară, trebuie lovită *persoana* care a expus-o. Adversarul trebuie rănit în onoarea lui, în vederile lui profesionale, în situaţia lui socială, chiar asta mai cu seamă! Aceasta va trebui să-l intimideze, să-l facă mic, să-l silească să păşească încet şi să-i răpească or ce îndrăzneală de afişare a părerilor sale proprii: presa de partid este o putere, de care să te fereşti şi să te răsgândeşti bine când te legi de ea, căci vei fi pedepsit cu ţintuirea la stâlpul infamiei. Şi aşa polemica de presă nu dă lupta în domeniul ideilor, ci *contra persoanei.* Argumentele cele mai bune sânt acelea, care împroaşcă singure cu noroi în persoana adversarului.

Acestea sânt metodele încercate ale jurnalisticei de partid.

In ce mă priveşte, nu sânt nici apolitic şi nici «contrar de moarte» al partidelor. Dar îmi este cu totul străină acea artă politică, ce înalţă ditirambe unei morale puse la dispoziţia exclusivă a partizanilor săi. Dispreţuiesc siluirile şi slugărniciile de partid. Şi îmi este milă de oamenii cari pot fi corupţi prin aceste siluiri şi slugărnicii.

Şi de aceea voi spune mereu:

Feriţi-vă şi nu vă lăsaţi înhăitaţi în turma acelor partide, unde nu mai sânt oameni, nici cetăţeni, ci numai păstori de partid şi numai o turmă de partid.

Cor.

Congres. In anul acesta Federaţia asociaţiilor creştine studenţeşti din România a hotărât să ţină al 11-lea congres naţional la Braşov. Congresul federaţiei studenţilor creştini începe în 28 August şi ţine până în 4 Septemvrie. Desbaterile vor fi prezidate de arhimandritul Tit Simedrea Târgovişteanu.

La congres vor participa studenţi dela diverse facultăţi din ţară grupaţi în diferite asociaţii, cari în anul 1923 s'au concentrat în federaţia asociaţiilor creştine studenţeşti din România.

Se vor lua în discuţie diferite teze şi probleme cu caracter studenţesc. Pentru susţinerea acestor vor lua cuvântul dnii Nichifor Crainic, Nae Ionescu, Gala Galaction etc.

Nr. 6171/1931. (72) 3—3

Şcoala de cântăreţi

absolvenţii ei şi condiţiile de primire pentru anul şcolar 1931/32

Adunarea eparhială de astă primăvară, ascultând rapoartele Preaven. Consiliu arhiepiscopesc în chestia şcoalei de cântăreţi din Sibiu, care fiinţează de patru ani, a hotărât ca această instituţie să fie continuată şi desvoltată spre a pregăti corpul ales de cântăreţi bisericeşti de care are lipsă biserica noastră.

Când există şcoala noastră confesională, ea avea învăţători cari nu se îngrijeau numai să dea copiilor cunoştinţele necesare din sfânta Scriptură, să-i înveţe rugăciuni şi să le dea cunoştinţele religioase ale legii noastre strămoşeşti, ci conduceau şi strana în biserică la slujbele dumnezeeşti. De când nu mai fiinţează şcolile confesionale şi învăţători-cantori, în multe parohii nu mai avem nici cantori, cari să atragă la biserică mulţimea închinătorilor prin frumseţea cântărilor sfinte. A fost de lipsă deci să înfiinţăm şcoala de cântăreţi, ca tinerii evlavioşi şi cu voce bună să înveţe rânduelile sfintelor slujbe şi prin pregătire corespunzătoare să poată sămăna în sufletele închinătorilor comorile simţirilor şi cugetelor cucernice din cărţile bisericeşti.

Şcoala de cântăreţi din Sibiu, cu un curs de doi ani pregăteşte şi conducători de cor şi-i înzestrează şi cu alte multe cunoştinţe religioase şi naţionale, ca să poată deveni fruntaşii comunelor noastre.

Avem de gând să introducem la şcoala de cântăreţi şi cursuri de învăţătură pentru albinărit, pomărit şi o ramură de meserie care poate deveni o ocupaţie laterală profitabilă.

Şcoala de cântăreţi se recomandă atenţiei fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră de viaţă nu numai frumoasă, ci şi rentabilă.

Absolvenţii şcoalei de cântăreţi beneficiază la armată de termen redus, iar întru cât vor permite împrejurările financiare ale ţării, vor fi trecuţi în buget cu salar dela stat în rând cu cântăreţii bisericeşti din vechiul regat.

Şi până atunci dispunem ca parohiile cari angajează absolvenţi ai şcoalei de cântăreţi din Sibiu să le asigure din cassieria parohială salar lunar minimal de 500 lei pe lângă uzufructul sesiunei cantorale, obţinut din reforma agrară.

Cântăreţii cu diplomă din parohiile cari au cântăreţi bătrâni vor fi angajaţi imediat ca auxiliari pe lângă vechii cântăreţi, având consiliul parohial obligaţia a le asigura remuneraţie corespunzătoare şi parte la uzufructul sesiei cantorale.

La bisericile, unde postul de cântăreţ devine vacant, dacă între concurenţii la acel post vacant, se va găsi un absolvent al şcoalei de cântăreţi, *acesta va fi angajat, cu preferinţă necondiţionată* faţă de alţi concurenţi fără de şcoala de cântăreţi. Aceştia nu vor putea fi instituiţi în nici un caz, când vor fi candidaţi cu şcoala de cântăreţi.

Se interzice oficiilor protopopeşti a mai elibera diplome de cântăreţi, iar diplome valabile sânt în viitor numai cele eliberate de şcoala de cântăreţi şi aprobate de chiriarh.

In ce priveşte condiţiile de primire în această şcoală pentru anul şcolar 1931/32, se face cunoscut că:

Ceice doresc să fie primiţi la această şcoală, vor avea să-şi înainteze până la 15 Septemvrie cererile lor Direcţiunii şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Carte de botez şi certificat de naştere.

2. Certificat şcolar (Cel puţin 4 clase primare).

3. Certificat de moralitate şi recomandare dela parohul local.

4. Certificat medical, dovedind că nu sufere petentele de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

Examenele de primire se ţin în 28 şi 29 Septemvrie. Pot fi primiţi români ortodocşi de 18 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 25 ani, cari au absolvat şcoala primară şi au prestat examenul de primire.

Elevii primiţi vor fi obligaţi să aducă cu sine: două rânduri de schimburi şi haine de pat: saltea sau străjac, ţol, perină şi cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură, şi ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor plăti următoarele taxe:

La primire din taxa de înscriere de Lei 10.000 anual, rata primă cu Lei 4000, rata II. Lei 3000 la Crăciun, ear rata din urmă de Lei 3000 la Paşti.

Cursurile se vor începe la 1 Octomvrie a. c.

Cursul durează 2 ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea cursului şi după examene se eliberează diplomă de cantor.

Cererile intrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 11 Iulie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 470/1931. (74) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a din **Grohot**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

Spitalul de boale mintale Sibiu.

Nr. 1535/1931 (32) 1—1

AVIZ

La spitalul de boli mintale să angajază *un măestru croitor* cu ziua de 1 Septemvrie 1931.

De prezent va fi retribuit cu salar de Lei 250 salar de bază lunar, una porţie vipt clasa II, locuinţă, încălzit şi luminat în natură.

Cererile se vor înainta până la 1 Septemvrie a. c. direcţiunii spitalului.

Concurenţii necăsătoriţi şi căsătoriţi fără copii, vor fi preferaţi.

Sibiu, la 21 August 1931.

Medic primar director şi inspector general sanitar:
Dr. Preda

Administrator:
V. Moşoiu.

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

■

(26) 4—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

★

Ştofe şi brâne în depozit perm.

Nr. 414/1941. (34) 1—3

Concurs

Pentru anul şcolar 1931/1932 se vor conferi de către protopopiatul **Sebeşului** următoarele burse:

1. Din fondul protopopesc 2 burse de câte 2000 Lei pentru studenţi dela şcoale secundare, comerciale, normale şi academia teologică.

2. Din fondul «Ioan şi Florica Oncescu» 2 burse de câte 2000 Lei pentru studenţi de liceu.

Bursele se pot conferi numai studenţilor de pe teritorul protopopiatului Sebeş, şi la cele dela pct. 2 au întâietate studenţii din parohia Răhău.

Cei în drept să-şi înainteze cererile însoţite de certificat de botez, certificat şcolar şi certificat despre starea materială a părinţilor, Oficiului protopopesc al Sebeşului, până la 30 Septemvrie 1931.

Oficiile parohiale din protopopiatul Sebeş sânt rugate a atrage atenţiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeş-Alba, 19 August 1931.

Oficiul protopopesc:
Vasile Oană
adm prot.

---

(35) 1—1

Concurs

Comitetul şcolar al liceului ortodox român «Avram Iancu» din Brad publică concurs cu termin de 10 zile dela publicare pentru ocuparea unui post de *pedagog* la internatul liceului.

Retribuţia 2114 lei lunar, cost şi cvartir la internat.

Sânt preferiţi absolvenţii facultăţii de litere cu specialitatea limbile moderne.

Cererile se adresează direcţiunei. Postul se ocupă la 1 Septemvrie.

Dr. Radu, director.

Nr. 147—1931. (33) 1—1

Publicaţiune

Consiliul parohial ortodox român Râşnov, judeţul Braşov, dă în intreprindere facerea faţadei cimitirului ortodox, din grilaj de sârmă cu postament de ciment.

Reflectanţii îşi vor înainta ofertele până la *5 Septemvrie 1931* oficiului parohial, unde se pot vedea zilnic condiţiile de licitaţie şi devizul.

Răşnov în 20 August 1931.

Consiliul parohial

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Nr. 462/1931 (61) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei I, de cl. I-a din Ţebea, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obişnuită.

3. Sesiune parohială 3 jugăre.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare se vor înainta până la terminul fixat Oficiului protopopesc ort. rom. al Zarandului în Brad.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

ANUNŢ!

Direcţiunea şcoalei profesionale de fete de stat gr. I din Dumbrăveni, Târnava mică, anunţă că înscrierile încep la 1 August a. c. Taxa înscrierii 1000 lei; pentru întreţinerea în internat: solvente 12.000 lei, semi-solvente 7500 lei anual. Se primesc absolvente a 4 clase primare în clasa I., eleve din cursul secundar până în clasa III, ear din cursul profesional ori în ce clasă. *Direcţiunea.* (30) 2—3

Nr. 336/1931. (73) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Chitid,** protopopiatul Haţegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile împreunate cu acest post sânt:

1) Intregirea dotaţiunei dela Stat conform coalei B.

2) Sesiune parohială veche: 7 jug. 74 □ arător şi fânaţ;

3) 2 jug. 960 □ pădure;

4) 8 jug. fânaţ prin reforma agrară;

5) Câte o măsură (à 40 litri) cucuruz nesfârmat dela fiecare familie;

6) Câte o zi de lucru de fiecare casă;

7) Stola obişnuită în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Haţeg în termenul indicat, iar candidaţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare, pentru-ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, 4 August 1931.

Oficiul protopopesc ortodox din Haţeg în înţelegere cu oficiul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXIX Sibiu, 5 Septemvrie 1931 Nr. 62—63

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Statul și Biserica Ortodoxă

I. Considerațiuni generale

Doctrina politică a Statului românesc față de Biserica ortodoxă s'a inspirat, în tot cursul evoluției noastre istorice, din conștiința nevoii de *unitate* a celor două instituțiuni naționale.

Această formă, a raporturilor dintre Biserică și Stat, era cu atât mai firească, cu cât ea nu răsărise într'un moment dat din anumite teorii filozofice, ci se înfățișa, ca o condiție normală determinată de însuș instinctul de conservare și desvoltare sănătoasă a neamului românesc. Mergând până la geneza acestor raporturi, vom sublinia faptul sigur, că din cuprinsul primitiv al Bisericei a răsărit și organizarea vieții noastre de Stat, cum de altfel putem constata acest adevăr în desvoltarea tuturor popoarelor, cu o istorie similară celei românești. Creștinismul nostru precedase cu secole furtunoase cele dintâi formațiuni politice românești și de aceea *Eminescu*, cu intuiția lui genială, nu articulà decât o realitate, când spunea despre Biserica ortodoxă, că este «*mama neamului românesc*».

Generatoare de Stat, Biserica se va confunda cu el, înfățișând în toate împrejurările o desăvârșită unitate de simțire și de acțiune, menită să lege, în chip indisolubil, cele două așezăminte de viață națională.

Chiar în epocile, cari au dus la fragmentarea pământului românesc sub diferite stăpâniri străine, legăturile cu Domniile naționale n'au putut fi suprimate, ci ele s'au menținut statornic prin ctitorii și danii voevodale generoase, printr'o dependență canonică de veacuri și în sfârșit, când împrejurările politice nu mai îngăduiau, prin acel spirit de discretă, dar caldă ocrotire frățească, care a ținut vie conștiința unității dintre Statul liber și Biserica Românilor căzuți în robie.

Acest fapt istoric explică minunea, de a fi văzut provinciile subjugate, în ceasul marilor hotărâri, vibrând de aceeaș emoțiune sfântă, ce cutremură, împingând spre cea mai uriașă dintre jertfe, Țara visurilor de mântuire.

Cunoscând aceste relațiuni de adâncă și perfectă intimitate dintre Biserică și Stat, mărturisind fără rezerve, incomparabila lor rodnicie pentru existența politică și națională a neamului nostru, este logic să conchidem, că *menținerea* lor înseamnă nu numai respectarea unei tradiții scumpe, ci în acelaș timp, asigurarea celei mai solide temelii morale a *unității* noastre politice.

Din această conștiință luminată a izvorât hotărârea fericită, luată de reprezentanții politici ai națiunii, de a păstrà și în cuprinsul Țării întregite, legăturile de *tradițională alianță* dintre Biserică și Stat.

Grație însă nouilor condițiuni bisericești și politice, aceste legături au fost încadrate într'un *sistem juridic nou*, cuprinzând ameliorări esențiale, dar și scăderi neîndoelnice din punctul de vedere al Bisericei ortodoxe.

II. Noua concepție de Stat privitoare la Biserică

In urma restabilirii unității naționale, Statul românesc s'a văzut în fața unei Biserici ortodoxe cu patru organizațiuni diferite, reprezentând tot atâtea regimuri de drept, sub cari au trăit până la războiul de eliberare. Prin urmare, cea dintâi problemă ce se punea cu evidența necesității, era înlăturarea acestei îndoite diversități și încorporarea părților ortodoxe izolate, într'o singură Biserică, așezată pe temelia *unității* de concepție politică și de organizare canonică. Se părea la început, că amândouă condițiile vor fi realizate cu ușurință. Și totuș, dificultățile ce s'au ivit, au fost atât de grele și de numeroase, încât nu numai că ele au prelungit șase ani de zile sforțările pentru înfăptuirea acestei opere importante, dar ceeace este mai grav, ele au provocat chiar o *modificare* esențială, în concepția tradițională a Statului față de Biserica ortodoxă.

In litera și spiritul Constituției dela 66, care nu făcea decât să consacre o tradiție seculară, Biserica ortodoxă era *Biserica dominantă a Statului Român*. In sensul ei, religia ortodoxă era *religie de Stat*, ceeace însemna, că Statul românesc se proclamà, în mod constituțional, ca *Stat ortodox*. Era concepția imperială bizantină, care înțelegeà să clădească unitatea și tăria Statului, pe nebiruita putere sufletească a credinței și deci pe colaborarea intimă cu Biserica ortodoxă.

In Principatele românești însă, această concepție avea să fie cu atât mai triumfătoare, cu cât aici, în deosebire de Bizanț, Stat și Biserică erau creațiuni și forme de viață ale *aceluiaș* suflet național. Aveam deci o Biserică ortodoxă, nu numai de Stat, ci și națională, perfect capabilă să se identifice complet cu Statul în toate preocupările și aspirațiunile lui ideale. Acest fapt explică sistemul de *unitate juridică*, în care trăiau amândouă instituțiumile și care a mers în evoluția lui atât de departe, încât *Stat și ortodoxie* erau aproape noțiuni sinonime, transformate în realități politice inseparabile.

Se credea, că în noul Stat întregit vechea doctrină politică va rămânea neschimbată. In adevăr, Partidul Național-Liberal [P. N. L.] chemat să dea Țării noua ei așezare constituțională, s'a și simțit dator să mențină, în „Anteproectul său de Constituție" din 1921, concepția veche, declarând la art. 138, că «*Biserica creștină ortodoxă este Biserica dominantă a Statului român*». In expunerea de motive articolul era susținut cu următoarele argumente: „Biserica ortodoxă nu poate fi pe același picior de egalitate cu restul confesiunilor, deoarece ea face parte integrantă din sufletul neamului. In tinda ei s'au instruit în trecut atâtea generații; ea a contribuit la cimentarea vieții noastre naționale; ea reprezintă în același timp credința majorității populației" [pag. 53]. Iar câțiva ani în urmă, nemuritorul *I. I. C. Brătianu*, salutând *înființarea Patriarhatului*, dela tribuna Parlamentului exprima aceeaș convingere zicând: „O fac cu simțămintele de dragoste și recunoștință, pe care le inspiră tuturor românilor trecutul comun al neamului și Bisericei noastre. Nu putem privi către trecut, fără ca aceste simțăminte să nu ne umple sufletul, pentrucă Neam și Biserică *împreună* au răzbit prin vicisitudinile și primejdiile Țării, pentrucă ele *împreună* au întâmpinat greutățile și *împreună* au învins și au sporit în noua și hotărâtoarea fază a Statului național român". [Cf. Patriarhia Românească, acte și documente. București 1926, pag. 66].

III. Răsturnarea concepției tradiționale

Și totuș, surprindere! Opoziția cultelor minoritare și în special a Bisericei *unite*, a izbutit să determine P. N. L. la schimbarea concepției sale, trecând în proectul de *Constituție*, supus deliberării Adunării Constituante din 1923, redactarea următoare: „Religiunea ortodoxă fiind religiunea majorității Românilor, *are întâietate în Stat*» [art. 23].

Aceasta însemna, o răsturnare completă a doctrinei istorice. In sensul ei, Statul renunța la caracterul său oficial

ortodox, iar Biserica pierdea atributul esenţial de Biserică *de Stat*. Atât de adevărată este această schimbare, încât însuş raportorul constituţiunei, Prof. *C. Disescu*, declară în raportul său: „Această redactare constată un fapt, *fără a determina condiţia Bisericei răsăritului şi raporturile ei cu Statul*».

Primejdia era prea mare, ca ea să nu alarmeze Biserica ortodoxă. După discuţii agitate şi frământări grele s'a ajuns în cele din urmă la textul rămas definitiv, aşa cum ni-l arată art. 23 din Constituţie: «*Biserica ortodoxă română, fiind religia marei majorităţi a Românilor, este Biserică dominantă* **în** *Statul român*».

La prima vedere s'ar putea crede, că a triumfat concepţia veche *ortodoxă*. Mare eroare! Biruinţa este a Bisericei *unite* şi în consecinţă a *catolicismului* internaţional. Biserica unită temându-şi existenţa, prin menţinerea religiei ortodoxă ca *religie de Stat*, a făcut toate sforţările posibile, de o parte, ca această situaţie juridică să fie înlăturată, iar de alta ca *Biserica Blajului* să fie pusă pe picior de *egalitate* cu Biserica neamului. In acest scop a mobilizat toate mijloacele de persuaziune şi de luptă, reuşind printr'o insinuantă dialectică vaticană, să-şi impună, aproape integral, punctele ei de vedere. Anume, ea a fost trecută în Constituţie cu atributul de Biserică *românească*, alături şi împreună cu cea *ortodoxă*, prevenind astfel destrămarea sigură, la care se aşteptă prin trecerea credincioşilor ei în sânul Bisericei naţionale ortodoxe. Şi pentru a se apăra şi mai bine de această primejdie reală, a atacat şi al doilea obiectiv, tot atât de important, izbutind să ia Bisericei ortodoxe caracterul ei *oficial de Stat* şi prin aceasta să desbrace însuşi Statul naţional de atributul lui *ortodox*.

Pe ce cale? Prin înlocuirea unui singur cuvânt, am putea spune a unei singure litere în textul articolului 23. Uniţii au cerut anume, ca în loc de „Biserică dominantă **a** Statului român" să se zică „Biserică dominantă **în** Statul român".

Pentru ce pretindeau *uniţii* această schimbare? Pentrucă în convingerea lor, formula dintâi echivală cu recunoaşterea religiei ortodoxe ca *religie de Stat*, aşa cum era în regimul Constituţiei dela 66. Aceasta însă — ziceau ei — nu se mai poate admite în România Mare, deoarece pe lângă Biserica ortodoxă mai sunt o serie de alte Culte noui, cari prin numărul şi valoarea lor schimbă caracterul *ortodox* al Statului într'unul *poli-confesional*. Prin urmare — argumentau reprezentanţii Blajului, — este inadmisibil să se păstreze pe seama Bisericei *ortodoxe* denumirea de Biserică dominantă **a** Statului, deoarece aceasta ar însemna o micşorare constituţională a celorlalte Culte de către Stat şi posibilitatea prigonirii lor din partea Bisericei dominante. Pe când în formula a doua, de Biserică dominantă **în** Statul român, temerile sunt excluse, întru cât nu se mai concretizează prin ea situaţia de *drept public* a Bisericei ortodoxe, ci se exprimă, pur şi simplu, *starea ei de fapt*. Adică, este dominantă în Stat nu în sensul dat de o lungă tradiţie politică, ci exclusiv în înţelesul unei superiorităţi *numerice* faţă de celelalte Culte.

Şi această interpretare scolastică, aşa de fin ţesută, a fost acceptată, fără un examen serios, de către exponenţii P. N. L., în ciuda împotrivirilor justificate şi categorice ale Bisericei ortodoxe. Căci, raportorul prof. *C. Disescu*, spunea în Constituantă: „Cum să zicem: Biserică dominantă *a* Statului, sau *în* Statul român? Apoi nu vedeţi, că dacă zicem *a Statului, atunci avem un Stat confesional*, şi atunci această Biserică ar deveni prigonitoare, pe câtă vreme este vorba aici numai de *numărul* cel mare al credincioşilor". La rândul său Ministrul *Alexandru Constantinescu*, care avusese un rol hotărâtor în redactarea art. 23, precizà şi el: „Dacă o să luăm logica lucrurilor, îmi pare logic să se zică **„în** Stat", pentrucă, după cum a spus dl raportor, *România nu este un Stat confesional*. Religia ortodoxă faţă de celelalte Biserici nu este o religie dominantă a Statului român, *care nu este Stat confesional*».

*

Astfel ni s'a dat să vedem, cum *diplomaţia catolică*, servindu-se de Biserica unită, a izbutit să înfrângă, în propria ei ţară, *Biserica ortodoxă*, coborându-o din situaţia ei străveche de Biserică *oficială* a Statului, la regimul de *egalitate* constituţională cu noile *culte minoritare*, complet străine de suferinţele şi aspiraţiunile neamului românesc.

Cu mai multă iubire pentru Biserică şi cu o înţelegere mai adâncă a rosturilor ei sufleteşti, în opera de consolidare naţională a Statului, desigur nu s'ar fi ajuns la această capitulare ruşinoasă. Exemplul clasic ni-l serveşte *Mussolini*, care pornind dela aceeaş stare de fapt a superiorităţii numerice *catolice* din Italia, n'a ezitat o clipă să treacă, chiar în art. 1 al *Convenţiei politice* încheiată cu Vaticanul, următoatoarea stipulaţiune: „Religia catolică, fiind religia marei majorităţi a poporului italian, este *religie de Stat*». Şi aceasta s'a întâmplat după o lungă perioadă de *separaţie* dintre Biserică şi Stat, iar nu ca la noi unde un trecut milenar, de cea mai perfectă armonie, îndreptăţea pe deaîntregul păstrarea religiei ortodoxe în rolul ei istoric de *religie oficială* a Statului românesc.

Reparaţia acestei formidabile greşeli politice nu va putea fi încercată, decât la o viitoare revizuire a Constituţiei. Pentru a înţelege gravitatea ei, este nevoie să ne gândim mereu la două consecinţe fatale; de o parte *diminuarea* prestigiului Bisericei ortodoxe, de alta *zădărnicirea* procesului de restabilire a unităţii noastre religioase, prin întoarcerea uniţilor la vechea vatră de credinţă a neamului.

FOIŞOARA

Pagina sociologică

Chestiunea socială

Problema vieţii (în general). — Această chestiune conţine chestiunea socială. precum genul conţine specia, căci chestiunea socială nu este nimic altceva *decât problema vieţii* privită în raportul oamenilor. Oamenii neputând trăi decât în societate, *chestiunea socială* — care este aceea de a şti cum să-i faci să trăiască împreună — este deci pentru ei adevărata chestiune vitală.

Problema vitală se rezolvă pentru toate animalele în următoarele singurele două moduri:

1. Ajutându-se unele pe altele; sau —

2. Combătându-se unele pe altele. De aici două legi mari opuse:

1. Unirea pentru viaţă; şi —

2. Lupta pentru viaţă.

Prima stăpâneşte peste tot creaturile raţionale. Ea este deci legea esenţială a *omenirii*.

A doua îşi întinde stăpânirea în lumea brutelor mai ales. Este deci legea esenţială a animalităţii.

De altfel, uniunea pentru viaţă poate există şi printre animale (furnici, albine, castori etc.).

In senz invers, lupta pentru viaţă există şi printre oameni. Dar întotdeauna când aceştia uzează de această din urmă lege, mai degrabă decât de prima, pentru a rezolva între ei problema vitală, se *reîntorc prin acest fapt către animalitate*, al cărei unic principiu îl împrumută. — Deci care este principiul luptei pentru viaţă?

Este egoismul (fiecare pentru sine).

Pe de altă parte, care este principiul unirii pentru viaţă? *Este dragostea* (caritate, fiecare pentru toţi şi toţi pentru fiecare).

Astfel sânt cele două mari principii, pe care ni le va arăta întreaga istorie socială şi toată ştiinţa socială, în luptă perpetuă de pe timpuri de care abiea ne mai putem aduce aminte.

Ca act esenţial al primului avem:

Concurenţa. — Lupta pentru viaţă având de principiu egoismul, se exprimă printr'un fapt esenţial pe care-l numim: Concurenţa. Unirea pentru viaţă, având de principiu. Dragostea, se exprimă printr'un fapt esenţial care se cheamă: *Cooperaţiune*.

Caractere de-ale Egoismului din punct de vedere social. — Principiul egoismului posede din punct de vedere social următoarele caractere:

El este
1. Izolator, şi prin urmare desorganizator.
2. Demoralizator, şi prin urmare coruptor.
3. Sterilizator, şi prin urmare destructor.

Acest principiu nu favorizează decât *pe cei mai tari*. — Pe cei mai slabi îi exploatează, îi oprimă sau îi nimiceşte.

Cu toate acestea prezintă şi un avantaj: acela de-a întârâta şi a aprinde în mod energic activitatea omenească prin cultul ce inspiră pentru interesul personal şi prin urmare pentru lucru, care-i este servitorul cel mai util. (El favorizează *activitatea* şi *originalitatea*.)

Caractere de-ale Dragostei din punctul de vedere social. — Principiul Dragostei are de partea sa, din acelaş punct de vedere social, următoarele caractere:

El este
1. Unificator, şi prin consecinţă organizator;
2. Pacificator, şi prin urmare civilizator;
3. Moralizator, şi prin urmare purtător de roade.

Principiile amintite au dat naştere alor două regimuri sociale: Primul principiu, *Egoismul*, a dat naştere *sistemului individualist*.

Al doilea, *Dragostea*, a dat naştere *sistemului corporativ*.

I. Individualismul

Individualism: regula sa esenţială (autonomiaaprivată); deviza sa: Nici Dumnezeu, nici Stăpân. Acest sistem bazat pe egoism, are ca regulă esenţială *abandonarea fiecărria pentru sine însuş*. Orce om încadrat în acest sistem este ca o monadă izolată şi independentă, asupra căreia nimeni altul nu are dreptul să comande decât cu permisiunea sa. Acest om îşi este propiul său scop, centru de tenziune, şef, propriul său Dumnezeu. El este privit ca perfect în ordine naturală şi capabil de-a se cârmui singur în orce lucru. Nu acceptă viaţa în societate decât din interes, din necesitate şi prin calcul. Indată ce vede un profit în a dizolva această societate, prin violenţă sau vicleşug, în mod deschis sau pe ascuns, face acest lucru fără scrupul, căci nu e ţinut cu nimic către nimenea: Nici Dumnezeu, nici Stăpân, iată-i formula cea mai celebră şi cea mai exactă.

Se încep şcoalele

(=) Cu cât lupta pentru traiul zilnic devine mai aprigă, cu atât mai vârtos se dovedeşte primejdia analfabetismului şi necesitatea *cercetării şcoalei.*

Numeroşi părinţi, trimiţându-şi odraslele la învăţătură, sânt preocupaţi mai ales de gândul să-şi scoată copiii, după terminarea studiilor, din mediul în care au trăit şi să ocupe o carieră de slujbaşi ai statului: în calitatea unui astfel de lefegiu se caută toată mulţumirea şi tihna vieţii viitoare pământeşti.

E de prevăzut, că «şomajul» intelectualilor, — dupăce funcţiile statului au devenit cu mult prea puţine în raport cu cei pregătiţi pentru a le ocupa, — va deschide ochii celor mai mulţi părinţi, ca să înţeleagă că o funcţie de birou, pentru care ar vrea să cheltuească ţinându-şi copilul la şcoala ce nu e pentru el, este astăzi departe să-ţi asigure traiul vieţii.

Şcoalele superioare sânt astăzi, şi vor fi totdeauna, pentru *puţini;* în schimb însă şcoalele primare sânt pentru toţi; cele de meserii aşteaptă bucuroase pe cei cei nu s'au prea grăbit până acum să le deschidă porţile, deşi meşteşugul îţi asigură agonisita, — dacă eşti muncitor şi cruţător, — în măsură neasămănat mai mare decât slujba bieţilor lefegii, plătiţi cu salare mai mult decât ridicole şi incasate de regulă după luni de zadarnică aşteptare...

Asprimea vremurilor prin care trecem, ne va sluji tuturora, fără doar şi poate, ca îndemn de gândire şi de îndreptare nu prea târzie.

Congresul dela Braşov

Asociaţia creştină a studenţilor din România s'a întrunit în congres la Braşov în 28 August 1931 şi zilele următoare.

In ziua întâi, federaţia asociaţiilor creştine din România a lansat o chemare prin care arată mai întâi scopul înfiinţării acestei federaţii şi afirmă că al 11-lea congres naţional care se ţine anul acesta la Braşov, va avea să înfăptuiască propunerea făcută de a întreprinde revizuirea idealurilor şi a realizărilor ei prin consultarea lor cu idealurile efectiv trăite de studenţi în mediul universitar românesc şi de aiurea.

In acest scop federaţia a pus în discuţie anul acesta pe temeiul sugestiilor primite din celelalte centre universitare unde are asociaţii afiliate, sub tema generală: «Pietre de încercare în calea trăirii spiritualităţii creştineşti în vremea noastră», o serie de probleme interesând pe orce tânăr intelectual şi menite a fi lămurite prin colaborarea celor câţiva care le-au încercat trăindu-le şi gândind asupra lor. —

La ora 11 jumătate dimineaţa s'a oficiat la biserica Sf. Nicolae din piaţa Prundului un serviciu religios la care au participat toţi congresiştii, reprezentanţii autorităţilor din localitate, şi numeros public.

După serviciul religios congresiştii au făcut un pelerinaj la mormântul eroilor şi la mormântul lui Andrei Mureşanu.

După amiază la ora 4 s'au deschis desbaterile congresului, în sala festivă a liceului «Andrei Şaguna».

Pe lângă numeroşi studenţi, dela diferite facultăţi, asistă şi reprezentanţii autorităţilor în frunte cu prefectul judeţului, dl Florian Zaharia.

Desbaterile sânt prezidate de Pr. *Gala Galaction,* de oarece arhimandritul Tit Simedrea se află suferind.

Deschizând şedinţa păr. Gala Galaction arată originea acestei mişcări a federaţiei. Salută asistenţa care a ţinut să vină în mijlocul studenţilor congresişti şi spune că, pe lângă mişcarea studenţilor, există şi o mişcare a fetelor creştine.

Califică mişcarea aceasta ca o libertate binefăcătoare şi-şi manifestă încrederea că ea îşi va ajunge scopul, graţie devotamentului antemergătorilor cauzei ortodoxe, recrutaţi din oameni tineri, entuziaşti şi cu pregătiri ştiinţifice.

Se dă cuvântul apoi Păr. protopop *Dr. Iosif Blaga,* care aduce salutul şi binecuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae al Ardealului, spunând că înaltul prelat urmăreşte de aproape lucrările asociatiei creştine studenţeşti, regretând foarte mult că a fost împedecat să vină la desbaterile congresului.

Prefectul judeţului, dl *Florian Zaharia* spune că atunci când arhiereul Tit Simedrea i-a comunicat că cel de al 11-lea congres se ţine la Braşov, a avut o bucurie nespusă, pentrucă i se oferea prilejul să vadă lucrând un mănunchi de tineri entuziaşti care acţionează pentru binele general, aşa cum făcea şi dsa pe vremuri.

Religia noastră creştină are nevoe de un ajutor. După războiu am devenit materialişti, şi o regenerare este imperioasă. Religia şi ştiinţa trebue să lucreze mână în mână; oamenii de ştiinţă au chemarea să îndemne pe cei materialişti de a se îndrepta mai mult pe calea bisericii. Salută venirea congresiştilor la Braşov, le urează spor la muncă şi succes în lucrările congresului pe care le consideră ca o necesitate a naţiei.

Părintele *Gala Galaction* îşi desvoaltă apoi conferenţa tratând despre «*Creştinismul în faţa vieţii moderne*». Conferenţiarul analizează acest subiect ocupându-se de realitatea vieţii sufleteşti în viaţa omului modern, de viaţa tinerimii şi concepţiile morale de cădere şi despre ritmul de viaţă modernă şi spiritualitatea creştină.

Arată că epoca de materialism şi de îndepărtare de biserică întristează mult preoţimea. Nu numai în şcoalele şi academiile teologice se cuvine să ne ocupăm de religia creştină, ci şi în adunări libere ca cea de faţă.

Conferenţa părintelui Gala Galaction a luat sfârşit la ora 6 şi jumătate şi a fost viu aplaudată de asistenţă.

Sâmbătă 29 August, la ora 5 p. m. s'a cetit de către dl Paul Costin Deleanu, secretarul asoc. referatul trimis de dl prof. univ. Petre Sergescu, «Creştinismul în faţa ştiinţei». Seara au avut loc cercuri de studii religioase în jurul temei: Poziţia spirituală a primului A. S. C. R., de dl Mircea Vulcănescu.

Duminecă 30 August, după sujba religioasă la biserica Sft. Nicolae, la ora 11 a. m. s'a cercetat biserica grecească şi biserica neagră. Seara cerc religios: Misionarismul creştin în lumea poporului, elevilor şi studenţilor.

Luni 31 August, de dimineaţă cercuri de studii religioase. La ora 5½ conferinţa dlui Sandu Tudor: «Creştinismul în faţa artei». Obiecţiuni şi completări s'au făcut din partea d-şoarei Axente şi dnilor Stamatopol, Jorjea şi Costin Deleanu, răspunzând la fiecare în parte dl Sandu Tudor. La sfârşitul şedinţei P. S. Simedrea îşi exprimă înalta sa mulţumire pentru conferinţa dlui Sandu Tudor, aducând mulţumiri şi publicului braşovean ce a luat parte cu o deosebită atenţie.

Congresul îşi continuă şedinţele sub preşedenţia P. S. Tit Simedrea, vicarul Sftei Patriarhii.

Nr. 7203/1931

AVIZ

La secţia de fete a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu, este vacant postul de medică, care are atribuţia de a propune 3 ore de igienă la săptămână şi a da asistenţă medicală elevelor din internatul şcoalei. Retribuţia conform diurnelor bugetate.

Doritoarele de a ocupa acest post, vor da cerere *Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu,* până la 15 Septemvrie crt.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 2 Septemvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Principiul său: Egoismul, Orgoliul; manifestaţiunea sa obişnuită: Revolta. — Orgoliul — care nu este decât Egoismul în suprema sa potenţă, egoismul supraexaltat — este sufletul acestui sistem.

Revolta îi este manifestaţiunea obişnuită. Urmare firească, întâiul revoltat care a fost odinioară, Lucifer, Satana, poate fi considerat ca întemeetorul acestui sistem. Diavolul este primul individualist în istoria lumii.

Ţinta sa ultimă: *Nihilismul* manifestat prin *Anarhie* sau *Sălbătăcie.* — Individualismul perfect ajunge la Nihilism: el împinge de fapt emanciparea Individului aşa de departe, încât îl desface de orice lucru, din care face parte integrantă, şi că prin acest fapt chiar dizolvă, în mod fatal, toate organismele. El este deci negaţiunea practică a Societăţii şi prin urmare a Civilizaţiunii. Este sistemul antisocial prin excelenţă. Are ca ţintă ultimă în epocele barbare, *sălbătăcia pură,* şi în epocele civilizate, *anarhia pură.*

Sălbătăcia şi Anarhia, astfel sună în ultima analiză cele două cuvinte care rezumă Individualismul din punct de vedere sociologic.

Concluzie: *Este sistemul social păgân.*

II Corporatismul

Corporatism: tendinţa sa: a uni; sufletul său: dragostea, formula sa practică: asocierea; deviza sa: «Vae soli». (Vai de cei singuri). Acest al doilea sistem este ca antipodul celui precedent, căci, în loc de-a împărţi şi de-a individualiza până la ultima limită ca acela, el tinde dimpotrivă cu stăruinţa să unească şi să coordoneze. Are ca motor *dragostea naturală,* altfel spus, Caritatea, principiul vital al orcărei solidarităţi umane; şi formula sa practică este asocierea sub toate formele. Ca deviză are proverbul binecunoscut: *L'union fait la force.* (Unirea face puterea) Unde-i unul nu-i putere. Natura lucrurilor, aşa cum a făcut-o Dumnezeu, îi dă mereu dreptate, mai ales printre oameni. Este evident de fapt, că aceştia au fost creaţi pentru a trăi reuniţi, precum bine ne arată decăderea morală şi fizică în care cad aceia dintre ei cari din pornire proprie sau din necesitate sânt sortiţi să trăiască într'o izolare desăvârşită: «Vae soli». — Zice Scriptura. Acest cuvânt este consfinţirea Corporatismului.

Individualismul desăvârşit nu e posibil decât singur animalelor sau spiritelor pure, nu însă oamenilor, pe cari Dumnezeu i-a făcut direct neputincioşi în starea izolată pentru a le dărui pe de altă parte fraternitatea necesară. Asemenea corporatismul cadrează el singur şi exact cu legile naturii şi-ale raţiunii, şi lui are societatea să-i mulţumească existenţa ei.

El este de fapt, care o creează, constituind, după asemănarea acestei comunităţi naturale care se cheamă Familia, această familie artificială care poartă numele de comunitate.

Prin gruparea familiilor Corporatismul a format Comunitatea.

Prin gruparea comunităţilor el a format cetatea (municipiul).

Prin gruparea municipiilor el a format Statul.

Prin gruparea Statelor a format Societatea.

Apropiind astfel oamenii unii de alţii în asociaţiuni cu cadre din ce în ce mai largi, el a constituit Civilizaţiunea. Mai departe, dupăce a construit în aşa fel Societatea naturală, a construit şi Societatea supranaturală, va să zică: Biserica.

Grupând micele vetre creştine primitive, el a format parohiile. Grupând parohiile a format Diecezele. Grupând diecezele a format Creştinătatea.

Deci: Totul i se datoreşte lui.

De fapt corporatismului, regim de caritate şi prin urmare de unire, şi nu Individualismului, regim egoistic şi prin urmare de discordie, civilizaţia împreună cu creştinătatea îşi datorează existenţa.

Intr'un cuvânt, *prin Individualism se distruge totul, iar în schimb prin Corporatism se construeşte totul.*

Problemă triplă

Cum este a *se face să trăiască* oamenii *toţi* şi *de acord?* Am văzut că chestiunea socială nu este altceva decât chestiunea vieţii (de a trăi) în societatea omenească.

Se poate exprima prin următoarele trei probleme:

1. Cum este a se face oamenii să trăiască?

2 Cum este a face ca să trăiască toţi?

3. Cum este a-i face să trăiască cu toţii de acord?

Această problemă întreită progresivă rezumă întreaga chestiune socială, atât din punct de vedere moral, cât şi din punct de vedere material,

Asociaţiunea „Astra“ la Sf. Gheorghe

In zilele de 13 şi 14 Septemvrie îşi ţine «Astra» culturală adunarea generală la Sf. Gheorghe. Oraşul acesta se bucură pentru întâia dată de cinstea de a găzdui întru zidurile sale pe reprezentanţii culturali ai românimei.

Oricât de grele să fie vremurile, care le trăim, oricât de anevoioasă şi costisitoare călătoria în zilele noastre, sântem siguri că întreg ţinutul o să-şi ţină drept o datorie de onoare ca să se prezinte cu toată vrednicia.

Este vorba doară de o nouă manifestare sărbătorească, o dovadă cumcă poporul este conştiu de sine, că vrea înaintarea, lumina şi că sprijineşte din toată inima pe aceia, cari vin în mijlocul său cu scopul vădit de a-l ridica sufleteşte.

Săptămânile trecute, la o adunare generală a unui despărţământ al Astrei, la Bocşa Montană din Banat, au participat peste 7000 de ţărani şi ţărance, cu fanfarele şi corurile lor în frunte! Unii din ţărani veniseră acolo cale de zeci de kilometri... pe jos... Să fie ţinuturile noastre mai pe jos, când Asociaţiunea culturală îi cheamă la praznicul ei anual?!

Politica militantă ne-a învrăjbit, încât de multe ori pleci capul ruşinat; — politica cea cuminte, a cărţii, să ne unească, întocmai ca în vremurile când nu întrebam altceva dela participanţi, decât dacă vreau să contribue cu inima curată la propăşirea culturală-economică generală.

Avem trebuinţă de clipe de înălţare sufletească, în epoca noastră; avem cu toţii, cei cari mai judecă în zilele noastre, râvna după câte un tăpşan de verdeaţă, pe care să ne adunăm, ca într'o oază, şi să câştigăm puteri, privindu-ne drept în ochi şi croind planuri realizabile pentru viitorul apropiat.

Eată, acum ni se ofere prilejul de a contribui la reuşita unor clipe de întremare sufletească.

«Astra» poate şi are dreptul de-a cere concursul tuturora, celor cu inima curată. Trecutul ei o îndreptăţeşte la aşa ceva.

Spiritul întemeetorilor ei să planeze de-asupra sălii, în care se vor ţinea şedinţele şi sântem siguri că o să se alăture astfel încă un inel preţios la lanţul de cinste, al adunărilor generale ale instituţiei noastre culturale.

Dela conferenţele preoţeşti

— In protopopiatul Mercurea —

Cu ocazia ridicării preotului din tractul Mercurea, a Părintelui *I. Crăciun*, la rangul de protopop al Mediaşului, P. C. Sa protopopul Mercurii, A Păcurariu, a aflat de bine, întrucât aceasta distincţie se resfrânge şi asupra tractului condus de P. C. Sa, să accelereze ţinerea conferenţei preoţeşti de toamnă, dând posibilitate preoţilor din tract, ca în comuna Şpring, unde preotul I. Crăciun a păstorit 22 ani, să-şi manifeste, împreună cu credincioşii de acolo, faţă de colegul lor, dragostea îndoită cu care trebue întâmpinaţi toţi cei-ce se ostenesc întru învăţătura Domnului.

In ziua de 16 August 1931 s'a ţinut, în comuna Şpring, conferenţa preoţească precedată de serviciu divin, săvârşit de un sobor de 16 preoţi în frunte cu P. C. Sa protopopul nostru. S'a servit Sfta Liturghie cu deosebit fast. La pricesană a cuvântat preotul I. Albu din Apoldul de sus despre adevărurile de credinţă şi faptele necesare pentru mântuirea creştinului; la sfârşitul Liturghiei a vorbit Păr. protopop despre rostul întrunirii preoţimii tractuale în comuna Şpring, relevând calităţile adevăratului păstor sufletesc ce împodobesc pe preotul I. Crăciun în aşa măsură, încât au determinat pe mai marii noştri bisericeşti să-i acorde distincţia ridicării la rangul de protopop. Schiţează activitatea preotului, în decursul celor 22 ani de preoţie, din punct de vedere pastoral, social naţional şi economic, arătându-l drept pildă de urmat colegilor săi, iar păstoriţilor săi drept sluga cea vrednică de plata sa.

Răspunde Pr. I. Crăciun, mulţumind P. C. Sale protopopului A. Păcurariu pentru hotărârea de-a convoca această conferenţă preoţească în Şpring, şi-l roagă să transmită I. P. S. Sale Părintelui Mitropolit Nicolae mulţumirile sale pentru încrederea ce i-a acordat şi totodată şi promisiunea de a-şi îndeplini şi pe viitor misiunea grea şi onorifică ce i s'a încredinţat.

Preotul I. Crăciun apoi înşiră greutăţile ce le-a întâmpinat în parohie, unde a edificat o biserică nouă de frumuseţe rară, precum şi diferitele lucrări ce le-a făcut în parohie; mulţumeşte credincioşilor cari l-au înţeles şi prin cari a putut face tot ce a făcut.

Incheie preotul I. Dăian din Sângătin în numele preoţilor din tract, care felicită pe colegul lor pentru distincţia binemeritată.

După serviciul divin credincioşii se retrag, ear preoţii ţin în continuare conferenţa intimă...

După conferenţă s'a servit masa la preotul I. Crăciun, unde a domnit o vie animaţie susţinută de diferitele povestiri instructive din viaţa pastorală a preoţilor mai bătrâni.

După masă s'a servit Vecernia, la care a cetit conferinţa sa preotul M. Opriş din Gârbova, despre creşterea copiilor în duhul evangheliei lui Hristos. P. C. Sa păr. protopop mulţumeşte credincioşilor pentru buna ascultare ce au dat învăţăturilor sămănate de preoţi şi pentru că înţeleg să cerceteze casa Domnului, în măsură ca să devie neîncăpătoare cu toată dimensiunea ei...

Pr. *Moise Popovici.*

Proectul de lege, privitor la monopolul *alcoolului*, este dat publicităţii, pentru a fi cercetat şi discutat. Problema complicată a alcoolului preocupă opinia publică cam de multă vreme. Interese mari se ciocnesc: întâi încasările statului, apoi încasările producătorilor de alcool, şi de obicei la urmă — sănătatea poporului. Armonizarea acestor interese e împreunată cu enorme greutăţi.

Restrângerea consumului de băuturi alcoolice ar fi însă un punct de căpetenie în viitoarea lege aşteptată d'atâta vreme. Trebue măsuri grabnice şi bune.

Dela patriarhia Ierusalimului. Alegerea noului patriarh se face în următorul mod: In cel mult 20 de zile dela moartea fostului patriarh Damianos se va convoca adunarea generală care va indica pe eligibilii la tronul patriarhal. Adunarea e compusă din cei 21 mitropoliţi ai sinodului din Ierusalim şi alţi 12 prelaţi dela biserica Sfântul Munte. Toţi aceştia întocmesc lista candidaţilor, care va fi supusă comisariatului englez din Palestina: el are dreptul de a înlătura din listă pe cei indezirabili. După aceea, adunarea generală se întruneşte din nou şi consultând lista propune trei candidaţi, dintre cari sinodul celor 9 mitropoliţi alege pe patriarhul Ierusalimului.

Sectanţii în propagandă

In timpul din urmă, multe sate şi oraşe, mai ales moldoveneşti şi bucovinene, sânt cutreerate de agenţi adventişti, neîntrebaţi cine sânt şi prin ce mijloace încearcă să ademenească oamenii dela vechea lor lege şi să-i ducă la adventism. Se împart oamenilor gratis cărţi şi broşurele, necontrolate.

Propaganda aceasta trebue mai dinadins urmărită nu numai de preoţi, ci şi de fiecare ortodox şi adevărat creştin.

Intr'una din zile un adventist îndrăzneşte să intre în casa unui cunoscut intelectual român şi să-i ofere, de astădată pe bani, cărţi şi broşurele, spunându i că săvârşeşte astfel «operă de mântuire», vezi Doamne! Cărturarul, firesţe, l-a pus la locul său, spunându-i că legea nu-i cămaşa, care o schimbi mereu...

Dacă sectanţii prea adese îş iau nasul la purtare, vina este în mare parte a oamenilor cari îi tolerează cu o completă nepăsare.

Creştini ortodocşi, fiţi luători aminte şi păstraţi curat ceea ce aţi moştenit; ear pe agenţii cari se încumetă să vă ispitească făgăduindu-vă «bunătăţi şi fericiri nesfârşite», să-i trataţi aşa cum merită amăgitorii de rând.

şi-i arată bine complexitatea, căci chestiunea socială nu este rezolvată nici decum până când organizaţiunile existente nu răspund într'o manieră convenabilă acestor trei întrebări împreună.

I a Soluţie (necomplectă) *Individualism.* Dacă, bunăoară, prima din aceste trei probleme e singură rezolvată, vom avea o societate în care majoritatea oamenilor va reuşi să trăiască, dar: 1) Mulţi dintre ei nu vor trăi decât cu greu şi 2) Mulţi nu vor putea trăi deloc.

II-a Soluţie (mai bună, dar încă tot necomplectă): *Socialism.* — In al doilea rând, dacă a doua problemă e rezolvată — cum, prin ipoteză, ar fi în genul de societate pe care o visează socialiştii, — avem de fapt o societate, în care toţi oamenii îşi află asigurată viaţa — dar ce fel de viaţă? — viaţă materială numai. In această privinţă ei au securitatea, ceeace constitue un mare progres asupra timpului social precedent. Dar mai lipseşte încă ceva: se poate întâmpla ca, într'o asemenea societate, toţi oamenii să izbutească să trăiască, *dar trăiesc ei oare fericiţi?* Şi pentru a trăi fericiţi, trăiesc ei uniţi? Acest din urmă element, mi se pare că lipseşte, şi cum ei este indispensabil, pentru a-l obţine, trebue să recurgem la un sistem capabil să mijlocească unirea între toţi oamenii şi să rezolve prin consecinţă, a treia problemă pe care ne-am pus-o mai sus, va să zică, să rezolve în ultima analiză, întreaga chestiune socială.

III-a Soluţie (cea mai bună, singură complectă) *Creştinism.* — Or, în întreaga lume, nu este decât Creştinismul, care să fie capabil de aceasta. Creştinismului îi aparţine deci faptul de-a da o soluţie *chestiunii sociale.*

Care-i va fi procedura? Prin aplicaţiunea universală a marelui său principiu vital, care este Dragostea. De fapt, aceasta nu se mulţumeşte numai să dea tuturor fericirea materială; ea le dă şi fericirea morală. Regula sa nu este numai: în a da tuturor pâinea — ci şi în a da tuturor pacea (panem et pacem).

Dragostea rezolvă astfel dintr'o singură lovitură cele trei întrebări progresive, la cari am redus chestiunea socială. Anume, rezolvând dela început a treia întrebare şi ca urmare firească pe cele două dintâi.

Dragostea este forţa socială prin excelenţă, cum ne arată acest lucru istoria. — De fapt, experienţa a arătat oamenilor din toate veacurile că, — unde-i unul nu-i putere — iar unirea mai multora constitue forţa şi că pentru a triumfa asupra oricărui lucru, nu este nimic mai puternic decât asocierea.

Dar pe de altă parte nu există unire eficace şi asociaţiune prosperă, decât acolo unde stăpâneşte dragostea mutuală; altfel se produce împărecherea, care aduce surparea şi ruina. — Or, caritatea este un izvor inepuizabil de socialitate şi de solidaritate între oameni. — Ea este deci în univers forţa socială prin excelenţă.

Asemenea vom vedea că în toate epocele când creştinismul triumfător a făcut dragostea să prevaleze, acest puternic principiu a dat chestiunii sociale o soluţiune atât de perfectă, cât putea s'o permită starea de lucruri existentă atunci. Şi dimpotrivă, vom vedea că în toate epocile când egoismul omenesc, redevenit preponderant, a trezit iarăş Individualismul, chestiunea socială reînvia îndată pu nându-se din nou pe tapet cu mai multă gravitate şi asprime decât oricând.

Cum se explică aceste două fenomene opuse? Prin faptul inegalităţii naturale dintre oameni, inegalitatea care tinde să crească mereu sub stăpânirea Individualismului, dualismului şi să piardă din proporţii sub regimul Dragostei. Acesta are de fapt, ca rezultat esenţial să readucă pe toţi oamenii la acelaş nivel, unindu-i şi netezindu-i într'o singură şi unică armonie, care este acea a dragostei mutuale. In Dragoste nu este nici mare, nici mic, nici bogat, nici sărac. Pentru ce? Pentrucă ea înfrăţeşte pe toţi oamenii, şi pentrucă fraternitatea nu creiază decât egalitatea.

In rezumat, Caritatea produce între oameni fraternitatea; aceasta produce egalitatea şi aceasta din urmă rezolvă chestiunea socială, suprimând diferenţa de condiţiuni, care face să existe între cei puternici şi cei slabi, bogaţi şi săraci.

Concluziune. — Dintr'un punct de vedere mai restrâns, mai putem defini chestiunea socială în felul următor:

«Este chestiunea de a şti cum este a se face pentruca să conlocuiască în pace Bogaţii şi Săracii».

Şi cum în epoca noastră chestiunea Bogaţilor şi a Săracilor se pune în lumea industrială mai ales, unde elementul burghez şi cel al lucrăto-

Mărire și decadență

Clerul și vechea nobilime din Spania se găsesc astăzi în mare scăpătare.

Un ziar din Roma primește dela corespondentul său din Madrid o jalnică înfățișare a situației sociale spaniole de acum în comparația cu «strălucirea» trecutului. Corespondentul spune:

Hotărârea împărțirii marei proprietăți, deliberată de adunările constituante dă ultima lovitură măreței nobilimi spaniole.

Impresionantă în adevăr este prăbușirea care a răsturnat această atotputernică clasă, ai cărei strămoși au dat o lume nouă sdrobind pe turci la Lepant, jăfuind țările de jos, și asvârlind armata împotriva Angliei protestante...

Republica spaniolă, în deosebire de republica franceză, a desființat toate titlurile de noblețe. Au pierit astfel ducatele, cei zece marchizi, cei 14 conți ai ducelui d'Alba. Care nobil din Europa se putea mândri cu o asemenea descendență?

Au pierit ducesa «Mândrilor molifți, contele «Valea Raiului», marchizul «colinelor clare», marchizul lagunei, contele «Aurorei», și toate celelalte titluri, pe jumătate maure, ale vechei nobilimi. Două sute de ani urmașii lui Cristofor Columb s'au războit pentru domeniile lor și chiar pentru titluri goale, — și iată azi că și aceste titluri au încetat oficial de a fi: a fost de ajuns un decret ca să piară o lume întreagă medievală.

Au dispărut de asemenea pălăriile cu penaiuri, podoabele dantelate, vestmintele de aur, lama din Toledo și pantalonii scurți, care prin strălucirea lor au făcut din curtea Spaniei o reluare vie a pânzelor lui Velasques din muzeul Prado.

Au pierit granzii Spaniei, acei «veri» ai monarhului cari se ridicau mândri deasupra simplelor «rude» ale unei nobilimi inferioare. Suveranii Europei nu vor mai purta colanul berbecului de aur, căci «Velerul de aur» a fost desființat. Ramura austriacă a acestui ordin privilegiat printre celelalte ale Europei încetase în 1918; ramura spaniolă încetează de a fi în 1931. Cavalerii din Santiago nu vor mai încinge spada roșie cu mânerul de crin al sfântului Iacov.

Au pierit crucile verzi ale cavalerilor de Calatrava și crucile roșii ale Alcantarei. O lume întreagă de cavaleri din veacul de mijloc pieri repede și pe tăcute, printr'un decret oficial. Dar purtătorii acestor titluri pompoase au rămas în Spania: unii cari au fugit, s'au reîntors. Dar vor rămânea? Se spune că vechea nobilime va părăsi pentru totdeauna Spania îndată ce republica va împărți moșiile sale. Și aceasta se întâmplă acum.

INFORMAȚIUNI

Biblioteci și muzee în orașe. Ministerul instrucției dispune ca toate bibliotecile școalelor de stat, aflătoare în cuprinsul unui oraș, să fie concentrate într'una singură, denumită «*Biblioteca Orașului*». Conducerea acestor biblioteci se încredințează unui profesor secundar dela școalele desființate. — Ministerul mai dispune înființarea de *muzee* locale și regionale, ce se vor constitui din obiecte istorice și podoabe bisericești aflătoare în posesiunea primăriilor sau eventual se vor primi ca donațiuni dela autorități și particulari.

TOATE salariile întârziate ale celor ce ocupă funcții publice, vor fi achitate până cel mai târziu la 20 Septemvrie 1931; ear salariile preoților vor fi și ele plătite «în cea mai mare parte», până la acea dată, — așa spune un comunicat oficial al ministerului de finanțe publicat în ziare.

† **Rea Silvia Rusan**, soția preotului nostru Sebastian Rusan din Ocna-superioară, prot. Sibiului, după scurte și grele suferințe a trecut la cele eterne Sâmbătă în 29 August 1931, în vârstă de 41 ani și în al 24-lea an al fericitei sale căsătorii, jeluită de nemângâiatul soț, mamă și opt copii. Înmormântarea răposatei s'a săvârșit în 1 Septemvrie ora 3 p. m., în cimiterul ortodox român din Ocna-superioară. Odihnească în pace!

Acordarea unor prime de export, conform legii pentru încurajarea vânzărilor de cereale, se crede că trebue să aibe efecte *bune* în economia țării. O parte din presa opoziției însă îș dă toată silința de-a scoate la iveală numai efectele «rele» ale legii. Vremea va arăta în curând care este adevărul? Până acum, se știe că s'au exportat opt mii de vagoane.

Izbucniri de nemulțumire se vestesc din diferite părți ale țării. Cazul mai nou este al unui advocat cernăuțean, care plecase într'o comună din Bucovina, să urmărească o datorie. Însoțit de organele oficiale, advocatul fu întâmpinat de săteni și maltratat în chip îngrozitor, așa încât fu transportat în stare gravă la spital. Însoțitorii săi scăpară cu rane mai ușoare. — Intervenirea potrivită este de dorit să se facă înainte de-a fi prea târziu. Se cer măsuri bine gândite, — altfel ordinea publică ar putea fi serios amenințată.

Școlare. Ministerul instrucțiunii intenționează o modificare a uniformelor școlare atât pentru băeți cât și pentru fete, pentru a face uniforme mai practice și mai puțin costisitoare. Vechile uniforme vor continua a fi purtate de elevi și eleve până la uzare. Elevii noui intrați în școale nu-și vor confecționa noui uniforme, până la instituirea celor noui.

— Cursurile școalelor încep la 3 Septemvrie. Ministerul instrucțiunii, — solicitat din partea unor direcțiuni de școale să îngădue ca începerea cursurilor să se facă mai târziu, pe motiv de reparațiuni ale localului, neînștiințare la timp a elevilor, sau din cauza ocupării localurilor cu cursuri de vară, — aduce la cunoștință că nu aprobă nici un fel de amânare.

Eclipsă totală de lună va fi în 26 Septemvrie 1931, vizibilă în țara noastră, între ora 7 și 9 și jumătate seara. Dacă cerul va fi senin, întunecimea de lună va fi observată în bune condițiuni. Superstițioșii vor aduce firește o legătură între fenomenul ceresc și întâmplările din lume...

Paserile morții. Un ofițer din armata colonială olandeză, a povestit o întâmplare înspăimântătoare care s'a petrecut în Noua Guinee, pe râul Fly. Mai mulți indigeni, cari pescuiau în râu, au fost atacați de «paserile morții». Trei indigeni au isbutit să scape. Ceilalți cinci au fost răniți de paserile flămânzite. După câteva ore, cei cinci indigeni au murit în chinuri îngrozitoare. Soldații coloniali, trimiși la fața locului, au isbutit să împuște câteva paseri. «Pasărea morții» nu e mai mare ca un porumbel. Trăește izolată de alte păsări și se apropie de oameni când o răzbește foamea. Mușcătura ei are efecte grozave. Cel mușcat simte mai întâi o înțepătură foarte dureroasă, apoi îș perde vederea și după două ore încetează din viață. Nici un om mușcat de «pasărea morții» nu poate fi salvat.

INDREPTARE. In numărul precedent, la o notiță înainte de Informațiuni să se citească: «Membri ai clerului *catolic* apusean», (nu ortodox).

ȘTIRI LOCALE

Furt îndrăzneț. Bandele de spărgători operează și în Sibiu. In noaptea din Vinerea trecută s'a săvârșit, în clădirea arhidiecezană din strada Mitropoliei Nr. 45, un îndrăzneț furt. Făptuitori necunoscuți au spart două casse Wertheim și au furat 155 mii de lei. Poliția n'a izbutit încă să-i descopere.

Sgomotul și orașele. Ziarele se ocupă aproape zilnic de micșorarea sgomotului orășenesc care maltratează nervii pașnicilor cetățeni atât din capitală, cât și din centrele mai mari ale provinciei. Pentru curmarea răului se cere luarea de măsuri potrivite din partea organelor comunale și polițienești. Dacă sgomotul străzilor sibiene este departe încă de al capitalei și al altor orașe, îș are și *Sibiul* «specialitatea» în materie. Așa b. o. este strigătul asurzitor și cu totul de prisos al vânzătorilor de ziare: în fiecare dimineață, uneori înainte de ora 7, și în fiecare seara, locuitorii și trecătorii din strada principală și din promenada dela capătul ei, sânt molestați de lărmurirea aceasta, pe care poliția ar fi datoare s'o oprească sau cel puțin s'o modereze.

CARȚI ȘI REVISTE

Credința Ortodoxă este o nouă publicație bisericească, ce apare lunar la *Roman*, începând cu 1 August a. c. redactată de Pr. Gh. V. Butnaru, Pr. Toma Gherasimescu și alți preoți din partea locului. Abonamentul este 16 lei pe an.

Se află sub tipar și apare în curând un nou volum al tinărului scriitor Coriolan Bărbat, ofițer de poliție: «Probleme Sociale», — foiletoane și polemici; cu o prefață de dl profesor Ovidiu Hulea, deputat de Alba.

Istoria Sfântă a Testamentului V. și N., carte de religiune pentru clasa I a școalelor secundare, de Dr. P. Barbu și Pr. P. Bizerea, aprobată de Sf. Sinod și ministerul instrucției. Caransebeș, 1931. Ed. și tiparul Tipografiei Diecezane. Prețul 30 lei.

---

rului își dau război sub denominațiunile de patroni și de lucrători, chestiunea socială ar mai putea fi definită astăzi așa:

Lupta Proletariatului muncitoresc împotriva capitalului burghez.

(**Notă:** Chestiunea se pune așa în țările apusene, la noi în România nu poate fi generalizată în forma aceasta; la noi patronii industriali, pe lângă că-și exploatează lucrătorii plătindu-i rău, mai exploatează în mod barbar pe massa mare a consumatorilor, cari în România se identifică cu țăranii agricultori și crescători de vite, am putea să-i numim săracii. Exploatarea acestora e directă și indirectă. Directă prin vinderea cu prețuri prea mari a produselor industriale, indirectă prin oferirea de prețuri ridicole asupra materiilor prime, cari sunt singurul isvor de câștig al săracilor. Iată cum la noi chestiunea socială se înfățișează sub un aspect nou, și ca atare cere o soluțiune în consecință).

Avem acum în mână toate elementele voite pentru a ne explica diversitatea definițiunilor date chestiunii sociale de către sociologii cei mai eminenți.

Iată principalele:

1. P. Antoine. — Ansamblul de rele de cari sufere clasa muncitorească în ordinea religioasă, morală, economică și politică și căutarea remediilor necesare.

2. Leroy-Beaulieu. — Aspirațiunea intensă a lucrătorului contimporan spre o situațiune mai bună.

3. Lujo Brentana. — Este chestiunea ce are de scop să permită clasei muncitorești să-și ajungă cea mai mare desvoltare a sa și o participare proporțională la bunurile materiale ale civilizațiunii.

4. Ch. Secretan. — Este antagonismul între clasa care lucrează și cea care face să se lucreze.

5. Gide. — Este chestiunea eternă dintre bogați și săraci.

6. Claudio Jannet. — Este nu o chestiune de organizațiune economică, ci o chestiune religioasă.

7. De Ketteler. — Este chestiunea subsistenții claselor muncitorești. — O chestiune de stomac (eine Magen frage).

8. P. Cathrein. — Este în mod esențial o chestiune de avere și venituri.

9. Liesse. — Obiectul ei este: ameliorarea vieții omului.

10. De Pascal.— Este chestiunea lucrului, va să zică de reorganizarea lui.

11. Millot. — Este problema repartizării bogățiilor.

Multiplicitatea acestor definițiuni se explică prin imensitatea chiar a chestiunii astfel definite. Am văzut, de fapt, că chestiunea socială are o latură materială și o latură morală, și că pe de altă parte, chestiunea ar putea fi imaginată în mod succesiv sub aspecte din ce în ce mai precise, dar și din ce în ce mai restrânse.

Ea va fi deci în ultima analiză:

1. Din punctul de vedere cel mai general: Chestiunea vieții între oamenii constituiți în societate;

2. Dintr'un punct de vedere mai restrâns este: Chestiunea Bogaților și a Săracilor;

3. In fine, din punctul de vedere cel mai restrâns, dar cel mai practic și cel mai actual este: Chestiunea Lucrului în luptă cu Capitalul.

(Din limba franceză.)

Vorbe înțelepte

Banii nu aduc învățătură, dar învățătura aduce bani.

Deprinderea din tinerețe, rămâne la bătrânețe.

Bogăția trece dealul și tu rămâi cu amarul.

Organizați
Reuniuni de femei

ANUNȚ!

Direcțiunea școalei profesionale de fete de stat gr. I din Dumbrăveni, Târnava mică, anunță că înscrierile încep la 1 August a. c. Taxa înscrierii 1000 lei; pentru întreținerea în internat: solvente 12,000 lei, semi-solvente 7500 lei anual. Se primesc absolvente a 4 clase primare în clasa I., eleve din cursul secundar până în clasa III, ear din cursul profesional ori în ce clasă. *Direcțiunea.* (30) 3—3

Nr. 414/1941. (34) 2—3

Concurs

Pentru anul școlar 1931/1932 se vor conferi de către protopopiatul Sebeșului următoarele burse:

1. Din fondul protopopesc 2 burse de câte 2000 Lei pentru studenți dela școale secundare, comerciale, normale și academia teologică.

2. Din fondul «Ioan și Florica Oncescu» 2 burse de câte 2000 Lei pentru studenți de liceu.

Bursele se pot conferi numai studenților de pe teritorul protopopiatului Sebeș, și la cele dela pct. 2 au întâietate studenții din parohia Răhău.

Cei în drept să-și înainteze cererile însoțite de certificat de botez, certificat școlar și certificat despre starea materială a părinților, Oficiului protopopesc al Sebeșului, până la 30 Septemvrie 1931.

Oficiile parohiale din protopopiatul Sebeș sânt rugate a atrage atențiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeș-Alba, 19 August 1931.

Oficiul protopopesc:
Vasile Oană
adm prot.

Clopote

de 240 și 160 Kgr. din 1922 ofere spre vânzare parohia ortodoxă rom. Sibișelul-vechiu, p. Orăștie, j. Hunedoara. (36) 1—3

Nr. 470/1931. (74) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a din **Grohot**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotațiunii dela stat conform coalei B.

2. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

REVERENZI ȘI ODĂJDII PREOȚEȘTI

(26) 5—7

Dumitru Dușleag
Sibiu Târgul Peștelui 12 Sibiu

Ștofe și brâne în depozit perm.

Spitalul de boli mintale, Sibiu.

Nr. 1593/1931 (37) 1—1

Publicațiune

La Spitalul de boli mintale, Sibiu se angajează un măestru zidar care cunoaște și zugrăvitul cu începere dela 15 Septemvrie 1931.

De prezent va fi retribuit cu salar de bază pe 250 Lei lunar și accesoriile: una porție vipt cl. II, încălzit și luminat.

Cererile se vor înainta până la 10 Septemvrie a. c. direcțiunii spitalului.

Concurenții necăsătoriți și căsătoriți fără copii vor fi preferați.

Sibiu, la 1 Septemvrie 1931.

Medic primar director
și inspector general sanitar,
Dr. Preda

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcușe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu prețurile cele mai moderate.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericești „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

și

Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Prețul Lei 25·— plus spese poștale Lei 15·—

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Mersul trenurilor

— **Gara Sibiu** —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6^{51}, 14, 17^{09}	8^{05}, 17^{04}, 21^{39}
Brașov, Făgăraș	5^{14}, 12^{23}, 18^{14}	11^{38}, 19^{45}, 8^{04}
Cisnădie	5^{45}, 13^{15}, 18	7^{30}, 14, 19^{34}
Copșa-mică	3^{35}, 10^{25}, 12^{50}, 15^{20}, 19^{8}, 22^{55}	3^{37}, 9^{37}, 14^{55}, 16^{47}, 20, 0^{21}
Ocna-Băi	8^{40}, 11^{51}, 20^{45}	9^{54}, 12^{49}, 23^{39}
Peatra-Olt, Buc.	6^{50}, 15^{05}, 20^{15}acc.	23^{50}, 12^{40}, 10,ac
Sighișoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{03}
Vurpăr	16^{05}	7^{46}

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 300·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II
cu 75 documente anexate.
Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 12 Septemvrie 1931 Nr. 64—65

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Apărătorii preoțimii

Când căutăm sprijinitori ai preoților, sub raport material și moral, ochii noștri involuntar se opresc asupra acelor intelectuali, cari în urma legăturilor de sânge stau mai aproape de preoțime.

Preoțimea noastră, în trecut ca și azi, a crescut și crește o pleiadă numeroasă de intelectuali. La tot pasul, în oficiile mici și mari de toate categoriile, întâlnim fii de preoți.

Ici colo cetim din ochii cutărui domn simpatie pentru haina preoțească, fiindcă nu a putut uita, or cât de sus l-a ridicat Dumnezeu și munca, chipul modest al părintelui său.

Idealul nostru ar fi însă, ca toți fiii de preoți, ori unde s'ar afla, să fie în chestiunile bisericești alături de noi cu trupul și cu sufletul.

Cine din lume ar putea ști mai bine cu ce greutăți materiale, cu ce amărăciuni sufletești se luptă preoțimea, și cine ar putea da o mână de ajutor, mai cu drag, decât fiii de preoți.

Recunoștința, dragostea firească și atmosfera curată de care au avut fiii de preoți parte lungi ani de zile în casele părinților, ar trebuì să-i facă prietenii și ajutătorii intimi ai preoților.

«Este, ce ceri dta», va spune unul sau altul dintre cetitori. Este, — dar nu se prea vede.

De câteori nu-i expusă preoțimea noastră la umiliri și nedreptăți, și nu prea cetești că cutare domn ilustru, fiu de preot, ar fi binevoit să ieie apărarea preoțimii sub titlul de fiu de preot.

Nu putem crede că ar fi modestie sau indiferență la mijloc. Originea preoțească este titlu frumos, fiindcă preoțimea noastră veacuri dearândul a fost soldățimea cea mai credincioasă care a lucrat la isbânda idealului românesc.

De indiferență nici nu mai putem vorbì, fiindcă prima datorie a oricărui fiu este să-și aducă aminte de părinte.

Păsirea pe față a fiilor de preoți în interesul părinților lor, azi este mai actuală când curentele anticreștinești atacă în diferite forme, biserica și pe slujitorii ei.

Cine ar putea fi cei mai convinși apărători ai preoțimii decât chiar fiii de preoți, cari știu mai bine că acolo unde a fost biserică și preot românesc, națiа românească nu a pierit, ci s'a prefăcut într'un bloc puternic care cu îndârjire și-a apărat glia, limba și legea.

Când vorbim de fii de preoți, fără să vrem se ridică în fața ochilor noștri una dintre cele mai actuale probleme pastorale.

Știu că nu putem cere, ca alături de atâtea asociații profane, să întemeem o asociațiune creștinească a fiilor de preoți, de care să ne interesăm noi biserica, ca apoi și această asociație în timpuri grele să se intereseze de noi; dar măcar atât să facem, ca la mitropolie să întocmim un conspect despre fiii de preoți pe orce treaptă socială s'ar afla, ca cel puțin să știm câți fii de preoți avem.

Pentru cauza noastră bisericească, acest conspect ar fi de mare importanță, fiindcă la cazuri de nevoie am ști cui să ne adresăm pentru apărare, și am ghicì și adevărul, că oare noi preoțimea în ce măsură am îndeplinit porunca apostolului Pavel dată în epistola I către Timotei, cum trebue crescuți fiii de preoți.

Sau dacă copiii preoților nu sânt alături de părinții lor, atunci ar trebuì să știm ce vom avea de făcut pe viitor.

Societatea mare la care ne adresăm din când în când, ne strigă cu glas mare: Doftore, vindecă-te pe tine singur mai întâi, căci dacă fiii voștri nu sânt alături de voi, de ce cereți dela noi să vă stăm aproape.

Preoțimea e datoare ca în primul rând din fiii ei să facă apostoli devotați ai cauzelor bisericești.

Primejdia descreștinizării la orașe și sate cu vremea crește tot mai mult, și noi, preoțimea, trebue din bună vreme să ne câștigăm prieteni și colaboratori devotați. Acești amici ai noștri în primul rând trebue să fie fiii noștri.

Până alergăm după alți sprijinitor, pe fiii noștri, legați de noi prin sânge și creștere, îi avem jumătate gata.

De câteori nu accentuăm în munca noastră de evanghelizare că ne trebue apostoli laici, și cine ar trebuì să fie în primul rând acești apostoli, dacă nu fiii de preoți. Mentalitatea și creșterea creștinească, de care au avut parte, îi indică drept primii în rândul celor ce se ostenesc pentru prezentarea în massele poporului a duhului lui Isus Hristos.

Păgânismul modern se organizează pe capete contra creștinismului; și biserica, dacă dorește să iasă învingătoare în lupta cu neopăgânismul, trebue să răspundă cu contraorganizarea forțelor sale creștinești.

O forță respectabilă în acțiunea bisericii, pentru apărarea sa și a slujitorilor ei, ar fi organizarea și munca fiilor de preoți.

Credem și sperăm că fiii de preoți nu vor pregeta să-și ieie partea cuvenită din sprijinul și apărarea preoților.

Prot. *Dr. Ștefan Cioroianu.*

Statul și Biserica Ortodoxă

de **Dr. I. MATEIU**

IV. Statul și autonomia Bisericii ortodoxe

Dar, dacă prin noua concepție politică Biserica ortodoxă a înregistrat, în ordinea poziției sale *constituționale*, o pierdere atât de covârșitoare, vom recunoaște, că ea a obținut în schimb și o neprețuită compensație, în ordinea așezării sale interne, prin acordarea *autonomiei*.

Autonomia înseamnă libertate. Biserica ortodoxă a revendicat-o demult, ca o condiție fundamentală a vieții și misiunii sale. Ea se impuneà cu atât mai vârtos, cu cât *Biserica ardeleană* aduceà o puternică *tradiție autonomă*, care timp de 50 de ani dăduse, prin practica ei sinceră și constantă, rezultatele cele mai strălucite. Lipsa ei s'a simțit dureros, atât în Bucovina, cât și în Basarabia și în Regatul de ieri. Bisericile acestor provincii sufereau deopotrivă, de o prea mare inmixțiune a Statului, care în loc să se limiteze la controlul și supravegherea lor, le croià, prin voința lui proprie, forme de organizare necorespunzătoare, și-și asumà în chip exagerat guvernarea și administraraa vieții lor interne. In asemenea împrejurări firește, că Biserica s'a anemiat, slăbindu-i-se puterile de acțiune evanghelică, și împingându-o la o existență mai puțin reliefată, de cum o implică rostul ei mare, în direcționarea spiritului public. Numai din *libertate* putea răsărì renașterea Bisericii și transformarea ei în fermentul ideal al vieții sufletești a Statului.

Evenimentul copleșitor al unirei, care, după veacuri de răzlețire, pusese pentru întâia oară neamul românesc în situația fericită, de a respirà din plin bucuriile *libertății naționale*, a adus, în mod firesc, pe cel dintâi plan al preocupărilor publice, și marea problemă a *autonomiei* Bisericii ortodoxe. Stat și Biserică, prin reprezentanții lor autorizați, au convenit dintru început, că autonomia este un principiu câștigat, care trebuie să fie tradus, fără amânare, în realitatea nouei organizațiuni unitare a Bisericii ortodoxe.

Astfel *Clerul* țării întregi adunat la București în impozantul său congres din Sept. 1919, hotărește următoarele:

1. „Cerem ca Statul român, păstrându-și tradiționalul caracter ortodox și acordând Bisericii tot sprijinul moral și material, să recunoască și să garanteze în Constituția sa, *de-*

plină autonomie pe seama Bisericii ortodoxe, care ca instituţie religioasă-morală şi călăuzită de duhul celui mai luminat patriotism va creşte cetăţeni devotaţi intereselor superioare ale Statului. *Prin autonomie,* Preoţimea întrunită în congresul ei, înţelege dreptul Bisericii ortodoxe române de a se conduce prin propriile ei organe, pe terenul administrativ, legislativ, judecătoresc şi reprezentativ.

2. „Cerem instituirea unui *Congres superior bisericesc,* ca for suprem legislativ şi jurisdicţional, care va exercita, în acord cu Sfântul Sinod, drepturile autonomiei Bisericii. Congresul se va alcătui din reprezentanţii Clerului şi *poporului* din întreaga Biserică".

Iar P. N. L., ca să mă opresc numai la el, îşi formula precis adeziunea sa la organizarea autonomă a Bisericii în „Ante-proectul de Constituţie" din 1921. Citäm din expunerea de motive: „Spre a fi o forţă vie, iar nu o reminiscenţă a trecutului, Biserica trebue adaptată spiritului social al vremii. In această privinţă Biserica ortodoxă, mai ales cea din Vechiul Regat, [illegible] nevoie ca energia sa spiri[illegible] să fie desmortită. Bise[illegible] acţiune şi orga[illegible] prie decât în prezent. In legatura sa cu Statul, acesta să nu înăbuşe desvoltarea materială şi morală a Bisericii, din potrivă să înlesnească existenţa ei de *sine stătătoare,* în armonia generală a Statului. Cum în toate instituţiunile se caută astăzi să se dea conducerea în seama celor competenţi, tot aşa şi afacerile bisericeşti trebuie încredinţate oamenilor *Bisericii.* Principiile democratice, cari ne stăpânesc astăzi, trebuie aplicate şi în Biserică. Vechea organizare oligarhică, trebuie să facă loc unei organizări mai *democratice,* solidarizându-se la mersul Bisericii întreg poporul credincios, care va fi admis să participe la *conducere,* alături de Clerul înalt şi Clerul de mir. Participarea elementelor laice va da desigur o nouă viaţă Bisericii" [pag. 53—54].

Călăuziţi de aceste convingeri, creatorii Constituţiei, de acord cu Biserica, au cuprins *autonomia* în următorul text al art. 23:

„In tot regatul României, Biserica creştină ortodoxă va avea o organizaţie *unitară,* cu partiCiparea tuturor elementelor ei constitutive, Clerici şi *Mireni.* O lege specială va statornici principiile fundamentale ale acestei organizaţiuni unitare, precum şi solidaritatea după care Biserica îşi va regulamenta, conduce şi administra, prin organele sale proprii şi sub controlul Statului, chestiunile sale religioase, culturale, fundaţionale şi epitropeşti".

Acestei declaraţii constituţionale, de importanţă epocală pentru Biserică, i-a urmat în 1925 *legea specială* care stabilea principiile de bază ale nouei organizaţiuni, însoţită de *Statutul Bisericesc,* elaborat de Biserică însăş şi care cuprindeà desvoltarea amănunţită a întregii alcătuiri organice, întemeiată pe doctrina *autonomiei.* Astfel după o obositoare, dar perseverentă muncă constructivă, cum n'a cunoscut-o încă nici o lege a Statului nostru, s'a înfăptuit cea mai de seamă legiuire morală, sortită să prezideze prin Biserică, idealul năzuinţelor noastre de totdeauna: *marea operă de renaştere sufletească a Ţării şi poporului românesc.*

V. Valoarea religi[illegible]să şi politică a autonc[illegible] bisericeşti

Importanţa politică a [illegible]egi[illegible]tonomiei biseric[illegible]şti este atât de covârşitoare, încât ea echivalează cu marile bi[illegible]ruinţi, deschizătoare de noui epoci în viaţa poporului românesc. Fară a fi nevoie de exemplificări străine, culese din ţările occidentale, unde Bisericile prin viaţa lor de *independenţă* s'au afirmat ca forţe sociale de mâna întâia, este suficient să ne gândim la *Biserica ardeleană,* care în temeiul autonomiei sale a realizat, alături de apărarea sufletului naţional, şi una din cele mai frumoase opere de îndrumare religioasă-morală.

Dar autonomia aceasta cu prepoderanţa elementului *laic* în conducerea afacerilor bisericeşti, a fost întâmpinată cu îndoieli din partea Clerului vechiului regat şi în parte al Basarabiei şi Bucovinei. Urmând linia strict canonică, el ar fi preferat organizarea *ierarhică* a autonomiei, în locul celei noui *democratizante.* Se va vedea însă mai târziu, după ani de experienţă activă din partea Clerului, că în fond *autonomia* nu este desbrăcată de caracterul ei ierarhic, câtă vreme toate corporaţiunile bisericeşti, prevăzute de Statutul de organizare, sunt puse sub conducerea directă a *Clerului.* Convingerea această ni-o dă istoria autonomiei bisericeşti din *Ardeal,* care face dovada, că acolo unde ierarhii şi clerul au fost la înălţimea chemării lor, păstrând contactul apropiat cu poporul, problemele ecleziastice au fost rezolvite totdeauna în spiritul şi în intenţiunile preconizate de ei.

Dar, pentru ca autonomia să devină o realitate socială, se impune ca o condiţie esenţială formarea unei *noui stări de spirit,* derivată dintr'o temeinică cunoaştere a însăşi doctrinei de autonomie în raport cu evoluţia Bisericii.

Inainte de orce preocupare, trebue să ne dăm seama, că libertatea Bisericii este un fapt *constituţional.* In deosebire de trecut, când ea se găsea sub tutela şi administrarea *Statului,* deci la discreţia tulburătoare a partidismului politic, astăzi Biserica ortodoxă şi-a căpătat *independenţa,* ajungând deplin stăpână pe viaţa, idealurile şi acţiunile sale. Ca orce act de liberare, faza întâi se caracterizează printr'o stare de nesiguranţă şi îndoială, în care regretele unui trecut, fără grija zilei de mâine, agită cu atât mai mult conştiinţele, cu cât sentimentul de răspundere [illegible] faţa viitorului necunoscut este mai absent şi mai dezavantajos. Faza aceasta de criză psihologica se diminuează însă, prin efortul ce trebue să-l facem de a ne smulge din robia *inerţie* tradiţională, cu conştiinţa, că sus, pe culmile încă în ceaţă, vom respirà aerul curat al *libertăţii creatoare.* Clerul mai ales este acela, care are nevoie de o asemenea sforţare interioară, în convingerea sigură, că ea va operà rodnic şi asupra masselor păstorite. Căci e un adevăr etern, propovăduit cu deosebire de creştinismul ortodox, *că nu există viaţă, decât în libertate.*

Trebue apoi, să-şi facă loc credinţa în *puterile de realizare* ale Bisericii. De atâteaori răsună acuzaţia gravă, că ortodoxia noastră este incapabilă de împlinirea marilor idealuri evangelice, că fiind încremenită în formele imuabile ale unui ritualism de suprafaţă, n'are putinţa să se ridice la concepţii înalte şi la opere durabile, în ordinea chemării ei divine.

Această critică poate fi adevărată, pentru ultima jumătate de veac, din istoria unei părţi a Bisericii ortodoxe, când o ideologie politică greşită, o pusese într'o fatală *atârnare de Stat,* cu suprimarea orcărei iniţiative proprii. Dar reamintindu-ne trecutul ceva mai îndepărtat, în care practicele politicianismului modern erau încă necunoscute, vom găsi pagini de admirabilă înălţare religioasă, de înfăptuiri culturale şi artistice neîntrecute, cari au dat Bisericii noastre o glorie atât de frumoasă, încât ea poate fi privită cu drept cuvânt, ca un izvor de inspiraţie fecundă în atmosfera de îndoială, ce stăpâneşte încă vechea noastră instituţie *spirituală.*

*

Nu mai puţin importantă este convingerea, ce trebue să-şi facă loc în sufletul tuturora, că *autonomia* dobândită cu atâta generozitate, constituie pentru Biserica ortodoxă factorul fundamental al *regenerării ei depline.* Este o experienţă istorică, verificată necontenit fără putinţă de greş, că în toate Statele unde Cultele s'au organizat pe bază de *neatârnare,* viaţa religioasă şi-a regăsit alvia normală, ducând, prin stimularea energiilor morale, la acţiuni de purificare spirituală şi de bogată restaurare creştină a popoarelor.

Valoarea novatoare a *autonomiei* rezidă tocmai în principiul ei de temelie, de a garantà, individual şi colectiv, putinţa iniţiativelor, concurenţa ideilor, încurajarea voinţelor şi libertatea înfăptuirilor, dominate de idealul unitar al Bisericii, legal constituite. Totul e mişcare, frământare şi întrecere, încălzit de acelaş impuls tainic al naturii omeneşti: *neastâmpărul creaţiunii.* Numai prin autonomie ajunge Biserica să se descopere pe sine, înţelegându şi chemările şi cunoscându-şi puterile de realizare, în zbuciumul necurmat al societăţii omeneşti.

Dar această conştiinţă adâncă, privitoare la importanţa dinamică a autonomiei, se presupune clădită, înainte de toate, pe *activismul însufleţit al Clerului.* Ierarhia noastră de toate treptele, dându-şi seama, că prin noua organizare a Bisericii, rolul ei *liturgic* a suferit o specială amplificare, că manifestările *duminecale* urmează să se transforme de acum în multiple şi permanente acţiuni *cotidiane,* îşi va impune un riguros examen sufletesc, menit să-i dea icoana nouilor sale obligaţiuni, izvorâte din realitatea juridică a autonomiei.

Paralel cu Clerul au să fie mobilizaţi şi *laicii,* al doilea element hotărâtor al autonomiei bisericeşti. Resentimentele parţiale, împotriva întroducerii laicilor la *conducerea* destinelor Bisericii, n'au nici o justificare logică. Tocmai înlăturarea lor dela o participare *activă,* cu răspunderi definite, în rosturile bisericeşti, a fost una din cauzele principale care

a contribuit la epoca de decadenţă din cei din urmă 50 de ani ai Bisericii din Vechiul Regat.

Colaborarea legală a laicilor în noua aşezare a Bisericii, înseamnă de altfel cel mai de seamă factor, menit să facă din autonomie *pivotul* renaşterei noastre religioase. Căci în concepţia modernă de astăzi, *puterea de viaţă a Bisericii* nu se poate răzima numai pe competinţa şi vrednicia *Clerului*, ci în foarte mare măsură ea izvoreşte şi din conştiinţa *răspunderilor*, pe cari le are *comunitatea credincioşilor*, în soarta propriei lor instituţii de credinţă.

Călăuziţi de luminile ierarhiei, animaţi cu duhovnicească râvnă la o operă de primenire, atât de binefăcătoare şi cultivaţi cu grijă pentru noua lor chemare, *laicii* vor putea fi câştigaţi dela început pentru Biserică în astfel de măsură, încât ei să se transfoarme în apărătorii statornici şi însufleţiţi ai autonomiei dobândite. Pentru ca *noutatea* independenţei bisericeşti să nu ducă la exagerări rătăcitoare, cari să compromită, ab initio, această însemnată reformă, este necesar să se creieze de pe acum o sigură şi severă *disciplină bisericească*. Primejdia aici este mare, tocmai pentru cuvântul, că *laicii*, chiemaţi în proporţie covârşitoare faţă de *Cler* la întemeerea nouei vieţi bisericeşti, pot fi ispitiţi să aducă cu ei toată pulberea acelor păcate, cari viciază atmosfera vieţii noastre *politice*. Prin urmare, cei aleşi să reprezinte Biserica în faza ei de prefacere, clericii, dar mai ales mirenii, sunt datori să-şi revizuiască sufletul, dându-şi seama de marea axiomă, că Biserica este un aşezământ de *mântuire divină* şi nu unul *de putere politică*. In faţa altarului se topesc patimele omeneşti, dispar bătăliile furioase pentru putere şi mor neregretate tranzacţiile de conştiinţă, fiindcă deasupra noastră pluteşte, senin şi împăciuitor, *idealul ceresc*, înfrăţindu-ne, mai presus de zbuciumările pământeşti, prin vraja aceleiaşi *credinţe* mântuitoare a sufletelor noastre.

Conştiinţă, că trecând pragul Bisericii facem *operă divină*, trebuie să ne dea puterea lăuntrică de a domina, până la suprimare, volbura pasiunilor noastre *politice* şi concentrându-ne într'o sigură şi religioasă *respectare a autonomiei*, să oferim Ţării, măcar în ordinea bisericească, acel exemplu de *disciplină sufletească*, care asigură, fără compromisuri, cinstirea riguroasă a legilor şi garantează triumful *ideii de ordine* în Stat.

Iată, ce înseamnă *autonomia* din punct de vedere religios şi politic. Ea va transforma complet nu numai viaţa *Bisericii*, redându-i strălucirea de altădată, dar va contribui într'o formă incontestabilă şi la consolidarea *Statului*, prin *echilibrarea sufletească a naţiunii*, cu ajutorul celei mai mari puteri morale din lume: *Evanghelia lui Hristos*.

VI. Politica viitoare a Statului faţă de Biserica ortodoxă

S'ar putea crede, că din moment ce Statul şi-a fixat, prin constituţie şi legea de organizare dela 1925, doctrina sa politică, acordând Bisericii noua organizare *autonomă*, datoria lui ar fi să rămână de acum înainte un simplu spectator, limitat la rolul de control şi supraveghere, lăsând Bisericii însăş, toată grija sorţii şi a desvoltării sale ulterioare.

Desigur, că un amestec direct al Statului, prin instrumentele lui de guvernare, în afacerile *interne* ale Bisericii, nu mai este compatibil cu noul regim de *libertate*, în care ea a fost pusă. Ar fi însă o mare şi neiertată eroare să se susţină, că Statul s'ar putea desinteresà cu totul de viaţa şi rosturile Bisericii ortodoxe. Aceasta din două motive, egal de importante. Unul de natură *constituţională*, celălalt de ordin *naţional*.

Anume, prin Constituţie şi complementul ei, legea de organizare cu statutul din 1925, s'au păstrat raporturile *de alianţă* dintre Stat şi Biserică în astfel de forme juridice, cari deşi se deosebesc radical de cele vechi, totuş necesită *o colaborare legală* a celor două aşezăminte de drept public. Astfel alegerea şi instituirea *ierarhiei*, [Mitropoliţi, Episcopi, Arhierei, Vicari], nu se poate face decât cu participarea activă şi cu aprobarea expresă a *Statului* [art. 12 din lege]. Administrarea *averilor* generale bisericeşti este iarăşi în funcţie de concursul Statului, care-şi are reprezentantul său în *Eforia* centrală a Bisericii [art. 24 din lege]. Deasemenea *înfiinţarea* de noui Eparhii, schimbarea sediului sau a titulaturii lor, depinde tot de suveranitatea naţională [art. 3 din lege].

Un drept important pe care şi l-a rezervat Statul — şi *numai* faţă de biserica ortodoxă — este acela, că *Regulamentele* pe care le votează Biserica pentru orânduirea vieţii sale *interne*, trebue să fie confirmate de Suveran, spre a avea putere legală [art. 8 Statut]. Apoi deşi Statutul de organizare este opera *exclusivă* a Bisericii, totuşi el nu poate fi modificat de către Congresul Naţional Bisericesc decât având asentimentul expres al *Statului* [art. 37 din lege]. Mai puternic se concretizează legăturile dintre Stat şi Biserică în sistemul alegerii *Patriarhului*. Legea specială a patriarhatului din 1925 stabileşte că marele colegiu electoral se alcătueşte din membrii adunării Arhiepiscopiei Bucureştilor, ai Congresului naţional bisericesc, şi din membrii de religie ortodoxă a Corpurilor Legiuitoare. S'ar putea spune deci, că Patriarhul nici nu este alesul Bisericii, ci mai curând al *Statului*, care decide prin numărul covârşitor al reprezentanţilor săi politici.

In sfârşit, vom menţiona obligaţiunea legală ce şi-a luat-o Statul, de a pune la dispoziţia Bisericii *mijloacele materiale*,

FOIŞOARA

Pagina sociologică

Chestiunea socială

Preotul GH. SECAŞ

II

Acum, după-ce cunoaştem noţiunile fundamentale ale Sociologiei, putem da în acest loc *împărţirea generală* a acestei lucrări:

Intr'o primă parte, numită parte istorică, vom studia chestiunea socială în decursul veacurilor, pentru a procura prin Istorie demonstraţiunea concretă a principiilor fundamentale stabilite în capitolul preliminar.

Intr'o a doua parte, numită partea teoretică, vom da demonstraţiunea abstractă a aceloraşi principii prin studiul faptelor generale (proprietate, capital, lucru) pe cari se întemeiază ordinea socială de astăzi şi prin examinarea sistemelor sociologice principale.

In fine într'o a treia parte, numită partea practică, vom vedea care sânt relele de care sufere societatea actuală şi remediile inerente propuse pentru a le vindecă.

Partea istorică

Inceputul inegalităţii sociale: **Puternici şi slabi, bogaţi şi săraci. Inegalitatea naturală dintre oameni face absolut necesară existenţa principiului dragostei în mijlocul lor dela începutul ori cărei societăţi, dacă nu principiul opus, nu va înceta a face să triumfeze tot mai mult pe cei puternici asupra celor slabi. Indată primii vor reuşi graţie puterii lor să se facă stăpâni de mai multe bunuri de cât au nevoie pentru a trăi, şi atunci cei slabi se văd în mod fatal deposedaţi chiar şi de ceeace le este necesar.**

Prin urmare cei puternici devin bogaţi, iar cei slabi devin săraci.

Cauza chestiunii sociale: — Deci societatea omenească se află împărţită în două mari categorii opuse şi din acest moment există o chestiune socială. De fapt aceasta are totdeauna ca mobil lupta pentru viaţă între oameni şi această luptă e pricinuită totdeauna de egoismul celor puternici cari abuzează de superioritatea lor pentru a-şi face în lume o prea largă parte, în detrimentul celor slabi. Chestiunea socială este deci, în totdeauna şi pretutindenea, consecinţa inevitabilă a luptei pentru viaţă.

Istoria ne arată acest lucru:

Stăpânirea principiului de dragoste la început: — Principiul dragostei se opune în mod fericit, dela începutul societăţii, principiului egoismului, şi atâta vreme cât îi succede să prevaleze, chestiunea socială încă nu se pune.

Dragostea este de două feluri şi fiecare fel se întrupează într'o grupă specială:

Una este Dragostea Naturală şi are ca formulă vie Familia. Cealaltă este Dragostea Supranaturală şi are asemenea ca formulă vie, în sânul creştinătăţii, Corporaţiunea în lumea laică şi chinonia (monahismul) în lumea religioasă. Primul fel de dragoste a îndeplinit în mod provizoriu, în societatea anterioară Creştinismului, rolul tutelar pe care trebuia să-l îndeplinească al doilea fel de dragoste, încă cu mult mai bine mai târziu în societatea creştină.

Vom vedea prin ce gen de organizare socială ea a luptat multă vreme victorios, în epocile primitive împotriva spiritului de egoism şi de individualism căruia i-a dat naştere mereu barbaria păgână.

Diviziunea Istoriei: — Vom împărţi istoria întreagă în două ere bine distincte, cari sunt:

1. Era Păgână;
2. Era Creştină.

Fiecare dintre aceste două ere mari istorice vor fi împărţite apoi în două perioade mari:

1. Perioada primitivă (patriarhală);
2. Perioada Modernă (civilizată).

Cap. I. — Era păgână.

Inceputurile erei păgâne:

Păgânismul favorisează egoismul. **— Cine zice păgânism zice egoism. Egoismul este de fapt sufletul păgânismului, căci acesta nu este altceva decât materialismul poetizat îmbrăcat în mitologie şi transformat în religie. Dar ce este oare materialismul, dacă nu doctrina care readuce în mod sistematic umanitatea la animalitate, va să zică la egoismul brutal şi bestial al creaturilor inferioare.**

Asemenea, egoismul a luat proporţii în lume în acelaş timp ca şi păgânismul. Societatea din viitor va avea să-i datoreze lui toate crizele ce se vor naşte în sânul său.

Dar uniunea pentru viaţă prevalează mai întâi. — Oricum, dar a trecut un timp destul de lung înainte ca acest principiu antisocial să devină cel mai tare şi tocmai la început a prevalat principiul contrar cel al Dragostei fireşti şi al uniunii pentru viaţă. Drept leagăn i-a fost cel mai simplu şi cel mai spontan dintre grupurile omeneşti: Familia.

Familia, punct de mânecare al societăţii: **— Fapt este că prin Familie începe societatea. In timpurile primitive în prezenţa întregei naturi care trebuia colonizată şi deşelenită, omul n'a putut trăi singur; i-au trebuit au-**

reclamate atât de întreţinerea Clerului, cât şi de acoperirea celorlalte trebuinţe ale vieţii sale [art. 21 Lege].

Toate aceste dispoziţiuni principale demonstrează în chip limpede, că între Stat şi Biserică s'au păstrat raporturi de drept atât de solide, încât nu numai că ele fac cu neputinţă izolarea sau *separaţia*, fluturată de câţiva alarmişti suspecţi, dar dimpotrivă au darul să justifice în deplină măsură interesul permanent, ce leagă puterea *temporară* de manifestările instituţiei *spirituale*.

Dar pe lângă motivele legale, mai sunt şi consideraţiuni *naţionale*, cari pledează pentru datoria Statului de a se ocupà de aproape de Biserica ort.

Mai întâi pentru-că Biserica a fost, în tot cursul istoriei noastre, cea mai credincioasă *aliată* a Statului, confundându-se cu el, în aceeaş unitate de aspiraţiuni şi de sacrificii, cari urmăreau dealungul veacurilor de luptă, apărarea existenţei noastre *naţionale*. Această admirabilă comunitate de simţire şi de făptuire, s'a dovedit a fi una din cele mai puternice legături *morale*, care a contribuit la închegarea neamului românesc şi la drumul lui triumfător spre gloria unităţii politice. De aceea, nimeni din purtătorii serioşi de răspunderi în viaţa publică, nu se poate gândi la distrugerea unei asemenea *legături sufleteşti*, căci ea ar fi identică cu renegarea tradiţiei noastre naţionale, şi în consecinţă cu primejduirea fatală a însăş *fiinţei* Statului nostru.

Atitudine de minoritari

Constatăm astăzi un adevărat sistem, întrebuinţat de minorităţile ţării noastre împotriva statului român.

Fără considerare la oarecare îndatorire de cetăţean al acestui stat, reclamaţiile minoritare apucă drumul spre Societatea Neţiunilor, deşi reclamaţiile acelea de obicei nu aparţin preocupărilor areopagului dela Geneva.

In acelaş timp se desfăşoară cea mai temerară campanie ziaristică, menită să compromită întreaga stăpânire românească, în folosul planurilor de revizuire a tratatelor de pace.

Un caz recent, din acest punct de vedere, ni-l serveşte o răspândită şi veche revistă bisericească germană, şi anume «*Die Christliche Welt*» dela Gotha, în articolul dela 1 Septemvrie a. c. sub titlul «Vom Weltprotestantismus der Gegenwart», care se ocupă şi de protestantismul din România.

Autorul articolului, dl *Adolf Keller*-Geneva, scriitor de bună credinţă, în drumul său de studii s'a oprit *la Sibiu*.

Aici însă bunii noştri saşi, s'au grăbit a-l acapara, slujindu-l cu bogate informaţiuni, şi nedrepte, şi neadevărate.

***Statul român a încercat dela 1919, prin o aspră politică şcolară împotriva limbilor*, — scrie autorul înrâurit dela Sibiu, — *să contopească micul popor vânjos săsesc cu naţiunea dominantă*...**

Vrem să desnaţionalizăm pe saşi?

Numărul de 230 mii de saşi este cu mult prea disparent, ca să poată întări sau slăbi elementul dominant, fără a mai aminti că nimic nu e mai străin de firea românului decât desnaţionalizarea forţată a altora. Toleranţa şi generositatea incomparabilă a acestui element a dat putinţă minorităţilor să-şi *sporească* aşezămintele culturale, în vreme ce multe dintre cele româneşti au fost, din motive financiare, desfiinţate tocmai în timpul mai nou.

***Biserica saşilor*, se scrie mai departe, *a săracit, atât pe urma reformei agrare, care i-a luat 35 mii jugăre, cât şi pe urma pierderii unui capital de 19 mil de lei* (investit în împrumuturile de război ale fostei duble monarhii!).**

Cu toată această «sărăcie» de averi, biserica luterană din Ardeal stă materialiceşte mai bine decât b. o. a noastră ortodoxă ardeleană. Sântem chiar dispuşi să-i facem o propunere: *de schimb* a averilor, să vedem cine s'ar alege cu dobândă, şi cine cu pagubă...

Am dovedit cu cifre, nu odată, că toate cultele neortodoxe din binecuvântata noastră ţară s'au împărtăşit în toţi anii din urmă de un tratament special în *defavoarea cultului ortodox*.

E de ajuns să reamintim, cu privire la saşi, că protestanţii, cu toţii, din ţara noastră, în număr de 1 200.000 au *patra* episcopi; ear biserica ortodoxă, cu peste 12 milioane de suflete, are 18 episcopi, — *în proporţie ea ar trebui să aibe cel puţin 40 de episcopi*. Acelaş raport disproporţionat în statul major al organizaţiilor bisericeşti...

Va să zică, din bugetul statului român se distribue sume neasămănat mai mari unui cult minoritar, decât bisericii zise dominante.

In special, cultul luteran întreţine chiar un *lux de organizaţie*, — o spunem nu noi, ci o spun înşişi *saşii cei nemulţumiţi cu oblăduirea lor şcolară şi bisericească*.

Dacă astfel, şi nu alt cum, stau lucrurile, e foarte regretabil când vizitatorii veniţi dela Geneva la Sibiu sânt intenţionat induşi în eroare prin expuneri unilaterale şi false.

Sibiul îşi are un *episcop*, cunoscut istoric al poporului săsesc şi în măsură de a da *informaţii* serioase, nu insulte ieftine împotriva ţării şi a naţiunii politice din care face parte.

Interesul poate ar fi mai mult al saşilor, decât al nostru.

Organizaţi Oastea Domnului

Adunarea Asociaţiunii la Sf. Gheorghe

Conform statutelor sale, membrii «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român» — Astra, se convoacă la

Adunarea generală,

ce se va ţinea în oraşul *Sfântul Gheorghe*, în zilele de Duminecă 13 şi Luni 14 Septemvrie 1931.

In vederea lucrărilor bugetare ce se pregătesc pentru anul viitor, cerem ca biserica noastră ortodoxă să nu mai fie pusă în stare de inferioritate faţă de celelalte culte, atât din punctul de vedere al salarizării, cât şi al personalului ei. Până acum s'a nesocotit, an de an, şi situaţia numerică a cultelor, şi situaţia lor materială.

Avem preoţi parlamentari, cam puţini, dar îi avem, şi adecă: în cameră 12, în senat 4.

Nu ne îndoim, că parlamentarii noştri, preoţi, ajutaţi de ceilalţi parlamentari ortodocşi, vor sta de veghe, neadormiţi întru apărarea drepturilor sfintei biserici ortodoxe în deosebi astăzi când e vorbă ca noul ritm să se înscăuneze pretutindeni în viaţa noastră publică.

Viitorul buget al cultelor pe 1932 să ne aducă, în loc de jigniri, respectul sentimentului de drept şi dreptate, reparând greşelile trecutului.

La Costeşti. In 6 ale lunii Septemvrie, anul mântuirii 1931, s'a aşezat peatra de temelie a sfintei biserici din Costeşti, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, în locul bisericii mistuite de flacări cu toţi credincioşii aflaţi într'însa (114 suflete) în 18 April 1930, seara în Vinerea Sf. Paşti. Pentru construirea noului locaş al Domnului s'au adunat peste *nouă milioane* lei, aşa că pe lângă biserică se vor putea înălţa şi alte locaşuri de interes creştin ortodox.

---

xiliari numeroşi pentru a-l ajuta în lucrurile sale.

Dar unde era să-i afle?

Suveranitatea părintească: — Natura ea însăş i-a dat în copiii săi. Cei dintâi supuşi şi primi servitori ai omului au fost proprii săi fii. El a fost regele lor în acelaş timp când le era părinte. Această suveranitate familiară, întemeiată în natură chiar, a constituit începutul oricărei autorităţi omeneşti, şi unicul grup astfel construit a fost nucleul chiar al Societăţii.

***Perioda patriarhală:* — Veacurile numeroase în decursul cărora s'a perpetuat această organizaţiune simplistă şi rudimentară constitue în istoria societăţii omeneşti ceeace vom numì perioada patriarhală.**

Secţiunea I. — *Perioda patriarhală.*

Chestiunea socială inexistentă în decursul acestei epoce din pricina simplicităţii de a se unì: — In decursul acestei prime perioade chestiunea socială nu există. Ea nu se pune, de fapt, decât atunci când inegalitatea devine prea mare şi prea crudă între oameni. Nu a fost însă cazul atunci, pentrucă inegalitatea condiţiunilor în acel timp nu era încă prea accentuată. Toată lumea avea aproape aceleaşi moravuri şi acelaş gen de viaţă: moravuri foarte simple şi viaţa foarte rustică, prin consecinţă foarte egalitară. In această epocă, stăpânul nu se deosebeşte mult de rob, cât priveşte felul de trai, nici bogatul de sărac. Toţi se află împreunaţi prin necesitate într'o situaţiune comună păzind aceleaşi turme, exploatând acealeaşi pământuri.

Cea mai mare parte a oamenilor din această perioadă sânt păstori, sânt însă mulţi şi agricultori. Dar şi aceştia duc asemenea viaţă patriarhală şi locuesc organizaţi după tipul familial, pentrucă practică cultura extenzivă, care necesitează nu numai teren mult, dar şi braţe multe, de unde nevoia de-a rămânea grupaţi.

Coheziunea şi perpetuarea Familiei: — Fiecare tată de familie este un centru viu, în jurul căruia gravitează celelalte unităţi sociale, va să zică copiii săi, copiii copiilor săi, fraţii săi mai tineri, protejaţii săi, ucenicii săi, sclavii săi etc. Toată această lume trăeşte împreună pe acelaş patrimoniu şi se îmulţeşte fără a se împrăştia. In acelaş timp sânt atâtea pericole şi atâtea de temut când eşti singur încât, prin forţa lucrurilor, fiecare familie rămâne unită pentru totdeauna în pofida numărului considerabil al membrilor săi. In măsură ce ia proporţii, familia încalcă teritoriile din jur, pe care le acopere cu turmele şi culturile sale, dar fără a se împrăştia.

Formarea patriarhatului. Bogăţie comunicativă: — In aceste condiţiuni fiecare familie sfârşì prin a se transforma în trib şi fiecare părinte în patriarh. Acest din urmă numai posedă, dar nu într'un mod egoist, căci cu ceeace posedă el face să trăiască tot poporul în jurul său. Bogăţia sa nu este nici decum individualistă, ea este dimpotrivă în mod esenţial socială va să zică comunicativă; ea nu este spre profitul unui singur individ ci a unei colectivităţi numeroase în acelaş timp. Acest lucru ni-l arată doar în mod evident relatările biblice.

In aceasta vedem pe marii patriarhi ca Avram şi Iob, cari posedau, este drept, multe turme, şi livezi, dar nu numai în folosul lor, căci în jurul fiecăruia dintre ei trăia o mulţime considerabilă în slujba şi pe cheltuiala lor. Ei sânt părinţi şi regi în acelaş timp. Bogaţii de acest fel sunt în acelaş timp suveranii şi hrănitorii săracilor, dacă peste tot existau de aceştia, ei trăesc în mod filial sub autoritatea lor, îi considerau ca părinţi mai mult sau mai puţin îndepărtaţi; la rândul lor, ei se socot ca nişte clienţi, vasali, servitori, refugiaţi, captivi, libertini etc.

«Smala», un mare şef arab din zilele noastre, ne mai poate da destul de exact o idee despre această bogăţie împărţită cu săracii, socializată oarecum, cu desăvârşire familiară. — «Clanurile» scoţiene sau irlandeze din timpurile vechi ne dau asemenea specimene exacte de acest fel de regim.

***Natura proprietăţii sub regimul patriarhal. — Falsitatea sistemului evoluţionist în această privinţă:* Nu trebue de altfel să ne închipuim că acest regim familial din timpurile patriarhale ar fi fost un fel de colectivism, cum o au pretins diferiţi autori socialişti, între alţii M. de Lavelye. Individualismul exista de pe atunci în proprietate, şi este imposibil de a se proba în mod istoric că aceasta a fost pretutindenea colectivă, înainte de a deveni individuală, în urma unei evoluţiuni mai mult sau mai puţin lungì. Această evoluţiune, afirmată în mod aprioric de către şcoala pozitivistă modernă este foarte contestabilă. După această şcoală, popoarele primitive ar fi fost succesiv vânători, apoi păstori, apoi agricultori, ducând mai întâi viaţa nomadă şi în fine viaţa sedentară.**

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului va pleca în 12 Septemvrie la Sf. Gheorghe, pentru a participa la adunarea generală a Asociației culturale, ce se întrunește în acel oraș în zilele de 13 și 14 Septemvrie 1931.

LA SÂMBĂTA DE SUS. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE, însoțit de consilierul mitropolitan, păr. Ieronim Grovu, a fost în ziua de Sâmbătă în 5 Septemvrie la Mănăstirea dela Sâmbăta de sus, unde a luat măsuri pentru lucrările ce mai sânt a se face.

Marele Voevod Mihai a depus în 5 Septemvrie 1931 la Sinaia, în prezența M. Sale Regelui, Examenul de absolvire, a clasei a treia primare, cu strălucit succes, obținând media generală 9·87.

Alegere de protopresbiter. In 5 Septemvrie a. c. s'a întrunit în Sebeș adunarea protopopească pentru alegerea de protopresbiter al tractului Sebeșului sub presidiul comisarului consistorial Dr. George Proca. Au fost prezenți 46 membri. Păr. protoiereu al Hunedoarei Dr. Vasile Oana a primit 36 voturi, Pr. Silviu Cărpinișan director gimn. în Sebeș 9 voturi, iar o bilă a fost albă.

Examenele din toamnă la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu vor avea loc dupăcum urmează: 1. Examenele anuale integrale și de corigență: 16, 17, 18 Septemvrie; 2. Examenele fundamentale: 21 și 22 Sept. Inscrierile se vor face în 25 și 26 Sept. Deschiderea festivă a anului academic va avea loc în 27 Sept.; iar începerea cursurilor: 28 Septemvrie.

Rectoratul.

Dl V. Goldiș, suferind de mult timp, a trimis comitetului central al Asociației culturale în Sibiu o scrisoare, unde arată că boala nu-i mai permite să ocupe demnitatea de președinte al societății și cere să se aleagă un nou președinte. Adunarea, ce se întrunește în curând la Sf. Gheorghe, se va ocupa și de chestiunea viitorului președinte al Asociațiunii.

Proces senzațional se va desfășura în 24 Septemvrie 1931 la tribunalul din Cluj, secția III. Improcesuat este profesorul universitar și istoricul neînfricat al trecutului nostru cultural și literar dl *Gh. Bogdan-Duică*, și anume: pentru părerea sa rostită despre Gheorghe Barițiu, răposat la 1893. Acuzatorii, cei cu blidul de linte dela 1700, mai au obrazul să ceară eliminarea dlui Bogdan-Duică dela catedră!

† Pr. Victor I. Sălăgeanu, parohul Săcămașului, prot. Dobrei, răpit de o boală nemiloasă a încetat din viață în ziua de 3 Septemvrie la ora 11 a. m. în anul al 54-lea al vieții și după 30 ani de fericită căsătoria și 29 de preoție. Rămășițele sale pământești s'au așezat spre odihnă veșnică Sâmbătă la 5 Septemvrie ora 4, după ritul ortodox român. Fie-i țărâna ușoară!

Pregătiri pentru adunarea Asociațiunii la Sf. Gheorghe. Despărțământul județean Treiscaune anunță, că la adunarea generală din acest an a Asociațiunii se organizează la Sf. Gheorge și o expoziție etnografică; ear seara, Duminecă, se va da în sala teatrului orășenesc un festival artistic cu ales program. Doritorii de a participa la adunare să se anunțe de timpuriu.

Se aduce la cunoștința acelora, cari doresc a participa la congresul «Astrei» culturale, în 13 și 14 Septemvrie la Sf. Gheorghe, că stațiunea Sf. Gheorghe deservește stațiunea climatericǎ Vâlcele, și astfel biletul C. F. R., luat întreg la stațiunea de plecare pentru gara Sf. Gheorghe, este valabil și la întoarcere, fără altă legitimație, de cât viza stațiunei C. F. R. Sf. Gheorghe la întoarcere.

Membrii Comitetului central al Asociației clerului «Andrei Șaguna» sunt convocați în ședință pe ziua de Vineri, 18 Septemvrie a. c. ora 4 după masă, la Alba Iulia. La ordinea zilei: pregătirea congresului Asociației.

Biroul central.

Între dezideratele votate de congresul femeilor române, întrunite zilele acestea la Craiova, sub președenția dnei Maria Baiulescu, se cuprind și următoarele: Credința apărătoare a neamului românesc, să fie baza educației naționale. S'o întărim, intensificând lupta contra influențelor sectelor religioase străine și a bolșevismului. Congresul, în numele femeilor din toate provinciile românești, roagă pe dl ministru al justiției să aducă o lege specială care să satisfacă art. 6 al Constituției privitor la drepturile femeilor.

Înainte cu o oră. Incepând dela 1 Octomvrie 1931, ora oficială pentru instituțiile publice va fi ceasș ora Europei orientale; prin urmare ora 24 a zilei de 30 Septemvrie va fi numita ora 1 a zilei de 1 Octomvrie. Aceeaș operație se face și la calea ferată, unde mersul trenurilor de earnă intră în vigoare cu ziua de 1 Octomvrie, întocmit pe baza orei Europei orientale.

Schimbare! Un ziar din București spune că primăria capitalei a schimbat numele de *strada Doamnei* numindu o de aici încolo *strada Moriț Blank*. Primăria a nimerit-o cât se poate de rău; căci Doamna a cărei amintire o arată strada, era *Doamna Maria, soția Voevodului Șerban Cantacuzino*, femee evlavioasă care a zidit biserica din preajma străzii, o biserică ce-i poartă și numele. Să se caute altă stradă pentru a o boteza Moriț Blank, — și să nu se mai comită pe viitor asemenea... anomalii.

Congresul romano-catolicilor din Ardeal s'a ținut în 5 și 6 Sept. la Odorhei. Program cu caracter pur religios, ascultat de un număr nu prea mare de participanți. Organele de siguranță au supraveghiat congresul. Și așa, agenții iredentismului dela Pești n'au turburat ședințele congresului.

Examenul de bacalaureat va începe în ziua de 20 Septemvrie. Ministerul instrucțiunii așteaptă să i se comunice, de către inspectoratele regionale, numărul candidaților înscriși la acest examen, pentru a putea stabili câte comisii examinatoare vor trebui să funcționeze. La sfârșitul săptămânii viitoare se vor da publicității numele profesorilor cari formează aceste comisii.

ȘTIRI LOCALE

Aviz «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» își reîncepe activitatea culturală cu 15 Septemvrie a. c. Probele de cant se vor ține în fiecare Marți și Vineri seara dela ora 7—9 în localul propriu din str. Brukental Nr. 17. Stim. coriste și coriști sunt rugați a participa în număr complet și punctual.

Comitetul.

Prea mare întârziere

Deși Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc a făcut intervenții peste intervenții la On. Minister al Instrucțiunei și al Cultelor, precum și la al Finanțelor pentru a se achita la timp salariile preoțești, cu părere de rău trebue să constatăm, că până astăzi abia s'au achitat salariile până la finea lunei Aprilie.

Deși școalele primare și secundare s'au început, iar peste câteva zile se vor deschide și porțile universităților, — preotimea, care are să-și ducă copiii la școală, prin neprimirea modestului salar la timp, este adusă în mari strâmtori pecuniare.

Atragem atențiunea Dlui Președinte al Consiliului de Miniștri să binevoiască a dispune a se achita de urgență salariile preoțești restante.

Dar acest sistem are împotriva lui toate documentele istorice, între altele «Facerea» care ne arată dinainte de potop pe Abel păstor și pe Cain lucrător de pământ, va să zică regimul nomad pastoral și regimul sedentar agricol coexistând îndată după creațiunea omului. Pe de altă parte, arheologia egipteană și asiriană ne descopere asemenea, că proprietatea fonciară și individuală există în cea mai înapoiată antichitate.

O tăbliță cu inscripțiune datând de pe timpul domniei lui Scrufru prinț egiptean despre care savanții afirmă că ar fi trăit către anul 3000 înainte de Isus Hristos, face amintire de un anumit Amten care a primit o parte a pământurilor sale în moștenire și ținea restul din generozitatea regelui. Contracte de origine babiloneană care sunt azi în stăpânirea lui Britisch Muzeum, menționează vânzări de pământuri și de case între particulari. Or, aceste contracte se urcă în veacul al 13-lea, și după vederile anumitor orientaliști în veacul al 18-lea chiar înaintea erei noastre. (Vezi Gavignet, La proprieté privée p. 22.)

Se poate deci spune având istoria la îndemână, că proprietatea colectivă universală așezată de către socialiști la originea societății, este o himeră și că proprietatea individuală a existat din primele timpuri ale genului omenesc. Dar pe de altă parte, se poate spune asemenea că proprietatea primitivă, dacă n'a fost pretutindenea colectivă, a fost cel puțin în toate părțile patriarhală și familiară, cum este ușor de a se constata acest lucru la originea diferitelor popoare din antichitate.

Diferitele aspecte, pe care le-a luat în decursul veacurilor, pot fi reduse la următoarele trei tipuri:

1. Regimul patriarhal propriu zis (în orient mai ales;)

2 Regim pastoral; \ Regimuri / 1. Roma antică
3. Regim seniorial. / sedentare \ 2. Imperiul de mai târziu.

Fuziunea claselor: — Sub toate aceste regimuri clasa săracă a trăit confundată cu clasa bogată, fie sub titlul de înrudire, fie sub cel de servitor, și, prin urmare, ea cunoaște poate servitudinea, dar nicidecum mizeria, căci acest fel de existență o solidarizează foarte strâns cu clasa posesoare și o asociază proprietății. In această epocă nu e vorba încă de proletariat. Sărăcia putea să existe, dar nu mizeria. Deci absentă de orce chestiune socială: Aceasta s'a născut cu civilizațiunea în decursul perioadei următoare:

Secțiunea II-a. — *Perioda civilizată.*

Predominarea egoismului asupra dragostei: — Perioda studiată adineauri are în ânsamblul său drept caracteristică în linie generală predominațiunea dragostei asupra principiului egoistic.

Perioda la care ajungem ne va arăta dimpotrivă, egoismul triumfând asupra dragostei, concurența substituindu-se corporațiunei, și lupta pentru viață în locul uniunii pentru viață.

Cauza acestui fenomen, (bogăție rea): — Cauza acestei transformațiuni nefaste a fost aparițiunea a ceea ce s'ar putea numi bogăție rea, va să zică a unui fel de proprietate mult mai individualistă, mai exclusivă, mai orgolioasă, mult mai puțin generoasă și mai puțin împărțitoare decât cea antică.

Ea are ca agenți producători: 1. Comerțul (favorizat prin navigațiune), 2. Războiul. — Or această bogăție rea a avut ea însăș două cauze principale, una pacifică, cealaltă violentă, dar foarte puternice și una, și cealaltă.

1. Comerțul,
2. Războiul.

1. Comerțul: — Nașterea comerțului la popoarele maritime ale anticității (Fenicieni, Greci): Acest mod de îmbogățire a început din bună vreme să fie în uz printre rasele maritime ale anticității, anume la Fenicieni și la Greci. Aceste popoare, deosebit de inteligente și deosebit de întreprinzătoare, au devenit și mijlocitorii tuturor celorlalte popoare și, grație aptitudinilor lor nautice remarcabile, ele știură să pătrundă în sânul aproape a tuturor națiunilor cunoscute pe atunci, cumpărându-le sau vânzându-le produsele respective din toate țările și furnizându-le mijlocul de a profita astfel de bogățiile naturale ale solului lor. Acest negoț a avut de efect îmbogățirea nu numai a celor ce-l făceau, ci și a acelor cu cari se făcea.

Rezultatele sociale născute prin comerț:

1. Un bun (în ordinea materială, difuziunea valorilor);

2. Un rău (în ordinea morală, corupțiunea moravurilor) — Rezultatul a fost avantagios pentru civilizațiune în înțelesul material al cuvântului, grație schimbului și difuziunii diverselor valori naturale mai înainte neexploatate; dar el a fost desavantajos pentru moravuri. Acestea au început de fapt de atunci, sub influința noilor bogății câștigate prea brusc și în mod prea abundent, să peardă bunătatea firească și simplicitatea pe care au avut-o până aci.

Comerțul inițiază popoarele primitive la lux, la bunăstare, la bogăție și le pune în mână banul etc. — Comerțul, procurând abundența și opulența, a provocat gustul pentru lux și pentru noutăți; drept urmare el a trezit la popoarele rustice și patriarhale gusturi mai rafinate, în acelaș timp și dorințe și pofte mai exigente. Ele au început prin urmare să înțeleagă cu deosebire importanța bunurilor materiale văzând folosul neașteptat de mare pe care comerțul îl aducea. De atunci a existat în maniera lor de a poseda mai multă înverșunare, mai multă aviditate și prin consecință mai mult excluzivism și egoism.

Asemenea se poate spune în rezumat, că comerțul a fost de pe atunci o binefacere *dezastruoasă pentru umanitate*. De o utilitate imensă din punctul de vedere material, — a fost însă în schimb de o răutate mult mai imensă din punctul de vedere moral.

(Din l. franceză.)

Nr. 428/1931. (76) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Crăciunelul de sus**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela Stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Casa parohială cu atenanţe.
3. 28 jug, cat. $^3/_4$ arător, $^1/_4$ fânaţ.
4. Folosirea cimitirului vechi cam 2 jug.
5. Câte 1 ferdelă porumb sfărmat şi 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.
6. Stola obişnuită în tract.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite în terminul prescris oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 6 August 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petre Medeşanu
adm. prot.

Post vacant

In judeţul Sibiu, şi comunele apropiate, căutăm reprezentanţi pentru muncă uşoară. Ofertele sub «Venit frumos», — rugăm a preda la administraţia ziarului. (38 a) 1—2

Nr. 842/1931 (77) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat, conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţe şi grădină de legume.
3. Sesiune parohială de 6 jug. şi 200 st. □ (cimiterul nou)
4. Simbrie: câte o ferdelă veche (25 litri) de porumb sfărmit şi o ferdelă veche de ovăs dela familiile întregi (circa 100 familii); $^1/_2$ ferdelă porumb şi $^1/_2$ ferdelă ovăz dela familiile mixte şi dela văduvi (circa 60 familii) iar dela zileri o zi de clacă sau contra valoarea ei (circa 30 familii)
5. Competinţa de lemne, în bani: câte 20 Lei dela familiile întregi şi câte 10 Lei dela cele mixte şi văd.
6. Venitele stolare, conform hotărârii adunării parohiale din 30 Mai 1926.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, se cere dela candidaţi să cunoască limba maghiară, având să ţină predicile în această limbă.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termen subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, la 26 August 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Sf. Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Micfalău.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 301/1931 (75) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Dobârca**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela Stat conform coalei B.
2. Sesiune preotească 11 jug. 138 st. □, fânaţ şi arătură.
3. Stola statorită în tract.
4. Doi stânjini lemne de foc dela comuna politică.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile cu documente necesare în termenul deschis oficiului protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 19 August 1931.

Oficiul protopoposc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop

Nr. 470/1931. (74) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a din **Grohot**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunii dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documente necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ort.-rom. Zarand în Brad, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad, la 19 Iulie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop.

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

(25) 6—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

Ştofe şi brâne în depozit perm.

Nr. 414/1941. (34) 3—3

Concurs

Pentru anul şcolar 1931/1932 se vor conferi de către protopopiatul **Sebeşului** următoarele burse:

1. Din fondul protopopesc 2 burse de câte 2000 Lei pentru studenţi dela şcoale secundare, comerciale, normale şi academia teologică.
2. Din fondul «Ioan şi Florica Oncescu» 2 burse de câte 2000 Lei pentru studenţi de liceu.

Bursele se pot conferi numai studenţilor de pe teritorul protopopiatului Sebeş, şi la cele dela pct. 2 au întâietate studenţii din parohia Răhău.

Cei în drept să-şi înainteze cererile însoţite de certificat de botez, certificat şcolar şi certificat despre starea materială a părinţilor, Oficiului protopopesc al Sebeşului, până la 30 Septemvrie 1931.

Oficiile parohiale din protopopiatul Sebeş sânt rugate a atrage atenţiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeş-Alba, 19 August 1931.

Oficiul protopopesc:
Vasile Oană
adm prot.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

Clopote

de 240 şi 160 Kgr. din 1922 ofere spre vânzare parohia ortodoxă rom. Sibişelul-vechiu, p. Orăştie, j. Hunedoara. (36) 2—3

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Mersul trenurilor

— **Gara Sibiu** —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6^{51}, 14, 17^{06}	8^{05}, 17^{04}, 21^{30}
Braşov, Făgăraş	5^{14}, 12^{22}, 18^{14}	11^{38}, 19^{45}, 8^{06}
Cisnădie	5^{45}, 13^{15}, 18	7^{30}, 14, 19^{34}
Copşa-mică	3^{35}, 10^{25}, 12^{50}, 15^{30}, 19^{8}, 22^{55}	3^{37}, 9^{27}, 14^{55}, 16^{47}, 20, 0^{21}
Ocna-Băi	8^{40}, 11^{51}, 20^{45}	9^{54}, 12^{49}, 23^{30}
Peatra-Olt, Buc.	6^{50}, 15^{05}, 20^{15}acc.	23^{50}, 12^{40}, 10,ac.
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{02}
Vurpăr	16^{05}	7^{46}

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Joi:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela $1^1/_2$—5 p. m., dela 5—$7^1/_2$ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela $1^1/_2$—5 ore p. m. dela 5—$7^1/_2$ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_4$ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela $1^1/^4$—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 19 Septemvrie 1931 Nr. 66—67

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII"

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Prin noi înșine

Un fond de ajutorare a clerului

Propunerea Păr. C. Drăgan, apărută în Nr. 58 al *Telegrafului Român*, în scopul ajutorării familiilor de preoți pentru cazurile de moarte, nu numai că e acceptabilă, ci înfăptuirea ei ni se impune din toate punctele de vedere, considerând situația grea materială, adeseori rușinoasă, a soțiilor de preoți rămase după moartea soților lor.

Cu starea actuală a fondului de penzii nu sânt asigurate nici familiile preoților, nici ale funcționarilor bisericești. Dacă însă pe lângă mica penziune ce le revine conform dispozițiunilor statutelor acestui fond văduvelor și familiilor rămase după cei decedați, li-am da și un efectiv ajutor bănesc indicat, îndată după moartea soților lor, am șterge multe lacrimi de pe ochii văduvelor și orfanilor lor.

Planul de ajutorare se poate realiza prin jertfa noastră, a tuturor, dela care să nu lipsească nici un preot ori funcționar bisericesc. Cât de neprevăzători am fost noi, că planul de ajutorare reciprocă nu s'a preconizat în gândul nici unuia dintre noi cel puțin cu 5—6 ani mai curând când nu trăiam din curbe de sacrificiu, și am fi putut realiza mult, cu mult mai mult decât vom putea realiza de aici înainte. Dar nici azi nu e târziu. Toți pentru unul și unul pentru toți.

Să înființăm un fond de ajutoare până nu e prea târziu, prin statute aprobate de autoritatea bisericească la care să participe necondiționat fiecare preot și funcționar bisericesc prin o declarație de aderare în scris.

Fondul se va înființa și augmenta prin cotizații lunare de câte 100 Lei, — anual 1200 Lei. Dacă după calculul făcut de Păr. C. Drăgan avem în funcție un personal de 680 preoți și funcționari bisericești, fondul ar încasa anual peste 800,000 Lei. Presupunând că am avea anual 5—8 cazuri de decese, ca să asigurăm fie-cărei familii văduvite ajutorul preconizat de 50,000 Lei, fondul ar vărsa anual sub forma de ajutoare între 250—400 mii Lei, și ni-ar rămânea o considerabilă sumă ca fond de rezervă pentru eventualele timpuri critice viitoare, când ar trebui să se reducă ori nu s'ar mai putea achita cotizațiile din partea membrilor în urma unor situații deplorabile materiale în care ar putea ajunge biserica cu clerul și funcționarii ei.

Să fim prevăzători. In haosul sufletesc prin care trecem, al crizei morale fără pereche în istoria neamului, ne putem aștepta la multe desamăgiri. Dar și într'un caz de critică situație materială a bisericii și clerului, noi trebue să stăm la postul nostru. Atunci fondul să-și aibă asigurată rezerva lui, din a cărei venituri să poată achita ajutoarele statutare. In decurs de 10 ani s'ar putea realiza un fond de circa 5—6 milioane Lei ori și mai mult, care ar crește treptat în raport cu cazurile deceselor.

Va fi fondul nostru, vom dispune de el noi, nu statul, care pentru a ne asigura o pensie nesigură, ne pretindea mai anii trecuți întreagă averea fondului de penzii. Să nu dăm nimic din al nostru, ci să ne creăm mijloace de asigurare prin jertfa noastră a tuturor, și vom fi binecuvântați de urmași. Unii frați preoți vor crede că merg prea departe cu planurile mele. Nici de cum. E aceeaș idee, sulevată de Păr. C. Drăgan, dar într'o formă mai amplă, plătind cotizații fixe și regulate an de an, asigurându-ne astfel rezerve binefăcătoare pentru viitorul mai îndepărtat ori mai apropiat și la vremuri critice pentru existența bisericii și clerului, când noi, ori cei ce ne vor urma, nu vor mai fi în stare a plăti cotizații, mulțumindu-se a putea trăi de pe o zi pe alta. Atunci își va vărsa fondul darurile sale binefăcătoare pentru văduvele și orfanii noștri și printre lacrimile lor va străluci aureola din jurul arhiereului bisericii și a slujitorilor lui, cari sântem noi, cei ce ne-am dat neîntârziat tributul de jertfă pentru noi și pentru ei.

Să nu fim deci avari pentru noi, când am fost darnici pentru alții. Să jertfim cei de azi până când vom putea jertfi, să ne asigurăm pe noi și pe cei viitori cari s'ar putea întâmpla să nu mai poată jertfi din cauza răutății vremurilor. Preoții tineri să se însuflețească mai mult chiar decât cei bătrâni la ideea înființării acestui fond, fiindcă lor le vor fi rezervate situații poate mai critice decât celor bătrâni de azi. Dar și cei bătrâni vor jertfi alături de ei, ca să fim toți pentru unul și unul pentru toți.

După informațiile ce le am, episcopia Clujului a dat ființă fondului de ajutorare a clerului, plătind fie-care preot o taxă fundamentală de 200 Lei, plus cotizațiile lunare de câte 100 Lei. La statute au aderat toți preoții și funcționarii bisericești prin declarații în scris trimise la episcopie, și statutele s'au pus în lucrare încasându-se primele cotizații.

Rugăm pe Inalt Preasfințitul nostru Mitropolit Nicolae să se pună în fruntea mișcării, însărcinând pe cei mai experți dintre funcționarii din centru cu studierea și redactarea statutelor după modalitățile cele mai potrivite scopului, astfel ca statutele, aprobate de cler, să se pună în lucrare începând cu anul viitor.

Deviza să ne fie: Să muncim, să cruțăm și să jertfim, dacă vrem să ne salvăm.

Pr. *Iuliu Moldovan.*

Statul și Biserica Ortodoxă

de **Dr. I. MATEIU**

Precizând astfel interesul superior ce-l are Statul de a rămâneà și pe viitor în permanentă comuniune cu Biserica ortodoxă, urmează să vedem care trebue să fie *politica lui bisericească de mâine*. Ea se desemnează în două direcțiuni: una *statică* sau de conservare, iar cealaltă *dinamică* sau de creațiune.

Cea dintâi, privește opera înfăptuită până acum în favoarea Bisericii ortodoxe, prin complexul de legiuiri cari o guvernează astăzi. Intrucât ele au eșit din consensul deplin al celor două instituțiuni, este limpede, că cea mai mare datorie a Statului se rezumă în *apărarea* hotărâtă și energică a acestor legiuiri istorice. Nu trebue să se uite o clipă adevărul, că Biserica, fiind prin toată structura ei profund *conservativă*, se ferește din principiu de inovațiuni, preferind să trăiască mai curând într'o alcătuire defectuoasă sau incomplectă, decât să accepte schimbări cu consecințe neprevăzute pentru soarta ei.

De aceia, Biserica nu poate aproba deloc încercările neautorizate ale unora din *cre-dincioșii săi*, de a determină, prin presă, un curent potrivnic organizației bisericești actuale. Acești amatori de perimată tutelă politică, nu sunt încă în măsură să se incadreze în *noua concepție* a Bisericii, și să înțeleagă, că nicăeri pe lume nu s'a văzut încă instituție divină care să se ridice la strălucire fără condițiunile unei vieți de *libertate*.

Mai primejdioase sunt însă tentativele, cari se produc *din afară* de zidurile bisericii. Partidele noastre politice, îndeosebi cele de origine post-belică, nu suferă de un prea mare simț de legalitate. Antrenate de ambiția paternității legislative, ele se întrec în goană după reforme, răsturnând cu mare ușurință chiar cele mai bune c r e a ț i u n i, numai din simplul motiv, că ele nu poartă blazonul competinței lor. Cu asemenea psihologie, atât de dușmană tradiției și continuității, nu e mirare că ne-a fost dat să vedem partide politice, aducând atingeri serioase și tinerei noastre *autonomii bisericești*.

Rolul Statului este să combată cu toată energia asemenea

tendinţe nesănătoase, susţinând fără şovăire, *respectul deplin* faţă de noul organism juridic al *Bisericii*, ca astfel ea să se poată consacrà, în toată liniştea, marilor sale idealuri creştine.

a] *Reforma învăţământului teologic*

Dar am vorbit şi de aspectul *dinamic* al politicei bisericeşti. In ce consistă el? In *desăvârşirea* organizaţiei actuale, prin întocmirea acelor legiuiri, cari sunt cerute chiar de *codul autonomiei bisericeşti*. Una priveşte reforma *învăţământului teologic*. In acest capitol intră atât şcolile *bisericeşti* propriu zise [Seminarii şi Academii], cât şi *Facultăţile de Teologie*, ca instituţiuni de Stat. Discuţiile şi controversele pasionate, ce s'au ivit în jurul lor, ne obligă la câteva lămuriri.

Este mai presus de orice îndoială, că învăţământul teologic constitue piatra de încercare a Bisericii. Căci soarta ei întreagă depinde exclusiv de seriozitatea *şcoalei teologice*, chemate să formeze sufletul misionar al preoţimei din toate vremurile. Dar această şcoală se găseşte şi astăzi în vechiul regat tot sub conducerea directă a *Statului*, care prin caracterul său *laic*, nu poate şi nici nu este indicat să pregătească pe slujitorii *duhovniceşti* ai altarelor. S'au făcut, ce-i drept, câteva încercări de legiferare în materie, însă pe motive de divergenţe principiare între Biserică şi Stat, proiectele întocmite au rămas în cartoane. Mai nou, din iniţiativa Episcopatului nostru, s'a votat o lege scurtă la Senat, dar şi aceasta s'a împotmolit la Cameră, pe urma unor intervenţii lăturalnice. Din ce motive? Pentru că nu s'a putut deslega întrebarea principiară, cine are calitatea să elaboreze această reformă, Biserica sau Statul, ori amândouă împreună.

Principiile *autonomiei* rezervă acest drept pe seama Bisericii, cum rezultă din art. 4 al Legii de organizare: [„Biserica Ortodoxă Română îşi *reglementează*, conduce şi administrează prin organele sale *proprii*, şi sub controlul Statului, afacerile sale religioase culturale, fundaţionale şi epitropeşti"].

Aşa se explică art. 34 din aceiaşi lege, care decretează, că şcolile pentru formarea Clerului şi a cântăreţilor stau sub *conducerea bisericii*.

Prin urmare, trebue să răspundem, că din punct de vedere legal, reforma învăţământului teologic, intră în atribuţiunile *bisericii*. Principiar este şi logic să fie aşa, întrucât e vorba de pregătirea preoţimei, în care competinţa n'o poate avea decât exclusiv *Biserica*. Ea singură ştie şi are dreptul să îngrijească de formarea Clerului său în aşa fel, încât ea să corespundă atât *doctrinei ortodoxe*, cât şi idealurilor sale *creştine*.

Cu toate acestea art. 34 conţine o derogare dela principiul general, când spune: «*programele* de studii şi *numirea* profesorilor, se vor face potrivit unei legi speciale, al cărui proiect va fi întocmit de *Sft. Sinod*, de-acord cu Ministerul Cultelor şi Ministerul Instrucţiunii".

Acest text la aparenţă constitue o restrângere a dreptului recunoscut pe seama bisericii. Cum e a se interpreta acest text? Fără îndoială tot în cadrele principiului autonomiei. Adecă în acea lege specială nu pot fi fixate alte norme pentru alcătuirea programelor de studii şi pentru numirea profesorilor decât acelea cari decurg din dreptul bisericii de a-şi îndruma ea pregătirea clerului. De acest drept biserica trebue să fie geloasă şi cu nici un preţ să nu permită să-i fie confiscat din partea statului. Toate celelalte culte din ţara noastră au dreptul lor necontestat din partea statului de a-şi pregăti clerul — oare numai biserica ortodoxă să fie lipsită de acest drept? Concordatul acordă deplină libertate cultului catolic în conducerea şcolilor teologice, — oare numai când e vorba de biserica ortodoxă să-şi revendice statul un amestec în alcătuirea programelor de studii şi la numirea profesorilor? Dar cum îşi poate lua statul răspundere în aceste chestiuni de ordin intim bisericesc? Doar nu statul, ci biserica a primit dela Mântuitorul dreptul şi puterea de a-ş creşte apostolii! In Ardeal până astăzi biserica este în exerciţiul deplin al acestui incontestabil drept organic al ei. Deci statul va trebui să-şi cunoască limitele drepturilor sale şi să nu se infiltreze în mod volnic în chestiuni pe cari numai biserica e chemată să le rezolve.

Părerea noastră este, că proectul întreg să fie întocmit de Biserică, iar Statul, după eventuale observaţiuni făcute de el şi eventual acceptate de Biserică, să-l treacă cu o lege scurtă, *sub formă de Regulament*, spre a evita modificarea lui de către Parlamentul *eterodox*.

Altă întrebare ce se pune este: Ce *categorii de şcoli* are să îmbrăţişeze reforma? Astăzi avem 3 tipuri: *Seminarii, Academii, Facultăţi*. Vor fi menţinute toate, sau nu? Şi aici dreptul de a se pronunţa este numai al Bisericii.

Seminariile, ca şcoli de pregătire *profesională*, vor trebui să dispară, din simplul motiv că art. 35 din Statutul bisericesc, nu mai admite la hirotonie decât candidaţi cu pregătire *superioară*. De altfel nici rezultatele practice pe cari ele le-au dat în trecut, nu justifică menţinerea lor. Ele însă pot şi se impune chiar, să fie transformate în *licee confesionale* sau spirituale, câte unul pe lângă fiecare Episcopie, aplicându-li-se regimul prevăzut de legea învăţământului particular. Toate cultele neortodoxe au asemenea licee şi chiar Biserica noastră numără câteva în Ardeal. Valoarea lor este nepreţuită. De o parte fiind puse sub conducerea bisericii, ele asigură o serioasă *educaţie religioasă* a elevilor, fapt care va îndemna cele mai multe familii creştine să-şi trimită copiii în aceste şcoli, unde se dă atât instrucţiei cât şi vieţii de internat o deosebită grijă. Rezultatul va fi o mai bună îndrumare a cetăţenilor în profitul nemăsurat al *Statului*. De altă parte, şi Biserica are să câştige mult prin faptul, că va fi pusă în situaţia de a selecţiona dintre bacalaureaţi, pentru şcoală teologică, numai pe aceia, cari în adevăr dovedesc aptitudini şi vocaţie către *preoţie*. Insuş elevul, la vârsta de 18 ani, este în măsură să-şi dea seama mai bine de preferinţele lui sufleteşti, şi să-şi aleagă mai conştient cariera spre care se simte chiemat.

Şcoala teologică propriu zisă va avea, prin urmare, două tipuri: *Academia şi Facultatea*. Cea dintâi, condusă de *Biserică* şi prin care ar trebui să treacă ori cine doreşte să fie *preot*, cea de a doua sub autoritatea *Statului* destinată numai *ştiinţei teologice*. Facultatea are menirea să întreţină spiritul *creştin* al culturei din Universitate, să elaboreze ştiinţa ortodoxă, să decearnă titluri ştiinţifice şi să pregătească pe viitorii profesori ai Academiilor, ai liceelor confesionale, şi pe cei de religie din şcolile secundare. Materiile şi durata cursurilor ar fi *aceleaşi* în amândouă instituţiunile cu deosebire, că în Facultate studiile vor avea o desvoltare mai largă, de specializare şi o tratare strict ştiinţifică. Astfel licenţiaţii Academiilor vor avea putinţa să se înscrie deadreptul la doctoratul universitar, fără a li se mai impune examene de diferenţă la Facultate, cum se întâmplă astăzi, în bucuria licenţiaţilor *catolici*, cruţaţi de o asemenea umilire.

Se pune însă problema, dacă Facultăţile trebue să aibă *raporturi cu biserica*, şi în ce măsură?

Fiind Facultăţile de teologie ortodoxă instituţiuni de Stat, evident că dreptul de a stabilì organizarea lor revine Statului. Dar, întrucât Facultăţile propagă adevărurile *credinţei ortodoxe* şi pregătesc pe viitorii *preoţi* ai altarelor, nu mai încape îndoială, că Biserica ortodoxă urmează să aibă şi ea cuvânt, şi încă unul permanent, în viaţa acestor instituţiuni. Prin urmare, Facultăţile de Teologie trebue să stea, în mod excepţional, în legătură atât cu autoritatea Statului, cât şi cu aceea a Bisericii. Iată cum motivează aceastã necesitate, chiar Consiliul Facultăţii de Teologie din Bucureşti, într'un *Memoriu* tipărit la 1887: „Facultatea de Teologie nu şi-ar ajunge scopul dacă n'ar sta în legătură cu *autoritatea bisericească*, dar ea după poziţia şi scopul său având un caracter general, are să stea în legătură cu autoritatea generală a Bisericii, prin urmare cu *Sf. Sinod*, a cărui consultare nu s'ar putea înconjura de guvern în orice trebi cumpănitoare pentru Facultate. In limitele fixate de înaltul Guvern şi de *Sf. Sinod*, activitatea Facultăţii de Teologie are să se mişte liber, fiind scutită de orice amestec alăturea cu legea la regularea trebilor sale interne, cum o cere problema ei ştiinţifică şi organismul ei academic" [p. 86].

Vom examina deci problema cu atât mai vârtos, cu cât ea a devenit actuală prin depunerea în Parlament a proectului de lege relativ la reforma învăţământului superior.

Numirea Profesorilor.

Legătura cu Biserica n'a fost contestată niciodată de către Facultăţi. Legal şi practic însă, ea a fost aproape inexistentă, limitându-se doar la învitarea, de către Senatul Universitar, a 1—2 membri ai Sf. Sinod, în comisiunile de concurs pentru agregaţie. Sub raportul juridic însă, aceasta înseamnă, că acei membri erau mandatarii *Senatului Universitar* şi nici decum ai *Sf. Sinod*, dela care ei n'aveau nici o delegaţiune oficială. E nevoie deci, să se stabilească un sistem precis şi efectiv al participării Bisericii la numirea profesorilor. Acest sistem trebue însă mărginit numai la partea *doctrinară-morală*, toate celelalte chestiuni fiind rezervate autonomiei universitare. Intrebarea este cum să se concretizeze, în forme legale, această colaborare a Bisericii? Proectul guvernului stabileşte în art. 17 prezenţa unui delegat al Sf. Sinod în Comisiile de examinare. Dar aceasta nu

este decât procedura veche, rectificată în sensul, că desemnarea reprezentantului Bisericii n'o mai face pe viitor Senatul Universitar, ci *Sf. Sinod*. Formula fiind prea vagă, ni se pare insuficientă. Şi iată de ce. Nu se poate concepe intrarea în Facultate a unui profesor, care din punct de vedere *dogmatic* şi *moral*, stă în contrazicere cu doctrina Bisericii. Judecarea acestei chestiuni constitue însă dreptul *exclusiv* al Sf. Sinod. Cum să-şi exercite acest drept, care are caracter de *veto*, când în Comisiuni Sf. Sinod este reprezentat numai printr'un singur membru? El va putea fi majorat totdeauna de ceilalţi 4 membri, făcând iluzorie afirmarea drepturilor Bisericii. Prin urmare, formula proiectului trebue să fie neapărat înbunătăţită.

Sf. Sinod, ocupându-se în sesiunea din urmă de chestiunea aceasta, a judecat la fel, convenind că cercetarea candidaţilor, din punct de vedere dogmatic-moral, are să se facă *numai* de Sf. Sinod şi *înainte* de ţinerea concursului, căci hotărârea luată trebue să aibe o valoare eliminatorie în sensul, că cei excepţionaţi de el urmează să fie înlăturaţi dela concurs.

Această soluţie o găsim de altfel propusă chiar de Consiliul Facultăţii de Teologie din Bucureşti în Memoriul citat mai sus, când zice: „Procedura ce are a se observa la numirea lor [a profesorilor], trebue să urmeze după *prealabila* consultare şi recomandaţiune a autorităţii *bisericeşti*, care este în drept a se încredinţa despre cultivarea şi progresul ştiinţelor teologice la Facultate şi a face cuvenitele propuneri Ministerului de Instrucţiune“ [pag. 90].

Aceiaş modalitate o găsim şi în raportul prezentat Congresului Naţional Bisericesc din 1929, de către Comisia culturală, prin păr. Valeriu Iordăchescu Profesor al Facultăţii de Teologie din Chişinău, unde se spune: „Cererile candidaţilor pentru catedrele dela Facultăţile de Teologie însoţite de lucrări, se vor înainta *Sf. Sinod*, care le va examina şi apoi le va recomanda forurilor în drept. Sf. Sinod exercită controlul său asupra Facultăţilor de Teologie“. [conf. Desbaterile Congresului Naţ. Bis. pag. 46].

Năravul din tinereţe. Revista bisericească greco-catolica dela Lugoj, *Păstorul Sufletesc*, care îşi zice «Organ al clerului catolic român», în nrul său 13—14 din acest an, vrea să aducă *«O nouă dovadă asupra sentimentelor lui Şaguna»*.

Directorul revistei lugojene, canonicul Dr. Nicolae Brânzeu, a căutat, şi înainte de-a fi ridicat la rang de canonic, să-şi cheltuiască meşteşugul condeiului în critice ocărâtoare la adresa marelui bărbat al bisericii şi neamului nostru. Pe temeiul unui «studiu» (foarte superficial) de M. Theodorian-Carada şi a unei notiţe (cu totul subiective) dintr'o gazetă ungurească locală, clarisimul Dr. Nicolae Brânzeu, păstrându-şi năravul, înfăţişează astăzi pe Şaguna care s'a împăcat (?) cu ungurii la 1867, ca *«un caracter nestatornic şi ezitând»*, şi ca *«cel mai bun maghiar între cei de legea grecească»*...

Concluzia ce-o face eminentul canonic, este totuşi următoarea:

«Şaguna a fost un arhiereu mare, făcându-se, după vorba Scripturii, tuturora toate»...

Prin urmare, de o parte avem un caracter nestatornic, şovăitor şi într'o vreme cel mai bun prieten cu ungurii, — de altă parte totuş un mare arhiereu...

Se desprinde de aici o morală, care în toată lumea se chiamă iezuitică, morală practicată şi la Lugoj.

Sărbătoarea dela Sf. Gheorghe

— Adunarea Asociaţiunii culturale —

După şaptezeci de ani ai existenţei sale, Asociaţiunea culturală, cea mai veche instituţie de acest fel în întreaga ţară, a putut să-şi ţină întâia adunare generală într'o parte a ţării, unde prea mulţi din credincioşii legii noastre româneşti s'au înstrăinat, în vitregia vremilor, de limba lor maternă şi, unii, şi de credinţa strămoşilor lor.

Când la anul 1861 s'a întrunit adunarea generală de constituire a «Asociaţiunii transilvane», unul din înfăptuitorii săi, primul preşedinte, *Andrei Şaguna*, a declarat, că tinera instituţie culturală are o misiune pe cât de nobilă şi unică în felul său, pe atât de serioasă şi de grea, pentrucă ea cere o perseverenţă de fier şi un sacrificiu de inimă.

Sacrificiul şi perseverenţa caracterisează activitatea conducătorilor Asociaţiunii începând dela Andrei Şaguna şi până astăzi.

*

Lucrările adunării dela Sf. Gheorghe, în ţinutul locuit de secuime, s'au început, după creştinescul obicei, cu serviciu divin. De astă dată însuşi şeful bisericii noastre ardelene, I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, înconjurat de un sobor de preoţi, a ţinut să celebreze slujba dumnezeiască. Au slujit părinţii protopopi: Blaga, Bologa, V. Nistor, Rafiroiu şi preoţii I. Curcubătă, I. Popovici, E. Ticuşan, I. Paştina.

I. P. S. Sa a fost primit la biserică de ofiţeri şi un pluton dela şcoala militară specială din localitate; ear muzica a cântat şi la intrare, şi la ieşire din biserică. La sfânta liturghie, răspunsurile le-a dat corul bun şi disciplinat al şcoalei normale de fete din Sf. Gheorghe. In decursul sfintei liturghii a hirotesit întru duhovnic pe presbiterul Ioan Rafiroiu din Târgul-Săcuilor şi a hirotonit întru diacon pe profesorul de religie din Blaj, Vasile Popa. La finea sfintei liturghii, după invocarea Duhului sfânt, I. P. S. Sa a ţinut o foarte înălţătoare predică, mânecând dela cuvintele Ap. Pavel, din epistola către Efeseni, 4, 22—24:

«Ca să lăpădaţi voi pe omul cel vechi, carele se strică după poftele înşelăciunii... şi să vă îmbrăcaţi în omul cel nou, — care după Dumnezeu s'a zidit, după dreptate şi în sfinţenia adevărului».

Cu verva i oratorică cunoscută a rostit o remarcabilă cuvântare, ascultată cu mare atenţiune şi mult interes din partea mulţimei de credincioşi.

La finea cuvântării care a făcut profundă impresie cu deosebire asupra intelectualilor a implorat binecuvântarea Cerului asupra tuturor celor de faţă, asupra membrilor Astrei adunaţi în congres şi asupra lucrărilor lor. —

I. P. S. Sa după ce a împărţit anafura credincioşilor, a fost condus cu acelaş ceremonial până la eşirea din curtea bisericii.

In sala prefecturii au urmat apoi desbaterile adunării sub preşedinţia dlui *Dr. Gh. Preda*, vicepreşedintele Asociaţiunii.

Discursul său de deschidere în care se ocupă de criza morală actuală şi de consecinţele ei, recomandă *morala religioasă creştină*, practicată prin tradiţie la Asociaţiune. Indeamnă să se persevereze pe această cale, în convingerea că ea va înlesni echilibrul moral.

La şedinţa festivă I. P. S. Sa a salutat şi binecuvântat lucrările adunării, relevând marea datorie de a acţiona mai ales în secuime, unde s'a perdut limba şi trebuie câştigate pentru românism toate

FOIŞOARA

Pagina sociologică

Chestiunea socială

de Preotul GH. SECAŞ

II

Comerţul şi Răsboiul ca rele sociale

Comerţul a realizat de fapt o veritabilă calamitate socială în sânul lumii patriarhale, revelând acestei lumi instrumentul de corupţie cel mai puternic care a existat vreodată: Banul.

Invenţiunea monedei: difuziunea şi efectele sale:

— Comerţul dela invenţiunea monedei i-a activat circulaţiunea în toate senzurile. El a propagat metalele preţioase şi a învăţat care este valoarea raselor încă naive şi barbare cari, de atunci, au început să împărtăşească avariţia primelor civilizaţii. Gustul banului, răspândit odată printre oamenii primitivi, i-a învelit virusul cupidităţii şi al egoismului şi ei n'au mai avut ca iniţiatorii şi civilizatorii lor de cât o singură dorinţă de acum înainte, aceea de a se îmbogăţi.

Nevoia de a se îmbogăţi repede a născut *răsboiul*. Dar îmbogăţirea n'a fost pentru ei aşa de repentină precum ar fi dorit-o, pentrucă pământurile lor nu oferiau întotdeauna bogăţii naturale suficiente pentru a răspunde necesităţilor negoţului. Asemenea au recurs ei la un alt procedeu de îmbogăţire mult mai simplu mult mai prompt, mai expeditiv şi în acelaş timp mult mai mult după gustul lor. Acest al doilea mijloc a fost răsboiul.

2. Răsboiul. — Răsboiul este în anticitate una din modalităţile principale de achiziţie, de câştig. — Un poet grec din insula Creta, Hybrias, în una din poemele sale face pe un soldat să vorbească în termenii următori: «Marea mea bogăţie îmi este lancea; cu armele mele eu lucrez, cu instrumentele mele de răsboi eu secer», etc. (citat de către Claudio Jannet în lucrarea sa «Capitalul»).

Aceste cuvinte curioase caracterizează de minune epoca în care au fost scrise. Ele fac, bine să se vadă, cum răsboiul era pe atunci izvorul principal al bogăţiei. Aristotel în «Politica» sa menţionează răsboiul ca mijloc firesc de a câştiga. Această definiţiune era adevărată mai ales în anticitate, căci atunci comerţul era rar şi constituia specialitatea, monopolul aproape, al anumitor rase; pe de altă parte agricultura încă evident imperfectă îmbogăţea puţin. Nu rămânea deci pentru partea cea mai mare a popoarelor decât un singur mijloc de îmbogăţire: răsboiul. — Asemenea, în acest timp poseda el un caracter cu totul diferit de cel pe care îl îmbracă în epocile moderne. Astăzi răsboiul are loc adeseori pentru motive relativ înalte şi de multe ori ca şi abstracte, cu scopuri pe jumătate ideale chiar când sunt la mijloc şi interese materiale, în cari cazuri, chestiunea de interes pur este în totdeauna disimilată cu îngrijire sub motive de principiu.

Intr'un cuvânt, răsboiul modern este aproximativ idealist. El se face adeseori, de fapt sau pentru o idee (ideea revoluţionară, pan germanistă, pan latinistă, sau pan slavistă); sau el mai poate avea punctul său de mânecare în orgoliul dinastic sau naţional. Din vremea cruciadelor şi a răsboielor pentru religiune (cel de 30 ani) până la răsboiul de succesiune din America de Nord, s'au văzut de atâtea ori eclatând conflicte între naţiuni pentru motive de ordin imaterial.

In anticitate aceasta nu se întâmplă niciodată. Răsboiul e atunci materialist; n'are decât un singur scop: ridicarea bunurilor altuia. Te lupţi pentru a te îmbogăţi; ucizi pentru o avere. A câştiga o bătălie este echivalent cu câştigarea unui patrimoniu. Răsboiul nu este în cazul acesta decât o hoţie în mare. Furtul şi prada îi este obiectul unic.

In măsura în care spiritul păgân se substituie din ce în ce mai mult în omenire celui din timpurile primitive, tendinţa răsboinică şi cuceritoare merge înainte crescând: rezultă în fine o stare de răsboi universală aproape. Lupta pentru vi-

elementele perdute. Aceasta nu se poate face decât lucrând în mână cu *biserica*, factorul principal în trecut şi în viitor pentru menţinerea sufletului neamului. —

Adunarea trimite omagială telegramă către M. S. Regele, preşedintele de onoare al Asociaţiei. Telegrame, cu urări de bine, se mai trimit dlor N. Iorga şi V. Goldiş, care împedecat de boală n'a putut participa la serbare.

S'a hotărât să nu se mai pună în discuţie chestiunea alegerii de preşedinte al Asociaţiunii, cât timp dl V. Goldiş, merituosul ei preşedinte, se află în viaţă.

Cuvântări şi conferinţe, ascultate cu viu interes, au mai rostit: profesorii universitari părintele Ion Lupaş şi Gh. Bogdan-Duică, generalii Moşoiu şi Manolescu, Sabin Opreanu, I. Agârbiceanu ş. a.

Un festival şi o bogată expoziţie, organizată în cadrele Asociaţiunii, au întregit programul serbării dela Sf. Gheorghe.

Manifestaţia culturală, în centrul secuimii, a reuşit deplin şi a făcut cel mai bun efect.

Dacă armonia şi duhul împăciuitor dela Sf. Gheorghe s'ar sălăşlui şi în alte locuri cu aceeaş tărie, n'am mai avea ocazie să ne jăluim de multă sărăcie morală şi intelectuală în această de Dumnezeu binecuvântată ţară.

Comunicat oficial

Direcţiunea Şcoalei de cântăreţi ne-a înştiinţat că a aranjat gospodăria institutului astfel că taxa anuală va fi redusă anul acesta şcolar la 8000 lei.

Anul şcolar se va începe la 1 Octomvrie în loc de 15 Sept. cum s'a anunţat la timpul său.

Consiliul arhiepiscopesc

Sfinţirea bisericii din Cioara

Zi de pioasă şi înălţătoare prăznuire a fost ziua de 8 Septemvrie c. pentru poporul din comuna Cioara şi împrejurimile ei.

Dorinţa veche a vrednicilor noştri credincioşi din comuna Cioara, de a-şi vedea biserica lor sfinţită de arhiereu, li s'a împlinit în această zi.

Biserica zidită în anul 1909, pictată şi renovată, majestoasă ca formă şi proporţii, a fost târnosită de către P. S. Sa Vasile, vicarul sfintei Mitropolii din Sibiu.

Însufleţirea poporului nostru pentru acte de înălţare sufletească şi de pietate creştinească s'a manifestat în toată amploarea ei şi cu acest prilej.

Înaltul prelat, însoţit de către P. C. consilierii Trandafir Scorobeţ şi Virgil Nistor, protopopul Dr. Vasile Oană, diaconul Ion Dinu, şi un grup de intelectuali din Sebeş-Alba, a sosit în comună la ora 8·30.

La marginea hotarului a fost întâmpinat de un banderiu de călăreţi din Cioara, iar la intrarea în sat la poarta triumfală, unde aşteptă mulţime de popor, a fost întâmpinat de autorităţile comunale.

P. S. Sa a descins la casa parohială, unde a fost întâmpinat cu Sf. Cruce şi Evanghelia de parohul local C. Sa C .Oancea şi un număr însemnat de preoţi din jur, toţi în odăjdii.

Aci înaltul ierarh a fost primit cu imnul «Pe Stăpânul şi arhiereul nostru», executat de către corul cercului «Sf. Gheorghe» din Sebeş, condus de către harnicul profesor de muzică, dl N. Lupu, dela gimnaziul din Sebeş.

La solemnitate au asistat: colonel Voinescu, prefectul judeţului Alba şi un număr însemnat de intelectuali din Alba-Iulia şi Sebeş.

Serviciul divin

La ora 9·15 s'a început actul sfinţirii. Evlavia P. S. S. Vasile, înconjurat de soborul preoţesc, înălţătoarele rugăciuni şi corul au impresionat adânc mulţimea de credincioşi, veniţi la rugăciune.

Când s'a înconjurat biserica şi P. S. Sa a pus sigilul sfintei cruci pe pereţii bisericii, mulţimea de credincioşi, străbătută de fiorul sfânt al rugăciunii, ce înalţă sufletul şi-l apropie de Domnul, amintea timpurile de odinioară, trăite de înaintaşii noştri, cari vărsau lacrimi de bucurie la asemenea ocaziuni, aducătoare de linişte şi mângâiere în sufletele lor sbuciumate.

După terminarea actului de sfinţire P. S. Sa a ţinut în biserica nou sfinţită o predică înălţătoare, arătând mulţimii de credincioşi timp de aproape un ceas, ce reprezintă biserica pentru sufletul creştinesc, ce daruri coboară ea în sufletele noastre prin sfintele taine şi câtă pagubă sufletească are creştinul, care nesocoteşte darurile sfinţitoare ale bisericii. Predica P. S. Sale a făcut o adâncă impresie asupra celor prezenţi.

După predică a urmat sf. liturgie, la care a dat răspunsurile tot corul cercului «Sf. Gheorghe» din Sebeş-Alba.

Procesiunea religioasă

La ora 12½ a avut loc o procesiune religioasă dela biserica cea nouă la bisericuţa veche din deal, monument istoric şi mărturie a luptei pentru apărarea credinţei noastre strămoşeşti, dusă de înflăcăratul apărător al ortodoxiei, călugărul Sofronie, fiu al comunei Cioara.

In faţa paraclisului, construit în curtea acestei bisericuţe P. S. Sa, asistat de soborul preoţesc a slujit Sf. paraclis al Maicii Domnului, apoi a stropit întreg poporul cu apă sfinţită.

Tot aci a vorbit preotul local, C. Sa C. Oancea despre credinţa puternică şi curajul misionar al călugărului Sofronie, răscolitorul de suflete pentru apărarea ortodoxiei.

Dela biserica cea veche, procesiunea s'a îndreptat spre *Monumentul Eroilor*, aşezat de platoul din faţa comunei.

Aici s'a făcut o scurtă rugăciune pentru eroii neamului.

Căpitanul Ionescu din garnizoana Alba-Iulia a glorificat în câteva cuvinte meritele neperitoare ale scumpilor noştri eroi.

Trecuse de ora 2, când P. S. Sa a fost condus de soborul preoţesc şi poporul dreptcredincios la locuinţa parohială.

Masa comună

După terminarea serviciilor religioase oaspeţii au luat, în loca'ul primăriei, masa, oferită de către enoriaşii din Cioara cu dragostea caracteristică sufletului ospitalier al românului.

Plecarea spre Sibiu

La ora 4 P. S. Sa a părăsit comuna.

Toţi câţi am participat la solemnitatea dela Cioara, — am rămas cu impresia, că o comună, care are conducători vrednici, face frumoase progrese sub raport moral şi social.

Dee Dumnezeu, ca să asistăm cât mai des la manifestaţiuni ale sufletului românesc şi ortodox, frumoase şi înălţătoare, cum a fost cea din Cioara. *Cronicar.*

Clopotele dela Cioara

Printre localităţile istorice ale Ardealului, la cari urmaşii vor organiza pelerinaje naţionale, satul Cioara din judeţul Albei va fi la loc de frunte nu atât pentru aşezarea-i pitorească, ci mai ales pentru topografia-i spirituală.

La Cioara e Carmelul biblic românesc al vajnicului călugăr Sofronie, care asemenea proorocului Ilie Tesviteanul a pornit războiul sfânt în contra stricătorilor legii strămoşeşti.

La Cioara eşti copleşit de vedenia dramei înfiorătoare a trecutului.

Pe o colină e mausoleul vechi al familiei Barcsay. De-asupra satului e dealul spânzurătorii, de unde au luat drumul spre cer sufletele multor mucenici ţărani, cari n'au voit să se lapede de legea strămoşească.

Între aceste dealuri e coasta cu bisericuţa de lemn a lui Sofronie, veghind între morminte cu lespezi de peatră, roase de dintele timpului.

Am văzut acest sat Marţi în 8 Septemvrie la prasnicul Naşterii Preacuratei şi pururea Fecioarei Maria.

P. Sf. Arhiereul Vasile, vicarul arhiepiscopesc, a sfinţit în acea zi frumoasa biserică din Cioara.

Pompă strălucită religioasă şi gloate de la mari depărtări au sosit des de dimineaţă pe jos, călări şi cu căruţe în frunte cu preoţi de opt sate.

Sebeşenii au venit cu minunatul lor cor mixt bisericesc, iar autorităţile administrative judeţene în frunte cu prefectul lor, colonelul Voinescu, om

---

aţă există pretutindenea de acum înainte. Dela un popor la altul, dela o castă la alta, dela o familie la cealaltă, războiul devine continuu.

El dă naştere la două categorii sociale: 1. Robia (în mod direct).

2. Proletariatul (în mod indirect). — De atunci apar două fenomene sociale mari, atât de importante, încât umplu istoria universului antic. Ele consistă în formaţiunea şi desvoltarea:

1. a Robiei,
2. a Prolelariatului.

Primul fenomen este rezultatul imediat şi direct al războiului; al doilea îi este rezultatul indirect şi îndepărtat.

Formaţiunea clasei de robi (prizonierii de război): — Fiecare război fiind o razie mai mult sau mai puţin gigantică, în care cei învinşi n'aveau altă alternativă decât aceea de-a fi masacraţi sau aserviţi, întâiul efect a oricărei bătălii câştigate era faptul aruncării pe piaţă a unei trupe enorme de sclavi noi. Astfel de ex. în decursul cuceririi Galiei, Cezar după victoria sa asupra Aduaticilor, a vândut de-odată negutătorilor de sclavi cari veneau în urma armatei sale, 53,000 de prizonieri. După Plutarh şi Apios, Cezar a adus în totul din Galia un milion de captivi. Victoria lui Marius asupra Cimbrilor a procurat 150,000 de robi. Lucullus, a făcut atâ ţia prizonieri în Pont, încât un sclav se vindea cu 4 drahme (24 de lei). — In Orient s'au petrecut lucruri şi mai extraordinare: într'un singur bloc, popoare întregi sunt duse în război, de ex. poporul jidovesc de către Asirieni şi Caldeeni. Când se cuceria un oraş, era curăţit adeseori de întreaga populaţiune: o parte era masacrată în prima furoare a asaltului, restul era vândut la mezat.

Iloţii Spartei: — De multe ori poporul cuceritor se substituia şi se suprapunea pur şi simplu poporului cucerit. Aşc făcură Spartanii, cari au făcut din Laconienii învinşi iloţii lor.

Salt enorm între cifra populaţiunii libere şi între cea a populaţiunii robite. Războaie de robit. — Cu cât creştea numărul popunaţiunii libere: In curând pentru un singur om liber erau câte 20 de sclavi. La Atena erau 400,000 cari formau posesiunea alor 20,000 de cetăţeni numai. In Sparta erau 36,000 de cetăţeni alături de 244,000 de iloţi. Corintul numără 460,000 de sclavi, Egina 470,000. Cât priveşte Roma, a avut un număr aşa de considerabil încât la urma urmelor Senatul a renunţat de a le mai impune costumul special pentru a-i distinge de cetăţenii liberi, din teama de a nu-i înverşuna descoperindu-le astfel enormitatea ce o reprezentau ca număr. (Un scriitor englez, M. Blair a susţinut că dela ocuparea Corintului 144 a. H. până pe timpul lui Alex. Sever 235 d. H. au existat peste tot trei sclavi pentru un om liber).

Numărul lor creştea mereu devenind exorbitant, în acelaş raport opresiunea sclavilor era tot mai înspăimântătoare, fapt care a făcut să eclateze răscoale în rândurile lor. Acestea au fost faimoasele războaie de robit ale istoriei romane.

Condiţiunile sclavilor antici. (Ei sunt asimilaţi lucrurilor).

Condiţiunea sclavilor era aceea a unei vite domestice. Toate cărţile asupa anticităţii descriu tratamentele sălbatice ce le îndurau şi soartea monstruoasă ce le era hărăzită. In ultima analiză erau asimilaţi animalelor. Legea romană îi considera ca lucruri şi le atribuia nume. Nu li se recunoştea nici un drept, nici chiar drepturile naturale. Nu se căsătoriau: se împreunau în mod trecător ca animalele când le dădea voie stăpânul. Nu puteau poseda nimic decât în mod relativ. Dacă obţineau promisiunea să aibă o sumă agonisită prin muncă personală, această sumă aparţinea stăpânului lor, care dispunea asupra ei după bunul său plac. Această populaţiune de robi forma o massă enormă de paria şi de ocnaşi, o pătură inferioară a societăţii a cărei ultimă treaptă o constituia.

Formaţiunea proletariatului. — Sclavajul n'a fost de altfel singura plagă socială pricinuită de război. Războiul, precum am spus-o, a mai produs şi alte plăgi, între care proletariatul. Iată cum:

Imbogăţirea continuă a şefilor

de inimă şi de ispravă, iar în uniforma sa inspiră respect şi cucereşte încrederea şi simpatia obştei.

Ar fi fost un program desăvârşit pentru acea zi numai actul solemn şi neuitat al sfinţirii bisericii, cu rugăciunile pătrunzătoare, cu liturgia arhierească şi cu măiastra predică a arhiereului pontificant, dar sute de închinători n'au încăput în biserică.

De la noul lăcaş de închinare, gloatele s'au îndreptat în procesiune la Schitul lui Sofronie, unde s'a slujit parastas şi s'a sfinţit monumentul eroilor din sat, morţi în războiul mondial.

Stropirea cu apă sfinţită prin P. S. arhiereu a ţinut peste o oră. In tot timpul acesta clopotele de la biserica sfinţită întonau rugăciunea lor plină de taină.

Un moşneag bătrân în acest timp îmi povestea de ultimul vlăstar al familiei Barcsay, trecut de 80 ani, cum a părăsit satul în zilele revoluţiei. Om pururea încruntat şi aspru toată viaţa sa, atunci se ruga de popor să nu se atingă de el, căci le dă voe să facă ce vreau cu averea lui, casă, moşie, păduri întinse. — Noi sătenii i-am cumpărat averea pentru 1,600,000 bani uscaţi şi groful nu s'a mai uitat îndărăt!...

Soarele lor a sfinţit pe vecii vecilor, dar a răsărit soarele nostru, că Dumnezeu judecă oblu şi nu e recurs la judecata Lui! Ulte, Părinte, pe dealul de colea, am zidit altar. Acolo era spânzurătoarea. Iţi place sunetul clopotelor noastre?

Nu se abate nici furtună, nici peatră din cer peste ogoarele noastre, căci clopotele ne apără. Dar şi părintele nostru Oancea e cu dar de rugăciune şi de ispravă...

Bătrânul tăcu, dar clopotele continuând înfiorau văzduhul iar cântarea lor aleluia o prindeau dealurile din jur şi o trimiteau până în adâncul sufletului nostru.

Citiţi şi răspândiţi ziarul
Telegraful Român

† Preotul Ioan Mateiu

Cu moartea preotului *Ioan Mateiu* din comuna Sebeşul de sus, prot. Avrig, dispare încă unul din venerabilii slujitori ai Altarului, crescuţi în spiritul epocii lui *Şaguna*. Încălzit de o incomparabilă credinţă şi de-o mişcătoare evlavie, el a înţeles să vadă în preoţie suprema afirmare a sufletului omenesc, cu năzuinţele lui nestăpânite spre înălţare şi mântuire. Erà vechea şi frumoasa concepţie biblică, cu care au trăit toate generaţiile de preoţi din vremile de altă dată, deprinse să creadă cu tărie în cele de sus şi să cinstească cu sfinţenia vieţii preoţia de pe pământ. Trăind în spiritul ei, preotul Mateiu s'a ştiut devotà chemării sale cu o neodihnită ardoare apostolică, închinând toate preocupările lui exclusiv Bisericii. Din cea dintâe clipă a hirotoniei, el a transformat-o într'un fel de mănăstire, unde slujia zilnic utrenia şi vecernia, chemând la mângâiere un popor apăsat de suferinţele vieţii. Păstor plin de milă, el nu pregeta să alerge în ori ce ceas la căpătâiul bolnavilor, alinând dureri grele şi trezind nădejdi de viaţă. Duhovnic blând şi înţelegător, era căutat cu aceeaş încredere şi iubire de către credincioşi şi fraţii săi întru Domnul. Toată fiinţa lui senină şi patriarhală, transpira o particulară evlavie, care te impresiona adânc cu aerul ei de tămâie sfântă. De aceea, amintirea lui va rămânea multă vreme în părţile Oltului, ca o pildă de neîntrecută preoţie. Tocmai această înţelegere religioasă, izvorâtă dintr'un zguduitor simţ de răspundere al tainei primite, i-au adus din partea I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, răsplata brâului roşu, după o lungă şi binecuvântată slujire de 54 ani.

Inmormântarea acestui vrednic păstor s'a făcut în ziua de 15 Sept. de către protopopul *Ioan Cândea* din Avrig, asistat de preoţii Nicolae Solomon, Nicolae Berghezan, D. Mandeal din Porumbac, Grigorie Chialda şi Traian Maxim din Avrig, Ioan Roman din Tălmăcel, Emilian Crăciun din Sebeşul de jos şi N. Todoruţ din Sibiu. Printre participanţi am văzut pe fiii răposatului: *Dr. Ioan Mateiu*, profesor universitar şi director al internatului teologic din Bucureşti, distinsul colaborator al ziarului nostru, preotul Vasile Mateiu din Lancrăm, protopopul unit Valeriu Florian, primpretorul pensionar Irimie Răduţiu, numeroşi învăţători, studenţi şi cunoscuţi. Protopopul Ioan Cândea a rostit o prea frumoasă predică, zugrăvind cu multă căldură viaţa decedatului. De asemenea a cuvântat mişcător şi notarul Traian Mandocea în numele comunei politice.

Odihnească cu dreptii!

Asistent.

Ce fac societăţile „Sf. Gheorghe"

— In protopopiatul Agnita —

O corespondenţă, primită din Agnita, ne descrie mişcarea desfăşurată vara acestui an din partea tineretului adult grupat în Societatea «Sf. Gheorghe» din protopopiatul de acolo.

Tineretul de ambe sexe, condus de preoţi şi de învăţători, a făcut pelerinaje la trei centre din partea locului: Agnita, Cincul şi Nocrich.

S'au celebrat sf. liturghii în sobor de preoţi, în frunte cu Păr. protopop E. Păcală, şi cu răspunsuri date de corul soc. «Sf. Gheorghe» din Agnita, dirijat de preotul capelan E. Pora. Predici şi conferenţe potrivite s'au rostit din partea Părintelui protopop şi a celorlalţi preoţi; ear tinerimea a executat cântece religioase şi patriotice, recitări şi dansuri naţionale. Au excelat corurile din Agnita, Ţichindeal şi Nocrich. Asistă mult popor atât din centrele amintite, cât şi din împrejurimea lor, precum şi autorităţile, intelectualii comunelor şi reuniunile de femei.

Corespondentul nostru ne mai scrie:

Atmosfera înălţătoare, în care au decurs zilele de pelerinaj, este greu de zugrăvit. Bucurie şi mândrie se puteau citì pe feţele tuturor tinerilor, cari au avut prilej de întrecere în tot ce e bun şi frumos. Dar nu numai tineretul şi credincioşii bisericii noastre au simţit efectul pelerinajelor societăţii «Sf. Gheorghe», ci şi cei de altă confesiune. Astfel, la Nocrich doi intelectuali greco-catolici, stând de vorbă, lăudau instituţia organizării tineretului nostru adult; ear unul din aceşti intelectuali zicea: «*Ce gând frumos a avut mitropolitul dela Sibiu, când a dat ordin să se facă asemenea pelerinaje!*».

*

Ni se mai comunică din acelaş protopopiat:

In ziua Sfinţilor Ap. Petru şi Pavel, credincioşii din parohia *Seligstat* au avut una dintre cele mai bune zile. De şi puţini la număr, dar prin multă stăruinţă şi prin ascultare de tinărul şi harnicul lor preot, Petru Târziu, au făcut lucruri vrednice de pomenit. Pe lângă edificarea casei culturale, în anul acesta la stăruinţa preotului s'a renovat şi zugrăvit sf. biserică în mod radical. Intrând în noul locaş, într'adevăr simţeşti că evlavia te copleşeşte. Din înălţime ochiul lui Dumnezeu parecă priveşte asupra poporului adunat, care mic şi mare cântă transportat: «Sfânt, sfânt e Domnul Savaot».

Actul sfinţirii sfântului locaş s'a făcut de către P. C. Părinte Protoiereu E. Păcală, asistat de preoţii I. Dobre din Retişul, Gh. Conta din Cincul şi preotul local P. Târziu. La sfârşit a predicat părintele protopop, arătând zelul întru propoveduirea cuvântului şi suferinţele îndurate de Sf-ţii apostoli Petru şi Pavel pentru întemeierea bisericii lui Isus Hristos. Frumoase pilde a adus din trecutul neamului nostru despre tăria cu care înaintaşii ţineau la «legea românească». Indeamnă poporul să cerceteze biserica razimul puternic al sufletului neamului. Părintele P. Târziu laudă sacrificiul mare adus de puţinii credincioşi pentru a putea renova şi înfrumuseţa sf. biserică. Mulţumeşte totodată şi Reununiì femeilor pentru ajutorul dat din micul fond de care dispune.

INFORMAŢIUNI

Gazetele vestesc, că un prea zelos perceptor din Basarabia a sechestrat dela un sătean sărac — *copilul din leagăn* şi l-a dat în păstrare unei femei până ce tatăl copilului îş va plăti dările către stat. Dacă faptul este adevărat, ceeace e greu de crezut, prea zelosul slujbaş trebue imediat destituit şi, dacă-i cu mintea întreagă, aspru pedepsit.

La internatul teologic din Bucureşti (strada Radu Vodă 24 bis) sânt vacante mai multe burse pentru studenţii facultăţii de teologie. Sânt preferaţi studenţi de anul II. Cererile se vor înainta Direcţiunii internatului, dela 1—15 Octomvrie 1931, însoţite de următoarele acte: 1. Dovadă de înscriere la facultatea teologică din capitală, se va menţiona şi media studiilor din anul precedent; 2. Certificat de averea părinţilor şi numărul copiilor minori; 3. Certificat de bună purtare din partea preotului local. Data examenului de admitere se va anunţa ulterior. Deasemenea sânt locuri de solvenţi cu taxă lunară de lei 2000 (două mii) în schimbul întreţinerii complecte (casă, masă, spălat). Cererile se pot înainta direcţiunii între 1—15 Octomvrie a. c., însoţite de: 1. Dovadă de înscriere la facultatea teologică; 2. Certificat de bună purtare din partea preotului local.

Cu drept cuvânt se ridică mulţi părinţi cu copii de şcoală împotriva desei schimbări a manualelor ce trebue să le cumpere la fiecare început de an şcolar. Numai la noi există *monstruositatea* de-a nu permite întrebuinţarea unui manual, aprobat de minister, decât timp de 5 ani, după care se cere autorului să facă petiţie pentru o nouă aprobare a cărţii aprobate, — firesţe, earăş, cu taxe pentru domnii membri ai comisiunilor de aprobare: specula rău deghizată. Profesorii au tot dreptul să ceară *suprimarea* aprobării manualelor didactice, dându-li-se deplină libertate de a-şi alege cărţile de predare.

ŞTIRI LOCALE

La fondul Darurile de Crăciun pentru ajutorarea ucenicilor săraci dela meserii, administrat de Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu, a colectat vornicul ospeţelor Ioan Imbăruş dela nuntaşii tinerilor Ştefan Joandrea cu Elena Duşca Lei 120. — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul.*

Pentru fondul căminului pentru bătrâni a dăruit 5000 Lei dl *Teodor Moldoveanu* epitrop al sfintei biserici a mitropoliei din Sibiu şi membru în comitetul societăţii noastre, întru veşnica pomenire a iubitei sale soţii Ana şi fiu Ionel. Cu această sumă s'a întemeiat *Legatul Teodor Moldoveanu* întru pomenirea veşnică a soţiei sale Ana şi fiului său Ionel, în ziua ss. părinţi Ioachim şi Ana, 9 Septemvrie 1931. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească fapta creştinească cu viaţă îndelungată în deplină sănătate, mereu mângâiat de frumseţea faptei sale întru ajutorul celor lipsiţi: Prof. *Timotei Popovici*, preşed. societăţii.

Carnetele de identitate, pentru bărbaţi, alegători, se eliberează contra predării dovezilor primite, la primăria municipiului Sibiu, strada Mitropoliei 2, în sala de şedinţe, zilnic între ora 8 şi 13, până în 19 Septemvrie a. c.

---

de familii sau de trib rezultând fie din traficurile lor în timp de pace, fie din victoriile lor în timp de războiu, sfârşì prin a altera rusticitatea şi simplicitatea primordială a relaţiunilor lor cu ceice le erau subordonaţi. Noua bunăstare pe care o câştigară începu să-i corupă. Devenind şi mai bogaţi, se ridicară şi mai vârtos deasupra nivelului supuşilor lor, aşa încât între aceşti din urmă şi ei distanţa augmenta mereu. Nu mai era de acum în societatea ai cărei şefi erau, aceeaş fuziune familiară ca mai înainte. De acum înainte erau şefi de războiu, căpitani, suverani autoritari şi militari, mai curând decât patriarhi, ca altădată. Ei constituiau o *clasă conducătoare* aparte, din ce în ce mai deosebită şi mai independentă de clasa condusă. Intre aceasta din urmă şi prima, spiritul de egoism şi orgoliu a săpat îndată un larg abis.

Dualismul social începe (bogaţi şi săraci): — Viaţa comună şi familială a încetat de atunci a mai îngloba întreaga populaţiune ca altă dată. A apărut un lucru nou, o demarcaţiune foarte accentuată între superiori şi inferiori, între stăpâni şi între servitori, între cei bogaţi şi cei săraci. Primii formară o castă, ai doilea formară alta. Clasa aceasta din urmă, tot mai deosebită de bogaţi, pe măsură ce aceştia deveneau mai opulenţi şi mai mândri, era mărită mereu prin massa liberaţilor, a străinilor, a refugiaţilor cari veniau la oraşe.

Exploatarea săracilor de către bogaţi (uzura) —

Un alt flagel pe lângă cele pricinuite de războaie şi de ne'nţelegerile continue a contribuit hotărâtor la formaţiunea unei clase sărace. Acest flagel a fost *Uzura*. Prin uzură bogaţii ucideau întreaga proprietate mică. Ei dădeau în împrumut cu procente enorme: 40 sau chiar 50% câte-odată, însărcinându-şi astfel debitorii, cari ne mai putând plăti interese atât de exorbitante, cădeau în ruină, în mizerie sau chiar în sclăvie, căci în astfel de cazuri legea îi dădea pe mâna creditorilor, cari aveau dreptul să-i vândă, sau, după legea celor Douăsprezece Table din Roma să i facă bucăţi chiar, sfâşiindu-i.

Nr. 428/1931. (76) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Crăciunelul de sus**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela Stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Casa parohială cu atenanţe.
3. 28 jug, cat. 3/4 arător, 1/4 fânaţ.
4. Folosirea cimitirului vechi cam 2 jug.
5. Câte 1 ferdelă porumb sfărmat şi 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.
6. Stola obişnuită în tract.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite în terminul prescris oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 6 August 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petre Medeşanu
adm. prot.

Post vacant

In judeţul Sibiu, şi comunele apropiate, căutăm reprezentanţi pentru muncă uşoară. Ofertele sub «Venit frumos», — rugăm a preda la administraţia ziarului. (38 a) 2—2

Nr. 842/1931 (77) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat, conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţe şi grădină de legume.
3. Sesiune parohială de 6 jug. şi 200 st. □ (cimiterul nou)
4. Simbrie: câte o ferdelă veche (25 litri) de porumb sfărmit şi o ferdelă veche de ovăs dela familiile întregi (circa 100 familii); 1/2 ferdelă porumb şi 1/2 ferdelă ovăz dela familiile mixte şi dela văduvi (circa 60 familii) iar dela zileri o zi de clacă sau contra valoarea ei (circa 30 familii)
5. Competinţa de lemne, în bani: câte 20 Lei dela familiile întregi şi câte 10 Lei dela cele mixte şi văd.
6. Venitele stolare, conform hotărârii adunării parohiale din 30 Mai 1926.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, se cere dela candidaţi să cunoască limba maghiară, având să ţină predicile în această limbă.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termen subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, la 26 August 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Sf. Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Micfalău.

Aurel Nistor
protopop.

Judecătoria rurală Ocna-Sibiului

Nr. 207/1931 Port. Licit. (39) 1—1
Nr. G. 2640 1930/4.

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel delegat pe lângă judecătoria rurală Ocna-Sibiului, prin aceasta publică, că în baza deciz. Nr. G. 2640/1930/4 a judecătoriei rurale Ocna-Sibiului, în cauza de execuţie pornită de urmăritorul Banca Centrală Sibiu, repr. prin adv. Dr. Gheorghe Măcelar domiciliat în Sibiu, contra urmăriţilor et. cons. pentru încassarea creanţei de 2000 Lei şi acc., se fixează termin de licitaţie pe ziua de *24 Septemvrie 1931 orele 10 a. m.* la faţa locului în com. Armeni, unde se vor vinde prin licitaţie publică judiciară: 2 cai, un car, 1 scroafă; 1 scroafă în valoare de 10.000 Lei. In caz de nevoe şi sub preţul de estimare.

Pretenţiunea de încassat face 2000 Lei cap., interese legale după această sumă socotind din 10 Februarie 1930, precum şi spesele stabilite până în prezent în suma de 1519 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost sechestrate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de proprietate sau de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora, conf. art. 20 din legea LX: 1881.

Ocna Sibiului, la 14 August 1931.

Grefier: CAROL M. SZŐTS, m. p., port. deleg.

Nr. 301/1931 (75) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Dobârca**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela Stat conform coalei B.
2. Sesiune preoţească 11 jug. 138 st. □, fânaţ şi arătură.
3. Stola statorită în tract.
4. Doi stânjini lemne de foc dela comuna politică.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile cu documente necesare în termenul deschis oficiului protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 19 August 1931.

Oficiul protopoposc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

■

(26) 7—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

★

Ştofe şi brâne în depozit perm.

Judecătoria rurală Ocna-Sibiului

Nr. 209/1931 Port. Licit.
Nr. G. 2564/1930/4 (40) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel delegat pe lângă judecătoria rurală Ocna-Sibiului, prin aceasta publică, că în baza deciziunei Nr. G. 2564 1930/4 a judecătoriei rurale Ocna-Sibiului, în cauza de execuţie pornită de urmăritorul Banca Centrală Sibiu, rep. prin adv. Dr. Gheorghe Măcelar, domiciliat în Sibiu, contra urmăriţilor et cons. pentru încassarea creanţei de 5000 Lei şi acc., se fixează termen de licitaţie pe ziua de *24 Septemvrie 1931 orele 15 d. a.* la faţa locului în comuna Armeni, unde se vor vinde prin licitaţie publică judiciară: 20 ferd. grâu, 3 cară paie, 1 coteţ, 1 coşer, 2 boi în valoare de 13.800 Lei. In caz de nevoe şi sub preţul de estimare.

Pretenţiunea de încassat face 5000 Lei cap., interese legale după această sumă socotind din 15 Decemvrie 1929, precum şi spesele stabilite până în prezent în suma de 2110 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost sechestrate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de proprietate sau de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora, conf. art. 20 din legea LX: 1881.

Ocna-Sibiului, la 14 August 1931.

Grefier: CAROL M. SZŐTS, m. p., port. deleg.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Clopote

de 240 şi 160 Kgr. din 1922 ofere spre vânzare parohia ortodoxă rom. Sibişelul-vechiu, p. Orăştie, j. Hunedoara. (36) 3—3

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

I. „Tatăl-Nostru“ 50 pag. Lei 15
(tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia“... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii“ Lei 17

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 23 Septemvrie 1931 Nr. 68

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Preotul în familia sa

Intr'un număr recent al acestei foi păr. protopop Dr. Ştefan Cioroianu ne aducea aminte de o categorie de intelectuali, care ar trebui să fie pe de-o parte prin originea sa, pe de alta prin poziţia sa actuală un admirabil aliat al preoţimii în străduinţele ei pentru trezirea şi intensificarea spiritului creştin în societatea noastră cultă. Vorbea, anume, părintele Cioroianu de fiii de preoţi împrăştiaţi prin toate ramurile păturei noastre intelectuale. Şi, lucru semnificativ, dar din nefericire prea adevărat, tot ce putea spune părintele Cioroianu, şi tot ce se poate spune referitor la chestiune, nu e un bilanţ frumos de reale servicii aduse de această categorie de intelectuali misionarismului preoţesc, ci doar, cu destul de puţine excepţii, o vastă serie de speranţe pentru viitor.

Chestiunea a părut şi subsemnatului prea importantă ca s'o lase să trecă fără a-i adăuga câteva consideraţii, cari pot fi de oarecare utilitate.

E fapt că mare parte dintre fiii de preoţi sunt tot atât de indiferenţi faţă de cele bisericeşti, ca şi cei mai indiferenţi laici, că purtarea lor în mijlocul satului este mai degrabă aceea a unor boerinaşi ce privesc dela înălţime, sau nu privesc deloc, la lumea ţărănească, decât a unor ajutători ai preotului în opera pastorală, şi că sunt atât de rari fiii de preoţi ce urmează teologia, deoarece mulţi preoţi consideră cariera lor doar ca primă şi cea mai inferioară etapă pe urcuşul dela plugărie la domnie mare, o etapă pe care ei n'au putut-o depăşi din lipsă de mijloace materiale sau de altă natură, dar de care copiii lor trebue să se descotorosească. In felul acesta fiii de preoţi nu numai că nu uşurează misiunea părinţilor lor, ci o îngreunează enorm, aruncând peste toate cuvintele frumoase, peste toate îndemnurile bune ale preoţilor, o bănuială de nesinceritate.

Se cuvine deci ca misiunea pastorală a preotului să se îndrepte şi la fiii săi. Să nu se mulţumească cu împlinirea datoriilor sale de părinte pur şi simplu, ci să caute a fi şi în mijlocul familiei sale aceea ce e chemat să fie în mijlocul parohiei: un formator de buni creştini. Nu e de-ajuns ca să se îngrijească de buna hrănire şi îmbrăcare, de aleasa şi utila creştere necesară vremii de azi, de cultivarea relaţiilor de dragoste între el şi fiii săi, ci preotul e dator, mai mult ca ori care alt creştin, să se ridice până la ordinea mai înaltă a educaţiei creştine.

Lucrul acesta e uşor de îndeplinit, iar urmările lui nespus de binefăcătoare. Uşor, pentrucă în casa sa preotul clădeşte pe fundamentul solid al afecţiunii, al recunoştinţii şi-al respectului pe care îl au copiii faţă de părinte. Principiile de viaţă sădite în noi în casa părintească prin exemplul şi prin îndemnurile părinţilor prezistă în sufletul nostru cu o tenacitate ce nu poate fi biruită durabil de nici o influinţă ulterioară. Şi iarăş, nimeni şi nimic nu-ţi poate crea ulterior o armătură inexpugnabilă de princìpii morale şi de concepţii de viaţă. Ce-i primit din casa părintească rămâne, însă, în tine neclintit şi scump. In cazul nostru să se ia numai aminte că dacă predica preotului nu poate avea prea mare ecou la parohieni din cauza neîncrederii acelora în caracterul lui moral, la fiii săi ea nu va întâlni acest obstacol, pentrucă ştiut este că pentru cei mai mulţi copii viaţa părinţilor este la culmea înălţimilor morale.

Uşor este lucrul pe care-l cerem, pentrucă nu se cere pentru realizarea lui decât ca preotul să-şi facă obiceiul de-a vorbì şi în casa sa cât de des, cu toată seriositatea şi căldura, aşa cum face în public sau către alte persoane, despre cele religioase. E adevărat că pentru deprinderea unui obicei bun, ceară el cât de puţine eforturi, e de lipsă la început o anumită perzistenţă, o anumită încăpăţânare a-l repeta, şi adevărat este că mulţi preoţi vor simţì oarecare jenă în a se comporta şi în familie cum se compoartă în public şi faţă de alţii. Cred că şi din acest punct de vedere s'a spus că e greu să fii profet între intimii tăi, cari s'au obişnuit până acum cu tine într'un anumit fel şi acum să începi a te arăta într'un chip deosebit. Greutatea va fi învinsă

FOIŞOARA

Predică

— La instalarea fiului meu IONEL ca paroh în Târgu-Săcuesc, protopopiatul Oituz, la 30 August 1931 —

Cucernici Părinţi, Iubitul meu fiu, Iubiţilor Creştini, —

Pe timpul, când imperialismul catolic, îşi întocmea statistică de cuceririle proselitiste, făcute după anul fatal 1700, în biserica «schismatică», cum le plăcea s'o numească biserica noastră, aici în Târgul-săcuesc, 16 familii de negustori macedo-români şi români braşoveni, cari aveau legături comerciale cu vechiul regat şi mai ales cu Moldova prin pasul Oituz, în anul 1740 puneau peatra fundamentală a acestei bisericuţe, care avea să fie simbolul viu al ortodoxismului din acest colţ de ţară. Şi astfel «peatra pe care n'au băgat-o în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului». «Dela Dumnezeu s'a făcut aceasta şi este minunată întru ochii noştri», (Matei 21, 42) cum zice evanghelia zilei de azi, căci după aproape 200 de ani ceice erau stăpâni ai «Casei» au venit să-şi ia rodurile.

In anul 1918, când catapeteasma imperiului habsburgic trosnea în toate încheeturile şi după cel mai mare cataclism cunoscut de istorie, o lume nouă se plămădea, pe ruinele fumegânde, o *singură familie* ortodoxă mai stăruia în credinţă, ca urmaşă a celor 16, care duraseră bisericuţa de azi, unul din cele mai vechi monumente de credinţă din judeţul nostru.

Şi voi, credincioşii de azi, cari poate nu mai credeţi în minuni, mărturisiţi în faţa acestui altar, când se instalează întâiul paroh al acestei bisericuţe pentru cei peste 200 credincioşi ai ei, dacă aceasta nu e minune? «Peatra, pe care ziditorii n'au băgat-o în seamă, nu s'a făcut aceea în capul unghiului?»...

Dintru început această biserică, cu hramul «Adormirea Maicii Domnului», şi care mai târziu a servit de îndemn la zidirea noilor biserici de peatră din parohiile româneşti din jur, ca Breţcu, Mărtănuş, Covasna ş. a. pe timpul lui Iosif II, după edictul de toleranţă, a fost păstorită de preoţii dela Breţcu şi cei dela Cernatul de jos, una din cele mai vechi parohìi pe platoul de nord al judeţului Treiscaune.

Mai târziu, la 1804, Târgu-Săcuiesc sau Vaşarheiul, a trecut ca filie definitiv la acest Cernaton, care avea atunci de protopop, pe vestitul Nicolae Popovici, originar din Dobolii de jos, o adevărată pepinieră de preoţi ortodocşi. După Nicolae Popovici a urmat popa cel mare, Petru Pop, pe la 1840, din Breţcu, care a administrat Târgu-Săcuiesc, devenind parohia Cernatonul vacantă. După Petru Pop a ajuns protopop al Braşovului şi Háromszékului venerabilul Ion Petric dela Braşov, după ce la Braşov înaintea lui au fost Ioan Barac şi Radu Verzea, un străbunic după mamă al preotului ce se instalează azi, ca şi prot. Ion Petric.

In anul 1921, la străduinţa I. P. S. Sale, mitropolitului Nicolae al Ardealului, Târgu-Săcuiesc a fost recunoscut de parohie materă, cu ordinul On. ministerului de culte Nr. 47889/921 din 3 Septemvrie pentru însemnătatea lui religioasă, culturală şi naţională decretându-l sediu temporar al noului protopopiat Oituz, care a fost înfiinţat tot de I. P. S. Sa, prin scindarea vechiului protopopiat al «Háromszékului», ca omagiu şi simbol al eroismului soldatului român, crescut de biserica strămoşească, şi dovedit în luptele aprige dela Oituz şi Mărăşeşti în războiul întregitor de neam.

In criza economică generală ce atinge de aproape şi ţara noastră, statul a impus pe toţi cetăţenii şi instituţiile subvenţionate de el la mari sacrificii materiale, între cari şi biserica ortodoxă: ea în trecutul ei nu s'a bucurat de privilegii, şi a ştiut să se sacrifice pentru statul naţional, cu care a fost concrescută.

Suprimându-se subvenţia pentru protopopiatele din circumscripţie, menţinând numai 9 din 78, (câte unul de judeţ), I. P. S. Sa şi P. V. Consiliu arhiepiscopesc în şedinţa plenară din 2 Martie şi cea bis. din 20 Mai, a dispus întregirea parohiei vacante Târgu-Săcuesc, prin instituirea absolventului de academie teologică din Sibiu şi student la drept, după ce întrunea condiţiile pentru parohia din oraş, a

însă cu destulă uşurinţă, dacă vei introduce în familie treptat şi pe nesimţite obiceiul de-a vorbi de cele religioase.

După câtva timp, în care preotul se va fi obişnuit să vorbească tot mai des, bunăoară despre frumuseţea sfintei Scripturi, va propune odată să se cetească după cină când nimic nu turbură liniştea casnică un pasagiu din această sfântă carte, silindu-se la sfârşit să închege o discuţie vioae şi călduroasă despre pasajul cetit şi lucrurile în legătură cu el, o discuţie în care desigur copiii şi soţia vor fi mai mult întrebători, iar el explicatorul. Cu timpul poate deveni un obicei al casei ca, în fiecare seară după cină, să se cetească un pasagiu din sfânta Scriptură sau din altă carte sfântă şi să se prelungească o convorbire religioasă de-o jumătate de oră. Eu cred că peste casa aceea îndată va începe să sufle un nou duh, un duh de pace, de iubire şi de credinţă vie. Eu cred că în felul acesta, fiecare preot poate deveni uşor un apostol capabil să insufle un puternic duh religios societăţii noastre culte, având în vedere că fiii de preoţi formează o parte destul de însemnată din această societate. Eu nădăjduesc că în felul acesta peste 10 ani înainte putem avea o nouă generaţie de intelectuali, plină de interes şi de înţelegere pentru biserică şi pentru preoţi. Unde mai pui că lucrând preotul aşa în familia sa, el însuşi se înviorează şi se fortifică în duhul religiosităţii şi se simte mai la largul său în familie, ştiindu-i pe toţi ai săi părtaşi de preocupările şi de idealurile sale. Viaţa lui nu se mai desfăşoară pe două planuri, ce se slăbesc unul pe altul, pe cel al misiunei în afară de familie şi pe cel deosebit cu totul de el din familie, ci toată se desfăşoară pe planul misiunii în familie şi afară de ea. El nu mai pleacă din familie neînţeles la misiune, ci pleacă însoţit dacă nu de azistenţa ei fizică, cel puţin de dorinţele şi de rugăciunile ei de-a reuşi. Şi aceasta e mult.

Dr. D. Stăniloae.

Statul şi Biserica Ortodoxă

de **Dr. I. MATEIU**

Controlul Invăţământului

Deasemenea Sf. Sinod cere, să i se garanteze dreptul permanent de *control* dogmatic-moral asupra Facultăţilor, fixându-se pe cale de regulament modalităţile, după care el are să fie exercitat. Acest drept de control este prevăzut de altfel şi în art. 3 lit. j. din Statutul bisericesc unde se spune: „Atribuţiunile Sf. Sinod sunt: a-şi da asentimentul la numirea profesorilor dela Facultăţile de Teologie şi a *supraveghea* învăţământul teologic din punct de vedere dogmatic". Dar ca dispoziţia să devină obligatorie şi pentru Facultăţi, ea trebue să fie trecută în cuprinsul Legii învăţământului superior.

Examinând cererile formulate de Sft. Sinod, le găsim perfect normale, nu numai pentru că ele derivă din drepturile divine ale Bisericii, ci şi pentru că sunt în plin acord cu sistemul adoptat de toate ţările, unde există Facultăţi de Teologie încadrate în Universitate. Ajunge să citez *Polonia*, *Bavaria* şi *Prusia*, unde Statul a rezolvit problema ce ne interesează, exact în acelaş fel. Iată ce cetim în *Concordatele* Statelor pomenite, relativ la raporturile legale dintre Biserică şi Facultăţile de Teologie:

Bavaria, art. III. din Concordat: „Numirea sau admiterea profesorilor şi docenţilor la Facultăţile de Teologie din universităţi şi la înaltele şcoli filsofice-teologice, asemenea şi a profesorilor de religie dela institutele superioare de învăţământ, va urma din partea Statului numai atunci, când împotriva candidaţilor nu se va ridica nici o obiecţiune din partea *Episcopului* diecezan competent.

„In cazul, că cineva dintre profesorii numiţi este excepţionat pe motive serioase de către Episcopul diecezan, din cauza doctrinei sale sau a conduitei morale, atunci guvernul se va îngriji de o înlocuire corespunzătoare pe altă cale, fără atingerea drepturilor câştigate faţă de Stat".

Prusia, art. XII. din Concordat [anexa]: „Inainte ca cineva să fie numit sau admis ca profesor la una din Facultăţile Teologice catolice, va fi ascultat Episcopul competent, spre a se vedea, dacă nu are de ridicat obiecţiuni, împotriva celui propus, din punct de vedere al doctrinei sau al conduitei morale".

Polonia, art. XIII din Concordat: „In toate şcolile publice, cu excepţiunea celor superioare, învăţământul religios este obligator. Acest învăţământ va fi predat tinerimei catolice de către profesori numiţi prin autorităţile şcolare, cari îi vor alege exclusiv dintre persoanele autorizate de către Episcopul lor a preda religia.

„In cazul când Episcopul ar retrage unui profesor autorizaţia pe care i-a dat-o, acesta va fi lipsit de dreptul de a preda religiunea.

«*Aceleaşi* principii privitoare la alegerea şi revocarea profesorilor vor fi aplicate şi profesorilor, agregaţilor şi docenţilor universitari dela Facultăţile de teologie catolică [ştiinţe eclesiastice] din Universităţile de Stat".

Rămâne deci de ales între două formule: sau examinarea *prealabilă* a cererilor candidaţilor de către Sf. Sinod, sau *participarea* reprezentantului acestuia în Comisia de examinare dela Facultate. In ambele cazuri însă cu dreptul explicit de *veto*, din punct de vedere *dogmatic-moral*, condiţie, care spre a fi operanta, trebue să fie precizată chiar în textul legii.

Hirotonia Profesorilor

Proectul prevede în art. 20 hirotonia profesorilor, cu excepţia celor de discipline ajutătoare. Sf. Sinod în schimb socoteşte, că *toţi* profesorii trebue să fie hirotoniţi. Mă întreb, cum este mai bine?

---

clericului Ionel I. Rafiroiu, de paroh administrator al oraşului Târgu-Săcuiesc, lăsând pe titularul protopopiatului Oituz, la sediul parohiei sale.

Pentru executarea acestui ordin al I. P. S. Sale ne-am strâns în această biserică istorică, ca prin solemnitatea cuvenită să întroduc în noul post pe tinărul vostru paroh.

Iubitul meu fiu şi frate în Hristos! Răsplata acestei singhelii, pe care ţi-o întinde, în scurtul popas al vieţii tale, de preot-paroh al credincioşilor de rit ortodox din această urbe, autoritatea lumească, este o bucată de pâne, iar răsplata adevărată, făgăduită de mai marele Păstorilor, Mântuitorul Isus Hristos, este: «Cununa slavei celei nevestejite», (Petru I, 8, 4). Şi după cum vei şti alege între aceste două, atârnă, ca credincioşii ortodocşi ai acestui oraş să găsească în Sfinţia Ta, un razim, o mângăiere, o lumină, un adevăr, o dreptate, ecoul chipului blând al Mântuitorului, pe care într'un amurg de seară pe drumul spre Emaus, l-au găsit Luca şi Cleopa.

Când I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, prin punerea mânilor a coborât pe creştetul său darul Duhului sfânt, Sfinţia Ta ai ieşit din comun şi ai intrat într'o lume nouă spirituală, ai intrat în lumina, de care, pe drumul Damascului, sfântul Apostol Pavel s'a învrednicit.

Ai luat duh sfânt. Ai părăsit, ca odinioară apostolii, mrejile lumii acesteia, le-ai lăsat pe mal şi la porunca Domnului: «Vino după mine»! i-ai urmat.

Dar, ca şi ei, în lume necazuri vei avea; nu dispera. El îţi strigă: «Indrăzniţi, eu am învins lumea».

Şi când, nălucă, vis nestătător, îţi vor şopti sirenele lumii acesteia, că sânt cuvintele tale, tu închide-te în camera ta şi roagă-te ca psalmistul David: «Inimă curată zideşte întru mine Dumnezeule şi duh drept înoieşte întru cele dinlăuntrul ale mele», (Ps. 50). Şi Mântuitorul, mai marele nostru, Căruia ţi-ai închinat viata ta, îţi va întinde mâna, ca oarecând lui Petru, când se afunda, chemându-te blând şi dulce: «Fiule, Eu sânt, nu te teme».

Iar, când vei ostenì în drumul greu şi anevoios al misiunii tale, gândeşte tot la El şi cântă cu evanghelistul: «Veniţi la mine voi toţi cei osteniţi, şi eu vă voi odihnì pe voi».

Am firma nădejde, fiul meu Ionel, precum şi-o pun în tine şi enoriaşii Sfinţiei Tale, cari s'au adunat la acest praznic, prietenii şi rudele care au venit aici să te asculte slujind întâia dată în bisericuţa, cu care te-ai cunoscut azi, ca titular al ei, că după trecutul ei sbuciumat de 191 ani, nu peste mult vei scoate-o de aici, din umbră, la mai multă lumină şi că vei fi vrednicilor enoriaşi păstorul cel bun, care vei cunoaşte ale tale dintru ale tale şi sufletul îţi vei pune pentru ei, iar ei îţi vor auzì glasul blând şi veţi fi o turmă şi un păstor...

Vouă, iubiţilor fraţi creştini şi enoriaşi ai acestei bisericuţe, eu care îmi cunosc copilul meu şi puterile lui, pentru a-şi putea desăvârşì chemarea, nu vă cer altceva, decât ascultare şi unire strâns legate în jurul lui şi aceeaş voinţă nefăţărită de a cerne lucrurile bune, de cele rele.

Viaţa morală-creştină trece prin grea criză în zilele noastre.

A mântuì suflete dela moarte şi a le ferì de ispitele păcatului, care azi în goana după everi şi plăceri se resfaţă în toate straturile sociale, este grea misiune de educaţie civică şi creştinească.

De aceea, fiule, alăturea de credincioşii, care au înfipt în acest orăşel steagul ortodoxismului naţional, să-l ţii sus «cu braţ înalt şi mână tare».

Ca încheere îţi doresc ţie şi comunităţii creştine, pe care Dumnezeu prin porunca alesului său, I. P S. Sa Mitropolitul Nicolae, ţi-a încredinţat-o, sănătate şi zile îndelungate, alăturea de mâna ta dreaptă, soţia, pe care ţi-ai ales-o de tovarăşă a vieţii şi mamă a credincioşilor tăi.

Iţi predau cheile acestei bisericuţe, simbolul legării şi deslegării. Puterea aceasta mare este; foloseşte-te de ea şi grijeşte, ca nu cumva răii zilelor noastre să ţi-o răpească.

Slujba ta, fiule, fă-o deplin. Amin.

Prot. *Ion Rafiroiu.*

Pagina sociologică

Chestiunea socială

de Preotul GH. SECAŞ

III

Fenomenul distanţierii sociale. — Astfel a luat fiinţă în lumea antică această mare distanţiere socială care reapare în toate epocile de individualism, graţie renaşterii principiului egoist şi care ajunge la coexistenţa unei clase superioare şi a unei clase inferioare, duşmane una celeilalte: cea a Bogaţilor şi cea a Săracilor.

Duşmănie sălbatecă între Bogaţi şi Săraci (trecerea caracteristică a Cetăţii antice): — Opoziţiunea şi ostilitatea acestor două clase, a devenit

Intrucât Facultatea nu pregăteşte numai preoţi, ci are şi o menire de creiare a ştiinţei teologice, nu cred că valoarea ei trebue condiţionată în mod absolut de darul preoţiei. De aceea şi în acest punct, ni se pare mai acceptabilă propunerea Facultăţii de Teologie din Bucureşti, exprimată în acelaş Memoriu dela 1887. Consiliul zice: „In ce priveşte *starea personală* a docenţilor şi profesorilor, adică dacă ei trebue să fie *clerici* în trepte ierarhice, sau în afară de aceste trepte, nu impoartă aşa de mult, întrucât ei posed încrederea Bisericei şi a Statului şi întrucât teologia ca ştiinţă poate deveni proprietatea oricărui spirit; excepţiune poate face în această privire numai *Dogmatica* şi *Morala*. Totuş, stă în firea lucrului, *a fi preferaţi* ca docenţi şi profesori la Facultatea de Teologie, clerici din treptele ierarhice, dacă ar poseda titluri academice şi ar întruni condiţiunile de admisibilitate, stabilite prin lege în echivalenţă cu clericii în afară de treptele ierarhice". [p. 80].

Iată o soluţiune, pe care o găsim fericită, fiindcă împacă extremele. De altfel tot în acest senz s'a şi format tradiţia în Facultăţile noastre de Teologie păstrată până în ziua de astăzi.

b] *Legea subvenţionării bisericii*

Iată punctul nevralgic al politicii bisericeşti de stat. Nimic n'a turburat mai adânc Biserica ortodoxă în cei din urmă ani, decât chestiunea iritantă a subvenţionării materiale. Şi pe bună dreptate. Căci după un trecut de suferinţe şi de sărăcie, în care totuş a păstrat cu vrednicie flacăra credinţei şi a conştiinţei naţionale, ea socotea, că are dreptul să se aştepte în *România*, nu numai la o reparaţie prealabilă faţă de celelalte culte, toate bine înzestrate, ci şi la un tratament preferenţial, în virtutea calităţei sale de Biserică *dominantă* a Statului. In împrejurări similare, orice ţară conştientă de datoriile ei, ar fi procedat la fel. La noi însă s'a întâmplat tocmai dimpotrivă. Explicaţia este din cele mai simple: *Lipsa de preţuire a Bisericii în ordinea vieţii de Stat.*

Din această cauză, n'am avut şi nu avem nici astăzi o politică bisericească, trasată măcar în liniile ei generale. Căci, ceea-ce cuprind programele partidelor politice în această privinţă, se reduce de obicei la câteva fraze sonore şi pretenţioase, cu totul lipsite de soluţiuni, dar în schimb cu atât mai potrivite să servească magia fosforescentelor faţade electorale.

Schimbarea constituţiei! Ziarele se ocupă de o broşură apărută la Cluj, în care este expus un proect de modificare a constituţiei României! Proectul, — care cere nici mai mult, nici mai puţin, decât împărţirea ţării în şase ţărişoare separate, fiecare cu parlamentul şi guvernul ei, — a produs plăcere în cercurile minorităţilor, şi surprindere şi indignare în cele româneşti. Autorul proectului de constituţie este profesorul universitar din Cluj, *Romul Boilă*, fiul Blajului de astăzi. — Unul din arhiereii noştri ardeleni face, către un ziarist, următoarea declaraţie privitoare la acest proect: *Separarea Ardealului de ţara mamă e o erezie a unităţii naţionale: verdictul asupra ei e anatema.*

INFORMAŢIUNI

IN CONGRESUL Ligei culturale, ţinut la Focşani în acelaş timp cu congresul Asociaţiunii culturale ţinut la Sf. Gheorghe, s'a dat o nouă dovadă de muncă desinteresată, solidaritate naţională şi frăţească înţelegere de colaborare. — Cu puţină bunăvoinţă, această atmosferă de bun simţ s'ar putea întinde asupra tuturor manifestărilor noastre de viaţă publică, fie chiar şi politică.

† **Dr. Vasile Pahone** advocat în Bistriţa, un bun fiu al bisericii ortodoxe, a fost înmormântat în 11 l. c. în cimiterul dela Cluj cu pompa cuvenită. Decedatul s'a deosebit prin o neobosită activitate în viaţa socială, economică, bisericească şi politică. Dumnezeu să-i răsplătească pentru multele fapte bune ce a săvârşit.

Vor fi achitate în decursul acestei luni, cum se vesteşte din capitală, penziile *sporite* militare. — Ne pare bine de această veste, şi ne-ar părea şi mai bine, când s'ar achită, în sfârşit, şi salariile *reduse* preoţeşti.

Administraţiile financiare au primit dela ministerul de finanţe dispoziţii precize, ca *recoltele* ţăranilor şi *uneltele* lor agricole să nu fie sechestrate pentru plata dărilor.

Infiinţarea ordinului «Meritul cultural». Pentru răsplătirea activităţii artistice-culturale şi sociale, ministerul instrucţiunii a întocmit un proect de decret prin care se înfiinţează ordinul «Meritul cultural». Ordinul va avea patru clase de decoraţii şi două clase de medalii: Comandor, ofiţer, cavaler cl. I şi a II-a şi medalii clasa I şi II-a,

Decoraţiile vor fi limitate pentru gradele de comandor, ofiţer şi cavaler cl. I; celelalte fiind nelimitate. La data intrării în vigoare a acestui decret, se vor suspenda celelalte medalii: «Bene Merenti» şi «Meritul pentru şcoală şi învăţământ».

In Ungaria românii n'au voie să aibe şcoală şi biserică românească. Tot aşa nici slovacii din Ungaria. Ungurii nu le îngădue să aibe societăţi culturale şi-i silesc să-şi lapede limba şi să primească limba ungurească. Nici românii, nici slovacii n'au deputaţi în parlamentul unguresc. In urma atâtor nedreptăţi, slovacii mai bine organizaţi au purces cu plângeri la Liga Naţiunilor împotriva stăpânirii ungureşti.

ŞTIRI LOCALE

Universitate populară în Sibiu. In 11 şi 15 Septemvrie 1931 s'a început o serie de prelegeri din *istoria românilor* în şcoala primară Nr. 5 Sibiu, (strada Lupului) pentru poporul dela periferia oraşului, în mare parte ceferişti dela gara principală. Prelegerile sânt ţinute de preşedintele despărţământului judeţean al Asociaţiei culturale, dl *Silviu Ţeposu* şi de alţi intelectuali. Seria prelegerilor va fi de 18—20. Intovărăşite de proiecţiuni luminoase reuşite, prelegerile sânt ascultate cu mult interes.

Dela primăria municipiului Sibiu. Consiliul arhiepiscopesc ort. român Sibiu intenţionează a înfiinţa în imobilul său din Str. Spinarea Cânelui Nr. 31, un atelier pentru confecţionarea de luminări de ceară. Pentru desbaterea acestei chestiuni se fixează, în sensul legii, o escindere la faţa locului pe ziua de *Vineri, 25 Septemvrie 1931 ora 4. d. a.* Ceice au ceva de obiecţionat împotriva înfiinţării acestei întreprinderi în locul amintit pot să-şi facă obiecţiunile verbale sau în scris, la ziua desbaterii, la autoritatea industrială I instanţă.

CARŢI ŞI REVISTE

Impotriva frontului antireligios, conferenţă ţinută în prezenţa I. P. S. mitropolit Gurie, pentru membrii Uniunii clericilor ortodocşi din Basarabia, în ziua de 24 Iunie 1931, la palatul mitropolitan din Chişinău, de Păr. *Vladimir Burjacovschi.* Tip. eparhială «Cartea Românească». — O broşură de 14 pagini. Preţul?

Poşta redacţiei

Dlui *G. T. M.* în *T.* Cele făgăduite sânt aşteptate. Cele trimise, într'un număr apropiat.

---

teribilă sub influenţa spiritului păgân, precum vedem aceasta din luptele continue ale Patriciatului cu Plebea la Roma în decursul veacurilor. Războiul în acest timp n'a fost numai internaţional, el era intersocial: «In fiecare cetate, zice Fustel de Coulange, săracul şi bogatul erau doi vrăjmaşi. Săracul nu putea ajunge la bogăţie decât despoind pe cel bogat. Bogatul nu-şi putea apăra bunurile decât printr'o abilitate extremă sau prin forţă. Se priveau reciproc cu ochi de ură. Era, în fiecare oraş, o dublă conspiraţiune. Săracii conspirau din cupiditate, bogaţii de frică. Aristotel ne spune că bogaţii făceau acest jurământ: «Jur să fiu întotdeauna duşmanul poporului şi să-i fac rău unde numai mi se dă prilejul». Este imposibil să se spună, care dintre cele două partide a comis mai multe cruzimi şi crime... La Milet a fost o bătălie între bogaţi şi săraci. Aceştia din urmă au fost mai tari la început şi au silit pe bogaţi să fugă din oraş; regretând însă că n'au putut să-i prindă şi să-i spânzure, le-au luat copiii, i-au adunat în grajduri mari şi-au dat drumul taurilor să-i calce în picioare. In desfătarea lor au fost surprinşi de bogaţi cari au recucerit oraşul. Aceştia la rândul lor au luat copiii săracilor, i-au jupuit de piele şi i-au ars de vii (La Cité antique).

Astfel de moravuri arată cu evidenţă spiritul nou care a năpadit umanitatea la eşirea din perioda patriarhală. Acest spirit a fost acel al păgânismului pur, al materialismului egoist şi feroce, cel ai concurenţei vitale fără milă.

Aşezarea stăpânirei forţei. Stăpânirea forţei a fost începută, trebuia prin urmare să dureze până la triumful Creştinismului, va să zică în tot restul anticităţii. Forţa este de acum înainte legea supremă, legea unică, *ultima ratio*, principiul principiilor. Ea este aceea care ordonează şi organizează totul în societate.

Toate legislaţiunile şi toate instituţiunile se inspiră din ea şi se întemeiază în ea.

Forţa, legea lumii păgâne, crează dreptul (în acea lume). Bismarck a zis că: *Forţa primează dreptul.* In anticitate, nu numai că-l primează, dar îl crează. Forţa este isvorul exclusiv al oricărui drept.

Apoteoza războinicului şi-a cetăţeanului. Tocmai pentru aceea vedem pe deţinătorii privilegiaţi ai Forţii, războinicii (supra-oamenii lui Nietzsche), bogaţii, nobilii, oamenii liberii şi puternic în toate felurile, posedând singuri drepturile. Cei slabi nu mai contează. Săracul, sclavul, captivul, străinul, toţi aceştia n'au nici un drept; nici copilul şi nici femeia. Totul este rezervat «cetăţeanului», războinicului, care este singura personalitate existentă în faţa legii. Este fiinţa ideală, luptătorul, cuceritorul, înaintea căruia restul umanităţii se anihilează. Singur ei există social vorbind. Celelalte creaturi umane sunt toate în slujba şi la discreţia sa. El are lumea la picioarele sale. Logica lui e: voeşte de fapt ca într'o situaţie socială unde războinicul este aşa de indispenzabil, toate prerogativele legale să-i fie rezervate, ca unei fiinţe superioare şi preţioase, a cărei viaţă, fiind plină de pericole, trebue să fie umplută, în virtutea compenzaţiunii, cu privilegii.

Drepturi exorbitante ale omului liber şi-ale omului puternic: — Fiecare cetăţean şi fiecare războinic transformat astfel în suveran, exercitează asupra familiei şi asupra bunurilor sale o stăpânire uniform absolută. Asupra supuşilor săi el are dreptul de viaţă şi de moarte. Asupra bunurilor sale dreptul de nimicire, *jus abutendi.* Cu unii ca şi cu ceilalţi poate face ceeace voeşte: să-i exploateze, să-i extenueze, să-i rupă, să-i omoare. Poate ucide pe soţia şi copiii săi; îi poate da altora îi poate vinde. El este stăpânul ca seniorul feudal; în casa lui nu are pe altul mai mare decât pe Dumnezeu. Dreptul său, întemeiat pe forţă, nu se lasă a fi controlat din partea nimănui. Singur statul ar putea aduce câteva limite. Dar ce este oare statul decât colectivitatea formată de către aceia chiar, cari se bucură de drepturi atât de exorbitante? Legea care singură le-ar putea limita puterile, este făcută tocmai de ei. Era deci firesc s'o facă după interesele lor.

Religiunea şi Legislaţiunea în conformitate cu dreptul forţei: Păgâni şi prin consecinţă materialişti şi egoişti au fost aceia, cari şi-au dat o religiune şi o legislaţiune potrivite bunului lor plac, neexprimând una ca şi cealaltă decât prin un singur principiu: cel al Forţei.

(Din l. franceză.)

Asociaţia preoteselor ortodoxe române a început înscrierile pentru căminul de studente din Bucureşti strada Pitar Moş Nr. 27; taxa anuală de 20.000 lei plătibilă în rate după situaţia materială a părinţilor. Deschiderea căminului la 1 Octomvrie. In formaţiunile: la cancelaria Căminului.

Nr. 428/1931. (76) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Crăciunelul de sus**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela Stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Casa parohială cu atenanțe.
3. 28 jug, cat. ¾ arător, ¼ fânaț.
4. Folosirea cimitirului vechi cam 2 jug.
5. Câte 1 ferdelă porumb sfărmat și 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.
6. Stola obișnuită în tract.

Concurenții vor înainta cererile și documentele cuvenite în terminul prescris oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin și se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Diciosânmărtin, la 6 August 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petre Medeșanu
adm. prot.

Post vacant

Căutăm reprezentanți, pentru muncă ușoară. Reprezentanția noastră puteți primi, pentrucă nu trebue știință de meserie. In cazul de primire după 3 luni primiți salar fix. Ofertele sub «500—1000 lei», — rugăm a preda la administrația ziarului. (38 b) 1—2

Nr. 842/1931 (77) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Micfalău, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat, conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependențe și grădină de legume.
3. Sesiune parohială de 6 jug. și 200 st. □ (cimiterul nou)
4. Simbrie: câte o ferdelă veche (25 litri) de porumb sfărmit și o ferdelă veche de ovăs dela familiile întregi (circa 100 familii); ½ ferdelă porumb și ½ ferdelă ovăz dela familiile mixte și dela văduvi (circa 60 familii) iar dela zileri o zi de clacă sau contra valoarea ei (circa 30 familii)
5. Competința de lemne, în bani: câte 20 Lei dela familiile întregi și câte 10 Lei dela cele mixte și văd.
6. Venitele stolare, conform hotărârii adunării parohiale din 30 Mai 1926.

Fiind credincioșii maghiarizați, se cere dela candidați să cunoască limba maghiară, având să țină predicile în această limbă.

Reflectanții își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termen subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Sf. Gheorghe, la 26 August 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Sf. Gheorghe, în înțelegere cu consiliul parohial din Micfalău.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 301/1931 (75) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Dobârca**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela Stat conform coalei B.
2. Sesiune preoțească 11 jug. 138 st. □, fânaț și arătură.
3. Stola statorită în tract.
4. Doi stânjini lemne de foc dela comuna politică.

Reflectanții să-și înainteze cererile cu documente necesare în termenul deschis oficiului protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 19 August 1931.

Oficiul protopoposc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop

A apărut:

Biserica Neamului
și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcușe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu prețurile cele mai moderate.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale

Citiți
MEMORIILE
Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Prețul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorioare biblice	ed. IX	Lei 20
Istorioare bisericești	„ V	„ 20
Catehism	„ V	„ 20

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX
Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri și fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut în ediție nouă:
Frumoasa din Nor
și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:
Plângerile lui Ieremia
și
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Prețul Lei 25·— plus spese poștale Lei 15·—

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare
Registre de tot felul
✦ **legate și broșate** ✦
pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu
prețuri moderate

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura
CURS
de
Indrumări misionare
pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.
Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20.—

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI
Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena
DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene
Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 300·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentrucă să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 26 Septemvrie 1931 Nr. 69

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Porniri antireligioase

Tot mai numeroși sânt «nebunii» cari zic întru inima lor că nu este Dumnezeu. Ultimele evenimente din Apus, combinate cu atrocitățile înainte mergătoare din împărăția roșie, o dovedesc cu prisosință. Pe locul vechilor altare, de preamărire a Dumnezeirii spectrul ateismului își flutură, râng etu-i hidos.

Nu-ți trebue spirit de critic, nici iluminație de profet pentru ca să tălmăcești senzul unor manifestări ce se descoper singure.

Nu-ți trebue nici tăria de a te ridica peste preferințele confesionale, pentru a puteà vedeà, în zelul de distrugere al Spaniolilor, preludiul unor prăbușiri pe cari necredincioșii le pregătesc lui Dumnezeu și fiilor Săi.

Catedrala «Hristos Mântuitorul» din Moscova, o minune arhiteatonică înălțată de pietatea Țarilor, în șase luni trebue să dispară de pe suprafața pământului. Așa sună hotărârea sovietelor. Un fapt divers, pentru cititorul anonim, Pentru noi ceva mai mult: semne ale vremii. Ele sporesc șirul îngrijorărilor ce amenință de mai multă vreme opera durabilă a creștinismului.

Turburările bisericești ce abundă în Apus, au legătură organică, cu ateismul din Rusia sovietică. Luptele interne din China, ce durează de trei ani, în aceeaș Rusie își au inspiratorul și sprijinitorul.

Spania s'a molipsit și ea de această primejdioasă influență. O mișcare pornită pentru schimbarea ordinei de stat, prin înlăturarea monarhiei și întronarea republicii, sfârșește cu prădarea și dărâmarea mănăstirilor și cu înscrierea în Constituție a unui articol ce pronunță solemn osânda bisericii, peste ruinele ei încă fumegânde. Căci noua republică spaniolă nu mai recunoaște nici o religie oficială.

Portugalia nu se lasă mai jos.

Și ceeace e mai de mirat, însăși Italia fierbeà până mai ieri de certuri violente, între fascism și papalitate, cari au sfârșit printr'un acord, ce trece tineretul sub influența cămășilor negre.

Consecvenți perceptului biblic: «Bate-voi păstorul și se vor risipì oile», acești șampioni ai unei noi religii lovesc sistematic în conducătorii bisericii, contând cu anticipație pe niște succese ieftine ce le dobândesc întotdeauna măcar pentru scurtă durată.

Toate aceste porniri antireligioase își au precedentul îndepărtat. Ceeace se face astăzi în Rusia ca și în Occidentul dinamitat sânt doar còpii de pe clișeele monstruozităților revoluției franceze. Opera distructivă a acelei formidabile mașini de răsboi contra creștinismului, Enciclopedia, e reînvitată astăzi în coloanele revistei sovietice de propagandă antireligioasă, cu titlul «Fără Dumnezeu». Iar imitatorii zeloși și inconștienți poate — ai unui Diderot, Helvetius, d'Alembert și alți protagoniști ai cugetării emancipate, sânt mulți, ignoranți și primejdioși. Strigătele sălbatice... «să strivim pe nelegiuiți» cu care adepții cultului rațiunii trimiteau la eșafod pe clericii creștini la 1789, au găsit ecou, peste veacuri, în sufletele strâmte ale stăpânitorilor de peste Nistru cari le-au urmat cu strășnicie și «în mare».

Astăzi, biruitori la ei acasă, împrăștie sămânța răsvrătirii în cele paturi vânturi.

Și noi, cei ce credem în Dumnezeu, așteptăm neputincioși primejdiile apropiate? Nu: Biserica de peste Prut le-a simțit și a dat alarma. Conferința Păr. Vl. Burjacovschi dela Chișinău, «Impotriva frontului antireligios» (Misionarul, Nr. 7—8, 1931), iese din cadrul obișnuitelor chemări la luptă. Iar pentru viitorul congres general al misionarilor, care se va ținea și anul acesta în urma inițiativei aceleiași biserici, sânt așteptate desbateri interesante, urmate de o intensificare a propagandei religioase pentru zăgăzuirea acestui flagel de care ne resimțim și noi.

Căci problema ateismului va formà punctul principal al discuțiilor congresului.

Grigorie T. Marcu.

Contra reducerii salariilor. Noul ordin al guvernului, cu privire la salarizarea Clerului, a produs vie agitație între preoțimea noastră. In eparhia Moldovei, societatea clerului «Ocrotirea» a luat inițiativa unei întruniri a slujitorilor altarului pentru a ridica protest energic împotriva reducerii salariilor preoțești.

FOIȘOARA

După alegere de preot

— Parte dintr'o predică —

...Iubită întru Hristos turmă, apăsată de năpăstuiri, în aceste zile de răsturnare morală și materială, dela început îți laud faptele, văzând «Noul Sion» strălucind alături, după atâtea jertfe din partea cetățenilor acestei instituțiuni sfinte.

Românii ortodocși nu mai sânt, iubiții mei, «ocară celorce sânt întru îndestulare și hulă celor mândri», ci sufletul nostru, ca o pasăre s'a izbăvit din cursa vânătorilor care s'a sfărâmat. Voi v'ați dat seamă de această fericire, națională și confesională, căci faptele vorbesc și exemplul e de urmat.

Văzându-vă terminată sfânta biserică, aveți unde vă retrage în zile de strâmtorare, aveți unde alerga ori când simțiți trebuința sufletească de-a vă ruga.

Vă trebuia slujitor la altarul ridicat, vă trebuia conducător sufletesc, și v'ați pus toată speranța în slabele mele puteri.

Imi dau seama, iubiților, de chemarea de-a ținea de-apururi sus crucea Mântuitorului, și de-a ținea veșnic treze, în sufletul credincioșilor mei, datoriile creștinești legate de jertfa de pe Golgota.

Viața de până acum, în osteneală mi-a fost, și-mi va fi, căci cea mai mare bucurie îmi este a învinge piedecile și-a trece peste ele.

Știu că mă așteaptă muncă, dar nu fug de ea, pentrucă nu mă tem. Știu că mă așteaptă suferințe, dar toate vor trece ca un vânt ușor, ce nu poate decât să plece, dar nu să rupă, spicele grâului și earba câmpului.

Din toate puterile neostenit mă voi strădui, nu voi cruța osteneală, nici cheltuială, voi face tot ce-mi permit puterile și mijloacele, pentru binele și înaintarea întru toate a poporului meu.

Rog deci pe bunul Dumnezeu să-mi dea parte din sporirea lui Moisi, din înțelepciunea lui Solomon și din vitejia lui David, ca să pot fi tată adevărat poporului meu, sprijin celor necăjiți și învingător al dușmanilor bisericii și neamului.

Cred tare că, umbrit de puternicul scut al Sfântului Duh, îmi voi putea îndeplini scopul vieții mele întregi, pe care îl mărturisesc răspicat pentru prima dată: pe parohienii mei să-i fericesc și cu voia, către tot ce-i adevărat, plăcut și bun să-i trag, să fac din ei buni creștini și buni cetățeni, învățându-i ce înseamnă a trăi creștinește și românește.

Mă voi îngriji de sufletul votru ca de scânteia d-zeiască, ca de un amanet sfânt.

Simt marea îndatorire ca să priveghez pentru înmulțirea și lățirea foloaselor ce poate aduce sfânta noastră biserică, și primesc bucuros orce sarcină asupra-mi.

Pentru toate acestea, un singur lucru aștept dela voi: să-mi ascultați sfaturile și să le împliniți, spre mântuirea sufletului. Mântuitorul ne strigă de 19 veacuri prin paginile veșnic nouă ale cărții sfinte: «Ce i-ar folosì omului de-ar câștiga lumea toată, dacă-și va pierde sufletul?» sau «ce-ar da omul în schimb pentru sufletul său?»

Manifestările de iubire și încredere ce-mi arătați, încurajează începutul și vor ajuta viitorul plin de bune speranțe...

Chirion Păcurariu.

Pagina sociologică

Chestiunea socială

de Preotul GH. SECAȘ

IV

1. Religie pur cultuală, eterogenă, imorală, disparată, fatalistă: — In ceeace privește religiunea, se caracterizează printr'o absență completă a unei morale precise. Abea cuprinde în mod vag ceva din legea naturală, dar această rămășiță de morală dispare aproape, e lipsită de sacnțiune și nu e formulată nici într'o parte. *Religiunea se rezumă în cult.* Ea este numai exterioară, formalistă, ceremonială, rituală, în acelaș timp multiformă și incoherentă, din pricina numărului excesiv al divinităților adorate. Acest sistem religios nu este decât un simbolism panteistic, prielnic tuturor pasiunilor și favorabil tuturor crimelor. Asemenea religiunea

Statul şi Biserica Ortodoxă

de **Dr. I. MATEIU**

Nu-i mirare deci să vedem cum această absenţă de preocupări bisericeşti în sbuciumul oamenilor noştri politici, ne-a dus la stări de lucruri atât de absurde, încât ele ar fi aproape de necrezut, dacă n'am aveà sub ochii noştri realitatea *probelor*. Priviţi în paralelă cifrele bugetului 1931 şi vă minunaţi:

Statul acordă din tezaurul public:

Episcopiei *ortodoxe* din Cluj Lei 1.491.600·—

Episcopiei *reformate* din Cluj Lei 1.516.034·—

Episcopiei *ortodoxe* din Oradea Lei 1.465.680·—

Episcopiei *unite* din Oradea Lei 1.899.757·—

Academiei teologice *ortodoxe* din Cluj Lei 1.418.640·—

Academiei teologice *reformate* din Cluj Lei 1.576.013·—

Statul plăteşte pe:

Consilierii *patriarhali* lunar cu Lei 12.580·—

Consilierii *maghiari* (canonici) cu Lei 15.090·—

Consilierii *uniţi* (canonici) cu Lei 17.140·—

în total Statul plăteşte pentru:

Biserica *ortodoxă 58 consilieri* cu un total de Lei 7.754·880·—

Biserica *catolică 49 Canonici* cu un total de Lei 9.269.300·—

Statul plăteşte pentru:

Biserica *ortodoxă 73* Protopopi (la circa 13 milioane credincioşi).

Biserica *unită 78* Protopopi (la 1.200.000 credincioşi).

Şi pentru a aveà o icoană generală a situaţiunei, vom arăta cât reprezintă *în procente*, sumele acordate Cultelor pe 1931, raportate la *numărul sufletelor:*

Ortodocşii (12.900.000) suflete primesc Lei 613.060.119·— deci 47%.

Uniţii (1.200.000 suflete) primesc Lei 105.320.669 deci 87%.

Catolicii impreună (2.650.000 suflete) primesc Lei 158.140.741·— deci 124%.

Luteranii (300.000 suflete) primesc Lei 17.637.698·— deci 58%.

Reformaţii (600.000 suflete) primesc Lei 53.252.767·— deci 88%.

Unitarii (70.000 suflete) primesc Lei 9.054.284·— deci 129%.

Mohamedanii (160.000 suflete) primesc Lei 12.498.554·— deci 78%.

Iar dacă s'ar fi respectat, pe lângă proporţia *numerică*, şi celelalte 2 criterii de subvenţionare, stabilite în art. 31 din Legea Cultelor, anume *situaţia materială* şi *nevoile reale* ale fiecărui Cult, se ajungeà la astfel de rezultate, cari făceau de prisos subvenţionarea unora dintre Culte, sau în orice caz, reducerea lor la sume foarte mici.

Căci este suficient să ne amintim, cum de pildă, Cultul *catolic* dispune numai în *moşii* de fantastică întindere de 586.121 jugăre, apoi numeroase *imobile* mari prin toate oraşele Ardealului şi în fine considerabile valori *mobile*, cari toate laolaltă reprezintă sume de miliarde. Mai puţin strălucită, dar desigur respectabilă, se prezintă şi situaţia materială a celorlalte Culte minoritare, cari toate s'au bucurat de larga ocrotire a Statului unguresc. Pe când *Biserica ortodoxă* din Ardeal, abia dispuneà de 1012 jugăre pământ şi câteva imobile modeste, prin cele 3 centre ierarhice de odinioară.

De altfel *conscrierea averilor bisericeşti*, intreprinsă de Ministerul Cultelor în 1925, a dat rezultate neaşteptate. Intre altele s'a constatat, că se pot întreţinea *integral* din mijloace *proprii:* 2% din parohiile *ortodoxe* ardelene şi 3% din cele *ortodoxe* al vechiului regat, apoi 5% din cele *unite*, 21% din cele maghiare *unitare*, 23% din cele maghiare *reformate*, 53% din cele maghiare *catolice* şi 85% din cele *luterane*. [Cf. A. Lapedatu, discurs rostit în Senat la legea Bisericii Ortodoxe din 1925].

Dat fiind interesul Cultelor minoritare de a declara venituri cât *mai mici*, spre a obţine subvenţii cât mai *mari* dela Statul românesc, desigur că aceste cifre trebue să fie majorate cu cel puţin 50%, spre a ne apropia de *adevărata* lor stare materială.

In asemenea condiţiuni este uşor să ne dăm seama, că sistemul actual de subvenţionare constitue cea mai neînchipuită *privilegiere* a Cultelor minoritare, dar în acelaş timp şi cea mai dureroasă *sacrificare* a Bisericii ortodoxe.

O schimbare urgentă şi radicală a acestui sistem politic, fundamental greşit, se impune mai presus de orice controversă. Soluţia este limpede, pentru cei cari cunosc precis problema bisericească. Anume *arbitrarul bugetar* de astăzi, în funcţie de superficialitatea şi atotputernicia ministerială, trebue să fie înlocuit cu siguranţa de drept a *legii de Stat*. Ne trebue deci o lege specială a subvenţionării Cultelor, aşezată pe principiile art. 31 menţionat mai sus.

E de mirare, că ea n'a fost întocmită până acum, deşi o prevedea demult art. 21 din legea de organizare a Bisericii ortodoxe dela 1925, cum şi art. 32 din legea pentru regimul general al cultelor.

Art. 21 spune lămurit:

„Statul, va pune la cerere, prin Ministerul Cultelor, la dispoziţia Bisericii, sumele necesare pentru a *complecta* — după norme generale, *stabilite prin lege* şi în armonizare cu salariile funcţionarilor publici — veniturile Clerului şi plata funcţionarilor eclesiastici şi pentru a acoperì şi alte lipsuri materiale".

Prin urmare, această lege va avea să stabilească norme generale, nu numai cu privire la *salarizare*, ci şi relativ la sumele pe cari Statul le pune la dispoziţia Bisericii pentru *alte* nevoi materiale ale ei. Cu alte cuvinte, Legea vizează o rezolvire *complectă* a problemei bisericeşti bugetare. Iată, de ce ea are o importanţă atât de covârşitoare.

Dar pentru ca legea să fie întocmită, art. 21 o condiţionează de o lucrare *prealabilă*, când spune textual: „Insă numai după o prealabilă constatare a necesităţilor faţă de veniturile, de cari dispun părţile constitutive bisericeşti, cari reclamă ajutoare".

Această operaţiune este destul de dificilă. Totuş ea a

---

antică se toarnă obişnuit pe caracterul fiecărui popor şi se acomodează cu plăcere pornirilor fiecărei rase. Ea se multiplică şi se ramifică la infinit. Fiecare grup omenesc are zeii săi particulari şi zeii i se aseamănă. Există zei obsceni pentru depravaţi şi zei tâlhari pentru hoţi. Popoarele războinice au zei războinici, popoarele lucrătoare ale pământului au de cei agricoli şi rustici. Scurt, religiunea este un haos, dar în acest haos o idee unică centralizează totul. Această idee, este că Forţa, Forţa oarbă, sub numele de fatalitate, (Fatum, αναγκη), prezidează totul, guvernează totul şi este terminul ultim a toate. Este acesta un principiu brutal şi simplist care umple asemenea şi Legislaţiunea.

2. Legislaţiunea: — Aceasta din urmă este şi ea, în ansamblul lumii antice, diversificată şi disparată în mod extrem; dar are şi ea în toate o notă comună care consistă în apoteoza universală a Forţei. Legea antică dă totul bărbatului şi nimic femeii, totul tatălui şi nimic copilului, totul omului liber şi nimic sclavului, totul cetăţeanului şi nimic străinului, totul nobilului, sau războinicului şi nimic, meşteşugarului sau celui sărac. Pentru-ce? pentrucă în ochii ei cei slabi nu contează. Ea este «legea celui mai tare», dreptul învingătorilor. Iată pentru ce ea rezervă toate privilegiile sale pentru o singură fiinţă, favorizată, superioară, — *pater familias* şi *civis romanus*, în care concentrează toată viaţa politică şi oficială a societăţii. Acest personagiu sfânt, învestit cu un fel de pontificat legal, este singurul în drept să comande, să voteze, să lupte. Restul are să tacă să lucreze să asculte, să sufere, să moară şi n'are nici-o importanţă. Este gunoiul viu pe care cresc şi se desfăşoară florile orgolioase ale Selecţiunii.

Se formează un gen dublu omenesc (Patricieni şi Paria).

— Această selecţiune, rezultând din lupta pentru viaţă devenită universală nu numai între popoare, dar între indivizi chiar, ajunge la formaţiunea unui gen omenesc superior, aristocratic, semeţ, războinic, dictatorial, sub care genul omenesc ordinar formează o literă pentruca să zicem aşa şi vegetează dispreţuit. Patricienii toate datoriile astfel se prezintă omenirea în anticitate. Astfel este rezultatul final al stăpânirii Forţei şi-al Egoismului substituit celui al Uniunii şi-al Dragostei.

Din acest regim păgân se naşte individualismul. — Regimul acesta păgân are ca efect inevitabil desvoltarea în supremul grad a individualismului. De fapt individualismul nu întârzie niciodată să apară acolo unde Forţa este stăpâna suverană. Forţa brutală, pur animală ca aceea care domnia atunci, este egoistă de natura sa şi prin urmare cutropitoare, acaparatoare şi tiranică.

Principalele manifestaţiuni ale acestui individualism: 1. în Familie; 2. în Proprietate. — Manifestaţiunile cele mai caracteristice ale acestui individualism păgân rezidă mai ales în organizaţiunea Familiei şi a Proprietăţii.

Absolutismul tatălui de familie: Regimul care guvernează şi una şi cealaltă se exprimă printr'un singur cuvânt *Absolutismul*. In familie acest absolutism se manifestează prin dreptul de viaţă şi de moarte acordat tatălui de familie asupra tuturor supuşilor săi casnici fără deosebire: asupra femeii sale, copiilor şi sclavilor săi. Fiecare cetăţean este în casa sa tată, rege şi preot, şi în virtutea acestui titlu întreit, el cumulează toate puterile: este legislator, administrator, sacrificator. Atât cât trăieşte, copiii săi, chiar adulţi şi în etate, sunt plecaţi subt el până la moarte, fie ei apoi magistraţi, generali sau consuli. N'au nici-o avere proprie şi cu mari dificultăţi numai le acordă legea o agoniseală, când sunt militari sau funcţionari (peculium castreuse et quasi-castreuse). Cât priveşte femeia ea este în mod egal sub tutelă pentru toată viaţa. Niciodată nu posedă nici nu administrează nimic prin sine. Este o minoră perpetuă asupra căreia tatăl sau bărbatul dispune cum vrea: *Absolutismul proprietarului*. — Să vedem acum proprietatea. — Acelaş absolutism conferit cetăţeanului, războinicului, tatălui de familie, este acordat prin lege proprietarului. Ceeace este pentru supuşii săi, vorbind după lege, va să zică un despot, este şi pentru bunurile sale. De acestea ca şi de aceia are dreptul să facă orice va voì. In anticitate, proprietarul este mai mult decât stăpânul proprietăţii sale, el îi este Dumnezeul.

Triumful celor mai tari ajungând la formaţiunea unei aristocraţii de învingători privilegiaţi: — Puterea omului, proclamat suveran prin legea forţei, nu poate fi mai mică asupra lucrurilor decât asupra persoanelor. Dacă el are deja asupra acestor din urmă o stăpânire absolută, prin dreptul de cucerire oarecum, este logic şi firesc ca să aibă o stăpânire, nu mai puţin absolută, asupra bunurilor din posesiunea sa. Această putere

fost intreprinsă, cum spuneam, în 1925 de către Ministerul Cultelor, însă dosarele strânse nu s'au putut studia complect, atât din cauza plecărei guvernului, cât şi în parte, din lipsa de precisiune a datelor. Lucrarea trebue reluată şi dusă la capăt cu toată stăruinţa, după o verificare atentă nu numai în biurouri, dar unde e nevoe şi printr'un control la faţa locului. Mai complicată se prezintă această consemnare de venituri în ce priveşte Cultele *minoritare*, cari având numeroase averi în imobile, bunuri, efecte, etc. reclamă timp şi trudă multă, spre a fi cunoscute exact. Dar şi aici Statul are mijlocul de a înlătura inconvenientele, servindu-se de experţi cinstiţi, bine orientaţi în viaţa şi organizaţia acestor culte.

Stabilindu-se, în temeiul acestei lucrări, măsura capacităţii de plată a Bisericii ortodoxe, Statul la rândul lui va calculà partea de contribuţie ce revine în sarcina tezaurului public. Abia după aceasta va trece la alcătuirea *legii de subvenţionare*, care prin caracterul ei juridic are să garanteze cât mai bine drepturile Bisericii la ajutorul Statului, înlăturând nesiguranţa în care o ţine astăzi puterea executivă, cu politiceştile ei chirurgii bugetare.

Cum însă partea esenţială a legii de subvenţionare este, după credinţa noastră, problema *salarizării* Clerului şi funcţionarilor bisericeşti, ne întrebăm cu drept cuvânt, cari au să fie *criteriile* ei? Ni se pare, că ele pot fi deduse din însăş litera şi spiritul art. 21 des pomenit aici. Mai întâi, Clerul şi funcţionarii trebue întreţinuţi de chiar instituţia a cărui slujitori sunt, adică de *Biserică*. Şi numai întrucât mijloacele acesteia nu ajung, să vie concursul Statului. *Deci, salariu dela Biserică complectat de către Stat.* Am putea numì această soluţiune sistemul *salarizărei mixte*. El este adoptat de către acele Ţări, unde Biserica, organizată pe bază autonomă, se găseşte în *alianţă* cu Statul.

Intrucât Legea statutului funcţionarilor publici, recunoaşte prin art. I eclesiasticilor calitatea de funcţionari *publici*, urmează în chip logic să li se aplice şi lor *aceleaşi* norme de salarizare, cu recunoaşterea dreptului la *gradaţii*. Iată al doilea criteriu. Şi în sfârşit *pensionarea* Clerului şi a slujitorilor bisericeşti în sarcina Statului. In acest scop, ei vor rămânea şi pe viitor membrii ai *Casei de pensiuni*, făcându-li-se reţinerile legale, iar Eparhiile cu fondurii proprii de pensiuni le vor vărsa la Stat, în condiţiunile ce se vor stabilì pe temeiul unui acord.

Şi acum o ultimă observaţie. In rândurile unei părţi a Clerului ortodox, s'a ivit un curent ostil principiilor fixate de art. 21 relativ la salarizare. Anume se cere, ca salarizarea să se facă *integral* de către *Stat*, cu neglijarea calculărei *veniturilor*, pe cari preoţimea le are dela *Biserică*. Clerul pretinde, că în concepţiunea art. 21 nu-şi vede asigurată *juridiceşte*, existenţa materială, deoarece neprevăzându-se dela Stat un *salar fix*, ci numai o *complectare* prin subvenţie, aceasta n'ar fi exigibilă în justiţie.

Mai întâi, însăş ideea alergărei Preotului la Tribunale, pentru incasarea salariului, trebue să ne repugne. Aceasta ar însemna, să aducem Clerului şi Bisericei ortodoxe o adâncă şi nemeritată ofensă. Deci, să înlăturăm din discuţie asemenea ipoteze jignitoare, oprindu-ne numai la substratul *de drept* al chestiunii. Din moment, ce membrii Clerului sunt decretaţi *funcţionari publici*, aceasta înseamnă garantarea legală a unui complex de drepturi, printre cari evident cel dintâi este dreptul la salariu. Astfel şi pentru ei are *caracter de salar* tot ceea ce primesc, în mod regulat şi constant, ca echivalent în bani sau în natură, pentru servicii prestate în strânsă legătură cu funcţiunea lor. *Origina* acestui echivalent material ca şi *modalităţile de achitare*, nu atinge întru nimic aspectul juridic al salariului. Cât pentru dreptul de acţiune în justiţie, dacă e să-l discutăm teoretic — căci practic îl socotim imposibil — apoi el rămâne întreg nu numai în cazul *salariului*, ci pentru *orice fel* de revendicări sau prestaţiuni cu titlu just. Aceasta este o normă elementară de drept comun.

In consecinţă, motivele de îngrijorare invocate de Cler, trebue să dispară. Interesele de viaţă ale preoţimei vor fi bine apărate în concepţia art. 21, pentru că ele se confundă cu ale Bisericii însăş, care va avea toată grija, ca soluţiunile, ce se dau în această problemă capitală, să fie în perfectă concordanţă cu aspiraţiunile ei legitime.

---

nelimitată purcede în mod raţional din unicul principiu atunci în vigoare, acela tocmai pe care şcoala darvinistă modernă retrogradând cu 20 de veacuri l-a pus din nou în vigoare, — principiul triumfului celor mai tari.

Selecţiunea egoismelor. — Principiul în chestiune este esenţial aristocratic prin forţa chiar a lucrurilor, căci în cadrele unui regim social întemeiat pe răsboi şi pe concurenţa vitală, este evident că toată lumea nu este chemată să triumfeze. Există învingători şi învinşi, este inevitabil. Şi prin urmare există privilegiaţi şi desmoşteniţi. Este rezultatul logic al acestui mare duel neegal care are loc între cei tari şi cei slabi. Sfârşitul acestui duel este triumful unei minorităţi şi-a unei elite. Restul oamenilor este sacrificat şi nu poate să fie altfel: *Paucis humanum vivit genus.* Nu există de fapt destule bunuri în lume pentru a da satisfacţiune tuturor egoismelor în acelaş timp. Trebue deci, pentru ca cutare egoism în parte să obţină posibilitatea de-a se desfăşura în proporţii considerabile, ca în jurul lui toate celelalte egoisme susceptibile de a-i face concurenţă, să fie reduse la neputinţă şi puse în stare de-a nu se putea desfăşura la fel, — altfel rivalitatea lor ar opri pe primul în desvoltatea sa. — Tocmai, pentru a se desbarasa de o asemenea concurenţă, cei mai tari au avut întotdeauna grijă, dela început, de-a se coaliza pentru a zdrobì sau a aservì restul oamenilor. In toată vremea, răsboinicii, nobilii, bogaţii, puternicii de orce specie, se nevoiră ca să concentreze autoritatea şi proprietatea în mâinile lor, în detrimentul mulţimii, aşa încât aceasta a sfârşit, într'o bună zi, prin a fi juridic şi politic anihilată.

Ventrea Plutocraţiei (la Roma anume). — Aristocraţia triumfătoare a urmărit apoi, în sânul său chiar, mare operă de selecţiune, de eliminare şi de concentrare pe care a îndeplinit-o mai întâi asupra celorlalte clase, şi atunci se vede producându-se curiosul fenomen al formaţiunii unei aristocraţii în aristocraţie. Această nouă selecţiune, nu mai puţin sălbatică decât prima, este îndeplinită, anume la Roma, prin clasa uzurieră şi răsboinică a Senatorilor şi-a Cavalerilor. După o luptă seculară a Patriciatului împotriva Plebeiatului, acesta din urmă sfârşeşte prin a fi învins în pofida energiei triburilor săi. El sucombă cu Grallii, cu Marius şi cu catilina, Ruinat prin uzură şi decimat prin războaie, sfârşeşte prin a deveni o turmă flămândă, văzându-se pentru o bucătură de pâne, primului dictator venit.

(Din l. franceză).

INFORMAŢIUNI

Peatra fundamentală a unei capele, pe locul din câmpia Turzii, unde a fost asasinat Mihai Viteazul, se va pune în luna Octomvrie din acest an. Prezenţa Suveranului pe acel loc istoric va ridica şi mai mult solemnitatea actului.

Având în vedere greutăţile cu care luptă părinţii, ministerul instrucţiunii a hotărât ca portul uniformelor, pentru elevii şi elevele şcoalelor se cundare, să nu fie obligator. — Uşurarea greutăţilor, pentru preoţii cu copii de şcoală, se va face abea atunci, când se vor achita în sfârşit salariile de pe lunile trecute ale anului.

***Calendarul Bunului Creştin** vechiul calendar arhidiecezan, în edi, tura Librăriei Arhidiecezane, Sibiu, se află sub presă şi va apărea la începutul lui Noemvrie. Invităm instituţiile şi firmele, care doresc să trimită inserate pentru calendar, să se adreseze editurii.*

S'a stins. Toate încercările ştiinţei şi cheltuelile de multe milioane de lei, pentru a stânge sonda dela Moreni a societăţii «Româno-Americană», n'au izbutit. Sonda a rezistat timp de doi ani şi patru luni. In 18 Septemvrie 1931 sonda dela Moreni *s'a stins* însă deodată şi pe neaşteptate...

Pomenire. Lângă Câmpina, pe locul unde s'a prăbuşit avionul neuitatului erou Aurel Vlaicu, s'a făcut în 20 Septemvrie, la 18 ani dela moartea sa, o pioasă comemorare. Un generos creştin, directorul fabricei de avioane dela Braşov, a dăruit la sfârşitul solemnităţii cinci mii de lei pentru îngrădirea cu grilaj a troiţei, ridicate la faţa locului întru amintirea celui ce s'a sfârşit cu năpraznică moarte.

Sfinţire de capelă. In ziua de 20 Septemvrie 1931 s'a sfinţit capela ortodoxă dela intreprinderile fonestiere «Feltrinelli» din comuna Tălmaci, judeţul Sibiu. Actul sfinţirii l-a săvârsit consilierul arsiepiscopesc, Dr. Andrei Gâlea. Capela a fost ridicată şi şi înzestrată cu cele necesare pentru serviciul dumnezeesc de către dl Oscar Grüner, directorul întreprinderilor forestiere «Feltrinelli». De acum înainte credincioşii noştri, muncitori şi angajaţi la aceste intreprinderi, au locaş de închinare, ear preotul lor, Ştefan Medeşan, are unde le servi şi Sfânta liturgie.

Ştirea dată de mai toate ziarele, că fiscul ar fi secvestrat un copil basarabean, al cărui părinte n'a putut plăti dările, *nu se adevereşte*. S'a deschis adacă o anchetă, despre al cărei resultat se anunţă următoarele: Autorităţile au descoperit că nu fusese vorba de secvestrarea unui copil de către organele fiscului, ci de pedepsirea unui nebunatic copil de către însaşi mama lui, care l-a închis într'un loc oarecare ca pedeapsă pentru purtarea cu care o supărase.

ŞTIRI LOCALE

Se aduce la cunoştinţa contribuabililor, din partea Administraţiei financiare Sibiu, că moştenitorii sânt datori ca, în termen de 5 luni dela data decesului, să declare Administraţiei financiare sau perceptorului fiscal respectiv averea rămasă pe urma defunctului, valoarea ei în momentul morţii şi partea ce li se cuvine, — pe formulare oficiale anume întocmite de ministerul finanţelor, care formulare se găsesc la Administraţia financiară sau la percepţia respectivă; în caz contrar se fac pasibili de amendă egală cu jumătatea impozitului ce să va stabilì.

Pentru fondul căminului pentru bătrâni, dl Dr. *Lucian Borcia* advocat în Sibiu a dăruit suma de *Lei 1500* întru pomenirea veşnică a iubitei sale mame decedată la 13 Dec. 1930. Cu această sumă s'a întemeiat *Legatul Maria Borcia născută Cioran* aparţinător fondului căminului. Tot la acest legat a dăruit Lei 100 dl *Ionel Todoran*, nepot al decedatei. Pentru aceste daruri creştineşti mulţumeşte cu adâncă recunoştinţă: Prof. *Timotei Popovici*, preşed. societăţii.

Poşta redacţiei

Dlui I. V. din Blaj. Am citit şi noi Te efonul neo-papistaşilor de pe Târnave din ultimul număr al «Unirii», prin care se critică hotărârea Sf. Sinod cu privire la timpul serbării Paştilor în anul acesta.

Dă-le, rogu te, sfatul că nu numai să serbeze Paştile, ci să introducă pe de'aintregul şi cultul papistaş în bisericile lor şi atunci nu-i va mai durea capul când serbăm noi praznicul zilei luminate a Invierii Domnului.

Pentru că a critica şi a-ţi bate joc de o hotărâre a unei înalte instituţiuni bisericeşti, şi apoi totuşi a te acomoda acestei hotărâri, pe frică de a nu-ţi rămânea bisericile goale nu este ţinuta omului cum se cade.

Nr. 669/1931 (78) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Merghindeal**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiune parohială veche 6 jug. 1439 stg. p. şi 14 jug. primit prin Ref. agrară şi folosirea locului de casă parohială şi a cimitirului nou.

3. 8 stg. lemne de foc din pădurea comunală, conform uzului.

4. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Agnita, la 18 Sept. 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Merghindeal.

Emil Păcală
protopop.

Post vacant

Căutăm reprezentanţi, pentru muncă uşoară. Reprezentanţia noastră puteţi primi, pentrucă nu trebue ştiinţă de meserie. In cazul de primire după 3 luni primiţi salar fix. Ofertele sub «500—1000 lei», — rugăm a preda la administraţia ziarului. (38 b) 2—2

Nr. 842/1931 (77) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat, conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependenţe şi grădină de legume.

3. Sesiune parohială de 6 jug. şi 200 st. □ (cimiterul nou)

4. Simbrie: câte o ferdelă veche (25 litri) de porumb sfărmit şi o ferdelă veche de ovăs dela familiile întregi (circa 100 familii); ½ ferdelă porumb şi ½ ferdelă ovăz dela familiile mixte şi dela văduvi (circa 60 familii) iar dela zileri o zi de clacă sau contra valoarea ei (circa 30 familii)

5. Competinţa de lemne, în bani: câte 20 Lei dela familiile întregi şi câte 10 Lei dela cele mixte şi văd.

6. Venitele stolare, conform hotărârii adunării parohiale din 30 Mai 1926.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, se cere dela candidaţi să cunoască limba maghiară, având să ţină predicile în această limbă.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termen subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, la 26 August 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Sf. Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Micfalău.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 301/1931 (75) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Dobârca**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela Stat conform coalei B.

2. Sesiune preoţească 11 jug. 138 st. □, fânaţ şi arătură.

3. Stola statorită în tract.

4. Doi stânjini lemne de foc dela comuna politică.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile cu documente necesare în termenul deschis oficiului protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 19 August 1931.

Oficiul protopoposc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice	ed. IX	Lei 20
Istorioare bisericeşti	„ V	„ 20
Catehism	„ V	„ 20

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX
Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut în ediţie nouă:
Frumoasa din Nor
şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:
Plângerile lui Ieremia
şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare
Registre de tot felul
✦ **legate şi broşate** ✦
pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura
CURS
de
Indrumări misionare
pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.
Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI
Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena
DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene
Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"
texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 30 Septemvrie 1931 Nr. 70

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Despărțire?

(=) Se ridică glasuri, în binecuvântata noastră țară, glasuri răslețe, dar recidiviste, care declară:

Biserica trebue separată de stat.

Motivele lămuritoare?

Unul, în speculațiuni filosofice, află că tagma preoțească și-a isprăvit rostul și, în vremea actuală, biserica istovită «nu face».

Altul, cu temperament la fel, ține că păstorul sufletesc n'are azi nimic deosebit de lucru, în deregătoria lui, pentru care totuși obișnuește a lua răsplată de care nu-i vrednic...

Nu lipsesc nici alte lămuriri, ținute la aceeaș înălțime.

Toți acești convinși părtinitori ai ideii despărțirii bisericii de către stat, pot să fie persoane onorabile, de bună credință și în rânduială cu plata impozitelor către stat; — însă, probabil, nici unul dintre ei n'a căutat să cerceteze temeinic atât *poporul*, «prostimea», din care a ieșit, cât și *biserica* din care este pe cale de-a ieși.

Țărănimea satelor noastre simte cu mult mai viu decât intelectualul de ocazie, că biserica și clerul ei împlinesc o misiune *imposibil de înlocuit* în sinul poporului, nici acum, și nici în viitor. Așa văd lucrurile și adevărații intelectuali, în deosebi cei din părțile ardelenești ale țării.

Nu se desfășoară nici o sărbătorire culturală și națională fără să nu se repete, mai totdeauna, cuvintele de proslăvire la adresa bisericii și a slujitorilor ei: preoțimea ortodoxă a adus sacrificii enorme în trecutul depărtat și cel apropiat al patriei; ea, preoțimea, a stat zid neclintit în fața lovirilor dușmanilor înverșunați ai neamului; biserica ortodoxă a răspândit, în veacuri de întunerec, lumina culturii, adunând în jurul său credincioșii pentru a-i ocroti de prigonirile ce urmăreau desființarea românismului în plaiurile subjugate. Vredniciile acestei preoțimi, meritele sale adevărate și mari pentru întemeerea statului român, nu se trag la îndoeală nici nu sânt vestejite, decât cel mult de inconștienți și interesați în lucruri ce de multe ori nu se prea pot mărturisi...

Dar, să mergem mai departe: Dacă biserica a stat, în trecut, la înalt nivel, dacă a realizat înfăptuiri însemnate de cultură și morală, — ea are în deosebi de aici înainte, când i s'au deschis orizonturi nouă și largi, o mare menire în cadrele noului stat, a cărui existență și consolidare sânt legate strâns de biserica sa...

Dacă-i așa și dacă nu e alt cum, ce urmează de aici?

Urmează, evident, să dați bisericii noastre, atât de lăudate la zile mari, mai mult *respect* și mai mult *sprijin* în celelalte zile ale săptămânii, — în locul unor critice fără de folos...

Și atunci, ea îș va putea îndeplini chemarea în condițiile de care e demnă și cu rezultate mai bune și mai vădite și cu râvna din trecut, când ea, biserica și conducătorii ei, se găseau în fruntea luptătorilor pentru lege și neam.

Deschiderea anului academic la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu

Duminecă în 27 Septemvrie a. c. a avut loc inaugurarea festivă a anului școlar 1931/32, la Academia noastră teologică.

În biserica catedrală după terminarea serviciului divin și după invocarea Duhului sfânt, studenții Academiei și corpul profesoral s'au întrunit în Aula Academiei, unde după o mică pauză a sosit și P. S. Sa arhiereul *Vasile*, însoțit de consilierii mitropolitani și arhiepiscopești.

Festivitatea deschiderii anului școlar a fost începută cu o cântare religioasă executată de corul școalei.

A urmat frumosul discurs de deschidere al Rectorului Academiei *Nicolae Colan*, din care reținem următoarele:

In sfânta noastră Catedrală, s'au ridicat astăzi rugăciuni fierbinți pentru a cere dela Tatăl nostru cel din ceruri binecuvântarea de care avem lipsă pentru munca pe care o începem astăzi.

Solemnitățile aceste sunt foarte potrivite pentru a ne întoarce în noi înșine și pentru a ne da seama de gândurile de care trebue să fim călăuziți în drumul pe care trebue să-l apucăm. Orice școală trebue să-și dea silința să lumineze mintea și să curețe simțirile ucenicilor săi căci numai așa este în stare a creia caractere tari, cari să ia fățiș lupta. Dacă toate școalele au această menire, cu atât mai vârtos, școala noastră căci ea prin definiție este *o școală de apostolat.* In orice vreme, dar mai ales astăzi, ni se cere muncă și jertfelnicie.

Dacă ni s'ar cere să țin o predică, aș folosi locul paulin «răscumpărați vremea, căci zilele rele sunt». Imprejurările cari au determinat pe Sf. Apostol Pavel a exclama în felul acesta, au fost niște împrejurări grele. Fără a stărui asupra acestor cuvinte, trebuie să facem însă constatarea că și astăzi «*zilele grele sunt*». Acest fapt însă trebuie să ne fortifice și să ne îmbărbăteze la luptă. Preoțimea, este, prin definiție, oblăduitoarea poporului. Preotul trebuie să-i conducă pe credincioși și să-i călăuzească pe toate tărâmurile vieții, nu numai pe tărâmul pur sufletesc. Nici unui breslaș nu i se cer atâtea eforturi ca preotului; și nici unui student nu i se cer atâtea silințe, ca unui student în Teologie. Cum vei putea îndrepta pașii credincioșului, dacă tu însuți nu ești îndru-

FOIȘOARA

Pagina sociologică

Chestiunea socială

de Preotul GH. SECAȘ

V

Năpustirea Patriciatului. — Cât privește Patriciatul, tenace și disciplinat își urmărește din veac în veac cotropirile și năvălirile sale. Vameșii, lipitorile financiare și fiscale ale lumii întregi, sunt recrutați toți din rândurile lui. Ei pun mâna pe Ager publicus, domeniul Statului, care în principiu trebuia să fie distribuit poporului. Pun mâna pe toate lucrurile cu venituri mari, bănci, magistraturi, proconsultate îmbogățitoare. De acum aceasta aristocrație devine o plutocrație. Și din acest moment iau naștere marile averi romane. Luculus și Crassus pun lumea în uimire prin bogățiile lor. Un Varus, un Salustius prădează provincii întregi. *Universul întreg devine prada unei mâni de oameni.* Dela anul 104 înainte de Hristos, întreaga proprietatea cunoscută aparține celor 2000 de proprietari. particulari. Mai târziu sub Nero, jumătate din provincia Africa va fi bunul alor 6 (șase) proprietari numai.

Concentrarea excesivă a suveranității și-a proprietății; regimuri succesive din ce în ce mai concentrate: — Istoria socială din întreaga anticitate se poate rezuma în dublul fenomen:

1. al concentrării exorbitante a *suveranității*;

2. al concentrării nu mai puțin excesive a proprietății.

1. Suveranitatea publică este risipită mai întâi în mânile diferiților șefi de familie (*patriarhat*), apoi concentrată de către cei mai tari și mai nobili din aceștia *(aristocrația)*, apoi confiscată de un număr și mai mic încă de capitaliști și proprietari mari patricieni *(plutocrație)*, în fine răpită acestora de către un Cezar despotic și atot puternic, care înghite în sine toate drepturile, toate puterile, toate onorurile și toate privilegiile (*autocrație*), astfel încât individualismul după-ce și-a început evoluțiunea prin triumful unei minorități de bogați și de puternici în detrimentul săracilor și-a neputincioșilor de orice categorie, a sfârșit prin triumful unui bogat și-a unui puternic, numit *împărat*, în detrimentul acestei minorități, — ea însăș victimă la rândul său principiului pe care-l incarnase, va să zică, a *Forței.*

2. *Proprietatea*: de partea sa a îndeplinit aceeaș evoluțiune. Ea trece în mod succesiv din mâna tuturor în mânile câtorva, apoi din mânile câtorva în mânile unui singur.

Istoria societății romane ne face să vedem foarte clar această dublă evoluțiune (cea a Autorității și cea a Proprietății), sub trei aspecte succesive, cari sunt ca trei tablouri distincte, reprezentând fiecare o fază caracteristică a evoluțiunii amintite:

Tabloul întreit al istoriei sociale în anticitate: Tabloul I. Roma antică; tabloul II. Roma la sfârșitul Republicei; tabloul III. Roma imperială.

Tabloul întâi. — La începutul societății romane populațiunea e împărțită într'un anumit număr de familii, cari își împărțesc tot pământul disponibil. Fiecare din aceste familii e ca un mic popor având, pe *pater familias*, ca stăpân absolut. Acesta din urmă mai are în jurul său, în afară de copiii și sclavii săi, cari constituiesc nucleul împărăției sale domestice, un mare număr de supuși *lato sensu*, cari se numesc clienți. Sunt săracii, plebeii al căror protector este (patronus). Pledează în procesele lor în Forum; îi nutrește; îi face să

mat şi fortificat? Imi aduc aminte tot de o vorbă paulină, că, un ostaş nu pleacă la luptă fără pregătire şi fără armele necesare. Tot aşa nici preotul nu iese în viaţă fără armele: *credinţei* şi a le *ştiinţei* necesare. Credinţa şi ştiinţa deopotrivă sunt necesare, pentrucă în viaţă avem şi veţi avea de luptat atât cu oameni de ştiinţă, cât şi cu acei cuprinşi de duhul demonic pe care nu-l putem extirpa decât cu arma credinţei active; dar mai ales cu viaţa neprihănită, căci pilda vie este cea mai bună măsură de vindecare. De aceea trebuie să ne dăm seama tocmai acum la începutul anului şcolar, ca să ne cultivăm în acaste două direcţii: credinţă şi ştiinţă. Toate eforturile să ni le dăm, căci orice zi fără preocupare, este o zi perdută. Ne putem închipui, un ţăran dacă nu-şi face lucrul la timp, ce se întâmplă cu munca lui! Toate lucrurile îşi au timpul lor. Orice efort ar depune cineva, dacă nu-l depune la timp, totul este zadarnic. O muncă cu sorţi de izbândă. are anumite postulate. Cel dintâi postulat este *ordinea.* Anarhia nu produce nimic, ci dărâmă numai. Eu nu înţeleg această ordine şi disciplină, numai de teama regulamentului şi a sancţiunilor, pentrucă această disciplină încetează deodată cu regulamentul şi cu terminarea şcoalei. Noi dorim ca porunca disciplinei să se perpetueze în viaţă, căci nici odată disciplina nu se cere mai mult ca astăzi. Aş dori să vă convingeţi toţi de această realitate, căci disciplina nu este bună numai pentru dumneavoastră ci şi pentru viaţa dvoastră şi a neamului şi mai ales a institutei sacre pe care voim să o slujim cu toţii.

Noi o să ne dăm silinţa să creiăm condiţii tot mai bune pentru studiu şi educaţie şi suntem siguri că şi Preaveneratul Consiliu Arhiepiscopesc ne va da tot sprijinul ca şi în trecut, ca munca noastră să se desfăşoare normal pentru promovarea sfintei noastre biserici.

Un internat este o viaţă obştească! Să nu credeţi că eu voiesc să fac din viaţa aceasta obştească o viaţă de cazarmă. Orice om are atâta libertate, câtă o ştie stăpâni.

Cu aceste gânduri de deschidere, doresc ca silinţele noastre să fie de folos sfintei noastre Biserici şi Ţării; declar deci anul academic 1931/32 deschis, aducând mulţumiri P. S. Sale arhiereu-vicar Vasile, pentru cinstea ce ne-a făcut-o asistând la solemnitatea aceasta.

După dl Rector P. S. Sa arhiereul Vasile adresează studenţilor o instructivă cuvântare plină de sfaturi şi învăţături părinteşti din care reţinem următoarele:

«Zilele grele sunt», aceasta e realitate de care ne isbim toţi în toate părţile şi de care vă loviţi şi voi acum la începutul acestui an şcolar, din punct de vedere economic. Sociologii, căutând să determine cauzele cari au adus criza aceasta asupra lumii, se pare că au descoperit-o în faptul, că oamenii prea s'au aruncat cu lăcomie asupra bunurilor materiale ce poate să le ofere acest pământ, s'au prea dedat plăcerilor, ce impresionează simţirile trupului, prea mult se închină poftelor şi confortului, şi-au prea uitat de recerinţele sufleteşti, cari singurele aduc deplină satisfacţie.

Cine se lasă condus numai de egoism şi de pofte şi cine nu şi le stârpeşte pe aceste din suflet, cine priveşte numai la pământ şi bunătăţile ce le ofere, aceluia nu-i face plăcere să-şi ridice ochii spre cer. Valului acestuia de materialitate — care ne **nenoroceşte** şi pe noi şi lumea întreagă — trebue să-i opunem rezistenţă care nu poate veni decât din suflete inspirate de sus. De aceea eu aflu atât de potrivite poveţele pe cari vi le-a dat dl Rector, pentru că voi trebue să deveniţi adevăraţii apostoli ai spiritualismului, ai idealismului creştin. Nu mă îndoiesc deloc că veţi primi aceste poveţe, pentrucă duc numai la bine şi fericire. Dar simpla receptivitate nu este suficientă. Cineva poate să-şi îmbogăţească mintea cu toate cunoştinţele din lume şi totuşi să fie creştin rău; sunt mulţi de aceia cari cunosc binele dar nu-l fac, cunosc îndrumările sfintei Scripturi dar nu le urmează; aceştia sunt ca spicele trufaşe cari stau ridicate, dar rod nu poartă.

Dorinţa noastră şi a I. P. S. Mitropolit Nicolae, este, ca în timpul petrecut aici să nu vă împodobiţi numai mintea cu ştiinţă, ci acest timp să fie *o şcoală severă a voinţei*, a îndrumării voinţei spre înfrânarea tuturor instinctelor dorinţelor cari vă îngreunează sborul spre împărăţia spiritului, spre divinitate. Disciplina, fortificarea voinţei, cere eforturi mai mari decât o învăţare a lecţiilor, care adeseori este uşurată de o inteligenţă mai binecuvântată de Dumnezeu; pretinde muncă zi de zi şi an de an, pentru a se contopi definitiv cu voinţa lui Dumnezeu emancipându-se de materialitate.

Căutaţi şi faceţi cele mai mari eforturi ca să stăpâniţi instinctele inferioare şi mai ales egoismul sub relele căruia geme lumea astăzi. Valului de materialitate, trebue opus valul de spiritualitate. Voi sunteţi chemaţi să o faceţi aceasta. Chiar disciplina din această şcoală, este chemată să ajute această transformare. Tocmai această disciplină vă vine în ajutor ca să vă întărîţe voinţa şi ca să o conduceţi spre spiritualitate.

Aţi auzit în Sf. Evanghelie de astăzi despre evenimentul pescuitul bogat. Eu cred că idealul unei şcoale teologice este — şi prin urmare a tuturor celor ce staţi aici, ca să vă faceţi vrednici de acest pescuit bogat, ca mai târziu când consacraţi de colaboratori ai Mântuitorului veţi arunca mrejele în marea creştinilor, să le scoateţi încărcate de suflete curate, pe care să le prezentaţi la picioarele marelui pescar Isus Hristos.

Vă aduc binecuvântarea I. P. S. Sale P. arhiepiscop şi mitropolit Nicolae, la acest început de an şcolar, şi cu această binecuvântare, care are să vă fie de folos, ca o ploaie binefăcătoare sosită la vreme, împreun şi binecuvântarea mea, dorind ca acest început de an să realizeze toate nădejdile ce le legăm de el. Rog pe bunul Dumnezeu ca atât Domnului Rector şi onoratului corp profesoral cât şi vouă, să vă trimită sănătate, putere, şi inspiraţie cerească, ca munca ce o începeţi să o puteţi duce până la sfârşit spre bucuria tuturor: «Darul Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toţi».

Amândouă vorbirile, au făcut o adâncă impresie nu numai asupra studenţilor ci şi asupra publicului asistent.

Şi Sibiul se găseşte între oraşele cu disolvate consilii comunale. Ministerul de interne a instituit o comisie interimară formată — spre supărarea presei locale săseşti — din *cinci* români şi *patru* saşi. Cum va lucra această comisie interimară, nu putem şti; dar cum a lucrat fostul consiliu municipal, o prea ştim, şi deaceea dispariţia lui n'o regretă nici românii sibieni, şi ni se pare că nici saşii, cel puţin o parte dintr'înşii.

Vizită ministerială în Sibiu

Dl Valer Pop, ministrul Ardealului, a fost trei zile din săptămâna trecută în Sibiu şi în judeţ, în continuarea programului său de a cutreera regiunile Ardealului şi a cunoaşte condiţiile de activare ale aşezămintelor publice. Joi seara a ţinut recepţii în sala pretecturii cu reprezentanţii cultelor, şcoalei, baroului şi ai funcţionarilor. In numele Bisericii noastre a vorbit P. C. Tr. Scorobeţ, arătând că în Sibiu dl ministru al Ardealului a păşit în metropola Bisericii noastre. Această biserică e străjuitoarea bunurilor spirituale ale neamului. Ea şi-a dat contribuţia la opera de fundamentare a aşezămintelor obşteşti ale statului şi se simte obligată a-şi îndeplini misiunea sa istorică în ciuda tuturor adversităţilor, ce întâmpină. Printre acestea aminteşte că: pe şase luni nu s'a achitat modesta retribuţie a clerului, şi iată o nouă reducere a salarelor slujitorilor bisericeşti. Corporaţiuni bisericeşti vechi sunt ameninţate să fie lichidate, cu toate că nu sunt creaţiuni postbelice, ci herezite din trecutul de defensivă glorioasă. Alte culte şi-au păstrat aşezămintele vechi şi le au multiplicat, iar ale noastre sunt tratate maşter. Noi nu cerem ca şi celelalte culte din ţară să fie reduse la nivelul tratamentului, care ni se aplică nouă, ci o egală ocrotire. Biserica ort. nu e instituţie de concurenţă a Statului naţional. Orice măsură, prin care e stânjenită opera sa, e păgubitoare Statului şi neamului însuşi, care are nevoe de religie spre a putea învinge valurile de primejdii prezente şi viitoare.

Dl ministru Pop a răspuns făcând apel la toate cultele să şi îndeplinească misiunea morală în mijlocul credincioşilor şi a recunoscut că actuala criză a ţării e de caracter universal şi nu poate fi remediată fără concursul leal al celor duhovniceşti. A luat anganjamentul că va stărui la guvern ca preoţimii să nu i-se impună sacrificii mai grele decât altor salariaţi publici.

---

lucreze pe pământurile sale; în timp de războiu îi conduce la luptă. Ei, la rândul lor, îi fac escortă, votează pentru el în alegeri, îl însoţesc şi-l sacondează în toate luptele sale. Ei sunt întrucâtva ceeace vor fi mai târziu vasalii în epoca feodală. Această organizaţiune familială, face să trăiască împreună în legătură strânsă şi intimă, bogaţii şi săracii, aceştia grupaţi în jurul celorlalţi. Autoritatea este încă patriarhală, proprietatea altruistă încă şi comunicativă. Prin urmare, chestiunea socială nu se pune încă.

Tabloul al doilea. — Sub clasa patriciană şi a clienţilor săi se formează o categorie socială mai desmoştenită, care se numeşte *plebeiană*. Ea se compune din sclavi eliberaţi, din meşteşugari, din tot felul de lucrători, pe atunci foarte desconsideraţi, din datornici, din decăzuţi, din străini etc. Această mulţime se măreşte cu clientela patronilor egoişti, cari nu mai voesc să susţină şi să nutrească decât familia lor imediată. Acest din urmă caz se generalizează pe măsură ce creşte avariţia patricienilor proprietari. La sfârşitul erei republicane, după 400 de ani de luptă socială, poporul se află redus la proletariat pentru totdeauna. Revoltele sale au de rezultat o zdrobire complectă a lui. Bogaţii l-au ruinat prin uzură, prin abuzul războaielor, prin acapararea domeniului public. Forul este îngreunat de-o mulţime de cetăţeni săraci cari, după expresiunea lui Tiberiu Grahus, nu au altceva decât aerul care-l respiră. Catilina caută să facă o dictatură răsculând pe aceşti desnădăjduiţi, dar este învins. Or cum, Cezar si succesorii săi rezolvă chestiunea socială de-o manieră foarte simplă, dar foarte costisitoare: ei se apucă să nutrească plebea romană pe cheltuiala restului lumii (a ţărilor cucerite) impunând impozite enorme; aceasta durează până la năvălirea barbarilor. Proprietatea, acaparată în întregime de către plutocraţia patriciană şi republicană, devine din ce în ce mai egoistă. Ea perde orce caracter patriarhal. Fiecare stăpân nu mai nutreşte decât rudeniile sale imediate şi sclavii săi. Clientela sa părăsită, tratată în mod batjocoritor (vezi Juvenal), cade în proletariatul universal şi ia parte la cerşetoria publică. Câteva mii de egoişti şi de avari foarte bogaţi, în mijlocul câtorva milioane de paraziţi şi de lazaroni întreţinuţi de către stat, aşa este, în această epocă, aspectul societăţii romane.

Tabloul al treilea. — Prin năvală şi acaparare bogaţii din Roma au eliminat pe toţi micii proprietari. O clasă mijlocie nu mai există; asemenea nici agricultori liberi. Pretutindenea domenii imense (latifundia), cultivate de sclavi cu turma. Rarii posesori ai solului rivalizează în bogăţie nebună. *Este un lucru de cinste printre ei faptul de-a nu avea vecini.* Un domeniu demn de ei este acela care n'are de limite decât pustiul, munţii sau marea. Anumiţi au până la 30.000 de sclavi. O singură cucoană poseda Roma de jumătate.

Dar acest regim de proprietate ajunge la flagele de proporţii gigantice: servilismul şi pauperismul devin amândoi universali aproape. Pământurile care nu sunt cultivate decât de sclavi, sunt lucrate aşa de rău încât nu produc aproape nici un câştig. Fiecare domeniu îşi rezervează producţiunea pentru proprietarul său. Cu un egoism unanim, toţi stăpânii se izolează astfel în proprietăţile lor, cari îşi satisfac pentru ele însile nevoile curente. Fiecare din ele este ca o lume mică producând şi fabricând tot ceeace le este necesar, mulţumită lucrului de-o inficită varietate al sclavilor cari exercită toate meseriile. Un mare proprietar îşi ţine de onoare să producă toate lucrurile de cari are nevoie, pâine, vesminte, mobilier etc. *El nu cumpără nimic,* pleacă cu admiraţiune un oaspe dela banchetul lui Trimalcion, vorbind de stăpânul casei. Cicero spunea cu dispreţ de unul din adversarii săi: *Pâinea ce-o mănâncă se cumpără din târg, iar vinul ce-l bea, dela cârciumă.* In afară de această aristocraţie de mari milionari, imperiul nu este decât un ocean de sclavi şi de oprimaţi.

Decăderea. — Fiscalitatea. — Prin exploatarea provinciilor pentru

Statul şi Biserica Ortodoxă

de **Dr. I. MATEIU**

c) Politica bisericească externă.

Un capitol important, dar neglijat, al politicei de Stat, trebue să fie preocuparea de soartea *Bisericii ortodoxe din străinătate.* Ea numără aproape un milion de suflete româneşti, cari nu pot fi lăsate să piară, fie prin convertirea lor la altă credinţă, fie prin desnaţionalizarea sigură, ce le pândeşte. Până acum, guvernele ţării au dat o anumită ocrotire numai fraţilor noştri din *Macedonia,* intreţinând pe seama lor câteva biserici şi şcoli de cultură. Dar noi îi avem mai numeroşi şi mai expuşi în Ucraina, Jugoslavia, Bulgaria, Albania şi în Statele Unite ale Americei.

Este o datorie naţională de mâna întâi pentru Stat să se ocupe, direct şi indirect, de viaţa lor prin *fixarea unui plan de acţiune sistematică,* consimţită de toate partidele de guvernământ. Acest program poate fi conceput pe temeiul principiului de *reciprocitate,* întrucât aproape toate Statele pomenite au şi ele la rândul lor *conaţionali* pe teritoriul Statului nostru. Avantagiul unei asemenea formule este, că ni s'ar deschide calea unor *legături oficiale* cu fraţii de peste hotare, scutite de neplăcerile acţiunilor lăturalnice, cari duc deobiceiu la suspiciuni supărătoare şi la inutile conflicte diplomatice.

Conducerea supremă a Bisericii ortodoxe a şi fixat, în cel din urmă deceniu, jaloanele acestor relaţiuni, cari desigur ar luà forme concrete şi rodnice, dacă Statul le-ar acorda toată atenţiunea şi tot concursul pe cari ele îl merită. Printr'o asemenea *patronare* de ordin bisericesc, venită din partea Statului, salvăm nu numai credinţa şi naţionalitatea Românilor de sub stăpânirile străine, dar servim şi strângerea *relaţiunilor politice* cu statele respective, întărind liniştea şi prosperarea ţării noastre. Mă gândesc, îndeosebi, la serviciile nepreţuite, ce ni le-ar aduce în America, prin Românii de acolo, *Episcopia misionară* înfiinţată de curând, dar lăsată fără nici un sprijin material din partea Statului nostru.

Nu trebue perdut apoi din vedere, rolul important ce-i revine Bisericii noastre în viaţa *Orientului ortodox.* S'a spus de atâtea ori, că după prăbuşirea Rusiei, soartea întregei ortodoxii a trecut în mâinile României. Toate patriarhatele răsăritene, în frunte cu cel dela Constantinopol atât de prigonit, şi-au perdut strălucirea de altă dată, luptând astăzi cu cele mai mari dificultăţi. Ele se îndreaptă încrezătoare spre *Bucureşti,* de unde aşteaptă ocrotirea şi îndrumarea, ca în zilele de neuitată glorie din vremea lui *Vasile Lupu* şi *Constantin Brâncoveanu.* A relua firul acestei admirabile tradiţii voevodale, nu înseamnă numai a reface consolidarea *creştinismului oriental,* atât de grav lovit de ofensivele riguroase ale credinţelor *apusene,* ci a spori în acelaş timp şi prestigiul *politic* al României, căci ar ajunge, pe calea aceasta, să exercite şi ea asupra *Orientului* un mandat ce-i drept neoficial, dar real, alături de marile *Puteri protectoare.* E puţin aceasta? Desigur, că nu.

Iată prin urmare, atâtea motive, cari justifică inaugurarea unei *politici bisericeşti externe,* concepută în cadrele unui program sistematic, eşit din cea mai deplină înţelegere a Bisericii ortodoxe cu Statul Românesc.

INFORMAŢIUNI

Placă de bronz comemorativă, reprezentând chipul regretatului zarist şi bărbat politic al neamului şi bisericii, ***Dr. Valeriu Branişce***, a fost inaugurată Sâmbătă, în 19 l. c., în cimiterul bisericii române ortodoxe din Lugoj, unde este înmormântat neuitatul luptător, răposat în 1928.

Adunare şi expoziţii. Duminecă, în 20 Septemvrie 1931, despărţământul Sibiu al «Astrei» şi-a ţinut adunarea generală în comuna Boiţa. La această ocaziune locuitorii comunei au aranjat o expoziţie de copii şi una de lucru de mână. Adunarea, presidată de medicul, dl Dr. Ionaşiu, care a fost însoţit de mai mulţi intelectuali din Sibiu, s'a ţinut în piaţa mare a comunei. Au rostit cuvântări: preotul comunei, V. Druhora, medicii: Dr. Liviu Ionaşiu şi Dr. Iosif Stoichiţă, Horia P. Petrescu, Dr. Andrei Gâlea, consilier arhiepiscopesc ş. a. Coruri, recitări, o piesă teatrală şi carăle frumoase alegorice, au stârnit cele mai bune impresii.

Ţăranii şi aeronava. Mare groază au simţit ţăranii superstiţioşi din Spania, când au văzut pentru prima oară Zeppelinul d'asupra lor. Oamenii s'au închis în case, ear în biserici s'au rostit rugăciuni... pentru alungarea «dihaniei». Ţăranii credeau că vine un balaur uriaş, spre a nimici lumea şi aşteptau din moment în moment să cadă «namila din văzduh». Unii şi-au luat rămas bun între ei; alţii s'au înarmat cu topoare şi ciomege. Dar... «balaurul» a trecut fără să coboare. In zadar s'a explicat populaţiei că a fost un Zeppelin, vehicul aerian. Superstiţioşii au rămas cu convingerea lor, spunând că «balaurul» n'a coborât pe pământ, fiindcă Dumnezeu a luat în seamă rugăciunile oamenilor...

Fără băutură. Muncitorii din America se bucură, pentrucă fabrica Ford îşi începe iar lucrările şi primeşte în lucru 80.000 lucrători. Ford însă a pus opreliştе aspră pe băuturi zicând: «Băuturile spirtoase nu au făcut nici unui om bine, de aceea nu vreau să am nici un muncitor, care bea. Nu ne putem permite luxul de a da pe mâna unui băutor, chiar în afară de orele de lucru, maşini în valoare de mii, cât şi multe vieţi omeneşti. Nu pot admite un om în slujba mea, a cărui gură miroase a rachiu sau care frecventează debitele de băuturi spirtoase». Ford a adăugat că de când s'a introdus opreliştea băuturii în America, a constatat în uzinele sale o deosebire foarte mare şi spor la muncă fără păreche.

Curs de menaj. Asociaţiunea, pentru literatura română şi cultura poporului român din Sibiu, intenţionează să înfiinţeze, începând cu ziua de 8 Ianuar 1932, un *curs de menaj* cu durată de 6 luni. In acest curs tinărele eleve, care nu mai urmează şcoale secundare, vor fi instruite în mod teoretic şi practic în toţi ramii gospodăriei. Părinţii elevelor, cari doresc să-şi trimită fetele în acest curs, se pot adresa pentru informaţiuni precise: Direcţiunii internatului de fete al Asociaţiunii, în Sibiu, Str. Şaguna Nr. 8.

CARŢI ŞI REVISTE

In «Biblioteca Creştinului ortodox» (Tip. Diecezană din Arad) au apărut: Nr. 86—87. *Popasuri în Via Domnului* de Dr. Grigorie Gh. Comşa, Episcopul Aradului. Preţul 6 Lei. Cuprinde scrisorile pastorale, pe care Prea Sfinţia Sa le-a adresat păstoriţilor săi din prilejui fiecărui an de episcopat, făcând constatări despre progresul sufletesc al eparhiei şi îndemnând pe credincioşi la viaţă şi mai bogată în Hristos. — Nr. 88—89 *Cum falsifică baptiştii istoria creştinismului,* de Dr. Teodor M. Popescu, Profesor la Universitatea din Bucureşti. Preţul 4 Lei. In broşura aceasta savantul profesor desvăleşte adevărul creştin ortodox din punct de vedere istoric faţă de falsificările ce se cuprind în cartea intitulată: Istoria creştinilor de Ion Ungureanu, secretar general al baptiştilor, fost impiegat de C. F. R.

---

a hrăni Roma, statul a sfârşit prin a le epuiza cu desăvârşire. Atunci ne mai aflând printre supuşii clasei inferioare contribuabili destul de bogaţi pentru a plăti impozitul din ce în ce mai enorm, fiscul se îndreaptă spre bogaţi şi secătueşte pe cei mai puternici dintre ei, astfel încât mulţi proprietari, tiranizaţi şi jefuiţi fără milă la rândul lor de către administraţiunea imperială, îşi abandonează proprietăţile şi fug sau se ascund pentru a scăpa în felul acesta de cruzimile fiscale... Multe pământuri rămân moină. Campania, cea mai bună provincie a imperiului, avea peste 500.000 de hectare pustii şi necultivate, după cum ne relatează Teodosian (L. XI 28, 2). Asemenea faimoasă spusă a lui Plinin e cunoscută: Latifundia perdidere Italiam.

Absenteism, slujire administrative (curialii): Peste acestea un nou flaghel *Absenteismul.* — Impotriva acestui flagel statul inventează un altul, slujirea administrativă. — El începe să numere şi să claseze bogaţii cari mai rămân, îi înregimentează şi face din ei o clasă de funcţionari forţaţi, demnitari în magistraturi obligatorii, dându-le nume pompoase (senatori, clarisimi etc.) a căror datorie penibilă era de-a face impunerile, să strângă impozitele şi la nevoie să le achite ei înşişi în locul insolvabililor. Aceşti funcţionari sunt numiţi fără voia lor curiali. Ei constitue un popor întreg de ostatici în mânile administraţiei, care-i secătueşte fără cruţare.

Rezultatul acestui regim, inaugurat în decursul imperialismului, este de-a ruina pe toţi bogaţii cari au mai rămas, în folosul împăratului, care sfârşeşte prin a deveni, prin exacţiuni şi confiscaţiuni, acaparatorul întregei proprietăţi existente. Acest Leviatan face vid în jurul său şi la sfârşitul decadenţei rămâne în urmă unicul şi realul proprietar al solului imperiului, al cărui unic şi real suveran în acelaş timp este.

Trei etape în desăşurarea «împărăţia Forţii». **Astfel este sfârşitul «stăpânirii forţei» în lumea antică. Această lume îşi îndeplineşte evoluţiunea în trei etape, anume: *Democraţia, Plutocraţia, Autocraţia.***

Prima se întemeiază mai întâi în a doua şi apoi a doua în a treia. In fine, această deslănţuire de egoisme omeneşti sfârşeşte într'o mulţime de eliminaţinni succesive ale căror ţintă ultimă e următoarea:

1. Un sigur suveran înghiţind în sine toate suveranităţile,

2. Un singur proprietar înghiţind în sine toate proprietăţile. Acest unic suveran şi unic proprietar este *statul.* Individualismul, în rezumat, ajunge deci la omnipotenţa finală a unui singur individ pe pământ, care este Cezarul.

In felul acesta, în virtutea dreptului forţei şi graţie unei eliminaţiuni seculare, lupta pentru viaţă se termină prin înfrângerea tuturor oamenilor, în afară de *unul.*

Acest rezultat este consecinţa logică şi riguroasă a sistemului individualist, egoist şi de concurenţă în uz pe atunci.

Opt veacuri de războaie, de secătuiri, de revoluţiuni politice şi sociale, de pauperism şi de plutocraţie, sfârşite prin înghiţirea generală a tuturor bunurilor şi a tuturor puterilor în mânile unui individ suprem numit împărat, de care toţi devoratorii lumii sunt devoraţi la rândul lor, aşteptând ca să fie devorat el însuşi de către barbari: *Iată la ce a dat naştere principiul suvoranităţii forţei!* — Civilizaţiunea păgână a preferat proprietatea esclusivă şi individuală faţă de proprietatea pariarhală şi comunicată; ea a preferat egoismul care ucide, faţă de dragostea care dă viaţă; a preferat concurenţa cooperaţiunii şi lupta pentru viaţă, uniunii pentru viaţă, a *preferat fiecare pentru sine,* faţă de fiecare *pentru toţi.* Singurul său strigăt a fost: *Vae victis!* singura sa deviză: *homo homini lupus.*

Concluzie: — Lumea a fost absorbită de către Roma; Roma de către patricieni; Patricienii de către imperiu; Imperiul de către barbari.

***Ceeace forţa a creat, forţa a distrus.* — In acest fel se sfârşeşte èra păgână.**

(Din l. franceză).

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale si protopopesti.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 566/1931. (79) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Hălmeag, protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariție în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Salarul dela Stat, conform cu pregătirea și eventual anii de serviciu ai candidatului.

2. Sesiunea parohială: 7 1/2 jug. pământ arabil și fânaț.

3. Câte o ferdelă de bucate dela fiecare familie românească și câte una zi de lucru cu mânile de fiecare familie de neorustici.

4. Venitele stolare stabilite de Adunarea protopopească și aprobate de Veu. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 3108/1928.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român Oltul în Șercaia, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoștință cu enoriașii.

Șercaia, la 20 Septemvrie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Pr. Valeriu Judele
adm. prot.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor Dr. VASILE TARNAVSCHI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni și Secte

studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoșăneanu
Prețul Lei 120·—, plus spese poștale Lei 10.

Nr. 669/1931 (78) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Merghindeal, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiune parohială veche 6 jug. 1439 stg. p. și 14 jug. primit prin Ref. agrară și folosirea locului de casă parohială și a cimitirului nou.

3. 8 stg. lemne de foc din pădurea comunală, conform uzului.

4. Stola uzitată în tract.

Concurenții își vor înainta cererile și documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris și, cu prealabila încunoștiințare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Agnita, la 18 Sept. 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Agnitei în înțelegere cu consiliul parohial din Merghindeal.

Emil Păcală
protopop.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoți or studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la adminstrația ziarului :

Telegraful Român

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcușe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu prețurile cele mai moderate.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Prețul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorioare biblice	ed. IX	Lei 20
Istorioare bisericești	„ V	„ 20
Catehism	„ V	„ 20

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)
Demascarea unor siluiri și fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.
Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

și
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Prețul Lei 25·— plus spese poștale Lei 15·—

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu
prețuri moderate

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. **„Tatăl-Nostru"** 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. **„Plângerile lui Ieremia"...** Lei 25
3. **„Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii"** Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de

Îndrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.
Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20.—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 300·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profețiile mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 7 Octomvrie 1931 Nr. 71—72

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Măsuri nepotrivite

La Consiliul arhiepiscopesc a sosit o dispoziție ministerială pentru aplicarea unei noui reduceri de 12% asupra salariilor slujbașilor bisericești începând cu 1 Ianuarie 1931. Se știe că această reținere specială din salariile slujbașilor cultelor fusese hotărâtă încă de vechiul guvern la alcătuirea bugetului pe anul în curs, dar că în urma protestelor unanime se renunțase la ea printr'o lege de rectificare. Această lege a fost abrogată de parlament astăvară; dar, în schimbul sumei de o sută și ceva de milioane ce se detrăgea prin această abrogare clerului, s'a votat o alocație extraordinară de 78 milioane. Acum (și de ce numai acum?) se purcede la aplicarea reducerii, dar nu se aude nimic de alocația cea de 78 milioane. A fost oare promisiunea ei numai așa o amăgire a bunelor credințe naive?

De ce lovitura aceasta în plus unei categorii de slujbași care nu e cu nimic mai prejos, nici în pregătirea nici în foloasele ce le aduce acestui stat, celorlalte categorii, și care și așa are salariile cele mai scăzute? Crede guvernul de prisos Biserica în viața unui neam și, neavând curajul s'o lipsească deadreptul de orice ajutor material din partea statului, o ia treptat? Crede guvernul că rezervorul de spiritualitate ce adapă de veacuri neamul nostru, e atât de secătuit acum, încât e cheltuială inutilă contribuția la întreținerea lui și astfel poate fi lăsat în părăsire și dispreț?

Ei bine, s'o știe guvernul, că Biserica românească este acum și pururea indispensabilă, că ori cât de înaltă ar fi treapta de cultură la care s'ar ridica poporul românesc, acest popor are lipsă de hrana ei și Biserica este în stare, singură, să i-o dea. S'o știe că și azi Biserica este pârghia care ține acest neam în echilibrul nădejdii și al răbdării nu și extravagantele și înebunitoarele sisteme și instituții, clandestine. sau atee; că dacă n'ar fi această pârghie a sufletelor noastre, demult ne-ar fi prăbușit în disperare și haos neputința economiștilor, a guvernelor și a diplomaților de-a ne salva din grozava situație în care ne sbatem.

Noi avertizăm serios pe toți guvernanții de ieri, de azi și de mâne, ai acestui stat, să nu se lase duși de ispita să încerce prin astfel de măsuri sau poate și mai grave să reducă importanța ce-o are Biserica în viața neamului. Nu de dragul Bisericii! Pentrucă ea va dura până la sfârșitul lumii, ci de dragul acestui neam, care-și poate vedea întâi statul și apoi pe sine însuși destrămat moralicește și primejduit în existența sa de propagandele și de curentele anarhice și dizolvante.

Dacă nu va fi ajutată suficient, Biserica va suferi din lipsă de puteri de lucru și va fi diminuată mult ca influință și ca întindere. Dar nu durabil. Puținii ce-i vor rămânea vor fi apostoli și martiri. Prin ei se va revărsa însutit și arzând Harul dumnezeesc. Și meleagurile noastre vor fi cucerite din nou de puterea Bisericii. Dar între timp câte transformări nu se vor fi realizat? Cine poate garanta că statul și poporul nostru vor rezista până atunci valurilor de anarhie și de descompunere, care mai sunt reținute azi numai de digul care înseamnă pentru suflete Biserica și căruia i se dau inconștient lovituri tocmai de către cei ce se laudă că apără ordinea de până aici de lucruri?

Atâția preoți cari mai n'au alte venituri, și așteaptă o brumă de salariu din Martie, iar acum le vine vestea că nu vor căpăta din el nici cât să-și plătească dobânzile la datorii, toți aceștia vor fi puși în alternativă: sau să se pregătească împreună cu familiile lor de mucenicie, sau să-și caute o pâne în altă parte...

Onoratul guvern, care are în momentele acestea în pază nu numai bugetul țării, ci sufletul neamului, să revină asupra măsurilor, ca nu cumva salvând echilibrul bugetului să desechilibreze sufletul poporului.

Pentru cele 100 și ceva de milioane să nu lase pradă mizeriei atâția oameni cari muncesc cu tot zelul pentru cele mai nobile idealuri. Aceste 100 milioane le poate găsi așa de ușor la cei ce-au secătuit avutul țării dela războiu încoace, adunând zeci și sute de milioane în bănci. Guvernul să facă dreptate și nu să lovească în existența unor bieți oameni, apucând o cale neînchipuit de primejdioasă.

FOIȘOARA

Morală și lux

Ori vorbește cum ți-e portul,
ori te poartă cum ți-e vorba.
(Proverb).

Ce e luxul, sub raportul căror fenomene se prezintă în generalitatea lui?

Izvorul luxului e mândria rău înțeleasă. Prin capriciul vanității, individul voește să întreacă pe alții printr'un exces de îmbrăcăminte și prin tot ceeace se rapoartă la traiul său.

Mulți indivizi, cari practică luxul pe o scară întinsă, îl vor susținea din punct de vedere estetic.

Dacă pentru o categorie de indivizi viața simplă este viața ieftină, ear pentru altă categorie zgârcenia conduce la economisiri excesive ca rezultat al unor minți înguste, pentru cei mai mulți viața luxoasă este confirmată prin estetismul revoluționar al civilizației în plină ascendență.

Viața socială de azi, improprie pentru unitate mai strânsă între indivizi, din cauza lipsei de nivel la care numai oamenii cu adevărată cultură internă pot aspira, prezintă dificultăți tocmai din lipsa unei culturi sufletești. Spiritul public, fără baze de orientare mai precise, și-a pierdut simțul critic. Societatea de azi uită că, prin neglijarea tradiționalei modestii, își descompune energia în schimbul unei utilități de moment.

In aceste câteva rânduri voi încerca să demonstrez avantajiile și desavantajiile luxului și să stabilesc nexul lui cu morala.

In viața socială se impune un lux folositor, care corespunde unei teorii a luxului militant. Având în vedere diferențierea indivizilor după sex, aptitudini înăscute sau achiziționate, ideea care conduce la individualismul social împarte înșii în mai multe categorii.

Cercetând categoriile de indivizi, prin prizma individualității fiecăruia, vom avea: categoria oamenilor cari se complac în simplicitate, găsind în ea spiritul utilitar al eftinătății.

In altă parte vom întâlni avarii, cari printr'un exces de economisire ridiculizează o logică unică în felul ei, impusă de o severitate nesocotită.

Intâlnim indivizi, cari printr'o situație dobândită își plasează economiile în afaceri, și astfel se complac în logica capitalismului ajutând progresele industriilor.

Alții, cei mai rari, servesc prin capital instituții de utilitate publică, cum sânt instituțiile de cultură, igienă socială și altele.

Vedem deci, din exemplele arătate, varietatea de indivizi cari în cadrul rațiunii lor își întrebuințează proprietatea materială în diferite senzuri.

A combate luxul, spunând că e o inutilitate, este rătăcire. Nu ne ridicăm în contra luxului folositor, adecă în contra luxului care satisface exigențele indivizilor în senzul moderat al cuvântului. Ne ridicăm numai împotriva: risipei prostești și împotriva întrebuințării egoiste a bogăției, dar mai ales combatem năzuința de a cheltui pentru lucruri de prisos.

Sânt mulți oameni, cari practică luxul excesiv, pe când interesul și datoria lor ar fi să facă economie: ei nu admit că iubirea lor de lux este e nefericire particulară și o primejdie publică. —

Tendințele materialiste ale epocii noastre nu sânt scoase la iveală numai prin importanța exagerată pe care ea o acordă bunurilor materiale, ci și prin puțina atenție pe care o dă condițiilor superioare spirituale.

S'au găsit glasuri, care cer desființarea *banului*, pentru a stârpi luxul.

Ce importanță are banul în determinarea oamenilor la acțiuni ce conduc la lux? Nu ne putem lipsi de ban. Chiar în epoca unei economii primitive, banul a avut valoare comercială, deci un semn reprezentativ al bunurilor. A voi să desființezi banul, e încercare ridicolă pentru acei, cari văd izvorul luxului în faptul material al posesiunii banului. Totuși nu-i mai puțin adevărat, că această chestiune, a banului, este foarte tulburătoare. Ea alcătuește unul din elementele principale ale vieții luxoase. Și aici intervine marea problemă a întrebu-

Statul şi Biserica Ortodoxă

de **Dr. I. MATEIU**

Concluziuni:

Expunerile de faţă, chiar în forma lor succintă, ne duc la câteva concluziuni clare şi instructive. Mai întâi, ele ne pun în situaţia de a ne formà o convingere mai dreaptă şi mai temeinică, despre *valoarea* Bisericii ortodoxe şi *rolul* ei hotărâtor în desvoltarea Statului.

Serviciile eminente şi neîntrerupte, pe cari ea le-a adus neamului nostru în tot cursul vieţii lui istorice, i-au asigurat pentru totdeauna dreptul de a fi privită, ca parte esenţială a *patrimoniului nostru naţional.* De aceia Statul, de care s'a simţit atât de strâns legată, încât formà aproape un tot organic cu el, are datoria să vadă şi pe viitor în Biserica ortodoxă, acelaş nepreţuit şi indispensabil *factor* al existenţei sale politice. Şi recunoscând, că ea deţine cel mai puternic isvor de energie şi de sănătate *sufletească* a neamului, să-i acorde toată solicitudinea, de care Biserica are nevoe, pentru împlinirea misiunei sale în cadrul Statului şi pentru folosul lui.

Astfel îi va respecta neştirbită *autonomia* dobândită, favorizând prin toate mijloacele, acţiunea ei pentru organizarea democratică a aşezămintelor sale, în spiritul nouilor legiuiri bisericeşti.

Statul va combate, fără concesiuni, toate încercările cari ar tinde să vicieze atmosfera de *puritate morală* şi de *solidaritatea religioasă* din sânul Bisericii, spre a o aservi iarăş relelor deprinderi ale partidelor politice. In această ordine de idei, o preocupare serioasă trebue să fie găsirea modalităţilor, de a scoate Biserica din vâltoarea *luptelor politice*, cari îi ating sfinţenia şi-i pătează prestigiul, prin antrenarea clerului parohial în arena de violenţă şi de vrăjmăşie a *pasiunilor electorale.*

Tocmai această îndepărtare de *altarele credinţii* şi frecventarea avidă a *cluburilor politice*, este una din cauzele grave, ce a contribuit la diminuarea *respectului moral* pe care orice Stat îl datoreşte instituţiei divine a Bisericii. O experienţă tristă s'a făcut nu demult, când reprezentanţii Statului, trecând peste autoritatea legală a *episcopatului* nostru, şi-au îngăduit să trateze problemele financiare ale Bisericii cu câţiva *preoţi de mir*, ajungând, tocmai din pricina acestor răsturnări de roluri, la păgubirea fatală a celor mai mari interese de viaţă bisericească.

De aceia se impune, cu toată seriozitatea, *o schimbare de mentalitate*, care nu poate veni decât din efortul hotărât şi conştient al bărbaţilor noştri de Stat, de a se apropia cu deplină sinceritate de *Biserică*, ca din cunoaşterea directă a idealurilor ce o frământă, să răsară sigură şi caldă, iubirea ei neumbrită şi susţinerea ei generoasă.

Nimenea din cei iniţiaţi nu se mai îndoeşte, că unul din mijloacele principale, cari au să determine această necesară prefacere de concepţie, este *restabilirea Ministerului de Culte.* Utilitatea lui o justifică nu numai *vitregia*, cu care a fost tratată Biserica ortodoxă în cei din urmă doi ani, dar mai ales *programul* larg de viitor, schiţat de noi în studiul de faţă şi care nu se va putea realizà, decât fiind concentrat în mâinile unui Minister *independent*, cu atribuţii de competinţă reală, deplin stăpân pe acţiunile lui, dar şi răspunzător de rodnicia lor în faţa ţării întregi.

Abia atunci, când această nouă politică bisericească va devenì o realitate, se va putea spune, că *Biserica ortodoxă* a fost pusă şi de fapt în situaţia meritată, de a-şi afirmà, cu toată strălucirea, nu numai rosturile ei dumnezeeşti în lume, ci şi dominanţa sufletească incontestabilă în viaţa naţională a Statului românesc.

Partea a doua

Statul şi cultele minoritare

I

Importanţa problemei

Una dintre cele mai importante şi mai delicate probleme politice, din câte s'au impus spre rezolvire Statului românesc întregit, este fără îndoială *problema cultelor minoritare.* Aceasta din motivul, că ea ne duce în domeniul vast şi infinit al *religiei*, puterea ce a fost în toate vremurile elementul stăpânitor al sufletului omenesc şi factorul hotărâtor în evoluţia Societăţilor în naşterea şi desvoltarea Statelor. Când această religiune a luat forme concrete de viaţă, organizându-se în instituţia socială numită *Biserică*, existenţa ei s'a resimţit ca o mare forţă morală, reuşind să se facă indispensabilă pentru State, fie contopindu-se cu ele în urmărirea aceloraşi idealuri umane, fie dominându-le, când veleităţi străine de misiunea ei divină, o coborau spre năzuinţi de ambiţioasă tutelare politică.

Statele şi-au dat seama totdeauna de această mare realitate a Bisericii, isvorâtă din fluidul tainic al *misticismului religios*, indisolubil legat de fiinţa omenească şi capabil să determine curente de înălţare sau de cădere în viaţa popoarelor. De aceea, în toate epocile, Biserica a constituit pentru State o preocupare politică de mâna întâia.

II

Cultele noui din România

Prin înfăptuirea unităţii noastre politice, şi-au făcut intrarea în Statul Românesc o serie de culte istorice, toate cu tradiţia şi interesele lor deosebite, aproape străine de viaţa naţională a *României.* Ele s'au văzut deodată rupte brusc din legăturile seculare, ce le aveau cu Statele lor de origină, fapt care le-a pus la început în impasul de a nu voì, sau a nu putea să se adapteze nouii situaţiuni politice, ci de a căuta să se menţină în cadrele vechi. Aceasta le-a împins într'o izolare păgubitoare, nu numai pentru ele înşile, dar şi pentru marile interese de consolidare ale noului Stat românesc. Şi fiindcă *România*, la rândul ei, nu le putea aranja situaţiunea de drept public înainte de stabilirea pactului nostru fundamental, s'a produs fenomenul anormal, că toate Cultele minoritare, până şi cel catolic-românesc, şi-au păstrat neştirbită vechea lor organizare, fără considerare la nouile hotare ale Ţării, suprimând, însă, în acelaş timp, toate raporturile de drept, în care trebuiau să

---

inţării lor în senz *raţional*. A face din averea noastră izvor de plăceri neînfrânate, sub ocrotirea banului, înseamnă a propoveduì ruina sufletului, asupra căruia materia a câştigat o putere îngrozitoare.

Ne dăm bine seamă ce însemnează evoluţie industrială; dar trebue să ne dăm seamă şi să repetăm că toată această cucerire nu poate fi de folos, dacă nu o contrabalansăm printr'o puternică cultură a sufletului, printr'o mai mare grijă a moralităţii noastre. —

Am ajuns la constatarea că lipsa de moralitate, de cultură sufletească intensă, implică, la indivizii certaţi cu simţul responsabilităţii, luxul nefolositor. Mijlocul pentru ilustrarea tezei ni-l oferă întrebuinţarea iraţională a banilor, risipa acestei energii materiale în contul educaţiei sufleteşti.

Un om pătruns de ideea luxului, este atât de preocupat de pretenţiile de exteriorizare a luxului, încât îş neglijează cu totul cultura internă. —

Care este rostul luxului? Are un scop bun?

La aceste întrebări, se răspunde de obicei cu argumente şi scuze ca cele următoare: Este nevoie să purtăm haine scumpe şi după cea din urmă modă, pentrucă persoane de aceeaş condiţie socială se îmbracă la fel, şi am fi expuşi criticelor, dacă nu am fi şi noi asemenea...

Adevărat, trebue oarecare deosebire de îmbrăcăminte între vrâsta şi între unele stări sociale. Dar, ea trebuie întâi să împlinească cele două condiţii firesti ale hainelor: ferirea de intemperii şi acoperirea corpului. Exagerăţiile sânt abuzuri, şi abuzurile se condamnă, dacă nu de legi, apoi de bunnl simţ, de raţiune, de morala publică, ori în ce treaptă socială ar fi cineva.

Cu drept cuvânt putem spune, că luxul se face din vanitate, şi nechibzuire. Nimic mai ridicol, decât a ne amăgì cu lucruri, ce nu ne aparţin.

Luxul acesta, nu satisface o necesitate, ci mai adese ori expune corpul omului la boale, sau îl face caraghios în faţa altora, ba aproape totdeauna îl ruinează şi economiceşte.

Bogaţii cari pot să-şi satisfacă toate poftele, sânt prea puţini. Majoritatea oamenilor au venituri mici. Aceştia căutând să se ţină de «lume», fatalmente ajung la situaţii de jale, se îngroapă în datorii, ori, împinşi înainte, alunecă de pe terenul datorinţelor şi se înrolează în categoria delicvenţilor.

Teza economiştilor extremişti, — că o ţară, dacă produce mult în diferite direcţii, adecă şi articole de de lux, confirmă o realitate salvatoare adecă se dă de lucru la o mulţime de muncitori, — trebuie respinsă. Luxul e o boală care cuprinde şi pe sărac, şi pe bogat. Rezultatul imediat e scumpirea vieţii, ear cosecinţa acesteia e că sufere lumea întreagă. De aceea trebue protejată economia. Ţara noastră, în situaţia de importătoare de materii de lux, având în vedere situaţia valutară, e tributară altor ţări care se îmbogăţesc pe spinarea noastră. Am ajuns în situaţia să exportăm pânze pentru Lyon şi întregul nostru comerţ să se mândrească cu pânze şi stofe de provenienţă exotică, falsificând calitatea, numai ca să putem satisface pofta de-a ne îmbrăca după ultima modă parisiană sau londoneză. E ruşine pe care o resimţim cu durere, că ţara noastră foarte bogată are o situaţie valutară aşa de scăzută.

De aceea datoria fiecăruia e să predice revenirea la simţuri reale, destiinţând babilonul de pretenţii, care duce la ruină sigură.

Sfinţii Părinţi au combătut luxul.

Fericitul Ieronim, în una din epistolele sale, zice: «Luxul şi necurăţia îmbrăcămintii trebuie deopotrivă înlăturate, căci unul dă pe faţă iubirea de plăceri lumeşti, ear ceealaltă negligenţa». Iar Fericitul Augustin zice: «Cele mai de multe ori corpul care străluceşte de podoabe şi haine scumpe, are suflet fără nici o podoabă».

Şi, dacă mai adaugăm atâtea pricini de neînţelegere ce izvorăsc din iubirea de lux şi turbură, alte ori desfac numeroase căsnicii, avem

se găsească cu noua suveranitate naţională.

Cu alte cuvinte, Cultele şi-au dat, prin ele înşile, o *autonomie complectă*, pe care nu-o avuseseră nici în Ungaria, iar simultan cu aceasta au înlăturat toate drepturile *Statului*, menţinându-i cu generozitate doar obligaţiunile, pe cari le aveà în epoca ungurească. Şi atunci am putut constata iarăşi fenomenul nefiresc de a vedeà păstrate pentru Cultele minoritare toate privelegiile, toate averile şi latifundiile — *proprietăţi de Stat* — cu enormele beneficii ce rezultau din instituţia *Patronatului medieval*, şi în plus cu subvenţiile considerabile, pe cari Statul Român continua să le acorde, cu neînţeleasă munificenţă, ca şi pe vremea ungurească.

In schimb trebuie subliniat, că Bisericile minoritare, găsindu-se într'o perfectă identitate de concepţii şi aspiraţiuni cu Statele lor de altă-dată, au continuat să se menţină în aceeaş ideologie şi în cadrul nouii lor Patrii, manifestând adeseori atitudini şi tendinţe vădit ostile Statului românesc.

III

Concepţia politică a Statului

Inainte de toate, se impunea stabilirea concepţiei politice a României, relativ la regimul Cultelor. Ea a fost cuprinsă în noua constituţie şi anume: *legătura dintre Stat şi Culte, pe temeiul libertăţii şi a protecţiunii lor egale.* Fixând această doctrină Statul nostru a rămas credincios tradiţiei politice româneşti, care n'a cunoscut niciodată sistemul *separaţiunii*, incompatibil cu trecutul şi cu interesele permanente ale neamului nostru.

Acest sistem al *legăturei* dintre Stat şi Biserică e fericit şi norocos pentru amândouă aşezămintele, fiindcă în fond amândouă urmăresc acelaş ideal de perfecţiune, unul în ordinea religioasă, iar celalalt în ordinea juridică. Astfel, nevoia unei colaborări sincere şi constante, între aceste două puteri, constituie o evidenţă politică, ce nu mai comportă demonstrare. Dar, pentru ca această colaborare să ia fiinţă, era necesar să se stabilească cât mai precis condiţiunile legale, în cari ea urma să se desfăşoare, cu alte cuvinte se impunea o reglementare în *forme juridice* a raporturilor dintre Stat şi diferitele Culte.

IV

Legea Cultelor

Această operă s'a înfăptuit, cu destule greutăţi, în 1928, prin votarea legei privitoare la regimul general al Cultelor. Care este principiul de bază al sistemului politic adoptat de legea cultelor? *Statul*, ca unica putere suverană în teritoriul său, recunoaşte cultelor calitatea de corporaţiuni publice, acordându-le *personalitatea juridică de drept public*. Şi fiindcă atributul esenţial al personalităţii juridice de drept public este *autonomia*, Statul a convenit să le dea şi autonomia în condiţiile cele mai bune. Cuvântul «*autonomie*» n'a fost trecut nici în Constituţie şi nici în lege, pentru a nu i se da un înţeles potrivnic unităţii naţionale a Statului. Dar existenţa autonomiei se desprinde din textele legii [art. 11]. In ce consistă ea? *In dreptul cultelor de a-şi conduce, reglementa şi administra, prin organele lor proprii, toate afacerile bisericeşti de ordin spiritual, cultural şi economic, fără nici un amestec străin.* Dar, pentru ca această autonomie să rămână în cadrele ei normale, legea stipulează, că ea are să se menţină în marginile ordinei publice, a bunelor moravuri şi a legilor de organizare a Statului. Această rezervă este frâna legală a autonomiei bisericeşti, dictată atât de principiul suveranităţii naţionale, cât şi de faptul subvenţionărei materiale a Cultelor.

Este concepţia modernă adoptată de toate Statele, cari au pus la baza raporturilor lor cu Biscricile, doctrina politică a *colaborării*. In virtutea acestei concepţiuni, Statul se simte îndreptăţit să participe într'o anumită măsură la activitatea *externă* a Bisericii, fie prin acte de *colaborare*, [aprobarea statutelor de organizare, înfiinţarea Eparhiilor, constituirea şefilor bisericeşti, executarea hotărârilor disciplinare, incassarea contribuţiunilor bisericeşti, nostrificarea diplomelor teologice din străinătate, etc.], fie prin *supravegerea* şi controlul activităţii Cultelor [circulări de interes obştesc, revizuirea gestiunilor de conturi, încuviinţarea ajutoarelor din străinătate, autorizarea achiziţiunilor cu titlul de gratuit etc.].

V

Atitudinea minorităţilor faţă de legea Cultelor

Minorităţile confesionale — cu excepţia cultului mozaic — s'au pronunţat în parlament contra legii Cultelor, unele declarând că o resping în bloc [cazul Episcopului săsesc], celelalte parţial, sub rezerva modificării unor dispoziţiuni, socotite vexatorii. In esenţă minorităţile, pretindeau, prin reprezentanţii lor autorizaţi, bisericeşti şi politici, deoparte că li se restrânge vechea autonomie bisericească, de altă parte, că Statul introduce un regim poliţienesc faţă de culte.

Autorul acestor rânduri, în calitate de colaborator principal la întocmirea legii Cultelor şi de raportor al ei în Cameră, a dovedit cu prisosinţă dela Tribuna Parlamentului, că autonomia acordată Cultelor din România, este neasemănat mai largă, decât cea din Ungaria de ieri, iar controlul Statului este de fapt aproape inexistent, ceeace nu era deloc cazul în vechiul Stat maghiar. In plus, subvenţia se acordă de noi în proporţii şi condiţii mult mai generoase, decât se întâmplà, dincolo. O putem spune hotărât, că minorităţile confesionale sânt în acest punct deadreptul *privelegiate* faţă de Biserica ortodoxă.

Atunci, care este explicaţia opoziţiei Cultelor minoritare contra legii noastre? Este dorinţa autonomiei *absolute*, care înlăturând orice influenţă a Statului asupra Cultelor, să le asigure libertatea desvoltărei lor în conformitate cu tradiţiile istorice seculare, adecă nu numai spirituale-religioase, ci şi *politice-naţionale.*

Aceasta ar însemna însă, ca ele să se transforme în *organisme politice* deghizate, cu scopul nemărturisit de a servi ca pivot solid al *autonomiei politice*, pe care o revendică făţiş toate programele minorităţilor noastre. Precum românii din Ungaria Habsburgilor şi-au găsit, în Biserica autonomă cel mai puternic scut

---

înainte zugrăvită de ajuns aceasta plagă socială mult păgubitoare.

Reese deci cu prisosinţă, că luxul este ruinător şi imoral. Ruinător, deoarece ne face să pierdem economiile în schimbul unei utilităţi de moment; imoral, fiindcă e contra perceptelolor morale, care opresc exagerările, de orce fel. —

Fiecare om valorează prin calităţile lui sufleteşti, nu prin exteriorul aparent şi falşificat.

Podoabele sufleteşti rămân nealterate. Acest lucru îl arată sf. Apostol Pavel prin următoarele cuvinte: «Femeile întru podoabă de cinste, cu sfială şi cu întreagă înţelepciune să se împodobească pe sine; nu cu împletiturile părului sau, cu aur, sau cu haine scumpe, ci cu fapte bune». (1. Tim. 2, 9).

Au mai fost vremuri, când luxul găsea destui supuşi umiliţi; dar prin felul cum el caută să subjuge astăzi, a ajuns cu totul înspăimântător. Prezenţa lui în mijlocul societăţii este jignitoare şi dureroasă, pentrucă el nu stăpâneşte decât în vremi de moravuri stricate; de aceea, în istorie, paginile de decădere a popoarelor ne arată printre cauze şi viaţa luxuoasă. —

Luxul se înstăpâneşte întâi din pricina educaţiei greşite ce să dă copiilor. La aceasta se adaugă lipsa mare de cultură sufletească, care străbate cu greu în straturile sociale, din care pricină uşurătăţile găsesc în sufletul multora largă primire.

Leacul acestei patimi îl găsim în buna creştere şi în formarea dreptei judecăţi, încă din copilărie. Deci, în primul loc, *familia*, cu mame serioase şi cucernice, şi cât mai departe de resfăţul vieţii uşoare, să-şi îndrepte mintea către ceeace numim: virtute şi înţelepciune.

Pr. *Nicolae Suciu*,
capelan prot.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

Pagina sociologică

Chestiunea socială

de Preotul GH. SECAŞ

VI

Capitolul II. Era Creştină

Ca şi éra păgână, se împarte în două periode mari:

1. *Perioda patriarhală*, care cuprinde Evul mediu;

2. *Perioda civilizată*, care cuprinde Timpurile moderne. —

Perioda de tranziţie (Creştinismul primitiv). *Idealul social* realizat prin Creştinismul primitiv prin aplicaţiunea poruncii «*iubiţi-vă unul pe altul*»: — Creştinismul în leagăn a început să formeze o societate aparte, înainte de-a se amesteca în societatea propriu zisă, şi în decursul celor câţiva ani cât a trăit aşa, în starea pură, el a realizat o organizaţiune socială din nefericire trecătoare, dar atât de minunată, încât dacă ar fi putut, fără a se altera pe sine, să transforme marea societate după asemănarea sa, pământul ar fi devenit, mulţumită ei, un paradis anticipat.

Idealul sociologic a fost realizat atunci, de fapt şi de-o manieră desăvârşită, prin punerea în practică a marelui precept al lui Hristos şi al apostolilor săi: «*Iubiţi-vă unul pe altul*».

Aceste cuvinte simple conţineau în ele, soluţiunea definitivă şi perpetuă a oricărei chestiuni sociale.

Primii creştinii aplicară această maximă la gradul superlativ în relaţiunile lor reciproce, şi spiritul divin care se află în ea, a dat naştere îndată perfecţiunii chiar în sânul lor din punct de vedere social. Aceasti perfecţiune a fost atinsă în mod spontan dela început, graţie observaţiuni loiale şi întregi a preceptului suprem enunţat mai sus.

Dragostea supranaturală, înlocuind dragostea naturală, de unde societate supranaturală: Biserica. — Am văzut, în decursul primei părţi a anticităţii, principiul dragostei naturale organizând în mod fericit societatea omenească pe temeiul *fam*

de apărare a fiinţei lor naţionale, tot aşa minorităţile României văd în Biserica lor cetatea, care să-i apere de forţa asimilantă a Statului Român şi să le ducă cu timpul, — dacă visul cel mare se destramă — măcar la realizarea salvatoare a *autonomiei naţionale*. Această autonomie ar putea împiedeca într'adevăr primejdia desnaţionalizării, pe care toate minorităţile o prevăd cu certitudine, dată fiind atât aşezarea lor geografică neprielnică, cât şi puterea de expansiune incontestabilă a neamului românesc.

Citind ziare. Despre Marea Britanie, atinsă şi ea de nestatorniciile vremii, se rosteşte frumos şi adevărat dl N. N. Lenguceanu (în N. R. din 30 Sept.) astfel:

Taina prin care a putut o naţiune să răsbească la cucerirea lumii, ca englezii, este minunata lor educaţie individuală. Profund religioşi, reuşind să se emancipeze de ierarhia Romei, Biblia a rămas, pentru englezi, cartea pe care o găseşti nu răsfoită, ci studiată, meditată, înţeleasă, iubită şi urmată, în toate familiile. Nici un popor nu respectă mai mult demnitatea umană şi libertatea de gândire ca englezii, de aceea, prototipul superior social englez «THE GENTLEMAN» este un om care pe lângă prestanţa aristocratică posedă şi simţul de înfăptuire al celor mai înalte îndatoriri morale către obşte. O astfel de naţiune va dura veşnic şi va străbate victorioasă toate vicisitudinile vremei.

În faţa şuvoiului comunist, ce zăgaz puternic avem a pune?

Această întrebare o face, în «Insemnările unui trecător», din «Neamul Românesc» mai nou, dl Al. Lascarov-Moldovanu, şi zice:

«Răspunsul, după părerea noastră, e simplu şi elementar. Şi anume: alianţa pe viaţă şi pe moarte şi din toată puterea noastră cu Marele adversar al comunismului, *biserica*.

Întărind biserica, facem cu neputinţă năvala comunismului. Acolo, în suflete, se dă lupta cea hotărâtoare. Platformele economice, financiare sau sociale sânt numai înfăţişări; — ceeace rămâne în fond izvor creator, nu e decât sufletul omenesc. Sovietismul a înţeles, din instinct, acest lucru; şi de aceea s'a năruit, prin biserică, asupra sufletului omenesc. Aşa în Spania, aşa la noi, aşa peste tot locul.

De aceea, în slăbirea sau în întărirea bisericii, putem aprecia fie primejdia, fie stăvilirea pericolului comunist.

A judeca altfel, însemnează a ne înşela pe noi înşine — şi de sigur, a lipsi dela o datorie mare».

---

† Protopop Vasile Domşa

Mercuri în 30 Sept., a adormit întru Domnul, P. C. Vas. Domşa dela Orăştie şi a fost înmormântat Vineri, p. m. Răposatul era de 72 ani şi în slujba Bisericei a fost 50 de ani din care 34 ani ca protopop al Orăştiei.

Aparţinea generaţiei, care a crescut în opera lui Şaguna în forma ei genuină, robustă şi inspiratoare.

Entusiasmul creaţiunii trăia în acea generaţiune de preoţi cu toate adversităţile atacurilor externe. Între toţi fiii neamului era atunci o solidaritate defensivă admirabilă, iar Biserica era fortăreaţa cea mai puternică a sufletului naţional. La bătrâneţe a constatat că prefacerile prin cari am trecut în timpul din urmă, nu sunt în linia progresului şi vechea solidaritate a slăbit.

La catafalc familia numeroasă, prieteni şi cunoscuţi.

În numele autorităţii bisericeşti l-a parentat pe răposatul, P. C. Tr. Scorobeţ; iar din partea credincioşilor, a corporaţiunilor bis. şi a preoţimii: P. C. Ioan Moţa, prof. Stanciu şi pr. Basarabă. În cimiter a vorbit prof. Iacob şi un reprezentant al garnizoanei, unde răposatul a fost profesor.

Fie-i memoria binecuvântată!

---

† Pr. Eugen Todoran

Preotul şi directorul Şcoalei normale confesionale ort. române «Andrei Şaguna» din Sibiu, Eugen Todoran, a încetat din viaţă, în ziua de Joi, 1 Octomvrie, c.

Trista veste, că de câteva zile se află în grele suferinţe, ştire comunicată dela om la om, temerea unui desnodământ aftal, se confirmă prin glasul clopotelor şi stindardele negre în dimineaţa zilei de Vineri.

În floarea bărbăţiei de ani 46, lăsând: soţie nemângâiată şi trei fiice orfane, după 21 ani de funcţionare ca profesor, din cari 4 ani ca director al Şcoalei normale, în plină activitate părăseşte pe neaşteptate largul teren al educaţiei pentru generaţiunea de mâine a învăţătorilor — căci Domnul l-a chemat la Sine, să-i răsplătească şi să-i plătească munca lucrătorului cu plata integrală de zi, deşi muncise numai până la amiazi...

Viaţa şi activitatea profesorului şi directorului E. Todoran a fost cu adevărat o activitate de laborator. Modest, harnic, devotat, trăind numai pentru şcoală şi interesele ei, va rămânea un rar exemplar pentru urmaşi, de tăcută hărnicie care în simplitate, de bună cuviinţă, în virtute şi dreptate căuta să justifice postul de conducere, postul de onoare încredinţat de superiorii săi.

Analele Şcoalei normale vor fixa locul de onoare celui dispărut, în galeria iluştrilor profesori înaintaşi cari au fost şi rămân «dascălii dascălilor» pentru şcoala şi cultura neamului nostru.

Pe lângă necrologul familiei — Corpul didactic şi comitetul şcolar dela Şcoala normală, apoi P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, au vestit tuturora adânca durere pentru cel dispărut din mijlocul lor.

Sâmbătă la ora 11, rămăşiţele pământeşti au fost transportate dela Şcoala normală, la Sf. Mitropolie, urmate de trei preoţi, familia, corpul profesoral şi elevii şcoalei.

Numeroase coroane de flori împrejmuiau sicriul decedatului

La ora 2 şi jumătate s'a început slujba înmormântării oficiată de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* şi P. S. Sa vicarul-arhiereu Vasile, înconjuraţi de 6 preoţi şi 2 diaconi şi corul funebral al academiei teologice, condus de prof. C. Popa.

P. S. Sa Vicarul arhiereu Vasile, fostul profesor al decedatului, apoi coleg şi fost director al Şcoalei normale, fixează într'o admirabilă vorbire funebrală icoana directorului Todoran.

Din partea corpului profesoral îl parentează în chip duios, păr. prof. G. Maior. Prof. I. Popa, în numele asociaţiei profesorilor secundari, secţia Sibiu, şi prof. N. Sulică, în numele liceului Papiu dela Tg.-Mureş, care a trimis o delegaţie de 6 profesori la cinstea din urmă pentru acela care a fost un an directorul liceului.

Corul Şcoalei normale A. Şaguna condus de prof. Lia Popovici, cântă duios «Adusu-mi-am aminte», şi cortejul se pune în mişcare, urmat de un numeros public din Sibiu şi jur, de elevii Şcoalei normale, delegaţiuni dela toate şcoalele primare şi secundare din Sibiu, de numărosul corp profesoral de toate gradele din Sibiu, de muzica militară şi un pluton dând onorul cuvenit aceluia, care a fost decorat cu «Coroana României în grad de cavaler».

Dela Cazarma Mihai Viteazul până la cimiterul central a fost însoţit de P. S. Sa Vicarul arhiereu Vasile şi numeros public şi elevii — aşezat fiind sicriul în groapa proaspăt săpată, la locul de odihnă; aci a vorbit elevul N. Popa în numele elevilor Şcoalei normale. Odihneşte în pace suflet nobil şi bun, amintirea Ta va fi pururea vie între cei rămaşi în urmă, ca a unui om al virtuţii şi al datoriei!

Dela oficiul de cassă consistorial

In fine, după mari întârzieri, la începutul acestei săptămâni s'a primit dela Administraţia financiară dotaţia preoţimii pe luna Mai.

Oficiul de cassă a şi început să expedeze preoţimii paralele; iar Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc a făcut noi şi energice întreveniri, spre a se achita cât mai îngrabă dotaţia preoţimii pe lunile trecute, iar pe viitor să se solvească fără întârziere.

---

liei. Aici, vedem aceeaş dragoste, devenită supranaturală, reorganizând societatea pe temeiul altei familii mai largă şi mai pură, familie nu fizică, ci mistică, numită Biserică.

Comuniunea sfinţilor din punct de vedere social. — Această nouă grupare, care este de ordin divin, supranaturalizează în ea principiul asociaţiunii, al uniunii pentru viaţă. Într'adevăr, este *uniunea pentru viaţa de veci*, comuniunea sfinţilor începută pe pământ. Dar această comuniune nu are loc în orânduirea spirituală; ea se mai îndeplineşte şi în ordinea materială, şi primul rezultat practic realizat din parte-i consistă în soluţiunea imediată a chestiunii sociale prin suprimarea inegalităţii care-i este cauza esenţială.

Fraternitate dând naştere la egalitate; uniune de inimi şi uniune de bunuri; texte din «Faptele Apostolilor» atestând ceeace precedează: — Spiritul de fraternitate a fost stât de puternic la primii creştini, încât a produs în sânul lor o generală nivelare: orce distincţiune de clasă, de rasă, de rang, de naştere, de sex, de condiţiune şi avere a fost suprimată. Uniunea inimilor a dat naştere în mod spontan uniunii de bunuri. Credincioşii au pus laolaltă tot ce-aveau, cum se poate vedea acest lucru din următoarele texte ale «Faptele Apostolilor»:

«Şi toţi cei ce au crezut, erau la aceeaş şi aveau toate de obşte» (2, 44).

«Şi moşiile şi averile le vindeau şi le împărţiau pe ele tuturor, după cum fiecare avea lipsă» (2, 45).

«Iar inima şi sufletul mulţimii celor ce au crezut, era unul; şi nici unul nu zice că dintre averile lui este ceva al său; ci erau lor toate de obşte» (4, 32).

Aceste texte ne zugrăvesc noua orânduire socială de Creştinism în zorile sale.

Este suficient să-i facem analiza pentru a descoperi în acea orânduire veritabilul ideal social, căci este uşor de văzut că această societate creştină primordială reunia în ea cele două regimuri de proprietate cari, în lumea ordinară, îşi fac mereu opoziţie neputându-se nici decum împăca: Comunismul şi Individualismul. Societatea primilor creştini a reuşit să contopească aceste două sisteme în mod firesc incompatibile. Ea a fost de fapt *comunistă*, pentrucă punea totul în comun, şi rămânea totuş individualistă, pentrucă nu impunea membrilor săi această comunitate de bunuri în mod imperativ şi absolut şi pentrucă lasă liber pe fiecare să aducă la masa comună ceeace voia.

Probă rezultând din epizodul Ananiei şi Safirei. — Putem verifica acest lucru prin epizodul Ananiei şi Safirei (Fapte, cap. V). Cei doi soţi au vândut un câmp, şi ca ceilalţi creştini ei au adus preţul la picioarele apostolilor, după cum era obiceiul. Dar ei n'au adus tot. Au simulat numai că-şi sacrifică totalitatea bunurilor lor, pe când de fapt nu dădeau decât o parte. Dădeau din ipocrizie pură, generoşi în aparenţă şi avari în realitate. Sfântul Petru îi blăstemă şi-i pedepsi, dar precum o spune lui Anania, nu pentru că a păstrat o parte din bunurile sale, dat fiind că avea dreptul să facă acest lucru; ci pentru că a minţit Duhului sfânt, afectând de-a dărui tot, pe când nu dădea decât o parte. Acest epizod arată cu claritate că primii creştini nu erau comunişti în înţeles precis al cuvântului, căci ei nu erau forţaţi să pună în comun tot ceeace aveau. Ei dădeau ceeace voiau. Proprietatea individuală rămânea deci intactă în sânul lor. Totuş prin sacrificii spontane ei îşi constituiau un patrimoniu comun, destul de considerabil pentru a satisface nevoile tuturor, astfel încât nu exista nici un sărac în societatea lor.

Chestiunea socială rezolvată. — «Şi nimeni nu era lipsit între ei; că toţi cari aveau case sau ţarini vânzându-le, aduceau preţurile celor vândute, şi le puneau la picioarele apostolilor, şi se da la fiecare după cum cineva avea trebuinţă». (Fapte 4, 34—35).

Şapte caractere fundamentale ale societăţii creştine primitive. — Organizaţiunea creştinilor prezentă, în consecinţă, următoarele trăsături:

Schimbări la ministerul instrucţiunii

Dl prof. N. Iorga a primit demisia dlui C. D. Fortunescu, secretar general dela instrucţie, trecându-l în postul de inspector general al bibliotecelor, arhivelor şi muzeelor.

In locul său este delegat ca secretar general la instrucţia publică părintele *N. Popescu*, secretarul general dela culte; ear păr. *A. Crăciunescu*, fost profesor al Academiei noastre teologice Andreiane, este delegat din partea dlui prof. N. Iorga ca secretar general la culte.

In scrisoarea sa din 28 Sept. 1931, adresată părintelui A. Crăciunescu, dl prof. N. Iorga spune:

«Trecerea la Instrucţie a părintelui Nicolae Popescu mă face să mă adresez Sfinţiei Tale, vechi şi bun profesor, luptător pentru viitorul naţional în Ardealul dinainte de război şi sfetnic al ierarhiilor acelei ţări, pentru a te ruga să primeşti a conduce Cultele.

Am ales înadins un Ardelean, cum am făcut-o când am încredinţat supravegherea învăţământului secundar vrednicului profesor Bratu, ucenic al neuitatului mieu prieten Andrei Bârseanu, cum voiu face-o când voiu adăugi la învăţământul primar şi profesional câte un reprezentant al Ţinuturilor pe care le-am ajutat de aici, din Vechiul Regat, să redevie libere...»

INFORMAŢIUNI

Memoriu. Aflăm din ziarele bucureştene, că Asociaţia generală a clerului ortodox român, a întocmit, cu ştirea I. P. S. Patriarh, un memoriu, care va fi înaintat dlui prim-ministru şi dlui ministru de finanţe. Memoriul arată situaţia creiată prin ultimile dispoziţii în privinţa ordonanţării salariilor preoţeşti, şi cere ca slujitorii altarului să nu mai fie trataţi cu întârzierile de plăţi de până acum, nici să fie apăsaţi în chip ilegal cu o a doua curbă asupra salariilor; guvernul este invitat a dispune revenire la legalitate şi la dreptele revindecări ale clerului faţă de oficiul său creştin şi social în mijlocul poporului.

Bilete nouă de 1000 Lei se pun în circulaţie, din acelaş tip care circulă astăzi. Aceste bilete nouă poartă numai *două* semnături, în loc de trei ca până acum. Şi unele, şi altele circulează valabil.

Bancnotele de o sută Lei albastre, violete şi cărămizii, deşi nu mai au putere circulatorie, *se preschimbă*, la Banca naţională şi sucursalele sale până la o dată care se va anunţa prin ziare.

Echivalare. Ministerul instrucţiunii a dispus echivalarea studiilor seminariale cu cele ale liceului, în urma unui examen de diferenţă la diferite materii După acest examen de diferenţă, candidaţii reuşiţi se pot prezenta la bacalaureat.

Caz de moarte. In comuna Spring a răposat zilele acestea proprietarul fruntaş al comunei *Valeriu Marcu*, fost timp de peste 20 ani primar al comunei. Odihnească în pace!

Pentru şcolarii de liceu debili sau bolnavi de piept se înfiinţează, începând dela 1 Noemvrie 1931, cursuri la sanatoriul de boale de plumâni *Dr. Cosmutza* din Cetăţuie în Cluj. Şcolarii bolnavi de plumâni vor avea posibilitatea să urmeze un tratament medical, urmând şi mai departe cursurile şcolare. Cursurile în sanatoriu se deschid sub aprobare ministerială.

Efectul. Se ştie că la unele dintre staţiunile noastre balneo-climaterice sânt permise jocurile de noroc. La Băile Herculane s'a întâmplat vara aceasta că vizitatori, veniţi cu un buget pe 1—2 luni, jucând la norocul ispitilor, au pierdut întreg bugetul lor în timp de 2—3 zile şi au fost necesitaţi să părăsească brusc băile. Locuitorii din partea locului, proprietari, negustori ş. a., s'au adresat acum guvernului cu o întâmpinare, în care se cere desfiinţarea jocurilor de noroc la băile Herculane începând cu anul viitor.

Fug oamenii din «rai». Zilnic se refugiază locuitori de peste Nistru pe teritorul Basarabiei. In vederea acestor evadări din «raiul» sovietic, autorităţile ruseşti au fixat pe ţărmul Nistrului îngrădiri de sârmă ghimpată, ear grănicerii bolşevici au primit poruncă să împuşte pe toţi ceice trec zona îngrădită cu sârmă ghimpată de pe malul râului.

Inaugurarea bibliotecii din Ghijasa de jos, prot. Agnita, s'a făcut Duminecă, 20 Septemvrie 1931, sub auspiciile Asociaţiunii, despărţământului Nocrich. Dl preşedinte Scarlat Anastasescu Ghica, în conferenţa ţinută, a reliefat importanţa legilor, ca factor principal pentru existenţa şi propăşirea unui stat. In complectare dl aj. judecător D. Gh. Mihăilescu a vorbit despre necesitatea proectului de unificare legislativă, în cadrul unităţii naţionale. Dl Simeon Dragoman, director şcolar, a evidenţiat rolul Asociaţiunii. S'au distribuit apoi diplome, pentru sătencele care s'au distins în lucrări de ţesătorie. După coruri şi recitări inaugurarea a luat sfârşit. *Cor.*

Festivalul artistic organizat de «Braşovul literar şi artistic», Sâmbătă seara, în sala teatrului din Sibiu, a atras un public numeros al bătrânului oraş de pe malurile Ţibinului. Festivalul era o reluare a şezătorilor mult gustate din anii trecuţi, când o seamă de tineri şi talentaţi scriitori îş citeau proza şi versurile în centrele ardeleneşti. Sub iscusita conducere a dlui *Cincinat Pavelescu*, neîntrecutul nostru epigramist, şi a distinsei artiste *Alice Viardot-Garcia*, apreciată cântăreaţă de operă, festivalul a fost foarte mult gustat de intelectualii Sibiului. Şi-au dat concursul pentru buna reuşită a propagandei culturale, artistice şi naţionale pornite dela Braşov, atât cei numiţi mai sus, cât şi dnii: Ion Minulescu, zis între prieteni «cântăreţul ploilor», apoi prof. N. Regman, Horia Petra-Petrescu şi Ion Focşeneanu dela «Braşovul literar», — toţi aceştia au recitat sau citit din operele lor, dând dovezi numeroase de frumuseţa limbii şi a ideilor pentru întărirea gustului de citit şi a sentimentului artistic în cadrul naţional. Preţios concurs a oferit orchestra oraşului, cu maestrul său de concert, dl Griffel, precum şi acompaniatoarea la pian, una dintre cele mai bune puteri artistice ale Sibiului muzical, dna Ortrun Bruckner. Orchestra s'a bucurat de valoroasa dirijare a dlui *N. Oancea*, demonstrativ ovaţionat de elementele tinereşti de faţă la festival. Producţiile, des aplaudate de auditoriu, au fost onorate de prezenţa I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae şi a altor persoane din societatea aleasă localnică.

Asociaţia clerului „A. Şaguna", Secţia Sibiu

Nr. 36/931.

In temeiul art. 19 din Statutele Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna» convocăm prin aceasta

adunarea generală

a preoţimii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu pe ziua de *Marţi, 20 Octomvrie 1931*, la Sibiu, cu următorul:

Program:

Ora 9: Sf. Liturghie, cu predică şi Chemarea Duhului Sfânt, în catedrala Mitropolitană.

Ora 10½: Deschiderea adunării generale şi conferinţa părintelui Prot. I. Beleuţă: *1500 de ani dela sinodul ecumenic efesin* (431) (Aula Academiei teologice).

Ora 13: Masă comună.

Ora 15: a) Salarizarea clerului,

b) Raportul comitetului şi casierului secţiei despre gestiunea anului 1930,

c) Alegerea noului comitet,

d) Eventuale propuneri.

Participanţii la această adunare generală se vor anunţa la părintele prot. Em. Cioran, Sibiu, până la data de 18 Octomvrie a. c.

Preşedinţii despărţămintelor sânt rugaţi să şi trimită cât mai grabnic dările de seamă despre activitatea din 1930, pe adresa Comitetului Central, Sibiu.

Sibiu, la 6 Octomvrie 1931.

Prot. E. Cioran
p. preşedinte.

Pr. Ioan Bânda
secretar.

Poşta redacţiunii

Pentru «Unirea», Blaj. Ne osândiţi, în Nrul mai nou, ca de obicei. De astădată vă împedecaţi de faptul că n'am tipărit *numele* autorului articolelor, ce publicăm la «pagina sociologică». — Socotim că esenţialul este *ce* şi *cum* scrie un autor, şi nu *cine* scrie. Am arătat însă chiar la primul articol că este «din limba franceză»; dacă la al treilea articol nu s'a pus, din nebăgare de seamă, aceeaş observaţie, la următoarele articole IV—V, s'a arătat din nou că sânt «din l. franceză»; — va să zică, traducătorul român nu vrea să treacă drept «*autor*», cum binevoeşte a-l prezenta «telefonul» aşa de clevetitor.

---

1. Comunism universal în principiu, dar nu obligator;

2. Sacrificiu spontan al proprietăţii private, dar cu desăvârşire facultativ şi putând să nu fie decât parţial;

3. Simultaneitatea proprietăţii colective şi-a proprietăţii individuale;

4. Repartiţiunea resurselor în proporţie cu nevoile fiecăruia;

5. Suprimarea sărăciei în sânul credincioşilor, şi prin urmare a orcărei inegalităţi sociale, în ordinea materială;

6. Fraternitate şi unitate morală perfectă;

7. Autoritatea distributivă a Bisericii reprezentată prin apostoli sau diaconi.

Astfel deci, Colectivismul şi Individualismul, Egalitatea şi Autoritatea, toate principiile contrare se aflau reunite şi conciliate în acelaş timp în cadrele acestei organizaţiuni.

Unitatea sufletelor. — Caracterul său fundamental a fost totuş mai înainte de toate, unitatea sufletelor, de unde rezulta între creştinii din acel timp o solidaritate minunată care se întindea peste întreaga creştinătate în pofida frontierelor politice; acest lucru se probează iar cu texte din Sf. Scriptură: «Că bine au voit Macedonia şi Ahaia a face o împărtăşire oarecare la săracii sfinţilor cari sânt în Ierusalim». (Romani 15, 26) — (2. Corinteni 8 şi 9) (şi Fapte 9,29).

«Iar ucenicii, după cum cine avea, au aşezat fiecare din ei a trimite spre slujbă fraţilor celor ce locuiau în Iudeea».

Obiceiul agapelor, făcute în comun în decursul primelor secole ale erei creştine, a fost una din manifestaţiunile cele mai caracteristice ale acestei fraternităţi religioase dintre credincioşi.

Colecte şi case de ajutorare. — Sf. Justin şi Tertulian adeveresc existenţa colectelor în uz printre creştinii cei dintâi, şi a unei case de ajutorare, alimentată din danii facultative în folosul săracilor, orfanilor, bătrânilor, naufragiaţilor, prizonierilor, etc... Ofrandele erau culese în decursul serviciului divin. Preşedintele fiecărui grup, asistat de diaconi, făcea repartiţiunea. Sf. Ciprian a adunat într'o zi 100.000 de sesterţi (156.000 Lei) într'o singură colectă, în comunitatea din Cartagena. Cea din Roma nutrea, după spusele episcopului Cornelie, 15.000 de văduve. Cercetarea prizonierilor cădea în mod regulat în sarcina diaconilor. In Răsărit ei erau ajutaţi de către diaconese pentu îngrijirea bolnavilor.

Rămăşiţe de spirit păgân, dar în genere spirit bun: Pentru a spune adevărul, spiritul păgân, viu încă la cei de curând convertiţi, trezia câteodată egoismul şi exclusivismul între ei, precum vedem din reproşurile făcute de Sf. Pavel creştinilor din Corint (1. Cor. 11, 21—22).

Cu toate acestea, istoria acestor prime veacuri ale credinţei ne arată că în general exista atunci între creştini o coheziune morală şi socială foarte mare; era aceasta una din particularităţile care excita în gradul cel mai înalt mirarea păgânilor.

Situaţiunea fericită primitivă nu durează. — Bisericii i-a fost însă imposibil să menţină această frumoasă organizaţiune şi s'o generalizeze, pentrucă persecuţiunile au zădărnicit în decursul alor trei sute de ani desvoltaăea acestor instituţiuni sociale, pe care principiile sale le conţinea în germine, iar când Biserica s'a văzut în fine stăpână a lumii sub Constantin, această lume era într'atât de păgânizată sub raportul politic şi social, încât a fost imposibil să se pună în practică principiile de egalitate şi de fraternitate evanghelică, fără o răsturnare a acelei lumi cu capul în jos, ceeace a fost iar imposibil. Legile şi moravurile erau prea saturate de individualism. (Din l. franceză).

In «Biblioteca poporală» a Asociaţiunii culturale din Sibiu, au apărut: Nr. 187. «Calendarul pentru popor» al «Asociaţiunii» pe anul 1932, întocmit de Horia Petra-Petrescu. — Nr. 188. «Tâlcuirea Sfintei Liturghii», de preotul Dr. Nicolae Terchilă. O carte religioasă, cu icoane, Descrierea pe larg a Liturghiei, pas de pas. — Nr. 189. «Pentru ţăranul român», articole scrise de Nicolae Iorga, învăţatul nostru care a împlinit tocmai 60 ani de viaţă. — De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 566/1931. (79) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Hălmeag**, protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariție în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Salarul dela Stat, conform cu pregătirea și eventual anii de serviciu ai candidatului.

2. Sesiunea parohială: 7 ½ jug. pământ arabil și fânaț.

3. Câte o ferdelă de bucate dela fiecare familie românească și câte una zi de lucru cu mânile de fiecare familie de neorustici.

4. Venitele stolare stabilite de Adunarea protopopească și aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 3108/1928.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român Oltul în Șercaia, până la terminul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoștință cu enoriașii.

Șercaia, la 20 Septemvrie 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Pr. **Valeriu Judele**
adm. prot.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni și Secte

studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoșăneanu
Prețul Lei 120·—, plus spese poștale Lei 10.

Nr. 1043/1931 (81) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. **Moenciul de sus**, protopopiatul Branului, publicăm concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosința a 2 jug. cad. fânaț.
3. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/1929.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți să-și înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termin, Oficiului protopopesc ort. rom. Bran, Zârnești, jud. Brașov, și să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu credincioșii.

Zărnești, 1 Octomvrie 1931.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 1044/1931. (80) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Peștera**, protopopiatul Branului, publicăm concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Vener. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți să-și înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termin, oficiului protopopesc Bran, și să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, eventual celebra și a face cunoștință cu dreptcredincioșii.

Zărnești, 1 Octomvrie 1931.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 669/1931 (78) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Merghindeal**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesiune parohială veche 6 jug. 1439 stg. p. și 14 jug. primit prin Ref. agrară și folosirea locului de casă parohială și a cimitirului nou.
3. 8 stg. lemne de foc din pădurea comunală, conform uzului.
4. Stola uzitată în tract.

Concurenții își vor înainta cererile și documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris și, cu prealabila încunoștiințare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Agnita, la 18 Sept. 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Agnitei în înțelegere cu consiliul parohial din Merghindeal.

Emil Păcală
protopop.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorioare biblice	ed. IX	Lei 20
Istorioare bisericești	„ V	„ 20
Catehism	„ V	„ 20

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ*. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

și
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Prețul Lei 25·— plus spese poștale Lei 15·—

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Au mai apărut de
NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. **„Tatăl-Nostru"** 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. **„Plângerile lui Ieremia"...** Lei 25
3. **„Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii"** Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de

Îndrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.
Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20.—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULU

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·— Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 300·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II
cu 75 documente anexate.
Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profețiile mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cei puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 17 Octomvrie 1931 Nr. 73—74

Telegraful Român

Organ naţional-biser

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vineria

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

† Athanasie Mironescu
Fost Mitropolit Primat al României

In sfânta mănăstire Cernica, unde la vârsta de treizeci şi şapte de ani fusese tuns întru monah, alegând de model al vieţii sale călugăreşti pe Sfântul Atanasie cel Mare, arhiepiscop al Alexandriei şi părintele ortodoxiei, al cărui nume l-a împrumutat şi unde a petrecut, în surghiun voluntar, zic unii, involuntar, zice istoria, graţie răutăţii omeneşti, nici mai mult nici mai puţin decât douăzeci de ani din viaţa sa, şi-a încheiat vieaţa pământească I. P. S. S. Athanasie Mironescu, fost pe vremuri Arhiepiscop şi Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Exarh al plaiurilor, Primat al României şi Preşedinte al Sfântului Sinod. Sfânta mănăstire Cernica, care a avut fericirea să adăpostească în chiliile ei vreme de două decenii pe fostul primat al României, victimă a intrigilor duşmanilor săi personali şi ai Bisericii strămoşeşti, a devenit prin însuş acest fapt, împreună cu sfânta mănăstire Căldăruşani, locul de exil al fostului mitropolit primat Ghenadie Petrescu, «Cucuze»-le bisericii româneşti şi ale istoriei bisericeşti. Athanasie Mironescu n'a fost un «episcop figurant», după felul de exprimare încetăţenit în uzul vorbirii şi în terminologia bisericească din zilele noastre, n'a fost un prelat, care să fi avut o concepţie vulgară despre înalta sa chemare, ci a fost un sacerdote neostenit, care a făcut din munca intelectuală piedestalul cel mai sigur, pe care a stat, în toate fazele vieţii sale şi ale carierei sale bisericeşti, fără a se desminţi vrodată, începând cu preoţia de sat şi continuând ca director de internat teologic, ca profesor la facultatea de teologie, ca arhiereu locţiitor, ca episcop al Râmnicului-Noului Severin, ca mitropolit al Ungro-Vlahiei, ca exilat la «Cucuza» românească. Mitropolitul Athanasie n'a fost un smochin neroditor în câmpul literaturii teologice româneşti, după modesta dar fericita auto-expresie a venerabilului fost profesor Eusevie Popovici, al cărui eminent ascultător a fost în vremea studiilor sale teologice la Universitatea din Cernăuţi, deoarece el a îmbogăţit această literatură săracă cu mai multe opere însemnate, care îl vor supravieţui, dintre cari unele sunt originale, altele prelucrate, şi traduse. E de ajuns să arunce cineva o scurtă privire asupra bibliografiei scrierilor sale, spre a se convinge de viaţa studioasă, care a fost «partea cea bună», pe care «şi-a ales-o» fostul mitropolit Athanasie, şi «care nu se va lua dela el» niciodată. Mitropolitul Athanasie a fost un cărturar bisericesc recunoscut de către însaşi Academia Română, care apreciind meritele sale câştigate pe terenul literaturii bisericeşti, l-a ales membru onorar al ei încă din anul 1909. Ca scriitor bisericesc el intră în seria ierarhilor cărturari, pe care i-a avut biserica românească în jumătatea a doua a veacului al nouăsprăzecelea, şi, deoarece partea covârşitoare din activitatea sa bisericească, desfăşurată ca episcop al Râmnicului-Noului Severin şi ca mitropolit al Ungro-Vlahiei, cade în deceniul prim al veacului prezent şi cea de scriitor şi în cele două decenii următoare, el ocupă un loc de frunte între scriitorii însemnaţi bisericeşti dela începutul acestui veac. El a continuat tradiţia reprezentată de înaintaşii săi moldoveni Veniamin Costachi, August Scriban, Neofit Scriban, Melchisedec al Romanului, de înaintaşii săi munteni Grigorie IV Miculescu, Nifon Mitropolitul, Chesarie de Buzău. Ghenadie Enăceanu, Ghenadie Argeş, precum şi de înaintaşii săi din Ardeal, Bucovina şi Basarabia: Andrei Şaguna, Samuil Morariu Andrievici şi Gavril Bănulescu.

Note biografice. Atanasie Mironescu este fiul unui preot sătesc din Moldova. S'a născut în 1858, în satul Trohan, judeţul Vaslui. Clasele primare le-a făcut la şcoala din târgul Pungeşti şi din Vaslui. Ca bursier a făcut seminarul dela Socola, pe care l-a absolvit în anul 1877. In 1879 s'a căsătorit şi s'a hirotonisit preot pe sama bisericii din satul natal. Dar în curând îi muri soţia. Rămânând văduv pleacă să-şi complecteze cunoştinţele teologice, mai întâi la Bucureşti, unde tocmai se înfiinţase facultatea de teologie, pe urmă la Cernăuţi. Timp de 4 ani dela 1882 până la 1886 a urmat cursurile facultăţii de teologie precum şi cursuri la facultatea filozofică şi la cea juridică a universităţii din Cernăuţi. In Decemvrie 1886 îşi luă doctoratul în teologie. In 1 Ianuar 1887 a fost numit profesor la catedra de teologie morală la facultatea teologică din Bucureşti.

In 1898 a fost ales episcop al Râmnicului-Noul Severin, unde a păstorit până în 1909, când a fost ales mitropolit al Ungro-Vlahiei şi primat al României. In această calitate n'a stat decât 2 ani, căci «fiind dat în lături de valurile ce lovesc în înalte demnităţi, covârşit cu totul de suferinţele şi amărăciunile, ce a îndurat», şi-a dat dimisiunea din demnitatea de mitropolit primat şi s'a retras la sf. mănăstire Cernica, metania sa, unde a dus o viaţă studioasă, consacrată unor mari lucrări de teologie de mare

FOIŞOARA

Cuvântarea

Arhiereului vicar VASILE la înmormântarea directorului şcoalei normale „Andrei Şaguna" Eugen Todoran, în 3 Oct. 1931.

In numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh!

Glasul Dreptului Iov strigă: Moartea este odihna omului.

Intristaţi ascultători! — Stăm copleşiţi de durere în faţa coşciugului, în care se va odihni până la înviere pumnul de humă ce a purtat în viaţă scânteia dumnezeiască a fratelui nostru în Domnul *Eugen Todoran.* Mintea omenească se încurcă şi se turbură în faţa acestei sguduitoare întâmplări, ce i se pare lipsită de orice logică, când ne amintim, că până mai în zilele trecute acest frate al nostru îşi urma cu hărnicie nobila dar trudnica sa muncă de director al şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna», în deplină vigoare trupească şi sufletească, încă în zenitul vieţii sale, căutând să împace şi să satisfacă năcazurile ce i-le spovedeau elevii în aceste vremuri de grea cumpănă. Şi iată-l deodată, în mijlocul activităţii sale binefăcătoare, în mijlocul muncii creatoare, doborât de o misterioasă boală, lăsând în neagra jale soţie, copile dragi, rudenii şi în grea mâhnire şcoala, profesori, colegi, elevi, prietini şi cunoscuţi.

Chemat de Domnul şi Ziditorul său, a părăsit de grabă lumea cu toate ale ei bucurii şi deşertăciuni. Nimic nu l'a mai putut reţine din drumul veciniciei, nimic, nici familia pe care o adora, nici şcoala căreia din suflet i se devota, nici datoria în faţa căreia cu mare seriozitate se pleca. A lăsat toate ca să se supună celei mai înalte datorii, unica care le covârşeşte pe toate: să asculte de Arhanghelul ce-i poruncea să se înfăţişeze la Domnul şi Dumnezeul său, spre a-şi primi cununa de lumină, cu care sunt răsplătiţi *dincolo* unşii Săi cari umblă *aici* pe căile luminii şi dreptăţii.

Această năpraznică chemare, care a curmat o viaţă pământească rodnică, în miezul ei, poate fi un semn de atenţie pentru fiecare din noi, admonestându-ne, să nu fim prea încrezuţi în norocul nostru, ci să fim totdeauna gata, gata cu simţirea, cu gândul şi cu fapta, gata în haină de nuntă, pentrucă nu putem şti clipa, când îngerul morţii ne ve aduce şi nouă învitarea la nuntă cu veşnicia.

Intristaţi ascultători! Durerea ce simţim în clipa despărţirii vremelnice de fratele nostru Eugen, o temperează numai buna amintire ce ni-o lasă după sine în pilda vieţii sale, prin care va continua să vieţuiească între noi şi va fi mângâierea soţiei sale îndurerate şi ficelor sale orfane.

Ieşit din familie preoţească, mai târziu el însuşi preot, din copilărie a trăit în atmosfera sfinţitoare a bisericii noastre strămoşeşti, pe care a servit-o cu deplin devotament, până la sfârşit, ca profesor şi director al şcoalei normale. Din această atmosferă tradiţională nu l-au putut ademeni să se îndepărteze nici chemării stăruitoare, nici perspectiva unor mai strălucitoare situaţii lumeşti, nici avantagiile unor beneficii mai grase. El a rămas fiul devotat al bisericii, muncitorul conştient, dar modest, neiubitor de reclamă, care-şi considera răsplată satisfăcătoare conştiinţa datoriei împlinite din plin.

Căci adormitul nostru frate a fost mai presus de toate un *om al datorieI.* Datoria pentru el nu era numai o chestie de conştiinţă, ci era un principiu de viaţă, în faţa căruia se plecau şi se subordonau toate interesele sale personale şi familiare.

valoare ştiinţifică. El moare în vârstă de 73 ani. Prof. *I. Beleaţă.*

*

Înmormântarea fostului mitropolit primat Dr. Athanasie Mironescu s'a făcut Duminecă la Cernica.

Sicriul cu rămăşiţele pământeşti ale înaltului prelat era aşezat pe un catafalc simplu, în mijlocul bisericii mănăstirii.

La ora 9 dimineaţa s'a celebrat sfânta liturghie de către episcopul Gherontie al Tomisului, asistat de numeroşi preoţi.

La ora 11 şi jum. s'a oficiat prohodul de către II. PP. SS. LL. mitropoliţii Pimen al Moldovei şi Gurie al Basarabiei şi de PP. SS. LL. episcopii Gherontie al Tomisului, Ghenadie al Buzăului şi Grigorie al Aradului şi de preoţimea mănăstirii.

Au vorbit:

Arhiereul vicar al patriarhiei *Platon Clonu*, din partea bisericii, a arătat întreaga activitate pe tărâmul bisericesc a defunctului.

Păr. *N. Popescu* a vorbit în numele Academiei române şi a ministerului instrucţiunii şi al cultelor, relevând personalitatea dispărutului. A citit apoi următoarea cuvântare din partea dlui prim ministru N. Iorga:

«Statul român are o datorie de îndeplinit faţă de memoria aceluia care a fost Athanasie, primat al României.

Inzestrat cu o inteligenţă vioaie, iubitor pasionat al cărţii, până în clipa din urmă când spunea că dela dânsa îi vine toată mângâierea, spirit de ordine şi de autoritate, capabil de a domina o biserică, în care de atunci începuse a şuera spiritul anarhic, atât de nepotrivit cu disciplina ei de două ori milenară şi cu scopurile sfinte pe care le urmăreşte, părintele Athanasie a căzut jertfă intrigilor care nu cruţă pe nimeni şi celei mai deloiale din falsele prietenii.

De atunci în singurătatea de aici, dela Cernica, a dus o viaţă de retragere consacrată lecturilor şi studiilor, care poate servi de exemplu ori cui.

O întâmplare care m'a făcut martor îndurerat al loviturii ce l-a răpus, mi-a dat prilej să cunosc ultimele sale gânduri asupra bisericii pe care atâta a iubit-o şi, devenind ca un depozitar al testamentului său moral, mă simt îndatorit a le comunica.

Părintele Athanasie dorea o biserică de clerici crescuţi în spiritul bisericesc ca odinioară. Măririle lumii îl lăsau indiferent şi visul său, ca şi al multora, între care mă număr şi eu, era undeva la sft. Spiridon, la Radu-Vodă cu o conducere bisericească înconjurată numai de tiparniţe şi de chilii. In episcopat era duşmanul iniţiativelor grăbite şi nervoase care fac mai mult rău, aruncând sămânţa criticei fără rod. Călugări cu pregătire pentru viaţa monahală în sensul tradiţiilor lui Paisie şi lui Gheorghe de Cernica, îi doria să locuiască numai în venerabilele lăcaşuri dăruite de strămoşi.

Ca ministru al cultelor şi ca istoric al acestei biserici, declar înaintea acestui sicriu că în această direcţie înţeleg să întrebuinţez, întrucât e rolul statului, silinţele mele la acest departament. Astfel cred că voi mulţămi sufletul aceluia care s'a desfăcut cu mintea din mijlocul lumii pe pragul casei mele, cu cuvinte de înţelepciune blândă şi sfântă resemnarea pe care niciodată nu le voi uita».

Dl prof *Şerban Ionescu* a vorbit din partea facultăţii de teologie, arătând activitatea didactică a fostului mitropolit Athanasie Mironescu.

Păr. *Petre Partenie*, în numele asociaţiei clerului ortodox, a adus un pios omagiu celui ce a fost mitropolitul Athanasie Mironescu. El a fost un erudit al cărturăriei bisericeşti, pe care a cinstit-o ca predicator de seamă, ca dascăl la seminarul Central, ca profesor la facultatea teologică şi ca scriitor. Defunctul fost mitropolit a fost o personalitate de relief în Sinod şi Parlament.

Prea cucernicul *Păunescu* a arătat activitatea defunctului în timpul cât a locuit la mânăstirea Cernica.

Dl advocat *Popescu-Tudor*, în numele soc. ortodoxe a femeilor române, scoţând în relief sprijinul ce l-a dat defunctul acestei societăţi, întru înfăptuirea menirei ce o are de a îndruma tineretul pe calea adevărului şi a bisericii.

După terminarea cuvântărilor şi după ce s'a cântat veşnica pomenire, s'a format cortegiul, a înconjurat biserica, pornind spre cimitir.

Fostul mitropolit a fost înmormântat lângă capela cimitirului.

Trista solemnitate s'a terminat la ora 3.

In ajutorul preoţimii

In numerele mai nouă (58 şi 66) din *Telegraful Român* se dau unele soluţii pentru ajutorarea clerului din arhidieceză şi anume: Să se pună bază unui fond de ajutorare a clerului, cu statute aprobate de autoritatea bisericească. Fondul s'ar înfiinţa şi augumentă prin cotizaţiile de câte 100 Lei lunar ale preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti, ear la moartea unui membru fondul ar vărsà la mâna familiei 50.000 Lei, restul s'ar fructificà mai departe.

Ideea o aflu nimerită şi realizabilă: se aduce o rază de mângăiere în viaţa sbuciumată a preotului.

Fiecine ştie cât de îngrijorătoare întrebare, pentru preotul de azi, este pensionarea sa. Când toate categoriile de funcţionari au căzut sub «ghilotina» curbei de sacrificiu, salariile tuturora s'au micşorat; dar funcţionarii de stat se mângâie cu pensia lor, care e cât de cât acceptabilă în comparaţie cu altele. Preoţii n'au aceasta mângâiere. Pensia lor abea se poate luà în considerare. Văduvele preotese, al căror soţ a funcţionat 40 de ani, primesc pensie de 2000 Lei *pe an* din care ar pute trăi cel mult 2 luni; pe când văduvele de învăţători, de ex., după ce soţii lor au funcţionat 30 ani primesc 5—7 mii Lei *lunar* pensie. Deosebirea de tratament, e cer şi pământ...

Cunosc învăţători cu pregătire de 3 clase primare şi cu 30 ani de serviciu: trecuţi la pensie primesc 8800 Lei lunar.

Statul are tendinţă tot mai vădită de a se desbără de sarcinile ce i le aduce salarizarea preoţimii.

Noi, preoţii, înzadar ne plângem, înzadar ne revoltăm, — tot numai buzunarele noastre sărace vor trebui să se deşarte pentru a ne întemeia un fond de asigurare pentru cazuri de moarte.

Pentru aceea, planul de înfiinţare a fondului, plan expus de colegii nostri, e bun şi cred că toţi preoţii — cari aşteptau pensionarea clerului de către stat — azi văd că soluţia realizabilă repede este cea amintită mai sus.

Pentru ca ideea frumoasă să ia fiinţă cât mai curând, rog ca fraţii preoţi Moldovan şi Drăgan, sau alţii, să publice un proect de statute pentru acel fond, statute pe care apoi să le ia la cunoştinţă preoţimea şi care să formeze proectul ce se va înainta spre aprobare autorităţii superioare bisericeşti.

Ca fondul să crească fără întârziere şi ca să-şi poată arătà eficacitatea, aflu necesar a propune, ca sistem de augmentare a fondului următoarele:

1. In «bugetele» bisericilor se pot lua sume spre acest scop, sume care să varieze după mărimea parohiei şi după bunăstarea parohiei respective. Cred că 500 Lei n'ar fi o contribuţie insuportabilă pentru bugetul unei parohii matere, şi iar cred că fiecare paroh va putea influinţà pe parohieni a vota acea sumă în acel scop;

2. In fiecare parohie sânt diferite fonduri şi fundaţiuni, dintre care unele n'au scop lămurit prin «litere fundaţionale». Cred că o parte din interesele ce le produc aceste fonduri, se pot folosì spre augmentarea acelui fond.

In forma aceasta, în scurtă vreme fondul ar creşte la sumă însemnată care, administrată cinstit, ar produce efectul aşteptat.

Nu cred că cineva dintre cucernicii preoţi s'ar retrage din o acţiune bună şi nobilă. Cât priveşte rezistenţa şi răutatea duşmanilor bisericii, cred că uşor

---

Smerit din fire, sincer în relaţiile sale cu lumea, cuviincios cu superiorii, prevenitor cu inferiorii, bun şi milostiv cu cei năcăjiţi, sever cu netrebnicii, puţin comunicativ cu necunoscuţii, devotat cu prietenii, plin de tandreţă şi duioşie cu familia, cumpătat în vorbă şi în faptă, ferm în hotărârile premeditate cu grije, cu credinţă şi nădejde în Dumnezeu şi în voia Lui sfântă şi ocrotitoare, răposatul nostru frate era *tipul dascălului creştin*, care nu se sumeţeşte să caute resurse şi inspiraţii pentru munca sa dăscălească numai în propriile puteri sufleteşti şi în filozofia oamenilor, ci află razimu principal în Dumnezeu şi armonizează voinţa şi toată fapta cu legile providinţei dumnezeeşti.

Urmaşii săi la Direcţiunea şcoalei pe care o lasă astăzi văduvită, vor săvârşì valoroasă munca educativă când îi vor înfăţişa elevilor ca *pilda întrupată a datoriei şi muncii devotate.*

Pentru aceste virtuţi, pe cari, prin energia sa mulcomă, le-a făcut producătoare de roduri în şcoala ce conducea, I. P. S. S. nostru Arhiepiscop şi mitropolit *Nicolae* cu Consiliul său arhiepiscopesc, precum şi comitetul şcolar îi vor păstra o prea frumoasă amintire şi mi-au dat însărcinarea ca unuia, care vrednicului nostru frate i am fost profesor, apoi coleg în profesură şi înaintaş la direcţiunea Şcoalei Normale «Andrei Şaguna», în aceste clipe solemne ale despărţirii să-i exprim binemeritată şi vecinică recunoştinţă.

Intristaţi ascultători! Mântuitorul nostru în cuvântarea sa de pe Munte a asigurat celor cu inima curată fericirea de a vedea pe Dumnezeu.

Adormitul în Domnul frate al nostru este unul dintre aceşti fericiţi cu *inimă curată.*

Intru credinţă şi în nădejde, în dragoste şi în blândeţe, în curăţenie şi întru vrednicia dăscălească şi preoţească s'a înfrumseţat pururea, pentru această preavecinicul Dumnezeu va aşeza sufletul său în locul luminos şi vesel, unde drepţii se odihnesc, şi va dobândi dela Hristos, în ziua judecăţii, iertare şi mare milă.[1] Amin!

[1] (Tropar la îngropăciunea preoţilor.)

Lumina Adevărului

Tot cela ce face rele, urește lumina, și nu vine la lumină, ca nu să se vădească lucrurile lui. Ear cela ce face adevărul, vine la lumină, ca să se arate faptele lui, că sânt săvârșite în Dumnezeu.
Ioan: 3, 20—21.

Una dintre cele mai alese pagini din Evanghelia Sf. Ioan, este *convorbirea Mântuitorului cu Nicodim* (3, 1—21). Se discută aci taina despre înoirea şi transformarea omului prin botezul apei şi a Sfântului Duh. E deci vorba de o naştere din nou, naştere care condiţionează intrarea în împărăţia lui Dumnezeu. *«De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu».*

Poarta prin care intrăm în împărăţia lui Dumnezeu, este botezul, urmat de o renaştere sufletească, Omului celui vechi să-i urmeze omul cel nou, făptura cea nouă. Creştinul în locul păgânului.

Nicodim însă, deşi era învăţător de lege între farisei, nu înţelegea această învăţătură, şi tare se mira de ea. Cum? Să ta naşti din nou? Să te naşti de sus? *«Cum pot să fie acestea»?* — întreabă el pe Isus. — De aci încolo dialogul se termină şi vorbeşte singur Isus, iar Nicodim tace şi ascultă...

«Dacă v'am spus lucruri pământeşti şi nu credeţi, cum veţi crede să vă spun lucruri cereşti? Nimeni nu s'a suit în cer, fără numai celce s'a pogorât din cer, Fiul Omului, care este în cer». — Aţi ascultat învăţături despre lucruri pământeşti şi nici acestea nu le credeţi. Nu credeţi iubirii mele. Cum aşteptaţi, voi oamenilor, să vă vorbesc despre lucruri mai pe sus de puterea voastră de pricepere. In cer nu a fost nici un pământean. Nimenea nu a furat cerului nici un secret şi nimenea nu poate vorbi despre el, afară de Isus, care, pentru noi oamenii şi pentru mântuirea noastră, s'a pogorât din cer, ca şi pe noi să ne înalţe la cer, la fericire, la desăvârşire, la Dumnezeu. Prin Cruce.

«Şi după cum Moisi a înălţat

se poate zadarnicì prin colaborarea sinceră şi colegială a preoţilor.

Fac deci, împreună cu păr. Moldovan şi cred împreună cu toţi preoţii din arhidieceză, călduros apel către Inalt Prea Sfinţitul Părinte Nicolae şi-l rog să ia sub părintească-i ocrotire această iniţiativă a preoţimii, iniţiativă izvorâtă din teama zilei de mâne şi din simţul de ajutorare creştinească reciprocă a slujitorilor sfintei noastre biserici.

Noi, slujitorii ei trebue, măcar în ceasul al 12-lea să ne strângem rândurile şi cu înţelepciune şi zel îndoit să neapărăm, «căci zilele grele sânt».

Pr. *Dionisie Bucur.*

Asociaţia clerului „A. Şaguna", Sibiu

Se apropie Congresul

Atragem deosebita atenţiune, a preoţimii din mitropolia Ardealului, asupra Congresului apropiat pe care-l ţine Asociaţia clerului «Andrei Şaguna» la ALBA-IULIA.

Congresul acesta va comemora 1500 de ani dela Sinodul ecumenic efesin, 170 de ani dela mucenicia călugărului Şofronie, şi 60 de ani împliniţi ai marelui învăţat N. Iorga.

Congresul va discuta problema salariilor preoţeşti, a înfiinţării fondului de ajutorare a preoţilor, a pensionării şi a solidarizării clerului în vederea apărării proprilor sale interese şi a justelor revendicări ale sfintei noastre biserici.

Congresul dela Alba-Iulia ofere prilejul unor măreţe festivităţi religioase şi al unor discuţii în jurul celor mai importante probleme din actualitatea bisericească.

Data Congresului va fi anunţată în curând prin ziare.

BIROUL CENTRAL
al Asociaţiei clerului «A. Şaguna».

Statul şi Biserica Ortodoxă

de **Dr. I. MATEIU**

Nu-i mirare deci, că minorităţile tind spre o autonomie bisericească *absolută*. Ea însă nu este posibilă, decât în regimul *separaţiunii*. Iar aceasta nu e dorită nici chiar de minorităţi, fiindcă le-ar lipsi nu numai de importantele subvenţiuni de astăzi, dar şi de prestijul, ce li-l împrumută sistemul *legăturii* lor cu Statul ocrotitor. Pe de altă parte, nici Statul însuşi n'ar fi putut adopta sistemul separaţiunii, deoarece el ar fi servit în cea mai largă măsură la păstrarea vechei psihologii minoritare, cu tendinţele ei de izolare etnică şi de gravitare politică spre patriile de altă dată.

In fond, minorităţile n'au motive serioase, să se plângă împotriva atitudinei României faţă de Culte. A declarat-o oficial, în numele tuturor minorităţilor etnice şi confesionale, cu ocazia desbaterii legii Cultelor, în Senat, dl *E. Gyárfás*, când a spus, că Ministerul de Culte le-a tratat întotdeauna cu bunăvoinţă şi încredere, satisfăcând, pe cât e posibil, şi dorinţele formulate de ele, în legătură cu noul regim al Cultelor. Prin urmare, se poate conchide, că în general legea din 1928 satisface pretenţiunile juste ale Cultelor minoritare, deoarece le asigură atât libertatea de viaţă, cât şi posibilităţile ei de afirmare rodnică.

VI
Datoria Statului faţă de Culte

Rămâne să vedem, cum trebue să-şi înţeleagă Statul datoria sa faţă de Cultele minoritare. Inainte de toate, el este dator să aplice în chip conştiincios legea cultelor. Deşi au trecut trei ani dela votarea şi promulgarea ei, constatăm cu părere de rău, că nu este pusă în practică nici astăzi, deoarece îi lipseşte *Regulamentul de aplicare*. Acest regulament are o extremă importanţă, deoarece în Parlament s'a făcut greşeala de a se admite un amendament minoritar, în sensul căruia Cultele sunt obligate să-şi prezinte spre aprobare Statutele de organizare, întocmite în conformitate cu noul regim, abia *după un an* dela promulgarea acestui regulament. Chiar în ipoteza, că el s'ar edicta în cursul acestui an, trebuie să constatăm faptul grav, *că legea Cultelor va începe să se execute numai după cinci ani dela votarea ei.*

Acest fapt implică două consecinţe păgubitoare:

a) Cultele se menţin tot în vechile organizaţii bisericeşti, contrarii intereselor noastre de Stat; şi

b) slăbeşte autoritatea Statului, care ne exercitându-şi drepturile ce i se cuvin, se lasă în schimb exploatat, sub raportul obligaţiunilor materiale. Şi desigur, Cultele au tot interesul să se prelungească cât mai mult această stare de lucruri, deoarce nimic nu poate fi mai convenabil pentru ele, decât să trăiască tot în organizaţiunea avută în Ungaria de eri, dar cu beneficiile generozităţii deplasate a României de azi.

Căci o principală dispoziţie a legii prevede, că subvenţia se acordă numai în raport cu numărul credincioşilor, şi numai după o constatare prealabilă a situaţiei materiale şi a nevoilor reale ale oricărui Cult. In această ipoteză, subvenţia ce se dă aztăzi tuturor Cultelor minoritare, s'ar reduce într'o măsură surprinzătoare, degrevându-se tezaurul Statului în favoarea *Bisericii Naţionale*, aşa de sărăcită şi de nedreptăţită.

Cu cât va întârzia această operaţie — foarte complicată în executarea ei — cu atât va spori intransigenţa cultelor în apărarea situaţiei de astăzi şi în sfidarea autorităţei Statului. Vor începe frământările meşteşugite şi vor curge plângerile ipocrite la *Geneva* şi în toată lumea. Căci dacă agitaţiunile minoritare au avut şi mai au încă un răsunet în opinia publică mondială, el se datoreşte faptului, că minorităţile s'au priceput să pozeze, cu deosebit rafinament, în victime *religioase*, trezind astfel compasiunea revoltată a marilor coreligionari din Europa şi din America,

Prin încheerea *Concordatului*, pretind semnatarii lui — cel puţin minoritarii *catolici* nu se vor mai putea servi, cu aceeaşi îndrăsneală, de acest mijloc neloial în scopul *revizuirii Tratatelor*. Rămân însă *protestanţii* de toate nuanţele, cari nu-şi vor desminţi denumirea — nomen est omen — purtând ei, în umele tuturor revizionişţilor din Ţară, steagul prigonirilor imaginare din România. Pentru a preveni aceste perspective primejdioase, e nevoie, ca Statul să vadă în *Ministerul de Culte* un suport principal al politiciei sale interne. Cum unica şi cea mai puternică organizaţie de drept

---

şarpele, în pustie, aşa trebue să se înalţe Fiul Omului. Ca tot celce crede în el să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică». — Să ne întoarcem cu gândul la poporul evreu, în pustie. In drumul spre ţara făgăduinţei, în rătăcirea prin pustie s'a răzvrătit contra lui Moisi. Dar ori de câte ori se ridică cineva împotriva autorităţii, vine pedeapsa, pentrucă stăpânirea este dela Dumnezeu. Din aceasta pricină, poporul e întâmpinat de şerpi omorâtori. Glas de groază şi de rugăciune se înalţă din piepturile tuturor: ***«Am păcătuit, că am grăit rău asupra Domnului şi asupra ta»***, Moisi (Numerii: 21,7). La rugăciunea lui Moisi şi la îndemnul Domnului, Moisi a înălţat un semn de mândrie poporului, — un şarpe de aramă, la care dacă privia un om muşcat de şerpii veninoşi, «trăia», se vindeca. Pre cum Moisi a înălţat acest şarpe spre mântuire, poporului, la fel Isus s'a înălţat pe cruce, ca tot cel ce crede în el, tot cel ce priveşte şi primeşte jertfa lui de pe cruce şi evanghelia dragostei lui, să nu piară muşcat de şerpii păcatelor, ci să se mântuiască, să aibă viaţă veşnică. — O boală venită din otravă, tot prin otravă se vindecă, prin suferinţă şi jertfă.

«Că aşa a iubit Dumnezeu lumea. încât şi pe Fiul său cel Unul-Născut l-a dat, ca ori cine crede în el să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică». — Dragostea lui Dumnezeu faţă de om s'a arătat şi s'a dovedit prin opera mântuirii. Bunul Dumnezeu nu a cruţat nici dumnezeirea sa, ca să ajute omului să se libereze de păcat. Sântem doar, fiii lui Dumnezeu, şi nu este iubire mai curată şi mai jertfelnică, de cum este iubirea Părintelui faţă de copiii săi.

Isus nu a venit ca să judece lumea. El a venit ca omul prin El să se mântuiască. — Prin jertfa lui, prin sângele lui, prin viaţa şi învăţătura lui. Cel ce crede, se mântue. Cel ce nu crede, se osândeşte el pe el, se lasă omorât de muşcările şi de otrava şarpelui, păcatului. Asupra acestui om vine judecata. — Aci rosteşte Mântuitorul nostru sentinţa de osândă a lumii, care s'a făcut voluntar vinovată de cea mai mare crimă din istoria omenirii:

«Lumina a venit în lume, şi oamenii au iubit mai mult întunerecul decât lumina, căci faptele lor erau rele». Hristos a venit în lume. El a fost o lumină. Lumina eternă a lumii **«Eu sânt** *lumina lumii»*, lumina cea adevărată... ***«Eu sânt calea. adevărul şi viaţa»***, şi învierea, se proclamă el. ***«Celce vine după mine, nu va umbla în întunerec, ci va avea lumina vieţii».*** Să fii tu lumina lumii, sau să ai tu lumina vieţii? Cine a mai grăit în felul acesta? Toţi oamenii mari sânt lumină în lume, dar nimenea nu a putut să se proclame pe sine lumina lumii şi a vieţiii, afară de celce însuşi era lumina cea adevărată şi isvorul vieţii, Hristos Domnul nostru.

Dar deşi a fost lumină în lume, a ridicat vălul întunerecului şi al morţii de peste viaţa noastră şi ni-a arătat calea mântuirii, a nemuririi şi a fericirii adevărate, — oamenii au iubit mai mult întunerecul, faptele lor erau rele. Cât de tristă şi tragică este aceasta expresie!... Intunerecul ureşte lumina şi se fereşte de ea. Intunerecul nu poate suferi lumina. De aceea îi declară război şi-i pregăteşte crucea şi moartea. Isus trebuia să moară, — trebuia să fie răstignit, pentru că era lumină şi nevinovăţie. Lumina prea tare în întunerec şi întunerecul nu putea să-l cuprindă. Intunerecul e mediul păcatului, atmosfera prielnică tuturor faptelor rele. Apropiindu-se lumina, rămâne desgolit, şi urâtă este înfăţişarea întunerecului şi a păcatului.

Astăzi avem lumina Evangheliei Mântuitorului Hristos, — lumina credinţii, nădejdii şi dragostei, lumina păcii şi a spiritului de jertfă, şi totuşi preferăm ura, egoismul, comoditatea — întunerecul. Şi ce fericiţi am fi, dacă am trăi în ploaia razelor luminii lui Isus...

In concluzie şi de încheiere a cuvântării ţinute în faţa fariseului Nicodim, Mântuitorul spune: ***«Tot celce face rele, ureşte lumina, şi nu vine la lumină, ca să nu se vădească lucrurile lui. Iar celce face adevărul, vine la lumină, ca să se arate faptele lui, că sânt lucrate în Dumnezeu».*** — Marele

public a minorităţilor este *Biserica,* în care se concentrează nestingherite toate nădejdile şi toate acţiunile o n e s t e sau ascunse, nu-i decât firesc ca Statul, la rândul lui, să-şi aibă organul corespunzător, care să poată urmări de aproape viaţa şi mişcările acestei redutabile cetăţi sufleteşti. Nu numai prin iscusiţi mânuitori ai legii Cultelor, dar mai ales prin cunoscători serioşi ai istorei minorităţilor, ai organizaţiei lor bisericeşti, ai tradiţiilor, tendinţelor şi aspiraţiilor, ce le însufleţesc în cuprinsul Statului Românesc. Cu asemenea elemente, dominate de o voinţă creatore, Statul poate nădăjdui să reprezinte o astfel de *politică religioasă,* care să-i menţină neştirbite, nu numai prestigiul şi autoritatea politică, dar să trezească faţă de el şi respectul şi încrederea cultelor minoritare. Astăzi concepţia aceasta este absentă din preocupările Statului. Va fi una din îndatoririle esenţiale ale bărbaţilor politici cu simţul realităţilor, să-i dea viaţă în ceasul, când vor fi chemaţi la marile răspunderi de Stat.

VII

Concordatul

O atenţiune specială trebuie să se acoarde raporturile dintre Stat şi cultul *catolic,* atât pentru puterea ce o reprezintă catolicismul în lumea întreagă, cât mai ales pentru motivul, că o mică parte a neamului nostru aparţine şi ea acestuia cult. Concordatul ratificat anul trecut, a stabilit aceste raporturi legale. Intr'o lucrare a mea am demonstrat insuficienţa pregătirii bărbaţilor noştri politici în această materie, fapt care ne-a dat o convenţie gă-

gubitoare marilor noastre interese naţionale.[1]

Nu tot aşa au procedat de pildă *Cehii,* cari deşi în majoritatea lor catolici, au refuzat să încheie Concordat cu Vaticanul, mărginindu-se la un simplu «*Modus Vivendi*» din 6 articole. Motivul? N'au înţeles să admită pretenţiunile politice papale, relativ la *învăţământ* şi la *proprietatea bunurilor bisericeşti,* două chestiuni mari, pe cari România a fost complect înfrântă de Vatican. Negociatorii concordatului nostru — cu totul neorientaţi în acest domeniu — au creiat Cultului catolic o situaţiune atât de privilegietă, încât ea periclitează grav poziţia Bisericii ortodoxe, razimul sufletesc al neamului nostru. Ajunge să menţionez două dispoziţii capitale din Concordat:

a) a recunoscut pe seama Cultului catolic — care numără două şi jumătate milioane credincioşi — nu mai puţin de 11 Episcopii, pe când Bisericii dominante cu 13 milioane de suflete, i-a dat abia 18 Episcopii;

b) I-a constituit un fond bisericesc numit «*Patrimonium sacrum*» din renta celor circa 500.000 jugăre expropriate, deşi proprietatea era a *Statului,* Biserica latină fiind numai *uzufructuara* lor. In paralelă, Statul a prevăzut în legea din 1925 şi pentru Biserica ortodoxă «*Fondul General Bisericesc*» fără a-i da însă un ban. Iată deosebirea! In asemenea condiţiuni este uşor de prevăzut, avântul ce-l va lua catolicismul în *România* şi cuceririle vertiginoase ce le va face, în paguba credinţei neamului nostru, slăbind astfel una din cele mai însemnate forţe ale unităţii naţionale.

Deaceea se impune, cu toată hotărârea, problema unei examinări atente a *Concordatului,* spre a se stabili precis, de oameni pregătiţi, în ce măsură stipulaţiunile lui sunt sau nu în conformitate cu principiile Constituţiei, cu prevederile din legea Cultelor şi cu interesele politice-naţionale ale Statului român.

VIII

Biserica greco-catolică română

Vorbind de Concordat, trebuie să ne oprim şi la Biserica *Blajului,* fără a ne gândi câtuş de puţin să-i aducem ofensa de a o socoti printre Cultele minoritare.

Amintindu-ne cu recunoştinţă meritele, în desvoltarea culturei româneşti şi a păstrărei conştiinţei naţionale din Ardeal, Statul nostru are datoria să se gândească la situaţiunea pe care o reclamă trecutului ei istoric şi chemarea importantă ce-i revine aztăzi, în opera de consolidare a unităţii noastre politice.

In adevăr Constituţia nouă a şi decretat-o Biserică *naţională,* înţelegând să-i definească menirea într'o formă şi mai elocventă, când a cuprins-o în aceeaşi propoziţie cu Biserica ortodoxă. *Statul a conceput rolul ei, strâns legat de misiunea Bisericii dominante.* Urmă deci, ca poziţia Bisericii greco-catolice române să fie stabilită într'o lege comună ambelor Biserici Naţionale. S'a întâmplat însă tocmai dimpotrivă, că Biserica Blajului a fost înglobată în Concordat, deavalma cu toate Cultele catolice minoritare, transformând-o astfel din Biserică *naţională,* cum o consacrase Constituţia, în Biserică *internaţională,* cum pretinde caracterul catolicismului cosmopolit.

Consecinţa acestui fapt este, că în locul solidarităţii sufleteşti a acestor două aşezăminte naţionale, se deschide largă calea separaţiunei şi a vrăjmăşiei dintre ele, păgubind enorm coheziunea şi puterea de rezistenţă a neamului nostru în acţiunea lui pentru păstrarea *Statului unitar.*

O primă probă dureroasă s'a şi făcut, chiar cu ocaziunea desbaterei legii cultelor, când pe deasupra *conştiinţei de rasă* a triumfat, într'un spectacol regretabil, mentalitatea catolică *internaţională.* Fricţiunile şi luptele dintre cele două confesiuni româneşti au acuma un caracter endemic în *Ardeal* şi ele vor deveni tot mai acute, dacă Statul nu va şti să intervină la timp cu toată energia lui, spre a curma acest conflict naţional primejdios.

Singura cale în acest scop mi se pare *revizuirea* situaţiunei Bisericii române-unite, în conformitate cu doctrina politică fixată de Constituţie şi recunoscută utilă de instinctul minunat al poporului nostru. Aceasta înseamnă, creearea tuturor posibilităţilor legale de apropiere şi de contopire a fiilor neamului nostru, *într'o singură şi biruitoare credinţă religioasă.*

Statul, într'un chip de neînţeles, a recurs din contră la un astfel de regim legal, care să zădărnicească atingerea acestui imperios deziderat de unitate religioasă a neamului românesc. Căci, nimic nu slujeşte mai sigur şi mai puternic *unitatea noastră de Stat,* decât *unitatea credinţei* cetăţenilor

[1] Vezi: *Valoarea Concordatului încheiat cu Vaticanul.* Sibiu, Tipografia arhidiecezană 1929.

---

păcat ce-l are astăzi biserica lui Hristos, este că aruncă lumină asupra faptelor celor rele. Creştinismul este o oglindă în care ne vedem păcatele, chipul nostru sufletesc, şi ne strigă, cum grăia Natan lui David: ***tu eşti omul*** acesta. Şi în faţa adevărului omul se supără, fiindcă se ridică conştiinţa şi-l judecă. Insă decât să ajungă în faţa acestui tribunal, mai bine urăşte, disprefuieşte şi bârfeşte biserică, ierarhie, creştinism şi tot ce aruncă lumină peste faptele cele rele. Aşa se explică de ce se caută fel şi fel de scăderi chiar şi Evangheliei Mântuitorului, numai lumină să nu fie. Cel ce face fapte rele, urăşte lumina. In schimb cine face adevărul, nu are ce ascunde. Vine la lumină şi-i place lumina. O iubeşte chiar şi se ţine de lumină...

Am luat acest înţeles din Evanghelia cuprinsă în convorbirea Mântuitorului cu Nicodim. Din cuprinsul ei se desprinde o lege şi o poruncă sfântă: Să iubim lumina, să iubim adevărul şi să fugim de minciună, de întunerec şi de păcat. Iubind lumina, iubim pe Hristos, iubind pe Hristos iubim adevărul, iubind adevărul iubim însuşi viaţa noastră şi sufletul nostru nemuritor, care veşnic doreşte lumina adevărului, lumină care ne liberează de păcat şi ne asigură totdeauna fericirea, bucuria de a trăi şi binecuvântarea lui Dumnezeu.

Pr. *Il. V. Felea.*

Pagina sociologică

Chestiunea socială

de Preotul GH. SECAŞ

VII

Pentru a realiza adevărata orânduire socială creştină ar fi trebuit distruse toate instituţiunile existente împreună cu însăş curtea imperială, care adeseori nu era creştină decât cu numele şi, în linie generală, mai curând ariană decât ortodoxă.

Păgânătatea moravurilor şi eteredoxia Impărăţiei, care din punct de vedere social este nulă. — Imperiul a a fost fără de nici o importanţă pentru creştinism din punctul de vedere social. Sub acest raport el n'a făcut decât să continue agonia vechei lumi păgâne, ucisă, precum am văzut, prin desvoltarea monstruoasă a individualismului războinic, aristocratic şi cezarian.

Marea influenţă a creştinismului în sfera privată. — Intr'aceea, cu toată corupţiunea, societatea romanobizantină a suferit influenţa salutară a creştinismului în mai multe privinţe; şi dacă administraţiunea sa a rămas întru totul păgână ca spirit şi conduită, legislaţiunea sa în schimb s'a ameliorat puternic din punct de vedere social sub presiunea ideilor creştine; soarta femeii, a copilului, a sclavului chiar a fost foarte îndulcită şi absolutismul tatălui de familie atenuat considerabil. Diversele ameliorăţiuni produse de religiunea creştină au avut loc în ordinea privată mai ales, în familie, în relaţiunile dintre particulari, în totalitate moravurilor (suprimarea gladiatorilor, a abandonării noilor născuţi, a dreptului de moarte şi viaţă etc.).

Invaziunea barbarilor împedecă isprăvirea încreştinării imperiului. — Dar biserica nu a avut timpul necesar pentru a primeni această societate în descompunere, căci invaziunea barbarilor, întâmplată la un veac după triumful oficial al creştinismului în imperiul roman, i-a oferit un câmp de acţiune mult mai interesant.

La această dată numai este a se aşeza de fapt începutul erei creştine sociologic vorbind, şi în special prima sa periodă, va să zică Perioda Patriarhală care cuprinde evul mediu întreg.

Perioda patriarhală a erei creştine.

Impărţirea erei creştine (două epoci). — Această periodă care se desfăşoară dela invaziunea barbarilor, până la cucerirea Constantinopolului, cuprinde cam 11 veacuri. Din aceste unsprezece, şase aparţin barbariei, cinci feudalităţii, ceeace ne permite ca să subimpărţim perioda aceasta lungă în două epoci distincte: Epoca barbară şi Epoca feodală.

1. Epoca barbară.

Binefacerile Bisericii: două mai ales; una materială: colonizaţiunea;

săi. Este teoria pe care o susţine oficial însuşi *catolicismul* roman, când zice în comentariul tezei 77, din celebrul Syllabus: «*Fiecare Stat are un mare interes în ceeace priveşte unitatea religioasă a tuturor cetăţenilor săi, deoarece de ea atârnă în mare măsură unitatea politică şi tăria Ţării*».[1] Iată, pentru ce problema pretinde o examinare nouă, atentă şi competentă.

[1] Heiner, Der Syllabus. Meinz, 1905, pag. 346.

Asociaţia clerului „A. Şaguna", Secţia Sibiu

Nr. 36/931.

In temeiul art. 19 din Statutele Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna» convocăm prin aceasta

adunarea generală

a preoţimii ortodoxe române din arhideceza de Alba-Iulia şi Sibiu pe ziua de *Marţi, 20 Octomvrie 1931*, la Sibiu, cu următorul:

Program:

Ora 9: Sf. Liturghie, cu predică şi Chemarea Duhului Sfânt, în catedrala Mitropolitană.

Ora 10½: Deschiderea adunării generale şi conferinţa părintelui Prot. I. Beleuţă: *1500 de ani dela sinodul ecumenic efesin* (431) (Aula Academiei teologice).

Ora 13: Masă comună.

Ora 15: a) Salarizarea clerului,
b) Raportul comitetului şi casierului secţiei despre gestiunea anului 1930,
c) Alegerea noului comitet,
d) Eventuale propuneri.

Participanţii la această adunare generală se vor anunţa la părintele prot. Em. Cioran, Sibiu, până la data de 18 Octomvrie a. c.

Preşedinţii despărţămintelor sânt rugaţi să-şi trimită cât mai grabnic dările de seamă despre activitatea din 1930, pe adresa Comitetului Central, Sibiu.

Sibiu, la 6 Octomvrie 1931.

Prot. *E. Cioran*
p. preşedinte.

Pr. *Ioan Bânda*
secretar.

Preoţimea din tractul Orăştie

A ridicat cuvântul în faţa măsurii guvernului de a-i tăia încă 12% din întregirea de salar ce o primeşte dela stat

Pe Sâmbătă în 10 Octomvrie preoţimea ortodoxă din tractul Orăştie, fiind convocată de oficiul protopopesc la consfătuire, prezentându-se în număr aproape complet, sub presidiul adm. prot. *Ioan Moţa*, a luat în desbatere noua măsură a guvernului de a-i reteza încă 12% din salar, şi încă cu putere retroactivă, dela 1 Ianuar 1931 încoace. Au luat parte la cuvânt mai mulţi preoţi, şi apoi s'a primit în unanimitate următoarea hotărâre, — care se va înainta: Înalt Preasfinţitului nostru Mitropolit *Nicolae*, spre binevoitoare luare la cunoştinţă şi cu rugămintea să facă şi de data asta, cum totdeauna a făcut, de cele mai multe ori cu îmbucurător suces, paşii de lipsă pentru a îndupleca guvernul a reveni asupra nedreptei măsuri ce a luat faţă de preoţimea ortodoxă.

HOTARAREA

Preoţimea ortodoxă română din tractul protopopesc al Orăştiei, luând ştire de dispoziţia avizată de Ministerul de Finanţe, de a supune şi aşa modesta întregire de salar ce o primeşte dela stat, la o nouă reducere de 12% şi încă cu putere retroactivă dela 1 Ianuarie 1931, încoace, fără ca aceeaşi măsură să se aplice şi faţă de alte bresle de funcţionari salarizaţi de stat, — se simte îndemnată a-şi spune celor în drept cuvântul său asupra acestei dispoziţii a guvernului şi a-i atrage luarea aminte asupra consecinţelor pe cari le poate avea o astfel de măsură.

Când s'a luat întâia hotărâre de a se scădea şi întregirile de salar ale preoţimii în rând cu ale celorlalţi salariaţi ai statului, prin curba de sacrificiu, — preoţimea, văzând că acest sacrificiu se cere tuturor funcţionarilor publici, — a primit dispoziţia fără murmur. Ba, dacă ar fi fost întrebată, s'ar fi declarat, cu dragă inimă, gata la o jertfă şi mai largă, când interese constrângătoare ale statului o cer pe aceea, — şi dacă ea se cere în formă egală tuturor salariaţilor publici.

Şi-a ridicat însă şi atunci cuvântul său de îngrijorare şi chiar de protestare când a văzut, că guvernul voia să scoată chiar de atunci preoţimea din rândul celorlalţi salariaţi ai statului, umblând încă atunci cu gândul de a-i reduce ei întâi 12% peste tot, şi apoi a-i aplica şi curba generală.

Atunci guvernul a înţeles nedreptetea măsurii şi, la stăruinţele serioase ale Capilor bisericeşti, a renunţat să aplice jignirea adâncă ce era să aducă preoţimei prin aceea măsără.

Azi guvernul simte nevoia de noi cruţări, de adâncirea măsurilor din trecut.

Preoţimea ortodoxă, înţelege această nevoie, o află îndreptăţită *şi e gata de nou a aduce şi din partea sa noul sacrificiu*, pentru uşurarea situaţiei grele în care se găseşte statul nostru iubit.

Nu înţelege însă, ca această nouă jertfă, să i-se ceară numai ei, ci aceea să se iee, la fel, ca în rândul trecut, ca măsură generală, *privind pe toţi salariaţii statului*, şi în *proporţie egală pentru toţi!* — Ba *să se lărgească chiar*, această chemare la jertfă în folosul statului, dela funcţionarii publici — *şi la funcţionarii particulari*, ai atâtor întreprinderi de ori ce natrură din ţară, — cum s'a făcut şi în altele state!

Dar în potriva unei măsuri, care să reducă numai ajutorul dat ei, preoţimei, ca întregire de salar, — preoţimea îşi ridică respectuos dar hotărât cuvântul său, socotind-o profund jignitoare, chiar umilitoare şi periculoasă pentru autoritatea sa în ochii poporului.

Nu voim să ofenzăm guvernul, prezidat de dl profesor N. Iorga, bănuindu-l că nu ar înţelege deplin rostul de prim ordin, de capitală necesitate, pe care îl are preoţimea — mai ales în aceste vremuri tulburi şi ameninţătoare a deveni tot mai tulburi! — pentru viaţa de obşte şi buna pace a ţării. — Dacă statul nostru, şi societatea omenească peste tot, au avut nevoie de o preoţime bună, ca de o pârghie puternică, pe drumul primejduit al vieţii, — apoi aci o are într'o măsură, pe care se pare că mulţi nu o înţeleg, nici nu o bănuesc!

Iar pentru ca preoţimea să-şi poată împlini cu succes şi cu autoritate această grea şi importantă misiune a sa, ea trebueşte *chiar ajutată de stat*, în interesul bine înţeles al lui. Statul să-i susţină şi chiar sporească prestigiul în faţa poporului credincios, fără de care munca ei nu aduce din destul doritul spor.

Prin măsura avizată de guvern, el, — poate fără de voie, — *subminează autoritatea preoţimei!* El dă poporului să înţeleagă, că preoţimea e o breaslă de funcţionari pe care statul o socoate de cea mai mică importanţă, încât, când vrea o ajută, ca să nu zicem: o miluieşte, când nu, îi ciontoleşte această milostenie, — căci tot lucrul nu are vreo importanţă pentru guvern şi pentru viaţa statului!

Impotriva acestui tâlc, dat rostului preoţimei în viaţa statului, ne ridicăm respectuos, dar hotărât, cuvântul nostru.

Recunoaştem că toate celelalte bresle de funcţionari publici, sunt foarte importante, indispensabile, pentru stat:

Face preţioase servicii statului *corpul învăţătoresc*, care pregăteşte cultura viitoarelor generaţii ce se ridică. — Sunt preţioase serviciile ce le aduce breasla *judecătorească* prin intervenirea ei în conflictele dintre cetăţeni şi prin susţinerea ordinei legale în stat; — sunt preţioase serviciile ce le aduce ţării *armata* ca apărătoarea păcii şi păzitoarea hotarelor; — sunt preţioase serviciile ce le aduce *jandarmeria şi poliţia*, punând la locul lor pe răufăcători, pe găinarii din mijlocul mulţimei, —

dar cine ar putea susţinea cu înţelegătoare ponderare, că n'ar fi cel puţin la fel, dacă nu mai preţioase decât toate acestea, serviciile pe care preoţimea le face vieţii de obşte şi societăţii, într'un stat, ţinând buna ordine morală în mijlocul mulţimilor, a poporului, prin grija ce o are de sufletele acestora, frânându-le pe acelea dela rătăciri şi răutăţi, prin cuvântul lui Dumnezeu pe care îl samănă mereu în sufletele lor, — cuvânt care susţine ordinea socială, — credem că nu exagerăm când o spunem, — mai mult decât toate sentinţele judecătoreşti, decât toate baionetele, decât toţi jandarmii!

De ce, dar, importanţa adusă vieţii de obşte de către preoţime, e socotită de conducătorii statului înapoia tuturor celorlalte, — şi preoţimea jignită, prin astfel de proiecte şi măsuri ale guvernului ţării?

---

cealaltă morală: evanghelizarea Europei. — Este, din punctul de vedere social, epoca eroică a Bisericii. In această epocă au fost realizate adevărate minuni, toate atât de eclatante încât istoricii incredulii chiar şi cei mai plini de ură (Michelet, Gibbon) au fost obligaţi să le recunoască.

In decursul acestei epoce aşa de vastă şi de vastă şi de sombră Biserica a creat într'adevăr *Civilizaţiunea.*

Ea a creat-o în ordinea materială şi în ordinea morală, prin două operaţiuni mari:

1. în ordinea materială, prin Colonizaţiune;

2. în ordinea morală prin Evanghelizarea Europei întregi.

A) Colonizarea Europei

1. Colonizare: Călugări. — Biserica a îndeplinit această operă gigantică cu ajutorul călugărilor săi. (A se vedea «Călugării din Apus» de Montalembert). Aceştia imitatori de-ai lui Isus din Nazaret, avură specialitatea de a fi personificatorii lucrului manual reabilitat şi sfinţit de către Hristos însuş. Ei fură pionierii şi coloniştii lui Dumnezeu. Discipoli ai lui Benedict şi Columban ei deşteleniră două treimi din apusul şi nordul Europei.

Lucru mănăstiresc: el este religios, desinteresat, cooperativ şi prin consecinţă social. — Grandoarea acestor rezultate a fost datorită faptului că lucrul lor avu trei mari calităţi:

1. a fost religios;
2. a fost desinteresat;
3. a fost cooperativ.

Avu prin urmare tot ceeace trebuia pentru a fi binecuvântat şi rodnic material cât şi spiritual. De fapt feconditatea şi bogăţia lui fu nemaipomenită.

El schimbă în pământuri cultivate pustiurile cu mărăcini; a secat bălţile şi a doborât pădurile; a însutit producţiunea pământului şi a pus în valoare suprafeţe imense cari n'au cunoscut niciodată plugul.

După deşteleniri veniră construcţiunile: mănăstiri, biserici, oficii, azile etc.; în jurul tuturor acestora, se aglomerară sate numeroase, astfel încât fiecare mănăstire deveni un focar de viaţă pentru un întreg ţinut, un centru de civilizaţie pentru o întreagă populaţiune.

Acestea fură efectele adevăratului lucru creştin, a lucrului ne egoist, ne acaparator, generos, şi comunicând în mod liberal tuturor beneficiul realizat prin lucrările sale.

Două caracteriste ale acestui lucru: Asocierea şi abnegaţia. Asociere şi Abnegaţie, în aceste două cuvinte se poate rezuma întreaga epopee civilizatoare şi pacifică îndeplinită de către Călugării din Apus. La capătul acestei opere gigantice cu adevărat n'au ajuns, nu numai pentru că au lucrat mult, dar mai ales pentru că fiecare dintre ei consimţi să lucreze pentru ceilalţi oameni, renunţând personal la orce prisos produs al lucrului său individual.

Nou individualismul lucrului mănăstiresc. — Acest nou individualism al lucrului monahal a fost acela care a pricinuit miraculoasa sa fecunditate economică, căci enorma aglomeraţie a tuturor sacrificiilor individuale a mărit mereu patrimoniul comun al creştinătăţii în decurs de veacuri, în loc de a se izola şi îmbucătăţi în mânile câtorva particulări, cum s'ar fi întâmplat, cu oameni vulgari, ne lucrând decât în interesul lor strict personal.

Rezultatul este de a produce o bogăţie socială şi o tuteiă socială spre folosul săracilor. — Bogăţia născută în felul acesta ne fiind secătuită în mod egoist de către fiecare individualitate respectivă, deveni o bogăţie publică, o bogăţie socială, spre folosul tuturor.

Mănăstirile s'au îmbogăţit, este adevărat, dar populaţiunile au profitat mai mult decât călugării înşişi, căci aceştia nu folosiau spre uzul lor personal decât o porţiune destul de minimă din bunul pe care-l creiau. Valoarea mai mare pe care au ştiut s'o dea solului, a fost mai mult spre profitul publicului decât al lor. Câştigurile lor serviau să le augmenteze domeniul teritorial, dar prin acest fapt chiar, ei augmentau şi numărul protejaţilor lor, făcând să treacă sub ad-

Şi, în fine, — nu crede guvernul că e şi aşa prea plină ţara de nemulţumire sufletească, care stă gata-gata să se reverse în forme de nimeni dorite, — şi la a cărei împedecare de a se revărsa lucrează din răsputeri cniar preoţimea, — încât află că nu e o pagubă pentru aceste stări, să mai umplă de nemulţumire şi sufletele unei întregi bresle de împreună-lucrători la pacificare, cum este preoţimea?

Atragem respectuos luarea aminte a guvernului asupra urmărilor ce le va avea măsura sa, de a scoate preoţimea din şirul celorlalte bresle de muncitori folositori ţării, jignindu-o, umilindu-o şi subminându-i autoritatea în faţa poporului credincios, — chiar în aceste vremuri, când criza *morală*, e încă şi mai mare decât cea *materială şi financiară!*, — şi îl rugăm a se opri la timp de pe acest drum!

Iar pe Înalt Preasfinţiţii noştri Ierarhi, îi rugăm cu fiasca supunere, ca să păşească la mijloc şi să se întrepună cu toată autoritatea Lor şi cu toată hotărârea, — pentru a nu se nedreptăţi şi umili preoţimea în felul cum a hotărât guvernul.

Nu cerem *favor*, decât egal tratament pentru toţi!

Orăştie, la 10 Octomvrie 1931.

Preoţimea ortodoxă română din tractul protopopesc al Orăştiei.

Sf. Sinod

In 15 l. c. s'au redeschis şedinţele prorogate ale Sfântului Sinod.

In cuvântul de deschidere I. P. S. Sa patriarhul Miron arată că dela ultima şedinţă şi până astăzi s'au petrecut evenimente însemnate pentru biserică. Bugetul cultelor pe 1931 a atins greu biserica ortodoxă, desorganizând în mare parte administraţia bisericească. In convorbirea avută cu în urmă cu membrii guvernului I. P. S. Sa a obţinut asigurarea, că biserica ortodoxă nu va mai fi pusă în stare de inferioritate faţă de celelalte culte.

Sf. Sinod, după terminarea lucrării comisiunilor alese în acest scop, va discuta proectul reorganizării învăţământului teologic.

Sf. Sinod va expune guvernului situaţia grea materială pricinuită preoţimii prin neplata la vreme a salariilor şi prin curba specială aplicată clerului ortodox.

S'a delegat arhiereul Tit Simedrea să participe, alături de alţi preoţi, la lucrările de alcătuire a bugetului bisericii.

Ziua naşterii M. Sale Regelui

Vineri, în 16 Octomvrie 1931, fiind a 38-a aniversare a zilei de naştere a M. Sale Regelui CAROL II, s'au celebrat servicii divine în sfintele noastre biserici din toată ţara.

In catedrala mitropolitană din Sibiu a săvârşit la ora 11 a. m. slujba dumnezeească I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul NICOLAE al Ardealului, înconjurat de preoţimea catedralei.

Cuvântul de pe amvon l-a rostit protoiereul militar Ioan Dăncilă, ascultat cu toată evlavia de numeroşii credincioşi prezenţi la festivitate.

Au asistat, la acest serviciu din catedrală, reprezentanţii autorităţii militare, dl general Economu, noul Comandant de Corp, cu ofiţerii garnizoanei locale, reprezentanţii autorităţii civile sub conducerea prefectului, a părintelui Dr. Dumitru Borcea, corpul didactic cu tinerimea şcoalelor noastre din oraş ş. a.

Inaintea catedralei era postată o companie de onoare cu drapelul şi muzica militară.

După terminarea serviciului divin, Dl comandant de Corp GENERAL V. ECONOMU a trecut în revistă trupa, apoi a adresat domnilor ofiţeri şi soldaţilor prezenţi cu vocea-i sonoră, o frumoasă alocuţiune scoţând în relief însemnătatea zilei, amintind că astăzi suntem în ziua sfântă a naşterii M. Sale Regelui nostru Carol al II-lea, Vlăstar dintr'o dinastie a căror fapte ne-au arătat până unde poate merge suferinţa. Armata întreagă să strige cu un gând şi într'o vorbă, cu mine: *Să trăiască Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea.* — **(Puternice strigăte de ura la adresa Maiestăţii Sale).**

Domnul General a primit apoi defilarea trupei. —

Cler şi mireni de-o potrivă au înălţat celui Atotputernic fierbinţi rugăciuni, ca Prea Inălţatul şi binecredinciosul Regele nostru CAROL AL II-LEA, care ni-a adus o viaţă plină de speranţe nouă şi înviorătoare, să aibă parte de lungă şi fericită domnie pentru propăşirea neamului şi a bisericii sale strămoşeşti.

Circulara unui prelat

Episcopul unit *român* dela Baia-Mare, Alexandru Rusu, consecvent obiceiului din vremea când redactà *Unirea* dela Blaj, a dat o nouă dovadă despre sentimentele sale mai mult maghiarofile, decât româneşti.

Prelatul dela Baia-Mare a dat adecă clerului său o circulară, reprodusă acum şi în ziare, de următorul cuprins:

Isvoare pentru predici

«Cu plăcere anunţăm veneratului cler eparhial că M. On. Dr. Coloman Bakkayi, parohul rom. catolic din Băiţa, considerând greutăţile de azi ale vieţii, ofere fraţilor preoţi, cu preţ de jumătate lucrările sale: «Vasárnapi és ünnepi leczke». «Népies evangeliumok magyarázata». «Római katolikus katekizmus»...

Prima are 460 pagini şi se ofere cu 50 de Lei, iar a doua în format mai mărişor, are 420 pagini şi se ofere cu 60 Lei.

Ambele aceste lucrări, scoase de autorul înzestrat cu o mare experienţă pastorală, prin anii 1925—6, îmbie ori cărui preot, cunoscător al limbii maghiare, bogate izvoare pentru predici ajutându-l în această principală îndatorire a slujbei sale de păstor al sufletelor...

Baia-Mare, la 31 August 1931.
Nr. 2849/1931.

ALEXANDRU m. p.
Episcop".

Un episcop, zis *român*, află *plăcere* să respândească şi să întărească şi mai mult limba ungurească între bieţii maramureşeni, abea scăpaţi de «bunătăţile» maghiarismului cutropitor...

Nu ne îndoim, că toată preoţimea romano-catolică maghiară din Maramureş, şi din alte părţi, va striga într'un singur glas: «*Éljen Sándor püspök!*».

Va striga oare tot aşa şi preoţimea greco-catolică?

INFORMAŢIUNI

Primiri în Academia teologică «Andreiană». Pentru primirile în Academia noastră teologică, anul acesta a fost mare aglomerare. Au intrat preste 80 cereri dela absolvenţii Seminarului teologic din Sibiu şi dela absolvenţi de liceu cu bacalaureat, astfel că autoritatea noastră bisericească a putut face o radicală selecţiune, fiind primiţi în anul I al Academiei 41 absolvenţi de seminar şi 10 tineri cu examenul de bacalaureat.

Aniversarea naşterii Măriei Sale *Mihai*, Mare Voevod de Alba-Iulia, este trecută, în unele calendare, greşit la 27 Octomvrie, în loc să fie la *25 Octomvrie*, data adevărată la naşterii sale. Preşedinţia consiliului de miniştri cere editorilor să îndrepte eroarea în calendarele ce se vor tipări de aici înainte.

Memoriu, în chestiunea salarizării, adresează Asociaţia clerului Iaşi către guvern şi către Sf. Sinod. Preoţimea, cere în acest memoriu (tipografia Carpaţi în Iaşi) ca guvernul să revie asupra curbei în plus de 12% pusă asupra salariilor clerului, ear în bugetele viitoare solicită tratament egal cu al tuturor celorlalţi funcţionari ai statului.

Sfinţire de biserică. Ni se scrie: In parohia Runa, prot. Agnita, ziua de 27 Sept. 1931, zi de închinare şi reculegire sufletească, rămâne adânc întipărită în sufletele bunilor creştini... Clopotele vestesc, în chemarea lor, sfinţirea bisericii ortodoxe române, renovată zugrăvită şi înfrumuseţată la stăruinţa şi cu jertfele materiale ale femeilor, din Reuniune şi cu mânuirea penelului măestrilor Ilie Chidu, profesor şi H. Motan. Sfinţirea s'a făcut de Protoereul tractului ca mandatar al I. P. S. S. mitropolitului Nicolae şi de un sobor de preoţi. Sf. biserică era arhiplină de credincioşii parohiei şi a altor parohii din jur. Păr. protopop E. Păcală şi păr. Bănda prin predica lor îndeamnă inimile credincioşilor să urmeze pe Cel ce a fost, este şi va fi: «Calea, adevărul şi viaţa» l.. O masă, luată în comun în sala şcoalei, — unde s'au rostit cuvinte însufleţite, a termenat serbarea.

Reconstruirea unei vechi biserici. In comuna Lazuri, formată din moţi şi situată la frontieră, aproape de Satu-Mare, s'a depus în 21 l. tr. actul fundamental al reconstruirii bisericii lui Cloşca, fostul tovarăş martir al lui Horia. Este o bisericuţă de lemn veche de peste două sute de ani, dar bine conservată, care a fost demontată în munţii Apuseni şi adusă în comuna amintită pentru a fi reconstruită pe seama moţilor, toţi ortodocşi, cari n'aveau lăcaş de rugăciune, — şi cari sânt vrednici de toată solicitudinea autorităţilor.

Societatea academică «Andrei Şaguna» a studenţilor în teologie din Sibiu şi-a constituit următorul comitet pe anul academic 1931/32: Preşedinte Dr. Dumitru Stăniloae. Vice preşedinte: Dumitru Călugăr an. IV. Secretar general: Ştefan Corpadea an IV. Secretar de şedinţe: Alex. Talabă an. II. Cassier: Adam Marcu an. III. Bibliotecar: Ioan Ghindea an. III. Vice bibliotecar: Iuliu Işa an. I. Econom: Trifu Benea an. II. Controlor: Nic. Cigmăianu an. I. Membri în comisia artistică-literară: Ioan T. Muntean şi Gheorghe Şoima an. IV., Teodor Bodogae şi Ştefan Moldovan an. III., Vasile Coman şi Ioan Comşa an. II., Ştefan Ciortea şi Ioan Faur an. I.

Frumuşica biserică din Sereca (tractul Orăştie) a fost sfinţită în chip provizoriu, Duminecă în 11 Oct. cu frumos serviciu de preoţi în sobor, în frunte cu delegatul consistorial păr. *Ioan Moţa* dela Orăştie. Au servit 8 preoţi, I. Olariu, Dr. A. Baciu, Vas. Jura, Ios. Dumitru, S. Vinţan, Oct. Andrei şi Ifr. David. Popor foarte numeros, din tot jurul, îndeosebi din Berini. Serviciul a decurs în deplină ordine şi sărbătoreşte, spre vădita plăcere a poporului credincios, care, la urmă, a venit până la cel din urmă, cu copii cu tot, să primească întâi ungere cu sfântul mir şi stropire cu apa sfinţită în noul locaş dumnezeesc. Cuvântul sărbătoresc l-a rostit păr. Moţa, tâlcuind prin potrivite asămănări rostul vremilor grele de azi şi felul cum bunul creştin are să le primească.

După datele mai nouă, cea mai respândită limbă în Europa e cea germană, vorbită de 90 milioane de locuitori; urmează limba rusă, care o vorbesc 70 milioane, limba engleză 47 mil., l. franceză 42 mil., l. italiană 41 mil., l. poloneză 25 mil., l. spaniolă 18 mil., *l. română 14 mil.*, (poate ceva mai mulţi!) l. cehoslovacă 10 mil., l. ungurească 10 mil. etc. In Europa se vorbesc 120 de limbi.

Văduva *Eugen Todoran* exprimă adânc simţite mulţumiri tuturor celor cari au participat la doliul ei, prin scris, grai viu şi flori, cu ocaziunea încetării din viaţă a iubitului ei soţ.

Sibiu, Octomvrie 1931.

ministraţiunea lor păşnică mii de ţărani, mult mai fericiţi la adăpostul mănăstirilor decât în jurul curţilor senioriale. Populaţiunile acestea înglobate de către sistemul feodal în posesiunile eclesiastice se simţiau aşa de fericite încât norocul lor sfârşi prin a deveni proverbial, şi a dat naştere în Germania faimosului dicton: «Unter dem Krumstab ist es gut wohnen». (Sub cârje se trăeşte bine). (Din l. franceză).

Recensământul general din urmă arată cifra locuitorilor României cu peste 18 milioane. După judeţe, în Ilfov sânt 992 mii de locuitori (cuprinzând şi capitală), în Bihor 508 mii locuitori, Timiş Torontal 500 mii, Arad 423 mii, Sălaj 345 mii, Cluj 333 mii, Hunedoara 331 mii, Satumare 293 mii, Mureş 289 mii, Someş 220 mii, Alba 213 mii, Caraş 201 mii, *Sibiu 197 mii*, Olt 182 mii, Trei-Scaune 181 mii, Braşov 164 mii, Maramureş 162 mii, Târnava Mare şi Mică, câte 148 mii, Ciuc 146 mii, Năsăud 145 mii, Turde 136 mii, Odorhei 130 mii, Făgăraş 86 mii. Cele mai mari judeţe ale ţării sânt Ilfovul şi Bihorul, cel mai mic Făgăraşul.

Dela Cercul religios-cultural. Preoţimea din Branul de sus, este convocată la conferenţa religioasă-culturală, care se va ţinea în biserica din Moeciul de jos, în 26 Octomvrie (Sf. Dumitru) 1931.

ŞTIRI LOCALE

Se aduce la cunoştiinţă, că proiectul de buget al municipiului Sibiu pe anul 1932 s'a expus în biroul contabilităţii (str. Mitropoliei Nr. 2 uşa 24) vederii publice. Cetăţenii sânt în drept a face eventual întâmpinări în scris care se vor adresa primăriei pentru a fi supuse deciderii Comisiunii interimare odată cu votarea bugetului.

Dare de seamă. Comisiunea pentru accelerarea lucrărilor de împroprietărire cu loturi de casă a celor îndreptăţiţi pe teritorul oraşului Sibiu, instituită la timpul său, are onoare a prezenta cercurilor interesate următoarea dare de seamă asupra sumelor încassate dela proprietatrii de loturi şi asupra sumelor cheltuite în scopul accelerării şi finalizării împroprietăririi: S'au încassat din taxele a Lei 80·— şi Lei 40·— plătite de împroprietăriţi în total Lei 102.400·—. S'au cheltuit: pentru lucrările de măsurare efectuate de dnii ing. Kosilkof şi M. Weltmann, Lei 58.500·—, pentru diverse alte lucrări de înregistrare, copiare etc. Lei 15 391·—, pentru tipărituri etc. Lei 3.999=77·890·—. Rest Lei 24.510·—. S'au mai încassat dobânzi după sumele depuse la Banca «Albina» în libelele Nr. 61306 şi 62233 Lei 16.103·—. Suma totală rămasă disponibilă Lei 40.613·—. Comisiunea în şedinţa sa ţinută la 3 Octomvrie a. c. a decis în unanimitate, să împartă suma aceasta pentru scopuri de binefacere în modul următor: 1. Filialei din Sibiu a Societăţii «Principele Mircea» pentru ocrotirea copiilor sugaci, fără deosebire de naţionalitate, Lei 25.000.—. 2. Societăţii pentru distribuirea de daruri de crăciun pe seama copiilor săraci, fără deosebire de naţionalitate (Christbescherungsverein) Lei 10 000.— şi 3. Soc. Invalizilor de Războiu, Filiala Sibiu, Lei 5.613·—. Total Lei 40613.—. Sibiu, la 10 Octomvrie 1931. Preşedent: Dr. *Nic. Comşa*, medic, fost prefect; Cassier: *Constantin Popp*, dir. la Banca «Albina».

CARTI ŞI REVISTE

Bugetul Cultelor pe anul 1931 de *Părintele Nichifor*. Editura Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna», — O broşură de 45 de pagini, în care se arată cu dovezi, ce nu se pot răsturna, de-o parte tratamentul de care se împărtăşeşte biserica ortodoxă la alcătuirea bugetului întocmit de guvern pe anul 1931, de altă parte se scoate la iveală favorizarea cultelor minoritare în acelaş buget. Broşura aceasta ar trebui să o citească toţi intelectualii noştri cari se interesează de soartea bisericii şi în deosebi să o frunzărească *parlamentarii* ortodocşi, ridicându-şi glasul în apărarea dreptăţii mereu batjocorite.

Revista Teologică pentru August, Septemvrie 1931, Nr. 8—9, Cuprinde: Pr. IL. V. Felea: Cum să se poarte preotul ca să şi asigure colaborarea mirenilor. Pr. P. Olde: Indreptarea presviterilor, diaconilor şi tuturor clirosului bisericesc din de Dumnezeu mântuita eparhie a Versetului, Caransebişului, Lugojului, Orşova-Mehadiei şi celorlalte părţi. Arhim. Scriban: Aşa zisul Protestantism al «Oştii Domnului». Dr. D. Stăniloae: Catolicismul şi cultura modernă. Părintele Il. V. Felea, Prot. Dr. Gh. Ciuhandu şi N. C.: Mişcarea Literară: Energia spirituală. Das Tschanad-Temesvarer Bistum im frühen Mittelalter: 1030—1307. Unser Glaube. Popasuri în via Domnului. Cum falsifică baptiştii istoria creştinismului. Neculce: Cronică; † Patriarhul Damianos al Ierusalimului. † Arhiepiscopul Nathan Soederblom. Congresul «Astrei». N. C. ***: Note şi informaţii. Bibliografie.

Predici. A apărut: «*Toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm*», de preotul Gheorghe Secaş, predicator al Catedralei mitropolitane din Sibiu. — Cartea conţine predici, rostite în catedrala din Sibiu, şi — pe lângă acestea — două studii, unul dogmatic asupra vieţii supranaturale, altul biblic asupra împărăţiei lui Dumnezeu. Remarcăm cu deosebire îndrumările omiletice, unde se face o icoană ideală a preotului predicator şi se dă un studiu frumos asupra sfintei Scripturi, ca izvor de inspiraţie pentru predică. Vrednice de toată atenţiunea sânt şi predicile, cu conţinut variat, cu o expunere vioaie şi tratând chestiuni, care prea puţin au fost considerate în predică până acum. Cartea se va ceti cu folos din partea preoţilor şi a studenţilor în teologie. De vânzare la Librăria Arhidiecezană. Preţul 80 lei şi porto.

Nr. 8456 Şcol.

Anunţ

La Internatul arhidiecezan din Sibiu se caută de urgenţă un *pedagog* pentru anul şcolar 1931/2, care va avea să supravegheze, să mediteze şi să facă educaţia orfanilor de preoţi în spirit creştinesc religios. Alesul va avea locuinţa şi întreţinerea în Internat. Vor fi preferiţi cei cu bacalaureat şi studii teologice.

Cererile cu actele necesare se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până la 20 Octomvrie 1931.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 13 Octomvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. Sibiu.

Pagina pastorală

Cuvântare rostită în catedrala din Sibiu

Şi într'una, sfântă, sobornicească şi apostolească biserica.

Fraţi creştini,

In Dumineca de astăzi, cu pericopa evanghelică a minunatei pescuiri, din care prilej ucenicii miraţi au primit misiunea de vânători de oameni şi cu apostolul, în care Sfântul Pavel numeşte societatea creştină din Corint: Biserica lui Dumnezeu celui viu, am ales ca temă a cuvântării mele, sau mi-am propus mai bine zis, să vă vorbesc, despre Biserică.

Iar vorbind despre Biserică, am socotit mai potrivit să mă orientez după cuvintele din *crez:* într'*una, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică*, pe care analizându-le vom avea o imagine neştirbită a instituţiei mântuitoare, ce este Biserica ortodoxă.

Una: Biserica lui Isus Hristos este una, întru cât este opera de viaţă a Mântuitorului; este singura aşezare vie ce-a întemeiat. Venind pe pământ, a lucrat pentru mântuirea lumii, dar în acelaş timp a lăsat oameni lor şi instituţia în cadrele căreia să-şi afle mântuirea. Alt liman de mântuire n'a lăsat Hristos, ci numai Biserica.

Impărăţia mesianică de care vorbesc profeţii, singura împărăţie în care să intre toate popoarele, este Biserica.

Ea este după cuvintele profetului Miheea muntele Domnului şi casa Dumnezeului lui Iacob (4, 1—5).

Dar biserica este una, pentrucă şi Hristos mirele şi întemeietorul ei este unul: Un Dumnezeu şi Tatăl tuturor, *un Domn, o credinţă, un botez* (Ef. 4, 5 şi 6).

Un Domn, am zis: înţelegem prin aceasta că în Biserică o singură stăpânire este, aceeaş autoritate, o singură conducere, acestea ca forme externe, iar ca legătură internă, o *singură credinţă.* Şi este natural, cei ce cred la fel, se vor şi închina la fel şi-avem atunci în Biserică acelaş cult.

Pentru ca să înţelegem şi mai bine unitatea Bisericii, ne putem folosi de imaginea unei împărăţii, în care stăpânind un rege, în persoana lui se rezumă totul: stăpânire, autoritate, legislaţie, naţionalitate, manifestare etc.

Asemenea şi fiii Bisericii, în Hristos marele împărat, vor fi una, mărturisind la fel si închinându-se cu un glas singurului Stăpânitor şi Domn al aceleiaş biserici.

Ceice nu vor crede aşa cum învaţă biserica şi nu vor aduce închinare dumnezeescului întemeietor al Ei, vor fi excluşi din rândurile fiilor împărăţiei, întrucât Biserica este una, iar eretici nu pot încăpea în unitatea Ei.

Sfântă: Această calitate Biserica o deţine tot din partea Intemeietorului Ei.

Isus Hristos, Dumnezeu-întrupat, este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, lumină din lumina Tatălui ceresc, este deci sfânt şi e firesc ca şi lucrarea sa mare să fie sfântă.

In mâna Bisericii a aşezat doar Mântuitorul sfinţenia; Biserica este chivernisitoarea harului ce ne vine de sus. Ei i s'a încredinţat sf. Taină, prin care ne curăţim de taina păcatelor, cu alte cuvinte ne sfinţim. Iată deci că Biserica sfinţeşte; se poate oare ca ea însăş să nu fie sfântă? Poate să dea cineva din ceeace nu are?

De altfel şi scopul principal al Bisericii este acela de a curăţi, de a ridica din păcat, de a mântui sufletele şi de a le împreuna cu Hristos, cu alte cuvinte de a sfinţi pe membrii Ei.

Despre acest lucru, ne putem convinge foarte uşor. N'avem decât să aruncăm o privire în istorie şi vom vedea cum cetele nenumărate ale sfinţilor şi ale martirilor, ne vor mărturisi sus şi tare misiunea sfântă şi sfinţitoare a Bisericii în lume.

Veţi zice poate, dar cum se face că astăzi în rândurile credincioşilor, sunt atâţia păcătoşi? — Să nu uităm, fraţi creştini, că împreună cu grâul cel bun creşte şi neghina, iar curăţirea, după cuvântul Scripturii, se va face la urmă.

Prezenţa păcătoşilor deci, nu ia Bisericii calitatea de sfântă, ci se va întâmpla mai curând contrarul, că păcătoşii să se sfinţească şi ei.

Sobornicească: Cu alte cuvinte am putea zice: a toată lumea, universală deci. — In viziunea lor profetii au zis despre apostoli: «In tot pământul a ieşit vestirea lor şi la marginile lumii graiurile lor».

De fapt, apostolii au şi fost trimişi ca să vestească întregului univers vestea cea bună a împărăţiei: «Mergeţi în toată lumea şi propoveduiţi evanghelia la toată zidirea» aşa sună porunca Mântuitorului (Marcu 16, 15). Făptura şi zidirea toată, iată deci, care sânt graniţele Bisericii.

Dar în afară de această universalitate legată de loc şi spaţiu, Biserica este universală şi ca duh, dela început şi până astăzi ea a răspândit aceeaş învăţătură, a făcut să vibreze în toţi acelaş duh, aceeaş credinţă dreaptă. Aici însuşirea de *sobornicească* este echivalentă cu *ortodoxă.*

Sf. Ciril al Ierusalimului interpretând acest cuvânt în catehezele sale zice: Biserica se numeşte a toată lumea, pentrucă învaţă pretutindenea şi desăvârşit toate dogmele şi învăţăturile pe care, creştinul trebue să le cunoască.

Apostolească: Biserica este apostolească: 1. prin faptul, că după Mântuitorul primii ei slujitori şi lucrători în ogorul ei au fost apostolii. — Piatra din capul unghiului, întemeietorul de bază, a fost Hristos fără îndoială; Biserica însă, a trebuit crescută, cadrele ei lărgite şi hotarele ei aşezate la marginile lumii; acest lucru a fost încredinţat din partea Mântuitorului apostolilor, iar pentru meritele ce şi le-au câştigat în executarea lui, Biserica a fost legată şi de numele lor: *apostolească;* 2. Ca apostolii, aşa lucrează ierarhia bisericească în sânul instituţiunii apostoleşti, şi virtuţile ierarhiei de azi au trecut asupra ei, prin impunerea mânilor dela apostoli, păstrându-se aceeaş credinţă până astăzi.

E deci apostoleasă Biserica, pentrucă stăpâneşte în Ea aceeaş armonie de credinţă şi de conducere, precum odinioară la apostoli.

Biserica de azi constitue deci o succesiune a Bisericii apostoleşti şi are aceeaş misiunea ca şi germenul mic al celei de atunci; atât doar, că astăzi sămânţa de muştar a devenit copac mare, în care credincioşii îşi află sălaş.

*

Din aceste consideraţiuni, fraţi creştini, se poate vedea îndeajuns importanţa covârşitoare ce o are Biserica în viaţa creştină.

Cu toate aceestea, mi se pare că tocmai acestei instituţiuni sfinte, nu i se dă atenţiunea cuvenită în timpurile noastre; nu se accentuează suficient rolul de singură mântuitoare în această lume.

Atenţiunea generală pare a se îndrepta astăzi mai ales, când se fac simţite atâtea influenţe protestantosectare, asupra sfintei Scripturi, căutându-se în paginile ei exclusiv mângâiere şi mântuire. Ba unele secte au pretenţia de a descoperi ele acum sfânta Scriptură. Un predicator sectar care după ce a înţeles că sânt preot ortodox, mi-a zis: Da, ştiu în Biserică la Dvoastră nu se predică din sfânta Scriptură.

Or, ca slujitor al Bisericii ortodoxe, ţin să subliniez din acest loc următorul lucru:

Mântuitorul nostru Isus Hristos, venind în lume ne-a adus *Evangelia;* or sfânta Scriptură este *cartea în care se vorbeşte despre Evanghelie*, pe când *Evanghelia însăş* pe care ne-a lăsat-o Hristos cu testament ca moştenire, este Biserica, numită în sfânta Scriptură «Impărăţia lui Dumnezeu».

Făcând deci un raport între *Biserică şi Sfânta Scriptură*, importanţă covârşitoare este a se atribui Bisericii, Evangheliei cu alte cuvinte. Căci Mântuitorul Hristos, n'a venit doar pe pământ ca să scrie o carte, ci a venit ca să întemeieze o împărăţie.

Biserica este împărăţia, Sf. Scriptură, este a se privi ca testamentul prin care succesiunea cerească ni s'a transmis. Biserica este Evanghelia, vestea cea bună, iar sfânta Scriptură cartea în care se scrie despre Evanghelie, şi în felul acesta este a se explica cum, cu vremea, cartea care povestea despre aşezarea vestei celei bune în lume şi despre lăţirea Evangheliei, a primit numele de Evanghelie.

Să ne întoarcem deci către biserică, căci bisericii i-a fost încredinţată şi misiunea de-a învăţa; la Biserică vom afla prin urmare Sf. Scriptură şi lăsându-ne călăuziţi de Biserică, instituţia: una, sfântă, sobornicească şi apostolească, avem garanţia infalibilităţii. In Biserică nu vom umbla întru întunerec, ci vom fi călăuziţi, ca într'o corabie, la limanul mântuirii.

Sibiu, 25 Septemvrie 1931.

Preotul *Gh. Secaş.*

MEDIC PRIMAR

Dr. Ilie Iancu

a reluat consultaţiunile pentru boli interne şi de femei în locuinţa veche din strada Funarilor Nr. 3

(42) 1—1

Nr. 8269/1931. Ep. (82) 1—1

Lemne de stejar de vânzare

In pădurea «Tufari» dela Cisnădie sunt de vânzare 2235 arbori de stejar, reprezentând un volum de circa 1307 m. c. lemn de construcţie şi 967 m. st. lemn de foc.

Reflectanţii vor înainta oferte *până la 27 Octomvrie a. c.* Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 565/1931. (83) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termin 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Lupşa**, din protopopiatul Oltul.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială: 10 jug. fânaţ şi 9 jug. pădure.
3. Câte 8 (opt) cofe de bucate dela fiecare familie (dela văduvi jumătate).
4. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întregul tract.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc Oltul, în Şercaia, până la terminul fixat.

Concurenţii sânt invitaţi să se prezinte în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Şercaia, la 10 Sept. 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial din Lupşa.

Valeriu Judele
adm. prot.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1043/1931 (81) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Moeciul de sus**, protopopiatul Branului, publicăm concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa a 2 jug. cad. fânaţ.
3. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/1929.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termin, Oficiului protopopesc ort. rom. Bran, Zârneşti, jud. Braşov, şi să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor regulamentare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Zărneşti, 1 Octomvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 1044/1931. (80) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Peştera**, protopopiatul Branului, publicăm concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Vener. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termin, oficiului protopopesc Bran, şi să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual celebra şi a face cunoştinţă cu dreptcredincioşii.

Zărneşti, 1 Octomvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 566/1931. (79) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl III-a **Hălmeag**, protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în «Telegraful Român».

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Salarul dela Stat, conform cu pregătirea şi eventual anii de serviciu ai candidatului.
2. Sesiunea parohială: 7 ½ jug. pământ arabil şi fânaţ.
3. Câte o ferdelă de bucate dela fiecare familie românească şi câte una zi de lucru cu mânile de fiecare familie de neorustici.
4. Venitele stolare stabilite de Adunarea protopopească şi aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 3108/1928.

Cererile de concurs însoţite de actele necesare se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român Oltul în Şercaia, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoştinţă cu enoriaşii.

Şercaia, la 20 Septemvrie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Pr. **Valeriu Judele**
adm. prot.

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

(41) 1—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

Ştofe şi brâne în depozit perm.

Nr. 340/1931. (84) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II **Spring**, protopopiatul Mercurei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul, dela stat, conform coalei B.
2. Sesiune parohială 29 jug. 1000 st. □, arător şi fânaţ, folosirea grădinei bisericii şi terenul de ½ jug. dat pentru casă parohială.
3. Stolă după învoială.
4. 6 sorţi de lemne de foc anual din pădurea bisericii.
5. De locuinţă se va îngriji parohul, consiliul îi va vota un relut de cvartir după învoială.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare oficiului protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 6 Octomvrie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentrucă să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Redactor responsabil: Dr. George Proca. **Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.**

Anul LXXIX Sibiu, 24 Octomvrie 1931 Nr. 75—76

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 120 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Semnele unei reacţiuni binevenite

Până la războiu bisericile noastre erau pline de lume, în orice sat te-ai fi dus. Işi ţineau oamenii de-o sfântă datorie să lase pentru câteva ceasuri toate treburile şi să se înfăţişeze acolo înaintea lui Dumnezeu ca să-le ajute în viaţă, în multele năcazuri. Nici bolnavul nu trebuia să stea întins pe pat în timpul sfintei Liturghii, când Dumnezeu e mai de faţă pe tot pământul decât în cealaltă bună vreme. Aerul, paserile, pământul, cu tot ce-i pe el erau socotite ca inundate în momentele acestea de un val de sfinţenie, de un suflu care le înoeşte curăţindu-le de toată pata şi de toată umbra scăderilor.

După războiu am asistat la o apreciabilă răcire a râvnei de-a lua parte la sfânta slujbă a Liturghiei. Şi ceeace-i mai curios, lucrul acesta nu se observă numai la oamenii cărora le-a scăzut religiozitatea, ci chiar la cei cari simt lipsa hranei duhovniceşti a religiei şi dau destule dovezi de o intensificare a sentimentului religios şi de-o încordată preocupare de cele religioase. Şi mă gândesc aci la mulţimea celor trecuţi la secte, dar şi la alţi ortodocşi foarte buni cari îşi caută pe lângă, sau alături de cultul dumnezeesc alte forme de manifestare a vieţii lor religioase: adunări cu cântece, cu rugăciuni improvizate, cu multă predică şi explicaţie a sfintei Scripturi etc.

Ar fi greşit să vedem în aceste noui forme de manifestare religioasă numai decât tendinţa de raţionalizare a religiei, cel puţin cât priveşte pe cei cari le practică cu toată convingerea şi căldura; căci ei atribue acestor forme aceeaş putere mistică pe care o atribuim noi slujbelor şi Tainelor dumnezeeşti. Am putea să atribuim această tendinţă de raţionalizare cel mult celor cari au iniţiat aceste forme şi le-au popularizat. Şi aci ar trebui să mergem până la Luther.

Dar nodul stă airea. Chiar presupunând că intenţia cu care se dedau aceşti creştini la nouile lor forme de manifestare religioasă este identică cu cea cu care participau la cultul divin, chiar presupunând că învăluesc cu aceleaşi gânduri mistice gesturile lor, noi cari suntem paznici unor adevăruri obiective religioase, trebue să veghem ca aceste adevăruri să nu fie alterate în cadrul Bisericii. Şi Liturghia noastră dimpreună cu celelalte sfinte slujbe ale Bisericii noastre nu sunt numai manifestări religioase subiective, ci în primul rând expresii ale unor adevăruri obiective şi acţiuni pornite din sânul unor realităţi obiective şi îndreptate asupra noastră. Sf. Liturghie, nu numai exprimă dealungul ei în definiţii şi în minunate imagini tot tezaurul credinţii noastre, ci şi este un act dumnezeesc: jertfirea pe altar a lui Isus Hristos şi împărtăşirea darurilor jertfei sale la toţi credincioşii de faţă. Asemenea sunt şi celelalte slujbe bisericeşti. Şi tocmai prin faptul că ele sunt acţiuni obiective, de-ale lui Dumnezeu, răspund mai mult trebuinţelor sufletului nostru de-a avea pe Dumnezeu cât mai sigur şi mai apropiat. Depinde numai ca să ştim evidenţia şi utiliza aceste comori ale Bisericii noastre şi atunci vor păli în faţa lor toate formele de cult cari sunt produse subiective omeneşti.

Aşa stând lucrurile trebue să privim cu neîncredere şi cu teamă orice orientare religioasă care diminuează întrucâtva prestigiul incomparabil al Sf. Liturghii, care o neglijează în favorul altor forme de manifestare religioasă. Dar în acelaş timp avem datoria să pornim şi să ajutăm reacţiunea împotriva tendinţelor de înstrăinare dela cultul dumnezeesc, explicând credincioşilor sublimitatea slujbelor dumnezeeşti prin graiu viu şi prin scris, ca aceia să poată participa activ la executarea lor.

Semnele unei astfel de mişcări se şi arată de altfel. Iată, profesorul dela Academia de teologie din Sibiu, Dr. Nicolae Terchilă, a publicat de curând o foarte folositoare broşură popularizatoare «Tâlcuirea Liturghei» şi are de gând să continue cu tâlcuirea şi a altor părţi ale cultului ortodox. Tot domnia sa a început cu ajutorul studenţilor teologi să instruiască copiii dela unele şcoale primare din Sibiu în cântarea bisericească pregătind generaţiile ce vin să participe activ la slujba sfintei Liturghii, dând toţi credincioşii din biserică răspunsurile. Ideea aceasta şi îndemnul spre realizarea ei vin dela Inalt Prea Sfinţitul nostru mitropolit, încă de acum câţiva ani. Ne bucurăm acum că se găsesc tot mai mulţi cari să şi-o însuşiască şi să lucreze pentru ea. Participarea activă la cultul divin e un desiderat al omului modern. Catolicii, al căror cult e astfel însuşit că exclude cu totul pe laic din el, fac azi sforţări pentru modificarea cultului în vederea întroducerii elementului laic la executarea lui. Noi,

FOIŞOARA

Impresii din Marocul francez

de **Dr. G. PREDA,**
vicepreşedinte al „Astrei"

O călătorie în Maroc necesita în trecut lungi preparative şi multă cheltuială. — Pentru a o putea intreprinde trebuia să ai la dispoziţie un întreg aparat de servitori, călăuze, animale şi obiecte de campament. — Era un adevărat lux, pe care nu şi-l permiteau de cât persoanele bogate sau cei încredinţaţi de misiuni oficiale.

Pe lângă oboseală şi cheltuială, călătoria mai era expusă la aventuri desagreabile, la capturări din partea indigenilor, cari acordau eliberarea numai în schimbul unor sume mari de bani.

Astăzi situaţia s'a schimbat. — Ori cine poate călători în Marocul francez şi nu numai în marile oraşe de pe coasta Atlanticului şi Mediteranei, dar în oricare colţ al ţărei, în absolută siguranţă şi (în cele mai multe locuri) cu cele mai moderne mijloace de transport: drum de fier, autocar, automobil, avion.

Deşi în unele părţi ale Marocului găsim şi căi ferate electrice, totuş, serviciul automobilelor de turism, este cel mai căutat, atât din motivul că poţi călători comod (şoselele fiind bituminate şi autocarele categorisite, nu numai pe viteza parcursului, dar şi pe clase), cât şi a scurtului timp de parcurs.

Prin aspectul său african, prin peisagiile sale sălbatice, prin varietatea climatelor, Marocul francez prezintă din punct de vedere turistic nn isvor de impresiuni noi, intense, diferite de acele ce ţi le procură Algeria şi Tunisul.

Atât viaţa indigenă cu moravurile ei curioase, cât şi arta musulmană, cu monumentele ei (ce fac parte din faimoasa şcoală Maghezebină) atrag pe vizitatori.

Vin aici însă şi mulţi alţi oameni, cu iniţiative îndrăsneţe, dornici de a realiza câştiguri pe terenurile noui, propice unei utilizări.

In alegerea unui itinerar eşti pus în impas.

Poţi face un mare circuit prin Africa de nord, de la Est la Vest, trecând prin intinsele posesiuni franceze: Tunis şi Algeria şi, ajungând Marocul de Nord, îl parcurgi până la sud.

Poţi face un turneu al Marocului occidental, începând de la Casablanca şi cu excursii la Sud, spre Marokesch, la S. V. pe coasta Atlantică, la N. şi NE. spre Rabat, Fez, Mekneş şi Volubilis.

Poţi intreprinde un turneu mai mare în Marocul oriental, începând de la Oudja şi trecând prin Taza, Traourit, oazele sahariene Figuig şi Colomb Béchar sau un altul, mai simplu, prin Figuig, Haut Guir şi Ziz.

Mulţi se mărginesc numai la un turneu în Nord, făcut după o escală în zona spaniolă. — Acest din urmă turneu, întreprins prin masivul muntos al Djebalei şi Rifului, este considerat încă ca puţin hazardat, din cauza insurgenţilor din munţi.

De obiceiu itinerarul se intocmeşte după ceeace doreşti să vezi mai mult. — Pentru amatorii de orientalism şi de viaţă indigenă se recomandă marile capitale: Rabat cu Salé, Fez, Mekneş, Marakesch, etc. Acei ce preferă spectacolul vieţei moderne îl pot găsi în oraşele de pe coastă, adică în porturile de comerţ: Casablanca, Rabat, Agadir, etc., cari, de şi sunt invadate de elementul european, păstrează încă multe din caracterele proprii ale organismului marocan.

cari avem un cult, care distribue atât de sublim rolurile între preot şi laici, un cult care se cere executat de toţi, solidar, după rolul ce-l are fiecare, să ne astupăm urechile la cerinţele vremii?

La sfârşitul lunii acesteia se adună preoţimea ardeleană în congres.

Ar fi un excelent prilej să se aducă chestiunea aceasta în discuţie. Dacă nu se va ajunge încă la schiţarea unui plan de acţiune sistematică pentru valorificarea maximă a cultului nostru, se va arunca cel puţin în inimi sămânţa unor extrem de utile preocupări. *Dr. D. Stăniloae.*

Vocaţie preoţească

Cu începerea noului an şcolar, noi recruţi, călăuziţi de idealul sacerdotal, s'au apropiat de şcoalele teologice, ca o undă proaspetă, menită să continue şi să întreţie întregirea cadrelor noastre preoţeşti.

Azi, când drumurile spre alte profesiuni par blocate de surplusul postulanţilor, numărul studenţilor în teologie a crescut considerabil. Să fie, această împresionantă aspiraţie spre teologie, un oportunism bine calculat? Sau e o generoasă revărsare de vocaţie preoţească peste noii noştri tineri?

Eată întrebări care au darul de a ridica o problemă ce merită să fie adâncită de slujitorii bisericii.

Dacă am diagnosticà viaţa din corpul nostru preoţesc, am găsi, şi cheia care să ne deslege şi explice suprafaţa şi adâncul vieţii noastre bisericeşti.

Un lucru, în afară de orce controversă, îl constitue faptul, că preoţia a suferit depreţiare în sânul societăţii în timpul celor zece ani dela unire. Figura preotului se proectează, pe suprafaţa vieţii sociale, cu un rol diminuat, având mai mult un «curs forţat», ca să ne servim de o expresie a economiei politice.

Cauza acestei stări de lucruri o formează, în primul rând, o anumită mentalitate în sânul intelectualităţii, care a inferiorizat rolul preotului, aşezându-l în urma celorlalte categorii sociale şi declarându-l adesea de inutil şi demodat. Această mentalitate, profund păgubitoare bisericii, a fost indirect alimentată de o seamă de preoţi cari prin atitudinea lor au deservit cauza preoţească.

In mediul social, vrăjmaş preoţiei, ce puteau face nişte preoţi cari nu s'au identificat cu preoţia, decât să se acomodeze acelei mentalităţi, încheind compromisuri care au avut drept rezultat reducerea rolului reprezentat de ei în societate.

Aşa, unii slujitori ai altarului s'au politicianisat, refuzând adesea să se mai recunoască în ipostaza lor adevărată de preoţi ai lui Isus, — atitudinea şi acţiunea lor erau negaţia misiunii preoţeşti. Atât de puţină alipire faţă de preoţie au manifestat unii dintr'înşii, încât nu s'au sfiit să declare la ocazii că:

«N'am să-mi mai fac nici un băiat popă la ţară, ci «*domn*» la oraş»!...

Evident, prin «domn» se înţelegea advocat, medic, inginer, în sfârşit orce, numai cucernic slujitor al lui Isus, nu. Eată o mustră elocventă despre totala lipsă de vocaţie preoţească!

A doua cauză, care a născut această tristă realitate, a fost împrejurarea că mulţi au socotit preoţia ca un fel de expedient, ca un paravan, venit în timp de răsboi, dar care nu mai poate satisface aspiraţiile lor în timp de pace. Numărul acestor preoţiţi nu este prea mic. Profitori ai hainei preoţeşti, ei nu aveau comun cu preoţia decât meschine interese. Indivizi, consecvenţi cu idealul lor de viaţă, curând au desbrácat haina preoţiei incomodă în echilibristica socială din timp de pace. Aceştia au fost trădătorii şi apostaţii cari au schimbat altarul creştin cu un birou notarial, advocaţial etc.; acestia reprezintă fermenţii de disoluţie şi de denigrare a vieţii bisericeşti.

In al treilea rând, preoţia în multe cazuri s'a valorificat ca poziţie strategică în luptele electorale. Funcţia esenţială a preoţiei creştine a rămas, astfel, în penumbră.

Dacă aşa se înfăţişează, — cu anumite excepţii — bilanţul aproximativ al vieţii preoţeşti, — se impune de urgenţă reabilitarea preotului şi a misiunii preoţeşti prin aşezarea lui earăş la rolul istoric şi canonic, prin repatrierea lui la altar şi în funcţia spirituală, de unde s'a expropriat prin slăbiciuni şi păcate.

Este «pium desiderium» astfel de schimbare? Nu. Ea se va realiza atunci, când noile generaţii de preoţi îşi vor câştiga conştiinţă preoţească puternică; atunci când fiecare preot va fi convins că oficiul preoţesc este cel mai avansat din câte pot să fie pe pământ; atunci când vor înţelege adâncul bogăţiei şi al înţelepciunii dumnezeeşti, care a rezervat preoţiei creştine înfricoşata taină a jertfei euharistice, pe care s'o reproducă în lungimea veacurilor, «măcar deşi stau înaintea Ta mii de arhangheli şi zeci de mii de îngeri, heruvimii cei cu ochi mulţi şi serafimii cei cu şase aripi»...

Dela noua generaţie de preoţi se aşteaptă înviorarea tot mai bărbătească a cadrelor preoţeşti, ceeace se înfăptueşte prin o selecţionare riguroasă a candidaţilor pentru şcoalele preoţeşti.

Dacă cei primiţi la aceste şcoale au venit mânaţi de vocaţie preoţească, nu le va fi greu să întâlnească pe Mântuitorul în simbolicul drum al Damascului; vor avea astfel bucuria că nu în zadar au alergat.

Eată ceeace trebue ştiut de ceice s'au hotărât să plece pe calea preoţiei creştine.

Pr. *Aurel Radu.*

Restaurarea valorilor

Avem în faţă numărul ultim al al revistei «Gândirea», în care dl Nichifor Crainic publică un articol, intitulat: «Stat şi cultură», arătând că: Ministerul artelor, chemat să afirme «ideea statului cultural», a fost desfiinţat, ear «rămăşiţele lui, aruncate la departamentul spitalelor», au fost îngropate «fără nici o pompă». In ceeace priveşte «societatea burgheză actuală, nici ea nu înfăţişează condiţii prielnice spiritului creator». El e esenţialul; ea prefera perifericul. Otrăvită în cheagul ei lăuntric, clătinată în echilibrul ei, confuză în judecata valorilor reale ale vieţii, societatea contimporană aleargă după paliativele durerii şi crede că le-a găsit în gâdilările uşoare, de epidermă: cinematograf, sport, radio, charleston şi bar. Vârtej de senzaţii ce biciue precipitat sensibilitatea, robind o unui sensualism obsedant ce nu mai îngăduie controlul judecăţii. Viaţa în spirit a devenit un anacronism; viaţa în senzaţie o teroare delicioasă. Idealul femeii e şoferul, al fetei dansatorul de bar şi eroul de cinematograf, al adolescentului nudul şi boxeurul cretin, al omului desamăgit coktailul, al funcţionariului delapidarea, al omului de stat lovitura multimilionară, al falitului sinuciderea». Ş. a. m. d. Te înfiori, te cutremuri, — dar e cam aşa.

Răsturnarea valorilor tradiţionale este fapt real, — pe care dl N. Crainic îl descrie cu tot meşteşugul talentului său şi cu toată obiectivitatea omului care veghează la căpătâiul destinsului cultural al neamului.

Subliniem şi să subscriem apelul D.sale, adresat către elita creatoare a României.

Privelistile forestiere sunt rezervate călătorului în împrejurimile Magadorului, Zaerului sau la Ifrane, Azrou, unde găsim pădurile cu cedri.

Arheologia antică este reprezentată la Volubilis, unde desgropările se fac cu activitate. Arheologia musulmană din vrâsta mijlocie o găsim la Rabat, Mekneş, Fez şi Marakesch.

Un muzeu bogat de artă musulmană este la Fez.

La Mekneş, Rabat şi Marakesch sunt expoziţii permanente de artă indigenă, modernă, cari ţin în curent publicul cu cele din urmă rezultate.

Cu privire la epoca călătoriei, trebuie să ştim, că, exceptând zonele Mediteraneei şi atlantice, unde avem o climă temperată, în restul ţării sunt vara călduri mari, mai ales când bate vântul cald Chergui, asemănător Sirocului. — Iarna încă întâmpină greutăţi, în urma ploilor mari din lunile Februarie şi Martie.

Este recomandabil, deci, să întreprindem călătoria primăvara sau toamna.

Timpul favorabil, cu nopţile uneori friguroase, impune călătorului să plece înzestrat şi cu vestminte mai groase. De asemenea trebuie să-şi menajeze ochii, purtând lunete cu sticle fumurii.

Intreţinerea este mai scumpă ca în Franţa.

Trebuie să se socotească cheltuieli pentru un traiu potrivit, aproximativ 150 franci pe zi, de persoană, în care poate intra şi transportul, cu trenul sau autocarul.

Făcându-se călătoria prin vre-o societate de turism, poţi cheltui aceeaşi sumă, trăind însă cu mult mai bine, de oarece aceste societăţi au avantaje la hoteluri şi restaurante. Un astfel de voiaj te dispensează apoi şi de grija bacşişului, care intră în costul călătoriei. Celor ce te întâmpină prin localuri sau pe stradă cu cuvântul „fabor" (bacşiş), este de ajuns să le răspunzi „Allah inoub" (Dumnezeu să-ţi dea), ca să te lase liniştit. La ieşirea din aşezămintele de învăţământ (medersas) şi de artă (muzee) (şi pe cari le poţi vizita, plătind o taxă sau cu aprobarea serviciului muncipal), eşti obligat să dai un bacşiş gardianului.

Viza paşaportului pentru Marocul francez ţi se acordă de consulatul Franţei. Dacă însă treci şi prin Marocul Spaniol, obţii viza la legaţia Spaniei, după un aviz ce-l primeşte din partea poliţiei din Madrid, unde cere anumite informaţiuni.

La frontieră eşti cercetat de agenţi vamali, pentru a nu introduce obiecte nepermise (arme) sau pentru a plăti taxa 12.5% pentru anumite alte lucruri, cari îţi sunt indicate pe un tablou. Moneda franceză este primită pretutindeni. Marocanii au însă şi moneda lor, care se poate schimba cu cea franceză fără de nici un alt adaos.

La vizita oraşelor şi monumentelor încă trebuie să se ţină cont de anumite lucruri.

De obiceiu *oraşul francez* este construit la oarecare distanţă de cetatea musulmană, care nu este cu nimic ameninţată în originalitatea ei. Edificiile vechi si de oarecare importanţă din cetate, sunt clasate ca monument istorice şi se bucură de o atenţie şi îngrijire deosebită.

Guvernatorii francezi, în special mareşalul Lyautey, a ştiut să menajeze pe băştinaşi, conservând cât mai bine fizionomia indigenă şi istorică a oraşelor marocane. Nici Fezul, cu „medersasurile" sale, nici Marakeschul cu „Koutoubia" sa, nici Rabatul cu „Kasbahul" său, nu au fost decapitate sau inecate de viaţa modernă.

Pentru a da Marocului un organism urban adaptat cerinţelor higienice moderne, s'a creiat oraşul european, în apropierea celui indigen (cu care rămâne în strânsă colaborare politică şi economică). In această parte europenească găsim o arhitectonică modernă inspirată din mediul indigen. Urbanismul modern se arată apoi în aşezarea grădinilor, parcurilor, în circulaţia modernă, în distribuţia geografică a cartierelor, etc.

In *cetatea marocană* este demn de văzut:

a) Medina sau cetatea musulmană, cu monumentele consacrate:

Nu ne trece prin gând să ne socotim printre acea elită, pe care dl Crainic o cheamă la acţiune de organizare comună. Dar sântem cu tot sufletul printre acei muritori de rând, cari au respectul şi cultul elitei intelectuale, morale şi creatoare, — cari cred şi sânt convinşi că aristocraţia spiritului trebuie să domnească în lume şi viaţă, — nu instinctul orb şi mulţimea profană.

Câtă vreme ne vom mişca numai pe planul material al vieţii, şi neglijăm vatra focului sacru al culturii spiritului, omenirea nu se va îmbunătăţi. In loc să scape de crize, va merge din rău în mai rău, până se va prăbuşi sub răceala, tăcerea şi indiferenţa idolilor săi neînsufleţiţi. Va ajunge soartea celor doi şerpi din poveste, cari atâta s'au luptat şi s'au mâncat unul pe altul, până ce nu le-au mai rămas pe câmpul de bătae, decât... cozile.

De acest adevăr par a se convinge tot mai multe capete, care simt răspunderea în faţă judecăţii din urmă a istoriei şi a lui Dumnezeu. De aceea, în neputinţa de a vindeca relele vremii şi în desnădejdea morţii care ne paşte viaţa, ridică strigăte de ajutor tradiţiei, — spiritului, — elitei, — moralei, — religiei...

Noi auzim şi înţelegem acest glas nu numai din gurile celor competenţi şi profeţi ci, mai ales, din freamătul vremii, din sgomotul asurzitor al mulţimilor care se agită, din noianul curentelor care sapă temeliile umanităţii, din mulţimea nemulţumirilor ce clocotesc în cazanul societăţii moderne, şi din tot ceeace produce criză şi durere, şi păcate şi moarte.

Spre mai bine, sau spre mai rău, vom merge, după cum vom acţiona pentru ***restaurarea***, sau pentru ***răsturnarea*** valorilor tradiţionale, morale, intelectuale, creatoare şi religioase. Este ceeace spunea Moise izarailtenilor: «Viaţa şi moartea am pus înaintea feţii voastre şi binecuvântarea şi blestemul. Alege viaţa, ca să trăeşti tu şi sămânţa ta» — omenire!.. Pr. *Il. V. Felea.*

***Calendarul Bunului Creştin**, vechiul calendar arhidiecezan, în editura Librăriei Arhidiecezane, Sibiu, se află sub presă şi va apărea la începutul lui Noemvrie. Invităm instituţiile şi firmele, care doresc să trimită inserate pentru calendar, să se adreseze editurii.*

Statul şi Biser

[Sta

Concluzii

Din aceste expuneri se desfac cu necesitate logică următoarele concluziuni:

Cultele minoritare din România reprezentând, prin numărul, valoarea şi tendinţele lor, o mare forţă socială, Statul trebuie să-şi facă o preocupare principală din politica religioasă minoritară. Această politică trebuie să se întemeieze pe o cunoaştere directă şi amănunţită a trecutului şi prezentului politic-bisericesc minoritar, căci numai ea deschide omului de Stat, ca şi organelor executive, orientările sigure în formularea şi aplicarea doctrinei, carespunzătoare atât intereselor de Stat, cât şi pretenţiumilor legitime ale cultelor.

Rolul determinant pe care Biserica-l are în viaţa minorităţilor noastre, cum şi însemnătatea ce o reprezintă *politiceşte* atâtea din aceste culte, impun în mod cel mai hotărât *reînfiinţarea Ministerului de Culte.*

Aici vor trebui aduse şi problemele de *ocrotire socială,* deoarece ele stau în cea mai strânsă legătură cu menirea Bisericii, dar şi pentru motivul, că multe din cultele minoritare patronează asemenea opere, cari nu totdeauna rămân în rolul lor firesc. Cât de necesară este reînfiinţarea Ministerului de Culte ne-o arată situaţiunea de astăzi, când Cultele trăesc tot în vechea atmosferă, dispensate de orice control şi supraveghere din partea Statului. Deasemenea se impune aplicarea neîntârziată a Legii cultelor, cu complectarea nepre-

spozi
prin *regul*
încă, fie prin e
Nu mai puţin
elaborarea urge
mentului de *contro*
deoarece subvenţiile
de milioane, acordate astăzi
Stat fără nici un criteriu, se
întrebuinţează de Culte după
bunul lor plac. Criza financiară
cumplită ce ne apasă, este prilejul potrivit, să se procedeze, la examinarea problemei subvenţionărei, *prin constatarea precisă a averilor bisericeşti.*

Dacă această operaţiune se va executa cu toată rigoarea şi cu toată competinţa, se va ajunge la rezultate nebănuite, cari vor uşura Statul de sarcini considerabile. Abia în urmă se va putea traduce în faptă principiul *egalităţei de tratament,* după norme clare cuprinse într'o lege specială. Căci astăzi stăpâneşte, sub raportul subvenţionării, cea mai strigătoare inegalitate — cum am dovedit-o în partea I. — pe urma căreia pătimeşte mai mult tocmai Biserica neamului românesc.

Subvenţionarea nu este numai o simplă operaţiune de aritmetică bugetară, cum o pot crede unii. In concepţiunea noastră ea oglindeşte însă-şi *ideologia Statului* cu privire la Culte şi la însemnătatea lor în desvoltarea permanentă a Societăţii. Constantând din graiul cifrelor, favorizarea unora şi nedreptăţirea altora, în chip fatal tragem concluzia, că politica biserească a statului este profund criticabilă. Schimbarea ei pentru ziua de mâine se

va a
îmbrăţi
problemelo
cindu-le cu răg
nându-le în conform
teresele superioare ale

Al doilea act este ela
rarea unui *program de politică bisericească* în linii mari, dar cu caracter de stabilitate şi deci, pe cât se va putea, având asentimentul partidelor de gu vernământ, sub auspiciile fac torului constituţional. Acest pr gram trebuie să pornească n părat dela tradiţia istorică Ţării şi dela realităţile na nale de totdeauna.

Al treilea act şi cel ma important, va fi însăşi *înfăptuirea* conştientă şi preseve rentă a acestei politici, din pa tea Statului nostru. Dar pe truca aceste condiţii fundamentale să se realizeze, este nevoie să activeze spiritul de *competinţă* şi *dragostea* de Biserică. Căci cu oameni politici stăpâniţi de indiferentism sau chiar de ateism, nu se va ajung nici odată la o serioasă şi ro nică politică bisericească. — Pentru aceasta se cer suflete încălzite de puterea *credinţei* şi dominate de avântul pasiunei religioase. Singure asemenea suflete sunt în măsură să *simtă* şi deci să pricea

---

cultului religios, învăţământului (medersas), locuinţelor, etc.;

b) Sukurile şi fondukurile, destinate industriei şi comerţului;

c) pieţele publice, insufleţite către sfârşitul zilei (din cauza căldurei);

d) melahul sau cartierul evreiesc (ghetto).

In acest oraş, blocat în ziduri înalte crenelate, casele şi terasele sunt îngrămădite, în cât spaţiile libere sunt rare. Străduleţele strâmte şi încâlcite cu mulţimea care forfotă în sus şi în jos, îţi dau impresia unei mari densităţi. Circulaţia pe jos sau pe măgari, înşeuaţi destul de original, („serijas" marocan) se face cu anevoinţă.

Oraşul indigen nu se prelungeşte în foburguri. O singură linie de grădini constituie împrejmuirea. In acest oraş se îndeplinesc apoi toate funcţiunile publice (politice, religioase, economice, etc.). In acest colţ vei găsi „tolbasul" şi „marabutul" cu oamenii „maghezenului" şi ai clasei diriguitoare; în altul pe burghezii proprietari sau negustori, în altul pe buticari (din „sukuri" şi „melahuri"), apoi pe meşteşugari, etc.

Viaţa economică se accentuiază prin târgurile lor săptămânale, lunare şi anuale. Industria este, de obiceiu, concentrată în oraşele cu corporaţiuni şi oameni tehnici. Sub acest raport putem spune că aproape fiecare oraş îşi are renumele său, astfel: cuprul este lucrat la Marakesch, covoarele la Rabat, oalele şi broderiile la Fez, etc.

Trecând prin oraşul indigen tretrebuie să arunci ochii şi asupra principalelor sanctuare, cari adăpostesc pe sfinţii ţărei („rigal et bled"). Este interzisă însă intrarea în interiorul lor.

Oraşele numite „makhezenice" sunt considerate capitale imperiale (Fez, Rabat, Mekneş, Marakesch). Aceste oraşe au o populaţie civilizată, urbană, iar sultanul residă câtva timp în palatul său regal (Dar el makhzen), care are un parc întins (aquedal).

Atât vizitarea palatului, cât şi a parcului, se obţin cu greu.

Moskeele şi sanctuarele sunt „horm", adică închise pentru străini. Este interzis chiar uneori să priveşti dela uşă. Pentru a-ţi face o idee, trebuie să te uiţi dela distanţă (— când uşa este deschisă), — sau de pe înălţimea vreunui „medersas".

Cimitirile sunt întrucâtva interesante. Ele sunt situate la marginea oraşelcr, neînchise cu ziduri, fără vegetaţii, presărate cu morminte modeste sau „koubba" vechi. Prin ele circulă lumea, ca prin locurile virane.

Pentru a nu te rătăci prin ulicioarele Medinei, este bine să iei cu tine un copil sau tinăr indigen, care profită de cunoştinţele sale spre a te introduce aproape pretutindenea.

Călăuzele oficiale au tarife ridicate şi nu au cunoştinţe suficiente pentru o explicare mai ştiinţifică, a acelora ce trebuie să-ţi arate.

Pentru vizite în interiorul ţării se organizează itinerarii din partea biroului afacerilor indigene, care-ţi garnatează în acelaş timp viaţa.

Dacă în partea indigenă hotelurile sunt foarte rare, în schimb, în partea europenizată, avem hoteluri cu confort splendid şi restaurante cu preţ fix sau à la carte. Vinurile sunt scumpe chiar cele indigene. De şi apa în neral este bună, totuşi, cei mai m beau ape minerale.

Făcând cunoştinţa vreunui in gen bogat, care să te invite la masă, ai ocazia să vezi originalitatea mâncărurilor şi a serviciului.

Drept ţuică îţi serveşte o băutură naţională (un ceaiu parfumat cu mentă). Servitorii aranjaţi în rând, îţi prezintă pe platane mâncările acoperite cu nişte cuvercle conice, făcute din un fel de papură. Toţi îşi spală mânile în un vas de cupru, frumos cizelat (tas). Apoi se grupează pe saltele, în jurul unei mese rotunde şi joase (teifor), pe care ţi se serveşte mâncarea. Incepe prin a te servi cu o prăjitură mare, de foi cu carne de porumbel, tocată şi presărată cu zahăr seu canela (bestla), vine apoi o mâncare de berbec copt (nakalli) şi alte câteva feluri cu pui sau porumbei (fripţi sau ragout) şi cu gerniturі de: migdale, bob, cartofi, anghinare, morcovi, masline sau salade, etc. Urmează prăjitura cu miere (halvaua), tradiţionalul „kuskuş" şi „seksu" (sim-

...rea
...n numele

CAROL II.

...ăcopul Cosma al ... a făcut un raport asu-... cum trebue primiţi ad-... şi baptiştii în sânul bisericii ...ane, şi s'a hotărât ca acei cari au primit botezul ortodox sau catolic şi se reîntorc sau vin la ortodoxie, să fie reprimiţi prin ungere cu mir, iar cei născuţi, crescuţi şi botezaţi de secţari direct, vor fi primiţi în sânul bisericii prin botez.

S'a luat apoi în discuţie proectul de regulament pentru profesorii de religie creştină ortodoxă dela şcolile de stat şi particulare, întocmit de arhiereul Andrei Crişanul.

P. S. Sa arhiereul Tit Simedrea a propus ca în loc de regulament să se întocmească un memoriu, care să fie înaintat ministerului instrucţiunii, astfel ca dezideratele acestui memoriu să se transforme în lege.

Sf. Sinod a hotărât trimiterea proectului de regulament, însoţit de un memoriu guvernului.

In şedinţa din ziua următoare, în urma intervenţiei comisiei monumentelor istorice, s'a aprobat ca bisericile în care nu se mai slujeşte să poată fi transformate în muzee cu două condiţiuni: 1. să se aibă aprobarea episcopului respectiv şi 2. să nu se depună în aceste biserici obiecte profane cu caracter potrivnic spiritului bisericii.

Sinodul întocmise un proect de regulament pentru organizarea patriarhiei române.

Acest proect a fost trimis încă din luna Martie guvernului spre aprobare.

Acum el a fost înapoiat sinodului cu mai multe observaţiuni şi propuneri. Aceste propuneri au făcut obiectul unei lungi discuţii.

S'a discutat în deosebi asupra chestiunii sinodului permanent şi a fixării drepturilor prerogativelor patriarhale în conformitate cu canoanele.

Discuţiile au avut un caracter general, rămânând ca în şedinţele ulterioare să se treacă la lucrările de amănunt.

...im-
...ne cele
... numeroa-
...ce i se impun,
...ăştige, în mod loial,
...*minoritare*, pentru în-
...rarea lor definitivă în viaţa
...e pace şi de nobilă toleranţă
a României creştine.

Sf. Sinod

In şedinţa a doua, ţinută la ora 0 a. m. în 16 l. c., Sfântul Sinod luce omagii pentru Suveran prin ...aiul I. P. S. Sale Patriarhului Miron. ...eschizând şedinţa, înaltul prelat arată ...ă ziua de aniversare a naşterii M. Sale Regelui trebue să găsească viu ecou în sufletele tuturor credincioşilor ortodocşi, Suveranul fiind întâiul rege al ţării născut şi crescut în legea strămoşească. Biserica participă cu ...oată dragostea şi devotamentul la ...ările de bine pe care poporul român le trimite astăzi Domnitorului său.

Sf. Sinod expediază, după aceasta, la Sinaia o telegramă omagială în numele bisericii ortodoxe.

Şedinţa se ridică la ora 1 d. a.

Şedinţa a treia s'a ţinut în 19 l. c. Sf. Sinod respinge propunerea Ligii Naţiunilor pentru o dată fixă a Paştilor.

S'a raportat, în aceeaş şedinţă, asupra scrisorii patriarhului ecumenic relativă la convocarea prosinodului, care se întruneşte la Vatopedi dela Muntele Atos în 19 Iunie 1932.

S'a discutat chestiunea înfiinţării episcopiei ortodoxe în Maramureş ş. a.

In şedinţa din 20 Octomvrie, I. P. S. Sa patriarhul a citit răspunsul Suveranului la telegrama adresată de

Mai multă publicitate

Am citit lucrarea părintelui Nichifor, *Bugetul Cultelor pe 1931*, cu tratamentul maşter al Statului român faţă de biserica ortodoxă. Cu banii noştri, a celor 13½ milioane de români ortodocşi contribuabili s'au favorizat cultele minoritare cu Lei 6.614.000 (şasemilioane şase sute patrusprezece mii) Lei...

Nu ţi-ar veni să crezi, dacă datele n'ar fi publicate pe temeiul *cifrelor* seci, şi totuş grăitoare.

Acel buget pe 1931 loveşte mai ales biserica ortodoxă din Ardeal, abia scăpată de sub prigoana stăpânirilor ungureşti. Uniţii noştri, cu 1 milion de credincioşi, primesc din buget mult mai mult decât milioanele de ortodocşi.

Toţi cei ce cetesc nedreptăţile acestea, se minunează cum e posibil ca în o ţară cu o majoritate zdrobitoare de ortodocşi să ajungă biserica lor un fel de Cenuşotcă din poveste, şi se întreabă: Ce e de făcut?

Indiferentismul ortodocşilor cari au condus Ministerul de culte, în forma de ieri, e deadreptul dezastruos. Bugetele pe 1928, 29, 30, 31 ni-au arătat că trăim sub călcâiul minoritarilor.

In zadar scriem, preoţi şi mireni, în ziarele noastre bisericeşti şi în reviste. Pe acestea nu le citesc, în afară de preoţi, decât puţini oameni de carte dornici de a cunoaşte problemele bisericii.

Este neapărată trebuinţă să se deschidă o pagină permanentă a bisericii noastre ortodocse în câteva din marile noastre cotidiane, — o pagină, unde preoţi şi mireni să scrie zi de zi pentru a desmorţi din toropeală pe toţi bunii credincioşi, mai ales pe cei din clasa noastră cultă.

Să creiăm un curent ortodox în România ortodoxă.

A ne «lăsà pe tânjală», în speranţă că mâne poimâne o să apară gazeta zilnică a clerului, e păgubitor pentru biserica ce o păstorim şi pentru credincioşi cari se închină şi azi în biserici sărăcăcioase ca la 1600, lipsite de ornate, de clopote, de cărţi rituale, — pe când alte confesiuni, *cu banii noştri*, au biserici pompoase, îngrădite cu grilaje de fier şi beton, înzestrate cu covoare scumpe, cu ornate splendide, cărţi şi sobe de teracotă...

In articole de ziar răspândite zi de zi trebue informată şi luminată opinia publică despre tot ce aparţine bisericii ortodoxe, şi trecutului şi viitorului său, şi al credincioşilor cari susţin. De presa, dacă este armă modernă de luptă, să ne folosim şi noi de ea. Acele articole şi notiţe, zi de zi, vor aveà darul a limpezì mintea oamenilor cari trăesc poate departe de sfintele altare, — că biserica în stat e o necesitate de neînlocuit. Vor vedea, că la noi nu trebue să se facă ceeace s'a făcut în Rusia.

Alte tagme b. o. învăţătorii, dându-şi seama de ajutorul ce li-l dă presa pentru cauza lor, au deschis cu Octomvrie a. c. o pagină la un cotidian din capitală.

Azi, ca totdeauna, numai prin luptă se câştigă ceva. Ceice stau nemişcaţi, pierd şi ce brumă au avut.

Deci fără întârziere:

O pagină zilnică, în ziare zilnice ortodoxe, o pagină condusă de suflete nobile de preoţi şi mireni apărători devotaţi şi pricepuţi ai bisericii ortodoxe.

Să trecem dela defensivă neproductivă la ofensivă înţeleaptă, pentru a forma o armată creştină ortodoxă, devotată patriei, neamului şi bisericii strămoşeşti.

P. *Dionisie Bucur.*

...u sau cu carne şi lapte), în sfârşit ...esertul sau „mehannecha“ (adecă ...asta de foi cu migdale).

Se mănâncă mai mult cu degetele. Se bea orangeadă, lapte de migdale sau apă parfumată cu flori de portocali (indigenii nu beau, de obiceiu, alcool sau alte băuturi fermentate)

După masă se spală mânile şi se curăţă dinţi cu săpun. Se ia în sfârşit cafeaua sau un pahar de ceai, tot cu paste de migdale sau gris (kab el ghezal sau ghribia).

In restaurantele din oraşe poţi găsi aceleaşi mâncăruri. In triburi se mănâncă mai mult berbec (seffoud), „kuskuş“ şi "seksu".

Odată aceste explicaţiuni date, să întrăm în câteva consideraţiuni de detaliu,

Marocul are o suprafaţă de 450.000 km p. (aproape cât Franţa) şi este încadrat între deşert, munţi şi Ocean. Oceanul atlantic, Marea mediterană, munţii Atlas şi vecinătatea Saharei constituesc adevărate forţe fizice, ce-şi exercită o puternică influenţă asupra ţării.

Oceanul şi marea îl răcoresc şi-i dau cerul senin, diferit de acel al Orientului. Influenţa umedă şi binefăcătoare a lor se întinde până la pantele Rifului, Taza şi versanturile Atlasului. Dela Ocean pornesc ploile de primăvară şi toamnă. Muntele Atlas participă şi, pot zice, comandă în parte viaţa marocană.

El este acel ce fertilizează câmpiile întinse dela picioarele sale. Impulsia sa o exprimă în puternice izvoare cari dau râurile şi fluviile ce trecând (uneori) prin stepe, ajung la Ocean. El este acel ce a salvat Marocul de deşertul Saharei şi a permis să se anexeze acestei ţări frumoasele oaze Draa şi Dades, cu apele lor vii, clare şi cu arborii stufoşi.

Deşertul Saharei ameninţă Marocul. Oprit la Sud de munţii Atlas, el se urcă în regiunea estică până la Moulouja. Atingând faţa meridională a munţilor Atlas, deşertul Saharei îi imprimă puterea sa, făcând ca versantul munţilor din această parte să se presinte arid şi stâncos. prin opoziţie celuilalt versant, unde găsim verdeaţă şi coline de palmieri.

Din acţiunea acestor forţe diverse rezultă numeroase tipuri de climate, vegetaţiuni şi cursuri de apă. Este drept că se simte în multe locuri lipsa apei şi acolo unde se găseşte se captează, se menajează şi se utilizează înţelepţeşte.

Atât relieful cât şi climatul fac ca Marocul să cuprindă regiuni naturale cu caractere geografice proprii. Avem în primul loc: Marocul atlantic la Ocean, întors cu spatele spre Algeria; apoi Marocul muntos, în mare parte inaccesibil; Marocul de Nord, plin de cursuri de apă, verdeaţă şi păduri, cari contrastează cu Marocul de sud, uscat şi plin de stepe.

Sub raportul populaţiei putem spune că Marocul este o ţară veche, în care omul cu un orizont redus şi o viaţă automată rămâne strâns legat de pământ, păşune sau de izvorul de apă.

Pe stâncile regiunei oamenii berberi din Vest, Sud Est şi Nord şi-au aşezat corturile, mai târziu au ridicat „kasbah“-urile, au întocmit târgurile şi oraşele, dând vieţii marocane acea impulsie care o face să salte până la Marocul modern.

Cele mai primitive urme omeneşti le găsim dealungul văilor naturale, la picioarele Atlasului, în câmpiile atlantice şi spre Sebou şi Moulouya.

Peste aceşti oameni închişi între râuri şi munţi, au venit invaziunile: ale Fenicienilor, Cartagenezilor, Argonauţilor, şi Marocul de nord cu metropola sa Volubilis, a fost asociat la latini şi pacea romană.

Mai târziu au pătruns aici valul germanic şi vandalii. Cea mai importantă invazie a fost însă cea arabică şi islamică, care prin moscheele sale, palatele sale, transformă ţara în o împărăţie cu dinastie puternică. Sultanii ieşiţi din aceste dinastit sunt acei ce aduc în zidurile Marocului, atât pe berberii din Sahara, cât şi pe negrii din Sudan.

Intreprinderile spaniole şi portugheze, ca şi migraţia francezilor şi italienilor au ajutat ca acest popor berber să câştige o cultură şi un grad mai înaintat de civilizaţie.

Preoţimea tractului Haţeg la Sfintele lăcaşuri

Din iniţiativa şefului tractului nostru, preoţimea locală a făcut, în vara acestui an, o frumoasă excursie, pentru a cunoaşte câteva din sfintele lăcaşuri de închinare, de pe pământul patriei iubite.

In dimineaţa zilei de 25 August 1931, — afară de câţiva preoţi, lăsaţi pentru necesităţile sufleteşti ale credincioşilor tractului Haţeg, — în frunte cu păr. protopop I. Ciocan, preoţimea, cu un autobuz, a plecat peste Petroşeni, prin pitorescul defileu al Surducului, la Sfîntul schit *Lainici*.

Aici a vizitat locaşul de închinare de pe plaiurile Gorjului, nu departe de fosta graniţă despărţitoare de fraţi, aşezat în mijlocul lanţului Carpaţilor.

Ocolind Târgu-Jiu, am ajuns la Sfta mânăstire *Polovragi*, aşezată pe întinsa câmpie a Polovragilor, retrasă într'un unghi de munţi, ale căror stânci uriaşe, cenuşii, o strâng spre răsărit şi mează-noapte, pe malul stâng al sălbaticului Olteţ. Mânăstirea înfăţişează privelişlea unei adevărate sihăstrii, a unui locaş de pace, din zidurile căruia nu se văd, decât ceriul şi vârfurile munţilor acoperiţi de zăpadă şi ceaţă.

Dupăce am admirat picturile vechi, am grăbit spre mânăstirea *Horezu*. Iconostasul mânăstirii şi paraclisul lui Brâncoveanu, a înălţat sufletele şi a stârnit admiraţia preoţimii noastre.

Tot în această zi am cercetat şi mânăstirea *Bistriţa*, unde am admirat munca neobosită a maicelor, pentru educaţia celor vre-o 160 orfani, cât şi expoziţia minunată, de lucruri de mână. Noaptea am poposit în vestita staţiune balnearo-chimatericâ Govora.

In 26 August am vizitat salinele dela Ocnele mari, unde am văzut cum îşi ispăşesc condamnaţii zilele de osândă. De aci ne-am îndreptat spre mânăstirea legendară, a meşterului Manole, dela *Cartea de Argeş*. Ne-a impresionat adânc, structura arhitectonică, frumoasa evanghelie a defunctei regine Elisaveta, mormintele regilor Carol I şi Ferdinand I., precum şi pictura şi palatul. La Biserica Domnească, pictura înfăţişează scene aproape din toată biblia; aici sânt şi osemintele lui Radu Negru.

După pioasa închinăciune, am plecat peste Vâlcea, Călimăneşti, Cozia, spre Sibiu. In 27 August, am cercetat schitul şi sanatorul dela *Păltiniş*. Ne-a emoţionat călduroasa primire a I. P. S. Sale Mitropolitul nostru Nicolae, care ne-a condus la schit, în mijlocul munţilor, unde am înălţat rugăciuni cucernice către Atotputernicul Dumnezeu. I. P. S. Sa ni-a espus istoricul şi greutăţile întâmpinate cu edificarea acestor aşezăminte, care servesc astăzi de mândrie bisericii şi neamului. După ce s'a întreţinut cu preoţimea, asupra diferitelor chestiuni de propagandă religioasă-morală, îndemnând la intensificarea muncii într'o cele duhovniceşti, înaltul prelat ni-a dat arhierească binecuvântare.

Cu amintiri neşterse în sufletul nostru, şi cu cea mai deplină mulţumire, am plecat fiecare la ale sale. *Cor.*

Un act la vreme

Se ştie că nişte ignoranţi în chestiuni de istorie au acuzat, înaintea tribunalului din Cluj, pe dl G. Bogdan-Duică de «calomnie prin presă»: *Ar fi* calomniat pe G. Bariţiu, pe care dl G. B. D. — nici nu l-a cunoscut!

Chemat ca expert, dl prof. Dr. Leca Morariu, dela universitatea din Cernăuţi, a răspuns tribunalului aşă:

«Citat ca martor contra unui oarecare «Gheorghe Bogdan» împrocesuat pentru «calomnie prin presă», bănuiam despre ce poate fi vorba.

Lămurindu-mă pe cale particulară în chestiune, am onoare a Vă comunica acum următoarele:

Faptul că un domn advocat — fie chiar Dr. Amos Frâncu — stă să polemizeze cu maistrul istoriei literare române Gh. Bogdan-Duică (deci nu «Gheorghe Bogdan»!), în chestiuni de specialitatea celui mai distins şi mai obiectiv specialist al nostru, — are haz!!! Ba faptul acesta e chiar caracteristic pentru anumite împrejurări ardelene!

In orce caz socotesc inutil ca pentru plăcerea unui domn advocat, care sufere de mania cercetărilor istorice, să fiu «excortat» (!) până la Cluj, pentru a lămuri chestiuni atât de bine ştiute în republica literelor române, unde — Vă asigur pe conştiinţa mea de dascăl, — Gh. Bogdan-Duică e mai bine iniţiat chiar şi decât — dl Amos Frâncu.

De altfel — am convingerea că maistrul Bogdan-Duică a fost prea cruţător faţă de Bariţ.

Iar noi mai ştim de multişor că Ardealul, Ardealul unor milenare rugini — şi mai ales Ardealul blidului de linte dela 1700 — nu-l merită pe Bogdan-Duică!

Cu stima cuvenită:

Leca Morariu
profesor la universitatea Cernăuţi.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Inalt Prea Sfinţia Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru *Nicolae*, a plecat în 20 Octomvrie seara, cu trenul la Bucureşti spre a lua parte la şedinţele Sfântului Sinod.

In chestiunea achitării dotaţiunii dela Stat a preoţimii, Consiliul arhiepiscopesc a făcut în ultimul timp noi şi energice interveniri atât la On. Minister al Instrucţiunii publice şi al Cultelor cât şi la On. Minister al Finanţelor, precum şi la On. Presidenţie a Consiliului de Miniştri spre a se achita dotaţiunea restantă pe timp de peste 5 luni, precum şi a se reveni asupra nedreptei curbe de sacrificiu impus în mod retroactiv dela 1 Ianuarie a. c. asupra bietelor salarii preoţeşti.

Procesul de presă dela tribunalul din Cluj, în faţa căruia, în zilele acestea, se găsea pe banca acuzaţilor un *academician* şi profesor *universitar*, dl Gh. Bogdan-Duică, s'a terminat spre satisfacţia opiniei publice româneşti, cu *achitarea* celui acuzat de a fi defaimat în presă memoria lui Gh. Bariţ. Insuşi rechizitorul reprezentantului parchetului a cerut achitarea inculpatului, pentrucă «justiţia nu poate pune piedeci cercetărilor istorice». Reclamantul, unul dintre nepoţii lui Gh. Bariţ, a făcut prin advocatul său apel împotriva sentinţei tribunalului.

«ŞI SE VA MAI FACE». La criticele aduse circularei (apărute de curând în mai multe ziare), adresată de episcopul greco-catolic Alexandru Rusu dela Baia Mare către clerul său, căruia i se recomandă spre cumpărare şi folosire cărţi *ungureşti* de predice, — răspunde *Unirea* blăjană (răfuindu-se, profund indignată, cu Neamul Românesc) că: «*S'a făcut şi până acum acest lucru şi se va mai face*». — Dacă se va mai face, RĂU se face: biserica, ce-şi zice *românească*, socotim că are nevoie de alt soi de recomandări din partea conducătorilor de sufiete mai mult sau mai puţin înstrăinate.

Societatea «Izbânda» a invalizilor şi văduvelor de războiu, a debitanţilor C. A. M. şi a tuturor concesionarilor dela stat, judeţ şi comună, persoană juridică, filiala Cluj, — convoacă pe toţi membri ei, precum şi pe toţi debitanţii speciali, rurali şi ordinari din Ardeal şi Banat, Crişana şi Maramureş, în un mare Congres, în zilele de 25 şi 26 Octomvrie a. c. în sala festivă a prefecturei jud. Cluj.

STIRI LOCALE

Şedinţă literară. La «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» se reîncepe seria şedinţelor literare. Prima se ţine Joi în 29 Octomvrie a. c., la ora 8 seara, în localităţile proprii din strada Brukenthal 17. Conferenţiari: dnii Emilian Cioran protopop, şi Dr. H. P.-Petrescu secretarul «Astrei». — Onor. membri sunt rugaţi a participa. *Comitetul*.

Primăria municipiului Sibiu aduce din nou la cunoştinţă că circulaţia cu *automobile*, *motorciclete* şi *biciclete*, prin strada Pempflinger între Piaţa Regele Ferdinand şi strada Turnului, strada Hecht şi Poschen, pasajul la teatru între strada Livezii şi strada Hartenek, pasajul între Piaţa Regele Ferdinand şi strada Armbruster, precum şi poteca de călărie între strada A. Bârseanu şi sub Arini până la Stea, — este *interzisă*. Contravenienţii vor fi amendaţi.

Se aduce la cunoştinţă că şedinţele ordinare ale comisiunii interimare a municipiului Sibiu se ţin în fiecare zi de Vineri la ora 17½.

Organizaţi Oastea Domnului

Orice s'ar spune, populaţia marocană este un mozaic pe un fond berber, acoperit de o civilizaţie arabă şi musulmană, curios cristalizată. Ideea că Marocul este o ţară arabă, este lipsită de temeiu. Arabii-puri nu formează decât o pătură foarte subţire la suprafaţa rasei indigene şi îi găsim instalaţi în oraşele dela sudul Atlasului sau în câmpiile din N. E. ţării.

Berberii sunt acei ce constituie adevăratul sânge al Marocului. Ei au fost martorii atâtor invaziuni şi imperii. Ei au migrat succesiv şi de aceea diferă prin dialecte, obiceiuri, geniuri de viaţă etc. Distingem printre ei: pe Rifanii din N., pe Zemiţii din sudul Tazei, pe Berberii din Atlasul mijlociu şi pe Cheleuşii din muntele Atlas.

Ţăranul Chleub dela munte este de obicei vesel, încrezător, resemnat şi se deosebeşte de Rifanul fioros, întreprinzător, insurgent.

Ceeace face însă unitatea berberă, este aspectul vieţii politice şi sociale. Institutele politice sunt cu totul democrătice. Şefii sunt notabili ce poartă numele de Djemaa, în timp de pace, şi de Amrar în timp de războiu. [Urmează]

Pagina sociologică

Chestiunea socială

de Preotul GH. SECAŞ

VIII

B) Evanghelizarea Europei

Evanghelizare, din veacul al V—X. — Biserica nu a procurat bunăstarea şi fericirea materială numai pentru popoarele Europei: li-a dat şi prosperitatea morală convertindu-le. Din veacul al V. până în al X, toate zonele europene fură vizitate succesiv de către misionari şi toate populaţiunile fură încreştinate rând pe rând.

Rezultatul acestei evanghelizări a fost imens, căci a consistat mai ales în a împedeca pe barbari, de-aşi însuşi viciile vechii cirilizaţiuni romane. Ea i-a conservat în frăgezimea şi în originalitatea naturii lor primitive pe care a îndulcit-o cât mai mult posibil.

Patriarhat supranatural, o urmare a patriarhatului natural al timpurilor primitive. — Opera de unire şi de solidarizare familiară pe care patriarhatul natural a îndeplinit-o în societatea primitivă, a reluat-o cu mult mai multă amploare şi succes în noua societate organizând în sânul ei un patriarhat supranatural în frunte cu episcopii, iar la bază arhimandriţii şi preoţii.

Mărturisirea lui Gibbon «episcopii sunt aceia cari au creat Franţa merovingiană», ar putea fi făcută pentru toate celelalte ţări. Episcopatul a jucat în acel timp un admirabil rol: conciliere, pacificare, mijlocire între cei puternici şi slabi, excomunicarea opresorilor, hrănirea săracilor, etc... astfel erau fundaţiunile lor sociale diferite pentru a nu menţiona decât pe cele principale. — (Când Sfântul Epifanie răscumpărase pe Italienii prizonieri la Burgunzi în 494, s'ar fi putut crede, scrie Enodius, martor ocular că câmpiile Galiei s'au golit deodată de populaţiunea lor. Intr'o singură zi 500 de captivi liberaţi părăseau Lionul pentru Italia. Mai mult de 6000 de prizonieri îşi mulţumiră repatrierea rugăciunilor sf. episcop de Pavia. — Didier, a reconstruit fortificaţiunile din Cahors. Felix din Nantes canalizează apele Loirei pentru a iriga locurile. Sidoine episcop de Mayence îndigueşte apele Rinului contra inundaţiilor. — Episcopul Denoh în Turania avea grijă să repare podurile. — Răscumpărarea captivilor şi alimentaţiunea săracilor constituiesc cele două funcţiuni principale ale episcopilor şi preoţilor, pe o scară întinsă). — (Din l. franceză).

A murit Edison. Din New-York vine ştirea morţii celebrului inventator *Edison*, încetat din viaţă Duminecă în 18 Octomvrie, în vârstă de 84 ani. Intre multele şi minunatele sale invenţii, care au contribuit în măsură uriaşă la mersul progresului omenesc, una dintre cele mai mari este lampa electrică; — inventatorul care, după mii de încercări costisitoare, ni-a dăruit *para electrică*, ar putea fi numit părintele luminii electrice. Cu moartea lui Edison dispare omul genial al muncii creatoare, al stăruinţii şi sârguinţii de fier. Omenirea, al cărei binefăcător a fost, îi va fi recunoscătoare.

(43) 1—1

Act de mulţumită

Subsemnata Veturia Todoran n. Sârbu, văduva lui Eugen Todoran, fost director al Şcoalei normale din Sibiu, ţin să aduc şi pe această cale, viile mele mulţumiri societăţii de asig. «Prima Ardeleană» din Sibiu, pentru felul cum a înţeles să mă servească.

Numita societate — pe care o recomand tuturor ca pe o instituţie de prima bonitate — mi-a plătit prompt şi cât se poate de culant suma asig. de Lei 200.000.

Sibiu, la 17 Octomvrie 1931.

Veturia Todoran n. Sârbu.

Nr. 565/1931. (83) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Lupşa**, din protopopiatul Oltul.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială: 10 jug. fânaţ şi 9 jug. pădure.
3. Câte 8 (opt) cofe de bucate dela fiecare familie (dela văduvi jumătate).
4. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întregul tract.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc Oltul, în Şercaia, până la terminul fixat.

Concurenţii sânt invitaţi să se prezinte în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Şercaia, la 10 Sept. 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial din Lupşa.

Valeriu Judele
adm. prot.

Nr. 340/1931. (84) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II **Spring**, protopopiatul Mercurei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul, dela stat, conform coalei B.
2. Sesiune parohială 29 jug. 1000 st. □, arător şi fânaţ, folosirea grădinei bisericii şi terenul de ½ jug. dat pentru casă parohială.
3. Stolă după învoială.
4. 6 sorţi de lemne de foc anual din pădurea bisericii.
5. De locuinţă se va îngriji parohul, consiliul îi va vota un relut de cvartir după învoială.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare oficiului protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 6 Octomvrie 1931.

Oficiul protopopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 1044/1931. (80) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Peştera**, protopopiatul Branului, publicăm concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Vener. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termin, oficiului protopopesc Bran, şi să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual celebra şi a face cunoştinţă cu dreptcredincioşii.

Zărneşti, 1 Octomvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 1043/1931 (81) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. **Moeciul de sus**, protopopiatul Branului, publicăm concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa a 2 jug. cad. fânaţ.
3. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/1929.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi înainteze cererile, provăzute cu toate actele necesare, în termin, Oficiului protopopesc ort. rom. Bran, Zârneşti, jud. Braşov, şi să se prezinte în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Zărneşti, 1 Octomvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Stoicanea
protopop.

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

(41) 2—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

Ştofe şi brâne în depozit perm.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentrucă să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20

Volumul I costă Lei 200

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 31 Octomvrie 1931 Nr. 77—78

Telegraful R

Organ naţional-b

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

La situaţie

Răsună aerul de tânguiri în toate părţile. Plugarii au bucate, dar le lipseşte numărarul pentru provederea cu alte lucruri trebuincioase; industriaşii şi meseriaşii nu au de lucru; negustorii nu-şi pot desface marfa şi tânjesc şi ei, necirculând pe piaţă banii ce mijlocesc desfacerea articolelor de trai.

E mai bună oare soartea salariaţilor? Reducerile de salare şi plata lor din Paşti în Rusalii dau dovadă de soartea lor.

Trăim lume grea şi ne întrebăm: Cine e doftorul? Când vine doftorul ce poate vindeca criza? Căci e lucru clar: trebue să aibă şi criza noastră un doftor, şi trebue să se vindece odată şi criza aceasta.

Cine e doftorul?

Inainte de a da răspuns acestei întrebări, trebue să cunoaştem originea boalei noastre economice.

Mulţimea aruncă vina pe războiul trecut. Războiul a cerut multe sacrificii de vieţi şi averi. Povara acelora apasă azi asupra umerilor noştri şi ne secătuesc pungile. Leacul, după această părere, e resignarea, împăcarea cu soartea. Apărătorii părerei strigă deci: Vino, timpule, şi ne vindecă, treci cu greutăţile tale, ca să putem răsufla mai liber!

Părerea are temei. Căci timpul totdeauna a fost şi este mare doftor. Vindecarea economică totuş nu atârnă numai dela timp. A ne încrede timpului, şi a nu intreprinde nimic pentru sanarea crizei, înseamnă a ne pune capul în pământ şi a aştepta să ne cadă mura în gură. Numai orbii, şchiopii şi alţi nefericiţi se înşirue pe marginea drumurilor şi aşteaptă milă dela trecători...

Cine ne-a aruncat în criză şi cum s'a născut ea? In criză ne-a aruncat, nu-i vorbă, şi războiul, dar în cea mai mare parte *am adus-o noi în ţara noastră.* Sarcinile războiului, pe lângă sarcinile ce ni le-am cauzat noi după război, sânt aproape o nimica toată. Ne sânt în vie memorie excesele în care a căzut publicul nostru după război. Sub imboldul bucuriei că acum românul e singur domnitor în noul stat, publicul de după războiu mereu îş petrecea şi mereu benchetuia. Piaţa abundentă în numerar, banii se câştigau uşor şi nu lipseau din punga românului. De creditori nu-i păsa şi făcea datorii. Doar acum el e stăpân în casa sa şi nimene nu cutează a se apropia de el cu băţul când puterea este în mâna dânsului. S'au şi înglodat mulţi în datorii mari. Mentalitatea atunci era cam aceasta: Cum datoriile de mii înaintea războiului le-am putut plăti cu preţul unei vaci, nici acum nu îmi pasă de 30—40,000 datorii ce le fac. S'a avântat deci publicul la operaţii de împrumuturi, fără a-şi face socoteala că oarecând se va întoarce lucrul, şi datoria ce se poate plăti azi cu preţul unei vaci, va cere mai târziu preţul unei averi întregi. A venit şi pacostea luxului la mijloc, şi alte păcate costisitoare. Sătencele au început a se orăşeni. Nu le mai trebue opinci, nici ţundră. Doar trăim în egalitate, şi e vremea să fie odată «domn» şi ţăranul. Spesele creşteau, au trebuit să crească şi datoriile, căci nici o povară mai grea nu este pe om, decât patimile care se încuibă în sufletul lui cu greutate de plumb. E adevărat că unii au făcut datorii cu scop de câştig, procurând pământuri a cărui preţ era umflat, dar mulţimea s'a înglodat foarte uşuratic în datoriile ce acum îi amărăsc viaţa.

La ce să sporesc însă scrisul? Nu vreau decât să constat erorile făcute, ca să ajung la unele concluzii care ar putea duce la sanarea crizei ce ne sufoacă.

Trăim în criza ce ne-am cauzat-o noi cu pornirile rele şi de multeori străbătute de duh contra dumnezeirii, şi nu avem a face cu o plagă trimisă asupra noastră de Cel de sus, cum a fost bunăoară potopul sau focul ceresc ce s'a trimis asupra Sodomei să o nimicească.

Cumcă avem de a face cu criza a cărei vină o purtăm noi, cea mai bună dovadă e abundanţa în roadele îmbelşugate ale câmpurilor. Dacă nu avem de a face cu plăgi cereşti, apoi şi mijloacele stau în mânile noastre. Se cere numai a ţinea, în activitatea noastră, seamă de sfaturile sănătoase ale minţii şi de îndemnurile bune ale sufletului neprihănit. Din risipitorii de după război să ne prefacem în persoanele ce muncesc cu sârguinţă şi ştiu preţuî câştigul, pe care cu mare greu pot pune mâna în timpurile noastre. Să se desbare deci toată suflarea de apucăturile modei propagatoare a luxului nebun.

Scopul vieţii nu e «traiul bun», ci scopul vieţii e a muncî ca să trăim, dar să nu împedecăm în agonisita lor pe alţii, ferindu-ne ca de foc a le face rău

FOIŞOARA

Impresii din Marocul francez

de **Dr. G. PREDA,**
vicepreşedinte al „Astrei"

[Sfârşit]

Sub învălişul islamulul, găsim încă o religie berberă, unde trăieşte cultul izvoarelor, al grotelor, arborilor, al geniilor. Influenţa Marabuului este mare. Au povestiri, legende (istorisite în pieţe şi târguri) şi o literatură, care se îmbogăţeşte mereu. Au o artă populară (este drept, frustă dar) destul de robustă şi care se manifestă în edificările „Kasbahului" ţesătura covoarelor, gravarea cuprului, etc, iar în oraşe mai mari prin monumentele alhomade.

Mişcarea de arabizare, atât prin influenţa religioasă şi juridică a Coranului, cât şi prin cea politică a Maghezenului este destul de înceată astăzi.

La amestecul arabo-berber vine să se adaoge cel arabo-negru. In adevăr apropierea Sudanului face să găsim în această ţară, foarte mulţi negri. Aceşti negri cultivatori sau sedentari, trăiesc mai ales prin insulese sau oazele nordului şi sunt dominaţi de nomazi.

Religia negrilor, ca şi aceea a berberilor arabizaţi, este cea a islamului. Acesta din urmă este bazată mai întâi pe Coran, care constituie, precum ştim: biblia, evanghelia, catechismul, codul civil şi penal, cartea constitutivă şi apoi pe conversaţiile profetului, numite „Sounna".

Coranul, precum ştim, proclamă monoteismul fără sacramente religioase, numai cu 5 obligaţii fundamentale: *a)* nu este de cât Dumnezeu şi Mohamed; 2. obligaţia a 5 rugăciuni zilnice; 3. plătirea impozitului de purificare a bunurilor; 4. abstinenţa de a mânca, bea şi fuma în zilele Ramadanului; 5. pelerinajul la Meka. „Sounna„ conţine preceptele Profetului şi a celor 4 califi ortodoxi.

Creştinismul, sub forma catolicismului şi protestantismului, a pătruns la ei. Propaganda se face prin evanghelişti şi franciscani.

Evreii reprezintă în Marocul francez încă un element important, dar puţin asimilat. Locuiesc în cartierele numite „melah" şi se ocupă cu comerţul.

Populaţia europeană este formată în majoritate de francezi. La 4.200.000 locuitori indigeni avem aproape 100.000 europeni, din cari 66.000 francezi.

Dacă în regiunea stepelor avem 5 locuitori pe km. p., la câmpie ajunge până la 40 pe km. p.

Cercetând mai de aproape *genurile de viaţă* ale indigenilor, vedem, că ele sunt diferite.

Maroçanul dela munte îşi are orizontul său mărginit la muntele şi şi valea vecină. Activitatea sa se arată în cultivarea micilor loturi libere, aşezate în terasă şi împrejmuite cu pietre sau „seguias". Aceste mici oaze furnizează cerealele necesare (porumb, orz şi câteva legume). Pe pantele muntelui creşte: măslinul, migdalul şi nucul. Aceşti munteni au turme de oi, iar drept locuinţe nişte cabane, încunjurate de terasele de cultură menţionate mai sus. Câte odată găsim la munte şi sate aşezate în terasă. Casele de piatră, lipite una de alta şi suprapuse, seamănă unui roiu ieşit spontan din pământ.

La câmpie şi în regiunea atlantică suprafeţele cultivabile sunt mai întinse. Indigenul trăieşte aci după gradul de bogăţie şi civilizaţie. Unii stau încă sub cortul format din pielea de capră, alţii în colibe ţuguiate numite „noula", alţii, în sfârşit, în case de piatră. Aici domneşte, totuşi, un seminomandism, ceeace devedeşte că nu există o fertilitate mare a terenului şi că economia pastorală depăşe-

şi ţinând la porunca evangheliei ce zice: Precum voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi şi voi lor asemene, (Luca 6, 31).

Eată răspunsul la întrebarea: Cine e doftorul nostru în vindecarea crizei economice? Marele doftor, nu e altul decât Mântuitorul lumii, Domnul nostru Isus Hristos, şi Evanghelia predicată de Hristos. Când vom da la o parte lăcomiile, certele, procesele în care fără motive serioase ne înglodăm şi când vom fi pătrunşi de duhul sfinţeniei ce ni-l predică în toate zilele biserica strămoşească, vom ieşi cu biruinţă din criza ce ne stoarce puterile în timpul de faţă şi vom intră în normalitatea vieţii.

De aceea femeile noastre să se întoarcă la viaţa familiară de altădată, când altarul vieţii creştine era mult respectat. Bărbaţii, la rândul lor, să o rupă cu egoismul ce-i desparte pe unii de alţii şi să se întoarcă la dreptate şi adevăr, în câştigul lor, şi în întrebuinţarea lui.

Aceasta e politica economică de care n'am prea auzit vorbindu-se în feluritele combinaţii ce zi de zi le făuresc bărbaţii politici. Prea puţin se cugetă la preceptele religiei, când făuresc planuri. De aceea ostenelile lor sânt zadarnice.

Nu vreau să apar ca apostol religios, dar cred că la combaterea crizei economice cele mai ducătoare la scop principii sânt cele ale religiei; economistul care nu ţine seamă de principiile religiei la statorirea proectelor sale de sanare economică, scopul nu şi-l ajunge. Prot. *Vasile Gan.*

Adunarea generală a Secţiei Sibiu, a Asociaţiei Clerului „Andrei Şaguna"

Preoţimea ortodoxă română din Arhiepiscopia noastră, organizată în cadrele Asociaţiei clerului «A. Şaguna» şi-a ţinut adunarea generală în ziua de 20 Octomvrie c. în Sibiu.

La ora 9 s'a oficiat sfânta Liturghie cu chemarea Duhului sfânt în sobor în catedrala mitropolitană, pontificând P. S. Sa Arhiereul Vasile înconjurat de 6 preoţi şi 2 diaconi. Predica ocazională şi foarte instructivă despre renaşterea sufletească şi morală, a ţinut-o P. C. Sa T. Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc. Răspunsurile la sfânta Liturghie le-a dat corul Academiei teologice sub conducerea prof. C. Popa.

La sfânta slujbă a asistat şi P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* însoţit de consilierii arhiep. şi mitropolitani.

La ora 11, preoţimea în număr de aproape o sută se adună în Aula Academiei teologice, unde prot. E. Cioran în calitate de locţiitor de preşedinte, deschide adunarea, prin o vorbire potrivită momentului şi împrejurărilor de astăzi pentru biserica noastră şi slujitorii ei. Aduce elogii P. S. Sale Dr. A. Crăciunescu actualul secretar general al cultelor, care a condus Secţia clerului dela înfiinţare şi până astăzi cu tot devotamentul. Salută pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae şi pe P. S. Sa arhiereul Vasile.

La cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, spunând, că se bucură ori de câteori vede preoţimea întrunindu-se în organizaţia pe care i-a dat-o şi care tot mai mult pătrunde în conştiinţa preoţimei. Vremurile de astăzi obligă preoţimea să se întrunească cât mai des, manifestând o solidaritate cât mai indistructibilă, obligată fiind să stea trează la postul ei, la misiunea ei, apărând biserica. In aceste silinţe ale preoţimei I. P. S. Sa nu este numai alături de ea, ci va sta în fruntea ei descoperind toate primejdiile care ameninţă biserica. Preoţimea să păşească cu toată demnitatea, cu toată îndrăsneala pentru dreptele revendicări — căci nu este un element improvizat în viaţa acestui neam, ci factorul care i-a păstrat viaţa şi fiinţa lui. Bisericii strămoşeşti şi slujitorilor ei, nu aparţine numai trecutul cu glorie ci le aparţine şi viitorul acestui neam pe care l-a crescut.

Fiind timpul înaintat, conferinţa dlui I. Beleuţă se amână pentru ora 3, şi se ia în desbatere salarizarea preoţimei fiind raportor rectorul academiei N. Colan. D-Sa arată, că situaţia Bisericii noastre şi a slujitorilor ei în ceeace priveşte sprijinul material din partea Statului s'a înrăutăţit în timpul din urmă din cale afară. Această situaţiune, preoţilor le este aşa de cunoscută, încât nu are nevoie de o expunere largă. Avem o întreagă literatură în aceasta privinţă; literatură pe care nu noi am provocat-o ci alţii; noi căutăm să ne apărăm drepturile. Asociaţia clerului «Andrei Şaguna» a căutat mereu să pună în cunoştinţă de cauză pe acele organe cari sunt chemate să lecuiască aceste rane. Ştiţi cu toţii că Asociaţia a publicat vr'o trei broşuri. Conducătorii statului credeam că-şi vor da seama odată de misiunea mare pe care o are Biserica pentru neamul nostru, şi o vor ajuta după cuviinţă în strădaniile ei nobile. Nu avem însă bucuria să constatăm acest lucru. Ba mai mult, năcazurile s'au adâncit şi mai tare şi acum trebue să o reclamăm din nou cu toată energia drepturile de cari a fost văduvită Instituţia care a creiat statul.

Propun deci spre aprobare următoarea moţiune în 2 chestiuni: 1. curba cea nouă:

MOŢIUNE

Preoţimea ortodoxă română, conştientă de înaltele sale îndatoriri faţă de biserică şi faţă de stat, deopotrivă, a fost totdeauna simţitoare faţă de porunca jertfelniciei pe care au cerut-o aceste nevoi dela toţi slujbaşii instituţiilor publice.

De aceea a acceptat de bună voie, cu resemnare şi curba de sacrificiu la modestele salarii pe cari le-a avut dela stat — neînţelegând să refuze o jertfă pe care au suportat-o toţi slujbaşii publici ai ţării.

Ea înţelege şi actualele greutăţi financiare prin care trece statul român şi e gata oricând a suporta noui sacrificii, solidară cu toţi ceilalaţi salariaţi ai statului.

Nu înţelege însă, ca seria de nedreptăţi pe care a îndurat-o până acuma, să sporească cu încă un act de nedreptate ce i se face prin recenta lege, care impune o nouă amputare de 12% la salariile neînsemnate ale clerului român.

Şi nu înţelege aceasta, pentrucă ea se aplică numai la salariile preoţimei, care a fost şi este şi astăzi cea mai slab retribuită din partea statului, câtă vreme statul nu s'a atins cu acest prilej de retribuţiunile celorlalţi salariaţi ai săi.

Recenta dispoziţie a Ministerului de finanţe, comunicată autorităţilor bisericeşti cu adresa Nr. 137897/1931 a On. Minister al Cultelor, este cu atât mai crudă, cu cât ea dispune micşorarea retribuţiunilor preoţeşti cu 12% retroactiv dela 1 Ianuarie 1931.

Această dispoziţie profund nedreaptă, ilegitoare, care arată disprețul statului faţă de instituţiunea păstrătoare de neam şi lege cât şi faţă de slujitorii ei, a produs o legitimă tulburare în sânul preoţimei noastre şi în acelaş timp o profundă desamăgire sufletească văzându-se tratată în mod atât de vitreg în mod atât de înjositor faţă de ceilalţi slujbaşi ai statului.

De aceea preoţimea noastră, conştientă pe deplin de marile sacrificii ce le-a adus şi le aduce statului şi neamului în trecut şi astăzi, mai ales în împrejurările date — protestează cu toata tăria împotriva acestui tratament nedrept şi cere On. Guvern să revină asupra ultimei dispoziţii şi să nu-şi mai bată joc prin micşorarea retribuţiunilor, aproape insuficente şi pentru cea mai modestă viaţă.

In acelaşa timp, preoţimea care insistent ca On. Guvern să la dispodispoziţii, ca modestele salarii ale preoţilimii, în restanţă de aproape 6 luni de zile, să fie achitate cât mai urgent, iar pe viitor să se achite deodată cu ale celorlalţi funcţionari ai statului.

Organizaţi Oastea Domnului

şte pe cea agricolă. Fiecare trib sau o parte din el se deplasează în căutarea păşunilor neepuizate. Regimul proprietăţei este încă colectiv. Acest seminomadism face transiţia între sedentarii şi nomazii complecţi din Marocul central (Beni Meskine).

Păstorii din Atlasul mijlociu se deplasează după anotimp. In vară şi imediat după trecerea zăpezii de pe înălţimile munţilor, vin aici cu turmele. In satele din văi rămân numai familiile lor pentru cultivarea cerealelor şi culegerea fructelor.

In Octomvrie părăsesc munţii şi vin să facă arăturile de toamnă şi apoi pleacă cu turmele în câmpiile din N. şi S., unde începe să crească iarbă nouă.

Pe adevăraţii nomazi îi găsim dincolo de înălţimile Atlasului. Aceştia se deplasează căutând păşune în direcţia razei mari. Triburile pleacă în caravane întregi, cu corturi, cu oi şi cămile. Aceşti nomazi sunt consideraţi ca seniorii deşertului.

Deşi Marocul este o ţară rurală, în care bogăţia principală este agricultura şi creşterea turmelor, totuşi, are oraşe cu renume universal.

Situaţia acestor oraşe corespunde ordinei geografice, istorice şi economice.

In aceste oraşe se găseşte reunit Marocul de Nord cu cel de Sud şi Marocul de munte cu cel de câmpie. Tot prin oraşe se arată tendinţa indigenilor de a ieşi din izolare şi de a avea debuşeuri.

Putem considera sub acest raport 3 regiuni urbane: una la Nord cu Taza, Ouezan, Mekneş şi Fez; alta la Sud, cu Marakesch, Demnat şi Taroudat; vine apoi coasta Atlanticului şi Mediteranei, cu Melila, Agadir, Casablanca, Rabat, în sfârşit oraşele pentru relaţiile exterioare: Oudja spre Algeria şi Figuig spre Sahara.

Inainte de a descrie caracteristica unora din aceste oraşe, cred nimerit a mai da câteva detalii asupra *ştiinţelor, literelor şi artei marocane.*

Trebuie să observăm că Coranul, sau cartea sfântă, rămâne primul monument literar de proză arabă. Tinerii musulmani îl învaţă pe de rost în şcoala coranică (msid) sub direcţia institutorilor primari. El este punctul de plecare al altor ştiinţe, cari se învaţă în marele moschee, cu ajutorul profesorilor (ulema). Studenţii sunt instalati în medersas sau colegii. *Invăţământul superior* al moscheelor cuprinde: *ştiinţele sacre* (gramatica, conversaţiile Profetului, teologia, dreptul); *apoi ştiinţele profane:* istoria, geografia, matematica, medicina, astronomia, etc.

Invătământul limbei berbere sau a limbilor străine şi al ştiinţelor moderne, nu există. Studiile literare se fac în limba arabă.

Printre autorii marocani citâm pe Ibn Kaldoun, care a scris istoria berberilor şi prolegomen (document filosofic).

Poezia este cultivată sub forme de epigrame, cântece de dragoste, elegii, cântece bachice, poeme descriptive, iar astăzi sunt la modă versurile consacrate personagiilor marcante.

Arhitectura musulmană se arată mai tânără ca cea din Iberia. Moscheele din Maroc nu au grandoarea celor din Kairouan sau Cordova. Minaretele sunt lipsite de eleganţă şi fără decor.

Dinastia Almoravizilor, Almohazilor şi Merinizilor a contribuit ca arta musulmană să progreseze în această ţară. Arta almohadă era rezervată războiului şi religiei, iar cea merinidă se aplica la necesităţile variate ale vieţei. Dacă arta almohadă s'ar compara cu cea romană, cea merinidă ar fi conrespunzătoare celei gotice.

In cât priveşte *artele industriale* marocane, încă se pot împărţi în două: aceea a cetătii (care se găseşte în oraşele importante) şi cea rurală (practicată în câmpie sau la munte, prin berberi autohtoni).

Pe când cea din urmă nu utilizează decât produsele ţării şi se aplică în linii geometrice simple, pe oale nesmălţuite, la rogojini, covoare de lână sau păr, mantale beduine, etc; cea dintâi aduce materialele din străinătate şi constă în decoruri cu arabescuri poligonale şi epigrafe arabe.

Muzica musulmană este renumită. Regii Franţei, Angliei şi Siciliei disputâ asupra ei. Ludovic XII adusese lângă el foarte mulţi muzicanţi musulmani.

Aceste revendicări ale preoţimei nu isvorăsc decât din sentimentul celei mai sfinte şi celei mai elementare dreptăţi.

Cerem deci Onoratului Guvern să-şi dea seama, măcar în ceasul al II-lea de această nedreptate şi să purceadă la reparaţiile cuvenite.

Altfel, preoţimea noastră se va vedea silite — împotriva dorinţei sale, — să coboare cu năcazurile clerului şi cu prestigiul şubrezit al bisericii în mijlocul poporului pentru al lămuri asupra atitudinei vitrege a statului faţă de cel mai scump aşezământ al neamului.

In acelaş timp clerul îşi declină orice răspundere pentru consecinţele acestui fapt.

Propun ca pe baza acestei moţiuni să se alcătuiască trei adrese, una ţa ministerul de Instrucţie şi Culte, alta la ministerul de Finanţe şi a treia la P. V. Consiliu arhiepiscopesc.

Inalt Prea Sfinţia Sa ia din nou cuvântul şi constată că aplicarea curbei retroactiv dela 1 Ianuar 1931 numai preoţimei e o jignire, care nu este permis statul să o facă. Preoţimea bisericii noastre nu este celibatară. Ştie că ea nu-şi împlineşte misiunea în legătură cu felul cum se plătesc salariile. Şi până aci s'au făcut toate intervenţiile necesare din partea Cons. Arhiepiscopesc.

Moţiunea este primită cu unanimitate şi se va trimite factorilor în drept.

Desbaterile programului se amână pentru ora 3.

După masă prof. I. Beleuţă ţine instructiva conferinţă despre «1500 de ani dela Sinodul ecumenic efesin (431). O oră şi jumătate ne-a împărtăşit din nesecatul izvor de cunoştinţe de ordin istoric şi dogmatic în legătură cu persoanele şi vremile veacului în care s'a ţinut sinodul ecumenic dela Efes — pentru care fapt, preşedintele exprimă adânca mulţumire a preoţimei.

A urmat raportul general despre activitatea despărţămintelor în cursul a. 1930, raport succint şi foarte instructiv, alcătuit şi citit de secretarul secţiei, păr. Ioan Bânda; în urmă este luat la cunoştinţă.

Se face darea de seamă despre situaţia financiară a secţiei.

Conform programului urmează alegerea comitetului, care este ales cu unanimitate după cum urmează, Preşedinte: Prot. E. Cioran, membrii: T. Scorobeţ, prof. I. Beleuţă, A. Nistor, P. Borzea, I. Duma, V. Oana, E. Stoica, I. Crăciun, I. Dăncilă, I. Ludu şi I. Bânda.

Păr. Ioan Todea citeşte după o scurtă introducere un proect de statut pentru ajutorarea familiilor preoţeşti în caz de deces, dându se şi alte ajutoare din caz în caz.

Ideia este primită cu multă însufleţire, ea va fi comunicată mai departe pentru a fi generalizată, făcându-se toţi paşii necesari, ca ea să poată ajunge realitate.

In rândul propunerilor s'a decis, intervenţiunea necesară pentru aprobarea şi asemnarea gradaţiilor pe seama preoţimei, de soarta cărora în acest an. nu se ştie. Asemenea pentru a se menţine retribuţiunile dela stat pentru administratorii parohiali.

La toate punctele din program au urmat discuţii serioase şi demne.

Preşedintele închide şedinţa la ora 8, mulţumind membrilor prezenţi pentru participare şi pentru viul interes dovedit la această adunare.

Biserică ortodoxă pe câmpia Turzii

Suveranul nostru, M. Sa Regele Carol II-lea, doreşte ca memoria primului domn al tuturor românilor să fie cinstită cu un semn de recunoştinţă durabil, zidindu-se în câmpia Turzii, acolo unde Mihai Viteazul a căzut pradă intrigilor, o biserică a neamului.

Arhitectul Ghica-Budeşti a primit însărcinarea, din partea guvernului, să facă planurile de clădire a acestei opere ce se va înălţa chiar pe locul unde a fost asasinat Viteazul Voevod, ale cărui rămăşiţe pământeşti vor fi aşezate în cripta bisericii ca o mărturie a trecutului când eram sfâşiaţi trupeşte şi sufleteşte, şi ca îndemn mai mult la datoria ce trebue s'o avem ca buni români şi buni ortodocşi.

Sf. Sinod

In şedinţa a 7-a, de Joi, la sumar I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului constată că hotărârile anterioare ale Sinodului nu stabilesc trecerea parohiilor din America sub jurisdicţiunea Patriarhiei, ci hotărăsc numai înfiinţarea unei episcopii în dependenţa canonică de Sinodul bisericii ortodoxe române. De aceea I. P. S. Sa se socoate şi mai departe episcopul canonic al parohiilor din America, precizând că patriarhia ortodoxă română este o instituţie în sânul bisericii ortodoxe.

I. P. S. Sa Gurie al Basarabiei comunică Sfântului Sinod rezultatul demersurilor făcute în chestiunea salarizării pe lângă dl C. Argetoianu, ministrul finanţelor, de către delegaţia Sinodului condusă de I. P. S. Sa.

Dl C. Argetoianu a recunoscut justeţea revendicărilor clerului relative la salarizare şi curba de 12%, însă a obiectat că în lipsă de numerar va căuta să repare nedreptatea acordând clerului renta de stat.

P. S. Sa arhiereul Veniamin Pocitan Bârlădeanu propune ca sfântul Sinod să dea o pastorală şi să ordone rugăciuni în toate bisericile pentru pacea generală a lumii.

P. S. Sa Lucian al Romanului aduce în discuţie regulamentul pentru determinarea drepturilor patriarhului şi ale sfântului Sinod.

La discuţia generală iau parte toţi membrii sfântului Sinod. I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului, a atacat anumite puncte din regulament, care după părerea I. P. S. Sale nu cadrau cu spiritul bisericii noastre.

Membrii sfântului Sinod s'au întrunit în cea de-a 8-a şedinţă Vineri dimineaţa la ora 9.

P. S. Sa arhiereul Andrei Crişan a cetit proectul de pastorală a Sinodului pentru încurajarea morală a credincioşilor, greu încercaţi de timpurile grele prin care trecem.

P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului a făcut un referat asupra proectului de statut al Asociaţiei studenţilor teologi, — Sfântul Sinod a aprobat acest referat.

Tot P. S. Sa a referat asupra situaţiei create absolvenţilor academiilor teologice din Ardeal, prin refuzarea înscrierei lor la examenele de capacitate ale profesorilor de religie.

Sfântul Sinod a hotărât să se intervină la ministerul cultelor pentru aplicarea art. 43 din legea înv. secundar, care le dă dreptul la acest examen.

S'a hotărât să se ceară ministerului de instrucţie să consulte sfântul Sinod în orce chestiune privitoare la învăţământul religios. —

Sfântul Sinod a dat în urmă delegaţie P. S. S arhiereului Veniamin Bârlădeanu să întocmească proectul pastoralei pentru pace.

S'a făcut referat, în legătură cu propunerea de a se canoniza martirii care au suferit din partea vrăjmaşilor neamului pentru naţionalismul şi credinţa lor.

Intre cei propuşi spre canonizare se află şi copiii lui Constantin Vodă Brâncoveanu şi unii dintre martirii cauzei naţionale din Ardeal.

Sinodul a hotărât să se ceară întâi tuturor eparhielor material documentativ şi apoi să solicite Sinodul ecumenic dela Vatopedi, ce se ţine în anul viitor, o procedură de urmat în asemenea cazuri de canonizare.

In urmă sfântul Sinod a aprobat bugetele pe anul în curs al institutului biblic şi al revistei Biserica Ortodoxă pe anul 1932.

Şedinţa s'a ridicat la ora 2 d. a.

Ultima şedinţă din actuala sesiune s'a ţinut Sâmbătă în 24 l. c.

S'au respins mai multe cereri de hirotonie a unor învăţători din Ardeal, stabilindu-se odată pentru totdeauna că astfel de hirotoniri nu se mai pot face.

Sf. Sinod s'a ocupat apoi de chestia pensionării preoţilor.

Sf. Sinod a hotărât în urmă să se proroge şedinţele actualei sesiuni până la 23 Noemvrie 1931.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

S'ar putea distinge în această muzică vre-o 3 genuri:

1. „Mousemmiine", cu caracter religios sfânt. Aici avem cântece cu ison şi sunt însoţite de bătăi în palme.

2. *„Aliine"* amintesc vechile cântece andaluze. Orhestra se compune din un alto, o lăută cu 4 coarde şi tamburini. Câte odată un cântăreţ se alipeşte grupului. Cântecele se aseamănă psalmilor sau cântecelor creştine.

3. *„Chiouks"* conţine melodii compuse în araba vulgară şi se acompanează tot cu bătăi în palme. Au un alto şi o mandolină cu 2 coarde. Este o muzică sgomotoasă, gustată de popor.

Dansul nu se practică decât în reunirile femenine. La rurali, muzica este mai primitivă şi este însoţită de tambur, fluier. Tot la ei găsim şi un fel de dialoguri în felul chiuiturilor dela noi.

Muzica, în general, nu este după note, se învaţă după auz. Nu se cunosc decât textele poetice (Kaik). Călătorii pot aprecia această muzică, asistând la serbările sezoniere ale frăţietăţilor religioase.

Temele muzicei lor sunt simple, mascate de variaţiuni constante, corespunzătoare arabescurilor ornamentale.

Ritmul este straniu, neaşteptat, puţin greu de priceput. —

Printre principalele oraşe ale Marocului francez distingem:

Casablanca, metropola Marocului nou. Prima celulă a oraşului o constituie „Dar Beida", care pare o insulă în cetatea nouă, ce debordează oraşul din toate părţile. Casablanca este un oraş nou, construit pot zice americăneşte, în 20 ani.

Pentru a face faţă viitorului, acest oraş rămâne un perpetuu şantier. La Casablanca elementul european domină viaţa economică, iar cel indigen imigrează în interior. Din 105 mii locuitori 40 mii sunt europeni. Este un fel de Cartagenă modernă. Casablanca este oraşul oamenilor de afaceri, îndrăzneţi şi tenaci, oraşul iniţiativei şi acţiunei, care intinde influenţa sa asupra centrului şi sudului Marocului. Este dotat cu un port şi considerat ca o cetate industrială.

Fezul este oraşul în care domneşte islamul şi istoria trecutului. Aci e o situaţie topografică privilegiată, cu o priveliştе încântătoare. Este aşezat în mijlocul grădinilor, printre ape curgătoare, în centrul unei câmpii fertile, la întretăierea marilor drumuri, cari vin din E., N. şi Sud. Este un oraş burghez şi industrial. Este centrul politic şi intelectual. Fezul este capitala autentică şi durabilă a Marocului. Până în sec. XIX avea 80 mii locuitori şi forma o massă excepţională a islamului. De câţiva ani acest oraş închis, fiind gelos pe alte oraşe, începu să se dubleze cu un alt nou oraş, supus încă indigenilor şi care cuprinde vre-o 5000 europeni.

Marakesch este, fără contestaţie, capitala de sud. Este metropola berberă, leagănul Almoravizilor şi Almohazilor. Oraşul Atlasului. Un imens „Ksar" saharian în plin Maroc, cu 150.000 locuitori. Este un oraş plin de aier, foarte animat, cu străzi pline de lume, cu palate şi grădini magnifice.

Toate pistele munţilor vin să se unească la porţile sale. Este basarul şi caravan-serailul sudului. Oraşul modern nu este decât un apendice, un mic cartier europenesc, situat în mijlocul palmierilor şi care aşteaptă să devină centrul turistic al munţilor şi deşertului.

Rabatul este noua capitală a Marocului. El reprezintă un echilibru şi o legătură între Marocul indigen şi Marocul nou. Impreună cu oraşul Sale, care stă în faţă, reprezintă o aglomeraţie indigenă de 65.000 locuitori, din cari 15.000 europeni. Este o capitală istorică şi unul din centrele cele mai vechi şi mai populate ale Marocului. Este oraşul burghez şi de literaţi. Alături de partea indigenă, oraşul european se desvoltă prin vilele, bulevardele şi grădinele sale. Rabatul este capitala administrativă, centrul intelectual, oraşul funcţionarilor, reşedinţa marilor afaceri, care privesc Marocul. Rabatul nou este clădit cu mult gust şi cu o grijă în cât priveşte higiena şi urbanismul. El se asociază muncii părţii vechi fără să caute să o străbată sau să o domine. Rabatul este capitala politică a Marocului şi reşedinţa prezentă a Sultanului,

De-ale sectanților

Era în ziua de 16 Octomvrie 1931, — ziua aniversării nașterii M. Sale Regelui nostru.

Fiecare cult, din cuprinsul țării noastre, avea datoria să îndrepteze rugi către Domnul cerului și al pământului, să țină pe augustul nostru Suveran multe zile, într'o domnie plină de rodnicie și de urmări fericite pentru popor.

Veți crede poate că toate aceste culte au făcut după cum imperios se cerea?

Eram de față când, în momentul începerii unei astfel de festivități, doi adventiști, părinți de copii, cu o îndrăzneală provocătoare adună pe toți copiii adventiști din sala festivă și îi duc acasă...

Pentru ce? Se sfârșise școala? Nu. Era festivalul, ce se dădea cu ocazia aniversării nașterii unui Rege a cărui inimă cuprinde bătaia inimii a 18 milioane de cetățeni, și lor, — adventiștilor, — nu le era permis să se roage în felul lor și să preamărească împreună cu ceilalți cetățeni faptele părintelui țării. Ei trebuiau să lipsească ostentativ, și să nu permită nici copiilor de școală să se obișnuiască cu acest fel de a serba.

Copiii lor, adventiști, își primesc educația în școalele statului, ear părinții lor iau atitudini anarhiste. Ce vor fi făcând aceia cari își primesc educația în școala *lor* din Diciosânmărtin, sau din școala adventistă dela Stupini, jud. Brașov? Pericolul există, — și dacă nu vom veghia cu toții, ca viermele sectar să nu pătrundă în sufletul și credința oamenilor, primejduim unitatea neamului.

Puterea neamului nostru de mâne este rezultatul educației lui de astăzi. Copiii adventiști, când refuză educația crezului și cu aceasta și dragostea de patrie și dinastie, la îndemnul părinților și a conducătorilor lor, mâne vor deveni aprigi dușmani ai unității de azi și înfocați aderenți ai anarhiei.

Așezămintele a căror grijă supremă este de a da educația sănătoasă odraslelor cetățenilor țării, nu ar trebui oare să se gândească la acești copii lăsați la discreționea poftelor sectante?

Atâta timp cât sectanții și copiii lor refuză fățiș să urmeze dispozițiile legiferate, întreb: care va fi gestul de conștiință și datorie al celor chemați să supravegheze educația în școli? Indiferentism sau indulgențe nemotivate, ca și până acum?

Pr. *Al. Florea.*

Inaugurarea unui cămin

Duminecă, în 25 l. c., s'a făcut la Cluj inaugurarea *Căminului ziariștilor români*, cumpărat anul acesta de Sindicatul presei române din Ardeal și Bănat.

Grație generoaselor donațiuni, între care loc de frunte are fondul întemeiat pentru ziariști de fericitul mecenate *Dr. Ioan Mihu*, fond trecut în chivernisirea Sindicatului, s'a putut cumpăra o casă corespunzătoare, cum este imobilul cu două etaje, din Calea Victoriei 23 în Cluj.

Toți membrii sindicatului poartă vie recunoștință memoriei celuice a întemeiat fondul ziariștilor ardeleni. Nobilul suflet al neuitatului întemeetor, care înțelegea trebuințele și suferințele gazetarilor, este evocat, an cu an, prin parastase pioase organizate de sindicat.

Căminul, cumpărat cu peste un milion de lei, mai aduce și un venit anual de aproape un sfert de milion de lei pe seama sindicatului. —

Sărbătoarea inaugurării s'a început prin parastas la vechea «Biserică din deal», unde a slujit P. S. Sa episcopul Nicolae, în memoria răposaților Dr. Ioan Mihu și Dr. Valeriu Branisce, făcându-le elogiul într'o frumoasă cuvântare.

A urmat apoi sfințirea localului. Reprezentanții autorităților: cler, armata, universitate, comerț și finanțe, au ținut să se asocieze sărbătoarei gazetărești.

Primul cuvânt l-a ținut, președintele sindicatului, dnul I. Clopoțel, zicând:

«Sărbătorim azi o izbândă: inaugurăm cea dintâi casă a ziariștilor români din Ardeal și Banat, organizați după Unire în Sindicat profesional.

Ideea întemeerii unui fond de ajutorare a ziariștilor români, cari luptau cu infinite mizerii, și duceau o viață necăjită de salahori, fără nici o perspectivă de o soartă mai blândă și o existență mai sigură, a luat ființă în mintea luminoasă, calmă și prevăzătoare a marelui solitar dela Vinerea de lângă Orăștie: Dr. Ioan Mihu în 1911. El este adevăratul ctitor al acestui cămin, el este patronul societății noastre de presă, figura sa înțeleaptă și binefăcătoare o evocăm în primul rând astăzi printre noi, în sensul pietății față de memoria sa și al recunoștinții față de fapta sa». —

P. S. Sa episcopul Nicolae vorbește despre marele său prieten Valeriu Branisce, unul din «ctitorii» așezământului inaugurat, luptător și ziarist de frunte al cauzei naționale. Adresându-se apoi ziariștilor îi îndeamnă să asvârle dinaintea lor călimara veninului și urei, muindu-și condeele numi în a frăției și dragostei.

S'au mai rostit și alte numeroase cuvântări însufițite, urmate, după amiazi, de ședința unor interesante conferențe.

Aniversarea nașterii M. Sale Regina Maria

In 29 Octomvrie a. c. fiind aniversarea zilei nașterii a Maiestății Sale Regina Maria, văduva marelui Rege Ferdinand I, orașul Sibiu a fost frumos pavoazat cu drapele naționale, iar la ora 11 a. m. în catedrală s'a oficiat un serviciu religios, pentru îndelungă viață și sănătate a văduvei Regine, din partea P. S. Sale arhiereului Vasile, înconjurat de preoțimea catedralei.

Au asistat I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae cu membrii Consiliului arhiepiscopesc, dnii ofițeri din garnizoană în frunte cu dl General Economu, Comandantul Corpului 7 de armată și șefii autorităților administrative și civile.

Inaintea catedralei era postată o companie a Reg. 90 Inf., cu drapel și muzică militară, dând onorurile.

După eșirea din catedrală dnul General Economu prin cuvinte alese a accentuat că Maiestatea Sa Regina Maria în timpurile cele mai grele ale poporului român s'a identificat întru toate atât cu aspirațiunile, cât și cu durerile și suferințele lui.

Deci trebue să i păstrăm veșnică recunoștință (Urale de «Să trăiască» la adresa Maiestății Sale Regina Maria).

Apoi a urmat defilarea.

Un congres

In ziua de 27 Octomvrie 1931 s'a ținut congresul statutar al organizației Național-Liberale de sub șefia dlui G. Brătianu, din județul Sibiu, la ordinea de zi fiind alegerea organelor de conducere și discutarea anumitor chestiuni de interes politic și în special a atitudinei pe care organizația va trebui să o observe în raporturile sale cu centrul și celelalte instituțiuni ale vieții de stat și cetățenești.

In acest sens s'a făcut din partea președintelui Dr. G. Măcelar, adv. Sibiu, două propuneri cari formează pivotul activității organizației și cari să fie înscrise în programul sartidului, anume: 1. pentru provederea oficiilor publice ale județului și reprezentarea lui să fie aplicați localnicii; 2. reabilitarea bisericii ortodoxe în toate drepturile și onorurile ce i se cuvin.

In ce privește prima propunere se specifică, că ea nu pornește dintr'un spirit regionalist, ci este făcută în nădejdea că astfel interesele obștești vor fi mai bine servite fiind colaborarea între populațiune și conducători mai strânsă și mai loială.

In ce privește a doua propunere pentru realizarea ei va milita un vechi luptător al bisericii, prof. Dr. I. Matei și vrednicul protopop E. Cioran.

Propunerile după expunerea motivelor și documentarea lor, au fost acceptate de congres cu unanimă însuflețire și cu nădejdea că se vor putea realiza fără antagonisme.

Mai mulți învățători și învățătoare, vreo zece, cu totul, din județul Bihor, și de sigur împreună cu alții din celelalte județe, sânt puși în disponibilitate fiindcă n'au putut trece examenul «de definitivat» al statului. Toți acești nenorociți, cari încetează de a mai face parte din corpul didactic, aveau *diplomă* de capacitate dela școalele normale și mai mulți ani de dăscălie. In ce situație sânt puși învățătorii, unii cu familie, în urma dispozițiilor neomenești ale examenului «de definitivat», dela care au fost respinși?! — Când școalele primare românești nu erau *toate* ale statului, ci mai erau și confesionale, adecă ale *bisericii* noastre, nu s'a pomenit să se petreacă asemenea lucruri. Etatizarea, cu orce preț, se răsbună și se va mai răsbuna.

Meknes este un oraș makhzen, imperial, cu vre-o 30.000 locuitori, din cari 4000 francezi.

Populația, deși în originea sa primitivă este berberă, în prezent se arată musulmanizată și numără mulți șerifii, descendenți ai Profetului. Are și câteva mii de negri, descendenți din renumita gardă a lui Moulay Ismail.

Cetatea cu „sucurile“, „funducurile“, buticele, străzile unde vermineză berberii, mai ales în zilele de târg, cu porțile sale grandioase (Bab Mansour), cu monumente strălucite (medersas, palatul și aguedalul); cu magnifici arbori fructiferi, (în special olivi), umple de uimire și de mulțumiri pe voiajor.

Situația sa în mijlocul câmpiilor fertile și la îndemâna triburilor din Atlasul mijlociu și Zerhoun, îi permite să devină o piață importantă agricolă și industrială.

Exploatația forestieră și resursele turistice îi asigură un frumos venit.

Totdeauna desfătarea, are soț pe întristarea.

Prorocia Mesianică[1])

Pentru ca conștiința religioasă judaică să nu cadă într'o exagerată încredere de sine, trebuia să fie totdeauna înaintea poporului, gândul, că el numai de aceea e popor ales, pentru a servi în mâna lui Dumnezeu, ca unealtă de mântuire pentru alte neamuri, că starea-i actuală e ceva trecător și că nici de cum nu i-e dat a rămâne pentru totdeauna în acea strictă separațiune de toate celelalte popoare și oameni, ca închis între ziduri. Fiecare judeu trebuia să privească către un timp, în care zidul de despărțire trebue să cadă, și-aici stă doar învățătura despre un mare profet și mântuitor al neamului care trebuie așteptat, în care învățătură se concentră totul, dela care învățătură toate celelalte din lege și ritual își primeau lumina, poziționea și însemnarea lor corespunzătoare. Sperați, așteptați voi un Mesia? și pe care? De această întrebare atârnă soarta națiunii. Inchipuirea lor despre Mesia, trebuia să fie sarea care să păstreze întreaga lor viață religioasă de stricăciune și putrefacție. Dacă în ce privește păgânii se zicea, că precum e poporul așa și Dumnezeu pe care-l au, atunci trebuia să se spună despre israeliți: precum ei pe timpul marei crize vor trebui să se adapteze maseei, așa va fi și Mesia pe care-l doresc, în care se'ncred, va fi reflexul fidel al mentalității lor. De fapt cărțile profetice au oferit multe trăsături ale portretului, omului mântuirii, prin care după așteptarea părinților, Dumnezeu va milui pe poporul său; aceste trăsături au fost împrăștiate însă, și'n amurgul lor poetic, în aparentele lor contraziceri, prin împlinire încă neclarificate, au lăsat-o mare latitudine bunului plac în interpretare; capriciului încăpățânatului evreu nu-i venea greu dacă lăsà la o parte trăsăturile și tălcuirile cari îi păreau nefavorabile, și să-și făurească, din alte locuri, un chip al lui Mesia după bunul plac al inimei sale. Lucrul acesta se simte bine, dacă se compară starea evreilor dela Pompeiu încoace, cu ideile și speranțele Mesianice, precum au fost desvoltate în cărțile sacre în general din treaptă în treaptă.

De cinci ori se 'mpărtășește protopărinților poporului, lui Avram și nepotului său Iacob promisiunea, că ei cu urmașii lor vor fi spre mântuirea tuturor popoarelor pământului, (Moisi 1, 12), că cunoștința lui Dumnezeu, înțelegerea, va trece prin sămânța lor asupra tuturor popoarelor și că acestea din urmă nu-și pot dori o mai mare fericire decât de-a face parte din urmașii lui Avram.

Prin chemarea lui Iacob, a fost destinată seminția Iuda mai întâi, ca vrednică purtătoare și unealtă a economiei dumnezeești: «Sceptrul din Iuda nu va lipsi să rămână toiagul de conducător între genunchii lui, până ce Șilo (pacea sau liniștea, ceeace înseamnă, cel mare, urmașul lui Iuda, aducătorul binecuvântatei păci) va veni; de el vor asculta toate neamurile (Moisi 49, 10).

Decând David a primit făgăduințe, că regatul, casa și scaunul său, vor rămânea în veci, dinastia lui era de care profeții își legau speranțele și proroctile lor. Casa lui David va

[1]) Din l. germană după: Dollinger, «Heidentum und Judentum».

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a întors, Duminecă în 25 Octomvrie cu trenul de dimineață, dela București la reședința Sa.

Sfințire de biserică. Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru Nicolae va târnosi în Duminecа viitoare în 1 Noemvrie, biserica din Deva, radical renovată și pictată.

Sfințiri de biserici. Prea Sfinția Sa, arhiereul-vicar Dr. Vasile Stan, a sfințit în zilele de 25 și 26 Octomvrie a. c. bisericile noui din parohia Hajdău și Poeniţa Voinii, aparținătoare protopopiatului Hunedoara.

Cu aceasta ocaziune a făcut vizitațiune canonică și în parohiile Baia Craiului și Ghelar.

In această călătorie P. S. Sa a fost însoțit de consilierii: Dr. Andrei Gâlea și Ieronim Grovu, de protopopul Dr. Vasile Oana și diaconul Ioan Dinu, precum și de preoțimea din protopopiatul Hunedoara.

Amănunte se vor da în numărul viitor.

Comitetul pentru ridicarea unui monument în capitală, marelui român și patriot «Nicolae Filipescu», roagă autoritățile și persoanele care au primit liste de subscripție să binevoiască a le înainta *Senatului* cât mai neîntârziat, împreună cu sumele ce au putut colecta în acest scop, fie prin mandate poștale sau scrisori de valoare, fie albe, pentru justificare și bună regulă.

«Materialul de otravă». Primredactorul dela ziarul sibian *Tageblatt*, care vrea să fie glasul poporului german din România, scrie în editorialul său dela 28 Octomvrie a. c.: «*Noi* (dela Tageblatt, spune —n), *sântem de părere, că din ziua când «Universul» și-ar sista apariția, publicitatea românească ar fi norocos liberată de o considerabilă grămadă de material otrăvit*». Aceeaș părere o rostește —n despre ziarele *Ordinea* și *Lupta*; — probabil, lista aceasta neagră de gazete românești se va continua în numerele viitoare. In schimb însă domnul primredactor —n dela *Tageblatt* se ferește, în cercetările sale, așa de nepărtinitoare, să se ocupe da materialul de otravă b. o. dela *Brassói Lapok* și dela confrații săi minoritari, cari fac zilnic iredentismul constatat de presa românească și menajat tocmai de dl minus *n* dela Tageblatt.

Sărbătoare economică. Ministerul instrucțiunii invită pe toți directorii și directoarele școalelor să ia măsuri, ca în ziua de *31 Octomvrie* să se țină tinerimii școlare vorbiri prin care, arătându-se foloasele pentru societate, tinerimea să fie îndemnată a face și a sfătui și pe alții să facă economie.

Sfințire. In ziua de Duminecă, 1 Noemvrie 1931, se sfințește *lespedea* de pe mormântul lui Avram Iancu dela Țebea zărăndeană. Inițiativa așezării unei lespezi pe locul acesta a luat-o anul trecut dl Gheorghe I. Brătianu. Peatra a fost artistic sculptată după desenurile dlui arhitect G. M. Cantacuzino. Comitetul, constituit din mai mulți fruntași ai vieții noastre publice, va preda lespedea, în ziua amintită, autorităților locale în cadrul unei festivități cuvenite.

Parastas. Luni în 26 Oct. a. c., ziua sfântului martir Dimitrie, s'a oficiat în biserica ortodoxă română din Sibiu-Iosefin, prin părintele paroh I. B. Boiu, parastas întru veșnica odihna a fericitului fundator *Dim. Andronic.* După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul marelui defunct. In veci pomenirea lui.

Rezultatul general al examenului de bacalaureat, din sesiunea din toamnă, este: S'au prezentat 5223 condidați, au reușit 3234, sau în procente 61·90.

Vizitarea muzeelor. O circulară a ministerului instrucțiunii cere directorilor de școale secundare să organizeze excursii la muzeele locale și la bisericile monumente istorice. Elevii, conduși de profesori, îș vor nota explicațiile date și vor fi obligați să învețe aceste explicații.

La sate. In Duminecile săptămânilor din urmă ale toamnei din anul curent, conducătorii despărțământului de plasă *Nocrich* al Asociațiunii culturale au ținut o serie de conferențe potrivite, cercetând toate comunele despărțământului. In Ilimbav, Marpod, Săsăuș, Chirpăr și Vurpăr au cuvântat sătenilor preoții din partea locului și alți intelectuali. Tinerimea școlară, condusă de învățători, a întregit programul conferențelor pentru popor cu frumoase cântări religioase și naționale, cu recitări și dansuri. Deși timpul nu era totdeauna favorabil, locuitorii români ai satelor amintite, iubitori de lumină, au dovedit interes deosebit pentru activitatea culturală a celor coborâți în mijlocul lor ca îndrumători cu râvnă și dezinteresați.

Câți locuitorii au *orașele* din Transilvania, Bănat, Crișana-Maramureș? *Transilvania:* Cluj 98.550; Brașov 56.234; Sibiu 48.013; Târgu-Mureș 36.116; Turda 20.057; Carei 16.085; Petroșani 15.377; Dej 15.311; Mediaș 15.244; Bistrița 13.251; Sighișoara 13.096; Alba-Iulia 12.457; Gheorghieni 10.948; Sf. Gheorghe 10.942; Deva 10.593; Aiud 9478; Sebeș 9.213; Reghin 9182; Odorhei 8592; Zălau 8154; Făgăraș 7928; Șimlăul Silvaniei 7496; Orăștie 6857; Gherla 6659; Sânmărtin 6355; Huedin 5469; Tg. Săcuesc 5147; Mercurea Ciuc 5014; Blaj 4716; Hunedoara 4629; Dumbrăveni 3827; Năsăud 3527; Hațeg 3401; Abrud 2456. Total 512.374. — *Banat:* Timișoara 91.866; Lugoj 23.674; Reșița 20.008; Oravița 9646; Caransebeș 8838; Crașova 8428; Lipova 6069. Total 168.529. — *Crișana-Maramureș:* Oradea 82.355; Arad 77.225; Satu-Mare 49.914; Sighet 27.646; Salonta 15 176; Baia Mare 13.882; Beiuș 4294; Baia Sprie 4149. Total 274.641.

ȘTIRI LOCALE

Sfințire de cruce. Duminecă în 18 Octomvrie a. c., s'a sfințit sfânta Cruce menită a se pune pe vârful turnului sfintei biserici ortodoxe române din Sibiu-Iosefin. Actul sfințirii și sfințirea apoi s'a săvârșit din partea M. On. domn parohul *Ioan B. Boiu*, asistat de M. On. domn profesor *Dr. N. Terchilă.* Nași la sfințirea crucii au fost dnii *Ilie Măcelariu* și *Gheorghe Poponea.* Atât la sfânta liturghie, cât și la actul sfințirii a dat răspunsurile corul Academiei teologice. Sfânta biserică a fost plină de credincioși, cari după finea slujbei și frumoasa cuvântare a părintelui paroh I. B. Boiu, au semnat actul comemorativ, care s'a așezat apoi în globul sfintei cruci. — Crucea veche, care s'a luat din vârful turnului, era uzată, încât reclama alta nouă în locul ei. — Notăm, că în globul crucei vechi nu s'a aflat nici o urmă care să indice anul, când s'a fost ridicat. Crucea veche a fost însă ciuruită de gloanțe, martoră fiind la războiul mondial. Crucea nouă înaltă peste trei metri, a fost așezată pe vârful turnului Marți în 20 Octomvrie, de către măestrul tinichigiu și instalator Fred Schott din Sibiu.

Licitațiune. Tabloul despre mărfurile și obiectele prețioase, care se vând la licitațiune în 11 Noemvrie și zilele următoare la Institutul de zălogire, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 19, se poate vedea la Autoritatea industrială I inst. strada Mitropoliei Nr. 4, ușa 28, în zilele săptămânale dela ora 9—13 a. m.

CARȚI ȘI REVISTE

Anuar. A apărut anuarul al XII-lea, pentru 1930—1931, al Școalei normale «Andrei Șaguna» a Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, publicat de regretatul director Eugen Todoran. — Anuarul de față al acestui institut — cu un trecut respectabil de 145 ani și cu 78 ani dela reorganizare prin marele Andrei, — conține, pe lângă cronica anului școlar 1930/31, cuvântarea directorului la înmormântarea fostului profesor Dumitru Comșa, și o conferență, ținută D. I. Radu la serbarea școlară, în care a vorbit despre: Sărbătoarea pomilor și a pasărilor.

---

fi vecinică, Dumnezeu însuși e vecinic în el și 'n sămânța lui. (Ps. 18, 51).

Insuși David a știut că Dumnezeu a făcut cu el o legătură vecinică (2 Sam. 235). Numele lui, e scris, va fi în veci, până când va străluci soarele va fi binecuvântat și preamărit. (Ps. 72, 17) Acest domnitor vecinic va îngădui să participe toate neamurile la fericirea împărăției sale. Se vor bucura, îndeosebi, cei săraci și nenorociți de-o soarte mai bună, Ps. 21, 72). Preoția și regalitatea vor fi îmbinate în el, însă o preoție de altă natură decât cea a lui Aron și de-o durată eternă. (Ps. 110).

Toate popoarele îi vor fi supuse, toți regii îi vor servi. Numele lui va rămânea în veci, și până va sta soarele se va re'noi din generațiuni în generațiuni cari se vor succedà ne'ncetat. (Ps. 72, 7).

Așa s'a obținut speranța unui vlăstar al casei lui David, care să întemeieze și să stăpânească nou formatul regat, și care va aduce și pe celelalte popoare ale pământului în serviciul și la credința lui Iehova, astfel ca toate neamurile pământului să vină cu comorile lor la Ierusalim, și acolo să se roage înaintea lui. Chiar și locul nașterii viitorului Mântuitor, Betleem, a fost aproape numit. (Mih. 5). De Dumnezeu dăruitul vlăstar va fi semnul celui de așteptat; e înfățișat ca un învingător ne'nduplecat, care înfrânge orice împotrivire, orice răsvrătire împotriva majestății sale. Impărăția lui va supravețui și umili pe toți dușmanii săi, cari sunt și dușmanii lui Dumnezeu. In acea împărăție se va declarà pentru primaoară domnia Mesiei peste tot pământul — «dela mare la mare și dela râu până la marginile pământului». — Atunci se va'ncepe activitatea lui vădit spirituală și binecuvântată cu dulci cuvinte de pace. (Zah. 9, 9, 10). De aici înainte se multiplică descrierile cari trezeau înclinațiunilor fiilor lui Avram, închipuiri lingușitoare. Imperiul Mesianic se va'nfățișà ca o monarhie universală judaică, iar evreii și regele lor vor domnì într'o domnie netrecătoare. Insă ca contraponduri simțite și în cea mai oribilă contrazicere, cu acele perspective strălucitoare, apar și tablouri ale unui suferind și cu toată umilirea acoperit Mesia.

In Psalmi apare chipul unui drept, încercat de grozave chinuri, ca un om strein oarecum, pe care dușmanii îl batjocoresc ca pe un perdut și chinuit. Fiecare membru din corpul omului cu totul nesocotit de conaționalii săi sufere (Ps. 22). Examinându-și corpul mort de oboseală, își numără fiecare oscior, în timp ce vrăjmașii din jur se desfătează privindu-i chinul, împărțind hainele sale loru-și și pe cămașa lui aruncând sorți. Și aceste suferințe fără pereche ale unui om vor fi pricina unei mari convertiri a păgânilor, vor face ca toate neamurile să se închine adevăratului Dumnezeu (Ps. 22, 28, 29).

Cu mult mai bine alcătuit apare acest chip al suferindului Mesia la Isaia. Sluga lui Dumnezeu, Emanoil, Vlăstarul (Zemach) e chemat de Dumnezeu din pântecele maicii sale (49). «Dumnezeu i-a dat spiritul său (42) și-a pus cuvintele sale în gura lui (51, 16). Va deschide ochii orbilor, va aduce suferinzilor veste bună și va anunța celor prinși în închisoare libertate. (61, 1—3). Va deveni mântuitorul celor ce se vor întoarce dela păcatele lor în Iacob și va fi totodată o lumină pentru toate națiunile (59, 20), (42, 4, 6) și asupra lui slava lui Iehova se va resfrânge până la sfârșitul veacului (49, 6). Acest servitor al lui Dumnezeu va fi legătura lui Dumnezeu cu poporul său (în persoană) și mijlocitor între popor și Dumnezeu (42, 6; 49, 8). Dela el va purcede legea nouă, a noului legământ. După aceasta profetul ne arată suferința acestei slugi: Nebăgat în seamă, părăsit, încărcat de rane precum este, nenorocirea sa trezește scârbă oamenilor, cari privesc la suferința lui ca la o ispășire a vinei sale, pe când el sufere de bună voie, ca nevinovat, ceeace noi ca vinovați am fi meritat. Păcatele noastre le poartă, suferințele noastre le-a luat asupra-și, e rănit pentru faptele noastre rele, iar prin rana lui noi toți ne vom vindecà. Ca un miel dus spre junghiere sufere și moare pentru păcatele noastre (53, 7, 8). O jertfă de prinos îi este suferința și moartea-i (53, 13). Pentru aceea și Dumnezeu îl va preamări; pe mulți prin înțelepciunea sa îi va duce la adevăr, iar Dumnezeu îl va face stăpânitor al popoarelor (55, 4). Așa este acest servitor al lui Iehova totodată și rege, cărui rege să ne închinăm; el merge prin umilire la înălțare, prin moarte la viață; învinge fiind supus și-și încoronează opera după ce pare a fi nimicit. (Urmează).

Nr. 565/1931. (83) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Lupşa**, din protopopiatul Oltul.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială: 10 jug. fânaţ şi 9 jug. pădure.
3. Câte 8 (opt) cofe de bucate dela fiecare familie (dela văduvi jumătate).
4. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întregul tract.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc Oltul, în Şercaia, până la terminul fixat.

Concurenţii sânt invitaţi să se prezinte în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Şercaia, la 10 Sept. 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial din Lupşa.

Valeriu Judele
adm. prot.

Nr. 340/1931. (84) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II **Spring**, protopopiatul Mercurei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul, dela stat, conform coalei B.
2. Sesiune parohială 29 jug. 1000 st. □, arător şi fânaţ, folosirea grădinei bisericii şi terenul de ½ jug. dat pentru casă parohială.
3. Stolă după învoială.
4. 6 sorţi de lemne de foc anual din pădurea bisericii.
5. De locuinţă se va îngriji parohul, consiliul îi va vota un relut de cvartir după învoială.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare oficiului protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 6 Octomvrie 1931.

Oficiul protopopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia
şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

(41) 3—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

Ştofe şi brâne în depozit perm.

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis	Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara		

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 7 Noemvrie 1931 Nr. 79—80

Telegraful R

Organ naţional-bis(

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se ... blică de mai multe ori se dă rabatul cuven. ... şi inserţiunile se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Arhipăstorul nostru în misiune

Duminecă în 1 Noemvrie a. c., Inalt Prea Sfinţia Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru *Nicolae* a sfinţit biserica renovată a Devei.

Şi cu această ocaziune s'a demonstrat, că actele bisericeşti stârnesc cea mai profundă impresiune binefăcătoare asupra tuturor păturilor sociale ale poporului nostru, care în prezent se găseşte într'o serioasă depresiune.

Biserica însă, care nu trăeşte numai în clipa prezentului, ci are frâna sufletului istoric al neamului, este singură capabilă să trezească la viaţă forţele tainice ale trecutului şi să le organizeze la luptă pentru sugrumarea relelor care ne bântue.

Imprejurările tragice au creiat Bisericii un prilegiu unic, de a dovedi societăţii, că soartea unui neam nu depinde de bunurile materiale, ci de eroismul credinţei şi al nădejdii.

Misiunea Bisericii astăzi este chemată să ne arate, că dincolo de norii întunecoşi ai grijilor şi ai necazurilor, soarele iubirii lui Dumnezeu străluceşte pentru noi.

Şi acest soare şi-a trimis razele sale de lumină şi căldură la actul sfinţirii bisericii din Deva.

Spre a îndeplini o fierbinte dorinţă a fruntaşei noastre comunităţi din Deva, de-ale târnosi impozanta biserică radical renovată provăzută cu cupolă şi înzestrată cu o frumoasă pictură bisericească, — Inalt Prea Sfinţia Sa a plecat în după amiaza zilei de 31 Octomvrie cu automobilul însoţit de părintele consilier Dr. G. Proca şi diaconul bisericii catedrale I. Dinu.

Pe şoseaua ţării la întrarea în judeţul Hunedoarei, Inaltul Prelat a fost întâmpinat de Dl prefect al judeţului Hunedoarei, Dr. Dumitru Bratu şi părintele protoiereu Dumitru Săcărea.

Cu tot timpul nefavorabil, cădea o ploaie deasă amestecată cu zăpadă şi deşi Inalt Prea Sfinţia Sa îşi exprimase dorinţa, că în caz de timp nefavorabil să se renunţe la orice primire, — în trecerea prin comuna Sântuhalm, a fost întâmpinat de corul şcoalei cu cântarea «Pe Stăpânul şi arhiereul nostru», preotul Gh. Popovici adresează I. P. S. Sale cuvinte de binevenire şi o elevă a şcoalei predă I. P. S. Sale un splendid buchet de flori naturale.

I. P. S. Sa le-a mulţumit pentru cordiala primire, împărtăşindu-le arhiereasca binecuvântare.

Sunetul clopotelor dela toate bisericile ne anunţă sosirea în Deva.

Inaintea şcoalei de arte şi meserii este primit de fanfara elevilor şcoalei normale şi al şcoalei de arte şi meserii, de elevii şi profesorii acestor şcoale şi de un număr mare de credincioşi.

Pe tot drumul dela şcoală până în piaţă fanfara a intonat frumoase marşuri şi cântări naţionale.

La întrarea în piaţă era ridicată o frumoasă poartă triumfală din cetină de brad cu inscripţiunea «Bine aţi venit».

Aici I. P. S. Sa era aşteptat de preoţime, reprezentanţii primăriei, reprezentanţii judeţului, de ofiţerii din garnizoană, de elevii şi profesorii institutelor de învăţământ şi de numeros public fără deosebire de confesiune şi naţionalitate, deşi ploaia şi ninsoarea nu mai contenea.

Dnul primar al oraşului P. Perian în cuvinte alese salută pe I. P. S. Sa mulţumindu-I că n'a precedat a se osteni de a veni în mijlocul credincioşilor săi, iar părintele protopop Iosif Morariu într'o caldă alocuţiune îl binevintează în numele preoţimei, cerându-i arhiereasca binecuvântare.

I. P. S. Sa plăcut impresionat de această spontană manifestaţiune de stimă şi alipire, cu vocea-i puternică care străbătea întreaga piaţa, accentuiază, că deşi numai înainte cu trei ani a vizitat acest oraş precum şi toate şcolile şi instituţiunile din el, a satisfăcut cu plăcere invitărei iubiţilor săi credincioşi de a le târnosi Casa Domnului din nou împodobită, ca împreună cu credincioşii să ridice rugăciuni fierbinţi către Tatăl cel ceresc, — le imploră binecuvântarea Ceriului asupra tuturora şi le împărtăşeşte binecuvântarea arhierească. (Urale puternice de «Să trăiască» la adresa I. P. S. Sale au răsunat în întreaga piaţă).

Din piaţă I. P. S. Sa a fost condus la casa fruntaşului bisericii şi poporului nostru Dr. Petre Groza, fiind oaspele D-Sale.

Sfinţirea Bisericii

Duminecă dimineaţa cerul se înseninase. Pe un timp frumos de toamnă târzie la ora 8½ Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul a fost condus dela locuinţă în procesiune la Biserică. Inainte mergeau credincioşii cu praporii,

FOIŞOARA

Fondul ajutorului preoţesc

— Al preoţimii ort. rom. din Eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului —

La dorinţa expimată din partea mai multor preoţi, publicăm următorul:

REGULAMENT

Art. 1. Pentru a feri familia preoţească de lipsurile dureroase şi de umilinţele la care poate fi expusă cu prilejul trist al morţii preotului, preoţimea din Eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului, încluziv profesorii Academiei teologice, profesorii de religie şi funcţionarii Consiliului eparhial, cu asentimentul şi concursul binevoitor al Consiliului eparhial, se asociază şi creiază prin contribuţiuni obligatorii un fond, denumit «*Fondul ajutorului preoţesc*», din care să se dea ajutoare momentane familiilor membrilor decedaţi ai acestei asociaţii.

Art. 2. Membri ai acestui fond sânt şi vor fi în mod obligatoriu toţi preoţii, profesorii Academiei teologice, profesorii de religie şi funcţionarii Consiliului eparhial de azi şi din viitor, în funcţie sau penzionari din Eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului, în baza datoriei lor morale la ajutorare reciprocă şi a declaraţiunii lor în scris de aderenţă integrală la cele cuprinse în acest regulament, care se verifică de aceşti membri în congresul lor general şi se aprobă de Consiliul eparhial şi de adunarea eparhială.

Art. 3. Acest fond formează proprietatea membrilor lui, enumeraţi în art. precedent.

Art. 4. Cotizaţiile obligatorii de membri sânt:

***a*) O cotizaţie unică de fondare de 200 (douăsute) Lei la înscriere şi**

***b*) cotizaţiile lunare de regie de câte 100 (una sută) Lei vreme de 25 ani consecutiv, respective numai până la moartea membrului contribuabil, dacă aceasta survine mai de grabă.**

Aceste cotizaţii se achită la cassieria Consiliului eparhial din Cluj, prin reţinere din salarul sau penziunea membrului sau prin achitare directă de către el.

Art. 5. La moartea unui membru contribuabil al fondului, familia sau persoana încredinţată cu înmormântarea lui, ridică imediat dela cassieria Consiliului eparhial, în baza dovezii despre deces şi a chitanţei vizate de autoritatea imediat superioară, un ajutor preoţesc în suma de 50.000 (cincizecimii) Lei, plus toate cotizaţiile lunare de regie solvite la fond de către membrul decedat.

Art. 6. Calitatea de membru al acestui fond încetează:

***a*) prin deces;**

***b*) prin neachitarea cotizaţiilor lunare de regie scadente — indiferent de cauză — vreme de 6 luni consecutive, şi**

***c*) prin eşirea membrului din serviciul bisericesc al Eparhiei. In acest caz din urmă însă îi stă deschisă respectivului alternativa de a-şi cere şi reprimi cotizaţiile lunare de regie solvite de el până atunci, dar fără dobânzi, sau de a continua să rămână membru al fondului şi mai departe, obligându-se la achitarea regulată a restului cotizaţiilor sale lunare.**

Art. 7. Din cotizaţiile de fondare, escedente, donaţiuni, capitalizări, dobânzi etc., care constituesc veniturile fondului, se creiază «*Fondul de rezervă al ajutorului preoţesc*», care fond după trecerea celor 25 ani de fiinţare, menţionaţi la art. 4, îşi va putea amplifica scopul în înţelesul ca să se distribue din el şi ajutoare membrilor în viaţă ai lui, ca de pildă ajutoare pentru infirmitate, boală sau de altă natură.

urma corul mixt dirijat de prof. Ignaton, apoi diac. I. Dinu, preoţii S. Ciocan, E. Şinca, A. Lula, N. Duma, G. Popovici, A. Oprea, protoiereii Ier. Ciocan, Iuliu Josan, Dum. Săcărea, Dr. Vasile Oana, Ioan Duma, Dr. G. Proca şi Iosif Morariu; urma I. P. S. Sa în splendide ornate arhiereşti păstrate încă de pe timpul fericitului Şaguna, cu cârja şi mitra arhierească.

Preoţimea cu I. P. S. Sa au întrat în biserică. Credincioşii au rămas afară.

Eşind din biserică cu vasele şi obiectele sfinte se începe actul sfinţirii Casei Domnului, îndeplinit cu mare solemnitate conform prescrierilor bisericei noastre.

După terminarea acestui act sfânt, a urmat celebrarea sfintei liturgii cu aceeaş solemnitate, în prezenţa mulţimei de credincioşi din Deva şi satele învecinate, pe cari spaţioasa biserică nu-i încăpea, stând mulţime de lume afară de biserică.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt bine disciplinat condus de prof. Ignaton.

In decursul sfintei liturgii I. P. S. Sa a hirotonit întru presbiter pe diaconul Dumitru Ciuchendea iar întru diacon pe absolventul Academiei noastre teologice, Ioan Prie.

La finea sfintei liturgii I. P. S. Sa a rostit cu cunoscuta-i elocvenţă o instructivă cuvântare, ascultată cu multă atenţiune, — timp de o oră întreagă, împărtăşi fiilor săi sufleteşti o comoară întreagă de sfaturi şi învăţături, sorbite din partea celor ce-l ascultau cu nesaţ.

După aceea a stropit pe credincioşi cu apă sfinţită şi le-a împărţit anaforă.

Ceasul arăta ora 1, când I. P. S. Sa a fost condus cu aceeaş ceremonie cu care a fost adus, la casa Dlui Groza.

Recepţiunile

La ora 1·20 a avut loc în sala cea mare a prefecturii judeţene recepţiunile; s'a prezentat preoţimea noastră, reprezentanţii celorlalte culte, reprezentanţii armatei, ai judeţului, ai primăriei, ai justiţiei, ai camerei de agricultură, profesorii dela diferitele institute de învăţământ, consiliul nostru parohial, Societatea ortodoxă a femeilor române, Oastea Domnului etc.

I. P. S. Sa cu cunoscuta-i afabilitate s'a întreţinut cu toate deputaţiunile pe rând şi apoi printr'o caldă alocuţiune a dat expresiune intimei sale bucurii, văzând armonia şi buna înţelegere care domneşte în capitala judeţului Hunedoarei, între locuitorii ei de diferite confesiuni şi naţionalităţi.

A ţinut să mulţumească tuturora cari cu obolul lor au contribuit la renovarea sfântului locaş dumnezeesc, renovare care a reclamat suma de peste cinci milioane lei, mulţumind în special judeţului Hunedoarei care a contribuit cu suma de peste un milion lei; soc. «Altarul» a femeilor ortodoxe române din Deva 360,000 lei; Dl Dr. Petre Groza 120,000 lei; Banca Decebal 70,000 lei; Camera de comerţ 50,000 lei etc.

A scos în relief faptul, că toţi credincioşii noştri din Deva au contribuit la realizarea acestui act sfânt, după starea lor materială.

*

Masa comună

La ora 2 s'a servit o masă comună în sala Casinei dată în onoarea I. P. S. Sale, participând peste 200 de persoane.

I. P. S. Sa a ridicat primul toast pentru îndelunga viaţă şi sănătate a Majestăţii Sale Regelui nostru Carol al II-lea.

Dl Dr. Groza şi colonelul Aritonovici au vorbit pentru I. P. S. Sa etc.

După ora 3 într'o caldă atmosferă I. P. S. Sa a ridicat masa şi încă în aceeaş zi s'a reîntors la reziden̦a sa.

*

Dee Dumnezeu, ca sfintele rugăciuni ridicate de I. P. S. Sa şi cu această ocazie, să afle răsunet la Tronul ceresc, pentru înaintarea sfintei noastre biserici, a poporului credincios şi a patriei noastre mult iubite.

Organizaţi Oastea Domnului

Invăţăminte din recentele alegeri engleze

Colosul britanic ameninţă să se prăbuşească. Aşa spuneau amatorii de senzaţional, în gazete şi aiurea. Ear naivii erau ispitiţi să creadă că tocmai aşa de uşor se nărue o putere sinonimă cu «civilizaţie». De bună seamă că Anglia a avut de înregistrat în ultima vreme mai multe înfrângeri. La Londra, în jurul mesei rotunde, Mahatma Gandhi, mesagerul milioanelor de locuitori ai Indiei, era întruchiparea primejdiei ce dădea un ultim avertisment stăpânitorilor, mai înainte de a aprinde earăşi focul revoltei, pentru împlinirea revendicărilor lor.

In toiul acestor tratative, gazetele anunţau lumii că flota engleză din Atlantic s'a revoltat, caz fără precedent în disciplina acestui minunat popor. Şi zicala poporului nostru care spune că o nenorocire niciodată nu vine singură, ci însoţită de mai multe, se adeveri întocmai. Ciprioţii s'au răsculat împotriva stăpânirii britanice, vroind să alipească această istorică insulă la patria ei de sânge, la Grecia. S'au făcut manifestaţii, a fost atăcată locuinţa guvernatorului insulei, şi alte fapte destul de grave. Rebeliunea era cât pe-ací să isbutească. Lumea aştepta veşti cu suflarea reţinută. Peste câteva zile, aflam cu toţii că revolta a fost înăbuşită de giganţii apelor şi aerului, ce-au plecat din Alexandria şi Malta spre insula incendiată.

Şi acestor grele încercări, a venit să le pună vârf greutăţile financiare cu scăderea lirei etc. Această grea lovitură, dată finanţelor Angliei, a pus pe gânduri pe conducătoii ei. La apelul Regelui George V de-a se forma un guvern naţional pentru a se face faţă situaţei şi îndreptă lira depreciată, au răspuns toate partidele. Urmă ca populaţia prin votul ei să-i dea încrederea. Earăşi îngrijorări, earăşi aşteptări înfrigurate şi lumea dornică să vadă desnodământul. Căci nu era vorba de nişte alegeri obişnuite care vin şi trec. Insuşi destinul Angliei era pus în joc. Să mă explic. Majoritatea populaţiei din Anglia, ţară eminamente industrială, sânt muncitorii. Şi unde sânt muncitori, în vremile acestea de cumplită criză, bântue şi şomajul. In Anglia statul a făcut ce s'a putut pentru şomeri dar, în timpul din urmă, a redus simţitor sumele din buget destinate ajutorării lor. Lucrul acesta n'a fost aprobat de 8 din membrii gavernului laburist Mac Donald şi, cu toăte că 12 miniştri erau pentru reduceri, întreg gavernul a demisionat. S'a ajuns astfel la formula guvernului naţional prezidat tot de dl Mac Donald. Au urmat alegerile. Fiecare din cele două mari tabere, au făcut promisiunile lor cinstite. Deoparte laburiştii, despărţiţi de de Mac Donald şi rămaşi în opoziţie, promiteau menţinerea ajutoarelor pentru şomeri şi alte bunătăţi. De altă parte, guvernamentalii, anunţau reduceri drastice la toate capitolele bugetului şi deci, şi la milioanele pentru şomeri. Problema era grea.

Muncitorii aveau să încline spre laburiştii opoziţionişti, la care şi erau înregimentaţi politiceşte, căci aceştia promiteau menţinerea drepturilor lor. Urmă aşadar ca guvernul salvator, compus din conservatori şi puţinii laburişti cari au urmat pe Mac Donald, să cadă; ear situaţia grea din prezent, să se complice iremediabil. Dar alegerile care s'au ţinut zilele trecute, au venit cu surprizele lor şi au arătat încă odată sănătatea morală *a acestui popor făcut să stăpânească.*

Rezultatele definitive au adus gavernului o victorie cum n'a mai cunoscut alta istoria politică a Angliei. Aproape 600 de trimişi ai naţiunii aşteaptă să lucreze cu guvernul pentru îndreptarea grab-

---

Art. 8. «Fondul ajutorului preoţesc» cu toate evidenţele lui despre membri contribuabili, decese, ajutoare, fond de rezervă etc., se conduc şi administrează în registre speciale şi după normele de administraţie bisericească în vigoare, de Consiliul eparhial în colaborare cu un comitet special compus din trei reprezentanţi autorizaţi ai congresului membrilor contribuabili.

Art. 9. Fiecare caz de deces de membru, de ajutor preoţesc, precum şi fiecare bilanţ de gestiune anuală încheiată a fondului, se publică în organul oficial «Renaşterea».

Art. 10. Modificarea acestui regulament sau eventuala desfiinţare a «Fondului ajutorului preoţesc» se va putea face numai la cererea şi în baza votului a două treimi din numărul total al membrilor contribuabili la aceea dată, vot exprimat nominal în congresul general al membrilor anume convocat.

Art. 11. In cazul desfiinţării «Fondului ajutorului preoţesc» în condiţiunile prevăzute la art. precedent, din întreaga lui avere, inclusiv «Fondul de rezervă», se vor restitui întâi, proporţional sau integral dacă se va putea, cotizaţiile lunare de regie solvite până atunci de membrii contribuabili încă în viaţă la acea dată, iar eventualul rest va rămânea în administrarea Consiliului eparhial, ca un fond de caritate pe seama familiilor preoţeşti avizate din Eparhie.

Art. 12. Acest regulament, respective «Fondul ajutorului preoţesc», se activează cu începere dela 1 Iulie 1931.

Cluj, din congresul preoţesc al Eparhiei Vadului, Feleacului şi Clujului, ţinut la 26 Iunie 1931.

Preşedinte: Dr. S. Stanca; raportor: Andrei Ludu; secretar: Dumitru Antal.

Nr. 4606/1931.

APROBAT!

Cluj, din şedinţa Consiliului eparhial, ţinută la 3 Iulie 1931.

Nicolae Ivan, episcop.
Laurenţiu Curea, secretar.

Prorocia Mesianică[1]

(Sfârşit)

După expunerea lui Daniil, Mesia e un trimis al lui Dumnezeu, un rege coborâtor din cer al unei împărăţii care se va întemeia pe pământ, cuprinzând toate popoarele şi dăinuind în veci. Le arată apoi urmarea una după alta a puterilor lumeşti, puterea asyro-babilonică, persică, grecească şi puterea împărăţiei romane; neperitoare se ridică apoi împărăţia, pe tronul dumnezeesc şezătorului, în cer ridicatului, fiului omului; o împărăţie care altora dintre popoare nu se va da (2, 44, 45).

La profetul Zaharia este iarăşi vlăstarul lui David (Zemahul) spre care se îndreptează speranţa poporului: Intr'o împreunare pacinică a ambelor demnităţi, a acelei preoţeşti şi acelei regale, va clădi templul Domnului cu aceia cari din depărtare vin pentru aceasta (6, 13, 15). Cuvântul său pătrunde şi în lumea păgână, iar împărăţia lui se întinde peste rotogolul pământului. Apare apoi sub chipul unui păstor bun, care se va purtà cu milă şi cu bunătate faţă de poporul maltratat de păstorul egoist, însă va fi înşelat de turma rătăcită cu nemulţumire păcătoasă, (preţul cu treizeci de arginţi) sceptrul şi-l va rupe, oficiul de păstor îl va depune (11) şi va lăsa poporul în învrăjbirea-i. Şi acum se vede, că păstorul cel disprefuit din partea poporului e Domnul însuşi. Când va vărsà duhul milei şi-al bunătăţii, atunci jidovii se vor uita geloşi la dânsul, cuprinşi de amarnică căinţă şi adâncă întristare pentru cel răstignit de ei. Profetul vede cum după omorârea păstorului se împrăştie turma, rămânând numai o treime, purificată şi aceasta prin focul sorţii maştere, ca aurul şi argintul, recunoscută ca adevăratul popor al lui Dumnezeu, prietină şieşi precum şi Dumnezeului său. (13, 8, 9).

[1] Din l. germană după: Dollinger, «Heidentum und Judentum».

nică şi sigură a greutăţilor prin care trece ţara lor. Numărul mic al opoziţiei se pierde în majoritate, ear glasul ei, poate răsvrătit, nu se va auzi departe. De remarcat că tocmai în centrele muncitoreşti unde opoziţia contă cu anticipaţie pe succese sigure, tocmai acolo guvernamentalii au cules cele mai strălucite succese.

Aşa popor! Aşa conştiinţă! Caractere tari, crescute în citirea zilnică a Bibliei *şi lumina lui Isus «Dumnezeu şi om; leu şi miel; Mesia suferind şi învingând; peatra nebăgată în seamă şi capul unghiului», (Iames Wells).*

Ear învăţăturile, pe care le anunţ în fruntea rândurilor acestora, le scoţi singur, stimate cititor, şi poate, în cercul apropiaţilor tăi conrupţi de neobrăzarea unor politicieni împătimiţi, vei încercà o revizuire a conştiinţei lor politice, punându-le în faţă cuminţenia poporului englez.

Grigorie T. Marcu.

Egala îndreptăţire a Bisericilor

— Un răspuns —

de **Dr. I. Mateiu**

Sub acest titlu, ziarul săsesc «*S. D. Tageblatt*» din Sibiu se ocupă, într'un editorial, de studiul ce l-am publicat în coloanele «*Telegrafului*», opunându-mi o serie de obiecţiuni. Le voiu analizà pe scurt. Mai întâi, autorul este nemulţumit de afirmaţia mea, că tendinţa cultelor minoritare spre o autonomie bisericească *deplină*, ascunde idealul unei autonomii *politice*. Mă surprinde reproşul, deoarece încă într'o broşură oficială din 1919, Saşii şi-au manifestat dorinţa de a se restabili autonomia lor politică aşa cum au avut-o până la 1876 în cadrul «*Universităţii săseşti*». Cum Statul românesc n'a consimţit la asemenea pretenţiuni, incompatibile cu unitatea noastră naţională, universităţile s'au gândit să realizeze autonomia măcar parţial, sub auspiciile *Bisericii*.

Acest fapt nu poate fi contestat, căci el rezultă din declaraţiunile oficiale, făcute cu ocaziunea votării legii cultelor. Dar, dacă o autonomie bisericească *completă* acordată Saşilor n'ar fi atât de păgubitoare unităţii de stat, în schimb — sub aspectul minorităţii maghiare — ea ar putea deveni primejdioasă. Insă, va conveni şi preopinentul meu că e cu neputinţă să aplicăm două sisteme în aceeaş materie constituţională. De altfel chiar în regimul legal de astăzi, Biserica săsească se bucură de-o aşa mare solicitudine din partea statului, încât e de mirat s'o vedem tot nemulţumită.

Al doilea, recunoscând că România este mai generoasă decât Ungaria de ieri în acordarea subvenţiilor, ziarul săsesc să grăbeşte să adauge imediat, că această generozitate nu poate compensa pierderile ce i le-a cauzat statul nostru Bisericii săseşti prin *reforma agrară*. Dar aceasta a fost o operă de dreptate socială, pe care o impuneau cele mai înalte principii *etice*.

Şi să nu se uite, că însăş Biserica *ortodoxă* a suportat o pierdere mult mai grea prin *secularizarea* dela 1864. Deci, bănuelile de prigonire sunt cu totul neîntemeiate. De altfel, cifrele bugetare arată limpede, că dacă e vorba de plângeri, apoi cea mai îndreptăţită să le facă este tocmai Biserica *ortodoxă*. Probele le-a servit de curând *Părintele Nichifor* în broşura sa documentată relativ la Bugetul pe 1931.

*

Al treilea, ziarul săsesc se declară nemulţumit cu dispoziţia constituţională, care consacră Biserica ortodoxă *dominantă* în stat, pretinzând că aceasta este o concepţie *miedievală*.

Acuza este deadreptul surprinzătoare, de oarece problema a fost de mult limpezită şi chiar reprezentantul autorizat al Bisericii săseşti, răposatul pastor sibian *Adolf Schullerus*, s'a pronunţat favorabil la desbaterea art. 22 din Constituţie. De ce se reia un cântec falş? Să reamintim riposta dlui *N. Iorga*, care spunea unui deputat unit: «*Dominant* înseamnă aceasta: atunci când Statul român se prezintă înconjurat de prestigiu religios, va fi acel prestigiu care a încunjurat ţările române dela întemeierea lor, cari ele sânt generatoarele României noui».

De ce-am fi deci «medievali», când e vorba de viaţa religioasă a Statului românesc, şi am înceta să mai fim în clipa când am restabilì «*Universitatea săsească*», tipul clasic al celui mai îngust medievalism? Dar anonimul autor invocă, drept argument nefericita elucubraţie a dlui *Romulus Boilă*, în care se condamnă sistemul Bisericii dominante. Tristă inspiraţie! Vă închipuiţi cum s'ar înfăţişa organizaţia noastră de stat, dacă bărbaţii cu simţul răspunderilor publice şi-ar căutà orientările în asemenea tiparuri jalnice şi condamnabile. Să lăsăm deci ipocrizia. In sfârşit, se mai articulează o acuză, anume, că cetăţenilor saşi li se impune prăznuirea serbărilor ortodoxe, sub forma unor serbători de stat. Fără precizări, nu putem lua în serios astfel de insinuaţiuni. Dacă însă s'ar întâmpla, ca o serbătoare legală să coincidă cu o sărbătoare ortodoxă, de aici numai prin *rea credinţă* s'ar putea formula acuze contra Statului şi a regimului de egalitate, ce-l aplică faţă de Cultele ţării. Or, cel puţin dela compatrioţii noştri saşi, privilegiaţi şi cu un ministru în România mare, suntem în drept să aşteptăm mai multă bună credinţă şi mai puţină ostilitate.

Spiritul de dreptate şi echitate pe care ni-l cer, nu concordă de loc cu *exclusivismul* ce-l practică faţă de Români şi cu *dispreţul* ce se degajează provocant din coloanele presei lor.

Perseverând în «medievalism», este imprudent să ni se vorbească nouă de «concepţia modernă» a egalităţii. Cred, că suntem înţeleşi.

Sfinţirea bisericilor din Haşdău şi Poeniţa-Voinii

Zilele de 25 şi 26 Octomvrie c. au fost zile de pioasă şi înălţătoare prăznuire pentru poporul din comunele Haşdău, Poeniţa-Voinii şi împrejurimile lor.

Două biserici noi au fost târnosite şi date destinaţiei lor sfinte de către P. S. arhiereul *Vasile*, vicarul Sf. Mitropolii din Sibiu.

Ambele biserici, ridicate cu cheltuiala integrală a poporului, sânt mărturii de jertfa curată şi neprihănită, adusă pe altarul credinţei de către poporul bun şi blând al «Pădurenilor»[1] din regiunea Hunedoarei.

Insufleţirea poporului nostru pentru acte de înălţare sufletească s'a manifestat în toată amploarea ei şi cu acest prilej.

P. S. Vasile a sosit în Hunedoara Sâmbătă la 24 Octomvrie a. c. şi a fost întâmpinat la sosire de către membrii consiliului protopopesc şi parohial din Hunedoara, la cari s'au ataşat şi reprezentantul oraşului şi al plasei.

ZIUA I

Inaltul prelat, însoţit de către P. C. consilieri Andrei Gâlea şi Ieronim Grovu, protopopul Vasile Oană şi C. preoţi N. Suciu, Gh. Tarcea, E. Timişan, Ier. Rudeanu, Gh. Turceanu şi C. Gociu şi de către primpretorul plasei Hunedoara dl A. Buda, a sosit în comuna Haşdău la ora 10.

Călătoria a fost grea. Cei 24 km. parcurşi dealungul râului Cerna, cu primejduirea vieţii, pe şoseua îngustă şi puţin practicabilă, amintesc ostenelile sf. apostol Pavel, povestite Corintenilor: «In călătorii de multe ori, în primejdii».

Ostenelile şi greutăţile au fost recompensate cu bucuria şi primirea entusiastă a poporului, fericit că are în mijlocul său pe P. S. Vasile, primul arhiereu ortodox pe aceste plaiuri după decenii sau poate chiar după sute de ani.

La marginea hotarului P. S. a fost întimpinat de un banderiu de călăreţi din Haşdău, iar la intrarea în sat la poarta triumfală, unde aştepta poporul, a fost întimpinat de autorităţile comunale.

In faţa bisericii P. S. părinte a fost întimpinat cu sf. cruce şi sf. evanghelie de către tinărul şi vrednicul preot A. Botiş din Baia-Craiului, paroh-locţiitor în Haşdău. Corul muncitorilor din Ghelar, a intonat imnul «Pe stăpânul şi arhiereul nostru».

Serviciul divi

S'a început actul sfinţirii.

Figura blândă a P. S., slujba în sobor, înălţătoarele rugăciuni şi corul au impresionat adânc mulţimea de credincioşi, veniţi la sf. rugăciune.

După terminarea actului de sfinţire şi a sf. liturghii, la care răspunsurile au fost date tot de către corul muncitoresc din Ghelar, P. S. S. arhiereul Vasile a ţinut în biserica nou sfinţită o înălţătoare predică, arătând mulţimei de credincioşi darurile,

[1] Sub numele colectiv de Pădureni e cunoscut poporul din regiunea muntoasă a Hunedoarei.

Ultimul în şirul profeţilor, Malahia, vede într'un îndepărtat viitor o profeţie curată. Aceşti fii, purificaţi ai lui Levi, vor deveni proprii ai Domnului. Din partea lor se va aduce o jertfă curată lui Dumnezeu, dela răsărit până la apus în toată lumea, chiar şi între păgâni de astădată adoratori ai adevăratului Dumnezeu. (3, 3; 1, 11). Această prorocie a întregit şi verificat pe cea a lui Isaia, care anunţase că Dumnezeu îşi va alege şi dintre păgâni preoţi şi leviţi, nu pentru serviciul legii vechi a lui Dumnezeu, ci pentru a aduce o jertfă nouă şi curată (Is. 66, 20). Malahia mai adauge chipului Mesianic ultimele trăsături profetice. El anunţă «îngerul» trimis de Dumnezeu care să pregătească calea Domnului; pe acest «înger» îl determină mai de-aproape ca pe un al doilea Ilie, ca pe un propoveduitor şi pre 'nchipuitor al pocăinţii, care prin convertire va uni bătrâni şi tineri (4, 5).

De mult exprimase Eremia cuvântul vrednic de a fi luat în seamă, care singur ar fi putut deschide Evreilor ochii şi sufocà formalităţile oarbe: Zile vor veni, când nu trebuie să te mai gândeşti la chivotul legii, nici să te îngrijorezi de lipsa lui, nici să-l faci din nou. Acela va fi timpul, când păgânii se vor aduna în jurul tronului Domnului în noul Ierusalim (3, 6, 17) Cu aceasta s'a indicat oareşcum şi schimbarea întregului serviciu dumnezeesc tipic şi plin de formalităţi. In legătură cu aceasta profetul anunţă o legătură, pe care Dumnezeu o va face cu Israil, şi în care legătură legea lui va fi scrisă în inima lui (31, 33, 34). Constatând a promis Ezechil, că Dumnezeu, pentru a putea ierta păcatele poporului său, va trebui să-i dea o nouă inimă şi un spirit nou, să-i scoată din trup inima cea de peatră şi să i dea una de carne (11, 19; 31, 2; 36, 26).

Astfel au avut israeliţii o oglindă profetică, care li-a pus înainte nu numai chipul şi timpul venirii Mesiei, ci care le arăta prevenindu-i, şi acea greşală mare, acel păcat naţional, pentru care s'au nimicit ei ca naţiune. Acel duh i-a însoţit şi 'n împrăştiere. Ei au avut menirea mântuirii altor neamuri, dar duhul lor i-a făcut adesea ostatici neamurilor: le-a întărit inima isvorâtoare de mândrie.

Preotul *Gheorghe Secaş*.

Dar cu adevărat frumos. Se pare că ţara Olandei a simţit că românului îi plac mult florile, şi de aceea Societatea horticola din Olanda dărueşte, pentru şcoalele din Bucureşti, 17 mii de bulbi de lalèle (în Ardeal le zice: tulipan). Olandezii, cultivatori de flori, se deosebesc prin sufletul lor bun şi darnic, dar şi prin iscusinţa lor de cinstiţi negustori. Ceice cultivă florile, ştiu să cultive şi sufletele; acesta este tâlcul darului din Olanda, un dar cu adevărat frumos.

pe cari le pogoară în sufletele noastre biserica prin sfintele ei aşezăminte, şi câtă pagubă are creştinul, care nesocoteşte darurile sfinţitoare ale bisericii.

Predica P. S. a făcut impresie adâncă asupra celor prezenţi.

Soarele cald de toamnă frumoasă a sporit vraja sfântă, ce înalţă sufletul şi-l apropie de Domnul la asemenea ocaziuni.

Trecuse de ora 2, când P. S., terminând stropirea poporului cu apă sfinţită, a fost condus de soborul preoţesc la locuinţă.

După terminarea serviciului divin oaspeţii au luat împreună masa.

Spre Baia-Craiului

La ora 4 P. S. S., însoţit de soborul preoţesc, a plecat spre comuna Baia-Craiului, unde la biserica renovată prin stăruinţele parohului local, Păr. Adrian Botiş, poporul, înşiruit pe cărarea ce urcă la biserică, a întîmpinat pe P. S. S. cu luminările aprinse.

După terminarea vecernei P. S. Vasile a citit rugăciunile pentru sfinţirea apei şi pentru bisericile renovate şi a ţinut apoi poporului, întrunit la sf. rugăciune, o instructivă predică.

După stropirea poporului cu apă sfinţită P. S. a fost condus la locuinţa parohului local, unde a fost găzduit împreună cu întreagă suita.

ZIUA A II-A

In ziua a II-a (Praznicul Sf. muc. Dumitru) călătoria misionară s'a făcut dela Baia Craiului peste cătunul Paroasa până sub coasta Ghelarului cu mijlocul de locomoţiune a strămoşilor noştri, cu carul cu boi.

Sub coasta Ghelarului a aşteptat trăsura cu 4 cai, pregătită pentru P. S. Vasile. Ghelărenii s'au îngrijit de vehicole şi pentru suita P. S. şi pentru ceilalţi însoţitori.

Inaltul prelat a sosit în comuna Poeniţa-Voinii la ora 10.

In faţa bisericii a fost întîmpinat cu sf. cruce şi cu sf. evanghelie de către preotul local Teodor Murgău, apostolul neobosit al plaiurilor,[3] încunjurat de mulţime de popor, venit din toate satele dela păduri la sf. rugăciune.

Serviciul divin

Actul sfinţirii a început la ora $10^1/_2$. Când s'a încunjurat biserica şi P. S. S. a pus sigilul sf. cruci pe pereţii bisericii, mulţimea de credincioşi, străbătută de fiorul sfânt al rugăciunii, ascundea în suflet bucurii curate şi neprihănite, prilejuite de rugăciunile înălţătoare şi de cântările melodioase.

Răspunsurile la actul sfinţirii şi la sf. Liturghie le-a dat tot corul muncitorilor din Ghelar.

Biserica de lemn, lucrată frumos şi artistic, a fost neîncăpătoare pentru mulţimea de credincioşi, veniţi din toate părţile.

De aceea la sfârşitul sfintei Liturghii P. S. Sa a ţinut poporului o cuvântare plină de poveţe creştineşti afară, din portalul bisericii şi tot afară a stropit cu apă sfinţită mulţimea credincioşilor.

Vecernia în biserica din Ghelar

La ora $5^1/_2$ P. S. S. a oficiat vecernia în biserica din Ghelar, asistat de preoţimea, care l-a însoţit în aceste 2 zile.

După terminarea serviciului divin P. S. S. a ţinut poporului întrunit în biserică o înălţătoare predică, stăruind asupra grijii, ce trebue să o poarte creştinul pentru mântuirea sufletească.

Cu trenul spre Hunedoara

La ora 7 seara P. S. Sa a părăsit comuna, luând trenul spre Hunedoara.

Carul cu boi, căruţa, trenul şi automobilul, deci în afară de avion toate mijloacele de locomoţiune au fost întrebuinţate în aceste călătorii misionare.

Toţi, câţi am participat la solemnităţile din Haşdău şi Poeniţa-Voinii, am rămas cu impresia, că vizitaţiunile pastorale şi misionare ale înalţilor prelaţi aduc mângâiere în sufletele credincioşilor şi contribue la întărirea credinţei.

Dee Dumnezu, ca să asistăm cât mai des la manifestaţiuni ale sufletului românesc şi ortodox, frumoase şi înălţătoare, cum au fost cele dela Haşdău şi Poeniţa-Voinii. *Cronicar.*

[3] Au fost vremuri, când C. Sa se peronda la 11 biserici.

Punctul strategic

Strămoşeasca şi sfânta noastră biserică, în munca sa de mântuire a sufletelor, face, pe lângă toate criticele aspre ce i se aduc, paşi însemnaţi în calea propăşirii.

Azi avem planuri bine gândite de pastoraţie şi misionarism: efectele lor se văd şi se simt.

Dar, tot atât de învederat e şi faptul, că pentru realizarea deplină a planurilor ne trebue mijloace materiale care, astăzi, nu ne stau la dispoziţie.

Ar trebui să avem la îndemână câteva ziare religioase pentru popor şi reviste în acelaş senz pe seama intelectualilor, ca ideile şi sentimentele, ce pulsează la centrele de emisiune ale undelor sufleteşti, să nu-şi întrerupă contactul cu massele mari niciodată.

Evident, fără jertfe materiale nu vom putea realiza acest plan.

Aici e punctul strategic al muncii, pe care doreşte să o desfăşoare cu tot preţul biserica noastră, care trebue să rezolve problema: De unde luăm jertfele materiale necesare pentru executarea planurilor noastre binefăcătoare?

Nu de mult aduceă o revistă străină ştirea că nişte misionari au mers în insula Madagascar să propage pe Hristos. Ştirea spunea, că cheltuelile cu drumul, cu întreţinerea, cu scrierile de propagandă, s'au acoperit *din dania unor particulari.*

Sântem ispitiţi să credem că mijloacele, prin care lucră misionarii străini, vin cu norocul, — pe când adevărul este altul. Şi misionarii străini, dacă ar aştepta să capete mijloacele materiale cu norocul, nu ar sta mai bine decât noi în această privinţă.

Dar nu norocul, ci *ştiinţa şi cunoştinţa de oameni* le aduce în braţe misionarilor jertfele materiale.

Este o ramură a culturii religioase: cum trebue să seceri cele vremelnice pentru cele veşnice.

A sosit vremea să ne ocupăm şi noi cu această disciplină teologică în mod temeinic. Şi nouă ni se vor deschide pungile, şi celor săraci, şi celor bogaţi, dacă vom şti să le vorbim la suflet.

Cum imităm atâtea lucruri venite de aiurea, trebue să imităm şi bunul obicei de a şti cum jertfeşte chiar şi omul cu sufletul cel mai scorojit.

E destul să vrem şi să studiăm cu sârguinţă felul cum au ajuns de multeori sectari simpli să beneficieze de dragostea de a jertfi pentru lucrurile religioase ale miliardarilor din America.

In faţa noastră se petrec lucruri interesante. In cutare sat, departe de lume, la cutare ţăran despre care preotul lui niciodată nu a putut presupune că are şi alte trebuinţe decât cele materiale, se cuibăreşte câte un misionar. Cel mai egoist ţăran deodată să transformă în generos mecenat.

Eată, este *un drum şi mod*, prin care poţi intră în sufletul fiecărui om.

Aşa că acum, pe lângă studiul pastoraţiei şi al misionarismului, *ni se impune al treilea studiu: al milei creştineşti*, care nici el nu vine deagata, ci trebue bine gândit şi bine muncit.

Studiul milei creştineşti se adresează facultăţii celei mai gingaşe a sufletului: iubirii.

Ori vrem, ori nu vrem, va trebui fiecare preot al bisericii ortodoxe să facă acest studiu.

Când vom fi stăpâni pe această artă, atunci se vor ivi şi zorile de adevărată glorie a bisericii.

Lamentaţia care ne răpeşte mult din prestigiul de slugi ai lui Hristos, va dispărea ca prin minune.

In legătură cu studiul milei creştineşti, — pe care va trebui să-l punem pe primul plan al străduinţelor noastre, fiindcă altcum vom fi ca o ploaie rară, a cărei apă dispare repede, — îmi aduc aminte de o simplă întâmplare:

Nişte oameni, cari umblau după milă creştinească, s'au apropiat de o fermă. De departe se auzeau cuvintele extrem de aspre pe cari le spunea stăpânul slugilor sale.

«O, aici să nu mergem, fiindcă de milă nu poate fi vorba», ziceau oamenii noştri.

Şi la urmă intrând totuşi în fermă, au primit milă îmbelşugată, fiindcă le spunea stăpânul: Dacă n'aş fi eu aşa de aspru, n'aş avea de unde să vă dau milă.

In aceeaş situaţie sântem noi cu societatea noastră ortodoxă: *strigă societatea* la noi amarnic, dar dacă vom şti să-i vorbim la suflet, totuş ne va da milă.

Deunăzi umbla prin satul meu un călugăr după milă.

«Unde să mă duc, părinte, fiindcă oamenii mă iau la goană, că e criză».

In fiecare casă, Sfinţia ta, — i-am răspuns, — cu o singură condiţie, să ştii ce să le vorbeşti.

După un mic plan strategic, călugărul meu a plecat mulţumit şi împăcat, — pe lângă toată criza financiară.

De aceea, vă rog, studiaţi arta milei creştineşti, şi vom avea totul: şi suflet, şi materie.

Prot. *Dr. Ştefan Ciorolanu.*

Dela întrunirile preoţimii ortodoxe din Ardeal

Ni se scrie:

Miercuri, în 21 Octomvrie 1931, s'a întrunit în conferenţă preoţimea ortodoxă din protopopiatul Sighişoara.

In faţa crizei morale şi materiale, prin care trecem, preoţimea e hotărâtă să-şi înteţească activitatea pastorală în biserică, în şcoală, la catehizaţie, în cadrul societăţilor culturale din parohii, precum şi prin pastoraţie individuală. Ea e convinsă că, pe lângă măsurile de natură economică, pe care le vor lua fruntaşii treburilor obşteşti întru uşurarea situaţiei materiale, munca preotului, prin întărirea credinţei, trezirea speranţei, propagarea iubirii şi ridicarea moralului în sufletele cuprinse de îngrijorare ale credincioşilor, nu este numai utilă, ci de absolută necesitate.

Preoţimea constată că prin campaniile de ponegrire, ce s'au purtat şi se poartă prin presă, întruniri publice, în luptele politice de psrtid, s'a format în pătura ţărănească o dureroasă şi primejdioasă neîncredere în intelectuali, pe cari ţăranul îi socoteşte vinovaţi de starea lui de azi.

Pentru a fi scutiţi de consecinţe funeste, preoţimea face apel către toţi intelectualii pentru stabilirea unei «*Treuga Dei*» (pacea Domnului) pe durata actualului război economic, şi cheamă pe toţi a se apropia de popor cu dragoste prin muncă coordonată şi armonică. Cerem o deplină solidaritate între intelectuali.

Dar, în acelaş timp, cerem stăruitor deplină solidaritate între membrii clerului de toate gradele. Ieşiri violente împotriva chiriarhilor, ori cât de mult ar fi căptuşite cu bune intenţii, aşază în lumină nefavorabilă însăşi biserica. Am avut trista experienţa de a vedea, cum lipsa de intervenţie unitară la guvern, la fixarea bugetului ministeiului cultelor, a dus la un rezultat păgubitor pentru biserică.

Solidaritate deplină trebue să se manifeste nu numai în muncă, ci şi în suferinţă.

Dacă statul ne cere jertfe dureroase, le oferim cu dragă inimă, dar în măsură proporţională cu toţi salariaţii politici. Am protestat împotriva umilinţei, ce ni se face, prin aplicarea unui tratcment special, a curbei de 12%.

Celelalte biserici eterodoxe sânt mai puţin atinse prin lovitura bugetului având ele fonduri şi averi, cu care se vor putea menţine; pentru noi însă lovitura este mei grea, căci noi am dat neamului şi statului: şi suflet, şi averi.

Biserica ortodoxă e parte esenţială din sufletul neamului nostru; slăbind biserica, se pune în joc existenţa statului: Să nu fiea pre târziu, când cei chemaţi se vor convinge de această axiomă. —

Asociaţia clerului „Andrei Şaguna"

Nr. 33/1931/2.

Convocare

Conform Art. 10 din Statutele Asociaţiei «Andrei Şaguna» a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş — având arhierească binecuvântare — convocăm al

XI-lea Congres ordinar al preoţimii

pe zilele de *24 şi 25 Noemvrie 1931, la Alba-Iulia*, cu următorul

PROGRAM:

ZIUA I

1. Ora 8½: Sf. Liturghie, cu predică şi Chemarea Duhului Sfânt, în biserica parohială.

2. Ora 11: *a*) Deschiderea Congresului prin preşedintele Asociaţiei, P. C. părinte Dr. Gh. Ciuhandu. Salutul Autorităţilor şi al reprezentanţilor diferitelor societăţi.

b) Prot. I. Duma-Petroşani: Cuvânt omagial pentru sărbătorirea dlui N. Iorga, cu prilejul împlinirii a 60 ani de viaţă. (Sala «I. L. Caragiale»).

3. Ora 13: Masă comună.

4. Ora 15: *a*) Statul şi Biserica neamului. (Problema salariilor preoţeşti şi a bugetului Bisericii peste tot). Referent: *Pr. P. Borzea-Vişlea de jos.*

b) Infiinţarea fondului pentru ajutorarea clerului. Referent: *Dr. Seb. Stanca*, consilier episcopesc, Cluj.

c) Raportul Asociaţiei «A. Şaguna» cu Asociaţia generală a clerului. Referent: *Pr. Ioan Bânda-Roşia.*

5. Ora 20½: Festival religios: Conferinţă despre mucenicii ortodoxiei româneşti în veacul al XVIII-lea, încadrată în coruri religioase, executate de corul mixt al parohiei Alba-Iulia, sub conducerea P. C. Prot. I. Baba. (Sala «I. L. Caragiale»).

ZIUA II

1. Ora 8: *a*) Raportul comitetului central pe anul de gestiune 1930/31.

b) Raportul casierului central pe anul de gestiune 1930/31.

c) Complectarea comitetului Central.

d) Eventuale propuneri (vor fi anunţate biroului central cu cel puţin 3 zile înainte de Congres).

e) Inchiderea Congresului.

2. Ora 11: Pelerinaj la Sf. Mănăstire Cioara. Parastas pentru fericiţii adormiţi întru Domnul mucenicii ortodoxiei româneşti din veacul al XVIII-lea. —

Delegaţii despărţămintelor, aleşi conform Art. 6 pct. 1 din Regulament, precum şi toţi ceice doresc să participe la Congres, se vor anunţa la P. C. părinte protopop Alexandru Baba din Alba-Iulia.

Membrii comitetului Central sunt convocaţi în şedinţă pe ziua de 23 Noemvrie a. c. ora 18, în sala Primăriei Alba-Iulia. In aceeaş zi la ora 18 va avea loc, în aceeaş sală, consfătuirea membrilor prezenţi ai Asociaţiei.

Sibiu, din şedinţa comitetului Central ţinută la 18 Septemvrie 1931.

Prot. **Dr. Gh. Ciuhandu,**
preşedinte.

Prof. **Nicolae Colan,**
secretar general.

Corul Săliştenilor în capitală

— Dela corespondentul nostru —

In seara de Duminecă, 1 Noemvrie a. c., lume multă şi aleasă, în frunte cu dl Profesor Nicolae Iorga, prim ministru, a umplut până la ultimul loc, sala istorică a Atenului-român. *Corul Săliştenilor*, anunţat cu măgulitoare aprecieri de marile cotidiane, veneà să ofere bucureştenilor cântec dulce românesc de peste munţi şi privelişlea minunată a costumelor săliţeneşti, bine cunoscute şi mult admirate.

Programul bogat şi bine rânduit cuprindea bucăţi de ale compozitorilor din pleiada înălţătoare de suflete de odinioară şi acum: Gh. Dima, I. Vidu, S. Drăgoiu, T. Brediceanu, T. Popovici, Nicolae Oancea, talentatul fiu al Săliştei şi dirijorul corului.

Ropotele de aplauze ce răsplăteau fiecare cântec, au arătat îndeajuns impresia lăsată asupra ascultătorilor. Pe feţele tuturor citeai mulţumire multă şi înaltă desfătare. Căci, pe scenă, se reproducea întocmai şezătoarea românească pe care satele ardeleneşti o păstrează şi acum cu tot pitorescul ei. Dl prof. N. Oancea s'a îngrijit să o încheie *creştineşte*, cu un imn de sărbătorească mulţumire Celui de sus, aşa dupăcum bine le şade săliştenilor, cunoscuţi ca buni credincioşi.

Dorinţa dlui N. Iorga de a se repetà concertul, e o chezăşie mai mult de frumosul succes pe care l-au avut mândrii soli ai Săliştei în capitala României mari. In curând vor face un turneu în Cheoslovacia şi Italia.

Aducem aici laudele noastre cântăreţilor şi conducătorilor lor: Prot. Dr. D. Borcea, prefect de Sibiu, prof. N. Oancea şi prof. N. Borcea, directorul şcoalei com. sup. din Săliţte, şi totodată ne exprimăm credinţa că în bune mâni e încredinţat cântecul românesc pentru a-i duce faima peste hotare, *Gr. T. M.*

Calendarul Bunului Creştin, vechiul calendar arhidiecezan, în editura Librăriei Arhidiecezane, Sibiu, se află sub presă şi va apărea în decursul lui Noemvrie. Invităm instituţiile şi firmele, care doresc să trimită inserate pentru calendar, să se adreseze editurii.

INFORMAŢIUNI

Solemnitatea dela Ţebea, la mormântul lui Avram Iancu, s'a desfăşurat Duminecă la 1 l. c. într'un cadru de pioasă reculegere şi în faţa unei asistenţe, care a venit din apropiere şi din depărtare la inaugurarea lespezii comemorative de pe mormântul eroului. La ora 11 protopopul dela Brad, păr. Ioan Indrei, încunjurat de un sobor de preoţi, a săvârşit slujba religioasă, ear corul dela Brad a dat răspunsurile. Au cuvântat dnii: Gh. I. Brătianu iniţiatorul ridicării lespezii, păr. I. Lupaş, O. Goga, arhitectul G. M. Cantacuzino ş. a.

Săliştenii la Bucureşti. Corul săliştenilor, cu bun renume în ţara Ardealului, a obţinut Duminecă, la Ateneu, o nouă strălucită biruinţă. A fost ascultat, într'o religioasă linişte şi răsplătit în urmă cu viforoase şi entuziaste aplauze de selectul public, care era de faţă la concert. In afară de dl prof. N. Iorga, preşedintele consiliului de miniştri, au luat parte dnii Dim. Ghica, ministru de externe, Păr. Nae Popescu secretar general la ministerul instrucţiunii ş. a. La alt loc al ziarului nostru publicăm o dare de seamă despre acest reuşit concert.

In interesul Moţilor. Pentru apărarea drepturilor şi asigurarea condiţiilor de existenţă ale nenorociţilor locuitori din Munţii apuseni ai ţării, numeroşi fruntaşi ai vieţii noastre publice au convocat, în numele consiliului «Frăţiei de Cruce» din ţara Moţilor, mai multe adunări regionale, pe ţinuturi, şi adecă: la Câmpeni în 5 Noemvrie 1931, la Abrud în 8 Noemvrie, la Baia de Criş în 10 Noemvrie, la Huedin în 12 Noemvrie; ear după aceasta se convocă un *congres* general, cu delegaţi din fiecare sat al ţării Moţilor. Congresul se va ţinea Duminecă, în 22 Noemvrie, la *Turda*. Memoriile sau jalbele aduse aici de delegaţi se vor cuprinde într'un memorand pentru a fi înaintat la locurile chemate. — (Ştire mai nouă din capitală susţine că întrunirile «Frăţiei de Cruce sânt interzise din partea ministerului de interne).

Cercul româno-cehoslovac «Iarnik-Bârseanu» din Sibiu a organizat o serbare în sala dela «Thalia» cu prilejul celei 13-a aniversări a republicei cehoslovace (28 Octomvrie). Cuvinte oczionale, primite cu însufleţire, au rostit la această serbare dnii N. Regman preşedintele reuniunii, prof. Hradil şi H. Petra-Petrescu. Orchestra oraşului, condusă de dl prof. N. Oancea, a executat, viu aplaudată, câteva piese din opera celebrilor compozitori cehi. Serbarea dela Sibiu, onorată de prezenţa unui public distins şi numeros din oraş, a contribuit şi mai mult la întărirea prieteniei între cele două popoare aliate şi unite în state naţionale independente.

Suprimare. Trenul accelerat dintre Sibiu—Peatra Olt s'a suprimat cu începere de Duminecă 1 Noemvrie. Pe aceeaş zi se suprimă şi vagonul direct Sibiu de clasa întâia şi a doua dela trenul «Traian».

«Ce rost are?» Intr'una din Duminecile trecute (în 18 Oct.) s'a ţinut la Baia Mare adunarea «Asociaţiei generale a românilor uniţi», din părţile maramureşene. O foaie locală, raportând despre adunarea aceasta a «Agrului», se întreabă: «Ce scop urmăreşte asociaţia românilor uniţi? Ce activitate a desfăşurat în cei 4 ani de când a luat fiinţă? Ce operă constructivă a realizat în timpul existenţei sale?... Absolut nimic, afară de adunările anuale, care au fost ocaziuni de întâlnire... Şi atunci ce rost are toată asociaţia? Să ne tămâiem reciproc?» — Aşa scrie foaia *Baia Mare*, redactată, dacă nu ne înşelăm, de intelectuali greco-catolici, prin urmare cu atât mai competenţi în materie.

Mulţumită publică. In numele poporenilor din Aciliu, aduc călduroase mulţumiri sprijinitorilor parohiei noastre, cari au binevoit a contribui la zidirea bisericii noi de aici, cu sume pe cum urmează: P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului Lei 50.000, dl I. Oţoiu, prof. academia com. Cluj Lei 5000, dl I. Cup, notar public Săliţte Lei 1500, preotul Răchiţan Lei 500, din Vălenii de Munte colectat prin păr. I. Bărbat Lei 1982, Sf. Mănăstire Neamţ Lei 609, Prima Ardeleană Sibiu prin dl Eşianu Lei 580, parohia Răşinari Lei 150, parohia Buhuşi-Neamţ Lei 175, parohia Câmpina Lei 100, parohia Piatra-Neamţ Lei 100. Domnul să le răsplătească fapta bună. Aciliu, la 4 Noemvrie 1931.

Preot *I. Bărbat.*

ŞTIRI LOCALE

Seria şezătorilor culturale, dela neobosita Reuniune a meseriaşilor noştri sibieni, şi-a luat începutul Joi, în 29 Octomvrie 1931. După cuvântul de deschidere, rostit de P. Cucernicia Sa părintele protopop, preşedinte al Reuniunii, Emilian Cioran, care arată auditorului însemnătatea întrunirilor culturale meseriereşti, au urmat câteva melodioase cântece religioase, executate de corul studenţilor teologi, înviorând inimile celor trudiţi de munca zilei de azi şi de grija zilei de mâne.

Preşedintele meseriaşilor, păr. Cioran, ţine apoi temeinică prelegere despre meserii şi comerţ, cu trecutul lor sbuciumat în ţara Ardealului, în special la Sibiu şi Braşov. Proză şi versuri, fără pretenţii, dar cu duh citite de dl H. Petra-Petrescu, secrerarul dela Asociaţia culturală, au completat programul şezătorii, primit cu unanimă însufleţire. Cărticelele, de variat cuprins, distribuite la încheerea întrunirii, vor contribui şi pe viitor ca şezătorile meseriaşilor, sprijiniţi de intelectualii sibieni, să fie tot mai cu drag cercetate. *Asistent.*

Mulţumită. Dl Dr. H. P.-Petrescu, secretarul literar al «Astrei», a donat Lei 200 fondului pentru ajutorarea ucenicilor dela meserii, administrat de Reuniunea meseriaşilor din Sibiu, în loc de cunună pe cosciugul răposatului Aurel Constantinescu, şeful statisticei judeţene. — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul.*

Nr. 8664/931 Şcol.

Concurs

Pentru ocuparea catedrei *Nr. 6 istorie, dela secţia de băeţi a Şcoalei Normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu*, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Doritorii de a ocupa această catedră vor înainta *Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu*, cereri pregătite conform Legii învăţământului secundar, cu dovadă că sunt creştini ortodocşi.

In senzul Art. 10 din Legea asupra raporturilor dintre şcoalele secundare confesionale române şi ministerul instrucţiunii, se va da preferinţă absolvenţilor unei şcoale superioare de teologie.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 30 Octomvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Publicaţiune de licitaţie

Morile bisericii ortodoxe române din Geoagiu-Băi (Feredeu) — cu două pietri — se vând prin licitaţie publică în ziua de 15 Noemvrie 1931 în sala şcoalei primare din loc — la orele 3 p. m.

In numele Consiliului parohial.

Pr. **Vasile Glodean,**
preşedinte.

Filip Găzdău,
notar. (44) 1—1

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia
şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

(41) 4—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

Ştofe şi brâne în depozit perm.

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

ORDINEA BAILOR
Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1¼—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—2 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 14 Noemvrie 1931 Nr. 81—82

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă s. blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...amentele și inserțiunile ...reseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

O zi de propovăduire arhierească

Cei cari cunosc viața satelor, știu ce ecouri prelungite dealungul a zeci de ani lasă în amintirea lor o vizită arhierească. Ziua în care arhipăstorul s'a coborât în vre-un sat slujind în biserica de-acolo și învățând poporul față către față, se ridică de pe planul șters al zilelor obișnuite în punctul cel mai înălțat al conștiinței sătenilor unde se îmbracă în nimbul unei lumini calde și strălucitoare, devenind pentru toată viața lor asemenea unei stele conducătoare. Cuvintele ierarhului, pildele în cari și-a întrupat cele mai adânci și mai duhovnicești învățături, îndemnurile privitoare la mai toate ocupațiile sătenilor, le revin mereu în mintea lor, în convorbirile lor, se îmbogățesc cu adausuri din ce are mai venerabil înțelepciunea poporală, devenind cu timpul povestiri ce satisfac fantazia tineretului și norme pentru viața religios morală a poporului.

O zi de coborâre a unui arhiereu în mijlocul poporului însemnează o zi de prodigioasă sămănare, aprinderea unei flacări puternice care încălzește și luminează zeci de ani atât poporul, cât și pe preotul lui.

De aceea binecuvântăm toate prilejurile cari coboară peste viața satelor această binefacere. De aceea binecuvântăm prilejul sfințirii de biserici, care este și un prilej de sfințire a satului.

O zi care s'a umplut în plină măsură de tot harul acesta, a fost ziua de 8 Noemvrie, când Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit *Nicolae* a sfințit biserica renovată din Tărtăria. Incă din ajun au început să se arete la răsărit razele strălucitoare ale zilei așteptate. Poporul întreg în frunte cu parohul local Ioan Radu, și cu parohul com. învecinate Cioara, aștepta în fața unei porți triumfale din cetină de brad și covoare de-ale satului, sosirea Părintelui sufletesc. I. P. S. Sa sosește cu automobilul, însoțit de P. C. Lor părintele consilier Dr. A. Gâlea, părintele protopop Dr. Vasile Oana și diaconul I. Dinu, la orele 7 seara și este întâmpinat de parohul I. Radu cu frumoase cuvinte de bun venit. Merg apoi cu toții în biserică, unde parohul local rostește o ectenie și otpustul, iar I. P. S. Sa adresează poporului, cu voce caldă de părinte ce vine la fiii Săi, cuvinte cari însuflețesc îndată privirite de-o dragoste nemărginită și de-un entuziasm care izbucnește la sfârșitul cuvântării prompt și ca dintr'o gură, într'un «să trăiți». Legătura între suflete se făcuse, sufletul poporului se deschisese încrezător și aștepta nerăbdător hrana zilei următoare.

Dar I. P. S. Sa nu-și socoti încheiată munca acestei zile; restul serii până la ora 10½ îl dedică, în casa parohului I. Radu, unei comunicări, dela suflet la suflet, cu preoții ce s'au întâmplat prezenți. Blând și intim, într'o convorbire în care toate sufletele se simțeau deschise, încălzite, și de aceea maleabile, într'o convorbire care amintea atâtea convorbiri intime și familiare dintre Hristos și apostoli, I. P. S. Sa a ridicat în aceste câteva ceasuri atât de sus sufletele preoților prezenți, încât va fi imposibil ca preoții cari s'au învrednicit de aceste momente, să nu rămână în permanență ridicați cu o linie deasupra vieții lor de până atunci. Fazele și condițiunile renașterii religioase a sufletului preotului, misiunea în parohie și căile realizării ei, diverse alte probleme bisericești actuale și veșnice, le-au fost descrise atât de intuitiv, de însuflețit, de convingător, încât toți se simțeau apucați pe calea descrisă, toți se simțeau trăind cu adevărat momente de intensiv contact cu realitățile cele mai de sus ale spiritului.

A doua zi la ora 8½ a început slujba de sfințire a bisericii de către I. P. S. Sa înconjurat de 11 preoți și doi diaconi, răspunsurile dându-le cultivatul cor mixt din Sebeș de sub conducerea profesorului Vulcu.

La sfârșitul sf. Liturghii a ținut poporului, venit din mai toate satele din jur, o minunată cuvântare explicând cele 10 porunci în graiul poporului și în lumina preocupărilor zilnice ale lui. Casa și câmpul, școala și biserica, îmbrăcămintea și hrana, munca și odihna, toate au fost cercetate în această cuprinzătoare cuvântare, din punctul de vedere religios. Peste viața de fiecare clipă a plugarului s'a revărsat din această cuvântare lumină duhovnicească concretizată în îndemnuri, în sfaturi, în pilde și imagini de tot felul. Ascultătorii de Duminecă ai I. P. S. Sale vor fi întâmpinați, la aproape fiecare lucru de care se vor apuca, de o învățătură privitoare la acel lucru, sălășluită în memoria lor.

Cuvântarea I. P. S. Sale, deși a durat 1½ ore și deși se adresa unor ascultători neobișnuiți să fie atât de lung timp cu atenția încordată, a fost urmărită cuvânt de cuvânt cu același interes susținut dela început până la sfârșit. Mulțimea de pilde cu care a fost presărată cuvântarea, stilul poporal în care au fost îmbrăcate cele mai adânci cugetări, și mai presus de toate, căldura ce învăluia cuvintele vorbitorului și le transporta în sufletele ascultătorilor, au răpit cu totul preocupările acestora, făcându-i să uite de timp și de oboseală.

La recepție și la masa comună ce-a urmat în casa parohului local, I. P. S. Sa a primit din partea tuturor categoriilor de credincioși, cari l-au ascultat, omagiile de recunoștiință, de mulțumire pentru momentele de înălțare sufletească aduse în viața lor.

I. P. S. Sa a plecat la ora 3 d. m. din Tărtăria, lăsând în urmă o lume care se va hrăni multă vreme din darurile sufletești ce i le-a dus părintele său.

Asistent.

Să mergem la Alba-Iulia

Congresele sânt în plină activitate.

Freamătul de toamnă cheamă la sfat și clerul bisericii *dominante*, pentru a verifica această titulatură, deocamdată mai mult formală.

Poate la Alba-Iulia, în cetatea unde voevodul, dătător de legi și datini, așeză episcopie, se va face din nou lumină, preconizându-se încă odată rostul unei biserici vrednice de-o mai bună soarte.

Se vor încheia protocoale cu deziderate, luându-se o atitudine mai mult sau mai puțin hotărâta, — se va vedea și se va cunoaște.

Ceeace cunoaștem, e trecutul, e realitatea istorică, culminând în deposedarea de imobile și despoind biserica de forțele ei materiale, — din care fapt poate să urmeze slăbirea așezămintelor sale.

Perzând superioritatea exterioară necesară ori cărei instituții pentru a putea alimenta forțele creatoare de frumos și morală, biserica de nevoe a apucat pe apele lumii, până ce a fost aservită puterii de stat, cu slujitorii ei târâți pe tărâmuri de șurubărie politică, ear poporul cufundat în apele demagogiei.

Laicismul a mers mai departe. A așezat doctrina Mântuitorului între dexterițățile de după masă, reducând simțitor învățământul religios în școalele de toate gradele; drept coroană a interzis intrarea seminariștilor în facultate și a teologilor cu academie în universitate...

In felul acesta biserica noastră, căreia statul îi datorează ființă și trăinicie, fiind înlăturată dela înalta ei îndatorire, a exercitat o acțiune redusă, — de conservare a sentimentului de credință religioasă, — fără a se mai afirma viguros în acțiunea ei de desăvârșire a vieții pe teren social.

Drept urmare, fariseii unui ateism ascuns acuză biserica de inerție, și superstiții, de idei demodate, de vechituri pentru muzee... Clerul ei, dupăce l-au împins în

apele politicei de club, vreau să-l onoreze cu luarea dreptului de-a se alimenta din bugetul statului, pentru existenţa căruia clerul şi-a dat tributul până la sânge şi mucenicie, ear biserica până la cea mai mare jertfelnicie.

Alţii, conştienţi de forţa unui cler şi popor creştin introduc materie nouă în şcoalele secundare: «cercetarea monumentelor» între care noi aşezăm bisericile, căci istoria vie *ele* sânt şi cronicile pe lespezile *lor* au început.

Şi asta... când se pune chestiunea de-a se mai subvenţiona biserica şi slujitorii ei din bugetul statului, ori nu?

Nu e paradoxal?!

Tocmai pentrucă este, noi cerem să se facă lumină. Nu mai vrem să dibuim şi să cerşim. Nu mai putem tolera ca până ce unii sânt puşi la cale să ne mângâe şi netezească, alţii să aibă timpul tehnic să ne cânte prohodul...

Să ne lămurim.

La Alba- Iulia să se prezinte nu numai clerul, ci biserica întreagă. Vrem să vedem delegaţii tuturor celorce recunosc un Dumnezeu, în cer şi pe pământ, şi tind spre adorarea şi întronarea Lui.

Acolo ţinem sfat, nu de paradă, ci de necazuri spirituale şi îndrumări morale pentru toţi fiii unei biserici ajunse la răspântie.

Se cuvine deci, ca întreg clerul şi poporul să stabilească linia de conduită a aşezământului divin faţă de ceice îl nesocotesc şi nedreptăţesc.

Ca mijloace de luptă propunem armele din trecut: Violenţelor păgâne ale unui retoricism sec, şi materialismului brutal alimentat de egoism, să le opunem gândirile de înaltă morală. Atacurilor viclene? Le opunem răbdarea şi smerenia şi cuvântul înţelept şi cumpătat şi sincer, care să ruşineze pe adversar.

Ca mijloace preconizăm:

1. *Revenirea clerului la altar*: religia are datoria de-a pluti mai pe sus de interesele vremelnice ale partidelor politice;

2. *Solidaritatea clerului ortodox*, având-şi cotidianul de propagandă pentru mobilizarea întregului cler şi popor, care doreşte normalizarea şi echilibrarea vieţii sale sbuciumate. Pr. *A. Ştefan*

Dl N. Iorga «doctor honoris causa» al Sorbonei. Universitatea din Paris a ţinut în 7 l. c. la Sorbona şedinţă solemnă în prezenţa preşedintelui Doumer al republicei. In această şedinţă s'au conferit diplomele şi insignele de «doctori honoris causa» la 5 savanţi străini, între cari, pentru facultatea de litere, este dl prof. N. Iorga, rectorul universităţii din Bucureşti şi preşedintele consiliului de miniştri. Decanul facultăţii de litere dela universitatea din Paris, profesorul Delacroix, expune titlurile ştiinţifice ale profesorului român, şi scoate la iveală amploarea spiritului său şi universalitatea cunoştinţelor sale. Lungi ovaţii salută pe noul doctor al universităţii din Paris.

Chestiunea egalei subvenţionări a cultelor

De câteva săptămâni toate categoriile de slujbaşi ai statului sunt în o continuă agitaţiune şi îngrijorare pentru ziua de mâne, căci jurnalele aduc zilnic noui şi noui măsuri de ale guvernului privitoare la soartea lor. Ministerul de finanţe voind să facă economii cu orice preţ — pe pielea bietului funcţionar român — care azi mâne nu mai are ce da din salarul de mizerie ce i-l dă statul pentru munca sa, caută fel de fel de mijloace de a comprima bugetul. Inainte cu două zile a publicat o circulară privitoare la incadrarea funcţionarilor şi la normele de salarizare a lor, — ca a doua zi să renunţe la ea şi să publice o altă circulară, — prin care se abandonează nouile norme, pe motiv, că «lucrările pentru incadrare a funcţionarilor nu pot fi terminate în timpul util în care se cere întocmirea proiectului de buget pe 1932»... şi introduce noui norme de calculare a salariilor. Circulara ministerului de finanţe, dispune:

«1. Să păstrează şi pentru bugetul 1932 toate denumirile de funcţiuni astfel cum se găsesc în bugetul anului 1931.

2. «Se vor suprima toate vacanţele bugetare existente astăzi.

3. «Diurniştii şi funcţionarii pensionari vor fi suprimaţi complect din bugetul pe 1932.

4. «Pentru salariul brutto pe 1931 se va proceda astfel:

a) «*Din salariul brutto* **înscris în bugetul pe 1931** se scade curba de sacrificiu,

b) «Rezultatul obţinut se înmulţeşte cu 0,85,

c) «Produsul rezultat rotunjit la cifră rotundă, *se va înscrie în bugetul pe 1932 ca salariu brutto*».

Aceasta înseamnă **aplicarea unei noui curbe de 15 la sută,** pe lângă curba de sacrificiu şi cea specială pentru culte de până acum.

«Indemnizaţia de chirie şi ajutorul de familie se vor calcula şi plăti ca şi anul 1931, dacă funcţionarul se găseşte în anul 1932 în situaţia identică cu cea din 1931».

Pe baza acestor norme ministerul de finanţe a întocmit toate statele de personal şi bugetul complect aşa cum se va prezenta parlamentului şi care se va da la tipar cel mai târziu în 10 Noemvrie 1931.

Funcţionarii de toate categoriile, se agită, ţin congrese. căutând să apere fiecare interesele profesionale, ca apoi, să accepte cu resignare noua amputare din salar.

După cum se ştie, pentru cler în baza unei legi votate în Iulie a. c. s'a aplicat o curbă specială cu putere retroactivă din 1 Ianuar a. c. şi reţinerile acestei curbe se vor face succesiv din salariile pe a doua jumătate a anului 1931, aşa că după ce primesc salariile cu întârziere de o jumătate de an, — (din Iunie nu au primit salariile), — le primesc diminuate cu curbă îndoită ca ceilalţi slujbaşi ai statului.

Acum ar fi fost ocazia, ca guvernul să stăvilească risipa banului public incasat cu atâta trudă de pe spatele contribuabilului, să purceadă la înlăturarea din serviciu a tuturor cumularzilor, diurniştilor numiţi din interese politice, să sisteze preumblările pe banii statului a atâtor «specialişti» şi inspectori, — apoi misiunile şi jetoanele din diferite comisii şi consilii de administraţii, cari conform ziarelor de astăzi ar face *980 milioane*, sumă ce ar fi să se ia în bugetul anului 1932.

Curba de 15% ar însemna o reducere de peste 2 miliarde lei la lefurile funcţionarilor, de aceea suma de 980 milioane pentru jetoane ar trebui redusă la un sfert. Guvernul actual ar fi putut face acest lucru, dar de ce n'a avut curajul, nu ştim. Cert este că în loc să înceapă acţiunea de asanare a venit cu aplicarea unei noui curbe de 15%.

Acum este prilejul, ca inegalităţile şi nedreptăţile de până acum faţă de Biserica ortodoxă să înceteze.

Este însă regretabil şi foarte dureros, că din legea privitoare la curba specială nu se aplică decât partea primă, nu şi partea a doua, care prevede votarea unui credit de 78 milioane lei pentru acoperirea acestei curbe speciale.

Cred, că nu e fără interes a arăta, că în expunerea de motive la aducerea proiectului curbei speciale se spune: această lege se aduce «*din cauză că cultul unit şi cele minoritare* **nu** *au făcut reducerile de personal suficiente*».

Nu se găsesc bani pentru aplicarea nouei legi, se găsesc însă bani pentru preumblările prin străinătate şi prin ţară a atâtor specialişti şi inspectori. Multă nădejde la înlăturarea nedreptăţilor de până acum nu putem avea până ce este cunoscută ţinuta Dlui Ministru al finanţelor C. Argetoianu faţă de Biserică, nevoind să primească delegaţia parlamentarilor în chestia bugetului cultelor, exprimându-se, — de ce să nu o spunem, — că «slujbele preoţeşti sânt nişte superstiţii». Nu putem avea nădejdea unei îndreptări în bine a situaţiei clerului şi de aceea e de datoria conducătorilor noştri bisericeşti să lupte cu toată inzistenţa pentru revendicarea drepturilor juste ale Bisericii şi pentru esoperarea creditului de 78 milioane votat prin lege.

In urma noului proiect — de a se aplica o nouă curbă de 15% la salariile înscrise în bugetul pe 1931 — tot *Biserica ortodoxă va ieşi prescurtată faţă de celelalte culte.* Este ştiut, că în *bugetul pe 1931* — este aplicată curba specială de 12% pentru ortodocşi şi 21—23% pentru celelalte culte, pentru că nu au făcut reduceri de personal decât în măsură de 2 la sută. Pe lângă această curbă consilierilor eparhiali *ortodocşi li s'au redus în 1931 gradaţiile*, pe când ale canonicilor (consilieri) gr.-cat şi rom.-cat s'au menţinut, încât un consilier ortodox e trecut în buget cu salariu lunar de 10470 până la 12580 Lei, pe când un canonic unit cu salariu de 17140 până 17700 Lei — iar unul rom.-catolic cu 15090—15550 Lei lunar.

După aplicarea curbei de sacrificiu şi a celei de 15% — un consilier ortodox *căsătorit* va primi în 1932 după detragerea impozitului global şi retinerea la fondul de penzii etc. 6012 Lei, din 20.000 Lei cât a avut în 1930, iară un canonic unit sau romano-cat. *necăsătorit* va primi 9633 Lei, deci cel unit are salar cu 60% mai mare, decât cel ortodox.

Afară de aceste reduceri din bugetul pe anul 1930 s'au redus la Biserica ortodoxă 530 de posturi dela Consistorii, 610 paracliseri dela biserici, şi 155 de protopopi, pe când la uniţi s'au redus abia 25 persoane-funcţionari inferiori, — dar au primit 10 persoane noui la episcopia nouă din Baia-mare, aşa că reducerea întreagă e de 15 persoane. La celelalte *culte minoritare nu s'a redus nici o persoană*, ci din contră s'au înmulţit. Situaţia din bugetul anului 1931 este: la ortodocşi au rămas câte 3 consilieri de eparhie cu salariu lunar brutto de 10470—12580 Lei, pe când la uniţi câte 10 şi 6 canonici — cu 17140—17700 Lei salariu lunar, iară la rom.-cat. câte 8 canonici celibatari cu 15090 până 15550 Lei lun r.

La ortodocşi s'au şters secretarii, misionarii, revizorii eparhiali, etc. pe când la uniţi la Blaj au rămas 4 secretari şi la celelalte eparhii gr.-cat. şi rom.-cat. câte 1—2 secretari.

De o parte la Biserica ortodoxă funcţionari mai puţini şi cu salarii de jumătate, iară de altă parte la uniţi şi rom.-cat. funcţionari mai mulţi şi cu salar îndoit.

La uniţi s'au păstrat toţi cei 78 de protopopi — la ortodocşi s'au redus la câte unul pe judeţ rămânând în Ardeal din 83 abia 28, iară în Vechiul Regat abia 55. In Ardeal cei 18 consilieri ortodocşi, aproape toţi familişti, primesc cu 678.480 Lei mai puţin decât cei 16 canonici rom.-cat. maghiari-celibatari, şi cu *3.864.900 Lei mai puţin de cât cei 31 canonici uniţi din Ardeal.*

In general reducerile de cheltuieli la personale şi la materiale sunt la ortodocşi de 50% pe când la uniţi de 20—30%, la rom.-cat. de 15% şi la reformaii de 24%. Ba ce e mai mult episcopia rom.-cat. maghiară de Orade şi Satu-mare primeşte în 1931 *mai mult ca în anul 1930.*

Pentru orele suplimentare dela institutele teologice unite statul dă 100.000Lei, pentru cele rom.-cat. 23.100 Lei — iară pentru cele dela institutele teologice ortodoxe **numai 9961 Lei.**

Conform dispoziţiilor art. 31 din Legea Cultelor, la acordarea sprijinului, ce-l dă statul trebuie să ţină seamă de proporţia sufletelor, de situaţia materială şi de nevoile reale a diferitelor culte.

Neluând în consideraţie aceste dispoziţii clare ale legii şi situaţia materială a diferitelor culte — care este mult mai bună ca a Bisericei ortodoxe, şi nici nevoile reale — s'au făcut Bisericii ortodoxe suprimări bugetare cu adevărat sângeroase, cari nu s'au făcut celorlalte culte. Urmarea firească ar fi fost ca ajutoarele date de stat să fie acordate cel puţin în poporţia sufletelor, — ca să se îndrepte întrucâtva nedreptatea de până acuma, şi până se va putea face o rectificare echitabilă — având-se în vedere criteriile de mai sus.

Din cei circa 18 mil. de locuitori ai ţării sunt *circa 13 milioane ortodocşi*, circa 1,300.000 uniţi, iar 1.100.000 rom.-cat. etc. Logic ar fi ca ajutorul dat de stat să fie egal în proporţia sufletelor la toate cultele, deşi celelalte culte au situaţia materială mult mai bună, moştenire dela statul ungar favorabil propagandei prozelitistice catolice şi ostil şi persecutător al Bisericei ortodoxe din Ardeal.

Dacă luăm în considerare sumele ce le primesc diferitele culte din bugetul statului pe 1931, constatăm că ortodocşii primesc 682.400.641 Lei — iar uniţii 105.850.411 Lei. In proporţia sufletelor *uniţii primesc cu 37.548.600 Lei mai mult de cât ortodocşii.* Repartizată pe suflete, ortodocşii primesc o cotă de 52.50 Lei de suflet, uniţii de 81.50 Lei, rom. cat. 48 Lei, iară unitarii 130 Lei etc.

Această disproporţie rezultă din faptul, că celelalte culte au organizaţia la centrele episcopeşti şi parohiale **moştenită** mult mai bună ca ortodocşii, au mult mai mulţi consilieri, protopopi, preoţi în proporţia sufletelor ca ortodocşii, deşi împrejurările de viaţă în Ardeal sânt aceleaşi. Astfel vine la ortodocşi un protopop din Ardeal la 71.464 suflete, la uniţi unul la 16.666 suflete; un consilier ortodox din Ardeal la 110.000 suflete, la uniţi la 41.935 suflete, la rom.-cat. la 68.750 suflete. La ortodocşi vine un preot la 1709 suflete, (în Ardeal la 1033) la uniţi la 795 suflete, la rom.-cat. la 1507, la reformaţi la 756, la unitari la 663 suflete etc...

Pe când la ortodocşi s'au făcut reduceri la materiale şi personale de circa 50%; atunci bisericei unite, abia s'au făcut reduceri de 20% iară cele *minoritare în 1931 primesc cu 2.118 225 Lei mai mult ca în 1930*, de oarece în loc să facă reduceri de posturi au primit adausuri, cari în trecut nu au fost.

*

S'ar putea urma cu arătarea de nedreptăţi faţă de Biserica ortodoxă şi cu favorizarea cultelor neortodoxe, dar ar fi de prisos, căci s'au arătat în diferite memorii către Ministerul Cultelor. In revista, «Viitorul» Dl prof. univ. şi inspector general din Ministerul Cultelor, Ioan Savin, mai în măsură să cunoască situaţia din actele dela Minister a evidenţiat în mai multe articole aceste nedreptăţi, iară în Rev. teol. din anul acesta în 4 articole părintele Nichifor a arătat pe larg cu date precise acelaş lucru. De datele acestora m'am servit aici. Şi ziarele Universul, Cuvântul, Curentul şi-au ridicat glasul în favorul Bisericei ortodoxe, pentru a i-se face dreptate.

Deşi aceste cifre ne arată clar nedreptăţirea Bisericii ortodoxe şi atitudinea protectoare a statului faţă de cultele minoritare, totuşi aceste culte şi în special uniţii prin ziare, şi parlament sbiară că sunt nedreptăţiţi, ca să facă «atmosfera» *pentru a-şi putea păstra şi în viitor situaţia privilegiată de până acuma.* Insă la toate dovezile aduse cu cifre ei răspund cu fraze şi neadevăruri, răstălmăcind cifrele şi scoţând din budget ce le convin spre a ajunge la concluziuni favorabile tezei lor... Dar oricum ar suci-o, ori cum ar face comparaţia, rezultatul dă dreptate Bisericei ortodoxe.

Aşa corespondentul din Ardeal al ziarului «Curentul» din 30. X şi 6. XI a. c. publică unele cifre şi declaraţii ale Mitropolitului unit din Blaj privitor la «starea de inferioritate în care se află biserica unită în ce priveşte ajutorul statului», apoi canonicul dela Lugoj, Brânzeu, publică în acelaşi ziar din 11. XI a. c. un articol în aceiaşi chestie, reeditând cifrele publicate de ziarul «Unirea» dela Blaj — şi scoţând concluzia că «cei mai favorizaţi sunt ortodocşii din Ardeal». Cum ajung la acest rezultat este o taină, căci după calculele publicate de ziarul «Unirea» din Blaj. organul Mitropoliei unite, *ortodocşii* din Ardeal de vre-o 1,950.000 suflete, primesc din budgetul 1930 Lei 168.744.186, iară *uniţii* cu vreo 1.300.000 suflete (iară nu 1.500.000 cum afirmă uniţii) primesc 134.637.015 Lei. E limpede, că după calculul cel mai simplu, în proporţie dreaptă după numărul sufletelor, *Biserica ortodoxă e prescurtată faţă de uniţi cu suma de 33,211,314 Lei.*

Proporţia în ce priveşte suflete între ortodocşii şi uniţii din Ardeal este de 3:2. Şi ajutorarea lor ar trebui să se facă în aceiaşi proporţie. Pentrucă aplicarea acestei proporţii ar reduce din favorurile bisericei unite, aceasta în toate memoriile adresate Ministerului cultelor cere, *ca «bugetul cultelor nu poate avea alt temei real decât* **situaţia moştenită**» deoarece biserica unită a fost sprijinită din greu din partea asupritorilor de eri ai noştri şi a fost înzestrată cu moşii intinse. Biserica unită şi cele minoritare au intrat în noua alcătuire politică cu o situaţie materială şi de organizare mult mai favorabilă decât cea ortodoxă şi acest fapt nu poate fi ignorat de Statul român.

Dacă se face comparaţia bisericei unite cu a ortodocşilor din întreaga ţară, atunci situaţia privilegiată a bisericei unite iese şi mai mult în evidenţă, de aceea uniţii cer să se aibă în vedere condiţiile specifice ale Ardealului şi să se facă comparaţia cu Biserica ortodoxă din Ardeal. Şi în acest caz am văzut că tot Biserica ortodoxă din Ardeal este nedreptăţită. Fiind aceleaşi condiţii de păstorire şi pentru ortodocşi ca şi pentru uniţi, trebue să aibă în măsură egală organizaţia de conducere şi îndrumare a vieţii sufleteşti a poporului.

Cheltuelile sporite ale bisericii unite provin din faptul, că au în proporţia sufletelor prea mult personal la centrele eparhiale, prea mulţi canonici şi protopopi şi prea *multe parohii cu foarte puţini credincioşi*, cari au fost infiltraţiuni forţate de regimul catolic ungar în mijlocul masselor compacte de ortodocşi ca tot atâtea avantposturi ale *catolicismului agresiv şi prozelitistic între Români.* Şi că este aşa, ne dovedeşte faptul, că aceste parohii unite s'au înfiinţat pentru spargerea unităţii sufleteşti a Românilor în cele mai curate ţinuturi ortodoxe, ca judeţul Făgăraş, Hunedoara, Sibiu, Caraş, Severin, Timiş, Târnava mare etc.

Prin ştergerea salarului preoţilor din multele parohii unite cari n'au nici 50 de suflete, s'ar

---

FOIŞOARA

Cuvânt

— Parte din predică pentru Duminica a 24 după Rusalii —

Iubiţi fii sufleteşti, — Cinstea ce datorăm zilei Domnului, ne-a întrunit şi de astădată aici în sfânta Sa casă.

Dacă celelalte zile ale săptămânii sânt zilele trudei, ziua Duminecii este a muncii sufletului, care îşi cere şi el partea de hrană şi de lucru. Sufletul, aici în faţa altarului, îşi câştigă mulţumire şi mângâere. Nu există loc în care sufletul să fie mai bine ferit de lucruri străine de el, ca în sfânta *biserică.* Aici creştinul are prilejul să înalţe netulburat rugăciuni, pline de evlavie către Părintele ceresc, şi să asculte rugăciunea bisericii «pentrn poporul ce stă înainte», şi să se înzestreze cu poveţe sufleteşti pentru mântuire.

In viaţa noastră pământească nimenea nu este scutit de zile noroase şi grele, prin urmare nici de trebuinţa de a-şi înălţa ochii spre culmile cereşti, în aşteptarea razei de înveselire şi de binecuvântare.

La aceasta sântem făcuţi atenţi, de către sfânta noastră biserică, prin conţinutul sfintei evanghelii de astăzi:

Un om, cu numele Iair, mai marele sinagogei, aleargă îndurerat şi cu lacrimi în ochi la Isus, rugându-l să intre şi în casa lui, unde unica sa fiică se sbătea în ghiara morţii. Tot atunci o biată femee, bolnavă de 12 ani, ieşind din mulţime, căuta să ajungă la Isus pentru a se putea atinge de poala hainei lui, cu credinţa tare că se va vindeca. Ea, atingându-se, s'a vindecat. Iar pe fata lui Iair, care murise până să ajungă Isus la ea, a înviat-o.

Ce a îndemnat oare pe mai marele sinagogei şi pe greuetnoam bolnavă să alerge la Isus? Fără îndoială, credinţa în mila şi puterea dumnezeească a lui Isus. Şi nu s'au înşelat. Cuvintele din sfânta evanghelie adresate de Isus lui Iair: «Nu te teme crede numai şi se va mântui fiica ta», şi femeii bolnave: «Îndrăzneşte, fiică, credinţa ta te-a mântuit, mergi în pace, — ne dovedesc, că Isus a cunoscut credinţa vie a acestor rugători.

Este întrebarea: fost-a credinţa şi încrederea lor către Isus veche sau proaspăt născută în ei, *de sila împrejurărilor?*

Mai marele sinagogii n'a putut avea *din început* această credinţă vie în Isus. Ştim, că membrii Sinedriului, arhiereii, şi mai marii jidovilor, — între cari era şi Iair, — purtau mare duşmănie împotriva lui Isus şi-l învinuiau de multe păcate.

Dar nici femeea n'a avut dela început aceeaş credinţă în Isus: ea a purtat boala *12 ani*, alergând şi cheltuind, pentru vindecare, în altă parte. Numai siliţi de împrejurări au venit la Isus. El însă a dat sănătate femeii şi viaţă fetei, deşi tatăl ei era din ceata duşmanilor lui Hristos.

Isus ascultându-i n'a făcut altceva decât a premers cu exemplu la pocăinţa în aplicare a învăţăturii sale «Iubiţi pe vrăjmaşii voştri şi faceţi bine celor ce vă urăsc pe voi».

Această faptă şi bunătate a lui Isus ne îndeamnă a ne examina, oare nu suferim şi noi de aceeaş zăbavă a credinţei, ca Iair şi ca femeea bolnavă din evanghelia de azi?

Nu cumva atunci când ne merge bine, când nici un nor nu opreşte razele soarelui deasupra noastră, să stem fără credinţă cu neîncredere în El şi uitare de El? Nu cumva, ca femeea din evanghelie, purtăm vreme îndelungată necazuri şi boale, fără ne aducă aminte de Isus, fără a

ealiza considerabile economii, căci nu se poate admite, ca din sudoarea contribuabilului ortodox să se întreţină cultele neortodoxe şi încă mai bine decât cultul ortodox.

Revenind la articolul amintit al păr. canonic Brânzeu, am dori să ştim: dreptate este, ca să se menţină la uniţi 78 protopopi, iară la ortodocşii din Ardeal numai 28 protopopi la un număr mult mai mare de credincioşi, când sunt aceleaşi condiţii de viaţă şi de păstorire? E just şi creştinesc lucru, ca un canonic unit necăsătorit să primească leafă cu 60% mai mare ca un consilier ortodox căsătorit? E cu dreptate, ca la episcopiile unite să fie câte 10 şi 6 canonici şi câte 4 şi 2 secretari, la romano-catolici câte 8 canonici, iară la cele ortodoxe abia câte 3 consilieri şi nici un secretar?

In ce priveşte declaraţiile atribuite de corespondentul din Ardeal, — I. P. S. Sale Mitropolitului dela Blaj — încă nu stă afirmaţiunea, că biserica unită «a făcut reduceri de personal până la limita desorganizării», când s'au lăsat toţi canonicii, toţi protopopii şi din personalul inferior abia s'au redus 25 persoane. Tot aşa de greşită este afirmaţiunea că «pentru seminariile din vechiul regat Biserica ortodoxă primeşte suma de 172.195.750 Lei» pe când *de fapt primeşte numai 62.703,500 Lei* (vezi stat 32 şi 383 din bugetul cultelor pe 1931) *o greşală prea vădită de 110 milioane.*

*

Cetitorii, cred, că se vor putea uşor convinge de partea cui este adevărul. In toate memoriile adresate ministerului cultelor, s'a cerut să se facă *dreptate*, iară nu să se ia dela unii pentru a se da altora. Trebue să ceară reprezentanţii Bisericii ortodoxe, ca *după ce se vor fi înlăturat nedreptăţile din trecut* să se aplice clerului acelaşi tratament ca şi celorlalţi slujbaşi ai statului, căci e nedrept şi neuman ca clerului să-i aplici 3 curbe, iară celorlalţi numai două, încât unii preoţi ajung la un salar de circa 1700 lei, adecă mai puţin ca un servitor.

Pentru orientarea preoţilor, după aplicarea celor 3 curbe, în anul viitor va primi aproximativ:

un preot Dr. în teologie cu 4 gradaţii	4670
un preot Dr. în teologie fără gradaţii	3070
un preot licenţiat cu 4 gradaţii	4500
un preot licenţiat fără gradaţii	2850
un preot cu 8 clase Inst. teologic cu 4 gradaţii . .	3700
un preot cu 8 clase Inst. teologic fără gradaţii . .	2560
un preot cu şcoala normală teol. extr. cu 4 gradaţii	2300
un preot cu şcoala normală fără gradaţii . . .	1700

Cum va putea trăi un preot mai bătrân, care are copii la liceu şi universitate din o leafă aşa de scăzută?

Cam aceleaşi salarii au şi preoţii celorlalte culte. După cum se poate însă constata din fasiunile venitelor preoţilor diferitelor culte, cari fasiuni se găsesc la Ministerul cultelor, mulţi din preoţii minoritari au venite mari din parohii, iară statul le dă leafă egală, ori chiar mai mare ca preoţilor ortodocşi, cari nu au venite din parohii, dar au mari greutăţi familiare. Ar trebui deci făcut o revizuire a salariilor preoţeşti, căci este un păcat strigător la cer, ca sărmanii preoţi ortodocşi cu greutăţi familiare aproape de neînvins, să fie astăzi mai rău dotaţi decât preoţii catolici celibatari.

Biserica ortodoxă, care în trecutul ei glorios n'a cunoscut decât nedreptăţi şi prigoniri, nu vine nici astăzi să ceara favoruri în pagubă altor culte. Ea nu cere decât să i se facă dreptate şi să fie tratată la fel cu celelalte culte din ţară.

*

Credem că se va sesiza de această situaţiune tragică a preoţimei şi în a bisericei întregi în primul rând Sf. Sinod, care se întruneşte peste câteva zile, şi înalţii chiriarhi solidari nu vor pregeta să-şi spună cuvântul lor hotărât la cei în drept, ca să se facă dreptate.* Tot aşa Asociaţiunea generală a clerului ortodox în congresul ei din Bucureşti, dela 17 Noemvrie a. c. iară Asociaţiunea «A. Şaguna» a clerului ortodox din Ardeal în congresul ei din Alba Iulia dela 24 Noemvrie a. c., îşi va spune cuvântul ei răspicat, invitând pe toţi parlamentarii preoţi şi mireni deopotrivă şi de orice culoare politică, ca s-o sprijinească întru realizarea justelor ei revendicări. Avem mare nădejde, că la Ministerul Instrucţiunii este secretar general învăţatul preot şi profesoruniversitar, Dr. Nae Popescu, membru al Academici Române, iară la al cultelor este secretar general Păr. Dr. A. Crăciunescu, cari cunoscând aşa de bine situaţia bisericei şi a slujitorilor ei, vor stărui să se amelioreze situaţia mizeră de astăzi.

Avem în guvern doi subsecretari de stat, pe părintele St. Meteş, care a fost purtătorul de cuvânt în congrese al revendicărilor juste ale preoţimei, apoi pe deputatul eparhial, profesor universitar Dr. Victor Stanciu, cari nădăjduim că vor fi alături de chiriarhi şi preoţime pentru eluptarea dreptăţii pe seama Bisericii ortodoxe.

Cea mai mare nădejde şi-o pune preoţimea în şeful guvernului, dl preşedinte al Consiliului de Miniştri şi Ministrul al Instrucţiunii publice şi al Cultelor, *Dl Nicolae Iorga*, învăţatul dascăl al Neamului, marele scrutător şi admirator al trecutului glorios al Bisericii ortodoxe, care apreciind rolul ei în trecut, prezent şi în viitor şi pătruns de simţământul de dreptate şi de înţelegere a necesităţilor ei reale va găsi *astăzi* ocaziunea ca în cadrul legilor în vigoare să repare marea nedreptate pe care această Biserică a avut-o în trecut.

Pe lângă acestea se cere *unanima solidaritate a întregei preoţimi ortodoxe* care să lupte alături de conducători ei pentru a duce la isbândă justele revendicări ale ei:

1. Să nu se aplice clerului nostru nici un fel de *reţinere specială* din salar, decât care se aplică la toţi funcţionarii publici.

2. Să se treacă în bugetul pe 1932 toate posturile de protopopi, consilieri eparhiali, secretari, misionari etc. avute în bugetul pe 1930 cu retribuţiunile avute, menţinându-se gradaţiile la consilierii eparhiali, ca şi la celelalte culte.

V. Nistor,
consilier arhiep.

* Sperăm că autorul articolului a luat cunoştinţă de intervenţia pe care a făcut-o Sf. Sinod foarte insistent la guvern, ca să şteargă nedreptăţile cu care este tratată biserica şi preoţimea ortodoxă! *Nota Red.*

Onomastica Marelui Voevod Mihai

Cu tradiţionala însufleţire românească a fost sărbătorită în Sibiu, la ziua Sfinţilor Arhangheli, onomastica Marelui Voevod Mihai. In zorii zilei pe toate edificiile publice şi case particulare fâlfâiau drapele naţionale.

In catedrală după terminarea sfintei liturghii, s'a oficiat un Tedeum din partea P. S. Sale Arhiereului Vasile asistat de preoţimea catedralei.

La acest act solemn, au luat parte dnii ofiţeri superiori din Garnizoană în frunte cu Dnul General Economu Comandantul Corpului VII Armată, reprezentanţii autorităţilor civile, profesorii şi elevii dela institutele de învăţământ din localitate şi un însemnat număr de credincioşi.

In faţa catedralei, era postată o companie de onoare din regimentul 90 infanterie cu drapelul şi muzica militară, dând onorurile.

După ieşirea din catedrală, Dnul Comandant General Economu a trecut trupa în revistă şi a arătat însemnătatea zilei, în care se sărbătoreşte onomastica Aceluia care, odată şi odată, va veghia asupra destinelor acestui neam (puternice urale de: »Să trăiască»).

A urmat apoi defilarea.

Ordin şi ordin

— Cine sânt ponegritori? —

Când cu desvelirea şi sfinţirea monumentului, ridicat pe câmpia Turzii la mormântul lui Mihai Viteazul, un corespondent al unui cotidian din capitală scrîă şi următoarele: «*se afirmă că preoţii greco-catolici sânt opriţi să oficieze alaturi de preoţii ortodocşi, şi ordinul porneşte din partea autorităţilor superioare bisericeşti greco-catolice*».

Cuvintele acestea sânt taxate de monitorul mitropolitan *Unirea* dela Blaj ca «*insinuări*» «*palavre ori eventual... şi mai puţin de cât atâta*».

Iezuiticul monitor, care cunoaşte şi reproduce ordinul circular din 19 April 1922, dat din partea Consistorului arhidiecezan din Sibiu, se îmbracă în piele de vulpe şi se face a nu cunoaşte: ordinul *episcopatului unit* dat în conferinţa ţinută la 29 Noemvrie 1922.

Acest ordin, redactat în stilul blăjenesc de pe vremuri, stil păstrat de alt fel cu sfinţenie şi în România mare, spune lămurit:

„**Sinodul demândă întreg clerului şi poporului credincios** (vasăzica nu numai preoţimii, ci şi tuturor credincioşilor greco-catolici!) **ca să se abţină în cele sfinte, dela ori ce comuniune cu acatolici, a măsurat (!) sfintelor canoane**".

Mai spune ordinul pornit dela superioritotea bisericii unite:

„**Nu este de loc îngăduit credincioşilor** (greco-catolici) **să asiste în orice chip în mod activ sau să aibă parte în slujbele sfinte ale acatolicilor**", — şi mai ales ale «neuţilor», înţeşte.

Monitorul de pe Târnave îş permite curajul să dea corespodentului amintit numele de «*simplu intrigant sectar de rea credinţă*», fiindcă afirmase că preoţii catolici sânt opriţi să oficieze alături de preoţii ortodocşi, — pe când realitatea dovedeşte ceva mai mult, căci ordinul unităilor, cum s'a arătat, înseamnă nu numai că preoţii greco-catolici nu pot slujt cu cei ortodocşi, dar că nici credincioşii greco-catolici nu mai pot lua parte la slujbele bisericii ortodoxe...

De care parte stau mincinoşii, ponegritorii, iubiţilor clarissimi?

---

ruga Lui, fără a alerga la ajutorul Lui prin sfânta Lui biserică?

Să ne mai întrebăm, că noi, ca părinţi, avem aceeaş dragoste faţă de copiii noştri ca Iair?

Uitându-ne cu băgare de seamă în jurul nostru, vom afla că sânt şi între noi «zăbavnici cu inima a crede toate câte au spus prorocii», sânt oameni cu dragoste îndoelnică faţă de biserică.

Credinţa în Dumnezeu azi peste tot a slăbit spre paguba omului.

Creştinătatea zilelor noastre se asamănă cu pomul ale cărui poame în timp ce se înmulţesc, devin tot mai mici, şi pică fără vreme şi fără folos.

Să ne ferim de această înmulţire uşoară a credinţei. Să ne ferim de a ajunge soartea «smochinului fără rod de lângă cale».

Mila, bunătatea, ajutorul, mângăierea şi îmbărbătarea lui Isus, în necazuri şi în greutăţi, şi azi le putem primî prin sfânta biserică, dacă vom alerga la ea totdeauna cu credinţă...

Şi bine ne va fi nouă atunci...

Pr. *Patriciu Pintea.*

Cartea neagră a celor răi de plată. Croitorii, cizmarii şi alţi meseriaşi parisieni au întocmit o carte strict confidenţială, cu numele în şir alfabetic al tuturor celor răi de plată. Cuprinde trei capitole: primul capitol arată clienţii cari *pot* plăti dar nu plătesc; al doilea capitol cuprinde numele clienţilor incapabili de plată, cei puţin la părere; al treilea capitol pe cei năzuroşi, în veci nemulţămiţi şi pricinaşi. Cartea neagră dela Paris conţine, cum se asigură, cam cinci mii de nume, între cari figurează şi cei din «lumea bună», din elita societăţii, în prima linie unii miniştri, actriţe şi artişti de primul rang. Ziarele de scandal vor şti de sigur să exploateze lista neagră, spre groaza multora din cei cu musca pe căciulă.

Asociaţia clerului „Andrei Şaguna"

Nr. 33/1931/2.

Convocare

Conform Art. 10 din Statutele Asociaţiei «Andrei Şaguna» a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş — având arhiereasca binecuvântare — convocăm al

XI-lea Congres ordinar al preoţimii

pe zilele de *24 şi 25 Noemvrie 1931, la Alba-Iulia*, cu următorul

PROGRAM:

ZIUA I

1. Ora 8½: Sf. Liturghie, cu predică şi Chemarea Duhului Sfânt, în biserica parohială.

2. Ora 11: *a*) Deschiderea Congresului prin preşedintele Asociaţiei, P. C. părinte Dr. Gh. Ciuhandu. Salutul Autorităţilor şi al reprezentanţilor diferitelor societăţi.

b) Prot. I. Duma-Petroşani: Cuvânt omagial pentru sărbătorirea dlui N. Iorga, cu prilejul împlinirii a 60 ani de viaţă. (Sala «I. L. Caragiale»).

3. Ora 13: Masă comună.

4. Ora 15: *a*) Statul şi Biserica neamului. (Problema salariilor preoţeşti şi a bugetului Bisericii peste tot). Referent: *Pr. P. Borzea-Vişlea de jos.*

b) Înfiinţarea fondului pentru ajutorarea clerului. Referent: *Dr. Teb. Stanca*, consilier episcopesc, Cluj.

c) Raportul Asociaţiei «A. Şaguna» cu Asociaţia generală a clerului. Referent: *Pr. Ioan Mânda-Roşia.*

5. Ora 20½: Festival religios: Conferinţă despre mucenicii ortodoxiei româneşti în veacul al XVIII-lea, încadrată în coruri bisericeşti, executate de corul Cantat al parohiei Alba-Iulia, sub conducerea P. C. Prot. I. Baba. (Sala «I. L. Caragiale»).

ZIUA II

1. Ora 8: *a*) Raportul comitetului central pe anul de gestiune 1930/31.

b) Raportul casierului central pe anul de gestiune 1930/31.

c) Complectarea comitetului central.

d) Eventuale propuneri (vor fi anunţate biroului central cu cel puţin 3 zile înainte de Congres).

e) Închiderea Congresului.

2. Ora 11: Pelerinaj la Sf. Mănăstire Cioara. Parastas pentru fericiţii adormiţi întru Dumnezeu mucenicii ortodoxiei româneşti din veacul al XVIII-lea. —

Delegaţii despărţămintelor, aleşi conform Art. 6 pct. 1 din Regulament, precum şi toţi ceice doresc să participe la Congres, sînt rugaţi a anunţa la P. C. părinte protopop Alexandru Baba din Alba-Iulia.

Membrii comitetului Central sunt convocaţi în şedinţă pe ziua de 23 Noemvrie a. c. ora 18, în sala Primăriei Alba-Iulia. In aceeaş zi la ora 18 va avea loc, în aceeaş sală, consfătuirea membrilor prezenţi ai Asociaţiei.

Sibiu, din şedinţa comitetului Central ţinută la 18 Septemvrie 1931.

Prot. **Dr. Gh. Ciuhandu,**
preşedinte.

Prof. **Nicolae Colan,**
secretar general.

Nr. 9122.

Notificare oficială

Onoratul Minister al Armatei, direcţiunea recrutării, sub Nr. 36,845/931, ne încunoştiinţează că pe viitor, nu va mai acorda amânări peste limita de vârstă a studenţilor în teologie cari au fost dispensaţi condiţionat şi nu s'au hirotonit la timp, deoarece amânările excepţionale nu sunt prevăzute în noua lege de recrutare; iar prin acordarea lor se creiază precedente contrare dispoziţiunilor legii.

Atragem deci atenţiunea absolvenţilor Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, să competeze la parohiile vacante spre a putea fi hirotoniţi înainte de împlinirea limitei de vârstă (27 de ani) căci amânări excepţionale, nu se vor mai acorda din partea Onoratului Minister al Armatei.

Sibiu, 10 Noemvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Profanarea bisericii din Maramureş. Credincioşii ortodocşi din comuna Sarasău aveau de vre-o 3 ani, în lipsă de biserică, o capelă instalată, cu aprobarea superiorităţilor, în una din încăperile goale dela şcoala primară din comună. In 5 Noemvrie 1931 s'a petrecut în această localitate un fapt care ne aduce aminte de timpurile triste ale generalului profanator de biserici, Bucov: capela ortodoxă, din anumit pretext, n'a mai fost «tolerată», şi organele administrative civile, cu funcţionarii lor greco-catolici, la ordinul prefectului dela Sighet, au dat afară capela, *încărcând pe car toate lucrurile sfinte dintr'însa şi aruncându-le pe lângă drumul de ţară în curtea unui ţăran şi în alte locuri...*

Cazul dela Maramureş este adus la cunoştinţa autorităţilor, pentru ca nelegiuirea, care a produs o profundă sguduire sufletească în popor, să fie pedepsită cum merită.

Şi aceasta cu atât mai vârtos, cu cât prigonirea românilor ortodocşi în unele comune maramureşene, începe a lua proporţii tot mai nebănuite, tocmai fiind pornită şi patronală de administraţia civilă locală.

Cifrele grăesc, ori vrem, ori nu vrem. Revista *Ţărănismul* a publicat în ultimul său număr un articol al dlui *Ion Mihalache*, fruntaş naţional-ţărănist, care scriind despre congresul judeţean al partidului său, ţinut zilele trecute la Alba-Iulia, spune:

«Dl Vaida-Voevod a arătat cu cifre, cum în dregătoriile şi slujbele ţării, oamenii din Ardeal sânt în număr mult mai mic, decât cei din vechiul regat... Dl Vaida a făcut bine că a dat aceste cifre ca răspuns altor socoteli făcute mai de curând şi mai demult, d'aici din regat.

«In adevăr, — scrie dl Mihalache, — acum câteva zile o gazetă din Bucureşti publică, în articolul de fond, socoteli după care sub guvernarea noastră — naţional-ţărănistă — numirile în slujbe se făcuseră după *biserica* la care se închina slujbaşul, nu după merite! Adecă numărul slujbaşilor de rit unit, greco-catolici, era neasămănat mai mare decât al ortodocşilor».

Dl Mihalache, ori cât se trudeşte să explice acest procedeu, nu reuşeşte să-l şi scuze: elementul ortodox a fost, sub trecuta guvernare, în adevăr *prigonit.*

INFORMAŢIUNI

Hirotoniri. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a binevoit să hirotonească întru presbiteri pe următorii absolvenţi ai Academiei teologice «Andreiane»: Ioan Prie pentru parohia Săcădate, Romul Iacob pentru Bretea Murăşană, Octavian Armean pentru parohia Sălaşul de sus, Nicolae Hantău pentru parohia Feleag, Tiberiu Herţioaga pentru Velţ, Ioan Tudor pentru parohia Cincşor şi N. Bogorin pentru parohia Beneşti.

Crima celorce au profanat cripta fericitului episcop Nicolae Popea dela Caransebeş, a fost judecată zilele acestea în faţa tribunalului din acel oraş. Sentinţa tribunalului pedepseşte pe criminalii profanatori cu osândă de 15 ani muncă silnică.

Dela încheerea armistiţiului, după marele război, s'au împlinit 13 ani în 11 Noemvrie 1931. Clopotele tuturor bisericilor din ţară au sunat, la oar 11 a. m., urmând un minut de pioasă reculegere în amintirea eroilor căzuţi în război. Servicii religioase s'au celebrat, în sfintele biserici, întru pomenirea lor.

Condamnare. Ni se scrie: Joi în 29 Octomvrie a. c. s'a judecat procesul de calomnie prin presă, pornit de preotul Gavriil Simedrea din Bulzeşti (prot. Zarand) împotriva locuitorilor din Bretea Murăşană, Alexe Dan şi Antonie Crişan, şi a fostului deputat N. Bogdan. Pentru cele publicate în *Solia Dreptăţii* dela Orăştie, împotriva preotului G. Simedrea, numiţii acuzaţi au fost osândiţi, şi anume primii doi la închisoare de câte 3 luni, ear al treilea la amendă de 15 mii lei, şi toţi trei la 9 mii lei, spese de proces.

La congres. După cum aflăm, din diferite părţi ale Mitropoliei noastre, preoţimea se pregăteşte a lua parte în mare număr la Congresul preoţesc care se va ţinea în zilele de 24 şi 25 Noemvrie în Alba-Iulia.

Misiuni pentru popor se ţin, în 21 şi 22 Noemvrie 1931, în comuna *Săsciori*, protopopiatul Sebeşului, cu predici, spovedanii, procesiune religioasă, conferinţă («Rolul ortodoxiei în viaţa neamului dl prof. Dr. V. Oană) şi parastas pentru preoţii şi enoriaşii răposaţi ai parohiei Săsciori.

In legătură cu introducerea lucrului manual în şcoalele secundare, aflăm că măsura aceasta este una din cele mai bine venite. Elevii cercetează bucuros cursurile; chiar şi elevii claselor la care lucrul manual n'a fost impus, cer să fie înscrişi la aceste cursuri. Piedecă mare este deocamdată lipsa de mijloace a şcoalelor secundare cu privire la lucrul manual. Sprijin-se va da din partea şcoalelor profesionale.

Opt ediţii nouă ale Bibliei s'au tipărit, în ultimii doi ani, în Italia. Sânt mult cerute, în această ţară, vieţile sfinţilor şi Istoria lui Crist a lui Papini. In schimb n'au căutare romanele uşoare, la modă după războiu, şi nici romanele poliţieneşti, prea gustate pe la noi.

Calendarul Bunului Creştin. vechiul calendar arhidiecezan, în editura Librăriei Arhidiecezane, Sibiu, se află sub presă şi va apărea în decursul lui Noemvrie. Invităm instituţiile şi firmele, care doresc să trimită inserate pentru calendar, să se adreseze editurii.

ŞTIRI LOCALE

Aviz. Aducem la cunoştinţă publicului sibian, că «Biblioteca centrală» a «Asociaţiunii» a început să dea împrumut cărţi Marţia şi Vinerea, dela ora 11—12 a. m. In sala de lectură se pot ceti cărţi din «Biblioteca centrală» dela 3 la 6 p. m., în fiecare zi de lucru. Condiţiile speciale se află la «Muzeul Asociaţiunii».

Dela primăria municipiului Sibiu. Din fondurile, A. Szabei şi Thalmann ale consorţiului disolvat al Reuniunii generale a funcţionarilor, trecute în administraţia municipiului Sibiu, se distribue din venitul anului 1931 ajutoare mici, văduvelor şi orfanilor nevoiaşi ai funcţionarilor publici şi privaţi. Cereri, provăzute cu atestate de paupertate, sânt a se înaintà primăriei până la 1 Decemvrie 1931.

Creaţiunile muzicale datorite marelui nostru maestru Gheorghe Enescu, care în anul acesta îşi serbează 50 de ani de viaţă, sânt apreciate în toate cercurile muzicale sibiene. In semn de stimă şi admirare pentru artist, se anunţă, că celce a făcut gloria neamului său va fi declarat cetăţean de onoare al oraşului, ear uneia dintre străzile Sibiului i se va da numele «Gheorghe Enescu».

Apel pentru ajutorarea şomerilor. In urma situaţiunii economice grele de azi, sânt şi în oraşul nostru mulţi muncitori şi alţi angajaţi fără muncă. Numărul acestora creşte din zi în zi, şi şomerii se găsesc în cea mai mare mizerie. Municipiului Sibiu îi stau la dispoziţie puţine mijloace pentru ajutorarea şomerilor; astfel, facem apel călduros la bunăvoinţa populaţiei din oraşul nostru, rugând a ajuta pe şomerii ajunşi fără vina lor într'o mizerie mare. Donaţiuni în bani se pot face la: cassieria municipiului Sibiu, strada Mitropoliei 4. *Comitetul pentru ajutorarea şomerilor.*

Nr. 8664/931 Şcol.

Concurs

Pentru ocuparea catedrei *Nr. 6 istorie, dela secţia de băeţi a Şcoalei Normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu*, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Doritorii de a ocupa această catedră vor înainta *Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu*, cereri pregătite conform Legii învăţământului secundar, cu dovadă că sunt creştini ortodocşi.

In senzul Art. 10 din Legea asupra raporturilor dintre şcoalele secundare confesionale române şi ministerul instrucţiunii, se va da preferinţă absolvenţilor unei şcoale superioare de teologie.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 30 Octomvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1216/1931 (87) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II **Beclean**, protopopiatul Făgăraş se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Venitele la aceat post sânt:

1. Salariu dela stat.
2. Casa parohială, cu grădină, curte şi edificiile economice.
3. Trei livezi de 1 jug. 1544 st.□ în Bărc, Bălcana, şi prundul Oltului.
4. Folosinţa a celor 2 cimitere în mărime de 1 jug. şi 1532 st. □
5. Venitele stolare stabilite în procesul verbal dela 5 Iulie 1931.

Cererile cu actele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu, în terminul dat, şi concurentul, să se prezinte la biserică spre a fi cunoscut de popor.

Făgăraş, în 29 Octomvrie 1931. Oficiul protopopesc ort. rom. Făgăraş în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 541/1931. (86) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Petrila-Poieni,** tractul protopopesc Jiu, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu postul acesta sânt:

1. Salarul dela Stat, conform coalei B.
2. Douămii (2000) Lei lunar drept răscumpărare din partea parohiei a stolelor pentru botezul copiilor nou născuţi, cununia şi înmormântarea credincioşilor minieri, cum şi a membrilor familiilor lor.
3. Stola obişnuită pentru celelalte slujbe.
4. Locuinţă, luminat şi încălzit — gratuite.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare, în terminul indicat, Oficiului protopopesc Jiu, în Petroşani, având a se prezinta, cu prealabila încuviinţare a protopopului, în vr'o Duminecă sau serbătoare, la biserică, pentru a sluji, predica şi cânta.

Petroşani, 3 Noemvrie 1931. Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial din Petrila-Poieni.

Ioan Duma,
protopop.

Nr. 542/1931. (85) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Lunca de sus,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia lui apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela Stat, conform coalei B.
2. Adăul (100 Lei de fum) şi stola obişnuită.
3. Folosirea grădinei bisericii, a cimitirului confesional, a pădurii bisericeşti, şi a unei grădini de 341 stânjini □.
4. Locuinţă dela parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu actele necesare, Oficiului protopopesc Jiu, în Petroşani, — în terminul indicat, — având a se prezinta, cu prealabila încuviinţare a protopopului, la biserică pentru a sluji, predica şi cânta.

Petroşani, 3 Noemvrie 1931. Oficiul protopopesc ortodox-român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial din Petrila, Lunca de sus.

Ion Duma
protopop.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

(41) 5—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

Ştofe şi brâne în depozit perm.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·— Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 11[illegible] pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 21 Noemvrie 1931 Nr. 83—84

Telegraful

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 1578

CARTE PASTORALĂ

Sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe române

către

Iubitul cler şi popor drept credincios din cuprinsul de Dumnezeu păzitului Regat al României

„Har, pace şi milă dela Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh"

In cei din urmă doi ani ţara noastră trece — la fel cu celelalte ţări din Europa — printr'o criză sau strâmtorare economică şi financiară, de care se vorbeşte la fiecare pas şi se scrie în fiecare pagină de gazetă, în cât ea a intrat în gândul şi conştiinţa tuturora. Unii se grăbesc să spuie, să anunţe, că omenirea cu orânduirea sa de până acum, organizaţia socială de azi, a ajuns la o răspântie, şi că o nouă orientare de viaţă se impune. Alţii se mulţumesc, să arate felurite mijloace de îndreptare, anunţând diferite soroace pentru sfârşitul crizei. Toate opintirile omeneşti par însă zadarnice, pentrucă boala îşi face cursul nestânjenită. Din această pricină o anumită descurajare a cuprins sufletele de toate stările şi păturile.

In mijlocul acestei sbuciumări sufleteşti, Biserica ortodoxă, maica sufletească a poporului român, ca aşezământ dumnezeesc, ce are menire veşnică de-a fi călăuza poporului în calea mântuirii, se îndreaptă către iubiţii săi fii sufleteşti cu sfatul său lămuritor, scos din nesecata comoară a cuvântului dumnezeesc, pe care îl păstrează în sfintele sale scripturi. Dar — precum din lupta cu valurile furioase ale mării numai acea corabie ajunge la liman, care se ştie ferì de stâncile ameninţătoare şi ai cărei cârmaci şi călători încrezători îşi păstrează tot calmul, tot sângele rece, — aşa şi din încercările grele de azi, abătute asupra omenirii, numai acea ţară va eşì fără pierdere, ai cărei cârmuitori înţelepţi vor avea sprijinul unor *supuşi ascultători şi înzestraţi cu toată răbdarea.*

Criza, ce bântuie aproape în toată lumea, în unele ţări cu mai multă, în altele cu mai puţină putere, şi ale cărei efecte şi urmări grele, le resimte şì ţara noastră, îşi are pricina între multe altele şì în modul de *producţiune şi desfacere a mărfurilor şi a bucatelor.* După război toate ţările au început să producă diferite cereale şi mărfuri, care la un moment dat nu şi-au mai găsit cumpărători deajuns. De acì provine: scăderea preţurilor, închiderea multor fabrici, concedierea lucrătorilor, retragerea din circulaţie a banului, lipsa de credit etc., care toate au dat naştere la strâmtorarea de azi. Precum vedem, boala e de provenienţă omenească; vindecarea ei însă nu se va puteà face decât întrebuinţând mijloace dumnezeeşti, adică întărind şi lucrând între oameni *virtuţile sufleteşti.*

Bărbaţii de Stat, conducătorii ţărilor, înşişi recunosc, că la temelia tuturor relelor zace rătăcirea sufletelor, alunecarea dela drumul drept al poveţelor creştine: *criza morală.* Suferinţa de acum este pricinuită de: nesaţiul omenesc, de egoism, neîncredere, invidie şi de lipsa de iubire şi milă faţă de aproapele. Aceste toate sunt urmări ale înstrăinării multora de Dumnezeu şi de învăţătura Mântuitorului Hristos, care s'a jertfit pentru răscumpărarea noastră din starea de blestem, vărsând câte o picătură din scump sângele Său pentru fiecare om din lume. Dumnezeu nu este deci pricina strâmtorării de acum, fiindcă El, *«aşa a iubit lumea, încât a dat pe Fiul Său, Unul născut, pentru ca ori cine care crede într'însul să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică».* (Ioan III-16). *«El face să răsară soarele peste răi şi peste buni, şi trimite ploaie peste drepţi şi peste nedrepţi»,* (Mat. V-45), pentrucă El *«voieşte, ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vină la cunoştinţa adevărului»* (I. Tim. II, 4). Totuşi nimic nu se petrece în lume fără ştirea lui Dumnezeu; însă **„pentru cei ce iubesc pe Dumnezeu toate se întorc spre bine"** (Gal. IV, 1-5). Adeseori Dumnezeu prin amărăciunea suferinţelor vrea să trezească omenirea din starea de rătăcire, îndemnându-ne ca la ura şi invidia dintre oameni să opunem iubirea şi mila creştină.

I

Iubiţi fii sufleteşti,

Glasul nostru se îndreaptă către toţi aceia ce poartă numele de «creştin ortodox», reamintindu-le, că acesta nu este un nume gol, ci el trebue dovedit prin viaţă şi fapte corespunzătoare, sunt anumite împrejurări, când fiecare creştin trebue să facă dovadă de credinţa sa.

Vremurile de azi sunt un prilej de încercare a celor mai alese virtuţi creştine, a milei şi iubirei faţă de aproapele. Cuvintele Sf. Apostol Iacob sunt azi mai vrednice de amintit ca oricând: *«Ce folos, fraţilor, dacă zice cineva că are credinţă, iar fapte nu are? Oare credinţa poate să-l mântuiască? Dacă un frate sau o soră sânt goi şi lipsiţi de hrana cea de toate zilele, şi cineva dintre voi li-ar zice: Mergeţi cu pace! Incălziţi-vă şi vă săturaţi, dar fără să le daţi cele trebuincioase trupului, care ar fi folosul? Aşa e şi cu credinţa: Dacă nu are fapte, e moartă în ea însăşi».* (Iac. II, 14—17). *«Căci precum trupul fără de suflet este mort, aşa şi credinţa fără de fapte moartă este»* (Idem V, 26). *Iar «dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăşte: mincinos este! Pentrucă celce nu iubeşte pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut, nu poate să-l iubească»* (I Ioan IV—20).

Să ne gândim, că iarna care ne stă în prag, este un semn de întrebare pentru creştinismul nostru. Să ne gândim la mulţimea de copii nevinovaţi, — nădejdea zilelor de mâine, — la văduve, orfani, precum şi la muncitorii fără de lucru, din cari, mulţi nu din vina lor, ci din pricina împrejurărilor vitrege au ajuns în faţa iernei, fără de a-şi avea asigurate: codrul de pâine, îmbrăcămintea şi căldura.

Datoria noastră de creştini este, să le venim în ajutor. Dumnezeu a ascuns multă bucurie şi mângâiere în faptele bune, de răsplata cărora se face părtaş numai sufletul miluitorului. El a întocmit aşa fel sufletul omenesc, încât fericirea lui împărtăşită şi altuia creşte în tărie, iar suferinţa împărţită cu altul îşi pierde din povară şi amar.

O podoabă a sufletului creştin sunt faptele îndurării trupeşti şi sufleteşti. Deodată cu codrul de pâine, se cade să întindem şi sufletului deaproapelui mângâiere şi îmbărbătare, că scris este: *«Nu numai cu pâine va trăì omul, ci cu tot cuvântul care ese din gura lui Dumnezeu»* (Mat. IV—II).

Dumnezeu ne cheamă pe toţi la conlucrare. El ne invită, să conlucrăm cu dânsul la înlăturarea suferinţelor din lume. *«Cine pe sărac ajută, pe Dumnezeu împrumută»*, zice proverbul român. Să nu uităm. că faptele bune ne aduc şi răsplată cerească. Mântuitorul Hristos a zis, că orice faptă bună, făcută unuia dintre semenii noştri, Lui o facem. *«Adevăr grăiesc vouă întrucât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai mei, prea mici, mie mi-aţi făcut».* (Mat. XXV—40). Dumnezeu a dat şi anul acesta roadă bogată pământului românesc; depinde numai de inimile noastre creştineşti, ca nimeni să nu moară de foame şi de frig.

De aceea invităm pe toţi fiii noştri sufleteşti, fie unul câte unul, fie întovărăşiţi în societăţi de binefacere, să-şi facă mai mult ca oricând datoria creştinească faţă de fraţii lor aflaţi în lipsă, asigurându-le hrana şi îmbrăcămintea. *«Căci — dacă e la mijloc bunăvoinţă bine prieşte darul, după cât are fiecare, nu după cât nu are. Nu doar că altora să le fie uşurare, iar vouă să vă fie greu: ci ca să fiţi deopotrivă. In ceasul de acum prisosul vostru să umple*

lipsa acelora. Precum este scris: Cel cu multul n'a avut mai mult şi cel cu puţinul n'a avut mai puţin». (II Cor. VIII. 12—15). *«Fiecare să deà precum s'a hotărât în inima sa, nu cu părere de rău sau de silă, căci pe cine dă cu voe bună, Dumnezeu îl iubeşte».* (II Cor. IX—7).

II.

La greutăţile de natură materială se mai adaugă şi mai multe ispite sufleteşti, care toate sporesc desorientarea şi măresc suferinţele. Ca totdeauna în vremuri de strâmtorare, aşa şi azi se ivesc proroci mincinoşi, cari pescuesc în apă turbure. Sub masca unei falşe fericiri, aceştia seamănă prin oameni vorbe şi lozinci ispititoare, îndemn la răsturnarea rânduielilor obşteşti, moştenite dela strămoşi, a ordinei sociale de azi. Vorbele lor ademenitoare trebue să ne amintească ispita diavolului în raiu, ai cărei victime au fost protopărinţii noştri. Urmările căderii lor le simţim şi azi în firea noastră.

Indemnurile, poveţile şi teoriile politice şi economice pentru binele obştesc — ori cât de ideal ticluite ar fi, — s'au dovedit totdeauna neputincioase de a schimbà în mai bine soarta omenirei, dacă n'au avut ca temelie sufletească *bunătatea, iubirea şi mila* faţă de aproapele. Aceste virtuţi le poate cultivà numai religia creştină care singură propovăduieşte adevărata egalitate şi frăţietate între oameni. Cine crede, că fericirea de mâine ar putea răsări numai din foc şi din sabie, precum şi din ruinile alcătuirilor omeneşti, sociale de azi? Starea de azi şi orânduielile noastre obşteşti, sau — cum s'ar mai zice: Organizaţia noastră socială — este rezultatul frământărilor de multe veacuri ale înaintaşilor noştri, al experienţelor şi sforţărilor făcute de multe generaţii omeneşti; şi — dacă ea nu este desăvârşită, — ca tot ce este omenesc — şi are nevoe de unele schimbări şi îndreptări — acestea trebuesc făcute nu prin volnicie, ci prin frăţeşti povăţuiri întemeiate pe iubirea aproapelui, căci scris este: *«că toţi cei ce scot sabia, de sabie vor pieri».* (Mat. XXVI—52).

Ispititorii şi mulţi venitici suflaţi de vânt pe pământul nostru şi fără rădăcini în glia acestui pământ, udat cu sângele strămoşilor şi fiilor noştri, află prilej de a speculà necazurile de azi, şi în faptul, că — în urma crizei banului — o mulţime de muncitori au rămas fără de lucru şi că peste tot marea mulţime o duce mai greu ca altă dată. Biserica se gândeşte cu toată iubirea părintească la acei fii ai ei, care fără vina lor au ajuns să îndure mizerie din pricina lipsei de lucru. Biserica cinsteşte munca şi preţuieşte valoarea ei morală; deaceea s'a născut vorba înţeleaptă: *«Roagă-te şi lucrează!.* Precum rugăciunea fără lucrare este fără rod, tot aşa şi munca numai prin rugăciune se încununează. Apostolul Pavel zice: *»Cine nu vrea să lucreze, acela să nu mănânce»* (II Tes. III, 10).

Greutatea stărilor de azi a provenit şi din lipsa de coordonare a muncii între indivizi şi popoare. In un loc sunt oameni fără muncă; în alte părţi ori ţări e muncă şi nu se găsesc braţe de om. Egoismul, lăcomia şi concurenţa invidioasă au dus la criza muncii de azi. Singura scăpare din această stare este: revenirea la sentimentul creştin de frăţietate, de solidaritate între popoare, şi de ajutorare împrumutată.

Fiecare popor, care sufere greutăţile crizei de acum, se aseamănă cu acel călător, care — trecând prin munţi — a ajuns într'un loc, unde o stâncă mare şi grea, prăvălită din munte, îi astupă calea, făcându-i cu neputinţă ieşirea, nici în dreapta, nici în stânga. Omul, văzând că nu-şi poate continuà drumul, încearcă să mişte stânca, spre a-şi deschide calea, însă se obosì: şi toate încercările lui fură zadarnice. Văzând aceasta, fu cuprins de tristeţă; şezu şi-şi zise: Ce va fi de mine, dacă noaptea mă va cuprinde în această singurătate, fără hrană şi adăpost, şi fără apărare în ceasul când fiarele sălbatice vor ieşì să-şi caute prada? Şi pe când erà adâncit în acest gând, iată să ivi un alt călător, care — dupăce făcu la fel ca cel dintâi, fără de-a putea urnì stânca — se aşeză şi dânsul în tăcere, plecându-şi capul. După acesta veniră alţii şi nici unul nu putu mişca stânca, şi teama lor fu mare. In sfârşit unul din ei grăì: Fraţilor, să ne rugăm către Tatăl nostru cel ceresc, poate că El va avea milă de noi în această strâmtorare. Cuvântul acesta fu ascultat şi ei se rugară din toată inima către Tatăl lor cel ceresc. După ce se rugă, cel ce grăise: «Să ne rugăm», mai adause: Fraţilor, ceace n'a putut face singur fieştecare dintre noi, cine ştie dacă nu vom putea săvârşì toţi laolaltă? Şi sculându-se *toţi împreună, urnirà piatra din loc;* şi ei îşi urmară drumul. Călătorul e omul, călătoria lui e viaţa, iar stânca sânt greutăţile, ce le întâmpină omul la fiecare pas în drumul său. Nici un om n'ar putea urnì singur această stâncă; însă Dumnezeu a măsurat în aşa fel greutatea ei, încât ea niciodată nu va opri pe loc pe cei ce călătoresc împreună,[1] adecă pe cei ce se ajutoră unii pe alţii.

III

Un cronicar al nostru a spus, că nu vremurile sunt subt stăpânirea omului, ci bietul om subt a lor stăpânire. Aceasta din pricină, că omul e muritor. Stăpânul vremurilor este însă Dumnezeu cel veşnic, care după planul său şi cu înţelepciunea sa, necuprinsă de mintea omenească, conduce paşii omenirii. Deaceea creştinul trebue să se încreadă în *pronia dumnezeească*, în mijlocul oricăror greutăţi s'ar găsì. Iată ce zice Sf. Iacob: *«Drept mare bucurie să socotiţi, fraţilor, feluritele încercări, în care cădeţi, ştiind că încercarea credinţei voastre lucrează* **răbdarea**". Iar Sf. Apostol Pavel adaugă: *«Nu v'a apucat ispita, care să fi fost peste puterea omenească. Dumnezeu este credincios! El nu va îngădui, ca să fiţi încercaţi mai mult* **decât puteţi**, *ci odată cu ispita va face şi albie ispitei, ca să puteţi răbda».*

Dumnezeu a sădit în sufletul omului o mare putere, care să-l ferească de desnădejde, şi aceasta este *răbdarea*, despre care Mântuitorul a zis: *«Cel ce va răbda până la urmă, acela se va mântuì».* Răbdarea a fost virtutea poporului nostru în toate greutăţile trecutului, fiindcă era izvorâtă din adâncă încredere în purtarea de grijă a lui Dumne-

Din pilda unui învăţat.

FOIŞOARA

Cetind o broşură...

Am citit cu luare aminte broşura C. Sale preotului Dr. Nicolae Terchilă, profesor la Academia noastră teologică: «Tâlcuirea Sfintei Liturghii».

Broşura este scrisă într'o limbă mulţumitoare şi va face preţioase servicii duhovniceşti tuturor credincioşilor datori de a cunoaşte lămurit importanţa actelor din sfânta liturghie.

Am constatat însă că noi preoţii — eventual unii preoţi — nu îndeplinim anumite acte după cum se cere în broşura C. Sale preotului Dr. Nicolae Terchilă. Şi, de oarece C. Sa se bazează pe autori liturghici, sânt de convingerea că e bine să provoc o discuţie pentru o lămurire îndrumătoare.

Motivul care mă îndeamnă să provoc această discuţie e faptul foarte îmbucurător, că avem credincioşi cari ştiu dearostul toată liturghia. Văzând credincioşii ce scrie la carte şi cum şi când face preotul lor anumite acte, vor judeca aspru pe preot şi nici decum pe autor.

I. Păr. Dr. Terchilă afirmă la pagina 28 sub titlul: «Proscomidia» următoarele: «Spre *sfârşitul*[1] utreniei, de obicei când se cântă *Hvalitele* înaintea uşilor împărăteşti, preotul se închină»...

Fostul meu stimat şi apreciat profesor de liturghică, părintele Dr. A. Crăciunescu, de prezent secretar general la culte, ne-a învăţat că preotul slujitor se închină după peasna 3-a a Catavasiilor. In articolul său, scris în Revista Teologică din anul 1910 Nr. 1, sub titlul: Diverse, la pagina 44, la sfârşitul pct. 3 scrie: «Când utrenia e în legătură cu liturghia, preotul se îmbracă între peasna 3 şi 8». Eu mă închin, conform celor învăţate, *la mijlocul* utreniei. Dacă m'aş închina la sfârşitul utreniei, la Hvalite, pentru îmbrăcat şi pentru facerea Proscomidiei aş avea timp foarte puţin, căci la Doxologie trebue să cădesc toată biserica.

Eu mă închin totdeauna după Ectenia următoare piesnei 3. Până la peasna 8 sânt îmbrăcat. Incep Proscomidia la svetilnă şi sânt gata la Şi acum dela Hvalite. — Aşa fac de 15 ani, şi dacă greşesc, vreau să ştiu, să mă îndrept.

[1] Sublinierile toate sânt ale mele. Prot. V. S.

Cred că e bine să se fixeze definitiv, oficial, când ne închinăm, când ne îmbrăcăm, când facem Proscomidia. In cursul inspecţiilor mele canonice, în protopopiatele Oltul şi Bran, am constatat că aproape fiecare preot îşi are timpul lui pentru aceste acte. Cred că e bine să fim uniformi. Unitatea credinţei cere imperios uniformitate în toate actele cultului.

II. Rog pe fiecare cetitor al acestor şire să deschidă broşura din chestiune la pagina 41 şi să cetească alineatul ultim de sub titlul: «Apostolul». Fiindcă poate nu are, încă, fiecare preot această broşură — eu o recomand călduros tuturora — citez: *«După cetirea apostolului*, preotul zice: «Pace ţie», cetetul răspunde: «şi Duhului tău», iar poporul cântă: «Alliluia». Acest cuvânt înseamnă «laudă lui Dumnezeu», iar aici ne spune, că dumnezeescul har se revarsă asupra credincioşilor prin cetirea sfintei Evanghelii, a Cuvântului de viaţă dătător, al fiului lui Dumnezeu. *Apoi tămâiază toată biserica*, spre a însemna, cumcă darul Duhului sfânt, prin vestirea Evangheliei, a umplut inimile oamenilor de buna mireasmă a învăţăturii lui Hristos. Pe urmă se cetesţe în taină rugăciunea: «Străluceşte în inimile noastre, Iubitorule de oameni, Stăpâne, lumina cea nestricăcioasă a cunoştinţei Dumnezeirii Tale»... în care se roagă, ca Domnul să deschidă ochii gândului nostru pentru înţelegerea Evangheliei Lui».

Eu înţeleg acest alienat aşa, că preotul *tămâiază toată biserica, după ce se cetesţe Apostolul.* Noi nu facem aşa! Nu tămâiem toată biserica, când tămâiem la liturghie. Şi nu tămâiem după ce se cetesţe Apostolul.

Liturghierul, în locul respectiv, ne dă îndrumări categorice: Diaconul sau preotul «tămâiază întâi sfânta masă împrejur, proscomidia, altarul, apoi ieşind pe uşile împărăteşti, tămâiază icoanele din rândul prim al fruntarului, tetrapodul şi *tot poporul*». Sub *«tot poporul»* nu înţelegem *toată biserica.* Tot Liturghierul ne spune la sfârşitul Utreniei: După Apolis... etc. după In mormânt cu trupul... după Psalmul 8... preotul «cădeşte altarul şi *toată biserica*».

Cred că e bine cum facem: Până când strana cântă Sfinte Dumnezeule, noi tămâiem, dară nu toată biserica, ci numai până la tetrapod şi de aci tămâiem toţi credincioşii adunaţi în biserică. După Sfinte Dum-

zeu. Ea ne-a făcut să biruim — precum în tot trecutul zbuciumat al neamului nostru plin de necazuri şi jertfe, — aşa şi în războiul din urmă cel sângeros pentru întregirea ţării şi neamului. Acum ni se cere, ca prin *răbdare creştinească*, în mijlocul încercărilor grele, să desăvârşim roadele războiului de întregire.

Nimeni să nu-şi piardă deci răbdarea şi încrederea în Dumnezeu. Să păstrăm toată supunerea faţă de conducătorii şi legile ţării, «*nu numai de frica pedepsei, dar şi din convingere*»; ştiind «*că nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu, iar cele ce sânt: de Dumnezeu sânt rânduite*», căci «*diregătorul este slujitorul lui Dumnezeu spre binele tău*». Iară această conştiinţă, că sânt în slujba lui Dumnezeu, le va întări tuturor — mari şi mici — simţul de răspundere că ţara trebue condusă cu dreptate şi cruţare; şi că banul public intrat în visteria ţării cu atâtea sudori, trebuie folosit şi dat numai pentru scopurile sfinte şi trebuinţele adevărate ale ţării. Precum vedem, se şi fac cruţări mari pe toată linia.

Să avem încredere în viitorul ţării şi al neamului, pe care Dumnezeu le-a ocrotit totdeauna. Să ne arătăm vrednici şi în viitor de această ocrotire a Celui de sus. Să trăim în *cumpătare* şi *cruţare*, pentru a putea ajutora şi pe aproapele nostru, care duce lipsă. Să aruncăm fiecare câte un pumn de ţărână pentru a umplea cât mai curând prăpastia ce desparte suferinţa de azi de fericirea de mâine: şi să vărsăm fiecare câte o lacrimă pentru a stnâge văpaia ce desparte durerea de azi a multora de bucuria zilei de mâine.

In deosebi, — încât priveşte organele bisericii după noile ei legiuiri: Consilii şi adunări parohiale, epitropii, comitete de ajutorare, corporaţiile dela eparhii etc. — să facă tot ce pot pentru a porni pretutindenea şi a organiza statornic o *mişcare de caritate şi ajutorare. Discul milelor*, introdus în unele eparhii pentru a aduna şi împărţi ajutoare la toate ocaziile binevenite, precum şi crearea unui *fond central, al milelor*, să se introducă în toate eparhiile, căci — unde s'a făcut — s'au ridicat la milioane sumele, ce se împart an de an. De sigur aceste milioane sunt *picuri* neînsemnate în *marea* enormelor trebuinţe şi suferinţe de azi. Dar ele sunt un bun început, care mereu se va spori şi desvolta, încât ajutoarele date se fac tot mai simţite. Ajutoarele de câteva milioane din o eparhie, generalizate în toate eparhiile, vor da zeci de milioane, ceeace ar fi foarte îmbucurător. Mai ales s'ar putea obţinea azi bune resultate, adunând bucate, de care a dat Dumnezeu, dela cei ce au, şi împărţindu-le la cei ce n'au nici barem un pumn de făină pentru ziua de mâine.

De altă parte singuraticii creştini, cărora li se cer ajutoare de cei nevoiaşi, să nu creadă că şi-au împlinit datoria, trimiţând rugarea la parohie sau episcopie — unde sunt mii de asemenea cereri, încât numai pentru o mică parte ajung sumele adunate, ci fiecare să facă direct pe miluitorul deaproapelui lipsit, cu ceeace poate.

Nădăjduind, că veţi da ascultare cuvintelor şi sfaturilor noastre părinteşti, precum zice Sf. Apostol Pavel: «*Ascultaţi pe învăţătorii voştri şi vă supuneţi lor, fiindcă ei priveghează pentru sufletele voastre, având să dea seama de ele, ca să facă aceasta cu bucurie şi nu suspinând, lucru care n'ar fi spre folosul vostru*», implorăm: Darul Domnului nostru Isus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu toţi. Amin.

Bucureşti, Noemvrie 1931.

† MIRON
Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, şi Patriarh al Bisericii ortodoxe române.

† PIMEN
Arhiepiscop al Iaşilor şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

† NICOLAE
Arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu, şi Mitropolit al Ardealului, Banatului Crişanei şi Maramureşului.

† **Vartolomeu**
Episcop al Râmnicului Noului Severin.

† **Lucian**
Episcop de Roman.

† **Ghenadie**
Episcop de Buzău.

† **Iacov**
Episcop de Huşi.

† **Nichita**
Episcop de Argeş.

† **Platon Ploeşteanu**
† **Ipolit Rădăuţeanu**
† **Ilarion Băcăoanu**

† **Cosma**
Episcop al Dunării de Jos.

† **Grigore**
Episcop al Aradului, Ienopolei şi Halmajului

† **Iosif**
Episcop de Caransebeş.

† **Roman**
Episcop de Oradea.

† **Nicolae**
Episcopul Vadului, Feleacului şi Clujului.

† **Dionisie Tighineanu**
† **Grigore Botoşăneanu**
† **Tit Târgovişteanu**
† **Andrei Crişanul**

† NECTARIE
Arhiepiscop al Cernăuţilor şi Mitropolit al Bucovinei.

† GURIE
Arhiepiscop al Chişinăului şi Mitropolit al Basarabiei.

† **Visarion**
Episcop de Hotin.

† **Justinian**
Episcop al Cetăţii Albe, Ismail.

† **Gherontie**
Episcop de Constanţa.

† **Ioan**
Episcopul Armatei.

† **Vasile de Răşinari**
† **Nifon Craioveanu**
† **Veniamin Bârlădeanu**

---

nezeule urmează Apostolul, apoi Evanghelia. —

III. La pagina 48 a broşurii, în legătură cu imnul heruvimic se scrie: «Acum se deschid uşile împărăteşti şi preotul tămâiază *toată biserica*». Prin urmare se cere, că pe când se cântă imnul heruvimic, să tămâiem toată biserica. — Ori, Liturghierul spune la locul respectiv că preotul «...tămâiază sfânta masă împrejur, altarul tot... şi *pre popor*», prin urmare nu toată biserica.

Chestia: când ne închinăm, când ne îmbrăcăm, când facem proscomidia, când tămâiem şi ce tămâiem, e foarte importantă.

Când un profesor dela Academia noastră teologică, bazat pe autori liturghici ortodocşi scrie o broşură liturghică, o scrie cu toată responsabilitatea canonică şi rituală. Broşura trebue să fie un normativ şi un îndreptar pentru noi toţi. — Şi noi trebue să ne conformăm. Dar cum să ne conformăm, când am învăţat altfel şi facem *la ordin* altfel? —

C. Sa preotul Dr. Nic. Terchilă afirmând că la liturghie să tămâiază toată biserica, vine în contrazicere şi cu ordinul Venerabilului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 7238 Bis din 12 Iunie 1916 — cu care s'a aprobat Tipicul bisericii ortodoxe române întocmit de regretatul Aurel Popovici, şi cu Liturghierul, după cum am arătat.

In Tipicul bisericii ortodoxe, ediţia II-a, pagina 55, Actele externe ale cultului divin, se spune: «Căditul la liturghie se deosebeşte dela cel dela utrenii şi vecernii prin aceea, că ieşirile şi întrările se fac prin uşa împărătească, *că tămâierea se face numai până la tetrapod şi numai de aici se tămâiază credincioşii adunaţi în biserică*».

Ce priveşte afirmaţia C. Sale preotului Dr. Terchilă că, la liturghie, tămâiem *după* apostol, citim la pag. 56 a acestui Tipic, începutul punctului 3: «La liturghie se cădeşte de trei ori: 1. La Sfinte Dumnezeule *înainte* de cetirea apostolului»...

Ori C. Sa preotul Dr. Terchilă are dreptate şi atunci trebue îndreptat Tipicul — Liturghierul nu-l putem — aprobat de autoritatea noastră, ori Tipicul e bun şi atunci la a doua ediţie a broşurei trebue să se facă în ea cuvenitele îndreptări. —

Ori participăm la Utrenie şi Liturghie în catedrală, ori în biserica din Cincu-Agnita, ori în biserica din Breţcu-Oituz, ori în biserica din Lupşa-Oltul etc., trebue să vedem că actele cultului se execută uniform şi la un timp hotărât al slujbei. Nu ne putem închina unii la peasna 3, alţii la peasna 9, alţii la Hvalite. Nu putem tămâia unii la liturghie într'un fel, alţii în altfel. — Este timpul suprem pentru o deplină uniformitate. Şi ce folositoare ar fi pentru toate acestea o broşură îndrumătoare, scrisă numai pentru preoţi!

Am scris aceste rânduri, nu cu intenţia de a critica, ci cu dorinţa vie de a provoca o deplină lămurire.

C. Sa preotul Dr. Nicolae Terchilă merită toată lauda noastră pentru această broşură folositoare.

Protopop *Vasile Stoicanea.*

Suferinţa omenească

De unde vine suferinţa?

Se răspunde: Durerea este consecinţa logică a dosordinei introdusă în creaţiune prin prima greşală a neamului omenesc. Durerea este o fiică a căderii. *Parles in dolore,...* te vei naşte în suferinţă. Aceasta e teribila sentinţă din Eden.

Din nefericire, această sentinţă fu acompaniată de alta, care explică pe cea dintâi şi care nu se poate traduce decât prin aceste cuvinte: «Iţi voi înmulţi suferinţa».

Dacă grozava pedeapsă a păcatului consistă dintr'o sporire a durerii, ce vrea să zică, dacă nu că durerea făcea parte din ordinea primitivă şi intra în condiţiile de existenţă ale creaturilor inocente?

Ori că, ceeace textul biblic lasă presupus, ştiinţa o demonstrează prin calcule sigure. Cu mii de ani înainte de apariţia omului, monştrii s'au încuibat pe pământ. In afară de aceasta, corpul are legile sale imutabile. Trebuie să funcţioneze... Sensibilitatea, strâns legată de orce organism, presupune în mod necesar durerea, nu ca un duşman făţiş, ci ca o sentinelă care vesteşte primejdia.

Pe ce trebuie deci să se bazeze partea ce revine omului din suferinţa universală, şi ce semnificaţie are mai pe sus de toate această protestare a conştiinţii mele ce mă avertizează că în necazul tuturor teoriilor care par'că mă iartă, — eu sânt responsabil, în calitate de om, atât din vina mea proprie, cât şi din cauza durerilor creaţiunii?

«Iţi voi înmulţi suferinţa». Iată pedeapsa şi iată responsabilitatea umanităţii decăzute.

Congresul Asociaţiei „A. Şaguna“ a Clerului

(=) Doisprezece ani au trecut decând, în Martie 1919, preoţimea desrobită a celor *trei* eparhii ortodoxe române, câte erau pe atunci în mitropolia ardeleană, şi-a rostit, în primul său congres, datoria de a-şi strânge rândurile pentru a da nou avânt bisericii ortodoxe din cuprinsul României întregite şi pentru a păstra şi lărgi rolul istoric, ce l-a avut biserica noastră totdeauna în viaţa neamului românesc.

Primul congres preoţesc, din èra libertăţii naţionale, s'a ţinut în centrul mitropoliei, la Sibiu, unde se întruniseră aproape şapte sute de slujitori ai altarului, venerabile figuri din epoca lui Şaguna, alături de generaţia mai tineră şi agitată de problemele organizării în situaţia cu totul schimbată pe urma înfăptuirii unităţii politice a tuturor românilor.

In acel prim congres, — la care îş trimiseră salutul frăţesc, prin reprezentanţii lor, preoţi din toate provinciile ţării, — constatându-se necesitatea organizării preoţimii, şi-a luat fiinţă *Asociaţia «Andrei Şaguna» a clerului mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş.*

De atunci şi până astăzi, în toate congresele, zece la număr, ale Asociaţiei clerului acestuia, s'au pus în desbatere probleme de viaţă pentru neam şi biserică şi s'a îndrumat lucrarea preoţimii în conformitate cu necesităţile epocei actuale.

Din întreaga activitate a congreselor Asociaţiei se poate vedea felul de a munci al preoţimii noastre: în perfectă unitate de vederi, inspirată de duhul disciplinei.

Povăţuitorul şi începătorul mişcării de organizare, fostul prim secretar general al Asociaţiei clerului şi actualul ei preşedinte de onoare, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, n'a încetat o clipă să sprijinească tinerul aşezământ cu preţioase îndrumări şi sfaturi, şi să mulţumească preoţimii pentru încrederea deosebită ce i se arată şi pentru razimul ei puternic întru a face faţă tuturor greutăţilor şi piedecilor, puse de oameni şi împrejurări, în conducerea sfintei noastre biserici.

La Alba-Iulia, în apropiatul congres, preoţimea aceasta, conştientă de trecutul său neprihănit şi inspirată de solidaritate şi bună înţelegere, va găsi nou prilej să-şi manifesteze, — în chestiunile puse la ordinea zilei şi în rapoartele ce i se vor prezenta, — nu mărunte interese trecătoare, ci numai dragostea mare şi curată pentru biserică şi pentru credincioşii ei, desăvârşind astfel tot mai mult mijloacele pentru înoirea şi întărirea lor sufletească.

Salutăm congresul general preoţesc, al unsprezecelea, în cetatea viteazului Voevod martir şi ctitor, dorind ca din desbaterile celor întruniţi să răsară roade frumoase şi bune pentru toţi neresplătiţii lucrători în ogoarele culturii naţionale bisericeşti!

Ministerul instrucţiunii — anunţă Neamul Românesc — a aprobat ca preoţii cari doresc a preda învăţământul religios în şcoalele primare, să poată face acest oficiu, dar cu avizul direcţiunii şcoalei respective.

La deschiderea sesiunii adunărilor legiuitoare

Parlamentul s'a deschis Duminecă, în 15 Noemvrie 1931.

In numele Suveranului, reţinut în casă de urmările gripei, mesajul regal a fost citit de dl primministru prof. N. Iorga.

Mesajul accentuiază opera de reorganizare a statului prin colaborarea forţelor politice reale.

Pentru trebuinţele neapărate ale agriculturii, în special ale micei proprietăţi rurale, pentru armată, justiţie, lucrări publice, administraţie, sânt evidenţiate şi în actualul mesaj numeroase proecte de legi alcătuind viitoarea activitate legislativă a guvernului.

Lipsă regretabilă constatăm din nou în mesaj: prea puţină atenţiune acordată bisericii, *care este pomenită numai întâmplător, şi adecă: în legătură cu reforma seminariilor, — şi aici într'o formă mai multi jignitoare, — «în domeniul seminariilor, zice mesajul, dreptul bisericii trebue restabilit, dar cu controlul firesc* al cui plăteşte», — *ceeace ar însemna că biserica ar fi refuzat sau că refuză controlul statului, — lucru absolut neadevărat şi greşit, dacă e vorbă de biserica ortodoxă.*

Aşteptăm, cu toate acestea, «restabilirea», *pusă în vedere în mod destul de nedesluşit.*

Guvernul ştie că în Ardeal, ca în celelalte provincii alipite, mocnesc multe şi mari nemulţumiri care, netămăduite, ar putea păgubi unitatea sufletească a poporului.

Fiecare din provinciile ţării îş are situaţia specifică şi nevoile sale. Fără înţelegere şi bunăvoinţă acolo unde mai ales trebue, problemele locale stau nerezolvite, ear organizarea statului rămâne defectuoasă şi mai departe, înroindu-se.

Privirile clerului şi ale poporului nostru ardelean sânt îndreptate către adunările aleşilor neamului, aşteptând cu nerăbdare lecuirea neajunsurilor şi repararea multelor nedreptăţiri, de care popor şi biserică suferă de-o potrivă.

Cererile şi dorinţele lor, pe toate terenele publice, sânt cunoscute şi prezentate guvernului şi corpurilor legiuitoare.

Atitudinea parlamentarilor ardeleni faţă de guvern va trebui să depindă dela felul cum se vor înfăptui cererile acestea şi legile făgăduite prin mesajul regal către parlament.

Groparii acestei lumi

de **Dr. Grigorie Comşa**
Episcopul Aradului.

Scriu aceste rânduri sub impresia unei ştiri citită în ziarele din capitală: dnul Petre Marcu-Balş, după ce a beneficiat de banii statului român ca funcţionar la legaţiunea din Berlin, s'a întors acasă ca aderent fervent al comunismului. Inainte cu aproape doi ani l-am văzut la Berlin înflăcărându-se de doctrina creştină, iar acum cu mirare primesc vestea că el, lăpădându-se de sufletul strămoşilor, este hotărât să nu mai pună cruce nici la mormântul scumpei sale mame. Un nou viitor i se deschide înaintea ochilor, călăuzit de flamura roşie simbolizând mijloacele cele mai feroce pentru schimbarea feţii acestei lumi, pe care ar dorì şi el să o îngroape.

Noui trebuinţi s'au descătuşat din sufletul lui: amestecate şi nedesluşite pentru sufletul creştin. A venit acasă cu diplomă universitară în buzunar, spre a se lupta împotriva realităţii vieţii noastre. Şi noi, simţim că în faţa acestui fapt nu putem fi numai cronicari, ci şi păzitori ai ordinei existente ameninţată de teoreticianii visionarismului teuton. In legătură cu faptul aceste cu mâhnire constatăm că şi un profesor dela liceul ortodox din Braşov, Ilie Cristea, în revista sa: «Spre Stânga», propagă cele mai deşanţate idei, lăudând stările din Rusia şi este comunist dela roată. Stăm deci în faţa unor triste realităţi. In legătură cu realităţile acestea avem de spus următoarele:

Bunurile sfinte acumulate de generaţiile româneşti iubitoare de ţară şi lege sânt astăzi nu numai invidiate ci chiar ameninţate de către acei profitori ai greutăţilor de azi, cari cu drept cuvânt se pot numì gropari ai acestei lumi.

Fiul unui negustor de mătăsuri din Breslau, a devenit pentru mulţi oameni de azi mai de interes decât Fiul lui Dumnezeu. Este vorba de Ferdinand Lassalle, care s'a născut în anul 1825 în Breslau. Ca elev de liceu acest Lassalle a falsificat atestatele sale şcolare şi totuşi vizionarii extremişti de azi se mândresc cu un părinte al doctrinei lor, cum a

---

Intr'adevăr, dacă durerea fizică era indispensabilă în organismul creaturii animalice, această creatură avea misiunea să se ridice ea însăşi deasupra naturii sale animalice, şi prin ea să ducă cu sine durerea ce era la suprafaţă. Făcut după chipul lui Dumnezeu, sortit să inaugureze pe pământ împărăţia Duhului, omul trebuia să se afirme în asemănarea sa cu Dumnezeu şi să se descătuşeze de legăturile ce-l ţineau legat de creaţiune. Toate lucrurile au fost făcute pentru el, trebuia să se folosească de ele, să pătrundă tainele firii, să adune la olaltă legile materiei şi să câştige libertatea sa, învăţându-se să zică forţelor naturii cuvântul Creatorului: Fă aceasta, şi s'a făcut.

Intr'o astfel de viaţă glorificată prin comuniunea creaturii cu creatorul, unde îşi mai găseşte loc durerea fizică? Intr'o astfel de viaţă nu mai poate fi vorba de împotrivire, ignoranţă şi lipsuri ale naturii omeneşti. Toate aceste lucruri au fost guvernate de fiinţele spirituale care trăiau conform voiei lui Dumnezeu şi transformau pământul în Paradis, şi Paradisul într'o locuinţă cerească prin puterea ce li se încredinţase asupra tuturor lucrurilor din lume. Activitatea omenească era fără oboseală. Noi avem posibilitatea să ne facem o idee clară despre cei trei ani de activitate pământească a lui Isus într'o lume desfigurată de păcat, şi unde era singur în comuniune cu Părintele Său.

Să ne gândim la toate acestea; şi încercând să ne reprezentăm pe acest Fiu al Omului pe un pământ sfânt, într'un corp glorificat, încorjurat de fraţi, pe cari credinţa îi poate transporta pe munţi şi în câmpii, liber să şi desfăşoare puterea Sa în infinitul gloriei Sale, precum şi viziunea profetului relativă la restabilirea mesianică că «lupul va locui cu mielul», nu ne va apărea decât ca o palidă reflecţie a Celui ce a fost fericirea lumii sub acţiunea binefăcătoare a unei umanităţi credincioase lui Dumnezeu.

Dar omul n'a fost credincios. El s'a despărţit de Dumnezeu, s'a lipsit de Duhul sfânt, şi căderea sa i-a adus durerea pentru tot timpul existenţei sale terestre. Ţintuit de condiţiile existenţii sale animalice, nu s'a putut folosì de legile materiei. El caută să pătrundă tainele firii, însă n'o mai poate înţelege, şi în loc să valorifice bogăţiile ei, le risipeşte. Fără a vorbi de capitalele cauze ale turburării şi ruinei, ca aglomerarea omenească în marile oraşe, sau devastările ocazionale prilejuite de războaie, nici nu se poate închipuì cât sufer în urma acestora generaţiile viitoare.

Tot aşa şi natura, mereu în grevă cu violenţele ce-o istovesc, nu dă nimic stăpânitorului ei fără să nu-i facă a plăti cu sângele său fiecare din biruinţele sale. Se pot vedea eşalonându-se pe calea progresului victimele accidentelor, victimele imprudenţei, victimele neputinţei, victimele superstiţiei. Omul sufere din cauza neştiinţei, sufere când nu vrea să facă ceva, sufere când e neputincios; universul, care trebuia să-i istorisească gloria lui, îi povesteşte martiriul lui. (Urmează).

Monete de argint de câte 100 lei vor fi puse în circulaţie, în locul monetei hârtie de 100 lei, care va fi retrasă de pe piaţă. Tot odată Banca Naţională va pune în circulaţie noile hârtii monetă de 500 lei. Greutatea unei monete de argint va fi de 12 grame, valorând 12 lei.

fost Lassalle. Nu trebue să mai spunem aici că Lassalle era evreu şi spunea pe faţă cele mai grozave minciuni, ca de pildă că: «medicul şi advocatul sunt negustori, cari fac negustorie cu ştiinţa lor.»

Teoriile lui Lassalle sunt azi cercetate cu sfinţenie, deşi Lassalle îşi schimbase şi numele, căci înainte se numea Lassal iar când a ajuns la Paris şi-a modificat numele, ca să nu mai ştie nimeni că este evreu de origină.

Lassalle combătea proprietatea privată şi dreptul de moştenire. Cel din urmă drept se întemeia pe concepţia dreptului roman că moştenitorul continuă voinţa răposatului şi e obligat să dea cinste zeilor familiari. Dar Lassalle zice: cultul zeilor nu mai există, sufletul e muritor, deci moştenitorul nu poate avea drept dela cel răposat, ci dela societate!

Cu acest falsificator de atestate a fost prietin Carol Marx Acesta în anul 1847 a publicat manifestul comunist şi a răspândit fel şi fel de teorii, între cari aceea că nu ajunge să lupţi împotriva formelor politice din state, ci şi împotriva subjugărei umane. El zice că nu ajunge să lupţi împotriva formelor unei religiuni, ci trebue atacate realităţile ei religioase!! Marx zice că nu ajunge să schimbi forma unui stat, ci şi formele vieţii sociale, pe care el le vede mai vaste, mai largi decât ale unui stat. Pentru el totul este chestie de referinţe ale producţiei: referinţele economice ar schimba faţa unei societăţi. Oamenii ar trebui — zice el — să creieze alte condiţii materiale ale existenţii şi raiul ar fi aproape...

Noi vedem limpede: lui Marx nu-i trebue nici graniţe naţionale, nici religie! Iată primejdia cea mare! Iată în numele acestor idei există azi stările cumplite din Rusia, în numele lor se recrutează pe ascuns gropari pe seama ordinei actuale. Şi ce ar dori groparii să îngroape? Tradiţiile cele mai sfinte, cristalizate prin lupte îndelungate, experenţe de viaţă curată familiară în duh religios, blândeţe românească, toleranţă exemplară, convingeri, statornice în aspiraţiuni! Iată ce ar voi groparii să îngroape.

Un anumit socialist *ungur*, ce răspunde la numele de Adolf Braun, zice că biserica nici nu are drept să se intereseze de muncitori şi să facă sindicate, căci biserica propagă *numai ura*, iar statul încă nu are drept să organizeze sindicate naţionale. Şi asemenea idei se răspândesc cu duiumul şi între muncitorii români, căci o vastă literatură comunistă circulă din mână în mână!

Am făcut expunerea aceasta pentrucă ştiu că preoţimea merge pe calea ordinei şi luptă împotriva forţelor destructive.

Eu deci aş avea o dorinţă către membrii clerului. Să luptaţi cu toţii împotriva încercărilor cari nu cadrează nici cu obârşia, nici cu interesele neamului nostru. Să căutaţi în tot felul a lua contact cu lumea muncitorească, lămurindu-o că nu lupta de clasă, ci iubirea creştină este calea spre limanul ei. Muncitorimea trebue să înţeleagă că biserica este cea mai ferventă apărătoare a intereselor înregei societăţi iar nu numai a unei clase.

Eident însă că preocupările Bisericei de problema muncitorească trebue să se vădească prin fapte şi să arătăm tuturor oamenilor că noi suntem ai tuturor. Precum florile artificiale nu răspândesc mirosul florilor naturale stropite de roua ceriului, aşa şi faptele noastre dacă nu isvorăsc din inimă, nu valorează. Acest adevăr să-l simtă şi muncitorii români, cari sunt os din oasele noastre şi suflet din sufletul nostru. Altcum se va înmulţi numărul groparilor acestei lumi.

Arad, 18 Noemvrie 1931.

Nedreptăţirea bisericii ortodoxe faţă de celelalte culte

In numărul precedent al ziarului nostru s'a arătat pe larg şi cu dovezi cum Statul român acordă sprijin material mai mare bisericei unite şi celorlalte culte, şi că prin urmare Biserica ortodoxă este nedreptăţită. Cu sactisfacţie vedem cum ziarul «Curentul» în numerele sale din 16 şi 18 Noemvrie a. c. şi «Adevărul» din 20 Noemvrie a. c. — prin peana corespondentului său din Sibiu — sulevează acelaşi lucru, aducând şi dânsul o bogăţie de cifre întru sprijinirea afirmaţiunilor şi ajunge la aceiaşi concluzie cu noi, că «Biserica ortodoxă este cea mai vitreg tratată şi că jertfele ce se cer ei sunt cu mult mai mari decât ale uniţilor.

In aceste articole se răspunde şi intervievului Mitropolitului unit dela Blaj şi canonicului Brânzeu dela Lugoj — publicat în ziarul «Curentul» — cum am răspuns şi noi.

«Credem că nu mai e nevoie de comentarii — încheie corespondentul — şi de repetări de argumentare să afirme afirmaţiile îndrăzneţe făcute în ciuda adevărului şi a cifrelor, ce mărturisesc. Biserica ortodoxă nu cere altceva decât aplicarea severă a Legii cultelor, care are la temelia ei principiul de a ajuta diferite biserici cu sume de bani, proporţional cu numărul credincioşilor. cu averea ce o au şi cu trebuinţele constatate». «Cine se împotriveşte Legii cultelor sau caută să denatureze adevărul, să spună răspicat, chiar dacă sunt ei greco-catolici».

Numărul locuitorilor în judeţul Sibiului este, fără a socoti pe cei din oraşul Sibiu, 146.211 suflete. Între care 108.415 sânt români, 34.862 saşi, 2603 maghiari, 74 jidovi, 257 aparţin altor naţii. Bărbaţi sânt 71.829, femei 74.382. In 1930 s'au născut în judeţ 2256 băeţi şi 2181 fete. cu 348 mai mulţi decât în anul 1929. Cazuri de moarte în 1930 au fost 2761. bărbaţi 1449, femei 1312. Cele mai multe cazuri de moarte s'au întâmplat între copiii mici în primul an al vieţii, au murit adecă 342 băeţi şi 310 fete.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* va lua parte la Congresul preoţesc din 24 şi 25 Noemvrie la Alba-Iulia. După cum ni se semnalează din toate părţile Mitropoliei, preoţimea se pregăteşte a lua parte în număr impozant.

Şedinţa plenară. Consiliul Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu a ţinut în 17 Noemvrie a. c. şedinţă plenară sub prezidiul Inalt Prea Sfinţiei Sale Mitropolitului nostru *Nicolae.* Dintre obiectele rezolvate amintim: numirea păr. Dr. Vasile Oana de protopresbiter al Sebeşului şi numirea păr. Ioan Moţa de administrator protopopesc al tractului Orăştiei.

Reprezentanţa Fundaţiunii „Gojdu" s'a întrunit în 19 Noemvrie c. la ora 9 a. m. în Sibiu sub prezidiul Inalt Prea Sfinţiei Sale Mitropolitului nostru *Nicolae.* Au participat P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului şi membrii mireni: Ioan Lapedatu, directorul Băncii Naţionale din Bucureşti; Dr. Nicolae Poienar, advocat în Aleşd; Dr. Nicolae Zigre, advocat în Oradea mare; Dr. Silviu Dragomir, profesor univ. în Cluj şi Dr. Gh. Dobrin, adv. în Lugoj.

Consistor mitropolitan. In 19 Noemvrie c. ora 4 d. a. Consistorul mitropolitan a ţinut şedinţă sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitul nostru *Nicolae,* rezolvind mai multe cauze curente. Pe lângă membrii din Sibiu, au luat parte şi mai mulţi membri esterni.

Licenţiaţi în teologie. Din Cernăuţi ni se scrie că zilele trecute au trecut cu frumos succes la Facultatea teologică de acolo licenţa în sfânta teologie absolvenţii Academiei noastre teologice din Sibiu: Nicolae Popovici şi Alexandru Popa.

La Alba-Iulia. Marţi, 24 Noemvrie 1931, ora 8 jumătate seara se va ţinea în *Catedrala Incoronării,* la Alba-Iulia un *Festival Religios* aranjat de Asociaţia clerului «Andrei Şaguna» pentru comemorarea mucenicilor ortodoxiei româneşti din veacul XVIII. Program: Tatăl nostru, cor de Podoleanu, Irmosul Bunăvestiri, cor de Gh. Dima, Lăudaţi numele Domnului cor de Arhanghelsky, Mucenicii ortodoxiei româneşti din veacul XVIII, conferinţă de Prot. Dr. Gh. Ciuhandu, preş. Asoc. clerului «A. Şaguna», De tine se bucură, cor. de Gh. Dima, Acum slobozeşte, cor de Arhanghelsky. — Cântările vor fi executate de corul mixt al parohiei ort. din Alba-Iulia, sub conducerea P. C. Protopop A. Baba. Intrarea liberă.

Mozaicurile bisericii Sf. Sofia Din Constantinopol se anunţă: Guvernul turcesc a admis în principiu ca mozaicurile celebre vechi bizantine dela măreaţa biserică Sf. Sofia, transformată în moschee, să fie curăţite de spoială şi redate lumii în strălucirea lor de altă dată. Un arhitect turc evaluează cheltuelile în acest scop la şase milioane mărci. Este vorbă de mozaicurile în colori pe fond auriu, care formau podoaba principală a vestitei biserici timp de aproape un secol, dela Justinian până la ocuparea Constantinopolului de către turci. Mozaicurile fuseseră spoite în 1453 cu var, din motive că religia mohamedană opreşte în moschee orce icoane de oameni.

Sfinţire de Cruce. In ziua de 15 Noemvrie a. c. s'a sfinţit sfânta cruce ce s'a pus pe turnul bisericii ortodoxe române din Nocrich, protopopiatul Agnita. Actul sfinţirii a fost celebrat de tânărul paroh I. Ghicăşan. Răspunsurile la sfânta slujbă au fost date de corul societăţii «Sfântul Gheorghe» din loc, instruit de numitul preot. Poporul din loc şi jur, ce a avut fericirea să asiste la acest act solemn, ascultând şi predica ocazională, a trăit clipe de adevărată înălţare sufletească. Notez că biserica pe turnul căreia s'a pus sfânta cruce a fost zidită în anul 1832, iar crucea veche ce s'a luat, a fost pusă în anul 1890. Cea nouă e înaltă de 2½ m. De sus, dela înălţime, strălucind la razele soarelui, strigă trecătorilor: «Crucea este frumuseţea bisericii, împăraţilor tărie nebiruită, credincioşilor întărire». *Coresp.*

ŞTIRI LOCALE

In fiecare Vineri conferenţă. Societatea naţională a femeilor ortodoxe române, Sibiu, organizează conferenţe religioase pentru publicul oraşului nostru, după bunul obicei din anul precedent. Vineri, 20 Noemvrie 1931, ora 6 seara, se ţine în Aula Academiei teologice «Andreiane» conferenţa dlui Rector Nicolae Colan despre: *Caritatea creştină în veacurile primare.* Conferenţa va fi încadrată în cântări religioase, executate de corul Academiei teologice. — Intrarea liberă. — Eventuale contribuţii benevole se vor întrebuinţa pentru ajutorarea săracilor. Asemenea conferenţe se vor ţinea în aceeaş sală şi la aceeaş oră, până la Crăciun, în fiecare zi de Vineri..

Conferenţele anuale, întocmite de Federaţia profesorilor secundari, secţia locală, şi de despărţământul Sibiu al Asociaţiunii, s'au început Duminecă în 8 l. c. şi s'au continuat în 15 şi următoarele trei seri din Noemvrie. Prima conferenţă a ţinut-o vicepreşedintele Asociaţiunii dl Dr. Gh. Preda, desvoltând lămurit tema sa «Evoluţia imaginilor noastre sufleteşti», cu raporiul strâns ce există între corp şi suflet. A doua conferenţă a fost închinată memoriei regretatului profesor seminarial Dum. Comşa, răposat anul acesta. A vorbit frumos dl prof. I. D. Ştefănescu, bine cunoscut publicului din conferenţele anilor precedenţi. Tot dnul profesor Ştefănescu a continuat prelegerile în 16—18 Noemvrie, cu subiecte de interes deosebit: Despre picturi române medievale în Ardeal, Stilul bizantin în pictură, şi Pictura bizantină în Ardeal. Conferenţiarii sânt ascultaţi cu vie atenţiune de publicul sibian, care umple, la fiecare bună ocazie, sala judeţeană.

Şedinţă literară. La «Reuniunea culturală naţională a meserlaşilor români din Sibiu» se va ţine Joi în 26 Noemvrie a. c. şedinţă literară, în localităţile proprii din strada Brukenthal Nr. 17. Conferenţiar: dl Dr. I. Stoichiţă, medic. Inceputul la ora 8 seara. — Onor. membri sânt rugaţi a participa

Comitetul.

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 1216/1931 (87) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II **Beclean**, protopopiatul Făgăraş se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Venitele la aceat post sânt:

1. Salariu dela stat.
2. Casa parohială, cu grădină, curte şi edificiile economice.
3. Trei livezi de 1 jug. 1544 st.□ în Bărc, Bălcana, şi prundul Oltului.
4. Folosinţa a celor 2 cimitere în mărime de 1 jug. şi 1532 st.□
5. Venitele stolare stabilite în procesul verbal dela 5 Iulie 1931.

Cererile cu actele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu, în terminul dat, şi concurentul, să se prezinte la biserică spre a fi cunoscut de popor.

Făgăraş, în 29 Octomvrie 1931. Oficiul protopopesc ort. rom. Făgăraş în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 541/1931. (86) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Petrila-Poieni**, tractul protopopesc Jiu, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu postul acesta sânt:

1. Salarul dela Stat, conform coalei B.
2. Douămii (2000) Lei lunar drept răscumpărare din partea parohiei a stolelor pentru botezul copiilor nou născuţi, cununia şi înmormântarea credincioşilor minieri, cum şi a membrilor familiilor lor.
3. Stola obişnuită pentru celelalte slujbe.
4. Locuinţă, luminat şi încălzit — gratuite.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare, în terminul indicat, Oficiului protopopesc Jiu, în Petroşani, având a se prezinta, cu prealabila încuviinţare a protopopului, în vr'o Duminecă sau serbătoare, la biserică, pentru a sluji, predica şi cânta.

Petroşani, 3 Noemvrie 1931. Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial din Petrila-Poieni.

Ioan Duma,
protopop.

Nr. 542/1931. (85) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Lunca de sus**, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia lui apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela Stat, conform coalei B.
2. Adăul (100 Lei de fum) şi stola obişnuită.
3. Folosirea grădinei bisericii, a cimitirului confesional, a pădurii bisericeşti, şi a unei grădini de 341 stânjini □.
4. Locuinţă dela parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu actele necesare, Oficiului protopopesc Jiu, în Petroşani, — în terminul indicat, — având a se prezinta, cu prealabila încuviinţare a protopopului, la biserică pentru a sluji, predica şi cânta.

Petroşani, 3 Noemvrie 1931. Oficiul protopopesc ortodox-român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial din Petrila, Lunca de sus.

Ion Duma
protopop.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

(41) 6—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu

★

Ştofe şi brâne în depozit perm.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

...toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm!

Predici şi îndrumări omiletice

de

Preotul Gheorghe Secaş

Preţul Lei 80·—, plus porto Lei 5·—

Tâlcuirea Sfintei Liturghii

de

Preotul Dr. Nicolae Terchilă

Preţul Lei 15·—, plus porto postal Lei 5·—

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17
4. „Cântarea Cântărilor" Lei 28

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcuşe
Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz
Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,** cu preţurile cele mai moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 28 Noemvrie 1931 Nr. 85—86

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

„Aristocrație sufletească"

In aceste două cuvinte își rezuma acum câteva zile profesorul Simion Mehedinți impresiile cu cari a rămas dela Congresul clerului din București. «Se simțea, spune, la congresul preoțesc stăpânirea de sine a unor oameni care știu să vorbească de sus»; se simțea «o notă de înălțare peste vânturile și valurile de toate zilele». Incă haina bisericească împrumută chiar și tinerilor nu știu ce autoritate. Iată un tânăr diacon, venit din fundul unui sat, și descălicat la Metropolie, cum pășește rar, cu cădelnița în mână, în fața Regelui, și capetele tuturor se pleacă sub fumul de tămâie.

Cuvinte apropiate spunea astăvară profesorul Nicolae Iorga despre întreg poporul românesc din Ardeal, crescut de preoții bisericii strămoșești. Căci ce alta este «dulcea omenie, clasica majestate», pe care o descopere cel mai înțelegător și mai plastic zugrăvitor al sufletului românesc, decât aceaș «aristocrație sufletească» pe care o vestește acum ca aparținând preotului ortodox, cestalalt mare iubitor și cunoscător al tainelor spiritului românesc.

In ce constă această aristocrație sufletească, ce emană din Biserica ortodoxă în preoții ei și dela aceștia trece în păstoriții lor? Ea nu constă, firește, într'o desinteresare față de vre-o categorie de probleme mari sau mici, într'o apatie față de anumite necazuri și bucurii ce agită viața lumii. Biserica noastră și preoții ei au îmbrățișat în toate timpurile și îmbrățișează și azi cu toată căldura toate aspectele și toate problemele pe cari le aduce curgerea vremii, jertfind din puterile sale pentru năzuințele de fiecare dată ale neamului, «făcându-se tuturor toate», ca pe toți să-i țină strânși la sânul ei. Astăzi când marea criză economică la care asistăm coboară peste viața tuturor vălul mohorât al lipsurilor, al suferințelor și-al tristeții, slujtorii Bisericii palpită și ei nu atât de soartea lor și a Bisericii, cât de soartea milioanelor de lipsiți, și stau alături și contribue cu toate puterile pe cari li le împrumută Biserica, la lecuirea boalei ce bântue peste toată omenirea. Preotul e aristocrat cu sufletul nu în senzul pejorativ, că «nu se dimite» să spele rănile fratelui căzut între tâlhari, indiferent din care categorie socială ar face parte, că se crispează într'un «nolli me tangere» în fața mizeriei și a suferinții omenești. Aristocrația sufletească, sau mai bine zis aristocrația duhovnicească, pentrucă e formată cu ajutorul Harului Duhului Sfânt, nu constă așadar în închiderea sufletului față de anumite impresii și griji, nu constă într'un suflet surd la anumite sunete ale vieții, într'un suflet anchilozat, ciuntit. In această privință preotul e om ca toți ceilalți, și biserica vădește promptă înțelegere pentru toate problemele și durerile timpului.

Dar ceeace deosebește pe omul educat de Biserică de oricare altul, este raportul care se stabilește între sufletul lui și problemele vieții. Pe când la omul care s'a depărtat de Biserică, fiecare problemă monopolizează întreg sufletul cu toate preocupările lui luându-i stăpânirea de sine și făcându-l inapt să judece prin comparație cu alte valori importanța lucrului de care e vorba, la omul ce trăește sub suflul Harului din Biserică, sufletul își păstrează în toate împrejurările supremația. Sufletul unui adevărat fiu al Bisericii nu uită când e impresionat de o nouă problemă socială, de alte multe lucruri și probleme, și din judecata aceasta comparativă își dă seamă de relativitatea problemei prezente. In felul acesta el încadrează într'o ierarhie toate problemele și ideile cari vin să agite omenirea, ierarhie în vârful căreia rămâne stăpânitor sufletul cu funcțiunile lui spirituale, urmând celelalte probleme în ordinea în care sunt mai înrudite cu el. In sufletul omului Bisericii s'a cristalizat peremptoriu un cadru armonic în care orice nouă problemă își ia locul ce i se cuvine și primește o soluție ce decurge din integralitatea acelui cadru, dominat și străbătut de tenziunea după spiritualizare. Omul bisericesc judecă fiecare problemă «sub specie aeternitatis» și în raport cu universalitatea aspectelor vieții. Deaceea Biserica și omul care și-a performat personalitatea după spiritul ei, nu-și perde cumpătul, nu exagerează, nu se grăbește nervos, și nu trece dintr'o extremă într'alta. La toate aceste rămâne supus numai acela care se lasă absorbit întreg de fiecare problemă care se ivește.

Iată de ce țăranul nostru este un spirit echilibrat, ținând în toate măsura și rezistând îndemnurilor și himerelor extremiste. Iată de ce astăzi, când toate categoriile sociale își strigă asurzitor și violent durerile în congrese, preoțimea în congresul ei a dat o atât de grăitoare pildă de ținută demnă și stăpânită. Iată de ce astăzi, când apare firesc pentru orice breaslă să discute în întrunirile ei numai lipsurile materiale de cari sufere, preoțimea adunată la București, mai mult ca oricând altădată, manifestă grija principală pentru problema catechizației și a misionarismului și abia în al treilea rând se ocupă ca de un mijloc și de problema salarizării. Pentru unii ar putea apare această înșirare a problemelor pe ordinea de zi un anahronism sau un fariseism. Pentru cei cari cunosc însă spiritul Bisericii, această înșirare este singura normală.

Și spiritul acesta al Bisericii trebue înțeles astăzi de toți factorii cu răspundere. Mai ales astăzi, când din toate părțile omul nu culege decât îndemnuri la neascultare, la nerăbdare. E timpul ca oricine să înțeleagă că Biserica este singura instituție puternică de educație în spiritul măsurii, al cumpătării și al înțelegerii largi: în spiritul ordinii. Cerând această recunoaștere ne unim glasul cu cel al Părintelui Partenie, președintele Asociației generale a clerului, care tocmai acest lucru l-a cerut în cuvântarea de deschidere a congresului clerului.

Ne bucurăm că această recunoaștere a venit și de astădată neîntârziat de la șeful guvernului, profesorul Nicolae Iorga. O vrem însă și dela ceilalți conducători ai destinelor neamului. Și nu numai cu vorba, ci și cu fapta. E singura satisfacție pe care o doresc slujitorii altarului.

Diacon Dr. *D. Stăniloae.*

Biserica și guvernele

Unul dintre marile partide ale țării noastre susținea, înainte cu zece ani, prin șeful său că biserica creștină ortodoxă, dominantă a statului român, «*face parte integrantă din sufletul neamului*». Cu mulți ani înainte, *Eminescu*, limpede văzător, spusese despre biserica ortodoxă, că este: *mama neamului românesc.*

Aceeaș, mare însemnătate și valoare a bisericii noastre, este pironită, cu slove nemuritoare, pe pagini scrise de mari și cinstiți cărturari, între cari stă, cum știm, prof. *N. Iorga* la locul de cinstea întâi.

Ori care străin cercetător, chiar grăbit, al vieții poporului nostru de ieri și de astăzi, constată raporturi adânci și de nedărâmat între *ortodoxie* și *neam de român*: două realități nedespărțite și în perfectă unitate una cu alta.

Biserica ortodoxă a dat și dă parte principală de contribuție la cimentarea vieții naționale. Ea, ca «instituție de ordin divin», merită astfel și sentimentele de recunoștință ale tuturor românilor, — dar și cinstirea și întărirea ei, pentru toate timpurile, recunoscută fiind ca cea mai puternică temelie morală a statului nostru creștin, cu o covârșitoare majoritate de ortodocși.

Statul român, vechi și nou, a și luat asupra sa îndatorirea de a fi *ocrotitor și ajutător* al bisericii: întâi pe vremea când, în veacul trecut, i s'au secularizat întinsele averi, adunate în vechea țară prin danii și ctitorii făcute de înțelepți voevozi și de cucernici boeri; a doua oară, când s'a votat noua constituție.

Ocrotirea și ajutorul material, pentru biserică și cler, s'au înscris, pe bună dreptate, în articole de legi aduse de parlament.

Nu căutăm să stabilim din nou *gradul* ocrotirii şi al ajutorului arătat bisericii ortodoxe în comparaţie b. o. cu tratamentul acordat cultelor minoritare. (Concordatul, cu privilegii, e atât de elocinte!).

Suferim, ca biserică, împreună cu celce sufere — cu statul strâmtorat — în speranţă că jertfele deopotrivă, *ale tuturora*, ne vor duce la mântuire şi vom ieşi cu faţă curată din o criză financiară şi morală ce bântue de ani, la noi şi la alţii, la prieteni şi la duşmani.

Ţinem însă cu atât mai vârtos să ne exprimăm mirarea şi regretul că, tocmai când în fruntea guvernului străluceşte unul dintre vajnicii apărători ai bisericii ortodoxe, mesajul de deschidere a parlamentului — al *treilea* mesaj sub guvernul actual — nu învredniceşte biserica străbună nici de astădată de-o *atenţiune pilduitoare.*

Se vede că a trebuit să vie earăş dl *Gheorghe Brătianu*, singurul între toţi şefii de partide, care n'a trecut cu vederea defectul mesajului cu privire la biserică. «*Sânt încă în mesaj* — spune organul de publicitate al dlui Gheorghe Brătianu, — *şi unele pasagii mai puţin fericite. Astfel la capitolul care se ocupă de activitatea legislativă a ministerului şcoalelor, ni se pare cel puţin lipsită de eleganţă sublinierea dreptului de control în domeniul bisericesc* **al cui plăteşte:** *asemenea accentuări, tratând o anume tendinţă personalistă, sânt nepotrivite în mesaj*»...

Ce ne promite anume guvernul? «Ministrul şcoalei va căuta prin măsuri de cea simplă, dar mai folositoare legislaţie să ducă... în domeniul *seminariilor, unde dreptul bisericii trebue restabilit, dar cu controlul ţiresc(?) al cui plăteşte*, — opera începută în timpul verii», — spune mesajul de acum. Observaţia care e bună la început, este greşit întregită la sfârşit.

Acest sfârşit ar însemnă, că e prea d'ajuns *să plăteşti*, căci plătind ai dobândit dreptul de «control», fără a te împedecà mult de o *autonomie* oarecare, instituită de alt fel prin lege.

De ce se stărueşte asupra controlului acolo, unde *biserica* îşi creşte viitorii *preoţi?* N'are statul încredere în arhiereii bisericii, conducătorii fireşti ai acelor şcoale? Cunosc dnii miniştri atât de perfect dogmele şi ştiinţele bisericeşti, încât pot să le şi «controleze» în şcoalele teologice? Sigur, că nu!

Cine ar trage dar folosul «controalelor» civile în instituţiile bisericii? Neapărat numai aceia, cari, — după tristul obicei din trecutul bisericii vechiului regat — nu voiesc s'o lase «*în rosturile ei bisericeşti*»; — decadenţa ei dintre anii 1860 şi până la începutul veacului următor, — n'o spunem noi, — este pricinuită de faptul că «*statul s'a amestecat în socotelile ei bisericeşti*», — fiindcă el, statul, plătea!

Durere, această mentalitate simplistă, a plătirii statului, dăinuieşte încă, şi jos, şi sus.

Ce rezultate a dat «controlul» exercitat de «plătitor»? Le-am văzut cu toţii: a deschis uşa, spre locuri nemeritate, turor ambiţioşilor cameleoni politici... Şi celelalte...

Să nu mai fie! —

Este timpul suprem, prin urmare, ca cel puţin din cercurile superiorităţii intelectuale ale ţării să ni se trimită alt soi de îndemnuri, — şi mai ales alte înfăptuiri.

Desconsiderarea şi jignirea, ca răspuns la cereri drepte şi repetate stăruitor, nu sânt producătoare de prosperitate, pentru nimeni.

In preajma congresului studenţilor

Studenţimea noastră formează, în mijlocul societăţii româneşti, un corp bine definit; cu tradiţiile lui, cu strădaniile lui, cu trecutul lui.

Trecutul îndeosebi a fost extrem de agitat. Până acum câţiva ani, toată suflarea tineretului, din marile centre de cultură şi educaţie, era angajată în luptele naţionaliste. Societăţile studenţeşti singuratice, dacă n'au dispărut cu totul, mai fiinţau doar în scripte. In locul lor, studenţimea din orce colţ de ţară, — un tot şi un suflet — răpită de entusiasmul vibrant al unei tinereţi numai exuberanţă şi deloc griji pentru ziua de mâine, ducea pretutindeni pornirea năvalnică împotriva elementului semit. Fiecare congres al studenţimii era nou prilej de dezordini care sfârşiau cu despăgubiri plătite de stat celor năpăstuiţi şi cu serii întregi de procese intentate capilor mişcării. De acum avea şi studenţimea eroii săi pe cari juraţii se grăbeau să-i achite întotdeauna, în entusiasmul sărbătoresc al celor ce şi-i revendicau. Işi dădeau seamă, şi unii, şi alţii, că numai aşa e drept; că studenţimea a ajuns instrumentul unor lucrături politice şi a plecat urechea la şoapte viclene.

Aceasta, atunci!

Ultimii ani au adus o atenuare şimţitoare a luptelor de până acì. Studenţimea înţelegea că dacă ideea naţională poate să formeze un ideal demn de luptat pentru el, apoi prigoana împotriva evreilor nu mai putea să continue în forma aceasta deadreptul dăunătoare ţării şi inadmisibilă creştineşte. Era deajuns. S'au liniştit şi au renunţat nu la lupta lor care într'un anumit fel privită e dreaptă ci, la *mijloacele* de luptă. S'au apucat aşa dar studenţii noştri să-şi rânduiască gospodăria proprie, părăsită cu totul în frenezia mişcărilor antisemite. Vechile societăţi ale facultăţilor respective au fost readuse la viaţă şi redate rostului lor de a pregăti pe studenţii membri pentru chemarea ce au de îndeplinit în vâltoarea vieţii. Cu aceasta începea fortificarea tineretului pentru lupta prin muncă şi merite.

In faţa greutăţilor materiale ce apasă deopotrivă toate categoriile sociale, aceste societăţi mai sânt şi cele mai bune ajutătoare ale studenţilor. Au cămine şi cantine care sânt susţinute numai de ele, ştiut fiind că statul a tăiat toate ajutoarele din vremuri bune.

Printre aceste nuclee de muncă studenţească, trăesc şi lucrează cu sârguinţă de albină societăţile studenţilor teologi. E firesc fucru. Teologi fiind, trebue să se ridice cu un cap peste tovarăşii de alte nuanţe. Lucrul acesta a fost observat şi înregistrat. Anul trecut, într'un ziar bucureştean care făcea o anchetă printre studenţi, am subliniat faptul îmbucurător că studenţii în teologie sânt recunoscuţi unanim

FOIŞOARA

Scădere şi înălţare

— Gânduri de toamnă —

Ni-au sosit zilele neguroase, cu nopţile prohodite de şuerul vânturilor de toamnă.

Astrul strălucitor de altădată se ascunde compătimitor, peste câmpii şi păduri se aşterne melancolia tremurată de cârâitul ciorilor cenuşii ca negurile de plumb lăsate pe vârfuri de dealuri şi păduri.

Ni-aţi părăsit meleagurile, voi dulci cânturi de codru, tămăioase mirezme de flori şi verdeaţă, legănat auriu de holde coapte, freamăt de frunziş din simfonia sacră a verii. Dar nu plângem trecutul vostru, căci ni-aţi lăsat chezăşie bogăţia voastră: grăuntele nutritor, al gurilor flămânde, în hambare, paiul auriu în jirezi falnice, flori cosite în şoproane... Ni-aţi dat jertfa vieţii voastre bogăţie nouă tuturor.. Nu plângem, căci moartea voastră este viaţa noastră.

Nici nu ne-am revoltat; căci lipsa, care e mama revoltei, aţi înlăturat-o voi din calea noastră; — dar iată că preţul jertfei voastre e călcat în picioare de măsura nedreaptă a omenirii. Această omenire se pare că se clatină, îmbătată de strălucirea aurului. Iscodirea deavolului e mai pe sus astăzi, decât darurile humei puse la dispoziţia omenirii de Atotputernicul. Asta o deplângem noi în zorii acestui brumar: bruma zilelor ajunse. Deplângem începutul de realizare în lume a economiei lui Satan şi mijloacele prin care îşi ţese pânza întunecând mintea omului şi orbindu-i ochii. Deplângem goana lumii după aur şi strălucire trecătoare.

Grosimea stâncilor închide, în adâncimile ei, îngrămădirea de metal gălbui, şi ochiul omenirei se dilată spre aceste adâncimi, râvnindu-le conţinutul: «Ah, să-mi lase numai atât cât aş putea duce în spinare»!

Deţinătorii aurului au însă paznici credincioşi, cari ameninţă pe râvnitori cu moarte, dar metalul gălbui li se pare mai de preţ decât viaţa însăşi.

Muncă, cinste, dreptate, eroism, dragoste. sânt astăzi subjugate aurului sclipitor. Cununa de spini a lui Isus, simplicitatea coroanei de oţel a unui regat, eroismul pecturilor goale ale soldaţilor din trecutul război, nu mai fac azi în faţa omenirii cât un pumn de aur...

Vapoare încărcate îşi afundă corpurile în valurile spumegânde sub povara ruzilor nestematului ademenitor şi străbat lungul şi latul Oceanelor dintr'un continent la celalalt. Şi lumea se prosterne ameţită în faţa acelei îngrămădiri de aur. Diplomaţi aleargă dintr'o ţară în alta, în goana avioanelor, acceleratelor sau a vapoarelor, străbătând mii de chilometri în misiuni «pentru asigurarea păcii între popoare, pentru a ajuta la refacerea economică a unui stat». Şi bietele milioane de indivizi, a căror bogăţie e doar singură tăria braţelor, tremură de teama zilei de mâne, când produsul sudorei lor nu va mai fi recompensat nici cu un gram de aur, căci uşile caselor de fier îl vor înghiţi în întregime. Scurmătorii gliei îşi aruncă sămânţa, sub brazda plugului, mai mult dintr'un obicei al trecutului, căci nădejdea recompensei sudorii lor a scăzut. Sute şi mii de dascăli, preoţi şi diferiţi slujbaşi ai statelor se întreabă: dacă mâne va mai fi nevoe de lumina minţii lor, de propaganda ideilor în serviciul cărora stau, sau poate li se va închide uşa slujbei, pentru care şi-au jertfit tot ce-au avut în ei mai nobil şi mai frumos...

Dar, cu toată jelania voastră cobitoare, gânduri triste la început de toamnă, voi nu veţi fi în stare să ne desfiinţaţi nădejdea. Idealurile vieţii noastre sânt călite nu în focul ce curăţă aurul, ci în focul sacru al unui măreţ trecut. Credinţa noastră şi iubirea de ţară sânt moşteniri scumpe, refăcute prin noi înşine. Dorul de pace izvoreşte din jurământul ce am depus în faţa lui Dumnezeu, când ne-am întors de pe fronturile morţii acasă la vetrele noastre calde. Lealitatea pentru Rege şi tron e asigurată, pentrucă Regele e prietenul nostru de suferinţă şi de bucurie. Toate acestea la un loc fac mai mult decât comorile încuiate în cassele de oţel.

Prin aceste sfinte însuşiri vom birui şi războiul aurului, numit criză economică.

Mamona va cădea din nou înfrânt la picioarele Atotputernicului.

Pr. *A. Marcovici.*

Toate îmi sânt slobode, ci nu toate îmi folosesc; toate îmi sânt slobode, ci nu toate zidesc. 1 Cor. 10, 23.

Celce samănă cu scumpete, cu scumpete va secera; ear celce samănă întru binecuvântare, întru binecuvântare vor şi secerà. 2 Cor. 9, 6.

ca cei mai muncitori. Li se aduceau elogii pentru activitatea ce desfăşură la revista lor, «Raze de lumină». Aceasta îi priveşte pe studenţii teologi din Bucureşti, cei mai puţin cunoscuţi în cercurile ardeleneşti.

Celelalte centre teologice nu stau întru nimic mai pe jos. Dimpotrivă, toate arată din destul că sânt aluatul ce trebue să dospească toată frământătura tineretului.

*

Spre sfârşitul lunii acesteia şi începutul lui Decemvrie, oraşul nostru, Sibiu, va primì pe studenţii veniţi din toate unghiurile ţării, să ia parte la congresul general studenţesc. Vin să-şi frământe gândurile lor, năcazurile lor, aici mai aproape de liniştea mistică a munţilor noştri.

Ii vom primì cu drag, căci sânt suflet din sufletul nostru şi nădejdea de mâine a neamului.

Congresul lor am vrea să fie o manifestaţie de cald patriotism, făcută cu calm şi pricepere, astfel încât să impună minoritarilor germani ai Sibiului. Ar fi cea mai nimerită satisfacţie dată conştiinţelor româneşti deaici, care-i aşteaptă şi bineventează.

Grigorie T. Marcu.

Statusul romano-catolic. Deşi o telegramă, trimisă la Cluj din partea dlui N. Iorga, interzicea adunarea proiectată a Statusului romano-catolic, totuşi, în urma numeroaselor intervenţii, adunarea s'a ţinut.

In considerare însă ca Statusul nu este persoană juridică recunoscută de stat, hotărârile sale rămân nevalabile.

Se spune că guvernul va căuta să clarifice situaţia Statusului romanocatolic în statul român, — o situaţie care n'a fost recunoscută nici de statul ungar.

„Cifrele faţă în faţă"

Clarissimii de pe Târnave, dresaţi de şcoala iezuitică în meşteşugul scamatoriei de a face din alb negru şi din negru alb, — declară de falsă în ultimul lor buletin nu ştim pentru a câta oară «aserţiunea ortodocşilor-bizantini» că biserica greco catolică a fost favorizată prin buget faţă de biserica ortodoxă. Din contră, ei au fost prescurtaţi şi exclamă: «cifrele stau faţă în faţă».

Pentru a pune capăt acestei scamatorii trebue să apelăm şi noi la graiul cifrelor, punându-le faţă în faţă, pe două coloane:

Bugetul Ministerului Instrucţiunii publice şi al Cultelor pe anul 1931:

pagina 432		pagina 462	
Salarul unui consilier ortodox	10470	Salarul unui canonic gr.-cat.	17140
Numărul consilierilor ortodocşi în Mitropolia Ardealului	18	Numărul canonicilor în biserica greco.-cat. din Ardeal	31
pagina 432		**pagina 466**	
Director administrativ	—	Director administrativ	8550
Secretar mitrop. arhiepiscopesc	—	Secretar miitropolitan arhidiecezan	7780
Secr. consistorial	—	Secretar consistorial	7780
Prim contabil	—	Prim contabil	7780
Numărul protopresbiterilor salariaţi de stat în Mitropolia Ardealului ort.	28	Numărul protopresbiterilor salariaţi de stat în Mitropolia Ardealului gr.-cat.	78

Din punerea faţa în faţă a cifrelor pe cari urmaşii lui Loyola nu le vor mai putea întortochia, este clar ca lumina soarelui, că pe când consilierii noştri sânt salariaţi, din partea statului cu câte 10.470 Lei, celibatarii greco-catolici primesc Lei 17.140; pe când în Mitropolia noastru sunt 18 consilieri plătiţi de Stat, în Mitropolia greco-catolică din Ardeal sunt 31 canonici etc; oare cei 800,000 de ortodocşi ai patriei mame şi-au vărsat sângele mai ales pentru drăguţii de papistaşi?

Sapienti sat!

Activitatea preoţească a tractului Bran

In ziua de 12 Noemvrie 1931 s'a ţinut în comuna Râşnov, conferenţa de toamnă a tractului Bran, sub prezidenţia P. C. Părinte Vasile Stoicanea, protopop cu sediul Zărneşti.

Dimineaţa la ora 7, în biserica cea mare sfinţită anul trecut de înalt Prea Sfinţitul Mitropolit *Nicolae*, s'a oficiat serviciul divin cu sf. Liturghie, la sfârşitul căreia a predicat părintele N. Gogonea din Râşnov.

La ora 10 s'a deschis conferenţa de către preşedintele protopop prin o cuvântare luminoasă, îndemnând preoţimea la misionarismul plin de greutăţile tot mai apăsătoare ale zilelor noastre. După discuţii asupra predicei şi a serviciului divin Păr. Victor Briotă din Holbav dă citire temei bine lucrate: Sfânta Cuminecătură în lumina învăţăturei ortodoxe, catolice, protestante şi sectante; iar păr. Coman din Ghimbav expune: Cum fac eu proscomidia; păr. Preşmereanu demonstrează, când şi cum să cădim în decursul serviciului divin, iar perdeaua dela uşa împărătească când trebue trasă. Dupăce se hotăreşte pedepsirea preoţilor cari absentează nemotivat, se alege păr. I. Dragolea din Vulcan ca delegat al tractului pentru congresul preoţesc dela Alba-Iulia.

La urmă păr. Dragolea face un referat al salarizării preoţilor, propunând o *moţiune*, acceptată de conferenţă.

In moţiune se cere ca forurile bisericeşti chemate, să intervie ca statul şi organele sale să acorde preoţimii noastre un tratament mai just şi mai echitabil.

UN AN DE APARIŢIE. Cotidianul din capitală Mişcarea, *de sub conducerea dlui Gheorge I. Brătianu, a împlinit un an de existenţă. Dorim valorosului organ de publicitate,* Mişcarea, *viaţă lungă în convingerea că şi în viitor va susţinea cu tărie ca şi până acum, interesele mari ale bisericii noastre ortodoxe.*

Congresul preoţesc din capitală

Săptămâna precedentă, în cursul duor zile, s'a ţinut în Bucureşti congresul Asociaţiei generale a clerului ortodox român.

Pe lângă tot vitregul tratament, aplicat prin bugetul anului 1931 bisericii şi slujitorilor săi, preoţimea întrunită în congres s'a înălţat şi de astă dată d'asupra preocupărilor de soi material, şi a dat atenţiune deosebită problemelor de organizare, între altele şi în raport cu misiunea clerului în lupta sa împotriva sectelor învrăjbitoare de suflete.

Obiectul unei serioase discuţii a fost şi aceea a bunurilor bisericeşti, susţinându-se că o biserică adevărat conştientă de misiunea sa trebue să-şi apere bunurile şi nu poate rămânea în inferioritate faţă de alte biserici din ţară.

Congresul a discutat mijloacele de ajutorare ale unor biserici ortodoxe strâmtorate şi prigonite chiar în noua noastră patrie.

In scop de-a întări mijloacele de existenţă pentru biserici şi clădirile lor, s'a propus aducerea unei legi prin care se acordă bisericii ortodoxe române dreptul de monopol asupra fabricării şi vânzării luminărilor bisericeşti de ceară şi a obiectelor de cult.

In moţiunea votată de congres se arată dezideratele preoţimii, şi adecă:

1. In chestia misionară: susţinerea seminarului monahal, reînfiinţarea misionarilor eparhiali ş. a.

2. Privitor la învăţământul religios în şcoale primare, preoţimea este de acord să predea religia cel puţin o oră pe săptămână completată cu catehizarea copiilor; se exprimă dorinţa, ca învăţătorimea să alcătuească coruri religioase pentru a da răspunsurile la sfânta liturghie.

3. Să se aplice clerului ortodox român aceeaş curbă de sacrificiu care se aplică celorlalţi funcţionari publici; bugetul general al cultelor să fie repartizat pe proporţionalitatea numărului de credincioşi ai fiecărui cult...

4. Alte dezidetate se rapoartă la legiferarea actelor făcute de pioşi ctitori pentru opere de milă creştină, şi la alte chestii bisericeşti.

„Viaţa cumpătată"

— Observări pe marginea lucrării lui Charles Wagner —

«Moralitatea e busola esenţială, care conduce pe om în toate manifestările vieţii. Viaţa cumpătată e produsul moralităţii. In lipsa moralului, viaţa omului nu are nici un sens, nici un rost».

Autorul operei *Viaţa cumpătată* cercetează viaţa în multele ei manifestări externe.

Charles Wagner nu face altceva decât observă, prin prisma moralităţii, complicaţiile mediului civilizat.

Civilizaţia presupune o multiplicare a necesităţilor. Desacordul provine din faptul, că necesităţile cresc mai repede, decât mijloacele pentru a le satisface. Astfel, ne aflăm în faţa unei incoherenţe de ordin individual: ruperea echilibrului între viaţa sufletească şi viaţa exterioară, zisă socială.

Intensitatea cu care viaţa exterioară pretinde satisfacerea dorinţelor în plină ascendenţă, e dăunătoare vieţii morale, care în penumbra tristă a neligenţei rămâne necultivată în butul fericirii individuale şi colective.

Dacă rostul omului e să tindă la maximul posibil de fericire, o viaţă complicată, diametral opusă cu mulţumirea sufletească, înseamnă un punct criticabil sub toate aspectele. Individualitatea puternică creiază valori numai în măsura în care e însoţită de moralitate.

Egoismul, materializând gândirea, o pune în serviciul unor cauze care nu au nimic comun cu moralitatea.

Este imposibil să ne putem închipuì o societate omenească, în care toţi indivizii ar fi altruişti. Instinctul de conservare, care e punctul de plecare al egoismului, nu elimină instinctul colectiv pentru conservarea vieţii sociale. Deci societatea umană, pe baza sistemului solidarismului social, care nu e în contradicţie cu individualismul, ar putea face progrese uimitoare în arena vieţii morale.

Pentru înfrânarea exceselor de multe feluri, cel mai bun corectiv este *simplicitatea.* Charles Wagner o caracterizează, zicând că e o stare a sufletului, în care cultura stă în armonie cu aptitudinile personale ale fiecăruia.

E nevoie să distingem exact esenţialul de ceeace este accesoriu. Ştiind că esenţialul conduce, ear accesoriul se subordonă, simplicitatea adevărată consistă în distincţiunea acestor noţiuni.

Complicaţiile, inerente unei vieţi, consistă în confundarea moralului cu utilul.

Utilitatea simplificată e o reminiscenţă de înaltă înţelegere în lupta vieţii şi culminează în alegerea motivelor morale, ori cât de opuse să fie ele capriciilor.

Atributul clasic al omului, şi totodată elementul de distincţie între el şi celelalte fiinţe, este gândirea. Tot ce e mai frumos, în organismul materializat în funcţiuni organice, e gândirea.

Elasticitatea gândirii este proprietatea inevaluabilă, care permite fixarea unui ţel şi dictează întreaga conduită a individului. Gândirea, cu câmpul ei întreg de fenomene, trebue pusă în serviciul desvoltării morale în combinaţie necondiţionată cu simplicitatea. Căci, într'adevăr, când o gândire normală e pusă în serviciul unei simplicităţi morale, atunci orce obstacol ce s'ar opune desvoltării individualiste în sens normal, este înlăturat cu uşurinţă.

Bunul simţ, care caracterizează imparţialitatea, este un excelent factor în serviciul moralităţii. Nu este însă a se confunda bunul simţ cu optimismul. Optimismul, numai în corelaţie cu bunul simţ, este forţa formidabilă a reuşitei în viaţă.

Să vedem de ce combate Charles Wagner pesimismul, zicând că e neuman:

Dacă închipuirea noastră ar putea imagina un punct fictiv, considerat de normalitate apodictică şi formând centrul unui sistem de echilibru, numit optimism, atunci pesimismul ar cădea dincolo de acest punct pledând pentru desechilibru. Dintre anomaliile vătămătoare, consistând în lipsă de echilibru, în lipsă de modestie şi de logică, pesimismul a considerat ca neuman.

A bârfì viaţa, în generalizări sintetice, e o atitudine curioasă.

Drept aceea, pesimismul este greşală, e privirea vieţii prin prizma unor idei neurastenice.

Increderea este factorul decisiv în lupta vieţii. Speranţa este o formă mai înaintată a încrederii, ea se'ndreaptă spre viitor.

Fixarea unui ideal mai îndepărtat, către care se tindem stăruitor, lămureşte însemnătatea încrederii, şi implicit a speranţei.

Autorul zice: «îndrăznim prea puţin să nădăjduim». într'adevăr dacă

Uniformizarea cultului ortodox

Pornind dela broşura publicată de păr. Dr. Nicolae Terchilă: «Tâlcuirea sfintei Liturghii», păr. protopop Vasile Stoicanea dela Zărneşti, relevând într'un foileton recent din Telegraful Român (Nr. 83—84), unele abateri în broşura amintită, dela practica rituală obişnuită şi dela îndrumările rituale şi liturgice, pune o problemă, pe care şi subsemnatul o consider de una din cele mai actuale şi de arzătoare necesitate: *uniformizarea cultului ortodox*, afirmând la finea articolului, că *«este timpul suprem pentru o deplină uniformitate. Şi ce folositoare ar fi pentru toate acestea o broşură îndrumătoare, scrisă numai pentru preoţi»!*

Astfel de broşură, îndrumătoare, conţinând precisiuni în ce priveşte îndeplinirea acţiunilor simbolice, ceremoniale şi rituale din partea preotului, la serviciile de tot felul, interne şi externe bisericeşti, cuprizând toate acele momente asupra cărora s'au observat divergenţe şi variaţii păgubitoare în practica zilnică, — *o are gata, pentru tipar, Conferenţa preoţească a protopopiatului Braşov.*

O comisiune de 5 preoţi s'a ocupat cu această problemă, fiecare membru din comisiune a presentat câte un referat asupra câte unui sau mai multor servicii; toate la un loc au fost studiate de această comisiune, şi apoi cuprinse de către subsemnatul, în calitate de referent, într'un singur studiu unitar, având scopul de a servi ca material de studiu pentru conferenţele preoţeşti, apoi a fi tipărit ca un fel de *Indreptar ritual*, obligatoriu pentru întreaga preoţime, — bine înţeles după cuvenita aprobare a celor în drept.

Intrucât m'am ocupat de un timp încoace mai de aproape cu această chestiune, cred de actual să dau aci câteva fragmente din amintitul studiu, şi anume din partea introductivă, în credinţa că o discuţie asupra acestei probleme ar putea lumina unele laturi ale ei şi din alte puncte de vedere:

Ceeace am primit în dar dela Domnul nostru Isus Hristos şi dela sfinţii Apostoli, ceeace am moştenit dela sfinţii părinţi ai bisericii noastre, ceeace s'a consfinţit prin sinoadele ecumenice şi locale şi prin canoanele lor, formează un patrimoniu scump şi sfânt, inalienabil şi nestrămutat al bisericii noastre strămoşeşti; patrimoniu, pe care slujitorii de azi ai bisericii avem sfânta datorinţă de a-l păstra şi de a-l transmite la rândul nostru nealterat urmaşilor.

Acest postulat, al intangibilităţii patrimoniului cultului divin, al importanţei şi necesităţii lui, se sprijineşte şi pe următoarele consideraţiuni:

a) Cultul este elementul, în care şi prin care *biserica îşi îndeplineşte o parte esenţiala a menirii sale dumnezeeşti.* Prin urmare, numai biserica poate fi chemată a regula şi conserva modul regulat al plinirii cultului şi al adoraţiunii lui Dumnezeu. (Liturgica, de Mitrofanovici-Tarnavschi-Cotiarciuc).

b) Sistemul dogmatic de credinţă, având o natura spirituală, metafizică şi mistică, ţintind realizarea unui raport intim cu Dumnezeu, formează o lume internă: cultul divin *intern;* dar primul scop al cultului bisericii ortodoxe este manifestarea în extern a religiunii interne. Omul simplu simte impulsiunea mistică de a exterioriza cultul intern şi astfel se ajunge la cultul divin *extern*, adecă al formelor, simbolelor, acţiunilor exterioare. Aceste două acţiuni, interna şi externă, sânt intim legate. Nu ne putem închipuì o lume transcendentală a *credinţei*, fără exteriorizarea *cultului.* De aceea, luptând pentru menţinerea credinţei, vom lupta totodată pentru intangibilitatea cultului.

c) Această intimitate între dogmă şi cultul creştin, sau între cultul intern, explică de ce organismul acesta religios *este atât de sensibil la cea mai mică atingere*, la orce ar însemna modificarea fisionomiei sale. O formă străină observată în cult nu va întârzia să se desluşească şi să-şi caute ideia corespunzătoare în sistemul de credinţă. (Vintilescu, Cultul şi ereziile). Modificarea formei înseamnă modificarea ideii de credinţă. Ne aducem aminte de fostul preot ortodox Tudor Popescu dela Cuibul-cu-barză. El modifica la început simple forme ale cultului (expresii relative la Sf. Treime), urmând ca la examenul de credinţă să se dovedească că şi-a modificat *însăşi credinţa:* dogma sfintei Treimi. Iată, cine se atinge de forme, atacă fondul, credinţa. Dela acest punct au pornit feluritele erezii, *dela acest punct începe sectarismul.* — Cu atât mai vârtos, ni se indică păstrarea cultului în originala lui splendoare.

d) Credincioşii noştri români erau din cele mai vechi vremuri *păstrători prin tradiţie ai patrimoniului de credinţă, dar în acelaş timp şi păstrători ai patrimonialul de cult.* Bisericuţele şi mănăstirile noastre au menţinut, şi înainte de a avea o literatură bisericească, bogăţia formelor în originalitatea lor. *Dupăcum s'a păstrat credinţa din tată în fiu, aşa s'au păstrat formele şi ceremoniile din generaţie în generaţie.* Am putea susţinea, că mai ales *acestea* au găsit adăpost în sufletul poporului. Moşneagul român de legea noastră este un compendiu viu de liturgică tradiţională. El *ştie*, el *nu uită* ceeace a învăţat dela tatăl său de mic copil, ceeace a văzut în biserică şi la feluritele slujbe, ale căror forme i-au mişcat sufletul fraged. Ce e mai mult, el *nu admite* a schimba ceva din formele moştenite care, deodată cu credinţa lui lăuntrică, alcătuesc religia lui, *«legea»* lui.

Cu toate cele expuse până aici, practica rituală înregistrează prea adeseori unele variaţii şi diferenţe culturale, ceremoniale sau rituale. Cauzele acestor diferenţieri sânt felurite:

a) *Lipsa unor îndigitări amănunţite* şi precise în cărţile rituale, Liturgier, Molitvelnic etc. care uneori, ce e drept, sânt precise până amănunte, însă de alteori sânt lipsite de orice comentar, explicare sau îndrumare tipicală, sau rituală, sau se dau numai îndigitări scurte, dând loc la interpretări individuale.

b) *Fiind necesitat celebrantul la interpretări individuale*, care fireşte difer după mijloacele spirituale ale individului, se nasc forme disparate, incongruenţe, schimbări uzuale, fatale separări de forme, a căror îndreptare în general nu o poţi întreprinde decât tot prin interpretare, care este individuală.

c) *Lipsa practicei ceremoniale şi rituale în seminarii şi şcolile noastre teologice.* Tinerii candidaţi de preoţie ies din şcoală fără cunoştinţele necesare sub acest raport. Nimeni nu m'a învăţat să săvârşesc un botez, un maslu, o feştanie. — Unii din preoţii actuali au avut norocoasa ocazie să poată servi un timp împreună sau sub controlul preoţilor mai experimentaţi; dar alţii au avut nenorocul de a fi fost siliţi dela început să practice servicii, pe care nu le învăţaseră şi pe care poate nu le mai văzuseră. Urmările acestui neajuns sânt evidente.

d) *Excesul de zel* al unora din preoţii celebranţi, în dorinţa de a da mai multă măreţie actului ce-l săvârşesc, sau de a mulţumi cereri deosebite ale enoriaşilor, de a impresiona în mod deosebit pe asistenţi, îi în-

---

avem în vedere sacrificiul şi devotamentul, putem exclamà fără sfială: sacrificiul este negativ, ear devotamentul roditor. Deci mai mult bine aduci devotându-te, decât sacrificându-te. —

Intr'o nouă serie de idei, autorul ne prezintă bunătatea ca izvor de lumină în calea omenirii: «Ai încredere, nădăjduieşte, şi fii bun». Deci factorul decisiv în lupta motivelor din viaţă, pentru alegerea motivelor bune, e bunătatea nemascată, născută dintr'un procent mic de altruism explicabil prin simţul de comunitate izvorât din instinctul de conservare a comunităţii.

Temeiul legăturilor sociale e încrederea reciprocă. Sinceritatea e isvorul acestei încrederi. Nici nu ne putem închipuì o colectivitate armonioasă, care să nu dispună de o doză suficientă de sinceritate.

Sinceritatea progresează direct cu cultura morală. Cultura conştiinţei îndeamnă pe individ la recunoaşterea unei solidarităţi. Teza sinceităţii confirmă teza simplicităţii. Intre simplicitate şi sinceritate există un nex cauzal indisolubil. Cea dintâi e cauza, cea din urmă efectul.

Vorbirea simplă, în nex cu simplicitatea, nu înseamnă coborâre, din contră e înaltare către un ideal propriu întregei colectivităţi. O operă de artă cu cat e mai accesibilă publicului, cu atât mai uşoară este posibilitatea conformării şi educaţiei maselor. Un om mare nu este geniu numai prin concepţia unei idei înalte, ci şi prin posibilitatea adaptării acestei idei cerinţelor generale, făcând posibilă o asimilare practică.

In lumea morală drepturile şi datoriile se concep după norme susceptibile de schimbări. Datoriile în în realitate există pe-o scară întinsă, posibilitatea lor de satisfacere variază după concepţiile individuale. Bine înţeles, trebuie să operăm cu noţiunea datoriei simple ca să putem constata cu exactitate ce înseamnă datorie. Autorul zice: «Datoria simplă e datoria apropiată».

Presupunând o stare de conştiinţă riguros normală, un caracter ferm, datoria apropiată ne apare suficientă pentru ilustrarea noţiunii datoriei simple. In legătură indisolubilă cu datoria simplă sânt nevoile simple. —

Dupăce am demonstrat inconvenientele vieţii complicate, arătând incoherenţele de ordin primordial ce izvorăsc din aplificarea la infinit a pretenţiilor noastre, putem admite teza nevoilor simple.

Vorbind de lumea fizică, am observat fenomenul constant al atracţiei moleculare. In viaţa morala moleculele componente sânt subordonate unor legi depedente de personalităţi distincte. Este deci în interesul unei vieţi, conduse de simplicitate, să-şi clasifice nevoile în interesul cel mai propriu.

Trebuinţele sânt punctul de plecare a activităţii omului, ear satisfacerea lor scopul acestei activităţi. Numărul ilimitat de trebuinţe care formează centrul motoric al pasiunilor, conduce omul pe linia unei coborâri umilitoare.

Se naşte întrebarea: cum trebuie înfrânată decăderea?

Este în general recunoscut, că un viţiu se combate cu uşurinţă prin ridiculizare. Noi însă, propunem următorul corectiv: Cultură de înaltă morală, cât mai întinsă.

Viaţa exterioară îşi are legitimitatea numai în măsura în care e însoţită de-o cultură sufletească corespunzătoare. Deci nevoi simple, combinate cu mulţumiri simple, sânt două izvoare de înaltă orientare în viaţa necesităţilor ilimitate, care se răsbună cu timpul, şi al îndoielilor, care numai mulţumire sufletească nu aduc.

Cunoscând valoarea etică a acţiunilor individului concentrate în simplicitate, care asigură temeinica organizare internă şi are repercusiuni adânci asupra colectivităţii, putem exclamà cu adevărat, că neputinţa e efectul neştiinţei.

Charles Wagner e un individualist, care susţine valoarea vieţii omeneşti în adevărata ei lumină. Omul trăieşte nu ca să satisfaca o exigenţă străină; ci să creeze prin ei însuşi valori în folosul umanităţii. Omul trebuie să cunoască drumul ce are să-l parcurgă, să nu greşască calea directivelor impuse de normele naturale, să creeze din el însuşi şi prin ei însuşi o personalitate.

Ca încheere propunem, alături de autor, *cultura sufletească*, izvorul nesecat al moralităţii. Legea externă a armoniei universale nu se poate realiza, decât observând fenomenele adânci care în realitate conduc umanitatea.

Fiinţa omenească, odată sustrasă tuturor elementelor nepotrivite cu demnitatea de-a fi om în înţelesul bun al cuvântului, va însemna o forţă incomensurabilă, susceptibilă de interpretările cele mai înaintate.

Sentimentele bune ale omului

desmnă să săvârşească acte nepermise (d. p. facerea de cruci cu lumânarea pe cei patru pereţi, la sfeştanie) şi acte care pot duce la erori grave (d. p. deschiderea Evangheliei din partea bolnavului la maslu, pentru a citi prognosticuri).

e) Tirănia uzului local, care se formează sub influinţa necesităţilor locale, a situaţiei, a enoriaşilor şi a ocupaţiei lor, a tradiţiilor specifice etc. şi care în deosebi sânt greu de modificat.

f) Lungimea unor servicii divine şi nevoia de a face scurtări, pentru a nu produce în asistenţă o stare de nerăbdare sau de oboseală, înlesnesc producerea de diferinţe, uneori fără importanţă, alteori grave, deoarece şi dacă recunoaştem necesitatea prescurtărilor, nu există normă unitară pentru aceste prescurtări, care se fac după criterii individuale.

Astfel s'a ajuns, că avem astăzi nu numai deosebiri mărunte, ci şi variaţii direct păgubitoare şi diferenţe grave, după localităţi şi cu deosebire după regiuni. Acesta e un rău incalculabil şi o primejdie cu urmări din cele ce se pot repercuta foarte adânc în viaţa bisericească şi în alcătuirerea ei unitară.

Este împotriva spiritului ortodox a lăsa să dăinuiască asemenea situaţie.

In mai multe rânduri m'am văzut îndemnat să scot în relief, în adunările preoţeşti, necesitatea, ca preoţimea de azi să dea atenţiunea cuvenită problemei formelor rituale şi cultuale şi să tindă spre o uniformizare a cultului. *Nu găseşti prea mulţi preoţi cari să săvârşească, exact la fel, toate serviciile bisericeşti.* Uzul local, interpretările individuale, lipsa de indigitări amănunţite şi precise în toate cazurile, uneori excesul de zel, au făcut ca în chestiuni de amănunt fiecare preot *să se conducă după alte norme*, şi deci să ajungă la felurită executare.

Aceste diferenţe ies la iveală în deosebi cu ocazia slujbelor în sobor, sau a anumitor slujbe festive, când preoţii împreună slujitori, dar nedeprinşi a servi împreună, se dovedesc aproape în imposibilitate de a putea săvârşi un serviciu unitar ca formă, armonic în esecutare, uniform ca concepţie, ca melodie, ca mişcare.

O pildă: — Un sfânt Maslu cu 7 preoţi, săvârşit de preoţi din parohii mai fără contact una cu alta. Un observator atent şi competent va constata că serviciului acestuia îi lipseşte: unitatea. Va constata, că în acţiune, în alegerea textului, în prescurtări, în mişcările rituale, în atitudine, în gesturi, în melodie, în observarea ordinei şi a rândului, se ivesc prea multe contraste...

Pentru toate aceste, ponderoase momente, îmi repet nestrămutata convingere că uniformizarea cultului, a ritului, a atitudinilor şi mişcărilor ceremoniale, este astăzi o problemă arzătoare, care ar trebui pusă în centrul preocupărilor preoţimii noastre, ar trebui studiată şi pusă la punct în mod obligatoriu de către autoritatea noastră arhierească.

Pr. *Ioan G. Luda*-Prejmer.

Nr. 9068/931 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Se aduce la cunoştinţă spre strictă conformare, că vânzarea sau întrebuinţarea actelor din arhivele protopopeşti sau parohiale sub titlul de hârtie maculatură este cu desăvârşire interzisă.

Sibiu, 11 Noemvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Sf. Sinod. In 23 l. c. s'a deschis sesiunea, care fusese prorogată.

La şedinţă este de faţă şi dl prof. N. Iorga, prim-ministru.

Preşedintele, I. P. S. Patriarh, mulţumeşte dlui prim-ministru, în numele Sfântului Sinod, pentru atenţia dată problemelor bisericeşti.

Dl prim-minisaru N. Iorga asigură pe reprezentanţii bisericii de toată solicitudinea guvernului, şi îş exprimă dorinţa în calitate de ministru al instrucţiei şi cultelor, să se organiseze învăţământul religios atât în şcoalele primare, cât şi în cele secundare.

INFORMAŢIUNI

Dela Alba-Iulia. Intr'o atmosferă de sărbătorească seninătate s'a desfăşurat în zilele din 24 şi 25 Noemvrie programul Congresului Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna» din Mitropolia Ardealului în vechea Cetate a Bălgradului. In 24 Noemvrie la ora 9 a. m. în Catedrala Incoronării Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* cu mare asistenţă a oficiat sfânta liturgie, la finea căreia a rostit un clasic cuvânt despre raportul preotului cu preotul suprem Isus Hristos. Acest cuvânt ascultat într'o solemnă linişte şi încordată atenţiune a electrizat pe cei aproape 400 preoţi întruniţi în Congres. In numărul proxim al ziarului vom publica un amănunţit raport despre şedinţele ţinute dinpreună cu hotărârile luate.

Congres studenţesc în Sibiu se ţine în ziua de 29 Noemvrie a. c. Sibiul va fi inundat în această zi de studenţii participanţi la congresul general studenţesc. Locul a fost bine ales. Sibiul poate arăta vizitatorului tânăr, din orce colţ de ţară, frumuseţi proprii lui. Aceasta aduce cu sine şi o grijă prea delicată, pe care trebue să o aibă studenţii în ţinuta şi manifestaţiile lor. Veseli vor fi, vor anima orasul, căci sânt tineri, şi tinereţea contează la entuziasm şi neastâmpăr în lume ca şi la carte. Studenţii sânt creştini şi ortodocşi. Astăzi aceasta e ideologia lor, aşa de minunat prinsă de dl Nichifor Crainic, marele prieten al studenţilor şi cuonscut profesor de teologie. Studenţii sânt paşnici şi au renunţat la manifestaţiile violetne. Aceasta vrea să arate şi articolul, din alt loc al foii noastre, primit spre publicare din partea unui student, şi creştin, şi teolog.

† **Pr. Ioan Damian**, paroh în Cugir, protopopiatul Orăştiei, vrednicul păstor de suflete şi vestitul cântăreţ, a încetat din viaţă Luni, în 16 Noemvrie 1931, în al 66-lea an al vieţii şi al 7-lea al sfintei preoţii. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului, s'au aşezat spre veşnică odihnă în 18 Noemvrie a. c., la ora 3 d. m., în cimitirul ortodox român din Orăştie. Odihnească cu dreptii!

Pedepsit pentru calomnie. Tribunalul din Braşov, secţia II, a condamnat la 3 luni închisoare, 5 mii lei amendă şi 18 mii lei cheltueli de judecată, pe Finta Zoltán dela «Brassói Lapok», pentru calomnie prin presă contra preotului Iordan Curcubătă din Budila, protopopiatul Sf. Gheorghe.

Sfinţire. Societatea «Cultul Eroilor», filiala plasei Bozovici, judeţul Caraş, invită la sfinţirea *Monumentului Eroilor Almăjeni* (818) şi a drapelului filialei. Serbarea se ţine Marţi în 1 Decemvrie 1931, deodată cu aniversarea unirii Ardealului şi Banatului cu Patria Mamă.

Biblioteci la sate. In 8 şi 14 Noemvrie 1931 s'au inaugurat în comunele, Turnişor, Alămor şi Armeni, judeţul Sibiu, bibliotecile săteşti, donate din partea Asociaţiunii culturale. Inaugurările au fost împreunate cu bune conferenţe şi potrivite cuvântări, ţinute de propagandiştii Asociaţiunii, şi de preoţi şi învăţători din pomenitele comune.

---

nu sânt în lipsă, ci sânt în penumbră. Odată ieşite la lumină, aceasta intervertire a valorilor va ceda unei nivelări potrivite cu interesul uman.

Să cerem imperios deci factorilor societăţii: moravuri nouă, pentru înfrumseţarea acelui colţ de viaţă, care are galerii nenumărate, şi care cere o cunoaştere adâncă a realităţilor; să pretindem deschiderea porţiţei, pentru ca să putem intra în viaţa cu înţelesuri etice şi adevărate în viaţa sufletească.

Pr. *Nicolae Suciu*,
capelan protopopesc.

Suferinţa omenească

(Sfârşit)

Aceasta nu este totul. Păcatul, distrugând fericirea sa în lumea firii, i-a descoperit în interiorul său iadul durerii. Nemulţumit să fie neputincios, omul este rău. Nemulţumit să sufere, ceeace nu poate evita, sufere din propria sa vină şi se torturează el însuşi. Îşi ruinează sănătatea prin excese, se sărăceşte prin risipe, se izolează prin răutatea sa; legea egoismului, ce i se impune, face din om un lup, şi lupta pentru existenţă devine vârtejul tulbure unde se cufundă zilele miilor de existenţe învinse.

Sântem departe, în lumea aceasta, de durerea care exista înainte de criza fatală din Eden. Când se caută a se analiza înspăimântătorul număr al suferinţelor pe care omul a căutat să le întreţină şi să le înmulţească pe pământ, ni se confirmă profunda şi justa afirmaţie că «Durerea este o fiică a Căderii».

Şi aci, ştiinţa şi experienţa ne aduc partea lor de adevăr.

Ştiinţa? Ce ne învaţă ea, în fiecare zi tot mai clar? Ne învaţă cu toată istoria vieţii organice nu este decât un lung efort al naturii pentru formarea sistemului nervos al omului; că desvoltarea sistemului nervos stă în raport strâns cu al conştiinţei şi că deci conştiinţa şi sensibilitatea sânt în acest punct aşa de legate între ele, încât se poate stabili o ecvaţie cu termini lipsiţi de conştiinţă şi insensibili.

Sărăcia sistemului nervos, la fiinţele anterioare apariţiei omului, permite deci să se afirme că durerea, în timpul revoluţiilor înfricoşate care desăvârşiau teatrul unde omul avea să apară într'o zi, durerea necesară, durerea sfântă şi primitivă, nu era decât o durere minimă.

Omul, dimpotrivă, stricându-se prin lupta organismului nervos ce i se dăduse să-i servească ca vehicul al Duhului sfânt, a pus la dispoziţia instincteor animalice şi ispitelor un instrument de tortură care face din fiecare individ victima ispăşitoare a păcatului umanităţii.

Din fericire, eterna împărăţie şi experienţa ne arată pe om scoţând binele din rău, servindu-se de durere ca să puie frâu pasiunilor desănţuite, ca să readucă pe omul păcătos, la viaţa sfinţeniei.

Omul în care se adună toate energiile păcatului, poartă un infern în inima sa. Aceasta va să zică: răul putea să subsiste în lume fără durere, că pământul întreg putea să fie un infern.

Insă Dumnezeu n'a permis aceasta. Dumnezeu a înapoiat durerii, în ordinea graţiei, rolul educativ ce i se încredinţase în ordinea naturală. Sub imboldul durerii morale, fiica păcatului, creatura urcă, jelindu-se, calea pe care durerea fizică, fiica naturii, trebuia să constrângă pe om s'o urce în pace spre libertate.

Durerea este inspiratoarea devotamentelor sublime; şi operile, care au făcut mai mult să strălucească pe pământ gloria lui Dumnezeu, au fost totdeauna aduse la lumină prin setea de-a desfiinţa câte o cauză a suferinţii.

Durerea este calea pe care Dumnezeul iubirii a readus pe pământul blestemat èra binecuvântărilor. Ori care ar fi numele ce-l poartă, o creatură omenească nu poate să găsească pacea decât după ce a aruncat o privire rugătoare spre Crucea Calvarului, pe care a murit, pentru mântuirea lumii, Acela căruia suspinurile lumii îi dăduseră cu mult înainte numele: Omul Durerii.

(După Westphal).

Ştefan Corpadea.

Aviz Societatea culturală din Sibiu «Iarnik-Bârseanu», pentru apropierea româno-cehoslovacă, aduce la cunoştinţa onoratului public sibian că începe *cursurile de limba şi literatura cehă şi română*. Cursurile se vor ţinea în liceul «Gh. Lazăr» dela ora 7 până la 8 seara: *a) Marţea şi Vinerea* pentru *limba română*, şi *b) Lunea şi Miercurea* pentru *limba cehă*. *Cursurile sânt gratuite*. Doritorii de a le urma să se anunţe la secretarul societăţii, dl Václav Skorpík, Sibiu, strada Pintenului 5/I, între ora 1—3, în fiecare zi, pentru ori care din cursuri.

Onoraţii membri ai Comisiunii Interimare a municipiului Sibiu sânt rugaţi a participa la şedinta dela 30 Noemvrie 1931, ora 4 d. m., în sala de şedinie dela primărie. Şedinţa e publică.

Nr. 1216/1931 (87) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II **Boclean**, protopopiatul Făgăraş se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Venitele la acest post sânt:

1. Salariu dela stat.
2. Casa parohială, cu grădină, curte şi edificiile economice.
3. Trei livezi de 1 jug. 1544 st. □ în Bărc, Băicana, şi prundul Oltului.
4. Folosinţa a celor 2 cimitere în mărime de 1 jug. şi 1532 st. □
5. Venitele sticlare stabilite în procesul verbal dela 5 Iulie 1931.

Cererile cu actele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu, în terminul dat, şi concurentul, să se prezinte la biserică spre a fi cunoscut de popor.

Făgăraş, în 29 Octomvrie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. Făgăraş în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 541/1931. (86) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Petrila-Poieni**, tractul protopopesc Jiu, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu postul acesta sânt:

1. Salarul dela Stat, conform coalei B.
2. Douămii (2000) Lei lunar drept răscumpărare din partea parohiei a stolelor pentru botezul copiilor nou născuţi, cununia şi înmormântarea credincioşilor minieri, cum şi a membrilor familiilor lor.
3. Stola obişnuită pentru celelalte slujbe.
4. Locuinţă, luminat şi încălzit — gratuite.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare, în terminul indicat, Oficiului protopopesc Jiu, în Petroşani, având a se prezenta, cu prealabila încuviinţare a protopopului, în vr'o Duminecă sau serbătoare, la biserică, pentru a sluji, predica şi cânta.

Petroşani, 3 Noemvrie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial din Petrila-Poieni.

Ioan Duma,
protopop.

Nr. 542/1931. (85) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Lunca de sus**, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia lui apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela Stat, conform coalei B.
2. Adăul (100 Lei de fum) şi stola obişnuită.
3. Folosirea grădinei bisericii, a cimitirului confesional, a pădurii bisericeşti şi a unei grădini de 341 stânjini □.
4. Locuinţă dela parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu actele necesare Oficiului protopopesc Jiu, în Petroşani, — în terminul indicat, — având a se prezinta, cu prealabila încuviinţare a protopopului, la biserică pentru a sluji, predica şi cânta.

Petroşani, 3 Noemvrie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial din Petrila, Lunca de sus.

Ion Duma
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare
Registre de tot felul
✦ **legate şi broşate** ✦
pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

REVERENZI ŞI ODĂJDII PREOŢEŞTI

(41) 7—7

Dumitru Duşleag
Sibiu Târgul Peştelui 12 Sibiu
★
Ştofe şi brâne în depozit perm.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice	ed. IX	Lei 20
Istorioare bisericeşti	„ V	„ 20
Catehism	„ V	„ 20

Dela Librăria Arhidecezană di Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte
studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu
Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 1

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Crestin
(Vechiul Calendar arhidiecezan)
pe anul 1932
Al 81-lea dela apariţie

Cu bogată şi aleasă materie şi cu ilustraţiuni

Calendarul, pentru anul 1932, conţine următoarele:

Reprivire asupra anului precedent, Ştiri şi fapte: Jertfele. — Ierarhii şi bugetul. — Statul şi subvenţiile. — Cei regretaţi. — Alt dispărut. — Jubileu. — La praznicul Invierii Domnului în Davos. — Nou guvern. — Restabilirea ministerului cultelor. — Adunarea eparhială. — Icoane religioase în şcoale. — O şcoală mai puţin. — Rămâne cum a fost. — 8 Iunie. — Arhiepiscopul Uoalei. — Patriarhul Ierusalimului. — Revizuire? — Cu întârziere. — Asociaţiunea la Sf. Gheorghe. — † Atanasie, fost mitropolit primat. — Asociaţia clerului. —

Crucea, versuri.
Domnul i-a chemat întru ale Sale, în amintirea răposaţilor preoţi.
Biserica istorică a lui Antim Ivireanul.
Părintele Trifon şi pedeapsa, povestire din viaţa preoţească.
Dar cu adevărat frumos.
Ţie versuri.
Puterea credinţei.
Vo be înţelepte.
Rătăcire din vecini, (femeile în Rusia de azi).
Facă şi altu aşa.

Fel del fel: 1. Cartea bună. — 2. S'a înstrăinat? — 3. Martorul mincinos. — 4. Mai sânt înţelegători. — 5. Clopotul morţilor. — 6. Religia şi aritmetica. — 7. Turnul Babilonului. — 8. Milostenia şi sectantul. — 9. Crescătorie bolşevică. — 10. Despre suflet. — 11. Pentru biserică. — 12. Povăţuirile bătrânului preot. — 13. Mântuit. — 14. Icoana Celui pironit pe cruce. — 15. Pentru a scăpă de adversar. — 16. Năravul înrădăcinat.

Glume.
Târgurile.
Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: Prof. Nicolae Iorga. — Prof. Dumitru Comşa. — Academia teologică Andreiană din Sibiu. — Răposaţii: Pr. Victor I. Sălăgeanu, Pr. Eugen Todoran. — Biserica istorică a lui Antim Ivireanul.

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 65 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, li se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 5 Decemvrie 1931 Nr. 87—88

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Telegraful

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congresul Asociaţiei Clerului „Andrei Şaguna" la Alba-Iulia

Preoţimea ortodoxă din Mitropolia Ardealului şi-a ţinut congresul obişnuit, al XI-lea, în zilele de 24 şi 25 Noemvrie c. la Alba-Iulia.

Răsfoind analele celor 10 congrese din urmă, constatăm, că cel de al XI-lea nu a fost cu nimic mai prejos decât cele de până acum. Toate aceste întruniri au fost manifestări de ordin mai înalt, preocupări străbătute de grija preoţimei noastre pentru întronarea împărăţiei lui Dumnezeu între oameni. In aceste congrese se împrumută idei, se comunică probleme cari sunt unice ale idealului creştin, ale idealului permanent în «marea vieţii înălţată de viforul ispitelor»...

Cele ce urmează vor confirma această afirmaţie.

ZIUA INTAI

Slujba în catedrala încoronării

La ora 9 I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, îmbrăcat în odăjdii, e condus dela reşedinţa episcopală de un sobor de 10 preoţi şi 2 diaconi în sunetul clopotelor, urmat de P. S. Sa Ioan episcopul armatei şi de un număr mare de preoţi, la biserică, unde se începe sfânta slujbă. In cursul sfintei Liturgii este hirotesit protopopul Mediaşului Ioan Crăciun, apoi întru preot hirotonit N. Pătărău pentru parohia Moşna, iar de diacon Ilie Lazăr. Răspunsurile la sfânta Liturgie au fost date de minunatul cor mixt din Alba-Iulia sub conducerea vrednicului protopop A. Baba.

La finea sfintei slujbe I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a rostit o înălţătoare predică despre legătura personală a sufletului preotului cu Mântuitorul Hristos, arătând pe larg şi convingător că în această intimă legătură rezidă toată taina biruinţei preotului în lume.

In urmă s'a făcut invocarea Duhului sfânt. I. P. S. Sa a împărţit anafora şi urmat de toţi cei întruniţi, în sunetul clopotelor a fost condus la reşedinţă.

Deschiderea congresului

In sala Caragiale la ora 12, P. C. Sa Dr. G. Ciuhandu preşedintele Asociaţiei clerului «A. Şaguna», în faţa alor peste 300 de preoţi, deschide şedinţa prin o cuvântare care cuprinde trei momente importante: comemorarea sinodului Efesin de acum 1500 ani; pomenirea mucenicilor din veacul al XVIII-lea, — şi serbătorirea marelui cărturar N. Iorga căruia congresul îi aduce prinos de recunoştinţă din prilejul celor 60 de ani de viaţă.

I. P. S. Mitropolitul *Nicolae*, rosteşte un discurs al cărui rezumat îl dăm în cele următoare:

Congresul din acest an al Preoţimii noastre din Mitropolia Ardealului, a fost convocat ca să comemoreze Sinodul Ecumenic dela Efes, şi astfel să ne înalţe sufletele prin amintirea timpurilor de glorie ale Bisericii creştine când prin lupte sufleteşti, biserica în totalitatea ei şi-a expus unitatea credinţei şi şi a apărat adevărurile faţă de aceia, cari în cugetarea lor teologică n'au nimerit calea adevărului. Este bine să se afirme prin prăsnuiri ca cea de astăzi unitatea de credinţă pe care noi am păstrat-o dealungul veacurilor şi o avem cu vechea Biserică ecumenică al cărei continuatori suntem. Căci noi am păstrat, prin grelele lupte şi încercări, întreg şi neştirbit depozitul credinţei *pe care l'a primit biserica lui Hristos prin revelaţiunea divină. Prăznuind astăzi în acelaş timp şi amintirea cu laudă a mucenicilor ortodoxiei româneşti din veacul al XVIII-lea, ne plecăm cu smerenie înaintea suferinţelor şi jertfelor pe cari le-au îndurat înaintaşii noştri pentru dreapta credinţă şi pentru biserică. Din mijlocul lor înaintea ochilor noştri sufleteşti străluceşte astăzi figura de luptători a lui Sofronie şi a celor ce împreună cu el au scris o pagină de glorie în istoria bisericii noastre. Praznicul nostru de astăzi este totodată şi un obligament, luat în conştiinţa noastră, de a păstra cu sfinţenie moştenirea pe care ei ne-au lăsat-o. Şi dacă astăzi nu avem de luptat cu vrăjmaşii de ieri, trebue să facem să strălucească cu atât mai vârtos adevărul credinţei noastre.*

Iubită Preoţime! Suntem fericiţi că în aceste clipe de sărbătoare pentru noi, putem să aducem prinosul nostru de caldă iubire acelui care de mult ne-a cucerit inimile prin opera lui fără pereche: marele cărturar al neamului: dl N. Iorga.

Inainte de a pleca din reşedinţa mea am primit dela Dl N. Iorga următoarea telegramă: «Neputând fi de faţă asigur prin I. P. Sf. Voastră întreg clerul ardelean de toată grija mea şi de dispoziţia de a lupta şi pentru dânşii cu greutăţile ceasului de faţă». Noi nu apreciem pe dl Iorga după măsura în care va izbuti sau nu va izbuti să înlăture greutăţile ceasului de faţă. Profundele noastre simţeminte faţă de D-Sa nu sunt isvorâte dintr'o oportunitate a momentului de faţă, ci ne sunt săpate în inimi de când ne-a cercetat în vremuri grele cu prezenţa sa din sat în sat, cu vorba sa caldă şi înţeleaptă, cu scrisul său însufleţit încurajându-ne în luptele noastre şi întărindu-ne conştiinţele ca să ne închinăm marelui ideal naţional pe care ni-l arată atât de luminos. Şi acum când a ajuns la vârsta de 60 de ani — vechea «istorie de sate şi preoţi» a Ardealului îşi aduce, prin glasul meu, expresia profundă şi sinceră a recunoştinţei, a admiraţiei şi a mulţumirii noastre. Ştiindu-l la locul la care se găseşte, după ce ni-a arătat grija caldă ce ni-o poartă, îl rugăm ca această grijă să o traducă în fapte, în realizări, nu în afară de posibilităţile pe cari le are Statul, căci nouă nu ne trebuesc privilegii, şi nu am fost obişnuiţi a trăi din privilegii. Un lucru, cerem însă, să nu fim trataţi cu nedreptate care nu ne aduce numai rău material, ci ne aduce o jignire, care ştim că nu e în intenţia unui bărbat ca dl Iorga.

Vremile sânt grele! Noi înţelegem greutăţile lor şi dorim să ne luăm partea noastră din ele. Noi avem o prerogativă, aceea de a fi stat în toată vremea alături de poporul nostru. Cum am putea chiar astăzi să ne desliptm de el? O, nu! Vrem să purtăm sarcinile vremii în rând cu întreaga obşte a credincioşilor noştri. Suntem în stare să aducem pentru statul nostru orice jertfe, dar cerem să fim sprijiniţi de către stat în misiunea noastră, pe care se razimă întreaga sa ordine morală. In această misiune noi nu putem fi substituiţi de nimeni, căci ea reprezintă interesele sufletului cari stau în legătură cu însaşi veşnicia.

Mă bucur de câte ori mă găsesc în mijlocul preoţimii noastre. Eu din sânul preoţimei m'am ridicat şi interesele ei le-am apărat, identificându-le totdeauna cu interesele bisericii pe care o păstoresc.

Incă înainte de a lua în mâinile mele toiagul de păstor, idealul meu a fost să dau un program de idei, *de îndrumări şi de realizări pe seama preoţimii noastre. Dacă aţi citit tot ce am scris şi am spus dela războiu încoace, veţi găsi un fir roşu: un program de activitate şi de juste revendicări pentru Biserică şi pentru preoţimea noastră.*

Eu am ridicat aceste revendicări pentru Biserică, având conştiinţa că reprezint întregul cler. Acum doi ani, când am fost iarăşi cu toţii aici la Alba-Iulia, am întrebat: «Sunt eu un General fără oaste»? Mi s'a răspuns într'un singur glas: «toţi stăm cu Generalul nostru». Cât mă ajută puterile: la postul meu am să fiu şi de aici înainte. Pentrucă apăr interesele acelei instituţii care a păzit neamul nostru pe aceste plaiuri.

Am învăţat să răbdăm şi vom şti prin răbdare să biruim şi greutăţile şi primejdiile zilei de azi, dar noi nu vom capitula în faţa acestor primejdii, pentrucă noi ne smulgem idealurile de pe seninul cerului sfânt, din lumina lină a sfintei măriri, nu de pe masa ce se află pe acest pământ. Noi ştim cine ne ocroteşte. Noi ştim al cui sântem şi Cui slujim. Noi ştim cine este la cârma Bisericii noastre pe care o încălzeşte cu Duhul Său cel sfânt.

Preoţimea de astăzi va fi roua înviorătoare de suflete. Noi suntem chemaţi să-i ajutăm poporului nostru să şi păstreze şi în clipa de faţă, cu toate greutăţile ei încrederea deplină *în misiunea pe care i-a hărăzit-o Providenţa pe acest pământ. Dumnezeu să ne ajute!* (*Frenetice aplauze la adresa I. P. S. Sale*).

In numele armatei vorbeşte P. S. Sa episcopul *Ioan Stroia*:

In calitate de episcop al oştirii, cu drag urez bun sosit şi rodnice discuţii. Secole dearândul, preoţimea şi armata au condus neamul. Istoria ne descrie greutăţile preoţimei din trecut; când vedem anarhizarea de astăzi, timpul cere dela fiii neamului o şi mai mare sforţare, dela preoţime, demnitate preoţească, coheziune. Dorinţa mea este: discuţiile să producă solidaritatea necesară spre binele ei şi a neamului.

Dl *Dr. M. Iencu*, inspector general ca reprezentant al Onor. minister al cultelor, mulţumeşte pentru omagiul adus dlui N. Iorga. Ortodoxia reprezintă tradiţia clasică. Legea fundamentală, e iubirea. Acela cucereşte lumea, care aduce mai multă iubire. Dela toţi se cer jertfe. Preoţimea să-şi strângă rândurile, aceasta o cere şi ministerul cultelor ca o colaborare pentru a crea caractere creştine.

Prefectul, dl *T. Voinescu* — salută congresul în numele guvernului.

Dr. I. Tecău, în calitate de primar, salută preoţimea în numele oraşului Alba-Iulia, urând să lucreze în vechea tradiţie spre binele neamului.

Prot. *E. Cioran*, aduce salutul «Astrei» — aşezământ de cultură care se reazimă astăzi ca şi în trecut pe preoţimea ardeleană.

C. Sa păr. *Comana*, vicepreşedintele «Asociaţiei generale a Clerului», salută pe fraţii preoţi în nădejdea că prin o colaborare mai strânsă se va putea păşi la o lucrare mai temeinică.

Dl *Popescu Tudor*, în numele «Societăţii ort. a femeilor», promite cel mai larg concurs, pentrucă biserica este element conservator al statului.

Dl *I. Sandu*, directorul liceului din Alba-Iulia salută în numele corpului didactic.

I. P. C. Sa păr. arhim. *Scriban* spune, că la astfel de congrese sunt multe lucruri de adunat. «Am venit, spune Sfinţia Sa, să iau şi să dau».

G. Enaşel — ţăran din Alba-Iulia spune, am venit să aud vorbe luminate, să auzim necazurile sfintei biserici, ca să ne întovărăşim la luptă, — în numele credincioşilor cere dreptate.

Masa comună

Urmează masa comună în casa meseriaşilor, cu mâncări de post, la care iau parte 300 preoţi. Aici I. P S. Sa Mitropolitul Nicolae închină pentru Rege, preşedintele Dr. Gh. Ciuhandu pentru Mitropolitul Ardealului.

După masă

La ora 5 se redeschide şedinţa.

Se expediază două telegrame omagiale: — una *Majestăţii Sale Regelui Carol al II-lea*, şi alta preşedintelui de consiliu şi Ministru al Cultelor, Dlui *N. Iorga:*

TELEGRAMĂ

M. Sale CAROL al II-lea

Regele României

BUCUREŞTI

Preoţimea ortodoxă română din Mitropolia Ardealului, întrunită la Alba-Iulia în al unsprezecelea Congres anual al său, roagă pe Maiestatea Voastră să binevoiască a primi expresia omagiului ei de credinţă neclintită către Tron şi de integral devotament către Ţară implorând dela bunul Dumnezeu să Vă dăruiască îndelungată şi glorioasă domnie spre izbăvirea şi fericirea neamului.

Preşedinte:
Prot. Dr. GH. CIUHANDU

*

TELEGRAMĂ

D-Sale Dlui N. IORGA

Preşedintele Consiliului de Miniştri

BUCUREŞTI

Preoţimea ortodoxă din Ardeal întrunită în al unsprezecelea Congres al său la Alba-Iulia Vă roagă să primiţi expresia omagiului ei pentru apostolatul pe care l-aţi desfăşurat şi Vă urează ca Domnul să Vă binecuvinte cu adânci bătrâneţe spornice şi ele în munca de toată clipa cu care V'aţi împodobit din fragedă tinereţe şi să Vă învrednicească a Vă vedea desăvârşit idealul pentru care aţi luptat o viaţă întreagă.

Preşedinte:
Prot. Dr. GH. CIUHANDU

Se citesc mai multe telegrame sosite dela P. S. Lor: Episcopii Iosif şi Grigorie, arhiereul Vasile şi alţii.

Prot. I. *Duma* citeşte o foarte sintetică conferinţă ca cuvânt omagial din partea preoţimei, la adresa Dlui N. Iorga din prilejul celor 60 de ani, — lucrare ce se va publica în ziarul nostru.

La ordinea de zi urmează: «Statul şi biserica neamului». Referent: Pr. P. *Borzea.*

După o foarte interesantă discuţiune, la propunerea referentului, preoţimea în unanimitate votează următoarea

MOŢIUNE:

Preoţimea bisericei neamului din cuprinsul Mitropoliei ardelene, întrunită în congres în cetatea stăruinţelor lui Mihai Viteazul, adânc convinsă de devotamentul înaltului guvern şi în special celui mai ilustru reprezentant al naţiunii române, profesorul Nicolae Iorga, ca preşedinte de consiliu, ministru de instrucţiune şi culte, care conduce statul în cele mai grele împrejurări, nu numai speciale româneşti ci mondiale, întemeiată pe credinţa nestrămutată a însemnătăţii sale ca factor integral organic al fiinţării şi isbăvirii creştinescului neam românesc, cheamă băgarea de seamă a înalţilor diriguitori, oricât de luminaţi dar vremelnici, spre a nu pierde din vedere vecinicul sprijin, pe care numai această preoţime cu Biserica şi religia acestui pământ, păstrătoarea de totdeauna a datinilor şi etnicului nostru îl poate imbia, ca singura corabie de salvare în vremi de clătinări speciale şi generale.

Această preoţime jertfitoare, chiamă această băgare de seamă a diriguitorilor politici, mai cu deosebire asupra semnificativei stări de spirit, că azi în ţara noastră nu lipseşte pâinea, ci lipseşte respectul pentru cuvântul lui Dumnezeu şi pentru propovăduitoarea acestui cuvânt: Biserica Neamului. De aceea, conştientă de ceasul greu prin care trece ţara, ridică cel mai stăruitor glas împotriva jignirilor şi nedreptăţilor cu care este tratată şi declară că, în caz că nu se va ţine seamă de glasul ei, îşi declină răspunderea pentru urmări.

Congresul autorizează comitetul să se adreseze pe cale de memorii, utilizând materialul ce-l avem în alte împrejurări potrivite scopului nostru.

Autorizează comitetul a se referi, în memorial său, în special la armonizarea salariilor funcţionarilor publici, anunţată prin Mesagiu Regal, ca preoţimea să fie încadrată în conformitate cu rostul social ce-l are în viaţa neamului, înlăturându-se odată pentru totdeauna, nedreptatea în care a fost ţinută până azi în baza legilor de tristă amintire ale statului maghiar.

In cât priveşte curba de 12 la sută prin care suntem puşi în situaţie de inferioritate faţă de toate celelalte culte prin bugetul anului în curs, să fie delăturată prin valoarea sumei corespunzătoare în bugetul anului viitor.

Totodată autorizăm comitetul central a interveni din nou pe lângă ministerul instrucţiunii şi cultelor ca să curme nedreptăţile în care sunt trecuţi cântăreţii Bisericii noastre ardelene, încadrându se în bugetul statului pentru salarizare în conformitate cu cântăreţii bisericei din vechea Românie.

La aceasta mai vorbeşte: Inalt Prea Sf. Sa Mitropolitul *Nicolae*, arătând toate intervenţiile făcute şi până aci privitor la salarizarea preoţimii.

Iau cuvântul apoi prot. A. Nistor, arătând situaţia dificilă din Secuime, mai vorbesc prot. N. Maloş, Tudor Popescu, arhim. I. Scriban ş. a., aprobându-se moţiunea în tot cuprinsul ei.

Festival religios

Fiind timpul înaintat, desbaterile se amână pentru a doua zi ear preoţimea grăbeşte să ia parte la «Festivalul Religios» aranjat în Catedrala Incoronării, pentru comemorarea mucenicilor ortodoxiei româneşti în veacul XVIII.

Program: 1. Tatăl nostru, cor de Podoleanu. 2. Irmosul Bunei vestiri, cor de Gh. Dima. 3. Lăudaţi numele Domnului, cor de Arhanghelsky. 4. Mucenicii ort.-rom. din veacul XVIII, conferinţă de Prot. Dr. G. Ciuhandu, — o foarte instructivă şi documentată lucrare cu date din cele mai autentice isvoare privitoare la această epocă. A scos în deosebi la iveală lupta celor doi martiri: Visarion şi Sofronie, în frunte şi cu nesfârşitul pomelnic de mucenici cari împreună au format frontul de apărare a ortodoxiei, ca o reacţiune firească în faţa celor tari conjuraţi a stârpi legea strămoşească. 5. De tine se bucură, cor de Gh. Dima. 6. Acum slobozeşte, cor. de Arhanghelsky.

Catedrala Incoronării a fost arhiplină. Corul mixt din Alba-Iulia a executat cu multă precisiune minunatele cântări înălţătoare de suflet. Toată lauda conducătorului — care este vrednicul şi marele cântăreţ, prot. A. Baba din Alba-Iulia.

A DOUA ZI

Fondul de ajutorare

Miercuri, în 25 Noemvrie la ora 8, s'a discutat chestiunea «Infiinţării fondului pentru ajutorarea clerului». — Referent: Dr. Seb. Stanca, cons. epis. Cluj.

Arată situaţia precară în care se află preoţimea astăzi şi perspectivele din viitor şi propune înfiinţarea unui fond de ajutorare mai ales în cazuri de deces, când în multe cazuri familia este expusă la datorii pentru a face faţă îndatoririlor creştineşti.

Arată că în Eparhia Clujului s'a iniţiat un astfel de fond, care a luat fiinţă cu 1 Iulie c. Statutele acestuia s'au publicat într'un număr recent din «Telegraful Român».

Fiecare preot e obligat să se înscrie la fondul de ajutorare. Taxa de înscriere e Lei 200, pe lângă o taxă lunară de Lei 100. — Ajutorul e de Lei 50 000, — plus ratele solvite. Fondul se administrează de Eparhie.

Comunicarea practică a păr. consilier Dr. Stanca a fost primită cu multă însufleţire de congres. Statutele se vor trimite secţiilor — întru cât fondul de ajutorare se va iniţia după Eparhii.

Asociaţia Clerului „Andrei Şaguna" şi Asociaţia generală

Acest punct din program a dat naştere nu atât la discuţii, cât la clarificări necesare pentru a se afla baza de apropiere atât din punct de vedere bisericesc, cât şi juridic între Asociaţia preoţimei ardelene şi Asociaţia Generală a Clerului cu sediul în Bucureşti. Raportor: I. Bânda. Iau cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae,

preotul Comana, vicepreşedintele «Asociaţiei Generale a Clerului». S'au stabilit toate acele puncte cari fac posibilă această incadrare, pe care preoţimea o doreşte să se înfăptuiască; pentru a creia o legătură mai eficace între preoţimea ortodoxă din România, s'a discutat înfiinţarea unui mare ziar la Bucureşti, ziar de cultură religioasă ortodoxă, care să nu fie în felul presei obişnuite.

Preoţimea votează propunerile păr. I. Bânda, cuprinse în următoarea

MOŢIUNE:

1. *Asociaţia «Andrei Şaguna» ia la cunoştinţă fazele prin care a trecut chestiunea încadrării preoţimei din Ardeal în Asociaţia Generală a Clerului, dela 1923 până azi.*

2. *Asociaţia aprobă toate demersurile preşedintelui său şi se solidarizează întru toate cu atitudinea manifestată de dânsul în această chestiune, considerând că această atitudine a fost în conformitate cu interesele preoţimei din Ardeal şi ale Asociaţiei «A. Şaguna».*

3. *După ce Asociaţia Generală nu şi-a extins cadrele asupra preoţimei din Ardeal, aşa cum îi indicau chiar Statutele ei, ci a înglobat-o pur şi simplu ca o anexă a ei, preoţimea din Ardeal nu poate considera această înglobare nici legală, nici reală, întru cât s'a făcut de Comitetul din Bucureşti fără concursul şi adeziunea noastră şi fără să fie reprezentată această preoţime în Congres şi în Comitetul Asociaţiei. Aderarea noastră la Asociaţia Generală a fost până acum numai principială, în stadiu de provizorat.*

4. *Preoţimea din Ardeal doreşte cât mai grabnică unificare în cadrele Asociaţiei Generale, dar îşi menţine aceasta stare de provizorat, până ce Asociaţia Generală va face o organizaţie unitară peste întreaga ţară, statornicind o proporţie dreaptă între reprezentanţii provinciilor bisericeşti după eparhii în analogie cu principiile legii de unificare bisericească.*

5. *Pentru toate acestea Asociaţia Generală să elaboreze un Regulament, care să fixeze proporţionalitatea reprezentativă a preoţimei după Eparhii.*

6. *Comitetul Central după aceleaşi principii să fie alcătuit din reprezentanţii delegaţi de secţiile eparhiale.*

7. *Preşedintele Asociaţiei să fie ales pe un termen fix de ani şi să poată fi ales de oriunde din ţară şi fără considerare la cadrele eparhiale la care aparţine.*

8. *Şedinţele Comitetului să se ţină de două ori pe an într'o localitate potrivită şi accesibilă pentru toţi membrii comitetului.*

9. *Congresele să se ţină în diferitele centre ale Eparhiilor pe rând în mod ambulant.*

10. *Toate problemele să fie din bună vreme comunicate secţiilor care să aibă timpul suficient pentru ca să-şi spună cuvântul şi să fie duse în Congresul General numai după ascultarea organelor în subordine ale Asociaţiei.*

11. *Congresul Asociaţiei «Andrei Şaguna» dă autorizaţie Comitetului şi în special preşedintelui, ca în numele preoţimei din Ardeal să trateze chestiunile de mai sus cu actuala conducere a Asociaţiei Generale şi să afle calea, care să facă posibilă intrarea întregei preoţimi în Asociaţia Generală.*

*

Urmează la ordinea zilei raportul comitetului central pe anul de gestiune 1930—1931, apoi raportul casierului central cari au fost luate cu aprobare la cunoştinţă.

Fiind timpul înaintat, preşedintele anunţă că congresul se va încheia la sfânta Mănăstire din Cioara, unde se va face pelerinaj şi parastas pentru mucenicii ortodoxiei româneşti din veacul al XVIII-lea.

Pelerinaj la Sfânta Mănăstire din Cioara

La ora 12, pornesc 3 autobuze şi mai multe automobile ducând preoţimea anunţată pentru acest pelerinaj, apoi corul mixt din Alba-Iulia, precum şi numeroşi intelectuali. La 22 km. distanţă de Alba-Iulia se află satul curat românesc, Cioara. In sunetul clopotelor, întreg poporul cu prapori şi cântări, la poarta de triumf din apropierea bisericii a întâmpinat pe I. P. Sf. Sa mitropolitul Nicolae şi pe pelerini. La cuvântul de bineventare a preotului răspunde I. P. S. Sa. — Apoi întregul convoi a trecut în frumoasa biserică parohială, unde s'a slujit un parastas solemn pentru toţi mucenicii ortodoxiei româneşti, din veacul al XVIII-lea.

I. P. S. Sa încunjurat de 10 preoţi au făcut parastasul, iar răspunsurile le-a dat corul din Alba-Iulia.

După terminarea parastasului I. P. S. Sa citeşte rugăciunea de deslegare. Apoi ţine o predică de comemorare care a făcut profundă impresie asupra celor prezenţi, mânecând dela textul biblic: «Tot cel ce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor, îl voi mărturisi şi eu înaintea Tatălui meu, carele este în ceriuri». In resumat, a spus următoarele:

Suferinţele şi crucea de pe Golgota stau la temelia sfintei noastre credinţe mântuitoare. Bunurile spirituale se dobândesc prin suferinţe, lacrimi şi jertfe. Poporul românesc a avut în plină măsură parte de suferinţe şi jertfe, în tot trecutul său. Vlădicii n'au putut să aibă loc statornic de reşedinţă. Preoţii, prigoniţi, poporul era în continuu asuprit, — tot atâtea încercări de a se vădi credinţa şi alipirea către biserică. Prin toate aceste s'a curăţit sufletul. Din aceste a eşit mărturisirea de credinţă a unui sătean din acele părţi: Tot ce a avut, a dat crăesei, viaţa, feciorii, dacă se cere chiar cojocul, dar «nu dau sufletul meu».

Astfel de mărturisiri, aflăm numai în vremea veche. E nesfârşit numărul mărturisitorilor de felul acesta, — şi noi astăzi ne smerim în faţa lor. Călugărul Sofronie, a cutreerat ţara, chemând la luptă preoţii vremei să alunge pe lupii răpitori. Sătenii de aici au mândria să spună, că din satul lor s'a ridicat călugărul Sofronie.

Am fost la Belgrad cu preoţimea şi ne-am sfătuit împreună cum să facem ca să crească credinţa? Am ţinut să venim aici cu toţii, să prindem curaj întru apărarea credinţei şi să ne încălzim inimile. Vă îndatorează acest călugăr prin ceea ce el a făcut, să ţineţi la credinţa strămoşească, să vă alipiţi de biserica strabună, care împarte lumina dumnezeiască, ea curaţă de păcate prin toate darurile cari vin dela Domnul nostru Isus Hristos. Hrana pentru suflet să află în sfânta biserică. Mă bucur, că astăzi pot fi aici, sfătuindu-vă ca precum v'aţi înnoit într'u nouă podoabă biserica voastră din această parohie, aşa să vă înnoiţi prin credinţă şi sufletele Voastre.

«Celce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor, îl voi mărturisi şi eu pe el înaintea Tatalui meu carele este în ceriuri». Aceasta este porunca pe care suntem datori să o plinim, nu numai cu vorba, ci şi cu fapta. Viaţa noastră se cade să fie o statornică mărturisire a credinţii în Hristos-Domnul. Lucrul cel mai mare în lume este, să vrei ce vrea Dumnezeu, să fi unealta prin care se săvârşeşte voinţa lui Dumnezeu. Fericiţi sunt cei cari l-au mărturisit, şi-l mărturisesc pe Dumnezeu şi voia Lui cea sfântă.

Veşnică, veşnică, veşnică — să le fie pomenirea! —

P. C. preşedinte, Dr. Gh. Ciuhandu, într'o conferinţă plină de dovezi istorice, mai ales locale, comemorează pe călugărul Sofronie şi pe toţi mucenicii apărători ai ortodoxiei din veacul al XVIII-lea, pe cari îi înşiră cu numele. Arata sinoadele pe cari le-a ţinut călugărul Sofronie, propaganda pornită dela sfânta mănăstire din Cioara, care şi astăzi este mărturie a vremurilor trecute, cu podoaba internă a celor cari au slujit aci, mai mult cu înfăţişarea săracăcioasă în care apare astăzi, dar cu atât mai mare era sufletul acelor mucenici.

Păr. preşedinte încheie congresul aci în Cioara, în sfânta biserică, mulţumind I. P. S. Sale pentru participare, asemenea mulţumeşte tuturora cari au ostenit până aici.

In numele Asociaţiei clerului «A. Şaguna» dăruieşte bisericii din Cioara, o sfântă Evangelie frumos legată, pe care o semnează toţi cei prezenţi, ca semn de aducere aminte şi pentru alţii şi pentru localnici de acest moment înălţător de suflete.

Răspunde păr. Oancea parohul locului.

Toţi cei prezenţi în frunte cu I. P. S. Sa, vizitează mănăstirea din apropiere. In Cioara mai este ridicat un monument al Eroilor, unul al Unităţii naţionale, tot atâtea semne vădite de credinţa şi jertfelnicia credincioşilor noştri din Cioara, cari merită lauda tuturora.

In casele comunale părintele C. Oancea din Cioara a servit o masă, iar la ora 5 au plecat toţi spre vetrele lor, cu sufletul îmbogăţit şi înnoit de înălţătoarele sărbări din cele 2 zile ale congresului.

*

Congresul al XI-lea al Asociaţiei Clerului, ţinut la Alba-Iulia, a fost deplin reuşit. Succesul moral atât de înălţător se datoreşte I. P. S. Sale, care în curs de 2 zile a ţinut trei mari cuvântări, pe lângă atâtea alte explicaţii şi lămuriri binefăcătoare, iar în rândul al doilea P. C. Sa păr. Dr. Gh. Ciuhandu, preşedintele de 10 ani al Asociaţiei clerului, deasemenea a ţinut 3 conferinţe cari toate au dat un extraordinar prilej de meditaţiune pentru preoţime, pentru ziua de azi şi pentru ziua de mâine.

Participant.

Constituţia bisericii sârbeşti

Regele Alexandru al Iugoslaviei a iscălit constituţia bisericii ortodoxe sârbeşti. Biserica ortodoxă sârbă este unică, nedespărţită şi autocefală; ea va avea, ca celelalte biserici ortodoxe, autoritatea dogmatică şi canonică, va avea rangul unui patriarhat, limba sa oficială va fi cea sârbă cu caractere cirilice; steagul oficial al bisericii va fi tricolorul roş, albastru şi alb.

Şeful suprem al bisericii va fi patriarhul sârb cu titlul de arhiepiscop din Peci, mitropolit al Belgradului şi patriarh al sârbilor; arhiepiscopiile vor fi sporite la 21, şi noi episcopate vor fi întemeiate la Zagreb şi Spalato; acela din Zagreb va avea un mitropolit.

Bisericii ortodoxe sârbeşti aparţin şi următoarele episcopate din străinătate: cel ortodox şi cehoslovac din cu sediul la Praga; cel din America de nord, Canada cu sediul la Chicago; cel din Rusia carpatină (Cehoslovacia) cu sediul la Lukacevo; cel al ortodocşilor sârbi din Zara şi vicariatul sârb din Scutari; episcopatul sârb din Budapesta, şi parte din episcopiile din Timişoara şi Vârşeţ.

Popasuri sfinte

La sfântul Ierarh Nicolae

Inalte orânduiri şi pietatea omenească au însemnat, dealungul înviforatei vieţi omeneşti, zile de odihnă cu popasuri de curată reculegere sufletească. Din când în când, calendarul, un nume în familie, o tradiţie sau un dangăt de clopot la mijloc de săptămână, ne aduc aminte de pomenirea cucernică a celor pe cari creştinătatea îi cinsteşte cu numele de sfinţi şi-i roagă să fie mijlocitorii rugăciunilor noastre către Stăpânul tuturor. Despre sfinţi şi pomenirea lor, fie-ne iertat să însemnăm aici câteva cuvinte.

Cea dintâi făptură omenească a vânat şi a urmărit îndumnezeirea absolută, plecând urechea la amăgirea şarpelui şi făcând astfel o vinovată încercare faţă de Cel care-l creiase.

In păgânătatea dinainte de Hristos se manifesta pornirea de a zeifică forţa, bruta din om. Perioada de decadenţă a lumii romane ce culminează în anii de domnie ai împăraţilor Claudiu, Caligula şi Nero, oferă exemple stupefiante pentru lumea de azi; foarte fireşti pentru cei deatunci. Nu oameni cari n'au murit cu lumea lor se bucurau de onorurile la care aveau dreptul, ci gladiatorul din arenă. Acestui gigant i se ridicau statui şi osanale. El, forţa personificată, bruta cu paloş sau pumn greu ca buzduganul, *acesta* reprezenta adevărata valoare a omului.

Creştinismul pune stavilă acestei alunecări vertiginoase spre prăpastia aberaţiilor de tot felul. Invăţătura lui punea o ordine în lucruri pe care lumea n'a cunoscut-o, deşi Dumnezeu a lăsat-o dintru început. Dar, o schimbare se face totdeauna cu o bruscheţă evidentă, care e firesc să pună în conflict pe pionerii ei cu îndărătnicii îmbătrâniţi în relele trecutului. Dealungul celor trei veacuri începătoare ale răspândirii învăţăturii lui Isus, creştinătatea a trebuit să lase pe câmpul luptei tributul ei de jertfe. Desnodământul acestui proces de veacuri a sfârşit prin înmormântarea unei lumi apuse şi naşterea unei lumi noui, pline de vigoarea unei vieţi ce dăinueşte încă. Pe pământul încruntat de sângele celor ce au murit pentru Cruce, se ridică rănită, dar biruitoare, Biserica. In sufletele creştinilor ce au ajuns vremurile bune de după persecuţii, stăruia binefăcătoare amintirea fraţilor lor ce-au murit de colţii fiarelor, cu chipurile luminate de bucuria necuprinsă de minte a celor ce vedeau cerul deschis şi pe Dumnezeu deschizându-le braţele: *Veniţi la mine...* Ziua trecerii lor triumfătoare la viaţa cerească devine cu timpul prilej de pomenire solemnă ce se generalizează la toată creştinătatea. Astăzi se ştie bine că fiecare zi a anului e închinată unei întregi ierarhii de sfinţi cuvioşi, mucenici şi sfinţi părinţi cari «în viaţă fiind şi trup purtând bine au plăcut Domnului, pentru care lucru Dumnezeu i-a înălţat şi i-a preamărit întru slava sa».

Trai mai curat, pilde mai frumoase ca vieţile sfinţilor nu se pot găsi. Ele sânt pilde *vii* pe care oricine le poate citi şi urmà.

In ceata sfinţilor pe cari Biserica noastră ortodoxă îi cinsteşte, sfântul Ierarh Nicolae cel din Mira Lichiei străluceşte alături de marile figuri glorioase ale creştinătăţii. A avut fericirea de a se naşte creştin, din părinţi creştini dela care a moştenit credinţa şi o avere mare, pe care a împărţit-o făcând milostenii. Inclinat spre viaţa ascetică, după ce sporeşte în cunoaşterea sfintei Scripturi, se retrage în pustie, pe drumul marilor săi înaintaşi şi urmaşi. Nu stă prea mult aci, căci Dumnezeu îi rânduise slujba de păstor suprem al credincioşilor din Mira Lichiei.

Asupra Bisericii creştine împăratul Diocleţian pornise mare prigoană. Printre creştinii aruncaţi în temniţă era şi sf. Nicolae care nu încetă a-i mângâia şi întări, grăindu-le cuvântul lui Dumnezeu.

Dar aceste furtuni de pătimiri nevinovate trebuiau să aibă un sfârşit. Cu venirea împăratului Constantin cel Mare, încep marile limpeziri în viaţa Bisericii creştine. Sfântul Nicolae, care supraveţueşte persecuţiei, vede cum apune lumea păgână şi se bucură de libertatea deplină pe care o dobândise învăţătura lui Hristos.

Nu-i este dat să guste multă vreme pacea care încoronase triumful creştinismului, căci noui amărăciuni se ivesc; deastădată chiar în sânul creştinismului. Impotriva primejdiei, arianismului, ortodoxia mobilizează tot ce are mai bun şi mai ales în rândurile sale.

Alături de sute de episcopi, mulţi dintre ei purtând încă urmele caznelor lui Diocleţian, sfântul Nicolae merge la Niceea să stabilească pentru creştinătate punctele de credinţă.

Viaţa sfântului coincide aşadar cu una din cele mai frământate perioade din viaţa creştinismului primar. Lupta pentru îngenuncherea păgânismului persecutor cu care dispare duşmanul extern al bisericii şi apariţia învăţăturilor greşite cu tot cortegiul lor de frământări seculare pentru creştinism, au angajat în vâltoarea lor pe păstorul «ce adânc din cărţi ştia» care a fost sfântul Ierarh Nicolae, luminatul arhiepiscop al Mirelor Lichiei.

Străluceşte în Biserică ani mulţi, cu viaţa lui sfântă împodobită cu daruri cereşti ca «un luceafăr de dimineaţă, ca luna plină în nopţile senine, ca soarele ceresc, ca un crin lângă isvoarele apelor».

«Uitându-se ţintă la înălţimea ştiinţei şi privind în taină la adâncul înţelepciunii, a îmbogăţit lumea cu învăţăturile sale».

La adânci bătrâneţe, plin de ani îmbelşugaţi în fapte bune, după ce bolì puţin cu trupul, îşi săvârşì creştineşte viaţa sa pământească. Sfintele sale moaşte au vindecat mulţime de bolnavi, iar numele lui sfânt îl murmurăm atâţia cerându-i ajutorul, oridecâteori ne pândeşte sufletul nostru disperarea şi naufragiul.

•

Pomenirea stântului mare Ierarh Nicolae ne aduce aminte că I. P. S. nostru Mitropolit *îi poartă numele. Şi ne gândim că se cade, după obiceiul din bătrâni, să urmăm pornirea sufletului şi, la ziua aceasta, să încercăm a-l tălmăci printr'o urare, toată dragostea şi admiraţia păstoriţilor Sai, pentru curajul şi priceperea ce le jertfeşte, oricând are prilej, la altarul înălţarii Bisericii şi neamului. In I. P. S. Sa, dorinţele de mai bine ale celor ce slujesc biserica, se întâlnesc armonic şi bine închegate. Nu facem o afirmaţie gratuită, ci doar mărturisim evidentul. In vremurile de nesiguranţă pe care le petrece Biserica noastră, avem o datorie să trâmbiţăm cu glas de bucurie, pentru întărirea celor ce şovăesc şi îmbărbătarea celor neobosiţi, ca la cârma corăbiei se află omul care ne trebue.*

In entuziasmul nostru statornic şi cuminte, rugăm pe bunul Dumnezeu, să-l facă parte de o viaţă îndelungată, împodobită cu biruinţe mari şi minunate ca şi faptele Sfântului cu nume purtător de biruinţă *Nicolae, arhiepiscopul din Mira Lichiei.*

Grigorie T. Marcu.

In vremea congreselor. La Oradea s'a întrunit, zilele trecute, congresul anual, convocat de «Asociaţiunea generală a românilor uniţi», sau de «Agru», cum i se mai zice.

Credincioasă trecutului său, asociaţia greco-catolicilor noştri români a ţinut ca, prin glasul unor «agrişti» mai de greutate, să îndrepteze un nou atac împotriva preoţimii ortodoxe române, spunând că *această* preoţime este, în chestiunea salarizării, privilegiată (?) şi favorizată (?) de stat, ear slujitorii bisericii greco-catolice sânt — *în asămănare cu ortodocşii* — prigoniţi (?) şi nedreptăţiţi (??)...

Se pare că, prin asemenea ieşiri, contrare stărilor de fapt, «Agru» a voit să-şi manifesteze şi sentimentele «frăţeşti» faţă de salutul ce i s'a adus, cu prilejul deschiderii congresului dela Oradea, din partea Episcopului nostru ortodox din acel oraş... Vom reveni.

Ziua sfântului Andrei

Societatea academică «Andrei Şaguna» a studenţilor Academiei noastre teologice, pătrunsă de devotament nemărginit faţă de memoria providenţialului arhiepiscop şi mitropolit Andrei baron de Şaguna şi spre a-şi da expresiune în chip mai plastic unui legitim sentiment de gratitudine, — a ţinut în ziua de 30 Noemvrie a. c. ora 6 p. m. în memoria patronului ei, în Aula Academiei, o reuşită şedinţă festivă, la care a asistat un public numeros şi ales din Sibiu şi jur.

Şedinţa a fost deschisă din partea preşedintelui societăţii, prof. Dr. D. Stăniloae prin următorul cuvânt:

«Prea Sfinţite Părinte! Doamnelor şi domnilor! Societatea de lectură a studenţilor Academiei noastre teologice, comemorează şi anul acesta ca în toţi anii pe patronul ei, pe marele mitropolit al Românilor ardeleni A. Şaguna. Prin această comemorare regulată a celui care a creat cadrele de manifestare a vieţii naţionale şi religioase a românilor ardeleni, studenţii Academiei noastre se fac exponentul sentimentelor de recunoştinţă şi de admiraţie pe cari neamul nostru le păstrează providenţialului bărbat.

Dar pe lângă rostul acesta comemorarea noastră de fiecare an mai are şi pe acela de-a sublinia legătura a ceeace-i esenţial în opera şăguniană cu problemele pe cari fiecare timp le aduce cu sine. Mitropolitul Andrei Şaguna îngemănând în instituţiile sale viaţa religioasă cu cea naţională a poporului nostru, n'a făcut decât să fixeze în cadre adecvate timpului legăturile indisolubile ce-au existat totdeauna între Biserică şi celelalte domenii de viaţă românească. Făcând aceasta el era conştient că ajută şi Bisericei şi neamului.

Astăzi legăturile acestea sunt tot atât de necesare. Pe cât de adevărat este că viaţa religioasă nu poate fi desfiinţată din sufletul poporului nostru şi pe cât de adevărat este că ea e unul dintre cele mai determinante elemente în structura lui, tot pe atât de adevărat este că numai cultivând acest element şi punând sub nimbul lui întreaga viaţă românească, aceasta se va cristaliza în forme spirituale clasice.

Idealul de azi al neamului nostru, după fericita împlinire a celui de ieri, este să se eternizeze prin crearea unei culturi specific româneşti, înţelegând prin aceasta nu numai creaţiunile spirituale în toate ramurile vieţii, ci şi un mod de-a fi şi de-a veţui, în care toate notele deosebitoare ale sufletului românesc să se prezinte stilizate şi potenţate la maximum. Pentru idealul acesta, care este în acelaş timp idealul Bisericii ortodoxe la oricare popor, vrem noi preoţii de azi şi de mâne ai Bisericii să colaborăm cu conducătorii mireni ai neamului nostru, aşa cum pentru idealul trecut a colaborat Biserica sub directivele lui Andrei Şaguna cu conducătorii mireni de ieri.

Aşa precum Şaguna a chemat pe părinţii noştrii sub acoperişul sfânt al Bisericii, ca deacolo să apere patrimoniul naţional şi să se pregătească pentru unire, aşa chemăm şi noi pe fraţii noştri de azi sub razele de lumină şi de căldură ale Harului dumnezeesc sub influinţa cărora sufletul lor să producă roadele cele mai bine mirositoare.

In asemenea perspective lucrarea lui Şaguna devine un simbol, iar comemorarea lui un îndemn. Stăpânită de aceste gânduri, Societatea studenţilor teologi vă mulţumeşte tuturor pentru participare. Iar eu declar această şedinţă festivă deschisă».

După cântarea «E ziua Domnului» executată de corul Academiei, condus de prof. N. Oancea, urmează lucrarea «Biserica şi omul modern» citită de studentul Dumitru Călugăr.

A urmat cântarea «Spre tine Doame» compusă şi dirijată de prof. N. Oancea, apoi poezia «Imnul înfrăţirii» de I. U. Soricu, declamată de Ioan Gh. Muntean stud., cântarea «Cântec de leagăn». Se declamă apoi fabula «Darurile Domnului» a lui V. Militaru de stud. Ioan Enoiu.

Bogatul program se încheie cu două frumoase cântări, «Mama» cu solo de R. Ghiaja stud. an IV care a plăcut mult şi «Gâza şi floarea» cu care se termină festivalul.

Atmosfera şi nivelul superior al desfăşurării programului este o dovadă de nivelul cultural la care s'a ridicat Academia teologică. Intreaga asistenţă s'a depărtat dela această şedinţă cu cele mai bune impresii.

Ş. C.

Sf. Sinod a hotărât ca proectul de lege pentru reorganizarea învăţământului teologic, prezentat de I P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, să fie tipărit şi trimis fiecărui chiriarh în parte, pentru studiere, urmând ca în şedinţele anului viitor să fie discutat pe articole.

Membrii Sinodului s'au întrunit Mercuri în ultima şedinţă a actualei sesiuni.

S'a decis ca referatele care urmează să fie prezentate prosinodului dela Vatopedi să fie întocmite de comisia specială sinodală, împreună cu profesorii I. Mihălcescu, pr. G. Vintilescu şi T. Popescu dela facultatea de teologie din Cernăuţi.

Forma definitivă a acestor referate va fi stabilită de Sf. Sinod în viitoarea sesiune.

S'a hotărât în urmă să se ceară guvernului anchetarea cazului dela Sarasău (Maramureş), iar la anchetă să paticipe şi un delegat al eparhiei locale.

La ora 2 după amiază a sosit la Sinod şi dl prof. Iorga, preşedintele consiliului de miniştri. D-sa a cetit mesajul regal de închiderea sesiunii Sinodului.

La 90 de ani. Academia Română numără printre membrii ei activi pe doi veneraţi cărturari, cei mai înaintaţi în vârstă, dnii *M. C. Sutzu* şi *I. C. Negruzzi*, cari au ajuns la vârsta de 90 ani, neatinsă până acum de nici unul dintre membrii acestei instituţiuni, dela înfiinţarea ei.

Din acest prilej, membrii aflători în capitală au hotărât, în unanimitate, ca veneraţii lor colegi să fie sărbătoriţi de Academie, în şedinţă publică specială astăzi, Vineri, în 4 Decemvrie, ora 6 seara. Dl Al. Lapedatu va rosti o cuvântare festivă pentru dl M. C. Sutzu, ear dl Oct. Goga pentru dl I. C. Negruzzi.

Suveranul asistă la sărbătorire.

Organizaţi
Reuniuni de femei

Dreptatea trebue să iasă biruitoare

— Proporţionalitate! —

Constatăm că, în sfârşit, principiul proporţionalităţii, în ceeace priveşte cultele şi ajutoarele acordate de stat, începe a-şi face dramul.

Legea cultelor (dela 1928) spunea scurt şi limpede:

«Ajutoare pe care statul le va acorda diferitelor culte, vor fi în raport cu numărul credincioşilor *cetăţeni români ai lor faţă de populaţia totală a ţării, cu* situaţia materială *a cultelor respective şi cu nevoile lor* reale», *(Art. 31).*

Guvernele, care le-am avut, nu şi-au luat osteneala, nici curajul, să aplice *dispoziţia clară a legii, şi astfel biserica ortodoxă a ieşit mereu nedreptăţită şi jignită la întocmirea bugetelor anuale ale cultelor.*

Abea guvernul actual s'a hotărât să rupă cu acest procedeu, atât de nevrednic şi umilitor pentru biserica ortodoxă şi pentru clerul ei prigonit şi de guvernele străine de pe vremuri şi de cele româneşti ale ţării întregite.

Putem vesti, că viitorul, buget pentru 1932, al diferitelor biserici a fost întocmit, ţinându-se seamă de numărul *de credincioşi ai fiecărui cult.*

Iată sumele înscrise în acest buget:

Cultul ortodox român va primi prin acest buget 426 611.543 Lei.

Cultele greco, romano şi armeano-catolic vor primi 61 milioane 942.236 Lei.

Celelalte culte vor primi o subvenţie de 40.364 109 Lei, repartizată dupăcum urmează:

Cultul evanghelic luteran va primi 11.830.531 Lei.

Cultul reformat 14.069.698 Lei; cultul unitar 786.385 Lei; cultul mohamedan 5 071.245 Lei; cultul mozaic 8 606.250 Lei.

In afară de aplicarea principiului proporţionalităţii s'au făcut tuturor salariaţilor cultelor şi reducerea de 15% aplicată tuturor funcţionarilor publici. —

Nu suma cu care este înscrisă biserica noastră (în bugetul astăzi redus *al statului) ne dă satisfacţia aşteptată, ci faptul că a izbutit să se aplice principiul proporţionalităţii cerut de o* lege, *care până acum era desconsiderată.*

Motiv de supărare, credem că nu poate să turbure pe nici unul dintre celelalte culte, care atâta timp s'au bucurat de favoarea şi chiar privilegiul acordat de trecutele bugete, cevaş mai măduoase decât cel care vine.

✝ Pr. Alexe Neagovici Neagoescu

In 10 Noemvrie a. c. s'a stins flacăra vieţii venerabilului preot Alexe Neagovici Negoescu din Zagon, în etate de 84 de ani, după activitate publică de 64 ani în mijlocul poporului zagonean, 10 ani ca învăţător şi 54 ani ca preot.

Moartea sa lasă regrete în toate păturile societăţii, care i-a cunoscut viaţa de preot bun şi blând; lasă un gol în rândurile preoţimii noastre, care îl preţuiam şi veneram ca pe o grăitoare icoană, în care se oglindea un lung trecut al bisericii din aceste plaiuri.

Inmormântarea rămăşiţelor sale pământeşti s'a făcut la 12 Noemvrie în faţa unui numeros public, servind 6 preoţi, în frunte cu protopopul tractului păr. Ioan Rafiroiu, care la sfârşitul prohodului, în cuvinte mişcătoare, a evidenţiat frumoasele calităţi ale defunctului.

La mormânt au vorbit preoţii Er. Ticuşan şi I. Aldeş, ear în numele poporului un parohian.

Cu dispariţia păr. Alexe şi a păr. Ion Dima dela Sita-Buzău raposat la 11 Februare a. c. în etate de 87 de ani, sfinţit de Marele Şaguna, pierdem două figuri de apostoli, cari aici, în săcuime, au fost simbolul preoţilor luptători ai trecutului.

Depunând toiagul păstoriei purtat cu cinste, vrednic este a lua acum cununa dreptăţii, căci cu râvnă s'a năzuit a zugrăvi chipul lui Hristos în sufletele credincioşilor, prin cuvântul său lămurit şi plin de cucernicie, scos din sf. Evanghelie a Mântuitorului.

Dumnezeu să-l odihnească în ceata aleşilor săi! Pr. *Er. Ticuşan.*

Citiţi şi răspândiţi ziarul
Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Manifestaţia omagială a credincioşilor sibieni, plănuită cu prilejul onomasticei I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, pentru ajunul zilei de 6 Decemvrie, — la rugarea înaltului ierarh, s'a amânat.

Caz de moarte. In 27 Noemvrie a. c. a trecut la cele veşnice în etate de 79 ani evlavioasa şi buna creştină, dna *Ioana Rebega n. Manta* O jeleşte fiul său dl Ioan Rebega, şef-contabil la Banca «Albina», precum şi familiile Rebega Manta şi Stroia. Odihnească în pace!

Se cer reduceri. Neajungând la înţelegere cu direcţia uzinei electrice, comercianţii clujeni, în majoritatea lor, au început zilele acestea boicotul împotriva uzinei, ne mai luminând prăvăliile decât cu lămpi de petrol sau luminări. Boicotul dela Cluj se face după modelul celor din Arad şi Timişoara. Pe când Sibiul?

ŞTIRI LOCALE

LA 1 DECEMVRIE. Aniversarea măreţei zile, a proclamării alipirii pe veci a Ardealului Banatului Crişanei şi Maramurăşului la ţara veche, s'a serbat, ca în anii precedenţi, în cadre simple şi cu atât mai grăitoare. In seara zilei s'a întrunit, în sala prefecturii judeţului nostru, public mult şi ales, din toate păturile societăţii locale, ascultând cu evlavie cuvântul rostit de dl profesor şi preot Ioan Popa întru preamărirea zilei de naţională sărbătoare. Corul şcoalei normale «Andrei Şaguna» şi-a dat concursul pentru buna reuşită a festivităţii dela Sibiu.

Dela primărie. In listele electorale, pentru senat, cameră şi comună, se pot cere silnic, între ora 8 şi 12 a. m., înscrieri sau ştergeri până în 31 Dec. 1931 (strada Mitropoliei Nr. 2, camera 17).

La fondul căminului pentru bătrâni. P. C. părinte *Iordan Curcubetă* din comuna Budila, a dăruit în loc de coroană pe sicriul adânc regretatei sale surori *Reveca Stăniloae*, suma de *Lei 500*. Pentru acest creştinesc dar întru pomenirea scumpei decedate mulţumeşte cu recunoştinţă: Prof. *Timotei Popovici*, dir.-preşedinte.

Dela Administraţia financiară Sibiu. Se aduce la cunoştinţa tuturor pensionarilor din judeţul Sibiu, că la proxima plată a pensiunii se vor prezenta cu *certificatul* eliberat de Chestura poliţiei municipiului Sibiu, că nu ocupă sî o funcţiune publică salariată de stat, judeţ sau comună.

Impotriva gazelor. In sala Thalia din Sibiu s'a ţinut Luni, în 30 Noemvrie, o serie de interesante conferenţe în scop de-a informa locuitorii acestui oraş cum să se apere împotriva gazelor toxice de luptă. Expunerea a făcut-o un domn ofiţer dela direcţia chimico-militară arătând feluritele categorii de gaze, înrâurirea lor asupra organismului şi mijloacele de apărare în primejdiile bombardărilor cu gaze toxice într'un viitor războiu. Expunerile luminoase, urmate de potrivite tablouri cinematografice, au fost viu aplaudate de numeroşii ascultători sibieni.

Şedinţă literară. Joi în 26 Nov. a. c. s'a ţinut în sala «Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu» conferinţa ştiinţifică a dlui Dr. Iosif Stoichiţă, medic primar al jud. Sibiu. După cuvântul de deschidere a dlui prez. al Reuniunii E. Cioran, dl Dr. Stoichiţă şi-a desvoltat conferenţa anunţată, care în timp de aproape 2 ore a ţinut atenţiunea numerosului public încordată, împărtăşind din vastele dsale cunoştinţe medicale rezultatele în domeniul higienic. A vorbit în general despre higienă şi în special despre combaterea boalelor molipsitoare şi prevenirea lor, spunând că în vechime ştiinţa medicală s'a mărginit numai la vindecarea bolilor ivite, pe când ştiinţa medicală de azi, după readucerea în practică a vaccinului şi a diferitelor seruri, previne lăţirea diferitelor boale lipicioase.

Conferenţa a fost ascultată cu mare plăcere şi răsplătită cu aplauze generale.

In luna Ianuarie 1932 dl Dr. I. Stoichiţă va mai ţinea 2 conferenţe despre diferite boale.

După ce dl prez. Cioran i-a mulţumit pentru folositoarea conferenţă, a urmat distribuirea între participanţi a celor 12 cărticele poporale.

Asistent.

CARŢI ŞI REVISTE

Tinerimea Creştină, cea mai bună revistă de educaţie pentru tineret, a apărut în număr dublu, pentru Oct. şi Nov. 1931, cu material bogat şi variat şi cu o mulţime de vederi, portrete şi desene. Preţul acestui număr 12 lei. Costul abonamentului: 50 lei pe şase luni. Adresa: Tinerimea Creştină, Bucureşti (VI) strada Sf. Elefterie 15.

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte
studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu
Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 300·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Citiți

MEMORIILE
Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Prețul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia
și
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Prețul Lei 25·— plus spese poștale Lei 15·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Îndrumări misionare
pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.
Prețul Lei 200·—, plus spese poștalei Lei 44·—

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor
și alte povești, de *E. HODOȘ*. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. (tâlcuire) Lei 15
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17
4. „Cântarea Cântărilor" Lei 28

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri și fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.
Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărți ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău
Prețul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut:

Biserica Neamului
și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericești „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin
(Vechiul Calendar arhidiecezan)
pe anul 1932
Al 81-lea dela apariție

Cu bogată și aleasă materie și cu ilustrațiuni

Calendarul, pentru anul 1932, conține următoarele:

Reprivire asupra anului precedent, Știri și fapte: Jertfele. — Ierarhii și bugetul. — Statul și subvențiile. — Cei regretați. — Alt dispărut. — Jubileu. — La praznicul Învierii Domnului în Davos. — Nou guvern. — Restabilirea ministerului cultelor. — Adunarea eparhială. — Icoane religioase în școale. — O școală mai puțin. — Rămâne cum a fost. — 8 Iunie. — Arhiepiscopul Upsalei. — Patriarhul Ierusalimului. — Revizuire? — Cu întârziere. — Asociațiunea la Sf. Gheorghe. — † Atanasie, fost mitropolit primat. — Asociația clerului. —

Crucea, versuri.
Domnul i-a chemat întru ale Sale, în amintirea răposaților preoți.
Biserica istorică a lui Antim Ivireanul.
Părintele Trifon și pedeapsa, povestire din viața preotească.
Dar cu adevărat frumos.
Ție, versuri.
Puterea credinței.
Vo·be înțelepte.
Rătăcire din vecini, (femeile în Rusia de azi).
Facă și alții așa.

Fel del fel: 1. Cartea bună. — 2. S'a înstrăinat? — 3. Martorul mincinos. — 4. Mai sânt înțelegători. — 5. Clopotul morților. — 6. Religia și aritmetica. — 7. Turnul Babilonului. — 8. Milostenia și sectantul. — 9. Crescătorie bolșevică. — 10. Despre suflet. — 11. Pentru biserică. — 12. Povățuirile bătrânului preot. — 13. Mântuit. — 14. Icoana Celui pironit pe cruce. — 15. Pentru a scăpă de adversar. — 16. Năravul înrădăcinat.

Glume.
Din gândurile și sfaturile altora.
Târgurile.
Anunțuri diferite ș. a.

Chipuri: Prof. Nicolae Iorga. — Prof. Dumitru Comșa. — Academia teologică Andreiană din Sibiu. — Răposații: Pr. Victor I. Sălăgeanu, Pr. Eugen Todoran. — Biserica istorică a lui Antim Ivireanul.

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Șematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 65 Lei

Plus porto poștal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, li se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 12 Decemvrie 1931 Nr. 89—90

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-biserice

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sarasău!...

Nume cu rezonanțe istorice, stârnind senzații de nenorociri fatale, de-acum ți-ai câștigat pe vecie o celebritate proprie, precisă: o celebritate apocaliptică. In icoana ce ne-o vom face despre tine, primul plan îl va ocupa un drum de țară cu băltoace de apă noroioasă, iar în marginea lui, în șanțul în care se scurg și se depun toate murdăriile, vom privi cu groază trupul Domnului aruncat acolo de câțiva indivizi cari se intitulează fii ai uneia din Bisericile lui Dumnezeu, și pretind că au făcut ceeace au făcut spre mărirea Lui. Indivizi cari sunt, pe lângă aceea, funcționari ai statului român, iar unul chiar prefect de Maramureș.

Dar ca să nu creadă nimeni, că tabloul de mai sus e un produs al halucinației, să citâm din raportul protopopului Mihail Muntean publicat în «Renașterea» din 15 Noemvrie 1931. După ce amintește că Ortodocșii din Sarasău, trecuți dela uniați, aveau de 3 ani în școala primară din localitate instalată o capelă pentru trebuințele lor religioase, protopopul continuă textual, că în dimineața de 6 Noemvrie a. c., «femei, bărbați, bătrâni ortodocși și greco-catolici, au venit anunțând că în marginea drumului de țară în Sarasău, sunt risipite cele sfinte. Plângând cereau pedeapsa lui Dumnezeu, asupra celor cari au îndrăznit să-și bată joc de casa lui Dumnezeu». Iar mai departe: «Procurorul a constatat, din depunerile martorilor, că primarul, notarul (evreu), preotul catolic din comună, din ordinul prefectului de județ, Flaviu Jurca, au dat capela afară, încărcând pe car toate cele sfinte, aruncându-le pe lângă drumul de țară în curtea unui țăran, și o parte din vasele sfinte, potir, stea, antemis etc., pe jos în casa unui țăran. Sfântul prestol a fost aruncat din drum peste gard, sfărâmându-se o parte din el; multe părți, precum și sfânta cuminecătură au fost perdute».

Din atmosfera încețoșată a Maramurășului care vueste înăbușit de lupta angajată între puterile satanice cari voesc să-și mențină și mai departe tirănia confesională și socială asupra poporului, și între dorințele de eliberare ale acestui popor, se înalță din timp în timp câte o limbă de foc, denunțând ce se petrece acolo în adâncime și fixând rezumativ în istorie natura acestei lupte și mijloacele cu cari se poartă.

Una din aceste limbi de foc, luminând și caracterizând pregnant persecuțiile religioase contimporane din Maramureș, e și Sarasăul.

In lumina lui vedem că catolicismul n'a schimbat, unde a putut, nimic din mijloacele de luptă din veacul al XVIII, sau din veacurile mai vechi ale istoriei sale. Cruzimea și sacrilegiul caracterizează și astăzi «misionarismul» catolic. Puterea politică a forței brachiale este și astăzi instrumentul cu care argumentează mai convingător «superioritatea» regimului său. —

Cerem Bisericii unite să înceteze de-a mai sădi în fiii săi spiritul de ură confesională, care se ridică și împotriva lui Hristos când îl întâlnește în bisericile ortodoxe. Să înțeleagă odată că au apus timpurile inchiziției și ale «misionarismului» sistem Buccov. Se impune ca Biserica unită să-și manifesteze desolidarizarea de fapta dela Sarasău și desaprobarea gestului prefectului de Maramureș, așa cum se cuvine: prin excomunicare. Altfel, declarăm, cu tot dreptul, fapta dela Sarasău, faptă a Bisericii unite.

Dar indiferent dacă Biserica unită își va înțelege sau nu aceasta datorie elementară, va trebui ca guvernul să ia măsuri împotriva unui funcționar al său, care crede că de aceea i-a fost dată puterea de prefect în Statul român, ca să o folosească pentru jignirea celor mai sfinte sentimente ale majorității locuitorilor acestui stat, pentru batjocurirea cea mai din urmă a Celui care este, pentru acest popor, însuși Dumnezeu.

Cerem urgenta revocare a prefectului Flaviu Jurca și pedepsirea lui aspră pentru această faptă incalificabilă.

De decepțiile acestea poate îl va mângâia maica lui, Biserica unită, care-i va pune, mai la urma urmelor, și cununa de mărturisitor pe fruntea pe care și-a săpat în prealabil Antihrist stigmatele sale.

Diorates.

Izbucniri trecătoare?

Intr'o ședință din urmă, a comisiei camerei pentru desbaterea bugetului pe 1932, s'au petrecut unele scene vrednice de reținut. Păr. Guciujna, membru al comisiei, a cerut ca preoțimea ortodoxă să fie tratată la fel cu ceilalți funcționari ai statului, și în buget să nu se mai aplice două curbe, cum s'a făcut în anul acesta. Secretarul de stat fiind de față la ședință, dl Z. Brătescu, i-a replicat: Bisericii ortodoxe, după legea de organizare a bisericii, i se cuvin *subvenții*, nu salarii. Interlocutorul nu s'a lăsat bătut, ci i-a răspuns: Consiliul superior al bisericii, a cărui membru e și dl ministru al finanțelor, a statorit ca și preoții ortodocși să primească *salarii*, nu ajutoare. La această întimpinare a dat apoi răspunsul însuș ministrul finanțelor, dl Argetoianu, emițând ideea că preoții «*nu formează categorie esențială*» a slujbașilor statului, subînțelegându-se, că preoții, cu slujbă mai neesențială pentru stat, nu pot reflecta la salariile altor categorii de slujbași.

Enunțul ministerial a stârnit, cum de sine se înțelege, protestele unanime ale preoților din comisie, și când dlui ministru Argetoianu i s'a cerut să precizeze dacă preoții mai sânt ori nu necesari în viața statului, Domnia Sa fără alt răspuns a părăsit ședința...

Scenele de felul acesta, ne dau să înțelegem că în sferele înalte, unde se tratează soartea preoțimii, s'a înstăpânit un curent, ale cărui speranțe numai trandafirii nu ne pot fi. Dnul secretar amintit se bazează pe «lege» și ne zice: Nu aveți drept să cereți dela noi *salare*. Statul dă biseriicii ortodoxe numai *ajutoare*, care, după cum împrejurările permit, uneori pot fi mai mari, alteori mai mici. Aceasta ar însemnă că noi, preoții, pur și simplu sântem înlăturați din buget. Și dacă totuș, de prezent, figurăm acolo, apoi să fim mulțumiți dacă primim cât ne dă și să nu cârtim, căci vom pățî-o poate mai rău.

Argumentarea, ori cât de tristă pentru preoți, are (se pare celor ce o susțin) colorit legal, asupra căruia nu insist acum. Afirm numai, că noi nu prea ne legăm de titlii, și cerem că ori ajutoarele la salare, ori salarele înseși să ne satisfacă în măsura dreptății și echității.

Și tocmai acî sântem târâți, spre calvarul nostru, care se vede că trebue să-l urcăm, ducându-ne pe umeri crucea suferințelor.

— «Nu trebue să aveți nici salare, nici ajutoare mari!»

Cine spune aceasta? Insuș conducătorul resortului finanțelor ne grăește așa. Domnia Sa zice, că preoții «nu formează categorie esențială a slujbașilor de stat». Din fraza aceasta numai vorba **„esențială"** trebuia eliminată, ca înțelesul ce i se atribue să fie complet.

In pături suprapuse domnește azi părerea, că preoții «și-au trăit traiul», lumea de azi nu mai are trebuință de «poveștile» ce «întunecă mintea» oamenilor...

Dar oare: Se va consolida statul prin aceea, că desconsideră instituția cea mai necesară la consolidarea lui?

Se va echilibra bugetul de stat, când preoții vor fi dați afară din cadrele lui? Numai ceice nu țin cont de realități, pot avea asemenea păreri. Realitățile triste ale vieții, chiar *întoarcerea la religie* o cer.

Nici o lege, ori cât de aspră ar fi, nu poate îmblânzî moravurile, cum le îmblânzește religia. O poate cunoaște mai bine aceasta însuș dnul ministru al finanțelor, care duce luptă contra spirtarilor *negri* și contra profitorilor, fără a putea obținea succesele dorite. De ce? Toți profitorii, toți spirtarii, toți înșelătorii statului sânt persoane *fără Dumnezeu*. Ideea

religioasă se susţine în popor prin preoţii bisericii. Ce ar deveni oare poporul, în cazul când tagma preoţilor ar fi mereu împedecată în lucrarea sa?

Filozofia, fără biserică, nu promovează moravurile omeneşti nici odată.

Veacuri întregi lumea se orienta după sfânta cruce; embleme de stat (dacă nu ne înşelăm, chiar şi a statului român) au purtat şi poartă inscripţii ca aceasta: *Nihil sine Deo.* Păstorii bisericii, din fruntea mişcărilor, erau ascultaţi şi respectaţi, dela treptele tronului şi până la cea din urmă colibă ţărănească. Nu vor fi fost nici atunci toţi cu crucea în sin ceice purtau înafară crucea, — dar adevărul e că un curent moral stăpânea în general, pentrucă îl propoveduia *biserica* prin o preoţime adânc respectată!

Salarele preoţeşti n'au adus şi nu vor aduce desechilibrul bugetar: desechilibrul vine pe urma abuzurilor (unii le zic *faluri)* comise în administrarea avutului public. Abuzurile se vor micşorà, când în ajutorul legii penale vine preotul, cu sprijinul crucii lui Hristos, împotriva păcatelor ce sporesc zi de zi.

Stârpirea lor se poate ajunge numai prin cinstea şi bunăvoinţa acordată tagmei, care luptă cu uriaşe greutăţi, în zilele prin care trecem.

Să sperăm că manifestările, din şedinţa comisiei bugetare, îşi au motorul în izbucniri trecătoare, provocate de moment, şi nu în idei premeditate.

In cazul acesta, perspectiva în faţa căreia stăm noi, preoţii, n'ar fi plină de nesiguranţă, ci ar intra în ogaş mai liniştitor, atât de necesar misiunii ce o exercităm în mijlocul poporului.

Prot. *Vasile Gan.*

Prinoase de recunoştinţă şi admirare

Ziua de 6 Decemvrie 1931, ca onomastică şi aniversară, a fost aleasă pentru sărbătorirea, în capitală, a celor 60 de ani ai dlui prof. Nicolae Iorga, primul ministru al ţării.

Atât la universitate, cât şi la Academia de înalte studii comerciale, s'au adus marelui cărturar, animator şi luptător, meritate prinoase de recunoştinţă şi admirare.

La strălucita festivitate omagială, care s'a desfăşurat într'o caldă şi curată însufleţire, au fost de faţă reprezentanţi de seamă ai tuturor provinciilor româneşti şi ai instituţiilor şi categoriilor sociale.

In numele sfântului Sinod, I. P. S. Sa Patriarhul Miron a rostit sărbătoritului următoarele:

«Biserica noastră ortodoxă a stat totdeauna în slujba învăţăturilor lui Isus şi a artelor româneşti, ajutând promovarea tuturor intereselor româneşti în toate domeniile.

Biserica şi clerul românesc s'a întâlnit, începând de acum 40 de ani în urmă, pretutindeni cu uriaşa muncă a profesorului N. Iorga.

Astfel biserica şi clerul înţelege rostul şi valoarea fenomenalei personalităţi cu atât de multilaterale ramificaţii, cum nu mai există nu numai în întreg neamul nostru, ci la nici o altă naţiune din lumea întreagă.

De aceea prea sfinţiţii ierarhi au crezut că vă fac o mare bucurie, când au adunat şi au întocmit bibliografia *întregei activităţi a d-voastră: vă ofer această carte cu cuvintele:* «Ale Tale dintru ale Tale»; *vă ofer aceasta, împreună cu icoana sf. ierarh Nicolae, care să vă ocrotească încă mulţi ani viaţa închinată binelui obştesc.*

Iar Sf. Sinod vă trimite înalta Sa binecuvântare şi un pergament».

Dl prof. N. Iorga a răspuns mulţumind tuturor pentru bunele şi frumoasele cuvinte ce i s'au adresat.

Circulare

Discul dela Naşterea Domnului pentru Internatul arhiepiscopesc

In baza concluzului Adunării eparhiale Nr. 34 din 1922 referitor la înfiinţarea Internatului arhiepiscopesc, pentru orfanii de preoţi, prin aceasta dispunem, ca la sărbătoarea Naşterii Domnului din acest an, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în folosul acestui internat.

Sumele ce se vor aduna din parohii, se vor trimite prin oficiile protopopeşti, oficiului nostru de cassă cel mai târziu până la 1 Februarie 1932.

Sibiu, la 7 Decemvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Discul dela Botezul Domnului pentru fondul Mitropolitan

Atragem atenţiunea oficiilor protopresbiterale şi parohiale asupra dispoziţiilor concluzului congresual Nr. 236 din anul 1878, conform căruia în tot anul la sărbătoarea Arătării Domnului trebue să se poarte un disc separat în toate bisericile din arhiepiscopia noastră în folosul fondului Mitropolitan.

Oficiile parohiale vor dispune purtarea acestui disc, iar sumele ce se vor incassa, se vor trimite oficiilor protopopeşti, de unde se vor vărsa până la 15 Februarie 1932 oficiului nostru de cassă.

Sibiu, la 7 Decemvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Organizaţi Oastea Domnului

Cazul arhiepiscopului din Praga

Mare indignare a produs în lumea catolică fapta nunţiului papal, Ciriaci, din Praga, care a silit astăvară pe octogenarul şi foarte veneratul arhiepiscop din Praga, Kordac, să-şi subscrie dimisia. In numărul de pe Octomvrie al revistei catolice germane «Hochland», nunţiul e condamnat cu toată vehemenţa, deoarece a săvârşit fapta sa din motive josnice, pecuniare. Nunţiul nu era mulţumit să locuiască în palatul arhiepiscopesc împreună cu arhiepiscopul ospitalier, ci ceruse un palat pe seama lui exclusiv. Şi pentrucă nu erau bani, se stoarse dela popor prin tot felul de mijloace, obişnuite în biserica Romei. Clericii cari puteau aduna mai mult, aveau promisiunea că vor fi distinşi. Astfel se cumpără pe seama nunţiului un palat în Praga şi o vilă la Karlsbad cu 5 milioane coroane. Ambele fură împodobite cu un lux care a scandalizat întreg poporul. Acestea în criza de azi. Iar arhiepiscopul care nu a arătat pea mult zel «în vinderea de indulgenţe», şi-a primit pedeapsa.

«Mulţi dintre diecezani şi, nu printre ultimii, chiar cei mai fideli membri ai bisericii se întrebară, cum e posibil ca un nunţiu să procedeze astfel cu un arhiepiscop», scrie autorul articolului din «Hochland». Şi adaugă: «In felul acesta se diminuiază prestigiul funcţiei şi autorităţii episcopilor şi bisericii, cu atât mai mult când o astfel de faptă stă în legătură cu pretenţii lumeşti de lux în timpul celei mai mari crize»...

Iar «un preot romano-catolic» semnează în revista protestantă «Die christliche Welt» Nr. 22, 1931, un articol care e deadreptul un strigăt desperat după ajutorul dumnezeesc şi după rugăciunea tuturor creştinilor de orice confesiune, ca să mântuiască Dumnezeu catolicismul de curia romană, ca papa să devină liber de camarila intrigantă care terfeleşte tot ce-i sfânt şi drept, care menţine în teroare şi spaimă mulţimea de ierarhi şi preoţi ai bisericei romane. «Ab omnibus Nuntiis Apostolicis — a Curia Romana — libera nos Domine»! strigă desnădăjduit autorul articolului. El se roagă împreună cu «mulţi romano-catolici cari sufer şi cred» ca şi el, ca Dumnezeu să scape biserica apuseană de «ierarhia lumească juris ecclesiastici» şi să fie condusă de episcopii puşi de Duhul Sfânt «în *comunitate frăţească* cu cel mai înalt frate al lor, cu papa»; «ca să nu mai poată depune un nunţiu apostolic nici un arhiepiscop, nici un episcop». «Aerul ni-a devenit, spune, nouă bunilor catolici tot mai nesuferit, aici în cuprinsul bisericii romane. Prin câte legi suntem împedecaţi noi preoţii romano-catolici dela o pastoraţie vie. Nouă ne este gura închisă, dacă nu ne acomodăm spiritului din Roma. De aceea ne putem striga numai anonim durerea». «Eu, ca toţi bunii catolici, cred în papa, dar el trebue eliberat de spiritul lumii; abia de mai există vre un alt Scaun apostolic care să fi fost atât de învăluit şi de stricat de ce-i lumesc, cum a fost şi este şi azi Scaunul apostolic din Roma».

Iată lucruri despre care «Unirea» nu scrie, pentrucă e mai catolică decât «Hochland», şi pentrucă e prea atentă la ce se petrece la noi, ca să mai simtă pecinginile ce ies pe trupul catolicismului, ca manifestări ale unei boli, devenită cronică.

Căci dacă le-ar simţi, i-ar fi ruşine să ne mai arete cu degetul la cea mai mică greşală. Şi totuşi ar fi vremea să se desmorţească şi sensibilitatea sa, încurajată de pilda fraţilor săi din altă parte, şi să vibreze puţin la umilirile pe cari trebue să le sufere ierarhii uniţi dela nunţiul papal, ierarhi azi doar cu numele, căci în realitate nu sunt decât nişte biete slugi cari tremură de ce-o fi gândind nunţiul. *D.*

Congresul A. G R U-lui dela Oradea a provocat nedumeriri în presa românească, ce nu ştia de pasiuni confesionale, prin tonul agresiv în care s'a vorbit la adresa preoţimii ortodoxe, pe motiv că ar fi privilegiată de stat în privinţa salarizării. Proteste unanime au stârnit şi ameninţările unor feţe bisericeşti din congres, cari n'au fost desavuate de nici unul din episcopii uniţi prezenţi, că preoţii uniţi vor trece la acţiuni subversive fiind nedreptăţiţi de statul românesc. In «Drumul Nou» din 28 Noemvrie 1931, V. Dragoş se întreabă cu ce scop a hotărât A. G. R. U. înfiinţarea unei federale a studenţilor uniţi, pe care s'o rupă din legăturile cu societăţile şi cu idealurile studenţimii româneşti, afiliindu-o Asociaţiei internaţionale a studenţilor catolici, «Pax Romana»? De ce separaţia aceasta? Iar pe Al. Hodoş în «Universul» din 28 Noemvrie 1931 îl uimeşte tenacitatea cu care susţine Aloisie Tăutu într'o broşură, aprobată de episcopul unit al Orăzii, că A. G. R. U. vrea să fie cu totul o secţiune subordonată a «Acţiunii catolice», servind aceloraşi idealuri, cari n'au nimic comun cu cele româneşti.

Tuturor acestor nedumeriri noi le răspundem: şi mai mari decât acestea veţi vedea; Biserica unită a încetat de-a mai fi o instituţie naţională, care să-şi aibă centrul diriguitor aici în mijlocul poporului românesc orientându-se după nevoile lui. Biserica unită a devenit şi devine tot mai mult o unealtă care se mişcă la comandă străină, servind scopurilor streine cari de cele mai multe ori sunt direct contrare celor româneşti. *D.*

Jălanie şi ear jălanie...

(=) Trăim veacul jălaniilor. Nu faci un pas, fără să nu le auzi tot mai nesfârşite.

Se jăluesc slujbaşii de toate categoriile, începând dela preoţi până la crâsnici, că lefurile sânt mici şi nu-s plătite la vreme.

Se jăluesc amarnic văduvele şi pensionarii, că bietele retribuţii întârzie cu lunile.

Plugarii se jăluesc, că trebue să vândă zece chilograme grâu ca să câştige preţul unei jumătăţi de chilogram zahăr.

Negustorimea se jăleşte că organele fiscului o desfiinţează în criza financiară ce bântue.

Meseriaşi şi industriaşi se jăluesc că nu-şi pot desface mărfurile.

Proprietarii de imobile se plâng de chiriaşi, ear chiriaşii de proprietari.

Deponenţii suspină împotriva băncilor, — băncile împotriva celor răi de plată, — şi aşa mai departe.

Şi cine poartă vina acestei ţipătoare şi mohorâte situaţii?

Cine altul şi în fruntea tuturor, decât — «*guvernul*» ţării, ori care ar fi la putere, — *el* e marele vinovat şi împreună cu el toate instituţiile sale publice!..

Toţi cei cu judecată simplistă grăesc aşa, fără a-şi lua trudă să cunoască pricinile care au dat naştere relei situaţii.

Invinovăţim guvernele şi aşezămintele lor. Dar, acestea toate, de cine sânt alcătuite?

Le alcătuim, mi se pare, noi înşine, jăluitorii de tot felul, asociaţi în *dărâmare*.

Să revenim la opera *constructivă* şi, cu jălaniile cât mai reduse, vom experia că situaţia se va schimbă spre bine şi mulţumire... Trebue să voim şi să năzuim în *această* direcţie, dacă mai păstrăm în noi urma unui suflu de optimism şi eroism.

După congresul clerului nostru

Azi, după 12 ani, ni se înveder**ează** tot mai clar, gândul şi scopul înalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae, — iniţiatorul şi îndrumătorul Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna».

In deosebi azi, când se dă luptă crâncenă între două lumi şi concepţii diferite, putem înţelege câtă binefacere este, pentru preoţimea noastră, înfiinţarea acestei asociaţii cu programul său de muncă organizată şi perseverantă.

Deşi mijloacele de luptă ale clerului, — ca reprezentant al moralei creştine, — sânt reduse şi în parte fără efect în lumea păgânizată de materialism, avem totuşi convingerea că vom ieşi biruitori, dacă toţi câţi credem cu putere în Hristos Mântuitorul şi în ajutorul Lui, ne întovărăşim lucrând fiecare în cercul lui de activitate, conştient şi continuu. Neajunsurile şi relele ce bântue societatea, propaganda subversivă, ce zi de zi înaintează cutezătoare şi cu plan, prin scris, prin grai viu, prin asociaţii, prin secte zise religioase, ba şi «creştine», — vor fi cu succes întâmpinate.

Faţă de asemenea puteri, preoţimea nu se mărgineşte la predicile dela altar şi la alte cuvântări, care ori cât de mişcătoare ar fi, sânt gustate mai mult de fiii aleşi ai bisericii, de cei ce cercetează regulat sfintele slujbe, — dar sânt fără efect în massa indiferenţilor.

Se cere ca preoţimea să ia crucea şi să se pună în fruntea mişcării organizate a frontului creştin: se cere înfiinţarea urgentă a unui ziar creştin, un organ al ideii creştine ortodoxe, al formării unei concepţii creştine ortodoxe despre viaţă, un îndreptar pentru fiecare cetăţean ortodox al României.

Necesitatea unui astfel de ziar se simte de multă vreme şi, la Alba-Iulia, I. P. Sf. Sa Mitropolit a descris-o în cuvinte scurte şi luminoase, indicând felul înfăptuirii.

Ne bucurăm toţi fiii bisericii, că sânt puse bazele băneşti ale acestui organ, şi cred că între 13½ milioane de români ortodocşi se vor găsi suflete nobile care să ajute apariţia acestui ziar de trezire şi întărire a conştiinţei religioase ortodoxe.

Dorim ca noul ziar să apară cât mai de vreme. Prin presă vom puteá intra în cercurile mari ale credincioşilor intelectuali, strecurând-le în suflet zi de zi ideile creştine; prin presă vom putea combate indiferenţa faţă de problemele mari bisericeşti şi vom contrabalansà influenţa nefastă a gazetăriei ateiste.

Ca ecouri ale congresului dela Alba Iulia:

In corporaţiuni bisericeşti, epitropie, consiliu parohial etc., trebue introduşi cei mai aleşi fii ai bisericii, şi nu politiciani, duşmani sau indiferenţi ai credinţii.

Se va înfiinţà *asociaţia mirenilor ortodocşi*, — hotărâtă în acest congres.

Federalizarea asociaţiilor clerului în o singură forţă îşi va arătà efectul salutar. E vorbă de tăria bisericii, ţinută în stare de inferioritate faţă de alţii, deşi ea e maica celor 13½ milioane de locuitori ai României, o inferioritate care trebue să înceteze. (Aflăm tocmai acum, că guvernul, în bugetul cultelor pe 1932, a admis principiul *proporţionalităţii*, — aceasta este, pentru biserica ortodoxă, o învingere meritată: de ani de zile au luptat ierarhii noştri pentru aplicarea acestui principiu înscris în lege, şi abea azi l-am dobândit).

Dacă hotărârile dela congresul preoţilor din anul acesta, dela Bucureşti şi Alba-Iulia, se vor înfăptuì forţa lor binefăcătoare se va resimţì fără îndoială în viaţa statului nostru.

Pr. *Dionizie Bucur.*

Prăsnuirea Patronului liceului Andrei Şaguna din Braşov. Cu prilejul zilei de sfântul Andrei, 30 Noemvrie c. liceul Andrei Şaguna din Braşov s'a îmbrăcat în veşmântul bucuriei sufleteşti spre a cinstì slăvita memorie a Patronului său. Programul şedinţei festive s'a desfăşurat în faţa unui public select şi numeros. Dnul profesor I. Brânzea, cu entuziasm şi creştinească evlavie, a evocat imaginea marelui ierarh Andrei, insistând asupra duhului său robust care a realizat în viaţa bisericească, politică şi culturală a neamului idealuri care trăesc şi în sufletul generaţiei noastre. Au urmat apoi recitări şi coruri religioase naţionale, executate şi acompaniate de orchestra liceului, sub conducerea dlui profesor Nic. Oancea. Ţinem să remarcăm această înălţătoare manifestare a liceului din Braşov faţă de ocrotitorul său duhovnicesc, căruia nu i se poate aduce un omagiu mai drept decât acela de a păstra moştenirea lui binecuvântată.

Cronicar.

Ziua onomastică a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru

Praznicul sf. ierarh Nicolae, patronul I. P. S. nostru Mitropolit, s'a serbat în centrul Mitropoliei cu solemnitatea cuvenită.

Serenada clericilor

In preseara zilei s'a prezentat la reşedinţa mitropolitană corul Academiei noastre teologice, condus de studentul Gh. Şoima, iar prin rostul studentului D. Călugăr s'au adus înaltului prelat calde urări de felicitare, asigurându-l că atât în calitate de studenţi, cât şi în viaţa lor practică vor muncì cu dragoste şi încredere sub steagul lui Hristos şi sub conducerea I. P. S. Sale.

I. P. S. Sa mulţumeşte pentru această manifestare de dragoste. Apoi arată clericilor că azi e timpul când se poate muncì mai mult, moravurile lumii de azi fiind dintre cele mai turburate.

Serviciul divin

In sărbătoarea sf. ierarh Nicolae, sf. liturgie în biserica catedrală a fost oficiată de P. S. Sa arhiereul Vasile cu mare asistenţă, dând răspunsurile liturgice corul mixt al catedralei condus de dşoara prof. Lia Popovici. In decursul liturgiei P. S. Sa a hirotonit întru presbiter pe diaconul N. Leicu, iar întru diacon pe clericul R. Boca.

La pricească păr. prof. dela Şcoala Normală «Andrei Şaguna», — Aurel Nan, a rostit o pătrunzătoare predică, scotând în relief însemnătatea sărbătorii.

După pricească corul a intonat cântarea: «Bucură-te Nicolae sfinte».

La finea sfintei liturgii Prea Sfinţitul arhiereu Vasile a citit rugăciunea de mulţumită şi cerere către Cel atot puternic pentru îndelunga viaţă şi sănătate a I. P. S. nostru Arhiepiscop şi Mitropolit.

La sf. liturgie a asistat I. P. S. Sa, mai mulţi ofiţeri superiori din Garnizoană în frunte cu dl General Vasilescu, dl prefect judeţean Dr. Borcia, primpreşedintele Tribunalului Dr. Crişan, un număr mare de intelectuali şi alţi credincioşi.

La rezidenţa mitropolitană

După terminarea serviciului divin s'au prezentat în salonul cel mare al rezidenţei, reprezentanţii armatei în frunte cu dl General Vasilescu, şefii autorităţilor civile conduşi de prefectul Dr. Borcia, comitetul central al Asociaţiunii reprezentat prin domnii Dr. Gh. Preda, Dr. Bologa, Silviu Ţeposu şi Dr. H. Petra-Petrescu, comitetul Reuniunii femeilor ortodoxe rom. din localitate consilierii arhiepiscopeşti şi mitropolitani, profesorii institutelor de învăţământ şi un număr mare de intelectuali mireni între cari am remarcat pe dl deputat Grigorie Trancu-Iaşi, fost Ministru care a ţinut în seara zilei de 6 Decemvrie în sala Prefecturii o interesantă conferinţă: «Spre alte zări».

In numele celor prezenţi P. S. Sa arhiereul Vasile a adresat I. P. S. Sale următoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfinţite,

Astăzi, când biserica noastră drept mărtoare serbează pe Părintele cel între sfinţi şi mare ierarh Nicolae, patronul I. P. S. Tale, gândul tuturor credincioşilor din Mitropolia Ardealului se îndreaptă cu încredere şi iubire către I. P. S. Ta, spre a-Ţi aduce felicitări.

Nouă, celor din apropierea tronului arhieresc şi din oraşul de reşedinţă al I. P. S. Tale, ne revine cinstea de a da expresiune concretă acestui gând, de a-l întrupa în faptă.

Deci recunoscători pentru toate câte ai făptuit: ca arhiepiscop şi mi-

FOIŞOARA

Viaţa în Rusia sovietică

Fiica lui Leon Tolstoi, Alexandra Tolstoi, părăsind de câţiva ani «paradisul sovietic», a sosit de curând la New-York, unde, într'o convorbire cu reprezentanţii presei, la întrebarea despre amintirile ei din Rusia sovietică, fiica marelui gânditor a răspuns:

Ziua oamenii dărâmă bisericile şi noaptea plâng, se căesc şi se roagă lui Dumnezeu... Acei oameni cari lovesc cu târnăcoapele în zidurile sfinte, îngenunchează noaptea şi plâng amar din suflet. Sufletul se împarte în două şi merge spre descompunere. Aceasta n'am putut s'o suport şi m'am hotărât definitiv să plec. Voi scrie o carte despre viaţa din Rusia sovietică. Am multe de spus. Timpul de peste 10 ani petrecut în Rusia sovietică, mi-a dat un material ce nu se va epuiza aşa curând. Intenţionez să mă stabilesc la Los Angelos la o fermă şi să mă ocup cu munca câmpului. In acelaş timp voi scrie şi voi medita, cufundându-mă în mine însa-mi şi în adevărul pe care şi l-a însuşit părintele meu...

O lămurire

Părintele protopop Vasile Stoicanea, în «Telegraful Român» Nr. 83—84 din acest an, sub titlul «Cetind o broşură» cere anumite lămuriri în chestia: «când ne închinăm, când ne îmbrăcăm, când facem proscomidia, când tămâiem şi ce tămâiem», rămânând nedumerit asupra acestor întrebări după cetirea broşurei mele, «Tâlcuirea sfintei Liturghii».

Sfinţia Sa aşteaptă aceste lămuriri dela broşura mea, care — după afirmarea Frăţiei Sale — «trebue să fie un normativ şi un îndreptar pentru toţi», din punct de vedere canonic şi ritual.

Broşura mea nu este scrisă în acest scop. Ea nu vrea să dea răspuns la întrebările «*când* ne închinăm, *când* ne îmbrăcăm, *când* facem proscomidia, *când* tămâiem», ci ea încearcă a tălmăcì pe înţelesul tuturor; *ce înseamnă* închinăciunea preotului, *ce înseamnă* îmbrăcămintea sfântă a lui, *ce înseamnă* proscomidia, *ce înseamnă* tămâia etc., adică ea doreşte să lămurească *pe popor* ce închipuieşte fiecare act din slujba sfântă la care ei asistă cu atâta evlavie, iar nici decum *când şi cum se execută din punct de vedere formal sf. Liturghie.*

Aflu, de altfel că e justă dorinţa părintelui protopop Vasile Stoicanea, exprimată în cuvintele: «Este timpul suprem pentru o deplină uniformitate. Şi ce folositoare ar fi pentru toate acestea o broşură îndrumătoare, scrisă numai pentru preoţi».

Pr. Dr. *Nicolae Terchilă.*

tropolit întru înălțarea, înflorirea și preamărirea sf. Biserici ce Ți se pleacă și a slujitorilor ei ce Te urmează cu credință, iar ca român pentru consolidarea patriei, a păcii și bunelvoiri între cetățenii ei, îți aducem astăzi omagiu de închinare împletit din sentimentele noastre de sinceră alipire și din dorințele ferbinți, ca bunul Dumnezeu să Te păstreze în fruntea Sf. Sale Biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului, spre a ne povățui cu înțelepciune în aceste vremuri pline de năcazuri și ispite și a ne îndruma pașii spre nouă izbânzi morale.

Intru mulți ani, Stăpâne!

In numele dlui Comandant al Corpului VII Armată dl General V. Economu absent din Sibiu, a prezentat felicitările Armatei dl General Cristea Vasilescu:

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

In numele Domnului General al Garnizoanei și al Corpului VII Arm. — care regretă foarte mult că nu este astăzi aici în Garnizoană — în numele întregii Garnizoane, Vă aducem urările noastre ca să Vă dea Dumnezeu să păstoriți întru mulți fericiți ani, asigurându-Vă că armata și conducătorii săi se inspiră totdeauna din învățăturile mântuitoare ale sfintei noastre Biserici. Vremile sânt grele și numai cu toții strânși, uniți prin credința strămoșească, vom putea birui greutățile veacului acestuia. Să trăiți întru mulți fericiți ani!»

La finea vorbirilor I. P. S. Sa, viu aclamat de cei prezenți, răspunde prin calde cuvinte al căror rezumat îl dăm în cele următoare:

I. P. Sf. Sa mulțumind pentru urările ce i s'au adus, a spus:

«*Ziua de astăzi este pentru mine o zi deosebit de scumpă. Ea îmi dă prilejul să constat strânsa legătură sufletească care s'a închegat între mine ca păstor și între iubiții mei fii sufletești.*

Intr'o zi ca cea de astăzi simt profund — a spus I. P. Sf. Sa — cât de puternice sunt simțemintele mele de părintească iubire și purtare de grije ce le nutresc față de clerul și poporului bisericii noastre, și rog pe bunul Dumnezeu să-mi întărească puterile pentru misiunea ce mi-a încredințat; dar în acelaș timp simțesc și cum acestor simțemite le răspunde iubita mea turmă prin alipirea și iubirea ei, în care eu găsesc un îndemn și un neprețuit razim al activității mele».

I. P. Sf. Sa a spus apoi cum dela cel mai mic până la cel mai mare fiu al bisericii și neamului nostru, să ne strângem în jurul Altarului, căci în vremi grele ca cele de astăzi, dela Altar se pogoară Mântuirea. Simțim cu toții cum puterile omenești sunt neputincioase pentru a birui greul vremurilor de azi. Dumnezeu par'că ne lasă anume să simțim din când în când neputința puterilor omenești, pentru ca să se întoarcă oamenii cu atât mai hotărâți către cele Sfinte cari constituesc razimul cel neînșelător al vieții.

De încheiere I. P. Sf. Sa urează tuturor sănătate și succese întru îndeplinirea unei activități închinate bisericii, statului și neamului nostru și împărtășește arhierească binecuvântare.

Din prilejul onomasticei, I. P. S. Sa a primit un mare număr de felicitări din întreaga țară, evidențiându-se îndeajuns respectul și dragostea de care se bucură I. P. S. Sa în întreaga lume românească. —

Asociindu-ne și noi acestor călduroase felicitări, rugăm pe bunul Dumnezeu ca pe I. P. S. Sa să-l țină întru mulți și fericiți ani, pentru binele bisericii și al poporului nostru.

Nr. 7956/1931.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Având în vedere, că la 31 Decemvrie 1931 expiră mandatul corporațiunilor representative și organelor executive bisericești și deci urmează, ca aceste corporațiuni și organe bisericești să se constitue din nou — atât în parohii, cât și în protopopiate — pe un nou period de șase ani (1932—1937):

Consiliul nostru arhiepiscopesc dispune, să se facă alegeri noi bisericești, pentru: consiliile, epitropiile, comitetele parohiale și pentru adunările, consiliile și epitropiile protopopești.

Alegerile membrilor în consiliile, epitropiile, comitetele parohiale și a membrilor mireni în adunările protopopești, le vor face adunările parohiale în cursul lunei Ianuarie 1932.

Alegerile membrilor clerici în adunările protopopești, le vor face colegiile preoțești în cursul lunei Februarie 1932.

Alegerile membrilor în consiliile și epitropiile protopopești le vor face adunările protopopești în cursul lunei Martie 1932.

Dispozițiunile pentru alegerile în parohii, le vor luà parohii (administratorii parohiali); iar cele pentru alegerile în protopopiate, le vor luà protopopii (administratorii protopopești).

In vederea acestor alegeri dăm următoarele informațiuni:

I. Pentru parohii

1. *Lista membrilor adunării parohiale* este temelia tuturor lucrărilor în vederea constituirii corporațiunilor și organelor parohiale și protopopești.

In ea se vor trece toți bărbații majori, creștini ortodocși, de sine stătători și cu viață nepătată din cuprinsul unei parohii, cari își îndeplinesc datorile lor morale și materiale față de Biserică.

Lista aceasta se întocmește de către paroh (administrator parohial), până cel mai târziu la 31 Decemvrie fiecărui an, trecându-se în fruntea ei preoții, diaconii și cantorii bisericii, apoi în ordine alfabetică toți bărbații majori din parohia materă și filii, arătându-se numele și pronumele, ocupația, locuința, strada, numărul casei și etatea.

După alcătuirea listei, ea se revidează de către Consiliul parohial, care poate adauga pe cei omiși sau poate șterge din ea pe cei ce nu îndeplinesc condițile legale.

După această revidiere, lista se cetește în biserică, într'o Duminecă sau Sărbătoare după Sf. Liturghie, dela care dată stă la Oficiul parohial spre vedere publică, 14 zile libere.

Despre revidierea listei în Consiliul parohial, despre cetirea ei în biserică și despre numărul total al alegătorilor se dresează procese verbale verificate.

După expirarea termenului de 14 zile libere, lista se scrie, de către conducătorul oficiului parohial, în trei exmplare egale, se certifică cu semnătura lui și cu sigilul parohiei și se trimite un exemplar la Oficiul protopopesc, al doilea la Consiliul arhiepiscopesc, iar al treilea se păstrează la cancelaria parohiei.

Contestațiunile cu privire la înscrierea neregulată în listă sau la omisiunea efectuată, se formulează în scris și se adresează Consiliului arhiepiscopesc prin scrisoare recomandată, în termen de 14 zile libere, dela data când lista a fost cetită în biserică.

Consiliul arhipiscopesc, primind contestația, cercetează motivele și hotărește definitiv, fie direct, fie după o cercetare prealabilă.

Hotărârea se comunică și Oficiului protopopesc și parohial, pentru a introduce în lista oficială modificările admise.

Listele rămase definitive vor servì pentru toate adunările parohiale, cari ar avea loc în cursul unui an.

Contestațiile nu împedecă punerea listei în aplicare, dacă între timp s'ar ținea o adunare parohială.

2. *Adunarea parohială*, în care se va face alegerea membrilor consiliului, epitropiei, comitetului parohial și membrilor la adunarea protopopească, se convoacă de către paroh (adm. parohial) cu 8 zile mai înainte și se notifică și protopopului.

In ziua în care se ține adunarea parohială, se servește sfânta Liturghie cu invocarea Duhului sfânt.

A lunarea parohială se deschide printr'o vorbire ocazională, în care se arată interesul și sprijinul pe care le datoresc credincioșii bisericii, se sfătuesc alegătorii să fie conduși în alegere de Duhul păcii și de interesul superior al Bisericii, după care se constitue biroul, prin numirea — cu consimțământul adunării — a unui secretar și a doi bărbați de încredere.

După constituire, secretarul cetește apelul nominal din lista membrilor adunării parohiale.

Pentruca adunarea să poată luà hotărâri valabile, se cere să fie prezenți, afară de președinte, cel puțin a zecea (10) parte a membrilor înscriși în listă. Dacă nu este acest număr, adunarea parohială se convoacă a doua-oară, tot cu 8 zile mai înainte, în care caz adunarea parohială se va ținea cu orice număr de membri, nu însă mai mic decât numărul membrilor ordinari aleși Consiliului parohial.

Alegerea membrilor, în consiliul și epitropia parohială, se face prin aclamațiune sau votare nominală. La cererea unei a patra (1/4) părți a membrilor prezenți, alegerea se face prin votare secretă.

B roul adunării parohiale va menționa, în procesul verbal încheiat, toate cele petrecute cu prilejul ținerii adunării parohiale. In special se va menționa, că adunarea parohială s'a convocat cu 8 zile mai înainte și cu program anume stabilit, că s'a săvârșit sfânta Liturghie cu invocarea Duhului sfânt, că adunarea s'a constituit legal și că s'au discutat numai chestiunile puse la ordinea zilei. De asemenea se va nota în chip precis modul de votare, hotărârile luate și eventualele contestații.

Procesul verbal se cetește, se verifică și se subscrie de președinte, secretar și de cei doi bărbați de încredere.

In adunarea parohială electorală, nu pot figura alte obiecte la ordinea de zi, decât alegerile.

3. *Consiliul parohial*, este organul executiv și administrativ al adunării parohiale și este ales din sânul ei. El lucrează sub prezidența parohului (adm. paroh'al) și se compune astfel: în parohiile până la 1000 suflete din 10 membri aleși, în cele până la 1500 suflete din 15, în cele până la 2000 suflete din 20, în cele până la 2500 suflete din 25, iar dela 2500 suflete în sus, se vor alege 30 membri, oricât de mare ar fi numărul sufletelor din parohie.

Tatăl și fiul, frații, socrul și ginerele, nu pot fi în acelaș timp membri ai Consiliul parohial.

Preoții din parohie, diaconii și cantorul de strana dreaptă, sunt membrii de drept și cu vot deliberativ ai Consiliului parohial.

Epitropii sunt și ei membri de drept ai Consiliului parohial, însă numai cu vot consultativ.

La ședință sunt a se convoca atât membrii aleși, cât și cei de drept. Membrii Consiliului parohial lucrează onorific și se pot realege.

4. *Epitropii parohiali*, sunt bărbații din parohie, cari administrează averea parohială și sunt aleși dintre cei mai meritoși creștini. Ei pot fi realeși.

Numărul epitropilor este de 3 în parohiile cu cel mult 300 capi de familie, și 5 în parohiile cu un număr mai mare de capi de familie.

Epitropii se aleg de adunarea parohială în aceeaș zi cu membrii consiliului parohial.

Epitropii nu pot fi înrudiți între ei până la al 4-lea grad de sânge și al 2 lea de cuscrie.

La alegerea epitropilor se va avea în vedere, ca să fie aleși numai atari credincioși, cari din toate punctele de vedere dau garanții, că vor fi buni administratori ai averii parohiale, astfel, încât prin activitatea lor averea parohiei nu numai să se păstreze, dar să și sporească.

Contestațiile în contra alegerii epitropilor se înaintează în termin de 14 zile libere la protopopul locului, care decide definitiv asupra lor.

Epitropii aleși se notifică oficiului protopopesc spre aprobare.

După expirarea termenului de contestație, protopopul întărește pe epitropii aleși, încunoștiințându-i în scris atât pe ei, cât și pe oficiul parohial și punându-le în vedere ca în 8 zile să depună jurământ înaintea Consiliului parohial după următoarea formulă:

«In numele Sfintei Treimi Eu . . . . . ales și întărit în demnitatea de epitrop la parohia . . . . . , declar prin aceasta, că mă oblig a administa cu cea mai desăvârșită cinste averea mișcătoare și nemișcătoare a parohiei și a lucra cu

toată râvna pentru păstrarea şi sporirea ei, respectând toate legile şi regulamentele bisericeşti şi toate ordinele şi dispoziţiunile autorităţilor superioare bisericeşti.

«Aşa să-mi ajute Dumnezeu». Urmează apoi semnătura epitropului şi a parohului (adm. parohial) cu a Consiliului parohial.

După depunerea jurământului, epitropii iau în primire averea parohială, dela Consiliul parohial. Despre predarea averii se ia proces verbal în două exmplare, semnat de Consiliul parohial şi de epitropi, dintre care care un exmplar se înaintează la Oficiul protopopesc, iar altul se păstrează la cancelaria parohiei.

4. Pe lângă consiliul parohial se pot alege şi constitui şi *Comitete parohiale* speciale:

a) pentru înzestrarea şi înfrumseţarea bisericilor, a curţilor bisericeşti şi a cimiterelor şi pentru ţinerea lor în cea mai bună rânduială;

b) pentru formarea şi susţinerea de coruri bisericeşti;

c) pentru îngrijirea, îmbrăcarea şi înzestrarea cu cărţi şi cu alte mijloace de învăţătură a şcolarilor săraci;

d) pentru ajutorarea săracilor şi ocrotirea orfanilor şi a văduvelor;

e) pentru cercetarea şi ajutorarea bolnavilor din comună şi spitale;

f) pentru înfiinţarea şi susţinerea de biblioteci parohiale populare;

g) pentru înfiinţarea cercurilor misionare de combatere a sectelor şi credinţelor protivnice Bisericii ortodoxe;

h) pentru înfiinţarea şi susţinerea de internate, cămine, azile şi spitale şi a oricărei alte opere de milă creştinească, de caritate publică şi activitate samariteană.

Asemenea comitete parohiale vor sta sub peşedinţia parohului sau a delegatului său cleric sau mirean. Femeile majore din parohie, pot fi şi ele alese membre în aceste comitete.

Alegerea membrilor în comitetele parohiale se face de către adunarea parohială, prin aclamaţie. Numărul membrilor, de asemenea se stabileşte de către adunarea parohială.

In parohiile, în care împrejurările nu permit alegerea unor asemenea comitete parohiale, atribuţiunile lor trec la consiliile parohiale.

II In protopopiate

1. *Adunarea protopopească* va avea 15 membri ordinari în protopopiatele sub 20.000 suflete şi 24 membri în cele cu peste 20.000 suflete, în raportul de 1/3 parte clerici şi 2/3 parte mireni.

Alegerea membrilor clerici la Adunarea protopopească se face de către colegiul preoţesc, iar a membrilor mireni de către adunările parohiale din protopopiat.

Convocarea colegiului preoţesc se face de către protopop (adm. protopopesc) cu 14 zile înainte de termenul fixat pentru întrunire. Drept de vot au toţi preoţii şi diaconii de mir, fie în funcţiune, fie în pensiune, din cuprinsul protopopiatului. Colegiul preoţesc nu se poate convoca pentru zi de Duminecă sau sărbătoare.

Procesul verbal luat în colegiul electoral preoţesc se pregăteşte în două exemplare, din care unul se înaintează Consiliului arhiepiscopesc, iar altul se păstrează la oficiul protopopesc.

Convocarea adunărilor parohiale pentru alegerea membrilor mireni la adunarea protopopească o face protopopul (adm. protopopesc), prin parohul respectiv (adm. parohial) cu cel puţin 8 zile înainte de data întrunirii.

Procesele verbale ale adunărilor parohiale, privitoare la alegerea membrilor mireni în adunarea protopopească, se pun în plic sigilat cu sigilul parohial şi se încredinţează unuia dintre bărbaţii de încredere, ca să-l ducă în persoană la locul indicat de protopop, unde este convocat colegiul electoral pentru despoierea scrutiniului.

Protopopul declară ales pe celce a întrunit majoritatea voturilor din circumscripţia electorală respectivă. In caz de paritate, se procedează la tragere prin sorţi.

Procesul verbal al scrutiniului se înaintează, cu toate actele de alegere, Adunării protopopeşti, pentru verificare.

Contestaţiile în contra alegerii membrilor clerici şi mireni se pot face în termen de 8 zile libere dela alegere, la Adunarea protopopească, care are căderea de a verifica alegerea, sau a-o anula şi a decide alegere nouă în caz singuratic.

2. *Consiliul protopopesc* se alege de Adunarea protopopească.

Numărul membrilor consiliului parohial este de 6, în raportul de 1/3 clerici şi 2/3 mireni.

Adunarea şi consiliul protopopesc lucrează sub preşedinţia protopopului (adm. protopopesc).

3. *Epitropii protopopeşti* au aceleaşi atribuţiuni, ca şi epitropii parohiali.

Numărul lor va fi de 4.

Restricţiunile de rudenie în consiliul protopopesc sunt aceleaşi ca în consiliul parohial, iar restricţiunile de rudenie şi cuscrie în epitropia protopopească sunt aceleaşi ca în epitropia parohială.

III. Informaţiuni finale

La toate organele bisericeşti constituite prin alegere (consiliile, epitropiile şi comitetele parohiale, adunările, epitropiile şi consiliile protopopeşti) se va alege şi un număr de supleanţi, până la jumătatea numărului celor aleşi ca ordinari.

Până la constituirea organelor bisericeşti noui, cele vechi vor continua să funcţioneze.

On. oficiile protopopeşti şi parohiale sânt poftite să îngrijească de observarea strictă a dispoziţiunilor legale la alegerile bisericeşti şi să dea toate informaţiunile, care li se vor cere cu privire la aceste alegeri.

Sibiu, din şedinţa Plenară ţinută la 17 Noemvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în ziua de 10 Decemvrie a. c. la Bucureşti.

Pentru premiul Nobel. Dl C. Hamangiu, ministrul justiţiei şi membru onorar al Academiei Române, adresează înaltei instituţii de cultură a ţării noastre o scrisoare, în care învită Academia să propuie pe dl prof. *N. Iorga* candidat pentru premiul Nobel de literatură. Scrisoarea dlui C. Hamangiu motivează temeinic propunerea acestei candidaturi la premiul instituţiei suedeze.

Dar regal. M. Sa Regele a dăruit 800 de mii lei spre a se cumpăra, pentru ştiinţa românească, una dintre cele mai bogate biblioteci de bizantinologie, a răposatului Heisenberg dela München.

Şcoala şi datinele de Crăciun. Ministerul instrucţiunii a luat hotărârea de a se organiza în zilele de 18—19 Decemvrie 1931, la toate şcolile din ţară, şezători închinate datinelor strămoşeşti dela Crăciun şi Anul Nou. Unul dintre profesori va vorbi elevilor despre obiceiurile noastre în aceste sărbători. Comitetele şcolare sânt rugate să ia măsuri pentru distribuirea de daruri elevilor săraci.

In Clujul cu mai multe cotidiane minoritare, îş încetează apariţia ziarul *Drumul Nou* care a apărut, dela 10 Mai a. c. până acum, sub conducerea dlui prof. universitar Textil Puşcariu. Cititorii Drumului Nou, redactat cu multă îngrijire de talentaţi gazetari, nu pot decât să regrete dispariţia românescului organ de publicitate.

La 50 de ani. Ministerul instrucţiunii a trimis şcoalelor secundare ordin circular prin care le pune în vedere ca în una din zilele dinaintea vacanţei de Crăciun să sărbătorească pe dl *Octavian Goga*, care a împliuit vârsta de 50 de ani. Se va vorbi şcolarilor despre opera poetică a dlui Octavian Goga şi despre rolul său în mişcarea naţională premergătoare războiului şi unirii.

La Vălenii de Munte funcţionează o şcoală de artă religioasă. Direcţia acestei şcoale anunţă că înscrierile se fac la primăria oraşului de acolo, unde au să se adreseze cererile însoţite de certificatele de studii.

In apropierea Crăciunului se încep din nou prigonirile împotriva bisericii din Rusia. Uniunea sovietică îş urmează opera cu furia desperată. Dar, toate măsurile barbare de oprire şi prigonire ale autorităţilor bolşevice nu vor fi în stare să împiedece un mare popor pravoslavnic să ţină cu tărie şi sfinţenie la vechea credinţă mântuitoare, adusă de Acela, a cărui Naştere o prăznueşte azi o lume întreagă.

Sectanţii în Bucovina. O conferenţă având de subiect probleme actuale, şi ţinută în 22 Noemvrie a. c. la Cernăuţi, de dl advocat Gh. Vântu, se ocupă şi de pericolul sectanţilor. Conferenţiarul constată că: In Bucovina avem în prezent 2878 de sectanţi, făcând parte din următoarele secte: 1318 adventişti, 107 nazarineni, 282 baptişti, 127 pentecostalişti, 1 adventist reformat, 10 pocăiţi, 19 studenţi în biblie, 5 milenişti, 192 creştini după evanghelie, 5 apostolii lui Dumnezeu şi 102 diferiţi. Toţi aceşti sectanţi constituie un adevărat pericol mai ales prin aceea că fărămiţează populaţia, împărţind-o în grupuleţe expuse în orce moment a cădea victimele unei propagande periculoase. Mişcările subversive îmbracă uneori haină religioasă, şi, sub pretextul unor exerciţii de cult sectar, elementele subversive se adună noaptea prin case particulare, prin şuri, grajduri şi chiar sub cerul liber, şi făuresc planuri, pe care nimeni nu se osteneşte să le cunoască sau să le zădărnicească. — Se arată apoi cum ar trebui să fie organizate jandarmeria şi poliţia, pentruca paza ordinei şi liniştei să fie garantată la oraşe şi sate.

Dărâmătorii de altare din Rusia sovietelor îş continuă lucrarea criminală. Sâmbăta trecută, cum se vesteşte dela Moscova, inginerii, la porunca autorităţilor, au aruncat în aer renumita catedrală a Mântuirii, ca să fie înlocuită cu o clădire nouă ce se va ridica pentru ţinerea de congrese sovietice. Catedrala fusese înălţată la 1812 întru pomenirea arderii Moscovei şi a prăbuşirii expediţiei lui Napoleon cel Mare. Aurul uriaşelor cupole, cinci la număr, a fost luat mai de mult de către regimul bolşevic.

Anunţ. La Şcoala normală ort. «A. Şaguna» secţia de fete, Sibiu, sânt vacante posturile de *portar* şi *bucătăreasă*. Portarul să fie căsătorit, soţia să ocupe postul de bucătăreasă. Doritorii de-a ocupa aceste posturi să înainteze direcţiunii şcoalei cereri însoţite de acte, până la 16 Decemvrie a. c. Sibiu, 9 Decemvrie 1931. *Dir.*

ŞTIRI LOCALE

Conferenţa părintelui Lupaş. Luni, 7 Decemvrie a. c. s'a ţinut la cercul militar conferenţa părintelui profesor universitar *Ioan Lupaş*, asupra problemei oraşelor din Transilvenia. In faţa unui numeros public, distinsul conferenţiar a arătat importanţa noului recenzământ al populaţiei ţării şi învăţămintele ce se desprind din acest recenzământ pentru politica românească. In continuare conferenţiarul face un documentat istoric al principalelor oraşe din Ardeal, stăruind mai ales asupra Braşovului şi Sibiului, arătând câte greutăţi a avut să întâmpine elementul românesc din partea stăpânirilor străine pentru a putea pătrunde în oraşele pe care le stăpâneau, prin privilegii asigurate de stat, saşii şi ungurii. Intemeiat pe vitalitatea şi stăruinţa în luptă verificată de istorie, a neamului românesc şi pe noile condiţii politice, dl Lupaş afirmă cu încredere justificată, că viitorul oraşelor din Ardeal va fi al elementului românesc a cărui majoritate se cifrează la 72%. Eruditul conferenţiar a fost viu felicitat pentru interesantele sale expuneri.

APEL. Primăria oraşului Sibiu roagă respectuos întreagă populaţia a da tot binevoitorul său concurs la adăpostirea cât mai ospitalieră a celor 3500 studenţi ai ţării noastre, întruniţi în congres general la Sibiu, pe zilele din 12—15 Decemvrie 1931.

La fondul căminului pentru bătrâni au dăruit în loc de cunună de flori pe sicriul ven. doamne *Ioana Rebega*, câte 100 lei: Familia Candid Popa, insp. şcolar pens. în Sibiu, familia Nicolae Solomon preot în Porumbacul de sus şi familia Nicolae Frâncu funcţionar la Banca centrală sucursala Sibiu. Pentru aceste creştineşti daruri mulţumeşte Prof. *Timotei Popovici*, dir.-preşedinte.

Primăria municipiului Sibiu pune în vedere invalizilor, văduvelor şi orfanilor de războiu ai oraşului municipal S biu, că pentru orce relaţii şi lămuriri în legătură cu pensiile, să se adreseze direct *Biroului de pensii* al Comandamentului VII Teritorial Sibiu, şi nici într'un caz ministerului armatei.

Nr. 325/1931. (90) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei II-a de clasa I din **Poiana**, protopopiatul Mercurii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Emolumentele sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.
3. Relut de cuartir 2000 Lei anual.

Reflectanţii la această parohie să-şi înainteze rugările, instruite conform normelor în vigoare, oficiului protopopesc al Mercurii în termenul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 24 Septemvrie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop

(88) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a din **Braşov-Tocile**, protopopiatul Braşov, se publică concurs din nou, cu termin ne 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român,

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.
2. Stola uzitată, conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc.
3. Sesiune parohială 13 jugăre, teren arabil.
4. Casă parohială în stare corăspunzătoare.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox-român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, 4 Decemvrie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 443/931. (89) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a **Săcămaş** cu filia **Stânceşti Ohaba**, protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat, conform coalei B.
2. Folosinţa sesiei parohiale de 8 jug. 400 □, din care ½ fânaţ, ear ½ arătură.
3. Birul parohial în bucate, dela familiile din materă câte 30 litri porumb sfârmit, ear dela cele din filie câte 20 litri de grâu.
4. Venitele stolare, stabilite şi aprobate uniform pentru toate parohiile din protopopiat.

Reflectanţii îşi vor înainta petiţiile în terminul de sus, la oficiul protopopesc, având a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 30 Noemvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial:

Iosif Morariu
protopop.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru" 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17
4. „Cântarea Cântărilor" Lei 28

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.
Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asu pra proiectului de lege a Cultelor, î şedinţa dela 27 Martie 1928, a sena tului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagin Preţul 40 lei, plus spese postale 10 le Se poate comanda dela Librăria Arh diecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană di Sibiu, se pot procura, manualele d religie aprobate de Sf. Sinod pentr şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice	ed. IX	Lei 2
Istorioare bisericeşti	„ V	„ 2
Catehism	„ V	„ 2

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Crestin
(Vechiul Calendar arhidiecezan)
pe anul 1932
Al 81-lea dela apariţie

Cu bogată şi aleasă materie şi cu ilustraţiuni

Calendarul, pentru anul 1932, conţine următoarele:

Reprivire asupra anului precedent, Ştiri şi fapte: Jertfele. — Ierarhii şi bugetul. — Statul şi subvenţiile. — Cei regretaţi. — Alt dispărut. — Jubileu. — La praznicul Învierii Domnului în Davos. — Nou guvern. — Restabilirea ministerului cultelor. — Adunarea eparhială. — Icoane religioase în şcoale. — O şcoală mai puţin. — Rămâne cum a fost. — 8 Iunie. — Arhiepiscopul Upsalei. — Patriarhul Ierusalimului. — Revizuire? — Cu întârziere. — Asociaţiunea la Sf. Gheorghe. — † Atanasie, fost mitropolit primat. — Asociaţia clerului. —

Crucea, versuri.
Domnul l-a chemat întru ale Sale, în amintirea răposaţilor preoţi.
Biserica istorică a lui Antim Ivireanul.
Părintele Trifon şi pedeapsa, povestire din viaţa preoţească.
Dar cu adevărat frumos.
Ţie, versuri.
Puterea credinţei.
Vorbe înţelepte.
Rătăcire din vecini, (femeile în Rusia de azi).
Facă şi alţii aşa.

Fel del fel: 1. Cartea bună. — 2. S'a înstrăinat? — 3. Martorul mincinos. — 4. Mai sânt înţelegători. — 5. Clopotul morţilor. — 6. Religia şi aritmetica. — 7. Turnul Babilonului. — 8. Milostenia şi sectantul. — 9. Crescătorie bolşevică. — 10. Despre suflet. — 11. Pentru biserică. — 12. Povăţuirile bătrânului preot. — 13. Mântuit. — 14. Icoana Celui pironit pe cruce. — 15. Pentru a scăpă de adversar. — 16. Năravul înrădăcinat.

Glume.
Din gândurile şi sfaturile altora.
Târgurile.
Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: Prof. Nicolae Iorga. — Prof. Dumitru Comşa. — Academia teologică Andreiană din Sibiu. — Răposaţii: Pr. Victor I. Sălăgeanu, Pr. Eugen Todoran. — Biserica istorică a lui Antim Ivireanul.

În celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 65 Lei

Plus porto poştal **Lei 10**, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, li se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXIX Sibiu, 19 Decemvrie 1931 Nr. 91

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ziua Păcii

Precum Invierea Domnului o putem numì Ziua Bucuriei, prin analogie Nașterea Domnului o putem boteza Ziua Păcii. Bucuria e mireasma și vraja Paștilor. Pacea este poezia și atmosfera duhovnicească a Crăciunului. In urmare... un cuvânt pentru pace.

Evanghelia lui Isus întinerește an de an, ori cât de ciudat s'ar părea acest paradox și ori cât de mare ar fi contrastul ei față de realitatea în care trăim. «*Pace vouă!*»... Națiuni și oameni... «*Pace tuturor!*»...

Se pare că niciodată cuvântul «pace» nu a căzut în vâltoarea unei vieți mai agitate ca acum, când organizația omenirii se clatină din încheieturi și geme sub povara consecințelor funeste ale războiului. In acest gol pământesc, Pacea este singura licărire de nădejde. Pacea e steaua care singură mai poate lumina și călăuzì pe magii vremilor noastre spre zări mai luminoase și spre timpuri mai bune.

Nu avem alt remediu al răului care roade la temelia vieții moderne, fără numai pace. *Pacea sinceră, pacea reală, Harul și Pacea lui Hristos*, Domnul Păcii și al Harului.

In alte vremuri răsăritul ne trimetea soții și strigăte de pace. In răsărit s'a auzit prima dată imnul îngeresc al păcii. Aici s'a născut și a propoveduit însuși Impăratul Păcii. Iar în veacul nostru încă nu s'au stins glasurile profeților Indieni, în special al lui Tagore, cari țin europenilor lecții de pace și îndemnuri — spre mai multă creștinătate.

Dar iată că acum extremul orient e tulbure. In loc de pace ne trimite blestemul unui crâncen război între două state, membre ale Societății Națiunilor, război ce răscolește și cheamă națiunile Apusului să se ridice, și să poarte în lume Evanghelia Păcii.

Ascultă Apusul această misiune sfântă? *Poate* că ascultă, neputând face altceva. Consecințele marelui război al lumii îl constrâng la această cumințenie forțată.

In prezent apusul stă pe pace; dar pe o *pace înarmată*, ceeace constitue o mare pacoste, și cauza multor necazuri care vin și se grămădesc asupra noastră. De o pildă, bugetul ordinar al țării noastre pe anul 1932 e proectat într'o sumă globală de 25 miliarde, — dintre cari 10 miliarde sânt destinate pentru trebuințele armatei, 8 miliarde pentru datorii în străinătate (urmările războiului) și abia 7 miliarde Lei pentru *toate* celelalte trebuințe ale statului (școală, biserică, administrație, magistratură, etc.). Să adunăm acum, în proporție justă, toți banii pentru toate armatele și datoriile tuturor statelor mondiale, și ajungem la cife fantastice...

Cât bine nu s'ar putea face cu aceste multe și nenumărate miliarde? Câtă lumină și bucurie nu s'ar revărsa peste biata omenire, când templul păcii ar deveni un monument viu în viața și în conștiința cârmuitorilor și a satelor contimporane?... Ce perspective minunate!... Numai la priveliștea lor închipuită, gândul se înalță și se desfătează într'o cerească fericire.

Acest gând măreț l-au înțeles până acum abia două state — departe de noi, peste țări și mări, în America de sud, cari mai anii trecuți numai, din pățania unor îndelungate războaie s'au convins de nenorocirile războiului și de binefacerile păcii. De aceea s'au împăcat și s'au hotărât să nu se mai războiască niciodată. Drept semn vizibil și veșnic al păcii au ridicat pe vârful unui munte o gigantică statue Mântuitorului, care, într'o atitudine mult grăitoare și cu privirea plecată, întinde mânile vestitoare de pace peste cele două popoare, ocrotindu-le.

In secolul al XX-lea, abia două națiuni la picioarele Domnului Păcii. Când oare vor urma acest exemplu celelalte națiuni ale pământului, ca toate să trăiască în bună pace? *Când vor înălța toate popoarele monumente de pace eternă între hotarele lor și mai ales în sufletele lor?* —

Școala profeților

Scriptura Testamentului Vechi ne spune, că în timpul când poporul evreu ajunsese în totală decadență religioasă, morală și națională, Dumnezeu a ridicat în mijlocul lui pe Samuil, care deplin înțelegător al misiunii sale sacre, devine regeneratorul neamului ales. El înființează *școala profetică dela Rama*, școală de trezire și de *propagandă religioasă, morală și națională* în mijlocul poporului. Grație acestei școale, animate de duhul profetic al lui Samuil, învie energiile latente ale tineretului izrailtean, se reface unitatea de credință a poporului care scutură jugul filistean și se consolidează granițele țării în care curgea lapte și miere. Toate acestea sânt roadele școalei lui Samuil profetul, care, întinerind puterea sufletească a neamului său, i-a redat toată vigoarea prin care în curând s'a ridicat la timpurile de glorie ale lui David și Solomon.

Nimenea nu ar putea tăgădui nici pentru noi utilitatea și mai ales necesitatea unei astfel de școale. Dacă în volbura vieții contimporane avem trebuință de ceva, în primul rând ne trebue școale cu misiune profetică, adică, *școale cu misiunea de a regenera viața sufletească:* religioasă, morală și națională a neamului nostru, în senzul unității.

Decadența morală și religioasă e strâns legată de decadența națională, și invers; iar unitatea națională prin nimic nu se întărește sau slăbește mai mult, decât prin întărirea sau slăbirea unității de credință și de conduită a națiunii.

Acest fapt este cu atât mai elocvent, cu cât îl constatăm nu numai astăzi, ci în tot cursul istoriei universale. Prin urmare, este în drept ca să ne servească de lecțiune în fața momentului și a vremurilor ce vin.

Nu putem să ne plângem că în prezent nu s'ar putea înregistra și tendințe și inițiative de vindecare a relelor de care suferim cu toții. Sânt destule și încă lăudabile. Dar, marea întrebare este că în ce duh se fac, prin ce mijloace și cu ce scopuri? Este la noi o școală a națiunii, o școală profetică în care să se predice *virtutea cardinală a bărbăției?* O școală în care religia și morala să fie temelia de peatră, pe care să se clădească și să crească viața noastră națională și culturală? O școală a înfrățirii și a consolidării naționale, pe baza unității de credință? O școală generatoare de energii și de personalități cari în ori ce împrejurări să-și păstreze seninătatea vieții și bucuria de a trăì? Cu un cuvânt, o școală dinamică, profetică?

Dacă școalele noastre, de orce grade și categorii ar fi, ar înțelege și ar urma senzul școalei lui Samuil, nu ar fi greutate, nici piedecă, peste care să nu putem trece biruitori. S'ar găsì ascunse în neamul nostru forțe care să accelereze evoluția unei grandioase epoce de expansiune culturală în istoria noastră națională, cu mult superioare celei de pe vremea lui David și Solomon. Numai să pășim «pe urmele profeților» și să ne prefacem *școalele* în adevărate *focare de renaștere națională, printr'o acțiune vie de renaștere religioasă și morală.*

Altfel, vor grăì pietrile. Și când grăesc pietrile, se sparg capetele, ceeace, evident, nu constitue dovada unor semne plăcute, ci realitatea celei mai triste decadențe.

Școale de profeți, sau profetism național-creștin, nu ar fi ceva ce n'ar avea rost în vremea noastră. Ba chiar se pare că ar

---

Creștinismul necontenit se roagă pentru pace, iar în fața tuturor urgiilor veacurilor și a urmărilor nefericite ale războiului a propoveduit, a strigat, și neîncetat aruncă în vârtejul vieții cu o tinerească vigoare *formula mântuirii: Pace!* Când va fi el deplin înțeles și trăit în simplicitatea lui nemuritoare și în tot cuprinsul lui dumnezeesc?...

Vine Ziua Păcii: Popoare, Pace Vouă!...

fi o mare binefacere şi un eficace mijloc, prin care să străbatem negura care ne învălue şi să ne ridicăm biruitori spre culmi de lumină şi de bucurie.

Pr. *Il. V. Felea.*

Dela congresul studenţesc ţinut în Sibiu

Duminecă în 13 l. c. s'au început desbaterile congresului general studenţesc, convocat la *Sibiu* de «Uniunea naţională a studenţilor creştini români».

Deschiderea congresului a decurs aşa, cum era de aşteptat: demn şi impunător.

Sânt de faţă la şedinţe studenţi dela toate universităţile din ţară.

Au sosit la Sibiu în grupuri aproape *trei mii* de congresişti, călduros salutaţi de autorităţile locale.

La ora 9 şi jum. s'a celebrat serviciul divin în catedrala plină până la ultimul loc de tineri şi alţi credincioşi.

Însuşi I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, înconjurat de preoţimea catedralei, a ţinut să săvârşească slujba divină; ear corul, condus de prof. T. Popovici, a dat răspunsurile adânc mişcătoare ca totdeauna. Înaltul chiriarh a rostit apoi o predică aleasă şi bogată în gândiri, îndreptată în deosebi studenţimii. Analizând pericopa aleasă ca temă a cuvântării, I. P. S. Sa stăruieşte asupra legăturii dintre credinţă şi ştiinţă, îndemnând tinerimea să fie păstrătoarea credinţei strămoşeşti.

După serviciul divin, care a durat până după 12, am pornit cu toţii, având în frunte pe I. P. S. Sa Mitropolit şi autorităţile civile şi militare, spre Piaţa Regele Ferdinand. Aici a urmat *defilarea tuturor congresiştilor*, în şiruri strânse, în decurs de aproape o oră.

Au fost momente de rară însufleţire, şi aplauze fenetice au întovărăşit pe reprezentantele şi reprezentanţii diferitelor universităţi şi academii din ţară.

S'a remarcat şi prezenţa unui reprezentant al studenţimii germane din Germania, Dr. Carol *Motz*, în costum de hitlerian, care saluta cu salutul fascist, roman.

În sala teatrului comunal s'a ţinut *şedinţa festivă* de deschidere. Poate că nici odată n'a fost sala atât de plină. Din cei 3000 de congresişti numai câteva sute au putut să pătrundă în sală. Pe scenă erau postaţi preşedinţii diferitelor societăţi studenţeşti, oaspeţii, steagurile.

Ca preşedinte de onoare a fost proclamat cu mare însufleţire I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*. «Întru mulţi ani Stăpâne» l» a fost cântată de întreaga sală în picioare.

I. P. S. Sa a rostit un discurs de îmbărbătare, îndemnând tinerimea să fie vrednică de jertfele aduse pentru întregirea ţării. În cuvinte luminoase, înaltul chiriarh a pus la inimă studenţimii universitare ţelurile măreţe ce o aşteaptă, ca păstrătoare a religiei creştine ortodoxe, ca reprezentantă a românismului pe acest pământ istoric, în colaborare cu celelalte popoare.

Dl preşedinte Tănăsescu a salutat apoi şi pe reprezentanţii studenţimei germane, în frunte cu Dr. C. Motz la ceeace a răspuns dl Motz într'un discurs în *româneşte*.

Dl primar *Goritz* a adus salutul municipiului Sibiu.

Dl vicepreşedinte al «Astrei» *Dr. Gh. Preda* a ţinut un discurs, arătând idealul cel nou al tinerimii: munca pentru propăşirea culturală, perseverenţa în nobleţă, ajutorarea fraţilor de peste hotare, cucerirea sufletească a conlocuitorilor minoritari printr'o colaborare frăţească.

În numele armatei a vorbit dl colonel *Fărâanu*, comandantul pieţii; Federaţia corpului didactic al judeţului Sibiu a avut ca orator pe dl profesor *I. Popa*.

S'au ţinut apoi cuvântările în numele centrelor studenţeşti din: Sibiu, Bucureşti, Cluj, Cernăuţi, Timişoara, Oradea, Chişinău, Arad ş. a.

Congresul expediază telegrame de aderenţă şi omagiu M. S. Regelui, dlor Iorga, Cuza, Zelea Codreanu.

Serbarea a luat sfârşit la ora 3.

Banchetul a urmat în sala de jos dela «Unicum», dat din partea municipiului Sibiu. Au luat parte 200 de persoane, reprezentanţii autorităţilor şi ai studenţimii, presa, etc.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a rostit rugăciunea. S'au ţinut apoi obişnuitele discursuri.

Studenţimea a intonat cântece patriotice şi «Gaudeamus». Orchestra oraşului a cântat arii naţionale.

•

Şedinţa din ziua a doua, Luni, înainte de ameazi, s'a ţinut în sala teatrului, sub preşedinţia dlui Tănăsescu.

Studentul *D. Coja* (Cluj) desvoltă conferenţa despre «Asistenţa medicală» şi propune mai multe măsuri de interes sanitar pentru studenţime.

În numele delegaţiei studenţilor germani, ia cuvântul *C. Motz*, dorind o colaborare strânsă între studenţii români şi germani împotriva pericolului marxist şi al bolşevismului, împotriva celor ce încearcă să sugrume spiritul naţional.

S'a citit şi desbătut raportul: Posibilitatea creării unui sanatoriu studenţesc şi a unor colonii de vară.

După amiazi, preşedintele, dnul Tănăsescu, dă citire telegramelor de aderenţă.

Congresul discută şi primeşte raportul despre personalitatea juridică a societăţilor studenţeşti.

Intrarea în sală a I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* este salutată cu mari ovaţii.

Privitor la orientarea politică externă a studenţilor, se depune pe biroul congresului o moţiune care va fi supusă congresului internaţional studenţesc.

Problema românilor din Bănatul sârbesc a animat studenţimea care aderă la Mica antantă studenţească.

Venirea în mijlocul congresiştilor a delegaţilor germani, primiţi cu simpatie, nu poate să determine — constată mai mulţi vorbitori — o schimbare în orientarea politică externă a studenţimii.

•

In aceeaş după ameazi, un grup de studenţi a făcut pelerinaj la mormântul marelui arhiereu Andrei la Râşinari, depunând o coroană de flori.

Al t grup a plecat la mormântul lui Gheorghe Lazăr, dela Avrig, şi a depus asemenea o coroană de flori.

•

In şedinţa din ziua a treia, Marţi, s'a discutat în continuare problema românilor de peste hotare.

Dl Florescu din Timoc spune că românii din acel ţinut, în număr de peste 120 mii, n'au nici o şcoală, şi nici biserică. Ei sunt supuşi la un regim nedrept. Cere să se intervină pe lângă guvern ca să facă demersurile pentru remedierea acestei situaţii.

Se dă citire unui raport asupra publicaţiunilor studenţeşti şi asupra orientării profesionale a studenţilor.

In acest moment intră în sală P. S. S. vicarul mitropoliei Vasile de Râşinari, pe care dl Tănăsescu îl salută în numele congresului.

Dl Stanca citeşte o serie de date din care reese că în toate centrele studenţeşti din ţară se manifestă o creştere a numărului tinerilor studioşi. In statistica europeană, România ocupă locul al patrulea, având 1800 studenţi la un milion locuitori. Elveţia are 1960 studenţi la un milion de locuitori şi se clasează prima.

Propune să se creeze o casă studenţească unde să se concentreze activitatea studenţilor şi care să fie instrumentul de unificare sufletească a tinerilor, indiferent de naţionalitate.

Mai mulţi vorbitori se declară pentru numerus clausus.

•

In şedinţa de după amiază, s'a citit raportul asupra educaţiei fizice şi a instrucţiei preregimentare, discutându-se şi alte probleme sociale.

Ordinea de zi fiind lungă, lucrările nu s'au putut termina; o delegaţie de studenţi a cerut autorităţilor ca desbaterile să fie prelungite cu o zi.

Şedinţa din ziua a treia s'a mai ocupat de raportul asupra activităţii extraşcolare a studenţimii ş. a.

Cererea pentru acordarea prelungirii desbaterilor n'a fost admisă din partea autorităţilor. Astfel congresul s'a încheiat.

Parte din studenţi, câteva sute, au plecat încă de ieri. Nu s'a semnalat nici un incident.

Camera deputaţilor a sărbătorit Sâmbătă, în 12 l. c. pe dl *O. Goga* la împlinirea a 50 de ani de viaţă. Au fost câteva momente, în care părinţii patriei au înlăturat deosebirile mai mari sau mai mici politice de toate zilele şi, «uniţi în cuget şi 'n simţiri», au rostit mişcătoare cuvântări, pline de dragoste şi respect, la adresa sărbătoritului. In numele majorităţii a vorbit dl deputat I. Ţeposu dela Sibiu, arătând în deosebi înrâurirea puternică a scriitorului asupra tinerimii ardelene în frământările timpului prin care a trecut. Oratorul a terminat cu următoarele: «Privind cariera publică a dlui O. Goga, nu ştim ce să admirăm mai mult: darurile cu care l-a înzestrat natura, stăruinţa cu care a urmat ideea naţională, norocul care l-a pus în mijlocul tuturor acţiunilor din timpul din urmă, dragostea cu care a fost îmbrăţişat de prieteni şi stima cu care a fost înconjurat de adversari: Aducem prinosul nostru poetului şi omului, căci: «Cuvine-se hirotonirea, cu harul cerurilor ţie, drept vestitorule apostol al unei vremi»...

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

FOIŞOARA

Vine Crăciunul...

Solii vestitori au sosit: Fulgii! Peştera din Betleemul Iudeii şi-a primit decorul de sloi pentru a cuprinde pe: Mirele Bserici...

Dar sufletul lumii de astăzi cum este? Avea-va el oare căldura necesară pentru Cel ce vine? El — Copilul — îşi va întinde mânuţele pentru a ne cuprinde pe toţi, — dar tot ger va găsi în cămara multor inimi, cărora Isaia le strigă şi acum: «Incetaţi de a face rău»!

Acest ger este însă nenatural, şi este mai aspru pentrucă poartă pecetea artificialităţii, produs fiind în uzina păcatului.

Păcatul copleşeşte sufletul, şi voinţa este stânjenită Nu lipsa materială, nu ea ne-a adus aici, ci răutatea şi invidia, ura şi egoismul. Aceste forţe negative parecă au anihilat voirea de bine şi au topit în foc bunul simţ şi responsabilitatea omenească.

Salvarea?

Corectivul *evanghelic* ne rămâne singură scăpare.

«Incetaţi de a face rău», căci Domnul vine din nou în mijlocul nostru! Iată îndemnul la revenire, la refacere!

El se va naşte! Se va naşte încă sărac în vreme săracă. Sărac, pentruca prin sărăcia Lui, pe noi, pe toţi, să ne îmbogăţească. El vine strâns în faşe, ca să ne izbăvească de cătuşele păcatului. «El va mântui pe poporul său de păcatele sale», zice îngerul către Iosif. Vine şi în acest an, să ne arate — poate mai mult decât oricând altădată — rostul vieţii creştine, care, durere, s'a eclipsat, chiar în etapele de sus ale etajerei sociale.

Rostul creştinismului nu este, cum se crede acolo, a oferi o serie mai lungă sau mai scurtă de comodităţi şi desfătări. Creştinismul este luptă cu tine însuţi. Creştinismul te învaţă regulele acestei lupte, te învaţă cum trebue să alergi «la semn»...

Isus vine pentru noi în fiecare an, în fiecare moment: «Iară câţi îl vor primi pe Dânsul, le va da lor putere ca să fie fiii lui Dumnezeu celor ce vor crede întru numele Lui».

Creştine şi frate, adu-ţi aminte că se apropie timpul Naşterii Mântuitorului nostru Isus Hristos, şi că se va naşte pentru tine în iesle, ca să te ridice din urâciune şi scârbă. Fă deci, ca toate să fie spre mărirea lui Dumnezeu. Priveşte spre gurile flămânde, ajută-le, căci ajuţi pe pruncul Isus. Doreşti să ai mângâiere în acele zile mari? Primeşte în casă pe colindătorul lipsit de încălţăminte, lasă-l să se încălzească şi să se bucure tradiţionalul crainic al naşterii din Betleem. Dă o haină celui gol, să poată slăvi înseninat naşterea Domnului nostru Isus Hristos. Vreai să aduci Mântuitorului dar? Intinde o bucăţică de pâne copilului lipsit... Şi fă astfel ca prisosurile să-ţi fie mijlocul conversiunii tale.

Aşa să aştepţi Crăciunul!

N. Belea.

Propovăduind...

— Mijloace de propagandă religioasă —

Asistăm la frământările ce se dau, tot mai înteţit, între curentul necreştin şi între ceice cred în Dumnezeu.

După atacurile — împotriva bisericii — atacuri patronate mai ales din fonduri străine, preoţimea ortodoxă a început, preste tot, o muncă înţeleaptă pentru apărarea credinţei în massa poporului ţărănesc şi muncitoresc. Alături de munca defensivă,

Dela sate

In serviciul moralei creştine

Cercul cultural Astra din Crihalma a înfiinţat în vara 1929 — din fostă societate culturală, Steaua — cercul Astra şi a procurat o fanfară, din 14 instrumente cu Lei 48000. Fanfara era mijlocul prin care să se tragă lumea la conferenţe şi producţiuni. S'a angajat instructor şi în 2 ani — plătind 16000 Lei instructorului — a ajuns să aibă un repertoriu de aproape 100 cântări din toate genurile. Iernile au devenit preocupări culturale. Casa culturală — deocamdată închiriată — a devenit casă de lectură, unde se citesc gazetele şi cărţi din biblioteca parohială ataşată cercului, şi biblioteca «Astra» cu peste 200 volume, şi unde, la ore stabilite, se fac repetiţiile de cântări ale fanfarei.

Casa culturală a devenit locul în care răsună cuvântul lui Dumnezeu. Preotul şi credincioşii simt multă bucurie la aceste îndeletniciri.

In anul prezent s'a cumpărat un schioptikon cu 21 de filme: religioase, geografice, igienice, de pomicultură, de zoologie etc. şi s'au dat o mulţime de reprezentaţii, împreunate cu conferenţe şi cu frumoasele cântări ale fanfarei.

In iernile anilor 1929, 30, 31 toate satele din împrejurime au fost cercetate de conferenţele, filmele şi fanfara cercului nostru. Pretutindenea eram primiţi cu dor şi dragoste.

Cele 15 conferenţe, cu proecţiuni, neapărat au avut influenţă binefăcătoare asupra privitorilor şi ascultătorilor, cari se pot cifra la 3000 suflete.

Nu voi uită b. o. glasul unui bătrân plugar rostit la una din conferenţele religioase, cu proecţiuni de schioptikon, din viaţa Mântuitorului:

«Nimic nu poate îndrepta lumea aşa de repede, ca vederea acestor chipuri de pe părete»...

Pr. *Dionizie Bucur.*

La Sarasău de tristă celebritate s'a adus, cel puţin în parte dreptate ortodoxiei. Se anunţă adecă din Maramureş, că Dumineca trecută s'a *einstalat capela* dela Sarasău, evacuată se ştie cum...

Reînstalarea s'a săvârşit sărbătoreşte, cu serviciul sfeştaniei şi al sfinţei liturghii, celebrate de trei preoţi în camerele din clădirea şcoalei primare, unde se adapostesce această capelă ortodoxă, până la ridicarea unei biserici, pentru care — pe lângă tostă criza financiară — cucernicii credincioşi, din apropiere şi din depărtare, continuă se trimită binevoitoare danii.

La serbarea dela capelă au participat numeroşi săteni din localitate şi din comunele vecine, precum şi intelectuali dela Sighet, ofiţeri şi funcţionari

Rămâne acum ca autorii morali ai comiterii sacrilegiului dela Sarasău să-şi primească răsplată. Împreună cu incapabilul prefect judeţean care a stat în fruntea lor.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a fost primit Vineri în 11 Decemvrie a. c. la ora 5½ d. a. în audienţă din partea *Majestăţii Sale Regelui Carol II.*

Şedinţă plenară. Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu a ţinut şedinţă plenară în 14 Decemvrie l. c. sub prezidiul I. P. S. Sale Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru *Nicolae.*

Dintre obiectele rezolvate amintim că părintele protoiereu Gheorghe Opreanu, care în ultimii doi ani a ocupat însemnatul post de misionar în Eparhia Clujului, la cererea proprie şi a credincioşilor din protopopiat, a fost reintegrat în postul de protopresbiter al Târnavei şi de paroh al parohiei centrale Diciosânmărtin; iar administrator protopopesc al protopresbiteratului Hunedoarei, devenit vacant prin trecerea părintelui protopresbiter Vasile Oana la Sebeş, a fost numit parohul Ioan Truca din Batiz.

In vederea sfintelor sărbători apropiate, şcoalele cu internat vor lua vacanţă — cum se anunţă din capitală — în ziua de 19 Decemvrie, iar celelalte şcoale ca de obicei în 22 Decemvrie Vacanţa durează până la 8 Ianuar 1932.

Caz de moarte. In 5 Decemvrie a. c. a trecut la cele eterne bătrânul paroh, Ioan Muntiu din Cărpiniş. Odihnească în pace!

Reduceri. Direcţia generală a c. f. r. acordă reduceri de călătorie pentru sărbători: studenţilor, şcolarilor cu domiciliul în provincie, locuitorilor din comune rurale depărtate la 100 kilometri de centre, precum şi posesorilor de bilete circulare.

Omagiu şi comemorare la sate. Dintr'o corespondenţă din Zarand aflăm că în comuna Ţebea, Asociaţia culturală naţională din Bucureşti a înfiinţat de curând, pentru muncitori, biblioteca «*Octavian Goga*» ca omagiu scriitorului, care împlineşte 50 de ani ai vârstei. Cuvântări ocazionale, rostite de conferenţiarul casei şcoalelor, prof Gh Lungulescu, şi de păr. protopop Ioan Indrei, au tălmăcit însemnătatea momentului. — In 6 Decemvrie a. c. s'a sfinţit, în cimiterul de sub gorunul lui Horea, *crucea de peatră* purtând numele celor 46 eroi ţebeni, căzuţi în marele războiu trecut. — In aceeaş zi şi în acelaş loc s'a sfinţit şi o frumoasă *troiţă*, ridicată de societatea «Sf. Gheorghe» din Ţebea întru pomenirea fraţilor repausaţi în ţări străine în luptele dela 1914—1918 Au cuvântat, mulţimii de credincioşi de faţă la parastas şi la comemorare, păr. prot. Indrei şi păr. Dr. P. Oprişa.

Sacrilegiul dela Moscova. Ziarul «Vecernia Moscva» anunţă despre dărâmarea catedralei «Hristos Mântuitorul», următoarele amănunte: La ora 12 amiază, s'a auzit prima detunătură, prin care s'a dărâmat puternicul stâlp pe care s'a sprijinit cupola principală a catedralei. După o jumătate de oră s'a prăbuşit, prin o nouă detunătură, al doilea din cei 4 stâlpi ai catedralei. După un sfert de oră fură aruncate în aer celelalte două coloane. Prin detunăturile ce au urmat s'au prăbuşit zidurile anterioare şi o parte din zidurile exterioare. Restul marei catedralei va fi dărâmat în zilele cele mai apropiate...

Dl Dr Marius Sturza profesor universitar, medic specialist în fizioterapie, mutându-se dela Viena la Cluj, strada Şaguna 14, şi-a început consultaţiile între orele 4—5 p. m. (46) 1—1

ŞTIRI LOCALE

Colinde. Pentru cinstirea vechilor cântece de Crăciun şi pentru înviorarea sufletului creştin românesc, se dă şi în anul acesta un *concert de colinde* executat de corul mitropoliei şi corul mixt al şcoalei normale «A. Şaguna», secţia de fete şi băeţi, sub conducerea prof. Timotei Popovici, Duminecă, 20 Decemvrie 1931, la ora 5 d. a. în Biserica Mitropoliei ortodoxe române, Sibiu. Persoanele care doresc a lua parte, sânt rugate a rescumpăra câte un *program* al concertului cu suma de *6 Lei.* Din suma ce se va aduna se vor acoperi spesele concertului, iar prisosul se va întrebuinţa pentru îmbrăcarea elevilor săraci ai şcoalei normale cu prilejul sfintei serbători a Naşterii Domnului. Programele se vor ridica de către participanţi până Sâmbătă (19 Decemvrie) la ora 6 seara din *Librăria Arhidiecezană* (strada Mitropoliei), iar înainte de începerea concertului la intrarea în biserică.

Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu, sub patronatul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, invită la *Concertul* ce se va da Vineri, la 25 Decemvrie 1931 (prima zi de Crăciun) în sala «Unicum». Începutul la 8½ ore seara. Preţurile de intrare: Rezervat 60 lei. Loc I 40 lei. Loc II 30 lei. Bilete se vând la Librăria Arhidiecezană, şi seara la casă. Venitul curat e destinat pentru «Fondul darurilor de Crăciun» pentru ajutorarea ucenicilor săraci dela meserii. Binevoitoare contribuiri se primesc cu mulţumită şi se chitează prin publicare.

Completarea listelor electorale. Fiind vorba de interes general românesc, toţi ceice nu sânt încă înscrişi în *listele electorale*, să ia la cunoştinţă că în cursul lunei lui Decemvrie pot cere înscrierea, — fără nici o cheltuială.

CARŢI ŞI REVISTE

Calendare. In editura Krafft & Drotleff, s. a. Sibiu, au apărut calendarele cu bun renume: «*Amicul Poporului*» şi «*Calendarul Săteanului*» pe anul 1932, întocmite de *Horia Petra-Petrescu*, cu interesantă şi variantă lectură, în proză şi versuri, şi cu multe ilustraţii. Se poate cumpăra dela firma Krafft şi Drotleff s. a. din Sibiu şi dela alte librării, cu preţul de lei 20 pentru «Amicul Poporului», şi 12 lei pentru «Calendarul Săteanului».

Poşta administraţiei

I. H. în *B. N. Y.* Abonamentul e Lei 650 pe un an şi Vă rugăm a-l trimite. Foaia merge regulat.

Organizaţi Oastea Domnului

vem şi ofensivă religioasă, care îşi rată roadele bune, zi de zi.

Pe lângă potrivite predici, rostite în biserică, la morţi ş. a., pe lângă şcoala de Dumineca şi conferenţele religioase cu proecţiuni mult răitoare, pe lângă o viaţa pilduitoare de cinste şi omenie a preoţimii, un un mijloc de propagandă s'a constatat că este împărţirea de cărţi şi reviste religioase în popor. Am încercat acest sistem, şi el s'a dovedit espus de bun.

Vedem că sectanţii au 60—80 de ziare, zise religioase, care le dăribue, prin colportori ţărani, gratuit, tacând biserica, tainele şi mai ales preoţimea ei.

La acest războiu, de exterminare credinţei, organele civile de stat privesc de obicei nepăsătoare ori de câte ori li se atrage atenţiunea asupra proselitismului sectant.

Această stare de lucruri, în statul nostru *creştin* şi *ortodox*, îndeamnă preoţimea conştientă să-şi pregătească tot mai desăvârşite mijloace de apărare a turmei sale cuvântătoare.

Au apărut şi apar *cărticele de rugăciune*, cu binecuvântarea ierarhilor, cărţi citite în fiecare casă de creştin ortodox...

Intre cărticelele acestea, care se împart gratuit, amintesc pe nimerite următoarele:

1. *Carte de rugăciuni, arătând şi datorinţele creştinului ortodox*, tipărită cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit al Bucovinei, editura librăriei «Marca Ţării», Piaţa V. Alecsandri, 6, în *Cernăuţi* (Preţul 2 lei exemplarul).

2. *Viaţa şi pătimirea sfântului mucenic Emilian* (ce se prăznueşte în 18 August) aceeaş editură. (Preţul 2 lei).

3. *Chemarea lui Isus Hristos la mântuire*, editura Librăriei eparhiale *Roman.* (Preţul 1 leu).

Aceste cărticele procurate de epitropie, sau diferite fonduri parohiale, se pot împărţi în popor — e vorba de 3—4000 lei la o parohie — cari aduc nespusă înviorare. Se poate face apel la inimile caritabile, care îşi ofer banul pentru a se putea comanda altele spre a se da merindea sufletească pe care o aşteaptă poporul.

Tot aşa se pot împărţi revistele: Lumina Satelor, Sibiu, Credinţa ortodoxă, Roman.

4. Apoi: cărţile: *Noul Testament* (legat), tipărit în Bucureşti (1922) cu aprobarea Sf. Sinod al bisericii ortodoxe. (Preţul 40 lei, la Librăria Arhidiecezană, Sibiu) şi: *Rânduiala liturghiei şi carte de rugăciuni*, Tiparul tipografiei arhidiecezane (1923). (Preţul lei 20). Acestea se pot da ca dar tinerilor *miri* la mărturisirea dinaintea sfintei taine a cununiei, şi la mărturisirile din Postul sfintei Invierii obligându-i ca preţul lor să-l dăruiască fundaţiunilor bisericeşti, de unde ear se pot cumpăra alte cărţi.

Ar fi mult de dorit a se tipări nouă ediţie de Noul Testament, *ieftină*, pentru popor, idee ce de multă vreme se discută.

5. Tot aşa, o ediţie, redusă, *pentru popor*, a Istoriei desrobirii religioase din secolul 18, a dlui profesor Dr. Silviu Dragomir, ar trebui să intre în fiecare casă de român ortodox. —

Biserica noastră strămoşească avem s'o întărim prin munca aceasta conştientă a tuturor fiilor săi, înţelegători şi muncitori.

Pr. *Dionizie Bucur.*

Vorbe înţelepte

Inegrind pe altul, nu te albeşti pe tine

•

Omul bun după fapte se cunoaşte.

CREDITUL AGRICOL IPOTECAR AL ROMÂNIEI S. A.

Incunoştiinţare

Creditul agricol ipotecar al României înfiinţat prin Legea din 18 Martie 1931, începându-şi operaţiunile, se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că cererile de împrumut se primesc la sediul Creditului în Bucureşti, Str. C. A. Rosetti Nr. 35, în toate zilele de lucru între orele 10 şi 12.

Minimul de proprietate ce se poate ipoteca individual este de 15 Ha. iar suma minimă acordată cu împrumut este de Lei 75.000.

Proprietăţile mai mici de 15 Ha. se vor putea grupa şi împrumuta conform Legii pentru înfiinţarea Asociaţiilor agricole, beneficiind în acest caz de avantagiile acordate cu privire la diferenţa de dobândă care urmează a fi suportată de stat.

Biroul de informaţiuni al Creditului este la dispoziţia publicului pentru a da toate lămuririle de care va avea nevoie. (45) 1—1

Domnilor agricultori din provincie cari nu se pot deplasa li se vor trimite la cerere — contra Ramburs — toate formularele şi informaţiunile de cari vor avea nevoie.

Nr. 1203 (91) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ bisericesc în parohia I ortodoxă română **Zârneşti**, jud. Braşov, publicăm concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar lunar 200 (douăsute) lei, — solvit de epitropia bisericii.

2. Trei stânjini de lemne, aduse în curte.

3. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Salarul de 200 lei lunar e salar începător, care se majorează după vechimea în serviciu. Având trei cantori salariaţi, cei mai vechi în serviciu are 600 lei lunar, cel următor 400 lei şi cel începător, în Zârneşti, 200 lei lunar.

Cei cari doresc să ocupe acest post, să înainteze cereri de concurs în termen Oficiului parohial Zârneşti, având a se prezenta în biserică pentru a-şi arăta destoinicia în cântări şi tipic.

La cererea de concurs se vor anexa necondiţionat:

1. Extrasul din Matricola botezaţilor.

2. Certificatul ultimului an şcolar.

3. Diploma de cântăreţ.

Zârneşti, 1 Decemvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial:

Protopop *Vasile Stoicanea*
paroh-preşedinte.

Nr. 443/931. (89) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a **Săcămaş** cu filia **Stâncești Ohaba** protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat, conform coalei B.

2. Folosinţa sesiei parohiale de 8 jug. 400 □, din care ½ fânaţ, ear ½ arătură.

3. Birul parohial în bucate, dela familiile din materă câte 30 litri porumb sfârmit, ear dela cele din filie câte 20 litri de grâu.

4. Venitele stolare, stabilite şi aprobate uniform pentru toate parohiile din protopopiat.

Reflectanţii îşi vor înainta petiţiile în terminul de sus, la oficiul protopopesc, având a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 30 Noemvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial:

Iosif Morariu
protopop.

(88) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a din **Braşov-Tocile**, protopopiatul Braşov, se publică concurs din nou, cu termin ne 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român,

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată, conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc.

3 Sesiune parohială 13 jugăre, teren arabil.

4. Casă parohială în stare corăspunzătoare.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox-român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, 4 Decemvrie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :
Telegraful Român

Nr. 325/1931. (90) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei II-a de clasa I din **Poiana**, protopopiatul Mercurii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Emolumentele sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B

2. Stola obişnuită.

3. Relut de cuartir 2000 Lei anual.

Reflectanţii la această parohie să-şi înainteze rugările, instruite conform normelor în vigoare, oficiului protopopesc al Mercurii în termenul deschis, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 24 Septemvrie 193

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1932

Al 81-lea dela apariţie

Cu bogată şi aleasă materie şi cu ilustraţiuni

Calendarul, pentru anul 1932, conţine următoarele:

Reprivire asupra anului precedent, Ştiri şi fapte: Jertfele. — Ierarhii şi bugetul. — Statul şi subvenţiile. — Cei regretaţi. — Alt dispărut. — Jubileu. — La praznicul Învierii Domnului în Davos. — Nou guvern. — Restabilirea ministerului cultelor. — Adunarea eparhială. — Icoane religioase în şcoale. — O şcoală mai puţin. — Rămâne cum a fost. — 8 Iunie. — Arhiepiscopul Uosalei. — Patriarhul Ierusalimului. — Revizuire? — Cu întârziere. — Asociaţiunea la Sf. Gheorghe. — † Atanasie, fost mitropolit primat. — Asociaţia clerului. —

Crucea, versuri.
Domnul l-a chemat întru ale Sale, în amintirea răposaţilor preoţi.
Biserica istorică a lui Antim Ivireanul.
Părintele Trifon şi pedeapsa, povestire din viaţa preoţească.
Dar cu adevărat frumos.
Ţie, versuri.
Puterea credinţei.
Vo be înţelepte.
Rătăcire din vecini, (femeile în Rusia de azi).
Facă şi alţii aşa.

Fel del fel: 1. Cartea bună. — 2. S'a înstrăinat? — 3. Martorul mincinos. — 4. Mai sânt înţelegători. — 5. Clopotul morţilor. — 6. Religia şi aritmetica. — 7. Turnul Babilonului. — 8. Milostenia şi sectantul. — 9. Crescătorie bolşevică. — 10. Despre suflet. — 11. Pentru biserică. — 12. Povăţuirile bătrânului preot. — 13. Mântuit. — 14. Icoana Celui pironit pe cruce. — 15. Pentru a scăpă de adversar. — 16. Năravul înrădăcinat.

Glume.
Din gândurile şi sfaturile altora.
Târgurile.
Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: Prof. Nicolae Iorga. — Prof. Dumitru Comşa. — Academia teologică Andreiană din Sibiu. — Răposaţii: Pr. Victor I. Sălăgeanu, Pr. Eugen Todoran. — Biserica istorică a lui Antim Ivireanul.

În celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 65 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, li se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

1931

Anul LXXIX Sibiu, 25 Decemvrie 1931 Nr. 92—93

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful R[omân]

Organ național-bisel[ic]

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. **10099**/1931 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos

«Bucurați-vă pururea întru Domnul și iarăș zic: bucurați-vă. Blândețele voastre să se facă știute tuturor oamenilor, Domnul aproape este. Nimic să nu vă grijiți; ci întru toate prin rugă și rugăciune cu mulțumită cererile voastre să se arate lui Dumnezeu. Și pacea lui Dumnezeu, care covârșește toată mintea, va păzi inimile voastre și cugetele voastre întru Hristos Isus".

Filipeni 4, 4—7.

Oricât de grele și apăsătoare ar fi pentru cei mai mulți dintre creștinii noștri împrejurările vieții de astăzi, eu totuș îndrăsnesc să vin în mijlocul Vostru, iubiții mei fii sufletești, la acest mare și sfânt praznic al Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, cu solia pe care a trimis-o apostolul Pavel creștinilor din Filipi: «*Bucurați-vă pururea întru Domnul și iarăși zic: bucurați-vă*». Dacă nici vestea pe care îngerul Domnului a împărtășit-o păstorilor din Vifleemul Iudeei în noaptea cea sfântă: «*Iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul, că s'a născut vouă astăzi Mântuitorul*» [Luca 2, 10—11] nu este în stare să umple de bucurie sufletul omenesc, atunci ar trebui să credem că oamenii sunt sortiți să rămână pentru totdeauna în noaptea întunerecului și a desnădăjduirii. Dar să nu fie! Căci acest suflet omenesc este hotărât de Dumnezeu să năzuiască către lumină și bucurie, către adevăr și pace, și nici o apăsare, nici un zbucium și nici o durere de pe pământ nu-i îngăduit să-l copleșească așa de mult, încât să nu mai prindă soliile cerului și să nu-și deschidă larg ușile ca să primească darurile pe cari le trimite Dumnezeu.

Și împrejurările în ca[re] le-a trimis scrisoarea sa [către] lipenilor erau aspre și c[hi]nuitoare pentru sfântul Pav[el]. Bătrânul apostol, slăbit de [o]vara anilor și a muncii s[ale] pline de osteneli, se găsea [în] prinsoarea din Roma. Starea bisericilor pe cari le întemeiase în cuprinsul larg al împărăției romane, îi apăsa inima cu tot felul de griji. Totuș, împotrivindu-se împrejurărilor, el găsește în credința sa atâta vitejie a sufletului încât le trimite împreună-lucrătorilor săi și bisericilor sale cuvinte de îmbărbătare, raze de bucurie și de pace binefăcătoare, cari străbătând cu lumina lor veacurile au ajuns să ne încălzească și pe noi: «*Bucurați-vă pururea întru Domnul și iarăș zic: bucurați-vă*».

Știa marele apostol că oamenii pentru sufletele lor au tot atâta nevoie de bucurie ca de lumina soarelui, fără de care nu pot trăi. Dar bucuria, așa cum o înțelegea el, nimenea nu o poate sorbi din izvoarele de plăceri ale acestei lumi, după cari aleargă atâția oameni din zilele noastre. Bucuria cea adevărată, care singură poate să stâmpere setea sufletului omenesc, este un dar al credinții, un rod al Duhului Sfânt. E bucuria celor ce primind pe Domnul în sufletele lor, se simt covârșiți de iubirea cea fără de margini a Părintelui ceresc, care s'a arătat în lume deodată cu nașterea lui Hristos în peștera din Vifleemul Iudeei. E bucuria celor ce s'au lăsat cuceriți de iubirea cea izbăvitoare care s'a jertfit pe crucea de pe Golgota, ca să ne răscumpere din păcate. E bucuria fiilor lui Dumnezeu [cari] se adapă din izvoarele [cele] sfinte și-i dau vieții lor [sen]sul veciniciei.

Unde această bucurie s'a [ad]ăpostit în sufletele oamenilor, [unde] se fac știute blândețele [și] umătatea și iertarea și iubi[rea] caldă și gata de ajutor a [ap]roapelui. Acolo trăiește convingerea tare că «*Domnul aproape este*» și grijile vieții, cari ca un nor de lăcuste se coboară asupra celor ce se lasă prinși în mrejele lor, nu pot să doboare încrederea și siguranța izbăvirii. Acolo inimile oamenilor sunt nebiruite «*prin rugăciunile*» fierbinți cu cari își arată cererile și dorințele lor curate înaintea lui Dumnezeu. Acolo *mulțumita* rămâne trează, căci nu este nici o situațiune atât de aspră și nemiloasă, încât creștinul cel bun să nu se simtă dator a mulțumi pentru binele, oricât de mic ar fi el, de care s'a împărtășit. Și, în sfârșit, unde bucuria cea sfântă s'a înstăpânit asupra inimilor, deodată cu ea și-a făcut întrarea și «*pacea lui Dumnezeu*», pacea care covârșește toată mintea, pacea pe care lumea nu o poate da, dar care izvorește din nețărmurita încredere în iubirea Părintelui celui ceresc, care priveghează la cârma lumii și îndreptează pașii oamenilor și ai popoarelor.

La această bucurie duhovnicească ne chiamă astăzi, din mijlocul grijilor vieții, praznicul Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. A trecut, iubiții mei, poporul nostru românesc prin vremuri de primejdii mai mari și prin încercări mai grele ca cele de astăzi, dar nu și-a perdut încrederea în Dumnezeu, ci plin de credință a stat ca o stâncă nebiruită în mijlocul valurilor și a vrășmășiilor ridicate împotriva lui! Luați pildă din trecut și alungați din inimile Voastre orice micime de suflet și orice îndoială! Biserica noastră cea dreptmăritoare, care scăpare s'a făcut nouă din neam în neam, cuprinde și astăzi într'ânsa voința cea sfântă alui Dumnezeu, și povățuește cu învățăturile și cu darurile ei cele dumnezeești pașii credinciosului nostru popor pe cărările mântuirii. Plecați-Vă cugetele și inimile la altarele ei și Vă întăriți acolo curajul în lupta cu neajunsurile traiului Vostru. Încrezători fără șovăire în trăinicia statului nostru, la temelia căruia se găsesc atâtea jertfe binecuvântate de Dumnezeu, și strânși în jurul Tronului și a scumpului nostru Rege să-i stăm cu credința și cu iubirea noastră într'ajutor ca să biruim greutățile vremii. Fiți cu ascultare către cei din deregătorii și Vă împliniți cu dragă inimă datoriile către țară. Nu Vă plecați urechile către ceice samănă desordine și destrămare în viața noastră obștească, căci ei nu ne vor binele și nici un popor nu s'a ridicat la cinste și la fericire prin neorânduieli. Faceți să amuțească toate vrajbele și neînțelegerile dintre voi și ca niște frați buni Vă ajutați și Vă sprijiniți unii pe alții. Deschideți inimile Voastre și vă milostiviți către cei nevoiași și lipsiți, în toată bună vremea, dar mai ales în aceste zile de sărbă-

☛ **Această carte pastorală o vor ceti P. C. Preoți în ziua întâi, ori a doua a sfintelor Sărbători ale Nașterii Domnului, înaintea poporului în biserică.**

toare. Şi pe lângă acestea, iubiţii mei, «*câte sunt adevărate, câte sunt cinstite, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt iubite, câte sunt de bună laudă, orice faptă bună şi orice laudă, acestea să gândiţi*» [Filipeni 4, 8]. Duhul lui Hristos-Mântuitorul să fie în Voi roditor întru fapte bune.

Aceste poveţe Vi le împărtăşesc cu toată iubirea mea de părinte sufletesc al Vostru şi Vă urez ca aceste sfinte sărbători ale Naşterii Domnului, împreună cu cele următoare ale Anului Nou şi ale Bobotezei, să le petreceţi în pace, cu mulţumire şi cu bucurie întru Domnul şi să Vă învredniciţi a le ajunge întru mulţi şi fericiţi ani.

Împărtăşindu-Vă arhiereasca Noastră binecuvântare am rămas

Sibiu, la sărbătorile Naşterii Domnului din anul 1931,

al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

NICOLAE,
arhiepiscop şi mitropolit.

Inoirea abonamentelor

Invităm onoraţii abonaţi ai ziarului **Telegraful Român,** ale căror abonamente expiră, să binevoiască a le înoi de cu vreme, stăruind în cercuri cât mai largi pentru lăţirea organului nostru.

Abonamentul se face prin *mandat poştal,* trimis la adresa: ***Administraţia Telegrafului Român*** în ***Sibiu.***

Numele abonatului, locuinţa sa şi ultima poştă, să fie scrise corect şi legibil.

Administraţia Telegrafului Român.

Iar când s'au întors Păstorii...

Sfântul Evanghelist Luca sfârşeşte istorisirea Intrupării Domnului cu aceste cuvinte:

«Şi s'au întors păstorii, slăvind şi lăudând pe Dumnezeu, de toate cele ce auzise şi văzuse, precum se zisese lor».

Unde s'au întors?

La turmele lor de pe câmp, să le apere de lupii cei răpitori. Iar când se va lumina de ziuă, să le pornească la păşune.

Deci s'au întors la ocupaţiunea lor obişnuită.

Dar în acea minunată noapte, păstorii au văzut pe Ingerul Domnului, au ascultat cântarea cerească şi salutul oştilor îngereşti pentru Prinţul Păcii şi al Iubirii.

Au intrat cu smerenie în peştera Vifleemului şi s'au închinat Pruncului şi au văzut pe Iosif şi pe Maica preacurată străjuind leagănul, în care era sălăşluit Pruncul.

Cei mai mulţi creştini aşteptăm Crăciunul cu 2—3 zile de repaus, în care timp doar ne reamintim cum am petrecut naşterea Domnului altădată, în copilărie, în vremea războiului, pe câmpul de luptă, în captivitate, în spital, în internare şi iarăşi, după război, în zile de abondenţă şi în zile de criză, de sbucium şi de frământări sociale şi politice.

Dar păstorii ne arată un exemplu mai demn de a porni dela ieslea Vifleemului ceresc.

Ei s'au întors dela peşteră ***slăvind şi lăudând pe Dumnezeu, de toate cele ce auzise şi văzuse, precum se zisese lor.***

De 19 sute de ani povestirea sacră a făcut ocolul pământului. Apostolii, evangheliştii, încreştinătorii neamurilor răspândesc solia Păcii şi a Iubirii.

La Crăciun, Dumnezeu a pus Copilul la răspântiile lumii.

Creştinismul e la încrucişarea drumurilor. Dar Isus e la orizont. El însuşi e Orizontul Vieţii. Noaptea e adâncă, pacea atârnă de un fir subţire, năcazul clocoteşte, dar zorile anunţă ivirea Soarelui. Străbatem prin bezna întunerecului spre zorile mântuirii. La Orizont se îmbină cerul cu pământul. Şi cerul şi pământul se întâlnesc în Isus Hristos. Totdeauna a fost şi rămâne în veci.

Să ne întoarcem la ocupaţiile noastre de zi ori de noapte, mulţumind lui Dumnezeu că nici mizeria, nici sărăcia nu sunt piedici de a dobândi binecuvântarea Mântuitorului, nici rangul, nici cultura nu dispensează pe nimenea de a se închina lui Hristos.

Tr. Scorobeţ.

„Sus să avem inimile!"

Viaţa omenească e drum, uneori mai lung, alteori mai scurt, uneori gronţuros şi greu de străbătut, alteori mai neted şi cu mers mai uşor. Inaintarea pe drumul vieţii este de obicei anevoioasă, fie din cauza deselor cotituri puţin cunoscute, fie că ridicăturile şi adâncimile drumului cer mari încordări în toată fiinţa noastră de oameni. Deşi drumul vieţii e greu de străbătut, ne legăm totuşi de viaţă şi o preţuim ca pe cel mai mare bun al nostru.

De ce ţinem la această viaţă chiar şi în momentele cele mai critice, când abia ne mai târâm trupul de pe o zi pe alta?

Părerile se împart, când se dau răspunsurile. Unii zic: Avem instinct de conservare ce ne susţine şi ne dă putere de a trece peste prăpastiile vieţii. Alţii sânt de părerea, că nu ne lăsăm biruiţi de greutăţi, fiindcă viaţa oferă şi plăceri, şi pentru plăceri îndurăm bucuros loviturile sorţii...

Şi unii, şi alţii exprimă un adevăr. Instinctul de conservare e puternic în toate fiinţele pământeşti. El ne dă tăria care învinge greutăţile vieţii. Ne farmecă şi plăcerile şi le dorim.

Tăria noastră, în a suporta truda vieţii, oricât de consumătoare de puteri ar fi, totuş *altă* tâlcuire are şi trebue să aibă. Ca creştini nici când nu ne putem simţi în mulţumire şi siguranţă dacă nu sântem ocrotiţi de o mână tare şi un braţ înalt, care veghează asupra sorţii noastre.

Credinţa în Dumnezeul ocrotitor e ceeace împrumută luptelor noastre tăria. *Veţi trece preste şerpi şi scorpii,* zicea Isus învăţăceilor săi, *şi de nimic nu vă va păsa!* Le zicea aşa, vrând să le dovedească puterea ce o împrumută omului credinţa.

Se simte în lume cu mult mai puternic creştinul care are credinţă, decât cel ridicat pe tron împărătesc când îi lipseşte credinţa.

Credinţa «*mută şi munţii*». Comuniunea aceasta cu Dumnezeu a dus la martiriu de câte ori ardea puternic în sufletele omeneşti. Creştinii primi erau înfrânţi în roată de fer, traşi în ţapă, bătuţi cu nuele de foc şi aruncaţi în gura fearelor. Totuşi nimic nu le păsa de suferinţe, puternică dorinţa lor eră să fie cât se poate de aproape de izvorul vieţii care e Dumnezeu. Intre cântări de bucurie urcau treptele eşafodului, şi când alţii plângeau de mila lor, mucenicii se desfătau în suferinţe, aşteptând împăcaţi sfârşitul care îi duce la Dumnezeu.

Ne zic necredincioşii că: Raiul creştin este cultivatorul egoismului, şi că mucenicii l-au creat numai ca să poată vâna sufletele ce se lasă năimite de făgăduinţele aurii, dar deşarte, ale bisericii. Drept dovadă învăţaţii aduc ştiinţa, care nu ştie nimic de existenţa lumii de dincolo de mormânt şi neagă fiinţa spiritelor... Psihicul nostru respinge din toate puterile teoria aceasta.

FOIŞOARA

PRUNCUL*)

— Povestire din vechea prigoană pentru lege —

Trecuse o săptămână dela sfântul Nicolae. Se lăsă o earnă aspră peste munţi şi văile Ardealului. Cerul îmbrăcă în nea, ca într'o mândră zeche grea, sătuleţul Dealului din laturile Sebeşului. Iar crivăţul stingher, cu dinţi de sloi şi nări de ger, îi năme ţi cumplit hudicioarele cuprinsului său fucălcit şi drumurile plaiului şi cărările codrului.

Numai fumul streşinilor mai mărturisea văzduhurilor despre traiul dreptcredincioşilor...

Se aşternu o noapte ca născută din păcate. Târziu şi pustiu. Par'că urâtul din mormânt se ridicase şi se înstăpânî pe pământ...

Din când în când urlà ameninţând lupul flămând. Şi se văiera, schelălăind în foamea-i mare, câte-o vulpe făr' de noroc la vânătoare.

Prin casele risipite aţipeau posomorâte luminioarele de său, sugrumate de întunerecul rău...

Numai una nu se da.

Numai una se lupta dela toată inima şi cu toată puterea.

Numai una îmbuna cu lumina ei măruntă o căsuţă scundă. Un biet lăcaş, un mic sălaş de bârne bătrâne şi de şindile mâncate de zile...

Numai una îmbuna casa preotului, Cosma, din Deal, din Dealul din Ardeal. Casa preotului osârdnic cu nevoinţa şi mucenic cu credinţa...

Preoteasa Domnica, fragedă ca o floricea, torcea un caier din furca-i de alun, cu inima 'n vaier, cu dorul la soţul ei bun... Mai legăna cu piciorul odrasla, puişorul din leagăn de mesteacăn... Mai învia în vatra lipită sperla potolită...

Faţa ei era ca ceara, ochii ei ca para de plâns nestâns... Iar glasul ei reavăn de roua lacrimei se frământa aşa:

— Grea e, Doamne, grea, durerea mea!... Greu e, Doamne, greu, amarul meu, ca stropii din ochii popii!... Vrăbioara din cărare îşi are odihna şi tihna în cuibuleţul ei din straşina casei... Vulpea în vizuina ei dela poala prăpastiei... Numai eu şi biet soţiorul meu n'avem parte decât de chin şi de suspin de moarte!... Numai sluga Domnului n'are traiul omului!... Şi îngerul altarului bea din cupa amarului!...

— In zburlirea vremii din vijelia iernii, bietul, mi s'ascunde prin păraue scunde, de frica necuraţilor şi prin desişul brszilor, prin gâtlej de stânci, prin peşteri adânci!... Căci nu vrea să se supună, nu vrea să se lapede de legea străbună!... De legea sfinţilor şi bunilor, de credinţa străbunilor... De legea mare a moşilor, de credinţa strămoşilor şi păcatele unieţilor... Şi înfruntă păcatele unieţilor şi fărădelegile buiecilor...

— O, Maică sfântă, cum s'au pus la pândă cei lacomi de izbândă, să-l prindă şi să-l ducă la osândă!...

Pe când îşi picura mai înviforată dorurile în cuvânt de jale, începură a tremura paşi uşori, pe cale, prin zăpada moale.

— Cine-i pustiu, oare, noaptea-aşa târziu, pe ulicioara noastră?... Oare vin din şezătoare fetele-fecioare?... Ori e vre un străin, cu gândul hain?... Aud eu bine?... Ori împărutu mi-s'a?... Scârţâe portiţa!... Vine!... E el!... Vine blând ca un miel... Vine tiptil ca un copil... Vine pe furiş ca fiara din tufiş, să nu-l simţească haita păgânească!.. Ce bine e c'au stat bucatele călduţe în vatră!... Cine ştie de-a mâncat eri şi azi, printre cei brazi, vre un miez de pâne uscată?... Să deschid zăvorul în pripă, să intre în clipă, că-i va fi sloi de gheaţă trup-

*) Din volumul *Mucenicii,* care va apare.

Raiul, înainte de toate, pentru noi e simbolul eternităţii. Eternitatea ne face, să dorim Raiul. Eternitatea e postulatul sufletului. Ear contra eternităţii nici o dovadă nu poate produce nici cel mai mare filosof. O filozofie, ori cât de adâncă ar fi, peste hotarele strâmte ale lumii materiale nu trece. Astfel nici existenţa sufletului nu o poate răsturna. Experienţele ştiinţifice de azi nu mai pot nega spiritualitatea.

Ne lipim deci, din toate puterile, de credinţa ce duce la veşnicie şi credem şi în vorba strămbunilor «*per asper a ad astra*», adecă la ceruri, la nemurire, se ajunge prin suportarea asprimilor sorţii.

Gândul acesta ne dă putere să înfruntăm vitregia vieţii; gândul acesta a fost motivul predicei lui Hristos, care ne zice: Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi însărcinaţi, şi eu vă voi odihni pre voi, luaţi jugul meu şi învăţaţi dela mine, că blând sânt şi smerit cu inima şi veţi afla uşurare sufletelor voastre. Că jugul meu este bun, şi sarcina mea uşoară este. (Mat. 11, 28—30).

Prilej bun de reculegere sufletească, de înoirea forţelor, la suportarea asperităţilor vieţii, este solemnitatea de acum: venirea pe pământ a Celui ce susţine pământul şi ne susţine şi pe noi: *Naşterea Mântuitorului.*

Din sinul Tatălui s'a pogorât pruncul Hristos. Plin de strălucire a odihnit şi odihneşte pe braţele Maicei Sale în sufletul celor ce cred în dânsul. Lumina în care s'a îmbrăcat ieslea dobitoacelor din Viflaim, este lumina ce şi nouă trebue să ne strălucească azi, ca să ne ridice la slava, la care a ridicat pe păstorii din jurul Viflaimului cântând: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu..

La slava aceasta putem lua parte împlinind cântarea heruvimilor când ne strigă: Toată grija cea lumească dela noi să o lăpădăm, că pe împăratul tuturor vrem să-l primim!

Evanghelia ne spune: Aşa a iubit Dumnezeu lumea, că şi pe Fiul său unul născut l-a dat, ca tot celce va crede într'însul să nu peară, ci să aibă viaţa de veci (Ioan 3, 16).

Dacă Hristos s'a jertfit pentru noi, de ce n'am putea să ne jertfim şi noi pentru dobândirea veşniciei?!

Să ne apropiem dar de ieslea din Viflaim cu sufletele, şi când ne aflăm în sfânta casă a Domnului, să ne ridicăm cu preotul împreună nu numai mânile, ci şi sufletele şi să strigăm cu însufleţire: *Sus să avem inimile!*

Crăciunul nostru atunci va fi Crăciun întăritor de suflete şi ne va duce binecuvântarea cerească, înlăturând crizele de care pătimim. Prot. *Vasile Gan.*

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Compunerea şi înaintarea bugetelor pe anul 1932 se va face în conformitate cu dispoziţiile cuprinse în ordinul nostru circular Nr. 10.095/929.

Având în vedere criza financiară prin care trecem, la venite se vor prelimina numai sumele cari după toate probabilităţile se vor putea şi incassa în decursul anului 1932, pentru ca cheltuelile să se poată acoperi în întregime.

Diurnele protopopeşti fiind reduse în bugetul statului aproape până la desfiinţare, recomandăm oficiilor parohiale, ca după posibilităţi, se prelimineze sumele necesare pentru întregirea acestor diurne, ca oficiile protopopeşti să poată funcţiona în mod normal.

Pentru completarea bibliotecilor parohiale cu cărţi de ştiinţă teologică de mare valoare, obligăm onor. preoţime ca şi în bugetele anului 1932 să prelimineze o sumă cât se poate de mare. Vom aprecia cu totul favorabil străduinţele preoţilor noştri în această privinţă. Despre toate cărţile şi publicaţiile cumpărate din bugetul parohiilor On. preoţime va purta conspect, iar P. Cucernicii protopopi vor controla executarea acestui ordin şi vor face raport special despre toţi preoţii din protopopiat, arătând, ce cărţi şi reviste au cumpărat şi ce sume au cheltuit cu aceste publicaţiuni.

In deosebi recomandăm deocamdată procurarea cărţilor Introducerea în sfintele cărţi ale Testamentului Nou de Dr. V. Gheorghiu (560 lei) şi Introducerea în sfintele cărţi ale Testamentului Vechi de Dr. V. Tarnavschi 400 lei.

Oficiile parohiale, care vor prelimina sumele necesare pentru procurarea acestor cărţi, vor notifica acest fapt în rubrica «Observări» a bugetelor pentru a le putea avea în evidenţă.

Bugetele se vor înainta aci spre aprobare prin oficiile protopopeşti, cel mai târziu până la 1 Martie 1932.

Sibiu, la 18 Decemvrie 1932.

Consiliul arhiepiscopesc

Concert de colinde la Braşov. In zeara zilei de 20 Decemvrie 1931, Corul Bisericii Sf. Nicolae din Braşov, pentru cultivarea tradiţiei religioase şi româneşti dela Naşterea Domnului, a aranjat în sala festivă a liceului «A. Şaguna» un concert de colinde foarte reuşit şi cercetat de lumea selectă a Braşovului. Corul, întocmit din voci alese, a cântat frumoasele noastre cântece de stea şi colinde, condus de tinărul şi mult promiţătorul dirijor, profesorul *Ioan Brânzea*, licenţiat în teologie şi absolvent al conservatorului din Bucureşti, care s'a dovedit stăpân pe o bogată comoară de simţire religioasă şi muzicală şi stăpân pe baghetă. Sub actuala conducere şi cu puterile, de care dispune, corul Bisericii sf. Nicolae din Braşov promite din nou zile de glorie. In cadrele concertului a conferenţiat păr. Gh. Maior dela şcoala normală «A. Şaguna» din Sibiu.

La sfârşit de an

(=) Cu numărul de faţă încheem al *şaptezecişinouălea* an de apariţie a ziarului *Telegraful Român*, întemeiat şi condus de binefăcătorul Arhiereu Andrei.

Bunele tradiţii ale ziarului s'au continuat şi după încetarea din viaţă a marelui său întemeetor, care a îngrijit şi a supraveghiat «*fiecare număr al jurnalului*» vreme de peste 20 de ani, ajutat fireşte de factorii, redactori şi colaboratori, ce şi-i-a ales.

In timpuri cu mult mai critice, decât cele de care ne plângem şi ne tânguim astăzi, când şi politiceşte şi culturaliceşte eram depărtişor *îndărătul* stărilor actuale, ziarul acesta, silit să îmbrăţişeze în programul său cele mai variate probleme ale vieţii publice, a desfăşurat în coloanele sale, pe lângă toate piedecile întâmpinate în lungul şir de ani o necurmată muncă spre a contribui cât mai dinadins la ridicarea intelectuală şi materială a poporului şi clerului nostru ardelean.

Urmărind acelaş mare scop, şi ţinând pas cu progresul vremii, *Telegraful Român*, ca şi până acum, fără a se pune în serviciul năzuinţelor unui anume partid politic, va căuta cu drag să jertfească în scopul propăşirii şi desvoltării morale şi materiale a obştei noastre dreptcredincioase.

Indrăznim, în acelaş timp, să cerem şi din partea acestei obşte acelaş sentiment, plin de jertfă, întru susţinerea şi îmbunătăţirea organului de publicitate, *Telegraful Român*, căruia cel mai mare poet al nostru îi aducea, în 1876, prinosul de a-l numi «*foaia cea mai modernă de peste Carpaţi*».

Nu tăgăduim, că acum pretutindeni «zilele grele sânt» şi că, în cele financiare, situaţia de azi nu e de loc înfloritoare, ba nici

---

şorul!.. O, Doamne, ce mai viaţă!...

Ea deschise uşa larg, ca un prisnel, iar din prag îşi întinse cu drag mâuile ei subţiri, cu flacăra sfintei iubiri, spre celce venia.

— Vino, scump dar, tu flăcloară din altar!..

Dar încremeni când zări lucind prin aier săbii late, purtate de mâni blestemate, de mânile pârgarilor, de cetele pândarilor. Buzele ei reci, de moarte, abia putură scoate câteva şoapte:

— O, Maica Domnului, nu mă lăsa răului...

Se auzi un glas străin ca un tunet din senin:

— Preoteasă, mult frumoasă, dă-ne pe bărbatul tău şi te-ai mântuit de rău!

Domnica se trezi şi le grăi:

— Bărbăţelul meu frumos, este sluga lui Hristos, nu-i ocara celor de jos...

— Tu Domnică, drăgălaşă nevestică, nu mai zgribura de frig şi frică, dă-ne 'nmână cânele, să-i punem cătuşile şi să-ţi închidem uşile...

— El e floarea raiului, şi nu-i cătuşa de mâna lui!.. Voi sânteţi câni, voi neruşinate cete de păgâni, voi inimi rele de strigoi, voi suflete înnecate în gunoi, cari văpsiţi cărările cu sânge şi pe urma voastră afurisită toată suflarea oftează şi plânge!..

— Inainte, dragi voinici, să facem prăpăd pe-aici!...

— Incetinel, încetinel, că'n leagăn doarme un îngerel...

— Inainte, cu vijelie, că şi din ei tot câne o să fie!...

— Pruncul meu... Pruncuţul meu... Se spărie săracul greu... Ăştia nu se tem de Dumnezeu!..

Pandurii năvăliră 'n casă, pivniţă, cămară, şură, iscodind şi adulmecând urma celui osândit în gând: la jălăveala temniţelor, la putrezirea glesnelor, la albirea oaselor... Dar, zădarnică a fost truda lor.

— Cap nărod de nebună, te-om târâ toţi, împreună, şi te-om trânti pe tine în locul lui în temniţa prăpădului, în temniţa mare de pierzare!... Ear pân' la plecare, încarcă masa cu beutură şi mâncare!..

— Luaţi, mâncaţi, tot ce aflaţi. Şi beţi cât puteţi!.. Dar de mine şi de prunc să nu v'atingeţi, căci ochiul lui Dumnezeu vede şi 'n întunerecul cel mai greu şi înfricoşător este să ajungi în pumnul său!...

— Tacă limba ta, acum! S'aduci pe masă tot ce ai mai bun! Şi-ţi strânge 'n urmă hainele, de drum!

Şi Domnica, sărmănica, se puse la munci, cu inima 'n văpaie, cu ochii în şiroaie; la copturi şi la fripturi în postul Crăciunului, pentru fraţii întunerecului... Şi când pâinea se gătă, ea s'apucă şi frământă şi 'n taina nopţii cu primejdii coapse un cuptor de pâini... Până le putu ea scoate patru ţipăuaşe late, pe jumătate necoapte, ei goliră patru vedre de vin şi-o jumătate...

Si 'n zorii zilei triste apucară drumul temniţei afurisite, drumul jalnic al suspinului din cetatea Sebeşului.

Pârgarii chioteau sălbatic, trăgeau din ploşti prădalnic şi trăzneau din puşti furtunatic. Ear Domnica, mucenica, de frică îşi strângea la pept cu foc pruncuţul ei făr 'de noroc şi'n luugimea drumului torcea în inima ei rugă caldă Domnului.

— Părinte al ceriurilor sfinte, Tu nu lăsa, tu nu răbda ca astă liftă rea să-ţi prade făptura, care Ţi se închină cu iubire şi-Ţi cântă cântec de preamărire... Nu uita pe sluga Ta, care s'acopere în codru cu cetina, ca toţi muritorii cu haina... Şi nu-mi uita nici odrasla, plăpânda, pe care-o port acum cu dor, pe micul, pe dragul, pe scumpul, pe îngeraşul Nicuşor, care geme la sânul meu, săgetat de sulitele ăstui viscol greu şi care merge cu îndurerată maică-sa spre jalnică temniţă grea...

cea viitoare mai apropiată nu pare să promită belşugul visat, — totuş, cu bunăvoinţă şi cu un dram de omenească dărnicie, cititorii noştri, vechi şi noi, ne vor putea acorda sprijinul necesar, ca să purtăm stindardul mai departe, nestânjeniţi, în serviciul clerului şi poporului bun şi recunoscător.

Facem dar nou şi cald apel la toţi cei ce înţeleg şi apreţiază munca noastră de până acum, să ne vină în ajutor, abonând ziarul şi respândind citirea lui în cât mai multe dintre casele creştineşti ortodoxe.

Anul ce se apropie cu speranţe de mai bine, să ne aducă tuturora mulţumire, bună pace şi frăţească dragoste!

Nr. 8185/931.

Circulară

Având în vedere ordinul cu Nr. 8185 din 4 Mai 1931, al Preaveneratului Consiliu arhiepiscopesc, pentru îndeplinirea alegerii de protopop în protopopiatul Oltului, în conformitate cu dispoziţiile Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopop, convoc adunarea protopresbiterală electorală la sediul protopopiatului, în Şercaia, pe ziua de Sâmbătă, la 9 Ianuar 1932.

Toţi membrii adunării sânt poftiţi a participa la slujba sfintei liturgii la ora 9 a. m. şi la invocarea Duhului sfânt.

Onor. Consiliu protopresbiteral se va întruni la ora 8 jumătate în cancelaria protopopească pentru examinarea documentelor şi a cualificaţiei candidaţilor şi spre a compune lista de candidare.

La ora 11 a. m. se va deschide şedinţa adunării electorale.

Sibiu, 20 Decemvrie 1931.

Tr. Scorobeţ
comisar consistorial.

Organizaţi Oastea Domnului

Cuvinte arhiereşti

— La Naşterea Domnului —

I

...Sărbătoarea strălucită de azi, este acea mare şi neuitată zi, care ne aduce aminte de Naşterea minunată a Fiului lui Dumnezeu Isus, — «*Şi cuvântul trup s'a făcut şi s'a sălăşluit întru noi, şi am văzut slava lui, slavă ca a unui născut din Tatăl, plin de dar şi de adevăr*». (Ioan I. 14).

Pretutindenea în bisericile noastre, înălţate spre mărirea lui Dumnezeu, întru numele dumnezeescului său Fiu Isus, răsună astăzi cântări de laudă şi de mulţumire. Dela slăvita zi a Naşterii Fiului lui Dumnezeu, şi până în zilele noastre, au trecut vea curi de sbucium şi de suferinţe, de lupte şi jertfe nesfârşite. Oamenii, cari au urmat cărările arătate de învăţăturile Lui, s'au încredinţat ce binefacere a fost pentru lume întruparea Fiului lui Dumnezeu.

Născut în peşteră săracă fără podoabele şi scutecele de mătasă obişnuite azi, a învăţat pe oameni, să nu râvnească numai la stări de mulţumire şi belşug, şi să nu despreţuiască sărăcia, care poate fi cea mai puternică şcoală a vieţii.

Păşind blând şi smerit în mijlocul poporului, l-a învăţat să preţuiască blândeţa şi smerenia.

Răbdând hulă şi nedreptate în lupta pentru adevăr şi lumină, a propovăduit isbânda adevărului şi a virtuţii în lume;

Suferind chinuri şi dureri până la încheierea vieţii sale pământeşti, a dovedit tuturor ce neputincioasă e patima şi ura, asuprirea şi impilarea celor răi, şi ce putere nebănuită cuprinde bunătatea şi iubirea, mila şi dreptatea celor buni.

Azi numele Mântuitorului Isus se rosteşte, cu evlavie şi bucurie, de de toţi câţi au crezut şi chiar şi de către cei ce n'au crezut în izvorul dumnezeesc al fiinţei Sale.

Cu sufletele curate şi curăţite de grijile şi necazurile vieţii, cu inimele pătrunse de bucurie şi înviorare să-l întimpinăm şi noi pe Isus cel născut din Fecioara curată şi să ne bucurăm că ne-a învrednicit Dumnezeu să putem prăznui aceasta mare şi sfântă zi, — pentrucă din plinirea ei am luat şi vom luà, dar pentru dar (Ioan I. 16)

Cunosc, iubiţilor mei fii sufleteşti, greul ce apasă asupra voastră, cunosc că zilele prin care trecem sânt grele, ştiu că credincioşii noştri dela munte şi din părţile Maramureşului luptă cu neînchipuite suferinţe, văd, că hambarele sânt goale, vitele nu au preţ, — cametele apasă greu asupra celor ce s'au îndatorat, — unii de nevoie mare, unii cheltuid şi fără rost — în nădejdea unor zile mai bune. Slujitorii sfintelor noastre Altare, sânt mai aproape de sufletele voastre. Ei v'aud suspinele, ei vă văd suferinţele şi lacrimile, ei vă ascultă tânguirea şi amarul, în care vă duceţi greul vieţii de pe o zi pe alta, pentrucă şi ei, mulţi, foarte mulţi, sânt aproape în aceeaşi osândă.

Între astfel de împrejurări grele — unde vom alerga la Tine Doamne al puterilor, la Tine Fiul lui Dumnezeu, ca să ne ocroteşti, să ne iei sub aripile Tale şi să nu ne laşi în braţele fărădelegii şi ale pierzării!...

Deşi greul vieţii este mare, neajunsurile nemăsurate şi grijile par fără de sfârşit, — dar, dacă ne dăm bine seamă, au fost timpuri şi mai grele ca acum şi Domnul ne-a mântuit, soarele ce înalţeşte şi nutreşte a răsărit — dacă nu de dragul celor răi, ci de dragul pruncilor nevinovaţi, de dragul bătrânilor cari caută zi şi noapte spre cer şi se roagă pentru liniştea văzduhurilor...

(Din pastorala P. S. Sale Episcopului NICOLAE al Clujului).

Canonizarea în Biserica ortodoxă

Sfântul Sinod de la Bucureşti a fost sesizat de cererea Clerului şi a poporului din Ardeal de a canoniza pe martirii ortodoxiei din Veacul al 18-lea, cari sânt precursorii desrobirii religioase şi naţionale, desăvârşite în zilele noastre.

Sfântul Sinod al Bisericii noastre considerând că această chestiune e pentru întâia dată formulată şi stârnită în sânul poporului nostru, s'a adresat Patriarhiei ecumenice a Constantinopolului ca să se stabilească o procedură unitară în chestia canonizării. Suntem informaţi că Patriarhia dela Constantinopol a instituit o comisiune de experţi, care a pregătit un referat spre a-i supune deliberarii întrunirii reprezentanţilor ortodocşi, la muntele Atos în lunie anul viitor.

Canonizările în trecutul Bisericii universale se făceau de către bisericile locale şi se extindeau dela o biserică la alta prin permisiunea episcopilor. Autoritatea locală era în drept să hotărească cărei perseane să i se dea cultul de sfânt sau de fericit.

In concepţia noastră ortodoxă «Aleşii lui Dumnezeu», cari au trecut porţile lumei nevăzute continuă să slujească lui Dumnezeu, iar îndrumătorii de pe pământ se bucură de profecţia rugăciunilor lor înaintea tronului dumnezeesc.

Harul lui Dumnezeu lucrează în toţi oamenii, dar mai intensiv în sfinţii Lui. Caracteristica sfinţeniei în concepţia ortodoxă este uniunea mistică a sfântului cu Mântuitorul.

Când despre cineva se poate afirma că nu el a trăit în Hristos, ci Hristos a trăit printrinsul, e îndreptăţit a fi trecut între sfinţi.

Intr'o broşură, închinată răposatului Arhiepiscop de Upsala, Nathan Soederblom găsesc această definiţie a sfinţeniei, formulată de acest profet modern: «Un sfânt este acea persoană care demonstrează altora prin viaţa sa că există Dumnezeu şi-i apropie de El». Iubirea, bucuria, pacea sânt rodurile sfinţeniei.

Dar astfel de persoane sunt de obicei neştiute, de aceea cazurile individuale trebue cercetate şi verificate *ad hoc* de autoritatea bisericească.

Nu toate cazurile se pot cerceta în acest chip.

Cazurile Martirilor mai ales, pentru care e suficientă opinia generală şi consenzul credincioşilor.

Procedura preconizată de către comisiunea Patriarhiei de Constantinopol se rezumă în următoarele: Când Sinodul e în posesiunea datelor necesare, se întruneşte în biserică, având în mijloc Sf. Scriptură care închipue prezenţa Mântuitorului. Se cântă anumite tropare, se redactează actul de canonizare, se citeşte şi semnează de cei prezenţi, orânduindu-se slujba şi fixându-se o zi de prăsnuire în calendar. Dacă moaştele sfântului s'au descoperit, sunt transportate în biserică, urmând a fi unse cu sfânt mir, se face slujba privegherii şi se aşează la loc de cinste în biserică.

Revenirea Bisericii ortodoxe la practica de canonizare, sistată în veacul al XVII lea, coincide cu epoca noastră de mari prefaceri ale vieţii religioase.

In Rusia milioane de credincioşi duc lupta grea a credinţii în contra ateismului crâncen. Iar în orient aceiaşi închinători ai lui Hristos reamintesc lumii că mucenicia nu este un privilegiu al trecutului.

Dacă e adevărat că bisericile cari dau martiri sunt cele mai glorioase, Biserica ortodoxă a avut parte de cununa proaspetă a muceniciei în toate veacurile. In veacul al XVIII-lea a fost soartea Bisericii ardelene ca să-şi înscrie numele în cartea vieţii şi a nemuririi.

Când ajunseră în cetatea caznei se deschise uşa temniţei si înghiţi voioasă în pântecele ei pe mamă şi pruncul mamei...

Domnica, mucenica, sărmănica, îşi odihni trupşorul ei frânt de chinul patimii, pe scăunel de bolovan, pus acolo de alean, la măsuţa de cremene, din două pietri gemene şi pe pat din trei pietroaie acoperite cu gunoaie...

Icoane sfinte pe pereţi: tot sânge de ucigaşi şi de tâlhari beţi... Cruce, sus la căpătâi: cătuşile de fier din cui... Candela ca la creştini: sloii mari dela tăţini... Miresmele de tămâie: mucegeiul care gâtuie... Şi muşcata din ferestruie: flori de gheaţă albăstruie...

Hrana ei odată 'n zi, numai cojile pânii. Coajă neagră şi uscată, numa'n lacrimi înmuiată... Coajă şi apă înghetată, tot cu lacrimi desghetată...

Dar, la rugăciunea ei eşită din matca inimei, pornită dela vatra credinţei, temniţa unde se ofilia biata Domnică se schimbă în biserică şi bolovanul pe care îngenunchea ea iar şi iar, se schimbă în sfânt altar, şi slujile temniţei veniau s'asculte ruga ei şi îşi ascuţeau urechile pân' li se umpleau şi lor de lacrimi genele şi pân' le degerau picioarele...

Şi trecea zi după zi şi sosì şi ajunul naşterii, ajunul naşterii lui Hristos pe pământul păcătos... Porniră colindători, din zori până noaptea pela cântători şi slăveau în cântec viu pe măritul lui Dumnezeu Fiu, care vrut-a să se nască: pe oameni să-i mântuească... Şi colindele dragi ca sclipirile de stele se strecurau încetinel prin zebrele şi învăluau cu vraja lor ca din ţara poveştilor, o biată mamă încremenită, cu cosiţă despletită, ce strângea amar în braţe un pruncuţ făr' de viaţă, rece cum e sloiul de ghiaţă... Degerase Nicuşor în cântecul colindelor... Buzişoarele lui înghetate ca două frunzuţe de os, par'că zimbiau mereu, duios, de bucuria naşterii lui Hristos...

Domnica de-odată se ridică de jos, trupul ei se obli frumos, ochii împâinjeniţi de lacrimi şi de ger şi-i pironì pe grinzi, pe cer şi gura ei porni a grăi:

...O, Maică sfântă, Preacurată, în ziua asta minunată drag Pruncuţul Tău, Hristos, vine jos, pe pământ, iar al meu Nicuşor, se suie uşor, se suie sus, de unde s'a pogorât Isus, se suie de pe pământ în cerul cel sfânt...

—...O, Maică Pururea Fecioară, al Tău se pogoară ca să moară ca un tâlhar pe lemnul crucii de ocară, iar al meu se suie să trăiescă, să se bucure şi să veselească în împărăţia cea cerească...

—Pentru câte, pentru toate Domnul Sfânt slăvit să fie de acum pân'n vecie... *A. NANU.*

Crăciun negru

Voi, cari în casa caldă staţi la masă
Şi vă înfruptaţi în seara de Crăciun,
Deşi ce-aduc e-o duroroasă pleasă,
Vreau două-trei cuvinte să vă spun:

«Creştini sânteţi?» O mică întrebare,
Răspunsul ce l aştept, el, grabă n'are.

In clipa 'n care duceţi vin la gură
Şi închinaţi, de fericire plini,
Atâţia sutăr greu, peste măsură,
Pe fruntea milioane de cununi de spini!

Atâţia n'au cum să-şi aprindă focul
Şi sgribură, l-a părăsit norocul!

In clipa când cu calda voastră mână
Odrasle scumpe blând vă mângâiaţi,
In colţ de stradă cerşitorii 'ngână:
«O, fraţilor, fiţi oameni, ajutaţi!»

Şi mânile sloi ghiaţă şi le duce
La gură, schinjuit şi el pe cruce...

H. P.-P.

După congresul-studenţesc

(=) Mersul desbaterilor şi atitudinii tinerilor congresişti creştini români, întruniţi zilele trecute la Sibiu, a fost urmărit cu încordată atenţiune şi din partea minoritarilor localnici.

Ziarul german *S. D. Tageblatt* a consacrat întrunirilor studenţeşti amănunţite rapoarte şi informaţii, ear după plecarea studenţilor, a publicat, în fruntea numărului său dela 19 Decemvrie 1931, un articol în care constată impresiile bune produse de congresul general studenţesc.

Înainte de toate ziarul german adevereşte, că acest congres, «în mersul său interior şi exterior, s'a ţinut *în linişte şi ordine* şi incidente de natură mai gravă nu s'au petrecut».

Dar, cât pentru viitor, pomenitul ziar este de părere, că n'are nici un scop îngrămădirea unei masse de trei mii studenţi într'un oraş, care este lipsit de o sală, cu mărime corespuzătoare, pentru a primi deodată pe toţi sau, cel puţin, pe cei mai mulţi dintre doritorii de-a asista la şedinţe; autorul articolului cere prin urmare ca numărul participanţilor să fie redus şi fixat la câţiva rezrezentanţi.

Aflăm că această părere a confratelui conţine oarecare adevăr. Observăm însă, că studenţimii noastre i se dă posibilitatea de-a călători la congrese, ţinute în centrele de seamă ale ţării, nu numai pentru a participa cu sârguinţă şi cu pricepere la desbaterile şedinţelor, ci tot cam în aceeaş măsură pentru a cunoaşte mai de aproape aceste centre, cu aşezămintele lor instructive şi cu împrejurimile vrednice a fi notate.

Câţi studenţi săraci vin, în asemenea locuri, pentru întâia şi ultima oară în viaţa lor! Folosul cu care se aleg, nu se poate trage la îndoeală.

Aşa înţelegem rostul congreselor studenţeşti la noi.

Terminând, gazeta dela Sibiu spune că se va bucura, dacă ţinerea congresului în acest oraş ar însemnă, că studenţimea universitară a păşit într'o nouă şi norocoasă fază de activitate publică.

Ne vom bucura şi noi, cu toţii, majoritari alături de minoritari, când adunările viitoare studenţeşti nu vor sta cu nimic înapoia celei dela Sibiu, ci vor sluji tinerimii dela şcoalele noastre superioare, universităţi şi academii, spre cinste şi laudă şi mai mare.

Trei conferinţe pastorale la sate în tractul Sibiu

Preoţimea tractului protopopesc al Sibiului, pe lângă întrunirile obişnuite la centru, a ţinut şi trei conferinţe la sate în cursul unui an, şi anume: la 16 Decemvrie 1930 în biserica din Tălmăcel, la 16 Noemvrie 1931, în biserica veche din Răşinari şi la 12 Decemvrie 1931, în biserica din Sadu.

Toate trei au fost ţinute şi onorate de prezenţa şi cu concursul, nepreţuit pentru preoţime şi credincioşi, al dlui prof. I. D. Stefănescu, neîntrecutul apostol laic al ortodoxiei şi marele cunoscătotor al cărţilor scrise cu adânca lor semnificaţie pe pereţii bisericilor noastre.

Tot ce a putut spune, tot ce a ştiut unul sau altul din preoţii bisericilor în curs de 20—30 de ani de pastoraţie, — se confirma de un laic, adânc credincios, care din tot ce a spus, din tot ce spune are un singur obiectiv: înapoi la Hristos, înapoi la biserică. Cu darul său minunat de a vorbi, cu comoara de cunoştinţi inepuisabile, *acest domn* nu vorbeşte poporului nici de politică. nici de vrajbă, nici de cele trecătoare, — ci aţânteşte privirea tuturora spre biserică, care este ceriul pe pământ.

In fiecare biserică satul era de faţă şi deşi vremile se par improprii, după unii, pentru astfel de înălţări şi reculegeri sufleteşti, cei cari au luat parte au putut constata câtă atenţie, câte lacrimi curgeau şi câtă mulţumire sufletească au stârnit, răscolind adâncurile sufletului slujba în sobor a preoţimii din tract cu concursul nepreţuit al unui propagandist religios de felul dlui prof. Stefănescu.

Biserica din Tălmăcel e din veacul al XVIII-lea, solidă, zugrăvită în intregime de pictorul Pantilimon la anul 1780. Pictura în frescă. Monument istoric.

Preoţimea a ţinut slujbă în sobor. Predica a ţinut-o păr. I. Bânda, despre însemnătatea bisericii. A urmat conferinţa dlui prof. I. D. Stefănescu în biserica arhiplină.

Biserica din Răşinari, cea veche renovată la 1755, zugrăvită în interior şi esterior. Monument istoric. Renovată în vara anului curent, pictura curăţită. Această biserică s'a zugrăvit: dela 1758—1795 de diferiţi zugravi Ioan Popa Grigorovici, Grigorie, Kiş etc. Un document, aflat mai nou, ne arată fiecare parte din biserică, când şi cine a zugrăvit-o, cine a plătit etc.

Preoţimea a ţinut slujbă de pomenire pentru odihna marelui arhiereu Andrei, de aci, în biserica cea veche, pomenire pentru episcopii: Dionizie, Gedeon şi Gerasim şi preoţii şi binefăcătorii sf. bisericii, după care a urmat conferinţa păr. prot. onorar M. Lungu, (despre felul cum se restaurează şi curăţă un monument istoric bisericesc) cu cunoscuta-i competenţă, conducând şi supraveghind restaurarea acestui monument istoric.

Au luat parte, pe lângă preoţime, săteni şi cursul IV, al Academiei Teologice.

A urmat conferinţa dlui prof. I. D. Stefănescu.

Biserica din Sadu, dela 1757 — e cea mai veche biserică, căci cea actuală este numai prelungirea celei vechi de dinainte de Mihai Viteazul. Sub actuala pictură — se poate constata la biserica cea veche, o altă pictură, admirabilă — descoperită de prof. Stefănescu.

S'a slujit sf. Liturgie, predica e ţinută de păr. R. Bucşa despre credinţă şi necredinţă; după care a urmat conferinţa dlui prof. Stefănescu. Poporul întreg din sat e de faţă.

Ce a spus, în esenţă, dl prof. preoţimei şi poporului în aceste întruniri pastorale în cele trei biserici?

Bisericile, spune dânsul, sunt documente de mărire, de dreptate, de adevăr, sunt isvoare de adevăr, care trebue citite. Sunt documente de artă, documente româneşti. Biserică românească nu înseamnă altceva, decât toată viaţa românească. Biserica a creat arta.

O biserică nu e pictată ca să fie frumoasă, — ea este frumoasă fiind-că e casa lui Dumnezeu. Bisericile din Ardeal sunt biserici ţărăneşti, n'au avut boerii cari să ridice şi înfrumseţeze casa Domnului. Sunt câte-va, dar puţine cu astfel de ctitori.

Apusul se minunează de cea mai însemnată artă ce o avem, căci biserica românească este o carte, este o înfrăţire a rugăciunii către Dumnezeu, învăţătură pentru suflet, e credinţă, convingere, nădejde, cântare, sf. Liturgie etc. — toate spre zidire sufletească, nici decum un lucru bătrânesc.

Cum se citeşte pictura într'o biserică? Se începe cu cupola şi după felul în care e înfăţişat Pantocratorul constaţi: că El reprezintă pe Mântuitorul sau pe judecătorul şi atunci se explică toate celelalte scene din jur. Pagina a doua de citire, într'o biserică pictată, este sf. altar, a treia naosul.

Bisericile cu Isus ca Judecător — sunt biserici de cimitir. Este Mântuitorul cu Sf. Evangelie deschisă — învaţă, cu ea închisă stând pe tronul de judecată, e judecător la a doua Sa venire.

In biserica din Răşinari şi Tălmăcel în Calota bisericii e zugrăvită Liturgia îngerească, — dând explicaţii interesante, amănunţiu despre partea simbolică.

La Icoanele cu Maica Domnului, mai ales în altar, ni-a arătat în chip amănunţit cum se înfăţişează Născătoarea de Dumnezeu în bisericile ortodoxe şi cum în bisericile catolice, — şi cum din aceste şi alte icoane se constată pregătirea teologică a zugravului respectiv, în plus, influenţa timpului în care s'a zugrăvit. Deasemenea sf. Treime aci şi în alte biserici, Evangeliştii şi alte icoane din Noul şi Vechiul Testament, cu partea caracteristică, specifică în fiecare biserică, după gradul de cunoştinţe al măestrului.

Cum se picta în vechime şi cum se pregătea tencuiala. In toate trei bisericile se poate constata varul amestecat cu paie şi călţi, — pictura măestrului, a ucenicului, în fine ce este frescă şi ce este tempera.

A explicat apoi diferitele scene din viaţa Mântuitorului cari reprezintă concepţia ortodoxă şi cea catolică, în special învierea şi alta luată din tradiţia bisericii şi nu din Sf. Scriptură. Totul atârnă dela pregătirea teologică a măestrului şi şcoala ce a urmat — astfel ni-a înfăţişat pictura fiecărei biserici din trei puncte de vedere: teologic, istoric şi dogmatic.

Dl prof. Stefănescu îşi are teoria sa. Pictura bizantină îşi are calea sa, începând cu Salonicul, peste Serbia în Vechiul Regat şi apoi influinţa în Ardeal, arătându-ne unde sunt picturi asemănătoare cu unele tablouri în diferite biserici în cuprinsul Ţării Româneşti.

Pentru preoţime aceste conferinţe au fost o adevărată şcoală de ordin teoretic şi practic. Pentru popor rari momente de reculegere şi înălţare sufletească, îndemnându-i să ţină la comoara de artă despre care nici unii, nici ceialalţi nu ştiu ce au şi ce valoare reprezintă din punct de vedere al civilizaţiei româneşti, — unica în trecut şi care se păstrează numai în bisericile noastre.

In ziua de 13 Decemvrie c. dl prof. a ţinut şi o conferinţă în casa culturală din Răşinari, pentru popor. Sunt dator să amintesc şi de aceasta în câteva cuvinte. Două sunt porturile spre cari năzuieşte lumea zilelor noastre: Rusia cu amăgirile ei şi Franţa cu civilizaţia ei. Poporul românsc are un singur port unde poate ancora cu toată siguranţa totdeauna şi mai ales în vremuri de primejdie: Biserica. A înfăţişat în chip admirabil, că biserica are cea mai minunată carte scrisă pe pereţii ei; cele mai minunate cântări; cea mai frumoasă Liturgie; cele mai scumpe podoabe — toate apreciate de lumea străină care are alte biserici pompoase în exterior, dar nu are aceea ce avem noi, românii.

•

Amintesc că dl prof. Stefănescu a publicat 5 mari volume, în franţuzeşte, cu reproduceri despre artă, pictura bizantină ale bisericilor din diferitele teritorii a ţării noastre. Recomand P. C. protopopi să cheme pe acest mare apostol ortodox, propa-

Daruri de sărbători

Deodată cu sfintele sărbători ale Crăciunului şi Anului nou vine şi grija «darurilor». Când trec pe stradă, unde vitrinele stau unele lângă altele, împodobite cu cele mai noui ocaziuni, — simfonii de culori de mare frumuseţe, dar cu preţuri pentru alte vremuri, atunci îmi vin în minte mulţi din aceia cărora, de sărbători, aş vrea să le fac daruri. Ca să-i satisfac pe toţi, mi-ar trebui o sumă considerabilă, — ear în zilele de azi nu mulţi sânt hărăziţi cu posibilitatea fericită, de a deschide portmoneul şi a scoate din el sumă ce li se cere.

Mi se pare însă că acest fel de a face daruri, este în general lipsit de căldura dragostei creştineşti.

Am observat, cum un dar *pregătit de tine însuţi*, întotdeauna nimereşte drumul potrivit de a procura bucurie. Acestui fel de daruri, poţi să-i dai şi nota personală. Iar bucuria unei asemenea atenţiuni este mai intimă.

In orce caz, trebue şi aici oarecare îndemânare, în care, mai cu seamă, femeile se pot distinge.

De multe ori auzim: «Să ştii, că m'am necăjit pentru darul, ce mi l-a făcut X»...

A face daruri este deci o artă, se cere necesarul tact, ca darul să nu jignească pe acela căruia i-l faci.

Arta de a face daruri nu constă în felul darului, ci mai mult în felul cum te apropii cu «atenţiunea».

C. B.

Căminul studenţesc din capitală, înfiinţat pentru fiice de preoţi, de către «Asociaţia preoteselor române», a fost de curând inaugurat în prezenţa unui distins public din cler şi mireni. Căminul adăposteşte 52 studente, în deosebi orfane de preoţi. Operă vrednică de laudă.

gandist şi misionar la bisericile ce au în tract, zugrăvite şi de oareş care interes istoric şi artistic, şi nu vor regreta nici preoţii, nici poporenii ascultând lecţiile teoretice şi practice pe care nu am avut de unde le învăţa. Vor şti să conserve şi restaureze aceea ce reprezintă în istoria neamului românesc singura artă cu care ne putem mândri până astăzi în faţa străinătăţii.

Prin cele de mai sus vorbeşte o întreagă preoţime din tractul Sibiu — tuturora, cari n'au avut fericitul prilej să-l asculte. Dl prof. Stefănescu se jertfeşte cu toată bunăvoinţa pentru preoţime şi ca să ne înveţe pe noi şi pe credincioşii noştri un singur adevăr: înapoi la Hristos, înapoi la biserică, — din cea mai adâncă convingere a sa. Prot. *E. Cioran.*

E regretabil

— O punere la punct —

Revista catolică franţuzească, *La Vie Intellectuelle* din 10 Noemvrie 1931, aduce «o punere la punct» (*une mise au point*) semnată de: *Jean Georgesco*, «secretar al comitetului presei catolice române».

Punerea la punct a revistei este un articol, purtând titlul: *Rolul bisericii unite*, greco-catolice române, *în România.* Semnatarul articolului nu-i altul decât vechiul nostru cunoscut sibian, Ioan Georgescu, înlăturat, dela un aşezământ cultural naţional românesc, pentru atitudine contrară intereselor superioare ale neamului.

Plecat din Sibiu nu de bună voie, luptătorul papismului ţine să-şi păstreze nealterate caracterele prin care s'a deosebit în acest oraş, puţin iubitor de înoiri confesionale în favoarea catolicismului.

In consecvenţă, Ioan Georgescu scrie cu zor articole împotriva bisericii «*neunite*», numindu-o, după obiceiul apusului catolic, «*schismatică*»; căci, prin combaterea ei, luptătorul «unit» şi secretar al presei catolice socoteşte că îş înalţă prestigiul bisericii greco-catolice tot mai sus.

A apărut adecă, de curând, o lucrare «*La Roumanie*», de André Tibal, care şi-a permis a scoate la iveală rolul covârşitor — în luptele naţionale, — desfăşurat de biserica noastră ortodoxă din Ardeal, căreia un *Andrei Şaguna* a izbutit să-i dobândească *autonomia.*

Când un cleric greco-catolic, care se respectă, vede iarăş numele lui Şaguna, pomenit cu laudă tocmai de un francez şi bun catolic, e oarecum firesc să se încreţească la frunte turburat şi se prindă condeiul pentru a răspunde: «*Este chestiune cel puţin discutabilă, că autonomia bisericii ortodoxe* (Georgescu scrie «neunită») *din Transilvania să fie datorită mai ales lui Şaguna*», pentrucă, spune acelaş autor, «*Şaguna a fost adversar al autonomiei*».

Această lipsă de înţelegere şi nedreptate s'au adus lui Şaguna, cum ştim, şi din partea altora. Aici însă au să fie decizătoare nu afirmaţiile altora, ci întâi *mărturisirile lui Şaguna.* Acestea le cunoaştem, şi e de prisos să stăruim asupra lor.

Secretarul presei catolice române se poate îndeletnici mai departe cu adunarea şi comentarea notelor despre biserica ortodoxă, din publicaţiuni mai mult sau mai puţin vrednice de atenţiune: noi ştim că fostul şi actualul secretar îş continuă meseria dela Sibiu. Să o poarte sănătos şi voios.

Regretabil este însă că acelaş neobosit secretar, duşman al «schismaticilor», deţine şi postul de subdirector general într'un minister, al cărui titular este prof. N. Iorga, ear domnul subdirector general îş permite luxul să grăiască de rău biserica şefului său. *Aici* ar fi, credem, necesară o neîntârziată punere la punct.

Mulţumită

Societatea academică »Andrei Şaguna» a studenţilor dela academia «Andreiană» din Sibiu, aduce pe această cale mulţumiri celor cari au contribuit la sporirea averii societăţii de lectură cu ocazia şedinţii publice din 30 Noemvrie 1931:

Inalt Prea Sfinţia Sa Dr. Nicolae Bălan Arhiepiscop şi Mitropolit 500 lei, P. S. Sa Dr. Vasile Stan, arhiereu-vicar şi N. Colan, rector, câte 200 lei; Ilie Beleuţă, prof., Dr. D. Stăniloae, prof., Tim. Popovici, prof., M. Stoia, prof., Pr. Iosif Trifa, George Urianu, propr., Pr. R. Bucşa şi Tr. Marian, câte 100 lei; Pr. Şt. Morar, Candid Popa, prof., Ier. Grovu, cons., Dşoarele Schiau, Iosif Reti şi Vasile Moşoiu, câte 60 lei; Macedon Corfariu, I. Dinu, diacon şi Dr. V. Bologa, consilier, câte 50 lei; Romul Perian, Pr. I. Dăncilă, prot. militar, Dşoara dir. I. Răsuceanu, I. Preda şi D. Duşleag, câte 40 lei; Societatea şcoalei normale de fete 33 lei; Ioan Marcu 30 lei; N. Neaga, prof. 22 lei; Dna Doican, N. Belea, secretar, Ion Muntean, Pr. Em. Cioran, Dna Cabadaeff, Dna Lebu, Victor Preda, N. Mateş, Dna căpitan Belaşcu, Doamna Floaşu, Dşoară Benţia, câte 20 lei; N. Dreghiciu 10 lei; Diverşi 149 lei; Drof. Victor Lazăr, cărţi în valoare de 340 lei. Total 2714 lei.

Preşed. comit.: *D. Călugăr.* Secretar gen.: *Şt. Corpadea.*

INFORMAŢIUNI

Ani mulţi şi buni urăm, de sfintele sărbători ale Naşterii Domnului, tuturor cititorilor şi sprijinitorilor ziarului nostru!

Moartea lui Le Bon. La Paris a încetat din viaţă, în vârstă de 90 ani, D-rul Gustave Le Bon, celebru medic, fizician şi sociolog. Câteva studii, din interesantele sale cercetări asupra tainelor firii omeneşti, au fost publicate şi în ziarul nostru.

Parastas. Implinindu-se 2 ani dela moartea mult regretatului preot Aurel Popovici, fost profesor la şcoala normală din Sibiu, a doua zi de Crăciun se va celebra un parastas în catedrala din Sibiu, la care sânt rugaţi a participa toţi prietenii şi cunoscuţii.

Supravegherea conduitei elevilor în vacanţă. Ministerul instrucţiunii a dispus ca, pentru supravegherea conduitei elevilor din şcoalele secundare, în timpul vacanţei, să se institue în oraşele de reşedinţă câte un comitet de patronaj, compus din prefectul judeţului, cel mai vechi director de şcoală secundară şi o profesoară definitivă. Elevii vor trebui să prezinte, la întoarcerea din vacanţă, o adeverinţă de felul cum s'au purtat, eliberată de acest comitet.

ŞTIRI LOCALE

Concertul de colinde, ţinut Duminecă seara în catedrală, a fost ascultat cu multă cucernicie de credincioşii adunaţi de astădată, din pricina gerului, în număr mai mic ca de obicei. Au asistat la creştineştile cântări, cu grijă şi pricepere executate, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, P. S. Sa Arhiereul vicar Vasile, şi alte persoane de seamă, precum şi tinerime şcolară.

Pentru răscumpărarea felicitărilor de Anul nou şi onomastică (1 Ian. 1932), dl Dr. *Vasile Bologa*, dăruieşte: 500 Lei întru ajutorarea *ucenicilor de meserii* din Sibiu lipsiţi de mijloace, prin Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu.

Rescumpărare. Ştefan Duca, tipograf-corector, îşi rescumpără felicitările de ziua onomastică cu Lei 200, dăruiţi Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu, pentru ajutorarea ucenicilor săraci, dela meserii de sfintele sărbători ale Naşterii Domnului.

Conferenţă. In seara zilei de 20 Dec., dl general de divizie, *Virgil Economu*, comandantul corpului VII armată, a ţinut o conferenţă: «*Discuţiune asupra unei chestiuni puţin plăcute dar interesante*». Atât titlul conferenţei, cât şi mai ales personalitatea noului comandant al corpului VII de armată a atras numeros public local. Dl conferenţiar a deslegat întrebarea pusă, spunând că va vorbi — despre războiu. Lumea trebue să se împace cu ideia că războiul a fost, este şi va fi, pe lângă toate sforţările nobile ale unei Societăţi a Naţiunilor, care — deocamdată — n'are puterea coercitivă necesară. Pentru a dovedi grelele probleme ce se impun la purtarea unui războiu, a trecut în revistă înarmările şi relaţiile combatanţilor, la începutul şi la sfârşitul războiului mondial, în Franţa. A ilustrat cu date concrete ce va să zică a purta un războiu şi a descris, pe cât i-a permis timpul — grozăviile unui viitor războiu, când întreaga populaţie a unei ţări va trebui să ia parte, contribuind fiecare cu părticica sa la isbânda finală. Perspectiva unui viitor războiu a fost descrisă cu plasticitate, bazându-se pe teza-i «a trăi însemnează a te lupta». I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, încunjurat de consilierii mitropolitani, a luat parte la conferenţă şi a felicitat pe conferenţiar pentru luminoasele sale expuneri. Sala a ovaţionat pe dl general Economu.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, apare lunar sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 Lei. Redactor: prof. Nicolae Colan. Redacţia şi administraţia: Academia Teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 32. — Numărul mai nou 11—12, din 1931 cuprinde: Prof. Nicolae Colan: Sacrilegiul dela Sarasău. Dr. D. Stăniloae: Catolicismul şi cultura modernă. Prot. Vasile Gan: Cum să spovedim? Pr. S. Cândea: Reînvierea şcoalelor catehetice în Grecia. Grigorie T. Marcu: In jurul înfiinţării episcopiei Maramureşului. Prof. I. Lupaş: Invăţământul religios în noul proiect de programă analitică. Dr. D. Stăniloae: Cari dintre eretici şi schismatici vor putea fi primiţi în sânul Bisericii ortodoxe. Emil E. Cioran şi N. Colan: mişcarea literară: Gestalt und Freiheit in der griechischen Orthodoxie. Tâlcuirea sf. Liturghii. Politica bisericească a statului românesc. Pr. S. Cândea şi Neculce: Cronică: hotărârile sinodului Bisericii ortodoxe elene. Asociaţia clerului «A. Şaguna». Congresul Asociaţiei generale a clerului. N. C. şi Dr. N. T.: Note şi informaţii. ⁂ Bibliografie.

De cetit. Fecundul scriitor bisericesc, P. S. Sa Dr. Grigorie Gh. Comşa, Episcopul Aradului, ne oferă din nou două lucrări: 1. «*Glasul Fiefrelor*», Principii călăuzitoare pentru ortodoxia activă. Estras din Revista «Misionarul» din Chişinău. Preţul: 15 Lei. Autorul expune principiile solide de care trebue să se conducă toţi ceice au datoria să acţioneze prin ortodoxia militantă şi să adâncească puterile divine ale creştinismului ortodox în poporul nostru, în strânsă legătură cu realităţile noastre bisericeşti. — 2. «*Taina Pocăinţii şi intelectualii*». Preţul: 15 Lei. In lucrarea aceasta ni se arată că celce pretinde a fi om cult, nu se poate mulţumi cu primirea adevărurilor credinţei, ci trebue să se facă părtaş tuturor lucrărilor aşezate de Isus Hristos pentru mântuire, şi în special că toţi intelectualii au trebuinţă de taina pocăinţii, în care trebue căutată adevărata înţelepciune, putere şi bogăţie. Ambele lucrări se pot comanda la librăriile principale din ţară.

Meditaţii *)

Viaţa voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu. (Col. 3, 3).

Viaţa aceasta, deşi ascunsă, ascunsă bine în adâncimile sufletului, se manifestează totuşi rând pe rând, primind diferite forme, ca: reculegere, rugăciune, adorare, extaz, pocăinţă etc.

Fiind ascunsă, după cuvintele slăvitului Pavel, deci prin esenţa ei de ordin intern, acest fel de viaţă rămâne pentru oameni o enigmă.

Şi vai de o aşa existenţă, care nu depăşeşte limitele strâmte ale vieţii văzute.

Dar voi, iubiţi ascultători, cunoaşteţi această viaţă tainuită, viaţă intimă a sufletului, sau mai potrivit spus, gustat-aţi din ea?

Trebuie să intraţi în stăpânirea acestei vieţi, s'o trăiţi, căci comuniunea aceasta intimă, cu Hristos în Dumnezeu, este viaţa cu adevărat regală.

A o trăi, este a trăi viaţa intensivă după care vi se doreşte sufletul; în ea învăţaţi a cunoaşte infinitul.

Cel ce trăieşte asemenea viaţă se ridică la cer şi se coboară în adâncimile fiinţei lui; îmbrăţişează, într'o strângere eternă, umanitatea întreagă, şi în Hristos întreaga mântuire.

A trăi viaţa aceasta ascunsă înseamnă a fi aflat secretul fericirii.

Viaţa exterioară, o ştiţi cu toţii şi veţi face cunoştinţă poate şi mai bine cu ea, este plină de amărăciuni, de decepţii şi de nestatornicie.

In viaţa lăuntrică numai, bucuria, mulţumirea şi pacea sânt la adăpostul orcăror surprize.

Şi nimic nu egalează deosebita bucurie de-a te şti şi-a te simţi iertat şi împăcat cu Dumnezeu.

In fine, a trăi această viaţă internă în mod intensiv, este a pune stăpânire de pe acum pe viaţa viitoare, care consistă tocmai într'o închinare lăuntrică, într'o continuă dăruire lui Dumnezeu.

Căutaţi această viaţă!

Pr. *Gh. Secaş.*

*) Adaptări după autori diferiţi, din limba germană şi franceză.

Telegraful Român în 1931

CUPRINSUL

[Cifrele arată numărul ziarului]

1. Articole

Actualităţi — 9
Adunarea Asoc. clerului (Cluj) — 51
Amvon şi tribună — 22
Am căzut în curba desorg. bis. — 20
Aniversare — 60
An nou — 1
Anul 1931 — 1
Anul în Sibiu — 3
Apărătorii preoţimii — 64
Arhiepiscopul în misiune (Deva) — 79
»Aristocraţie sufletească» — 85
(Asoc.) la Sf. Gheorghe — 67
Atenţie la periferiile oraşelor — 13
Biserica intervenind — 11
Biserica şi educaţia — 10
Biserica şi guvernele — 85
Biserica şi intelectualii — 55
Biserica şi şcoala — 46
Biserica ort. şi dat. prez. — 18
Biserica ort. şi reducerile buget. — 6
Biserica răstignită — 14

Canonizarea în biserica ortodoxă — 93
Căsătoria — 5
Cazul arh. din Praga — 89
Ce aşteaptă bis. ort. dela guvern — 36
Centrele episcopeşti — 4
Chestia egalei subvenţionări — 82
Conferenţa ierarhilor ardeleni — 7
Confesionalism şcolar — 25
Conflict (un) — 48
Conflictul între Italia şi Vatican — 45
Congresul Asoc. «A Şaguna» — 83, 87
Creştinismul la alţii — 30
Criza morală — 50
Cu noi este Dumnezeu — 8
Dar un lucru trebue — 18
Datoria noastră — 41
Despărţire? — 70
După congresul clerului — 90
Ear când s'au întors Păstorii — 92
Egala îndreptăţire a bisericilor — 80
Formarea mentalităţii de azi — 10—14
Glose jubilare — 26
Groparii acestei lumi — 84
Hristos cel răstignit — 27

Improprietărire apoi deposedare — 43
In ajutorul preoţimii — 73
Indiferentismul religios — 33
Informaţii asupra «Astrei» (Goldiş) — 2
Ingrijirea marilor instituţii — 53
In jurul discuţiei la mesaj — 50
In perioda cruţărilor — 26
In preajma congresului studenţilor — 86
Intre americanism şi bolşevism — 53
Intre capitalism şi colectivism — 30
Intre sistem şi viaţă — 57
Învăţăminte din alegerile engleze — 79
In zorile nădejdilor — 43
Izbucniri trecătoare? — 89
Jălanie şi ear jălanie — 90
La deschid. adun. eparhiale — 37
La desch. sesiunii (parlam.) — 84, 85
La sfârşit de an — 93
La Sf. Ierarh Nicolae — 88
La situaţie — 32, 77
Logică şi mentalitate catolică — 12, 18

Mai multă publicitate — 76
Mântuire şi cultură — 56
Măsuri nepotrivite — 71
Ministerul cultelor — 49
Munca noastră — 20

Nedreptăţirea bisericii ortodoxe — 23
Ne trebue mai multă unitate — 9
N. Iorga, ministru preşedinte — 32
Noaptea sfântă — 29
Noua eroare — 15

«Oaste Domnului» — 31
O şcoală mai puţin — 44
O zi de propoved. arhierească (Tărtăria) 81

Pădurea «Tufari» — 42, 45
Paştile, ziua fericirii — 29
Păstorul sufletesc — 8
Pe alt drum — 46
Pentru pacea confesională — 33, 35
Politica biser. de mâne — 25
Porniri antireligioase — 69
Prăbuşirea unui concordat — 21
Preoţimea şi politica — 34
Preotul în familia sa — 68
Presa de partid — 50
Prin noi înşine — 66
Problema dobânzilor — 28
Profetul dela Miază-Noapte (Söderblom) 54
Propunere — 59
Punctul strategic — 80

Reducerile bugetare — 38
Reforma dinamică — 60
Religia şi sănătatea — 19
„ „ şcoala — 18, 19
„ „ ştiinţa — 36, 37
Restaurarea valorilor — 76
Românii în judecata catolică — 6
Să fim mai categorici — 28
Salarizarea clerului — 7
Să mergem la Alba-Iulia — 81
Sarasău — 89
Sărbătoare naţională (Iorga) — 47
Sărbătorirea d'lui Iorga — 24
Să renaştem tineretul — 49
Scăparea e biserica — 61
Se încep şcoalele — 63
Semicentenarul proclamării regatului — 24
Semnele unei reacţii — 75
Sfinţii neamului — 40
Statul şi Biserica ortodoxă — 62—76
Statul şi subvenţia cultelor — 24
Sus s'avem inimile — 92
Şcoala profeţilor — 91
Uniformizarea cultului ortodox — 86
Un strigăt de alarmă — 17
Valoarea solidarităţii — 5
Vocaţie preoţească — 75
Vremea trece, vremea vine — 3
Ziua de bucurie (8 Iunie) — 44
Ziua păcii — 91

2. Pastorale, cuvântări, conferenţe, meditaţii, memorii

Carte pastorală a Sfântului Sinod — 83
Cuvânt (la jurământ ostăşesc) — 28
Insemnătatea zilei de 10 Mai (Iorga) — 38
La ziua eroilor — 40
Meditaţii — 4—6, 9, 10, 26, 32, 93
Pagina pastorală — 15, 28, 74
Pagina Sf. Părinţii 9—12, 14, 15, 17, 19, 20, 28, 32, 35
Pastorale de Crăciun — 1, 92, 93
„ „ Paşti — 29—31
Predici 1, 4, 5, 9, 16, 35, 47 (Rain), 51 (la soc. «Sf. Gheorghe), 54, 61, 68, 69, 73, 74, 81
Sărbătorirea Iorga la Sibiu, conferenţă 34

3. Antrefilleuri

Alegerea patriarhului (Ierusalim) — 63
Alegerea preşed. republicii franceze — 41
Altă admininistraţie în Palestina — 13
Aniversarea unirii — 8
Biserica ortodoxă rusă — 21
Calendarul — 49
Cam ca la noi — 16
Căsătoria Domniţei Ileana — 56
Ce şcoală ne trebue — 45
Cifrele grăesc — 82
Camera deputaţilor (O. Goga) — 91
Citind ziare — 71
Conducătorii sovietici — 29
Conflictul — 52
Congresul catolicilor vechi — 46, 61
„ federaţiei — 61
Convenţie (Prusia) — 42
Cu prilejul rectificării bugetului — 51
Cuvântul clerului în senat — 49
Desfacere între stat şi biserică — 60
Dragoste cu sila — 16
Dreptate pentru funcţionari — 58
Episcopul Soederblom — 30
Fac politică — 26
Greşala (mitr. Ştefan al Sofiei) — 60
Ierarhii — 6
(In curtea patriarhiei) — 59
Indignaţii — 14
In faţa şuvoiului — 72
„ „ urnelor — 44
In slujba desnaţionalizării — 9
Intâi pentru ţară — 40
In vederea lucrărilor bugetare — 64
In vremea congreselor (Agru) — 87, 89
Jertfa ţării noastre — 8
La Costeşti — 64
„ 18 Iulie — 53
„ un cinematograf — 15
Li-i frică — 11
Limba polonă etc. — 7
Lipsiţi de alimente — 35
La Sărasău — 91
Mai mulţi învăţători — 77
Marelui român N. Filipescu — 32
Menţinerea imperiului habsburgic — 6
Năravul din tinereţe (Brânzeu) — 66
Nu mai sânt şi românești? — 9
Nou ministru (V. Pop) — 53
Ortodocşii şi Anglicanii — 61
«Pacea Domnului» — 29
Peste graniţă — 7
Prăznuirea «Şaguna» Braşov — 90
Prea mare întârziere — 65
Proces (sovietic) — 35
Proect de lege (al alcoolului) — 62
Proectele — 53
Profanarea bisericii din Maramureş — 82
Recensământul — 13
Resolvarea — 49
Retragere (I. Maniu) — 49
Salariile preoţeşti — 41
S'a plâns papa — 5
Schimbarea constituţiei — 68
Sf. Sinod — 50, 58
Societatea ortodoxă a femeilor — 45
Stat «jăfuind» biserica — 38
Statusul romano-catolic — 85
Şi Sibiul — 70
Vaticanul şi Grecia — 21
Ziua de 8 Iunie — 44
„ onomastică a Reginei — 53

4. Coresoondenţe, ravoarte, notiţe

Academia Română (M. Sa la) — 43
Aceiaşi (la Peşta) — 8
Activ. preoţească (Bran) — 85
Adunarea Asoc. — 65
„ eparh. — 38, 42
„ învăţătorilor — 12
„ Soc. de înmorm. (Sibiu) — 27
Alba-Iulia culturală — 24
Alegerile — 40
Alungarea nunţiului — 48
Aniversarea de 8 Iunie — 45
„ naşterii M. S. Reginei — 78
Apelul Suveranului — 31
Asoc. Clerului «A. Şaguna» — 73, 77
„ la Sf. Gheorghe — 62
„ studenţilor fii de preoţi (la Buc.) 61
Atitudine minoritară — 64
Biserica celor fără Dumnezeu — 14
Biserica din Criştior — 3
„ „ Rusia — 6
Bis. ort. pe Câmpia Turzii — 77
Botezul Domnului în Sibiu — 4

Cârciumele şi brevetele — 55
Cărţi bisericeşti premiate — 44
Ca să se ştie — 31
Catolicism şi naţionalism — 59
Ce face soc. «Sf. Gheorghe» — 67
Ce ne aduce anul? — 3
Ce trebue să păstrăm — 50
Cifrele faţă 'n faţă — 85
Cinstirea eroilor — 32
Circulara unui prelat (Al. Rusu) — 74
Clopotele dela Cioara — 67
Comemorări (4 şi 6 August) — 58
Confer. preoţeşti — 15, 22, 62
Congres amânat — 7
Congresul dela Braşov — 62
„ internaţ. de psihologie — 46
„ preoţesc din capitală — 86
Constituţia bisericii sârbeşti — 87
Copiii şi cultul divin — 40
Corespondenţă din Atena — 14
„ „ Strasbourg 9, 17, 22, 23, 25
D'ale sectanţilor — 77
Datorii împlinite — 35
Dăunaţii războiului — 3
Dela fraţii de peste Ocean — 45
„ întrunirile preoţimii — 80
„ sate — 37, 41, 61
„ congresul studenţesc (Sibiu) — 91
Demisia guvernului (Mironescu) — 29
Deschiderea anului la Acad. teologică 70
Desideratele bis. — 45
Despre un comunicat — 14
Din ţara celor fără Dumnezeu — 54
Diplomele academiilor teologice — 21
Domniţa şi sf. biserică — 13
După 25 ani — 49

E regretabil (I. Georgescu) — 92
Examenul de bacalaureat — 41

Faptă laudabilă — 30
Fundaţia Gojdu — 7, 38

Greşala dela Simeria — 54
Hotărâre greşită (Sibiu) — 53

Icoane religioase — 41
In ajutorul celor lipsiţi — 2
Inaugurarea unui cămin (Cluj) — 78
In călătorie (Keller) — 43
Incercare nereuşită (Blaj) — 39
Incheere de an şcolar — 44, 46
In faţa alegerilor — 37
Infiinţarea unei parohii ortodoxe Sibiu 39
In Maramureş — 6
Insolenţele «Unirii» — 18
Instal. prot. Ciocan (Haţeg) — 53
Inţelepte vorbe (contra jocului de cărţi) 60
In vederea altui calendar — 39
Iorga N. — 26, 35, 40
In serviciul moralei creştine — 91

La centenarul (Bodelschwingh) — 28
La sate (Asoc.) — 20, 35, 37
Legea cumulului — 32
Lucrările adunărilor eperhiale — 42
Lui Take Ionescu — 49

Mărire şi decadenţă (Spania) — 43
Mişcarea muzicală (Braşov) — 17
Misiuni pentru popor — 61

Neşterea Domnului în Sibiu — 2
Nedreptăţirea bisericii ortodoxe — 83
Noi subsecretari de stat — 49
Nou abonament — 1, 93
Noul guvern la lucru — 34
„ parlament — 47
Oastea Domnului — 54
«Ocrotirea» (Săliște) — 41
Onomastica M. Voevod Mihai — 81
O pildă şi o lecţie — 11
Ordin şi ordin (Blaj şi Sibiu) — 82
O sărbătoare a recunoştinţei — 50
O sărbătoare a muncii — 57
Pădurea «Tufari» — 45
Patriarhia de Alexandria — 8
Pelerinajul (Sf. Gheorghe) — 49
Pentru pacea lumii — 56
„ unii preoţi — 41
Plăsmuirea unui testament — 55
Preoţimea din tr. Haţeg la sf. lăcaşuri 75, 76
Preoţimea din tr. Orăştie (hotărâre) — 73
„ şi politica la alţii — 60
Preşedintele «Agrului» — 47
Propaganda revizionistă şi clerul cat. — 61
Proporţionalitate — 88
Protestantismul şi ortodoxia — 42

Radio (propagandă) — 8
Răsplată binemeritată — 49
Răspunsul (Ciuhandu) — 17, 18
Regele felicită — 47
Rusaliile în Sibiu — 44

Salariile preoţeşti — 29
Săliştenii în capitală — 80
Schimbarea orei — 41
Schimbări la ministerul instrucţiunii — 71
Scrisoare deschisă — 22
Sectanţii în propagandă — 63
Sfârşitul unei monarhii — 31
Sfinţirea bisericii din Cioara — 66
„ „ „ Haşdău, Poeniţa 79
Sf. Inviere în Sibiu — 31
Sf. Sinod — 24, 25, 73, 76, 77, 85
Soc. Cultul Eroilor — 35
„ ort. a femeilor — 37
„ Sf. Gheorghe la Braşov — 51
Stare jalnică — 7
Stupăritul la mănăstiri — 61
Şcoale ce se desfiinţează — 48
Ştiri din bis. ortodoxe — 21
„ „ Orăştie — 8
„ religioase — 1
Telegrama dlui Iorga — 35
«Tinerimea Română» — 41

Un act la vreme — 76
Un an dela urcarea pe tron — 45
Un congres (Sibiu) — 78

Vaticanul şi guvernul italian — 44
Vizită ministerială în Sibiu — 70
Vizita Suveranului — 37
Zarand (din) — 48
Zdruncinarea bisericii (Spania) — 42
Zece Mai (Sibiu) — 38
Ziua Eroilor — 41
„ naşterii M. Sale — 74
„ onom. a Mitropolitului Nicolae — 90
„ Sfântului Andrei — 88

5. Foişoare

Arta noastră religioasă — 8
Atunci şi acum — 41
Becul electric — 30
Când învie natura — 39
Celor fără Dumnezeu — 53
Certaţi cu credinţa — 53
Cetind o broşură — 83
Chestia socială — 62—76
Cine a fost Isus? — 15
Concursuri (Academia Română) — 57, 59
Conferenţele dlui Gh. Bogdan-Duică — 11
Constantin cel Mare — 40
Crăciun negru — 92
Cuvânt (la festivitatea Iorga) — 26
„ p. Dum. 24 d. R. — 81
Cuvântul Arhiereului Vasile (la înmorm. lui E. Todoran) — 73
Daruri de sărbători — 93
Despre «Ist. desrobirii religioase» — 31
Despre muncă — 61
Din trecute vremuri — 31
Discursul dlui Gh. Pop la înmorm. lui D. Comşa — 16
Două minuni ale lui Hristos — 12
După alegere de preot — 69

Fondul ajutorului preoţesc (Regulament) 79

Generalul Ilie Partenie — 12

Impresii din Maroc — 75—78
Insemnări pe marginea unui roman — 6
In slăbiciunile zilelor — 32
Justinian — 29

La sfârşit de an şcolar — 46, 50
La sfinţire de prapor — 35
La ziua Eroilor — 40
Legea Domnului — 58
Lumina adevărului — 74

Mai aproape de Tine, Doamne — 47
Morală şi lux — 71
Muzeul din Atena — 53

Nathan Soederblom — 56
Nimic mai hrănitor decât cuvântul lui Dumnezeu — 57
Notiţe (de G. B. D.) — 30

O excursie (Păltiniş) — 38
O lămurire (Terchilă) — 90
Omagiul Asoc. (lui D. Comşa) — 17
Ouăle de Paşti — 29

Pedagogia cultului ort. 19, 21—23, 25—28
Pentru pacea lumii — 42, 43, 44, 47

Pocăiţi-vă! — — — — — — — — — 7
Polemica presei de partid — — — — 61
Postul mare la Atena — — — — — — 29
Predică (a 2 a zi de Crăciun) — — — 1
„ la 21 Decemvrie — — — — 5
„ „ 28 „ — — — — — — 4
„ „ 3 Ierarhi — — — — — 9
„ „ Soc. «Sf. Gheorghe» — — 51
„ p. Dum. 12 d. R. — — — — 54
„ (în Tg. Săcuesc) — — — — — 68
Problema ref. calendarului — — — 20—22
Propovăduind — — — — — — — — 31
Prorocia Mesianică — — — — — 78—80
Propovăduind — — — — — — — — 91
Prunc ul — — — — — — — — — — 93
Religiunea — — — — — — — — — 36
Scădere şi înălţare — — — — — — 65
Scrisoare din Davos — — — — — — 33
Sf. Cuminecătură — — — — — — — 10
Sf. Gheorghe şi tinerimea — — — — 32
Sf. Mucenic Iustin — — — — — — — 13
Sf. Munte Atos — — — — — — — 23—25
Sibiul acum 90 de ani — — — — — 4
Spinii iubirii — — — — — — — — 10
Spiritism — — — — — — — — — 61
S. Sundar-Singh — — — — — — — 44
Stabilirea precisă a morţii — — — — 41
(Stoicanea Vasile) versuri de — 29, 58, 60
Suferinţa omenească — — — — — 84—86
Şcoală fără religie — — — — — — 60
Trei conferenţe pastorale — — — — 92
Teosofie — — — — — — — — — 34
Viaţa cumpătată — — — — — — — 86
„ în Rusia sovietică — — — — 90
„ lungă — — — — — — — — — 27
Vine Crăciunul — — — — — — — 91

6. Anunţuri, avizuri, circulare ş. a.

Anunţuri — — — — — — — — 58, 60, 74
Avizuri — — — — — 14, 26, 44, 45, 51, 62
Circulare 16, 26, 29, 32, 37, 42, 44, 60, 74, 85, 89, 90
(reconstit. corpor. bis.). 92, 93
Comunicate — — — — — — — 19, 66, 72
Concursuri — — — — — — 52, 53, 57, 59 80
Convocări 7, 21, 22, 24, 25, 33, 45, 47, 80
Locuinţe de închiriat — — — — — — 49
Notificări — — — — — — 9, 44, 51, 58, 81
Tablou de catedre vacante — — — — 45

7. † Necrologuri

Bărbat Ion pr. — — — — — — — — — 12
Berthelot — — — — — — — — — 11, 12
Brătianu Vintilă — — — — — — — — 1
Burdan T. Dr. — — — — — — — — 30
Comşa D. — — — — — — 15—17, 26, 43
Dămian Ion pr. — — — — — — — — 87
Damianos patr. — — — — — — — — 60, 61
Dima Ion pr. — — — — — — — — — 18
Domşa V. prot. — — — — — — — — 71
Edison — — — — — — — — — — 75
Filipescu I. pr. — — — — — — — — 60
Fodorean I. pr. — — — — — — — — 33
Humulescu Evgh. arhiereu — — — — 28
Huniadi Ion — — — — — — — — — 56
Joffre mareşalul — — — — — — — 4, 9
Le Bon — — — — — — — — — — 93
Marcovici Radu pr. — — — — — — — 30
Marcu Paraschiva — — — — — — — 12
Marcu Valeriu — — — — — — — — 72
Mateiu Ion pr. — — — — — — — — 67
Meţianu Eugen Dr. — — — — — — — 31
Mironescu Atanasie, mitropolit — — — 73
Morariu Titu pr. — — — — — — — 9, 13
Muntiu Ioan pr. — — — — — — — — 91
Neagovici N. Alexe pr. — — — — — 88
Pahone V. Dr. — — — — — — — — 68
Popa C. Dr. — — — — — — — — — 38
Popovici Lazar Dr. — — — — — — — 29
Puşcariu Catinca — — — — — — — 12
Rebega Ioana — — — — — — — — — 88
Roman Gh. — — — — — — — — — 19
Rusan Rea Silvia — — — — — — — 62
Sălăgeanu V. I. pr. — — — — — — — 64
Soederblom — — — — — — — — — 54
Suciu Simeon pr. — — — — — — — 61
Tătulea Dim. pr. — — — — — — — — 55
Todoran Eugen pr. — — — — — — 71, 73
Trif Pompei — — — — — — — — — 60
Vidu Ion — — — — — — — — — — 14
Volcinschi Grigore, arhim. stareţ — — 53

Pe lângă acest material: informaţiuni, ştiri locale, cărţi şi reviste, concursuri, inserţiuni.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Nr. 443/931. (89) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a **Săcămaş** cu filia **Stânceşti-Ohaba**, protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat, conform coalei B.

2. Folosinţa sesiei parohiale de 8 jug. 400 □, din care ¹/₃ fânaţ, ear ¹/₃ arătură.

3. Birul parohial în bucate, dela familiile din materă câte 30 litri porumb sfârmit, ear dela cele din filie câte 20 litri de grâu.

4. Venitele stolare, stabilite şi aprobate uniform pentru toate parohiile din protopopiat.

Reflectanţii îşi vor înainta petiţiile în terminul de sus, la oficiul protopopesc, având a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 30 Noemvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial:

Iosif Morariu
protopop.

(88) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a din **Braşov-Tocile**, protopopiatul Braşov, se publică concurs din nou, cu termin ne 30 de zile dela prima reproducere în Telegraful Român,

Retribuţiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiunei dela stat, conform coalei B.

2. Stola uzitată, conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 13 jugăre, teren arabil.

4. Casă parohială în stare corăspunzătoare.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox-român, Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Braşov, 4 Decemvrie 1931.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 325/1931. (90) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei II-a de clasa I din **Poiana**, protopopiatul Mercurii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Emolumentele sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Stola obişnuită.
3. Relut de cuartir 2000 Lei anual.

Reflectanţii la această parohie să-şi înainteze rugările, instruite conform normelor în vigoare, oficiului protopopesc al Mercurii în termenul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 24 Septemvrie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop

Nr. 1203 (91) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ bisericesc în parohia I ortodoxă română **Zârneşti**, jud. Braşov, publicăm concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar lunar 200 (douăsute) lei, — solvit de epitropia bisericii.

2. Trei stânjini de lemne, aduse în curte.

3. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Salarul de 200 lei lunar e salar începător, care se majorează după vechimea în serviciu. Având trei cantori salariaţi, cei mai vechi în serviciu are 600 lei lunar, cel următor 400 lei şi cel începător, în Zârneşti, 200 lei lunar.

Cei cari doresc să ocupe acest post, să înainteze cereri de concurs în termen Oficiului parohial Zârneşti, având a se prezenta în biserică pentru a-şi arăta destoinicia în cântări şi tipic.

La cererea de concurs se vor anexa necondiţionat:

1. Extrasul din Matricola botezaţilor.
2. Certificatul ultimului an şcolar.
3. Diploma de cântăreţ.

Zârneşti, 1 Decemvrie 1931.

În înţelegere cu consiliul parohial:

Protopop *Vasile Stoicanea*
paroh-preşedinte.

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA
profesor la Academia teologică

I. „Tatăl-Nostru" 50 pag. Lei 15
(tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia"... Lei 25
3. „Contribuţii la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii" Lei 17
4. „Cântarea Cântărilor" Lei 28

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.
Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare
Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 480·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:
NICOLAE CRIŞMARIU
Istorioare biblice ed. IX Lei 22
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI
Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit
Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu
HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena
DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene
Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"
Preţul Lei 300·—, plus spese poştale Lei 20·—
Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna
Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:
Confesiuni şi Secte
studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu
Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:
Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal
în secolul XVIII
de
SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române
Vol. II
cu 75 documente anexate.
Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura
CURS
de
Îndrumări misionare
pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.
Preţul Lei 440·—, plus spese poştale Lei 20·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.